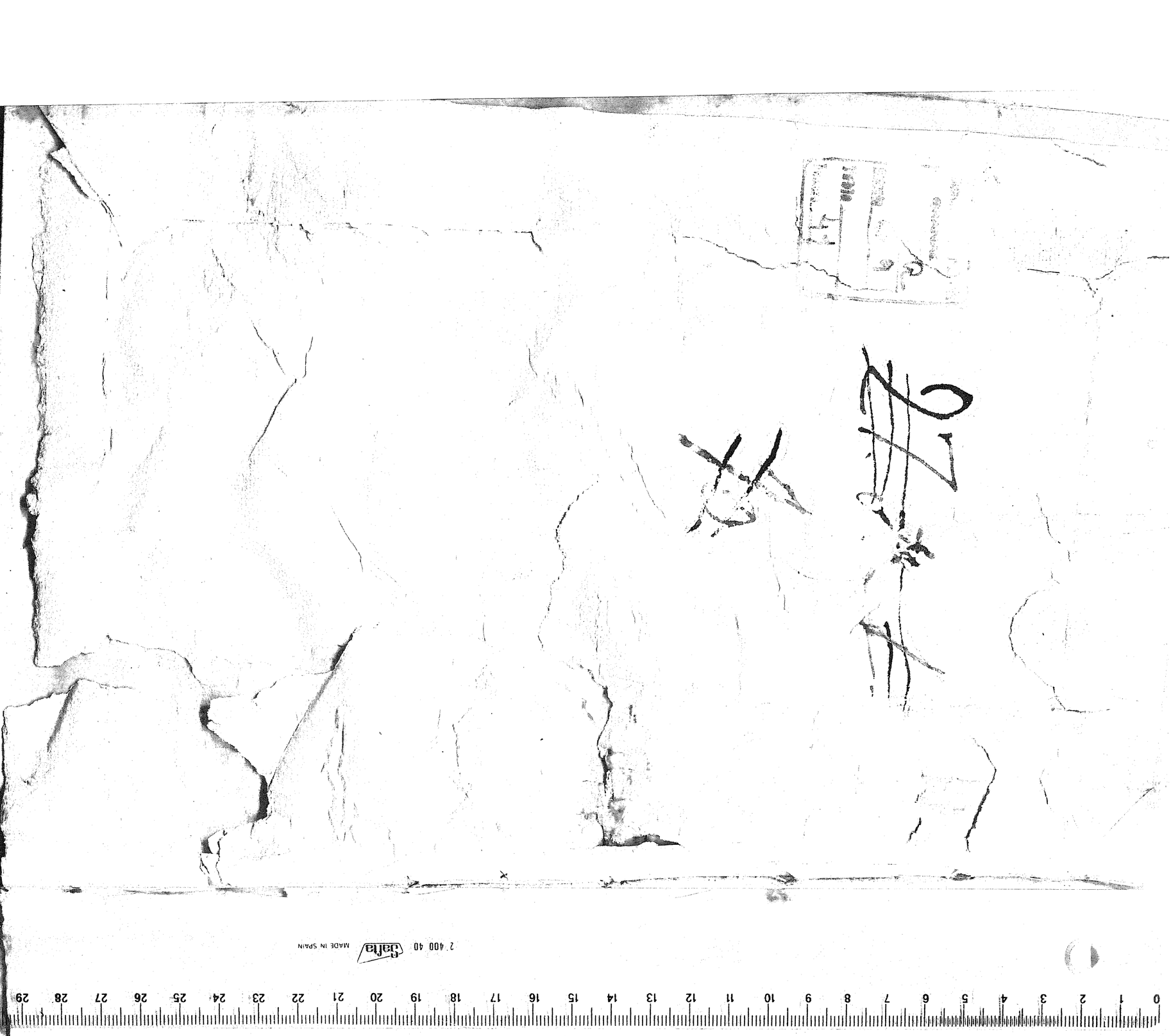
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29
MADE IN SPAIN
2.400 40

R-7561

VALENTINVS CVRIO LECTORI.

EN TIBI LECTOR STVDIOSE STRA-bonis geographicorum cõmẽtarios, olim, ut putatur, à Guarino Veronenſe, & Gregorio Triſernate latinitate donatos, iam uero denuo à Conrado Heresbachio ad fidem Græci exemplaris, autorumq́, qui huc facere uidebantur, nõ æſtimandis laboribus recognitos. Nos, quo hoc opus, & eruditum, & iuxta neceſſarium in noſtra officina felici παλιγγενεσίᾳ renaſceretur, neq; ſumptibus pepercimus, neque diligentiæ. Tu eme, fruere, & noſtram induſtriam candido fauore adiuta. Vale

BASILEAE

AN. M. D. XXIII.

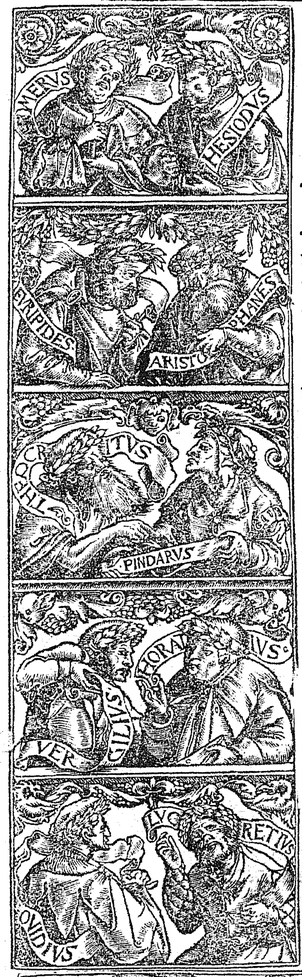

PHILIPPVS

ENGENTINVS IN STRABONEM IAM RECENS CASTIGATVM.

QVicquid ab obliquo terrarum prenditur orbe,
Quicquid & in quinis dicitur esse plagis,
Huc uelut ad uiuas multo sudore tabellas
Gnosius egregie contulit ecce Strabo.
Sed qui iam tandem perijsset penè togatus,
Tam sunt autori pallia rapta procul,
Hunc modo perpolijt lima Conradus acuta,
Adiecitq; suam Curio dexter opem.
Ergo age depictæ preciosa uolumina terræ
Thesaurum magni ponderis [illegible]eputa.
Impensis etenim breuibus, nulloq; periclo
Cuncta pererrabis, quæ procul orbe latent,
Scilicet Oceanum diuũm rerumq; parentem,
Quicquid & immenso continet ille sinu,
Flumina, stagna, lacus, montes, camposq; iacentes
A Gange ad Gades, à Borea usq; Nothum.

VERAE NOBILI

TATIS DOTIBVS ORNATISSIMO VIRO DOMI-
no Ioanni à Flatten, ecclesiæ Cranenburgensis Præ-
posito, Aquensis uero Scholastico, D. & ami-
co suo, Conradus Heresbachius S. D.

CONTENDERVNT A NOBIS cum alij permulti, tum in primis Valentinus Curio chalcographus, & eruditus, & eruditionem industria sua non uulgariter promouens, deniq; tu quoq; studiorũ nostrorum assiduus agonotheta, flagitare atq; adeo adigere nos solebas, ut Strabonis geographicorum libros, iam multis annis prodigiosis erroribus usq; adeo occupatos, ut à nemine propémodũ Teutonicus ille atq; νόθος sine nausea, aut certe inoffense legi posset, si nõ de integro uertere, quod iure quodam meo recusare uidebar, certe collatione ad Græcũ exemplar facta, studiosis paulò purgatiorem proponerem. Id quod quanq; partim ob priuatas publicas q; occupationes quasdam, & præsertim ad prælorũ clepsydram festinationem q; præstare quoq; uix possem, partim hæc tanq; spinas & λεπτολογήματα, quæ molestiæ plus haberent quàm gratiæ, auersarer, uictus tamen Valentini, amicorum q; uotis, maxime autem tuis flagitationibus, qui cum alioquin optimis studijs addictus, Strabonis aũt cosmographicis scriptis impense delectabaris, quantum succisiuis horulis suffurari licuit, Straboni non illibenter donauimus. At uero cõmodum ipsum opus bonis auibus auspicantes, Latina ad Græci exemplaris fidem conferentes, deprehendimus priores illos libros, præter hoc quod corruptissimi erant, parum etiam feliciter uersos, posteriores uero nõ item, quæ res fidem nobis facere uidebatur, libros hosce non ab uno Guarino Veronense cui ascribuntur, aut omnino ab hoc οὐκ ἄνευ θεσ έως uersos fuisse. Videtur enim nescio quid Gazæũ in plerisq; resipiscere interpretatio. Etiamsi non desint qui Gregorium Triferna-

tem posteriorum librorũ interpretem asserant. Porrò priores ad uerbum ferè ac su perstitiosius, usq; adeo non habita, magna utriusq; linguæ proprietate, uersos appa rebat, ut nihil mirum, si hactenus citra offensam legi nõ potuerint. Vnde nos quo sententiã interdũ clariorem ac magis perspicuam redderemus, ausi sumus interim contextũ ipsum uel retexere, uel ad Græci exemplaris fidẽ mutare, interim in mar ginem genuinam lectionem, nostramq; interpretationem adscripsimus. Quod si non ubiq; pari industria feciſſe uidebimur, acceptum referri conueniet exemplari Græco, quod circũfertur sic deprauato, ut nõ opiner ex Aldi officina alterũ corru ptius prodiſſe, huc accesserũt lacunulæ multæ, & uerba interdũ, interdũ etiã integ ræ sententiæ prætermissæ. Quanq; horũ nos nonnulla aliunde, puta è Stephano, Plinio, Herodoto petita restituimus, pleraq; lectori cóiectanda reliquimus. Ho meri carmina in quibus excutiendis autor hic diligentissime uersatur, suis semper locis indicauimus, arbitrati non aspernãdum compendium fore τοῖς φιλομαθέσι, si in numerato semper haberent, quibus uerbis, quibusq; libris, quæq; apud poëtam proderentur, nec id ijs solum qui Homerũ diligentius essent lecturi, uerum ad Stra bonem etiam recte intelligendũ penè necessarium, præsertim cum hunc ad illius regulam scripta sua componere uoluisse constet, nihil prætermisisse uel minutissi mum, si modo ad locorum cognitionem pertinere uideretur, quod non sedulo ex penderit atq; explicuerit. Neq; id citra exemplum fecit Strabo, quando ueteres o mnes scriptorum suorum ius atq; testimonia apud Homerum tanq; omnis uirtu tis, eruditionisq; parentem quæsiuerunt. Hoc consilio & Græca integra carmina adscripsimus, simul quod in sua lingua plus gratiæ maiestatisq; referrẽt, & Græce poëta ipse conferrentibus magis esset perspicuus. Ad hæc autoris uitã, autorumq; quos nominatim citat Strabo, catalogũ descripsimus. Postremo regionũ, gentiũ, insularum, marium, & quicquid ueluti memorabile ex hoc libro poscẽdum uideri poterat, in marginem adscripsimus, quæ mox in indicẽ cõgesta, nihilo arbitror, ni me φιλαυτία fallat, Mancinelli indice erũt deteriora. Atqui hanc nostram opellam quis potius nuncupandã sibi uendicare poterit, quàm tu, meliorũ studiorũ eruditus patronus, cui cum alioquin ob beneficia haudquaq; sordida modo nõ animam de beam, ij tamen sunt animi tui dotes uere nobiles, is in iuuandis studijs fauor, ut iu re tibi hæc asserere uidereris. Siquidem tu primus inter nobiles nostrates, ecclesia sticosq; proceres dignitati, maiorumq; imaginibus eruditionem, eloquentiam, lin guarum cognitionem, hoc est ueram nobilitatẽ, quo patriæ ornamento esse queas, adiuncturus es. Quod ni mirum princeps οὐκ ἀλασκοπῖῆ animaduertens te præ cæ teris honoribus uirtutumq; auctoramẽtis ad usum illustrandæ ditionis suæ, meri to fouet, augetq;. Qui cum sit princeps alioqui uigilantiss. suoq; populo minime grauis, tum Vlyssis illo apud Homerum ueri principis elogio contentus, hoc spe ctat, ut euitatis undecũq; belli occasionibus πατὴρ ὡς ἤπιος εἴη, eosq; libẽter βελιφόρως adsciscit, qui prudentia pacisq; artibus plebem seruare norint. Sed de his aliàs, tu interim Cononis tui sudores tibi consecratos, qua es synceritate, læta fronte accipi es, qui si minus pares sint, uel tuæ amplitudini, uel magnæ parandæ gloriæ, probe nosti, nec in hoc à nobis hæc adornata, sed solũ quo Curioni studiosisq; pertinaci

ter id

ter id flagitantibus obsequeremur, & apud te tibi arrabonem reponeremus testan di mei in te studij, quoad iustum liceat tuis meritis præmium persolue re. Bene uale, & Cononem tuum, quod facis, constanter amare perge. Friburgi Idibus Martij.

AVTORIS VITA EX IPSIVS SCRIPTIS COLLECTA.

DE Strabonis uita, quanq; nihil ferè uel apud Suidam, uel apud alios biogra phos comperiam, adscribam tamen quantũ è suis de se testimonijs palim hoc libro subodorari licuit. Fuit autẽ Strabo eruditione Græcus, professione geo graphus & philosophus Stoicus, ortus ex Amasia ciuitate Pontica, id quod & ipse de se testatur, & Stephanus περὶ πόλεων prodidit, de patre ipse nihil cõmeminit, ma tre uero fuit è Gnoso Cretensi urbe orta, nempe ex stirpe Dorylaï, qui apud Mi thridatem Philetærum, & autoritate, & gratia ualuit plurimũ. Quod autem sectæ fuerit ut iam dixi, Stoicæ, Suidas indicat, & ipse quoq; tradit se Aristodemo Stoi co, Menecratis filio operam dedisse. Quanq; interim aliquot locis declaret Aristo telicis se unà cum Boëtho adhæsisse, interim Xenarchũ peripateticum audiuisse. Amicitia usus est Aelij Galli, cum quo Nilum nauigauit, & totam ferè Aegyptum lustrauit, ac bonam etiam Aphrycæ partem. Siquidem Aethiopicum accipitrem se uidisse cõmemorat, & Memphi colossi miraculum, atq; Arsinoë crocodilum, & in uniuersum totam Vlyssis nauigationẽ, quã describit Homerus, & ipse diligen tissime interpretatur, ipse quoq; peregrinationibus imitatus, insigniora orbis loca circũlustrauit. Vnde liquet qua fide uir iste orbem, & quæ quibusq; locis memora bilia uisa sunt, posteritati tradiderit, qui non cõtentus ea cõscribere, quæ ab alijs au diuerit, nisi ipse etiã, quo ἱστορικώτερος esset, oculis cõtueretur, subinde ueniã præfatus, sicubi scripturus esset, quod ubi parum compertum ab alijs tantum acceperit. Claruit Romæ temporibus Augusti & Ti berij. Scripsit autem præter hos geographicos com mentarios, libros historiarum, quorum cõme minit libro undecimo, ubi de Parthorũ moribus. Citat quoq; libro duo decimo rerum Italicarum librum à se editum.

AVTORVM QVI A STRABONE citantur nomenclatura.

POETAE.

Homerus.
Heſiodi opus de terræ ambitu.
Euripides.
Sophocles.
Aeſchylus.
Pindarus.
Callimachus.
Alcæus.
Alcman.
Mimnermus.
Myrſilus.
Duris.
Ion.
Ariſteas Procon.
Aratus.
Steſichorus.
Ariſto.
Ibychus.
Bergæus.
Aſius.
Tyrtæus.
Epicharmus.
Euphronius.
Menander.
Epimenides.
Archilochus.
Phocylides.
Antimachus.
Sappho poëtria.
Callinus.
Alexander Aetolus
Qui comico carmine orbis deſcriptionem edidit.
Damaſtus.
Nicander, qui de ſerpentibus.
Chœrilus.

PHILOSOPHI, ORATORES, hiſtoriographi, grammatici promiſcue.

Plato.
Ariſtoteles.
Theophraſtus.
Xenocrates.
Dionyſius dialecticus.
Xanthus Lydus.
Menecrates Elaita, qui de originibus urbium ſcripſit.
Thraſyalcus Thaſius phyſicus.
Apollodorus, qui de nauibus Homeri conſcripſit.
Ariſtarchus.
Ariſtonichus.
Apollodorus Artemiſius.
Demetrius Callatianus.
Demetrius Atramyttenus Catalogi Homeri enarrator.
Apollodorus grammaticus.
Democritus.
Hipparchus.
Anaximander Mileſius.
Hecatæus Mileſius.
Eudoxus.
Dicæarchus Ephorus.
Thales.
Thucydides.
Herodotus.
Polybius.
Xenophon.
Poſidonius.
Eratoſthenes.
Silanus hiſtoricus.
Fabius Romanus hiſtoricus.
Cæcilius hiſtoricus Romanus.
Cteſias hiſtoricus.
Metrodorus Scepſius.
Dionyſius, q de urbibus ſcripſit.
Euphorion.
Theodoſius.

Cleophanes.
Charon Lampſacenus.
Scylax Coryandeus.
Anaximenes.
Neoptolemus gloſſographus.
Adimantus.
Metrodorus.
Epicurus.
Tyrannion grãmaticus.
Hegeſianax.
Cleanthes philoſophus.
Heſtiæa Alexandrina, quæ in Iliadem Homeri ſcripſit.
Daës Coloneus.
Molo.
Attalus.
Bacchilides.
Callias.
Philippus ſcriptor rerum Caricarum.
Eratoſthenes.
Heraclitus.
Crates & eius ſphæra.
Seleucus Babylonius.
Athenodorus.
Polemo.
Archeſilaus.
Bio.
Zeno Citieus.
Ariſtonichus.
Hellanicus.
Demetrius Scepſius.
Theopompus hiſt.
Strato phyſicus.
Euhemerus Meſſenius.
Pytheas.
Patrocles.
Deimachus.
Megaſthenes.
Oneſicrates, cuius meminit & Gellius.
Nearchus.
Philo.

Diotimus.
Philetius.
Menon.
Timoſthenes.
Heraclides Ponticus.
Eudoxus Cyzicenus.
Antiphanes.
Artemidorus.
Aſclepiades Myrlianus.
Suidas.
Cineas.
Philetas.
Crates Malota.
Pherecydes.
Timotheus.
Aſinius hiſtoricus Romanus.
Anticlides.
Clitarchus.
Antiochus.
Zaleucus.
Hypſicrates.
Hipponax.
Heros.
Automedon.
Simias.
Hieronymus hiſtor.
Chryſippus.
Philochorus.
Andron.
Hegeſias, cuius & Gellius commeminit.
Polemon.
Cenodorus.
Scepſius.
Alcmeonidis autor.
Archemachus.
Steſimbrotus Thaſius.
Aceſilaus Argiuus.
Soſicrates.
Staphylus.
Eraſiſtratus.
Theophanes Mitylenæus.

Mithridaticorũ autores.
Iasonia.
Aristobulus.
Polycletus.
Apollonius Adramyttenus.
Apollonides.
Adelphius.
Antisthenes.
Callisthenes.
Zenodotus.
Menecrates Elaita.
Palæphates Elaita.
Mæandrius.
Nearchus.
Theodectes.
Gorgus.
Timagenes.

Nicolaus Damascenus.
Aristus Salaminius.
Polycritus.
Orthagoras.
Anaxicrates.
Ctesias Gnidius.
Agathargides.
Eudorus.
Ariston peripateticus.
Ammon.
Demosthenes.
Neanthes Cyzicenus orator.
Zoilus orator.
Lycurgus orator.
Cicero Romanus.
Cæsar Romanus.
Gabinius Romanus.

EPistolas Guarini, episcopiq; Aleriensis huc non præfiximus, prudentes uidelicet chartæ parcẽtes, propterea quod altera nil præter meras ad Pontificem adulationes, altera uenenatissimam in Trapezuntium criminationem spiraret, breuiter nihil quod ad hunc librum facere uidebatur, continerent.

AD LECTOREM.

VNiuersa quæ ex hisce Strabonis Geographicorum cõmentarijs petenda uidebantur, in indicẽ secundum alphabeti seriem ueluti in suas quasq; capsulas congessimus, nimirum quo lectoris diutius inquirendi fastidium tolleremus. Quod utinam, qui id ante nos tentauit Mancinellus ea felicitate præstitisset, ut nostro hoc labore nihil opus fuisset. Gloriatur enim uir ille in epistola quadam se haud illiberali mercede ad hoc conductum, cæterum quàm infeliciter absoluerit, facile deprehendet quisquis hanc nostram castigationẽ cum suo conferet indice, nempe quàm ridicule uoculas sæpe aut non satis intellectas, aut alioqui corruptas continuo ueluti nouum aliquid in indicem digesserit, id quod nihil mirum fuit in homine qui Græca eruditione destitutus, non poterat exemplariorum collatione adiuuari. Tu pro candore tuo lector, quicquid id est minutiorum quod ἀμϊσθῖ præstamus, ἐυτίθεσο, et uale.

INDEX IN STRABONIS GEOGRAPHIAE LIBROS.

AB.

ABa 311. 462
Abæ 294
Abantes 311
Abaris 208.
Abases 535
Abdera 111. 444.
Abeacus 354
Abij 205. 215.
Abisari regio 479.
Ableti 431
Aboraca 348.
Aborras 509.
Abretanus Iuppiter 395.
Abretana 395.
Abrotanum ciui. 562.
Absyrtides 217
Absyrtus 217
Abus 369
Abydus 401. 403. 406. 407. 549.
Abydi aurum 463

AC.

Acalander 194
Aca 515
Acamas 468. 469
Acantium 410
Acara 151
Acaria 261
Acarnanes 224. 228 290. 327.
Acerræ 172
Acesines 475. 478
Achææ petræ 239
Achæmenidæ 496
Achæi 255. 265. 346. 395. 565.
Achæium 411. 416
Achæus 265
Achaia 265. 360
Achaicarus 517
Acharaca 447
Achardeus 354
Acheron 177. 224 237.
Acherusa palus 168
Achelous 226. 235. 315. 321.
Achilleum 413. 416
Achilleus cursus 213
Achillis templum 410
Achillis uicus 215. 347
Achiui 255
Achiuorum acte 468
Acholla opp. 560
Acidon 240
Acila 522
Acilisena 366. 367. 384
Accipitrũ insula 524. 551
Accipiter Aethiopicus 552
Aciris 182
Aconites 151
Acra 347
Acræa Iuno 263
Acræphium 287
Acritas 248
Acrocorinthus 249. 262
Acrolissus 218
Acrolochias prom. 536
Acrysius 292
Acte 271
Actij Apollinis ludi 224
Actium 316
Actius Apollo 224. 316

AD

Ada 452
Adadata 392
Adæ 429
Adelphius 364
Adiabena 502. 507
Adiatorix 376. 385
Adobogion 430
Adonis 513
Ador 367
Adramyttinus sinus 417
Adramyttium 400. 418. 422. 423
Adrapsa 495
Adrastia 405. 396
Adrastiæ camp. 389
Adria 149. 219. 229
Adrius 218
Adruma op. 562
Adua 145
Aduallas 142
Aduas 134. 142. 148

AE.

Aea 36
Aeacus 259
Aeas 187. 218
Aeclus 312
Aedificatori necessaria 77
Aedificiorũ cura apud Romanos 163
Aeeta 36
Aegyptus fluuij munus 24. 475
Aegyptus insula 24
Aegesta 175
Aegestani 184
Aegestea 188
Aegestanæ aquæ 189
Aegletus Apollo 341
Aegeus 272
Aegina 255. 259. 273
Aeginenses 277
Aegæ 267. 268. 281 428
Aegæus Neptunnus 281
Aegaleos 248
Aegeæ 251. 464
Aegialiæ 257
Aegimurus 191 561
Aegioli 265

Aa

Aegialenſes 265
Aegira 267. 268
Aegirum 425
Aegium 267. 268
Aegæum 268. 223. 424
Aegeſtus 419
Aega 424
Aegimerus 202
Aegyptius portus 514
Aegyptus 436. 534
Aegyptiorum uita 533
Aegypti figura 534
Aegyptus antiqua 535
Aegyptus prouincia 539
Aegypti tributa 539
Aegyptiaca fabæ 540
Aegypti aditus 542
Aegyptiorum dij 543
Aegyptus oleo caret 546
Aegyptiorũ immũditia 555
Aegypti præfecturæ 533
Aelius Gallus 83. 528 553
Aelius Cato 210
Aemilia uia 151
Aemus 216. 220
Aenea 315. 416
Aenianes 297
Aeneſius Iuppiter 320
Aeniani 369
Aenianæ 355
Æneæ ditio 408
Aenarius 268
Aneæ menſæ 419
Aeneæ fatum 418
Aeoles 446
Aeolus 15
Aeolus uentorum rex quare 18
Aeoliæ inſulæ 177
Aeoliarum diſtãtia inter ſe 191
Aeoles 371
Aeolis 404.413
Aepalius 297
Aepea 249
Aepy 241
Aequorum fluxus 42
Aëria 129
Aeſculapij uicus 514
Aeſtuaria 98
Aeſtus maris commoditas 100
Aeſaris 153
Aeſtum 158
Aeſernia 165
Aeſarus 181
Aeſchines 438
Aeſculapius 446
Aeſculapij 259
Aeſapus 381.396.404
Aeſyetræ 413
Aetas prudentia metitur 485
Aethiopes 2
Aethiopes dupliciter diuiſi 24
Aethiopes cur nigri & criſpi 477
Aethiopum uita 533
Aethiopũ ſubiugatio 553
Aethiopum mores 554
Aethiopum mulieres 554
Aethiopica loca 25
Aetas quid 54
Aetherij 84
Actuatij 134
Aethalia regio 155
Aethalicum ferrum 155
Aetna 185. 189
Aetnæ ignes 189
Aetoli 228. 290
Aetoli ſtatua 325
Aethici 299
Aetoliæ nomen 326
Aetoliæ diuiſio 315
Aethinces 225
Aex 424
Aëxones 277

AF

Africæ ſitus & figura 91

AG

Agamemnon 257
Agamẽnonis exercitus 8
Agatha oppidum 127
Agatharchides 452
A gathocles 193.430.561
Agathyrſum 183
Agis 252
Agni cornu 541
Agidus 460.468
Agradatus 497
Agrani 529
Agræi 521
Agrij 523
Agrigentum 184
Agilla 153

AI

Aiacis tumulus 410
Aiacis interitus 414
Aila 516

AL

Alabanda 453.455
Alabes piſcis 555
Alæſa 183
Alalcomenia Minerua 287
Alalcomenæ 226. 320
Alaniticus ſinus 517
Alazonius 351
Alazia 381
Alazonia 381
Alba 159. 165
Alba acta 540
Albanus mons 166
Albanus lacus 166
Albana 350
Albani 351. 352. 359
Albaniæ ingreſſus 351
Albanorum ſacrificandi ritus 352
Albia 217
Albis 11. 201
Albigaunus 140
Albion 140
Albienſes 141
Albiœci 141
Albulæ aquæ 165
Albus 528
Alcæi patria 425
Alcæus 413
Alcmæon 225
Alcyonium mare 231
Aleſium 235
Alex 179
Alexander magnus 11. 50. 518. 489. 458
Alexander Lychnus 442
Alexander Moloſſorum rex 193
Alexãder Philoletbes 398
Alexãder architectus 442
Alexandri ferula 410
Alexandria 360. 409 411. 418. 465. 535. 536
Alexandro blandientes ſcriptores 473
Alexandri exercitus per Gedroſiam 492
Alexandri uiſum 493
Alexander diuinos honores affectauit 505
Alexandrium 518
Alexandria agon 444
Alexander Aetolus 446
Alexãdriæ ſitus & figura 537
Alexandri ſepul. 537
Alexander ad Ammonis oraculum 549
Alexandriæ ſchola 463
Algæ natura 136
Algonus 46
Allotriges 109
Allife 165
Alinda 452
Aloneſus 304
Alope 46. 296. 297. 380
Alopecia 347
Alorium 241
Aloſa 484. 555
Alpes 140
Alphei curſus mirus 187
Alpheonia Diana 236
Alpheus 184. 231. 233. 236 239. 244
Alpia 140
Alpium beluæ 144
Alpium cum Græciæ montibus comparatio 145
Alterumbri ἑτερόσκιοι 95
Alteus 427
Althemenes 339
Altinum 149
Alyates 292
Alyattis tumulus 432
Alyattis diuitiæ 467
Alyba 380
Alyzia 315. 322

AM

Amaltheæ cornu 321
Amani lacus 543
Amanides portæ 464
Amanus 357. 363. 371. 500. 511. 464
Amarynthus 313. 246
Amarynceus 234
Amardi 355. 357
Amarni 359
Amaſia 201. 379. 387
Amaſtris 374. 377
Ameſtrum 214
Amathoëſſa 231
Amathuſij 234
Amatorum raptus 340
Amaxia 460
Amaxitani 417

Amaxitus 416. 417. 422
Amazones 353. 380.
Ambaruale ſacrum 159
Amblada 392
Ambiani 135
Ambracia 315
Ambracium 315
Ambracius ſinus 223. 224
Ambryſus 294
Ameria 158. 384
Amenanus 166
Amiſum 184
Aminſus 378
Amiſſa 426
Amiſena 379
Amiſeni 378
Ammonia 540
Ammonis oraculum 549
Ammonis templum 43
Amniſus 335
Amorgus 343
Amorius 397
Ampelus 343. 439
Amphapalia 334
Amphiala 275
Amphiaraus 277. 517
Amphiarai ſacellum 280
Amphictyonũ cõuẽtus 292
Amphigenea 241
Amphilochi 222. 225
Amphilochi urbs 110
Amphilochus 225. 464
Amphiſæ 297
Amphiſſæi 291
Amphiſtratus 348
Ampſani 202
Amulius 158
Amyclæ 250. 251
Amymone 255. 256
Amyntas 391
Amyzon 453

AN

Anabura 392
Anacharſis 208. 209
Anacreon poëta 440. 444
Anactorium 315. 318
Anagma 165
Anagraua 529
Anagyraſij 277
Anancæus 436
Anaitis 357. 386. 500
Anandatus 357
Anaphe 341
Anaphlyſtij 277
Anariacæ 355
Anas fl. 97
Anaſes 549. 564
Anaxenor 446
Anaxagoras 445
Anaximander 438
Anaximenes 438. 445
Anaxyris 500
Anaxyrides 366
Anchiala 220. 390. 462
Anchoë 282
Anchora 391
Ancon opp. 166
Andania 242. 313
Andizetij 217
Andros 342
Andriacæ 359
Andira 420. 423
Andirina deũm mater 423
Andremon 436
Andriaca 220
Andriclus 460
Andretrium 218
Andrius 415
Androclus 436
Androcopus 436
Andromedæ fabula 515
Aneæ templum 563
Anemorea 295
Anemurium 460. 461
Anguigenæ 405
Angidiſta 391
Aniger 238
Anigriades nymphæ 238
Animalia Indiæ 477
Animalia Aegyptijs ſacra 548
Anniceris philoſophus 564
Anniceria phĩa 564
Anio 165
Annibal apud Capuam emollitus 173
Anni digeſtio 545. 551
Antacæi 213
Antæi ſepulch. 558
Antandria 417
Antandrus 418
Antenodorus 528
Antenodori duo 463
Antenor 419
Antennæ pop. 159
Anthas 452
Anthea 249
Anthedon 281
Anthemis 320
Anthemus 439
Anthemuſia 509
Anthropophagi 140
Anticaſius 511
Anticirrha 302
Anticinolis 377
Anticita 347
Anticragus 458
Anticyra 289. 291
Antigonia 409. 411
Antigonus Apellis 453
Antimenis 425
Antilibanus 505. 513
Antiochus 507. 516. 459. 434. 447
Antiochorũ Hierax 513
Antiochus Soter 360
Antiochia 360. 397. 510. 511
Antipater 463
Antipater Derbenſis 392
Antipater pirata 371
Antiphellus 458
Antiphili portus 523
Antiphræ 540
Antipodes 6
Antirrhium 230. 268. 322
Antipolis 128
Antiſa 46
Antitaurus 363. 371
Antium 161
Antonius 470
Antonius ubi ſuperatus 538
Antirrhodus inſ. 537
Antrum Emporicum 557
Antron 303
Antronis aſinus 303
Anubis dromus 544
Anubis 548

AO

Aones Bœotij 227. 276
Aorſi 346. 354
Aous 218

AP

Apſus 404. 406
Apamia 359. 365. 397. 510. 511. 433
Apamiæ terræmotus 398
Aparni 357
Apaturum 348
Apaturia Venus 348
Apelles 11. 424
Apelicon 444
Apelicon Telus 419
Apenninus 140. 144
Apennini terminus 179
Aphetæ 304
Aphetor 292. 293
Aphnij 404
Aphricæ incognita 564
Aphrodiſias 397
Aphrodiſium 418. 468
Aphroditopolitana præfectura 546
Apia 257
Apiæ campus 424
Apidanus 246. 301
Apidones 257
Apis uicus 540
Apis 543
Apis bos 545
Apobathra 407
Apocopes uſus 251
Apollo Didymæus 437
Apollo Clarius 443
Apollo Erythibius 423
Apollo Pornopius 423
Apollodorus 471
Apollodorus gram. 455
Apollodorus rhetor 434
Apollodoria ſecta 431
Apollo Marmarinus 312
Apollocrates 179
Apollinis aram contingentes 469
Apollinis urbs 550
Apollinis miniſtri 329
Apollonis 431
Apollonium prom. 560
Apollonias 362. 563
Appollonia 94. 218. 220. 223. 396. 512. 564. 445
Apolloniatis 365. 499. 502
Apolloniaticus lacus 396
Apollonius 515. 444. 451. 455
Apollonius Stoicus 448
Apollonius Argonautarũ autor 451
Apollonius Cronus 453
Apollonius medicus 469
Appaitæ 379
Appia uia 161. 164. 195
Apro ſopitica præfect. 542
Apſus 218
Aptera 337
Apuli 196. 195. 197
Apulia 191. 195. 197
Apurgiani 384

AQ

Aqua 547
Aqua Nili 477
Aquæ ſacrificium 499
Aqua leuiſſima 501
Aqua mutatur i terrã 547
Aquæ ſtadellæ 151
Aquileia 149
Aquitani 123.132
Aqua lapideſcens 434

AR

Arabes 33.528.531
Arabum mores 530
Arabia felix 519.521
Arabicus ſinus 516
Arabum dij 505
Araceuthus 511
Arabia 30.520.545
Arabon 351
Arachoſia 360
Arachoti 3 9. 358. 493. 494.511.
Aradus 512.513. 520
Aradij 512.531
Aræthyræa 264
Aragus 358
Arami 432
Arammæi 33
Aranearum morſus 352
Arapheniæ aræ 312
Ararena 529
Araſus 392
Aratus 462
Aratus princeps 265.267
Arattus 224
Arauſio 129
Araxena 356
Araxes 346.352.364.497 367.368
Araxinus campus 367
Araxus 232.269. 321
Arbela 503
Arbelus 503
Arbis 492
Arbies 492
Arbores Indicæ 476
Arbor Gedroſiorum 493
Arbores maris rubri 520
Arborum minium 122
Arboris apud Gades mirum 122
Arborum lac 122
Arborũ habitatores 379
Arcadici aſini 269
Arcadia 230.269
Archæanax 413
Arceſilaus 11.424
Archelaus 374.385.538
Archelaus phyſicus 445
Archedemus 463
Archias 258
Archilochus 343
Architheorus 239
Arconneſus 444.452
Arcticus circulus 3
Arctos uel plauſtrum 2
Archytas Tarentinus 193
Ardania 31
Ardanaxes prom. 564
Ardea opp. 161
Ardiæi 218
Arduenna 135
Aregontis picturæ 236
Arecina templum 166
Aretas 529
Areta 564
Arelatæ 126
Arenæ 238
Arethuſa 44.186.314.512
Arethuſa Sampſicerãi 512
Aretium 157
Argæus 373
Argantonius 388
Argentum mons 104
Argenum 444
Argillæ 169
Arginuſæ 424.425
Argiſſa 306
Argolicus ſinus 230.254
Argonautæ 34
Argos 252.255.260.315. 372
Argos Pelaſgicum 300
Argos Oreſticum 225
Argos Amphilochium 225
Argous portus 156
Arguſa 306
Argyria 381
Argyrippa 196
Aria 366.374
Ariani 91. 33
Ariana 473. 494
Arianæ fines 494
Ariarathes 369.373
Aridæi 537
Arij 357.494
Arietis frons 214
Arietes pretioſi 101
Aricomiſci 130
Arimæi 531
Arimaſpi 354 534.546
Arimaſpia carmina 405
Arimi 398.432.511.531
Ariminum 151
Arimus rex 433
Ariobarzanes 374
Arion eiuſq; patria 426
Ariſba 406.407
Ariſbus 407
Ariſtarcha 125
Ariſtarchus 420
Ariſtippus 564
Ariſtocles 451
Ariſtobulus 498.518
Ariſtonicus 445
Ariſtodemus 448
Ariſtocratia 8
Ariſtæus 405
Ariſton 11. 453. 535
Ariſtonichus gram. 29
Ariſtotelis bibliotheca 419
Ariſtoteles 313
Ariſtotelis uxor 420
Ariſtopatra 481
Ariſtus 469
Arithmetica 515. 533
Aritia 165
Arius 360.361
Arla 360
Armamẽtariũ regiũ 485
Armenij 33.531
Armenius 202
Armozica 351
Armozus 519
Arna 45
Arnæ 287
Arnarion 266
Arnus 154
Aroma 448
Aromatiſera 529
Aronebæ 108
Arotria 313
Arpi 196
Arrichi 348
Arſacæ 481
Arſaces 359.358.387
Arſacia 365
Arſacij 509
Arſenicum 496
Arſenus 367
Arſinoë Lyciaca 458
Arſinoë 323.430.460. 469.470. 522. 524
Arſyſia 445
Arſinoëtica præfectura. 534.546
Arſinoë opp. 543. 548.563
Arta 436
Artabri. 84.103
Artabrorũ promõtor. 96
Artaca 396.400
Artacana 360
Artacena 503
Artageras 367
Artanes Sophenus 369
Artauaſdes 364.368.369
Artaxata 367
Artaxias 369. 367
Artemia 45
Artemidorus 452.464
Artemis unde 438
Artemiſium 111.166.448
Artemita 506
Arundines Indicæ 486
Artemiſia 452
Aruerni 133
Arupenum 144
Arupinus 217
Arxata 367

AS

Aſander 215
Aſca opp. 529
Aſcalon 516
Aſcania 389.467
Aſcanius dux 389
Aſcanius lacus 389
Aſclepiades 390
Aſcra 284.287
Aſia uicus 236
Aſiæ termini 345
Aſiæ partes 346
Aſiarchæ 447
Aſij 357
Aſina urbs 248.249.259
Aſinus, p equo in bello 496
Aſini mandibula 251
Aſionenſes 432
Aſius 407
Aſopæi 222
Aſopus 187. 298. 251.264
Aſpaneus 418
Aſparagi 557
Aſpendus 392. 459
Aſpides 548
Aſpis 444
Aſpis collis 561
Aſpis locus 503
Aſpis Aegyptia 555
Aſpionia 360
Aſpledon 289

Aſpordenus 426
Aſporena dea 426
Aſpungitani 348
Aſſacani 479
Aſſerſia 420
Aſſij 417
Aſſius 400.420.423
Aſſyrij 502.507
Aſtaboras fl. 522.523.532
Aſtacœni 479
Aſtaccenus 388
Aſtacus 322.388
Aſtapus 523.532
Aſtas 98
Aſteria 45.320
Aſteris 45
Aſterium 306
Aſti 221
Aſtoſaba 532
Aſtronomia 9.515
Aſtyages Medus 498
Aſtypalæa 277.343.452. 453
Aſtypalienſes 415
Aſtyra 418.408.423
Aſylum 391.442
Aſylum Romanum 160

AT

Atabyris 451
Atacis ortus 127
Atalanta 296
Atargata dea 509
Atargata 531
Atarna 421
Atarnea 429
Atarneus 400.418.423
Atarnius 423
Ateas 213
Ateſinus 144
Atella 172
Athamenes 222.225.297. 308
Athara 531
Athenæus 461
Athenais 444
Athenæum 171
Athenienſes 272
Athenien. reip. partitio 265
Athenodes 378
Athon 312
Athribes opp. 542
Athribitæ 548
Athrulla opp. 529
Athymbrus 448
Athymbradus 448
Atintanes 225
Atlanta 275
Atlas mons 556
Atlanticum mare 3
Atomorum dogmata 515
Atrax 306
Atrebati 135
Atropatia 364
Attalicorum regum origo 429
Attalia 459
Attalus rex 430
Attalus philadelphus 442
Attaſij 358
Attea 418
Attica unde 276
Atticæ montes 278
Atticæ appellatio 271.276
Aturia 502.503
Atys 152

AV

Audanij 191
Auella 172
Auenio 129
Auernus 168.549
Auernus petra 473
Aues Diomedeæ 196
Aues cerui magnitu. 523
Auga 424
Augiæ 251
Auguſta 384
Auguſta Cæſarea 113
Auguſta Emerita 116
Auguſti imperium 565
Auguſtus 199
Aula 270
Auium opp 515
Aula bouis 311
Auletes 538
Aletæ tributa 539
Aulis 221.280.310
Aulonia 180
Auphidius 195
Auphidus 161.195
Auri liquefaciendi purgandi ratio 102
Auſcij 133
Auſonium mare 161
Auſtri cornu 525
Autoriatæ 219
Autolycus 306
Autolytus 378
Automala 563

AX

Axenos 207. 208

AZ

Azaani 396
Azamona 372
Azanes 269
Azara 367.507
Azaritius 388
Azarus 226
Azenenſes 277
Azotij 510
Azotus 516

BA

Babanonium 387
Babylõ 498.502.506.545
Babylonia 502.506
Babylonis ſitus 503
Babyloniorũ regio 504
Babylonij 506
Babyrſa 367
Bactra 359.360
Bactriani 357.494.495
Bactriana 54
Bacchus Ignigena 433
Baculos geſtandi mos 530
Badas 496
Bacchiadæ 262
Bacchides 378
Bætilus 248
Bætis flu. 98
Bætica regio ibidem.
Bænis 107
Bagadania 55
Bagrada flu. 560
Baiæ thermæ 157.168
Bala 511
Balanæa 512
Balearides 451
Baiæ unde appellatæ 169
Balſami uiridarium 518
Balſamum 513.527
Baleares inſu. 117
Baleares funditores ibid.
Balearĩ ritus ibidem
Balari 156
Bambyca 509
Bandobena 478
Barbites 332
Barbariũ promõtoriũ 106
Bardi 137
Barbari & unde 456
Barbariſinus 456
Barce 563
Bargaſa 452
Bargoſa 492
Bargylia 453.421
Bargus 219
Barium diuerſorium 195
Baris opp. 194
Baridis templum 369
Barnithius 246
Barnus 223
Barutus 513
Barutium 469
Baſiſtani 98
Baſilci 212
Baſilius 509
Baſoropeda 367
Baſſus Cæcilius 511
Baſtuli 98
Baſtetanorum mores 108
Baſtarniæ 205
Baſtarnæ 211.212.204
Bata 349
Bathra paludes 542
Batiæ 224
Batia 411

BE

Bebrices 375.404.204
Bela mons 558
Bellerophon 434
Belbina 279. 277
Belgæ pop. 123.137
Belliaca 219
Belloaci pop. 135.137
Belion 107
Bellum Troianum 15
Belon opp. 98
Benacus lacus 145
Benefici, p dijs habiti 554
Benemunitus 392
Beneuentum opp. 172
Berecyntes 329.398
Berecynthia 329
Berenice 519
Berræa 511
Beronice 523.563.522
Beryllus 528
Beſa 297.246
Beſbicus 396
Beſſa 296
Beſſi 220
Beſſus 494.358
Betarmones 333
Bettis opp. 99

BI

Bias 439
βίβλος 540. 555

Bion 11
Bisurgis 201
Bithynij 371.375.396.204
Bithynia 388
Bituminis petra 218
Bitumen 506
Bitumen Iudææ 518
Bituminis usus 519
Bituminis fons 559
Bituriges pop. 132
Biumbres ἀμφίσκιοι 95
Bizantiorum cornu 221
Bizona 42.220

BL

Blæna 387
Blasco insula 126
Blaynum 391
Blemmyes 552.553
Blesini opp. 156
Blerati opp. 157
Blittera opp. 127
Blutium opp. 39

BO

Boagrius 296.46
Bocalia 274
Bocarus ibidem
Bochus 558
Bœstia 271.222
Bœotiæ descriptio 278
Bœum 335
Bœbe 304.309
Bœbeis 308
Bœonoa 232
Bœrebistas 210
Boëthus 515.463
Bœula 448
Bogus 557.558
Bogus rex 248
Boium opp. 297
Boia 251
Boij pop. 202.203.148
Bolbiticum ostium 541
Bononia opp. 151
Boosura 469
Borama 513
Borsippa 504
Borsippeni 504
Bosmorus 475
Borium 563
Borysthenes 212.200
Bosgadarita 384
Bosphorus pop. 203
Bosphorus Cimmerius 214. 303
Bostra 513
Bosphorus Thracius 390
Botri magnitudo memorãda 360
Boues Indici 523

BR

Bradyetæ pop 109
Brachmanes 487
Branchus 293
Branchi & Apoll. amores 438
Branchidæ 437
Branchidarum opp. 361
Brastilapides 127
Brauron 277
Brauronia ibidem
Brauronia Diana ibid.
Bregi 380
Breges ibidem
Breuci 217
Bria 220
Brias 392
Brisamia 226
Briseis 421
Briseis ubi capta 402
Britania regio 90.82. 56.48
Britãtæ forma & situs 139
Britanorum mores & statura. 139
Britomartys 337
Brixia opp. 148
Brundusium opp. 194.195
Brundusio unde nomẽ 195
Brundusiorũ portus ibid.
Brutij pop. 176
Brutiorum appellatio ibid.
Bryges pop. 204

BV

Bubastus 544
Bubulcorum opp. 515
Bubo Aegypti 555
Bubo urbs 435
Bubienum 201
Buca opp. 197
Bucanus 197
Bucephalus 479
Bucephalia 479
Buchetium 224
Bucteri pop 207.201
Budorus 311
Bugei pop. 192
Buprasium 234
Bura 42.45.267.268
Burdigalia opp. 132
Busiris 542
Buticus lacus 542
Butones pop. 201
Butus opp. 542
Butriũ castellum 149
Butrotum 224
Buxi optimi copia 377

BY

Byblus 513
Bylliones 225
Byrebistæ pop. 107
Byrchanis 201
Byrchantis mors 443
Byrsæ 226
Byrsa arx 560
Byssus 475
Byzares pop 379
Byzantium opp. 221. 48

CA

Cabatanus 521
Caballinus fons 263
Caballio opp. 129
Cabalensis ager & regio 434
Caberi pop. 327.333.331
Caberides 333
Cabera ibidem
Cabira 384. 435
Cabyllium opp. 134
Caces Aegyptij 555
Cadauera in sterquilinijs defossa 530
Cadusij 359.357.364.356
Cadena 372
Cadi 396
Cadmea 286
Cadme 439
Cadmia lapis 114
Cadmi diuitiæ 466
Cadmus 398
Cadurci pop. 133
Καϊστοὶ 253
Cælossa 264
Cæretani pop. 153
Cæretana balnea ibidẽ
Cæcubum opp. 160
Cæsarea 560
Cæsarium 537
Cæta 253
Caicus 400.393.418.423. 430
Caici campi 475
Caiattæ sinus 162
Calabria 194
Calabri 191
Calanus 489.490
Calami prodigiosæ magnitudinis 557
Calani mors 490
Calachena 502
Calatis 376.217.220
Calasenna opp. 175
Calauria 255.258
Calbis 449
Calbium 48
Calce opp. 172
Calchantis sacellum 196
Calchantis mors 443
Calenum opp. 164
Calænus 398
Caleti pop. 135
Callaici pop. 107
Callaici athei 114
Callantes 311
Callateria opp. 172
Calliarus 296
Callias 426
Callidromus 298
Callimachus 564
Callini locus 437
Callinus poëta 432.446
Callipolis 406
Callista 239.563
Callisthenes 361
Callinicus Seleucus 513
Callydius 395
Calpe mons 98
Calpas 376
Calyba 221
Calydnæ 344.416
Calydium 172
Calycadmus 460
Calymna 344.449
Calydonius aper 263
Camare quid 348
Camarina opp. 184
Cambala 368
Cambysena 367
Cambysis incendia & sacrilegia 544
Cambyses 535
Camelopardales 525.557
Camelorum pascua 519
Camerte opp. 158
Camerina opp. 187
Camelitæ 509
Camirus 450.451
Camisena 359.386
Camisa 386
Campani pop. 173
Campaniæ descriptio 167
Campania uetus 173
Campi opp. 151
Campsiani 201
Cana 423
Cananita Stoicus 463
Canæ 401.311.418.423. 400.
Candauia 223.225
Candace regina 553
Candaria 452
Canes sepulchrales 300
Canes Indici 480
Cannensis clades 197
Canũ mira mordacitas 482
Canusium 195.196
Canere 14
Canopicum ostium 532.535
Canopus 541
Canopi fossa 541
Cantabri pop. 109
Cantabrorũ mores 115
Canethus 312
Cantharium 441
Cantium opp. 48
Cantores castigatores 12
Caper flu. 397.502
Capedunum 220
Cappadoces 459
Cappadocia 55.370.371 374.500
Caphiæ 269
Capnobatæ 205
Cappionis turris 98
Capreæ insu. 46.171
Capria 459
Capua opp. 168.
Capsa opp. 560
Capuæ 419
Carax opp. 156
Caralis 156
Carambis 377.214
Carana 386
Caranus 512
Carcathiocertæ 367
Carchedonij lapilli 562
Cardamyla 248
Carda quid Persis 500
Cardaces ibid.
Carduchi 508
Cares 371.222.397.394. 455.
Cares barbarophoni quare 455
Caresus 410.415.416
Cariatæ pop. 361
Caricæ Antiochicæ 434
Caricum lorum 455
Carica crista 455
Carica lingua 456
Carum barbaries 456
Caria 448.397.433.451
Carisena 416. 415
Carmala 372.373
Carmania 494.495. 507
Carmanitarũ mores 496
Carmanica uitis 496
Carmelus 515
Carmenta fatidica 160
Carneades 564
Carmylesus 458
Carpasia 468
Carpathus 343
Carpathium mare 343
Carpaneites 213
Carni pop. 150
Carnium abstinentia 517
Carpetani pop. 97.106
Carseoli opp. 161
Carta 356
Cartheia 104
Carthæa 342
Carthago 48. 560
Carthago noua 111
Carthaginẽsium imperium & res 561
Cartij 364
Carna 521
Carura 456
Caryanda 453
Caryota palma 518.552
Carystium uinum 312
Carystus 311
Cassandra 414
Casia 529
Casiani 512
Casij montes 505
Casij mira 515
Casilium opp. 164.172
Casini mons 511. 515.516
Casiorum insulæ 344
Caspij 359.362
Caspiana regio 352
Caspium mare 346
Cassander 348
Cassiteros 494
Cassiterides insulæ 84.90.122
Cassiopa 224
Cassopeius sinus ibid.
Cassopenses 223
Casthaneus uicus 309
Castabala 372
Castores 114
Castorium ibid.
Casystes 444
Catabanenses 521
Catabathmus 535.540
Catana opp. 184
Catanenses 392
Catanẽsiũ agri fertilitas 185
Catania 433
Cataonæ 370
Cataonius Appollo 372
Catarractæ Danubij 211
Catarractes 459.552
Cathea 479
Cathalci 202
Cathyari pop. 142
Catonis iter 563
Cathoriges pop. 142
Catopterius 295
Catreus 491
Caucasius 349.357.354. 473
Cauconflu. 236.237
Cauconia 235
Caulonia opp. 180
Cauni uirides 449
Caunus 311.449
Cauconis 268
Cauri 201
Caulei 201
Cæystrus 431
Cayster 475

CE.

Cebrenij 407
Cebrinia regio 411
Cebriones pop. ibi.
Cebrina 416
Cebrini pop 417
Celadon 236
Celænæ 433.397.424
Celendris 460
Celia 194
Celebritas in ciuitatibus unde 86
Celtæ pop. 97. 123. 132
Celtica regio 90
Celtiberi pop. 104
Celtiberorũ partes 113
Celtiberorum deus innominatus 114
Cemmenus mõs 90. 123
Ceneum 310.296.210
Cenctium 240
Cenchreæ 255
260. 263
Cenchrius 441
Cenomani pop. 150
Centoripa opp. 187
Centoriporum situs. 189
Ceos 341
Cephalas prom. 562
Cephalus 316
Cephallenes 319
Cephalidium opp. 183
Cephisus 278. 297
Cephisis 285
Cepi 525
Cepus 348.
Ceramus 452
Ceramienses 454
Ceratus 335
Cerasus 379
Ceraunia 351.353. 268.219.195
Cerberi spelunca 250
Cerbesia 399. 398.
Cercaphus 450
Cercesura opp. 545
Cercetæ 346.349.379
Cerceteus mons 343
Cercopitheci 479. 486
Cercinna insu. 562
Cerdonia 195
Cereus 114
Cereuisia 555
Cerinthus 311
Cestries piscis 127
Cestrus flu. 459
Cetij pop. 424. 427
Cetirizis 220
Cetium opp. 469
Cetius 424
Cetoëssa Lacedæmon 215
Cetorũ magnitudines 495
Cetus miræ magnitud. 520
Cetra 500
Ceutrones pop. 142

CH.

Chaa 240
Chaala 529
Chabax 379
Chabria 543
Chænœtæ 354
Chænicidæ 377
Chæremon 544
Chæronea 288
Chalachana 368
Chalcetor 438. 453
Chalcis 297.312.298.315 322.242. 512. 513

Chalcia 322.343
Chalcides 444
Chalcidica 396.512.
Chalcedon 388
Chaldæi 383.379.504.517
Chalcedonij cæci 221
Chalonitis 368
Chalybes 379.466
Chalybonium uinum 501
Chamanena 374
Chanes flu. 351
Chaones 223
Chaonetis 502
Charadrus 460
Charaxus 546
Charax 398.563
Charilaum 340
Charmotas portus 526
Charon 406
Charondæ 374
Charonia 398
Charonium 447
Charsuli opp. 158
Charybdis 34.185
Chatti 201
Chatuarij 201.202
Chaubi 201
Chazena 502
Chaulotæi 521
Chelidoniæ insulæ 363.448.458
Chelonatas 232
Chelonophagi 524
Cherronesus 337.213.230
Cheronesus an triquetra 465
Cherronesiæ Thraciæ nationes 465
Cheromocrates 442
Chersiphron 441
Cheruſci pop. 202.201
Chimæra 458
Chimerium 224
Chiliocomium 387
Chlamydis formæ terrã eſſe 89
Chius 437.439
Chij ambitus 444
Chloris 339
Choaſpes 479.37
Choarina 495
Chœrilus 462
Chones unde 175
Choraſmini 358
Chordirazæ 508
Chorena 359
Chorzena 367
Chryſeis ubi capta 402.421
Chryſaoræus cõuentus 454
Chryſippus 462
Chryſopolis opp. 388
Chryſorrhoas 513
Chryſocolla 518
Chryſa 416.421.422
Chryſes 422
Chryſoplyſia 102
Chytrium 445
CI.
Ciborũ reliquiæ in lapides induratæ 546
Cibotus 397.537
Cibyratici 448
Cibyra 434
Cibyrei 435
Cibyrenſis regio 434
Cibyrenſes minores 459
Cicades Locrenſes 180
Cichyrus 224
Cici 555
Cidena 504
Cieia 560
Cilbianus campus 434
Cilicum regio 403
Cilices 394.421
Cilicia 509.422
Ciliciæ diuiſiæ 459
Cillanus cãpus 434
Cilla 422
Cilleus Appollo 422
Cillus 422
Cimarus 334
Cimbri pop. 202.201.203
Cimbrorum mores 203
Cimmerius pop. 214.203
Ciminius Velſiniorũ lacus 157
Cimmerij pop. 16.104.347.395.446
Cimmericum 347
Cimolus 341
Cinædicæ orõis autor 446
Cinnamomifera plaga 54
Cinnamomũ 477.527.
Cinnamomum pro cõbuſtibili ligno 527
Cindia 453
Ciniata 388
Ciniſtena ibid.
Cinolis 377
Cinyras 513
Circeium opp. 161
Circes ſepulchrum 275
Circuli paralleli 78
Circũumbres περίοικοι 95
Circunciſio 517.555
Cirenius 392
Cirphis 289.291
Cirrha 289.291
Ciſanius 337
Ciſpadana regio 147
Ciſſus 339
Ciſſij 496
Ciſſia 496
Ciſthena 418
Ciſthenæ 458
Citharon 284
Citharœdus apd Iaſſum 453
Citharus piſcis 555
Cithyrei 232
Cius 388
Ciuilis homo 70
CL.
Clanes flu. 144
Clarus 443
Claſtidium opp. 151
Claud. Pulcher 470
Clauæ ferreis nodis 526
Clazomenij 444
Clazomenæ 445.437
Clazomeniorũ ſpeculæ 236
Cleanis flu. 162
Cleanthis pictura 236
Cleanthes 425.420
Cleandria 416
Clenæum 311
Cleobulus 452
Cleon latro 395
Cleomachus 456
Cleonæ 261
Cleopatra 385
Cleopatræ mors 538
Cleopatra cogno. luna 510
Cleopatris opp. 528.543
Cleophanes 390
Cleonymus 193
Clides inſulæ 468
Climatum deſcriptio 92
Climax 458.514
Clines 341
Clita 269
Clytemneſtræ cuſtos poëta 12
Cliterna opp. 151
Cluſium opp. 153.157
Clypea opp. 191
CN.
Cnomides 296
Cnoſſus 336.335
CO.
Coccas 537
Coci immundi 526
Codrus 272.436
Codridæ 265
Cœnoſus portus 224
Cœloſyria 505.510.514
Cœnandi prandendiq; tempus 485
Coire in propatulo 486
Colchis 346
Colchi 349
Coldui 201
Coliadis Veneris tẽplũ 277
Collatiæ pop. 159
Colocena Diana 431
Colonæ 406.416
Colophon 443
Colophonẽ addidit 443
Colos 216
Coloſſe 397
Coloſſus 220
Coloſſus Rhodius 449
Colotiopus uic. 232
Colous 411.432
Colũnæ in Corinthiaco Iſthmo inſcriptio 119
Comana 363.371.385.386
Comarus 224
Comanorũ ſacerdotiũ 385 395
Comœdia 14
Commagena 363.510
Commiſena 367
Cõmunitas rerũ omniũ 209
Comum opp. 148
Concauus angulus 513
Condylion Stoicus 463
Coniſalus 405
Conſtarſis opp. 99
Coniaci pop. 109
Conuenæ pop. 474.133
Copais 282
Copæ ibid.
Copiæ opp. 182

Cophes flu. 478
Copiæ militares Alexãdriæ 539
Copria littus 185
Copratas 497
Copius 529.550
Coracius mõs 443
Coraceſium 459
Coracij regio 523
Coracinus piſcis 555
Coralis 392
Coralius 286
Coralli 220
Coraſſiæ 343
Coraxorũ lanitium 101
Corbilo opp. 132
Corcoras 217
Corcyra inſu. 186.218
Corduba opp. 98.
Corfinium opp. 165
Corfinium Italicum 167
Cori campi 451
Corithus 298.330.342.249 261.262 263.264.386.561
Corinthiacus ſinus 230.231
Corinthiorũ ſtercus 263
Coriſſia 34
Coriſſus 437
Coriſcus 419
Corinthota promont. 322
Cornua montes 274
Cornus 290
Corocondametis 348
Corocondamæ uicus 347
Corona 249
Coronea 286 302
Coropaſſus 392.457
Corpus Alexandri 537
Corſiæ 439
Corſium 555
Corſura inſu. 561
Corſicæ appellatio & cultus 156
Coruorum auſpiciũ 549
Corus 351
Coruorum portus 138
Corybantes 327.333
Corybantium templũ. 333
Carybiſſa ibid.
Corybus 251
Corycæi 444
Corycus 444.458.461
Corycium antrum 461
Corydalus 275
Corycium 290
Coryphaſium 248
Coryphantis 418
Coſas flu. 164
Coſcinia 448
Coſentia opp. 176
Cos 343.439.452
Coſſæi 364.365
Coſſa opp. 157
Coſſura 191
Cotes animal 556
Cothon inſu. 560
Cottij ager 142
Cotinæ 100
Cotiſcoliæ opp. 158
Cothus 312
Cotytia 331
Cotyi 558
Cotys 331
Cotys Sipæus 384
Cotyaium 396
Cotylus 415
CR.
Cragus 458
Crambuſa inſu. 461
Crambuſæ 458
Crana 278
Cranai 276
Cranæus 460
Crannonij 232
Craſſus 445
Craſſi cædes 508
Crates 420.464
Crater ſinus 167
Crateri epiſtolæ 481
Craterus 493
Cratippi filij. 447
Crathis flu. 182.268
Cremna 392
Cremona opp. 150
Creophilus 440
Creophagi 523.524
Creſphontes 249
Creta 334
Cretæ inſtituta 336
Cretæ urbes quot 338
Cretenſium mores 339
Cretenſium diæta 346
Creticum pelagus 223
Creuſa 278.282.284
Crinagoras 425
Crimiſſa opp. 175
Crineum 335
Criſſa 289.291
Criſſeus ſinus 263
Crithota 322
Critaſirus 210
Crium promontorium 88. 334
Crobyzi 220
Crocius campus 303
Crocodilos porcis abſtinere 556
Crocodilorum cultus 548
Crocodilus exoſus 550
Crocodilorum ciuitas 515. 548.551
Crocutas fera 525
Crocylia 260
Crœſi diuitiæ 466.431
Crommyon 263.469
Cromyonia porca 263
Crommyus 460.468
Cromna 377
Cronium opp. 118
Cronus Apollonius 564
Croto opp. 181
Crotoniatarum præſtantia 181
Crulij 220
Cruni fons 236.242
Cryſtallus 374
Cryſtallina 515
CT.
Ctesiphon uicus 505
Cteſias 452
Ctiſtæ 205
Ctenus 213.216
Ctyparſa 237
CV.
Cuarius 286
Cubi pop. 133
Cuculum opp. 165
Culmus quinum cubitorum 560
Cumanus ager 400
Cuma 380.429.428
Cumani ſero ſapiunt 429
Cuneus 97
Cuniculorum copia 101
Cuniculorum mala 117
Cupido Praxitelis 285
Curalius 305
Curetes unde dicti 327.328. 329
Curetes 299.326.222
Curias ædes 469
Curis opp. 158
Curium 315.469
Curtorum lucus 523
Cuſtodia opp. 151
CY.
Cyaneæ 16.220.222
Cyaxaris 542
Cybele 329
Cybelia 444
Cybe 331
Cybeles ſtatuæ 391
Cybiſtra 372
Cybioſactes 538
Cyborium 540.555
Cychria 273
Cychriodes ibid.
Cyceſius 246
Cyclades inſulæ 341
Cyclopes 15.258.408
Cyclopiæ ſpeluncæ 255
Cydippe 450
Cydiſa 366
Cydnus flu. 462.463
Cydon 337
Cydones 335
Cydrelus 436
Cydriæ 226
Cydnus 37
Cyllene 232.269
Cymbrorum mos 203
Cynætha 269
Cynamolgi 523
Cynia 322
Cynocephalorum æquatio 525
Cynocephali 525
Cynoſpolis 542
Cynopolis 548
Cynocephalus 548
Cynos cephalæ 308
Cynoſſema 410.452.540
Cynthus 341
Cynuria 256
Cynus 46.296
Cypariſſus 294
Cypariſſena 240
Cypariſſij 337
Cypariſſeis 241
Cypariſſia 248.251
Cyphelus 262.223
Cyphus 307
Cypri ſitus 468
Cyracuſa 217

Cyrbiana 507
Cyrenaica 334
Cyrene 563
Cyrenaici 540
Cyrenaica oppida 564
Cyrenaica philosophia 564
Cyrtij 364
Cyrnos insula 156
Cyrus flu. 497
Cyrus rex 346.351.367. 472
Cyrus rex unde dictus 497
Cyri campus 434
Cyri sepultura 498
Cyri epitaphium ibid.
Cyristia regio 511
Cytherium 246
Cythera 334.251
Cytinium 297
Cytinum 335
Cytorum 377
Cytorus 379
Cyzicus 396
Cyzicenorũ armamentaria 396

DA.

Dacia 372
Daci 210
Dactyli 333
Daæ 355
Dædali 448.457
Daimnium 218
Dalion 237
Dalmatæ 218
Damasus Scombrus 447
Danala 391
Damascus 514
Danai 255.257.395.
Dardatia 348
Danthelitæ 220
Damathus 435
Daorizi 218
Daphitas grãmat. 446
Daphnûs 289. 295. 525
Daphne 510
Daraba urbs 523
Darapsa 360
Dardania 408.409.411
Dardanij 218
Dardanium 410
Dardanus 416
Dariaces 531
Darius 211.531.543
Darius longimanus 501
Darius ubi supatus 502
Darij epitaphium 498
Dartho opp. 151
Daruentus flu. 142
Dasaretij 218. 220
Dascyliticus lacus 381. 396 404
Dascylium 396
Dasmeni 374
Dastacum 372
Dastir 384
Daulis 289.294
Daulia 294
Daunij 197
Daui 210

DE.

Debæ 527
Decæneas 206
Decarchæ 567
Decelea arx 275
Decima 485
Degmenus 247
Dei facies opp. 513
Deitarus 378.388.391
Delectatio discendi illecebra 14
Delium templum Apollinis 280.254
Delphi 289. 290. 291
Delphinius portus 280. 484
Delta Aegyptiũ 474.541. 533
Delus 460
Damaratus 262
Demetrij speculæ 523
Demetrius 42.152
Demetrius Phalereus 277
Demetrius Rhateni 379
Demetrius Pharius 218
Demetrius Scepsius 420
Demetrius notatur 416
Demetrias 304.502
Demetreum 303
Demigrationes aliorum aliunde 46
Democratia 8
Deorum portus 559
Derbæ 371.392
Derbicæ 359.360
Dercetò 531
Derdæ 489
Descẽsus ad inferos 258
Deucalion 303
Deuriopus 425
Deutorix 202
Deus quid sit 516
Deus mortalis 554

DI.

Dia 341.526
Diabena 368
Diacopena 387
Diades 311
Diaduella mons 134
Dia dea 265
Diana Persica 373
Diana Minthias 453
Diana Pergæa 459
Dianium opp. 111
Diascones 217
Diatesbes pop. 156
Dichostastotica Alcæi 425
Dicte 337. 332
Dictæus Iupiter 337.335
Dictes 343
Dicæarcha 20
Dictyma 317
Didyma insu. 191
Dido 561
Didymena 458
Didyma opp. 118
Dies horarum 19.56
Dierum inæqualitas 93
Dies continui 94
Dij Persarum 499
Dij animalia 547
Dilychnus 555
Dindyma 396. 391
Dindymena 329.396
Diocharis 276
Diodotus 515
Diodorus Cronus 453
Diodorus 423
Diodorus dialecticus 564
Diodorus Tryphon 459
Diodorus gramat. 464
Diodoriduo oratores 433
Diogenes poëta 464
Diogenes stoicus 502
Diogenis patria 378
Diogylis rex 430
Diomedes 196
Diomedeæ aues 196
Diomedeæ insu. ibid.
Diomedis templum 149
Diomedis honor apud Venetos 149
Dion academicus 538
Dionysides poëta 464
Dionysius 451
Dionysius historicus 452
Dionysiodorus 379
Dionysius urbium scriptor 390
Dionysius dialecticus 390
Dionysius Atticus 431
Diophanes 425
Diopolis 384.112
Dioscurias 349
Diospolis 542.544.550
Diotrephes soph. 434.454
Diotinus 36
Dira prom. 521.522.524
Diplethrum 223
Diphilus 377
Dirce 269
Dispontium 248
Ditrachium 223
Dium 511

DO.

Docusini 555
Docimitis lapis 397
Docimia ibid.
Dodona 227
Dodona Thesprotica ibid.
Dodonæũ oraculũ 223.226
Dædalsus 388
Dolicha 321
Doliones 396.389.466
Dolionia 468
Dolopes 302.315.22
Dolobella 445.511
Dolopia 305
Dolomena 502
Domanetica 387
Doracta 520
Dores 449.468
Dorium 242
Doricha meretrix 548
Doriẽses 290.297.335.265
Dorylaus 336.385
Dosci 348
Dotius campus 308

DR.

Drabus 217
Dracanum 441
Draconis sacellum 175
Dracones sup quibus herba innascitur 525.557
Dracontium 557
Dracões prodigiosæ magnitudinis 479

Drangæ 493. 494
Drangæ Persizontes 494
Dratiana 360
Drecanum 453
Drepanum 230. 540
Drilo 218
Drion opp. 196
Dræsus 199.201
Dromodarij cameli 494
Dromichætes 209
Druentum flu & opp. 266
Druentia opp. 151
Druidæ 137
Drusi mors 201
Drusus flu. 201
Drynæmetus 391
Dryopes 258.404

DV.

Dubis flu. 130
Dulcis portus 224
Dulichium 317. 321. 234
Duodecim deorũ ara 417. 429.
Dura flu. 144
Durias flu. 107.142
Duria flu. 151
Duricortora opp. 135

DY.

Dyma 267. 268
Dymæ 266
Dyoscorias 38
Dyris m. 556
Dyteutus 385

EA.

Eanes 296
Eanis 296

EB.

Ebosus 111
Eburones pop. 136
Ebusus insu. & opp. 117

EC.

Ecbatana 364. 365
Echeas 246
Echinus 46. 303
Echinades 321. 242
Eclipticarum & climatum usus & obseruatio 5

ED.

Edepsus 311. 46
Edui pop. 130
Edessa 509

EG.

Egnatia opp. 195. 223
Egnatia uia 225
Eginium 226

EI.

Eiones uicus 258

EL.

Elæa Diana 241
Elæa Pallas 269
Elæa 429.522
Elabotas 591
Elatia 46
Elaiticus sinus 400. 418. 429
Elaitica præfectura 541
Elaiticus ager 393
Elana urbs 521
Elaniticus sinus 521. 526
Elatea 283. 290
Elatria 224
Elea ora 231.245
Elea opp 174
Eleapolis 423
Electrum 102
Elei 234.252
Eleon 281
Elephantum uenatio 482. 522.524.523.
Elephantophagi 523
Elephantorum mansuetudo 483
Elephantorum partus 489
Elephantes Libyci 483
Elephantina 551
Elephantia 533
Elephas mons 525
Elethica 335.
Eleus 451
Eleusin 274
Eleusina Ceres 274
Euleusa 277. 373. 410. 448. 449. 461
Eleutræ 286
Eleutherius Iupiter 286
Eleusinus sinus 263
Eleuthera 225
Eleutherus flu. 512
Elenses 230
Elimæi 364. 365
Elimiotæ 303
Elij 508. 523
Elis 325. 231. 247. 253
Elissa 232
Elona 307
Eloqui 14
Elpiæ 451
Elui pop. 133
Eluetij pop. 135
Elymaitica 507
Elymæi 499. 502. 507
Elysius Campus 2

EM.

Emporium opp. 112
Empedocles 189
Emodus 473
Emodi montes 479
Emporicus sinus 550

EN.

Endera 523
Endymionis sepul. 438
Enea 381
Eneti 376.382
Enchelij 225.
Eniconiæ opp. 156
Enipeus 301.246
Enispe 269
Enisispia insula 540
Enna opp. 188
Ennius Poëta 194
Enope 249
Enthusiasmos 328
Enotocœti 486
Enydra 512

EO.

Eodaæ 357

EP.

Epaminundas 288.269
Epapius 311
Epei 231
Ephasius campus 240
Ephesus 380.437
Ephesi conditor 436
Ephesiæ Dianæ templum 441
Ephialtes 8
Ephorus 332. 429
Ephori 319
Ephori patria 380
Ephorus notatur 429
Ephoras 226
Ephyra 232. 224
Ephyri 308
Epicnemidij 290.230
Epicteton 315
Epictetus 371. 388. 393
Epicurus 440. 406
Epidaurus 259. 255.
Epidamnus 195. 218. 223
Epina 246
Epirotarum urbes 222
Epirus 317. 216
Episcurisis 275
Epistrophus 402. 421
Epitalium 241
Epiterpum opp. 149
Epizephyrij Locri opp. 179
Epomeum opp. 171.

EQ.

Equæ alexandri 511
Equi excellentes 269
Equi iberorum 113
Equi unicornes 486
Equi Maurorum 558

ER.

Eræa 269
Erana 249
Erasinus flu 256. 269. 190
Erastus 419
Eratosthenis scripta expenduntur 11
Eratosthenis bibliotheca 52
Eratum opp. 158
Eratyra 225
Erembi 32. 531
Eremni 531
Erena 240
Eressus 425
Eretria 312. 302. 313
Eretrici philosophi 273. 313
Eretriensium Rho 313
Erginus 288
Ergosiani pop. 130
Erichthonius 417
Ericusa insu. 191
Erigon 226
Erineus 409. 411. 412
Erineum 297. 302
Eris flu. 162
Erpha 457
Erithyni 377
Eruptio locus 516
Euergetæ 495
Eulæus 497
Euphratis exũdatio 504
Erymanthus 250
Erythræ 281
Erythræa Athenais 549
Erythras 527
Erythræi 436. 444
Erythri 377
Erythis 423
Erythia insu. 118
Erythræ sepulchrum 520

Erythræum mare 520
Eryx 188
ES.
Esionenses 432
Esopis opp. 179
Estiæotia 299
ET.
Eteocles 335
Eteocretes ibi.
Ethicia 226
EV.
Euander 160
Euæmon 306
Eubœæ descriptio 310
Eubœa 278
Eubœa cauæ quæ sit 310
Eucarpia 397
Eucratidia 360
Eudielus 289
Eudemus 451
Eudorus scriptor 535
Eudoxus 452
Eudoxi habitatio 545
Eudoxi nauigatio 71
Euenus 315.322.226.423
Eumenes 430
Eumenia 397
Eumolpus 332
Eunomij statua 180
Eunosti portus 536
Euonyma 191
Eupator 11.377
Eupatorium 216
Eupatoria 384
Euphrates flu. 59.363 366.367
Euripides 445
Euripi reciprocatio 280
Euromus opp. 438
Europum 365
Europus 226
Europæ laudes 89
Eurotas 251
Eurychidia 258
Eurycles 251
Eurymedon 393 459
Eurypylus 306.401.424
Eurysthenides 253
Eurysthei caput 261
Eurysichei 322
Eusebia 372.373
Euthydamus 454
Euthydemus 359
Eutresis 285
Euxinus 207
Euxynthetus 337
EX.
Excessus sup excessum 28
Exitana salsamenta 109
Exitus deæ festum 385.386
Exusta regio 398.433
Extra Taurum regio 457
FA.
Faba Aegyptia 555
Fabarum folia 540
Fabrateria opp. 164
Fabularum usus 14
Falerij opp. 157
Faliscum opp. 157
Familiares cum rege com mori 555
Fannena 367
Fauentia opp. 151
FE.
Femur 470
Fenestræ opp. 248
Ferentenum opp. 157
Ferentium opp. 164
Fermanum opp. 167
Ferentani 195
Ferrum et æs qui primum exercuerint 450
Ferri inuentores 333
Feronia opp & dea. 157
Feroniæ mirifica sacra 157
Festi locus 159
FI.
Ficulneus portus 221
Fidenæ opp. 159
Fideiussor pro lupo 150
Fimbria 409
FL.
Flaminea uia 151
Fluuiorum impetus mirus 357
Fluuiorum Indicorum inundationes. 475
Flumina in Geographia principuas partes uendicare 478
Flumina aurifera 487
FO.
Fodinæ auri et argenti 103
Folles fossæ 433
Formicæ aurum effodientes 53.
Formicæ Indicæ 481
Formicarum pelles 483
Fortunatæ insu. 104
Fortunæ templum 165
Foruli petræ 158
Forum Cornelium 151
Forum Flamminij 158
Forum Iulij opp. 128
Forum Sempronij 158
FR.
Frater 528
Fregenia opp. 157
Frondes miræ magnitudinis 476
Frumenti seruandi ratio 396
Frusinum opp. 164
FV.
Fucinus lacus 166
Fundarum exercitium 117
Fundæ inuentio 247
GA.
Gabales pop. 133
Gabadania 374
Gabala 512
Gabæ 497
Gabij pop. 164
Gabiana 507
Gabinius 385.558
Gabreta sylua 202
Gadaris 515
Gades insu. 90.98.117
Gadilon 378
Gadilonetica 378
Gaditana opp. 99
Gaditanorũ nauigatio 71
Gaditana pascua 118
Gaditanæ portæ 120
Gadium origo 118
Gadium fons 120
Gærestus 310.312
Gæsetæ pop. 148
Galatæ 313.390
Galabrij 218
Gallactophagi 205
Galatia 391
Galeotarũ uenatio 18
Galilæa 516
Gallesius mons 443
Gallia tripartita 123
Gallia Cisalpina 146
Gallicæ arboris mirũ 138
Galliæ magnitudo 138
Galliæ termini prisci 158
Galliæ quadripartita descriptio 124
Gallorum mores 136
Gallorũ habitus et arma 137
Gallicus sinus 90
Gallorum responsum 209
Gallinaria sylua 168
Gallogræcia 391
Gallus 376
Gallus Cornelius 553
Gamabrini 201
Gandaris 479
Gandus 207
Gangama 213
Gangamela 503
Ganges 474
Gangis origo 491
Ganges urbs 491
Gangetis 509
Gangra 388.418
Ganymedes 404
Garamantes 564
Garesthyra 392
Garganum promon. 196
Gargarus 401
Gargara 401.420
Garmanes 487.488
Garsabera 393
Garsaura 457
Garus 111
Gaza 364.514.516
Gazæorum portus 516
Gazæi 510
Gazilotus ager 386
Gaziura 203
GE.
Gedrosia 492.494.496
Gedrosini 494
Gedrosij 508
Gegenij equi 141
Gela 421
Gelæ 357.353.358
Genetes 379
Gennesareticus lacus 513
Genua opp. 140
Geographi 5
Geographia 6
Geographiæ usus 8
Geolophes 286
Geometria 9
Geometriæ inuentio 514
Gephyrus 278
Gephyrisimi 278
Geranus 233
Gerenius 233
Gerenius Nestor 248

Gerenia 244
GR
Gergetha 424
Gergethum 406
Gergithi pop. ibid.
Germania 11
Germani pop. 200
Germanicus 199.202
Germanorum demigrationes 201
Geron 233
Gerra 520.516
Gerræ 444
Gerræi 526
Gerraidæ 444
Gerreni 207
Geryonis fabu. 118
Getæ pop. 201.206.210. 211.204
Getarum fines 209
Getarum deserta 211
Getarum deus 517
Getuli 557.559
GI
Gigartum 513
GL
Glandes marinæ 102
Glandes curti 522
Glaucus sinus 448
Glaucus Potnieus 284.350 351
Glaucopium 207
Glyetrium 205
Glysans 286
GN
Gnidus 450.452
Gnomon 57
Gnopus 436
GO
Gobialus 377
Gogarena 367
Gomphi 305
Goniades 246
Gorbeus 391
Gordys 510
Gordyna 509
Gordiæa 504.508
Gordus 395
Gordius 391
Gordiæi 363
Gorgiptia 348
Gorgodylena 367
Gorgones 207
Gortyna 337.335.333
Gorydales 478
Græcia 229.216.221
Græa 280
Granicus 404.415
Græci 455
Græcorũ errores 110
Greges apud Cretenses 338
Grius mons 438
Grues 27
Grynium 429
GV
Gunnus 307
GY
Gyaros 342
Gyges 407.467
Gygas 407
Gygæus 431
Gymnasiæ insulæ 451
Gymnasium Alexandrinũ 538
Gymnetæ 491
Gymnosophistæ 517
Gymnesiæ insu. 90.111
Gynæcopolis 543
HA
Hæmonia 309
Halchædamus 512
Haleius campus 383
Halenius campus 464
Halienses 277
Halies 258
Haliartus 283
Haligenes 410
Halicarnassus 259.421. 450.452
Halimusij 277
Halisarna 453
Halizones 466
Halius 301
Halium opp. 157
Halizonium 416
Halonnesus 444
Halope 301
Halus 301
Halys 376.387
Halyos ostia 378
Halysius campus 417
Halyzones 380
Hamaxiti pop. 204.346
Harma 281
Harmenia 353.368
Harmena 377
Harpagia 404
Harpalus 563
Harpe Saturni 450
Haruspices 517
HE
Hebe 265
Hebenum 482
Hebrus flu. 223
Hecantomnifilij 452
Hecatæus 438.444
Hecatompolis 250
Hecatompylos 359
Hecatombæ 108
Hecatos Apollo 426
Hecubæ sepulchrum 410
Hectoris lucus ibidem
Hedyosmos 237
Hediphon flu. 507
Hegesias orator 446
Hela opp. 174
Helice 45.266.267
Helas 251
Helius 251
Helena insu. 278.341
Helesium 282
Heliconius 266
Helices destructio 266
Helicon 284.331.263
Heliopolis 544
Heliopolitani 543.445
Helixus 343
Hellanicus 426
Hellen 265
Hellespontus 400
Hellespontia 373
Hellopia 226.311
Helli 226
Heluetij 202
Henetia 419
Heniochi 348.346
Heptachordi inuẽtor 426
Heptacometæ 379
Heraclea 298.359.246. 418
Heracleotica præfectura 546
Heracleum 335
Heraclides 374
Heraclides Hierophilus 444
Heraclitj sententia 530
Heraclius 452.442
Heraclia 511.46.438.453
Heraclium 118.541.511. 512.170
Heracleopolis opp. 182
Heræum 254.439
Hercynia sylua 201.202
Hercules 264.514.472
Herculis balneum 296
Hercules Conopius 423
Hercules Troiam expugnauit 411
Herculis schola 473
Herculis insula 111
Herculis ciuitas 548
Herculis columnarum situs & appellatio 119
Herculis putei 120
Herculis Monœci templũ 141
Hercules i Capitolio æreus 192
Herculeũ promõtoriũ 179
Herculanum 379
Heretus 159
Hermæa 560.561
Hermagoras 428
Hermatus 429
Hermias 420
Hermionica 248
Hermionicus sinus 230.254
Hermione 255.258
Hermonassa 379.348
Hermonactis uicus 212
Hermodorus 442
Hermonthis ciuitas 551
Hermopolis 542
Hermopolitani 548
Hermus 431.428
Hernici pop 164
Herodes 519.481
Herodotus 452
Heroës peregrinãtes 6
Heroũ urbs 516.544. 553. 546
Herostratus 441
Heorta 220
Herpa 371.373
Hesiodi opus de terræ ambitu 209
Hesiodi patria 429
Hesperides 207
Hesperij 557
Hestiæa Alexandrina 413
Hetrusci 152
HI
Hicenes geometra 379
Hidrus opp. 194
Hiera 458
Hierapolis 434
Hierocepia 469
Hiericus 516

Hiericuntis situs 518
Hieron promon. 96
Hierosolymorũ solum 507
Hierosolyma 516
Hierosolyma à Pompeio capta 518
Hierostomum 211
Himaonus 357
Himera flu. 184
Hipæsia 239
Hippi insula 444
Hippobotæ 312
Hippodromus 538
Hippocrates. 453
Hipponiatis sinus 176
Hipparchus 390
Hippoboton 365
Hippocorona 332
Hippomolgi 205
Hipponax 390
Hipponium opp. 177
Hippones 560
Hippothous 427
Hippus 350.351
Hira 249
Hirci cũ mulieribus coëuntes 542
Hirundines Mauritanicæ 557
Hispaniæ figura 61.89
Hispaniæ uera descriptio 96
Hispaniæ oppida 99
Hispanorũ puerperæ 115
Hispanorũ toxicum 116
Hispania à Ro. diuisa 116
Histi statio 440
Historia 15
Historiæ finis 19

HO

Holmia 263
Holmos 456
Homereum 445
Homeridæ 445
Homericus nummus 445
Homeri patria 429.443
Homeri laudes 1
Homeri poësis quid 19
Homeri contemptores 110
Homerum patriæ nũquam meminisse 23
Homeri templum 445
Homeri sepulchrum 341
Homero multa loca incognita 206
Hominum tria genera post diluuium 408
Hominũ miræ figuræ 486
Homolium 309
Homole 309
Homonades 459
Hordei uberes pũctus 506
Horizon 3
Hormenium 304
Hormiæ pop. 162
Horneæ 405
Horoscopia 84

HY

Hyalus 383
Hyampolis 289.295
Hyantes 222.326
Hyarotis 476
Hyblæ conditores 185
Hybræas orator 434.454
Hybræe dictum 454
Hybrianes 220
Hydaspes 478
Hydara 384
Hydarnus 369
Hyde 432.283
Hydromantici 517
Hydra 323.256.429
Hydraces 472
Hydrelus 448
Hydrienses 466
Hydrus 194
Hyela opp. 74.174
Hylas 388
Hyle 283
Hyllus 431
Hyus 297
Hymbres Indiæ 475
Hymettus mons 278
Hypanus 237
Hypanis 388.212
Hypæpa 432
Hypasij 475.479
Hyperea 361.306
Hyperborei montes 355. 204.47.487
Hypersia 265
Hypochalcis 315
Hypophetæ 227
Hypsois 241
Hyrcanus 518
Hyrcania 355.356
Hyrcaniæ fertilitas 47
Hyrcanius campus 434
Hyrcanum mare 346
Hyrmina 235
Hyrrhia 281
Hysiæ 260.281

IA

Iacetana opp. 113
Iacetani pop. 113
Iacynthus 563
Ialysius 449.450
Iamblichi locus 512
Iamites 249
Iamnia 515
Iapodes pop. 144
Iapodes mons 140
Iapodum sinus 217
Iapygia reg. 176.191.194
Iardanus 239
Ias 272
Iasides 257
Iasonia 36
Iasonis errores 16
Iasonis nauigatio 36
Iasonius 366
Iasonium 379
Iassus 255.257.453
Iaxartes 361
Iazyges 212.204

IB

Iberes 350
Iberia 350.351
Iberiæ cultores 351
Iberiæ situs 116
Iberorum arma 114
Iberorum ritus 114
Iberos 451
Iberus flu. 111
Iberi inundatio 122
Ibernia insula 140
Ibes 524
Ibidis figura 555

IC

Icaria 343.440
Icarium pelagus 343
Icarus 324.440
Icesius 398
Ichnea Themis 303
Ichna 303
Ichneumon 548
Ichthys 563
Ichthyophagi 69.92. 492.508.
Iconium 392
Iconij pop. 129
Ictinus 274
Icus 304

ID

Ida 332.400.395.416
Idæ fontes 401.415
Idæi dactyli 327.333
Idæus mons 334
Idanthyrsus Scytha 472
Ideonni ager 142
Idessa 350
Idryeus 452
Idubeda 112
Idumæa 510
Idumæi 516

IE

Iellia opp. 151

IG

Iglete 116
Ignem fugere feras præter elephantem 559
Ignis uiolati pœna 499

IL

Ilasarus 529
Ilibyrrhis flu. 127
Ilipa opp. 122
Ilissus 278
Ilium 409
Ilium restauratum 409
Ilium nouum 416
Ilium uetus 413
Illyricus tractus 216
Ilus 409

IM

Imandes 548
Imaus 473
Imæus 361
Imbrasus 320
Imbarus 369
Imbrasius flu. 439
Imbrus 449
Immundi 523
Immundus sinus 522
Imperatores excellẽtissimi 7

IN

Inachus flu. 187.256.218. 225.226
India 471
Indiæ descriptores mendaces 53
Indiæ nauigatio 75
Indiæ situs 473
Indiæ magnitudo 434
Indiæ fruges 474

Indiæ fœcunditas 476
Indorum colores 479
Indorum mores 481
Indiæ urbes 471.480
Indi ad Augustum 471
Indiæ miracula 481
Indicæ gentis genera 482
Indorum cultus 485.491
Indorum dij 491
Indorum legati ad Augustum 491
Indus Sophista 471
Indus 473.474.478.480. 481.473
Indoctipueri 15
Inferna monstra 16
Inopus 341
Insomniorum capiendorũ locus 541
Insulæ Europæ 90
Insubres pop. 148
Intercatia opp 113
Interamna opp. 158
Interpres quid præstet 489
Inundationũ pericula 100
Inuesa 185

IO

Io 226.311
Iol opp. 560
Iolcus 303
Iolaus 156
Iolenses pop. 156
Ion Tragicus 445
Iones 371
Ionia 272.338.265
Ioniæ descriptio 436
Ioniæ longitudo 456
Ionicarum urbium catalogus & authores 436
Ionij os 219
Ionius campus 286
Ionum regia 436
Iope 515
Iordanis 513
Iosci pop. 132
Iouis colossus 192
Iouis seruatoris templum 275.286

IP

Iphicrates 270
Ipnus 290
Ipoctonus 423
Ips uermiculus 423

IR

Iris 384.378.387
Irrha 225

IS

Isaura 392
Isaurica 392
Isauria 392
Isauricus mons 461
Isaurienses prætura 371
Ischopolis 379
Isidis templum 522
Isia 44
Ismandes 549
Isos 280
Ispalis opp 99
Ispelum opp. 158
Issicus sinus 38.457
Issum 459
Issus opp. 464
Ister flu. 211.220.200.481
Istri fontes 144
Istri ostia 211
Istiæi 304
Isthmi frontes dicti 4
Isthmius Neptun. 255.263
Isthmici ludi 263
Istra 44

IT

Italia 146.4
Italiæ partes 90
Italiæ forma 146
Italiæ laus 158.197
Italiæ uetus 176
Italiæ munimenta 197
Italiæ longitudo 197
Italiæ termini 217
Ithaca 318.26
Iton 303
Itonium 303
Ithoma 304.247.249
Iturum 158
Iturei 512.513

IV

Iuba 198.559
Iudæa 518.510
Iudæi 555
Iudæorum ritus 517
Iugurthinum bellum 560
Iulia 98
Iulis 342
Iuliopolis 395
Iulius Cæsar 410
Iuncarius campus 112
Iuppiter Casietis 516
Iurassus mons siue Oeurasius 135

IX

Ixia inf. 451

LA

Labanæ aquæ 165
Labienus 454
Labranda 454
Labyrinthi aulæ 533
Labyrinthus 547
Lacertæ bicubitales 559
Lacinium 180
Laconica 252.253
Laconicæ partes 251
Laconicæ comesatiões 481
Laconicus sinus 230.250
Lacones 254
Lacterium 453
Lada 438
Ladon 46.270
Læna lani genus 137
Laërtas opp. 460
Lagaria 182
Lagaritanum uinum 182
Lagetes 336
Lagina 454
Lagusa 341
Lamia 302
Lamicus 438
Laminæ fluitantes 42
Lamponia 420
Lampsacus 406
Lampyrei 277
Lana arborea 476
Lanasena 386
Landi 202
Laniasina 374
Lanigeræ arbores 476
Lanuuium opp. 165
Laodicea 510.513.365.397
Laothoë 427
Lapathus 468
Lapersæ 251
Lapis ferreus 420
Lapides dulces 482
Lapis distantiarum atq; diuerticulorum 484
Laranda 392
Larimnum 527
Larisus 268
Larissa 303.307.276.512
Larissæ tres 428
Larissius Iupp. 307
Larius lacus 145
Larolum opp. 158
Larymna 281
Las 251
Lateres natantes 423
Lathon flu. 563
Latinus tractus 152
Latina regio 160
Latina uia 441
Latinorũ cũ Græcis historiographis collatio 116
Latitudo & longitudo bifariam sumpta 62
Latium opp. 159
Latmus flu. 461
Latonæ oraculum 541
Latona 341
Latonæ partus 441
Latomiæ 522
Latomiæ Tænari 253
Latopolitana præfect. 545
Latopolitani 548
Latus piscis 548.555
Latopolis 551
Latus quid dicatur 146
Laus flu 176
Lauinium opp. 259.161
Laurentum opp. 161

LE

Lebenus 337
Lebedum 436
Lebinthus 343
Lecanomantici 517
Lecheum 263
Lectum 400
Leda 324
Legæ 353
Lelges 222.401.402.394. 417.418.421.455
Lelegia 222
Lemothrices pop. 133
Leonides 298
Leonum urbs 514
Leones formicæ appellati 525
Leonidas 451
Leontopolis 542
Leontopolitana præfectura 542
Leordi 225
Leonarius 399
Leosthenes 302
Lepidotus piscis 555
Lepidum opp. 151
Lepontij pop. 142

Lepra acta 437
Lepræum 236
Leptis 562
Leria 343
Lernos 344
Lerna 254.256
Lero insu. 129
Lerus 343
Lesbos 400.401.424. 426.445.46
Lesbocles 425
Lestrigones 15
Lethæi plures 446
Lethæus 337.383
Lethe flu. 107
Leuca opp. 194.307.251. 184
Leucæ 445
Leucaspis portus 540
Leucas 315.316
Leucatas Apollo 316
Leuci montes 334
Leucimma 224
Leuco 214
Leucocomas 337
Leucogium prom. 540
Leucopetra promon. 178
Leucophrys 416
Leucophryena Diana 446
Leucosyri 375.376.502
Leucosia insu. 174
Leucotheæ phanum 350
Leuctra 248.288
Leuctrum 268
Leus 444
Leuternij gigantes 194
Leuternium littus ibidem
Lex 8
Lex Indorum 477
Lex Catheorum 479
Lexouij pop. 135

LI

Libanus 505.513
Liber pater 472
Libes 564
Libethrum 331
Libophœnicū terra 562
Libri huius fructus 10
Libs 383
Liburni 217
Liburnides 217
Libya 545
Libyanum tertia orbis pars sit 556
Libyæ latitudo & longitudo 556
Libycum pelagus 223
Libys sacerdos 202
Lichades 296
Licocolona 406
Ligures pop. 141.
Ligurum mores ibid.
Liguriæ descriptio 152
Ligurisci 205
Lilandus 312
Lilybæū promōto. 183.184
Limæa flu. 107
Limenia ciui. 469
Limera 254
Limia 225
Limnæ opp 438
Limnæum Dianæ phanum 230
Limnosata insu. 111
Limyra 458
Lincasij pop. 130
Lindus 450.451
Linguæ Græcorum 466
Lingurium electrum 181
Linguarum differentiæ apud Græcos 229
Linum 405
Linx opp. 556.558
Liparææ insu. 42
Liparis insu 190.177
Lisana 363
Lissus 218
Literæ Hispanorum 98
Lithrus 384
Lixus opp. 556.558

LO

Lochias prom. 537
Locorum imperitia 8
Locri 289.228
Locris 295
Locustarum esus 524
Locustellæ 484
Logæus lapis 45
Longæuitas Indorum 481
Longæuitas Serum 481
Lorymæ 449.451
Lorymus 458
Lopadusa inf. 562
Lotophagitis Syrtis 562
Lotos arbor 562
Lotophagi 550.110

LV

Lucania 144
Lucanorum origo 176
Luca opp 151
Luceria 196
Luciferi templum 98
Lucinæ ciuitas 551
Lucototia opp. 135
Lucrinus sinus 169.168
Lucumon 152
Lucullus 264.220
Luerius 133
Luetij 202
Lugdunum opp. 129.133
Lugeum 217
Luij 201
Lunæ templum 352
Lunæ urbs 153
Lunense marmor ibidem
Lupiæ 194.201
Lupiferæ equæ 150
Luporum ciuitas 548
Lusones pop. 113
Lusitanorum ritus 108
Lusitania 107
Lux dubia 98

LY

Lycaon 402.427
Lycaones 371
Lycaonia 390
Lycastus 338
Lycæus 269
Lychnidus 225
Lychnidium 223
Lycia 389.448.457
Lyciorum laus 457
Lyciacus conuentus 457
Lycina 258
Lycirna 322
Lycij 371.395.403.394. 459
Lycon 394
Lycoria 291
Lycormas 315.226
Lycomedes 385
Lycurgus 339.252
Lycurgus Edonus 472
Lycurgi sacellum 252
Lycurgium 260
Lycurgileges 517
Lycus 379.272.367.397. 503.513.514
Lyctus 335
Lydia 433
Lydi pop. 371.394.153.433
Lydium 467
Lydiæ portæ 423
Lyncistæ 225
Lyprobij 220
Lyrnessus 401. 418.421
Lyrnus 256
Lysias 512.517.397.
Lysima hia 323
Lysimachus. 209.211.429
Lysiodi 446
Lysis 446
Lysippi Leo 406
Lyttus 335

MA

Macaria ora 249
Macedones 216.223
Macedonia 225
Macinia 315.322
Macistris 241
Macistus Hercules 240
Macra flu. 163
Macra campus 513
Macras 513
Macris 310
Machæreus 293
Macrones 379
Macropogones 346
Macynium 316
Mæander 433.446.397
Mæandri campus 447
Mæander flexuosus 398
Mæcina 520
Mænalus 269
Mænace 109
Mæotæ 347
Mæonia 306
Magades 332
Magarsa 464
Magi Chaldæi 18
Magi 496
Magna Græcia 175
Magnetes 299.309.397. 446
Magnesia 309.380.398. 428.439.446
Magodi 446
Magosa 479
Malacus 451
Malacus sinus 296
Malaca 109
Malæa 19.251
Malia 416.425
Malienses 299
Malli 480
Mamaus 237

Mamertinū uinum 185
Mandanis 489.490
Manes 296
Manlius Aquilius 445
Maones 465
Maræotis 536
Maræoticum uinum 540
Mantianus 367
Mantinea 269.419
Mantua opp. 148
Martius campus 163
Martiana 173
Marlaus Aracynthus 315
Maranitæ 526
Marathon 277.294
Marathonius taurus 277
Marathonius campus 112
Marcellus Octauiæ 464
Marai 496
Marathus 512
Marcomanni 201
Mardonius 386
Mardi 365
Mare ponte iunctum 407
Mare animanti simile 41
Maris impetus 41
Marisfons & mater 149
Mariaba 521
Margalæ 241
Margaritæ 440
Mariælacus 536.540
Margiani 360.357.54
Marisus 211
Mariandyni 238
Margus 369
Marmaridæ 540
Marmarium 311
Marmarinus Apollo 311
Marmaletica 388
Marsia 388
Marsyabæ 528
Marsyas 505
Mars à Persis colitur 496
Martia aqua 166
Martus 219
Martyana 360
Massagetæ 357.358.355
Massabatica prouincia 507
Massæsylia 558.560
Massæsylij 559.561
Masetæ 260
Masius mons 363.366.508
Masiani 479
Massilia 90.48
Massiliæ origo & situs 125
Massiliensium respublica & ritus 125
Massilienſium uestis mundus & dos 126
Massilienſe promontorium 126
Massinissa 559.561
Masta 99
Masyas 513
Mastaura 448
Massylibes 559
Mauri ex India 558
Maurorum cultus 558
Mauritaniæ animalia & fructus 557
Mauri 556
Mauruſij 556
Mausoli sepulchrum 452
Matrodidactus 564
Matiana 356
Matrinus flu. 167
Mausoleum 164
Mazaca 373.457
Mazaceni 373
Mazæi 217
Mazena 520

ME

Mecestus 396
Mecona 265
Medama opp. 177
Medeon 285
Media 365
Medica herba 365
Medica porta 365
Medicus succus 365
Medicorum schola 398
Mediolanum opp. 132.148
Mediomatrici pop. 135
Medoacus portus 148
Medoaci pop. 150
Med. bithyni 204
Medon 244
Medualli pop. 142
Medus 366.498
Medorum uxores 366
Megabari 526.532.552
Megalagyrus 425
Megasthenes 481
Megalopolis 209.389. 267.269
Megalobyzi 442
Megara 512
Megaræ conditores 185
Megarici philosophi 273
Melæna 516.218.444
Melas 373.283.289
Melamphilus 320
Melamborius uentus 127
Melamphylus 439
Melancrene 117
Melanthij scopuli 439
Melania 460
Melanthus 436.273
Melas flu. 445.459
Meldi pop. 135
Meletes 383
Meletopolis 462
Meleager 516
Melibœa 309
Meliagrides 522
Meligunis 190
Melinus portus 523
Melibotus 560
Melita opp. 191.322
Melitea 302
Meltina 371.370
Melitini 366
Mel acapniston 278
Melfurens 379
Mel in arundine 476
Melos 244
Melpis flu. 164
Melsus flu. 116
Memnon 496
Memnon Rhodius 420
Memnonis regia 549
Memnonia 549
Memnonium 496.551
Memnonis uicus 404
Memnonis sepulchrum 404
Memphis 545
Menander 440
Menapolis 220
Menapij pop. 155
Mendes 542
Mendesium 541
Mendesij 548
Mendidia 331
Mendacij præmium silentium 482
Menecles 451.455
Menecrates Elaita 428
Menecrates 448
Menelaus 257
Menelaus ad Aethiopes 23
Menelai errores 29
Menelaus portus 31.564
Menelaus opp. 543
Menesthei portus 98
Menesthei oraculum 98
Meneus 231
Mennes 380
Meninx 562
Menippus Catocas 454
Menodorus 447
Menodotus 430
Mensis Arceus 397
Mensis Carus 398
Menebria 220
Mentum 258
Meonama opp. 158
Mæotidis glacies 55
Mercurius 551
Mermandalis 353
Mermodas 371
Meroë 50.532.554.535.
Merones 380
Meroitarum mores 555
Meretricis sepultura insignis 546
Meropis 207
Mesapia insu. 281.191.194
Mesembria 220
Messena opp. 184
Messena expugnata 193
Messenæ condi. ibid.
Messenios bellum 192
Messa 251
Messenia 244.247.253
Messenij 230
Messenius sinus 230
Messeis 301
Mesola 249
Mesopotamia 363.59.33. 502.507
Mesopotamiæ fertilitas 509
Metallum 337
Metalenses 306
Metabus 183
Metagoniū 558
Metallorum in Turditania prouentus 102
Metaurus flu. 177
Methone 304.248.54
Methana 259
Methymnei 407
Methydrium 269

Metrodorus 420. 406
Metulum 217

MI

Micypſa 559
Midas 391
Mideæ 258
Midia 45
Migadi 347
Mileſiorum murus 541
Mileſiorum Coloniæ 438
Miletus 338. 397. 394. 436. 438
Miletopolis 396
Militarium collegium 485
Milius 423
Milliariorum menſuratio 159
Mithriddates 430. 336. 374. 383. 313
Miltiades 277
Milya 435
Milyas 393
Milyes 459. 466
Mimallones 329
Mimas 444
Minnermus 443
Minnermi locus 437
Minæi 521
Mindus 421
Mineruæ fanum 194
Minerua Cyriſtis 511
Minius flu. 107
Minium 496
Minoa 272. 254
Minos Iouis familiaris 517
Minos 336. 335
Minuos cœtus 375
Minthes 237
Mintius flu. 145
Minycius 238
Miſenum 167
Miſenum promont. 168
Mithras 499
Mithridaticum 391
Mitropaſtes 481. 520
Mitylene 425
Miurus 362
Mius 436

MN

Mnaſalces 286
Mnaſyrium 451
Mneuis 543
Mneuis bos 544

MO

Moaſas 519
Moageta 435
Moaphernes 350. 385
Modræ 376
Mœridos lacus 534
Molochath flu. 558. 559
Molon 451. 455
Molonis oratio 449
Moloſſi 222. 223. 225
Molycrea 297. 316. 322.
Molycrium 230
Momemphis 543
Momemphitæ 543
Monariticum uinum 371
Monarchia 8
Moncœcus portus 141
Monetium oppidum 217. 144
Monoxyla 109
Mopſus 443
Montes & campos commutari 547
Mopſius 309
Morbũ metuentes comburuntur 490
Mopſi domicilium 465
Mopſiopia Atticæ ũde 309
Morena 395
Morgantium 178
Morimena 372
Morimeni 391
Morini pop. 135
Moro urbs 106
Mors natiuitas 487
Moſchi 349
Moſchi excogitatio 515
Moſchica 350
Moſchici montes 363. 379
Moſes 516
Moſis inſtitutum 518
Moſyni 379
Moſynœci 379

MV

Mugil piſcis 484. 555
Mugilones pop. 201
Mulierũ Aegyptiarum fœcunditas 477
Mulieres Indicæ 486
Mulieres exciſæ 523
Mulieres pacem concilientes 525
Muliadas flu. 107
Mummius 263. 264
Mundi forma 9. 78
Munychia 275
Munychia Diana 441
Muridis lacus 546. 547
Murum copia apud Hiſpanos 115
Muſarum loca 331
Muſeum Alexand. 537
Muſarum miniſtri 329
Muſæus 517. 332
Muſica 328
Muſicana regio 476
Muſmones arietes 156
Mutina opp. 151

MY

Mycale 439
Mycaleſſius 281
Mycenæ 254. 257. 261
Myconij 343
Myconus 342. 343
Mychos 284
Mydaium 396
Midæ opes 467
Mydas 393
Mygdon 381
Mygdones 396. 204. 508
Myla opp. 183
Mylaſa 453
Myndus 453
Myonneſus 443
Mynetes 402. 421
Myra 457. 4 8
Myrrha 521. 527. 528
Myræa 381
Myriandrus 465
Myrias quid 215
Myrina 395. 429
Myrlea 388
Myrleaticus lacus 381
Myrmidones 302. 255. 259
Myrmecius uicus 347
Myrmecium 215
Myrſinus 235
Myrſilus 425
Myrrhinuſa 277
Myrtoum pelagus 223
Myrtuntius 322
Myrtuntium 235
Myſcelus 268
Myſi 371. 205. 394. 389. 390. 204. 433
Myſia 246. 396. 393. 389. 390. 423. 433. 462
Myſij 375. 380
Myſius flu. 424
Myus 398. 438

NA

Nabarca 355
Nabatæa 526
Nabatæi 516. 521
Nabatæi Arabes 526. 528
Nabatæorum mores 530
Nabla 332
Nabiani 354
Nabocodroſorus 472
Nabraſis æſtuarium 98
Nacolla 396
Naburianus 504
Naides 329
Nantuatæ 142
Napata 553
Nape 296
Naphtha 503
Naphthe natura 506
Naphthæ fons 506
Naptius ſinus 176
Narbo opp. 90
Narbonenſis ora 124
Narbo portus 130
Narci opp. 151
Narciſſi monumentũ 280
Nardus 477. 530
Narna 158
Nar flu. 158
Narthecis 439
Naro 218. 219
Narus 493
Naſamones 563. 564
Nauale Troiæ 412
Naualia Cæſaris 224
Naualium arcana 449
Nauclus 436
Naucratis urbs 542
Naucratis flu. 543
Naulochus 220
Naupactus 297
Nauplia 254
Nauplius 254
Naupontus 217
Nauſtathmum 564
Naxus opp. 342
Naxi conditores 185

NE

Neandria 416
Neandrini 417
Neapolis 17. 386. 441. 561. 562

Neapolis Cumanorũ 170
Neapolis ſeu Nea 118
Neæthus flu. 181
Nebrides 491
Necæa 298
Necropolis 538
Necyomantici 517
Nedas 237
Nedea 240
Nedon 248
Neduſia Minerua 342. 248
Negra 529
Neius 318
Nelia 304
Neleus 419
Nelei filij 243
Nemauſus opp. 310
Nemea 261. 265
Nemeſis Adraſtia 465
Nemeſis ſtatua 275
Nemoſus opp. 133
Neocles 440
Neoptolemus 213
Neoptolemi tumulus 293
Neoptolemi turris 212
Neon 306
Nepherinus urbs 561
Nepita opp. 157
Neptunni templũ 258. 44
Neptũnus Heliconius 266
Nericus 318
Neritus 316. 318
Nerium promontorium 107
Neroaſſus 372
Neruij pop. 135
Neruoſi montes 189
Neſonis 309
Neſtoris bellum 243
Neſus 315
Neſtus tumulus 297
Neſiſphyra promontoriũ 540
Neſtor philoſophus 463. 464
Netium 195

NI

Nibarus 367
Nicator 365
Nicatorius mons 503
Niceæa 479. 296. 390
Niceæ opp. 128
Nicephorius lucus 439
Niciæ uicus 540
Nicias 453
Niconia 212
Nicomedia 388
Nicomedi plures 388
Nicopolis 315. 384. 224. 465. 538
Nigretes 558
Nigri 396
Nileus 314
Nili curſus 533
Nili figura 532
Nili inſulæ 552
Nilus Niliacus 535

NO

Nilometrium 551
Nilus 534. 481
Nilus unde augetur 533. 534
Nili oſtia 23. 534. 541
Nili fœcunditas 477
Ninus 502
Niobe 393
Niphates 363. 367
Niſa 282
Niſæa 272. 356
Niſæi equi 365
Niſibis 502. 508. 366
Niſius 272
Niſyrus 343. 452
Nitiobriges pop. 133
Nitrariæ 543

NO

Noarus 217. 219
Nœga opp. 116
Nomades 346. 357. 355. 382. 208. 209. 199. 3
Nomadum tentoria 212
Nomi 533
Nora 372
Norici pop 202
Noria opp. 149
Noutas 14
Nouiocomum opp. 148
Nouus murus 428
Nox continuo ab occaſu 97

NV

Nubendi conſuetudo 488
Nubæ 532. 552
Nuceria opp 158. 172
Numantia opp. 113
Numina 15
Numidæ 561
Numidarum appellatio 92
Numitor 159
Nux montana 378

NY

Nymphæum 214
Nymphæus locus 218
Nymphæum ſpecu. 511
Nyſſa 472
Nyſæi 479

OB

Obodas 528
Obris flu. 127
Obſicella 110
Obulco opp. 112

OC

Oca 497
Ocalea 285
Occidens 74
Oceanus flu. 3
Oceani fluxus reciprocus 3
Oceani partes 5
Oceani motus 121
Ocha 311
Ochus 356. 361
Ochyroma 451
Ocra alpium 144
Ocriculi opp. 158

OD

Ocypodes 486
Oda 14
Odeſſus 220
Odomantis 367
Odore uictitantes 486
Odryſſa 381

OE

Oechalia 325. 313. 233. 242
Oechaliæ captiuitas 473
Oedipus 263
Oenas flu. 491
Oenoporas 511
Oeniadæ 322
Oeno 232. 260. 263. 265. 441
Oenomaus 246
Oenoandros 435
Oenones ſepulchrum 411
Oenotria 146. 176
Oenotriæ inſa 174
Oeus 46

OG

Ogdolapis flu. 144
Ogygia 283
Ogygus 25
Ogyus 207

OL

Olana 367
Olbia opp 128. 212
Olbia 458. 459
Olbus ciui. 462
Olenia petra 235. 268
Olenia capra 268
Olenus 315. 267
Olenum 266
Oleoſſon 307
Olgaſis 387
Olmeus 283
Olizon 304
Oliaros 342
Olura 242
Olympus 331. 246. 395 396. 389. 390. 457. 458. 461. 469
Olympi plures 331
Olympiorum origo 245
Olympia 231. 244
Olyras 298
Olyſſa 337

OM

Omonades 382

ON

Onchestus 276
Onei 273
Oneſij pop 133
Oneſicritus 479. 493
Onij montes 263
Onychitus 274

OP

Opa 368
Opandix 368
Ophiades inſ. 522
Ophientes 313
Ophiuſa 470. 212
Ophlinius 384
Ophiuſa inſ. 117
Ophrunium 410
Ophryas 557
Opici 451
Opiſtholepria 473
Opis uicus 59. 504
Opuntij 290. 295
Opus 289. 296

OR

Orationis ſpecies 14
Orbis ſitus quorſum conducat 7
Orbis partitio per ſigillã 58
Orbis terræ partitio 79

Orbacus 502
Orcaorci 391
Orcheni 504
Orchiſtena 367
Orchinus 223
Orchomenus 288.289.269
Ordia opp. 149
Oreades 332
Orei 277
Oretarum ſagittæ 493
Oretæ 492
Orelbæ 303.225
Oreum 219
Oreus 311.46
Oretani 97.107.311
Orga 397
Orgia 329
Oria urbs 311.107
Orichalcum 420
Orion 311.491
Orithyia 204
Oriza 475.485.565
Ormenium 305
Orneæ 260.264
Orneates 264
Oroates 496
Orobias 311
Orõtes 510.369
Orontis fons 514
Oropus 271.280
Oroſpeda 113
Orpheus 332. 517
Orphica 331
Orthane 405
Ortha 306
Orthium opp. 167
Orthoſias 512
Orthoſia 448.514. 516
Ortoſpana 359
Ortygiæ 342.441
Orybe 281

OS

Oſſa 46.299.309.246
Os 410.411
Oſiridis templum 549
Oſiridis aſylum 543
Oſogo Iupp. 453
Oſtia opp. 152.160
Oſtidamia 48

OT

Othrys 301
Othryas 260
Otides aues 114
Otræa 390

OV

Oues carne ueſcentes 562
Ouidiaceni 348

OX

Oxibius portus 129
Oxus flu. 55. 356
Oxydracæ 486.473
Oxynea 226
Oxylus 325.247
Oxypetron 416
Oxyrynchi piſcis templum 548
Oxyrynchus 548
Oxyrynchus piſ. 555

OZ

Ozola 289 297

PA

Pachynum promon. 183
Pachenum bellum 414
Pacorus 503.511
Pactius 446
Pactias mons 439
Pacton quid 552
Pactolus 431
Pactorum portus 213
Padus flu. 142.148
Pædrus 367
Pæditulorum mons 438
Pæonia 216.220
Pæones 223. 421
Pæſus 406
Pagaſæ. 303
Pagræ 511
Palamana lacus 142
Palama 117
Palas 272
Palamedes 254
Palæ 102
Palæa opp. 469
Palæpaphus 469
Palærus 315.322
Palæſcepſis 418. 416
Palenſes 320
Palæapolis 112
Palibothra 474
Palibothrus 481
Palinthum 257
Palinurus promont. 179
Paliurus 526
Palladesuirgines 551
Palladis ortus 451
Palladis ſimulachrum 414
Palladium 275
Pallena 312
Palma optima 552
Palmaceæ trabes 499
Palmæ uſus uarius 506
Palmetum 526
Paltus 496.512
Pamiſus 231.237.244.
Pamphylia 393
Pamphylium pelagus 468
Pamphyliæ nitrum 459
Pamphyliorum origo 459
Pan 542
Pamportus flu. 144
Panætius 464.448.451
Panchia 207
Pandaria inſ. 162
Pandarus 458.403
Pandion 471
Pandionis filij 272
Pandænus 244
Panes 331
Pandoſia opp. 224.176
Panionia 266.441
Pannonij 217
Pannium 538
Panarmus opp. 219. 441. 223. 189
Panopeus 294
Panopolis 549
Pantia inſu. 162
Panticapæum 348.214
Panxani 354
Paphlagones 371. 207
Paphlagonia 388
Paphus 469
Parapotamij 295
Paracheloitæ 302
Parachoatra 357.361. 366
Paraſij 355
Paracanda 361
Paraſanga 361
Parapotamia 509
Parætacena 494
Parætaceni ibid.
Parætaca 502
Parætaſini 364
Parætaſiceni 365
Paræto nium 540
Pardales 525
Paraneta 367
Parentum carnibus ueſci 486
Parium 343. 400. 405
Parij 359
Pariſades 214
Pariſus 216
Paridis ſepulchrum 411
Paridis iudicium 418
Pariſij 135
Parma opp. 150
Parni 359
Parnaſſus 290.263
Paroceanitæ 565
Paroræi 225
Paronatæ 238
Paropamiſſus 478
Patauium opp. 148
Parthaonidæ 327
Parthenia 320
Parthenicus uicus 347
Parthenius 375. 376
Parrhaſij 269
Parthenus 259
Parthenium 213
Partheniarum origo 193
Parthenope 451
Parthenope Siren 17
Partheniæ 192
Parthenias 439
Parthi pop. 494.199
Parthiæ fertilitas 496
Parthici imperij fines 509
Parthini 225
Parthia 359
Paryſatis 531
Parus 342.343.218
Paryadræ 397.366
Paſiani 377
Paſargadia 497
Paſitigris ibid.
Paſargadæ ibid.
Patara 457. 458
Patracus uicus 347
Patroclus 296
Patrocles 339.51
Patrocli tumulus 410
Patroclides 253
Patræ 266.268
Patrenſes 267
Patmos 343
Paulus Aemilius 222

PE

Pecunia primum ſignata ubi 360
Pedaſium promont. 469
Pedaſus 461. 417. 421. 427

Pedaſum 249
Pedicæ Græciæ 298
pedicli 191
pedyli pop. 129
pegaſus ſinus 304
pegaſus 262
peium 391
pelaſgica portio Athen. 279
pelaſgica 299
pelagones 303
pelana 249
pelamydia 377
pelamides 221
pelaſgicus Iupiter 227
pelagonia 225
pelargi pop. 153
pelaſgorum origo 153
pelias haſta 314
pelinæus 445
pelium 309
Pella 511
Pellana 268
Pellena 267
Pellene 268
Pellineus 305
Peloponneſus 221.228. 229.230.252.270
Peloponneſi figura 61
Pelops 246. 279
Pelori turris 119
Pelorum promont. 177.183
Pelothronium 207
Peltæ 397
Peltinus campus 434
Peluſium 535
Peluſiacum oſtium 541
Peluſium unde dictũ 543
Penelope 324
Peneus 226.299.305. 232
Peparæthus 304
Perœbi 303.315
Percotæ 403
Perdices Indiæ 486.492
Perdix Protogenis 449
Perga 459
Pergamus 429
Perias 311
Pericles 440
Permeſſus 283
Perpenna 445
Perperena 418
Perſæ 366
Perſarum dij 357
Perſica ſchola 365
Perſarum cultus 500
Perſarum cœnæ 500
Perſepolis 497
Perſæpolitana 497
Perſei ſpecula 541
Perſia 496
Perſicus 555
Perſicus ſinus 519
Peruſia opp. 157
Peſtanus ſinus 173
Peſtus 173.
Petalia 310
Peteon 285
Petelia opp. 175
Petneliſus 392. 459
Petra urbs 528
Petronius 553
Petrocij pop. 133
Peuce 208.211
Peucetij 191.195.197
Peucini 211

PH.

Phæbia opp. 178
Phæſtus 337.
Phædo 247
Phagorius piſcis 555
Phagrus piſcis 555
Phagroriopolis 544
Phagus Troiæ 412
Phalarni 46
Phalantus 195
Phalacrum 224
Phalanna 307
Phalangia 559
Phalaſarna 337
Phalara 303
Phalerius pop. 277
Phalerij dictum ænigmaticũ 103
Phanæ 444
Phanagoria 348. 203
Phanaræa 379.384
Phaniæ patria 425
Phanoteus 294
Phara 269. 560
Pharatæ 269
Pharbetica præfectu. 542
Pharenſes 267
Pharienſes 269
Pharmacuſæ 275
Pharnaces 348
Pharnacis menſis 384
Pharnacia 379.221
Pharos 28. 372. 218
Pharſalus 302.246
Pharus 45. 535
Pharuſij 558
Pharygæ 297
Pharygium 294
Pharygæa luna 297
Pharycadon 305
Pharys 250
Pharziris 531
Phaſilis 458
Phaſis 349.350. 351.367
Phatnicum oſtium 541
Phauda 379
Phaunites 367
Phaura 277
Phazemon 386
Phazemonetica ibid.
Phea 236
Phellus 458
Phemonoë 291
Pheneus 269
Phenices 33
Pheræ 303. 248
Philætas poëta 453
Philadelphia 398.516
Philarchi Arabum 509
Philetor 341
Phidias 244
Philiſtides 311
Philippus 259. 288
Philemon 462
Phileterus 430
Philæ 31.552
Philenorum aræ 119.563
Phileterus 376
Philomelium 397
Philopœmon 267
Philomator 430
Philotas 464.494.436.439
Philon 57
Philodemus 515
Philoſophia quid 1
Philoſophi Indici 482
Phineus 209
Phlegra 169
Phlegræus campus 168
Phlegyæ 308
Phleus 525
Phliaſia 264
Phligadia mons 144
Phlius 264
Phocarum inſu. 524.526
Phocea 436.445
Phocis 289
Phœnicus 458
Phœnix 298
Phœnix mons & opp. 449
Phœnix Lampei 334
Phœnice 224
Phœnicia 510.514
Phœnicum inuenta 515
Phœnicûs 540
Phœnicuſa inſula 191
Pholegandrus 341
Pholoë 246.269
Phraates 481. 569. 199
Phranicates 511
Phricius 400
Phriconia 400
Phriconis 428
Phritium mons 428
Phrixium 36
Phryges 371.380.404. 389. 390
Phrygia 396. 390. 433. 456
Phrygius 431
Phrynichus 438
Phryno 413
Phthia 300.265
Phthiotia 299
Phthiotæ 299.302.252
Phthirophagi 346.349.350
Phthinopolis 220
Phycûs 251.563
Phylaca 302.246
Phylarchi 565
Phyrea 246
Phyleus Apollo 303
Phyſa 555
Phyſco 539
Phyſcus opp. 449.456
Phyſeteres piſces 495

PI.

Piaſus dux 428
Picenumopp. 166
Picentini 173
Picentes 173
Pieria 511.331
Pigmæi 486
pigniſum 391
Pimpla 331
Pimoliſena 387
Pinara 457.458
Pindus 226.297.303.

Pinaca 508
Pioniæ ager 420
Piræa 378
Piraticarum nauium crematio 457
Pirene 262
Pir ſcæ 217
Piſa 246
Piſander 451.473.434
Piſcium mira magni. 102
Piſcium coſtæ 492
Piſæum littus 236
Piſæ opp. 153
Piſidia 392
Piſidici montes 458
Piſidæ 392. 435
Piſilis 449
Piſinus 391.396
Piſſa 231
Piſſinuntia 329
Piſſuri 357
Pitana 400.418.423
Pittacus 413.425
Pittacus tyrannidis inſimulatus 425
Pithecuſia 432
Pithecuſæ 46.42
Pitulum opp. 164
Pitya 389
Pityaſus 392
Pityus 349
Pityuſa 406
Pixodorus 452

PL.

Platamodes 240
Plataniſtus 237
Plateæ quare dictæ 282
Plateæ 286
Placentia opp. 150
Planaſia inſu. 129
Planctæ ſcopuli 104
Planſia inſ. 111
Platanius 460
Platonis domicilium in Aegypto 545
Plauſtrum uel arctus 2.
Pleuron 315.322
Pleuronius ager. 327
Pleutauri 109
Plinthina 540
Plumbaria inſu. 129
Plutonium 447.434
Plutiades philoſophus 464
Plynus portus 564

PN.

Pnigeus 540

PO.

Podalyrij pecanum 196
Pœgnas 436
Pœcila petra 461
Poëtica 11
Poëta quid agat 11
Poëticæ uirtus 13
Poëtica priſca 14
Poëtica pueri inſtituebantur 15
Poëtica ex quibus 19
Pœus 226
Pola 150
Polemon 348.350.397
Poliadis Mineruæ templ. 275
Polianus 226
Polichnium 350
Polichna 416
Poliſma 415
Poltiobria 220
Polybius 539
Polyarrhes 363
Polycaſta 324
Polycleti ſimulachra 257
Polycrates 439
Polycratis annulus 440
Polydectes 339
Polydorus 402
Polymedium 418.425
Polymnaſtus 443
Polyphagi 354
Polyrrhenij 337
Polijum opp. 182
Pometius ager 161
Pompæa opp. 170
Pompelon opp. 113
Pompæ Indorum 441
Pompeij mors 539
Pompeij ſepultura 516
Pompeius 99.547.346
Pompeiopolis 457.387.462
Pontus 16.255.371.377
Ponti figura 88
Pontici 357
Populonij ſitus 154
Pordoſelena 426
Pordalis 426
Pornopæ 423
Porſena rex 155
ποσθμός 67.45
Poros 255
Portæ 465
Porus 401.471
Poſidonij reſponſum 346
Poſidium 239.224.439. 444.453.537
Poſidonia 258
Poſidonius 451
Potamus pop. 277
Potamia 388
Potamon 425
Potentia opp. 117
Potus cibuſq; Indorũ 485

PR.

Practium 400. 407. 403
Praſia 277
Praſus 337
Praſum 335
Praſium 254
Praſij 481
Praſopij 264
Pramnæ 491
Præfectorũ quiterniões 484
Præneſte opp. 165
Præturæ Po.Ro. 565
Pratum lucus 448
Praxiphanes 451
Praxander 468
Prenuſſum promon. 471
Præpeſinthus 342
Priapus 389. 400.405
Priamo 218
Priami imperium 401.403
Priene 397.398.436. 439
Prienenſes 266
Probalinthos 277.267
Procli uallum 277
Prochita 46.171
Proërna 302
Profundus portus 280
Prometheus 354
Promothei uincti fabula 473
Promõtoria tria à ſeptẽtrione 66
Proneſus 319
Prophethaſia 359.493
Prophetæ 227
Prophetides 227
Propontis 221.399
Proſchium 316
Proſerpniæ flores 177
Proſymna 258
Protarchus 453
Proteſileum 410
Proteſilai domus 205
Protogenis pictura 449
Prouidentiæ opificiũ 547
Prouincia 565
Prouinciæ cõſulares 565
Prouinciarũ diuiſio 565
Pruſias 388
Pruſa 389

PS.

Pſammitichi ſepulchrũ 521
Pſammitichus 543
Pſaphis 277
Pſauſcij pop. 133
Pſelcha 353
Pſeboa lacus 554
Pſeudargyrum 420
Pſeudocaſia 524
Pſeudopenias prom. 563
Pſeudophilippus 430
P. Seruilius Scaurus 392
Pſygmũ portus 525
Pſyllis 276
Pſyra 444
Pſyttalia 275

PT.

Ptaola 316
Pteleaſimum 241
Pteleus 410
Pteleum 303.241
Ptolemæus rex 470
Ptolemæus Philadelph. 534
Ptolomæorum ſeries 538
Ptolemæus Antonij ne. 558
Ptolemæus Lagi 209
Ptolemæus Aegypto pulſus 385
Ptolemais 459. 515.522. 549.563
Ptolemaici littoris mira. 515
Ptous 287

PV.

Pulchra pinus 415
Purpurarum piſcatus 515
Purpurificium 563
Puteoli 20
Puteolorum appellatio 169
Pumentum opp. 175

PY.

Pydna 332
Pygalij 445
Pygella 445
Pygmæi 51

Pygmæorum conſictio 554
Pylagoras 292
Pylæa ſynodus 292
Pylæ 299
Pylæus mons 428
Pylena 315.329
Pylij 242
Pylos 231.232.242
Pylon 223
Pylus ἡμαθόεις 237
Pyraſus 303
Pyræus 271
Pyramydes Memphiticæ 545
Pyramides orbis ſpectacula 545
Pyramus 41.371.464
Pyræchmes 247
Pyrethi 500
Pyrethea ſepta 500
Pyræus 450
Pyrenæi montes 96
Pyrenes latera 113
Pyrenæ Veneris templum 124
Pyrgi opp. 157.240
Pyrgitæ 240
Pyrrha 301.303.418. 425.438
Pyrrhæa 309
Pyrrhicha ſaltatio 338
Pyrrhus 195.225.260
Pyſander 344
Pythangeli inſu. 524
Pythangeli portus 524
Pythagoras 440
Pythicæ modulationes 293
Pythia 405.404
Pythodoris 350.384. 386.447
Pythodorus 447
Pytholai prom. 524
Pythia uates 291

QV.

Quadrimalæ 524
Quari pop. 129
Qui reprehendendi Strabo ni 11
Quinda caſtellum 462
Quintij 355
Quirites unde dicti 158

RA.

Rapſodia 14
Racemi maximi 54
Racemi bicubitales 496
Raphia 516

RE.

Regium opp. 148
Regiæ Alexandriæ 537
Regis uilla opp. 154
Regia conuallis 514
Remus 159
Rex Meroitarum 555
Rex pulcherrimus 479
Rex Indorum 486

RH.

Rhacotis 536
Rhadamanthus 335
Rhadina 239
Rhadus apud Iberos 451
Rhadi ambitus 451
Rhagi 359
Rhaga 365
Rhagades 46
Rhatous 226
Rhauraris flu. 127
Rhauẽna opp. 148
Rhaxyali pop. 204
Rhætaces 351
Rhætium 410. 415
Rhegma 462
Rhetes 415
Rhea 329.405
Rheæ nomina 329
Rhecas 348
Rhegij conditores 177
Rheginorum columella 119
Rhenea 342
Rhenifontes 142.202
Rhenus flu. 123. 134
Rheſus 407.415
Rheſi uada 404.410
Rheti pop. 143.202
Rhinocerotes 525
Rhinocolura opp. 505.516
Rhinæ 516
Rhiocharus 350
Rhiphæi montes 207
Rhium 230.249.268
Rhizus 304
Rhizes 557
Rhizæi 218
Rhodanus flu. 123.132
Rhodani oſtia 128
Rhodius 410 416
Rhodope 546. 112.216
Rhodi ſitus & laudes 449
Rhodos 448. 450. 395
Rhodæi 194
Rhoduntia 298
Rhombitæ 347.
Rhoſſus 511
Rhoſus 465
Rhoxana 361.537
Rhoxani 212
Rhoxolani 81
Rhubico flu. 158
Rhuſceno flu. 127
Rhuſpinum 560
Rhuteni pop. 133
Rhymus 381
Rhyndacus 381.396
Rhypa 269
Rhypes 267
Rhyphis ager 268
Rhytium 337

RO.

Romani iperij latitudo 565
Ro. Po. poteſtas in Auguſtum translata 565
Romanorũ origo 159.410
Romanorum uires quo pacto creuerint 197.198
Romani colles 162
Romulus 159

RV.

Rubeus lapis 165
Rubrum mare 519.525.543

SA.

Saba portus 522
Sabæ 523
Sabaiticum os 522
Sabæorum terra 527
Sabæorum diuitiæ 527
Sabazius 331
Sabatica 365
Sabatia uada 139
Sabatij pop. 139
Sabelli unde 172
Sabinia opp. 152
Sabinarum raptus 160
Sabæi 521.528
Sabius rex 529
Sabuta 480
Sæca feſta 357
Sacarauli 357
Sacaſena 357
Sacagena 356
Sacaßena 367
Sacæ 357.358.355
Sacæa 358
Sacerdotes Aethiopum 555
Sacerdotes Iudæorum 518
Sacerdotes Heliopolit. 544
Sacerdotũ autoritas 555
Saccopædes 507
Sacrum prom. 84.98
Sadracæ 503
Sadrocottus 481.494
Sagalaſſus 392
Sagaris 500
Sagapeni 507
Sageſama opp. 114
Sagrus flu. 167
Sagra flu. 180
Saguntus opp. 111
Saguntum opp. 116
Sagylum 387
Sais ciui. 543
Saij 321.380
Salamis 311.273. 468
Salaminiacus ſinus 210
Salaſi pop. 142
Salaſorũ auriſodinæ 142
Salaſorũ latrocinia 143
Salas 201
Salapia 196
Salda portus 560
Salaria uia 159
Saletini 191
Salentina 194
Salentini 194
Salepia opp. 194
Sálgantus 280
Salmaci fons 452
Salmone 246
Salmoneus 246
Salmidiſſus 220
Salmonium prom. 75
Salome 519
Salon 350
Salonenſis caſeus 350
Salo 218
Salies pop. 129
Samariana 356.516
Sambuca 332
Same 317
Samia 379. 439
Samicum 236
Sami laudes 439
Samnitarum mulieres 138
Samnites 172
Samnitum lex 173
Samoſata 457.510
Samonium 334.332
Samus 317.239.343.439.437

Samius Neptunnus 237
Sampſicerami regio 512
Samothrace 320
Sanaſſas rex 560
Sanaus 397
Sandocora 457
Sandobanes 351
Sandaricurgium 387
Sandalium 392
Sangarius 376.407.391
Sangia 376
Saniſena 388
Sanus 217
Sapæ 380
Sapphò 316.546
Saphniſis 417
Sapra 423
Saramena 378
Sarapani 350.351
Saraſa 508
Saraparæ 369
Sardanapali epigramma 462
Sardes 398.432
Sardis 431
Sardiæi 217
Sardo 217
Sardoum mare 42
Sardinia inſu. 156
Sarmatæ 346.350. 359
Sarnius 357
Sarnus flu. 170
Saronicus ſinus 230.263. 255
Sarpedon 394.460
Sarus 371
Saſon inſu. 194
Satrapes Perſarum 452
Satyri 329.331
Satyri monumentum 347
Saturnus 329
Satyrus Protogenis 449
Sauromatæ 355
Sauera 372
Saus flu. 144

SC.

Scæa porta 407
Scæus 407
Scæi 407
Scamander 410.419. 415
Scamandrius campus 411
Scamandrius 418
Scandalium 452
Scaphæ teſtaceæ 534
Scaphæ thalamiferæ 540
Scarthon 404
Scaphia 46
Scarphea 296
Schedieum 295
Scenitæ 346.360.519. 521.509
Scenæ 509
Scenitæ Nomades 509
Scepſis 381.411.418
Schedia 541
Scherones 21
Scheria mons 186.207
Schœnorum diuerſitas 543
Sciathus 304
Scipio ubi à Cæſare debellatus 560
Scipionis calamitoſus exitus 131
Sciras 273
Scira ibidem
Sciron 272
Scironides petræ ibid.
Scirophorion 273
Scœdiſæ 349
Schœni 361.368
Schœnus 255.284
Scollis 235
Scolus 284
Scombrearia inſu. 111
Scordiſci 205.219
Scorpij pennati 482
Scorpiones Mauritaniæ 559
Scotuſa 308
Scydiſſa 379
Scylacium 180
Scylleticus ſinus 176
Scyllæum ſaxum 177
Scylletium opp. 180
Scylleticus ſinus 180
Scyllæum 258
Scylax 379.457
Scylurus 214.215
Scyrus 304
Scyriæ capræ 304
Scyrij lapilli 304
Scythæ 205.355.357
Scytharum mores 216
Scythia 56.215
Scythopolis 518
Scythrus 342
Sebaſta 516
Sebritæ 522.532
Sebenitica ciuitas 542
Sebeniticum oſtium 541
Segeſtica urbs 217.144
Segeſtus 202
Segobrida opp. 114
Selga 392.393
Selgica iris 393
Selgeſus 392
Selenuntia aqua 189
Selenuntius Apollo 311
Seleis 406
Seleucia 364.503.507.510 511.460.465
Seleucus Nicator. 430. 494
Seleucus 504
Seleucis 510
Selinûs 268.562.460
Selinuſius lacus 442
Selleis 232
Selli 226
Selymbria 220
Semiramis 502
Semiramidis opera 502
Semiguntus 202
Senatus numeroſus 481
Sennones 201
Senones pop. 135.148
Sepias 304
Sepiacaripa 309
Sepius 196
Septem putei 529
Septemſtadium 537
Sepulchrorũ genera 555
Sequani pop. 130
Sequana flu. 134
Serapis 541
Serapis templum 541
Serbonis 518
Seres 481
Serica 476
Serpentes maximi 53
Serpentes pennati 482
Serpentes prodigioſæ magnitudinis 513
Sertorij ſpecula 111
Sertorij obitus 113
Seruilius Iſauricus 457
Serui ſacri 386
Seruorum nomina 211
Seruorũ Ro. multitudo 460
Seryphus 342.343
Seſamus 377
Seſaraſij 225
Seſaminum oleum 506
Seſoſtris 521.534.472
Seſtus 401.403.437
Sethreitica præfectura 543
Setia urbs 164
Semuora 351
Sextiæ aquæ unde appellatæ 125

SI.

Sibæ pop. 473
Sibini pop. 201
Sibyllæ reſponſa 549
Sibylla Erythræa 444
Sicambri pop 135
Sicenus 341
Sicilia 42.178.182
Siciliæ figura 61
Siciliæ laus 188
Sicilia Ro. horreum 188
Siccitatum apud Mauritanos cauſæ 559
Sicinſina 363
Siconij pop. 141
Siculi freti fluxus 42
Sicyon 267
Sida 392.457.459
Sidena 384.378.379.404
Side 379
Sideritis 482
Sidicenum opp. 164
Sidicinum 172
Sidon 44
Sidonia inſu. 540
Sidonij 33.513.514.530
Sidonis ſitus 514
Sidoniorum inuenta 514
Siga 416.559
Sigeum 410.413
Sigilla 364
Sigillum quid 58
Siginni 362
Sigius mons 126
Sigrium prom. 433
Silaceni 507
Silbæ 480
Sileni 329
Silia flu. 482
Silli 523
Silphium 563.564
Silurus piſcis 555
Simia 513
Simias 451
Simiæ 557

Simiarũ capiẽdarũ mo. 479

SO.

Simodus 446
Simonides 343
Simois 410.419
Simoiſius campus 411
Simon 446
Simus 446.453
Simplicitas Indorum 485
Sinada 397
Sina opp. 151
Sinadicus lapis 397
Sinda 392.434
Sindi 348
Sindica 348.346
Sindones 476
Sindonalia 480
Sinnaca 508
Sinope 377.336.349.221
Sinopica rubrica 374
Sinopica terra 100
Sinotium 218
Sinti 380
Sinus præcipui quatuor 85
Sinus Gallicus 132
Sinueſſa unde dicta 162
Siphnus 341
Sipylus 44.398
Siraci 346
Siraces 354
Siracuſarum conditor 181
Sirenæ inſu. 171
Sirenes 17
Sirbis 458
Sirbonis lacus 516
Sirenuſſæ 17
Sirenuſſarũ promõt. 174
Siris flu. 182
Sirnium 317
Siſapo 100
Siſinij pop. 136
Siſinus 372
Siſimithræ petræ 361
Siſyphium 263
Siſyrba 437
Sitacena 365.499.506
Sitalca 509
Sittaceni 348
Sitines 380

SM.

Smaragdus 528
Smintheus Apollo 342 416.422
Smyrna 437.380.445
Smyrna Amazon 437
Sminthia 417

SO.

Soandus 457
Soanes 350
Soatri 391
Socrates miles 280
Socrates philoſophus 489
Sodoma 519
Sogdiana 360
Sogdiani 357.358
Sol ſupra uerticem 551
Sol Maſſagetarum deus 358
Sol quare maior oriens occidenſq; appareat 97
Sol ſi ab oĩbus æque di. 478
Soli opp. 457.461
Solij 459
Soli infenſi 554
Solis 544
Solis ſtrepitus in occa. 97
Soli 269
Soloce 507
Solœciſmus 456
Solûs urbs 469
Solymum prom. 434
Solyma mons 458
Sonitus coloſſi Memno. 551
Solmiſſus 441
Solymi 16.394.459
Sophena 363.366
Sophocles 440
Sopita dea 522
Sophina 457
Sophiſtæ Brachmanes 488
Sopithis rex 480
Soror quĩdecim fratrũ 530
Sororiæ ciuitates 510
Sora opp. 164
Soſipolis Iuppiter 447
Soſtratus 448
Soſtratus Gnidius 536
Sotades 446

SP.

Spanides 354
Sparta 250.252.260
Spartanorũ polyãdriũ 298
Spartarius campus 112
Sparni 355
Spauta 364
Spelunca metauri 189
Sperchius 298.302
Spermophagi 523
Sphæræ ratio 82
Sphagia 240.248
Sphacteria 248
Sphinges 525
Spina uicus 548
Spinæ cuiuſdam ſuccus 493
Spitamenes 358
Spledon 289
Spodium 114
Spoletium opp. 158
Sporades 341

ST.

Stadia 450
Staphylinorum caulis 557
Staſanor 469
Stationes factitiæ 170
Statonia opp. 157
Stegnatia opp. 159
Stellarum ratio 78
Stereæ 277
Sterota 336
Steniclarus 249
Sthenelus 261
Stiphana 386
Stœchades inſu 129
Stolati 106
Stoni pop. 142
Storas flu. 161
Strabo quãdo claruit 433
Strabo uerſatus Alexan. 72
Strabonis pegrinatio 45.83
Strabonis pgenies 336.350
Strabonis hiſtoriarũ li. 360
Strabonis patria 379
Stratarchas 336
Stratia 269
Stratocles 451
Stratonici dictũ 449
Straton 379
Stratonice 430
Stratonis turris 515
Stratonis inſu. 522
Stratus 315.268
Strongyla inſu. 190
Strophades 248
Struthophagi 523
Struthocameli 523
Strymon 223
Stupor ex odoribus 527
Stygos aquæ 270
Stymbara 226
Stympheus 224
Stymphalis 269
Stymphalus 256.269
Styra 311
Styrax arbor 393

SV.

Subattij 202
Subthebæ 286
Suchus 522.548.
Sucro flu. 111
Sudinus 504.
Sucſiones pop. 135.201
Sueſula opp. 372
Sueui pop. 135.201.204
Sugambri 201.203.
Suchi opp. 157
Suidas 227
Suillarũ carniũ eſus phi. 395
Sulgas 129
Sunium 271
Sunius pop. 277
Surena 508
Suſa 37.496.497.498
Suſia 496
Suſianæ calores 498
Suſianæ fertilitas 498
Sutrium opp. 157

SY.

Sybarus 268
Sybaris 182.268.451
Sybaritæ 173
Sybota 224
Sycaminorũ ciuitas 515
Sycion 230
Sydones 212
Syene 31.551
Syenes puteus 551
Sylæus 528
Sylarus flu. 173
Syloſon 439.440
Syloſontis chlamys 440
Syluia Rhea 159
Syma inſu. 452
Symæthus flu. 187
Symbri pop. 150
Symplegades 16
Synoria 384
Syphacis regia 559
Sypilus 394
Syrtis parua 562
Syrtis magna 562
Syrtiũ pericula 562
Sypus 196
Syracuſæ 45
Syræum opp. 171
Syria 343
Syri 33
Syri nigri 502
Syriæ ſitus 509
Syrorũ nomen 52
Syrmus 209
Syrus 343
Syſeia 217

Sysitia 338.339
Syspiretis 368

TA.

Tabenus campus 434
Tachari 317
Tabeæ 397
Tænarus 250
Tagus flu. 106
Talabroca 356
Talares 303
Talaus 174
Talantij 225
Tamarus 226
Tamna 521
Tamyracus 212
Tamyrace 213
Tamyras 514
Tanais 214.346.347.356
Tanais unde fluat 76
Tanaßum 470
Taniticum ostium 541
Tanis opp. 542
Tantali diuitiæ 467
Tanaidos templa 369
Tantalus 343
Tape 356
Taphij 213
Taphiassius 315,322
Taphitis prom. 561
Taphossus 297
Taposiris 540
Taprobane 54.48.474
Tabyri 350.359.362
Taraco opp. 111
Tarasco opp. 130
Tarati pop. 156
Taracina opp. 161
Tarbellorum aurifodinæ 133
Tarbasus 392
Tarcon opp. 152
Tarentinus sinus 180.191
Tarentum unde 192
Tarenti potentia 193
Tarenti portus 195
Tarichiæ lacus 519
Tarichiæ insu. 562
Tarna 287
Tarpetes 348
Tarquinius Priscus 153
Tarquinus Superbus 153
Tarquini unde nomen 152
Tarsensium studia 463
Tarsius 404
Tarsus 456.462.510.463.
Tartarus 104
Tartessus 104
Tatta 391
Tauri initiũ 448.458
Tauriſci 205.203
Tauri montes 522
Taurica 213
Tauriſcorũ aurifodinæ præ ſtantiſſimæ 145
Taurorum ditio 215
Taurus 357.363.392. 508.90
Tauriminium opp. 184
Tauropolium 441
Taurorum certamina 545
Tauropolæ oraculum 520
Tauium 391
Taxilla 479
Taxilus ibi l.
Taxilorum mores 488
Taxymira 512
Tayetum 250

TE.

Teanum opp. 164.172.197
Teanum Appulum 197
Tearco Aethiops 472
Tectosages pop. 131.391
Tegeata 237
Tegea 269
Tegnum 424
Teius 375.377
Teionitis cum 376
Teium opp. 444
Telchinis 450
Telchines 327.332
Teleboa 222
Telephus 393.394.424
Teliſtobogi 269
Telmiſſias prom 458
Telmiſſus 458
Telus 343
Tœliſtoboſgij pop. 131
Tembices 222
Temenium 256
Temeſa opp. 176
Temnus 428
Tempe 299
Tempſa opp. 176
Templũ Heliopolitanũ 544
Teneas flu. 158
Tenedij 411
Tenericus campus 287
Teneſis regio 522
Teneus 263
Tenos 342
Tenæ fabula 416
Tenedos 416
Tentyra ciui. 550
Teos 443
Teporix 386
Ter hyperbolice 34
Terra inſula 3
Terra 547
Terra non ſemper eadem 547
Terra trifariã partita 86
Terræ forma 9
Terræ menſura 46
Terræ deſcriptio ſecundum Eratoſthenem 51
Terræ rotunditas 79
Terræ latitudo 82
Terræ longitudo 82
Tereus 221
Tergeſta 217
Terina opp. 176
Termerium 452
Termeſus 392.435
Termilæ 394.459. 466
Termiorum ſigna 119
Teſtium pœna 486
Terpandrus 426
Teſtudinum teſtæ miræ magnitudinis 524
Tetrarchia 391
Tetrapolis conuentus 435
Tetrapolis 510
Tetranea 424
Teuchira 564.563
Teumeſus 284
Teuriſtæ 203
Teus 435
Teutheas 235
Teuthea 235
Teuthras 393 424

TH.

Thaleſtria 354
Thalus opp. 560
Thales muſicus 340
Thama 305
Thamaris 332.342
Thammæi 380
Thaumacus 302
Thaurini populi 142
Tapſus 562.520.560
Theba 421.422.459
Thebæ 27.303.401
Thebæ Aegyptiæ 550
Thebani ſacerdotes 551
Thebanus campus 422
Themella 512
Themiſonium 397
Themiſtæ 227
Themiſcyra 354.384
Thena opp. 560
Themiſtoclis obſoniũ 439
Theocritus ſophiſta 445
Theophanes hiſtoricus 425
Theophraſti patria 425
Theophraſto à quo nomen inditum 425
Theomneſtus 453
Theodectes 477
Theodoſia 214
Theopompus 445 219
Theodoſius 390
Theodoria ſecta 431
Theophraſti bibliotheca 419
Thera 44.405
Thera inſu. 563
Thera opp. 562
Theraſia 44
Therapænæ 284
Thermopylæ 296.298. 303
Thermodon 378
Thermæus ſinus 223
Thermiſſa 190
Theſſalia 298.309
Theſſaliotica 299
Theſſalonica 223
Theſpiæ 284
Theſprotici 232
Theſproti 222
Theſtius 327
Tiſba 285
Tiſbe 206
Thoas 315
Thoanes 349
Thoatis 367
Thoæ 242
Thonis opp. 541
Thopetis 508
Thorax mons 446
Thoricus 277
Thoſnelda 202
Thracia 522
Thraciæ nationes 465

Thracium commentiũ 279
Thracum cum Troianis affinitas 407
Thracũ & Getarum mores 205
Thraces in Macedonia 222
Thracũ loca 223
Thraces 404.204
Thraſo pictor 442
Thraſyalcus Thaſius 535
Thronium 296.46
Thryon 241
Thryoëſſa 241
Thucydides notatur 455
Thule inſu. 140
Thunatæ 218
Thuria 249
Thuriates ibid.
Thurij regia 175
Thurinum uinum 182
Thurius 452
Thus 527.529
Thuſci 152
Thuſciæ longitudo 153
Thuſculum opp. 163
Thus 521
Thuriferæ arbores 520
Thyatira 431.448
Thymbria 439
Thymbra 412
Thymbræus 412
Thyniacum littus 375
Thynia 376
Thynias 220
Thyniathis 224
Thynnorũ magnitudo 102
Thyrææ 260
Thyræi 194
Thyrides 230.250
Thyri 204

TI.

Tiaba 393
Tiara 500
Tibarni 374
Tibareni 383.379
Tibaraniã 214
Tiberius 199.202
Tibur opp. 165
Tiburtinus lapis 165
Tichius 298
Ticinus flu. 145.151
Tiga opp. 557
Tigirini pop. 203
Tigranes 368.374.508
Tigranocerta 508
Tigris 481.497.363. 367.368.59.
Tilphoſa 285
Timaus portus 149
Timæus carptor 441
Timij pop. 136
Timonetica 388
Timonium 537
Timotheus Patrion 378
Timuchus 125
Tingis 98
Tinx opp. 556
Tiria 389
Tireſias 517
Tiryns 258
Tiſamenus 265
Tiſiaus opp. 560
Titanus 306
Titareſius 307
Titarus 307
Tithonius 496
Titus 509
Tityrus 337
Tityni 329.331

TL.

Tlos opp. 457

TM.

Tmolus 330.431
Tmarus 227

TO.

Togati 106
Tolgus 224
Toloſæſitus 131
Toliſtobogi 390
Tomarus 227
Tomis 220
Tomiſa 371
Tomiſus 457
Tomori 227
Toparchiæ 533
Topazia 522
Topazius lapis 522
Toreatæ 348
Toygeni pop 203

TR.

Trachin 46.295
Trachiotæ 392.459
Trachinium 315
Thrachea Cilicia 371.
459
Trachea 437
Trachones 514
Tragæa 438
Trageſæi ſalinæ 417
Tragœdia 14
Tragium 249
Tragurium 217
Tralles 447.456
Translata à Barbaris in Græcos 545
Trarium 418
Traniſcium opp. 157
Trapezus 349.379 214.221
Trapezon 511
Trebia flu. 151
Trebonius 445
Treres 395.404. 446
Trerus flu. 164
Treuiri pop. 135
Triaſius 275
Triballi 208.211. 218.219
Tribochi pop. 135
Triccæum 248
Tricce 304.305. 248.226.446
Trichaices 335
Tricori pop. 129.142
Tricorythum 265
Tridentini pop. 142
Trieris 513
Trinacria 183
Trinacris ibid.
Tripodes 274
Tripodiſcion 274
Triphylia 283.231. 253
Tripolitis 225
Tripolis 226.513. 510 420
Triptolemi ſacra 267
Tritæenſes 235
Tritia 204
Tritonias lacus 563
Tritum regio 560
Triuagri pop. 135
Troas 371.399. 404.390
Trocmi pop. 131
Trœzen 255.258
Trogilium 439

VA.

Trogini 350.391
Trogitis 392
Troglodytæ 354.33. 525.552
Troia 222.395..400
Troia uicus 548
Troës 395.403
Troiana ditio 401
Troianus campus 411
Troianæditionis ſucceſſores 390
Troiæ excidium 414
Troicus mons 546
Trophonius Iupiter 283
Trophonius 517
Typhon Diodotus 511

TV.

Tuder opp. 158
Tullum mons 144
Tumelicus 202
Tunis opp. 561
Turdetania. 98
Turditaniæ feracitas 100
Turditaniæ naues 101
Turduli 98
Turientium opp. 127
Turina 360

TY.

Tyana 372
Tyanenſis prætura 371
Tyberis flu. ortus 152
Tychon 405
Tymphæi 225.226
Tyndarus 324
Tyndarij ſcopuli 540
Tyndaris opp. 183
Typhon 432.510
Typhonia 550
Typhonis caſus 398
Typhonis ſepulchrum 171
Tyra flu. 11.200
Tyrambe 347
Tyrannion gram. 379
Tyrrhegetæ 212.200. 204
Tyrrheni pop. 152
Tyriarium 456
Tyria purpura 514
Tyrij 530
Tyrina 520
Tyrtæi Eunomia 250
Tyrus antiqua 515

VA.

Vacca ſacra 543.546
Vaccæi 107
Vacua flu. 107
Valeria uia 165
Valeriæ opp. 165

Vapanes opp. 156
Varalij 218
Varagri pop. 142
Varus flu. 128
Varus Quintilius 202
Vata opp. 560
Vates 137.329
VC.
Vcetia opp. 149
VE.
Vellai pop. 133
Vellus aureum 350
Venasini 372
Venafrum opp. 165
Vendum opp. 217.144
Veneris ciuitas 542.551
Veneti pop. 136
Veneti unde 136
Venetorum nauigia 136
Venetæ equæ 148
Vennones pop. 142
Venti quot cum suis nomi-nibus & quibus ex partibus flant 22
Venti in Aetna 189
Venti Indici 475
Ventidius 511
Ventrimani 258
Venus Græca dea 545
Venus Acræa 469
Venus nuda 453
Venusia 195
Venus Corinthia 262
Vera 364
Verbanus lacus 145
Vere nubũt Persæ 500
Verestis flu. 165
Veresimiliter mentiri 15
Vermius mons 467
Verona opp. 148
Vertinæ opp. 175
Vespertiliones Babylonicæ 504
Vestini opp. 158
Vesuuius mons 170
Vetiones 107
Vetionum mores 115
Vettones 97
VI.
Via sacra Alabãdenorũ 454
Viæ Romam è Græcia 195
Vibij pop. 135
Vibona opp. 177
Victimarum enecatio 486
Vienna opp. 129
Vina optima 162
Vinum Pellinæum 445
Vinum Vetustiss. 54.360
Vindelici 202
Viperæ Indicæ 484
Vita per laborem 489
Vitij 359
Vitis Mauritanica 557
Vitis mira fertilitas & magnitudo 54
Vitis mira crassicies 360
Vitreolum 114.470
Vitriana arena 513
VL.
Vlios Apollo 438
Vlyssis ornamenta 13
Vlyssis eloquentia 13
Vlyssis ara 562
Vlysses an Italiã appulerit 16
Vlysses ter Siciliam appulit 19
Vlyssea urbs 105
VM.
Vmbilicus orbis 292
Vmbri pop. 152
VN.
Vnoculi 486
VO.
Vocabula ad sonum confi-cta 456
Vocontij pop. 129
Vocuntij pop. 141
Volaterræ opp. 154.
Volcæ pop. 130
VR.
Vreum opp. 196
Vrgi 212
Vria opp. 322.194.195
Vrsarum mons 396
VT.
Vtica 560
VV.
Vulsini opp. 157
Vulcanium forum 170
Vulcani insulæ 190
Vulturnus flu. 165
VX.
Vxij 497.365.499
Vxia 497
Vxisama 48
Vxores cõmunes 208
Vxores cum uiris uruntur 480
VZ.
Vzita 560
XA.
Xandij 359
Xanthi 407
Xanthij 357
Xanthus scriptor 433
Xanthus 407.457.458
XE.
Xenarchus philosoph. 461
Xenocrates 390
Xenocles 423.52
Xenophanes 443
Xerxis fuga 273
Xerxena 367
XI.
Ximena 387
Xiphonia promon. 184
XO.
Xois insula 542
XV.
Xuthus 265
ZA.
Zancynthus 321
Zadriadas 369.367
Zagma 560
Zagrius 363
Zagrus 365.502.504
Zaleuci institutum 179
Zama regia 559
Zamolxis 206
Zancle opp. 185
Zariaspa 359.360
ZE.
Zeletica regio 386
Zela 386
Zelea 389
Zelia 400.396.403.404.389
Zelx ciui. 560
Zeles 98
Zelis opp. 557
Zelienſis ager 384
Zelorum sacerdotium 386
Zenodorus latro 514
Zenicetus pirata 461
Zeno 397.469
Zeno Laodicenus 454
Zephyra 452
Zephyrij Locri 297
Zephyrium 179.540.541.564.460.462.469
Zeretra quid 269
Zeuxis 398
Zeugma 369
ZI.
Zincha 560
ZO.
Zona habitabilis 49
Zonas 435
Zonarum quinq; autor 68
Zonæ sex 69
Zonæ per gentium differen-tias 69
Zonæ quinq; terræ his quæ in cœlo sunt homonymæ 78
Zoster 277
ZV.
Zuchis lacus 560
Zuni 201
ZY.
Zygi 346.349.565.
Zygopolis 379.

FINIS INDICIS.

ARGVMENTVM LIBRI PRIMI.

PRimo libro declaratur quod in uniuersum extra Philosophiã non sit ipsa de situ orbis traditio, & qui autores circa hãc uersati sint, nẽpe quod Homerus et Oceani & maris mediterranei, & in summa oĩm insigniũ locorũ probe gnarus Cosmographi partes egerit, & alij quoq; post illũ, item qd Cosmographia cũ ad priuatã tũ ad publicã prudentiã sit mire utilis, ad hæc poëticæ cõtra Eratosthenẽ defensio, & præcipue Homeri laudes, obiter quæ sit huius poëtæ utilitas, multis declarãs argumẽtis. Postremo de uentorum ratione, & quæ in terra mariq; contingunt, cum confutationibus quorundam argumentorum atq; opinionum.

STRABONIS GEOGRAPHICORVM LIBER PRIMVS.

Sdo D. Antto de Meida y Morales

SI quæ ad philosophiam alia pertineat traditio, & hanc quã hoc tempore de situ orbis delegimus, considerandam illi esse putamus. Quod autem nostra hæc minime aspernãda sit existimatio, permultis declaratur, nam qui eam primi attingere ausi fuerant, tales quidã extitere, Homerus, Anaximãder Milesius, Hecatæus cõciuis eius, ut inqt Eratosthenes, Democritus, Eudoxus, Dicæarchus, Ephorus, aliiq; complures. Post hos etiã Eratosthenes, Polybius, Posidonius, uiri philosophi. Philosophia.

Multa uero disciplina, per quã solã ad hoc opus perueniri conceditur, nullius alterius est, nisi eius, qui diuina simul & humana contueatur, quorũ uidelicet scientiam, philosophiam esse dicunt. Eodem modo uaria est utilitas, quædam ad res urbanas, actionesq; principum, nõnulla ad cælestiũ terrestrium, rerumq; maritimarũ scientiam, animalium, plantarum, fructuum, & aliorum, quæ penes uniuersos cernere fas est. Hæc eundem postulat hominem, qui artes uitæ, ac felicitatem cura & cogitatione complectatur. Ex iis autem quæ dicta sunt, unumquodq; assumentes, magis adhuc consideremus, in primis quia & nos & maiores nostri recte sumus arbitrati, ex quibus Hipparchus est, qui Homerum huius peritiæ primariũ autorem esse tradidit. Is non solum uniuersos priores, ac posteriores uirtute poëtica superauit, sed etiam ipsa fermè rerum ciuilium, quæ ad uitã spectant, experientia. Ex qua non modo singulare ad res gerendas studium adhibuit, ut plurimas cognosceret, cognitasq; posteris traderet, uerum etiam & singularum partium locos, & qui per cunctum orbem, terram uidelicet habitabilem, ac mare sunt. Non enim ad extremos usq; ipsius terminos peruenisset memoria, circunlustrãdo, nec ipsam primũ quidẽ ab oceano allutã (sicut est) demonstrasset, deinde pleraque loca nominatim expressisset, nonnulla uero signis quibusdam occultius insinuasset, Africam, & Aethiopiam, & Sidonios, & Erembos, quos Arabes Troglodytas, hoc est, cauernarũ incolas iure dixeris, uerbis elocutus esset. Qui uero ad Homeri laudes. Troglodytæ.

ortus & occasus pertinerent, obscurius significauit, quod alluantur oceano. Hinc enim orientem solem, & in hunc occidentem facit pariter & stellas.

Carmẽ Homeri ex Iliad. ν.

ἠέλιός μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας
ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου ὠκεανοῖο. *id est,*
Inde recens radiis iam sol percusserat arua,
Oceani lentas alti præfugerat undas.

Iliad. θ.

τὼ δ' ἐπεὶ ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο
ἕλκον νύκτα μέλαιναν. *id est,*
Incidit oceano lux fulgentissima solis,
Nigrantem noctem & madidantia sydera ducens.

† *Legẽdũ hũc in modum.*

Ex oceano uidelicet † dicit. Eorum etiam qui occasum incolunt, mortalium felicitatem ostendit, & aëris temperiem. Cum (ut uidetur) Hispanicam nauigationem intellexisset, quò & Hercules, & posterius Phœnices exercitum ductarunt, & late imperium tenuere, post quos & Romani. Hic enim & Fauonius spirat, hic & Elysiũ campũ esse poëta decantat. In quẽ à deis mittendũ esse Menelaũ asserit.

Sydera lota oceano dicit, νῆ τοὺς ἀστέρας λελουμένους ἐξ ὠκεανοῦ λέγει.

ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς.

Odyss. δ.

τῇπερ ῥηϊστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν
οὐ νιφετὸς, οὐ τ' ἄρ χειμὼν πολύς, οὔτέ ποτε ὄμβρος. *id est,*
Elysium ad campum, summas telluris ad oras,
Numina te mittent, flauens ubi nunc Rhadamanthus,
Victus ubi est facilis, non nix hybernáue multa.
Oceanus zephyri suaues exuscitat auras.

Elysius camp.

Fortunatæ insulæ.

Fortunatæ etiam insulæ contra Mauritaniæ finem ad occidentem sunt. Quã quidẽ ad partem & Hispaniæ terminus † cõcurrit. Ex ipso aũt nomine manifestũ est, quoniã & has ipsas felices existimabãt, quia huiusmodi locis propinquæ forẽt.

† *Secundũ Homerũ, in græco additur.*

Sed enim Aethiopes ad oceanũ extremos esse manifestat, quod extremi quidem,

Aethiopes.

αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδάαται ἔχατοι ἀνδρῶν. *id est,*

Carmẽ Od. α.

Aethiopes bifariam partiti sunt hominum extremi.

Nec uero inaniter dictum est bifariam partitos esse, sicut posterius demonstrabitur. Quod autem ad oceanum ait.

Iliad. α.

ζεὺς γὰρ ἐπ' ὠκεανὸν μετὰ μύμονας αἰθιοπῆας
χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα. *id est,*
Iuppiter oceanum atque epulas pietate proborum
Aethiopum hesternus petiit.

Arctos. Plaustrum.

Quod autem & septentrionalis ad ursas ora extrema, sit ad oceanum, hoc pacto sub uelamine de ursa loquens, & aliud agens, inquit.

Odyss. ε.

οἵη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῖο.
Oceani sola est undarum atque æquoris expers.

Nanq; per ursam & plaustrum polum demonstrat arcticum. Non enim cum uno in loco semper apparenti, tot circũuoluantur astra, solam undarum atq; æquoris dixisset expertem, adeo illum imperitiæ minime damnant, perinde ac pro duabus ursis, unam tantum nouerit. Haud enim par est, alteram inter stellas nondum collocatam extitisse. Verum ex quo Phœnices annotauerunt, & ad nauigationẽ eis utebantur, hanc quoque distantiam ad Græcos accessisse, quemadmodum & Berenices cæsariem & Canobum, cuius nomẽ hesterno die aut pridie uulgatum est. Cõplures etiam hoc tempore absq; nomine, ut inquit Aratus, sunt. Crates igitur non recte scribit (Solus æquoris expers) non fugienda fugiens. Melius Heraclitus, & magis Homero consonans, qui pro circulo arctico arctõ, id est ursam nominat. Auroræ enim & uesperæ termini fit ursa, & pro ursa sereni Iouis terminus. Nam non arctos sed arcticus ipsius ortus & occasus est terminus. Per ursam enim quam & plaustrum nuncupat, & Orionem seruare dicit, arcticon sanè declarat. Per oceanum autem horizontem, in quem & à quo ipsos occasus ortusq; conficit. Cum uero illic uerti, & oceani prorsus expertem esse diceret ad signum horizontis, qui maxime accedit ad arcton, circulum esse nouit arcticum. Consequenter autem huic illud poëtæ applicantes, id horizontem accipere debemus, quod in terra propinquius est oceano. Ipsum uero circulum arcticũ, qui terrã attingit propinquitatis signum, uelut ad sensum secundũ propinquissimam portionem ad arcton, quocirca & eam partem terræ oceanus per seipsum inundat. Et septentrionales maxime agnouit homines, quos nominatim quidem haud sanè cõmõstrat, necdum enim hac etiam ætate cõmune illis nomen uniuersis inditum est. Cæterum à uiuendi ritu illos eloquitur Nomadas, id est in pascendo pecore assuetos, & eos nobiles equas mulgentes, lacte uescentes, & † locupletes describens. Alioquin oceanum terras circuire demonstrat, cum Iuno hunc inquit in modũ.

Arcticus circulus.

Horizon.

Nomades ἱππημολγοὶ γαλακτοφάγοι.

† *Ἄβιοι*

α

ε

Iliad. Ξ.

ἐρχομαι γὰρ ὀφομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν.
Ibo ut telluris almæ confinia spectem,
Oceanumq; deũm genitorem.

Terminum enim cunctis assuetum obseruari dicit oceanũ, nouissima uero ambitus circuncingit, & in fabricandis Achillis armis & clypeo, circa eius oras posuit oceanum. Eòdem etiam pertinet diligens illa inquisitio, quod euntis & redeuntis oceani æstuaria nequaq; ignorauit. Vt modo campos inundet, modo nudet arescentes, quum refluum memorat oceanum.

Odyss. μ.

τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνέπνευσε ἐπ' ἠματι, τρὶς δ' ἀνάρροιβδεῖ.
Ter q; die scandit refluens, ter surripit undas.

Oceani fluxus reciprocus

Etenim si non ter, sed bis accidit, ex accidente forsitan historia, aut aberrante descriptione. Cæterũ eiusmodi fuit institutio, & illud oceani lentas dicens undas, quandam inundationis habet expressionem, quæ accessum quidem lenem, nõ fluxum omnino uehementem habeat. Posidonius cũ scopulos interdũ tectos, interdum nudatos dicat, & flumen appellet oceanũ, eius fluxũ & inundationes demonstrari suspicatur. Primum quidem recte, secundũ uero nulla cum ratione dictum est. Non enim ipsa inundationis accessio fluuiatili cursui comparanda est, longe magis nequaquam talis est ipsa regressio. Quod Crates ait, quippiã uerisimilius docet, Altifluum enim ac refluum, eodemq; modo totum oceanum flumen appellat. Flumen etiam partem aliquam dicit oceani & fluminis fluxum, non quidem totius sed partis, quum hunc inquit in modum.

Posidonij locus.

Flumen oceanus.

Odyss. μ. « αὐτὰρ ἐπεὶ ποτάμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
« νηῦς ἀπὸ δ' ἴκετο κῦμα θαλάσσης.

Oceani fluxum fluuiũ cum cymba reliquit,
Atque uagi late maris aduentauerat undam.

Non uniuersum, sed fluminis fluxum in oceano dixit partem oceani existentem, quam refusionem quandam, sinumq; ab hyemali tropico in australem polũ procedentem, Crates dixit, hunc sanè relinquẽs aliquis, in oceano adhuc esse posset. At uero totum relinquens, ut in toto adhuc sit, fieri minime potest. Sic autem inquit Homerus.

Odyss. μ. « ποτὰμοῖο λίπεν ῥόον.
« ἀπὸ δ' ἴκετο κῦμα θαλάσσης.

Deseruit fluuiũ cursum,
Maris iuit ad undam.

Quod certe aliud quàm oceanus non erat. Itaq; si aliter accipias, efficitur ut oceanum egressus in oceanum ueniat. Verum hæc longioris indigerent immorationis. Quod autem habitabilis terra sit insula, primum à sensu atque experientia capiendum est. Nam quócunq; accedere mortalibus ad terræ nouissima possibile factum est, mare obuenit, quod oceanum appellamus, ubi uero sensu percipere non obtigit, ratio ipsa demonstrat. Latus nanq; ab oriente, quod ad Indos pertinet, & ab occasu, quod ad Hispanos, & Mauritanos, ut plurimum ab australi parte, ac boreali nauigationibus ambitur. Reliquum ad hanc usq; tempestatem nobis eam ob rationem innauigabile, quia qui circumnauigent, & inter se obuiam commisceantur, nulli admodum sunt. Non multum est, si quis ex mutuis eorum distantijs componat, ad quos permeare nobis licet. Nec uero pelagus Atlanticum bimare esse putandum est, quod prominentibus anguste distinguitur frontibus, sic enim Isthmos uocant, quibus nauigationis ambitus prohibeatur. Sed in unũ potius continuatum confluit. Nam qui nauigijs circũire conati sunt, cum inde reuertissent, haud ullam sibi terram continentem occurrisse perhibent, qua ulteriorem impediente nauigationẽ, sese reiectos fuisse dicerent. Verum per ambiguitatem, indigentiam, & solitudinem, cum nihilo minus mare cursum haberet, ac transitum, perq; oceano accidẽtes casus undarum, scilicet accessus atque recessus amplius confessum est. dem igitur permutationum ubiq; modus existit, incrementorum inquam & diminutionum, uel non multum uarians. Perinde ac uno ex mari causa una, & motus unus edatur, Hipparcho fides habenda nõ est, qui huic opinioni contradicit, ut oceano similia prorsus non accidant, neque si detur istud, sequatur illud, ut Atlanticum pelagus uniuersum circumcirca confluens sit, ad hoc ne similia accidant, Seleuco Babylonio teste utitur. Nos autem maiorem de oceano ex inundationibus rationem Posidonio & Athenodoro reponimus, qui factas hisce de rebus disputationes abunde peruicère. In præsentiarum autem tantũ dicimus, quod ad accidentium similitudinem sic existimare satius sit, quod cælestia melius exhalationibus hinc teneantur, si amplius circunfusus humor existat. Sicut autem extrema, & terrarum ambitum poëta nouit, & aperte differit, sic & mare internum. Hoc autem à Columnis incipiens Africa cõtinet, & Aegyptus, & Phœ-

Terram esse insulam.

Atlanticum pelagus.

fretes ἰσθμοί

& Phœnice. Deinde ipsam ambiens Cyprũ, inde Solymi, Lycij, Cares. Post hos uero inter Mycalen & Troadis littus, & adiacentes insulæ, quarum mentionem facit omnium. Inde earum quæ circa Propontidem, tum Euxini usq; in Colchorũ agrum, & Iasonis expeditionis. Et item Bosphorum Cimmerium agnouit. Cum & Cimmerios sciuerit, non utiq; Cimmeriorum cognitum habens nomen, ipsos ignorauit, qui eius ætate, uel paulò ante illum, totam è Bosphoro ad Ioniam usque terram discursarunt. Eorum igitur agri clima insinuans attingit, quod tenebrosum est, & sic memorat. Aëre ac nebula cooperti sunt.

Oceani ptes.

Cimmerii.

« ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέποτ' αὐτοὺς « Odyss. λ.
« ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν. «

Illis sol nunquam Phaëthon sua lumina spargit,
Pernicioſa super nox semper tenditur istis.

Notum facit & Istrum. Thraciam Mysorum gentem memorans, quæ penes Istrum habitat. Inde maritimam totam, quæ Thracia est, oram usque ad Peneũ. Pæones etiam nominat, & Athon, & Axium, & uicinas illis insulas. Deinceps est ora Græcorum maritima usq; ad Thesprotas, cuius uniuersæ mentionem facit. Et Italiæ promontoria nouit, eam mediam uocans. Scit etiam Siculos & Hispaniæ promontoria, eiusq; felicitatem, quam nuper diximus. Siqua uero inter dicẽdum uidebuntur omissa, ignoscendum erit. Nam qui terræ descriptionem re uera exponit, si multa particulatim omittit, uenia concedenda ei est, siq; per historiã, doctrinamq; differendis fabulamenta nonnulla implicentur. Absint autem quærelæ & incusatio. Haud enim illud Eratosthenis uerum est, Poëtas omneis non docendi, sed oblectandi gratia coniecturis agere. Contra uero sapientissimi, qui de poëticis quicquam elocuti sunt, primam quandam philosophiam poëticam esse asserunt. Sed aduersus Eratosthenem longiore sermone denuo differendum erit. In quo & de poëta rursus habebitur oratio. Nũc quæ de partibus descriptionis terrarum Homerus orsus est dicere, memorata sufficient. Manifestum est eos qui illum sequuti sunt, eximia dignitate uiros, & philosophiæ intimæ deditos extitisse. Ex quibus post Homerum duos tradit Eratosthenes, Anaximandrum Thaletis familiarem & conciuem, & Hecatæum Milesium, Illum quidem prius de situ orbis descriptam edidisse tabulam, Hecatæum uero codicem reliquisse. Sic enim ex alia eius scriptura ab eo scriptum fuisse traditur. Verumenimuero, quod ad hæc multiplici opus disciplina sit, frequentes autores. Bene & Hipparchus in iis quæ ad Eratosthenem scribit edocet, quod unicuiq; tum priuato, tum doctrinarum cupido, cum terrenæ descriptionis notitia pertineat, eam capessere sit impossibile absque rerum cælestium & eclipticarum obseruationum discretione. Sicut Alexandria Aegypti deprehendi nequit, utrum magis quàm Babylonia in septentrionem quàm in austrum sit exposita, nec quanta sit earum distantia sine climatum consideratione. Simili modo urbes ad orientem & ad occasum magis minus ue accedentes, nullus diligenter sanè dignosceret, nisi per eclipticas solis & lunæ comparationes, ubi & hæc dicit. Quicunq; locorum proprietates edisserere nitũtur, proprie rem attingunt, quum cælestium terrestriumq; mensurarũ figuras & magni-

Eratosthenis sententia.

Poëtica.

Anaximãder.

Hecatæus.

Eclipticarum & climatum usus atq; obseruatio.

Geographi.

tudines,& interualla,& climata, & calores,& frigora,& ſimpliciter aëris naturam manifeſtant. Quandoquidem & qui domicilium apparat ædificator,& qui oppidum conſtruit architectus,hæc ipſa prouideat,nedum qui uniuerſum terrarum ſitum homo animo uerſat. Huic enim longe magis attineat,nam exiguis in locis ſi ue ad ſeptentriones,ſiue ad auſtrum uergant,non multa habetur permutatio. In toto autem orbis ambitu,quod ad ſeptentriones uſque ad extrema eſt, uel ad Scythiam,uel ad Galliam pertinet, quæ uero ad auſtrum,uſque ad Aethiopum ultima,hoc autem differentiam habet plurimam,pari etiam modo ad Indos & ad Hiſpanos habitatio, è quibus illos ad orientem maxime, hos autem ad occaſum inclinari ſcimus omnes. Sic & Antipodas inter ſe quodammodo eſſe,neſcii non ſumus. Tale autem hoc totum ex ſolis,reliquorumq; ſyderum motu ortum habens, & adhuc agitationis ad medium, uel cælum ſuſcipiendi neceſſitatem habet, & ad ea quæ in cælo unicuiq; noſtrum appareant. In his autem ingentes habitationum uarietates cernuntur. Quis igitur locorum differentias exponens bene ac ſufficienter edoceat,nullã aut ne tantillam quidẽ illis curam adhibens? Etenim ſi uniuerſa pro huiuſmodi materia diligenter rimari nequeam,cũ ea magis ac magis ciuilis exiſtat,tantum ſaltẽ proſequi,quantũ ciuili pertinere queat homini iure conueniret utiq;. Qui enim in ſublime ſic cogitationem extollit,nequaquam à tota abſens eſt terra. Ridiculum nanq; uidetur,ſi quis orbem terrarum explanare dilucide cupiens,cæli res attingere,& eas ad doctrinam uſurpare audeat, terram autem totam,cuius quod habitatur una pars eſt,nec quanta,nec qualis ſit,nec in quo totius mundi loco ſita ſit,exponere curet. Neque ſi una tantũmodo parte quo ad nos ſeu pluribus habitetur,& quanta pari modo quàm multa illius inculta eſt portio,qualisq; & quam ob rem. Hæc igitur geographiæ ſpecies cuidam rerum ſublimium,& geometricæ tractationi uidetur eſſe coniuncta, quæ ſic terrena cum cæleſtibus in unum coniungit, ut propinqua maxime exiſtentia. Sed non longinquitate tantum diſtent, quantum à tellure cælum abſit. Eia tantæ diſcendorum multitudini terrenam apponam diſciplinam ſicut animantium,plantarum,& cæterorum quicquid utile & inutile terra gignit & mare. Nam planius atque euidentius fieri poſſe,quod dixerim arbitror,quod quiſquis talem perceperit notitiam,eĩ non mediocris afferetur utilitas,id cum ex uetuſta memoria, tum ex oratione ac ratione manifeſtatur. Poëtæ igitur heroas illos ſingulari præditos ſapientia fuiſſe declarant, qui ad multa peregrinantes loca longis uagabantur erroribus. In ampliſſimo enim ponunt multorum mortalium urbes uidiſſe, & prudentiam agnouiſſe. Neſtor ipſe gloriatur,quoniam inter Lapithas uerſatus fuerit.

Antipodes.

Geographia.

Heroës peregrinantes.

Odyſſ. δ.

» πλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης, καλέσαντο γὰρ αὐτοί.
Aduentans longinqua ex tellure,uocatus
Venerat ipſe,etenim uocitantibus illis.

Itidem & Menelaus.

Ibidem.

» κύπρον, φοινίκην τε, καὶ αἰγυπτίους ἐπαλήθεις,
» αἰθιόπας θ' ἱκόμην καὶ σιδονίους καὶ ἐρεμβους,
» καὶ λιβύην, ἵν' ατ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.

Atque uagans Cyprum,Phœnicem,Aegyptiaq; arua,
Aethiopesq; adĳ,tum Sidonios,& Erembos,
Et Libyen,ubi ſunt longis cum cornibus agni.

Adiecit & agri propriam ubertatem.

« *Ibidem.* » τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον ἐς ἐνιαυτόν.
Ter pecudum fœtus largum funduntur in annum.

Et in Aegyptĳs Thebis inquit & illud.

« τῇ πλεῖσα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
« αἵθ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διὰ θυρέων δὲ ἑκάστῃ.
« *Iliad. ι.* » ἀνέρες ἁρματηνσι σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφι.
Plurima frugiferum donat cultoribus aruum.
Has centum claudunt portæ, tum quæq; ducentis
Porta uiris ſeruatur, equis uectantur,& altis Curribus.

Omnia enim huiuſmodi magnum ad capeſſendam prudentiam comparant adiumentum,quum regionis ingenium,animaliũ & plantarum formæ ac ſpecies perdiſcuntur. Maritima etiam apponi licet. Gemino nanq; quendam in modum conſtamus ex uictu,nec terrarum magis ſumus quàm maris incolæ. Herculem quoq; per multam peritiam & perſpicientiam appellari licet

« μεγάλωι ἐπιΐσοα ἔργωι,
Ingentium perſpectorem,& cognitorem operum.

Et ſanè uetuſta iam ex memoria atq; ſermone noſtro ab initio dicta teſtantur. Egregie uero ille ad præſens inſtitutum ſermo mihi uidetur adduci,quod ſitus orbis deſcriptio eſt ad ciuiles uſus maiori ex parte conducens. Rerum nanq; gerendarum campum mare explicat,præſtat & terra,quam incolimus exiguarum quidem exigua, magnarum uero magna, maximarum autem uniuerſa,quam habitabilem uocamus,aut orbẽ, ut ampliſſimarũ quidem actionum hic ipſe ſit locus. Excellentiſſimos autem imperatores illos extitiſſe conſtat,qui terræ ac maris imperium adepti,nationes ac ciuitates ſub unam potentiam,gubernationemq; ciuilem cogere ualuerunt. Haud igitur dubitandum eſt terræ deſcriptionis notitiam (quam geographiam dicimus) omnes ad Imperatorias actiones adducere in terra continenti cuncta digerentem,atq; maritimis,& quæ intra orbem,& quæ exterius exiſtunt. Præterea q; iis utilem eius diſpoſitionem, quorum intereſt noſſe,hoc ſeſe habere modo, uel aliter, cognitione poſſe aut non poſſe deprehendi. Singula enim ii melius pertractarẽt,qui quãta ſit regio,quonã modo iaceat,cognouiſſent, quasq; cæli differentias,& quas in ſe ipſa contineat,cum alĳs alĳ in partibus ualeant,& alia de cauſa,atq; primordio res antegerendas aggrediantur,& imperĳ magnitudinem extendant,nec ratione pari,aut illis cuncta pernoſcere licet,aut ipſis etiã terrã pingentibus. Cæterũ multo magis aut minus in ambobus hiſce cõſpicitur. Vix enim cuiq; æquali modo cuncta manifeſta eſſe cõtingeret,& ſi orbis uniuerſus unum ſub imperium,ſtatumq; ciuilem ſubducatur. Sed ne hoc quidem pacto eueniret,quin propinquiora notiora fierent. Hæc tamen pluribus exprimere conueniret,ut nota eſſent. Iſta uero prope uſum ac neceſſitatem magis ſunt.

Orbis ſitus quorſum conducat.

Habitabilis ἡ οἰκεμένη.

Imperatores excellentiſſ.

Itaq; minime mirandum esset, si alius loci descriptor Indis attineat, alius Aethiopibus, alius Græcis, alius Romanis. Nã quid attineat Indiæ descriptori sic Boëti cæ partes eloqui, sicut Homerus inquit.

Iliad. ß. » ὅτιθ' ὑρίλω ἐνέμοντο ηοὴ αὐλίδ'α πετρήεσσαν,
» χοῖνόν τε χῶλόν τε.

Quiq; colunt Hyriam lapidosam q; Aulida,
Chœnon q; ac Scolon

Hæc parũ fideliter uidentur redita latine sicut alia plera q;.

Nobis cõuenit, quæ uero apud Indos sunt, quæ ue apud singulos, nõ etiã cõuenit. Haud enim usus adducitur & utilitas. Nã maxime talis experiẽtia mẽsura efficitur, hoc & in pusillis manifestũ est, quemadmo dũ in uenationibus. Etenim qui syluam qualis & quanta sit noscitat, melius uenationes instruit. Et in loco bene castra locaret, insidias poneret, & iter faceret is qui locos intelligit. Id autẽ & in magnis longe dilucidius est, quanto maiora sunt peritiæ præmia, & imperitia defectus. Agamemnonis exercitus cum Mysiam, uelut agrum Troianum populatus esset, magna cum ignominia retro cursum egit. Persæ autẽ & Afri traiectus aquarum quosdam & freta, uelut nauigationis angustias esse suspicati, parum abfuit, quin magna incurrerent pericula, ignorantiaq; suæ reliquerunt trophæa. Illi quidem Salganei monumentum penes Chalcidis Euripum, quem Persæ ideo iugularunt tanquam ex Malea ad Euripum suæ classis cursum improbe direxisset, hi uero Pelori sepulchrum, quem & ipsi similem ob causam necauere. Naufragijs etiam à Xerxis exercitu Græcia referta est. Aeolicorũ & Ionicorũ colonia quàm plura huius generis errata præbuit, & res itidem prospere gestas, ubi per locorum peritiam illustria complura gessisse facinora contigit. Sicut Ephialtes ad angustias Thermopylarum Leonidæ cõmilitones Persarũ manibus tradidisse fertur, & Barbaros intra Thermopylas accepisse, cum hostibus per montana semitam ostendisset. Omittens uero antiquitatis exempla, Romanũ hoc tempore aduersus Parthos exercitum, idoneum satis harum rerum documentum esse arbitror. Simili modo & expeditionem in Germanos, atque Gallos, cum intra paludes, & difficiles accessu syluas, & loca deserta Barbaries illa belligerasset, & quæ erant propinqua, longinqua, locorum ignorantia faceret, uiasq; occultaret & commeatuũ, & cæterarum rerum copiam. Et hoc quidem quod amplius est, ut diximus, ad Imperatorum uitas, usumq; conducit. Insuper maior moralis & ciuilis philosophiæ portio circa principum uitas uersatur. Cuius rei signum est, quod rerum urbanarum differentias à principibus discernimus, alium quidem monarchiæ principatum ponentes, quem regium uocamus, alium optimatium potentatũ, id est Aristocratiam, tertium regimen populare, id est Democratiam. Tot ciuilium rerũ moderamina censemus esse, iisdem uocabulis nominãtes, ut ab illis faciendæ speciei principium habentia. Alia enim lex est regis iussio, alia uero optimatium, & alia deniq; popularis. Rei uero ciuilis forma & figura lex est. Quamobrem iustũ nonnulli asseruere, potentioris esse commoditatem. Quod si, ciuilis philosophia utplurimum circa principes uersatur. Est autem geographia circa principales usus, ac necessitates, & ipsa quampiam ad hoc prærogatiuam haberet, & ista quidem prærogatiua ad actiones pertinet. Habet autem contemplationem profecto non

Agamemnonis exercitus.

Ephialtes.

Monarchia. Aristocratia. Democratia.

Lex. Iustitia. Geographiæ usus.

non uilem ipsa tractatio. Aliquam quidem arte, disciplina, natura, captabilem. Alteram uero in historia fabulisq; positam, nihil ad actiones existentem. Veluti si quis Vlyssis, aut Menelai, aut Iasonis errores enarrauerit, ad prudentiam nullum sanè conferre uideatur adiumentum. Quod agens ipse perquirit, nisi eorũ quæ facta sunt, necessariorum utilia permisceantur exempla. Institutionem attamen haud illiberalem secernit ei, qui ad locos applicet, fabulosa figmenta præbentes. Etenim qui actionibus, gloriæ, aut uoluptatis causa intendunt, hoc perquirũt, cæterum non permultum. Maiore nanq; (ut par est) huius, quàm illorũ utilitatis studio tenentur. Quocirca ei qui terrarũ descriptor est, maior huius, quàm illorũ cura suscipienda est. Similiter & de historia, & de disciplinis sese res habet. Ex his enim quod utile magisq; credibile sit, ante omnia capessendum est. Maxime autem tali materiæ geometria, & astronomia (ut dictum est) opus esse uidetur. Et re uera opus est, nam figuræ, climata, magnitudines, & alia huiusce modi propria, sine illarũ scientia deprehendi nequeunt. Sed quemadmodum ad totius terræ mensuram pertinentia in alijs demonstrantur, hic uero supponenda sunt & credenda, quæ illic demonstrata fuerint. Supponendũ & mundi formam esse rotundam, & rotundam terræ superficiem. Id etiam ante ista, corporũ scilicet cursum ad medium deferri, hoc solum in sensu est, qui cõmunium animi conceptionum propinquus est. Siquidem ea designanti summatim procul parua submonitio est. Sicuti quod terra rotunda est ex motu. Nam ad medium ueluti etiam unumquodq; corpus ad idoneam eius conseruationem inclinat. Ex ijs autem quæ per maria & cælum apparent prope. Sensus enim testimonio esse potest, conceptioq; cõmunis. Nauigantibus autem manifeste incuruatio maris intercurrit, ut longe lucẽtibus quæpariter elongãtur, ijs uisum applicare nõ possis. Amplius autẽ supra uisum esse uata apparuerunt, nonnihil ab eo magis distantia. Similiter & ipse altius eleuatus ea quæ prius occulta fuerant aspicit, quod & poëta declarat. Nam illud tale est.

Geometria. Astronomia.

Mundi forma. Terræ forma.

ὄξυ μάλα προϊδλὼν, μεγάλε ὑπὲ κύματος ἀρθείς. « *Odyß. ε.*

Fluctibus elatus uisu prospexit acuto.

Adnauigantibus etiã semper magis ac magis partes terrarũ enudãtur, & quæ ab initio humilia uidebantur, magis extolluntur. Ipsa etiam cælestiũ cõuersio, cũ alioqui manifesta sit, ex ipsis quoque gnomonicis patet. Ex iis enim cogitatio statim intendit. Nam si radicata in infinitum terra esset, non utiq; talis circumcursio cõtingeret. Et quæ ad climata pertinent, per habitationes demonstrantur. Nunc uero in promptu nonnulla captanda sunt, & hæc quidem quæcunq; ciuili, & exercituum ductori conducunt. Nec enim si cæli partes, & terræ situm ignorare oportet, ut cum aliqua multis apparere in cælo solita, pro locis permutata fuerint, perturbatione teneatur, & talia loquatur.

ὦ φίλοι, οὐ γάρτοι ἴδμεν ὅππη ζόφος, οὐδ' ὅππη ἠὼς, « *Odyß. ιβ.*
οὐδ' ὅππη ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, «
οὐδ' ὅππη ἀνέρχεται. «

Me latet ò socii tenebræ locus, aut ubi Eous,
Aut ubi sol terras subeat, dans lumina mundo,
Aut ubi conscendat.

Nec

Nec adeo accurate rimari, ut omnimodis passim coniunctim ortus, coniunctim & occasus, cõiunctim & medios cæli meatus, & polorum eleuationes agnoscat, & quæ ad uerticem signa sint, & quæcunq; huiusmodi secundũ Horizontis transmutationes pariter & septentrionis uarietates. Hæc uniuersa nota habere, quæ partim aspectu, partim natura pateant. Verum aliqua nec omnino curanda, nisi philosophiæ contemplationis gratia. Quibusdam q; fides adhibenda, licet propter quid intueri nõ possint, hoc enim est solius philosophantis officiũ. Ciuili autem homini tale non impertitur otiũ, aut nõ omni tempore. Eũ tamen qui in hac descriptione uersatur, neque adeo simplicem rudémue, neq; adeo inertem esse uelim, ut neq; sphæram intueatur, neque illius circulos, quosdam parallelos, & inter se mutuo distantes, aliquos ex ipsis rectos, aliquos obliquos, neque Tropicorum, neque æquinoctialium, nec signiferi situm, per quem solis cursus uertitur, docet q; climatũ & uentorum uarietates. Hæc enim & quæ ad horizontas attinẽt, & ad arcticos, & reliqua quæcunq; in prima disciplinarum introductione traduntur. Si quis aliter intelligit, quonam modo ea quæ hic dicuntur assequetur? qui neque rectam lineam, neque curuam, neq; circulum nouerit, neque sphæralem superficiem, nec planã, nec in cælo septem maioris Vrsæ stellas, nec aliqua talia omnino prædoctus, is uel huius minime tractationis indigeat, uel nequaq̃ hoc in tempore. In illis autem prius †obseruatus sit, sine quibus huic terræ descriptioni familiaris esse nõ poterit. Simpliciter hoc uolumen publicum, ciuile ac passim utile putamus, sicut & historiæ descriptionem. Illum enim ciuilem hominem dicimus, nõ quidem prorsus indoctũ, sed qui circularis disciplinæ, ac homini libero, ac studioso consuetæ partem attingit. Nec enim laudare, nec uituperare, nec res gestas memoratu dignas diiudicare posset is, cui uirtutis ac prudentiæ, earum q; rationũ cura nulla extitit. Eodem modo qui circa portus, & nauigandi ambitus, negotium susceperẽ, imperfectã facere considerationem, nisi & doctrinarũ mathematicarũ, & cælestium partes adiecerint, quas applicare conuenit. Itaq; cum historiarũ cõmentaria confecerimus, ad moralem & ciuilem philosophiam (ut arbitramur) non inutilia, & hanc addere compilationem decreuimus. Hæc enim eiusdẽ generis est, & ad eosdem uiros attinet, maxime q; † in fastigio collocatos, & hic itidem & illic. Quæ enim ad clarissimos in uita homines inscribuntur, memoriæ cõmendationem assequũtur, quæ autem exigua & ignobilia sunt, relicta iacent, hinc etiam pusilla, obscura, & claritatis expertia omittentur. In his autem immorabimur, in quibus negotium ipsum cõmemorationis iucunditatem afferet, cũ & magnitudine excelluerit & gloria, qualiter † in statuis contingat arduis, in quibus nõ efficta particulatim diligenter inquirimus, sed operi magis intendimus uniuerso, quàm singulis partibus, quàm ne sint expressæ. Sic & in his faciendum est iudicium. Hæc siquidem & quædam † statuæ fabricatio est, quæ magna quonam modo, & in toto se habeant, eloquitur, nisi negotiosum hominem, & sciendi cupidum, quippiam ex illis mouere ualeat, quod propositum opus sapiẽtiæ indagatorem, & studiosum deceat hominem. Hæc ita dicta sint. Si uero ante nos compluribus eloquutis, & ipsi eisdem de rebus dicere aggrediamur, absint querelæ, cum non omnia eundem in modum differamus. Cæteros enim, quicquid aliud recte effecerint, aliam non paruam operis partem omi-

†Versatus ἐν τυχών.

Libri huius fructus. Ciuilis homo.

†τοὺς ὑπερόχους.

†ἐν τοῖς κολοσσικοῖς ἔργοις

† κολοσσουργία

omisisse putamus, ad quos quũ paululum addere possimus, non inepta sane conatus nostri uidebitur occasio. Nam & Romanorũ & Parthorũ potentia magnam huius experientiæ portionem hominibus ætatis nostræ præstitit. Sicut & posteritati illa Alexandri magni expeditio (ut ait Eratosthenes) Alexander enim magnã Asiæ partem nobis aperuit, & Boreæ incolas omnis Europæ usque ad Istri ripas. Romani uero quæ ad occasum uergũt, Europæ singula usq; ad flumen Albin, qui duo in spatia Germaniã diuidit, quæq; trans Istrum usq; ad amnem Tyram. At uero ulteriora, usq; ad Mæotidem & nouissimam Colchorũ maritimã Mithridates, cognomẽto Eupator, cognita fecit, eius q; præfecti. Parthi autem Hircanos & Bactrianos, & ultra eos Scythas notiores nobis reddiderũt, cum antea maioribus nostris minus noti fuissent. Ita ut quicq̃d amplius quàm superiori ætate notuerat, memoriæ mandaremus, hoc maxime uidere licet ex iis uoluminibus, quæ ad uetes scripta reliquere. Ii quidẽ quàm prisci minus aberrauere, præcipue post Eratosthenem, & ille ipse, qui quo maiore fuerant eruditione præditi, eo difficilius à posterioribus increpari potuerunt, si quid dicendo peccauere. Quod si eis quos cæteris in rebus maxime sequimur necessario contradicendum erit, concedenda nobis uenia fuerit. Haud enim omnibus contradicere instituimus. At ii omittendi, quos ut sectemur arbitramur indignos. De illis faciendum est iudicium, quos maxima ex parte rectissime scripsisse nouimus. Quandoquidem non in omnis sapientiæ studio certare dignum est, sed aduersus Eratosthenem, Posidonium, Hipparchũ, Polybium, & alios huius generis, honestum est. Consideremus autem in primis Eratosthenem, & simul aduersus illũ Hipparchi descriptionem adiicientes. Non adeo discurri facilis est Eratosthenes, ut nõ Athenas illum uidisse dicatur. Quod Polemo demonstrare nititur. Nec ipsi tantũ fidei habendum est, ut plerisq; acceptus est, licet (ut ipse inquit) inter bonos uiros plurimos q; uersatus esset. Hac enim ætate, inquit, sicut aliãs unquã unum intra septum, unam q; urbem florentes extitere philosophi Aristonis æquales & Arcesilai. Hoc uero minime satis esse arbitror, sed quod eos bene iudicet, quibus accedendũ est. Is autem Arcesilaum & Aristonem omnium, qui eius ætate floruerunt principatum uindicasse ponit. Cui & Apelles multus est, & Bion, quem philosophiam quãdam primum complexũ esse ait. Attamen sæpenumero quandam ad hoc ipsum dixisse, qualem ipsam ex pertusa lacerna Bion. In hisce nanq; sententiis sufficientem debilitatem ingenii eius satis ostendit, qui Zenoni Citiæo notus Athenis est factus. Eorum uero qui ei successerint meminit neminem. Illi autem aduersantes complures, quorũq; successio nulla seruatur, ipsos ea tempestate floruisse dicit. Manifestat q; is etiã, quem de bonis ædidit tractatus, & declamationes, & siqua alia talia huius doctrinæ, quod inter philosophari uolentem, & hãc professionem formidantem medius tergiuersatus est, ad ostentationem quandam usq; duntaxat progressus, seu transgressionem hanc ab circulariis aliis adeptus, ad institutionem, aut ad disciplinam. In cæteris item quodammodo talis est. At missa faciamus illa. In præsentiarũ enitendũ est pro uiribus, ut terræ descriptionem emendemus. Ac primum, quod à nobis nuper suppositum est. Poëtam, inquit, nõ quidem docendi, cæterũ delectandi gratia omnia coniecturis assequi. Antiqui uero contra, qui poëticam primã philosophiã quandã

Alexander.
Albis fluuius.
Tyra fluuius.
Germania.
Eupator.
Quinã reprehendendi Strabonis.
Eratosthenis scripta expenduntur.
Polemo.
Arcesilaus & Ariston κορυφαῖοι.
Apelles.
Bion.
Poëta.
Poëtica.

quandam esse perhibent, quæ ab ineunte nos ætate ad uiuendi rationes adducit, quæ mores, quæ affectiones edoceat, quæ res gerẽdas cum iucunditate præcipiat. Posteriores uero solum poëtam ipsum sapientem esse, asseruerunt. quamobrem Græcorũ ciuitates ab ipso primordio eorũ liberos in poëtica erudierunt, nõ nudæ utiq; uoluptatis, sed castæ moderationis gratia. A qua quidem ipsi musici cantus, & lyræ & tibiarum modos edocentes, hanc sibi uirtutem uendicant, seq; morum magistros, & emendatores esse profitentur. Hæc ipsa nõ modo à Pythagoricis audire licet, uerum etiam Aristoxenus huius est sententiæ. Et Homerus cantores castigatores appellauit, sicuti Clytemnestræ custodem illum,

Cantores casti gatores.

Clytemnestræ custos.

» ὣ πόλλ' ἐπέτελλεμ
Odyss. γ. » ἀτρείδης, τρόίλω δὲ κιὼμ, εἰρύσσασθαι ἄκοιτιμ,
Cum Troiam peteret, cui plurima mandat Atrides,
Tutari thalami sociam. Nec uero Aegisthus prius illam superare ualuit, ἣ
» τὸμ μὲν ἀοιδὸμ ἄγωμ ἐς νῆσομ ἐρήμὴμ
Ibidem. » τλὴ δ' ἐθέλωμ ἐθέλουσαμ ἀνήγαγεμ ὄνδε δόμονδε.
Cantorem abigens deserto in littore liquit
Assensamq; uolens ipsas perduxit ad ædes.

Præter hoc Eratosthenes sibiipsi repugnat: Nam paulo ante quàm suam eloquatur sententiã, prima de geographia uerba inchoans, Omnes, inquit, initio gloriari, ut de rebus huiusmodi suam in medium afferant præceptionem. Igitur Homerum quæcunq; de Aethiopibus didicisset, in poëticæ suæ uolumine collocasse. Et item de Aegypto, & Africa. Quæ uero per Græciam, & loca maritima percepe rat, accurate uehementer extulisse, cũ diceret, Frequentes fert Thisba colũbas. Et

Iliad. β. » ποιήεντ' ἁλίαρτομ,
Herbosamq; Haliarton. Et
» ἀνθηδόνα τ' ἐχατόωσαμ,
Ibidem. » λίλαιαμ πηγῇς ἐπὶ κηφισσοῖο.
Extremam Anthedonem,
Lilæamq; Cephissi fontem.

Nec adiectionem ullam inaniter locis appositam esse. Vtrũ igitur uates qui ista canit, delectare, an docere uelle uidetur? docere per Iouem. Verum ea hunc in modũ ille tradidit. Illa uero quæ extra sensum sunt, & hic ipse, & alij monstrosis impleuere fabulamentis. Hoc itaq; modo dicendũ erat, quod quisq; poëta, alia ad oblectandum animũ solum, alia uero ad erudiendũ profert. Is autem intulit, non quidẽ eruditionis, sed uoluptatis causa solũ. Insuper & alius operosius adiecit, percontatus, quidnam ad poëtæ uirtutem conferri possit, qui locorũ compluriũ peritiam contineat, uel militaris disciplinæ, uel rei rusticæ, uel artis dicendi, uel qualia nonnulli illi uendicare & attribuere uoluerũt. Omnia itaq; illi uendicanda quærere, amentis ostentationem & iactantiam posueris. Veluti si quis (ut inquit Hipparchus) eresionem, id est ramalia obiurget Attica, pendẽtibus quaquauersum omnis generis pomis, & quæ mala & pyra nequeunt producere, sic omnem illius disciplinam carpat, omneq; artificium, hoc sanè recte dixeris ò Eratosthenes, illa uero non recte, quod tantam ab eo rerum notitiam auferas, & poëticã anile quoddam fabulamentum

Poëta quid agat.

ἐρεσιῶνη.

tum esse definias, cui quodcunq; censuerit uoluptatis causa fingere proprium est. Nunquid & poëtarũ auditoribus nihil confert ad uirtutem, ut locorũ multorũ & militiæ, & agriculturæ, & rhetoricæ gnari existant? quæ ipsa audientis maxime perceptio uẽdicat. Verũ hæc tamẽ omnia Vlyssi poëta tribuit, quem ante omneis omni in genere uirtutum ornatum esse cecinit.

Vlyssis ornamenta.

πολλῶμ δ' ἀνθρώπωμ ἴδεμ ἄστεα κηὴ νόομ ἔγνω.
« *Odyss. ά.*
Oppida multa adijt, fuit huic sapientia nota. Hic etiam ille est,
εἰδὼς παντοίους τε δόλους κηὴ μήδεα πυκνά.
« *Odyss. χ.*
Consilium, uariosq; dolos qui nouit & artes.
Hic est quem urbium populatorem semper appellat,

πολίπορθος.

βουλῇ τ' μύθοισι κηὴ ὑπερφιάλῃ τέχνῃ,
« *Iliad. κ.*
τεῦπου δ' ἔπομμύοιο καὶ ἐκ πυρὸς ἀιθομμύοιο,
«
ἄμφω νοσφίσαμμυν.
«
Qui consilijs Ilion. Et arte, & astutia, & facundia cepit. Hic est,
Quo sequente ardentis more incendij
Refugimus ambo.
Vt Diomedes ait, qui quidem in agricultura,
καὶ γὰρ τ' ἂμ πτῷ,
Tantopere gloriatur in messe.
«
τὺ ποίη δρέπανομ μοὺ ἐγὼμ ἐυκάμπες ἔχοιμι.
κηὴ δὲ συτοῖομ ἔχοις.
In herba curuam tenerem falcem,
& frumentum haberes.
κηὴ τ' ἂρότῳ.
τῷ κε μ' ἴδοις εἰ ὦλκα δινεκέα πρὸταμοίμιν.
«
«
Et in aratione.
Me spectes longum scindens cum duxero sulcum.

Nec uero Homerus hisce de rebus sic sentit, & non reliqui doctrina præditi, eo poëta rectissime dictante teste utuntur, utpote huiusmodi peritia ad prudentiam tendente maxime. Illa uero eloquentia utiq; in orãdo uersatur, quam in omni poësi ostendit Vlysses in tentandis animis, in rogationibus, in legatione, in qua illud uates eloquitur.

Rhetoricæ. Vlyssis eloquẽtia

ἀλλ' ὅτε δὴ ὄπα τε μεγάλωμ ἐκ στήθεος εἵη
κηὴ ἔπεα νιφάδεσσιμ ἐοικότα χειμερίῃσιμ
οὔκ ἂμ ἔπειτ' ὀδυσῆϊ γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.
« *Iliad. γ.*
«
Quom uero ingentem misit de pectore uocem,
Instar erant hymbris fluitantia uerba niualis,
Mortalis nemo contenderet alter Vlyssi.

Quis igitur poëtam, qui alios oratores, alios Imperatores, alios reliqua uirtutis opera demonstrãtes decenter inducat, nugatorem quempiã & histrionem esse putet, qui auditorem magnificis tantũ miraculis afficere, & assentationibus demulcere ualeat, cum nihil afferre queat adiumenti? Num poëtæ uirtutem aliam dixerimus, quàm quæ uerbis ad imitãdam uiuendi rationem excitaret? Quonã uero

Poëticæ uirtus

modo is imitaretur, qui uiuendi rationis imperitus & insipiens foret? Non enim ficuti uel fabrorum, uel ædificatorum, ita & poëtarũ uirtutem esse memoramus. Sed hanc quidem nihil boni, nihil honesti continere, Ipsa uero poëtæ uirtus & hominis bono coniuncta est, nec uero poëtam bonum esse posse, nisi prius uir bonus existat. Qui autem oratoriam dicendi uim poëtis eripit, nobis non modo eam minime concedere, sed & nobis nos haud quaquàm indulgere uidetur. Nã quid æque orarorium est, atq; eloquutio? quid porrò tam poëticum? Quis Homero præstantior ad eloquendum mediusfidius? Verum alia est poëtica eloquutio, & utiq; priuatim, ac prope dicẽdo, atq; in ipsa quidem poëtica Tragica continetur, & Comica, & in oratione soluta historia, iudicialisq; disceptatio. Nunquid non genus est oratio, cuius species sunt metrica, atq; soluta? uel oratio quidem generalis est. Verum Rhetorica oratio generalis non est, & eloquutio, & orationis uirtus (ut autem sic dixerim) sermo pedester apparatus, ipsius poëticæ imitatio est. Primũ ante omnia apparatus ipse poëticus processit in mediũ, & approbatus cõplacuit, déhinc illum imitati cum metrũ soluissent, reliquis poëticæ seruatis partibus rem scriptis commendarunt, Cadmus uidelicet & Pherecydes, & Hecatæus. Qui déinde post illos fuere cũ semper aliquid ex talibus adimerent, ad eum qui nunc usurpatur modum, ueluti ab ipso fastigio, ad inferiora reduxere, quemadmodum si quis Comœdiam ab ipsa Tragœdia † consistentiã suscepisse diceret, & ab illius altiloquentia ad hoc humile sermonis genus declinatam. Accedit ad idem argumentum, quod pro eloqui, canere olim posuere maiores. Quoniam eloquutionis ornatus, apparatusq; rhetoricæ fons & origo fuit ipsa poëtica. Ipsa enim ad demõstrationes usa est cantibus, hoc enim erat Oda, sermo scilicet modulatus. Vnde & Rhapsodiam & Tragœdiam, & Comœdiã ueteres dictitarunt. Quocirca cum priscis temporibus eloqui diceretur de eloqutione poëtica, hæc autem diceretur cũ modulatione, idem erat apud eos canere quod eloqui. Cum aũt alterũ & in oratione soluta usurparent, ad alterum quoq; transgressa est abusio. Cum uero pedestris, id est absque metro dicatur oratio, id manifestat, ut si ab excelsiore loco & uehiculo sanè decurrat in planũ. Cæterũ nõ modo propinqua & Græcanica (ut inquit Eratosthenes) sed etiam longius remota, & quidẽ accurate cõmemorat Homerus, magisq; quàm posteriores fabulamenta enarrat. Nec in monstrorũ rationem omnia, sed interdũ ad doctrinam occulte atq; per allegorias pergit uel præparat, uel populariter induxit, & aliãs, & item in Vlyssis errore, de quo & ipse Eratosthenes permultum aberrat, & eius expositores & poëtam ipsum, garrulos esse manifestans. De quibus dignum est pluribus dicere. Primũ quidem quod non modo poëtæ, sed etiam ciuitates longe prius fabulas delegerunt. Necnon ipsi legum latores publicæ utilitatis gratia, cũ ratiocinantis animantis intuerentur ingenium, homo enim cognitionis auiditate ducitur, huius autem uia prima fabularum studium est, hinc pueri audire incipiunt, & ad cõmunicanda studia ultro proficiunt. Causa est quia nouum quoddam est studium fabulatio, quæ non res consistentes, sed alia quædã exponit. Dulcis quidem est nouitas, & id quidem quod nemini prius est cognitum, hoc autem ipsum est, quod oblectationis auiditatem ingenerat. Cum autem admiratio adsit & monstra, intenditur oblectatio, quæ discendi illecebra est. Ab ipso igi-

Orationis species.
Poëtica prima.
Cadmus.
Pherecydes.
Hecatæus.
Tragœdia.
Comœdia.
† σύστασιν.
Eloquẽtiam.
Canere ᾄδειν
Rhetorice.
Poëtica.
Oda.
Rapsodia.
Tragœdia.
Comœdia.
Fabularũ usus
Nouitas.
Oblectatio discendi illecebra

tur primordio, hoc pacto inescandi sunt, ætate uero prouectiore ad rerum disciplinam perducendi corroborata iam cogitatione, cum adulationis amplius nequaq; indigeant. Omnes idiotæ, & doctrinarum expertes quodammodo pueri appellandi sunt, & pariter fabularum auidi, similiter & qui mediocriter instructi sunt. Isti autem haud multũ ratione ualent, adde etiã usq; ab infantia cõsuetudinẽ. Quãdo autem quæ monstrosa sunt & amœnitatem & terrorem afferuut utriusq; generis, & pueris & in ætate prouectioribus necessitate adhibenda sunt. Pueris nanq; iucũdas afferimus fabulas, ut promoueantur, terrificas uero ut amoueantur. Lamia fabula est, & Gorgon & Incubus, & larua. Plæriq; eorum qui urbes inhabitant fabularum iucunditate promouentur, quom poëtas uirorum probitates fabulis inuolutas enarrantes audiunt, qualia sunt Herculis, & Thesei certamina. Seu tributos ab deis honores, seu mediusfidius cũ picturas, aut imagines aut simulacra spectãt, quæ fabulosam quandam denotant additionem. Auertuntur autem, quando irrogata à deis supplicia, uel pauores uel minas per uerba, aut inuisibiles quasdã formas expectant, aut aliquos in illa incidisse credant. Non enim turbæ fœminarum aut unicuiq; confusæ multitudini philosophiæ rationes induci possunt, nec ad religionem sanctitatẽq; ac fidem facile inuitari. † Ac numinũ timore opus est, id aũt non sine fabularum, ac miraculorum figmentis agitur. Nam & fulmen & ægidẽ & tridentem & faces, & dracones, & thyrsorum hastas, arma deorũ, fabulæ, & uniuersa priscorum Theologia præ se fert. Hæc ab illis accepta fuere, qui rerum publicarum institutionem facientes aduersus nonnullos, qui infantiam redolebant instar laruarum efferebant. Cæterum cum huiusmodi fabulosa foret effictio, quæ ad ciuilis uitæ communicationem, formamq; & rerum cognitionem uersaretur, uetres puerilem educationem usq; ad ætatum perfectionem conseruarunt, & omnem ætatem satis castigate instrui posse per poëticam arbitrati sunt. Posterioribus inde temporibus historiarum descriptio, & huius ætatis philosophia processit in medium, & ea quidem ad paucos, poëtica autem uulgo fructuosior, & ad complenda spectacula potentior, & Homerica præcipue. Prisci quoq; historici atq; physici per fabulas scripta sua reliquere. Cæterum poëta périnde ac fabulas ad docendi genus referat, ad multas ueritatis partes curam suscepit, & falsitatem interposuit, Illam quidem acceptans, hanc uero ad perducendam multitudinem populariter, & militariter inferens. Sicuti quispiam argento circunfundit aurum, sic & poëta ueris cõtemplationibus fabellas apponit, quibus eloquutionem & dulcedine conciliat & ornatu, eundem quem & historicus in enarrandis rebus finem aspiciens, hoc pacto bellũ Troianũ uti gestũ est assumens, illud fabulosis figmẽtis adornauit, sic & Vlyssis errores. At enim nulla ex ueritate noua annectere prodigia, nequaq; Homericũ est. Hoc enim modo ut aliqs uerisimilia mẽtiatur, uere cõtingit siqua uera permisceat, quod & Polybius de Vlyssis errore enixe asserit, eius generis illud est. ἴσασι ψεύδεα πολλὰ λέγωμ ἐτύμοισιν ὁμοῖα. Pleraq; cõfert per figmenta cum simillima ueris.

Fuissent, haud omnia sed multa, quandoquidem minime erant ueris consona. Nam ab historia sumpsit exordia. Aeolũ enim adiacentibus Liparæ insulis imperasse tradit, uicina itidem Aetnæ loca & Leontinis, Cyclopas, & Læstrygonas im-

Lamia.
Gorgon.
Incubus.
Larua.
Numina.
† Sed etiam.
Poëtica pueri instituebantur
Historia.
Bellum Troianum.
Verisimiliter mentiri.
Aeolus.
Cyclopes.
Lestrygones.

manes quoſdam homines tenuiſſe. Idcirco fretum ipſum illius tempeſtatis mortales nequaquàm adire auſos. Charybdim & Scyllam à prædonibus occupatas.

Cimmerij

Sic & alios de locis ab Homero dictis legimus hiſtoricos, ſic & Cimmerios, Cimmerium Boſporum ad Boream & tenebroſa incolentes loca non ignarus, ad finiti mas inferno & obſcuras regiones proprie traduxit, quæ ad fabulamenta de errore plurimũ conducebant, quod Homero non ignoti fuerint, per eos manifeſtum eſt qui rationes temporũ ſcriptis prodiderunt, uel paulo ante illius ætatẽ, uel eo uiuente, & ad Cimmerios acceſſum extitiſſe. Similiter nouit & Colchos, & Iaſonis ad Aean nauigationem. Deq; Circe ac Medea fabulis, & hiſtoriis commendata, de ueneficijs & ſimilimorum tractatu. Eorumq; cognationes confirmauit, qui in Põti receſſu, quiq; in Italia diuerſi habitauerunt, & utriuſq; fortuitam in Oceanum egreſſionem. Et Iaſonis ad Italiam uſq; errorem. Quædam enim & circa Ceraunios montes, & circa Adriam ſigna oſtẽduntur, & in Poſidoniate ſinu. Itemq; circa Hetruſcorum inſulas errantium argonautarum monſtrantur indicia. Addiderunt aliquid & Cyaneæ, quas Symplegadas petras uocauere nonnulli, quæ per Byzantiaci oris anguſtias aſperrimũ nauigantibus fecere tranſitũ, † adeo ut ab Eeade, & ab Symplegadibus Planctæ id eſt errabiles dictæ ſint. Ipſaq; Iaſonis nauigatio per illas ueriſimilis apparuit. Penes Scyllam autem, & Charybdim per ſcopulos agitata uidetur excurſio. Aeui autem illius homines ſimpliciter ponticum pelagus, uti quendam oceanum arbitrati ſunt, quiq; eo uſq; adnauigabant non aliter in exteriora ingredi maria credebãtur, quàm qui extra columnas longius producti fuerant. Etenim inter ea quæ nos admiramur, id maximum æſtimabatur. Quocirca per excellentiam proprie pontum appellauere, ſicuti per poëtam Homerum intelligimus, forſan & ob hanc cauſam ex ponto ad oceanum uocabulum tranſtulit, ſicut facile acceptabilius propter eam quam tenuit opinionem. Etiam cum Solymi excelſos Tauri uertices circa Lyciam uſq; Piſidiam tenuerint. Cũq; intra Taurum habitantibus, præſertim circa pontum, exceſſus à meridie clariſſimos præbuerint, ſimilitudine quadam & hos ipſos in oceanũ egreſſos fuiſſe reor. Etenim illum in rate nauigantem ſic inducit.

Iaſonis errores.

Cyaneæ.

Symplegades.

Græce ſic leg. ὥσε παρὰ Μὴ πλὼ αἶαμ ἠαίη πᾶρὰ Νεᾶς συμπληγάς θ' ἁλὸς αὖ πλαγκτάς.

Pontus.

Homerus.

Solymi.

Odyſſ. ε

» τὸν δ' ἐξ αἰθιόπων ἄνιωὴν κρείων ἐνοσίχθων
» πλόθεν ἐκ σολύμων ὄρεων ἴδε.

Aethiopum ex oris rediit Neptunus, & illum
Montibus è Solymis longe proſpexit.

Cyclopes Arimaſpi.

Ariſteas Proconneſius.

Forte & luſcos quoq; Cyclopas de Scythica tranſtulit hiſtoria. Eius nanq; generis Ariſmaſpos fuiſſe memorant, quos Ariſteas Proconneſius in Ariſmaſpio carmine ædidit. Hiſce præſuppoſitis cõſiderare oportet, quid illi dicant, qui Vlyſſis errorem circa Siciliam aut Italiam ſecundum Homerum, aut fuiſſe, aut non fuiſſe memorant. Eſt enim utrunq; uel melius uel deterius ſuſcipere. Melius quidem cũ ſic accipiat, quod Vlyſſis errorem illic fuiſſe credens, ueram hanc materiam ſuſcipiat, & poëtico more eam inſtruxerit. Hoc enim proprie de illo dici poſſet, nec de Italia ſolum, ſed etiam uſque in ultimis Hiſpaniæ finibus illius erroris ueſtigia reperiũtur, & plura alia. Deterius autem ſi quis illius commentum, tanquam hiſtoriam accipiat, illic ſcilicet eſſe oceanum, infernum, ſolis boues, dearum

Vlyſſes an Italiam appulerit

Inferna monſtra.

rum hoſpitia, transformationes, Cyclopum proceritates, & Leſtrygonum, Scyllæ formam, nauigationis interualla, aliaq; huiuſmodi plurima, ut monſtra aperte ſcribenti minime contradicendum eſt, perinde ac contra poëtam apertis mendacijs cõtradicant. Quemadmodum ſi hoc modo Vlyſſem Ithacam reuertiſſe neget, & procorum occidionem, nec in agro conſtitutam aduerſus ullum Ithacenſium pugnam fuiſſe, nec aduerſus accipientem illa proprie manum conſerere iuſtum eſt. Eratoſthenes uero utriuſque ſententijs aduerſatur, haud recte ſané. Ad ſecundum quidem, quoniam pluribus criminari conatur mendacia manifeſta, cum mentione indigna ſint. Ad primam uero cum in omnibus poëtam garrulum eſſe declarat, & neque locorum notitiam habere, nec ullas ad uirtutem artes intendere putat, & in locis non fictis fabulas diuulgatas non tenere, ſicut in Ilio, in Ida, in Pelio. Fabulas uero in locis fictis, ſicut in iis in quibus Gorgones, uel Geryones, huius formæ eas eſſe dicit, quæ de Vlyſſis errore dicuntur. Quæ ab eo nequaquam fictæ fuerint, ſed ſubſiſtant, ex hoc falſi arguuntur (ut aiunt) quod minime concordant. Itaq; ſunt qui Sirenes in tractu Pelorio ponant, alij ad Sirenuſſas inſulas, quæ plus quàm duo milia abſint ſtadiorum, Illas autem triuerticem eſſe ſcopulum, qui Cumanum à Poſidoniate ſinu dirimat. Verum ſcopulus ille nequaquam triuertex eſt, nec omnino in ſublime tollitur. Cæterum cubitus quidem longus, & anguſtus à deductis ad Capriarum fretum locis extenditur, altero ex montis latere Sirenum ſacellum habens. Ex altero autem ad Poſidoniatem ſinũ paruæ tres adiacent inſulæ deſertæ, petroſæ, quas Sirenuſſas uocant. Super eodem freto extat Athenæũ, pari quo cubitus ipſe nomine. Quod ſi qui locorum hiſtoriã tradiderunt diſcrepant, haud continuo uniuerſa eſcienda eſt hiſtoria. Cæterũ uniuerſo potius fides habeatur interdum. Tale quid dico. Inquiratur ſi ad Siciliã & Italiam error ille fuit, Sirenésne eo in loco uſpiam fuiſſe dicantur. Qui in tractu Pelorio dixerat ab eo, qui in Sirenuſſis, inquit diſcrepat. Ambo uero ab eo, qui ad Siciliã & Italiam dixit, minime diſcrepant. At maiorem adhibent fidẽ, quoniã licet eundẽ locũ nõ afferant, tamen ab Italiæ & Siciliæ loco nõ diſceſſerunt. Si quis aũt adiecerit, quod Neapoli Parthenopes unius ex Sirenibus monumentum oſtenditur, adhuc fidei plus adiungitur, licet tertius dictus ſit locus. Quod autem hoc in ſinu, quem Cumanum appellauit Eratoſthenes, quem Sirenuſſæ efficiunt, ædificata eſt Neapolis, firmius his in locis Sirenas extitiſſe credimus. Haud enim poëtam ad unguem ſingula perdidiciſſe remur, nec nos ipſi ab eo rerum diligentiam exquirimus. Veruntamen haud ita ſuſpicari poſſumus, ut cum nihil de Vlyſſis errore perceperit, qualis & ubi fuerit, ſuo expoſuerit carmine. Eratoſthenes quidem Heſiodum de Vlyſſis errore audiſſe coniecturis aſſequitur, quid ad Italiã & Siciliam fuerit, & huic opinioni credentem, nõ modo dictorum ab Homero mentionem feciſſe, ſed etiam Aetnæ, & Ortygiæ, Syracuſis adiacentis inſulæ, ac Etruſcorum, Homerum autem illorum prorſus ignarum, ignotisq; in locis errorem facere uoluiſſe. Vtrũ igitur Aetna & Thuſcia cognita, Scylla uero, Charybdis, Circæum, & Sirenuſſæ non admodum? Nunquid Heſiodum non garrire, ſed inualeſcentes opiniones ſectari decebat? Homerum autem quicquid obuenerat diſerta reſonare lingua? Præterea quæ de loco & conueniente Ho-

Sirenes.

Sirenuſſæ.

Athenæum.

Parthenope.

Sirene.

Neapolis.

Ortygia.

mero fabulatione dicta sunt, ipsa etiam scriptorũ illa diuulgantiũ multitudo, & uagata per locos fama documento esse posset, quod ea minime sunt uel poëtarũ, uel scriptorũ figmenta, sed & personarũ & rerũ gestarũ uestigia. Et Polybius recte de errore † cogitat. Aeolus enim in ipsius freti locis, per quæ cursus & recursus est, & nauigationis asperitas per fluxus atq; refluxus aggrediẽdi signa præmõstrat, itaque uentorum custodem, atque regem creditum fuisse refert. Sicuti Danaum in Argis inundationes ostentãtem, Atreum aduersum cælo solis cursum uates & auspices reges demonstrari, sacerdotes Aegyptios, Chaldæos & Magos aliqua sapientia cæteris excellentes, principatum & honorem apud maiores nostros comparasse. Sic & unumquemq; deorum cõmoditatis alicuius repertorem honoribus celebratum fuisse. Hæc præmonefaciens Aeolum in fabulamenti forma prorsus accipi, & sentiri non sinit, nec totum Vlyssis errorem, at pauca fabulãtem adiecisse, quemadmodum de Troiano bello. Totũ autem circa Siciliam poëticæ fictũ esse à poëta, reliquisq; scriptoribus, qui adiacentia loca differunt Italiæ atque Siciliæ, non sanè probat, nec huiusmodi Eratosthenis sententiam laudat, quoniam quædam, inquit, reperisse ubi errauerit Vlysses, cum coriorũ sutorem inuenisset, qui uentorum utrem consuisset, hoc autem proprie de illis dictũ esse, qui ad Scyllam aduentant, & ibi galeotarũ piscationem tractent.

Polybius.
† *Opinatus est* ὑπονοῆ.
Aeolus uentorum rex.
Atreus.
Chaldæi Magi.

Scylla.
Galeotarũ uenatio.

Odyss. μ. »
ἀυτὰρ ὃ ἰχθυάασκόπελον περιμεμαῶσα,
ἀελφῖνας κώας τε νομὴν ἐπιοειδέα θ' ἕλκοι.
Illic circa Scyllam & eius scopulum piscosum,
Delphinorum canumq; indagatrix, & si qua apud Græcos maior est balena.

† *Interpres uidetur legisse* ἕλκοι, *hoc est Græcis,* ᾗᾗ *nec sic legatur apud Homerũ, neq; rõ carminis toleraret. Sed legendum* ἕλκοι *pro* ἕλκει *id est caperet. Vt sit. Si qd' maius capit balena.*
ἐλείν.
Scyllæum.

Thynni enim cum gregatim præter Italiam acti elabuntur, & Siciliam attingere prohibentur, in maiores incurrunt beluas, ut puta delphinos, canes, aliasq; balenis similes. E quorum uenatione canes & galeotas pinguescere, quod xiphias id est gladios appellari ferunt. Idem enim hoc in loco contingere, & in Nili incrementis aquarumq; cæterarum, quod in igne & in ardentibus syluis. Congregatas enim feras, cum ignem aut aquam effugiant, à ualentioribus deuorari. Hæc eloquutus galeotarum uenationem exponit, quæ circa Scyllæum tractum instituitur. Manentibus enim in statione frequentibus remorum duorum scaphis, speculator quidem communis supernæ instat, duos singulæ scaphæ tenent, alter remigat, alter hastam habens manet in prora. Cum primum uero speculator supereminentiam galeotæ signo indicat, beluæ uero supra mare pars tertia eminens fertur, scapha propius appellitur. Deinde iacto manu telo uulnus incutit. Tum euulsa sine cuspide de corpore hasta, quod telũ sanè est hamatum, ut educi facile queat, aptéq; infixo ei funiculo, appensum sauciatæ acclinant beluæ, donec agitata suffugiensq; lassetur. Tunc in terram subducunt, aut intra scapham accipiunt, nisi prorsus immensum corpus existat. Quod si mare telum exciderit haud sanè perit, est nanq; uel è quercu, uel ex abiete compactum, adeo ut querna grauitate demersum, deinde in sublime relatum facile possit apprehendi. Contingit autem interdum & remigem in scapha per magnum galeotarum gladium uulnerari, & cũ instar apri beluæ uigeat impetus, asperrime fit ipsa uenatio. Talibus ex rebus quadam cõiectura colligi posse, inquit, Vlyssis errorem circa

circa Siciliam secundum Homerum fuisse, quoniã huiusmodi uenationem Scyllæ cõiunxit, quæ Scyllæo tractui usitata est. Et ex iis quæ de Charybdi memorãt, quæ freti illius periculis similia sunt. Quod ter quidem pro his iactat scriptorum uel potius historici peccatum est. Dicta quoque in Meninge Lotophagorũ rumori similia sunt, sin uero aliqua dissonant, mutationes causari oportet, uel insciti, uel poëticam licentiam, quæ ex historia & dispositione constant & fabula. Historiæ finis est ueritas. Sicut in nauium dinumeratione poëta omnibus obuenientia locis explicat, aliam quidem lapidosam urbem, aliam uero extremam, hanc columnis refertam, illam maris uicinam. Finis autem dispositionis expressio & efficacia, quemadmodum præliantibus introducendis. Fabulæ autem delectatio & stupescentia. Cuncta uero fingere neque consentaneum est, nec Homero conueniens. Illius enim poësin sapientiæ studium esse, ac philosophiam uniuersi æstimãt, non ut inquit Eratosthenes, qui ad intelligentiam & mentem poëmata iudicari non debere iubet, nec ullã ex poëtis historiã esse petendã. Verisimilius esse illud.

Poëtica ex quibus.
Historiæ finis.
Homeri poësis quid.

ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
Atque die hinc nona me flamina dira ferebant.

» *Odyss. ι.*

Breui in spatio accipere, nam dira flamina, hoc est cursus obliqui, quoniam oceanum penetrare perinde ac assidue uentis à puppe surgẽtibus. Interuallum autem à Malea ad columnas componens, stadiorum uiginti duo milia & quingenta comperiret. Si hoc, ait, ponamus diebus nouem æquali celeritate confectum esse, singulis diebus cursus euenit, stadiorum duorum milium & quingentorum. Quisnã tradidit aliquem è Lycia, seu Rhodo ad Alexandriam biduo aduectum esse, cum quatuor milium stadiorum spatium intersit? Percontantur nonnulli quo pacto, cum ter Vlysses in Siciliam aduenerit, ne semel quidẽ per fretũ ipsum nauigarit? Respondetur, quoniam & posteri omnes eam effugerunt nauigationem, hæc qui dem ab eo dicta sunt. Sunt & alia quæ recte ab illo dicantur. Cum uero in oceanũ excursionem præparat, & dierum nauigationẽ diligenter ad mensuras adduxit & spatia discrepantiæ excessuũ minime reliquit. Simul enim poëtæ uersus addit.

Malea.

Vlysses ter Siciliã appulit.

ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
Atque die hinc nona me flamina dira ferebant.

» *Odyss. ι.*

Simul & occultat, etenim hæc ipsius poëtæ sunt, ut illud.

αὐτὰρ ποταμοῖο λίπεν ῥόον ὠκεανοῖο.
Oceani fluxum fluuiũ mox cymba reliquit. Et illud.

» *Odyss. μ.*

νήσῳ ἐν ὠγυγίῃ, ὅθι τ' ὄμφαλός ἐστι θαλάσσης.
Insula in Ogygia quã ponti umblicus inhæret.

» *Odyss. α.*

Ogygia.

Quodq; in eo loco Atlantis filia domicilium habet. Et illud de phæacibus.

οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
ἔσχατοι, οὐδ' τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλος.
Littora, fluctisoni colimus suprema remoti,
Nemoq; mortalis nobis confinia miscet.

» *Odyss. ζ.*

Hæc enim omnia in Atlantico pelago ficta manifeste declarantur. Ea uero ille occultans, quæ manifesta dicuntur tollit. Hoc aũt non sanè recte, at circa Siciliã & Italiam errorem factum esse, recte & ab ipso poëta confirmatur. Quandoquidem

quisnam aut poëta, aut scriptor Neapolitanis, Sirenis Parthenopes sepulchrum nuncupare suasisset? Incolas autem Cumarum & Dicæarchiæ, id est Puteolorum, & Vesubij ignitum Phlegethontẽ, & Acherusiam paludem, & mortuorũ uaticinium, Auernũ & Baias, & Misenũ, Vlyssis quosdã socios, sic & quæ apud Sirenussas, & quæ sunt ad angustias freti, & Scyllã & Charybdim, & Aeolũ. Hæc quippe nec ad unguem perscrutanda sunt, nec absq; radice, nec absq; fundamẽto prorsus omittenda, cum nec ueritatem, nec historiæ attingant utilitatem. Hoc cum intelligat Eratosthenes, suspicetur aliquis, inquit, poëtã uoluisse Vlyssis errorẽ ad occidentis loca facere, & à proposito desistere, cum quædã nõ diligenter hausisset, & quædam hunc in modũ nõ elegisset, sed ad id quod terribilius & monstrosius est educere cũcta uoluisse. Hoc quidẽ ipsum bene. Illud aũt cuius gratia hoc faciebat, male assumens, nõ enim garriendi gratia, sed ut prodesset. Quapropter rationẽ subire iure debet, & huiusmodi rei, & illius, quod eũ idcirco remotissima mõstra ceciniſſe maluit, ut facilior ei mentiendi præstaretur occasio. Quota est enim pars remotissime de monstris dicta præ iis quæ in Græcia, & in locis Græciæ propinquis decantantur, sicut Herculis & Thesei certamina, & de Cretæ ac Siciliæ fabulis scripta, similiter & in reliqs insulis, & ad Cithæronẽ, & Heliconẽ & Parnassum & Peliũ & Atticã, & uniuersam Peloponesum, nec ullus est qui ex fabulis fabulatoris ignorantiã criminetur. Rursus cũ nequaq̃ omnia fabulentur, sed plura fabulis adiungant, præsertim Homerus inquirens, quænã ueteres fabulis addiderunt, nec inquirit, si fabularũ additamenta uel fuerint, uel sint. Sed magis de illis ueritatem inqrit locis ac personis, ad quæ fabulatur, sicuti si Vlyssis error fuerit, aut ubi. Totum aũt ipsum nequaq̃ bene Homeri poësin cũ aliorũ poëtarũ poësi in unũ adducere, cũ ad aliam, tum uero ad propositã de orbis situ materiã, & nullum ei tribuere principatum. Etenim si nihil aliud uel Sophoclis Triptolemum, uel Baccharum prologum Euripidis, si percurras & Homeri diligentiam, ex hisce potissimum rebus ipse comparaueris, facile fuerit comparationem ac differentiam ponere. Nã ubi locorum quos meminit ordinem necessitas exigit, ordinem seruat. Similiter Græcorũ, similiter & longè positorum.

Dicæarchia. Puteoli.

Triptolemus Sophoclis tragœdia. Bacchæ Euripidis.

Odyss. λ.

» Ὄσσαν ἐπ' Ὀλύμπῳ μέμασαν θέμεν αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
» Πήλιον εἰνοσίφυλλον.

Ponere certabant properantes Ossan olympo,
Pelion inde Ossæ frondosum. Et illud.

Iliad. ξ.

» Ἥρη δ' αἶξασα λίπε ῥίον Οὐλύμποιο
» Πιερίην τ' ἐπιβᾶσα καὶ Ἠμαθίην ἐρατεινὴν,
» Σεύατ' ἐφ' ἱπποπόλων Θρῃκῶν ὄρεα νιφόεντα,
» Ἀκρῃ ἀφ' ὑψηλῶν· οὐδὲ ποσὶν ἐπιβήσετο γαίης.

At præceps Iuno celerem linquebat olympum,
Pieriam accedens dehinc, Emathiamq; beatam,
Fertur & ad Thracas equites rupesq; niuales,
Hinc ab Atho pontum petit.

In dinumerandis uero auxiliꝝ urbes quidem, haud ordinem seruans, eloquitur. Nõ enim necessariũ erat. Ordine uero gẽtes explicat. Simili modo & de remotis.

κύπρον

κύπρον, Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαλήθεις
ἀνθρώπους θ' ἱκόμην καὶ Σιδονίους καὶ Ἐρεμβούς
καὶ Λιβύην.

Cyprum, Phœnicem, & Aegyptios errabundus,
Aethiopasq; adij, tum Sidonios & Erembos,
Ac Libyen. Quod Hipparchus quoq; annotauit. Reliqui uero ea in quibus ordo exigitur, hic Liberum patrem gentes adeuntẽ inquiens, alter ut Triptolemus terras disseminat, quæ longe disiuncta sunt coniungunt, & continuata separant.

Odyss. δ.

Libyen.

Λιπὼν δὲ Λυδῶν τὰς πολυχρύσους γύας,
Φρυγῶν τε περσῶν θ' ἡλιοβλήτους πλάκας,
Βάκτρ' ἐλάτε πίχη, τλύτε δύσχειμον χθόνα
Μήδων ἐπελθὼν Ἀραβίαν τ' εὐδαίμονα.

Versus ex Sophoclis Tript.

Linquens inquit auriferos Lydorum sulcos,
Et Phrygum ac Persarum urbes sole percussas,
Mœnia Bactriana, hybernamq;
Medorum tellurem accedens, & felicem Arabiam.

Bactra.

Huiusmodi sanè Triptolemus ait, permultam uero ad climata & uentos doctrinam, quod ad geographiam attinet, in locorũ descriptionibus Homerus ostendit, hæc & cõpluribus in locis asserit.

Odyss. ι.

Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
πρὸς ζόφον, αἱ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε.

Hæc humilis iacet ad tenebras, multum æquora supra,
Hæc secus auroram spectant, solisq; nitorem.

Duæ uero illi sunt fores, quædam ad aquilonem, quædam rursus ad austrum seu ad dexteram pergant ad auroram atq; solem, seu ad læuam uersus tenebras. Atqui harũ rerũ ignorantiã omnimodam rerũ omniũ confusionem arbitratur.

Odyss. κ.

» Ὦ φίλοι, οὔ γάρ τ' ἴσμεν ὅπῃ ζόφος οὐδ' ὅπῃ ἠώς,
» οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος.

Me latet ò soci ꝝ tenebræ locus, aut ubi Eous,
Aut ubi sol terras subeat.

Cumq; poëta hæc bene dixerit,

Iliad. λ.

Βορέης καὶ Ζέφυρος τώτε θρῃκίηθεν ἄητον.

Boreas & Zephyrus, qui è Thracia spirant.

Is male aspiciens criminatur eum, qui zephyrum uniuerso tempore, & omnino spirare è Thracia dixerit, cum is minime spirare omnino dixerit. Cæterum cum per mare Thracium, ad nigrum sinum ingruant, cum Aegæi pars maris existat. Conuersionem enim recipit ad austrum, Thracia quasi promontoriũ sit, ubi Macedoniæ adiungitur, & pelagus incurrens, flantes hinc Zephyros ostendit iis qui ad Thasum, & Lemnum, & Imbrum, & Samothraciam, & iis quæ ad uicinũ mare pertinent. Sicut & in Attica zephyri, qui à Scheroniꝭ petris flant, Sherones appellantur, & potissimum Cauri. Quod Eratosthenes nequaquam intellexit, tamen suspicatus est. Ipse igitur regionis conuersionem, quam dico narrat, quod igitur uniuersaliter spiret is capit. Postmodum poëtæ imperitiam criminatur, quod cum

Boreas. Zephyrus. Thracia.

Zephyri. Scherones. Cauri ἀργέστ ῆται.

cum Zephyrus ab occidente & Hiſpania efflet, illorſum minime protẽditur Thracia. Nunquid ab occidente ſpirantem ignorat zephyrũ? At uero cum hunc dicat in modum, proprium eius obſeruat ordinem.

Veti quatuor

Odyſſ. ε.

» σαώ δ' εὖρος τε νότος τε πέσον ζέφυρός τε δυσαὴς,
» καὶ βορέης.

Vnà eurus notuſq; cadunt, zephyruſq; fremiſcens,
Et boreas.

Thracia.

An Thraciam ignorauit ultra Pæonios, & Theſſalicos montes non excurrentem? Sed & huius, quæ porrò ad Thraces attinet gnarus ac minime nuncupans, partem quidem maritimam, partemq; mediterraneam, Magnetas quoſdã & Malies, reliquoſq; deinceps Græcos dinumerat uſq; ad Thesbrotas, pariterq; etiam Pæonibus finitimos Dolopas, & Sellos ad Dodonem uſq; ad Acheloũ Thracũ ultra non meminit. Ad finitimũ autem, ſibiq; notiſſimũ pelagus facile fertur. Sicuti quum ita commemorat.

Dolopes.
Selli.

Iliad. β.

» κινήθη δ' ἀγορὴ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
» πόντου Ἰκαρίοιο.

Concita turba fuit, longæ uelut æquoris undæ
Icario in ponto.

Venti.
Aquilo.
Auſter.
Eurus.
Subſolanus.
Fauonius.

Sunt quidam qui primarios duos eſſe uentos aſſerunt, Aquilonem ſcilicet atq; Auſtrum, reliquos uero modica quadã acclinatione differre, ab ortu quidem æſtiuo Eurum, à brumali Subſolanũ, ab occaſu uero æſtiuo Fauoniũ, à brumali autẽ Caurum. Duos uero eſſe uentos teſtari & Thraſyalcem & poëtam ipſum, aiunt, quom Auſtro Caurum attribuit, dicens.

Pars carminis Iliados φ.

ἄργέσαο νότοιο
τὸν δὲ ζέφυρον τῷ βορέᾳ

Caurus

Caurum auſtro,
Zephyrum id eſt Fauonium aquiloni, cum dixit,

Iliad. ι.

» βορέης τε καὶ ζέφυρος τώτε θρῄκηθεν ἄητον.

Aquilo & fauonius qui duo ſpirant è Thracia.

Cæterum ex iis quos nouimus, tantopere de hiſce tradidit nemo (teſte Poſidonio) atq; Ariſtoteles, Timoſthenes, & Bion aſtrologus. Ab æſtiuo ortu Cæciã, cui ab occaſu brumali ad lineam Africus opponitur. Rurſus ab oriente hyberno Eurus opponitur, contrarius Caurus eſt, medios eſſe Subſolanum & Fauoniũ. Poëta quidem illum uiolenter ſpirantem inquit, Fauonium, quem nos Caurum appellamus. africum flãtem, Fauonium, qui & à nobis Fauonius ſiue Zephyrus. Caurũ uero auſtrum, Leuconotum, id eſt albũ auſtrum, hic enim paucas creat nebulas, quum reliquus totus auſter quodammodo ſit Eurus.

Cæcia.
Africus.
Fauonius.
Leuconotus.

Iliad. φ.

ὣς δ' ὅτ' ὀπώρῃ ξέφυρος νέφεα συφελίξῃ
» ἀργέσαο νότοιο βαθείῃ λαίλαπι τύπτων.

Diſſipat ut zephyrus nubes, grauibuſq; procellis
Cauri auſtri pulſant.

Nunc enim uiolenter ſpirantem zephyrũ dicit, quiq; à Leuconoto congregata diſſipare conſueuerit, quũ illa debilia exiſtãt, ubi adiectiui loco auſtri Cauri dixit.

Hæc

Hæc quũ ab Eratoſthene in primo de geographia in initio dicantur, talem quandam habent emendationem. Porrò Homeri dictis falſo deprehenſis inſiſtens, & hæc ait. Nili oſtia plura exiſtentia ignoraſſe, eiusq; nomina, at ea nouit Heſiodus, quippe & qui mentionem facit. Verumenimuero eius nomen illius ætate necdũ nuncupatum fuiſſe, credibile ſit, oſtia uero tum obſcura, tum modicis cognita. Quod uero nõ unum, ſed plura fuiſſent, facile perſuaderi poteſt. Sin autem inter res Aegyptias celeberrimum, & q̃admirabile & ſuper omnia memoria ſimul & cognitione digniſſimũ flumen & fuit & eſt, pariterq; & incrementa, & eius ora, quis ſibi nunciantes nequaq̃ ſciuiſſe ſuſpicetur? qui flumen ſimul & agrum Aegyptiũ & Thebas Aegyptias & Pharũ cognitũ fecerit, cognoſcentes uero ipſum, nequaq̃ dixiſſe, niſi rerũ celebritate ac nobilitate ſubticuiſſent? Adhuc incredibilius uidetur, ſi de Aethiopia, de Sidoniis, de Erembis, de exteriori mari, de bipartitis Aethiopũ populis uerba faciebat, de propinquis autẽ & perſpectis tacitus erat. Qui ſi horũ memoriã nullam egit, id haud ignorãtiæ propterea ſignũ eſt. Etenim nec propriæ mentionẽ patriæ, nec aliorum compluriũ reliquit. Quin ea quæ admodum nota patẽt, memoratu digna non uideri, ad ſciẽtes potiſſimũ diceret aliquis. Nec bene illud obiiciunt Homero, perinde ac per ignorantiã differenti, quod inſulam Phariam ambitam pelago dixerit. Contra enim nihil eorum, quæ nuper de Aegypto diximus, ignotum fuiſſe poëtæ teſtimonio uti poſſumus. Dignoſceres autem inde, quod arrogans eſt, quiſquis potius eius errorem aſſerit. Menelaus ad Aethiopas uſque conſcendens, incrementa Nili diſcere potuiſſet, & limum quem agris infert, & eum qui eſt ante oſtia tranſitum, quantũ ſanè ad continentem accumulans adiecit. Itaq; Aegyptus uniuerſa ſub Herodoto fluuij munus appellari iure potuit, & ſi non uniuerſa, ea ſaltem quæ ſub agro eſt inferiore, qui Delta nuncupatur. Pharũ etiã priſcis annis ambitam pelago tradidit. Ita pelago ambitã eſſe mentitus non eſt, licet pelago nunc amplius ambita non ſit. Hæc qui ſic inſtruxit poëta fuit, quibus ex rebus & ipſum incrementa noſſe ſimul & Nili oſtia, coniectu ris putare licet. Idẽ etiam delictũ eſſet, & agrum inter Aegyptũ pelagus & Arabicum ſinũ interiacentem ignoraſſe. Et

Nilus & eius oſtia.

Homerum patriæ nuſq; meminiſſe.

Menelaus.

Aegyptus ab Herodoto fluuij munus.
Delta.
Pharos.

ἀεθίοπας, τοὶ δίχθὰ δεδαίαται ἔχατοι ἀνδρῶν,

« *Odyſſ. α.*

Extremos hominum Aethiopes bipartitos,

Aethiopes.

Falſo dicit, nam cum is hoc bene dixerit, poſteriori ætate uenientes reprehendere non recte auſi ſunt, improbe ſanè, Homerũ enim hos ignoraſſe agros, tantũ à ueritate longius abeſt, quantum non modo nõ ignoraſſe, ſed aperte patefeciſſe dixerim. Ipſi quoq; grammatici, ab Ariſtarcho & Crate, eius artis principibus, q̃uis eo tacente ſanè ſentiunt, Quoniam cum uates ipſe dicat,

ἀεθίοπας, τοὶ δίχθὰ δεδαίαται ἔχατοι ἀνδρῶν,

» *Odyſſ. α.*

Extremi hominũ Aethiopes bipartiti ſunt,

De ſequenti uerſu diſcrepant, Nam ſcribit Ariſtarchus quidem ita.

οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος οἱ δ' ἀνιόντος.

Solis ad occaſum quidam, quidam ſed ad ortum. Crates uero ſic legit.

ἡ μὲν δυσομένοιο ὑπερίονος ἠδ' ἀνιόντος.

» *Ibidem.*

Hæc ſanè occaſum ſolis, hæc illius ortum.

Cum

Cum nihil interſit ad utriuſq; materiam, ſiue hoc, ſiue illo modo ſcribatur. Ille enim mathematicorũ dicta ſequutus, torridam ab oceano detineri zonam inquit, ad ambas autem partes huius temperatã eſſe, & ad nos, & ad latus alterum. Sicut igitur Aethiopes ad nos uerſi, illi dicuntur, qui ad orbem uniuerſum in meridiem inclinati, aliorũ poſtremi oceanũ iuxta incolunt, etiam nonnullos item trans oceanum Aethiopes intelligi oportere exiſtimant, aliorũ ultimos in altera temperata, qui iuxta eundem hunc oceanum inhabitant. Gẹminos autem eſſe, & ab oceano bipartito diuidi. Adiectum autem illud.

Inibi. » οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱδ' ἀνιόντος.

Solis ad occaſum quidam, quidam ſed ad ortum.

Cum Zodiacus ſemper ſupra uerticem ſit ad terreſtrem Zodiacũ, hic cum ſemper extra ambos obliquitate non excedat Aethiopes, omnis ſolis meatus intra latitudinem iſtam neceſſario intelligitur, & alios alĳs ortus, & occaſus ſecundum alia & alia ſigna contingere. Sic autem magis per aſtronomorũ ſententiam loquutũ putant. Dicere autẽ ſimplicius erat illud, ſaluantem bipartitos ſic Aethiopes eſſe, ſicut dictũ eſt, quod ab oriente ſole uſq; ad occaſum Aethiopes oceanũ utrobiq; inhabitant. Quid autem ad hunc differt intellectum, uel ſic dicere, ut ſcribit ille, aut ut Ariſtarchus.

Indidem. » οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱδ' ἀνιόντος.

Solis ad occaſum quidam, quidam ſed ad ortum.

Etenim hoc eſt & ad occaſum & ad ortũ, ad oceani latus utrunq; inhabitare, at Ariſtarchus cauſam hanc abĳcit. Dupliciter autem diuiſos Aethiopes exiſtimat dici oportere, ſecundum nos uidelicet, & eos qui ad meridiem poſitis, Græcis ultimi ſunt, quos quidem non ita diuidi putat, ut duæ ſint Aethiopiæ, una quidem ad orientem, altera uero ad occidentem. Verũ unam tantum ad meridiem iacentem Græcis † ſitam uero ad Aegyptũ. Hoc autem poẽtã ignoraſſe, ſicut & pleraq; alia ab Apollodoro dicta, de nauium dinumeratione in ſecundo uolumine de locis, quæ non erant, ementitũ. Aduerſus Cratetem uero longiore opus eſt oratione, quæ forſan in præſentiarũ nihil attinet. Ariſtarchũ in hoc approbamus, quod omiſſa Cratetis materia, quæ complures accipit inſtantias, de noſtra Aethiopia ſermonem factum eſſe ſuſpicatur. Cætera cõſideremus ante omnia, quod de ipſa incaſſum deſcriptione exiliter ratiocinatur. Etenim ſi aliter deſcribatur, ſuis aptari cogitationibus poteſt. Quid enim differt dicere uel ſic duo quo ad nos Aethiopes ſunt. hi quidem ad ortum, illi autem ad occaſum. uel ſic. Etenim ad ortus & ad occaſum. Deinde quia fallaci inſtat opinioni, eia poëtam ignoraſſe interiacentem agrum, Aethiopiam uero Aegypto uicinam meminiſſe, quũ dicit bipartitos Aethiopes: Quonã modo nõ ſic bipartitos? ſed ignarum ſic dixiſſe poëtam. Vtrũ neq; Aegyptus, nec Aegyptĳ ab initio Deltæ uſq; ad Syenem, à Nilo bipartiti ſunt,

» εἰ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱδὲ ἀνιόντος.

Aliqui ad occidentem ſolem, aliqui ad ſurgentem.

Quid autem aliud Aegyptus eſt, quàm inſula fluuiatilis, quam inundat aqua? Hæc autem ad utranq; fluminis partem ad ortum & occaſum iacet, & utiq; Aethiopia recte opponitur Aegypto, & ad Nilum, & ad locorũ ingenium pari modo ſeſe habens.

†Vergentem intellige.

Aegyptus inſula eſt. Aethiopia.

habens. Et enim ipſa & anguſta, & oblonga eſt, & irrigatur. Quæ uero extra inundationem ſunt deſerta, & aquarum expertia, & raro habitabilia, pleraq; ad auroram, nonnulla ad occaſum uergentia. Quoniam igitur modo non bifariam diuiſa eſt, ut qui Aſiam ab Africa ſeperant, Nilus iis idoneus uiſus eſt terminus. Cuius longitudo ad meridiem, pluſquàm decem milia ſtadiorum protenditur, latitudo uero tanta, ut inſulas admittat, quas decem hominum milia incolant. Quarũ maxima eſt Meroë (regia, & metropolis Aethiopũ) hanc ipſam uero Aethiopiã bifariam diuidere nõ fuit idoneus. Attamen qui eos redarguunt, qui adiunctas flumini terras diuidunt, uehementiſſimum illis peccatum obiectant, quod Aegyptũ, & Aethiopiam diſtrahunt, et unam quidẽ utriuſq; earum partem Aſiaticam, alteram uero Africanam faciunt. Vel ſi hoc quidem nolunt, aut terras non diuidunt, aut nõ cum flumine. Præterea alio pacto diuidi poteſt Aethiopia. Omnes enim qui per oceanũ in Africã adnauigarunt, & q à mari rubro, & qui à columnis Herculeis uſq; ad magnũ progreſſi ſpatium, inde cum multarũ impedimento moleſtiarũ reuerſi ſunt. Vnde uulgo credulitatem reliquerũt, quod intermedia tellure diſiungatur, atq; mare Athlanticũ, præſertim ad meridiem ſpectans totũ alluens, ii omnes extrema loca, ad quæ nauigantes aduentarunt, Aethiopica uocauerunt, & hunc in modum renunciauere. Quidnam igitur abſurdum eſt, ſi talibus audĭtis ſermonibus adductus Homerus quoq; bifariam partitus eſt? & quoſdam ad orientem, quoſdam ad occidentem aſſeruit, cum alĳ qui in medio poſiti ſunt, prorſus ignoti fuerint, ſiue ſint ſiue nõ ſint. Ephorus tamen aliam quidem peruetuſtã narrat hiſtoriã, quam & Homerũ legiſſe, nõ ratione caret. Rumor eſt, inquit, apud Tarteſſios quod Aethiopes Africam uſq; ad occaſum ingreſſi ſint. Partimq; ibidẽ manſiſſe, partim uero etiam maritimã magno ſpatio occupaſſe. Facit autem coniecturam, eo quod Homerus dixerit.

Nili lõgitudo Meroë.

Aethiopica loca.

Ephorus.

» αἰθίοπας τοὶ δίχθὰ δεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν.

Extremos hominum æthiopas bipartitos fuiſſe.

Odyſſ. α.

Hæc in Ariſtarchũ eiusq; ſectatores dicat aliquis, aliaq; hiſce modeſtiora, quibus à poëta multam auferet inſcitiam. Dico enim pro priſcorum opinione Græcorum, ſicuti nobiliores ad aquilonem partes, uno uocabulo Scythas, uel Nomadas appellabant, ut inquit Homerus. Poſterioribus autem annis notiores ad occaſum Celtæ & Iberi, uel mixto nomine Celtiberi, & Celtoſcythæ uocabantur, cum gẽtes omnes ſub uno uocabulo per ignorantiam inſtituerentur, ſic & expoſita in meridiẽ omnia Aethiopiam ad oceanum uocari. Teſtimonio autem & huiuſmodi ſunt. Nam & Aeſchylus in Prometheo ſoluto ſic inquit.

Scythæ. Nomades. Celtæ. Iberi. Celtiberi. Celtoſcythæ. Aeſchylus Prometheo ſoluto tragœdia.

» φοινικόπεδόν τ' ἐρυθρᾶς ἱερὸν ῥεῦμα θαλάσσης,
» χαλκοκέραυνόν τε παῤ ὠκεανῷ λίμναν παντοτρόφων ἀθιόπων,
» ἵν' ὑπαντέπόστας ἠέλιος αἰεὶ χρῶτ' ἀθάνατον,
» κάμματόν θ' ἵππων θερμαῖς ὕδατος μαλακὸς προχοαῖς ἀναπαύει.

Phœnicum ſolum, ſacer rubri maris fluxus,
Aureumq; fulmen, uicinum oceano ſtagnum, quod omnino Aethiopas alit,
Vbi ſpectans omnia ſol immortale corpus,
Et equorum laborem per feruidas aquæ mollis effuſiones quieti reddit.

Ad totũ enim meridianum clima hunc ad solẽ usum,& ad Aethiopas,eorumq; situm oceanus habere uidetur. Et Euripides in Phaëthõte,traditam esse Clymenen Meropi,& terræ eius imperium habere dicit. *Euripides Phaethonte.*

» ἦμ ἐκ πεζίππων ἁρμάτων πρώτιλω χθόνα
» ἥλιος ἀνίσχων χρυσέᾳ βάλλει φλογί,
» καλοῦσι δ' αὐτὼ γείτονες μελάμβροτοι
» ἕως φαεννὰν ἡλίου θ' ἱπποσάσεις. *id est,*

Quam primam tellurem,sol quadrigis exoriens
Aurea flamma percutit,
Eam finitimi facie nigri homines,id est Melambroti, *μελάμβροτοι.*
Lucentem auroram & solarium equorũ stationes appellant.

Nunc quidam cõmunes & auroræ & solis ipsas equorum stationes facit. Deinceps in sequentibus uicinas Meropis habitaculo dicit esse. Et in toto ipsius tragœdiæ opere hoc ipsum applicat. Quippe cum non adiacentis Aegypto Aethiopiæ proprium sit,sed maritimæ magis,quæ meridianum clima totum attingit. Ephorus etiam antiquam de Aethiopia manifestat opinionem,sicut ait in libro de Europa,& cœlestiũ ac terrestrium locorũ,qui quatuor in partes diuisi sunt, eam quæ subsolanũ spectat,Indos habitare,ad austrum uero Aethiopas,ad occidentem Gallos,ad aquilonem Scythas. Addit etiã quod Aethiopia quàm Scythia maior est. Ait enim Aethiopũ nationem ab ortu brumali usq; ad occasus extendi. Scythia uero huic è regione opponitur. Poëtam autem hisce concordare, ut hinc constat, quod Ithaca ad tenebram,id est ad arcton iacet. *Indi. Aethiopes. Galli. Scythæ. Ithaca.*

Odyss. ι. » αἱ δ' ἐτανυσθὲ πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε. *id est,*

Hæq; sub auroræ lucem,solémue seorsum.

Sic uniuersum australe latus appellans. Item cum dicit.

» εἴτ' ἐσι δεξί' ἴωσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε
» καὶ εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοί γε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.

Dextera siue adeant auroram,& lumina solis,
Siue petant læuam,tenebrasq; sub aëris illi. Et rursus:

Odyss. κ. » ὦ φίλοι,οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπη ζόφος οὐδ' ὅπη ἠώς,
» οὐδ' ὅπη ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
» οὐδ' ὅπη ἀνῆται. *id est.*

Me latet ô socij tenebræ locus,aut ubi eous,
Aut ubi sol terras subeat mortalia lustrans,
Aut ubi conscendat.

De quibus in sermone de Ithaca manifestius differitur, cum item inquit.

Iliad. α. » ζεὺς γὰρ ἐς ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας αἰθιοπῆας
» χθιζὸς ἔβη. *id est,*

Iuppiter oceanum atque epulas pietate proborum,
Aethiopum hesternus petijt.

Cõmunius dicendũ est,oceanum & ad uniuersum meridianum clima & ad Aethiopas institui. Cuicunq; enim huius climatis loco mentem apponas, ad oceanũ existes & Aethiopiam. Sic & illud inquit.

πλόθε.

» πλόθεν ἐκ σολυμῶν ὀρέων ἴσλεν *Odyss. ε.*
» τὸν δ' ἐξ αἰθιόπων ἐνιῶν, *id est.*

Aethiopum ex oris redijt Neptunus, & illum
Montibus è Solymis longe prospexit.

Tantundem dicens à meridianis locis. Vt si Solymos dicat,non quidem Pisidiam habitantes,sed (ut ante dixi) finxisse quosdam nominis eiusdem,qui consimili ratione sese ad eum in rate nauigantem haberent. Et meridianos illos, sicut Aethiopas,quemadmodum Pisidici,& supra Pontum,& supra eos Aethiopas qui Aegypto adiacent. Sic & gruum mentionem communem faciens ait. *Pisidia.* *Grues.*

» αἶψ' ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀθέσφατον ὄμβρον *Iliad. γ.*
» κλαγγῇ ταύγε πέτονται ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοάων,
» ἀνδράσι πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι.

Post hyemem fugitant,nimíq; quoq; frigoris hymbrem,
Oceani aduolitant refluos clangoribus æstus,
Cædem Pygmæis populis clademq; ferentes.

Non enim per Græciæ quidem loca grus ad meridiem delata spectatur, in Italia uero,& Hispania,nullo modo uel Caspia,uel Bactriana. Ad meridianam igitur oram maritimam cunctam extendente se oceano,ab uniuersa fugitantes hyemẽ, & traditos in fabulis Pygmæos admittere oportet. Quod si posterioris ætatis homines Athiopas ad eos,qui iuxta Aegyptum habitant solos traduxerunt. Sic etiã Pygmæorum sermones nihil ad antiqua pertinent. Etenim Argiuos, & Achæos non cunctos dicimus qui aduersus Ilium expeditionem susceperе, Homerus autem omnes sic appellat. Simile & quod loquor est de bipartitis Aethiopibus, Omnes accipiendi sunt,qui ad oceani oras extenti incolunt, ab oriente usque ad occidentem solem. Nam qui sic appellantur Aethiopes,bipartiti naturaliter sunt sinu arabico,instar fluminis,meridiani circuli partitione non contemnenda, longitudine fermè stadiorum supra quindecim milia,latitudine non multo maiore quàm mille,ubi maxima est. Insuper& longitudini illud adest,istius sinus secessum à Pelusiaco mari tribus uel quatuor diebus distare, quod terra ipsa interiacens id est Isthmos cõtinet. Sicut igitur qui eruditiores Asiam ab Africa diuidunt,hunc esse natura commodiorem arbitrantur terminum,utriusq; terræ sinum siue Nilum. Illum nanq; omniformiter ferè à mari ad mare peruenire. Nilum autem multipliciter ab oceano distare,ita ut minime Asiam omnem ab Africa diuidat. Hunc in modum & ego poëtam ipsum puto omneis meridianas partes hoc ipso sinu per totum terrarũ orbem bipartire iure cogitasse. Quonam enim modo terrã ipsam intermediam,ideſt Isthmon ignoraret? quam ad Aegyptium pelagus ipse facit. &enim penitus absurdũ est,si Aegyptias Thebas plane nouit,quæ à nostro mari paulominus stadiis quinq; milibus distant, recessum autẽ sinus Arabici minime nouerit,nec mediam ipsius latitudinis tellurem,quæ non plusquàm mille stadiorũ latitudinem habet. Multo autem absurdius uidetur,si ab eodem cognito Nilo,qui tantæ regionis idem assecutus est nomen,eius quidem causam non inspiciebat. præcipue uero illud ab Herodoto dictum incidit,Cur regio donum erat fluminis, & ob eam causam merito idem assequebatur nomen. Alioquin ex iis,quæ apud *Isthmos.* *Thebæ.* *δῶρόν ποταμοῦ.* *ὃ ἦ χώρα.*

omnes gentes propria habentur, ea notiſſima ſunt, quæ admirationem quandam habent, & in aperto cunctis extant. Tale & Nili incrementum eſt, & exaggeratio pelagi. Sicut & ad Aegyptum delati, nihil prius de regione ipſa perſcrutantur, quàm Nili naturam, cum indigenæ nihil hiſce maioreis nouitateis ad hoſpites narrandum habeant, nec ullas rerum ſuarum illuſtriores. Nam ſcrutanti de flumine manifeſta fit regio qualis tota ſit) Ita & qui longe audiunt, nihil antiquius habent, quàm ut hoc ipſum inquirant. Ad hoc & illud adiicitur, quanto & ipſe poëta diſcendi ſtudio, & peregrinandi cupiditate teneretur. Quarum rerum teſtimonio ſunt, tum uitæ ſuæ ſcriptores, tũ exempla plurima ſuis de poëmatibus deſumpta. Hic igitur ex multis potiſſimum arguitur, & comprobatur, cum dicenda eloquenter exponat, & admodum uulgata ſilentio prætereat, ut per epitheta, id eſt adiectiua dicat. Aegyptios autem & Syros (ad quos noſter nunc ſermo eſt) mirari oportet, quod eo differente, ne ſuæ quidem gentis, & agri res intelligant, ſed & inſcitiã hominis incuſent, cui obnoxios illos eſſe ratio ipſa demõſtrat. Simpliciter autem non idcirco ignorantiæ ſignum eſt, quia non eloquatur aliquis. Nec enim Euripi mutationes, nec Thermopylas, nec alia cõplura inter Græcos celeberrima commemorat, haud tamẽ ignoraſſe dixeris. Quod iis minime uidetur, qui ſponte ſua ſurdas occludunt aures, qui quidẽ uehementer accuſandi ueniunt. Poëta ſanè perrapida † & incita flumina nuncupat, non † torrentes ſolum, uerum omnia cõmuniter, quoniam hymbribus aquæ pluuiæ omnia complentur, at (quod cõmune eſt) excellentioribus peculiare ſit. Aliter enim torrentem, aliter perpetuum fluentum † à Ioue incitatum audires, hic nanq; aliquo modo cõduplicatur exceſſus. Et ſicut nonnulli ſuper exceſſibus exceſſus ſunt, ut illud. Leuiorẽ † ſubire umbram. Et illud, formidoloſiorem lepore Phrygem. Et illud, Ager minorem tellurem habet, q̃ epiſtola Laconica. Sic exceſſus ſuper exceſſum cõcurrit, cur incitus à Ioue Nilus dicitur, nam rapiditas torrentis cætera ſuperat flumina, uſq; adeo incitus præcipitatur. At Nilus ipſe etiam torrentes excellit in tantam uim magnitudinis, temporibus q; repletus. Itaq; quando ipſi poëtæ cognitus illius erat euentus, ut fabulati ſumus, etiam de illo tale uſurpauit adiectiuum, quod nec alio quàm diximus pacto accipiendum eſt. Pluribus autem erumpere oſtiis, quia etiam commune plurium eſt, propterea mentione dignum nequaquàm ſuſpicatus eſt. Et eo magis quia ad ſcientes loquebatur, ſicut & Alcæus ſeſe in Aegyptũ perueniſſe profatus. Exaggerationes autem & incrementa, & ex iis facile poſſunt intelligi quæ de Pharo tradidit. Is enim de Pharo ſua tempora poſteritati commendans, magis quàm fama communis dixit. Quippe quod à continenti tantum abeſſet, quantum per diem nauis curſus eſt, haud ſanè falſo uulgatum erat, incrementa & exaggerationes tales extitiſſe, communiter illum audiſſe crediderim. Ex quibus poëta in unum cõferens, inſulam plus à terra cõtinenti diſtetiſſe, quom Menelaus aderat, quàm tũc ſuo tempore, fabulamenti gratia longe maius adiecit interuallum. Fabuloſæ uero fictiones non ignorantiæ cauſa fiunt, Signa enim profecto ſunt, neque de Proteo ſcripta ſiue Pygmæis, neq; ipſæ ueneficiorum poteſtates, neq; ſiquid huius generis tale fingitur à poëtis, haud per locorum ignorantiam, ſed per oblectamenta & lætitiam dicuntur. Quonam igitur pacto aquarum expertem, aquas habere dicit?

Epitheta.

† Λιπτετέας. † Χθαμάζηξ. † Ἀένναον.

Exceſſus ſup exceſſum.

† Græce eſt, ὧς κεφότερον εἶναι φέλλα σκιᾶμ. *leuiorẽ ſubere umbram.*

Hyperbole eſt prouerbialis, Suberis enim lignũ cauerno ſum eſt & leue

Pharos.

ἐνδὲ

» ᾧ δὲ λιμὴν ἔυορμος, ὅθεν ἐπὶ νῆας ἔἷσαι
» ἐς πόντον βάλλεσιν ἀφυσάμενοι μέλαν ὕδωρ.

Odyſſ. δ.

Commodus eſt portus bene ſtructas unde carinas
Poſt hauſtas lymphas ponto induxere natantes.

Sed neque ſcaturiginem defeciſſe impoſſibile, neq; aquationẽ ex inſula fuiſſe inquit, ſed adductionem ſolam propter portus ipſius uirtutem. Aquam uero ex ulteriore continente haurire facultas erat, profitẽte quodammodo per inſinuationẽ poëta, quod non ad ueritatem, ſed ad exceſſum figmentum q; poëticum pelago dixit ambitam. Quando quidem de Menelai errore dicta, locorum illorum ignorãtiæ adiumentum uidentur afferre, forte ſatius, ut in uerſibus quæſita exponentes hæc ipſa præcidamus, & de poëta clariorem ſuſcipiamus defenſionẽ. Telemachũ regiorum tectorum ornamenta mirantem ſic Menelaus alloquitur.

Menelai orrores.

» ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐτλαλιθεὶς
» ἠγαγόμην ᾧ νηυσί, μετ' ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον
» Κύπρον Φοινίκην τε μετὰ Αἰγυπτίους τε ἐπαλήθεις
» Αἰθιοπάς θ' Ἑκόμην μετὰ Σιδονίους καὶ Ἐρέμβους
» καὶ Λιβύην.

Odyſſ. δ.

Multa quidem paſſus, multis q; erroribus actus,
Nauibus octauo ueni peruectus in anno,
Cyprum & Phœnicen Aegyptia pulſus ad arua.
Aethiopas q; uagans, & Sidonios & Erembos
Et Libyen adij.

Quærunt autem quoſnam ad Aethiopas nauigans ab Aegypto profectus fuerit, quoniam maria noſtra nulli Aethiopes incolunt. Neque per deſcenſus Nili præcipuos, id eſt catarractas ullus eſt nauibus tranſitus, & qui Sidonij ſint, non enim illi ſunt, qui in Phœnice habitant. Cum enim genus antepoſuiſſet, ſpeciem nequaq; addidiſſet, qui q; Erembi, nouum nanq; eſt uocabulũ. Ariſtonichus quidem æta te noſtra grammaticus in libris, quos de Menelai errore ædidit, complurium uirorum ſententias circa omnia ibidem occurrentia capita conſcripſit. Sat erit nobis, ſi longiora præcidentes, eos tantum differemus ex iis qui eius nauigationẽ ad Aethiopiam narrant. Nõnulli circunductum per Gades, curſum tenuiſſe ad Indicã uſq; regionẽ inducunt. Simul errori & tempus accõmodant, cum dicitur,

κατὰῥῥῶγα

Ariſtonichus grammaticus.

» ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον.

» *Odyſſ. δ.*

Octauo ueni peruectus in anno.

Quidam per Iſthmum, id eſt per intermediam terram, & ſinum Arabicũ. Alij per foſſarũ aliquã. Circũductus autem curſus minime eſt neceſſarius, quem Crates introducit ſic impoſſibile eſſe. † Etenim Vlyſſis error impoſſibilis. Cæterũ ad materiam mathematicã minime utilis, neq; ad erroris tempus. Inuitæ nanq; moræ, & nauigationis incõmoditates eũ detinuerunt, cum dicat, quod è nauibus ſexagintaquinq; reliquæ ſuperfuerant & quidem ſpontaneæ colligendæ pecuniæ gratia. Loquitur enim Neſtor.

† *Græce adiicitur negatio.* οὐ γὰρ οὐ δ' ἦ ὁδὸς ἔως πλάνη ἀλλ' ὦδα τος. *id eſt.* Neq; enim Vlyſſis errores impoſsibiles.

» ὣς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον κεῖτο κρυόεσσαν ἀγείρων
» ἤλαθε σὺν νηυσί.

Odyſſ. γ.

id eſt

 ille

Ille ubi permultum cogens censum, haud minus auri,
Nauibus errabat.

Odyß. δ. » κύπρον φοινίκην τε καὶ αἰγυπτίους ἐπαλήθεις. id est.
Cyprum phœnicem q̃ Aegyptia pulsus ad arua.

Ipsa quidem nauigatio per Isthmum, id est terram intermediam, aut per fossas acta, enarrata quidem, in fabulæ formam audienda erat. Non enarrata autem superuacue & incredibiliter introduceretur utiq;. Incredibiliter inquã, quod ante Troiana tempora, ne una quidem fossa erat. Qui autem facere conatus est, Sesostrin fuisse aiunt. Cæterũ idcirco destitisse, quod maris summitatem sublimiorem esse deprehẽderat. Terra etiam ipsa intermedia haud ullo nauigari pacto poterat. Eratosthenes haud rectam in eo facit coniecturam, quod ad columnas ut iretur nondũ fracta tellus erat, ut huic interiori continuaretur exterius pelagus, ne cũ sublimius esset terram operiret intermediam. Diruptione uero facta humilius esse deprehensum, & Casiũ & Pelusiũ agrum ad rubrum usq; mare detexisse. Quam igitur de eruptione ista habemus historiam, quod ante Troiana tempora non extitisset: Fortassis pariter Vlyssem hanc in oceanum enauigasse fecit, diruptione iam peracta, pariter autem Menelaum ad mare rubrium ab Aegypto classe transisse, diruptione necdum facta. Sed enim & Proteum sic illi dicentem introduxit.

Odyß. δ. »
» ἀλλά σ' ἐς ἠλύσιον πεδίον κραὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσι.
Te uero Elysium ad campum, uel ad ultima terræ
Cælestes mittent.

Quænam igitur, & quod occidentalem hunc extremum locum dicit, adiunctum Zephyrus declarat & ultima terræ.

Ibidem. » ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας
ὠκεανὸς ἀνίησι. id est.
Ast late zephyri stridentia flamina semper
Oceanus fundit.

Hæc ambigui plena sermonis & ænigmatis. Si igitur medium hunc agrum poẽta, & cõfluum quandoq; extitisse tradidisset, quanto maiorem ad id fidem haberemus, bipartitos Aethiopas fuisse, tanti maris interiectione disiunctos? Quæ pecuniarum collectio, & quæstus ab exterioribus & oceanum colentibus Aethiopibus. Atqui Telemachus regalium ornamentorũ magnitudinem admiratur.

» χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος. id est,
Electri, atque auri, argenti, simul atque elephanti.

Verum nulla horũ præterq̃ elephanti facultas illis adest. Plurimi enim & in primis Nomades pastores rerum omniũ mediusfidius mendacissimi sunt. Adiacet Arabia usq; ad Indiam, ex iis sola ex omnibus altera felix uocatur, alteram & si talem non nominant, putant tamen, & felicissimam esse scribunt. Indicam quidem ignorauit Homerus, quã si nouisset profecto & meminisset. Arabia quæ hac tempestate felix appellatur, illis temporibus minime locuples erat, quin & ipsa admodum erat egena, cuius ciuitas fuit hominum in tentoriis degentium, scenicorum scilicet, pars ipsius rara ferens aromata, unde regio uocabulũ consequuta est, quia talium

Arabia.

σκηνῖται.

talium penes nos rerum pondus & rarũ & pretiosum est. Hac quidem ætate uberrimum habent, & ditescunt, cum frequens & copiosa mercatura facta sit. Tunc autem minime credibile, ipsorum gratia aromatum, & odoramentorum negociatori pariter, & camelario talium rerum facilis copia est. Menelao uero principalibus spoliis simul & regum muneribus opus erat, qui & haberẽt quod erogarent, & libẽter cuperent propter uiri claritatem & gloriam. Igitur Aegyptij, Aethiopesq; propinqui, & Arabes nec omnino inopes erant. Nec Atridarum fama illorum aures effugerat, præsertim ob res in bello Troiano magnifice gestas, ut capessendæ abilis utilitatis spes oriretur, sicuti de Agamemnonis thorace fertur.

Iliad. λ. » τόν ποτέ οἱ κινύρης δῶκε ξεινήϊον εἶναι
» πεύθετο γὰρ κύπρον δὲ μεγακλέος.
Quem signum hospitii Cinyres donauerat olim
Maxima Cypriacas uolitarat gloria in oras.

Maius nanq; erroris spatiũ in Phœnice, Syria, Aegypto, & Africa fuisse dicendum est, & Cypri locis, & summatim per maritimam nostram & insulas. Etenim eum ab his munera cõparasse, & ab inuitis discursando prædas uendicasse, potissimum ab iis quod Troiani belli socii fuerunt, hinc factum est. Qui uero exterius & longinqui fuerant Barbari nullã eius generis spem ostentabãt. Menelaus igitur in Aethiopiam uenisse dicitur, non quod aduscq; terminos Aegypti uenerit, forsan enim propinquiores Thebis erant ea tempestate termini. Cæterum & qui nunc ad Syenen, & Philas pertinent termini propinqui sunt, quorum illa quidem ad Aegyptum est, Philæ uero Aethiopũ & Aegyptiorũ commune domicilium est. Eũ igitur ad Thebas profectũ licet, uel ad usq; terminos, uel ultra Aethiopas, & eo amplius, quod regali fretus esset hospitio, haud ullũ incõueniens. Sic & Vlysses se ad Cyclopum terrã peruenisse inquit, è mari ad speluncã usq; profectus. Etenim uspiam in extremo cõsistere ait. Et in Aeoliam quidem & ad Lestrygonas, & alior sum ubicunq; stetit in anchoris, eò permeasse differit. Eodem modo Menelaus in Aethiopiam, sic etiã in Africam, quod alicubi ad ea loca applicuit. Ex quo & Ardaniæ portus supra Parætonium Menelaus uocatur. Quod si Phœnices & Sidonios inter loquẽdum, idem eorũ metropolin nominat, consueta utitur figura. Sicut.

Menelai errores. Syene. Philæ. Vlyßis errores. Ardania. Menelaus. portus.

Iliad. ν. » τρῶάς τε καὶ ἕκτορα νηυσὶ πέλασσε.
Troas † adit, simul & Hectora naui. & illud. †abigit πέλασσε.
» οὐ γὰρ ἔτ' ὀνῆος μεγαλήτορος ἦεν ἕσαμι,
» ὅυσ' ἄρ' ἔτ' ἄντος ἐὼν. θάνε δὲ ξανθὸς μελέαγρος.
Magnanimi nec erat proles tunc Oeneos ulla,
Is nec erat, Meleager obit sub funere flauus. Et illud.

Iliad. β.

Iliad. θ. » ἴδην δ' ἵκανον καὶ γάργαρον. id est.
Idam adeunt & Gargaron. & illud.

Iliad. β. » οἳ δ' εὐβοιαν ἔχων καὶ χαλκίδα τ' ἠρετριάντε. id est.
Eubœamq; tenent cum Chalcide Eretriamq;. Et Sappho.

Sappho ſ. poëtria. » ἤτε κύπρος ἠ πάφος ἠ πάνορμος. id est.
Seu te Cyprus habet, seu te Paphus, atq; Panormus.

Et præterea loci alij superant. Atqui & cum iam Phœnicis meminisset, proprie

& Sidonem connumeraſſet. Denuo inquit, quod nonnulli inquirunt, ad connumerandas enim ordine gentes, ſatis erat hunc in modũ dixiſſe.

Odyß. δ. » κύπρον φοινίκην τε καὶ αἰγυπτίους ἐπαλαθεὶς
» αἰθιοπάς θ' ἱκόμην.

Cyprum & Phœnicen, Aegyptia littora oberrans
Aethiopasq; adij.

Vt autem & Sidonios peragraſſe, & eam amplius peregrinationem exprimat, eorum felicitatem laudibus manifeſtat, ſiue repeteret ſiue aſſumeret ex artis boni tate ſe bene habere. Et Helenam cũ Alexandro hoſpitaliter acceptam ab eius loci hominibus. † Quo circa & Alexandro multa eius generis adſiſtere dicit.

† Ὅπερ παρ' Ἀλεξάνδρῳ πολλὰ τοιαῦτα ἀποκείσεται λεγόμενα. *id eſt.* *Quo circa & apud Alexandrum multa huius generis recondita refert.*

ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι ἔργα γυναικῶν, *Iliad. ζ.*
σιδονίων, ἃς αὐτὸς ἀλέξανδρος θεοειδὴς
ἤγαγε σιδονίηθεν ἐὼν πλόον εὐρέα πόντον. *id eſt,*

Veſtis erat uaria, quam perfecere maritæ
Sidoniæ, Sidone uehit quas nauibus ipſe
Pulcher Alexander.

Viam quoque per quam ſubuexit Helenam, & apud Menelaum exponit. Telemachum enim alloquens, ait.

Odyſſ. ο. » δώσω τοι κρατῆρα τετυγμένον, ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται
ἔργον Ἡφαίστοιο, πόρεν δέ μοι φαίδιμος ἥρως
σιδονίων βασιλεύς, ὅτ' ἐὸς δόμος ἀμφεκάλυψε. *id eſt,*

Extructum cratera dabo, eſt argenteus omnis,
Labra micant auro perfecta, eſt Mulciber autor:
Sidonius tribuit rex † nunc clariſſimus heros.
Illuc me placida protexerat æde reuerſum.

† *Legeretur rectius, mi ἀντὶ τοῦ μοι, mihi.* *Mulcibris opera.*

Ad excellentiam dictum accipere oportet, eſt Mulciber autor. Sicut etiam pulchra opera Mineruæ dicti tantur, & gratiarum & muſarum, cũ quod homines ipſi ornatiſſimis artibus celebrati eſſent, Homerus craterem laudibus extollens oſtendat, quem Euneus pro Lycaone tradiderat, † ait enim.

† *Donauerat rectius.* *Iliad. ψ.* » ἐνίκα τῷ κάλλει πᾶσαν ἐπ' αἶαν
» πολλὸν, ἐπεὶ σίδονες πολυδαίδαλοι εὖ ἤσκησαν,
» φοίνικες δ' ἄγον ἄνδρες.

Ipſe decor reliquos toto uincebat in orbe,
Sidonij ingenijs uarijs, atque arte crearunt,
Attulerantq; uiri Phœnices.

Erembi.

Multus etiam de Erembis factus eſt ſermo. Longe ueriſimilius dixere, qui eos Arabes eſſe putant, noſter autem Zeno hoc modo ſcribit.

» αἰθίοπάς θ' ἱκόμην καὶ σιδονίους ἄραβάς τε.

Aethiopasq; adij cum Sidonijs Arabasq;.

Scripta quidem cũ peruetuſta ſint, mouenda nõ ſunt. Satius eſt uocabuli mutationẽ accuſare, quæ per multa & cunctis in gẽtibus uulgata extitit. Quippe nonnulli uariatis literis ipſum fecere nomen. Optime & in hoc loco dixiſſe uiſus eſt Poſi-

Poſidonius, qui ab gentium cognatione & cõmunione ueram nominis rationem, id eſt etymologiam explicat. Nam Armeniorum, Syrorũ, & Arabum natio magnam præ ſe fert generis coniunctionẽ, ſeu linguam, ſeu uiuendi ritus, ſiue corporis liniamenta conſideres, cum maxime finitimi ſint. Indicio eſt Meſopotamia ex hiſce tribus conſtituta gentibus, præcipue ex iis ſimilitudo manifeſta eſt, quod ſi qua ſanè ſit trans climata differentia, ea ut plurimũ ſit inter ſeptentrionales & meridionales populos, & cum iis inter illos, præcipue qui regionis incolunt terminos medios, ſed quod commune eſt obtinet. Aſſyrij quidem & Ariani, & Armenij quodammodo pariter ſe habent, & ad hos & ad ſe inuicem. Harum uero gentium appellationes inter ſe quàm ſimiles eſſe † iretur. Ipſi enim Syri, quos Syros nos ipſi uocamus, Armenios & Arammæos uocant. Huic autem uideri Armenios & Arabas, & Erembos, Græcis fortaſſe ipſis hoc modo Arabas uocantibus. Simul & ad id uera uocabuli ſignificatione, id eſt etymologia adiuuante. Quia enim terram ſubeant, id eſt antra, multi Troglodytas quaſi antricolas, quos ſuſcipiẽtes poſteri uulgo per nominis etymologiã apertius Troglodytas dixere. Hi ex Arabibus ſunt qui ad alterã ſinus Arabici partẽ uergunt ad Aegyptũ & Aethiopiam, horum meminiſſe poëtã, & ad eos Menelai profectionẽ dixiſſe credibile eſt, & eo ad Aethiopiam quem dixi modo. Etenim hi quoque Thebaidi propinqui ſunt, ſimiliter nõ operandi, aut lucrandi gratia nominati, haud enim hoc multum eſſet, uerum peregrinationis longinquitate & celebritate. Celeberrimũ eſt nanq; tam remota peragraſſe loca. Tale & illud eſt.

Armenij. *Syri.* *Arabes.* *Meſopotamia* *Ariani.* *Arammæi.* † Ἐπικάμψειεν, cõſideretur uel cõiectare oportet. *Troglodytæ.* *Peregrina luſtraſſe celeberrimum.*

» πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω. *Odyſſ. ά.*

Hic hominum multas urbeis uidit, & pectora nouit. Et hoc.

» πολλὰ γὰρ ἄλγεα πάθον καὶ πόλεμον ἐπαλήθεις ἤγαγόμην. *Odyſſ. δ.*

Plurima perpeſſus multisq; erroribus actus,

Heſiodus in catalogo inquit.

» καὶ κούρην ἀράβοιο τὴν ἑρμάονος ἀκάκητα
» γείνατο, καὶ θρονίη κούρη βίηλοιο ἄνακτος. *id eſt,*

Arabæi puellam quam Hermaon genuit,
Et Beli ſolio digna puella regis.

Arabæus. *Hermaon.*

† Vt ait Steſichorus. Credẽdum igitur eſt, quod ab iſto Arabia iam tũ nominabatur, Heroum uero annis nondum fortaſſe. Qui autem Erembos fingunt, proprium unum Aethiopiæ genus, & aliud Cephenorum & tertium Pygmæorum, & alia innumerabilia, minus credulitatis cõſequerentur, cum præter hoc quod haud fide digna proferant, quandam poëticæ & hiſtoricæ figuræ confuſionem demonſtrant. Similesq; illis ſunt, qui Sidonios in mari Perſico, aut alibi ad oceanũ ferãt, & Menelai errorem & Phœnicis extra oceanũ ponentes. Huius autem incredulitatis cauſa eſt non minima, quod ſibi ipſis dicendo inuicem aduerſantur. Quidã enim Phœnicas & Sidonios, qui nobis propinquiores ſunt, ex oceano in colonias deductos eſſe tradunt. Et quia à mari rubro ſunt, Phœnices, id eſt rubros uocatos fuiſſe adijciunt. Nonnulli illos ab iſtis eſſe dicunt. Sunt etiã qui Aethiopiã in noſtram Phœnicem traducant, & res de Andromeda geſtas, in Iope cõtigiſſe aiunt, non quidem per locorum aut rerum, quæ dicuntur ignorantiam, ſed fabulæ potius

† Ὅτι δὲ καὶ Στησίχορος λέγει. *Sic uero ait & Steſichorus.*

Phœnices. *Sidonij.* *Andromeda.*

Andromeda. tius figura. Sicut penes Heſiodum atque alios quæ profert Apollodorus, neſciens profecto quem in modum iſta Homeri rebus apponit. Res enim Homeri ad Pontum & Aegyptum apponit inſcitiam cauſatus, quod cum exiſtentia cõmemorare uelit, non tamen exiſtentia cõmemoraret, ſed non exiſtentia uelut exiſtentia per ignorantiam. Heſiodum nemo utiq; inſcitiæ criminaretur, qui ſemicanes, & longa ferentes capita dicit, & Pygmæos. Hæc enim haud Homeri ſunt fabuloſa fingentis, quorum è numero & illi exiſtunt Pygmæi. Neque Alcmanis qui digitos interiectos alios pedum digitis ſcribit. Nec Aeſchyli, qui canino capite, & oculatis pectoribus, & monoculos. Quibus in rebus nec ipſis qui pedeſtri ſermone hiſtoriæ formam conſcribunt, mentem in multis adhibebimus, niſi fabulamenta ſe ſe conſcribere profiteantur. Nanq; initio ſtatim clarũ eſt, eos fabulas ſponte ſua contexere, non per rerum ignorantiam, ſed impoſſibilium figmento admirationis & uoluptatis gratia. At per ignorantiam putantur, quum maxime & credibili ter talia de occultis & ignoratis per fabulamẽta cõſcribunt. Cæterũ Theopompus inter dicendum ſeſe fabulas in hiſtoriis narraturum confitetur, melius quàm Herodotus, & Cteſias, & Hellanicus, & cæteri, qui res Indiæ literis prodiderunt. Verũ de obtingentibus oceano, in fabulæ modum cõmemoratum eſt, nam de illo conie ctura poëtæ facienda eſt. Ab aquarũ enim ſiccitatibus, & alluuionibus de Charyb di fabulas ipſe cõfecit. Cum tamen illa penitus Homeri fabulatio nequaq; exiſtat, ſed ex iis quæ de freto Siculo ab hiſtoria traduntur ante comparata. Nam cũ bis fiat die noctuq; recurſus, ſi ter, ille ſic dixerit.

Theopompus. *Herodotus.* *Cteſias.* *Hellanicus.*

Charybdis.

Odyſſ. μ. » τρὶς μὲν γάρτ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ.

Terq; die reuomit, ter ſorbet deinde refluxus.

Haud per hiſtoriarum ignorantiam hoc fieri ſuſpicandum eſt, ſed per miſeriam ac terrorem quem inter loquendum Circe permultum adiecit auertendi gratia, ut ipſis in uerſibus mendacium miſceret, quum ea dixit hunc in modum.

» τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ.

Ibidem. » δεινὸν μὴ σύγε κεῖθι τύχοις ὅτε βοιβδήσαιτο χάρυβδις,

» οὐ γάρκεν ῥύσαιτό γ' ὑπ' ἐκ κακοῦ οὐδ' ἐνοσίχθων. *id eſt,*

Terq; die reuomit, ter ſorbet, deinde refluxus.

Terrificum eſt, ibi ne fueris ſorbente Charybdi,

Te neque ab hac peſte ſeruauerit Enoſigæus.

Atqui eã in ſorbitionẽ incidit Vlyſſes, nec tamẽ, ut in quit ipſemet, ex tinctus eſt

» ἦ μὲν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.

Ibidem. » αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόθ' ἀερθείς

» τῷ, πρόσφυς ἐχόμην ὡς νυκτερίς. *id eſt,*

Illa quidem ſalſos ſorbebat ab æquore fluctus,

Aſt ego tollebar caprifici in uertice ſummæ,

Cui ſteteram fixus ceu ueſpertilio.

Tolerans inde naufragia, & ab eis rurſus interceptus ſaluus euaſit. Vnde Circe mentita eſt, & ſicut hoc, ſic & illud. Terq; die reuomit, pro bisq; die reuomit, cum huiuſmodi † ſuperlatio ab omnibus uſurpetur. Vnde ter beatos, & ter infelices dictitant, & poëta ipſe. Ter beati Danai, & ter benigna, ter exorabilis. Et terq; quaterq;

† *Hyperbole, Græcum enim notius.*

terq; beati. Forte aliquis ex loco † ſignũ faceret, quod aliquo modo ueritatem ſub uelamine dicat. Ad id enim quod bis in utroq; die ac noctis tẽpore fiat refluxus, magis conuenit quàm ad id quod tanto tempore ter demerſa maneant naufragia tarde uero reiici cum optaret, & aſſidue ramis detineretur.

† *Coniectura facerct.*

νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσω

» ἰσὸν καὶ τρόπιν αὖτις, ἐλεύσομένῳ δ' ἐμοὶ ἦλθεν *Odyſſ. μ.*

» ὀψὲ δὲ μοι τ' ἐπὶ ὄρτον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέσῃ,

» κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων ἀζηχῶν,

» ἠὼ τότε δή μοι δῆρα χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.

Continue ſpecto remouit dum ex æquore retro
Carbaſa uel proram, ſed ſpes tardiſſima uenit,
Quando è conſilio uir cœnæ ad fercula ſurgit,
Atq; fori lites diiudicat ordine multas,
Tempore in hoc reſonans mihi pandit dona Charybdis.

Cuncta hæc notabiliscuiuſdã temporis indiciũ exhibent, præſertim cũ ueſperã intendiſſe, ne cõmuniter quidẽ inquit, Quando iudex exurgit, ſed, quãdo lites multas diiudicat, ut ita uel longiorem quandã morã protrahat. Alioquin haud credibilẽ naufragio liberationẽ ſubieciſſet, ſi prius quàm extraheretur, confeſtim multo retro refluxus ipſe recideret. Reprehendit autem Apollodorus Callimachum aſſentiens Eratoſtheni, quoniam licet eſſet grammaticus ultra Homericam materiam, & exteriorem per oceani locos curſum circa quem errorem aſſerit, Caunũ nominat, & Corcyram. Quod ſi nullibi quidem error extitit, quin totũ Homeri figmentum eſt recte, fit increpatio. Sin autem extitit uerum alia circum loca, cõfeſtim illa dicenda ſunt, & illius corrigenda eſt ignorantia. Totum autem eſſe figmentũ nequaquàm ueriſimile dicitur, quemadmodum oſtendimus. Nec aliorũ locorum prout maior demonſtratorum eſt fides. Et à criminatione liberari Callimachus poſſet. Nec enim probe Scepſius Demetrius, qui quorundam Apollodoro delictorum cauſa extitit aduerſus Cyzicenum Neanthem, amhitioſe cõtradicens. Neanthes enim dixerat, quod Argonautæ ad Phaſin nauigantes, Homeri & cæterorum dictis ſuper nauigatione cõcordans, Ideæ matris ſacra apud Cyzicum collocarant in ea regione principem, nequaquàm uero exploratam Iaſonis peregrinationem ad Phaſin Homerum habuiſſe, hoc non modo cantatis ab Homero, ſed etiam ſuiipſius dictis repugnat. Homerus enim Achillem, & Leſbum, & alia loca populatum, à Lemno cæteriſq; propinquis inſulis ſeſe cõtinuiſſe dicit propter Iaſonis eiuſq; filij Eunæi cognationẽ, ea tempeſtate inſulæ imperium obtinẽtis. Quonam igitur pacto id poëta quidem ſciuit, quod uel genere uel gente, uel uicinitate, uel quouis modo neceſſarij fuerant & Achilles & Iaſon, & non aliunde ſanè, niſi quod ambos Theſſalos fuiſſe contigerat. Hunc quidem ex Iolco, Achillem uero è Phthia Achiua. Id autẽ ignorabat unde eueniſſet Iaſoni Theſſalo, & Iolcio exiſtenti, quod is ſibi in natali ſolo ſucceſſorem & hæredem neminem reliquiſſet. Filium uero in Lemni ditione conſtituiſſet. Peliamq; & Peliæ filias, & earum præſtantiſſimam Alceſtem, eiusq; filium nouerat Eumelum.

Demetrius Scepſius. *Neanthes Cyzicenus.* *Argonautæ.*

Eunæus Iaſonis filius.

Alceſtis. *Eumelus.*

τὸμ ὑπὲ

Iliad. B. » τὸν ὑπ' ἀδμήτῳ τέκε δῖα γυναικῶν,
» ἄλκηστις πελίαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.

Quem parit Admeto matrona Alceſtis honora,
Quæ Peliæ natas forma ſuperauerat omneis.

At Iaſonis caſus & Argo,& Argonautas uulgo manifeſtos,ne audierat quidem, Aetæ uero,nauigationem per oceanum fingebat nullũ ab hiſtoria captans exordium. Nam quod nauigatio ad Phaſin primum (ut omnes aſſerunt) fidem habet mittente Pelia,& reditus ipſe,& inter nauigandũ, quod inſulas occuparit, & quod ſicut Vlyſſi ac Menelao amplius mediuſfidius factus eſt error, hac etiã monſtratur & creditur ætate,& ex Homeri carmine. Etenim Aea circa Phaſin urbs oſtenditur,& regionis Colchidis imperium Aeeta tenuiſſe creditur, Et indigenis hoc ipſum gentile nomẽ illic eſt. Et Medeam ueneficam extitiſſe memoriæ traditur. Et regionis eius opes,& auri & argenti,& ferri metallis,iuſtam quandam in ea loca expeditionis ſubalegant occaſionem, quo Phrixum antea per mare tranſmiſiſſe ferunt,& amborum militiæ monumenta extant. Phrixium enim in Colchidis,& Iberiæ confinibus eſt,& Iaſonia multis in locis,& Armeniæ,& Mediæ finitimis oſtentantur. Atqui & circa Sinopen, eiuſq; maritimã oram & Propontidẽ, & Helleſpontum, uſq; Lemnum, complura rerũ ab Iaſone ac Phrixo ea in militia geſtarum feruntur indicia. Colchorumq; Iaſonem inſectantium uſq; in Cretam, & Italiam & Adriam. Quorũ nonnulla quoq; deſignat Callimachus.

Aea urbs.
Aeeta.
Phrixium.
Iaſonia.
Iaſonis nauigationes.
Callimachus.

» αὐτίκα λητῶ ἀναφρὴν τε λακωνίδι γείτονα θήρην.

Tunc quidem Aegletem linquens & Anaphen uicinas Lacedæmoni There.

Et inchoans.

» ὡς ἥρωες ἀπ' αἰήταο κυταίης
» αὖτις ἐς ἀρχαίαν ἔπλεον ἁρμονίην. id eſt

Et ab Aeta Cytæo rurſus
Ad antiquam ſemidei Harmniam nauigarunt. Et hoc de Colchis.

» οἱ μὲν ἐπ' ἰλλυρικοῖο πόρου χάσαντες ἐρετμὰ
» λᾶα παρὰ ξανθῆς ἁρμενίης ὄφιος
» ἄσυρον ἐκτίσαντο, τὸ μὲν φυγάδων τίς ἐνίσποι
» γραικός, ἀτὰρ κείνων γλῶσ' ὀνόμηνε πόλας. id eſt,

Hi in traiectu Illyrico amiſſis remigijs
Apud flauæ Armeniæ † anguem
Aſtyrũ oppidum condiderunt,quod quidem cum è profugis quidam Græcus aſſeruiſſet,aſt eorũ lingua Polas appellauit.

†Anguẽ Aſtyron.
Polæ urbs.

Quidam maximã Iſtri partem Iaſonem annauigaſſe cõmemorant, Aliqui autem uſq; ad ſinum Adriaticũ, quidam ſanè per locorũ inſcitiam,alij per fluuiũ Iſtrũ dicunt,qui à magno inchoans Iſtro effunditur in Adriam. Hæc probabiliter,ac nõ incredibiliter dicta ſunt. Poëta igitur tales nactus occaſiones quædã hiſtoricis conuenientia,minimeq; diſcrepantia dicit,in his etiam ſeruato more ſuo, & cõmuni fabulas immiſcet. Minime autem diſcrepat,quũ Aetam nominatim explicat. Et Iaſonem & Argo dicit,& præter Aeetem effingit,& Euneum in Lemno conſtituit. Et Achilli dilectam facit inſulam. Et præter Medeam Circen ueneficam,

Iſter.
Circe.

» ἑὴν κασιγνήτην ὁλοόφρονος αἰήταο. id eſt. » Odyß. κ.
(Sororem pernicioſi Aeetæ)facit.

Adiicit uero fabuloſe extra per Oceanum occurentes errores,ea in nauigatione cum ſuppoſitis iſtis illud apte dicatur,

» Odyſſ. μ.
» ἀργὼ πασι μέλουσα

Curæ exiſtens omnibus Argo.

Argo.

Perinde ac cognitis in locis ac populoſis nauigatione futura. Quod ſi quẽadmodum Scepſius inquit,Mimnermum teſtem accipiens,domicilium Aeetæ in oceanum ad orientem faceret,exterius Iaſonem miſſum à Pelia eſſe,& pellem reportaſſe,nulla ratione credibiliter ea ad pellem tranſmiſſio diceretur ad ignotos obſcuroſq; locos,Nec ipſa nauigatio per deſerta & inculta peregrinans uſq; adeo glorioſa,& omnibus curioſa fuiſſet.

Mimnermus Elegearũ ſcriptor, aut. Suida,cuius hæc quoq; ſunt citata carmina.

» ὅυσ' ὀκόταμ μετὰ κῶας ἀνήγαγεμ ἂυτὸς ἰήσωμ
» ἡξαῖης, πελίσας ἀλγῖνόεσσαμ ὁδὸμ
» ὕβριος τῆ πελίῃ τελέωμ χαλεπῶμ ἄεθλομ,
» οὐ σ' ἂμ ἐπ' ὠκεανὸν καλὸμ ἵκοντο ῥόομ. id eſt

Nec uero ad pellem quo tempore ſcandit Iaſon,
† Mœſtum de terris ipſe profectus iter,
Triſtia crudeli Peliæ certamina patrans,
Oceani refluas tum petijſſet aquas. Et illud.

† ἡξ αἴης. 1. ex Aea urbe.

» αἰήταο πόλιμ, τόθι τ' ὠκέως ἠελίοιο
» ἀκτῖνες ζυσέῳ κείαται ἐμ θαλάμῳ
» ὠκεανὸν παρὰ χείλεσ' ἵμ' ὤχετο θεσπέσιος ἠώς.

Tunc radiis alte ſol ſplendidus actus in urbem,
Aeetæ auratis emicat in thalamis,
Littore ab oceani diuus ueniebat Iaſon.

Neq; probe illud Eratoſthenes,quod de hominibus nulla dignis memoria amplius mentionem facit. Quorum nonnulla redarguit,nonnulla credit,& teſtes illos uſurpat,ſicut Damaſten, & alios generis eiuſdem. Quoniã & ſi quid ueri prædicant,non in eo teſtibus illis uti oportet, nec ob eam cauſam fides eſt eis habenda. At dignis & grauibus tantummodo uiris ſic utẽdum eſt,qui quidem permulta bene diſſeruerunt, multa uero omiſere, uel non ſatis plene explicuere. Nec uero falſo teſte utitur Damaſtæ,nec quicquàm differt, ſi teſtem uocaret Bergæum uel Meſſenium Euhemerum,& reliquos quos ille nominat,eorũ ambages accuſans. Ipſe horum unum deliramentum commemorat,quod Arabicum ſinum lacũ eſſe cenſent. Diotimum quoq; Strombichi filiũ legationes Atheniẽſium narrantẽ è Cilicia per Cydnum in Choaſpen flumen adnauigaſſe,qui præter Suſa defluit, & quadrageſimo demum die ad Suſa perueniſſe. Hæc ſibi narraſſe Diotimum. Inde miratur ſi poſſibile fuit, Cydnũ interciſo Euphrate atq; Tigri in Choaſpen irrũpere. Aliquis nõ modo hoc annotauerit,ſed & alia,quod de locis ſua nondum ætate cognitis ſingula exquiſita digeſte eſſe dicat,iubensq; ne leuiter quibuſcunq; fidem adhibeamus,& cauſas pluribus reddẽs,propter quas haud ita nobis fides præſtãda quibuſuis ſit. Sicuti de Ponto,& de Adria,ipſe tamẽ neſcio quibus credidit.

Diotimus.
Choaſpes fluuius.
Suſa.
Cydnus fluuius.

Isicus sinus. Dyoscurias.

Igitur Issicum sinum longe magis ad orientem expositum q̃ mare nostrum putauit, signum, cum orienti uicinior tribus fermè stadiorũ milibus sit, q̃ Dyoscurias, quæ in secessu Ponti est. Et secundum ipsum, ex stadiorũ mensura, quã de Adria dicit & septentrionalia & alia nominatim loca extrema exponens, à nulla temperat fabulatione, fidẽ quoq; præterea habuit de exterioribus columnis Herculis pluribus fabulamentis, & insulam Cernen, & alia nominans loca, quæ hisce temporibus nusq̃ monstrantur, de quibus memoriam postea faciemus. Vetustissimos inquit aut piraticam, aut mercaturã exercentes eò nauigasse, nõ in pelagus quidem egressos, sed Iasonis modo præter littora permeasse. Qui quidem in mediam usq; & Armeniam & Colchos nauibus omissis bellũ intulerit. Postremo dictitat antiquis temporibus neminẽ aut mare Euxinum, aut præter Libyam, Syriam, Ciliciam nauigijs adire ausum. Quod si antiquos eos dicit, qui nostrã ante fuere memoriam, de illis, seu nauigarint seu non, nulla mihi sanè cura est. Sin eos, inqt, qui memoriæ produntur, nullus eloqui sane torpesceret aut uereretur, quod ueteres & maritima, & terrestria longinquius emẽsi fuerint itinera q̃ posteriores uideãtur, si animos ad ea quæ de illis posteritati scriptis cõmendata sunt adhibuerimus, sicuti Liber pater, Hercules, & Iason ipse quidẽ. Illi etiã de q̃bus poëta cecinit, Vlysses, Menelaus, Theseus, Perithous, qui longinquas subiere militias, ut fama fert, ut immortalia de se monumenta relinquerent, ut etiam ad inferos usq; penetrarent. Castorem & Pollucem maris curã suscepisse, & nauigantiũ saluti præesse, Minoëm maris imperiũ tenuisse, Phœnicum item nauigationem, qui etiã extra columnas Herculeas egressi fuere, & ibi urbes cõdidere, & ad mediterranea Africæ oraq; maritimam paulo post Troiana tempora, Aeneã, & Anthenorem, & Henetos, & simpliciter omnes, qui è Troiano bello in uniuersum terrarũ orbem pererrarũt, dignũ est nequaq̃ inter uetustos homines recenseri. Cum autem Græci, similiter & barbari ob lõgiora militiæ tempora domestica bona & facultates bello partas amisissent, obuenit utrisq; ut euerso Ilio uictores per egestatem ad latrocinandum uerterentur, & uicti bello superstites multo magis, à quibus & oppida plurima condita per omnia littora extra Græciam feruntur, & ad nonnullos mediterraneæ locos. Ipse autem eloquutus quousq; habitabilis ad cognitionem post Alexandrũ, & eius ætatem perlata sit, ad faciendum iam de forma sermonem transijt, nõ tantum de ipsa dico habitabili, quod quidem de illa sermoni proprium magis esset, sed uniuersa de terra. Huius aũt facienda quoq; est memoria, modo ne præter ordinẽ. Profatus itaq; quod tota rotunda existat, nõ quidem ut tornatilis, cũ inæqualitates quasdã habeat, inducit, quod globi illius particulares sint transfigurationes, quæ aquis & igne & terræ motibus, & exhalationibus, & alijs generis eiusdem cõtingunt, neque hac in parte rerũ seruans ordinem. Nanq; rotunditas † totã terram ab ipsa totius uertigine prouenit, tales uero transformationes totã minime terrã permutãt. Etenim in magnis quæ sic parua sunt euanescunt, alias uero atq; alias terræ dispositiones efficiunt, aliasq; ac alias propinquas habent causas. Præcipuã uero quæstionem præbuisse dicit, quonã modo fiat, ut duobus tribusq; stad. milibus longe à mari intra mediterraneam frequentibus in locis concharũ & ostreorũ & cheramydũ magna cernatur multitudo & falsi lacus, sicut circa templũ Ammonis, & uiam qua

Cerne.

Castor & Pollux. Minos. Phœnices.

† per.

Cheramydes paulopost interpretatur testas.

qua itur ad illud, trium milium stadiorũ esse dicũt. Permultam enim ostreorũ effusionẽ extare, nõ parum etiam hac tempestate salis inueniri, maris præterea exhalationes in sublime reiici. Prope ipsum etiam maritimarũ fragmenta nauium oftentari quæ hiantibus terris escaturiuisse tradunt. Super columellas incubare delphinas, hanc inscriptionẽ habentes Cyrenensium spectatorũ. Hæc effatus Stratonis physici commendat opinionem & Xanthi Lydi, qui regnante Artaxerxe ingentẽ adeo fuisse siccitatem ait, ut flumina lacus putei defecerint. Eumq; ipsum multis in locis à mari longinquius, uidisse lapidibus inhærentes cõchulas, pectines & testarum formas, salsumq; lacum in Armeniis & in Mattienis, & in inferiore Phrygia, quas ob causas persuasum habere campos illos mare aliquando fuisse. Strato autem causas & rationes magis attingit, quoniam existimare se dixit, Euxinũ initio ad Byzantium, os nequaquàm habere. Flumina uero in ipsum irrumpentia uio lenter aperuisse, déinde aquas in Propontidem & Hellespontum excidisse, Idemq; in nostro eueniisse mari. Ibi enim ad columnas cum mare amnibus impleretur effractum esse transitum. † Equorum effluentia, quæ cœnosa prius fuerant patefacta sunt loca. Causam uero affert, Primum quidem quod exterioris & interioris maris aliud fundum, & alia sedes ima est. Déinde quia uitta quædam sub aquis, ex Europa in Africam protenditur, quasi antea interius & exterius mare unum esset, & fundum esse in Ponto breuissimum, Creticum uero & Siculum & Sardoum pelagus profundum esse uehementer. Amnibus enim plurimis, & maximis à septentrione & oriente labentibus, illa limo repleri, & alia profunda manere. Quocirca Pontícum mare dulcissimum esse, fluere uero ad locos, ubi magis fundum inclinatur. Videri & Pontum ipsum humum altiorem tollere posse posterius, si tales permaneant influentiæ. Nam & sinistras ponti partes nunc cœno increscere, Salmidessum uidelicet, & ea quæ nautæ uocant pectora ad Istrum & Scytharũ deserta. Vtiq; & ipsum Ammonis templũ superioribus annis mari propinquũ ob effluentiam hoc tempore in mediterraneam iacere. Ipsum etiam oraculum cum mare uicinũ esset, eò celebritatis & notitiæ peruenisse iure quidẽ suspicatur. Tantamq; loci à mari disiunctionẽ haud sanè nominis claritatẽ & gloriã uerisimiliter hac ætate posse facere. Aegyptum etiam priscis temporibus ad Pelusias usq; paludes, & mõtem Casium lacumq; Sarbonidem maris inundationibus opertam fuisse. Nunc quoq; dum per Aegyptum huiusmodi effoditur salsedo, etiam sub arena salsa refertæ conchilijs foueæ reperiuntur, périnde ac agro maris aquis inundato. Locus etiã omnis ad Casium & ad † scuta (sic enim appellant) palustrem limum habebat, ut maris rubris summum attingeret. Mari autem cedente detectum extitisse, & lacũ Sarbonidem mansisse. Inde & hunc effractum & palustrem factum. Similiter & salsi lacus ripas, marismagis quàm fluminis uideri. Iccirco magnã cõtinentis partem quibusdam temporibus inundatã, & rursus detectã extitisse concederes. Eundem in modum † inæquale profundum terram nunc totã esse sub mari. Sicut me dius fidius & quæ emersit quã incolimus, quæ tot permutationes admittit, quot uerbis prosequutus est Eratosthenes. Eas ob res aduersus Xanthi dicta nihil absurdũ profecto proferas. In Stratonem autẽ dici potest, quod cum multæ causæ adsint, illia omissis, quæ nõ sunt, criminatur. Primam etnim, inquit, causam, quod exteri

Siccitas prodigiosa.

† κατὰ δὲ τὰ ἐκρεύσιμα. id est, per effluxum uero.

Creticũ mare. Siculum mare. Sardoũ mare. Ponticũ mare.

Salmidessum. Ammonis templum. Pectora scythæ.

Casius mons. Sarbonis lacus

Scuta, γέρρα.

† inequalẽ fundo terrã. leg.

rioris & interioris maris nõ idem pauimentũ ac fundũ eſt. Ad hoc enim quod altius tollitur, aut in ima declinat, aut aliquos inundat locos, & ab illis refugit, hanc ipſam minime cauſam eſſe. Alia uero & alia eſſe pauimenta, & hæc quidẽ eſſe humiliora, hæc autem eminentiora. Verũ ipſa quoq; pauimenta nunc quidem in ſublime ſcãdere, nunc aũt in ima eſſe deducta, ſimulq; & pelagus tollere & inclinare. Altius quidem elatũ inundare, preſſius uero in priſtinũ recurrere ſtatũ, quod ſi ſic eſt, opus erit repentino maris incremento inundationem euenire, ſicut creſcentibus undis, & fluuiorũ aſcenſibus interdũ altera ex parte aqua infertur, interdum rurſus exaugetur. Neq; uero incrementa aggerata & repentina fiunt, nec inundationes tempore tanto permanent, nec inordinatæ ſunt, nec in alterũ inundant mare, nec ubi euentus tulit. Reliquũ igitur eſt, ut in pauimento cauſa ponatur, aut in eo quod mari ſubiectũ eſt, aut quod inundat, imò in eo uero quod ſub undis eſt. Humidum nanq; ualde mobiliùs eſt, & permutationes celerius ſuſcipere poteſt. Etenim horũ omniũ cauſa ſpirabilitas eſt, hoc magis in loco, uerũ (ut dixi) hinc talia fiunt accidentia, quod fundũ & ipſa pauimenta interdũ extolluntur, interdum reſident, non aũt quod aliqua ſublimia ſint, aliqua uero minus. Is aũt aſſumit hoc, quũ id mari obuenire putat, quod & fluuijs accidit, quod ab altis locis fluentia ſint, haud enim fluxionis ad Byzantiũ cauſam diceret è fundo eſſe, quod Euxini alueum altiorem eſſe dicat, q̃ uel in Propontide, uel in reliquo deinceps pelago ſimul & cauſam apponens. Nam ex limo è fluminibus delato fundum repleri ac breuius fieri, quamobrem ad exteriora elabi. Eandẽ uero rationẽ in mare noſtrũ uniuerſum traducit ad exterius, ut hoc altiora efficiat fundamẽta, q̃ quæ Atlantico ſubiecta ſunt pelago. Etenim hoc quoq; ex pluribus impletur amnibus, & defecationẽ limi pro ſua quantitate decolandi ſuſcipit. Irrumpẽtem igitur per columnas & Calpen fluxum ei qui ad Byzantiũ eſt, ſimilem fieri opus erat, at iſtud quidẽ omitto. Etenim hoc ibidem cõtingere decet. Diſtrahi uero circa æſtuaria & inundationes & occultari. Iſtud interrogo quidnam prohiberet priusquàm Byzantios aperiretur, cũ Euxini fundum Propontide, & reliquo deinceps mari ſit humilius, fluminibus impleri, ſeu mare fuiſſet antea, ſeu Mæotidis palus amplior. Nam ſi hoc concedatur, & illud interrogabo. Num illius & Propontidis ſuperficies aquæ non ita ſe habebat ut quo ad uſq; ea erat ad effundẽdum nequaquàm impelleretur propter aduerſam ex equo reſiſtentiam & oppreſſionem. Poſtea uero quàm internum mare ſuperabundauit, quod uberius erat euidentius fluxum repulit. Qua ex re interius & exterius in unũ cõfluxere pelagus, & eandẽ cum illo mari faciem accepere, ſiue marina ſiue paluſtris prius erat. Poſtea uero marina facta propter permixtionem & inualeſcentiã. Si enim hoc dabũt, fluxus qui nunc eſt haud ſanè impediretur, nõ à ſuperiore fundo, neq; decliui, quod ratus eſt Strato. Iſta uero & ad noſtrum mare totum & ad exterius transferre non in fundis, aut eorũ inundationibus effluentiæ cauſam ponentes, ſed in fluminibus ipſis. Quandoquidem non incredibile eſt ſecundum eos etiam, & ſi totũ mare noſtrũ antea paludẽ fuiſſe contingeret, quod à fluuiis impletum ſuperundans, per anguſtias columnarũ excideret, quaſi per cataractẽ aſſidue creſcens & magis in unum confluens mare effectum temporis diuturnitate, & unam in faciem concurriſſe, ac propter inualeſcentẽ potentiam in marinas euaſiſſe

Calpe.

Euxinus.

ſiſſe aquas. Non autem omnino naturale fluuiis comparare pelagus. Illi enim per decliua allabendo feruntur, hoc uero indecliue perſtat, freta uero intra terras agitãtur alio quodam modo, non ſecundum limi ex fluminibus prolapſum altitudinem pelagi reddentem. Nanq; aggeratio circa ipſa fluuiorum oſtia conſiſtit. Sicut in Iſtro ea quæ pectora dicuntur, & in Scytharum ſolitudine & in Salmydeſſo, aliis etiam ad hoc torrentibus opem afferẽtibus. Ad Phaſin uero Colchicum littus eſt arenoſum & depreſſum ac molle. Ad Termodontẽ autem & ad Irin tota Themiſcyra totuſq; campus Amazonũ, & maior Sidenæ pars. Sic enim & in aliis, omnes nanq; Nilum imitantur ante ipſos meatum exiſtentem in terram continentem redigentes nonnulli plus, nonnulli minus, Minus quidem qui nõ multum deferunt limum, plus uero qui permultum & mollem tranſeunt agrum, torrentesq; plurimos accipiunt. A quibus eſt Pyramus, qui magnam Ciliciæ partem adiecit de quo tale eſt æditum oracullum.

Pectora Iſtri.

Pyramus torrens.

» ἔστεται ἐσομένοις ὅτε πύραμος ἐυρυόδινης
» ἠϊόνα προχέων ἱερὴν ἐς κύπρον ἵκηται. *id eſt.*

Oraculum.

Tunc erit undiſonus late cum Pyramus olim
Littora perfundens Cyprum labetur in almam.

In mediſ enim Cataoniæ campis nauigabilis delatus, & per anguſtias Tauri in Ciliciam elabens ad oppoſitum huic & Cypro tranſitũ erumpit. Ne autem delata à fluminibus terra in pelagus deueniat, cauſa eſt, quia mare natura ipſa refluẽs eam reuerberat, animantibus enim ſimile eſt, ac ſicut illæ ſpiritum aſſidue admittunt & remittunt, ſic mare ſemper in ſe, & ex ſe recurrenti quadam agitatione mouetur. Id autẽ præſtanti in littore indicat fluctuatio, pariter enim pedes alluuntur, & nudãtur, & rurſus alluuntur, & iſtud aſſidue, & fluctui ſuperincurrit quoq; unda, & ſi tranquillũ ſit uim quandam maiorem habet, ut omnia aliena eſiciat in terram, Magnum indicium eſt.

Mare animanti ſimile.

» πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλαφύκος ἔχευε. *id eſt.* *Iliad. t.*

E mari alga permulta in littus proiecta.

Hoc magis ſpirante uento contingit. Cæterũ & in malitia & terreſtribus flatibus. Nihil enim minus fluctus ipſe in teram fertur contra reflante uento, ſicuti proprio quodam maris motu cum eo pariter agitato. Tale & iſtud eſt.

» ἀμφὶ δὲ τέ ἄμφας,
» κυρτὸν ἑὸν κορυφοῦται, ἀποπτύει δ' ἅλὸς ἀχνὸν. *id eſt.* *Iliad. t.*

Fluctus in extremis curuans attollitur altus,
Sordentemq; uomit ſpumam. Et illud.

» ἠϊόνες βοόωσιμ ἐρευγομένης ἅλὸς ἔξω. *id eſt.*

Littora iam reboant, foras eructatur aquæ uis.

Igitur ipſe undarũ impetus ad aliena propulſanda uim quandam habet, & hanc maris purgationem quampiã eſſe ferunt, per quam & cadauera, & naufragia unda expellente ad terras extrudũtur. Nec ipſa tantam uim habet reuerſio, ut uel defunctum corpus uel lignum, uel † ſuber à fluctu reiſciatur in terram. Sic & uicina mari loca ſubter captante unda ruunt in pelagus. Sic & terram & turbulentam ſecũ aquam exundare contingit, & adiuuante ſimul pondere, priuſq; ultra in pelagus

Maris impetus.

† *Leuiſſimum ſuber, Græce eſt.*

erumpat onus ad terrã inferius defertur. Nam & fluminis uis ipſa quieſcit, cum ab ore paulisper fuerit egreſſa. Hunc igitur in modũ poſſibile fit ut pelagus omne ab ipſis inchoãs littoribus cœnũ obducat, ſi aſſidui amnes affluant. Id obueniret utiq; ſi pontũ Sardonico pelago profundiorẽ eſſe ſuppoſuerimus, quod ſupermẽſurata mille paſſibus profundiſſimũ eſſe aiunt, ut autor eſt Poſidonius. Talẽ igitur cauſarũ ratiocinationẽ aliqs minus admitteret. Ex manifeſtioribus & quotidie quodãmodo perſpectis potius applicãdus eſt ſermo. Nã diluuia & terrarũ motus, & exhalationes & tumeſcẽtiæ merſæ mari telluris, ſublime tollunt mare, ſubſidẽtiæ aũt humile reddunt. Haud enim laminæ fluitantes quidẽ, aut puſillæ quædã inſulæ ſurſum ferri ualent, magnæ uero nequaq̃, nèque inſulæ quidem, continentes autẽ terræ minime. Similiter & commixtiones & paruæ & magnæ fiant. Siquidẽ locorũ hiatus & abſorbitiones domiciliorũ, quemadmodũ Buræ & Bizonæ aliarumq; pluriũ ex terræ motu factas fuiſſe perhibent. Et Siciliã nihil magis quàm abſciſum ab Italia fragmentũ eſſe putaret aliquis, uel ab Aetnæ incẽdio, è fundo reiectã cõiunctã permaniſiſſe. Sicut etiã Liparæorũ inſulas atque Pithecuſas. Is uero adeo † iocundus eſt, ut cum mathematicus non ſit nec Archimedis opinionẽ cõfirmet. Ille enim in libro de iis quæ uehũtur ait (ὡ τοῖς περὶ τῶν ὀχουμένων) Cuiuſlibet humi i modo cõſtet, & permaneat ſuperficiem eſſe rotundã & ſphæricam, cũ ſphæra idẽ cum terra centrũ habeat. Hanc omnes admittunt opinionẽ, qui mathematica modo aliquo attigerunt. Ille uero mare interius, & ſi unũ ſit (ut aſſerit) ſub una ſuperficie conſtructũ eſſe non æſtimat, ſed nec etiam propinquis in locis. Et talis inſciatiæ teſtes facit nõnullos architectos, † cum Mathematici architectonicã portionẽ eſſe quandam Mathematicæ declarent. Ait enim & Demetriũ Iſthmum Peloponneſiacum perfringere conatum, ut claſſibus nauigationis tranſitũ præberet, ab architectis autẽ prohibitũ, qui cũ metarentur, renunciauerunt ſinus Corinthi mare altius eſſe, quàm quod ad Cenchrias eſſet. Itaque intermediũ ſi incideret locũ, uniuerſum ad Aeginã tranſitũ, cum ipſa pariter Aegina & proximas inſulas demerſum iri. Nec ipſum nauigationis utilẽ fore meatũ ob eam rationẽ, quod inſtar Euripi omnes fluxiles forent. Præſertim uero quia Siculũ fretum eſt, quod eadẽ cum oceani æſtuarijs pati dicitur. Quolibet enim die ac nocte bis fluxum alternat, ſicuti & oceanus bis inundat, totieſq; recidit. Itaq; & inundatio Tyrrheni maris in Siculum delata confitendũ eſt, quod ex altiore ſuperficie deſcendens nominatur. Ei rei adſtipulatur id quod etiã eodẽ tẽpore incipit & quieſcit, quo ipſæ inundationes. Incipit enim circa exorientẽ lunã & occidentẽ, deſinit autem cum utiq; cæli medio & ſuper terrã & ſubter terrã adiungitur, & decreſcentiæ quidem contrariũ exeuntẽ uocari, utriſq; per cælũ mediis ſitibus lunæ incipientẽ, ſicuti ipſe excreſcentiæ. Inundantiæ uero coniunctionibus ad ortũ & occaſum deſinentẽ. De fluxibus ſanè & refluxibus Poſidonius, & Athenodorus ſatis commode loquuti ſunt. At uero de fluxibus & refluxibus circa freta, qui ipſi quoque maiorẽ præſenti materia naturæ rationẽ habent, tantũ dixiſſe ſufficiat, nam quod ea fluxilia ſint, nõ unus ſpecialis eſt modus. Non enim Siculũ fretũ bis die & nocte (ut ille inquit) alternat, Calchidicũ uero ſepties, Bizantiũ autẽ neque permutat, ſed dũtaxat excurſionẽ tantũ perdurat eam, abiens è Ponticq pelago in Propõtidẽ, ut uero tradit Hipparchus, & manſionẽs

Pontus. Sardoũ mare.

Laminæ fluitãtes. μύσποι.

Bura. Bizona. Sicilia. Liparææ inſulæ. Pithecuſæ.

† Iocundus græce eſt. ἡδὺς quod ſtupidus uel moroſus hic intrepretari conueniebat ſic enim fatuũ & ſtolidũ appellatũ, autor Suidas.

† Quanq̃. Demetrius. Iſthmus Peloponneſiacus. Siculi freti fluxus.

Aequorum fluxus.

nes quandoq; faciebat. Nec ſi unus quidẽ modus eſſet hãc habere poſſet cauſam, quam dicit Eratoſthenes, quod utrobiq; mare aliam atq; aliã ſuperficiem habet. Hoc enim in fluuijs quoq; minime fieret, niſi cataractas haberent. Quod ſi habeant quidẽ curſum haud retro flectunt, ſed ad ima ſemper deferuntur. Id uero contingit quod decliuis eſt, & fluxus & eius ſuperficies. Quis aũt pelagi decliuem diceret eſſe ſuperficiem? Maximeq; ſecundũ materiã quæ rotũda facit illa quatuor corpora, quæ uocamus elementa. Adeo ut nedũ non refluant, ſed neq; conſiſtant quidẽ, neq; permaneant, cum in ipſis ſit cõfluxus, nec una ſuperficies, ſed una quidem altior, alia uero humilior. Non enim ſicut terra ſecundũ habitum ſtabilis formata eſt, adeo ut permanentes concauitates & ſuſtentacula habeat, ſic & aqua, ſed ipſa ponderis inclinatione uecturam facit in terra, & talem accipit ſuperficiẽ, qualem refert Archimedes. Ad dicta uero de Ammone & Aegypto adiicit, ut æſtimet Caſiũ montem & locum omnem mari demergi, ubi nunc ſunt etiã quæ Scuta uocantur, & paluſtria eſſe cuncta Rubri maris ſinui contigua, coëunte uero mari detegi. Paluſtrem aũt locum dictũ eſſe Rubri maris ſinui contiguũ, ambiguum eſt. Quoniã † eſſe contiguũ ſignificat, & prope eſſe & contingere, ut ſi aquæ forent, alterum cum altero confluerent. Ego quidem igitur ita accipio contigua fuiſſe paluſtria mari rubro, donec columnarũ obice adhuc fuerant occluſa, quibus abſciſſis ſeceſſionem extitiſſe, mari noſtro propter columnarũ effluentiam depreſſo. Hipparchus autem capiens contiguum idem eſſe quod unà confluere mare noſtrum cum rubro, propter expletionem, cauſam affert, quidnam igitur noſtrum mare quod illuc tranſmittebat, nunquid per columnarum effluentiam in mare rubrum tranſmittit, cum quo prius confluebat, & in eadem ſuperficie haud humilius factũ permanſit? Nam ſecundum ipſum Eratoſthenem exterius mare uniuerſum unà confluum eſſe, adeo ut Hiſpanum mare atq; rubrum foret unum. Quod quidem eloquutus, id quod ſequitur infert, eandem ſcilicet & exterius mare & rubrum altitudinem habere. Itaq; quod ibidem eſt, confluum eſſe. Sed hoc dixiſſe negat Eratoſthenes, in unum confluere per expletionem ad mare rubrũ, ſed prope eſſe tantum, nec ſequitur, quod unum & cõtinuum mare eandem altitudinem & eandem ſuperficiem habeat. Sicut & quod penes nos eſt, & mediusfidius quod eſt ad Lechæum, & quod ad Cenchras. Quod & Hipparchus ipſe in libello ad eum ſcripto ſignificat. Eius itaq; talem opinionẽ nequaq̃ ignorans quicquid dicat ad illũ, neq; id apparatus ſuſcipiat, quippe qui exterius mare unum dixit, unam quoq; illius eſſe ſuperficiem cõfiteatur. Mendacem uero inſcriptionẽ eſſe dicens, quæ in Delphinibus eſt Cyrenenſiũ ſpectatorũ, haud credibilẽ reddit cauſam, quod Cyrenæ ædificatio in celebratis temporibus fertur. Nemo aũt oraculi meminit apud mare unq̃ exiſtentis. Quid enim ſi nullus ſcriptis prodidit, ex ſignis uero quibus ſuſpicamur locũ aliquo tempore maritimũ extitiſſe, & delphinũ inſcriptio, de Cyrenæis ſpectatoribus extitit. Concediq; de latitudine fundi, ſimul & altius mare creuiſſe, quod proxima oraculo loca demerſit, à mari diſtantia ultra tria ſtad. milia. Neque cõcedit tantã altitudinẽ, ut Pharũ totã, & cõplures Aegypti oras operuerit, perinde ac tanta ſublimitas ad hæc demergenda non ſatis extiterit. Cumq; dixerit, quod ſi mare noſtrum in tantum eſſet expletũ priuſq̃ columnarũ diruptio fieret, quãtum

† σωμπερι.

Elementa.

Ammonis templum.

dixit Eratosthenes oportere & Africam uniuersam, & permultã Europæ partem, atque Asiæ submersam esse. Subinfert quod Pontus ad loca quædã cũ Adriatico pariter confluueret, tanq̃ Istro ab uicinis Ponto locis diuiso, & in utrũq; mare defluente propter ipsius loci situm. At Ister à propinquis Ponto partibus nequaq̃ habet originem, sed contra à montibus supra Adriaticũ. Neq; in utrunq; mare defluit, uerum in Pontum dũntaxat, & in ipsis solũ diuiditur ostijs. Cõmunem is quidem cũ nonnullis ante illum ignorantiã istã ignorauit, qui fluuiũ quendã Istro cognominem esse arbitrati sunt, qui ab eo diuisus irrumpat in Adriã, à quo & natio Istra per quã defertur, appellationem assumpsit, & Iasonem à Colchis reuertentem hãc nauigationem feciſſe. Per mutationẽ uero taliũ nulla sit admiratio, inundationum taliumq; casuũ causas esse diximus, ut circa Siciliã & Aeolias insulas, & Pithecusas dictũ est. Dignũ est & alia complura apponere, quæ reliquis in locis similia his sunt fuerunt'q;. Huius enim generis exempla ante oculos cõiunctim posita præsentem sedare stuporem poterunt. Si aũt ueritas sensum perturbat rerũ natura contingentium imperitiã & uitæ totius demonstrat. Quemadmodum si quis adiacentes Theræ & Therasiæ insulas inter Cretã & Cyrenas transeuntibus † constitutas dixerit, quarũ Thera inter Cyrenas urbes † primaria est, Aegyptum'q;, & per multas eius generis Græciæ partes. Nanq; inter Theram & Therasiã è pelago prorupere flammæ, quæ per dies quatuor mare totũ æstuans, atq; ardens reddiderunt. Tũ educta altius sensim uelut machinis insula, & ex fluitantibus terris composita exhalauerit, quæ duodecim stad. circuitũ continet. Inde cessante casu, tum imperãtes mari Rhodij primũ capta fiducia ad locũ nauigantes, templũ tutori Neptuno in insula ædificarunt. In Phœnice quoq; facto terræmotu, oppidũ super Sidonem sitũ absorptum fuisse, Posidonius autor est, & Sidonis dimidietatem fermè corruisse non uno quidem ictu, unde non magnã mortaliũ perniciem factã esse. Idem in Syriã totam extentũ est malũ. At uero mediocriter penetrauit, & in insulas quasdã Cycladas & in Euboeam, adeo ut Arethusæ (qui in Chalcide fons est) occæcatus fuerit ortus. Permultis post diebus alio scaturisse ore, nec ante conquassari desiuisse multas insulæ partes, q̃ in Lelanto campo aperto telluris hiatu ignitũ fluuium euomuerit. Cum multa sint aũt, quæ tales conductus efficiant, satis erat ea quæ à Scepsio Demetrio proprie cõgregantur apponere. Cũ enim uersuũ illorũ meminerit.

» κρουνῷ δ' ἴκανον καλλιῤῥόῳ, ἓν θάδε πηγαὶ
» δοιαὶ ἀναΐσσουσι σκάμανδρον δινήεντος
» ἡ μὲν γὰρ θύϵατι λιαρῷ,
» ἡ δ' ἐτέρη θέρϵι προρέϵι ἐικυῖα χαλάζῃ.

Nam duplices currunt formoso margine fontes,
Alter aquas calidas fert exundante Scamandro,
Grandinibus similem reliquum grauis extulit æstas.

Admirari aũt nõ sinit, si hoc tẽpore frigidarũ quidẽ fons aquarũ permanet, calidarũ uero nusq̃ perspiciatur. Causam enim dicere oportet, inquit, calidæ aquæ exclusionẽ. Dicta quoq; ad hæc ab Democle memoria repetit, qui ingentes quosdã olim circa Lydiã & Ioniã usq; Troadẽ factos terræ motus scribit. A quibus & uici sunt absorpti, & Sipylus submersa regnante Tantalo, & è paludibus lacus facti, &

Troiam

Ister. *Istra.* † *Obuias.* †μικρὸν ὀλίς. *Thera.* *Therasia.* *Neptuni templum.* *Sidon.* *Arethusa.* *Lelantus campus.* *Iliad. χ.* *Sipylus.*

Troiam fluctibus immersam, Pharus'q; Aegypti, quæ olim erat in pelago, nunc certo quodã modo peninsula facta est, similiter Tyrus & Clazomene. Et nos cum apud Alexandriã Aegypti peregrinaremur, elatũ altius pelagus circa Pelusiũ & Casiũ montem, sic terrã immersit ut montem in insulæ formã fecerit. Et uia quæ præter Casiũ ducit in Phœnicẽ nauigaretur. Nihil igitur mirandũ, si quãdoq; media tellus, id est Isthmus, uel sedem inferiorẽ capiens, quæ Aegyptiũ mare à rubro mari separat, porthmon, id est medias in terris aquas manifestat, & in unum confluere faciet mare exterius cũ interiore, sicut in angustijs ad Herculeas columnas obtigit. Nonnulla huius generis in ipsius tractatus exordio dicta sunt, quibus (ita enim oportet) unũ sub aspectũ collatis parandus est ualidus ad credendũ animus, & de naturæ operibus, & de reliquis aliter factis permutationibus. Sicuti Piræum aliquando insulæ formã tenuisse, & quia trãsitus littoris erat, id nomen uendicasse dicit. Contra Leucadẽ superioribus annis littus extitisse, quũ Isthmũ Corinthij abscidissent. Ea insula effecta est, de ista Laerten dixisse aiunt.

» οἷος νήριτος ἦλος ἐϋκτιμένων πτολιέθρων,
» ἄστεϊ ἠπείροιο. *id est.*

Munitam solus ut cepi Nericum urbem,
Littus erat terræ.

Hoc quidem in loco manufactæ excisiones extiterunt. Alibi uero exaggerationes, aut iunctæ pontibus ripæ, sicuti de apposita Syracusis insula, quæ cũ hoc tempore ponte cõtinuetur ad terrã, prius quidẽ agger erat, Logæo (ut inquit Ibychus) ex lapide, quẽ electũ uocat. Bura uero & Helice, una quidẽ hiatu, altera uero est fluctibus penitus deleta. Tellus est apud Methonem in sinu Hermionico in altitudinem stadiorũ septem ædita, quæ flammarũ uapore facto interdiu quidẽ propter calorem & sulphuris odorem inaccessibilis, noctu aũt cũ odoris suauitate longe lucescens atq; calescens. Vnde maris aqua ad stadia quinq; æstuat, turbulenta uero ad stadia ferè usq; uiginti. Effractis etiam petris ad turrium magnitudinẽ aggerata ad Copaidem lacum Arna & Midia sunt absorptæ, quas in dinumerandis auxilijs poëta nominatim expressit.

» οἵτε πολυσάφυλον ἄρνην ἔχον οἵτε μίδϛαν, *id est.*

Quiq; colunt Midiam & felicem uitibus Arnen.

Nõnulla Thracũ oppida à Bistonide lacu, & ab Aphnetide demersa uidentur. Sicut & Trerorũ, qui Thracibus finitimi sunt. Inter Echinadas insulas Artemia fuerat antea, nunc in continenti est. Alias paruas in Acheloo insulas idem pati dicunt fluuiũ aggerante pelago. Sic & reliquæ (ut autor est Hesiodus) aggerantur. Sũt & Aetolicæ quædã porrectæ linguæ, quas insulas prius uidebat seculum. Asteria quoque transmutata est, quam Asteridem poëta nuncupat.

» ἔστι δέ τις νῆσος μέσῃ ἁλὶ πετρήεσσα
» ἀστερίς οὐ μεγάλη, λιμένες δ' ἔνι αὐλοχοι ἀὐτῇ
» ἀμφίδυμοι. *id est.*

Saxea nunc medio supereminet insula ponto,
Asteris, haud ingens, portus dans puppibus aptos,
Quos subeant hinc atque hinc.

Nunc

Pharus. *Tyrus.* *Straboni peregrinatio.* *Clazomene.* *Casius mons.* πορθμός *Pyræus* ὁ πυργαῖος. *Odyss. ω.* *Nericus.* *Syracusæ.* *Logæus lapis.* *Bura.* *Helice.* *Methone.* *Arna urbs.* *Midia.* μίδϛα *Iliad. β.* *Treri.* *Artemia.* *Asteria.* *Asteris.* *In fine Odyss. δ.*

Nunc autem nec ad anchoræ quidem iactum prorſus idonea. In Ithaca quoq; nullũ tale antrũ eſt, nec nympharũ domiciliũ, quale commemorat Homerus. Præſtat rerum permutationi cauſam aſſignare, q̃ inſcitiæ uel locorũ figmento de more fabularũ. Hoc autem incertũ in cõmune animaduertendum relinquo. Antiſſa olim fuit inſula, ut Marſilaus ait, cum antea Lesbus Iſia uocaretur, & inſulam Antiſſam appellari contigit, ea uero nunc Lesbi oppidũ eſt. Sunt qui Lesbum ab Ida abruptam fuiſſe crediderint, ſicut à Miſeno Prochytam, & Pithecuſam, & ab Athenæo Capreas, & ab Regio Siciliã, & Oſſam ab Olympo. Inde & tales tranſmutationes extitere. In Arcadia Ladon aliquando fluentum retinuit. Duris autor eſt, Mediæ Rhagadas id eſt effractas, ideo nominatas eſſe, quoniã ad Caſpias portas terræmotu tellus fracta ſit. Vnde & urbes plurimæ, ac uici ſubuerſi, & flumina curſus uariauere. Ion autem de Eubœa inquit, quod

ἐυβοίης μὴν γῆμ λεπτὸς εὐρίπου κλύδωμ
βοιωτίας ἀκτὶς ἐχώρισε ἐκτέμνωμ
πρὸς κρῆτα πορθμόμ. id eſt,

Vel tenuis Euripi tempeſtas Satyrenſium,
In Eubœa agrum ad Omphalem à Bœotiæ littore ſegregauit,
Cum apud Cretam fretum appellatum abſcinderet.

Demetrius uero Calatianus terræmotus uniuerſæ Græciæ explicans, & Lichades inſulas, & magnã Cenæi partẽ demerſas inquit, & aquas inde calidas in Edepſo, & ad Thermopylas triduo retentas rurſus effluxiſſe. In Edepſo & alijs in urbibus fontes erupiſſe, mœnia Orei, quæ ad mare pertinent ſimul & ſeptingentas corruiſſe domos, magnã Echini, & Phalarnorũ, & Heracliæ & Trachinis partem ceciderunt, Phalarni uero muros à fundamentis ſolo æquatos. Idem & Larienſibus & Lariſſæis obtigit, Scarphiamq; ab imis fundamentis humi deiectam ſeptingentis ac mille non minus corporibus oppreſſis, Throniisq; ſupra dimidium horũ numerum. Fluctus quidem trifariam elatus eſt, partim in Carphen & Throniũ, partim ad Thermopylas, partim in campũ uſq; ad Phocidis lauretũ, amnesq; à fontibus ad dies quoſdam exaruiſſe, Sperchiũ alueo mutato uias nauigijs meabiles feciſſe, Boagrium per aliam decurriſſe uallem, Alopemq; & Cynum & Opuntem multis in partibus detrimentis affectas, Oeum paulò ſuperius ſitum caſtellũ totũ ſubuerſum eſſe, Elatiæ murũ magna ex parte diſciſſum. Ad Algonũ cũ Theſmophoria celebrarentur, quinq; ac uiginti uirgines cum in turrim cõcurriſſent Illimeniorũ ſpectaculo, ruente turri in pelagus, & ipſas decidiſſe. Mediam quoq; Atalante partem ad Eubœam nauigantibus tranſitũ præbuiſſe ob factam in ea ſciſſurã. Quidam campi ad ſtadia uſq; uiginti ſtagnaſſe feruntur, & triremis quædam è nauali bus eiecta ſuper murum decidit. Cum autem rationes, ne amplius admiremur cõparare uelint, uti Democritus & reliqui cantant philoſophi, tranſmigrationum mutationes adijciunt. Id enim ſecuritati ac tranquillitati incumbit, ut ne quis obſtupeſcat, ſicut Heſperiorum quidem Hiberorum ad Ponti regiones & Colchidis deductæ coloniæ, quos Choraxes, de quo dicit Apollodorus ab Armenia diſterminat. Cyrus autem magis & Moſchorum montes & Aegyptiorum, & Aethiopes cum Colchis, Enetorumq; & Paphlagonia ad ſinum Adriaticum. Quæ & de

Odyſſ. γ. De hoc antro Porphyrius librũ cõſcripſit, qui etiam nũ paſſim legitur.
Antiſſa.
Leſbus.
Iſia.
Prochyta.
Pithecuſa.
Capreæ.
Oſſa.
Ladon.
Rhagades.
Satyrenſes.
Omphale.
Edepſus.
Oreus.
Echinus.
Phalarni.
Heraclia.
Trachin.
Scarphia.
Carphe.
Tronium.
Sperchius.
Boagrius.
Elatia.
Opus.
Alope.
Cynus.
Oeus.
Algonus.
Illimeniorum ſpectaculum.
Hiberi.
Choraxes.
Demigrationes aliorum aliunde.

de gentibus Græcis contigerunt, ut ſunt Iones, Dorij, Achiui, Aeoles, Eniahes, nunc Aetolis finitimi, circa Datiũ habitabant, & Oſſam cũ Perebis, & ipſi quidem Perebi tranſmigrarunt, talium exemplorum præſens refertus eſt tractatus. Quædam uero in promptu multis ſunt, Illæ uero migrationes non eodem modo cũctis in propatulo ſunt, Carorũ ſcilicet Trerorumq; & Teucrorũ, & Galatarũ, ſimul & earũ duces longius traducẽtes, Madys Scytha, Thearco Aethiops, Cobus Tros, Seſoſtris & Pſammitichus Aegyptij, Cyrus & Xerxes Perſæ. Cimmerij & quos Treronas nominant, uel eorũ gens aliqua ſæpenumero dexteriores Ponti locos incurſarunt uiciniamq; ſuam, nunc quidem Paphlagonas, nunc uero Phrygas inuadentes, cum Midas tauri cruore Epoto ad uerſurã faciendam uſq; abijſt, Lygdamus uero ſuos ductitãs in Diam uſq; ad Ioniam adequitauit, & potitus eſt Sardibus, & in Cilicia extinctus eſt. Cimmerij autem ac Treres ſæpenumero eius generis incurſationes effecere. Treras autem & Cobũ poſtremo à Madye Cimmeriorum rege eiectos fuiſſe traditur. Hæc quidem hiſtoriam propriã cõtinentia cõmuniter de toto terræ ambitu relata ſint. Redeamus ad reliqua unde digreſſi ſumus. Autor eſt Herodotus, nullos eſſe Hyperboreos, neq; ſuperauſtrales eſſe diceret, cuius demonſtrationem eſſe ait, & Eratoſthenes ſimilem, huiuſmodi captioſo utens argumento. Si quis nullos † malo ſupergaudentes diceret, neq; item † bono ſupergaudentes, forteq; ſuperauſtrales eſſe. Per Aethiopiam etenim auſtrum non flare, ſed inferius. Mirandum eſt, ſi per unumquodq; clima flante uento, & ubiq; à meridie uocetur auſter, aliqua exiſtat habitatio, in qua hoc ipſum non contingat. Cõtrariũ enim nõ ſolũ Aethiopia flantẽ apud nos haberet auſtrũ, ſed & tota ſuperior uſq; ad æquinoctialem. Quod ſi Herodoti oportuerat hanc eſſe cauſam, ut Hyberboreos dici putauerit, apud quos Boreas nõ ſpirat. Etenim ſi poëtæ fabuloſius hoc pacto loquũtur, expoſitores aũt ſanius facile audirẽtur, qui Hyperboreos Boreæ cõiunctiſſimos dici aiunt. Terminus quidẽ Borealiũ polus eſt, Auſtraliũ uero æquinoctialis. Et uentorũ quoq; idem eſt terminus. Inde aduerſus eos q̃ palã ficta & impoſſibilia dicunt eloquitur quædam in fabulæ, quædã in hiſtoriæ forma, de quibus mentio digne facienda non eſt. Neque illum in tali materia nugas conſiderare oportuerat. Suorum igitur cõmentariorũ diſcurſio prima talis eſt. Secunda uero de terræ ſitu quandã correctionẽ facere conatur, & ſuas explicat cogitationes, ad quas rurſus ſi qua eſt emendatio afferre eam conandum eſt. Mathematicas profecto naturalesq; materias adducere bene dicitur, & quod rotũda ſit terra, ſicut & mundus circum habitatur, & alia generis huius. Si uero talis, qualem ipſe ait, nõ ſane confitentur. Poſteriores autem menſuram collaudant. Hipparchus tamen ad eorum deſignationem, quæ ad ſingulas habitationes apparent, illis utitur diſtãtijs dicens meridianũ per Meroën & Alexandriam & Boryſthenem parum præter ueritatem uariare. Et de forma in iis quæ deinceps ſunt per plura dicit. Et oſtendens quod ſit globoſa terra humida cum natura, & cælum, ſermonem alterare uidetur. Sufficit enim quo ad paucum. Deinceps uero orbis qui incolitur latitudinem deſiniens ait, quod à Meroë quidem ab eius meridiano uſq; ad Alexandriã decem milia ſtad. ſint, hinc̃q; ad Helleſpontum circiter octo milia & centum, Inde ad Boryſthenem quinq; milia, poſtea ad circulũ per Thulem, quam Pytheas inquit, à Britania

Perebi.
Græci.
Teucri.
Galatæ.
Cimmerij.
Τρήρωνες Trerones.
Midas.
Lygdamus.
Madys.
Cobus.
Herodotus.
Hyperborei.
Superauſtrales, id eſt ὑπερνοτίους.
† ἐπιχαιρεκάκους.
† ἐπιχαιρακάς γάθους.
Terræ forma & menſura.
Meroë.
Alexandria.
Helleſpontus.
Boryſthenes.
Thule.

Mare glaciale nia dierũ ſex nauigationem ad arcton abeſſe dicit. Propè uero eſſe mare glaciale. Alia item decem milia & quingenta ſiquidem ſuperaddiderimus ſupra Meroën, alia item tria milia & quadringenta, ut etiã Aegyptiorũ inſulã habeamus, & ter-

Taprobane. ram cinnami feracem, & Taprobanen ſtadia erunt triginta octo milia. Reliquæ ſanè diſtantiæ concedantur illi, ſatis enim confeſſum eſt, circulum à Boryſthene

Pytheas. ad Thulem, compos mentis quis donaret? Cum enim Pytheas mendaciſſimus homo Thulem perſcrutatur, & qui Britannicã Iberniam uident, nihil de Thule di

Britannia. cunt, alias referentes circa Britanniam inſulas paruas. Ipſa uero Britannia longitudine quodam modo æqualis eſt Galliæ, protenſa non maior quinque milibus ſtad. & è regione iacentibus promontoriis definita. Inuicem enim opponuntur orientales extremitates orientalibus, & quæ ab occaſu ſimiliter occiduis, & quæ

Cantium. ab oriẽte inter ſe propinquæ ſunt uſq; ad proſpectũ, Cantiũ uero & rheni excurſiones, ille autẽ ſupra uigintimilia inſulæ longitudinẽ iudicat & Cantium à Gallia diſtare dierũ quorundam nauigationẽ, & de Oſtiæis & trans Rhenũ uſq; ad Scythiã omnia mentitus eſt. Qui igitur de cognitis uſq; adeo locis mentitus eſt, uix quidem de ignotis unicuiq; uera proferre ualeat. Hipparchus & reliqui eundẽ per Bo-

Byzantium. ryſthenem, & per Britanniam parallelũ eſſe arbitrantur ea ratione, quia Byzantij

Maſſilia. parallelus & Maſſiliæ, ad unguẽ par ſit. Nam ipſam rationem eſſe lineæ in Maſſilia ad umbrã dixit. Eandem & Hipparchus ad ſimilis nominis tempus inueniſſe Byzantij refert. E Maſſilia uero ad mediam Britanniam nõ ultra quinq; ſtad. miria ſunt. At enim è media Britannia non plus quatuor milibus p. ogrediens, alio

Hibernia. quodam modo habitabile reperies. Hoc aũt eſſet circa Hiberniam, ut ultra ea ad quæ Thulem elongat, haud amplius habitabilia ſint. Qua uero coniectura dicat ſpatium quod eſt à Thule uſq; Boryſthenen undecim miliũ & quingentum nõ uideo, aberrans autem in latitudine, & male cõiectaſſe de longitudine coactus eſt, quandoquidem cognita longitudo pluſq; cognita latitudo dimidio eſt. Conſentiũt etiam poſteriores, & ex aliis doctrina præſtantiſſimi ab extremis inq;. Inde ad extrema Hiſpaniæ circuli Aethiopum uſq; ad Hiberniæ circulũ. Terminans uero di

India. ctam latitudinem ab nouiſſimis Aethiopũ uſq; ad Thulen plus extendit iam longitudinem, ut pluſq; dimidiã eam efficiat dicta latitudine. Ait igitur terræ ſpatiũ Indicæ uſq; ad flumen Indum anguſtiſſimũ ſedecim milium ſtad. Spatium enim quod ad promontoria modo protenditur minus tribus milibus eſſe. Hinc autẽ ad Caſpias portas milium quatuordecim eſſe, poſtea ad Euphraten decem miliũ, ab Euphrate ad Nilum quinq; miliũ, alia mille & quingẽta uſq; ad Canopi oſtiũ, inde

Carthago. uſq; Carthaginem tredecim milia quingenta, poſtea uſq; ad columnas octo milia ſaltem. Superaſcendit ſanè ſeptuaginta milia octingenta. Adiicienda eſt etiã Europæ curuatura extra columnas Herculeas, Hiſpaniæ quidem oppoſita. Ad occaſum autem uergens non minus ſtad. tribus milibus, & promontoria partim alia, partim uero Oſtidamnia, appellatur autem Calbiũ, & huic adiacentes inſulæ, ex

Calbium. Vxiſama. Oſtidamnia. quibus nouiſſima Vxiſama per trium dierũ (ut ait Pytheas) nauigationem abeſt. Hæc poſtremo loquutus nonnulla de promontoriis, & de Oſtidamniis, & de Vxiſama, & de dictis ab eo inſulis ad longitudinem † contendentia adiungit. Omnia hæc enim ad ſeptentrionem & ad Galliam, non autem ad Hiſpaniam pertinere

† Non contendentia.

inquit

inquit. Immo uero ſupra dimidietatẽ longitudinis latitudinem eſſe ſaluet figmenta Pytheæ ad dictas longitudinis diſtantias, alia duo ſtad. milia ad occidentem, & totidem item ad orientem adiungit. Exhortatus etiam amplius, quia ſecundum naturam eſt dicere maiorem ab oriente ad occidentem eſſe diſtantiam. Secundũ naturam inquit ab aurora ad ueſperam lõgiorem eſſe habitabilem, ſicuti diximus ut Mathematici dicunt, cõiungere circulum, ipſam ſibiipſi conſertã. Itaq; niſi maris Atlantici magnitudo uetaret, per eundem parallelum ex Hiſpania ad Indiã nauigare poſſemus. Reliquam partem ultra prædictam diſtantiam ſupra tertiã eſſe totius circuli partem. Siquidem is per littora ducentis milibus minor eſt ubi prædictam ſtadiorũ dinumerationem ab India in Hiſpaniam fecimus. Nec igitur hæc bene dicit. Nanq; ratio iſta per temperatam zonam q; noſtram ſecundum Mathematicos dici poſſet, cuius pars habitabilis eſt. Cæterum de habitabili (uocamus enim habitabilem quam incolimus, & notam habemus) fas autem eſt in eadem

Zona habitabilis, ὁικεμένη. temperata zona habitabiles duas eſſe, uel etiam plures. Si ſit maxime prope circulum per littora, q i per Atlanticũ pelagus deſcribitur. Rurſum perſiſtens in ea demõſtratione quod terræ forma ſit rotunda, eandẽ aſſequeretur increpationẽ. Simíliter & aduerſus Homerũ de iiſdem diſceptare non ceſſat. Deinceps cum dicat multum de terris continentibus ſermonem extitiſſe, nonnullos q; ipſas diuidere fluuiis

Iſthmoi. inſulas, Nilo inquàm & Tanai declarantes, aliquos autem iſthmis, ideſt inter maria terris, qui ſunt inter Caſpium & Ponticum & rubrum mare & abſciſſam terrã, alios autem Cheroneſos eas dicere, haud intueri dicit, quonã modo hæc ipſa quæſtio in moleſtias conuertat, ſed eorum tantum eſſe, qui magis litem diiudicant, ut inquit Democritus. Nam cum accurati nequaquàm ſint termini, ſicut Colytti &

Colyttus. Melita. Thyrea. Oropus. Melitæ, quem admodum columnarum & ſeptorum hoc habere dicere nos, hoc qui dem eſt, Colyttũ, hoc autem eſt, Melitã terminos habere nõ poſſe, dicere. Ideo de locis aut agris quibuſdam iudicia ſæpe contingere, ſicut Argiuis & Lacedæmoniis de Thyrea, Athenienſibus & Bœotiis de Oropo. Alioqui Græcos tres continentes nominaſſe terras, non ad habitabilem reſpicientes, ſed ad ſuam & contra ſe poſitã

Caria. Iones. Cariam, in qua nunc & Iones & qui deinceps. Tempore autẽ amplius progreſſos ſemper, & pluribus ad noticiã peruenientibus locis in hoc cõuerſa diuiſio eſt. Vtrã igitur primi qui tres illas diuiſerunt, ut ab extremis incipiamus, litem diiudicãtes non ſecundum Democritum, ſed ſecundum ipſum, hi primi fuere ſuam ab cõtraposita Caria determinare quærentes. Vel iſti quidem ſolam intelligebant Græciã & Cariam & paucam contiguam, nec Europam, nec Aſiam, ſimiliter nec Africã.

Aſia. Aphrica. Europa. Reliqui uero accedentes deſcribere idonei orbis cognitionẽ, hi ſunt qui in tria partiti ſunt. Quonam igitur modo terræ diuiſionem minime faciebant? Quis autem partes tres præfatus, & terram continentem uocans unanquanq; partium, non ante totum intelligit, cuius partitionem facit? Quod ſi intelligit, non quidem orbem, cæterum partis alicuius ſuæ diuiſionem facit. Cuius partis mundi partem diceret aliquis Aſiam, aut Europam prorſus continentẽ. Hæc enim craſſo dicta ſunt modo. Adhuc craſſius illud eſt, eum qui loquitur non intueri, ad quam quidem iſtarum actionum partem conuertat confinium inquiſitionem, cum apponat Colytum & Melitam, deinde ad contraria ſubuertere. Si enim de Thyrea atq; Oropo

bella ob confinium ignorationem obtigerunt, ad perturbationum aliquid conuertunt, quod est loca ipsa diligenter disterminare, uel hoc dicit, quod de locis, & mediusfidius de gentibus, ad singula negotium est accurate disterminare. In continentibus autem terris superuacuum. Et tali de re in his nihil minus, in his enim & amplissimis ducibus certamen ac discrepatio fieri potest. Vni quidem qui Asiam haberet, alteri uero qui Africam, diuidenti utrius sit Aegyptus, ager uidelicet Aegypti, qui inferior dicitur. Catanas autem quispiam hoc propter raritatem est. Alio modo dicendum est, continentes ipsas diuidi secundum magnam diuisionem, & quæ ad totum orbem referatur, secundum quem nec hac de re curandum est, si per flumina fines apponentes loca quædam indefinita omiserunt, cum flumina ipsa ad oceanum usq; minime perueniant. Et insulas re uera relinquant cõtinentes. In fine autem cõmentarij eos minime collaudans, qui omnem hominum multitudinem bifariam partiuerunt, in Græcos & Barbaros, & qui Alexandrum cõmonefaciebant, ut Græcis quidem sicut amicis, Barbaris autem sicut hostibus uteretur. Satius esse, inquit, hæc uirtute atq; malitia diuidi. Cõplures enim Græcos malos esse, & Barbaros urbanos, sicut Indos & Arianos, Romanos etiã & Carthaginenses respublicas permirifice tractantes. Quapropter Alexandrum neglectis monitoribus, quot licuit, uiros spectatos acceptos habuisse, eosq; beneficijs ornasse. Sicut ob alia quædam hoc modo diuidentibus, & alios in uituperio, alios in laude ponentibus. Vel quia per illos uincit æquitas & respublica & disciplina, & studiorum coniunctio. Per alios uero contraria, & Alexander igitur non neglectis monitoribus, sed sententiã, mentemq; suscipiẽs, quæ quidem consequebantur nõ contraria faciebat, scribentium cogitationes animaduertens.

Græci.
Barbari.
Alexander.

ARGVMENTVM SECVNDI LIBRI.

COmmentario secundo hæc insunt. Proponens ad uerbum Eratosthenis dicta, diiudicat & arguit quæcunq; nõ recte dicta, uel diuisa, uel descripta sunt. Complura Hipparchi meminit reprehendens. In fine † preciosa expositio, & quodammodo sub unum aspectum tractatus uniuersus de orbis situ, seu cognitione Geographica adiungitur.

† σώντομος *compendiaria*

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER SECVNDVS.

IN tertio de terræ descriptione tabulã de orbis situ instituens, linea quadam ab occasu ad ortum bifariam dispartitur, parallelo, linea æquinoctiali, ab occasu quidem eius terminos columnas locat Herculeas, ad ortum uero summos & extremos mõtes, qui Indiæ latus & septentrionem terminãt. Describit autem lineam à columnis per fretũ Siculum, & extremitates meridianas, & Peloponnesi, & Atticæ usq; Rhodum & sinũ Issicum, hucusq; per mare, & adiacentes continentes prædictam lineam esse dicit. Etenim totum mare nostrũ usq; in Ciliciam, sic in longũ protendi. Postmodũ recte quodammodo eijci ad omnia Tauri montana usq; in Indiam. Taurũ enim recte à columnis mari extensum bifariẽ in longũ totam diuidere Asiam. Vnã quidem eius partem in Boream, reliquam uero in austrũ facientem, ut & ipsum similiter in riparum parallelo, & à columnis hucusq; mare locari contingat. Hæc eloquutus priscam de terræ descriptione tabulam emendari oportere putat. Secundum ipsum enim montiũ ab oriente partes ad septentrionem uariare, simul & Indicam ad septentrionem magis trahi. Huius fidem talem affert, quod extrema Indiæ ad meridiem propinquissima multorũ consensu locis Meroẽs opponũtur ab aëre, cælestibusq; signis coniectantiũ. Hinc uero ad uiciniora septentrioni Indiæ loca ad Caucaseas rupes attinẽtia stadia esse quindecim milia testatur Patrocles, cui propter hominis dignitatem singularemq; Geographiæ peritiam præcipua iure fides adhibenda est. Veruntamen à Meroë ad littora parallelum tantum esse aquilonarem Indiæ plagam Caucaseis rupibus attinentem, in hunc ipsum terminari circulum constet. Aliam quoq; huiusmodi fidem affert, quod interuallum ab Issico sinu ad mare Ponticum circa stad. tria milia est ad aquilonem progredienti, & ad Aminsum uel Sinopes loca quanta montium esse latitudo dicitur ab Aminso ad orientem æquinoctialem procedenti. Prima Colchorum regio est, deinde sub Hyrcanũ mare excessus, & deinceps ad Bactra, & ulterius ad Scythas uia dextrorsum montes habenti. Hæc ipsa autem per Aminsum ad occidentem, per Propontidem ad Hellespontum deducta est linea. A Meroë autem ad Hellespontum non plura q̃ decem & octo milia stad, quot à meridionali latere Indiæ ad Bactrianam plagam,

Terræ descriptio secundum Eratosthenem.
Taurus mons.
Patrocles.
Aminsus.

adiunctis ad milia quindecim tribus milibus, quorum aliqua latitudinis montium erant, aliqua uero Indiæ. Quam quidem ad declarationem Hipparchus contradicit probationes accusans. Nam Patroclem probabilem non esse, cum duo in illũ contraria ferant testimonia, Diemachus atque Megasthenes, qui quosdam ad locos distantiam esse dicunt stad. uiginti milium ad meridiem maris, ad quosdam autẽ triginta. Talia hos differere, & antiquas hisce tabulas concordare, haud uerisimile sanè arbitratur, huic soli Patrocli oportere fidem adhibere, eos omittẽdo qui eidem tantum attestantur. Et in hoc ipso antiquas emendari tabulas. Sed non sic permittere donec de ipsis quicquàm probabilius nouerimus. Hunc sermonẽ permultas inquisitiones habere censeo. Primum quidem quod cum multis ille testimonijs utatur, uno Patroclis seipsum uti dicit. Quinam igitur fuere dicentes meridianas Indiæ extremitates locis Meroës opponi, qui etiam tantum asserentes Meroës distantiam usque ad riparum parallelum ? qui rursus montium latitudinem, uel ex Cilicia ad Aminsum eandem cum istis dicant ? Quiue dicant ex Aminso per Colchos & Hyrcaniam usque ad Bactra & pertinentes ulterius ad orientis mare, directe ad æquinoctiales ortus, & ad montes eorum qui dextrorsum illos habent ? Vel rursus in occasum directæ per hanc lineam, quia per Propõtidem & Hellespontum est ? Hæc enim omnia cepit Eratosthenes perinde ac ab ijs testata qui in locis † constiterunt. Et complura incidens in commentaria, quorum ei est copia, talem habens Bibliothecam qualem ipse inquit Hipparchus. Hæc autem Patroclis fides ex multis confecta est testimonijs regum, qui talem ei credidere principatum, sectatorum suorum contra opinantium, ut & ipse Hipparchus nominatim explicat. Ipsa enim aduersus illos argumenta rerum ab eo dictarum † euidentiæ sunt. Nec illud parum probabile Patroclis argumentum, quod commilitones Alexandri omnia cursim spectasse dicit. Ipsum etiam Alexandrum diligenter inspexisse, cum homines peritissimi totam ad eum regionẽ descripsissent. Quoniã quidem descriptionem sibi posterius traditam fuisse à Xenocle asserit, qui regiæ gazæ custos erat. Quoniam inquit Hipparchus in secundo commentario ipsum Eratosthenem Patroclis credulitatem calumniari, propter suam in Megasthenẽ discrepantiam de longitudine Indiæ, quæ ad latus Aquilonis est. Cum Megasthenes asserat stadiũ quindecim milium, Patrocles uero mille adimat. A quadã enim stationum discrepatione motum, nonnullis propter discrepantiam non credere, illi † uero animum non adhibere. Si igitur propter discrepantiam hic Patrocles fidem non habet, cum differentia circa stadia mille sit, quanto magis neganda fides sit, in quibus differentia circa octo milia stad. existat. Et quod est amplius aduersus duos inuicem consonantes, his quidem asserentibus, inde latitudinem stadiũm uiginti milium esse, Illo autem milium duodecim. Ceterum dicemus quod non nudam causatus est dissonantiam, sed consensionẽ comparans, ac fidei digni tatem de stationum discrepatione. Haud sanè uero mirandum est, si credibili quoq; fiat aliquid credibilius. Et si eidem in aliis quidem credimus, in aliis uero credere negamus, cum firmius quispiam aliquid adiecerit. Est enim ridiculum, si putes per multam admodum dissonantiam id efficere ut ipsi dissonantes minus ac minus fidei consequantur. Contrarium autem in eo quod circa paululum conueniant hoc magis

† Fuerunt, ἠνομλίσ᾽ ἐν τοῖς τόποις. Eratosthenis bibliotheca.

† πίσεις, probationes.

Xenocles.

† Græce est ἐκεῖνη δὲ πρὸς ἕσπ, citra negationem.

magis uidetur. Nanq; error ad paululum, non pusillis tantum, sed eis qui plus cæteris sapiant obuenit. In iis uero circa quæ permultum ille quidẽ, qui forte ducitur oberraret, qui autẽ scientia instructior est minus hoc perpetratur. Ideo ei citius creditur. Vniuersi utiq; Indiæ scriptores utplurimũ falsa loquuti fuere. Egregie uero Diemachus, secũdaq; † dicit Megasthenes, Onesicritus autem & Nearchus & alij eiusmodi iam fermè balbutiunt. Nobis quoq; hæc amplius † perficere obtigit, res gestas Alexandri per commentaria rimantibus. Eximie uero Diemacho & Megasthenis fides abrogãda est. Hi sunt qui homines in aure cubantes, & oris & naris expertes, scriptis commendant, simul & monoculos & tibiis proceros & digitis retro inuersis, Innouarunt etiam Pygmæorum aduersus grues decantata pridẽ ab Homero prælia, triũ etiam palmorum homines aiunt. Isti præterea formicas aurũ effodientes, & Panas cuneato capite, serpentes qui boues & ceruos unà cum cornibus deglutiant, de quibus unus alterum redarguit, quod Eratosthenes commemorat. Nam missi fuerunt ad Palimbotea legati, Megasthenes quidem ad Andracotum, Diemachus uero ad Allitrochaden eius filiũ, ea de peregrinatione eius generis cõmentaria reliquerũt. Qua de causa olim † producti fuere. Verũ Patrocles minime talis. Et reliqui testes haud sanè faciles, quibus usus est Eratosthenes. Nam si meridianus per Rhodum & Byzantiũ recte deprehensus est, & per Ciliciã usq; ad Aminsum recte deprehensus esset. Mutua nãq; distantia ideſt † parallelũ ex multis appareret, quãdo neutra in parte coincidentia coarguatur, quãdo nauigatio ex Aminso in Colchidẽ, quia est ad orientẽ æquinoctialem, etiã uentis arguitur, & anni temporibus & fructibus, & eosdem per ortus. Eodem modo & ad Caspiam plagam trãsgressio, & uia deinceps usq; ad Bactra. Pluribus enim in partibus euidẽtia est, quód que ex omnibus consonat instrumento fidelius est. Quandoquidem idem Hipparchus ipsam à columnis usque ad Ciliciã lineam haud totã per instrumenta, aut Geometriæ regulas apprehẽdit, quia per directam est, & ortũ æquinoctialẽ, uerum totam ex columnis usq; ad fretũ nauigantibus credidit. Quo fit ut neq; ille bene dicat, quandoquidem neq; diei maxime ad breuissimam rationem dicere possumus, nec gnomonis adumbrationes propter montanam radicem ex Cilicia usq; in Indiã. Neque si in mutuo distante linea, ideſt parallela obliquatio sit, dicere habemus. Sed si in directam lineam obseruantes, sicuti uetustæ cõtinent tabulæ, primũ quidem nõ habere dicere idẽ est quod cohibere, qui cohibet neutram uergit in partem, qui autem (ut antiqui) aliorsum uergere iubet, magis quod cõsequens est obseruaret, si consilium dederit, ne omnino terræ forma describeretur. Neque enim cæterorũ montiũ situs sicut Alpium & Pyrenæorũ & Thraciorũ atq; Illyricorũ, & Germanicorum hoc modo dicere possumus. Quis uero maiorẽ antiquis quàm posteris fidem habendã esse duceret ? qui tantopere in tabularum descriptione aberrarũt, quod haud accusauit Eratosthenes, quorũ nulli cõtradixit Hipparchus. Alia deinceps magis referta dubitationibus sunt. Perspice enim si quisq; hoc non moueat, extrema † Indiæ meridiana opponi partibus Meroës, neq; Meroës distantiam † ad os Byzantij, quod est circiter stad. milia octo ac decem. Faceret autem eam quæ à meridianis Indis usq; ad mõtes miliũ triginta, quot euenirẽt absurda: Primo quidem ait, idem est parallelus, qui est per Byzantium, & qui Massiliæ, quemadmodũ

† secundas tenet Megasth.

Indiæ scriptores mendaces

† perspicere.

γνωτικοί τε, ἄσημοι, μονοφθάλμοι, μακροσκελῆς, ὀπισθοδάκτυλοι, τριπιθάμοι.

σφιγγοκέφαλοι. Pygmæi. Formicæ aurũ effodientes. Serpentes maximi.

† πεοαχθέντες † τὸ παράλλη λον.

† Videlicet.

Hipparchus Pytheæ credens inquit, Idem autẽ eſt etiam meridianus per Byzantiũ & Boryſthenem, quod & ipſe Hipparchus approbat, & diſtantiã quoq; approbat à Byzantio in Boryſthenem ſtad. eſſe tribus milibus & ſeptingentis, tantundem ex Maſſilia ad Boryſthenis parallelum eſſet, qui per maritimã Galliæ exiſteret. Tot enim quodammodo percurrentes coniungunt oceano. Rurſus quandoquidem Cinamomiferam plagam poſtremam ad meridiem habitatam nouimus, & ſecundũ ipſum Hipparchum per eam parallelus temperatæ atq; habitabilis initiũ eſt, & ab æquinoctiali diſtat ſtad. circiter milia octo & octingẽta. Poſtquàm igitur dixit ab æquinoctiali per Boryſthenẽ circulũ diſtare ſtad. milia triginta quatuor, reliqua ab horizonte terminante torridã & temperatam ad Boryſthenis plagã, & Galliæ maritimam, ſtad. uigintiquinq; mila ducẽta eſſent. Nauigatio autem à Gallia ſeptẽtrionem uerſus, poſtrema eſſe dicitur à noſtri ſeculi hominibus, uſq; in Hiberniã. Nam ulteriorem Britãnia iacentem regionem difficulter propter frigus habitabilem eſſe † ut ulterius etiam poſita cenſetur iure minime eſſe habitata. A Gallia uero Hiberniam nõ amplius quàm quinq; milibus diſtare dicunt. Vnde circiter milia triginta, uel paulo plura eſſent omnia, quibus orbis latitudo definitur. Eam iã oppoſitã Cinamomiferæ, in eodẽ perallelo ad ortũ iacentẽ ſubeamus, hæc uero eſt circa Taprobanẽ. Ipſa uero Taprobane Indiæ obiecta eſſe uehementer eſt credita inſula in pelago permagna, ad auſtrũ ſita. Porrigitur aũt in Aethiopiã ſupra ſtad. milia quinque (ut fama eſt) è qua multũ eboris ad Indorum nũdinas & teſtudines, & reliqua eiuſmodi onera ſubuehi. Huic inſulæ latitudo ad proportionẽ adijcitur lõgitudini. Eleuatio ex India in ipſam ſtad. trium miliũ, nõ minorẽ efficeret diſtantiã, q̃ quantus erat terminus orbis habitabilis in Meroẽm. Siquidẽ extrema Indiæ opponi debent Meroæ. Veriſimilius autẽ eſt plura tribus milibus ponere. Siquis hoc adijciat ad milia triginta, quæ Diemachus ait, uſq; ad exceſſũ in Bactrianos & Sogdianos, hæ gentes omnes extra habitabilẽ & temperatã excident. Quis igitur hæc dicere auſit, cũ & priſcos, & ætatis noſtræ homines audiat, qui & tẽperiẽ, & fructuũ fertilitatẽ poſteritati prodidere, primũ quidẽ depoſitis ad aquilonẽ Indis. Poſtmodũ de Hyrcania & Aria, ac deinceps Margiana & Bactriana, omnes enim hæ extentæ ſunt ad ſeptentrionale Tauri latus, & Bactriana quidẽ ad excedẽtem in Indos plagam appropinquat. Tãta uero felicitate fruũtur, ut ab inhabitabili quàm plurimũ abſint. In Hyrcania uitem uini metretã ferre dicunt, ficũ ficorũ modios ſexaginta. Triticũ delapſo è culmis fructu denuo renaſci, in arboribus apes operari, & mella de frondibus fluere. Idq; in Mattiana Mediæ, & in Sacaſina & in Araxina Armeniæ fieri. Verum in hiſce haud ſanè tantopere mirandũ eſt, ſi magis q̃ Hyrcania ſpectant ad auſtrũ. Et maior earũ quàm alio in loco temperies. In Margiana uero uitem ſæpius inueniri aſſerunt, cuius ſtipitẽ duorũ uix hominũ ulnæ complectãtur, racemũ duorũ cubitorum longitudinem implere. Parem & Ariam eſſe dicunt uini autem etiã ubertate ſuperare. In ea & uinum ad tres homines ætates, ideſt nonageſimũ annũ perdurare, idq; in uaſis minime picatis. Bactrianã quoq; Ariæ proximã rerũ etiã omnium, oleo duntaxat excepto, fertilem eſſe. Nec uero mirari oportet ſi harũ regionum partes, quod excelſæ & montanæ, frigidæ ſint. Etenim meridiana climata montes habent frigidos, & paſſim fundamenta ſublimia, licet campeſtria

Cinamomifera plaga κινα μωμοφόρος χώρα.

Hibernia.
Britannia.
† *Proinde.*

Taprobane.

Bactriani.
Sogdiani.

Aria.
Margiana.
Hyrcaniæ fertilitas.

Mattiana.
Araxina.
Vitis mira fertilitas & magnitudo.
Racemi maximi.
Vinũ uetuſtiß.
Bactrina.
Aetas quid.

ſtria ſint. Cappadociæ igitur regio ad Euxinũ uergens, cæteris Tauro appoſitis magis ac magis ad aquilonem ſpectat. At enim Bagadania cãpus ingens inter Argæũ montẽ ac Taurũ intercidens perraro ſicubi fructuoſam gignit arborẽ, quanq̃ ad auſtrum magis q̃ mare Ponticũ tribus milibus ſtad. tẽdit. Sinopis autẽ & Aminſi & Phanarſiæ anteriora arua ut plurimũ oliueta gignunt. Oxũ autẽ qui Bactrianã & Sogdianã diſterminat, adeo nauigatu cõmodũ eſſe dicunt, ut trãſportata ab India in ipſum onera in Hyrcaniã facile deuehãtur. Idẽ porrò de locis reliquis per fluuios uſq; in Pontũ fit. Quã igitur talem circa Boryſthenem & maritimã Galliam reperies felicitatẽ? ubi ne uitis quidem naſcitur aut nata minime † perficit. In ijs aũt qui magis ad auſtrũ uergunt, & magis maritimis, & Boſphoreis cuncta producta perficit, ſed in ipſa fructuũ paucitate hiberno tempore defodiunt. Cruſtæ uero glaciei tales apud eos quædã ſunt, in ore quidem paludis Mæotidis tãta glaciei uis eſt, ut quo in loco miſſus à Mithridate imperator equeſtri pugna Barbaros in glacie hyeme ſuperauerat, Illos eoſdẽ nauali prælio, ſoluto per æſtatẽ gelu uicerit. Eratoſthenes & ſcriptũ illud in Aeſculapij templo Panticapenſiũ profert, de hydria ærea per glaciem diſciſſa.

ἔιτις ἄρ' ἀνθρώπων μὴ πείθεται οἷα παρ' ἡμῖν
γίνεται, εἰς τόνδε γνώτω ἰδὼν ὑδρίαν,
ἣν οὐχ ὡς ἀνάθημα θεῷ καλὸν ἀλλ' ἐπίδευγμα
χειμῶνος μεγάλου θῆκε ἱερεὺς σρότιος. *id eſt.*

Si quis mortalium qualia penes nos gerantur minime credit,
Hac inſpecta noſcat hydria,
Quam non ut pulchrum oblatum deo † munus.
Cæterum ut ingentis hyemis indicium Stratius ſacerdos poſuit.

Cappadocia.
Bagadania.
Argæus mons
Sinopis.
Aminſi.
Phanarſia.
Oxus fluuius.

† *Fructũ fert.*

Mæotidis glacies.

† *Donarium.*

Vbi ſanè neq; cum Boſphoranis faciẽda eſt comparatio de dinumeratis antea locis, neque de Aminſo atq; Sinope. Etenim temperatiores quàm illi ſunt quiſpiã dixerit. Nam Boryſthenenſes & Gallos extremos miſſos facile faciant. Quippe cum penè uergentes ſint in idem ad Aminſum, & Sinopem & Bizantium & Maſſiliam, qui uiciniores auſtro Boryſthenenſes & Galli tribus ſtad. milibus & ſeptingẽtis uno ore dicuntur, Diemachus aũt milibus triginta ait. Siquidem aſſunpſerint Taprobanis ſpatium, & torridæ limites, quos non minus milibus quatuor poſuerint, qui exterius locant & Bactra & Ariam ad locos ab torrida diſtantes ſtad. milibus trigintaquatuor, quot ab æquinoctiali ad Boryſthenẽ dicit Hipparchus eſſe. Excident utiq; ad propinquiores aquiloni locos q̃ Boryſthenes & Gallia ſtad. milibus octo & octingẽtis. Quot quidẽ ſtadijs propior ad auſtrũ æquinoctialis eſt, q̃ circulus q torridã temperatãq; terminat. Quẽ per cinamomiferã Indiæ partẽ maxime deſcribi dicimus. Nos utiq; ſuper Gallias plagã uſq; ad Hiberniã, uix habitabilẽ eſſe demonſtramus, quæ nõ plus q̃ quinq; miliũ eſt. Hæc ratio circulũ quendã habitabilẽ eſſe declarat, qui q̃ Hibernia ſtadijs tribus milibus octingẽtis magis ad Aqlonẽ exponitur. Suntq; Bactra & Caſpij maris ſiue Hircanij oſtijs admodũ omnino ſeptẽtrionaliora. Quod quidẽ à ſinu Caſpij maris & Armenijs & Medicis mõtibus diſtat circiter ſtad. ſex milibus, & eius maritimæ ſignũ magis ad aquilonẽ tẽdensuſq; ad Indiã uidetur eſſe, circũflexæ ab India nauigatiõis curſũ habere poſſibilẽ, Sicut eorũ locorũ præfectus Patrocles tradit. Regio etiam Bactriana mille ad

Bactra.

Hipparchus Pytheæ credens inquit, Idem autẽ eſt etiam meridianus per Byzantiũ & Boryſthenem, quod & ipſe Hipparchus approbat, & diſtantiã quoq; approbat à Byzantio in Boryſthenem ſtad. eſſe tribus milibus & ſeptingentis, tantundem ex Maſſilia ad Boryſthenis parallelum eſſet, qui per maritimã Galliæ exiſteret. Tot enim quodammodo percurrentes coniungunt oceano. Rurſus quandoquidem Cinamomiferam plagam poſtremam ad meridiem habitatam nouimus, & ſecundũ ipſum Hipparchum per eam parallelus temperatæ atq; habitabilis initiũ eſt, & ab æquinoctiali diſtat ſtad. circiter milia octo & octingẽta. Poſtquàm igitur dixit ab æquinoctiali per Boryſthenẽ circulũ diſtare ſtad. milia triginta quatuor, reliqua ab horizonte terminante torridã & temperatam ad Boryſthenis plagã, & Galliæ maritimam, ſtad. uigintiquinq; mila ducẽta eſſent. Nauigatio autem à Gallia ſeptẽtrionem uerſus, poſtrema eſſe dicitur à noſtri ſeculi hominibus, uſq; in Hiberniã. Nam ulteriorem Britãnia iacentem regionem difficulter pròpter frigus habitabilem eſſe † ut ulterius etiam poſita cenſetur iure minime eſſe habitata. A Gallia uero Hiberniam nõ amplius quàm quinq; milibus diſtare dicunt. Vnde circiter milia triginta, uel paulo plura eſſent omnia, quibus orbis latitudo definitur. Eam iã oppoſitã Cinamomiferæ, in eodẽ perallelo ad ortũ iacentẽ ſubeamus, hæc uero eſt circa Taprobanẽ. Ipſa uero Taprobane Indiæ obiecta eſſe uehementer eſt credita inſula in pelago permagna, ad auſtrũ ſita. Porrigitur aũt in Aethiopiã ſupra ſtad. milia quinque (ut fama eſt) è qua multũ eboris ad Indorum nũdinas & teſtudines, & reliqua eiuſmodi onera ſubuehi. Huic inſulæ latitudo ad proportionẽ adijcitur lõgitudini. Eleuatio ex India in ipſam ſtad. trium miliũ, nõ minorẽ efficeret diſtantiã, q̃ quantus erat terminus orbis habitabilis in Meroẽm. Siquidẽ extrema Indiæ opponi debent Meroæ. Veriſimilius autẽ eſt plura tribus milibus ponere. Siquis hoc adijciat ad milia triginta, quæ Diemachus ait, uſq; ad exceſſũ in Bactrianos & Sogdianos, hæ gentes omnes extra habitabilẽ & temperatã exciderent. Quis igitur hæc dicere auſit, cũ & priſcos, & ætatis noſtræ homines audiat, qui & tẽperiẽ, & fructuũ fertilitatẽ poſteritati prodidere, primũ quidẽ depoſitis ad aquilonẽ Indis. Poſtmodũ de Hyrcania & Aria, ac deinceps Margiana & Bactriana, omnes enim hæ extentæ ſunt ad ſeptentrionale Tauri latus, & Bactriana quidẽ ad excedẽtem in Indos plagam appropinquat. Tãta uero felicitate fruũtur, ut ab inhabitabili quàm plurimũ abſint. In Hyrcania uitem uini metretã ferre dicunt, ficũ ficorũ modios ſexaginta. Triticũ delapſo è culmis fructu denuo renaſci, in arboribus apes operari, & mella de frondibus fluere. Idq; in Mattiana Mediæ, & in Sacaſina & in Araxina Armeniæ fieri. Verum in hiſce haud ſanè tantopere mirandũ eſt, ſi magis q̃ Hyrcania ſpectant ad auſtrũ. Et maior earũ quàm alio in loco temperies. In Margiana uero uitem ſæpius inueniri aſſerunt, cuius ſtipitẽ duorũ uix hominũ ulnæ complectãtur, racemũ duorũ cubitorum longitudinem implere. Parem & Ariam eſſe dicunt uini autem etiã ubertate ſuperare. In ea & uinum ad tres homines ætates, ideſt nonageſimũ annũ perdurare, idq; in uaſis minime picatis. Bactrianã quoq; Ariæ proximã rerũ etiã omnium, oleo duntaxat excepto, fertilem eſſe. Nec uero mirari oportet ſi harũ regionum partes, quod excelſæ & montanæ, frigidæ ſint. Etenim meridiana climata montes habent frigidos, & paſſim fundamenta ſublimia, licet campeſtria

Cinamomifera plaga κινναμωμοφόρος χώρα.
Hibernia. Britannia.
† Proinde.
Taprobane.
Bactriani. Sogdiani.
Aria. Margiana. Hyrcaniæ fertilitas.
Mattiana. Araxina.
Vitis mira fertilitas & magnitudo.
Racemi maximi.
Vinũ uetuſtiß.
Bactrina.
Aetas quid.

ſtria ſint. Cappadociæ igitur regio ad Euxinũ uergens, cæteris Tauro appoſitis magis ac magis ad aquilonem ſpectat. At enim Bagadania cãpus ingens inter Argæũ montẽ ac Taurũ intercidens perraro ſicubi fructuoſam gignit arborẽ, quanq; ad auſtrum magis q̃ mare Ponticũ tribus milibus ſtad. tẽdit. Sinopis autẽ & Aminſi & Phanarſiæ anteriora arua ut plurimũ oliueta gignunt. Oxũ autẽ qui Bactrianã & Sogdianã diſterminat, adeo nauigatu cõmodũ eſſe dicunt, ut trãſportata ab India in ipſum onera in Hyrcaniã facile deuehãtur. Idẽ porrò de locis reliquis per fluuios uſq; in Pontũ ſit. Quã igitur talem circa Boryſthenem & maritimã Galliam reperies felicitatẽ? ubi ne uitis quidem naſcitur aut nata minime † perficit. In iſs aũt qui magis ad auſtrũ uergunt, & magis maritimis, & Boſphoreis cuncta producta perficit, ſed in ipſa fructuũ paucitate hiberno tempore defodiunt. Cruſtæ uero glaciei tales apud eos quædã ſunt, in ore quidem paludis Mæotidis tãta glaciei uis eſt, ut quo in loco miſſus à Mithridate imperator equeſtri pugna Barbaros in glacie hyeme ſuperauerat, Illos eoſdẽ nauali prælio, ſoluto per æſtatẽ gelu uicerit. Eratoſthenes & ſcriptũ illud in Aeſculapij templo Panticapenſiũ profert, de hydria ærea per glaciem diſciſſa.

» Τίτις ἄρ' ἀνθρώπων μὴ πείθεται οἷα παρ' ἡμῖν
» γίνεται, εἰς τλίου δ' γνώτω ὑδῶρ ὑδρίαν,
» Ἣν οὐχ ὡς ἀνάθημα θεῷ καλὸν ἀλλ' ἐπίδευγμα
» χειμῶνος μεγάλου θῆκ' ἱερεὺς σρᾶτιος. *id eſt.*

Si quis mortalium qualia penes nos gerantur minime credit,
Hac inſpecta noſcat hydria,
Quam non ut pulchrum oblatum deo † munus.
Cæterum ut ingentis hyemis indicium Stratius ſacerdos poſuit.

Cappadocia.
Bagadania.
Argæus mons
Sinopis.
Aminſi.
Phanarſia.
Oxus fluuius.
† Fructũ fert.
Meotidis glacies.
† Donarium.

Vbi ſanè neq; cum Boſphoranis faciẽda eſt comparatio de dinumeratis antea locis, neque de Aminſo atq; Sinope. Etenim temperatiores quàm illi ſunt quiſpiã dixerit. Nam Boryſthenenſes & Gallos extremos miſſos facile faciant. Quippe cum penè uergentes ſint in idem ad Aminſum, & Sinopem & Bizantium & Maſſiliam, qui uiciniores auſtro Boryſthenenſes & Galli tribus ſtad. milibus & ſeptingẽtis uno ore dicuntur, Diemachus aũt milibus triginta ait. Siquidem aſſunpſerint Taprobanis ſpatium, & torridæ limites, quos non minus milibus quatuor poſuerint, qui exterius locant & Bactra & Ariam ad locos ab torrida diſtantes ſtad. milibus trigintaquatuor, quot ab æquinoctiali ad Boryſthenẽ dicit Hipparchus eſſe. Excident utiq; ad propinquiores aquiloni locos q̃ Boryſthenes & Gallia ſtad. milibus octo & octingẽtis. Quot quidẽ ſtadijs propior ad auſtrũ æquinoctialis eſt, q̃ circulus q torridã temperatãq; terminat. Quẽ per cinamomiferã Indiæ partẽ maxime deſcribi dicimus. Nos utiq; ſuper Gallias plagã uſq; ad Hiberniã, uix habitabilẽ eſſe demonſtramus, quæ nõ plus q̃ quinq; miliũ eſt. Hæc ratio circulũ quendã habitabilẽ eſſe declarat, qui q̃ Hibernia ſtadijs tribus milibus octingẽtis magis ad Aqlonẽ exponitur. Suntq; Bactra & Caſpij maris ſiue Hircanij oſtijs admodũ omnino ſeptẽtrionaliora. Quod quidẽ à ſinu Caſpij maris & Armenijs & Medicis mõtibus diſtat circiter ſtad. ſex milibus, & eius maritimæ ſignũ magis ad aquilonẽ tẽdensuſq; ad Indiã uidetur eſſe, circũflexæ ab India nauigatiõis curſũ habere poſſibilẽ, Sicut eorũ locorũ præfectus Patrocles tradit. Regio etiam Bactriana mille ad

Bactra.

Scythia aquilonem ſtadiis extenditur, Scythia agro longe ampliore ulterius paſcitur, & ad ſeptentrionale mare finitur, licet paſtoralem ducens uictum. Quonam igitur modo ſi Bactra ipſa quoq; incidunt ab habitabili (tametſi diſtantia è Caucaſo uſq; ad ſeptentrionale pelagus paulo ſupra milia quatuor per Bactrianam lineam eſſet) hæc ad ſtadiorum dinumerationem adiuncta quæ ab Hibernia ad aquilonem computatur conficit ſummatim diſtantiam per inhabitabilem ſupra ſtadiorum numerum per Hiberniam, ſtad. ſeptem miliũ & octingentũ? Siquis uero milia quatuor ſtad. omittat, eæ partes quidẽ Bactrianæ Caucaſo propinquæ Hiberniæ plaga uiciniores erũt aquilonẽ ſtadijs tribus milibus & octingentis. Plus autẽ quàm Gallica & Boryſthenica milibus octo & octingentis. Dicit autẽ Hipparchus ad Boryſthenen & Galliam totis æſtiuis noctibus ſolis ſplendorem ab occaſu ad ortum ambientem illuceſcere. Solſtitiis autem hybernis ad plurimũ ſolem leuari nouẽ cubitis. In diſtantibus autẽ à Maſſilia ſex milibus & trecentis, quos ille quidem adhuc Gallos arbitratur. Ego uero Britãnos aquiloni propinquiores arbitror quàm Gallia ſtad. duobus milibus & quingẽtis. Idipſumq; iis multo magis quidẽ obuenire cẽſet. †hibernis uero diebus ſol eleuatur ſex cubitis, Quatuor autẽ diſtãtibus à Maſſilia ſtad. nouẽ milibus & centũ, ulterioribus autẽ minus q̃ tribus. Qui noſtra etiã ratione uiciniores eſſent aquiloni quàm Hibernia. Hic autẽ Pytheæ credens hanc habitationẽ ad partes Britanniæ ad auſtrũ magis ſpectãtes locat. Aitq; lõgiſſimũ hoc in loco diem eſſe horarũ æquinoctialiũ decẽ & nouẽ, uerum decẽ & octo ubi ſol quaternis eleuatur cubitis, quos ab Maſſilia diſtare inquit ſtad. nouem milibus ac centum. Adeo ut Britanni maxime ad auſtrum uergentes, magis ad ſeptentrionẽ quàm iſti accedunt. Vel igitur in eodẽ parallelo ſunt cũ Bactrianis ad Caucaſum, uel in aliquo propinquo. Dictũ enim eſt ſecundũ Diemachum Bactrianos ad Caucaſum propiores eſſe aquiloni quàm Hiberniã ſtad. tribus milibus & octingentis. His autem adiunctis illis, quæ ſunt ab Maſſilia ad Hiberniam, efficiũtur milia duodecim & quingenta. Quis igitur ſcripſit illis in locis, dico autem Bactrianis, hanc maximorum dierum longitudinem, uel ſolis eleuationem mediĩ cæli tempore in hiemalibus ſolſtitiis? Hæc nanq; omnia oculis uiſa uel imperito, nulla Geometrica indigent deſignatione, ſicut antiquorum permulti cõſcripſerunt, & qui res Perſicas literis cõmendarũt, & poſteriorũ ad noſtrã uſq; ætatẽ. Quonã modo tãta locorũ felicitas ſermone uulgata, talibus cõfeſſa fuiſſet ex cælo apparẽtibus? Ex dictis aũt manifeſtũ eſt, quod & ſapienter demonſtrationi cõtradicit, quod idẽ quæſita ualeant, & quæſitũ ad demõſtrationẽ ſumant. Inſuper cũ ille Diemachũ ignarũ oſtẽdere uelit †talibusq; carentẽ & uacuũ. Cenſere enim Indiã inter autũnale æquinoctiũ & hiemalẽ tropicũ iacere, & Megaſtheni cõtradicere, q̃ in auſtralibus Indiæ partibus urſas occultari, & contrarias umbras cadere dicit, quoniã horũ neutrũ in ullis indiæ partibus cõtingit. Cũ hæc dicat, imperite dicũtur. Putare enim autumnalem à uernali differre ſecundũ diſtantiã ad Tropicos, indocti eſt, eodem exiſtente circulo & ortu & diſtantia Tropici in terra ab æquinoctiali, in quorũ medio ille Indiam ponit, cum in ipſa dimenſione multo minus demõſtratum ſit ſtad. uiginti milibus, obtigiſſe autem ſecundum illum ipſum id quod ipſe extimat, non quod ille. Nam quũ uiginti, uel etiam triginta milibus conſtet India, non tantã ſanè diſtantiam

Boryſthenes. Gallia.

Britannia.

† χειμερινοῖς

Dies horarũ xix.

† ἀπείρως τῶν τοιούτων. *ideſt imperitum huiuſmodi rerũ.*

India.

tiam intercidere poſſe quantam ille aſſeruit. Eiuſdem autem ignorationis eſſe, dicere nullis in locis Indiæ urſas occultari, neq; contrarias umbras cadere, quod progredienti recte ab Alexandria milibus quinq; ſtatim obtingere incipit. Eos uero qui hæc dixerunt rurſus Hipparchus non bene profecto corrigit. Primum ab hyemali Tropico æſtiuũ aſſumens, poſtea non exiſtimãs uti oportere teſte mathematicarum rerũ, homine aſtrologiæ ignaro, ſic Eratoſthene illius præcipue teſtimonium iudicante, nec more quodam communi aduerſus uaniloquos utente. Vnum enim quoddam ex argumentis eſt contra uaniloquentes, cum illorũ ſententiam, qualiſcunq; ſit, nobis patrocinantẽ demonſtramus. Nunc igitur ſupponentes partes Indiæ, maxime in auſtrũ ſpectantes iis quæ ſunt ad Meroën opponi, quod permulti & dixerunt & crediderũt, quæ hic incõuenientia proueniant, demõſtrabimus. Poſtq̃ uero Hipparchus nihil huic ſuppoſitioni nunc contradicens, poſtmodum tamen in ſecundo cõmentario minime concedit, & hæc conſiderãda eſt ratio. Inquit igitur, cum in eodem parallelo circulo iacentes inuicem opponantur, quandoquidem magna interſit diſtantia, hocipſum cognoſci non poſſe, quod loca ſub eodem parallelo ſint ſine climatũ comparatione, quæ per alterum locorũ eſt. Philon igitur qui nauigationẽ in Aethiopiã ſcripſit, ſolem ad Meroës clima ante quintã & quadrageſimã æſtiui tropici diem ad uerticem eſſe tradit. Vmbilici quoq;, quem Gnomonem uocant, rationem aſſerere. Ad tropicas autem & æquinoctiales umbras ipſum Eratoſthenem propè cum Philone concordare, ipſum autem Indiæ clima, cum à nullo, tum uero neq; ab ipſo Eratoſthene tractari. Quod ſi utraq; illic urſa (ut cenſent) occultatur, cum Nearcho credit nõ fieri poſſe, ut Meroë & ipſæ Indiæ extremitates ſub eodem iaceant parallelo. Quod ſi de duabus urſis diſparentibus Eratoſthenes pariter cum id dicentibus declarat, quonam modo de ipſo Indiæ climate neq; Eratoſthenes nec ullus demonſtrat? Hæc enim de climate ratio eſt. Si autem non ſimul declarat, diſcedat à cauſa, ſed non utiq; ſimul declarat, uerũ cum Diemachus in nulla Indiæ parte urſas occultari, neq; contrarias umbras cadere dicat, quæ ſuſpicatus eſt Megaſthenes, imperitiã eius damnat, implicitũ id putans mendaciũ, in quo & ſecundũ ipſum Hipparchũ manifeſte habet. Atqui contrarias cadere umbras mendaciũ implicauit. Etenim niſi ipſi Meroë opponitur, extrema Indiæ magis q̃ Syene ad auſtrũ cõcedere uidetur. Et in ſequentibus quidem cũ de eiſdẽ conatur, uel eadem redargutis à nobis dicit, uel falſis utitur ſuppoſitionibus, uel quod nequaq̃ eſt conſequens infert. Nec enim à Babylone ad Thapſacũ quatuor milia ſtad. & octingenta eſſe, hinc uero uerſus ſeptentrionẽ ad Armenios mõtes mille ac centũ, ſequitur, ut ex Babylone per ipſius meridianum ad montes arcticos plura ſex milibus ſint. Nec à Thapſaco ad mõtes mille ac centũ, Eratoſthenes ait, ſed reliquũ eſſe quiddã immenſuratũ. Itaq; intentio ex nõ data ſuppoſitione nõ cõcluditur, nec uſquaq; Eratoſthenes Thapſacum declarauit à Babylone ad ſeptentrionem pluſq̃ milibus quatuor & quingentis ſtad. iacere. Dehinc antiquis conſonans tabulis non ea quæ ab Eratoſthene dicuntur profert de ſigillo tertio, ſed ſibi ipſi ad gratiam declarationẽ fingit ad ingenioſam ſubuerſionem. Ille nanq; prædictam ſequens poſitionem Tauri & maris† ex columnis, hac linea orbem duas in partes diuidens, & unã quidem Borealem, alteram uero auſtrinã partem appellãs.

Philon.

Gnomon.

Thapſacus.

† *Quod eſt à columnis.*

Sigilla.

Et harum iterum utranq; in portiones possibiles partire nititur. Eas uero sigilla uocat. Et austrinæ quidem partis primum dicens sigillum Indiam, secundum aũt Arianam, quæ descriptionem habent facilem, ambarumq; longitudinem ac latitudinem reddere ualuit, modo uero quodam & figuram, uelut scientia præditus geometrica. Terrã enim Indicam ex lata in acutam speciem porrigi, & rhomboidem esse, quia latera partim à mari alluuntur & austrino & orientali, cum sinuosa minime ripas agat, reliqua autem partim monte, partim fluuio, hic etiam forma per lineam rectam, aliqua in parte seruata. Arianam uero tria montiũ habentem latera, quæ ad perducendam per mutuæ distantiæ parallelas inter se lineas figurã, cõmodissima sint. Cũ autem occidentalem signis definire non †habeat, quia gentes linea quadam inuicem se mutant, tamen à Caspijs portis ad extremitatem Carmaniæ finiente continuas partes ad sinum Persicũ manifestat, Hoc uero latus uocat occidentale, uersus autem Indum, orientale. Inuicem autem distantia, id est parallela reliqua non dicit, nec quod monte, nec quod mari, sed unum quod aquilonare, alterum uero austrinum, hunc in modũ perfecta quadam forma secundũ reddens sigillum. Perfectius tertium sigillũ plures reddit ob causas. Primam quidẽ dictã, quoniam quæ à Caspijs portis usq; in Carmaniam extat, non aperte diffinita est, quæ tertio ad sigillum secundũ lateri cõmunis est. Deinde quia sinus Persicus in austrinũ latus incidit, quod quidẽ & ipse dicit. Itaq; necessario inductus est ipsam è Babylone lineam, perinde ac rectam quandã per Susa ac Persepolin, usq; ad Carmaniæ & Persidis terminos capere, qua emensam reperire uiam poterat, quæ tota paulo pluriũ, quàm stad. nouies millium extat. quod quidem australe latus uocat. Cæterũ parallelum à septentrionali distans, nõ utiq; dicit. Certum autem est, quod nec Euphrates quo latus definit occiduũ, per rectam lineam prope sit, uerum è montibus in meridiem profluens, deinde per ortum, & rursus in austrum deflectitur quoad erumpat in mare. Non rectum autem amnis ostendit meatum, cum Mesopotamiæ situm eloquitur, quem Tigris & Euphrates in unum coëuntes efficiunt nauigio, ut inquit, similem. Atqui neq; totum occidentale latus à Thapsaco usq; in Armeniam dimensum habet, quod Euphrates ipse disterminat. Sed quanta sit pars ab Armenia & montibus Arcticis habere se negat, cum nondũ mensurata fuerit. Quas ob res tertiam se particulam in figuræ modum ædidisse refert. Etenim interualla ex multis stationes quasdam tractantibus, aggregasse dicit, quas sine inscriptione existentes nominat. Ingratæ mentis Hipparchus esse uidetur, cum ad hanc perfectam rationem uia quadam geometrica contradicat, in qua ijs habenda est gratia, qui locorũ† naturam quouis modo posteritati prodiderunt. Quando igitur ex iis quæ ille commemorat, geometricas minime capit materias, sed sibimet fingens, ambitiosum apertius explicat animum. Ille quidem tertiam hoc pacto particulam in figuræ modum ædidisse refert, decem milium stad. à portis Caspijs ad Euphratem. Particulatim uero diuidens tanquam descriptam repertu facilem dimensionem, sic iterum ab Euphrate initium ponit, & transitum eius per Thapsacum faciens usq; ad Tigridem quidẽ, quâ traiecit Alexander, mille & quadringenta stadia scribit. Hinc uero ad succedentes inde locos per Gaugamela & Lycũ & Arbela & Ecbatana, quâ Darius è Gaugamelis fuga surreptus est usq;

Orbis partitio per sigilla.

India σύμβολος.

† possit.

Mesopotamia

Hipparchi ingratitudo.

† φύσιν.

adportas Caspias decem milia explet, trecenta tantum abundantius addens. Latus quidem aquilonare hunc metitur in modum, non æquali montibus distantia, hoc est parallelũ id collocans, nec ipsa quidem per columnas & Athenas & Rhodũ linea. Nam Thapsacus multũ distat à montibus, mons uero & à Thapsaco uia ad Caspias portas coincidunt. Hæ aũt partes mõtis ad septentrionem expositæ sunt. Sic aquilonare latus edens, hoc quidem austrinũ (inquit) ad mare† capere nõ licet, quia Persicus intercidat sinus. At à Babylone per Susa & Persepolin & Persidis cõfinia, & Carmania stad. esse nouem milia & ducenta, quod austrinũ appellat, cum tamen austrinũ non dicat parallelum septentrionali, discrepantiũ uero longitudinis euenire, ideo inquit de septentrionali & austrino latere posito, quia Euphrates usq; ad quoddã spatium in meridiem profluens multum inclinat ad ortũ, uerum ex maritimis lateribus occidentale primum dicere, de quo unum ne an duo sint, in medio considerari licet. A transitu enim ad Thapsacũ† præter Euphratem ad Babylonem stad. inquit esse quatuor milia & octingẽta. Hinc aũt ad Euphratis eruptiones & oppidũ Teredonem tria milia octingenta, à Thapsaco ad aquilonẽ usq; ad portas Armenias dimẽsa interualla ad mille ac centũ existere. Per Gortinæos autem & Arnios† non item, & ideo hæc omisit. Lateris uero ad orientem pars ipsa per Persicam secundum longitudinem à mari rubro ad Medos & Arctos non minus octo milibus uidetur esse, à promontorijs uero nonnullis ultra milia nouem. Reliquũ Parætanicam & Mediam & Caspias portas circiter tria milia. Tigris autem fluuius, & Euphrates ex Armenia in meridiem labentes, cũ Gortynæos montes perfluxerint magnum circunplectentes ambitũ, permultum'q; intra se circuneuntes agri, ipsam inquam Mesopotomiã in Hybernũ ortum ac meridiem uertũt. Et amplius quidem Euphratem. Hunc autem propius semper Tigrin constitutũ ad Semiramidis murum, & uicum nomine Opin, à quo circiter stad. ducenta distantem, & per Babylonem labentem in Persicum elabere sinum, forma uero, inquit, Mesopotamiæ, ac Babyloniæ similis sit† nauigio. Talia quidem tradit Eratosthenes. De tertio uero sigillo, & talia quidem cõmittit errata quæ cõsiderabimus. Quæ autem Hipparchus illi obijcit nõ admodum, sed quæ dicat cõsideremus. Cõfirmare enim uolens ab initio dictum, quod India nequaq̃ ad austrum transponenda sit, sicut arbitratur Eratosthenes, hoc ex iis liquere, inquit, maxime, quæ ille ipse obijcit. Tertiam enim, inquiens, particulã ad aquilonare latus à linea de portis Caspijs ad Euphratem determinari, quæ sit stad. decem milium. Post hæc affert latus australe à Babylone ad Carmaniæ fines paulo plus esse milium nouem, latus uero ad occasum à Thapsaco ad Euphratem esse ad Babylonem milium quatuor & octingentum stad. & deinceps ad eruptiones trium milium. Spatiũ ad septentrionẽ à Thapsaco, cum quidem mensuratur usq; ad mille ac centum, reliqua uero nõ etiã. Cũ igitur dicat Boreale latus tertiæ particulæ, hoc est milium uiginti, horũ aũt parallela à Babylone recta usq; ad oriẽtis latus cõputata est paulo pluribus nouem milibus, patet quod Babylon multò plus stad. mille ad orientẽ est exposita, q̃ transitus Thapsaci. Dicemus aũt quod si in eadẽ meridionali recta exacte, Caspiæ portæ caperentur, & Carmaniæ ac Persidis fines, in rectas'q; decurreretur à prædicta meridionali recta, & quæ ad Thapsacũ, & quæ ad Babylonẽ est, hoc accideret.

Tigris.

Euphrates.

Opis uicus.

Mesopotamiæ forma.

† ὑπερσὰς.

Nam

† Intelligere.

† παρὰ τὸν εὐφράτην.

† μικρὸν

Nam quæ abĳcitur ei quæ per Babylonem uſq; ad eam rectã meridionalem quæ per Thapſacum ducitur, par eſſet uel ad ſenſum. Super eã uero quæ eſt à Caſpĳs portis ad Thapſacũ extẽditur, adeo ut per exceſſum Babylõ ad orientẽ inclinatior ſit Thapſaco, quanto excedit illa, quæ eſt de Caſpĳs portis ad Thapſacũ, eã quæ eſt de Carmanĳs mõtibus ad Babylonẽ. Sed lineã quæ occiduũ latus diſterminat Arianæ ad meridianũ iacens, minime cõmemorauit Eratoſthenes, neq; illã quæ à Caſpĳs portis ad Thapſacũ ad rectas ei quæ per Capſias portas, meridianã, ſed eã potius quæ & mõte deſcribitur. Ad quã illa quæ ad Thapſacũ ab eodẽ ſigno deducta, à quo & mõtis linea, angulũ efficit. Neq; alia ad Babylonem à Carmania ducta parallela cõmemorata eſt, quàm ea quæ ad Thapſacũ ducitur. Nec ſi parallela ſit, nõ directam uero per Caſpias portas meridianam, nihil amplius ad computationem efficeretur. Is autem hæc ex apparatu capiens, oſtendens q;, ut exiſtimat Babylonem ſecundum Eratoſthenem magis quàm Thapſacũ ad ortum expoſitã, paulò plus quàm ſtadĳs mille. Rurſus alio pacto fingit ſibĳpſi ſuppoſitũ ad reliquam demonſtrationem, & ait, ſi intelligatur recta à Thapſaco ad meridiem ducta, & à Babylone ad hanc perpendiculam, triangulũ angulis rectis fore conſtitutum, & à latere ex Thapſaco in Babylonem extento, & ex perpendiculo à Babylone ad lineã meridianam in Thapſacũ, ducta per ipſa Thapſacum meridiana. Huius autem trianguli extentam recte à Thapſaco in Babylonem locat, quã quatuor miliũ octingentorum eſſe dicit. Meridianam uero è Babylone per Thapſacũ lineam perpẽdicularem, paulo plus quàm mille, quot ſtad. erat exceſſus illius, quæ ad Thapſacũ ad eandem uſq; Babylonem procedendo. At uero ex his & reliquam computat earum, quæ ad rectam prominet, quæ longe amplior exiſtit, quàm quæ ad perpendiculum dicta eſt. Huic autem addit illam, quæ à Thapſaco ad urſam eĳcitur ad Armenios uſq; montes, cuius menſuratam eſſe partem, inquit Eratoſthenes, & eſſe mille & centum. Quod uero menſuratũ non eſt, prorſus omittit. Iſte autem ad minus mille ſupponit, adeo utab ambobus ſimul duo milia ac centũ efficiãtur. Quod adĳciens ad latus in rectã trianguli uſq; ad perpendiculũ Babylonis per multa milia diſtantiã cõputat, quæ ab Armenĳs montibus parallelo per Athenas uſq; ad Babylonis perpendiculum, quod in Babylonis parallelo conſtituiuitur. A parallelo aũt per Athenas ad Babylonẽ nõ minus ſtadĳs duobus milibus & quadringentis cõtẽdunt, cũ totũ meridianũ ſupponatur tot ſtadĳs; quot inquit Eratoſthenes. Quod ſi hoc ita eſt, nequaq; forẽt Armeniæ mõtes & Tauri in parallelo per Athenas, ut cẽſet Eratoſthenes. Sed multis ſtad. milibus ſeptentrioni uiciniores ſecundũ eundẽ illũ. Hinc ad uſurpandũ ſuppoſitionis apparationẽ ad rectũ anguli in triangulo ordinem, & hoc capit ad id quod nõ conceditur, ut à Thapaſco linea ad rectum angulum extenta recta ſit, uſq; Babylonem in ſtad. quatuor milibus octingentis. Penes Euphratem enim hanc eſſe uiam, inquit Eratoſthenes, & Meſopotamiã cum Babylonia ingenti circulo contineri, dicens ſub Euphrate ac Tigride, maiorem autem ambitus partem ab Euphrate dicit euenire. Recta igitur à Thapſaco ad Babylonem, cum penes Euphratẽ exiſtat, nequaq; tot ſtadiorũ exiſteret, neq; propé. Subuerſa itaq; eſt hæc ratiocinatio. Atqui dictum eſt, duabus datis lineis fieri non poſſe, ut à Caſpĳs portis deducantur, una quidem ad Thapſacum, altera uero ad

ad montes Armenios inuicem diſtantes à Thapſaco, qui abſunt à Thapſaco ſaltem (ut inquit Hipparchus ipſe) duobus milibus & centum ſtad. utranq; parallelã eſſe, & inter ſe, & cum ea quæ per Babylonem, quam latus auſtrale appellauit Eratoſthenes. Ille quidem cum ad mõtes uiam menſuratã dicere nequiret, eam tamen quæ eſt à Thapſaco ad portas Caſpias aſſeruit, adiecitq; id ſecundũ quandam formæ rationem dixiſſe. Alioqui ſi quis longitudinem dicere uelit eius loci, qui poſt Arianã uſq; ad Euphratem exiſtit, non multũ refert, hánc ne an illam dimetiatur. Qui uero ut parallelas, id eſt mutuo diſtantes dici audiat, puerilẽ penitus hominis imperitiã cogniturus dãnaturusq; uideretur. Próinde hæc périnde ac puerilia ſunt omittenda. Quæ uero quiſpiam ab Eratoſthene dicta carperet, huius generis ſunt, Quemadmodũ ea quæ eſt in membra diuiſio, ab ea differt quæ eſt per partes, quippe quæ per partes eſt facta conciſio circunſcriptionem accipit, cum naturalem habeat directione quadam formaq; ſignatam, unde & hoc dictum eſt, illum per membra concidit. Illa uero tale nihil habet, proprie uero utimur, utriuſq; tempus neceſſitatemq; conſiderantes. Hoc pacto in terræ deſcriptione partium quidem conciſiones facere oportet ad ſingula pertinentes. Imitari uero conciſiones, quæ per membra fiunt potius quàm obtingentes prout ſors tulit. Id enim cui adſunt ſigna frequentia, quodq; facile terminabile eſt, etiam ex eo ſuſcipere eſt, cuius neceſſitatem geographus, id eſt orbis deſcriptor habet. Terminat uero † facile, cũ fluuĳs uel mõtibus aut mari poſſibile eſt diſtingui, & gente aut gentibus & magnitudine aliqua uel forma, ubi hoc fieri queat. Quaqua uerſum autẽ pro geometrica doctrina ſimplicitas & perfectior ſufficiens. Magnitudo quidem igitur ſufficiẽs eſt, ſi maximã longitudinem latitudinemq; dixeris, quemadmodũ, ſi orbis longitudo ſeptuaginta milium obtigerit, latitudo autem paulò minor quàm longitudinis medietas, figuram uero cuidã geometricarũ figurarũ comparares, forte Siciliam triangulo, uel alteri cognitæ cuipiam aſſimilans, ſicut † corio Hiſpaniã, & Peloponneſum platani folio. Quanto uero maius eſt quod concidetur, tanto ampliores fieri portiones decet. Terra igitur habitabilis dupliciter diuiditur, & Tauro & eo quod eſt ad columnas mari belle, & auſtrali de parte, & Indica quidem à multis quaquauerſum terminatur. Nam ex monte & fluuio & freto & nomine uno, ut gentis unius, gens. Vnde & quadrilatera & rhombo, aut turbini recte ſimilis appellatur. Ariana uero minorem circunſcribendi facultatem habet, cum occidentale latus cõfuſum ſit. Tamen tribus lateribus ut rectis definitur, & nomine périnde ac gentis unius. Tertium aũt ſigillum omnino circunſcriptũ non eſt, necdum determinatũ, latus enim cõmune & ipſi & Arianæ (ut prædictũ eſt) cõfuſum eſt, & auſtrale latus tardiſſime deprehenſum eſt. Non enim ſigillũ circunſcribit per mediam ipſius incedens, & multas ad auſtrum partes omittens, maximã longitudinem minime circunſcribit. Nã aquilonare latus maius eſt, neq; Euphrates occidentale latus eſt, neq; ſi in rectũ flueret cum eius extrema in eodem meridiano minime iacent, quippe quod aliquanto magis occidẽtale uel auſtrale ſit. Præterea cũ reliqua ad mare modica exiſtat, Ciliciã & Syriacam hucuſq; duarũ ſigillũ non producere probabile non eſt, quæ Semiramidis & Nini Syrorũ dicuntur. Ex quibus illius quidem Babylon ædificium & regia. Huius autem Ninus metropolis Syriæ, manente hanc uſq; in ætatem eadẽ lin-

† εὐπερίορισον διστικτὸν facile.

† Βύρσῃ.

gua,& ijs qui extra Euphratem,& ijs qui interius incolunt. Vbi tali diuisione nō tissimam nationem disiungere,& alijs atq; alijs gentibus partes coniungere,mini me conuenit,neq; enim ob magnitudinem sese coactū esse diceret, quando ipsum usq; ad mare spatiū Indicæ regioni minime par fieret, neq; item Arianæ, etiam si assumatur tractus ipse usq; ad felicem Arabiam & Aegyptū. Præstabat itaq; hacte nus ad tertium procedendo sigillū dicere cum hoc additamento ad mare usq; Syrum,australe quidem latus quod est minime dixit habens,neq; directo,sed à Carmania statim dextrā maritimā. Intra sinum enim Persicū nauiganti usq; ad Euphratis eruptionem,& postea ad Messenæ limites, ac Babylonis coniunctionem, quod initiū Isthmi est felicem Arabiam & alteram continentem disterminantis. Postea deinceps hunc ipsum dextrum peruenientem usq; ad intima sinus Arabici & Pelusium & Canobicū Nili ostium,hoc quidem australe latus,reliquū uero occi dentale totam ab Canobico ostio usq; ad Ciliciæ maritimam. Hoc autem quartū sigillum est,& ex Arabia felice cōstans, & sinu Arabico & Aegypto uniuersa & Aethiopia. Huius uero particulæ lōgitudo erit à duobus meridianis terminata. Quo-

Latitudo & lōgitudo bifariam sumpta.

rum unus quidem per coniunctissimū occasui signum,quod super eam est describitur,alter autem per proximū orienti. Latitudo autem quæ inter duos est parallelos,quorū unus per signum aquiloni propinquissimū describitur,alter uero per austro propinquissimū. Per inæquales enim figuras,in quarum lateribus neq; longitudo neq; latitudo terminari potest,hunc in modū quantitas definienda est. Gene

† vortéop consyderandum.

raliter autem † definiendū,quod nō eodem modo in toto & in parte longitudo & latitudo dicitur. Sed in toto quidem maior distantia appellatur longitudo,minor autem latitudo. In parte uero longitudo quidem est ipsum parallelum ad totius longitudinem,illius portio,quod fuerit maius,tametsi capta in latitudine distantia maior sit,quàm capta in longitudine. Ideo & orbe ipso terrarū ab ortu & occasu in lōgum producto, à septētrione uero ad austrū in latu extenso, quum q; longitudo in aliquo parallelo ad æquinoctialem describatur, latitudo autē ad meridiem, partes quoq; capere non opus est. Longitudines quidem ad longitudinem parallelæ, partes eius,latitudines uero & ipsæ ad latitudinē. Sic enim melius describeretur. Primum quidem orbis terrarum totius quātitas, dehinc dispositio & partium forma ad aliqua quidem deficere,ad aliqua uero superabundare, tali ex appositione apparentibus. Eratosthenes autem ipsam orbis terrarū longitudinem capit in linea per columnas & Caspias portas & Caucasum perinde ac directa. Tertiæ uero particulæ in linea per Caspias portas & Thapsacū. At quartæ particulæ longitudinem in

† ἡρώων πῶν.

linea per Thapsacū & urbem † heroum,usq; ad illa quæ inter Nili ostia est,necessarium est ad Canobi & Alexandriæ loca reuerti,hic est enim ultimū ostium, quod Canobicum Heracleoticum q; uocant. Siue igitur per directam lōgitudinem inuicem ponant,siue ut angulum facientes ad Thapsacum,sed quod neutrū sit ad orbis terræ longitudinem parallelū ex iis quæ dixit ipse liquet. Mundi enim longitudinem per Taurū & mare usq; ad columnas per rectitudinem secundū lineam per Caucasum & Rhodū & Athenas scribit. A Rhodo aūt in Alexādriam secundum ipsarū meridianū multò minus q̄ milia quatuor stad. esse dicit. Vnde tātū distarēt inuicem illarū paralleli,qui scilicet per Rhodū est, qui q; per Alexandriā. Idem aūt quo-

quodammodo est huic qui est per Heroū oppidum,uel hoc ipso australior,adeo ut coincidens huic linea parallelo,& illi qui per Rhodum & Caspias portas siue recta siue fracta ad neutram parallela esset. Haud igitur longitudines bene cōprehendūtur,neq; itē septentrionales particulæ cōprehenduntur. Cæterū ad Hipparchū regrediētes,reliqua deinceps uideamus. Sibijpsi enim quædā assumpta rursus effingens, illa quæ ab illo figuraliter dicuntur rationibus geometricis cōfutat. Ait enim eum dicere spatium ex Babylone ad portas Caspias sex miliū septingētorū stad. esse, ad confinia uero Carminæ ac Persidis plus quàm nouem milium. Quod in linea ad æquinoctiales ortus recte deducta iacet,hanc aūt perpēdicularē fieri ad cōmune secundi ac tertij sigilli latus. Itaq; in ipsum cōstitui triangulū angulis rectis rectam habentē ad Carmaniæ terminos & extentam minorē esse una illarum quæ rectam habeat, oportere itaq; Persidem secundi sigilli facere. Ad hæc dictum est lineam etiā quæ ex Babylone in Carmaniam est in parallelo nō cōprehendi,neq; rectam quæ sigilla distinguit meridianam dici. Itaq; nihil in ipsum dictū est, neq; quod infertur. Nam cum dixerit à Caspijs portis ad ipsam quidem Babylonē stadia esse quæ dicta sunt,ad Susa uero stad. milia quatuor nongenta, à Babylone uero tria milia quadringenta. Denuo ab eisdē concitatus causis,obtusis angulis triāgulum constitui dicit ad Caspias portas & ad Susa & Babylonem obtusum angulū habentē ad Susa. Lōgitudines uero laterū electas,postea colligit quod secundū has causas eueniat, lineā quæ est per Caspias portas meridianā,in parallelo per Babylonē, & Susa ad occasum adiūctiorē habere cōmunē incisionē,cōmunis incisionis eiusdē paralleli & rectitudinis à Caspijs portis ad terminos pertinētis Carmaniæ, & Persidis pluribus milibus quatuor & quadringentis. Fermè autē ad lineam per Caspias portas meridianam dimidiā recte facere angulū,qui est per Caspias portas & terminos Carmaniæ & Persidis,& inclinare illū ad mediā meridiei & æquinoctialis ortus,huic uero parallelum esse Indū amnē. Et quod iste à montibus non in meridiē fluat (ut inquit Eratosthenes) sed inter hanc & æquinoctialē ortū,quē admodum in uetustis scriptum est tabulis. Quis igitur concedet cōstitutum nūc triangulum obtuso esse angulo,cum nō concedat rectum angulum esse qui illū amplectitur? Quis uero in parallelo iacentē à Babylone in Susa,unā obtusam exijs complectentibus uniuersam,qui non concedat illam usq; in Carmaniam? Quis autem Indo parallelam illā esse quæ est à Caspijs portis ad Carmaniæ terminos, sine quibus inanis esset ratiocinatio. Præter hæc autem & is dixit quod ad trochi † formā est Indiæ figura. Et sicut orientale latus multū ad ortū circunflectitur,

† ῥομβοειδής.

præsertim q; promontorio ultimo,quod in meridiē ultra littus reliquū prominet,& latus ad Indū. Hæc autē omnia dicit nō Geometrica ratione argues neq; uerisimiliter. Hæc uero & ipse sese inuoluens dissoluit, dicens. Siquidem ad pusilla interualla existeret argumentum,danda esset uenia. Cum autem ad stadiorum milia excidat, nequaquàm ignoscendū. Atq; illū utiq; ultra stadia quadringenta sensibiles indicare permutationes,ut per littorum parallelum atq; Rhodi. Est autem id non simplex,quod ad sensum est. Sed tum in maiore latitudine tū in minore. Maiore quidē in eo ipso,cum creditur oculo uel fructibus,uel aëris temperiei ad climatum temperiem. Minore uero per instrumenta gnomonica, aut ad † speculandū perti-

Sic legendū ex Græco, Veluti per Athenien-sium parallelū atq; Rhodiū.

† διὰ Ἀθη-ναίων.

†Per Athenas, ἀνὶ ἀθλιῶν, Græce est.

nentia. Parallelus igitur † per littora gnomonis ratione acceptus, & is q̃ per Rhodum est & Cariã in tot stadijs sensibilẽ iure efficit differentiã. Ille aũt in latitudine stad. trium miliũ, in longitudine uero milium quadringentũ terminos, pelagi uero milium triginta, capiens lineam ab occidente ad æquinoctiales ortus, & ad utranq; partem, quædã australia nuncupans, quædã septentrionalia. Et lateres hæc appellans & sigilla, cogitet quonã modo & hæc dicat, & latera, quædã quidẽ septẽtrionalia, quædã uero australia? Et quonã modo alia sanè occidentalia, alia aũt orietalia? & id quod permultũ aberrat negligens, rationem subeat, iustũ est enim. Quod aũt ad paululũ est neq; etiamsi omittat, redargui potest. Hic aũt neutro modo ullum ei accedit argumentũ. Haud enim eorũ quæ in hac latitudine sunt ulla geometrica ualere potest demonstratio. Neq; ubi nititur geometrice differere, manifestis utitur acceptionibus, sed à seipso fictis. Præstat igitur de quarta dicere particula. Adijcit enim & de Philetio, & de Menonte eisdem de causis uel similibus, hoc aũt recte increpat, quod huius particulæ longitudinem nominat lineã à Thapsaco usq; ad Aegyptum. Quemadmodũ si quis descripti per parallelas lineas spatij longitudinem diametrũ esse dicat. Non enim eodem in parallelo iacet Thapsacus & ora Aegypti maritima, sed multum à se inuicem distantibus. Intermedia enim ducitur quodãmodo angularis & obliqua linea à Thapsaco ad Aegyptum. Ausus est aũt dicere se mirari spatium sex miliũ stad. à Peluſio ad Thapsacũ, cum plura sint septem milibus. Haud sanè recte, nam cum per demõstrationem accipiat, quod parallelus per Peluſiũ magis q̃ parallelus Babylonis est australis, ultra stadia duo milia & quingẽta, sed secundũ Eratosthenem, qui existimat parallelum per Thapsacũ magis q̃ Babylonis parallelus propinquiorẽ esse aquiloni stad. milibus quatuor octingentis, cõcidit, inquit, plus q̃ milibus septem. Quonã igitur modo secundũ Eratosthenẽ tanta paralleli distantia demonstratur per Babylonem à Thapsaco cũ scrutaretur? Quod quidem à Thapsaco ad Babylonem tantũ interſit, ille affirmat. Quod autẽ per utriusq; parallelũ ad alterutrũ esset, nequaq̃ dixit, neq; quod in eodem meridiano sint Thapsacus & Babylon. Contraria enim Hipparchus ipse demonstrauit secundum Eratosthenẽ pluſq̃ stad. duobus milibus ad orientem Babylonem, q̃ Thapsacum contingere esse propinquiorẽ. Nos aũt demonstrationes Eratosthenis opponimus, in quibus Tigrin & Euphratem Mesopotamiã & Babyloniã ambire, & maiorem ambitus partem Euphratem efficere contendimus. Qui quidem cũ ad septentrionem fluat in meridiem, ad orientem flectitur, in meridiem aũt excidit, à septentrione igitur eius in meridiem cursus cuiusdã quasi meridiani est. Ipsa uero ad ortũ inflexio & ad Babylonem inclinatio à meridiano est, & non per directam, ob iam dictum circuitum. Viam autẽ ait esse milibus quatuor & octingentis stad. ad Babylonem à Thapsaco præter Euphratem, adijciens quasi dedita opera nullã rectam ipsam suscipere, ac mensuram interualli duorum parallelorũ. Hoc aũt non dato, inane est, quod demonstrare uidetur, quoniam constante rectis angulis triangulo penes Peluſium & Thapsacum, & sectioni paralleli per Thapsacum & meridiani per Peluſium, una earum quæ est circa rectam in meridiano, maior erit ea quæ circa rectam à Thapsaco in Peluſiũ. Inane autem, quod huic adiungitur à nõ concesso præsuppoſito comparatũ, haud enim datur à Babylone ad Caspiarũ portarum

tarum meridianum interuallum esse stad. milium quatuor octingentorũ. A nobis enim argutum est à non conceſſis ab Eratosthene, id quod confirmarit Hipparchus, ut uero sit inualidũ quod datur ab illo, cũ capiat plus nouẽ milibus esse, lineã sic ductã à Babylone ad portas Caspias (ut inquit ille) ad Carmaniæ confinia, idẽ ostendebat. Hoc igitur in Eratosthenem minimè dicendum, sed quod magnitudinum & formarũ, quæ in latitudinem dicuntur, aliquam oportet esse mensuram, & quod alicubi amplius, alicubi minus concedendum est. Capta enim latitudine finium ad æquinoctiales ortus, extentorũ trium milium stad. & similiter item maris usq; ad columnas, potius aliquis cõcederet, ut in una linea inquiratur, quæ sunt ad illam parallelæ in eadem latitudine conductæ, quàm quæ coincidãt, in illa ipsa latitudine coincidentiam habentiũ, uel quæ exterius eodem modo & distantes usq; ad non exeuntes de latitudine & exeuntes, & quæ in maiori longitudine magis q̃ quæ in minori. Etenim inæqualitas longitudinũ magis occultaretur, & formarũ dissimilitudo, uelut in totius Tauri latitudine, & maris usq; ad columnas subiectis stad. tribus milibus. Intelligitur locus etiã lineas habẽs parallelas circũscriptus, at que mons uniuersus & mare prædictũ. Si igitur in plures inuicem parallelas partes partias longitudinem, & diametrũ huius totius capias & partium, facile totius diametri eadem computaretur parallela, & æqualis ad ipsum longitudinis latus, quæ in partibus. Et quanto quidem minus sit, quod inuicem parallelam habet lineam, quod in parte capitur, tanto magis hoc contingeret. Nam & diametri obliquitas † minus arguitur, & longitudinis inæqualitas in magnis. Itaque in ipsis formæ longitudinis diamerum appellare ne utique dubitaueris. Si igitur diametrum amplius obliquaueris, ut extra latera uel utrunque uel alterum duorum excidat, non sanè eodem modo etiam hæc euenirent. Tale equidem aliquid dico. Ipsam scilicet eorũ quæ in latitudine dicuntur mensuram. Is autem qui à portis Caspijs, unam quidem per ipsos montes sumpserit, uti per eundem parallelum usq; ad columnas deductam, alteram uero ad Thapsacũ declinantem statim multum extra montes. Ac rursum aliam à Thapsaco educens usq; ad Aegyptum, quæ tantã capiat latitudinem, deinde huius longitudine, loci longitudinẽ dimetiens, quadranguli diametrum dimetiri, quadranguli longitudo uideretur. Quãdo autem diameter nõ adsit sed linea fracta, lõgè magis peccare uideretur. Fracta enim ea est, quæ à Caspijs portis per Thapsacũ ad Nilum deducitur. Nec quidem in Eratosthenẽ, illud autem & in Hipparchũ quoniã oportebat, quemadmodũ ab eo dictorũ accusationem fecerat, sic & erratorũ emendationem aliquã facere, quod nos facimus. Ille tametsi hoc sapiat uspiam, ut priscorũ tamen tabulis mentem adhibeamus sanè iubet, quæ maioris etiam atq; etiam q̃ Eratosthenis tabula emendationis indigent. Et allatum argumentũ eodem uitio detinetur, unum enim capit præsuppositũ ex non conceſſis confutatum (ut nos ipsi coarguimus) quod Babylon ad orientẽ magis q̃ Thapsacus supra stad. mille exposita est. Quo circa licet admodũ inferatur, eam propiorem ortui esse stad. duobus milibus quadringentis ex dictis Eratosthenis, quoniã ad Tigridis transitum, qua traiecit Alexander à Thapsaco cõpendiosius est stad. milibus duobus quadringentis. Tigris autem & Euphrates Mesopotamiam circundantes interim in orientem labuntur, inde in austrũ uersi, tunc in-

† Deest, diametri, uel dimetientis. Forma longitudinis, μῆκος τοῦ σχήματος

In Hipparchũ.

Alexander.

uicem propinqui ſunt & Babyloni, nihil dictis euenit abſonum. Errat aũt in argumentatione ſequenti, in qua concludere uult, quod uia à Thapſaco ad portas Caſpias, quã Eratoſthenes ſtad. decem miliũ eſſe dixit, haudquaq; in directo eſt menſurata, périnde ac in recto tradat, cũ recta longè minor exiſtat. Sibi uero ingreſſio talis eſt. Ait eſſe & ſecundũ Eratoſthenem eundẽ meridianũ, & qui eſt per oſtium Canobicũ, & qui eſt per Cyaneas. Hunc uero diſtare ab eo qui eſt per Thapſacum ſtad. milibus ſex & trecentis, Cyaneas uero à mõte Caſpio ſtad. ſex milibus & ſex centis, qui ad exceſſum ad mare Caſpiũ è Colchide iacet. Adeo ad ſtadia trecenta æqualem eſſe diſtantiam à meridiano ad Cyaneas, & ad Caſpium, & ad Thapſacum. Quodã aũt modo & Thapſacũ & Caſpium in eodẽ iacere meridiano. Huic uero conſequens eſſe, portas Caſpias pariter diſtare. A Thapſaco uero & Caſpio multò minus abeſſe milibus decẽ, quot, inquit Eratoſthenes, à Thapſaco diſtare. Certe multò minus q̃ milibus decem diſtare per rectã. Ambitũ igitur eſſe decem milium ratiocinatur ille per rectam ad Thapſacũ ex portis Caſpijs. Ad ipſum uero dicemus, quod cum Eratoſthenes rectã in latitudine capiat, quod geographiæ proprium eſt, in latitudine uero & meridianas, & eas quæ ad orientalem meridianam ſunt, ille arte geometrica ipſum dirigit. Et ſicut aliquis per inſtrumenta, caperet unumquodq; horũ, ipſe nequaq̃ per inſtrumenta, ſed per coniecturã potius accipiens, quodq; per rectas, quodq; per parallela. Vnũ quidem hoc peccatũ eſt. Alterum uero eſt, ut nec ab illis iacentia interualla ipſe ponat, nec ad illa adducat argumentum, ſed ad ea quæ ipſe confingat. Ea propter primũ quidem, cum ille ab oſtio ad Phaſin ſtad. octo milia interuallum eſſe dicat, adiungatq; illa, quæ uſq; ad Dioſcuriadem ſunt, indeq; ſexcẽta, & eam quæ ab Dioſcuriade ad Caſpiũ eſt additionem dierum quinq;, ſi quiſpiam ſanè ſecundum ipſum Hipparchũ exiſtimat dici oportere ſtad. mille. Vnde uniuerſam ſummatim computari ſecundum Eratoſthenem milibus nouem ſexcentis. Ipſe igitur partitus eſt, & ait ex Cyaneis & Phaſin milia quinq; & ſexcenta eſſe, hinc q; ad Caſpium alia mille, ita quod ſecundũ Eratoſthenem nõ contingeret, & Caſpium & Thapſacũ in eodem eſſe meridiano, ſed ſecundũ ipſum† Eia igitur ſecundũ Eratoſthenem, quonã modo huic conſequitur à Caſſio ad portas Caſpias æqualem eſſe ad aliam à Thapſaco ad idem ſignũ. Cæterum in ſecundo rurſus cõmentario, reſumens eandem quæſtionem de mõtibus circa Taurum, de quibus diximus ſatis, tranſit ad ſeptentrionales orbis terrarum partes. Dehinc dicta exponit ab Eratoſthene de adiacentibus Ponto locis. Quan doquidem tria, inquit, promontoria à ſeptentrione deſcendere, unum quidẽ, à quo Peloponneſus, ſecundũ uero Italicum, tertium autem Lyguſticum, à quibus ſinus deprehendi & Adriaticum & Tyrrhenum. His quidem expoſitis uniuerſaliter, ſingula de illis dicta nititur redarguere per rationes magis geometricas, quàm per orbis deſcriptiones. Tanta uero eſt erratorũ in eis ab Eratoſthene multitudo, & Timoſthenis in portuum deſcriptione, quem ille ſuper cæteros collaudat, diſcordans eum plurimum arguit, ut dijudicare indignum arbitrer, tantopere de rebus aberrantes, & illos & Hipparchum. Etenim ille nonnulla quidem omittit errata, quædam uero nõ emendat, ſed tantum arguit, quoniam falſo uel repugnanter dictum eſt. Hoc & fortaſſe quiſpiam accuſandum duxerit, quod tria Europæ dicit eſſe promon-

† *ſcilicet Hipparchum.*

Tria promontoria à ſeptentrione.

Timoſthenes.

montoria, unum quidem conſtituens in quo eſt Peloponneſus, etenim aliquid habet in multas diuidendũ partes. Nam & Suniũ ad promõtoriũ inclinat ſicut & Laconica, cum ſit non multò minus, quàm Maleum ad meridiem uergens, & ſinum minimè paruipendendũ accipit. Et Cherroneſus Thracia ad Suniũ, & Melena id eſt nigrum ſinũ aſſumit, & † deinceps Macedonicos. Quod ſi hoc quidem omittamus, & ex interuallis plurima manifeſta falſitate deſcripta, egregiã locorũ imperitiam arguunt, quæ geometricis argumentis nequaq̃ indigent, cum aperta ſint ſuapte natura, & teſtificari ualeant. Sicuti quod ex Epidamno ad ſinũ Thermæũ exceſſus ſit ſuper duo milia ſtad. is aũt nongentum affirmat. Ex Alexandria uero ad Carthaginem ſupra milia tredecim, cũ nouem milia non excedant. Siquidem in eodem meridiano eſt ſecundum hunc Alexandria, Caria & Rhodus, & Carthagini Porthmus, id eſt interiacens mare. Omnes autem ſanè conſentiunt è Caria ad Porthmum nauigationem eſſe plus quinq; milium ſtad. cum meridianus in magno quodam captus interuallo, idem eſſe conſideretur cum illo qui tanto in occidentem inclinatior eſt ad alium magis in orientem inſpectantem, quanto Carthago in occidentem magis quàm Porthmus exiſtat. In tribus autem ſtad. milibus manifeſtam habet redargutionem. Is autem Romam in eodem meridiano ponẽs tanto in occaſum uiciniorem quàm Carthago, excellentiam imperitiæ non relinquit locorũ, & horum & aliorũ qui per eundem tractum ad occidẽtem uſq; ad columnas exiſtunt. Hipparcho igitur non orbis ſitum deſcribenti, ſed Eratoſthenis dicta de geographia exactius exploranti, proprium fuit ſingula corrigenda magis emẽdare. At nos, in quibus recte inquit, cum longe plus ſit in quo peccet, propriũ uniuſcuiuſq; rei ſermonem adducendum eſſe putauimus, nonnulla emendantes. In quibus autem allatas ab Hipparcho cauſas diſſoluemus, & ipſum ſimul Hipparchum rimantes erimus, ubi per cõtentionem quippiam diſſeruit, in his autem eum omnino delirantem intuentes, cum illum iure † inuitet, ſatis eſſe cogitamus, ſi quæ in ipſa geographia inſunt dicentes, illam corrigamus. In quibus enim frequentes exterius ſunt errores, præſtat ne mentionem quidem facere, niſi rarum aliquid in uniuerſum eſt, quod ſigillatim efficere conabimur. In præſentia dictum ſit, quod Timoſthenes & Eratoſthenes, & adhuc illis priores, Hiſpanienſia & Gallica prorſus ignorarunt, innumerabiliter autem amplius Germanica, ſitumq; Britanniæ, pariter autem & Getarũ & Baſtarnorũ. Ad multam quoq; ignorationis partem de Italia, de Adria, de Ponto, & de reliquis ſeptentrionis partibus peruenerunt, tametſi huiuſcemodi uerba contentioſorum forte dicerentur. Nam cũ Eratoſthenes ea quæ de longe diſtãtibus tradita ſunt dicturũ ſe aſſerat, nec illa confirmet, ſed accepiſſe ſe dicat, opponatq; alicubi, quæ per rectã magis minus ue ſint, non oportet accuratum afferri argumentum ad non confeſſa inuicem interualla, quod facere conatur Hipparchus. Sed in antedictis ex tractu Hircaniæ uſque ad Bactra, & de ulterioribus nationibus diſtãtias exponit. Et ex Colchide ad Hyrcanum mare, haud enim ſimili modo in hiſce illum exquirere oportet, & in † littoribus rurſus, ac reliquis uſq; adeo cognitis locis. Sed neq; in his ratione geometrica (ut dixi) magis uero more orbis ſitũ deſcribentiũ. Quædã igitur de Aethiopia carpẽs in fine ſecundi cõmentarij de factis in Eratoſthenis geographia, in tertio, inq̃t, maiorẽ

† μέλαγκόλπος

† ἤρξω τοὺς ἐκφερεῖς εἰς μακεδονικὸς, id eſt, & eos qui deinceps ſunt Maced.

Porthmus.

† ἐπικαλῶ

† καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ἤπειρον.

τῆς ἐπὶ πόδας contemplationem fore mathematicã, ad † aliquantum autem & geographicam. Nec tamen ad aliquantũ geographicam feciſſe mihi uidetur, ſed totam mathematicam, cũ Eratoſthenes talem præbeat occaſionem. Nam compluribus in locis ad ampliorem excidit ſcientiam, quàm propoſita exigat noticia. Elapſus autem non diligentes, ſed generales quaſdam efficit declarationes, & quodammodo in geographicis mathematicum, in mathematicis autem geographicum ſeſe gerens. Itaq; cõtra differentibus, utrobiq; cauſas præbet. In hoc autẽ commẽtario etiã iuſtas cauſas prebet & iſte & Timoſthenes. Quocirca nec nobis quidẽ ſimul cõſyderãdi facultas requiritur, ſed de iſs quæ ab Hipparcho dicta ſatis habemus. Cæterum & Poſidonium in iſs quæ de oceano diſſerit intueamur. Vbi plæraq; more Geographi explicare uidetur, tum peculiariter, tum ſupra mathematicũ, haud igitur abſurdũ eſt non nulla quoq; huius dicta iudicare. Et quædam quidem nunc, quædam uero & in iſs quæ ſigillatim dicenda erunt, quemadmodũ & obuenerit, modeſte tamẽ. Vnum igitur eſt ex iſs quæ ad Geographiam propria ſunt, uniuerſam terram eſſe rotundam ſupponi, ſicut & mundum, & reliqua aſſumere, quæ ad hanc diſpoſitionem conſequantur. Ex iſs illud eſt, eam zonis quinq; cõtineri. Huius in zonas quinque partitionis autorem Parmenidem extitiſſe Poſidonius tradit. Eum uero demonſtrare torridam, duplo ferè latiorem ea, quæ inter utrunq; tropicum exterius & ad temperatas ſuperexcidit. Ariſtotelem autem illam appellare temperatã, quæ inter tropicos & ſeptentriones eſt, ambos uero iure increpat. Torridam enim uocari eam quæ per æſtum inuſta, habitari non poteſt. Cæterum eius quæ inter tropicos eſt latitudo pluſquàm dimidia habitabilis eſt facta, de Aethiopibus ſupra Aegyptum facta cõiectura. Siquidem totius latitudinis medietas eſt, quam utrinq; diuidit æquinoctialis. Huius ſpatium à Syene quæ æſtiui tropici terminus eſt ad Meroen decem milia ſunt. Spatium uero hinc uſque ad parallelum Cinamomiphoræ quod eſt initium torridæ, milium trium. Hoc igitur interuallum uniuerſum menſurari potes, nam & nauigatur & peragratur. Quod autem deinceps eſt, dico uſq; ad æquinoctialem, demonſtratur ſecundũ Eratoſthenis terræ dimenſionem, etiã ſtad. octo milium octingentum. Quam ſupputationem habẽt milia tredecim ad octo milia octingenta, hanc haberet tropicorum interuallum ad latitudinem torridæ. Quod ſi nouarum dimenſionum ea introducatur, quæ minimam efficit terrã qualem Poſidonius indicat circiter octingenta milium, exiſtentem circa dimidiũ manifeſtat torridam eius quæ eſt inter tropicos, uel paulo maiorem quàm medium, æqualem uero & eandem nullo pacto ad ſeptentriones, neq; penes omnes exiſtentem neq; eiſdem ubicunq;. Quiſnam temperatas quæ immutabiles ſunt diuideret? Cum igitur non penes uniuerſos ſit ſeptentrionales eſſe, nihil eſſet ad argumentum. Si enim penes habitatores temperatæ omnes, ad quos dicitur ſolos temperata. Quod aũt nõ ubiq; eodẽ mõ, ſed mutari, bene cõprehenſum eſt. Ipſe aũt in zonas partiens, quinq; ad cæleſtia quidẽ utiles eſſe aſſerit. Ex his duas circunſtantes ſubter polos uſq; ad eas quæ ſeptentrionales habent tropicos, diuerſarũ umbrarũ eſſe ab aliis duabus quæ deinceps ſunt uſque ad habitantes ſub polis. Quæ uero inter tropicos eſt utrinque umbras habere. Ad humana uero conducere has & alias duas anguſtas ſub tropicis, ad quas menſe quodammodo dimidio, ſol ſupra uerti

De Poſidonio cenſura.

Zonarũ quis autor.

uerticem eſt, bipartito diuiſa ſub tropicis. Has nanq; zonas proprium quidem habere, quod ſqualidæ ſint proprie, quod aridæ, quod infœcundæ, quod ſabuloſæ, præterq; † balſami, & quorundam fructuũ calidiſſimorũ inuſtorum. Montes enim minime propinquos eſſe, ut ingruentia nubila hymbres efficiãt, nec fluminibus perfundi. Quocirca & criſpos & reflexis cornibus, & porrectis labris & latis naribus gignantur. Eorum enim extrema cõtrahi, & has zonas Icthiophagos, id eſt uictũ ex piſcibus captantes incolere. Quod autem hæc zonarũ propria ſint, hinc demõſtrari dicit, quod qui mãgis ad auſtrum ſpectant, aërem temperatiorem habeant, & fructuoſiorem agrum, & aquarũ abundantiorem. Cæterũ Polybius ſex zonas facit, duas quidem ab Arctos ſubiacentes, duas autem inter has & tropicos & æquinoctialem. Facta igitur in quinq; diuiſio, & ſecundum naturã, & ſecundum terræ deſcriptionem dicta eſſe uidetur, ſecundum naturã quidem, & ad cæleſtia & ad aëris temperantiam. Ad cæleſtia, quod hoc pacto eos qui alterubi, quiq; utrinq; umbras habent diſterminatos optime diſtinguit, & ea quæ ad aſtrorũ aſpectum integra quadam partitione cõmutationem ſuſcipiunt. Cæterũ ad aëris temperiẽ, quæ cum ad ſolem iudicetur, generaliſſimæ ſunt differentiæ, quæ contendunt ad animantes, ad plantas & ad alia ſemina cõtracta ſub aëre. Et in eo ipſo caloris exceſſus & defectio & mediocritas. Hæc autem ob zonarũ partitionem propriam ſuſcipit diſcretionem. Duæ enim frigidæ caloris defectionem enunciant in unam aëris naturam conductæ, & temperatæ in unam quandam mediocritatem ſimiliter adducuntur. In reliquam, una quæ ſuperat torridã. Hanc uero & recte geographiæ diuiſionem eſſe manifeſtũ eſt. Terræ nanq; deſcriptio quærit, ut alterius temperatarum partem à nobis habitatam diſterminet. Ad occidentem quidem & orientẽ à mari ſunt termini, ad auſtrum autem & aquilonem aër terminat, medius quidẽ cum plantis & animantibus temperatus eſt, utrinq; uero intemperatus & exceſſu & defectu caloris. Ad has tres differẽtias in quinq; zonas partitione opus fuit. Orbis enim terræ per æquinoctialem bipartitus, & in hemiſphærium aquilonare, in quo nos ſumus, & in auſtrale, has ipſas tres deſcribit differẽtias. Quæ enim ad æquinoctialem uergunt & peruſtam zonam, propter uaporem inhabitabilia ſunt, quæ uero ad polum ſpectant, propter frigus. Media temperata habitabilia ſunt. Is uero adiiciens iſtas ad tropicos, proportionem ad has quinq; non reddit, neq; ſimili utentes differentia, ſed licet per gentiũ differentias zonas demonſtrauerit, aliã quidem Aethiopicam, aliam autem Scythicam & Gallicã, tertiam uero per medium. Polybius profecto haud recte facit zonas quaſdã aquilonaribus diſtinctas, duas quidem ſub illas iacentes, duas autem inter has & tropicos. Dictum eſt enim quod per ſigna tranſmigrantia ea quæ non mutantur, terminare nõ oportet, neq; per tropicos torridæ zonæ terminis utendũ, & hoc quoq; dictũ eſt, ueruntamen cũ torridam duas in partes diuidit, cogitatione haud ſanè contemnenda motus eſſe uidetur, ad quam & uniuerſam ſcite terrã partimur, & in boreale hemiſphæriũ & auſtrale cum æquinoctiali. Patet enim hac eam partitione diuidi. Et ipſa torrida quandam efficit commoditatem. Itaque utrunque hemiſphærium omnino tribus ex zonis conficitur, quæ ſimilem alterutro ſpeciem habent. Talis igitur partitio in ſex zonas diuiſionem ſuſcipit, reliqua uero non admodum. Siue igitur eo qui

eſt

† σπλάγχνον.

Icthiophagi.

Polybius. Zonæ ſex.

Zonæ per gentium differentias.

eſt per urbes dupliciter partiaris orbem terræ, haud ſanè conuenienter utrunq; he miſphærium, occidẽtale dico & orientale, ſex in zonas incideres, ſed in quinq; ſatis eſſet diuiſio. Ambarũ enim partium ſimilitudo torridæ, quas æquinoctialis efficit, continuaq; coniunctio ſuperuacaneam & curioſam conciſionem oſtendit, cum & temperatæ & frigidæ eiuſdem ſint ſpeciei, nec contiguæ ſint. Sic igitur uniuerſam talibus ex hemiſphæriis intellectam ſatis ſufficienter in quinq; diuideres. Si uero (ut inquit Eratoſthenes) & ſuppoſita quoq; æquinoctiali, temperata eſt, id quod ſentit Polybius, adijciens cum altiſſima ſit, ut & hymbribus irrigatur, cũ ſeptentrionalia nubila per Eteſias illic altius plurima incumbant, multò eſt melius tertiam temperatam hanc efficere quandam anguſtã, quàm quæ ſub Tropicis ſunt introducere. His & illa conſonant, quæ Poſidonius meminit, tranſmutationes ſcilicet eas quæ in tranſuerſa celeriores eſſe, ſimiliter & ſolis ab oriente ad occaſum. Celeriores nanq; ſunt motiones per maximũ circulum, quàm quæ eiuſdem uelocitatis ſunt. Cæterũ Polybio Poſidonius repugnat, quoniã habitationẽ, inquit, ſub æquinoctiali eminentiſſimam eſſe, haud quaq; enim eſſe ſecundũ ſphæricam ſuperficiem eminentiam ullam per æqualitatem, neq; item eam quæ ſub æquinoctiali eſt montanam eſſe, ſed campeſtrem, quæ quodammodo ipſi maris ſuperficiei æqualis eſt. Hymbres autem qui Nilum explent ex Aethiopicis manare mõtibus, cum hoc in loco iſta dixerit alibi concedit, dicens cogitare ſe ſub æquinoctiali montes eſſe. Vtrinq; autem ex ambabus temperatis cadẽtes nebulas pluuias facere. Hæc autem diſſenſio manifeſta eſt, ſed ſi concederetur, quod ſub æquinoctiali regio mõtana ſit, alia quædam recumbere uideretur. Iidem enim oceanum confluentẽ eſſe aiunt, quonam igitur modo montes in ipſis mediis collocant, niſi ſi inſulas quaſdã dicere uelint? Qualiter autem hoc geographicæ particulæ ſe habeat, exterius cadit. Proponenti uero ipſam de oceano tractationem, hæc indaganda fortaſſe præbeantur. Memor autem eorum qui Africam nauibus circuiſſe traduntur, Herodotum exiſtimare, inquit, miſſos nonnullos à Dario circuitionem illam maris perfeciſſe. Heraclidem uero Ponticum in dialogo facere Magũ quendam ad Gelonem profectum, qui circunnauigaſſe aſſerat, licet nec teſtibus carere dicat. Et Eudoxũ quendam Cyzicenum ludorũ ſpectatorem & ſacrorum delatorem † in Proſerpinalium certamine in Aegyptum perueniſſe ſcribit temporibus ſecũdi Ptolemæi Euergetæ, regi autem eiusq; familiaribus aſtitiſſe, & maxime de ſuperioribus Nili nauigationibus admirabilem, deq; locorũ proprietatibus ſimul, & nequaquam indoctum. Cõtigiſſe autem, Indum quempiam regi ab cuſtodibus ſinus Arabici deportatum, aſſerentibus ſolum ſemimortuum naui adductum offendiſſe, quiſnam eſſet & unde ignorare, cum eius linguam nequaquam intelligerent, eum autem quibuſdam tradidiſſe, qui eum Græca lingua inſtituerent, quam cũ perdidiciſſet narraſſe, quod cũ ex India nauigaret in errorẽ incidens has ad oras incolumis delatus eſſet, amiſſis fame comitibus, relictum autẽ promiſiſſe, ut expeditis & promptis regis edicto, nauigationem ad Indos regeret, è quibus Eudoxus extitit. Cum autem magnis cum muneribus enauigaſſet remeaſſe egregijs inuicem muneribus reuectis, & aromatum & lapidum precioſiſſimorum, qui partim fluminibus cum calculis deferuntur, nonnullos effoſſos reperiunt humore conſtrictos, quemadmo

Heraclides Põticus.

† τῶν κορινθίων.

Eudoxus Cyzicenus.

Ptolemæus Euergetes.

Indiæ nauigatio.

admodum apud nos cryſtallina, ſpe uero deceptũ fuiſſe, totum enim onus Ptolemæum Euergetem intercepiſſe, quo uita defuncto uxorem Cleopatram in regno ſucceſſiſſe. Rurſum igitur ab ea maiore cũ apparatu miſſum Eudoxum, qui reuertens uentorũ impetu ſuper Aethiopiam delatus eſt. Ad quædam uero appulſum loca, homines ad familiaritatem allexiſſe tum ciborũ, tum uini participatione, tum caricarũ maſſis, quorũ illis inopia gentibus erat. Pro quibus quidem rebus præceptа ſanitatis aſſequutũ & uiarum deductiones, & uerba nonnulla deſcripſiſſe, ſummum autem proræ lignum è naufragio comparaſſe, in quo equus erat inſculptus, audiſſe naufragium illud fuiſſe hominum ab occidente nauigantium. Reuertentẽ id ſuam ad nauigationem detuliſſe, incolumem in Aegyptum regreſſum, non quidem amplius regnãte Cleopatra, ſed eius filio omnibus, à quo rurſus omnibus ſpoliabatur, quod cõplura ſubripuiſſe deprehenſus fuerit. Summũ autem illud proræ lignum cum in forum pertuliſſet naucleris oſtendiſſe, Gaditanorũ fuiſſe cognitũ, ex his negotiatores quidem naues ingentes emittere, pauperes uero paruas quas equos appellant ob impoſitis proris inſignijs, his uſq; ad Lixum fluuium nauigare circa Mauritaniam piſcantes, naucleros uero quoſdam lignũ illud noſcitaſſe. Exiterat autem cuiuſpiam, qui longius ultra Lixum fluuiũ nauigans perierat. Quibus ex rebus coniectura intelligens Eudoxus, quod nauigari circũcirca poſſit Africa, domum reuerſus omnes deponens fortunas enauigauit, ac primum quidem in agrum Puteolanum, deinde Maſſiliam, & deinceps ad eam maritimã uſq; Gades profectus, ubiq; locorum hæc diuulgantem, quæſtuq; aucto ingentem comparauit nauem, & nauiculas duas piraticis lembis haud diſſimiles impoſuit puellos ſymphoniacos & medicos & alios artifices. Dehinc inita in Indiam nauigatione perpetuis zephyris conſcendit. Aegrotantibus autem nauigatione comitibus, ſecundis in terram uentis applicuit, inundationes maris q; recurſus formidans. Quod autẽ uerebatur accidit. Nanq; nauis terræ incidens fuit, adeo ut ſenſim non autem ſimul ſolueretur. Cæterum prius in terram onus & lignorũ pars maxima, incolumia perfecta ſunt, è quibus tertium lembũ compactũ remorum quinquaginta † myoparoni fermè parem. Inde nauigaſſe quoad homines eandem uocem & uerba ſonantes applicaret, quæ antea deſcripſerat. Simul id intellexiſſe, quod indigenæ illi Aethiopum cognati forent, & regi Bogo ſubditorum ſimiles. Omiſſa igitur Indiæ nauigatione reuertiſſe, inter nauigandum q; cum uidiſſet inſulam optimis ſcatentem aquis & pulchris uirentem arboribus, deſertã annotaſſe, Soſpitem uero in Mauritaniam delatum collocatis lembis terreſtri itinere ad Bogum aduentaſſe. Cui conſilium dediſſet, ut eam nauigationem ſuſciperet. Contrà uero familiares ualuiſſe, cum metum intenderẽt, ne regionem facile patere inſidijs eueniret, cum externis contra militare uolentibus oſtenderetur incurſio. Quod ubi intellexit, uerbo quidem ſeſe miſſum ad cõmõſtratã nauigationẽ, re aũt in deſertã quãpiã inſulã expoſitũ iri, in Romanorũ prouinciã effugiſſe, illũ uero in Hiſpaniã diſceſſiſſe, denuoq; nauẽ rotundã & longã remorũ quinquaginta conſtantẽ apparaſſe, ut illa quidem altũ ſecare, hac autem terram tentare poſſet. Impoſitis aũt agriculturæ inſtrumentis & ſeminibus, & ædificãdi peritis ad circunducendã eandẽ nauigationẽ mare ingreſſum. Cogitarat enim ſi tardius nauigare cõtigiſſet in præmeditata hybernare

Cleopatra.

Eudoxi nauigatio.

Gaditanorum nauigia.

Lixus fluuius.

† πεντηκοντόρφ.

insula

insula. Ac satione facta decerptisq; fructibus perspectam antea & cognitam absoluere nauigationem. Ego quidem, inquit, usq; ad Eudoxi tempora ad historiã peruenio. Quicquid posterius euenit, Gaditanos & Hispanos nouisse probabile uidetur. Ex his omnibus, ait, demonstratur terrarum orbem Oceano quaquauersum circunfundi.

οὐ γάρ μιν δεσμὸς περιβάλλεται ἠπείροιο.
ἄλλ' ἐς ἀπειρεσίλυ κέχυται, τόμιν οὔτι μιαίνει.

Haud equidem uinculum terræ circunfluit orbem,
Aſt immensa fluit nec quicquam effunditur ipsum.

Mirandus profecto in omnibus est, quod circuitam Magi nauigationẽ, de qua dixit Heraclides, testibus carere existimarit, & de missis à Dario, quod tradit Herodotus, Bergæũ autem interuallũ istud † in credibilitatis parte constituat, seu ab eo ipso quidem fictũ, siue fingentibus alijs. Nam rei creditæ persuasio est, primum quidem de circuitione per Indũ. Sinus enim Arabicus † fluminis instar, angustus est atq; prolixus ad stad. decẽ milia usq; ad ostium, eo prorsus angusto existente. Credibile autem non est, neq; foras aliquõ nauigationem habere in sinũ Indos impulsos per errorem. Angustiæ enim ab ostio errorem demonstraturæ fuerant. Neq; in sinum dedita opera intrantibus erroris, præterea aut uentorũ inconstantium ulla erat occasio. Inediaq; cuncti quonam sese modo pereuntes neglexissent uno dũtaxat excepto? Superstesq; unus tantũ quonam modo ad nauigiũ haud sanè pusillum regendum satis esset? quo tanta transmittere maria potuisset? Quænam uero tanta ad perdiscendã linguã celeritas, qua regi persuadere factus sit idoneus, ut ducendi nauigij uiam præstaret? Quænam demũ Ptolemæo Euergetæ de talibus ducibus erat inopia? cum iam eo in tractu multis mare notũ esset. Sacerdos aũt ipse & augur Cyzicenorũ quo pacto omissa patria nauigauit ad Indos? Quonam modo tantum illi creditũ est negotiũ? Quomodo item reuersus omnibus ex insperato interceptis, & ignominia affectus ampliore munerũ apparatu sibi commendato? Remeans autem & delatus in Aethiopiã, quam ob causam uel linguã descripsit, uel summũ illud proræ lignũ è piscatoria nauicula excidisse, unde didicerat? Nam didicisse quod ab occasu nauigantium id fuerat naufragiũ nullius futurum erat indicium, cum & ipse ab occasu secundũ reuersionem nauigaturus erat. Itaq; profectus Alexandriam in multorũ furto deprehensus, quonam modo suppliciio affectus non est? Sed naucleros sciscitans obambulabat simul lignũ illud oftentans. Is autem qui noscitabat, nũquid admirationi fuit? Qui uero fidem adhibuit nunquid maioris admirationis? Tali dehinc spe reuersus in patriã, & ab ea transmigrans postmodũ extra columnas, cũ absq; edicto non liceret ex Alexandria mare ingredi, & eo magis homini qui regias antea surripuerat pecunias. Clam uero enauigare possibile nõ erat, cum tanta portũ custodia, clausoq; exitu, quam & hac tempestate permanentẽ ipsi nouimus diutius † Alexandriã incolentes, tametsi in præsentia Romanis obtinẽtibus remissius agitur. Regiæ uero custodiæ longè inexorabiliores erant. Postq; uero conscendit ad Gades & ædificata naue regaliter enauigauit, etiam dissoluta ea ipsa naui, quonam pacto in desertis terris tertiũ exædificauit lembum? qui factũ uero rursus nauigans, Aethiopasq; ab occasu his qui ab ortu

οὐ πίστεως μέν ἐστι. † Nõ, οὐ Græce, additur. Arabicus sinus. Confutatio huius nauigationis Eudoxi.

Strabo uersatus Alexãdriæ

† ἐπιδημιούσῃ περὶ τὴν ἀλεξανδρείαν, id est uersantes Alexandriæ.

ab ortu sunt, lingua consonantes offendens, nauigationem deinceps absoluere non concupiuit, cum adeo ad libenter peregrinandum facilis esset & parũ esse speraret, quod restaret incognitum? Verum hæc omittens per Bogum nauigationem concupiuit. Quonam uero modo constructas in se ipsum insidias agnouit? Quid autem Bogo amplius † comparabat ipsius hominis interitus? cum alioqui foras emittere liceret, ut uero nouit insidias, quomodo ad tuta sese loca fuga proripuit? Horum unumquodque cum impossibile quidem non sit, difficile sanè fuit & factu perrarum fortunæ cuiusdam opera, huic uero prospera semper fortuna contigit inter assidua cõstituto discrimina. A Bogo autem fugitans quonam modo in Africã rursus nauigare non formidauit, eo præsertim apparatu insulã habitare instituens? Hæc quidem nõ multum à Pytheæ & Euemeri & Antiphanis uanitatibus absunt. Cæterum danda illis est uenia, qui hoc ipsum dedita opera more præstigiatorũ exercent. Viro autem demonstrationũ & sapientiæ studioso & primis fere de partibus certanti, quisnam ueniam præstare dignũ esse censebit? Hæc quidẽ igitur nõ bene. Illud autem terrã interdum eximi & sessiones suscipere & mutationes ex terræmotibus & reliquis huiusmodi, quot dinumerauimus etiam nosipsi, sanè illi recte † permanet. Ad quod illud Platonis bene adijcit, quod fieri potest, & figmentum nõ sit de Atlantide insula, de qua ille Solonẽ tradidisse refert, ab Aegyptijs audisse sacerdotibus, ut cum quodã tempore extitisset, euanuerit, cuius magnitudo non minor Epiro. Hoc autem dicere melius esse existimat quàm prout ipse, qui quam finxit eã deleuit, sicuti poëta murũ Achæorũ. Coniecturã autẽ facit de Cymbrorũ & propinquorũ transmigratione ex natali solo facta, propter inundantis maris incursum nõ uno contingentẽ impetu. Suspicatur quoq; orbis terrarũ longitudinẽ, septuaginta milia stad. esse, dimidiũ totius ambitus secundũ quem deprehensus est, ut dicat ab occasu Euro nauigantem in tot milibus ad Indos peruenire posse. Conatus est aũt eos accusare qui hoc modo continentes terras distinxerunt, non autẽ per parallelos ad æquinoctialem, quibus diuersitates demonstraturi erant, & animalium, & arborum & aëriarũ partiũ quarundam frigidam continentiũ, quarundã exustã, & perinde ac zonas esse continentes terras. Rursus destruit, & ut in resolutione efficitur, denuo collaudans existentẽ diuisionẽ, positiuã faciens quæstionem, nullam ad rem utilem. Tales enim ordinationes ex prouidẽtia nequaquàm cõficiuntur, sicut neq; gentium differentiæ neq; linguæ, sed à casu & fortuna, & artes quoq; & facultates & exercitationes utplurimũ non ullos inchoantes obtinent, quocunq; in climate. Aliquid etiam † præter ipsa climata adeo ut nonnulla locis quibusdam attributa, quædam ex impositione, aliquaq; exercitatione. Haud enim Athenienses natura studiorũ cupidi, Lacedæmonij uero nequaquàm, & adhuc propiores Thebani, sed consuetudine magis. Sic neque Babylonij & Aegyptij natura sapiẽtiæ studiosi, sed usu & operatione, itemq; equorum boumq; ac cæterarũ animantiũ præstantiæ, non solis ex locis, sed exercitatione comparantur. Ille uero ista confundit, talẽ laudans terrarum diuisionem qualis hoc tempore est. Exemplo utitur, quod Indi ab Aethiopibus differunt qui in Africa sunt. Nam robustiores esse & aëris siccitate minus coctos. Idcirco Homerũ cum omnes dicat Aethiopas bipartito diuidi,

» οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος.

τί τῷ Βόγῳ πλεονέκτημα Quid Bogo lucri afferebat.

Græcus codex habet ὀρθῶς καὶ τὰ παρ' ἀυτῶ. ideſt, recte quoq; apud ipsum habet. Platonis Atlãticus dialogus

τὰ περὶ τὰ κλίματα, circa ipsa climata. Athenienses philologi.

Odyss. α.

Hos quidem ad occidentem, alios ad ascendentem solem esse.

Introducentemq; orbem terrarum alium quem minime nouit Homerus suppositioni seruire, & sic describere oportebat inquit. Nõnulli recedente sole ueluti à meridiano declinãte. Primum quidẽ propinqui Aegypto Aethiopes & ipsi dupliciter diuiduntur, quidam enim in Asia sunt, quidã uero in Africa inter se nihilo diuersi. Postmodũ Homerus nõ idcirco partitur Aethiopas, quod Indos quoq; talibus cognorat esse corporibus. Neq; enim ab initio Indos Homero cognitos fuisse, probabile est, ubi nec Euergetes ipse per illam Eudoxi fabulam res nouit Indicas, nec ad Indiam nauigandi modum, sed potius per dictam à nobis antea diuisionem. Illic autẽ de Cratetis descriptiõe iudicauimus, quod uel hoc pacto uel illo describere nihil interest. Ipse autẽ hoc quidẽ interesse dicit, melius autẽ esse hũc in modũ transmutare, illi quidẽ discedente. Quid igitur hoc differt ab hoc? illi autẽ occidente. Nã totũ spatiũ à meridiano ad occidentẽ, occidens uocatur, sicut & horizontis semicirculus. Quod etiã Aratus annotat, dicens.

Eudoxi fabula

Occidens.

Aratus.

ἠμὲν ἄκραι
μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀνατολαὶ ἀλλήλῃσιν. *id est.*
Qua quidẽ extrema miscentur occasus & ortus Inter se.

Si utiq; in pictura Cratetis sic melius esse dicat aliquis, & in Aristarchi pictura oportere. Hæc & in Posidoniũ. Nã & in singulariter dictis per multa sua conueniẽter asseruntur ad propositã institutionẽ, quot ad terræ descriptionẽ attinent. Quæ autẽ magis physica, & ad naturalem historiam pertinent, in alijs cõsideranda sunt uel utiq; negligenda. Multa enim apud eum causarum expositio & Aristotelis imitatio, quod nostri deuitant, cum causæ ipsæ lateant. Polybius Europæ regiones describẽs, priscos illos omittere se dicit, eorũ aũt reprehensores inquirere, Dicæarchũ scilicet ac Eratosthenem nouissimum describendi orbis terræ traditorẽ, & Pytheã à quo plærioq; refutati sunt. Nã cũ totã permeabilẽ se accessisse dicat Britanniã, cuius ambitũ insulæ supra quadraginta milia esse tradit. Insuper & de Thule asseruit & locis illis in quibus nec adhuc terra per sese aderat nec mare nec † aër, sed cõcretus qdã ex his aceruus maritimo pulmoni similis, in quo terrã atq; mare ac uniuersa in sublime tolli dicit, & hũc perinde ac cunctorum nodũ esse, neq; permeabilem, neq; nauigabilẽ existentẽ. Illud quidẽ ut pulmoni similis sit, uidisse quidẽ seipsum inquit. Cætera uero dicta audisse, hæc quidem Pytheæ. Vtq; hinc reuersus cunctã Oceano uicinam regionẽ adierit Europæ, à Gadibus usq; ad Tanaim, Polybius profecto & incredibile hoc ipsum inquit. Quonam modo enim priuato ac pauperi homini tanta peragratu & nauigatu spatia facilia forent? Eratosthenẽ uero dubitãtem nunquid hisce fides habenda sit, tamẽ de Britannia credidisse & de Gaditanis & Hispanis fidẽ Messenio adhibere q̃ huic præstat. Ille qdẽ uno in loco Pancheã ad nauigasse dicit. Alter aũt uel usq; ad mundi terminos spectasse omnẽ septẽtrionalem Europam, quã nec Hermæ dicenti quis crederet, Eratosthenẽ, Euhemerũ, Bergæũ appellare, Pytheæ aũt credere & quod amplius est Dicæarcho minime credẽte. Hoc igitur nec Dicæarcho quidem credente ridiculum sanè, tanquàm illo sicuti regula uti conueniat, aduersus quẽ ipse tot argumenta & reprehensiones obijciat. Cæterũ Eratosthenis de occidẽtalibus & septentrionalibus Europæ dicta est ignorantia

Polybius.
Dicæarchus.
Eratosthenes.
Pytheas.

† ἄνυδρ legitur in greco, non ἀὴρ.

rantia, sed illi quidem ac Dicæarcho parcendum est, qui loca illa nequaquàm aspexerant. Quis autem Polybio & Posidonio ueniam tribueret? Atqui Polybius est, qui † opinabiles omnino appellans demõstrationes, quas de locorum illorum facit interuallis, & plærisq; in alijs, sed nec in eis in quibus illos redarguit purgans. Dicæarchus igitur cum dicat ex Peloponneso ad columnas stad. milia decem interesse, plura uero his esse ea quæ sunt ad Adriã usq; ad sinum intimũ, quodq; ad columnas est spatium usq; ad fretum, idest porthmum tria stad. milia ædat ita ut residuum à freto ad columnas esset milium septem. Tria quidẽ milia omittere inquit, siue quidem bene deprehendantur, siue non. Septem autem milia neutra in parte, neq; litus neq; pelagi medium metienti, maritimam quidem cuidam obtuso angulo persimilem esse, procedentem per fretũ ad columnas, habentẽ aũt uerticem Narbonẽ ut triangulum consistat, basim rectam per pelagus, latera uero dictum † angulum facientia, quorum unũ quod est à freto usque Narbonem plus est quàm undecim milium & ducentum, reliquum deinceps minus quàm octo milium. Atqui plurimum quidem ab Europa in Africam interuallum, per Tyrrhenum pelagus constare non plus quàm stad. trium milium, in Sardonio uero mari angustam formam suscipere. Cæterum esto, inquit, & illud trium milium. Antea uero in his excipiatur duũm milium stad. sinus ipsius profunditas per Narbonem, sicut à uertice ad basim ipsius obtusi anguli perpendiculũ. Patere igitur dicit ex commensuratione doctrinali, quod † cuncta maritima à freto proxime in columnas excedat rectam quæ est per pelagus stadijs prope quingentis. Appositis autem tribus milibus ex Peloponneso ad fretum quæ omnia simul, stadia per directam plura erunt quàm dupla ijs quæ Dicæarchus inquit. Plura autem his ad sinum Adriaticum ponere, secũdum illum oportebit, inquit. Verum amice Polybi, diceret aliquis, sicut huius mendacij dilucidum tuis ex dictis argumentũ ipsa constituit experientia. Ex Peloponneso quidem ad Leucadem septingenta, hinc totidem in Corcyram, & hinc denuo totidem ad Ceraunia, & totidem quoq; dextrorsum in Apuliam. Ex Ceraunijs quidem ad maritimam Illyricam stad. sex milia centum quinquaginta. Sic utraq; illa sunt mendacia. Et Dicæarchus à freto ad columnas stad. septem milium interuallum esse dicit, & quod ipse uideris demonstrasse. Confitentur enim & qui plurimũ asserunt per pelagus spatium milium duodecim esse. Cõcordat autem hoc ipsum demonstrationi quoq; de longitudine orbis terræ, maximam enim esse inquit septuaginta milium. Huius autem spatium occidentale à sinu Issico usq; ad Hispaniæ intima quæ magis ad occasum iacent, paulo minus milibus triginta. Hunc autem in modum componunt, ab Issico sinu usq; ad Rhodiam milia quinq;, usq; ad Salmonium Cretæ, quod quidem ad orientem spectans promontorium est, mille, ipsius autem Cretæ longitudo ad Arietis frontem supra milia duo, hinc ad Siciliæ Pachynum milia quatuor & quingenta, à Pachyno ad fretum plusquàm mille. Postmodum interuallum à freto ad columnas milium tredecim, à columnis ad extrema Sacri promontorij Hispaniæ ad milia tria. Et perpendiculum nõ † bene deprehensum est. Siquidem Narbo in eodem ferè parallelo cõstituta est cum Massilia, hæc autem in linea per Byzantium, ut sibi persuadet Hipparchus. Quæ autem per pelagus, in eodem est cum ea, quæ per fretum & Rhodiam à Rhodia in Byzantiũ,

διαμαρτυρίας.

παραλία.

Salmonium.

† οὐκ ἄλλως Græce est, idẽ non aliter.

ſicuti in eodem meridiano utriſq; iacẽtibus, circiter ſtad. milia quinq;,ut traditur. Tot utiq; forent & ſtadia dicti perpendiculi. Quãdoquidem maximũ huius maris ſpatium ab Europa in Africam miliũ quinq; ſtad. eſſe dicũt,ab intimo ſinus Galli ci, hoc mihi per errorem dici uidetur. Vel Africam hac in parte multum ad ſepten trionẽ uergere,& parallelo per columnas adiungi. Et hoc haud bene dicitur, dictũ perpendiculũ prope Sardiniã terminari. Nõ enim prope, ſed hoc ipſum Sardiniæ ſpatium multo magis ad occaſum ſpectare. Quippe totũ fermè intercipiens Ligu-
πεπλεόνασε ſticum pelagus prope Sardonicũ,& maritimæ prolixitas amplius † excurrit, uerũ tamen nõ tantũ. Deinde Eratoſthenis dicta corrigit,nõnulla quidẽ bene, quædam uero longe quàm ille deterius. Nã cum ex Ithaca ad Corcyrã trecenta, ille dixerit, ſupra nongenta eſſe aſſerit. Ab Epidamno uero Theſſalonicã uſq;,nongenta dicẽ te illo,ultra milia duo inquit, hæc quidẽ bene. Cum à Maſſilia ad colũnas milia,is ſeptem dicat,à Pyrene autẽ milia ſex,ipſe peius inquit, ab Maſſilia pluſquàm mi-lia nouem,à Pyrene paulo minus quàm milia octo. Ille nanq; propius uero tradit. Huius enim ætatis homines cõfitentur,quod ſiquis inæqualitates uiarũ abſcinderet uniuerſam Hiſpaniã ex Pyrene ad latus occiduũ haud prolixiorem habere longitu dinem quàm milia ſex ſtad. Ipſe uero amnem Tagũ longitudinis milium octo con ſtituit à fonte ad eruptiones uſq;,nec utiq; obliquitatibus quibuſdã cõputatis, nec enim hoc ad terræ deſcriptionem attinet,ſed ad directum eloquens ſpatium. Atqui Tagi fontes ex Pyrene ſupra ſtad. mille diſtãt. Rurſus hoc teſte declarat quod Hi ſpaniæ res ignoratæ ſint Eratoſtheni, quoniam & interdum de illa repugnãtia de-monſtret. Qui cum Gallos exterius circum incolere uſq; Gades dicat, ſiquidem Europæ partes in occidentem ſpectantes uſq; Gades habẽt illi, horũ immemor in ipſo Hiſpaniæ circuitu nullo in loco Gallorũ mẽtionẽ facit, quod Europæ longitu do minor eſt q̃ ſimul utraq; iuncta, Africa ſcilicet & Aſia, nõ recte cõparationẽ ex-
Tanais unde profluat. ponit. Oſtiũ nanq; ad columnas, ad æquinoctialem occaſum eſſe inquit. Tanain uero ab æſtiuo fluere dicit ortu. Diminuitur autem ab utriuſq; longitudine quæ in-ter æſtiuum ortum, & æquinoctialem occaſum eſt,hanc uero præoccupat Aſia ad æquinoctialem ortum ſemicirculo ad ſeptentrionẽ uergens. Nam præterquàm in rebus quarum reddi cauſa poteſt de ambitu laterum mẽtitur, quod Tanais æſtiuo fluat ab ortu. Cuncti nanq; regionum peritiam habẽtes,à ſeptentrione in Mæotin labi affirmant,adeo ut fluminis oſtia & Mæotidis, & fluuius ipſe, quo ad noſcibilis eſt,ſub eodem meridiano iaceãt. Neq; uero digni de quibus uerba fiant, qui illũ ex
† *Grecum exemplar habet.* οὐκ ἀνθυμηθέντες. *id eſt non animad.* Iſtri regionibus originẽ ducere dixerunt,& ab occaſu,† aut animaduertentes quod eo interuallo Tyras & Boryſthenes & Hypanis ingentia in portum excurrunt flu-mina. Cum ille quidem pari ſpatio diſtet ab Iſtro,hic autem ab Tanai. Neq; Tyræ fontibus aut Boryſthenis aut Hypanis prorſus inſpectis, ſintq; illorum curſus ma gis ac magis ignoti,cum magis ad ſeptentrionem tendãt. Itaque per illos in Mæo-tin Tanain perducit,deinde reflectit in illam. Nam eruptiones in ſeptẽtrionalibus paludis partibus manifeſtius oſtenduntur. Iſtis autem ad orientem magis ac ma-gis pertinentibus fictus & infinitus eſt ſermo. Commẽticius ſimiliter & infinitus illius eſt ſermo,qui per Caucaſum ad ſeptẽtrionem fluere dixit,dehinc in Mæotin curſum circũflectere,nam & hoc dictum eſt, ab ortu autem fluenta illius nemo tra-
didit.

didit. Nam ſi eo modo laberetur non ſanè è regione Nilo flueret,nec etiam quodã modo ad diametrum currere illum excellentiores oſtendiſſent. Perinde ac utriuſq; fluminis curſus ad incumbentem meridianum exiſteret. Et ipſa longitudinis ter-ræ dimenſio æqualiter ad meridianum diſtans eſt,cumq; iſta ſic in lõgitudine extẽ ditur,ut longitudinem uniuſcuiuſq; cotinentis eo modo capere oporteat, quæ inter duos iacet meridianos,& longitudinum menſuræ, ſtationum enumerationes ſunt quas uenamur,uel per illos eundo uel per parallelas uias ac meatus. Verũ ille hunc omittens modum,nouũ introducit qui æſtiui ortus & æquinoctialis medius eſt,qua dam ſeptentrionalis ſemicirculi particula. Nemo autẽ ad immutabilia menſuris & regulis mutabilibus utitur,nec iſs quæ alio atq; alio dicũtur habitu adea quæ ad ſei-pſa nullã habeãt differẽtiam. Longitudo quidẽ immutabilis& per ſeipſam dicitur. Aequinoctialis autẽ ortus & occaſus,ſimiliter æſtiuus & hybernus nõ per ſeipſum ſed quo ad nos. Nobis uero † interdũ aliò trãſmeãtibus inter alia oriẽdi & occiden-
† ἡμῶν μὲν ἄλλη λοθ' ἅπαξ μεταχωρούν των. *i. nobis aliũde aliò cõmeãtibus alia atq; alia.* di loca ſunt & æquinoctialia & tropica,cõtinentis aũt terræ eadẽ permanet longitu do. Tanain igitur & Nilũ nõ ſine loco exitũ facere,æſtiuũ aũt ortũ æquinoctialẽ no uum. Quũ aũt Europa pluribus promõtoriis procidat,melius q̃ Eratoſthenes de ipſis dixit iſte, at nondũ ſufficienter. nã ille tria tradit promontoria,unũ ad colũnas pertinẽs in quo Hiſpania, alterũ ad fretũ,in quo eſt Italia. Tertiũ ad Maleã,in quo quæ inter Adriam& Euxinum gẽtes omnes atq; Tanais ſunt. Iſte uero duo prima pari modo exponit. Tertiũ uero ad Maleã & Suniũ,in quo Græcia eſt uniuerſa, & tractus Illyricus,itemq; nonnulla Thraciæ. Quartum in quo eſt ad Thraciã Cher-ſoneſus,in qua Seſti & Abydi ſunt anguſtiæ,eam Thraces habẽt. Quintũ ad Cim mericũ Boſphoron & oſtiũ Mæotidis. Prima igitur duo concedamus, ſimplicibus nanq; ſinubus circundantur, unum quidẽ inter Calpen & Sacrũ promontorium, in quo Gades,& pelago inter colũnas& Siciliã medio,alterum & hoc& Adriarico. Atqui Iapygiũ promontoriũ ſuperincidit biuerticẽ efficiens Italiã,habet autẽ quan dam è contra manifeſtationem. Reliqua uaria quidẽ liquidius & multas in partes diſtincta aliam exigunt partitionem. Ipſa etiã ſex partita portionibus diuiſio pari-ter habet ſimilẽ conſequenter inſtantiã per promontoria diſtincta. Verum enim uero nos in cunctis particulatim & horum& aliorũ,prout attinebit emendationem faciemus,quantũ & in Europa & in Africæ ambitu erratũ eſt. Hæc aduerſus anti-quiores nunc dicta ſatis erunt,quot adiectos teſtimonio nobis ſufficientes eſſe pu-tauimus,quod iuſtis de cauſis hoc idem opus ipſi delegerimus,id quod tantæ emẽ dationis & additamenti prorſus indigebat. Poſtquàm uero ad noſtra cõtra illos uer ba,eſt contigua noſtræ pollicitationis aggreſſio,alterũ captantes initiũ,dicimus ei qui locorũ deſcriptionẽ aggreditur,neceſſariũ eſſe ut pleraq; rerũ naturaliũ & ma-thematicarum diſputata ſupponat,& ad illorũ intelligentiã & fidẽ eorũ quæ ordine ſequũtur tractatum abſoluat. Etenim ſermone uulgatũ eſt,nec ædiũ conſtructorẽ nec Architectum aut domicilium aut oppidum ædificare poſſe abſq; climatũ cæle-
Aedificatori neceſſaria. ſtium partium cognitione, niſi etiam formas magnitudines q; didicerit, caloresq; & frigora,cætera q; generis eiuſdem,& niſi totum orbis terræ ſitum locaq; propoſu erit. Ipſa enim in plano producta deſcriptio& ſuperficies una & eadem ad Hiſpani-enſia & Indica & his interiacentia,& nihilominus orientis ſolis & occidẽtis & cæli

medium tenendi designata terminatio perinde ac omnibus communis. Hæc quidem cui fuerit intellecta & cæli dispositio ac motus, & re uera rotunda terræ superficies percepta erit. Ad aspectum autem plana formatur, Geographicam traditionem habet. Alio autem modo non utiq; Geographicã, haud enim omnia uel ante uel retro uel ex transuerso plana assistunt, sicuti per ingentem euntibus planitiem perinde ac Babylonios per campos aut æquora, nec ullam ad res cæli demõstrationem exhibent, neq; ad solis motiones neq; ad habitudines quo ad nos syderum reliquorum. Ita & terrarum pictoribus similia semper assistere necesse est. Nam qui pelagi cursum aut per camporum locos uiam tenet communibus quibusdam phã tasijs imaginibusq; ducitur, quibus & imperitus & ciuilis homo hæc ipsa operatur rerũ cælestiũ inexpertus existens, & cõtrarias in hæc demõstrationes prorsus ignorans. Solem enim orientem & occidentem, & medium cæli spatiũ tenentẽ aspicit. Quonam uero modo non inspiceret, non enim illi cõmodum ad propositum, sicut neq; æqualiter distare, ideſt parallelum esse ad rem assistentem aut nõ. Forsan autẽ aliquid speculatur, apparebit uero in mathematice disputatis sicut indigenæ, nam locus talia habet incidentia. Orbis uero descriptor nõ indigenæ utiq; describit aut ciuili eius generis qui nullam curã susciat, siquid proprie de disciplinis dicat. Nec enim messori aut fossori, sed ei qui persuasionem capere ualeat taliter se terrã omnẽ habere traditur sicut Mathematici dicũt, & alia quæ ad huiusmodi materiã attinent. Accedentibusq; mãdat, ut cũ illa priora meminerint, succedentia deinde perspiciant, illis enim cõsequentia dicturũ. Vnde qui in hæc inciderint, eos tutiorẽ rerũ traditarum usum facturos, si ex Mathematica ratione audierint, qui secus habeãt eis orbem describere sese negat. Scriptorem profecto orbis de ijs quæ sibi incipiendi ordinem habeant, Geometris fidem adhibere oportet, qui terram uniuersam dimensi sunt, hos autem astronomis, illos uero physicis. Nempe physica uirtus quædam est, at enim uirtutes nequaquàm suppositiones habere dicunt, ex seipsis uidelicet pendentes, & in seipsis principia & de omnibus fidem habentes. Quæ autem à physicis demonstrantur huius generis sunt, Mundi formã esse rotundam atq; cæli grauium in mediũ esse † momentũ. Circa hoc totundæ figuræ terra cõsistens, eodem quo cælum centro & ipsa permanet, perq; ipsam ac cæli medium axis ertendi tur, & circa illã atq; axem ab ortu in occasum cælũ circumagitur. Cumq; illo † minime errantes stellæ, quæ pari celeritate cum polo sunt. Stellæ igitur erroris expertes per circulos parallelos deferũtur. Cæterũ circuli paralleli notissimi sunt, æquinoctialis, tropici duo & septentrionales. Verũ † errones stellæ & sol & luna per quosdam obliquos ordines cõstitutos in zodiaco rapiũtur. His quidem uel omnibus uel plerisq; fidẽ adhibentes astronomi, deinceps reliqua pertractant motus, ambitus, defectus & magnitudines & distantias, & infinita cætera. Eodem modo Geometræ totius terræ mensuram dimetientes, physicorum & astronomorum sententijs adhærent, rursus scriptores terræ omnes geometricas amplectũtur opiniones. Cælum enim quinq; constare zonis, præsupponendũ est, quinque etiam zonis terram componi & eiusdem esse nominis, quæ in imis & quæ in superioribus sunt. Diuisionis quidem in zonas causas retulimus. Zonæ uero per circulos ad æquinoctialẽ parallelos distingui possunt ex utraque illius parte descriptos, duos quidem torridam

Mundi forma. *† τὸν ῥόπτμ.*

ἄπλανῆς.

Stellarum fixarum, erraticarumq; ratio. *† οἱ πλάνητες planetæ græcũ latino notius.* *Circuli paralleli.* *Zonæ quinq; terræ, his quæ in cælo sunt homonymæ.*

dam plagam capientes, & duos post istos. Qui quidem ad torridam duas efficiunt temperatas, penes temperatas autẽ duas frigidas apponunt. Vnicuiq; uero ex cælestibus circulo, eiusdẽ uocabuli terrestris subiacet, & zonæ zona similiter. Tẽperatas esse dicunt quæ habitari possunt, reliquas autem inhabitabiles, unam quidem ob incendium, reliquas uero propter frigora. Eodem modo & de Tropicis & de septentrionalibus, apud quos sunt Arctici, superioribus terrestres pari appellatione distinguunt, & unicuiq; suppositos. Cum autem æquinoctialis totum duas in partes cælum secet, & terram diuidi necesse est, ab incumbẽte sibi æquinoctiali. Hemisphæriorum autem utrunq; & cæleste & terrestre, unum quidem Boreale, alterum uero australe uocatur. Sic & de torrida sub eodem circulo bipartito diuisa, una quidem eius pars Borealis, altera uero erit australis. Constat item & temperatarum zonarum unam quidem Borealem, alteram uero australem fore, cum eiusdẽ sit appellationis cum hemisphærio in quo est. Nuncupatur autẽ boreale illud hemisphærium, quod eam circundat temperatam, in qua siquis ab oriente perspectet in occasum, ei polus est ad dextram, à sinistra uero æquinoctialis, uel in quo spectãtibus in meridiẽ dexter est occidens, siniſter autem oriens, australe uero ècontra se habens. Quocirca nos in alterutro esse hemisphærio nimirũ boreali, manifestũ est, in ambobus autẽ impossibile. Nam ingentes in medio sunt fluuij, Oceanus primũ deinde torrida. Nec oceanus quidem in nostræ habitabilis medio totam scindens terram, nec locus exustus, nec illius pars cõtra dicta climata sese habens, reperitur in boreali temperata. His acceptis Geometra gnomonicis usus & reliquis ab astronomico demonstratis, in quibus paralleli ad æquinoctialem per quãlibet habitationẽ comperiuntur, & qui per rectas hos secant. Designati uero per polos mensurat habitabilem ingrediens, reliquam autem per distantiarum rationem. Hoc pacto quãtum ab æquinoctiali usq; ad polum interſit, inuenire quis posset. Quæ maximi terræ circuli portio quarta est, hoc qui habet, quadruplam quoq; illius partem habet. Hic est autem diameter terræ mensuram complectens. Sicut igitur qui terram metitur ab astronomiæ perito sumpsit exordia, astronomus autem à Physico. Eodem modo & orbis scriptorem ab eo qui terram dimensus est totam, persuasum isti credere oportet, & ijs quibus hic fidem præstitit. Primum nostri mundi situm exponere oportet quantus est, quali figura, quali natura sit, & quonam modo ad uniuersam terram sese habeat. Hoc enim terræ scriptoris proprium est officium. Postea ad terrarum singula atque maris, prout attinet accommodare sermonem. Cũmque indicauerit, quæcunque nostri maiores non satis idonee differuerint, ad ea quæ optime credita fuerint accommodabimus. Subiectum ergo sit, rotundam unà cum mari terram esse, unámque & eandem cum æquoribus superficiem habere. In tanta enim mole ipsa terræ contegeretur eminentia, cũ pusilla sit & occultari ualeat. In istis itaque rotunditatem, nõ instar torni nec geometræ more ad rationẽ dicimus, sed ad sensum & hũc crassiorẽ. Quinq; igitur cõtenta zonis intelligatur, & æquinoctialis in ea circulus locatus, & alter huic parallelus, frigidã in boreali hemisphærio disterminans, & alius qui per polos ad rectas istos secet. Cum ergo septentrionale hemisphærium duas terræ quartas complectatur portiones,

Terræ rotũditas.

Orbis terræ partitio.

ones,quas efficit æquinoctialis ad circulum per polos tranſeuntem,in horũ utroq; quatuor laterum locus intercipitur,cuius boreale latus dimidium eſt paralleli qui ad polum pertinet,auſtrale uero æquinoctialis eſt dimidiũ. Reliqua uero latera partes ſunt eius quæ per polos ducitur,inuicẽ oppoſita pari lõgitudine.In altero igitur iſtorum quadrilaterum locorum,uter autem ſit, nihil intereſſe uidebitur,noſtrã habitabilem locatam eſſe dicimus,quam inſulæ ſimilem mare circũalluit. Hoc autẽ & ratione & ſenſu demonſtrari diximus. Quod ſiquis huic rationi fidem abnegat à terræ deſcriptione deficeret utiq;,nec inſulam facere,uel huic,quod experimento cõprehendimus concedens. Quandoquidẽ & ab aurora utrinq; nauigatio circũagitur,& ab occaſu paucis in medio locis exceptis. Hæc autem pelagó ne an ſolo inhabitabili terminentur,nequaquàm intereſt†. Orbis nanq; deſcriptor partes mundi cognitas referre cogitat, ignotas autẽ omittit, ſicut & quæ extra illam poſita ſunt. Rectam autem coniungentibus lineam ad extrema circũductæ utrinq; nauigationis ſigna,ſufficiet totam dictæ inſulæ figuram explere,& in eo iam dicto quadrato ipſa procumbat inſula. Eius autem quæ appareat capienda eſt magnitudo auferentibus ab tota quidem terræ magnitudine hemiſphærium noſtrũ, & ab hoc rurſum medietas,ab hoc item quadratũ ipſum rurſus,in quo habitabilem iacere† dicimus. Suſcipere autem opus eſt & deſigura proportionem id quod apparet ſubiectis adaptando. Poſtquàm uero eius quod inter æquinoctialem & interceptum parallelum, huic ad polum partis Borealis hemiſphærij† ſpondylus eſt figura. Ille autẽ per polũ bipartito ſecans hemiſphærium,etiam bipartito ſecat ſpondylum & quadratum facit. Manifeſtum erit quod ſpondyli ſuperficie minus eſt quadratum illud,cui Atlãticum pelagus imminet. Ipſa uero habitabilis in hoc inſula,chlamydis formam gerens,minor quàm dimidium quadrati pars extitit, hoc ex geometria & circunfuſi maris quantitate apparet quod terrarum extremitates operiens utrinq; conducit in unũ ad minoris extremitatis figuram,& tertiæ partis lõgitudinis,& latitudidinis maximæ. Ex quibus unũ eſt ſtad. milliũ ſeptuaginta utplurimũ à mari finitũ, quod mare ultra nauigari nequit propter magnitudinẽ ac ſolitudinẽ. Alterũ minus milium triginta terminatum ab inhabitabili propter calorem uel frigus. Hoc enim propter calorẽ inhabitabile quadrati latitudinẽ qdẽ habẽs ſtad. milia octo & octingẽta, longitudinẽ aũt maximã milium centum uigintiſex, quanta eſt æquinoctia lis medietas,reliquum plus eſſet. Iſtis Hipparchi dicta quodammodo cõſonãt. Ille enim inquit terræ magnitudinẽ ſupponẽs,quã Eratoſthenes dixit,Hinc mũdi exceptionẽ fieri oportet, haud enim multũ differre ad ea quæ de cæleſtibus apparent ſecundũ habitationẽ quãlibet, ſic habere dimẽſionẽ, uel ſicut poſteri tradidere. Exiſtente igitur ſecundũ Eratoſthenẽ circulo æquinoctiali ſtad. milibus ducẽtis quinquaginta,& duobus,quarta pars eſſet milia ſexaginta & triũ. Hoc autẽ eſt ab æquinoctiali ad polũ,quindecim† ſexageſima,ſicut æquinoctialis eſt ſexaginta. Ab æquinoctiali uero ad æſtiuũ tropicũ quatuor. Hic per Syenẽ deſcriptus parallelus ratiocinatur & cõputat pro qualibet diſtantia ex apparentibus mẽſuris. Tropicũ enim ad Syenẽ iacere cõtingit, quoniã hic ſecundũ æſtiuas cõuerſiones meridiei gnomon nullas reddit umbras Meridianus aũt per Syenẽ maxime deſcribitur per fluenta Nili

† Græce ſic legitur. nõ enim orbis deſcriptorum.

† κεῖσθαι, conſtitui.

† σπόνδυλος, uerticulus.

† πεντηκοστὸς καὶ ἑξηκοστός.

Nili ſicut à Meroë uſq; Alexandriam. Hæc autẽ ſtadia ſunt circiter milia decẽ. Per medium uero interuallũ Syenẽ conſiſtere contingit,hinc ad Meroën milia quinq;, recte uero progredienti, ad ſtad. tria milia in meridiẽ, reliqua non ultra ſunt propter feruorẽ habitabilia. Vnde per hæc loca parallelũ qui idẽ eſt qui per cinamomiferam tranſit terminũ & initiũ poni oportet noſtræ habitabilis ad meridiẽ. Cũ igitur ſtad. milia quinq; à Syene ſint ad Meroẽ,alia uero tria ſuperaddãtur à Syene ad æquinoctialẽ,eſſent omnino milia octo ad terræ habitabilis terminos. A Syene uero ad æquinoctialẽ milia ſedecim & octingenta,totidẽ enim ſunt ex quatuor ſexagenis,cũ unaquaq; milliũ quatuor & ducentorũ ponatur. Quocirca reliqua exiſterent à terminis habitabilis ad æquinoctialẽ milia octo & octingenta. Rurſus ab Alexandria in recta per Nili fluẽta omnes ad Rhodũ uſq; nauigationẽ cõfitentur. Hinc autẽ Cariæ & Ioniæ ad nauigationẽ uſq; Troadẽ Byzantiũq; & Boryſthenẽ. Capientes igitur interualla notiſſima quæ nauigantur,cõſyderãt diſtantiã quæ eſt à Boryſthene per rectã in hac linea quouſq; habitabilia ſunt,& terminãt partes habitabilis,quæ ad ſeptentrionẽ ſpectãt. Super Boryſthenẽ uero incolũt Rhoxolani cognitorũ nouiſſimi Scytharũ,magis in auſtrũ poſiti quàm ij qui ſupra Britanniã incidẽtes ultimi omniũ cognoſcũtur. Vltra uero propter frigus inhabitabilia ſunt. His aũt propinquiores auſtro ſunt ſupra Mæotidẽ incolẽtes Sauromatæ & Scythæ uſq; ad orientales Scythas. Pytheas uero Maſſilienſis partes Thules aquiloni propinquiſſimas Britãniæ extremas eſſe perhibet,penes quos idẽ eſt cũ Arctico circulus tropicus æſtiuus. Ab aliis quidẽ nihil cõperio,nec quod Thule inſula quædã ſit neq; ſi ad ea uſq; loca habitabilia ſunt,ubi æſtiuus tropicus Arcticus efficitur,hunc aũt habitabilis terminũ,multo magis ad auſtrũ accedere arbitror, qui ad aquilonẽ propinquat. Qui enim hoc tempore ſcribunt ultra Hiberniã nihil habentes quod dicãt,quæ ad ſeptẽtrionẽ ante Britanniã iacet,ſilueſtribus prorſus hominibus mali gnie propter frigora habitãtibus. Itaq; finẽ hic ponendũ eſſe arbitror. Paralleli aũt per Byzantiũ & quodammodo per Maſſiliam tranſeuntis,ut Pytheæ credens inqt Hipparchus. Eandẽ enim ait gnomonis rationẽ Byzantij ad umbrã quã Maſſiliæ Pytheas dixerat. Circuli autẽ per Boryſthenem ab hoc diſtantis circiter milia tria & octingenta eſſe poſſet ex diſtantia ab Maſſilia ad Britanniam,hic incidens ipſe per Boryſthenem circulus ubicũq;. Multis autẽ in locis homines refellens Pytheas & iſtic mentitus eſt. Nam ductam à columnis lineã ad freti & Athenarũ & Rhodi loca in eodem iacere parallelo,à multis confeſſum eſt. Cõſtat & lineam per medium quodammodo pelagus à columnis in fretum eſſe. Quiq; maximum nauigant tractum à Gallia in Africam è ſinu Gallico ſtad. quinq; milia eſſe,& hãc ampliſſimã latitudinẽ pelagi affirmãt. Quocirca à dicta linea ad intimum ſinũ ſtad. duo milia quingenta ſunt,ad Maſſiliã uero pauciora. Maſſiliã enim magis quàm intimum ſinũ ad auſtrum procũbere, è Rhodo autẽ Byzantiũ uſq; ſtad. eſſe milia quatuor nongentũ,ut impendio magis ſanè ad ſeptentrionẽ ſpectet is qui per Byzantiũ eſt, eo qui per Maſſiliã. At ea intercapedo quæ inde eſt uſq; ad Britanniã, cũ illa poteſt cõſonare quæ eſt à Byzãtio ad Boryſthenẽ, illic uero quouſq; ad Hiberniã incognitũ eſt quantũ poni poſſit. Neq; ſi ulterius habitabiles partes ſint ſuperioribus dictis curæ eſſe oportebit. Satis enim ad cognoſcẽdũ eſt capere ſicut in auſtralibus

Rhoxolani.

libus,regionibus,quod ſupra Meroën ad tria milia ſtad.progredienti terrã habitabilẽ ponere conueniebat. Non perinde ac finis iſte diligentiſſime poſitus eſſet ſed proxime ad diligentiã. Sic & illic nõ plura his,aut paulo plura,ſupra Britanniã ponenda ſunt,ut milia quatuor. Etiam ad principum neceſſitates nulla † ſit præ-

Britannia.

οὐδὲν ὄφελος νέκτημα. nullus uſus, nullũ lucrum

rogatiua,huiuſmodi regiones uel earum incolas cognitos facere, præſertim ſi tales inhabitent inſulas,quæ neq; nos infeſtare,neq; commoditates afferre queant propter earum diſiunctionem.Nam cum Romani Britanniæ ditionem habere ualuiſſent, neglexerunt,nullum ex ea terrorem oriri poſſe cernentes, haud enim tanta illis facultas adeſt ut noſtra incurſare poſſint, nec ulla tanta utilitas,ſi ea potiti fuiſſent,plus enim ex uectigalibus nunc uidetur afferre,quàm tributum abſoluere poſſet,cum ipſa in copais militares impenſa,inſulæ præſidium & tributorum exactiones auferat.Plurima etiam accederet ex adiacẽtibus inſulis cõmoditas. Quod ſi ad interuallum ex Rhodia ad Boryſthenem illud apponatur ſpatiũ, quod à Boryſthene ad ſeptentriones eſt miliũ ſtad.quatuor,totum interuallum fit duodecim milium ſtad.ac ſeptingentum. Terminus autẽ ex Rhodia in Auſtrale habitabilis, eſt milium ſedecim ſexcẽta ſtadia. Vnde uniuerſa latitudo orbis terrarum minor eſſet milia triginta ab Auſtro in ſeptentrionem. Longitudo autem milia ſeptuaginta eſſe traditur.Hoc autẽ ab occaſu in ortum eſt,ab extremis Hiſpaniæ ad extrema Indiæ,id quod tum itineribus tum nauigationibus menſuratum eſt. Quod autem infra dictum quadratum hæc ipſa longitudo ſit,ex ratione parallelorum ad æquinoctialem ſpectãtium manifeſtũ eſt,ut plus quàm dupla ſupra latitudinẽ longitudo ſit. Ferũt aũt ad chlamydis ſpeciẽ formã ipſam eſſe. Multa enim latitudinis cõgregatio ad extremitates inuenitur,præſertim in occidentalibus ad ſingula accedentibus nobis. Nũc quidẽ igitur locũ in ſphærica ſuperficie deſcripſimus, in quo ſitum eſſe terrarũ orbẽ dicimus,& ſanè oportet per diuiſas habitationes, uetitatis imitatorẽ,terrã proxime ſphærã efficere,uti Crates inſtituit,ſuſcepto in ea quadrato atq; intra illud de ſitu orbis locare tabulã. Cæterũ cũ magna opus ſit ſphæra, ut dicta pars eius è plurimis ſit partibus,ſatis fiet ad captãdas dilucide mũdi portiões ut attẽte propriũ ſpectãtibus exhibeãt aſpectũ. Ei quidẽ q talẽ poſſit præparare ſic factu melius eſt. Sit ãt ut nõ maiorẽ pedibus decẽ habeat diametrũ,q uero mimine talẽ uel nõ multo hac inferiorẽ ſtruere poſſit,deſcribat oportet in plana tabula pedũ ſaltẽ ſeptenũ,paululum enim intererit in cõtrario circulorum& parallelorum& meridianorum,per quos & climata & uentos & cæteras differentias dilucidas facimus,& partiũ terræ ſitus inuicẽ & ad cæleſtia rectos deſcribimus. Cũ parallelorũ parallelos& rectarũ rectas ad illas,intellectus ipſe facile traducere ualeat, figurã ac magnitudinẽ quam aſpectus intuetur,in plano ac ſuperficie ad rotundã ac ſphericam,proportionẽ de obliquis& rectis circulis dicimus. Meridiani uero ad ſingulas poli partes deſcripti omnes ad unũ in ſphæra ſignũ inclinant,Sed in plana tabula paruas rectas ſolummodo meridianas facere conum, nihil referet. Haud enim hoc neceſſarium pluribus in locis eſt,nec ut circunferentia,apparet. Eodem modo & inclinatio, cum deſcriptiones transferantur in tabulam planam, & lineæ rectæ deſcribantur. Itaq; ipſam deinceps rationẽ tanquam in plana tabula pictura confecta exponemus. Dicemus itaq; cũ terræ partẽ ipſi quoq; peragrauerimus & maris,

Terræ latitudo.

Terræ longitudo.

Sphæræ ratio.

& maris,qua de re & narrantibus & ſcriptoribus fidem adhibeamus. Peruenimus autem ex Armenia in occaſum uſq; ad Sardiniam tractus Tyrrheni & in meridiem quidem ab Euxino uſq; ad Aethiopiæ terminos. Neq; ex cæteris terræ ſcriptoribus aliquẽ facile reperies qui amplius quàm nos dicta permeauerit interualla. Qui uero occidẽtis regionis mare adierint,orientis loca nequaquàm tantopere attigerũt, q autẽ contra, in occidentalibus defecerunt. De auſtro quoq; & ſeptentrione ſimiliter ſe habet. Atqui & illi & nos auditu plura percipientes,cõpilamus formam ac magnitudinem reliquam q naturam,qualis & quanta ſit eo quidem modo quo ex ſenſibilium intellectu alia intellectus componit. Colorem enim & figurã & magnitudinem pomi, odorẽ quoq; & tactum & ſuccũ ſenſus ipſi denunciant. Ex ijs intellectus componit pomi cognitionem,& magnarũ quidẽ formarum ipſarum partes ſenſus intuetur. Totum uero ex uiſis,intellectus diſponit. Sic quidem & uiri dociles ſpectatoribus & loca (prout caſus tulit per diuerſas terræ partes) peruagantibus,ſicuti ſenſibus credentes in unã conſtruũt deſcriptionem uniuerſi orbis terrarũ aſpectum,cum & exercituum ductores omnia quidem ipſi conficiunt,ſed ubiq; nequaquàm adſunt,quinimmo per alios plurima gerunt,fide nũcijs adhibita,& pro auditis accõmodantes mandata,dimittunt. Qui autem ſolos uidentes cognoſcere exiſtimat,auris iudicium perimit,quæ ad ſcientiam capeſſendam longe præſtantior eſt oculo. Maxime autẽ huius ætatis homines dicere aliquid de Britannia poſſent, deq; Germanis & intra & extra Danubiũ habitãtibus,de Getis, de Tyrrhegetis de Baſtarnis. Itẽ de Caucaſum incolentibus, ut Albanis & Hiberis. Renunciata uero ſunt nobis à rerũ Parthicarũ ſcriptoribus, in quibus eſt Artemiſius Apollodorus, quæ illi amplius q̃ multi ſuperauerunt,& de Hyrcania & Bactriana,quin & Romanis nuper felicem Arabiam intrãtibus,cuius imperator erat uir inſignis amicitia & conſuetudine nobis deuinctus Aelius Gallus,& Alexandriæ mercatoribus, claſſe per Nilum & per Adriaticum ſinũ uſq; in Indiam nauigãtibus. Quæ omnia lõge magis huius ætatis mortalibus quàm maioribus noſtris cognita ſunt. Cum Gallus igitur Aegypti præfectus eſſet,& uiarum comites ad Syenem & terminos Aethiopiæ uſq; aſcenderint,accepimus naues centum ac uiginti ex Muris portu ad Indiæ tractus enauigaſſe. Cum ab initio pauci Ptolemaidis reges nauigare prorſus auderẽt,nec mercatoria Indiæ uectare onera. Prima igitur & maxime peculiaria ſunt,& ad ſcientiam & ad urbanas neceſſitates,formam & magnitudinem ſimpliciter,& ut ſic dicam inueſtigare,quod quidem ad orbis deſcribendi tabulã incidens,ſimul & qualis eſt & quota totius terræ pars demõſtrat,hoc qdem propriũ orbis ſcriptori eſt. De tota uero terra accurate tractare,& de illius zonæ quã dicimus omni ſpondylo uel dorſo,cuiuſdã alterius eſt diſciplinæ, ſicuti habitantur & ſecundum alteram partem quartam ipſe ſpondylus. Etenim ſi hoc ſeſe modo habeat, haud ſanè à noſtris habitatur incolis, ſed ille alius ponendus eſt terrarum orbis, quod profecto credibile eſt. Hæc autem quæ in ipſa ſunt dici à nobis debent. Mundi uero habitabilis forma chlamydis ſpeciem præſe fert, cuius latitudinem maximam linea per Nilum deſcribit, principium ab cinamomifero parallelo capiens,& ab inſula exulum Aegyptiorum, uſque ad eum qui eſt per Hiberniam parallelum. Longitudo autem huius eſt linea ad rectitudinem ab occaſu per

colum

Strabonis peregrinatio.

Intellectũ per ſenſibilia cognoſcere.

Auditus iudicium.

Aelius Gallus.

columnas,& per fretum Siculum uſq; ad Rhodiam & ſinum Iſſicum penes Taurum progreſſa, qui Aſiam per zonas diſtinguit in orientale uergens pelagus inter Indos & eos qui ultra Bactrianam ſunt Scythas. Intelligaturigitur oportet ſpatium aliquod parallela deſignatum linea,in quo figuræ chlamydis facies deſcripta eo modo ſit,quod longitudini longitudo cõſentiat,& † pari æqualitate ſit maximũ, ac latitudini latitudo. Figura itaq; ad chlamydis ſpeciẽ habitabilis orbis eſt. Latitudinẽ nanq; ipſius terminari diximus per ipſa paralleli latera ultima, qui partem eius habitabilem inhabitabilemq; utrinq; diſtinguit. Hæc quidẽ fuere unum ad ſeptẽtrionem per Hiberniam, alterum ad torridam per cinamomiferam. Hæc autẽ ad ortum & occaſum exporrecta uſq; contra inſurgentes orbis terræ partes,quoddam efficient mutuis lineis ſpatiũ, ad eas ipſas quæ per ſeptentrionẽ adiũctæ ſunt. In hoc autẽ habitabilem eſſe cõſtat ex eo,quod maxima ipſius latitudinis pars extra id nõ excidit,neq; longitudo. Quod uero ipſius forma chlamydis ſpeciẽ habet, quia extremitates longitudinem minoribus utrinq; finiant terminis,maris autẽ inundatio latitudinis partes adimat. Id ſanè perſpicuũ eſt ex ipſis qui & orientis & occidentis tractus utrobiq; nauigationibus circumierunt. Nam inſulam quam uocamus Taprobanen in auſtrum longe magis quàm Indiam ſpectantem oſtendũt & habitari, & contra Aegyptiorum inſulam & terras cinamomiferas attolli. Aëris enim æqualem eſſe temperiẽ quæ extremæ ultra Indos Scythiæ, oſtium quoque maris Hyrcani magis ad ſeptentrionem uergere,& adhuc amplius tractus Hyberniæ,pariter autem & de plaga trans columnas memoratur. Signum autem orbis occaſui propinquiſſimum eſſe Hiſpanorum promontoriũ quod Sacrum uocant id quod ſubĳcitur quodammodo lineæ,quæ per Gades & columnas ducitur& per fretum Siculũ & per Rhodiam. Conſonare enim aiunt & Horoſcopia,ideſt horarum aſpectus,& uentos utroq; uerſum ferentes,& dierũ & noctium maximarum prolixitates. Horarum enim quatuordecim dies ac noctes æquinoctiales & in Gaditana & in Hiſpaniæ maritima ſpectare licet interdum. Poſidonius refert ab excelſo quodam domicilio in urbem,quæ ab hiſce locis quadringenta diſtat ſtadia,ſtellam ſe uidiſſe,quam Canobum ipſum ſuſpicatur. Ex hoc paululũ ex Hiſpania progreſſos in meridiem ipſam ſpectare confiteri,& ex ipſa in Cnido hiſtoria atq; proſpectu. Speculam enim Eudoxi non multo alĳs habitaculis altiorem eſſe quo ex loco eum ſtellã Canobum intueri ſolitum,dicitur. In Rhodiaco uero climate Cnidum exiſtere, in quo Gades, & huius maritimã,hinc ad auſtrales partes nauigantibus iacet Africa,huius uero occidentalis maxime tractus,pars parua ante Gades magis procumbit. Dehinc extremitatem cum fecit anguſtã ad ortũ recedit, & auſtrum. Ac dilatatur paulatim quoad ad Aetherios Aethiopas applicat. Hi aũt Carthaginenſis regionis ultimi iacent cinamomiferorum lineã attingentes. Contra uero à Sacro nauigantibus promõtorio uſq; ad nuncupatos Artabros in ſeptẽtrionem eſt nauigatio dextra Luſitaniam habentibus. Reliqua ad ortũ tota obtuſum efficiens angulum uſq; ad Pyrenes extrema quæ ad Oceanum terminantur. His occidẽtales Britanniæ partes è regione adiacent ad aquilonẽ. Eodẽ etiã modo Artabros eſſe à ſeptentrione,quis opponuntur inſulæ quas Caſſiteridas appellant,à pelago quodammodo in Britannico climate conſtitutæ. Liquet igitur, quantũ extremi

τὴν ὁσονοῦν ναῦ τὸ μῆκος, *Et quàm ſit maxima.*

Orbis terræ figura & diſtinctio.

Chlamydis formæ terrã eſſe

Taprobane.

Sacrum promontorium.

Horoſcopia.

Canobus ſtella Eudoxi ſpeculæ.

Cnidus

Aetherii.

Artabri.

Caſſiterides.

tremitates orbis terrarum per longitudinem ex circunfuſo pelago in anguſtum cogantur. Cum uero talis forma exiſtat in uniuerſum duas rectas ſuſcipere commodum eſſe uidetur, quæ ſe inuicem ſecantes in rectum,una per longitudinem totius maximi, altera per latitudinem peruenient. Et una quidem parallelorum, altera meridianorum erit. Déinde iſtis,parallelas intelligentes,in utranq; partiri terram ac mare,quo nos uti cõtingit. Forma enim quam diximus magis manifeſta fieret & linearum magnitudo alias atq; alias menſuras habentium,& longitudinis & latitudinis. Climata quoq; magis ad orientem uel occaſum ſpectantia melius fiẽt dilucida,pariter & quæ ad auſtrum uel ad aquilonem uergunt. Poſtquàm uero has ipſas rectas per cognita loca ſuſcipere oportet,quædã iam ſuſceptæ ſunt. Dico autem medias duas alteram de lõgitudine,& alteram de latitudine iam antea dictas, reliquæ uero per has facile dignoſcerentur. Quodam enim modo his utentes elementis,partes inuicem ſe habentes colligemus,& cæteras habitandi habitudines in terram uel in cælum ſpectantes. Cæterum mare plurimum terram deſcribit ac format, ſinus ac pelaga, & freta conficiens plurima,iſthmos ſimiliter ac peninſulas,& promontoria. Aſſumunt& ex hoc ipſo fluuĳ & montes. Per talia nãq; ipſæ continentes & gentes & oppidorum ſitus natura bene compoſiti intelliguntur, & cæteræ uarietates quibus referta eſt deſignatrix locorum tabula. In quibus quidẽ eſt inſularum multitudo & pelago,ac littoribus omnibus diſperſa. In alĳs alias uirtutes ac uitia & uarios ipſarum uſus abuſusq; oſtendentibus,has quidẽ natura, has uero apparatu,quas natura dici conuenit,perdurant enim. Adiecta uero, permutationes accipiunt. Et harum quoq; quaſdã diutius perdurare ualentes,declarare neceſſe eſt. Quæ quidem non diu, alioqui uero illuſtrem claritatem quampiam tenentes & gloriam,uel quæ in tempus poſterum permanens,modum quendam locis cognatum efficit,& apparatum haud amplius exiſtentem. Ea propter & hæc memoria teneri oportere conſtat. Permultæ nãq; ſunt urbes de quibus hoc dici cõtingit,quod & Demoſthenes ipſe de adiacentibus Olyntho cõmemorauit. Quas ſic claruiſſe inquit,ut ſi quis aduentet,illas nunquàm habitatas fuiſſe intelligat. Ad hæc tamen & alia loca libenter proficiſcuntur tam celebrium operum ueſtigia cõtemplari cupientes,ſicut & illuſtrium uirorum ſepulchra, ſic & iure inſtitutarũ rerum publicarũ recordationem uſurpamus,quæ illis in locis iam extinctæ ſunt. Cũ eodem nos modo inuitet utilitas quo & res ipſæ geſtæ. Id enim aut imitationis aut talium euitationis gratia fit. Primam itaq; deſignationem repetentes dicimus habitabilem terram noſtrã circunfluam exiſtentem,ab exteriore mari multos in ſeipſam ab Oceano ſinus admittere. Quatuor aũt ampliſſimos, è quibus aquilonaris quidem mare Caſpium uocatur,quod plæriq; nuncupant Hyrcanum. Perſicus autem & Arabicus ab auſtrali mari effunduntur,unus quidem aduerſus maxime Caſpio,reliquus Pontico. Quartus hos magnitudine admodũ ſuperat,quem mare noſtrum,quod interius appellamus,efficit,initium ab occaſu & freto per Herculeas columnas accipiens,& ad orientis regiones alia latitudine longe porrectum, déinde diuiſum, & duos in ſinus diffuſioris pelagi terminatum. Vnum quidem à ſiniſtra quẽ Euxinũ pontũ appellamus,alterũ aũt conſtantem ex Aegyptio pelago & Pamphylio & Iſſico. Cæterum uniuerſi quos cõmemorauimus ſinus ab extimo

Demoſthenes de Olyntho.

Sinus præcipui quatuor.

Caſpiũ mare.
Hyrcanum mare.
Perſicũ mare.
Arabicũ mare
Euxinus.

Terra trifariã partita.
Europa.
Africa.
Asia.

mari angusto influunt æstu, plus autem sinus Arabicus & Gaditanus per columnas, reliqua uero minus. Terra sanè quæ illos includit, trifariã partita est, quemadmodum dictum est. Europa facile plurimas cunctarũ formas induit, Africæ cõtra euenit, Asia mediam quodammodo ambarũ dispositionem habet. Omnes aũt ex littoribus intestinis causam habent, quare multiformes sint aut nõ habẽt. Exterior autem exceptis iam dictis sinubus, simplex est instar chlamydis, ut dixi, figura. Nam reliquas in exiguo differentias omittemus. In magnis enim quod pusillum est nihil interest. Rursus in geographica scientia non modo formas, & locorũ magnitudines inquirimus, sed etiam mutuas inter se cõtinentias, ut diximus. Et

† πολυδ'ες' *multũ quoq; ẽ*

hic interiora littora maiorem quàm exteriora uarietatem exhibent. Maior † quoq; notitia atq; temperies, & in urbibus, & in nationibus per bona gubernatis instituta, in quibus magis q̃ in illis homines uersantur. Ista uero magis nosse concupiscimus, in quibus plures traduntur actiones, plures artes, plura regendarũ ciuitatum instituta, aliaq; quæ ad comparandam prudentiam cooperantur, & necessarij rerũ usus ad illa nos cõducunt, quæ quoad peruenìri potest implicitas secum habent cõmunicationes. Hæc sunt quæ habitantur, imò uero recte habitantur. Ad omnia huiusmodi (ut dixi) nostrum mare magnam habet excellentiam. Hinc ergo exponendi ambitus suscipienda sunt primordia. Huius sinus initium esse à columnarũ freto dictum est. Latitudo eius angustissima stad. circiter septuaginta traditur. Circũ circa uero angustias nauiganti stad. centum & uiginti, distantiam littora ipsa unà capiunt, sinistrũ uero magis. Et aspectus ipse ingentis cuiusdã pelagi apparentiã præ se fert, è dextro quidem latere terminos habet littus Africanũ Carthaginem

Celebritas undè ciuitatibus.

usq;. Ex altero uero littoribus terminatur Hispano & Gallico ad Narbonẽ & Massiliam, dehinc Ligustico, postremo uero Italico usq; in fretum Siculum. Latus autem pelagi ad ortum spectans, Sicilia est, & utrinq; iacentia eius freta, è quibus unum ad Italiam pertinens stad. septem patet. Quod autem Carthaginẽ spectat stad. mille & quingentis. Cæterũ à columnis in fretum, quod septem stad. dixi ducta linea, pars illius est quæ ad Rhodum & Taurũ ducta medium iam dictum pelagus incidit, fertur autem stad. mille duodecies. hæc quidem pelagi longitudo. Sed maxima latitudo ad stad. quinq; milia è sinu Gallico inter Massiliã & Narbonem ad regionem Africæ oppositã. Huius autem maris partem uniuersam Africanum uocant pelagus. Quod aũt terræ opponitur partim Hispanũ, partim Ligusticũ, partim Sardonicũ, ultimum uero usq; ad Siciliam Tyrrhenum mare nuncupatur. Ad littoream uero plagam Tyrrhenã usq; ad Ligusticam crebræ extant insulæ, maxime autem Sardinia & Corsica post Siciliam, quæ quidem & bonitate & magnitudine cæteras nostras superat. Multo autem his inferiores lõgius in mari sitæ Pandaria & Pontia. At terræ propiores Aethalia, Planasia, Ilua, & Pythecusæ, Prochyta, Capriæ, Leucasia, & reliquæ generis huius. Alia ex parte oræ Ligusticæ ante reliquam ripam usq; ad columnas nõ multæ, è quibus est Gymnesia & Bysus. Ante Africam quoq; atq; Siciliam non multæ, quarũ est Cosura & Aegimurus & † Liparæone, quas appellant quidam Aeolias. Post Siciliã & utrunq; fretum alia cõtinenter adiacent maria. Vnum ante Syrtes & Cyrenaicũ & Syrtes ipsæ, alterum olim quidem Ausonium, nunc uero Siculum uocitatũ in illud confluens, atq; contiguũ.

Ligusticũ mare.
Tyrrhenum mare.
Sardinia.
Corsica.
Sicilia.
Pandaria.
Pontia.
Aethalia.
Planasia.
Pithecusæ.
Prochyta.
Capriæ.
Leucasia.
Gymnesia.
Bysus.
Cosura.
Aegimurus.
† ἡ αἰολικὴ *ρώτου ῥῆσις.*
et Liparæorũ insulæ.
Aeoliæ.
Ausoniũ mare
Siculum mare

Quod

Quod igitur Syrtibus prætenditur & regioni Cyrenarum, Libycum siue Africanum appellatur, & in Aegyptium finitur pelagus. E Syrtibus minor quidẽ, stad. mille & sexcentum habet ambitum. Ostium utrinq; adiacentes habet insulas quæ Meninx ac Cercina uocant. Eratosthenes tradit maioris Syrtis circuitum millũ quinque esse. Profundum uero mille & octingentum, ab Hesperidum agro ad Automala, & Cyrenarum confinia, ad reliquam terram Libyam, quæ in eo tractu est. Alij nauigationis ambitum stad. quatuor milia esse referunt. Profundum autem mille & quingentum, quanta est oris latitudo. Cæterũ Siculum pelagus Siciliæ & Italiæ ad oriẽtem opponitur, & item interiacenti transitui inter Rheginum agrũ usq; Locros, atque Messenam usq; Syracusas & Pachynum. Crescit autem ad orientis partem usq; ad Cretæ promõtoria, & plurimam Peloponnesi partem alluit, & sinum quem Corynthiacum uocant implet. Ad aquilonem uero uel ultima † Iapygiæ & Ionij sinus os, & Epiri partes in austrum spectãtes usq; ad sinum Ambracium, littusq; contiguum, quod sinum Corynthiacum ad Peloponnesum efficit. Sinus autem Ionius eius pars est, quod Adriaticum hoc tempore dicitur. At huius positum à dextra latus, regio facit Illyrica, sinistrũ uero Italia usq; ad intimos Aquileiæ recessus. Est autem ad septentrionem & ad occasum protendens angustus & prolixus. Longitudo quidem stad. sex mil. latitudo uero amplissima stad. ducentũ supra mille. In eo sanè tractu frequentes solæ sunt insulæ ad terram Illyricã, & Abssyrtides & Ceryctica & Liburnides, Issa etiam & Tragurium & † Mellia & Corcyra & Pharus, ad Italiam uero Diomedeæ. A Pachyno autem in Cretã Siculi maris interuallum stad. quatuor mil. & quingẽtum esse tradunt. Tantundem ad Tænarum Laconicum. Ab extrema uero Iapygia ad interiora sinus Corynthiaci, minus quàm stad. triummilium intercst. Ab eadem autem Iapygia extrema in Africam plus quàm mil. quatuor. In eo autem tractu insulæ sunt Corcyra & Sybota ante † Epirum. Deinceps uero ante sinum Corinthiacum Cephalenia, Ithaca, Zacynthus, Echinades. Siculo autem Creticum coniungitur pelagus & Sardonium & Myrthoum, quod inter Cretam & Argiam Atticamq; iacet. Quod latitudinem maximam habet ab Attica ad stad. mil. ducenta. Longitudo minor quàm dupla. In hoc uero sunt insulæ Cythera, Calauria & quæ Aeginam cingunt & Salaminẽ, & ex Cycladibus pleræq;. Quod uero contiguum est iam Aegeum existit cũ sinu melane, id est nigro atq; Hellesponto. Est & Icarium & Carpathium usq; Rhodũ Cretamq; ac Cyprum & primas partes. Cæterum ad Asiam pertinent insulæ Cyclades & Sporades, & quæ Cariæ & Ionæ & Aeoliæ usq; Troadem adiacent. † Coo inquam & Samum & Chium & Lesbum & Tænedum. Eodem etiam modo quæ ante Græciam iacent usq; in Macedoniam, sibiq; conterminam Thraciam, Euboea scilicet & Scyrus & Peparethus & Lemnus & Thasus & Imbrus & Samothracia & cæteræ complures, de quibus singulis aperiemus. Huius autem tractus mare longitudinem habet milia circiter quatuor aut paulo plus. Latitudinẽ uero ad milia duo. Continetur autem à prædictis Asiæ partibus & maritimo spatio è Sunio usq; in sinũ Thermæum, quâ in septentrionem nauigatio agitur, & à Macedoniæ sinubus usq; in Chersonesum Thraciam. Apud hanc adiacet septem stad. fretum ad Sestum & Abydum, per quod Aegeum & Hellespontus in aliud ad septentrio-

Libycũ mare.
Africum mare.
Syrtis.
Meninx.
Cercina.
Corynth. sinus
Adriat. sinus
Illyris.
Absyrtides.
Ceryctica.
Liburnides.
Issa.
Tragurium.
Corcyra mel.
Pharus.
† *Apuliæ.*
Diomedeæ.
Pachynus.
† ἡ ἢ μέλαινα κόρκυρα. *Et nigra corcyra uel mel. corcyra.*
Sybota.
† πρὸ τῆς ἠπείρου κώτιλος, *ante continentem.*
Melas sinus.
Cephalenia.
Ithaca.
Zacynthus.
Echinades.
Creticũ mare.
Myrth. mare.
Cythera.
Calauria.
Aegina.
Salamis.
Aegeũ mare.
Icariũ mare.
Carpat. mare.
Cyclades.
† κῶος.
Sporades.
Samos. Chius.
Lesbos.
Tænedos.
Euboea.
Scyrus.
Peparethus.
Lemnus.
Thasus.
Imbrus.
Samothracia
Abydus. Sestus

Propontis. *Euxinus.* *† διθάλαττον duorũ marium*

nem effluit mare, quod Propontidem appellant, & illud in aliud quod Euxinũ pontum nominant. Hunc quodammodo † bimarem dicimus, ad medium nanque duo procumbunt promontoria, unum quidem ab Europa, partibusq; borealibus, alterum ex Asia huic oppositũ. Vnde transitus ipse coartatur intermedius, & ingentia duo efficiũtur maria. Europæ quidem promontoriũ Crium, id est arietis frontem appellant, alterum Asiæ Carambin, distant autem inuicem circiter stad. duo milia & quingenta. Spectans igitur in occasum pelagus è Byzantio usq; in Borysthenis eruptiones, longitudinem habet stad. trium miliũ octingentum, latitudinem uero duũm miliũ, in quo Leuca, id est alba iacet insula. In orientem uero spectans parem continet longitudinem, & in angustum finitur recessum, qui ad Dioscuridem pertinet ad stad. mil. quinque, aut paulò plura, latitudo ad stad. mil. tria patet. Ambitus uero totius pelagi stad. mil. uiginti quinq;. Huius autem ambitus figuram arcui Scythico, dum intenditur plericq; comparant, neruum dexterioribus ponti partibus similem exhibent, hæc est autem ab ostio usq; ad Dioscuridis agri recessum adnauigatio. Nam excepta Carambe, reliquũ omne littus parũ aut prominet aut recedit adeo ut rectum uideatur. Reliquæ parti ipsius arcus cornu simile est, quod geminas curuationes habet, quæ quidem superne est rotundiorem tenet, quæ uero inferior rectiorem, sic illã geminos sinus efficere, è quibus qui spectat in occasum, longè altero rotundior est. Supra sinum autem ad ortum uergentem Mæotis palus iacet ad aquilonem stad. nouem mil. aut paulò plurium circuitum habens, hæc penes Bosphorum, quẽ Cimmeriũ appellant in pontum effluit, iste per Thracium in Propontidem excurrit. Os enim Byzantiacũ, Thraciũ Bosphorũ uocant, quod stad. quatuor existit, at Propontis stad. mil. & quingentũ in longitudinẽ protendi perhibetur ex Troade Byzantiũ usq;, par uero quodammodo extat ipsius latitudo. Hic Cyzicenorũ consistit insula, & circa eam pusillæ quædam insulæ. Aegæi enim maris ad aquilonem talis est refluxio & tanta, rursusq; è Rhodia Aegyptium pelagus efficiens & Pamphyliũ & Isſicũ. In orientem nãq; & Ciliciæ partes pariter extenduntur usq; ad stad. mil. quinq; trans Lyciã & Pamphiliã & uniuersum Cilicũ littus, hinc Syria & Phœnice & Aegyptus ad austrũ & occasum mare circundant usq; Alexandriã. In sinu aũt Issico & Pamphylio Cyprũ iacere contingit, quæ pelago contigua est Aegyptio. Est aũt è Rhodo usq; Alexandriã interuallũ ab aquilonis regione stad. mil. quatuor. Nauigationis uero circuitus duplicatur, hanc nautarum æstimationem esse de maris spatio perhibet Eratosthenes, cũ quidã esse sic dicant, alij uero mil. stad. quinq; asserere non dubitent. Ipsi aũt per umbrarũ inuestigatorem gnomonem stad. mil. tria septingenta quinquaginta inuenisse ait. Huius quidem maris partes Cilicia & Pamphilia & Ponticæ regiões dextræ nuncupatæ, simul & Propontidis, & deinceps usq; in Pamphiliã extenta littora, ingentem quandam efficiunt peninsulam seu Chersonesum & magnam quandã fluctibus ambitam terram, id est Isthmum, ex Tarsensi pelago ad oppidũ Aminsum, & Themiscyram campũ Amazonũ. Regio enim hæc intra lineam ipsam consistens usq; in Cariam & Ioniam, & gentes intra Alyn habitantes, tota ab Aegæo pelago & iam dicti maris partibus utrinq; circũalluitur. Et hãc quidem proprie eodẽ quo uniuersa nomine Asiam uocamus. Vt aũt summatim dicamus, nostri maris signũ maxime

Crium promõtorium. *Carambis.* *Leuca insula.* *Ponti figura.* *Mæotis.* *Bosphorus.* *Cyziceni.* *Syria.* *Phœnice.* *Cyprus.* *Themiscyra.* *Asia.*

maxime in austrum exiens magnæ Syrtis sinus est. Post hunc Alexandria Aegypti, & Nili fluenta. Aquiloni uero proximus Borysthenes est. Si quis tandẽ Mæotin quoq; pelago adiunxerit. Est enim perinde ac Tanais pars. Occasui autẽ propius est columnarũ fretum, coniunctissimus uero orienti est, quem dixi ante recessus ad Dioscuriadem, haud recte sanè sinum Issicũ dixit Eratosthenes. Ipse enim in eodem meridiano quo & Aminsus & Themiscyra, situs est. Quod si uelis assume & Sidenam usq; Pharnaciã. Ab hisce partibus directa in orientem nauigatione, cursus est quidem ad Dioscuriadẽ supra stad. mil. tria, sicut in parte magis ex circuitione manifestabitur. Nostrũ igitur mare huius generis est. Terras aũt nũc, quæ illud amplectũtur subscribere necesse est. Ab ijsdem uero regionibus primordium capiamus, à qbus maris ipsius designationẽ scribentes accepimus. Interius igitur per columnarũ fretũ nauigãtibus, in dextra quidẽ est Africa usq; ad Nili fluenta, in sinistra uero ad oppositũ fretũ usq; ad Tanain Europa, terminãtur autem utræq; in Asiam. Ab Europa est igitur inchoandũ, quãdoquidẽ & multiformis in primis est, & ad uirorũ uirtutẽ ingenue dispositа, ciuiumq; & suarũ ad alios rerum transfusiua. est enim tota habitabilis, in exigua tantũmodo parte propter frigoris uim inhabitabilis, quæ finitima Tanaidis & Mæotidis incolis, Borysthenẽsibusq; in † curribus degentibus. Habitabilis autẽ regionis id quod est algidũ & montanũ natura laborioſe habitatur. Curatores aũt probos nacta loca etiã praue per latrocinia habitata mitigãtur. Quẽadmodũ obtinentes Græci montes petrasq; incolerunt pulchre ob prouidentiã circa ciuilia artesq; & reliquũ ad uitã sensum. Romani quoq; multas gẽtes accipiẽtes, quæ natura inhumanæ erãt ex ipsis locis asperis importuosisq; & frigidis, causá ue alia male habitatis insociabiles homines inter se multis alijs admixtis cõnexuerunt, & ciuiliter uiuere agrestiores, duriores q; docuerunt. Quantũ uero ipsis est in plano, naturalemq; habet temperiem multum adiuuat ad ista. Quãdoquidem id quod est in felici regione pacificũ omne est, & quod in tristi pugnax & uirile, accipiuntq; hæ gentes aliqua inter se beneficia, aliæ enim opem armis ferunt, aliæ fructibus & artibus morumq; doctrina. Manifesta autem sunt etiã nõ auxiliantiũ inuicem detrimenta. Habet aũt superius † quiddã uis arma tenentiũ, nisi ea ipsa multitudine superetur, adestq; terræ † isti etiã ultra hoc quiddam naturale bonũ, quod ea sanè omnis planitie mõtibusq; distinguitur. Ita ut usquequaq; agricultura, terræ descriptio, ciuilitas atq; pugnæ adsint. Plusq; sit alterum id scilicet quod est pacis familiare, ita ut hoc uincat adiuuãtibus etiã ducibus, Græcorũ prius, Macedonũ uero Romanorumq; posterius. Ex hoc aũt & ad pacẽ & ad bellũ sufficientissima est sibi. Etenim multitudinẽ pugnacẽ abunde habet, & quæ agros colat, & quæ urbes quoq; contineat. Excellit aũt hæc etiã fructus efferens optimos uitæq; necessarios, & metalla quæcũq; sunt usui. Odores uero ad sacrificia, necnon multi sumptus lapillos ipsa extrinsecus petit. Quarũ etiã rerũ inopibus nihilo deterior, q̃ abundantibus est uita. Similiterq; pecudũ exhibens mitiũ multarũ copiã, at bestiarũ habet ferarũ raritatem. Ac talis quidem est natura terra ipsa in uniuersum. Particularis autem pars prima est omnium ab occasu Hispania corio bubulo similis, cuius pars tanq̃ in collũ extensa superuenit in finitimã Celticam, sunt enim ista quæ ad ortũ. Hincq; abscinditur laterali fine ea quæ dicta est

Europæ laudes. *† ἄμαξικοί.* *† τῆ πλεονεξίᾳ κτήματα.* *† τῆ ἠπείρῳ ταύτῃ. i. conti nẽti huic terræ* *Hispaniæ figura.*

Pyrene. Est autem regio ipsa mari circunflua, pars quidem australis mari nostro usq; ad columnas, reliqua uero Atlantico usq; ad septẽtrionale Pyrenes cacumen, oceano. Longitudo aũt regionis huius quæ q̃ maxima est, circiter sex miliũ stad. latitudo q; quinq; miliũ. Post hanc est Celtica ipsa ad orientẽ solem usq; ad flumen Rhenũ, cuius latus septentrionale Britannico alluitur freto omni. Est enim æqualiter insula ipsa omnis opposita omni, longitudinem quinq; miliũ fermè cõtinens stadiorũ. Quod aũt ad orientem uersum est, Rheno flumine circũscribitur, paralelum habente riuum Pyrenæ. Australe uero id quod à Rheno, Alpibus. Reliqua pars mari nostro, quo loco is qui sinus uocatur Gallicus diffunditur. In q; eo Massilia & Narbo sunt sitæ urbes clarissimæ. Est autem oppositus huic sinui ex aduerso sinus alter illi cognominis, uocatus quidem & ipse Gallicus, spectans ad septentriones atq; Britannicã regionem. Angustissimam q; habet illic latitudinem terra Celtica. Cogitur enim in Isthmũ pauciorũ quidem stad. q̃ trium milium, plurium uero q̃ duorum. Mediũ autem est dorsum montanũ ad erectiones Pyrenes, Cemmenus mons uocatus. Desinit q; hic maxime in medios Celtarũ campos, Alpibus autem, qui sunt montes altissimi, facientibus circunferentem lineam, id quod est gibberosum ad supradictos torquetur Celtarum campos, & ad Cemmenum montem, cauum uero ad Ligusticã & Italiam. Gentes q; cõtinet mons iste multas Celticas, præter Ligures, hi enim aliæ sunt gentes, proximi tamẽ uita. Incolunt q; partem Alpium connexam Apennini mõtibus, partem q; etiam obtinent Apennino rum montium. Sunt enim isti montanum dorsum per longitudinem totius Italiæ innatam à septentrionibus ad meridiem, desinens q; ad fretum Siculum, Italiæ autem partes primæ sunt, subiecti alpibus campi usq; ad sinum maris Adriatici proximorum q; locorũ. Quæ uero dehinc cacumina angusta & longa † pœninsulantia. Per q; ipsam (ut dixi) Italiam in longitudinem extẽditur mons Apenninus ad septem usq; stad. milia. Latitudo uero eius est inæqualis. Facit autem Italiã pœninsulam Tyrrhenũ mare incipiens à Ligustico & Ausonium & Adriaticũ. Post Italiam aũt, quæ ad ortum reliqua sunt Europæ, bifariam diuiduntur Istro flumine. Fertur enim hic ab occasu in ortũ, & in Euxinũ pontum, à sinistra relinquens Germaniam omnem incipientem à Rheno, Geticum q; totum, & quod est Tyrigetarum & Bastarnorũ atq; Sauromatarũ usq; ad flumen Tanain, lacum q; Mæotidẽ. A dextra uero Thraciam omnem & Illyricũ, reliquam q; ultimã Græciam. Præiacent autem Europæ insulæ quas diximus, extra columnas quidẽ Gades & Cassiterides & Britannicæ. Intra columnas uero Gymnesiæ, aliæ q; Phœnicum insulæ, aliæ q; Massilienſium & Ligurum, contra q; Italiam usq; ad insulas Aeoli. Et quæcunq; circa Epiroticam regionẽ & Græciã usq; ad Macedoniã, & Thraciã Cherronesum. A Tanaide aũt atq; Mæotide sunt quæ intra Taurũ continentur, & deinceps hæc quæ exterius. Diuisa enim ea bifariã per Taurũ montem extensum à iugis Pamphiliæ ad oriẽtale mare secundũ Indos, & qui ibi sunt Scythas, ea quæ ad septentriones uergit pars terræ est, quã Græci uocant intra Taurũ. Quæ uero ad meridiem est, hanc extra nuncupant. At quæ Mæotide Tanaide q; cõtinentur, partes sunt intra Taurũ. Harũ aũt partes primæ sunt quæ inter mare Caspium & Euxinum pontum, ex parte quidẽ in Tanain oceanum q; finientes, & id quod extra, & id quod

Celtica.

Gallicus sinus.
Massilia.
Narbo.

Cemmenus.
mons.

Alpes.
Apenninus.
Italiæ partes.

† χερρονησιτικὰ χωρία.

Ister fluuius.

Insulæ Europæ
Gades.
Cassiterides.
Britanni i.
Gymnesiæ.
Taurus.
Scythæ.

quod maris est Hyrcanij, ex parte uero ad Isthmũ, ubi proximus est à secessu Põti ad Caspiũ. Deinde quæ intra Taurũ, ea sunt supra Hyrcaniã usq; ad Indos, & Scythas eos, qui sunt ad idem mare, & ad Imæũ mõtem. Hæc aũt habent partim quidẽ Mæotæ Sauromatæ, & qui inter Hyrcaniã & Pontũ usq; ad Caucasum & Iberes & Albanos, Sauromathæ & Scythæ & Achæi & Zygi & Heniochi. Quæ uero supra mare Hyrcanũ, Scythæ Hyrcanij q; & Parthi & Bactriani & Sogdiani, & aliæ super iacentes Indorũ partes ad septentrionẽ. Ad austrum aũt maris Hyrcani, & ex parte omnis Isthmi, qui huius est maris medius, & Ponti & Armeniæ, bona pars, Colchis q;, & Cappadocia omnis, usq; ad Euxinũ pontum & Tibaranicas gentes. Adhuc aũt quæ intra Alyn dicitur regio, cõplectens quidẽ ad Pontum & Propontidẽ Paphlagonas & Bithynios & Mysos, & quæ super Hellespõtum dicitur Phrygiã, cuius pars etiã est Troas. Ad Aegæũ aũt sequens q; mare Aeolidem & Ioniã & Cariam & Lyciam, in mediterranea q; regione Phrygiã, cuius pars est ea, quæ Gallogræcorũ dicitur Galacia, & † quæ acq̃sita est, Lycaones q; & Lydi. Deinceps q; eius quæ intra Taurum, ij qui montes obtinent Paropamisadæ, & Parthorũ & Medorũ & Armeniorum, Cilicum q; gentes & Lycaones & Pisidæ. Post mõtana uero sunt quæ intra Taurũ. Prima aũt harum Indica gens omniũ maxima & feliciſſima, ſiniens ad orientale mare atq; Atlanticum australe. In q; australissimo mari præiacet Indica insula minime minor Britannica, Taprobane, post q; Indicã regionem ad occidentalia declinantibus, habentibus q; à dextra montes, regio est magna male q; ob tristitiã suam habitata ab hominibus omnino barbaris, nec una gente. Vocant autem Arianos, qui se extendunt à montibus usq; ad Gedrosiam & Carmaniam. Deinceps q; sunt, mare uersus quidẽ Persæ & Susij & Babylonij, descendẽtes ad mare Persicũ, circum q; hos habitantes gentes paruæ. Ad montes autẽ, uel in eis Parthi Medi q; & Armenij, & quæ his finitimæ sunt gentes, atq; Mesopotamia. Post q; Mesopotamiã, quæ intra Euphratem hæc sunt Arabia felix, omnis definita sinu Arabico omni, & Persico, & quantam quidem Scenitæ atq; Philarchi obtinent ad Euphratem descendentes. Siue qui trans sinũ Arabicum usq; ad Nilum Aethiopes q; & Arabes, & q̃ post hos sunt Aegyptij Syrij q; & Cilices alij q;. Et qui Trachiotæ appellantur, ultimi q; Pamphilij. Post Asiam uero est Africa cõiuncta ipsa Aegypto q; & Aethiopiæ, littus habens Europæ aduersum, directũ ferè usq; ad columnas, ab Alexandria incipiens præter Syrtes, & si quis alicubi est sinus alius cõuersione mediocri, & quæ eiusmodi faciunt promõtoriorũ eminentiæ. Littus aũt secundũ oceanũ ab Aethiopia usq; ad quiddã tanq̃ paralelũ priori. Post q; ista coactam habet ab australibus partibus in acutũ summitatẽ parũ extra columnas procedentẽ, facientem q; quodãmodo figurã mensalẽ. Est enim (sicut alij quoq; declarant, & Cn. Piso dux existẽs regionis eius, nobis enarrauit) Pãtheræ similis, distincta domibus ut punctis, cõprehensis arida & deserta terra. Vocãt aũt huiusmodi habitationes Aegyptij anases. Talis aũt existẽs, habet quasdã alias differentias, trifariam diuisas, nam à maritima regione secundũ mare nostrum ualde felix est plurima, maxime q; Cyrenæa, & quæ circum Carthaginem Maurorũ, columnarum q; Herculearum. Habitatur autem mediocriter ea quoq; quæ est maritima, media uero male, ea quidem blattas † ferens, deserta plurima & aspera atque arenosa. Idem

Imæus mons.
Sauromatæ.
Achæi.
Zygi.
Heniochi.
Parthi.
Colchis.
Cappadocia.
Tibaranicæ.
Paphlagonæ.
Bithyni.
Mysi.
Phrygia.
† ἡ ἢ ἐπ' ἴκτῖνος.
Troas.
Aeolis.
Ionia.
Caria.
Lycia.
Gallogræci.
Galacia.
Lycaones.
Lydi.
Pisidæ.
India.
Taprobane.
Ariani.
Gedrosiæ.
Carmaniæ.
Anasis.
Persæ.
Susij.
Babylonij.
Armenij.
Mesopotamia
Arabia.
Scenitæ.
Philarchi.
Cilices.
Africæ situs & figura.
Cn. Piso.

† σίλφιον φέρουσα.

Ichthyophagi.

autemt paſſa eſt ea quæ in rectũ ad hanc extenditur per Aethiopiã uadens & Troglodyticã Arabicãq; & Gedroſiã eam quæ eſt Ichthyophagorũ, id eſt piſci comedonum. Incolunt aũt Africã gentes ignotæ plurimæ. Non enim multã peragrari eam contingit exercitibus neq; alienigenis hominibus. Indigenæ uero ipſi pauci ad nos aduenerunt è longinquo, neq; illi ſanè credibilia, neq; omnia referentes. Ea tamen quæ dicuntur ſunt huiuſmodi. Eos quidẽ qui ſunt meridionaliſſimi Aethiopas appellant, qui uero ſub iſtis plurimi ſunt Garamantes & Aruſios & Nigritas, & qui adhuc ſub ijs Gætulos. Mari aũt propinquos uel etiã ipſum tangentes Aegyptũ uerſus, Marmaridas uſq; ad Cyreneã. Supra hanc aũt, ſupraq; Syrtes Pſyllos atq; Naſamones, atq; Gætulorũ aliquos, deinde Aſynthas & Byzacios uſq; ad Carthaginenſem regionẽ, ea enim eſt multa. Cõnectuntur'q; eidẽ Numidæ. Horũ aũt notiſſimos, alios quidem Maſſilies, alios uero Maſæſylios appellãt, poſtremi uero ſunt Mauri. Omnis aũt à Carthagine uſq; ad columnas felix eſt regio, ſed ferarũ immaniũ nutrix, ſicut etiã mediterranea omnis. Non improbabile eſt aũt horum etiã aliquos dici Numidas nequeuntes antiquitus ob multitudinẽ ferarũ agrũ colere. Qui nunc peritia uenandi excellentes, ſimul'q; in hoc adiuti etiã à Romanis propter ſtudiũ beſtiarũ † pugnæ, utrorum'q; ſunt præpotentes beſtiarũ & agriculturæ. Talia'q; de terris dicimus. Reliquũ aũt eſt de climatibus dicere, quod & ipſum uniuerſalem deſcriptionẽ formationem'q; habet. Incipientibus ex illis lineis, quas uo cauimus elemẽta. Dico aũt eius quæ definit longitudinẽ plurimũ, atq; eius quæ latitudinẽ, maxime aũt eius quæ latitudinẽ. Quin etiã aſtronomicis hoc amplius faciendũ eſt, ſicut Hipparchus fecit. Deſcripſit enim (ut ipſe ait) eas quæ in cælis ſi unt differentias, ſecundũ quemlibet terræ locũ, eorũ qui ſunt in noſtro orbe, quartarum partiũ conſtituti. Ab æquinoctiali inq̃ ad ſeptentrionalem polũ. Cæterum de ſcriptoribus terrarũ, neq; eorum quæ ſunt extra orbem noſtrũ habẽda eſt cura, neque in orbis ipſius partibus. Tales tantæ'q; ſuſcipiendæ ſunt differentiæ ciuili uiro, ſunt enim ancipites. Sed ſufficit eas quæ ſunt inſigniores atq; ſimpliciores eorum quæ ſunt ab eo dicẽda, exponere ſupponentibus, ut & illæ eſſe terræ magnitudinẽ ducenties & quinquagies millena ſtadia, duo'q; milia ſtad. ſicut etiã Eratoſthenes tradit. Nõ enim magna erit ab hoc differentia, & apparentia in diſtantijs habitationum mediſ. Si quis igitur in trecentas & ſexaginta ſectiones diuidat maximũ terræ circuitũ, ſeptingentorũ ſtadiorũ erit unaquæq; ſectio. Hac enim menſura utitur ad diſtantias in eo quod dictum eſt per Meroën, meridionali capiendo. Incipit enim ipſe ab ijs qui ad meridiem habitant. Semper'q; relinquens per ſeptingenta ſtadia conſequentes habitationes ſupergrediens, ſecundũ dictũ meridionalem conatur dicere, apud quoſq; apparentia, nobiſ'q; rurſus hinc eſt incipiẽdũ. Etenim ſi habitabilia ſunt hæc etiam (ut quidam putant) propria quædã habitata ipſa eſt per mediã inhabitatã propter calorẽ, anguſta, extẽſa, nõ exiſtẽs habitati noſtri pars. Deſcriptor aũt terræ cõſiderat hanc ſolã partẽ, ea'q; diſtinguitur terminis, auſtrali quidẽ eo q̃ eſt per cinamomiferã regionẽ parallelo, ſeptẽtrionali aũt per Hiberniã. Neq; enim tãtas habitationes percurrẽdũ eſt, quãtas dictat ea quæ dicta eſt media diſtãtia, neq; omnia ponẽda ſunt apparẽtia ijs q̃ meminerint deſcriptionis terrarũ figuræ. Incipiendũ eſt aũt (ſicut Hipparchus fecit) à partibus auſtralibus. Ait igi-

Aethiopes.
Garamantes
Aruſij.
Nigritæ.
Gætuli.
Marmaridæ.
Pſylli.
Naſamones.
Aſynthæ.
Byzacij.
Numidæ.
Numidorum appellatio.
† τῆς θηρίομαχίας.
Maßilies.
Mauri.
Maſæſylij.
Climatum deſcriptio.

tur, Habitãtibus in eo qui eſt per cinamomiferã parallelo, qui abeſt à Meroë tribus mil. ſtad. ad auſtrũ. Ab hoc'q; abeſt æquinoctialis octo milibus & octingẽtis eſſe habitationem proximã mediã æquinoctialis atq; æſtiui tropici eius qui eſt per Syenen. Abeſſe enim Syenen ipſam quinq; milibus à Meroë. Apud hos aũt primos minorem Vrſam totã in ſeptentrionali contineri, ſemper'q; apparere. Stellã enim quæ in ſumma eſt cauda illuſtrem, auſtraliſſimam exiſtentem, ſuper ipſo collocatam eſſe ſeptentrionali circulo, ita ut attingat horizontem, meridionali uero dicto parallelus quodãmodo à † mane adiacet Arabicus ſinus, cuius egreſſus eſt in oceanum. Ea eſt Cinamomifera, in qua olim fiebat uenatio elephantorũ. Decidit autẽ parallelus iſte, hinc quidẽ ſuper auſtraliore paululũ à Taprobane, uel ſuper ultimos habitantes, illinc uero ſuper auſtraliſſimam Africæ. His autem qui ſunt ſecundum Meroën & Ptolemaidem, eam quæ eſt in Troglodytica regione, dies maximus eſt horarum æquinoctialiũ tredecim. Eſt aũt habitatio ipſa media quodãmodo æquinoctialis, & eius qui per Alexandriam circiter mille & centũ, exuberantes ad æquinoctialem. Tranſit autem is per Meroën parallelus, hinc quidem per notas partes, illinc uero per Indicæ regionis culmina. In Syene autem & Berenice ea, quæ in ſinu Arabico & in Troglodytica, ad æſtiuas conuerſiones ſol fit in uertice. Dies autẽ longiſſima eſt horarũ ſolſtitionaliũ tredecim cũ dimidia. In ſeptẽtrionali aũt appareat urſa maior fermè tota præter crura & ſummũ caudæ, unam'q; ex ijs ſtellis, quæ ſunt in latere. Per Syenen aũt parallelus, hinc quidẽ per Ichthyophagorũ regionẽ ſecundum Gedroſiam & Indicã pergit, illinc uero per auſtraliores, à Cyrene quidem quinq; ſtadiorũ milibus ad minus. Omnibus autẽ in medio poſitis, tropici'q; & æquinoctialis circuli, recidunt umbræ ad utranq; partem, & ad ſeptentriones, & ad meridiem. Eis quidem qui ſunt à Syene atq; æſtiuo tropico ad ſeptentriones, cadunt umbræ ſecundũ meridiem. Vocantur autem hi quidem biumbres, alij autem alterumbres. Eſt & alia quædã differentia ijs qui ad tropicum, quã in ſermone de zonis ante diximus. Eſt autem ipſa arenoſa & † blattifera & arida, auſtralibus partibus abundantibus aquis fructuum'q; fœcundis. In auſtralibus autem per Alexandriã, & per Cyrenen ad quadringenta ſtadia, ubi dies maxima eſt horarũ ſolſtitionalium quatuordecim, ſupra uerticem fit Arcturus, inclinãs paulum ad auſtrum. In Alexandria autem gnomon rationem habet ad æquinoctialem umbram eam, quã habent quinq; ad ſeptẽ, ſunt enim auſtraliores q̃ Carthago mille &. ccc. ſtad. atq; auſtraliores Alexãdria. Siquidẽ in Carthagine gnomon rationẽ habet ad æquioctialẽ umbrã eam, quã habent undecim ad ſeptẽ. Tranſit autẽ hic parallelus, partim quidẽ per Cyrenẽ, & auſtraliores partes Carthaginis, nongẽtis ſtadijs uſq; ad mediã Mauritaniã, partim uero per Aegyptum & per Cœlen, id eſt depreſſam Syriã, per'q; Syriã ſuperiorẽ Babylonem'q;, & Suſiadem, Perſidẽ, Carmaniã & Gedroſiam ſuperiorem uſq; ad Indicam. Circa Ptolemaidem uero eam quæ in Phœnice, circa'q; Sidonem & Tyrum, dies maxima eſt horarũ ſolſtitionalium quatuordecim cum quarta horæ parte. Sunt autem iſti ſeptentrionaliores Alexandria fermè mille & ſexcentis ſtadijs, Carthagine autem fermè ſeptingentis. In Peloponneſo autem & circa media Rhodiæ, & circa Xanthum Lyciæ, ſiue paulo auſtraliora, & adhuc Syracuſis auſtraliora quadringentis ſtadijs. Ibi dies maxima eſt hora-

Syene.
Meroë.
† ἑῴθεν, ab oriente.
Dierũ inæqualitas.
Berenice.
Biumbri. i. ἀμφίσκιοι.
Alterũbri. i. ἑτεροσκίοι.
† σιλφιοφόρους.
Arcturus.
ἡ κοίλη συρία.

horarum ſolſtitionalium quatuordecim cum dimidia. Diſtant autẽ hi loci ab Alexandria quidem tribus milibus & ſexcentis quadraginta. Pergit hic parallelus ſecundum Eratoſthenem per Cariam, Lycaoniam, Cataoniam, Mediam, Caſpias portas, Indos eos qui ſecundũ Caucaſum ſunt. In partibus autem circum Alexandriam Troadis, ſecundum Amphipolin & Apolloniam eam, quæ in Epiro, & eos qui ſunt Roma auſtraliores, ſeptẽtrionaliores q; Neapoli, dies maxima eſt horarũ ſoſtitionalium quindecim. Abeſt enim hic parallelus à parallelo quidem Alexandriæ eius quæ in Aegypto ſeptem milia fermè ſtadiorũ ad ſeptentriones. Ab æqui noctiali uero ſupra uiginti octo milia ſtad. & octingẽta ſtadia. Ab eo autem qui eſt per Rhodum tria milia & quadringenta. Ad auſtrum uero Byzãtio & Nicæa, & eis quæ ſunt circa Maſſiliam mille & quingenta. Eſt enim paulo ſeptentrionalior is qui per Lyſimachiam, quem dicit Eratoſthenes eſſe per Myſſiã & Paphlagoniã, & per ea quæ ſunt circa Sinopen, & Hircaniam & Bactra. In eo uero qui eſt circa Byzãtium dies maxima eſt horarũ ſolſtitionaliũ quindecim, cum parte horæ quarta. Gnomon autem ad umbram habet rationem in æſtiua conuerſione eam, quã habent centum & uiginti ad quadraginta duo quinta deficiẽte parte. Diſtãt enim hi loci à parallelo per mediũ Rhodiæ circiter quatuor milia & nonaginta ſtadia. Ab æquinoctiali autem circiter triginta milia & trecenta. Nauigantibus autem in Pontum & procedentibus ad ſeptentriones circiter mille & quadringẽta ſtadia, dies maxima fit horarum ſolſtitionalium quindecim cum dimidia. Abſunt enim hi loci ex æquo à polo, & ab æquinoctiali circulo. Eſt q; is ſecundum uerticem ſeptentrionalis circulus, ſuper quo iacet is, qui eſt in collo Caſſipeæ, & is q eſt in cubito dextro Perſei paulo ſeptentrionalior exiſtens. In iſs uero qui diſtant à Byzantio ad ſeptentrionem circiter tria milia & octingenta ſtadia, dies maxima eſt horarũ ſolſtitionalium ſedecim. Fertur ita q; Caſſiopea in ſeptentrionaliori. Sunt enim loci iſti circa Boryſthenem, & auſtralia Mæotidis, diſtant q; ab æquinoctiali circiter triginta quatuor milia ſtadiorum & centum. Qui eſt autem ſecundum Vrſales locos horizontis, in omnibus ferè æſtiuis noctibus illuminatur à ſole, ab occaſu uſq; ad ortum, circumuertente ſe luce. Abeſt enim æſtiuus tropicus ad horizonte † in q; Zodiaco ſemis & duodecimo, quantum diſtat ſol etiam ab horizonte ſecundũ intempeſtam noctem. Atq; apud nos tantum diſtans ab horizonte ante diluculum, & poſt ueſperum iam illuminat circa ortum aut circa occaſum aërem. In hybernis autem diebus ſol extollitur ulnas ad plurimum nouem. Dicit autem Eratoſthenes eos qui ſunt Meroës, diſtare paulò plus quàm uiginti tribus milibus. Per Helleſpõtum enim eſſe decem & octo milia, deinde quinque milia ad Boryſthenem. In his autem qui diſtant Byzantio ſtadijs fermè ſex milibus trecentis, ſeptentrionalioribus exiſtentibus Mæotide, ſecundum hybernos dies ſol attollitur uſque ad ſex plurimum ulnas, dies autem eſt maxima horarum ſolſtitionalium decem & ſeptem. Vlteriora uero propinquantia iam inhabitatæ propter frigus, non amplius uſui ſunt deſcriptori terræ. Si quis aũt hæc etiã uelit diſcere, & quæcũq; alia cæleſtiũ, Hipparchus quidem dixit. Nos uero reliquimus, qa ſunt expreſſiora q̃ propoſitus nũc tractatus ab illo ſumat. Expreſſiora aũt ſunt etiã de circũumbribus & biumbribus & alterũbribus ea quæ Poſidonius dicit. Tamen deijs tantũ cõmemorandũ fuit, quantũ ſatis eſſet ad excogi

Apollonia.

Dies continui.

† ἐνὸς ζῳδίου ἡμίσυ καὶ δωδεκατημορίου. *id eſt uno animalculo ſemis & duodecima parte*

cogitationem declarandã, & quod partim utile ad terrarũ deſcriptionẽ, partim q; inutile. Ac quandoquidẽ ſermo eſt de umbris à ſole, ſol aũt ad ſenſum ſecundum parallelum fertur, ſecundum quem mundus quoq; omnis. A quibus quidẽ ex una quaq; mundi conuerſione dies fit & nox. Quando enim ſuper terram ſol fertur, ab his ſanè & biumbres excogitantur & aterumbres. Biumbres quidem quicunq; ad meridiem, quandoq; enim incidentes habent umbras, cum à meridie ſol gnomonem accedit rectum, ad ſubiacens planum, quandoq; autem in aduerſum, cum ſol in aduerſum conſiſtit. Hoc autem ſolis ijs cõtingit, qui inter tropicos habitant. Aterumbres uero, quibuſcũq; aut ſemper umbra ad Vrſam cadit, ſicut nobis, aut in auſtralia, ſicut eis qui in zona altera temperata habitant. Contingit autẽ hoc omnibus ijs, qui minorem habent tropico ſeptentrionalem, & quando uero eundem aut maiorem, principium eſt circũumbriũ uſq; ad habitantes ſub polo. Sole enim ſecundum omnem mundi conuerſionem ſuper terram lato, clarum eſt quod umbra etiam circulariter circũferetur ad gnomonem. Quam ob cauſam circũumbres eos appellarunt nihil ipſos ad deſcriptionem terræ pertinentes. Neq; enim ſunt hæ partes propter frigus habitatæ, ſicut in ijs qui ad Pythe
am, ſermonibus diximus, ita ut nec magnitudinis, inhabitatæ
huius cura ſit habenda. Quoniam percipi poteſt, quod
qui habent ſeptentrionalem tropicum, ſubaccide=
runt deſcripto circulo ſub polo Zodiaci, ſe=
cundum mundi conuerſionem, ſubia=
cente diſtantia inter æquinoctia
lem & tropicum, quartã
& ſexageſimã ma=
ximi circuli
partem.

ἀμφίσκιοι.

ἑτερόσκιοι.

περίσκιοι.

ARGVMENTVM TERTII LIBRI.

IN tertio incipit ſingulas orbis partes deſcribere, & primum hoc libro totius Hiſpaniæ continetur deſcriptio à columnis ad Pyrenæum uſq; montem.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER TERTIVS.

Hiſpania.

VM primam deſcribendæ terræ formam iam ædi derimus, proprius deinceps ad ſingula noſter hic reducẽdus eſt ſermo, hunc enim in modum ſumus ante polliciti, & cum recte tractatus iſte diuiſus hactenus eſſe uidetur, rurſus ab Europa, eiuſq; partibus capiendum eſt initium, ab ijs inquam ipſis à quibus antea eaſdem ob cauſas. Cæterum illius prima ab occaſu pars extat Hiſpania, hæc autem maxima ex parte difficulter habitatur. Nempe rupes & ſaltus & loca ſylueſtria, & cãpi tenuiſſimæ† tellu ris, neq; huius planè irrigua pars magna eſt. Quæ ſpectat in aquilonẽ prorſus frigida, nimiæ inſuper aſperitatis, & oceano ſemper obnoxia, nihil aliorũ cõmixtũ habens ſiue coniunctum. Quo fit ut eo ex latere habitandi malignitas excedat. Eius generis quidem ea regio eſt. Quæ uero in auſtrum uergit, uniuerſa ferè eximie felix eſt, præſertim quæ extra columnas porrigitur. Vbi uero deſcripſerimus & figuram ſuperius & magnitudinẽ, aperta erit per ſingula declaratio. Quoniã ab occaſu in ortũ pro longitudine pellis ſimilitudinem reddit, cuius anterior pars ad orientem uergat, & ſecundũ latitudinẽ à polo arctico tendat in auſtrũ. Habet autem ipſa longitudo ſtad. ſimul milia ſex, latitudo autem quinq; ad maximum. Alicubi uero eſt minus q̃ triũ, maxime ad mõtes Pyrenæos, qui orientale latus efficiunt. Montes enim ipſi continenter ab auſtro tendentes in Boream, ab Hiſpania Galliã terminant. Cum uero Galliæ latitudo inæqualis prorſus exiſtat & Hiſpaniæ, ubi earum anguſtiſſima eſt latitudo, à mari noſtro in oceanum ſpatium extenditur, Pyrenæis adhærens maxime mõtibus. Ad utranq; illius partem ſinus quidã ſunt ad oceanum, quidam ad mare noſtrum, è quibus maiores ſunt Celtici quos Gallaticos appellant, anguſtiorem ad Hiſpanum pelagus tellurem habentes. Hiſpaniæ latus ad orientem uergens Pyrene facit, Auſtrale uero, noſtrum à Pyrene uſq; in Herculeas columnas mare, & exterius continenter additum uſque ad promontorium, quod Hieron, id eſt ſacrum uocãt. Tertium ab occaſu eſt Hiſpaniæ latus, parallelum aliquo pacto Pyrenæ, è regione æqualiter diſtans à Sacro promõtorio uſque ad Artabrorum montem, quam & Hiernam appellant. Quartũ ex hoc loco uſq; ad promontoria Pyrenes, quæ Boreã ſpectãt. Redeuntes igitur, ſingula explicemus,

† Sterilis, λεπτὴν ἔχοντα γῆν.

Pyrenæi montes.

Hieron promõtorium.
Artabrorum promontoriũ.
Hierna.

cemus, ſumentes à Sacro promontorio primordiũ. Hoc enim nõ Europæ modo, ſed orbis uniuerſi in occidentem remotiſſimum ſignum terminatur. Etenim duabus ex cõtinentibus mundus finitur ad occaſum, Europæ promõtorijs atque Africæ principio, quæ tum Hiſpani, tum Mauritani tenent. Hiſpaniæ quidem extrema adſtad. mille & quingenta prominent ad ipſum quod diximus promontorium. Cõtiguum huic agrũ Cuneũ Latini uocitant, Sphena (ideſt cuneũ) uolentes ſignifica re. Id autem promontorium in mare procumbens Artemidorus nauigio æquiparat. Sic enim eum in locum profectus, æloquitur. Quod huic figuræ tres exiguas aſſumat inſulas, è quibus unã naualis inſtar roſtri, alteras in modum aurium eminentia habentes tigna, eo in tractu templum quoq; Herculi dedicatum monſtrari. Qua in re mentitũ Ephorũ, nec arã illic Herculis, nec Deorũ cuipiã, ſed accumulatos paſſim lapides ternos aut quaternos, quos aduenæ de regionis conſuetudine aduoluunt, eos ita migraſſe mentientes. Sacrificia uero ulla facere, moris nõ eſſe, nec locum nocturnis inambulare temporibus, quæ tunc ab dijs poſſideri aſſerãt, atqui ad ſpectaculum ueniẽtes in proximo uico pernoctent. Interdiu uero aquam infundant, propter aquarum inopiã. Hæc hunc in modum ſe habere, cõſtans indigenarum opinio eſt, quibus & credi opus eſt. Quæ autẽ uulgo & tenuioribus ſimiliter dixit, minime. Poſidonius enim uulgo dici tradidit, ſolẽ in finitimis Oceani littoribus multo maiorẽ occidere ingẽti cum ſtrepitu, pẽrinde ac eo in profundum incidente, in illo reſtinguẽdo pelagus efferueſcat. Hoc quoq; mendacium eſſe, & illud, noctem poſt occaſum è ueſtigio ſubſequi. Haud enim è ueſtigio, uerum ſenſim poſtea, ſicut & apud alia maria magna. Nã ubi ſol ad montes occidat amplius poſt occaſum diei tẽpus obuenire, ob diffuſam circumcirca lucis claritatẽ. Ibi autẽ neq; plus neq; è ueſtigio aſſequitur, aut adiũgitur obſcuritas, quemadmodũ & in cãpis ſolet ingẽtibus. Apparentẽ uero magnitudinis imaginẽ augeri in ortu ſimiliter, & in occaſu in maribus. Cauſa eſt, quia plures ex humidis ſurſũ uapores eleuãtur, per quos ſicut per fiſtulas, fractus intuitus, latiores ſuſcipit imagines, ueluti per aridam tenuemq; nebulam, occidentem uel orientem ſolem ſiue lunam aſpiciat, quando & rubicundum ſydus apparet. Falſitatem uero cõuiciſſe inquit, cum dies xxx. Gadibus obuerſatus ipſos obſeruaſſet occaſus. Artemidorus autẽ ſolẽ centies ampliorem occidere aſſerit, continuoq; noctem occupare, ut ipſe quidem perſpexerit. Hoc in Sacro promontorio deprehendi nõ poteſt, ſiquis ſentẽtiæ eius mentẽ intendat. Ait enim noctu inambulare neminẽ. Ita neq; ſole occidente ullus ſanè inambularet, ſiquidẽ mox nox occupat. Quod quidẽ nullo alio in loco littoris Oceani euenit. Nam & Gades ad Oceanum ſunt, & contrarium Poſidonius & alij complures teſtãtur. Cõtinentis autẽ ad Sacrũ promontorium maritimæ, hæc quidẽ principium eſt Hiſpaniæ lateris occidui, uſq; ad Tagi fluminis eruptionem. Auſtralis autẽ lateris initium ad alium uſq; fluuiũ Anam & eius egreſſum. Ab orientalibus uero partibus uterq; defertur. Alter quidẽ retro in occaſum curſu elabitur altero longe maior. Verum Anas ſeſe flectit in Auſtrum, mediã inter amnes regionẽ diſtermi nans, quam Celtæ maiori ex parte incolunt, & Luſitanorum pleriq;, quos ex ulteriore Tagi regione in Coloniã Romani traduxere. In ſuperioribus aũt partibus Carpetani Oretaniq; & Veitonum frequentes habitant. Ager iſtorum mediocrẽ fera

i citatẽ

Cuneus. id eſt σφῆν promontorium.

Solis ſtrepitus in occaſu.

Nox continuo ab occaſu ſolis

Sol quare maior oriens occidensq; appareat.

Tagus fluuius.

Anas fluuius.
Celtæ
Carpetani.
Oretani.
Vettones.

citatem habet, Reliquus ad orientem & meridiem iacens, si ad uniuersum conferatur orbem, excellentissimus est ob eorum bonorum uirtutẽ quæ terra creat & pelagus. Hic est quem flumen Bætis alluit ijsdẽ ex locis nascens ex quibus Anas & Tagus mediæ inter utrũque magnitudinis existens ab sui primordio, sicut Anas in occasum fluitans, inde in austrũ deflectens, in idẽ littus excurrit. Regio ipsa à flumine Betica uocitatur. Ab incolis autem Turdetania. Incolæ uero ipsi Turdetani & Turduli appellantur. Sunt qui eosdem arbitrãtur esse, sunt & qui diuersos, è quibus est Polybius qui Turdetanis Turdulos finitimos ad septentrionem esse dicit. Hoc autem in tempore nulla inter eos apparent cõfinia. Hi inter hispaniæ populos sapientia putantur excellere, & litterarum studijs utũtur, & memorandæ uetustatis uolumina habẽt, poëmata, leges quoq; uersibus conscriptas, è sex annorum milibus, ut aiunt. Cæteri etiã Hispani usum habent literarũ, nõ uno quidẽ genere, neq; una illis lingua est. Hæc autẽ plaga intra Anam ad ortum quidẽ usq; ad Oretaniã protenditur. A meridie uero ab eius eruptione usq; ad Anæ maritimum tractũ, & usq; ad Columnas. De hac uero latiore explicandũ est oratione, & de propinquioribus locis quantũ ad perdiscẽda regionis ingenia, feracitatẽq; conducit. In quã enim maritimæ partẽ & Bætis & Anas erumpunt, hinc nouissima Mauritaniæ plaga inter Atlanticum incidens pelagus, fretum ad columnas efficit, quo extrarium cum mediterraneo mare coniungitur. Hinc & eam Hispaniæ partem quam Basistanorum seu Bastulorum uocat. Calpe mons est, circuitu quidem non magnus admodum, altitudine uero ingens & arrectus, adeo, ut longinquis insulæ formam præferat. E nostro igitur ad exterius nauigãtibus mare, hic ipse dexter offertur, à cuius radicibus sita est urbs Calpe stad. xl. uetusta, & haud abiecta. Id superioribus annis Hispanorũ nauale fuit. Plæriq; hãc ab Hercule ædificatã tradidere, è quibus est Timosthenes qui eam cognomine Heracleã superiori tempore dicit. Ostentari magnũ etiã murũ in circuitu & naualia. Inde Mellaria optima habẽs salsamenta. Postea est Belon & urbs, & fluuius. Hinc enauigationes sunt maxime ad Mauritaniæ Tingin, & mercatura & condiendorum piscium frequẽtia. Fuit & Zeles urbs Tingi finitima, hanc ad ulteriorem ripã Romani coloniam traduxere, quibusdã ex Tinge assumptis accolis. Et habitatoribus Roma eò dimissis, urbi ipsi Iuliæ Iozæ nomẽ indidere. Postea Gades angusto discreta freto insula, distãs à Turdetania Calpe stad. circiter dcc. & l. seu dccc, ut alij perhibent. Hæc ipsa insula nihil ab alijs cæteris in rebus differt. Incolarum uero in nauigando strenuitate, & aduersus Romanum populum charitate, eò felicitatis incrementiq; peruenit, ut licet in extremo sita orbe terrarũ, uniuersas tamẽ nominis celebritate excellat. Cæterũ de hac ipsa tunc dicẽdum erit, quũ de alijs insulis cõmemorabimus. Deinde Menesthei cognomine portus est, & ad Astan & Nabrasin æstuaria. Dicuntur autẽ æstuaria, refertæ marinis aquis cõualles ex inundationibus pelagi, per quas in mediterranea instar fluuiorũ nauigãtes ascendũt, ad uicina præsertim oppida. Paulo post Bætis bifariã partitus erumpit, Inter cuius ostia intercepta insula stad. c. siue (ut plæriscq placet) pluribus à maritima separatur. Ibi Menesthei existit oraculũ, & capionis turris cõsistit in petra, quã circumcirca pelagus alluit. Ea sicut Pharus mirũ in modum ad nauigãtium salutẽ ædificata est. Nã cũ eiectus ab amne limus uadosum reddat profundũ

Bætis fluuius.
Betica.
Turdetania.
Turduli.
Literæ apud Hispanos.
Mauritania.
Bastistani.
Bastuli.
Calpe.
Mellaria.
Belon oppidũ & fluuius.
Tingis.
Zeles.
Iulia Iozæ.
Gades.
Menestheus portus.
Astas.
Nabrasis.
Aestuaria αἰγιαλοὶ χύσεις.
Bætis fluuius.
Menesthei oraculum.
Capionis turris.

& latentibus sub aqua saxis locus ipse promineat, cõspicuo aliquo opus habebat signo. His superior est Bætis nauigatio, & Ebũra oppidũ, & Luciferi templũ, quod lucem dubiã appellant. Deinceps sunt cæterorũ æstuariorum enauigationes, & cum reliquis duo Anæ fluminis ostia, è quibus sursum nauigatio exhibetur. Inde nouissimũ est Sacrũ promontoriũ, à Gadibus minus duobus milibus stad. distans. Nõnulli ad Anæ ostiũ ab Sacro promõtorio miliaria lx. perhibẽt. Hinc ad Bætis ostiũ centum. Deinde ad Gades lxx. Turdetaniã igitur supra littus, quod intra flumen Anam est, iacere contingit. Eam aũt Bætis fluuius diuidit, quam amnis Anas ad septentrionem & occasum terminat. Ad ortum aũt nõnulli Calpetanorũ & Oretani. Ad meridiem uero ex Bastetanis, qui intra Calpem & Gades littus angustũ incolunt. Deinceps mare usq; ad Anam & Astytani, quos agro Turdetanorũ adiacere dixi, & qui extra Anam habitant, & finitimorum cõplures. Huius regionis spatium in longitudinẽ & latitudinem duo stad. milia nõ excedit. Oppidorum ingens est numerus, nam ducenta esse prædicant, fama quidem celeberrima, quæ super amnes ædificata sunt, aut æstuarijs mariq; proxima, propter rerũ cõmoditatẽ. Corduba Marcelli ædificiũ eò magnitudinis creuit, ut nominis celebritate & potentia polleat. Itidem & Gaditana ciuitas, altera quidẽ nauigationis gratia & conciliata cum Romanis societate, altera uero agri uiſute & magnitudine opitulante magna ex parte Bæte flumine. Eam sanè initio habitauere & Romanorũ & indigenarum uiri delecti. Nam prima hæc istos ad locos à Ro. populo est dimissa Colonia. Post hanc uero & Gaditanã, Ispalis quidẽ insignis, & ipsa Ro. Colonia. Hoc aũt tempore manet emporium. Cæterũ honore & deductis nuper in Coloniã Cælarianis militibus, ciuitas Bætis excellit, tametsi nõ admodũ splendide habitata. Post has Italica & Ilipa super Bæti. Lõgius uero est Astenas & Carmo & Bulco. Sunt & in quibus Pompei liberi debellati sunt, Munda & Apetua & Vrso & Tucis & Iulia & Aegua. Hæ aũt omnes nõ longè distant à Corduba. Quodã autẽ modo eius regionis primaria urbs est, id est Mũda metropolis, distatq; à Carteia Munda stad. sex mil. & cccc. Quo uictus Cneus cõfugit. Inde naui dilapsus cũ ad incumbentẽ pelago rupem excessisset obtruncatus est. Eius aũt frater Sextus à Corduba salutẽ fuga cõparans, tracto paululũ temporis inter Hispanos bello, demũ Siciliã ad rebellandum solicitauit, postea in Asiã è Sicilia effugiens captus ab Antonianis ductoribus † militi occisus est. In Celtis Conistorsis urbs est nobilissima. Super æstuaria uero Masta est, in quã cõuentus est Turgaditanorũ, quæ potissimũ super insulæ naual stad. nõ pluribus. c. imminet. Bæti † quidẽ plurimi assistũt incolæ, qui à mari stad. fermè mil. ac cc. usq; Cordubã, ac parũ etiã ultra, flumine nauigatur aduerso. Vicina ripis arua, & in ipso flumine paruæ insulæ diligentissime colũtur. Accedit spectandi amœnitas, tum uillarũ tum arborũ ordine cõsitarum, & agrorum exquisitiore cura laboratorũ. Igitur usq; Ispalin nauigijs grauioribus, per stad. non multo minus q̃ D. aduerso nauigatur amne. Ad superiora uero oppida, usq; Ilipã minoribus, usq; Cordubã aũt fluuialibus scaphis iter est, hoc qdẽ tẽpore cõpactis, antiquorum uero seculis cauatis arbore lintribus, id est monoxylis, supra Clastonẽ uero nõ est nauigatu facilis. Quidã dorsorũ instar distãt à flumine mõtes, magis minusue admoti in Boreã, metallis referti. In locis siquidẽ ad Ilipã spectantibus maxima

Ebura.
Luciferi templũ
Lux dubia.
Sacrũ promõtorium.
Turdetania.
Calpetani.
Oretani.
Astytani.
Corduba.
Gaditana ciuitas.
Ispalis.
Bætis ciuitas.
Italica.
Ilipa.
Astenas.
Carmo.
Bulco ὁ Βόλκων.
Munda.
Apetua.
Vrso.
Tucis.
Iulia.
† ἐν Μιλήτῳ
i. in Mileto.
† παρὰ τῶν Ῥωμαίων πολλῶν ἢ βαθέως. i. Bæti quidem accolunt multi.
Bætis fluuius.
Ilipa.
μορόξυλα.
Aegua.
Carteia.
Sext. pompeius.
Cnei pompei cædes.
Coniſtorſis.
Masta.
Turgaditani.

Sisapo. Cotinæ.

uis est argẽti, nec nõ ad Sisaponẽ, sic enim & hac & antiqua uocatur ætate. Cæterũ ad Cotinas (ita enim appellant) æs unà gignitur & aurũ, subuectis per amnẽ leuor sum hi montes occurrunt. Dextrorsum aũt planities immensa & excelsa iacet, fructuosa, magnisq; consita arboribus, & ad pascua late patens. Aduersa hæc nauigatio neq; talibus scaphis, neq; ad tantũ tractum ripas habet. Superiore aũt in plaga montes extant auri & argenti habentes indaginem, quã metalleam nuncupant, ea ad Tagum pertinent. Loca igitur metallica & aspera & tenuia esse oportet, qualia Carpitaniæ contigua sunt, & Celtiberis adhuc amplius. Talis est & Bæturia campos habens ad Ariam accedentes siccitatis immensæ. At enim ipsa Turditanea mirifica rerum copia læta est. Cumq; omniũ ferax sit, tum etiam plurimã eorũ copiam fert. Duplicatur aũt ea fructuũ feracitas, exportatione. Superuacanea enim frugum ubertas nauigantium multitudine facile distrahit. Id autem & flumina & aquarum (ut dixi) efficit infusio, fluminibus perq; similis, & ex mari pariter redundans, quæ nõ modo paruis, sed etiam magnis nauibus eodem modo ad mediterraneas urbes, sursum nauigandi facultatem suppeditant. Permultum spatiũ enim supra littus inter Sacrum promontorium & columnas Herculeas, uniuersa planities est. Multis quoq; hic in locis à mari ad partes mediterraneas superiores ualles sunt, fossis mediocribus & fluuialibus alueis comparandæ, & complura ad stadia extensæ. Has maris ascensus & æstuantes aquæ, nõ deterius, imò uero cõmodius q; flumina nauigabiles præstant. Cumq; nihil obstet, pelagusq; secundos cursus per æstum in fluminis modum exhibeat, per fluuiũ labi uidearis. Hoc in loco maiora q; in reliquis incrementa sunt, nam cum ex ingenti pelago unda angustũ agitetur in meatũ, quem in Hispaniam Mauritania conficit, repercussionem accipit, & ad cedẽtes terræ partes facile defertur. Ex huiusmodi aũt uallibus pleræque per inundationes exhauriuntur, quasdam uero non penitus aqua destituit, aliquæ etiam intra se insulas accipiunt. Huius itaq; generis effusiones sunt inter Sacrum promontorium, Herculeasq; columnas, uehementius quàm cæteris in locis excrescentes. Talis autem excrescentia ad nauigantium usus excellentem habet cõmoditatem. Plures nanq; sæpius & maiores facit excursiones, ut ad stad. uiij. sæpenumero aduersa augeatur nauigatio. Adeo, ut quodammodo totam terram & quidem nauigabilem facile præbeat, & ad exportanda, & ad importanda inuicem onera. At uero molestum quippiam in hoc habet, quod fluuiatiles nauigationes ingruente uehementius undarum excessu, & aduersus fluuiorũ cursum fortius reflante, non parum nautis discrimen important identidem, siue deferãtur siue referantur. In his uero accessibus siue recessibus etiam detrimenta sunt, pari enim ratione concitantur, celeriterq; mouẽtur. Siquidẽ crebro nauigia in sicca tellure destituta sunt, & pecora quæ anteq; effundantur aquæ in proximas fluuij insulas traiecerũt, interdum inundationibus merguntur, interdũ relinquuntur. Redire aũt coacta, cũ nequeãt, prorsus intereũt. Iuuẽcas aiunt obseruare hæc solitas, redeũtes expectare aquas, & ad cõtinẽtes remeare terras. Igitur homines cũ locorũ natura percepta, inundationes amnibus subseruire similiter ualẽtes, perdidicissent, urbes in illis & alia quædã habitacula, sicuti penes fluuios condiderunt, è quibus est Asta, Nabrissa, Onoba, Sobona, Mænoba, & aliæ plures. Excipiunt & fossæ nõnullis in locis confectæ, ut multis

Metallica. Bæturia.

Turditaneæ feracitas.

Aestus maris commoditas.

Inundationum pericula.

Asta. Nabrissa. Onoba. Sobona. Mænoba.

multis ex locis, & multos ad locos, & inter se, & ad exteros rerũ comportatio suppeditari queat. Adiumento quoq; pariter confluentiæ sunt ad inundantias, quas permeare, quædam inhibent telluris eminentiæ, & nauigandi facultatem operantur, ut ex fluminibus in increscentes maris æstus, & ex illis in flumina ad inuehenda onera, aquarũ cõmoditas subseruiat, uniuersa uero mercatura in Italiam atq; Romam est ad columnas usq;, cõmodũ habens nauigandi cursum, excepto duntaxat siqua circa euripi ipsius angustias, & ad nostri maris tractum difficultas adest. Per tranquillũ nanq; clima cursus ipsi conficiuntur, illi præsertim qui per altum mare uersatur. Id aũt onerarijs nauigijs mercatoriam factitantibus conducit admodũ. Marini quoq; uenti suum habent ordinẽ, adest & pacis ipsa tranquillitas, extinctis hac tempestate latrocinijs. Vnde ijs qui nũc uersantur in pelago, uniuersum adest otium, facilis est securitas. Peculiare sanè quiddam obseruandũ est, ut Posidonius inquit, quũ ex Hispania retro nauigatio habenda est, quod in eo mari usq; ad sinum Sardinienſem uenti spirant subsolani, id est Euri, qui & Etesiæ dicuntur. Quapropter cum circa Gymnesias insulas, circaq; Sardiniam & alias Africæ partes contra ipsas dispulsus erraſſet, tandem tertio uix mense transmisit in Italiam. Exportatur aũt è Turditania uinum, magna uis tritici, oleumq; non modo ubertate, sed etiam bonitate præcipuũ. Euehitur insuper cæra, mel, pix, & grana purpuræ, & minium, Sinopica terra nõ deterius, ligna cumulant ibi naualia ex indigena materia, itidem etiã sal multus effoditur, nõ pauca quoq; salsa sunt eodem in tractu fluẽta. Nõ pauca etiam ad † escas salsamenta cõdiuntur, nõ solum ea ex regione, sed etiã ex alio extra columnas littore, quæ Ponticis nequaq; inferiora dixerim. Frequens inde primum uestis ueniebat, nunc uero Coraxorũ amplius lanicium excellentissimæ pulchritudinis, unde admissarij arietes talento emuntur. Telarũ exuperans tenuitas, atq; copia, quas Saltiate constructunt. Pecorũ omnis generis abundantia, nec minor uenationũ, perniciosarũ beluarũ raritas, præterq; † effodientiũ terras cuniculorum, quos plerique lepusculos appellant. Plantis enim uastitatem inferunt, & satorũ radices esitant, & hoc per totam fermè obueniens Hispaniã, Massiliã usq; prorogatur, quin & ipsas perturbat insulas. Nempe Gymnesiarũ insularũ incolæ missis aliquando Romam legatis terras petijsse dicuntur, ab istis enim eiectari besti̇s, quibus propter multitudinem obsistere nequirent. Ad tantũ igitur pariter bellum, quod perpetuo nequaq; ingruit, cæterũ corruptionem pestilentia quadam importat, ueluti serpentũ murumq; agrestium tanti forsitan necessitas est auxilij. Vt uero mediocritas adsit, plures repertæ sunt uenationes. Itaq; de industria catellas grestes afferunt, quas educat Africa, quas quidem funiculis capistratas intra fora mina dimittunt, hæ quos capiunt unguibus extrahunt, aut in summa telluris effugere cogunt, egressis aũt uenatores incumbunt, capessuntq;. Quanta uero rerum ex Turditania exportandarũ copia sit, maxime declarat nauigiorum magnitudo & numerus. Ingentes enim naues onerariæ istinc Puteolos nauigant, & Ostiam Romanorum nauale permeant. Insuper multitudo Africanis fermè æquiparãda, tantum est earum incrementũ. Cum aũt huiusmodi sit mediterranea Turditaniæ copia, æqualem † etiã maritimã ex pelagi bonis inuenies. Ostrea nanq; & conchylia, omnia & multitudine & amplitudine omni ex parte, exterius mare superat, præ

Subsolani. Etesiæ. Gymnesiæ insulæ. Turditaniæ ubertas. Grana purpuræ. i. κόκκος. Minium. Sinopica terra † ἐκ τῶν ὅμορων. ψωρ. i. scx obsonijs uel esciis. Coraxorũ lanitium. Arietes pretiosi. Saltiate. † πολὺν γὰρ ὠρύχων λαγὸν δέων οὐχ ἵνεκα λεβηρίδας προσαγορεύουσι. i. præter cuniculos quos plerique Liberides appellant. Sic habet Græcũ exemplar. Cuniculorum copia. Turditaniæ naues. † Aemulam ὠφέλιμον.

cipue cum fluxus ac refluxus hic augeantur, qui causa (ut par est) magnitudinis ac multitudinis propter enudationes existunt. Eundē se habet in modū circa cetaria genera, oryges, phalænas, & physiteras, quibus reflātibus, nebulosæ cuiusdā columnæ uisio, longe cernentibus offertur, & cōgri, & murenæ, multo nostris maiores capiuntur, aliaq; q̄plura huius generis edulia, in Carteia uero cerycas, id est muri-
ces & purpuras librarū x. In exterioribus aūt locis murenā & congrū minarum su-
pra octoginta, polypū talenti pondo, duorū aūt cubitorū sepias, & similia. Frequēs uero thynnus è uetusto feruore ingenti, pinguis aruina horsum impellitur, quer-
na uero quadā glande saginatur, quæ ad mare nascitur humilis admodū, at fertilē ingentemq; impendio producēs fructū, quæ quidē copiosa in ipsa etiā terra gene-
ratur Hispana. Ingentes sanè radices périnde ac integræ quercus habens, quæ pro fecto ab humili radice tollitur minus. Tantū uero fructū affert, ut post maturitatē littora & extra columnas & intra, glande referta sint, quā æstus aquarū eiectat. Cæ terū intra columnas semper minus ac minus reperitur. Vt aūt autor est Polybius, usq; Latinā ipsæ glandes emittuntur, nisi Sardinia quoq;, inquit, & huic uicina re-
gio ferat. Verū thynni ipsi quo magis columnis propinquant ab exteriore delati pelago, eo amplius esca deficiente macerātur. Hæc in mari belua semper adest plu rimum glande gaudens, cuius cibo eximie pingueſcit, cumq; glandiū fuerit uber-
tas, & thynnorū fit ubertas. Cū uero prædicta regio tot bonis exuberet, effodiēdo rum sanè metallorū ingeniū admirareris. Tota enim talibus plenissima est Hispa nia, nō tota tamen procreandis fructibus facilis, nec tota ferax eundē in modū, præ sertim ubi metallis abundat. † Rarū enim est utriusq; rei fortunari cōmoditate, ra rius & eandem, diuersis paruo in loco abundari metallis. At Turdetania agerq; cō iunctus, nullā in hoc uirtutis genere rationem cōmendandi sui abesse sinit. Nam aurū, argentū, æs, ferrū nullibi terrarū, neq; tantū neq; tam probatū generari, ha-
ctenus cōpertum est, aurū enim nō solū ex metallis effoditur, uerū etiā fluit. Flumi na nanq; torrentesq; aureā deferūt arenam, quæ passim & per loca aquarū indiga existens reperitur. Cæterū cum illic quidem minus appareat, per † aquatilia quidā aurei elucent grumuli. Quod si quibus à natura negatæ sint aquæ, illatis rigantes aquis mox splendescentem efficiūt grumulū. Puteos quoq; effodientes & alia per solertiā † tractantes artificia, lauandis arenis aurū excerpunt. Plures q; hac ætate sunt qui aurū eruant, q̄ qui aurum effodiant. Vnde & chrysoplysia, id est auri laua-
cra sunt appellata. Galli quidē digniora esse sua prædicant metalla, quæ in Cem-
meno monte sunt, præsertim quæ ad Pyrenen uergūt. Verūenimuero quod his è locis educitur magis probatū est. Inter auri aūt micas quandoq; dimidiæ libræ gru mos, quas † pilas uocant, repertos fuisse memoriæ traditū est, qui paruæ admodum purgationis indigeant. Traditū etiā est scissis lapidibus, glebulas quasdā papillis mammarū similes inueniri. Ex auro aūt excocto, & tenaci quadā creta repurgato purgamentū electrū est. Rursus hoc excoquitur, cōmixtionē auri atq; argenti ha-
bens, argentū quidem exuritur, cæterū aurū ipsum remanet. Forma enim fusilis & lapidosa, ea propter, paleis aurū potius liquefit, quoniā cū flāma mollis existat, ad illud sese pariter metitur, quod & facile cedit, facileq; diffunditur, carbo aūt caloris uehemētia liquefaciēs, & in sublime tollens magis ac magis absumit. In Erythris uero

Oryges. *Phalænæ.* *Physiteræ.* *Carteia.* *Glandes marinæ.* *Thynnorum magnitudo.* *Piscium miræ magnitudines.*

Turditaniæ miranda fertilitas. *Metallorū in Turditania, p̄uentus.* † ϖανίορ ἀμφοτέρ τυχεῖν, *raro enī utrūq; assequi datur, uel rarū est regionē inuenire utraq; re uberem.* † ᾧ τοῖς δὲ τὰ πύκλυσοις. *id est, in ijs uero quæ fluminibus alluuntur auri splendes scunt scobes.* † *Excogitātes* ἐπινοοῦντες. *Chrysoplysia.* *Cemenus mōs Palæ.* † *Palas legēdū non pilas, sunt enim maßulæ auri selibrales quārū et Plin. cōmeminit.* *Electrum.* *Auri liquefaciēdi purgādiq; ratio.*

uero hinc exextrahitur, & prope lauatur in alueolis, uel puteus ipse mollificatur, li-
musq; hinc haustus eluitur. Argētareas aūt fornaces excelsas efficiūt, ut fumosa il la glebarū euaporatio tollatur in altū, grauis enim est & pernicioſa. Aerariæ quoq; effodinæ uocātur aureæ, ex quibus per cōiecturas licet agnoscere, aurū inde prius effodi solitū. Posydonius aūt cū effodiendi locos multitudinemq; laudibus extol-
lat & eorū uirtutem, ab solita minime abstinet eloquentia, uerum diuino quodam afflatus spiritu, per ipsos agitatur excessus. Haud enim fidem, inquit, abnego fabu-
læ, quod syluis aliquando per incendia absumptis, terra ipsa auri atq; argenti fera-
cissima per noua quædam in superficiem, & in superiorem telluris faciem germi-
na efferbuit. Montes enim omnes, & omnem tumulum materiem esse monetæ, quā quædam felicitatis abundātia cumulauerit. Quod si quis regionem ipsam in-
spectet, inquit, effluentis ubiq; perpetuo naturæ thesauros, & imperatoriæ cuiusdā maiestatis nequaq̄ deficiens ærariū esse dicat. Non enim diues tantummodo, sed & diuitias sufficiens & suggerens est, inquit, regio. Penesq; illos (ut uere dicā) sub-
terraneum locum, nō infernus, sed Pluto, id est Dis ipse opulentiæ deus inhabitat. Talia quidem speciosa quadā figura de hisce loquutus est, périnde ac & ipse ex me-
tallis copiosa usus oratione. Effodientium uero solertiam cōmemorans, scitum il-
lud Phalerij adiungit, qui in argenti fodinis agri Attici sic intente atq; acriter homi nes effodere asserit, ut in superiora Plutonem ipsum adducendū esse præstolētur. Horum igitur studium ac sedulitatem Aegyptijs æqualem esse declarat, obliquas ac profundas concidentium fistulas, in quibus sæpenumero in flumina incidunt. Hunc autem dolum non eundem esse & Atticis, sed illis quidem ænigmati simile esse scrutandi metalla rationem. Nam † quotcunq;, ait, assumpserunt, non sumpse re, quod autem habebant amiserunt. His uero magis atque magis fructuosum est, quoniam æs facientes, quartam educunt terræ partem, scilicet æs ipsum, at priua-
tim argentum effodientes diebus tribus Euboicum talentum eximunt. Stannum in † superficie nequaq̄ reperiri asserit, ut historici uulgant, uerū effodi. Generari au tem in Barbaris supra Lusitanos, & in Cassiterijs insulis, & è Britannis Massiliam deferri. In Artabris uero, qui Lusitaniæ postremi ad septentrionem & occasum sunt terrā argento, stanno, auro albicante egerminare, fama est, nam argento mi-
xtum est. Hanc autem terram amnes ipsos deferre, quam mulieres sarculis euel-
lentes, abluere panno implicitā † ἐπὶ πισῶ. Ipse quidē talia de metallis scripta reli-
quit. Polybius autem effodiendi argenti locos, qui circa nouā Carthaginem sunt memorans, maximos esse dicit, distare uero ab urbe stad. circiter xx. in circuitu stad. cccc. Quo in loco quatuor hominum † centurias operariorum manere, qui tunc populo Romano xxv. drachmarum milia per dies singulos referebant. Re-
liquam operationem omitto, lōgioris enim sermocinationis est. Ductilem autem glebam argenteam (ut ait) cōterunt, cribris inde super aquas suspensam agitant. Rursus quæ subsistunt conterunt, quæ iterum liquata diffusis aquis conterunt, quintā déinde subsistentiā digestā effuso plumbo purum argentū educunt. Nunc etiam sunt argenti fodinæ, nō quidem publicæ, neq; hic nec alijs in locis, sed in pri uatorum possessiones demigrarunt. Aurariæ uero res fisci habentur ut plurimū. Hinc aūt cum alijs in locis, tum uero Castaone peculiaris est effodiendi plumbi

Posidonius. *Pluto.* *Phalerij dictū.* † *Græcū signi ficantius sonat* ὅσα μὴ γῆς νέλαβον φασὶν οὐκ ἔλαβον, ὅσα δὲ εἶχον ἀπέβαλον. *i. quæcūq; qdē receperūt, nō acceperūt, quæ autē habebāt abiecerūt. allusio ad ænigma illā, qđ in uita Homeri refert Herodotus.* † ἐπιστολῆς. *Artabri.* *Stannum.* † ἐπὶ πισῶ *græcā reliquit dictionē forte quia nō intellexit quādo græcū quoq; exemplar hic corruptū uidetur.* † τέτρασας μυριάδας *græce est.* *Fodinæ auri et argēti.*

Castaon. *Bætis.* *Argentũ mõs.* natura & metallũ, cui etiã argenti pars parua immixta est, nõ adeo ut eius utilis sit expurgatio. Non procul aũt à Castaone mons est è quo Bætis effluit, quẽ argentũ nominant, cũ in eo sint argẽtariæ. Autor uero est Polybius, & hunc & Anã è Celtiberia nasci, qui noningentis distant inter se stad. Cũ enim Celtiberi plurimã fortunæ ac dignitatis accessionem uendicassent, finitimã totam regionẽ eodem nomine natã uocabulo, reddiderũt. Videtur sanè, priscos illos Bætin nominasse Tartessum, Gades uero insulas q̃ uicinas Erythiã. Ideo Stesichorũ de Geryonis armẽto sic ce-

Tartessus. *Gades.* *Erythea.* *Stesichorus.*

» πρόῤ γωνιθεὶν χεσ'ὸμ ἀντιπέρας κλεινᾶς ἐρυθίας (ciniſſe exiſtimant.

» ταρτησσ῎ οταμοῦ παρὰ πηγὰς ἀπείρονας ἀργυροφλοῖ᾽.

Vt è regione illustris Erythiæ progenitum fuerit
Penes argenteos immensi Tartessi fontes, occultas q̃ petras.

Cum autem fluuius duobus erumpat ostijs, oppidũ inter ipsius cursum quondã habitatum fuisse cõstat, quod Tartessum, eodẽ quo fluuius nomine appellatũ est, extiterit, agrum q̃ Tartessiũ, quẽ Turduli hac ætate pascuntur. Eratosthenes quoq; cõtiguam Calpæ terrã Tartessiã uocitari perhibet, & Erythiã eximiæ felicitatis insulam. Aduersus quẽ Artemidorus scribens, & hæc ab eo falso cõmemorari tradit, sicut & de distãtia à Gadibus ad Sacrũ promontoriũ, quod abesse dierũ quinq; nauigatione dicit, cũ nõ plura q̃ mille & dcc. stad. esse constet, & maris æstuaria hucusq; transmitti, cũ hoc quaquãuersum circũ orbẽ terrarũ eueniat, & Hispaniæ partes ad aquilonẽ uergẽtes faciliorẽ ad Gallias habere meatũ, q̃ qui per oceanũ nauigationem agunt. Et quæcunq; alia tradidit Pytheæ uerbis per arrogantiã inductus. Poẽta uero † grãdiloquus atq; peritissimus, occasiones suppeditauit ad cognoscẽdum, ut eorũ locorũ minime fuerit ignarus, quæ suas nõ fugerint aures, si recte quis utrũque ratiocinari uoluerit. Et quæ de ipsis deterius disserãtur, & quæ melius uerius q̃.

Turduli. *† πολύφωνος*

Deterius quidẽ quod ad occasum extrema audierat istac, ubi, quẽadmodũ idẽ ingt,

» εἰς ὠκεανὸμ ἐμπίπτει λαμπρὸμ φάος ἠελίοιο,

» ἕλκωμ νύκτα μέλαιναμ ἐπὶ ζεί'ὡρομ ἄρσεμα.

Oceanum irrumpunt splendentia lumina solis,
Almæ telluri noctem qui ducit opacam.

Noctem uero diri ominis & inferno propinquã esse liquet, infernũ aũt Tartaro, unde si quis audiuerit quæ de Tartesso referũtur, cõiecturã facere poterit, Tartarũ hinc esse denominatũ, ultimũ uidelicet subterraneorũ locũ. Adiecit & fabulã, poëticum seruans officiũ, quemadmodũ cũ Cimmerios ad septentrionẽ & occasum habitantes nosset in locis ad Bosphorũ sitis, eos tamẽ ad infernũ cõstituit. Forsan propter cõmunẽ aliquẽ ritũ Ionũ ad hanc gentẽ. Aetate enim Homeri uel paulo ante, accessum ad Cimmerios factũ fuisse cõmemorãt ad Aeoliã usq; & Ioniã. Eodem † modo & de Cyaneis insulis, quas uagas & errabundas cecinit, fabulas ex aliqua semper introducens historia. Difficiles nanq; petras aliquas fabulose describit, ſi-

Tartarus. *Cimmerij.* *† ταῖς δ᾽ ἐκυὰ νέαις ἐποίησε πλαπλησίως τὰς πλαγκτὰς i. Cyaneis uero similes finxit* *Plancta.* *Plãctas scopulum describit Homerus Odyß. lib. μ.* *Cyaneæ.* *Symplegades.* *† πλαγκτὰς.*

cuti has Cyaneas, unde & Symplegades, id est inuicẽ se concutientes, nomen asse quutæ sunt, & propterea per illas Iasonem cursum tenuisse posuit, columnarumq; & Siciliæ fretum pro ipsarum ratione Cyanearum, quas errabundas † appellant, insinuatum ab eo, ex fabulamento quidem Tartari, ad locorum Tartessi mentionem obscurius quis & deterius traduxerit, melius autem ex his considerabitur.

Cum

Cum enim Herculis exercitus ad hæc usq; loca Phœniciam q̃ profectus esset, illorum hominum diuitias ociosam q̃ uitã sibi descripsit. Hi nanq; sic à Phœnicibus subiugati fuere, ut plures Turdetaniæ urbes confines q̃ loci ab eis his habitentur annis. Vlyssis etiã exercitus in istis constitutus regionibus & ab illo occasionem præstitisse mihi uidetur, ut ad describendã Odysseam sicut & Iliada, ex rerũ euentu poëtico de more animũ induxerit. Nõ solum enim Italiæ ac Siciliæ loca, & aliæ res quædam, talium signa præ se ferunt atq; describunt. Sed etiã in Hispania urbs Vlyssea, & Mineruæ templũ, & cætera penè uestigia infinita illius errorẽ & Troianum indicant bellũ fuisse, pariter q̃ & expugnatorum & expugnantiũ calamitates uastitatem q̃ cõmonstrant, nimirũ quibus ut Cadmeam uictoriã assequerẽtur, obuenit, Vastatis enim eorũ domibus, & paucis in singulos accedentibus exuuijs, cũ eis qui fuere superstites fides nulla haberetur, ex periculis ad piraticã conuersi sunt. Et Græci tum spoliati tũ dedecore infamati, tamdiu sine suis mansisse ignominiã putabãt, tum uero ad illos manem se redire quisq; turpe esse ducebat. Rursus error Aeneæ & Anthenoris & Henetorũ, similiter & Diomedis & Menelai & Vlyssis memoriæ proditus est, aliorum q̃ cõplurium. Poëta igitur tot militiarũ & ad ultima Hispaniæ gnarus, opes q̃ & alias uirtutes intelligens, hoc enim Phœnices † indicant, eo in loco piorũ regionẽ & Elysiũ campũ esse finxit, quo Proteus Menelaũ transmissurũ esse dicit.

Vlyßea urbs. *Cadmea uictoria, prouerb.* *† ἔδηλωμ indicauerunt.* *Elysij.* *Odyß. δ.*

» ἀλλά σ᾽ ἐς ἠλύσιομ πεδίομ καὶ πείρατα γαίης

» ἀθάνατοι πέμψουσιμ, ὅθι ξανθὸς ῥαδάμανθυς,

» τῇ περ ῥηϊστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιμ,

» οὐ νιφετὸς, οὔτ᾽ ἄρ χαμαὶ πολυς, οὐτέ ποτ᾽ ὄμβρος,

» ἀλλ᾽ αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας

» ὠκεανὸς ἀνίησιμ ἀναψύχειμ ἀνθρώπους.

Elysium in campum terrarum q̃ ultima tandem
Dij te transmittent, stat flauus ubi Rhadamanthus,
Existitq; uiris ubi uita facillima durans.
Non hyemis uis multa, niues, non ingruit hymber,
Stridula sed semper zephyrorũ flamina mittit
Ingens oceanus, senimina grata uirorum.

Aëris enim salubritas & suauis zephyri spiritus ei regioni peculiaris est, quæ in occasum uergens nunq; tepore caret. Tũ uero terræ terminus, ubi poëtam infernũ esse fabulatum diximus. Adiectus etiam Rhadamanthus, proximum Minoi locũ describit, de quo hunc in modum loquitur. *Minos.*

» φθῖτοι μίνωα δῖον διὸς ἄγλαὸν υἱὸν

» χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα θεμιστεύοντα νεκύεσσιμ. *Odyß. λ.*

Hic Minoa Iouis clarũm de sanguine uidi,
Qui aurea sceptra tenens dat iura rigentia functis.

Posteriores inde poëtæ uulgare cœperunt & expeditionem in Geryonis boues, itidem q̃ in Hesperidum aurea mala. Nominatim etiam insulas quasdam fortunatas celebrant, quas in præsentiarum commonstratas nouimus, non longe admodum à Mauritaniæ promontorijs disiunctas, quæ Gadibus opposita sunt, Phœnices & Hispaniæ & Africæ nuncios affero. Optimam isti regionem ante *Fortunatæ insulæ.*

Homeri

Homeri ætatẽ occuparunt, locosq; tamdiu in ditione tenuerũt, quoad Romani ſuũ ſoluerũt imperiũ. Hiſpanarũ quidem opum hæc teſtimonia ſunt, Carthaginenſes enim ductore Barca aduerſus Hiſpanos ductantes exercitũ eos (uti ſcriptores prodidere) argẽteis in Turditania præſepibus & doliis utentes, in poteſtatẽ redegerũt. Coniecturã faceret quiſpiã è plurima eorũ felicitiate, homines eo in tractu longæuos appellari, principes maxime. Ob hãc cãm Anacreontẽ hũc in modũ dixiſſe.

ἐγώ τ' ἐλάφου οὔτ' ἀμαλθίης βολοίμιλω κέρας
οὔτε τὰ πεντήκοντά τε καὶ ἑκατὸν ταρτησσοῦ βασιλεῦσαι. *id eſt.*

Longæui Tarteſſi. Equidem Amaltheæ cornu nolui,
Neque annorum centum & quinquaginta imperium tenuiſſe Tarteſſi.

Cæterum Herodotũ regem ipſum nominatim deſcripſiſſe, & Arganthoniũ uocitaſſe. Vel enim ſic accipi poteſt, uel huic dicto ſimile illud Anacreontis, uel cõmunius, nolim multo tempore Tarteſſi tenere regnũ. Nõnulli Tarteſſum huius tẽporis Carteiam appellant. Verũ regionis felicitate manſuetudine ſimul, & urbanitate accedit proxime ad Turditanos & Gallos, propter uicinitatem, cognationemq;, ut teſtis eſt Polybius, cæterum illis minor, ut plurimũ enim uicatim habitant & uiuunt. Nam Turdetani, præſertim qui circa Bætim loca tenent, in Romanos penitus ritus transformati ſunt. Nec propriæ memoriã linguæ ſeruant amplius, plurimiq; Latini facti, ſecum accolas accepere Romanos. Itaq; parũ abeſt, quin uniuerſi Romani ſint, & nũc habitatæ urbes, & in Gallia Pezauguſta, & alia in Turdulis Auguſta emerita, & in Celtiberis Cæſarauguſta, & aliæ Coloniæ quædã permutatos dictarũ ciuitatum ritus demõſtrant. Hiſpani quoq; qui hoc inſtitutionis genus ſeruant, Stolati uel Togati dicũtur, in quibus ſunt & Celtiberi, qui quondã omnes immanitate ſuperare credebantur. De his quidem hactenus. Ab Sacro promõtorio rurſus ad alterum littoris latus initiũ capiũt, quod ſpectat ad Tagum, ſinus eſt. Deinde promontoriũ Barbariũ, & eruptiones Tagi in quas recti nauium curſus. Sunt aũt ſtadia decem. Hoc in loco & maris infuſiones ingruunt, quarũ una ultra ſtad. cccc. extenditur ab turri iam dicta. Ea in parte aquãtur † εἴπορ λάκκα. Tagus ad oſtium latitudinẽ habet ſtad. xx. altitudinẽ uero permagnã, adeo ut à nauigijs milia decem uectantibus nauigari facile poſſit. Superioribus aũt in campis, cum æſtus fit duæ inundationes diffunduntur, ut ad ſtad. c. &. l. facies extet pelagi, redatur q; planities tota nauigabilis. In ſuperiore uero inundatione inſula quædã circũplectitur, longitudinis ſtad. xxx. latitudinis aũt paulo minoris, fertilis & uitibus optimis conſita. Ea in monte flumini proxima iacet, diſtans à mari ſtad. circiter D. ager circuncirca bonitate conſpicuus, habens aduerſis aquis nauigationes admodum faciles, etiam grãdioribus magnũ ad ſpatiũ nauibus. Reliquum uero ad curſum fluuiaticis lembis. Supra Moronem etiam prolixior eſt nauigatio. Brutus cognomẽto Callaicus hac urbe ad faciendas excurſiones uſus, belligerauit in Luſitanos, eosq; deniq; expugnauit. Ad quorũ uaſtationẽ, fluminis inũdationibus adortus eſt, ut liberas nauigatiões & cõmeatuũ importationes haberet. Vicina uero Tago cæterorũ opulentiſſima ſunt oppida, amnis quidem piſciũ feraciſſimus eſt, oſtreorũq; redundãs, ex Celtiberis aũt origenẽ habẽs, per Vetiones & Carpetanos & Luſitanos in æquinoctialẽ labitur occaſum aliq; tiſper, ſpatio pari ab Ana & Bæti fluuijs

Arganthonius Carteia.

Pezauguſta. Auguſta emerita. Cæſarauguſta Celtiberi. Stolati. Togati.

Barbariũ promontorium. Tagus.

† *Locus corruptus etiam græce.*

Moro urbs. Brutus Callaicus.

fluuijs diſtans. Poſtea ſemouetur ab illis ad littus auſtrale declinantibus. Supra montes autem quos diximus, Oretani maxime uergunt in meridiem, peruenientes uſq; ad maritimã aliqua ex parte intra columnas. Poſt quos Carpetani declinant ad aquilonem, Inde Vetiones & Vaccæi, per quos Durias labitur ad Conciã urbem Vaccæorũ, tranſitum habens. Callaici autem nouiſſimi montana habitantes ut plurimũ, unde & bellaciſſimi & ſubiugatu difficilimi, etiam ei qui Luſitanos ſuperauit cognomen præſtiterunt, & per hoſce annos maxima Luſitanorũ pars, ut Callaici uocitentur factum eſt. Excellentiſſima igitur Oretaniæ ciuitas eſt Cætulum & Oria. Tagi uero regio ad aquilonem ſpectans Luſitania eſt, inter Hiſpanos gens ampliſſima, & annis plurimis Romanorũ armis oppugnata. Huius regionis latus Auſtrale Tagus cingit, ab occaſu uero & ſeptẽtrione oceanus, ab aurora Carpetani, Vetiones, Vaccæi & Callaici famæ maioris populi. Reliqui ſunt indigni de quibus uerba fiant propter humilitatẽ & ignobilitatẽ. Cõtra uero nõnulli & hos Luſitanos nominant. Ab ortu finitimi ſunt Calaici quidem Aſturiorum genti ac Iberis, reliqui Celtiberis. Longitudo quidem ſtad. milium xiij, latitudo uero minor ad modum, quam ad oppoſitam maris ripam orientale latus efficit. Oriẽtale quidem eſt altum atque aſperum, ſubiecta inde ora tota ad mare uſque lata planities patet paucis dũntaxat montibus exceptis, nec ſanè magnis. Poſidonius Ariſtotelẽ haud recte ſenſiſſe ait, qui littus & Mauritaniam inundantium ac decreſcentium aquarum cauſam eſſe refert. Maris enim refluxũ fieri, dixiſſe, propter alta & rigida promontoria, quæ cũ undas durius accipiant in Hiſpaniã contra refundant. Cõtraria enim ſunt plurima, arenoſa uidelicet littora atq; humilia, recte dicens. Regio itaq; de qua ſermo eſt, felicitate præſtat amnibus paruis & magnis irrigua, q; omneis Tago ab ortu pariter diſiuncti ſunt, & maiori ex parte nauigabiles, atq; auri grumulis abundãtes. Deinceps poſt Tagum nobiliſſima flumina ſunt Muliadas, paruas habens nauigationes. Itidem Vacua fluuius, poſt quos Durius longo fluens curſu pones Numantiam & alias complures Celtiberorũ & Vaccæorum habitatas terras. Magnis hi nauigijs permeabiles ad ſtad. ferè † ccc. Alia porrò flumina, poſt quæ & Lethe quod à pleriſq; Limæa uocitatur, ab alijs Belion, & hoc ex Celtiberis & Vaccæis labitur. Poſtea Bænis, uel (ut alij aiunt) Minius omneis Luſitaniæ fluuios magnitudine ſuperans. Et hic ipſe ad ſtad. † ccc. nauigabilis. Poſidonius & hũc è Cãtabris fluere dicit, ante cuius eruptionem procumbit inſula, & inſtar unguium ſcopuli duo, portus habentes fluuiorum. Digne laudari poteſt naturæ ingenium, quoniam adeo imminentes extãt ripæ, ut intra ipſorum alueos maris inundationes ſatis excipiant, nec excedant, nec in campos ſtagnent. Hic igitur præturæ Bruti terminus eſt. Alia quoq; plura flumina ulterius ſunt prædictis æquali diſtantia contigua. Extremi Artabri incolunt, circa Nerium promontorium, quod occidẽtalis & aquilonaris finis eſt lateris. Circũhabitant Galli, qui colentes Anã fluuiũ cognatione cõtingunt. Nã cum ij pariter atq; Turduli ſocijs eò armis peruenijſſent, ſeditionẽ egiſſe ferũt, poſtea quàm Lemiũ fluuium traiecerunt. Ceterum poſt ſeditionẽ eorum amiſſo duce, pallantes ac diſſipati ea in regione deſederunt. Hãc ob cauſam flumen λήθης ideſt obliuionis appellatum. Habent Artabri frequentes urbes in ſinu pariter habitatas, quẽ nautæ & qui eis in locis uerſantur, Artabrorũ portũ appellãt.

Noſtræ

Oretani. Carpetani. Vetiones. Vaccæi. Durias fluui. Concia. Callaïci. Cætulũ Oria. Luſitania.

Aſturij. Iberi.

Ariſtoteles notatus.

Muliadas.

Vacua. Durius.

τὸκτακοσίους σταδίους, i. octingenta ſtadia

Limæa. † Octingenta Lethe. Belliõ. Bænis. Miniu.

Nerium.

Lemius fluui.

Lethes appellatio.

Artabri. Arotrebæ.

Nostræ ætatis homines Artabros Arotrebas uocitãt. Gentes igitur circiter xxx. tractum inter Artabros & Tagum inhabitant, cum fertilissima sit regio & fructuũ & pecoris & auri, & argenti multorumq; similium. Ex his complures, omissis agrorum cultibus, in marinis latrociniis uitam agitantes, uel assiduis inter se bellis discebant, uel traiecto Tago finitimos armis infectabantur, donec Romani eos homines humiliora sapere cogentes, repressérunt, & plurimis eorum redactis in uicos urbibus, plerasq; mansuetius ipsi incoluerunt. Huius impietatis initium à mõtanis (uti par est) ortum fuit. Sterilem nanq; colentes agrum & paucorum prædiorum possessiones tenentes, alienorum auiditate trahebantur. Qui uero illos propulsare conabantur, operum suorum dominio priuati, ea in necessitate constituebantur, ut pro agricolatione bellis implicarentur. Euenit igitur ut neglectus ager, innatis priuatus bonis, à latronibus habitaretur. Lusitanos autem insidiosos, scrutatores, ueloces, agiles, uersatiles esse, fama est. Scutũ duũm pedum ad latitudinẽ gestant, curuum, ad anteriora prospectans, loris depẽdens, cui neq; fibula neq; ansa ulla est. Gladiolus aut pugio lateri adhæret, plurimi lineos thoraces habent, perpauci loricis utuntur aut cristatis cassidibus, nonnulli neruatis galeis. Peditibus ocreæ adsunt, unusquisq; plura fert iacula. Quidam utuntur & hastilibus, quibus cuspides sunt æreæ. Aliquos, Durio uicinos amni, Spartano ritu degere tradunt, duobus utẽtes unguentis, & ad calefaciendũ ignitis utuntur lapidibus & frigida lauantur. Victus illis est cibus mundus quidem ac simplex, sacrificiis dediti exta perspiciunt, nihilq; cõcidunt. Inspectant autẽ ex lateribus fibras, & contrectantes uentura coniectant. Ex intestinis quoq; hominiũ maxime captiuorũ, diuinationes captant, sagis uelantes. Inde ubi plaga infligitur ab intestinis sub haruspice, primũ ad hominis casum uaticinantur. Abscissas captiuorum dextras dijs offerunt. Omnes montium habitatores uictu simplici utuntur. Aquarum potores, humi cubitotes, longas ut fœminæ inferius diffudunt comas, mitratis frontibus pugnas ineunt, hirco maxime uescuntur, quem & Marti immolant, sicut & captiuos, & equos. Faciunt etiã Hecatombas ideſt centenario numero sacrificia, quolibet ex genere, ritu Græcanico. Et (ut inquit Pindarus)

Lusitanorum ritus.

Hecatombæ.

πάντα θυέμ ἑκατόμ. *id est.*

†*Centu.* omnia †centena immolant.

Gymnica etiã conficiunt certamnia, armis exercent ludos, & equis, & cestibus & cursibus, & †tumultuaria pugna, & instructo per cohortes prelio. Montani hominesduabus anni partibus querna uescuntur glande, quam cum siccauerint frangunt, molunt, panes cõficiunt, & ad tempus reponunt. Hordeacio † utuntur uino, nam è uite inopia summa laborant. Idq; ita cõfectum, euestigio absumunt, cõuiuia inter consanguineos celebrantes. Pro oleo butyrum usurpant, sedentes cœnitant, ædificatos in pariete hemicyclos habentes. Primus sedendi locus cœnantibus in orbem ætati præstatur, & honori. Inter potandum ducto ad tibiã uel tubam choro saltant, inflexis exultãtes pollicibus. In Bastetanis mulieres inuicem manibus promiscuæ innectũtur, omnis ferè pullis amicti uestibus & sagis, in quibus inuoluti per stramẽta cubant. Cerea illis, ut Gallis, in usu sunt uasa, mulieres in roseis degunt oramẽtis. Hi loco nummorũ, graui admodũ sarcinarũ permutatione utũtur, uel extensi

† ἀκροβολισμῷ.

† Ζύθῳ. *Zythus.*

Butyrum.

Bastetanorum mores.

Permutatio.

† ἀργύρου λεπὶς ἐξ ὀσματος.

tensi † argenti laminæ frustum abscissum exhibent. Destinatos neci lapidibus obruunt, parricidas extra montium cõfinia uel ultra flumina electos saxis opprimũt. Cõiugia de more Græcorum cõtrahunt, ægrotos uetusto ritu Aegyptiorum in plateis deponunt, ut qui eo morbi genere tentati sunt, cõmonefacere eos ualeant. Vel liceis usq; ad Bruti aduentum nauiculis utebãtur per inundantes aquas & stagna. His autem annis lintres uno cauatas ex ligno, monoxyla uocant, usurpant, & quidem raro. Sal illis est colore prius purpureo, simul ac teritur, albescit. Hic est mõtanis uiuendi ritus quem cõmemoraui, eis inquàm qui boreale Hispaniæ latus terminant, Callaicis, Asturijs, Cãtabris usq; ad Vascones & Pyrenen. Cunctis enim eadem est uiuendi formula. Vereor autem explicandis abundare nominibus, ne iucunda reddatur ipsa descriptio, nisi audiẽdo aliquam uoluptatem afferant. Pleutauri, Bradyetæ, Allotriges, ceterisq; deterioris & deformioris appellationis homines. Agrestis autem eorum immanitas, non solum ex ipso bellandi usu, uerum etiã ex auia locorum longinquitate prouenit, longinqua enim ad eos est nauigatio, longinqua etiã itinera. Cumq; nullis cõmisceantur aduenis, quæ inter homines cõmunia sunt, abiecere & omnẽ exuerũt humanitatẽ. Quæ tamen per hoctẽpus minus minusq; patiuntur, cũ uigente pace ad illos Romani proficiscantur. Quibus uero id minus obuenit, importuniores sunt, & ritu beluarum sæuiores. Talis cum adsit illis locorum sterilitas, & quibusdam montana durities, eius generis incommoditatem intendi credibile est. Cæterum bella omnia hac tẽpestate desierunt, ut dixi. Nam Cantabros & uicinas illis gentes, quæ adhuc latrocinia retinent, Cæsar Augustus oppressit. Et qui Romanorum sociorum prædones erant, nunc pro Romanis rei militari seruiũt, Coniaci uidelicet, & qui Iberi amnis fontes incolunt, præter Tuisos. Cui Tiberius succedẽs, tribus militum ordinibus impositis, locos ipsos ex Augusti Cæsaris instituto, non modo pacatos, uerum etiam urbanis præditos moribus effecit. Reliquus Hispaniæ tractus est nostrum à columnis usq; ad Pyrenæos montes littus, & huic incumbens regio tota mediterranea. Latitudo quidẽ inæqualis, cæterum longitudo paulo plurium quàm stad. mille quaternũ. Spatia uero maritimæ supra stad. mille duo dicta sunt. Ferunt autem à Calpe proximo columnis monte ad Carthaginem nouã duo stad. mille & cc. Hoc uero littus à Bastetanis, q & Bastuli dicuntur, & ab partim Oretanis, habitari traditur. Hinc habent aliæ fermè totidem usq; ad Iberum & Aeletani. Intra Iberum autem usq; ad montem Pyrenæum & Pompeiana Trophæa stad. mille & dc. habitare paruam Aeletanorum partem. Reliqua Indicetos (sic enim appellantur) quadrifariam diuisos. Inchoantibus uero à Calpe, dorsum in parte quoddam montanũ est ad Bastetaniã & Oretanos pertinens, nemorosum & proceris arboribus, maritimam orã mediterranea separans. Hoc in tractu & auri & cæterorũ effossiones, multa per loca sunt. In hoc littore primarium extat oppidum Malaca, quod tanto à Calpe quanto Gades, disiungitur interuallo. In ulteriore terra emporium est, ingentia habens salamentaria, quod nonnulli Mænacen opinantur, quam Phocensium ultimam urbem percepimus, quæ ad occasum uergat. Cæterum ea nequaquam est, quando illa longinquius distans à Calpe è fundamẽtis effossa iacet, græcæ urbis uestiga seruans. Malaca uero Phœniciæ ciuitatis propinquiorem tenet formã. Deinde Exitanorũ

Aegroti in plateas exponuntur.

Monoxyla.

Pleutauri. Bradyetæ. Allotriges.

Cantabri. Cæs. Aug. Coniaci. Tuisi Tib. Cæs.

Carthago nouã.

Bastetani. Bastuli. Oretani. Aeletani. Indiceti.

Malaca.

Mænace. Exitani. Exitana salamenta.

Abdera.

ciuitas est, à qua salsamentaria præcipuum nomen adepta sunt. Dehinc Abdera Phœnicum ipsa etiã ædificium. Superiora regionis montanæ loca Vlysseam ostẽtant, in qua est Mineruæ tẽplum, ut autor est Posidonius, & Artemidorus, & Asclepiades Myrlianus, qui in Turditania literarij ludi magister extitit, deq; regionis illius gentibus exponendis librum ædidit. Is monumẽta quædam de Vlyssis errore in Mineruæ templo esse commemorat, parmas suspensas, aplustria rostraq; nauia lia. In Callaicis autem quosdam ex Teucri commilitonibus habitasse, ibiq; oppida fuisse, è quibus unum Hellenes id est Græci, alterum Amphilochi nominatum est, siquidem Amphilochus eo in loco diem suum obijt, & comites in mediterranea errabundi fuere. Sic etiam nonnullos Herculis sotios, scriptores etiam aliquos tradidisse refert, Coloniam è Messana in Hispaniam deduxisse. Lacones etiam Cantabriæ partem tenuisse, & hic ipse & alius testis est scriptor. Illic & Obsicellam esse, urbem Anthenoris & sotiorum eiusq; filiorum, quum in Italiam cursum tenuerũt. In Africa quoq; credidere nõnulli Gaditanorũ mercatorũ fidem sequuti, sicut Artemidorus scriptũ reliquit, quoniã Aethiopes Mauritaniæ accolæ in occasum spectãtes, Lotophagi uocitantur † loti cibus carpentes, gramen ac radicem quandam, nullo indigentes potu, nec facultatem eius propter aquarum penuriam habentes. Horum natio usq; in Cyrenæorum loca extenditur. Alij rursus Lotophagi nominantur, alteram inhabitantes è regione paruæ Syrtis insularum Menyngẽ. Haud sanè mirãdum est, poëtam hoc pacto errorem Vlyssis fabulose descripsisse, ut multa de Vlyssis rebus memoriæ proditis extra colũnas in Atlantico pelago disposuerit. Quæ enim ab historicis tradũtur, nõ multũ absunt & de locis & de reliquis ab eo per figmenta enarratis, unde nõ longe à fide poëticũ figmentũ erat. Nec siqui hisce credẽtes historijs, & multimodæ uatis ipsius cognitioni, Homericã poëlin ad cognatas scientiæ ac peritiæ materias conuerterunt, quemadmodũ à Crate Malota, & alijs quibusdam factitatum est. Quidam uero adeo rustice talem aggrediẽdi operis rationem admiserunt, ut uatem ipsum non solum cuiusdã fossoris aut messoris instar ex omni eius generis scientia extruserint, uerum etiã eos qui tale negocium attigerint, furijs agitatos fuisse censeant. Patrocinium autem castigationém ue aut tale aliquid in eorum maledicta conferre, ex ijs ausus est nemo quantumuis eximinus, qui grammaticam aut mathematicorum acumina tenere profiteatur. Quanquàm aduersus multa eorum maledicta & patrocinium & erroris emendationem adduci posse mihi uidetur, in ijs præsertim quib. Pytheas quosdam sibi credentes frustratus est, quod per locorum occidentalium & aquilonarium ignorationem & Oceani contingit. Cæterum hæc in præsentiarum missa faciamus, quæ peculiari sermone prolixius differenda forent. Græcos autem ad barbaras nationes errabundos peragrasse hanc causam habuit, quia paruas in portiones dissipati fuerant, cum imperia per elationem atq; contumaciam inuicem minime coalescerẽt, & conspirationem inter se nequaquàm haberent. Vnde contra externas inuadentium uires imbecilli facti sunt, hoc uero per elatos spiritus. Quod quidem inter Hispanos maxime latius extenditur, cum ad uersutum natura ingenium, subdolam quoq; mentem adiungerent. Nam inuasores & prædones effecti uitam degebant, ad parua primum audaces, nec dum ingentia aggrediebantur facinora, cum magnas

Asclepiades Myrlianus.

Mineruæ templum.

Hellenes opp. Amphilochi urbs.

Obsicella.

Lotophagi.

† σιτοδμενοι λωτὸν πόαν καὶ ῥίζαν δ' ἀδόμενοι δὲ νεῖται. *i. uescẽtes loto herba quadã & radice, potũ intercrim nõ indigẽtes.*

Menynge.

Crates Malota Homeri cõtemptores.

Græcorũ erro res.

nas nondum uires aut societates cõparassent. Si enim sese mutuo tutari uoluissent neq; Carthaginẽsibus neq; prius Tyrijs, plurimã eorũ regionem per maiorẽ potentiam incursantibus destruendi fuisset occasio. Neq; Celtis, qui nunc appellantur Celtiberi, atq; Berones, neq; piratæ † Vriatho, neq; Sertorio postea, neq; si alij plerig; amplificandæ potentiæ auiditate ducebantur, & Romanus populus augendæ potentiæ gratia aduersus Hispanos, particulatim q; cõtra singulas ciuitates bellum multos protraxit ad annos, nunc hos nunc illos delens, donec ad annum ferè ducẽtesimũ atq; amplius, uniuersos in potestatatem redegerit. Ad institutã igitur orbis enarrationem redeamus. Post ea igitur loca Abdera est & Carthago noua, quam ædificauit Asdrubal, is qui Barcæ Hannibalis genitori successit. Ea sanè est cunctarum eo in tractu urbium potentissima, nam & munimine & murorum structura atq; pulchritudine & portuum commoditate, & lacus amœnitate ornatissima est, nec minus argenti effossionibus, de quibus ante diximus. Hic & in propinquis locis frequentissima sunt salsamẽta. Vnde hoc etiã amplissimũ est emporiũ, siue de rebus è mari ad mediterraneam importandis, siue ex ipsa regione foras ad omnes exportandis. Hæc uero pars maritima hinc usq; ad Iberum in medio quodammodo interuallo Sucronem habet fluuiũ & eius excursum, & eiusdem nominis urbem. Labitur autem è monte, qui incumbenti contiguus est dorso, & è Malaca & ex imminentibus Carthagini locis pedestri uadabilis, undique ab Ibero æqualiter distans, paululũ à Carthagine atq; Ibero diriũctus. Inter Sucronem & Carthaginẽ tria Massilienssium sunt oppidula, haud procul à flumine. Ex ijs celeberrimum est Hemeroscopeum, id est diurna specula, in extremitate Dianæ Ephesiæ sacellum habens, frequenti religione cultum, quo Sertorius ad res maritimas usus est receptaculo. Nam munitissimum est, ad rem piraticam item percommodũ, nauiganti busq; longinquum præstans prospectum. Vocatur autem Artemisium tanquàm Dianium, ferrarias habens effossiones feraces ex propinquo, pusillas etiã insulas Planesiam, Plumbariã, & Limnothalassam imminentẽ, quæ in circuitu est stad. cccc. Dehinc Herculis insula est ad Carthaginem spectãs, quam à scombrorũ multitudine captorum Scõbroariã uocant, ex quibus garum (optimum hoc salsamẽti genus est) conditur. Abest autem à Carthagine stad. iiij. &. xx. Rursus altero Sucronis ex latere ad Iberi exitum pergenti Saguntus occurrit, à Zacynthijs cõdita, quam Hannibal contra Romani populi fœdera diruens, belli Punici secundi fusci tauit incendium. Proximæ urbes sunt Cheronnesus, Oleatrum, Cartalias. In ipsóque Iberi transitu Dertosa colonia. Labitur autem Iberus à Cantabris, è meridie ortum habens, per magnum camporũ spatium, pari semper interuallo à Pyrenæis distans montibus. Inter Iberi uero deflexiones & extremas Pyrenæi partes, à quibus Pompei monumenta fixa cernuntur, prima est urbs Taraco, portu carens in sinu quodam sita. Cæterum in reliquis idonee comparata, nõ minus hac tempestate quàm Carthago uiris probis ornata. Ad excipiendas enim principum peregrinationes egregie nata, & non intra Iberũ modo, sed etiã extra late, metropolis, id est ciuitatum mater est. Gymnesiæ etiam insulæ contra, nõ longe iacentes, & Eboſus dignitate præstantes, opportuum urbi situm ostendunt. Eratosthenes autem ei stationem esse affirmat, iaciendis anchoris non admodum cõmodã, sicuti cõtra disse

Celtæ.

Celtiberi.

Berones.

† οὗτος τῷ ὀυρι άθω τῷ λησῆ. *Vriathus & Sertorius pirate.*

Abdera.

Carthago noua.

Sucro.

Hemeroscopeum.

Sertorij specula.

Artemisium.

Dianium.

Planesia.

Plumbaria.

Limnothalassa.

Herculis insula.

Scõbroaria.

Garus.

Saguntus.

Oleatrum.

Cartalias opp.

Dertosa.

Iberus fluuius

Pompei trophæa.

Taraco.

μητρόπολις. *Gymnesiæ insulæ.*

Eboſus.

rens Artemidorus inquit. Vniuersa ab colũnis hucusq; maritima importuosa est, deinceps autẽ hoc ex loco commodis ornata portubus, ager quoq; bonitate præcellens Leetanorum & Lartolætarum aliorũm que talium usque ad Emporium. Illud enim est à Massilienſibus ædificatum, à Pyrenæis montibus stad. mil. iiij. interuallo, & Hiſpaniæ finibus ad Galliam diſtans. Hic est autem uniuersus tractus agrorum & portuum commoditate præstans. Eo in loco Rhodope oppidulum est Emporienſium, quod plerique ab Rhodijs conditum fuisse tradunt. Et hic & in Emporio urbe Dianam Ephesiam eximia ueneratione colunt. In rebus Massilienſibus huius cauſam aperiemus, habitabant autem prius Emporienſes pusillã quandam oppoſitam inſulam, quam nunc Palæanpolin, ideſt urbem ueterem nominant, hoc uero tempore in continenti habitacula poſuere. Diopolis est quam murus diuidit, uicinos antea quoſdam ex Indicetis habens inquilinos, qui & ſi per ſe ſuam agerent rempublicam, communia tamen habere mœnia cum Græcis tutelæ gratia uoluerunt, hæc autem duplicata ſunt medio dirimente muro, tempore inde procedẽte in eadem ciuitatis gubernacula cõuenerunt, quod & in alijs multis euenit, barbaris & Græcis legibus mixtim temperatis. Præterfluit uero amnis ex Pyrene exoriens, cuius quidem egreſſio Emporienſibus portum efficit. Emporienſes egregie circa colligenda lina opus agunt, Interiorem agrum, cum aliarum rerum, tum uero ſparti feracem habent. Qui uero inutilior est ac tenuis, iuncum producit, ut etiã Iuncariũ campum appellẽt. Pleriq; ultimas Pirenæi mõtis partes usq; ad Põpei trophæa tenent, per quæ ex Italia ad interiorẽ Hiſpaniã pergẽtibus, iter est maxime ad Bæticã. Hæc uia nunc quidẽ mari proxima, nunc aũt lõginqua redditur, præſertim ubi ſpectat occaſum. Ducitur autẽ Taraconẽ, à Pompeianis monumẽtis per Iuncariũ campũ & Betterones, & Marathonium, ideſt fœnicullariũ, quem à naſcentibus late fœniculis, ſic Latina lingua uocitãt. Dehinc ex Taracone ad traiectum Iberi amnis per ciuitatem Dertoſſam, hinc per Saguntum perducta, & urbem Setabin ſenſim à mari diſcedit, & Spartario campo, qui ſicut & alter Iuncarius, ita & ipſe Spartarius appellatur, ſeſe applicat. Hic autem & ſpatioſus & aquarum indigens, implicatum ſparto iuncum proceat, quod ad omnes oras, potiſſimum in Italiam deuehitur. Antea medium per campum atque Egelaſtas uiam ipſam & longinquam & aſperam eſſe contingebat. Nunc autem ad maritimam facta est, Iuncarium tatummodo attingens cãpum, ad idémque pertendes quò prior illa, ad Claſtonem ſcilicet & Obulconem, per quas & ad Cordubam & ad Gades uia perducitur, quæ duo ampliſſima ſunt emporia. Diſtat autem à Corduba Obulco ſtad. circiter. xxx. Ab rerum ſanè ſcriptoribus traditum est Cæſarem è Roma Obulconem. vij. ac. xx. die peruenisse in caſtra. Illa ibidem eo tempore fuerant, quo ad Mundam † Martem conſerturus erat. Tota quæ eo tempore fuerat à columnis ad Hiſpaniæ Galliæque terminos maritima huius generis est. Super hanc uero ſitus mediterraneus ager, is inquam, qui inter Pyrenæos mõtes, latúsque ſeptentrionale usque ad Satyros est, duobus maxime finitur montibus. E quibus unus æqualiter à Pyrene diſtans, producitur à Cantabris exoriens, in noſtro autem finitur pelago, Idubeda uocitatus. Reliquus à medio in occaſum permeat, declinans quidem in auſtrum, & littus à columnis protendens.

Leetani. Lartolætæ. Emporiũ opp.

Rhodope opp.

Dianæ ueneratio.

Emporienſes ἔμποροι.

Palæapolis.

Diopolis.

Spartũ.

Iũcarius cãpus

Betterones.

Marathonius campus.

Setabis.

Spartarius cãpus.

Egelaſtæ.

Claſto.

Obulco.

† ἐνίκα ἐμελλε μαχεσασθαι τῷ ἐκείνῳ τῷ περὶ τὴν μόνδαν πολέμου, quãdo ad Mundã manus conſerturus erat.

Satyri mõtes

Idubeda.

Hic

Hic uero nudus ac tenuis ab initio est tumulus, per Spartarium excurrens campum. Applicatur autem ſyluæ ſuper Carthaginẽ & Malacæ regionbus, & Oroſpeda nominatur. Inter Pyrenæum & Idubedam Iberus fluuius labitur, ab ambobus ex æquo diſtinctus mõtibus, & fluẽtibus ex his amnibus, ac reliquis refertur aquis. Ad Iberũ urbs extat, Auguſtacæſaria uocitata, & colonia quædã celſa, habens põtis lapidei tranſitum. Ora compluribus habitatur gẽtibus, è quibus nobiliſſima Iacetana dicitur. Hæc à Pyrenes radicibus inchoans, in campos usq; latius extẽditur & Ilerdæ ac Ileoſcæ Ilergetarum locis adiungitur non procul ab Ibero. Quibus in oppidis Sertorius pugnas geſſit extremas, & in Vaſconũ urbe Calaguri & maritima Taraconis & Hemeroſcopio, cum è Celtiberis fuiſſet electus, ubi aduerſa captus ualitudine diem ſuum obijt. Ad Ilerdam uero poſterioribus annis Afranius & Petreius, Pompeiani ductores, ab diuo Cæſare debellati fuere. Diſtat Ilerda ab Ibero tendentibus in occaſum ſtad. c. & lx. à Taracone autem ad Auſtrũ circiter ſtad. cccc. & lx. Ad Aquilonem uero Iſcas ſtad. D. & xl. Per hoſce montes ex Taracone ad poſtremos ad Oceanum, Vaſcones iuxta Pombiælonem & Idanuſam uicinam Oceano urbem, uia est ſtad. mille duobus &. cccc ad Aquitaniæ & Hiſpaniæ confinia, Iaccetani ſunt in quibus ea tempeſtate Sertorius cum Pompeio belligerabat. Poſtea uero Pompeij filius Sextus aduerſus Cæſaris præfectos. Supra Iaccetanos ad Septentrionem gens incolit Vaſconum, in qua Pompelõ ſita est, ueluti Põpeiopolis, Pyrenes uero ipſius latus in Hiſpaniam uergens, conſitum est uarijs arboribus, materiæ multitudine, & quæ ſemper uirens germinet, alterum autem Galliã ſpectans, nudum omnino. Media uero loca conualles continent, quas frequentes cultores habitant, has quàm maxima Hiſpaniæ nationis portio Cerretani tenent, à quibus multifariam pernæ condiũtur, Cantabricis perquàmſimiles, prouentũ non medio crem hominibus exhibentes. Vbi uero Indubedam tranſieris, è ueſtigio Celtiberia frequens diſpar occurrit, magna illius pars inculta & aſpera, & fluuialibus inundationibus uaſta, quod per hos Anas defertur, & Tagus, & deinceps flumina plurima, quæ in occaſum irrumpunt oceanum, originem ex Iberis agris habentia. Quorum Durias præter Numantiam, oràmque Serguntiam currit. Cæterum Bætis ex Oroſpeda oriens, per agrum Oretanum fluit in Bæticam. E regione autem ſeptentrionis Berones, Celtiberis proximi & Cantabris Coniſcis habitant, & ipſi è Gallica tranſmigratione orti. Horum urbs est uaria, ad Iberi trã ſitum ſita. Coniuncti ſunt & Bardyitis, qui nũc Bardyali uocantur. Ab occaſu Aſtures quidã ſunt, & ex Callaicis aliqui, atq; Vaccæis, Vetionibusq;, & Carpetanis. Ab Auſtro uero Oretani, & ex Baſtetanis quicũq; Oroſpedã incolunt, & ex Dittanis, ad orientẽ autẽ Idubeda. Cumq; Celtiberi ipſi quadrifariã partiti ſint, fortiſſimi ad ortum ac meridiẽ ſunt, Oeuraci ad Carpẽtanos pertinẽtes, fontesq; Tagi. Eorum nobiliſſima ciuitas est Numantia, quæ in bello Celtiberico, quod aduerſus Ro. populum geſtum est, uirtutem propriam oſtentauit, quod uicelimũ perdurauit ad annum. Complures enim exercitus cum Imperatoribus ad internicionẽ detracti, nouiſſime autẽ Numantini obſidione cincti, diuturna patiẽtia tolerarunt. Paucis dũtaxat exceptis, qui cedentes murũ dediderunt. Sunt & Luſones, qui ad ortũ ſpectãtes, & ipſi ad Tagi fontes pertinent. Oppidũ est Aruactorũ Segida, & Pallantia.

Oroſpeda.

Auguſtacæſaria.

Iacetana.

Ilerda.

Ileoſca.

Ilergetæ.

Sertori obitus

Calagur opp.

Afranius.

Petreius.

Iſcas.

Vaſcones.

Pombiælon.

Idanuſa.

Iaccetani.

Pompelon.

Pyrenes latera.

Cerretani.

Pernarũ uſus.

Celtiberia.

Durias.

Serguntia.

Bætis ortus.

Berones.

Coniſci.

Bardyitæ.

Bardyali.

Aſtures.

Callaïci.

Vaccæi.

Dittani.

Celtiberorum partes.

Oeuraci.

Carpentani.

Numantia op.

Celtibericum bellũ.

Luſones.

Aruacti.

Segida.

Pallantia.

Segobrida. Bilbilis.

Sagesama. Intercatia.

Turres pro urbibus nominatæ.

Scriptorũ mendacia.

Oroſpeda. Sidetani. Baſtetani. Oretani. Iberorũ arma. Equi Iberorũ. Equi ſilueſtres

Otides. Caſtores. Caſtorium. Cadmia lapis. Vitreolũ χαλκάνθες. Spodium. Cornices nigræ. Equorũ mirũ. † ἄμορφε expers eſt horũ. Lotij lauacra. Iberorũ ritus.

Humi cubãtes. Callaici athei. Deus innominatus Celtiberis.

Numantia ab Auguſtacæſarea, quam ſuper Iberum ſitam eſſe diximus, abeſt ad ſtad. dccc. Celtiberorum etiam urbes extant, Segobrida, & Bilbilis, circa quas Sertorius & Metellus prœlium cõmiſerunt. Polybius uero cum Vaccæorum, & Celtiberorum populos dinumeret, cum aliis ciuitatibus & Sageſamã, & Intercatiã colligit. Poſidonius autor eſt, M. Marcellũ tributũ ex Celtiberia exegiſſe talentũm de. Ex quo coniecturam facere licet, quod Celtiberorum natio frequentiſſima fuerat, & auri atq; argenti copia excellens, tametſi agrum incolentes ſterilem. Polybius, ccc, urbes illorũ à Tiberio Graccho ſubuerſas eſſe, memoriæ prodidit, quod ritu Comico in Tib. Gracchi gratiã dictum eſt ab eo, qui turres, urbes appellat, ut in triumphalibus pompis fieri moſeſt, Quod ab re nequaquàm dictum eſſe crediderim. Nam Imperatores & rerum geſtarum ſcriptores, ut ornatiora efficiant negotia, ad hoc mentiendi genus feruntur. Cum etiam qui urbes Hiſpanorum ſupra mille fuiſſe prædicant, huc deduci mihi uideantur, ut ingentes uici, oppida nominentur. Haud enim agri illius ingenium tam multas capere ualet urbes, tũ quod ſterilis ſit, & alienus à moribus noſtris, & immanſuetus, tum quod eorum uictus & actiones longe à littoribus noſtris, ad tale aliquid nõ edoceant. Nã qui per uicos habitant, agreſtes ſunt, huiuſmodi magna ex parte ſunt Hiſpani, ciuitates autẽ comitate & manſuetudine cõdiunt incolas. Neq; tamẽ id facile, potiſſimũ, cũ ad uicinorum detrimentũ ſiluæ materiã occaſionẽq; ſuppeditent. Poſt Celtiberos, ad auſtrum ſunt montani, Oroſpedam habitantes, & ſpectantẽ ad Sucronẽ regionẽ, Sidetani uſq; Carthaginẽ, & Baſtetani, & Oretani, fermè uſq; Malacã. Iberos aũt uniuerſos, ſicut & de Luſitanis diximus, peltas geſtaſſe cõſtat, & armaturis agiles, propter latrocinia, iaculo, funda & gladio utebantur. Inter pedites equitatũ immiſcere conſueuerãt, equis ad cõſcendẽdos mõtes edoctis, nec minus ad curuãda leuiter genua, quoties iuſſi fuerint, ubi uſus exigit. Producit capreas Hiſpania, equosq; ſilueſtres affatim, quibusdã inlocis, lacus incrementa ſuſcipiunt. Cygni & eius generis aues plurimæ, ſimiliter & Otides aues procreãt & Caſtoras, & Caſtoreũ quidẽ, non eam quã Ponticũ habet uim. Põtico enim propriũ eſt ut uenenoſũ ſit, ut & aliis per multis. Cũ Poſidonius dicat, ſolũ ex ære Cyprio lapidẽ Cadmiã gigni, & Vitreolũ & Spodiũ. Peculiare uero Hiſpaniæ eſſe Poſidonius aſſerit, ut nigræ ibidẽ ſint cornices. Cũq; Celtibororũ equi ſubalbi ſint, ſi in exteriorẽ traducantur Hiſpaniã, colorem permutãt, ſunt autẽ Parthicorũ ſimiles, Nã & agilitate, & curredi dexteritate reliquos anteeunt. Radicũ ad tinctura idonearũ copia permaxima, oliua, uite, ficulnea, arboribusq; ſimilibus, Hiſpanũ adnos ſpectans littus abundat, & exterius frequens eſt. Quibus oceani pars eſt Aquilonaris maxime, propter frigus † indiget. Reliqua uero ad huc amplius, propter hominũ incuriã, cũ nulla educatione inſtituti, ſed ad neceſſitatẽ magis, & brutarũ animantiũ affectiõe deprauatisq; moribus uitã agãt. Niſi quiſpiã ad educationẽ bonã, eos uitã degere exiſtimet, q ex lotio diutius intra cloacas ſeruato, lauacra ſibi conficiant. Quiq; ſibi ſuisq; uxoribus, intritis purgamentis dentes abſtergant, quẽadmodũ Cantabros, cõfinesq; illis factitare fama eſt. Humi dormitare, Iberis Gallisq; cõmune. Callaicis deũ nullũ eſſe q dã aiũt. Celtiberi & uicini ſui in Boreã habitantes, cuipiã deo, cuius nomẽ nõ extat, rotũda luna, tẽpore nocturno ante fores, per omnis domos pernoctãt, ſaltus agitãtes. Vetiones

Vetianum mores.

Matrum ſæuitia. Puericauſa, & ferocitas.

Puerperæ præpoſtera opera.

Charmoleus.

Infantis lauatio.

Murũ copiæ.

Cantabrorum cantus. Dos uxorũ apud Cãtabros

† Locãtur, nã ἐκδίδοσθαι Græce eſt.

ones cũ primũ Romanorũ caſtra intuentes, quoſdã centuriones deambulationis cauſa, deflectere uiã cernerẽt, inſanire homines ſuſpicati ſunt. Itaq; eis præcedẽtes uiã ad tabernacula cõmonſtrabãt, périnde ac, aut fixos per quietẽ manere aut pugnare, neceſſariũ arbitrarentur. Quis autẽ mulierũ nõnullarũ mundũ inter barbaricam nõ ponat formã? de quo mentionẽ fecit Artemidorus. Eas enim monilia ferrea, collo circundata geſtare refert, ſupra uerticem coruos incuruos habentia, & ante frontem longius incumbentes. Hos uero ad coruos uelum, cum uelint attrahunt, ut extentum faciei præbeant umbraculum. Hoc q magnũ ducunt ornamentum. Quadam in parte tympanulũ circũducitur, ad poſteriores q in occipite neruos capiti, uſq; ad auriculas adſtrictum in altum, latum q paulatim ſupinatur. Alias ſinciput expilatum enudare, adeo, ut amplius quàm frons ipſa pateat. Aliquas impoſitum ad pedis menſuram in ſublime ſtilum erigere, cui cæſariem circuntexunt, deinde pileo nigranti exornant. Multa re uera perſpecta, ſermonẽ de omnibus diuulgant Hiſpaniæ gentibus, potiſſimum de iacentibus ad Boream. Nec ſolum de illarum fortitudine, ſed etiam crudelitate, & amentia, ritu beluarũ. Matres in bello Cãtabrico filios, priuſquàm in hoſtium manus capti peruenirent, necauerunt. Puer quidam, cum parentes ac germani captiui, uinculis adſtricti iacerent, eos omnis neci tradidit. Ita enim pater iuſſerat, attributo in poteſtatem ferro. Idem fecit mulier quædam de iis, qui ſecum capti fuerant. Quidam intra uinoſorum conuiuium inuitatus ſupra rogum ſeſe coniecit. Hæc cum Gallis Thracibusq; cõmunia cõueniũt & gente Scythica. Virorum mulierumq; communis eſt ad robur exercendũ utilitas. Rem ipſæ ruſticam exercent, puerperæq; uiris miniſterium exhibent, quos illæ earum uice accumbere iubẽt. Inter agendum q; ipſæ lauant ad aliquem fluminis alueum accumbentes, infantem pannis inuoluunt. Poſidonius tradit hoſpitem ſuũ Charmoleum ei cõmemoraſſe, uirum quendã genere Maſſilienſem, uiros ac fœminas in agro Liguſtico, data mercede ad agri foſſionem unà conduxiſſe. Vnã aũt ut pariendi dolores eã uexare cœperunt, non procul ab opere diſceſſiſſe, enixamq; cõfeſtim opus repetiſſe, ne mercedẽ amitteret. Ipſe uero cũ eam difficulter cum doloribus operantẽ intueretur, cauſæ prius ignarus demũ edidicit. Itaq; mercedẽ exhibens, ipſam abire ſiuit. Elatũ igitur tollẽs infantẽ fonticuli cuiuſpiã lauit aquula & pannis quos habuit inuoluens, ſaluum baiulauit ad ædiculã. Nec illud Hiſpanis eſt propriũ, ut duo pariter uno uehantur equo. Cæterũ inter prœliandũ alter pedeſter certamẽ init. Nec illis eſt peculiaris ingẽs muriũ multitudo, unde peſtilẽtes ſæpenumero ſecuti ſũt morbi. Hoc aduerſus Romanos aduenit in Cãtabria, ut eſſẽt qui accepta mercede, mures uenarẽtur, & quãtitate deſignata, ſalutẽ uix aſſequerẽtur. Eos aũt, tũ rerũ aliarũ, tũ uero tritici deprehẽderet inopia, ex Aquitania magno cum labore ac difficultate, propter locorũ aſperitates frumẽtabantur. Hoc etiã de Cãtabrorũ diuulgatur amẽtia, quod nõnulli cum in manus hoſtiũ ueniſſent, crucibus deinde ſuffixi, lætitiæ pœna canebãt. Huius quidẽ generis mores, agreſtis cuiusdã ferocitatis exẽpla ſint. Talia uero cum minus ciuilia ſint, nõ tamẽ beluarũ uitã referũt. Quẽadmodũ apud Cãtabros, uiros uxoribus dotes relinquũt, Quod filias hæredes deſignãtur, àq; bus fratres earũ uxoribus † exhibẽtur. Hoc qdẽ cũ nõ admodũ ciuile ſit, muliebrẽ quãdã habet tẽperãtiã. Hiſpanũ & illud eſt ut de more toxi

Hispanorũ toxicum.

cum apponatur quod ex olere apio adsimili, cõficiunt, nullũ afferens dolorem, ut si quid afferatur inuitis, in promptu illud habeant. Illud etiã eorundem est, ut sese pro ijs, quibus cõcilientur, imolent, & pro eis morti se deuoueant. Quidã igitur hanc regionẽ duas in partes diuisam esse tradũt, sicut & ipsi diximus. Alij uero quinquepartitã asserunt. Nec certũ in hisce exponi potest, & propter permutationes locorũ, & ignobilitates. In notissimis enim partibus & fama celeberrimis, uarietates notitia illustrantur, & agri partitiones, & uocabulorum transformationes & si quid eius generis est. A multis enim, & Græcis maxime, diuulgatum est qui omnium facundissimi fuere, uerum quæcunq; & barbara, & longinqua & exiguos continentia locos, & dissipata sita sunt, de ijs commentaria nec tuta nec admodum multa fuerunt. Adeo ut quæcunq; à Græcis remota sunt, ignorationem intendant. Cæterum Latini quidem Scriptores Græcos ipsos sanè imitantur, at uero non multum. Nam quæ illi memoriæ commendarunt, à Græcis accepta conuerterunt, ex seipsis uero non longe suæ nationis studium dilatauere. Vnde si qua ex illis diminutio defectusq; sit, non multa ab alijs supplementa parantur, alioquin ipsis Græcorum nominibus, claritate plurima excellẽtibus. Cum igitur tractus uniuersus extra Rhodanũ, terramq; intra Gallicos sinus artatam, à priscis illis uocitetur Iberia, nostri seculi homines ipsius confinia Pyrenæos montes ponunt, eandemq; Iberiam & Hispaniam nominant, quæ intra Iberum continetur. Vetustiores autem hosipsos Igletas appellant, non multum pascentes agrum, sicut autor est Asclepiades Myrlianus. Romani uero totam eodem modo nominant Iberiam & Hispaniam. Partem quidem unã exteriorẽ, alteram uero interiorem dictarunt. Alio autem in tempore alio quoq; pacto pro reipublicæ magistratibus diuiserunt, cũ prouinciæ nunc plebi Senatuiq; designẽtur, nũc duci Romano, Bætica quidẽ plebi attribuitur, ad quã prætor mittitur, qui legatum habet & quæstorem. Eius terminum ad ortum usque Castaonem constituerunt, reliqua Cæsaris est, qui duos mittit legatos, prætorium & consularem. Prætorius quidem secum legatum habet, qui Lusitanis ius dicit uicinis Bæticæ, extenduntur'q; usq; ad amnẽ Duriam & eius ostium. Hunc enim agrũ sic appellant, proprio in hunc diem nomine. Eo in loco sita est Augusta Emerita reliqua. Hæc autem est plurima Iberiæ pars quæ prætori subdita est consulari, haud indignũ habenti exercitum, tribus instructum ordinibus, ac legatis tribus. E quibus unus duos secũ ducẽs ordines, tractũ trans Duriã seruat uniuersum, ad Arctos quem antea quidã Lusitanos appellabant. Alij uero nunc Callaicos uocant. His aũt spectantes ad Septentrionẽ mõtes, propinqui sunt cũ Asturibus, & Cantabris. Per Astures sanè defluit Melsus amnis, paulo'q; remotius est Nœga oppidũ. Prope aũt est Oceani refusio, Astures à Cantabris separans, dehinc montiũ sunt radices usq; ad Pyrenen. Secundus legatus cum altero adest ordine, tertius autem interna custodit. Cõtinet autem gentes dictas in pacis & mansuetudinis more. Italicaq; formula, cum togatam subinde uestem induant. Hi autem sunt Celtiberi, quiq; utrãq; Ibero propinquã regionẽ usq; ad maritima incolũt. Ipse uero Imperator in oris maritimis maxime ad Carthaginẽ, & Taraconẽ iuris ditionẽ agitãs, ducit hybernа. Aestiuis autẽ diebus aliqua semper obit, intuens quæ emẽdationis indigeãt. Adsũt & Cæsaris procuratores, equestris ordinis uiri, qui militibus ad uictus sui dispensationẽ

Latinorũ cum Græcis historiographis collatio.

Iberiæ situs.

Pyrenæi montes.

Igletæ.

Bætica.

Prætor.

Legatus prætorius & consularis.

Augusta emerita.

Lusitani.

Callaici.

Melsus.

Astures.

Nœga.

Celtiberorum administratio.

tionem pecunias distribuũt. E regione Hispaniæ insulæ iacẽt, duæ quidẽ Pityusæ, duæ uero Gymnesiæ, quæ Baleares appellãtur, quas inter Tarraconis & Sucronis maritimã esse sitas cõtingit. Super hãc cõditũ est Saguntũ. Pityusæ lõgius† in belo existẽtes, magis quàm Gymnesiæ, declinãtur in occasum. E qbus una quidẽ uocatur Ebusus, urbẽ eiusdẽ nominis cõtinens. Circuitus insulæ stad. cccc. Latitudo inæqualis uti etiã longitudo. Prope iacet insula Ophiusa, longe minor ac deserta. Gymnesiarũ una quidẽ maior duas habet urbes, Palamã atq; Potentiã, hæc ad ortum sita est, Palama uero ad occasum. Insulæ lõgitudo stad. paulominus. dc. latitudo. cc. Artemidorus autẽ longitudinẽ, latitudinẽq; duplicauit. Minor autẽ altera à potentia stad. circiter. lxx. distat, multo quàm altera inferior, magnitudine minor est, uirtute uero ea nihilo inferior, fertiles enim ambæ, & portuũ bonitate præstantes, licet ostia latentes sub aquis petras frequentes habeant, ut subeuntibus attentiore cura opus sit. Locorum autem uirtus paci deditos efficit incolas, quemadmodum & Ebusi cultores. Quum autẽ pauci quidã improbi, aduersus maris prædones, cõmunis emolumẽti gratia cõspirassent, crimine uniuersis insparso, Metellus cognomento Balaricus, eos inuasit, qui etiam ciuitates mœnibus circunsepsit, eandem ob uirtutẽ, aliorũ insidijs obnoxij, licet studio pacis intẽti, tamẽ funditores optimi uocitãtur, quod ut fama est, ex quo Phœnices insularũ potiti sunt, egregie exercuerunt. Hi primi mortales laticlauũ induisse ferũtur, ad pugnas discincti erumpunt, manu scutum gestantes, & perustum iaculũ, raro ferratæ cuspidis hastã. Ternas circum caput fundas, è iuncis compactas gestant, quos melancrenas appellãt, è quibus funes texũtur. Vnde & Philetas in libro interpretationum, Hirta, inquit, uestis, fordida, rarus limbus inuoluitur, & iunceũ ornamẽtũ, périnde ac iuncis circũcinctis, fundas uero aut iunceas, aut è setis aut neruis cõtextas gestant, uel lõgioribus habẽis uel breuioribus, uel mediocribus, ad remotiores iactus uel propinquiores uel medios. A puerilibus hoc pacto ad fundas exercebantur annis, ut alioqui nepanis quidẽ pueris exhiberetur, nisi funda quicquàm prius attingerent. Quo circa Metellus propius insulas adnauigãs, pelles nauiũ tectis prætẽdit, ut aduersus fundarum iactus tegmina essent, déinde ex Iberia tria Romanorũ milia introduxit accolas. Præter agri uero feracitatẽ, & illud hisce in locis cõmoditatis adest, ut ullũ noxiũ animal nõ facile reperias. Nã cuniculos nequaq; indigenas esse asserũt. Quin imò cũ ex propinqua insula quidã marẽ ac fœminã attulisset, tãta ab initio facta eorum est procreatio, ut ex subterraneis cuniculis domicilia subuerterentur, & arbores & (ut superius cõmemorauí) homines ad implorandã populi Romani opẽ, cõsugere coacti sint. Nunc autẽ cũ ad tractandã eorũ uenationẽ aptissimi facti sint, nulla inualescere sibi damna permittũt, uerũ possessores magnã ex terræ fructibus utilitatem assequuntur. Hæ quidem intra columnas, quas Herculeas uocant, existunt. Iuxta has paruæ duæ adiacent insulæ, quarũ altera Iunonis nominatur Insula, quidam sanè & has uocauere columnas. Extra columnas Gades sunt, de quibus tantum solummodo diximus, quod à Calpe stad. dcc. &. l. interuallo disiungũtur. Prope aũt erumpentem Bætim sitæ sunt, de quibus prolixa disseminatur oratio. Hi etenim sunt uiri qui & plurima, & ingentia emittẽtes nauigia, nostrũ & exterius mare nauigant, cum neq; magnã habitent insulam, neq; multum è continente fructũ legant,

Pityusæ.

Gymnesiæ.

Baleares.

Saguntum.

† πελάγιοι μᾶλλον. *i. in mari remotius dissitæ.*

Ebusus.

Ophiusa.

Palama.

Potentia.

Metellus Balaricus.

Baleares funditores.

Balearium ritus Laticlauus.

Melancrenæ.

Fundarũ exercitium.

Cuniculorum mala.

Herculeæ columnæ.

Gades.

Gaditanorum frequẽs sed pusilla insula.

legant,neq; aliarum ubertate fruantur insularum, sed magis pelagus inhabitent. Pauci admodum rem domesticam curant,uel Romæ moram ducunt. Nam incolarum magnitudine,nullis extra Romã positis,gens esset inferior. Igitur accepi in uno ætatis nostræ censu,equestris ordinis Gaditanos uiros quingentos esse censos quot in nulla Italicarum urbium,præter Patauinos obuenit. Tot autẽ numero cũ sint, insulam habitant non longiorem stad. c. cum latitudo alibi stad. unum non excedat. Oppidum initio inhabitabant sanè pusillum. Balbus uero Gaditanus uir triumphalis,aliud insuper illis ædificauit, quod Neapolin † uocant. Ex ambabus deducta est Didyma,non ultra stad. xx. complexa,nec ea quidem anguste habita ta,quippe modici sunt eius cultores, cũ maiore ex parte maritimas nauigationes omnes exerceant,partim etiã continentem incolant,præsertim uicinã quandã insulam,proper ipsius fertilitatem,quam uelut æmulam Didymæ fecere ciuitatem, tanta est loci delectatio. Pauci in illius comparatione,& hic habitacula tenent,illius etiam naualis gratia,quod quidem nauale illis in opposita continente Balbus extruxit. Ciuitas ad occiduas insulæ partes iacet. Ipsi quoque insulæ proximum in extremis est Cronium,ad alteram partem ad ortum conuersum est Heracliũ, quo ex loco maxime continenti coniungitur insula,ad stadij latitudinem, medio interiacente pelago,semota. Templum ab urbe,xij. milia passuum abesse ferunt, quantum certaminum,tantum & miliariorum numerum facientes, maius autẽ est fermè tanto,quanta est insulæ longitudo. Est aũt insulæ ab occasu in ortũ magnitudinis spatiũ. Pherecides aũt Gades Erythiã uidetur appellasse,in qua ea, quæ de Geryone uulgãtur fabulis insinuant. Alij uero adiectã huic urbi insulam, quam stad. interuallo † euripus interlabens segregat. Lætitiã autẽ pabuli uident, quod pascentium ibi pecudum lac serum non efficit, caseumq; multum immiscentes aquam cõficiunt,tantũ exuberat pingue. Tricesimo die animal suffocatur, nisi quicquam cruoris exhauriatur. Herba uero quam pascuntur oues,sicca quidẽ est,sed incredibi lem gignit aruinã. Quibus ex rebus fabulã de Geryonis armẽtis cõfictã esse,cõiecturas faciunt. Littus autẽ uniuersum cõmune frequentibus habitatoribus est. De Gadiũ uero ædificatione, Gaditani talia memoriæ mãdauere. Tyrijs datũ esse oraculum,quo ad Herculis columnas coloniã mittere iuberẽtur,qui speculandi gratia missi fuerant,ubi ad fretũ & ad Calpes angustias peruenere,orbis terminos esse rati,& ibi Herculeæ expeditionis finẽ,& has ab oraculo columnas nominari intra angustias,quendã ad locum constiterũt,in quo nunc Axitanorũ ciuitas est. Ibi facto sacrificio,cũ læta nequaquã hostiæ portenderent,retro flexere rursum. Post temporis interuallum missi,extra fretũ stad. mille &. D. progressi,in insulã Herculi consecratam peruenere, quæ ad Onobã Iberiæ urbẽ iacet. Existimãtes hic esse colũnas Herculis,deo sacrificiũ instituisse,nõ portẽdentibus læta rursus hostijs,domum repetisse. Tertio cũ classe missos, Gades condidisse,& phanũ ad spectantes in orientem insulæ partes ædificasse, urbẽ aũt ad occasum. Quamobrẽ nonnullis angusti ipsius freti ultima,colũnas uideri,quibusdã uero Gades, alijs adhuc longius à Gadibus foris iacere. Aliqui colũnas Calpen,& Abylycẽ opinati sunt,montẽ ex Africa procumbentem. Quẽ Eratosthenes in Metagonio, Numidarũ gente sitũ asserit. Quidã autẽ exiguas prope utrãq; insulas,è quibus alterã Iunonis Insulã nũcupãt. Cæte

Balbus Gaditanus.
Neapolis.
† ἣν νέαν καλοῦσι. i. quam Neã. i. nouam appellant.
Didyma.
Cronium.
Heraclium.
Erythia.
Geryonis fab.
† πορθμός.
Gaditana pascua.
Gadium origo
Axitanorum oppidũ.
Onoba.
Calpe.
Abylyx.

Cæterum Artemidorus,Iunonis quidem insulam,illius templum appellat,atq; aliam quandam esse inquit. Neq; montem Abylyca,neq; Metagoniũ gentem esse. Errabundos autem scopulos,atq; Symplegades,horsum nonnulli transferunt, eas esse columnas opinati,quas Pindarus portas Gaderidas uocat, ad has nouissimas Herculem profectum esse dictitans. Verumenimuero Dicæarchus, Eratosthenes, Polybius & Græcorum plurimi, ad euripi angustias,columnas esse manifeste demonstrant. Hispani autem & Afri,apud Gades esse inquiunt, ex ijs enim quæ circa fretum illud existant,nihil esse columnis simile. At quidam alij columnas dici illas aiunt,quæ intra Herculis ædem in Gadibus existant. Sunt autem ex ære,cubitorũ viii. in quibus construendi templi sumptus inscriptus est. Ad quas cum peruenĩat, qui nauigationem absoluerint,Herculi sacra ferentes,à deo se iuuari instruũtur, hic maris & terræ finem esse. Hunc ueri similiorem esse sermonem,etiam Posidonius arbitratur, qui de oraculo, deq; legatis dicta, mendacium Phœnicum putat esse. De legatis sanè, quis contra fidem, aut argumentum,neutrã in partem incredibile affirmare ausit? Illud autem quippiam habet intelligentiæ, non paruas quasdam insulas aut montes, pro columnis uideri dicere,sed inuestigare, quæ nam proprie columnæ dicãtur,qui sunt mũdi,& habitabilis terræ, uel expeditionis Herculeæ termini. Veteribus enim hic mos affuit,huius generis cõfinia ponere, quẽadmodum Rhegini columellam, turrim quandã exilem super freto locauerunt. Et huic columellæ turris,quam Pelori nuncupant,e regione sita est,& quæ Philænorũ dicuntur aræ,in media quodammodo Syrtiũ tellure sunt. In ipso quoq; Corinthiaco isthmo columnam quandã locatam fuisse, memoriæ prodstũ est,quam Iones dũ Attiçũ,& Megarensem occupassent agrũ constituere cõmuniter. Simul & qui eiectis illis è Pelopõneso,Peloponnesũ in potestatẽ redegerũt,è parte quæ Megarã spectat,hoc inscribẽtes pacto,Hãc nõ quidẽ Peloponnesus est,uerũ Ionia. Ex altera autẽ parte, Hãc Peloponnesus,non Ionia est. Alexander uero Indicæ militiæ fines posuit,in ijs uidelicet locis aras,per quos in orientẽ peruenit,ad Indorũ extremos,Herculem ac Liberum patrẽ imitatus. Iste quidẽ mos extitit. Cæterũ locos ipsos titulos permutare credendũ est,maximeq; quom tempus locatos absumit terminos. Haud enim hac tempestate Philænorũ perdurãt aræ sed locus alia assumpsit uocabula. Nec uero interra Indica,ullas Herculis stãtes,aut Liberi patris colũnas spectata fuisse,memoratur. At locis quibusdã indicatis, Macedones illos,colũnas esse credidisse,dicimus,in quibus signũ aliquod offenderũt de rebus gestis Herculis,aut Liberi patris, quas historiarũ scriptores posteritati cõmendarunt. Hic etiã haud incredibile est, priores illos fabricatis manu finibus,usos esse, altaribus scilicet, aut turribus, aut columellis,eos apud locos,ad quorum ultima illustres uiri peruenerunt. Illustria uero sunt huiusmodi freta, incumbentes montes,minores Insulæ,ut regionum primos,aut postremos designemus limites. Quom autem manu constructa,defecere monumenta, in locos ipsa traducta sunt nomina,siue insulas siue promontoria dicere malueris,à quibus fretum ipsum efficitur. Hoc uero iam definire arduum est, utris cognomentum applices, cum utrisque similes esse columnæ uideantur. Dico autem similes esse, quoniam in eius generis locis constitutæ sunt,qui aperte ultima à se denominant,pro quo & fretũ os dicitur,& hoc ipsum,& alia cõplura.

Metagonium, meminit huius Stephanus περὶ πόλεων.
Pindari locus.
Gaditanæ portæ.
Herculis colũnarum situs et appellatio.
Columnarum signa.
Rheginorũ columella.
Pelori turris.
Philænorum aræ.
Colũnæ in Corinthiaco isthmo, inscriptio.
Terminorum signa.

Ipum

Ipſum os quidem intronauigantibus, initium eſt, foras autem enauigantibus extus & extremum. Itaq; inſulæ in ore perexiguæ, quæ deſcriptionem facilẽ & inſignem habent, non tenuiter colũnis æquiparari poſſunt. Pariter & imminentes freto montes, qui eminentiam quandam eiuſmodi oſtendant, ſicuti columellæ uel columnæ. Recte próinde Pindarus portas dixit Gaditanas, ſi in oſtio columnæ intelligantur. Ora nanq; ſimilia portis habentur. Gades autem talibus in locis nõ cõſiſtunt, ut extremitatem oſtendant, ſed in magni medio littoris, multis inſignito finibus, iacent. Ipſas uero columnas Herculeas ad ipſum referre litttus, minus profecto par eſt minoris q;, ut cenſeo, rationis. Non enim credibile dixerim huius nominis gloriam à negotiatoribus potius, quàm principibus atq; ductoribus, accepiſſe primordium, & ſimul inualuiſſe memoria, ſicut & de Indicis colũnis. Cui quidem rationi, alioqui teſtimonium ipſa affert inſcriptio, quæ, ut ille inquit, non templi ædificationem, ſed impenſæ ſummam indicat. Etenim Herculis columnas, nõ Phœnicum impenſæ, ſed illius magnificẽtiæ monumentum extare. Polybius autẽ ſcriptum reliquit, quẽdam Gadibus, in Herculis templo fontem eſſe, gradibus modicis ad aquam deſcenſum habentem, quæ potionibus idonea eſt, ei contraria maris fluxibus obuenire. Quom enim illud augetur, hic ipſe deficit, quõ uero refluit, cõpletur. Cauſam autem allegat, quod ſpiritus qui è fundo in ſuperficiẽm, & ſupernas terræ partes excurrit, dũ terra ipſa operitur ab undis, ſecundũ maris acceſſum, cohibetur ab propriis huiuſmodi egreſſibus. Ad interna uero reuerſus, fontis meatus obdurat, & aquæ defectũ efficit. Ea uero iterũ nudata, directos meatus agẽs ſpiritus, fontis uenas liberat uſq; adeo, ut facile & ubertim ſcateat. Artemidorus huic cõtradicens, quandã à ſe ipſo confictã cauſam ponit, Silaniq; opinionẽ memorãs Hiſtorici, nulla mihi memoratu digna uidetur afferre, périnde ac ipſe cum Silano prorſus ad hæc imperitus. Verum Poſidonius mendacem hanc hiſtoriam eſſe aſſerens, duos in Herculis æde puteos eſſe ait, tertium in urbe. Ex iſs qui in Herculis templo ſunt alterum paruum aſſidue aquis exhauriri, & eadem hora deſtitutum aſpici, cumq; aquari deſierint, impleri denuo, maiorem alterũ per diem uniuerſum aquationem exhibere. Aliorum tamen more puteorum diminutum, noctu impleri cũ aquatores deſtiterint. Cum autẽ in ipſo repletionis tempore crebro recurſus aquarum ſimul obueniat, ei eſſe contrarium maris refluxum, inaniter arbitrati ſunt indigenæ. Quod igitur hiſtoriæ fides adhibita fuit, & hic ipſe dixit, etiam nos interadmiranda uulgatum accepimus. Puteos quoq; tum ante oppidum in hortis, tum interius eſſe audiuimus. Verum propter aquarum uitium, cloacas per urbẽ, aquæ foſſatilis inundare. Si tamen & horum quiſquam puteorum ullam reciprocationis ſuſpicionem oſtentat, haud ſanè nouimus. Quod ſi hæc accidant, ipſas inter difficilia cauſas accipi oportet. Nã eo modo, quo Polybius inquit, ſeſe habere ueriſimile eſt. Credibile etiã eſt, uenarũ aliquas fõtanarũ exterius humectatas laſſari & aquis in obliquum effuſionem magis præſtare, quàm per priſtinum alueum in fontem retundere. Humectari autem, inundãte fluctu neceſſarium eſt. Déinde ſicut Athenodorus inquit, quod circa aquarum incrementum, aut decreſcentiam obuenit inſpirationi, aut expirationi per quàm ſimile uidetur, ſi aliquæ fluentes aquæ, per alios quidẽ meatus effundunt effluxionẽ, ſecundum naturã in ſuperficiẽ, aquarum

Gaditanæ portæ.

Herculis putei

Fontes.

ora,

ora, fontes appellamus. Per alios uero meatus, ad maris fundũ contrahunt, illud ſimul extollentes, ut inundet. Quando uero ipſa expiratio fiat ut propriũ, nunc deſtituat nunc repetat alueum, cum & illud reuerſionem accipiat. Neſcio autem quo nam modo Poſidonius, cum Phœnices cæteris in rebus idoneos eſſe demonſtret, hoc loco eorũ fatuitatem potius quàm acumen damnat. Nam dies aut nox perſolis menſuratur ambitum, interdum ſub tellure, interdum ſupra tellurem apparentis. Oceani uero motum ait ſyderis ſubire circuitum, quendam quidem diurnum, quendam menſtruum, quendam annuum, ut lunæ contingit. Quo enim tempore iſta Zodiaci magnitudinem excedit horizõtis, mare terram aſcendere incipit, ſenſu teſte, quoad in cæli medium conſcenderit. Vbi uero declinare ſydus ipſum cœperit, ſenſim rurſus pelagus reuertitur, donec occidentis ſignum luna exuperat. Deinde tanto eadem in conſtantia tempore manet, quanto luna ad ipſum coniungitur occaſum, & adhuc tanto magis, quanto ſub terram mota, ſignum ab horizõte diſtet. Poſtea rurſus aſcendere, quouſq; ſub tellurem in cœli medio ſit. Deinde regredi quoad in ortũ luna ſit procedens, ac ſignum diſtat ab horizonte. Conſiſtere uero uſq; quo ſignum ſupra terram eleuetur, & rurſus aſcendere. Hanc diurnã quidem eſſe circuitionem aſſerit. Menſtruam uero, quoniam maximi circa cõiunctiones reflexus efficiuntur, deinde uſq; ad dimidiam minuuntur, iterũ augentur uſq; ad rotundam lunæ formam, diminuuntur uſq; ad dimidiam decreſcẽtem, poſtmodum uſq; ad coniunctiones incrementa fiunt. Tempore autẽ & uelocitate creſcentias abundare, annuos uero à Gaditanis perdidiciſſe refert. Hi quidem aiunt, ut circa tropicum æſtiuũ maxime creſcant, & receſſus & acceſſus, ipſe autem à tropico uſq; ad æquinoctialem, diminui exiſtimat, at creſcere uſq; ad hyemalem tropicũ, deinde ad uernum æquinoctiũ decreſcere, porrò creſcere ad tropicũ æſtiuum. Itaque cum circuitiones iſtæ die noctuq; fiãt, in utriuſq; ſimul tempore mare bis accedat, atq; bis diſcedat, & diurni temporis atq; nocturni ordo ſeruetur, quonam modo putei repletiones, pro maris incrementis, multoties euenire putant? nõ autem ſæpe aquarũ defectiones, uel ſi multoties quidem, non autem paribus uicibus, uel ſi etiam paribus uicibus? Gaditanos tamen ad hæc obſeruanda minime idoneos extitiſſe, quæ quotidiana fiant. Cæterũ quæ quotidiana fiant, obſeruaſſe ex iſs, quæ ſemel quotannis eueniant, per circuitiones annuas. Quibus eum tamen fidem adhibere liquet, ex quibus diminutiones & acceſſiones fieri ſuſpicatus, è tropico in alterum tropicum, & inde reuerſiones denuo. Atqui nec illud credibile ſit, quod cũ ad obſeruandũ accurati ſint, euenientia non uiderint, non euenientibus autem crediderint. Itaq; Seleucũ quendam à rubro mari profectum ait, quandã in his æqualitatem inæqualitatemq;, ſecundum ſignorũ differẽtias referre. Cũ enim in æquinoctialibus ſignis luna conſiſtat, æqualia fieri quæ accidant. In tropicis autẽ inæqualitatem & multitudine, & celeritate prorſus exiſtere. Ex reliquis uero ad ſingula ſecundum appropinquationes proportionem effici. Ipſe autẽ dicit, cũ rotunda circa tropicum æſtiuum luna, in Herculis templo Gadibus uerſaretur dies cõplures, annuas differentias ſe intelligere nequiuiſſe. Circa menſis illius autem coniunctionem, magnam in Ilipa annotaſſe permutationem, præter ſuperioris temporis fluminis Bætis refuſiones, in quibus ne ad medietatẽ ripas irrigabat. Per id uero

Dies.
Nox.
Oceani motus.

Signi

Ilipa. tempus,adeo ſuperfuſas inundaſſe aquas,ut eodem in loco milites aquarentur. Ilipa uero à mari ſtad. Dcc. abeſt,finitimoſq; pelago campos ad ſtad. xxx. altitudinem,ex inundatione demerſos,ita ut inſulæ deprehenderentur, & fundamẽtorum Herculei templi ſublimitas & ipſius aggeris,qui ante portũ Gadibus procumbit. Idem agger ab eo menſura quæſitus,ut aſſerit, decem etiam cubitis cooperiri uix poſſit. Quod ſi quis factas aliquo in tempore acceſſiones duplicatas adiecerit, ſic magnitudinem inundationis in campis manifeſtiſſime exhiberet. Hoc cõmuniter accidere traditur per uniuerſam circũiacentem oceano plagam. At nouũ quiddam de Ibero amne,eiq; peculiare iſte cõmemorat,ſiquidem eum,inquit, nonnullis in locis abſq; hymbribus,abſq; niuibus,inundationibus late ſpargi,ubi ab aquilone uenti frequentes ingruant. Cuius rei cauſam eſſe aſſerit lacum per quem elabitur. Cum illo enim lacus aqua,impellentibus uentis extruditur. De arbore quoque Gadibus exiſtente ſcriptis prodidit,quæ ramos humũ uſq; incuruatos habeat, frondes ſæpiſſime mucronis ſpeciem geſtantes,quarum ad cubitũ longitudo eſt, latitudo uero digitorũ quatuor. Circa nouam Carthaginem arborem eſſe, quæ de ſpina corticem emittat,ex quo telæ pulcherrimæ conficiantur. Huic quidem Gaditanæ,nos in Aegypto,in ipſa ramorum curuatura ſimilem perſpeximus, cæterũ fronde diſſimilem,ac infructuoſam. Hanc autem fructum ferre dicit. In Cappadocia quoque è ſpinis collecta texuntur. Arbor autẽ nulla ſpinas affert, è quibus cortex extet,uerum humi ſerpens herba. Gaditanæ uero arbori & illud innatum eſſe traditur,quod uno fracto ramo lac effluit,quod ſi radicem abſcideris, minij humor exudat. De Gadibus hactenus. Caſſiterides autem inſulæ decem numero ſunt inter ſe propinquæ,ad aquilonem iacentes,in pelagus expoſitæ ab Artabrorum portu. Earum una deſerta eſt,reliquas habitant homines colore fuſco, talares induentes tunicas,cingula pectoribus geſtantes,cum baculis deambulant, Tragicarum perq̃ ſimiles furiarum. Victus illis utplurimum ex armẽtis nomadicũq;, id eſt ritu paſtorali. Stagni ac plumbi metalla,id eſt occultas ſub terra uenas habent,pro quibus ſimul & pro pellibus tegulas permutant,& ſales cum negotiatoribus,nec minus ærea uaſa. Hanc negotiandi uiam ſoli antea Phœnices è Gadibus miſſi aggrediebantur,cum interim curſum iſtum cunctos mortales ipſi celarẽt. At enim Romani ut emporia illa noſcitarent,quendam conſectati ſunt nauclerũ, qui per inuiam ſponte limoſos in locos illiſa naui,eandem in cladem ſectatores inducens,ab naufragio euaſit incolumis. Quo ex facto amiſſi oneris prætium, publice reſtitutum accepit. Romani tamen facientes crebro periculum,curſum illum nauigatione frequenti perdidicere. Poſt uero quàm P. Craſſus aduerſus eos tranſmiſſus,metalla paruæ altitudinis effoſſa cognouit, & mortales ipſos pacis ſtudio, maritimis omnino deditos actionibus,hanc optantibus induſtriam aperuit, licet amplius hoc ipſum mare ſit,quàm quod inter Britanniam interiacet inſulam.

De Hiſpania quidem, & de adiacentibus inſulis hactenus.

Iberi inũdatio

Arboris apud Gades mirum.

Arborũ telæ.

Arborum lac.

Arborum minium.

Caſſiterides.

Permutatio rerum.

Emporia Caſſiteridum.

ARGVMENTVM QVARTI LIBRI.

QVarto libro Galliæ continetur deſcriptio,hoc eſt quicquid intra Alpes Pyrenæoſq; & utrunq; mare atq; Rhenum cõplectitur. Obiter Britannia quoque & aliæ aliquot in mari propinquæ inſulæ,moreſq; & ritus omniũ explicantur.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER QVARTVS.

Einceps tranſalpina Gallia exiſtit, cuius forma prius adumbratione quadam deſcripta eſt, pariter & magnitudo,nunc ſingula dicenda ſunt. Quidã eam tris in partes diuiſere,Aquitanos,Belgas,Celtaſq; nominatim appellantes. Aquitanos non modo lingua,ſed etiam corporibus permutatos, Hiſpanis magis q̃ Gallis ſimiles. Reliquos uero Gallica ſanè facie,uerum eadem non uſq;quaq; lingua oẽs, ſed pleriſq; paululũ uariata. Rerũ publicarũ moderationes,& uiuendi formulæ pauliſper immutatæ. Aquitanos & Celtas eos appellabant, quos Pyrenæ monti adiacentes, Cemmenus mons diſterminat. Montes ſiquidem Pyrenæi hanc Galliæ partem ab occaſu terminare dicuntur,mare utroq; ex latere pertingẽtes & internũ & externum. Ab ortu Rhenus, qui æquali à Pyrenæis montibus ſpatio,ad lineã diſtat. Ab aquilone & meridie ſic iacet,ut ab ſeptentrionalibus promontorijs Pyrenes inchoãs ocea nus ambiat,uſq; ad Rheni eruptiones,è regione autem Maſſilienſe eſt ac Narbonenſe pelagus,ſubinde Alpes ab ora incipiẽtes Liguſtica,uſq; ad Rheni fõtes. Cẽmenus uero mons in Pyrenen,medios per cãpos recta perducitur, & in medio deſinit prope Lugdunũ ad ſtad. milia duo prolixus. Aquitanos igitur nuncupabant, qui ad ſeptentrionalem Pyrenes partem,& Cemmenũ habitant, uſq; ad oceanum & intra Garumnã fluuiũ. At Celtas qui ad alteram pertinẽt plagam,ad Maſſiliæ ac Narbonis mare,qui rupes Alpium aliqua ex parte attingũt. Belgas uero nominabant reliquos oceano confines uſq; ad oſtia Rheni, & nõnullos Rheni & Alpiũ uicinos incolas. Sic nãq; & diuus Cæſar in Cõmentarijs ſcriptũ reliquit. At enim Cæſar Auguſtus quadrifariam partiens,Celtes quidem Narbonenſis prouinciæ definit,Aquitanos uero, quos & ille ſanè extollens, inſuper decem adiecit gentes,

Gallia tripartita.

Aquitani.

Celtæ.

Pyrenæi.

Rhenus.

Alpes.

Cẽmenus.

Lugdunum.

Aquitani.

Garumna.

Belgæ.

Cæſaris commentaria.

Ligyr.

ex ijs quæ inter Garumnam & Ligyrin fluuiũ colunt. Reliquam dupliciter partiuit, unam quidem Lugduno applicans, usq; ad superiorem Rheni plagã, alteram uero Belgis. Quæcunq; igitur secundum naturæ partes distincta sunt, orbis descriptori dicenda sunt, & quæ secundũ gentium habitationes, & quicquid mentione dignum est. Quæcunq; uero principes reipublicæ, temporibus obsequentes, uarijs modis instituunt, summatim cõmemorasse satis est. Diligentia † uero cæteris concedenda. Hæc igitur plaga omni ex parte fluuijs spargitur, cum alij ex Alpibus, alij ex Cemmeno, & Pyrenæo deferantur, nonnulli etiam in oceanum, aliqui in nostrũ pelagus erumpant. Loca uero per quæ diffluunt, utplurimũ campestria sunt, tumulisq; prædita, fluentisq; † nauigabilibus cõmoda. Sic autẽ naturæ bonitate, inuicẽ sese amnes habent, ut ab utroq; in utrunq; mare facile sarcinæ deportentur, pusillo terrestris itineris spatio, cum plurimũ per amnes, aut aduersos subuehantur, aut secundos deuehantur, eam ad rem nõnihil excellit Rhodanus. Nam multis ex locis aquæ in illum confluunt, ueluti dictum est. Isq; nostro adiungitur mari, quod exterino melius est, felicissimos quoq; per agros huius regionis diffluens. Narbonensis enim ora, eosdem quos & Italia fructus producit. Quod si proficiscaris ad Arctos, montemq; Cemmenum, oliueta ficiq; deficiunt, alia tamen procreantur. Vlterius uero progrediens, non facile uitem, uuas ad maturitatem cõficere perspicies. Alia uniuersa frumenta, miliũ, glandem, ubertim gignit, & omnis generis pecora. Nulla ipsius pars inculta iacet, excepto dũtaxat si quid paludes ac syluæ coli prohibeant. Atqui longe magis hominũ frequentia quàm cura incolitur, aut diligẽtia. Etenim mulieres quidem fœcunditate, & educandi studio optimæ, uiri autem bellorũ magis quàm agri colendi studiosi. Hac autem ætate terrarũ culturam, depositis armis coguntur amplecti. Ista quidem de tota exteriore Gallia communia dicimus.

† τὸ δ' ἀκριβὲς ἄλλοις παραχωρητέον. i. exacta uero harũcrum traditio alijs relinquenda.

† διάβασις ἐς χέρσον πλωτούς, riuos habẽtia nauigabiles.

Rhodanus.

Narbonensis ora.

Quadripartita Galliæ descriptio.

De quadrifaria uero sic facta diuisione, singulas repetentes partes, in figuræ modũ differamus, & de Narbonensi primo. Huius forma distantibus quodãmodo inter se ad Pyrenen lineis, ab occasu describitur, ab septentrione autem ad Cemmenũ, ex reliquis autem, aliam sanè ad austrũ mare conficit, quod inter Pyrenen, Massiliamq; iacet, ab oriente uero partim Alpes & interuallum, quod inter Alpes per rectam intercipitur, & radices Cemmeni, ad Rhodanũ usq; pertinentes, à quibus ad prædictam Alpium rectam, directus efficitur angulus. Ad australe autem latus, ad dictam figuram deinceps maritima iacet, quam tenẽt Massilienses, & Salyes usq; in Ligures Italiam uersus, & flumen Varũ. Hic est, ut antea diximus, primus Narbonensis oræ finis & Italiæ, æstiuo quidem tempore sanè perexiguus, hyeme uero ad stad. usq; septem latius expãditur. Hinc igitur littus usq; ad Pyrenææ Veneris templum extenditur. Hic est & huius prouinciæ, & Hispaniensis terminus. Quidã uero tractum, in quo Pompei trophœa sunt, Hispaniæ & Galliæ confinia declarãt. Hoc ex loco usq; Narbonẽ lxiij. miliaria sunt, at hinc Nemausum lxxxvij. è Nemausoq; per Vrgenum atq; Tarasconem ad calidas aquas, quas Sextias nominant propè Massiliam, sunt milia tria & quinquaginta. Hinc uero ad Antipolin & Varum flumen milia lxxiij. Vt simul milia fiant cc.lxxvij. Quidã sanè ab Aphrodisio, id est Venerio usq; ad Varum stad. esse milia. ij. & Dc. scripserunt, aliqui uero cc. adiecerunt. Haud enim de interuallis concordant. Per uiam autem alteram per Vocontios

Massilienses.
Salyes.
Varus flu.
Pyrenææ Veneris templum.
Pompei trophæa.
Narbo.
Nemausus.
Vrgenum.
Sextiæ aquæ.
Antipolis.
Aphrodisium.

Vocontios & Contiũ usq; Gernum & Tarasconem, cõmunis est transitus ab Nemauso. Hinc ad Vocontiorũ fines, ad initium conscendendarũ Alpium, per Druentiam & Caballionem, miliaria lxiij. Rursus hinc ad alteros Vocontiorũ fines, ad Cottium mil. c. uno minus. Ad uicum Epebrodunum. Inde totidem per Brigantiũ uicum, & ex Scingomago, & transitione Alpium, ad Ocelum, ubi terra Cottij finem habet, & ab Scingomago iam Italia nominatur. Hinc autem ad Ocelum mil. sunt xxvij. Phocensium uero ædificium est Massilia, petroso in loco sita, cui quidem portus subiacet, saxum uidelicet in theatri forma ad austrum spectans. Vrbs uniuersa pulcherrimis circumcincta mœnibus, magnitudine eximia. In cuius arce Ephesium, & Apollinis Delphici templum conditum est, hoc quidem nomini Ionico omni cõmune est. Ephesium autem Ephesiæ Dianæ ædes sacra est. Nam cũ Phocenses à natali solo discederẽt, sermo excidisse traditur nauigationis principi atq; duci, ut ab Diana Ephesia cursus initium auspicarẽtur, igitur Ephesum appulsos percontari, quonam modo ex dea imperatũ assequerentur. Porro Aristarchæ matronæ admodũ honoratæ, deam in somnis astitisse imperãtem, ut accepto quodam à sacris simulacro, unà cũ Phocensibus nauigationem Aristarcha subiret. Eo autẽ confecto, ut primum colonia cursum expleuit, & phanum ædificatum esse, & Aristarcham eximia ueneratione habitam, templiq; sacerdotem designatã. Subinde in ciuitatibus per colonias deductis, deam hanc ubiq; honorem in primis assequutam, & eundem diuinæ statuæ ordinem, & reliqua eodẽ ritu seruari, quæ in ipsa metropoli consueuere. Cæterum Massilienses rem urbanam per optimates & Aristocratiam regentes, omnes legũ æquitate superant, consilium Dc. ex uiris instituentes, qui quo ad uita supersit, id honoris genus habent, quos † Timitos, id est honorificos appellant. Quindecim uero senatus sunt principes, quibus quæ ad manus prompta obueniunt, moderari ac regere datum est. Rursum ex hisce quindecim tres sunt præsides, quibus plurimum potestatis attribuitur. Verũ ex his nemo timuchus creatur, qui liberos non habet, néue de ciuium sanguine, tertiam per generationem ortus sit. Eorum leges Ionico de more sunt publice propositæ. Ipsorũ ager oliuetis ac uinetis natura cultus, ferendis autem frumentis, ob asperitatẽ sanè tenuior ac sterilis, ea propter mari magis quàm telluri fiduciam habentes, nauigationem pro eorum ingenio delegerunt, postmodũ tamen uirorũ fortitudine ualentes, quosdam uicinorũ campos occuparunt, eodem sanè robore quo & urbes condiderunt nõnullas inter Hispanos, quibus & Dianæ Ephesiæ sacra, more patrio tradiderunt, ut & Græcanicis ritibus imolarent. Amnis Rhodani cursus nõ parum cõmoditatis Barbaris affert accolis. Est & Taurentium, & Olbia, & Antipolis, & Nicea ad Salyum gentem pertinens, & ad Ligures Alpium incolas. Iis adsunt naualia, & armentaria. Superiori uero tempore, magna nauiũ facultas & armorũ. Instrumenta quoq; tum ad nauigandi usum, tum obsidendis urbibus idonea, quibus & aduersus Barbaros obsistere ualuerũt, & Romani populi amicitiam conciliarũt. Qui cum illis permultum utiles existerent, magnũ ex ipsis susceperunt incrementum. Sextius potissimũ redactis in potestatem Salybus, non longè à Massilia, sui nominis ædificauit oppidum, suæq; appellationis aquas dixit calidas, quarum partem in frigidas permutatam esse ferunt. Ibi Romanorũ præsidium collocans, Barbaros

Vocontij.
Contium.
Gernum.
Tarasco.
Druentia.
Caballio.
Cottium.
Epebrodunum
Brigantis uicus.
Scingomagus.
Ocelum.
Massiliæ origo & situs.
Aristarcha.
Timuchus.
† In græco exemplari est, τιμούχους. i. honore præditos & ita hic quoq; legẽdũ puto
Massilienſium resp. et ritus.
Taurentium.
Olbia.
Antipolis.
Nicea.
Salyes.
Sextiæ aquæ ũde appellatæ.

baros ex eis repreſſit littoribus,quæ ex Maſſilia ducunt in Italiam, cũ eos penitus cohibendi,Maſſilienſibus uires deeſſent. Nec ipſe plus ualeret, q̃ quantũ per portuoſa loca ex mari,aduerſus Barbaros per ſtad. xij. incurſaret, per Trachonem uero ſtad. octo. Relictam aũt ab ijs regionem,Maſſilienſibus attribuit. Cõplures in oppido ſuſpenſæ oſtenduntur exuuiæ,quas ab illis rapuerant,qui omni tẽpore maria crudeliter uexantes,bellis naualibus ſuperati fuerant. Prioribus quidem annis, cum cæteris in rebus,tum uero ex Romani populi amicitia, eximia felicitate florebant,de qua permulta quis capeſſeret indicia,nempe Romani, Auentinæ Dianæ ſimulacrũ eodem modo diſponentes,apud Maſſilienſes collocauerũt. In Pompeiana uero aduerſus Cæſarem ſeditione,cũ uictæ parti ſeſe addixiſſent,magnam ſuæ felicitatis iacturã fecere. Tamen penes illos nõ pauca priſtinæ beatitudinis ueſtigia relinquuntur,maxime circa machinarũ fabricã,& apparatus nauales. Cum autem confines iuxta Barbari,mitiorem quot annis uictũ accipiant, & ab rerũ bellicarũ cogitatione,ad ciuiles iam inſtitutiones,terrarum q̃ cultũ,propter Romanorum uictoriã ſeſe conuertant,nõ amplius ipſis tantum circa prædicta ſtudiũ obuenit. Indicio ſunt res ipſæ ut hoc tempore conſtitutæ ſunt. Nam primores urbis ad eloquentiæ,& philoſophandi artes uertuntur, adeo ut cum ciuitas ipſa paulò ante Barbaris diſcendi refugio remitteretur, & Gallos Græcis † familiares cõparaſſet doctrina ingens Maſſiliæ,ut etiam contractus Græca oratione ſcriberentur. Hac ſanè tempeſtate nobiliſſimos Romanos,pro Attica peregrinatiõe, eò ad capeſſendas diſciplinas aduentare ſuaſit,qui bonarũ artium cupiditate capiantur. Hos igitur Galli uidentes ſimul in pace degentes,ad tales uiuendi ritus,eorum otia pronis diſpoſuerunt animis,id q̃ non modo per uiros ſingulos,ſed etiã per cõmunia † cõmoda. Nam & priuatim & publice ſapientes † ſuſcipiũt præceptores mercede collata,ut de medicis mos eſt. Frugalis aũt uictus atq; modeſtiæ Maſſilienſiũ,nõ minimum quiſpiam illud ſignũ poneret,dos enim illis ampliſſima centũ aurei ſunt, ad ueſtem quinq;,ad mundum quoq; aureum quinq;, amplius uero nullo pacto licet. Cæſar autem & ſuccedentes porrò ſecundũ illum Imperatores, aduerſus patrata in bello delicta,modeſtius ſeſe habuere, antiquæ memores amicitiæ, ſuoq; iure uiuendi poteſtatem ſeruauere,quam ab urbis cõditæ primordio ciuitas habuerat. Adeo ut miſſis in prouinciam prætoribus,nõ ciuitas ipſa,nõ ſubditi parere neceſſum habeant. Hæc quidem de Maſſilia. Iuxta montana Salyum regio eſt,ab occaſu ad ſeptentrionem amplius uergens,& paulatim abſiſtens à mari. Maritima inclinat ad occaſum,modicũ à Maſſilienſiũ urbe progreſſa,circa ſtad. c. ad promontorium ingens admodum uſq; ad quaſdam lapidũ exciſiones,id eſt latomias. Hinc in ſinum curuari incipit,& Gallicũ ſinum efficere ad Aphrodiſium, hoc eſt Veneris promontoriũ Pyrenes,ſunt qui Maſſilienſe nuncupant. Eſt uero ſinus duplex, in eadem enim circunſcriptione mons excurrit Sigius, duos diſterminans ſinus, & Blaſconem prope ſitam aſſumens inſulam. His è ſinibus maior quidem proprie Gallicus iterũ appellatur,in quem Rhodani oſtium euomitur,minor aũt ad Narbonem ſpectans,uſq; ad Pyrenen eſt. Narbo nanq; ampliſſimũ eius regionis emporium,ſupra exitũ Atacis fluminis,Narbonenſem q̃ lacum iacet. Rhodano aũt adiacet oppidũ,emporium q̃ nõ paruum Arelatæ. Hæc ipſa pari & inter ſe interual

lo emporia

Galli Philelliſ nes. † φιλέλλωες *i. Græcorum ſtudioſos.*

Hæc elegãtius & fidelius conuertit Budæus lib. primo de aſſe.

† δημοσίᾳ *publice per cõmunes urbes.*

† σοφιστὰς ἀναδέχονται *i. dicendi doctores ſuſcipiunt.*

Maſſilienſium ueſtis, mundus, dos.

Salyum regio.

Maſſiliẽſe promontorium.

Sigius mons.

Blaſco inſula.

Rhodanus.

Narbo.

Atax.

Arelatæ.

lo emporia diſtant,& à memoratis promontoriis, Narbo quidem ab Aphrodiſio, Arelatæ uero ab Maſſilia. Vtrinq; autẽ circa Narbonem labuntur amnes alij, nõnulli de Cemmenijs montibus,plerique aũt à Pyrenæis habẽtes oppida, in quæ nõ longa eſt aduerſis fluuijs nauigatio,paruis quibuſdam nauiculis. è Pyrene quidem Rhuſceno,& Ilibyrrhis amnes exeunt,è quibus uterq; eiuſdẽ nominis urbem habet. Iuxta Rhuſcenonem lacus eſt,& ager quem alluit,exiguus † ſupra mare, refertus ſalinis. Habet & effoſſiles Ceſtrias piſces. Nam ſi quis duos aut tris fodiat pedes,& in limoſam aquam fuſcinam demiſerit, piſcem eximiæ magnitudinis fixũ penetrat,limo autem inſtar anguillarũ alitur. Hæc quidẽ flumina è Pyrenæo monte inter Narbonem & Aphrodiſium ex utraq; Narbonis parte, ac etiam ex Cemmeno monte feruntur in mare,quo ex monte & Atax oritur,& Obris,& Rhauraris. Super altero quidem ciuitas admodũ munita,apud Narbonem ſita eſt Blittera,ſuper altero autem Agatha,à Maſſilienſibus ædificata. Maritima quam dixi, regio, unum illud de effoſſilibus mirandum habet, de effoſſilibus uidelicet piſcibus,alterum longè ferè mirabilius,quod dicam. Nam in medio Maſſiliæ & Rhodani ubi erumpit ſpatio,cãpus eſt,à mari centena diſtãs ſtadia,tantus enim ipſius diameter exiſtit,cum forma conſtet circuli. Ab eo uero quod accidit petroſus appellatur,lapidibus qui manus impleant pleniſſimus,ſub quibus gramen exoritur, à quo pecoribus pabuli ſuppeditatur ubertas. In medio ſalſæ ſcatẽt aquæ,ſalisq; uis magna. Vniuerſa circũadiacens ora,uentis expoſita eſt. Egregie aũt campũ hunc Melamborius uentus uehemens, terribilis, & uiolentiſſimus procellis infeſtat. Quædã igitur ſaxa diſtrahi uerſariq; tradunt,& mortales è curribus fractos euolui,ipſosq; uentorũ uiolentia,& ueſtibus & armis nudari. Dicit igitur Ariſtoteles, lapides à terræ motibus,quos Braſtos,id eſt ebulliẽtes appellant, eiectos in plana, & ad † curua loca prolapſos fuiſſe. Poſidonius uero lacũ eum exiſtentem, fluctuatione congelatũ fuiſſe,inquit, quapropter in plurimis diſpartitum eſſe lapides, ſicuti fluuiatilem glaream,littoreoſq; lapillos,leues quidẽ,& magnitudine pares. Cauſam q̃ reddit uterq;,& ueriſimilis amborũ eſt ſermo. Ita enim aggregatos eſſe lapides,, nõ per ſeipſos conſiſtere neceſſe eſt,uel ex humiditate cõpactos ingentibus è ſaxis per tot fragmẽta diſcretos extitiſſe. Aeſchylus uero,difficilẽ redditu rationẽ perdiſcens, uel ab alio ſuſcipiens,in fabulæ locum expoſuit. Prometheus nanq; in exponẽdis Herculi uijs,quæ ad Heſperidas è Caucaſo ducũt,apud illũ ſic loquitur.

Rhuſceno.
Ilibyrrhis.
† μικρὸν *i. paululum.*
Ceſtries.

Atacis ortus.
Obris.
Rhauraris.
Blittera.
Agatha.

Melãborius uentus

Braſti lapides.
† κοῖλα *i. cana.*

» ἥξεις δὲ λιγύων ἐς ἀτάρβητον στρατὸν,
» ᾧ θοὺς μάχης σάφ' οἶδα μὴ θηρὸς πεφῷμ μέμφῃ,
» πέπρωται γάρ σε μὴ βέλη λιπεῖν,
» ὡς τοῦθ' ἑλέσθαι σ' οὐτιμὴ ἐκ γαίας λίθον ἥξεις.
» ἐπεὶ πᾶς χῶρος ὄξὶ μολθακός.
» ἰσλῶν σ' ἀμιχανοῦτὰ σὸ ζευὸς ὀικτεροῖ
» νεφέλιν σ' ὑποχὼν νιφάδι στοχῶλων πέτρων ὑπόσκιον θέσθ' χθόνα,
» οἷς ἔπειτα συμβαλὼν σ' κώσεις ῥᾳδίως λιγὺν στρατόν. *id est.*

Ad ſortem Ligurum & timoris inſcium, aduentabis exercitum,
Vbi aperte ſcio, nullo de prœlio, aut clypeo lamenta emittere in tranſeundo.
Nam ut tela te deſtituant, in fatorum lege datum eſt.

baros ex eis repreſſit littoribus,quæ ex Maſſilia ducunt in Italiam, cũ eos penitus cohibendi,Maſſilienſibus uires deeſſent. Nec ipſe plus ualeret, q̃ quantũ per portuoſa loca ex mari,aduerſus Barbaros per ſtad. xĩj. incurſaret, per Trachonem uero ſtad. octo. Relictam aũt ab ijs regionem,Maſſilienſibus attribuit. Cõplures in oppido ſuſpenſæ oſtenduntur exuuiæ,quas ab illis rapuerant,qui omni tẽpore maria crudeliter uexantes,bellis naualibus ſuperati fuerant. Prioribus quidem annis, cum cæteris in rebus,tum uero ex Romani populi amicitia, eximia felicitate florebant,de qua permulta quis capeſſeret indicia,nempe Romani, Auentinæ Dianæ ſimulacrũ eodem modo diſponentes,apud Maſſilienſes collocauerũt. In Pompeiana uero aduerſus Cæſarem ſeditione,cũ victæ parti ſeſe addixiſſent,magnam ſuæ felicitatis iacturã fecere. Tamen penes illos nõ pauca priſtinæ beatitudinis ueſtigia relinquuntur,maxime circa machinarũ fabricã,& apparatus nauales. Cum autem confines iuxta Barbari,mitiorem quot annis victũ accipiant, & ab rerũ bellicarũ cogitatione,ad ciuiles iam inſtitutiones,terrarumq̃ cultũ,propter Romanorum victoriã ſeſe conuertant,nõ amplius ipſis tantum circa prædicta ſtudiũ obuenit. Indicio ſunt res ipſæ ut hoc tempore conſtitutæ ſunt. Nam primores urbis ad eloquentiæ,& philoſophandi artes uertuntur, adeo ut cum ciuitas ipſa paulò ante Barbaris diſcendi refugio remitteretur, & Gallos Græcis † familiares cõparaſſet doctrina ingens Maſſiliæ,ut etiam contractus Græca oratione ſcriberentur. Hac ſanè tempeſtate nobiliſſimos Romanos,pro Attica peregrinatiõe, eò ad capeſſendas diſciplinas aduentare ſuaſit,qui bonarũ artium cupiditate capiantur. Hos igitur Galli uidentes ſimul in pace degentes,ad tales uiuendi ritus,eorum otia pronis diſpoſuerunt animis,idq̃ non modo per uiros ſingulos,ſed etiã per cõmunia † cõmoda. Nam & priuatim & publice ſapientes † ſuſcipiũt præceptores mercede collata,ut de medicis mos eſt. Frugalis aũt uictus atq̃ modeſtiæ Maſſilienſiũ,nõ minimum quiſpiam illud ſignũ poneret,dos enim illis ampliſſima centũ aurei ſunt, ad ueſtem quinq̃,ad mundum quoq̃ aureum quinq̃, amplius uero nullo pacto licet. Cæſar autem & ſuccedentes porrò ſecundũ illum Imperatores, aduerſus patrata in bello delicta,modeſtius ſeſe habuere, antiquæ memores amicitiæ, ſuoq̃ iure uiuendi poteſtatem ſeruauere,quam ab urbis cõditæ primordio ciuitas habuerat. Adeo ut miſſis in prouinciam prætoribus,nõ ciuitas ipſa,nõ ſubditi parere neceſſum habeant. Hæc quidem de Maſſilia. Iuxta montana Salyum regio eſt,ab occaſu ad ſeptentrionem amplius uergens,& paulatim abſiſtens à mari. Maritima inclinat ad occaſum, modicũ à Maſſilienſiũ urbe progreſſa,circa ſtad. c. ad promontorium ingens admodum uſq̃ ad quaſdam lapidũ exciſiones,id eſt latomias. Hinc in ſinum curuari incipit,& Gallicũ ſinum efficere ad Aphrodiſium, hoc eſt Veneris promontoriũ Pyrenes,ſunt qui Maſſilienſe nuncupant. Eſt uero ſinus duplex, in eadem enim circunſcriptione mons excurrit Sigius, duos diſterminans ſinus, & Blaſconem prope ſitam aſſumens inſulam. His è ſinibus maior quidem proprie Gallicus iterũ appellatur,in quem Rhodani oſtium euomitur,minor aũt ad Narbonem ſpectans,uſq̃ ad Pyrenen eſt. Narbo nanq̃ ampliſſimũ eius regionis emporium,ſupra exitũ Atacis fluminis,Narbonenſemq̃ lacum iacet. Rhodano aũt adiacet oppidũ,emporiumq̃ nõ paruum Arelatæ. Hæc ipſa pari & inter ſe interual

lo emporia

Galli Philelli-nes. † φιλέλληνες .i. Græcorum ſtudioſos.

Hæc elegãtius & fidelius conuertit Budæus lib. primo de aſſe.

† δημοσίᾳ publice per cõmunes urbes.

† σοφιστὰς ἀναδέχονται .i. dicendi doctores ſuſcipiunt.

Maſſilienſium ueſtis,mundus, dos.

Salyum regio.

Maſſiliẽſe promontorium.

Sigius mons.

Blaſco inſula.

Rhodanus.

Narbo.

Atax.

Arelatæ.

lo emporia diſtant,& à memoratis promontorijs, Narbo quidem ab Aphrodiſio, Arelatæ uero ab Maſſilia. Vtrinq̃ autẽ circa Narbonem labuntur amnes alij,nõnulli de Cemmenijs montibus,pleriq̃ aũt à Pyrenæis habẽtes oppida, in quæ nõ longa eſt aduerſis fluuijs nauigatio,paruis quibuſdam nauiculis,è Pyrene quidem Rhuſceno,& Ilibyrrhis amnes exeunt,è quibus uterq̃ eiuſdẽ nominis urbem habet. Iuxta Rhuſcenonem lacus eſt,& ager quem alluit,exiguus † ſupra mare, refertus ſalinis. Habet & effoſſiles Ceſtrias piſces. Nam ſi quis duos aut tris fodiat pedes,& in limoſam aquam fuſcinam demiſerit, piſcem eximiæ magnitudinis fixũ penetrat,limo autem inſtar anguillarũ alitur. Hæc quidẽ flumina è Pyrenæo monte inter Narbonem & Aphrodiſium ex utraq̃ Narbonis parte, ac etiam ex Cemmeno monte feruntur in mare,quo ex monte & Atax oritur,& Obris,& Rhauraris. Super altero quidem ciuitas admodũ munita,apud Narbonem ſita eſt Blitterra,ſuper altero autem Agatha,à Maſſilienſibus ædificata. Maritima quam dixi, regio, unum illud de effoſſilibus mirandum habet, de effoſſilibus uidelicet piſcibus,alterum longè ferè mirabilius,quod dicam. Nam in medio Maſſiliæ & Rhodani ubi erumpit ſpatio,cãpus eſt,à mari centena diſtãs ſtadia,tantus enim ipſius diameter exiſtit,cum forma conſtet circuli. Ab eo uero quod accidit petroſus appellatur,lapidibus qui manus impleant pleniſſimus,ſub quibus gramen exoritur, à quo pecoribus pabuli ſuppeditatur ubertas. In medio ſaltæ ſcatẽt aquæ,ſaliſq̃ uis magna. Vniuerſa circũadiacens ora,uentis expoſita eſt. Egregie aũt campũ hunc Melamborius uentus uehemens, terribilis, & uiolentiſſimus procellis infeſtat. Quædã igitur ſaxa diſtrahi uerſariq̃ tradunt,& mortales è curribus fractos euolui,ipſoſq̃ uentorũ uiolentia,& ueſtibus & armis nudari. Dicit igitur Ariſtoteles,lapides à terræ motibus,quos Braſtos,id eſt ebulliẽtes appellant, eiectos in plana,& ad † curua loca prolapſos fuiſſe. Poſidonius uero lacũ eum exiſtentem, fluctuatione congelatũ fuiſſe,inquit, quapropter in plurimis diſpartitum eſſe lapides, ſicuti fluuiatilem glaream,littoreoſq̃ lapillos,leues quidẽ,& magnitudine pares. Cauſamq̃ reddit uterq̃,& ueriſimilis amborũ eſt ſermo. Ita enim aggregatos eſſe lapides,,nõ per ſeipſos conſiſtere neceſſe eſt,uel ex humiditate cõpactos ingentibus è ſaxis per tot fragmẽta diſcretos extitiſſe. Aeſchylus uero,difficilẽ redditu rationẽ perdiſcens, uel ab alio ſuſcipiens,in fabulæ locum expoſuit. Prometheus nanq̃ in exponẽdis Herculi uĩs,quæ ad Heſperidas è Caucaſo ducũt,apud illũ ſic loquitur.

Rhuſceno. Ilibyrrhis. † μικρὸμ .i. paululum. Ceſtries.

Atacis ortus. Obris. Rhauraris. Blittera. Agatha.

Melãborius uentus

Braſti lapides. † κοῖλα .i. concaua.

ἥξεις δὲ λιγύων ἐς ἀτάρβητον στρατὸν,
μάχης σάφ' εἰδὼς νηλὲ θηρὸς περῶμ μέμψῃ,
πέπρωται γάρ σε νηλὲ βέλει λιπεῖμ,
ὥστ' αὖθ' ἑλέσθαι δούτιμ' ἐκ γαίας λίθομ ἕξεις.
ἐπεὶ πᾶς χῶρος ὄβριμ μαλθακός.
ἱδρὼμ δ' ἀμιχανοῦτα σὸ ζευὸς ὀικτροῖ
νεφέλαι δ' ὑποχὼμ νιφάδι στρογγύλωμ πέτρωμ ὑποσκίδμ θάσσει χθόνα,
οἷς ἔπεται συμβαλὼμ δ' ἠώσεις ῥαδίως λιγυὸμ στρατόμ. id eſt.

Ad ſortem Ligurum & timoris inſcium,aduentabis exercitum,
Vbi aperte ſcio,nullo de prœlio,aut clypeo lamenta emittere in tranſeundo.
Nam ut tela te deſtituant,in fatorum lege datum eſt.

Ibi ne lapidem quidem ullum è terra captandũ habebis,
Cum totus mollis locus exiſtat.
Spectans uero te opis egentem Iuppiter miſerebitur,
Et nebulam intendẽs,& rotundarũ hymbrem petrarũ infundens ſolũ inundabit.
Quarũ ope cõgreſſus,facile Ligufticum uaſtabis exercitũ.

Poſidonius igitur,périnde ac ipſos Liguribus iecciſſe & accumulaſſe lapides, melius eſſet, quàm Herculem tot indiguiſſe lapidibus,dixit,tanta uero illorũ multitudo innumerabili turbæ neceſſaria fuit. Vnde qui fabulam cõſcripſit, quàm qui fabulam abnegat,ueriſimiliora dixiſſe uiſus eſt. Verum cum poëta reliqua fatorũ lege data eſſe dixerit,de rei cauſa indagantem,lamentari non permittit. Nam in ipſis de prouidentia & fato ſermonibus,talia rerum humanarũ,& natura factarum permulta comperies,ut de ipſis dicere liceat,hoc q̃ illud longè præſtantius factum eſt. Sicut hymbribus abundare Aegyptũ, ſed terram Aethiopiam non irrigare,Parin quoq; dum in Spartam nauigat,adiſſe naufragium, uerum cum Helenam raparuiſſet,uiolati iuris non luiſſe ſupplicia,cum tantam Græcorũ & Barbarorũ cladem ediderit,quod in Iouem retulit Euripides.

ζεὺς γάρ κακὸν μὲν τροωσὶ, πῆμα δ'ἑλλάδι
θέλων γένεσθαι,τὰς δ'ἐβούλευσε πατήρ. *id eſt.*

Pater,inquit,Iuppiter Troianis quidem mala, Græciæ uero cladem
Inferri cupiens,hæc ſanè decreuit.

Rhodani oſtia

De Rhodani fluminis oſtijs Polybius Timæum increpat,eum non quinq;,ſed duo habere dicens oſtia,Artemidorus autem tria inquit. Timæus uero poſtea obtuſa cernens oſtia,accedente & accumulato limo,ingreſſuq; difficilia,nouam incidit foſſam,qua maximam amnis partem excipiens, Maſſilienſibus uictoriam attribuit,eo ex bello,quod aduerſus Ambrones, & Toygenos gerebatur. Ex quo immenſas opes compararunt,dum abeuntibus & redeuntibus per fluuium, uectigalia exigunt. Nunc tamen intrandi manet importunitas propter fluminis impetũ, aggeratumq; limum,& locorũ humilitatem. Vnde ne propinquantes quidem,latentem ſub aqua terram deſpiciant. Quamobrem Maſſilienſes,ut quauis ratione locũ hoſpitalẽ efficerent,pro ſignis turres altas ædificauerunt. Atq; ibidem Dianæ Epheſiæ templũ condiderunt,ſumpto loco quem fluminis oſtia efficiunt inſulam. Supra Rhodani uero eruptiones,lacus maris iacet, lacum autẽ oſtium appellant. Oſtrea ſanè continet innumerabilia quidem,& alioquin aſpectu pulchra, hunc pleriq; oſtijs annumerãt Rhodani,præſertimq; ij qui illum ſeptem cõſtare oſtijs aſſerunt, neque hoc neq; illud recte dicentes. Mons nanq; medius eſt, qui ab amne lacum arceat. A Pyrene igitur iuxta Maſſiliam,maritima regio talis & tanta quædã eſt. Alia uero ad Varũ fluuium Ligures q; uicinas urbes Maſſilienſium habet. Turoentium,& Olbiam,& Antipolin,& Niceam,& nauale Cæſaris Auguſti,quod forum Iulij uocant. Hoc autem inter Olbiam & Antipolin conſtructum eſt, diſtans à Maſſilia ſtad. γι. † milibus. Cæterũ Varus inter Antipolim & Niceam medius eſt. Hinc quidem xx. ſtad. Inde uero lx. diſtans. Adeo ut Nicea ſecundum huius temporis terminũ deſignatũ,ad Italiã pertineat,licet in Maſſilienſiũ iure ſit. Maſſilienſes enim hæc aduerſus inſtãtes Barbaros ædificarũt oppida,liberũ eſſe mare cupi

Ambrones. Toygeni.

Turoentium. Olbia. Antipolis. Nicea. Forũ Iulii.
† ἑξακόσια, ſexcẽtis ſtad.
Varus flu.

cupientes,cum in eorum poteſtate prouincia foret,quæ ualida & mõtana eſt, Quã quidem Maſſiliam ſpectat,latitudinem campeſtrium locorũ mediocrem reliquit, uerſus orientem uero euntibus præruptam omnino ad mare uiam,uixq; permeabilem habet. Prima quidem Salyes occupant,ultima uero,Italiæ coniuncti Ligures, de quibus deinceps habendus eſt ſermo. In præſentia autem tantũ adijciam, quod cum Antipolis in Narbonenſibus iacet partibus,& Nicæa in Italicis. Nicæa quidem in Maſſiliẽſium iure permanet, & prouinciæ nimirum exiſtit. Antipolis uero inter Italicas annumeratur,cum Maſſilienſibus iudicio contendens, ab eorũ mandatis libera facta eſt. Hiſce locorũ anguſtijs,cum Maſſilienſibus inchoatis, inſulæ Stœchades incumbũt, tres quidẽ digna ſatis amplitudine,ſed duæ perexiguæ,eas exercent Maſſilienſes opere ruſtico. Quo in loco & impoſitum antiquitus præſidium contra Piratarũ impetum habebant,ob egregiam portuũ facultatem. Poſt Stœchades Planaſia,& Lero ſunt,colonias habentes. In Lerone Phanum † eſt Leronis, è regione Antipolis hæc ipſa iacet. Sũt & aliæ perexiles inſulæ, haud memoratu dignæ,partim ante Maſſiliam,partim ad reliquum iam dictum litus. Portus unus † ad nauium ſtationem, magnitudinis eximiæ,mediocres uero reliqui,ex ijs unus eſt,quem à Liguribus Oxybijs, Oxybiũ cognomento nuncupant. Hæc quidem de maritima regione. Supra illam uero loca ipſa talem habẽt deſcriptionem, & ad circũiacentis montes,& ad flumina præcipue Rhodanum. Is enim ampliſſimus,compluribusq; introfluentibus auctus aquis, longiſſimam aduerſo flumine nauigationem habet. De his igitur deinceps differendũ eſt. A Maſſilia itaq; initio capto,& ducto per medium agrum inter Alpes,& Rhodanũ curſu,uſq; ad Druentiam amnem,per ſtadia quingenta Salyes incolunt. Vbi nauigio traieceris,ad oppidum Caballionem,tota deinceps regio Quarorum eſt uſq; ad Iſaris & Rhodani coitiones,hoc in loco Cemmenus Rhodano applicatur. Hucuſq; à Druentia longitudo ſtad. quingentorũ eſt. His in locis & cãpeſtria,& mõtana ſuperne Salyes habitant. Super Quaros, Vocontij,& Tricorij,& Iconij,& Pedyli manſiones habẽt. At inter Druentiam & Iſarem alij quinq; fluũt amnes ex Alpibus in Rhodanum, duo quidem Quarorũ & Varorũ oppida circũfluunt,cõmunibus in Rhodanũ curſibus irrumpentes,tertius uero Sulgas,ad urbem Vndalum Rhodano commiſcetur,ubi Cn. Enobardus ingenti prœlio,complura Gallorũ milia uertit in fugam. Sũt medio in ſpatio urbes Auenio, Arauſio,& Aëria,quæ ſic appellata eſt, teſte Artemidoro,quia in ſublimi ſit ædificata cacumine. Reliqua tota eſt planities, fertileq; miniſtrat pabulum. Tranſitus uero Aëriæ ad Durionem, nemoroſas locorum habet anguſtias. Quo in loco Iſar & Rhodanus ad Cemmenum montem confluunt,ubi Quintus Fabius Maximus Aemilianus triginta uix militum milibus,ducenta Gallorum milia ad internicionem dedit,& de lapide candido ibidem trophæum erexit, ac templa duo,Marti quidem unum, Herculi uero alterum. Ab Iſare uero ad Allobrogum metropolin Viennam Rhodano adiacentem ſtad. ſunt ccc. atque uiginti. Propè Viennã ſitum ſupra eſt Lugdunum, ex quo Arar unà Rhodanus q; miſcentur. Ad ipſum autem pedeſtri per Allobroges itinere ſtadia ſunt circiter ducenta, cæterum ſurſum nauigantibus,paulo plura ſunt. Allobroges quidem ſuperioribus annis militandi ſtudio, multis mortalium milibus teneban-

tur,

Salyes.

Stœchades.

Planaſia.
Lero.
† ἱερῶν.

† Græce ſic legitur, τῶν δ'ἐπὶ λίμνῃ ὁ μὲν κατὰ τὸν ναύσταθμον ἐξῆς λόγος ἡμῖν ὁ πρὸς μασσαλίωτας, οἱ δ'ἄλλοι μέχρι.

Oxybius. Salyes. Caballio. Cemmenus. Quari pop. Iſar fluui. Vocontij. Tricorij. Iconij. Pedyli. Sulgas. Vndalus. Cn. Aenobardus. Auenio. Arauſio. Aeria. Durio. Iſar. Q. Fabius Maximus. Aemilianus. Allobroges. Vienna. Lugdunum. Arar. Rhodanus.

tur, hac autem ætate, rei ruſticæ dediti, campos & Alpinas ualles arant. Reliqui ſanè uicatim ætatem agunt, clariſſimi uero Viennam, prius quidem uicum habitantes, gentis tamen metropolin appellatam, in ciuitatis formam apparārunt. Sita eſt ad Rhodanum, qui ſuper Alpes tantus tamq; impetuoſus fertur, ut per magnum egreſſus lacum, ad multa ſtadia manifeſtum oſtendat curſum, ad planos deinde Allobrogũ, & Ergoſiauorũ deſcendens agros, penes Lugdunenſem Ergoſiauorũ urbem, Ararim influit. Verũ Arar quidẽ ex Alpibus labitur, Sequanos, & Eduos, & Lincaſios diſcernens, & Dubin poſtmodũ aſſumens, ijſdem è montibus nauigabilem delatum, uictorq; nomine factus, ex ambobusq; Arar effectus, Rhodano cõmiſcetur. Rurſus autem ſuperans Rhodanus Viennã defertur. Tribus his fluuijs euenit ut initio in aquilonem, dehinc in occidentem deferantur. Iamq; in unum tandem amnem cõfluens, in auſtrũ iterũ curuatus excurrit, quoad erumpat, aliijs acceptis fluminibus, & hinc reliquũ in mare curſum perficit. Ipſa igitur inter Alpes, & Rhodanũ talis eſt regio. Vlteriores fluuij partes Volcæ, quos Aricomiſcos appellant maximũ incolunt ſpatium, quorũ porrtus & nauium receptaculum Narbo dicitur. Iuſtius tamen & reliquæ Galliæ diceretur, cum per tam multos annos, tanto excellat emporio. Volcæ igitur uicini ſunt Rhodano, cõtra Salyes, in altera manentes ulteriore ripa, ſimul & Cathyari, obtinet autem Cathyarorum nõmen, ſic enim cunctos eius loci incolas appellant barbaros, qui tamen nequaq; amplius Barbari ſunt. Sed ut plurimũ in Romanorũ ritum tranſmutantur, & lingua & uiuendi conſuetudine, pleriq; etiã rerum publicarũ inſtitutione. Aliæ etiam circum Aricomiſcos adiacent gentes, paruæ ſanè atq; ignobiles, uſq; in Pyrenæum montem. Aricomiſcorum uero metropolis Nemauſus extat, alienigena quidem plebe, & mercatorũ numero, longe Narbone inferior, cæterum regendæ ciuitatis forma ſuperior. Quatuor enim & uiginti eiuſdem nationis uicos habet ſubditos, uirorũ fortitudine excellentiſſimos, illi tributa conferentes, & Latij ius habentes, adeo ut qui ædilitatis, quæſturæq; dignitatem aſſecuti ſunt Romani in Nemauſo adſint. Quamobrem huic nationi nullum, cum uenientibus è Roma prætoribus, negotiũ eſt. Situm autem hoc oppidũ eſt in uia, qua ex Hiſpania itur in Italiam, per æſtatem quidem ad permeandũ facili, cæterum hyberno tempore, ac uerno cœnoſa, fluminibusq; demerſa. Quædam igitur fluenta nauigijs traijciuntur, nõnulla pontibus, partim ligneis, partim lapideis. Haſce autem aquarũ difficultates torrentes efficiunt, uſq; ad æſtatem, ex Alpibus decurrentes, quom niues calore liquuntur. Viæ prædictæ pars compendioſa, ſtatim per Vocontios perducit ad Alpes (ut diximus) altera per Maſſilienſe littus atq; Liguſticũ, ea prolixior quidẽ eſt, cæterum faciliores in Italiam habet aſcenſus, cum ibi iam humiliores facti ſint mõtes. Abeſt autem à Rhodano Nemauſus centena circiter ſtad. Quo in tractu ulteriore Taraſco exiguum extat oppidulum, à Narbone uero Dcc. & xx. diſtat, prope montem Cemmenũ, auſtrale latus accipientem uſq; ad promõtoria. Et alij quidem dicti Tectoſages è Volcis, de reliquis quidem poſtea dicemus. Tectoſages (ſic enim appellantur) Pyrenæis propinqui ſunt montibus, paululum etiam Cemmenum attingunt ex aquilonis latere, auriferamq; colunt terram. Potentia uero & hominum robore quondam ualuiſſe uidentur, adeo ut incidente ſeditione, magnũ

è ſuis

Ergoſiaui. Sequani. Edui. Lincaſij. Dubis.

Volcæ. Aricomiſci Narbo. Salyes. Cathyari.

Nemauſus.

Vocontij.

Taraſco.

Tectoſages.

è ſuis numerum domo eiecerint, ad eorũ uero fortunas cõmunicandas, aliij alijs ex gentibus cõuenere, è quibus hi ſunt, qui finitimam Cappadociæ, & Paphlagoniæ Phrygiam occupauerunt. Huius autem rei argumentũ habemus, quod hac etiam ætate Tectoſages appellantur. Nam cum ternæ gentes exiſtant, una quidem circa urbem Ancyram habitãs, Tectoſagũ dicitur gens. Reliquæ duæ ſunt, Trocmi ſcilicet ac Tœliſtoboſgij. Hos autem è Celticis digreſſos fuiſſe, ſignificat iuncta cum Tectoſagibus cognatio. Quibus autem ex locis concitati fuerint, explicare non poſſumus. Nunc enim Trocmos, aut Tœliſtoboſgios ullos, uſpiam habitare nequaq; intelleximus, nec intra Alpes, nec extra, nec ipſis in Alpibus. Eos aũt loca deſeruiſſe, propter crebras hominũ expulſiones, credẽdum eſt. Sicuti multis alijs obuenit, ut Brenno, qui Delphos incurſauit, quem Prauſum quidam appellant. At enim neq; Prauſos ipſos, quas terras prius habitarint dicere poſſumus. Ipſos quoque Tectoſages in expeditionis ſocietatem, cõtra Delphos ueniſſe memorant, theſauros etiam penes illos ab Imperatore Ro. Scipione repertos in urbe Toloſſa, deprehenſumq; ex eis eſſe pecunij partem, memoriæ traditur. Homines autẽ ipſos & ex domeſticis fortunis adieciſſe, quibus conſecratis deum propitiũ ſibi concilia rent. Eas autem quia Scipio attigiſſe auſus fuerat, tot aduerſis caſibus eiectum è patria, uitam ſubuertiſſe creditum, périnde ac ſacrilegio contaminatũ & turpiter interijſſe, & in bonorũ ſucceſſionem relictos filios, inter ſcorta obſcœne ea abliguriſſe, & turpiter interijſſe, ſicuti teſtis eſt Timagenes. Quæ à Poſidonio tradita ſunt, ueriſimiliora dixerim, repertas Toloſſæ pecunias circiter xv. milium talẽtũ fuiſſe, è quibus partem in ſecretis templi ſedibus depoſitam, partem in conſecratis lacubus, nullos apparatus habentem, ſed aurum atq; argentum inelaboratũ. Templũ autem Delphicum iam per id tempus exinanitũ fuiſſe, talibus ornamentis à Phocenſibus ante ſpoliatum, quo tempore ſacrũ cõmiſſum eſt bellum. Quod ſi quid relictum fuerat, per multos diſpartitum extitiſſet, nec incolumes domũ remeaſſe crediderim, tam miſerabiliter digreſſos, poſtq; è Delphis diſceſſere, & in diuerſa diſperſos, & ſeditione diſcordes abijſſe. Cæterum & hoc ipſo, & alijs permultis ita aſſerentibus, cũ regio late auro exuberet, & homines ſuperſtitioſi tenuem uitã agãt, è Gallia paſſim theſauros habuit. Maxime uero lacus ipſi, tutos à prædonibus locos exhibebant, ad quos auri & argenti pondera dimiſerant, Romani autem locorum potiti, lacus publice uenum dederant. Pleriq; dehinc emptores fabrefactas ex † argento molas inuenerũt. Erat autem Toloſſæ magnæ ſanctitatis templũ, quod finitimi eximia admodum ueneratione colebant. Quamobrem offerentibus plurimis, precioſis muneribus abundabat, & attingere ea audente nullo. Sita uero Toloſſa eſt ad anguſtiſſimum terræ limitem, hoc eſt Iſthmum, qui à Narbonenſi mari ſubmouet oceanum tribus ſtad. milibus minorem, Poſidonio teſte. Rurſum præ omnibus annotatu dignũ eſt, quod etiã in ſuperioribus diximus, regionis cõfeſſionem ad fluuios & mare exterius, ſimiliter & interius ſe habere. Inſiſtens enim aliqs non minimã hanc partẽ inueniret uirtutis locorũ. Dico utiq; uitæ facultates amplecti, cũ uniuerſorũ otio, ad omnes & cõmunes utilitates refici, ac præcipue tempeſtate, cũ uacationẽ ab armis agentes, attentiſſima cura agrorũ culturæ inuigilant,

& ciui

Ancyra. Trocmi. Tœliſtoboſgij.

Brennus Prauſus. Prauſi.

Scipionis calamitoſus exitus

Toloſanum duorum. Delphici templi ſpoliatio.

† μύλας εὗρον σφυρηλάτους ἀργυρους *i. molas inuenerũt argẽteas ductiles.*

Toloſanum templum.

Toloſæ ſitus.

& ciuiles uitæ ritus instituunt, adeo ut in talibus ipsius prouidentiæ opus testari quis posse uideatur, non quidem fortuito, sed cum ratione quadam locis institutis.

Rhodanus. Rhodanus igitur permultam habet nauigationem aduersam, & magnis oneribus & ad multas regionis partes, quia qui in eũ intrant fluuij nauigabiles cum onustis quoq; nauibus. Accipit & Ararin & Dubin, intrantem in hunc amnem, inde usque ad Sequanã fluuium uadatur, hinc iam defertur in oceanum, & Lexobios, & Hyadetos, ab his in Britanniã minor quàm diurnus est cursus. Cum aũt Rhodanus sit præceps, & uix aduersa nauigetur aqua, nõnulla hinc onera plaustris pedestri transportãtur itinere, quæ ad Aruernos, flumenq; Ligerin ferenda sunt, licet his quadam ex parte propior sit Rhodanus. Verum cũ uia per camporum planitiem haud multo supra stad. Dccc. pandatur, ne aduersa nauigatione utantur, facilior terræ meatus adigit. Hoc ex loco Liger uberius excipit, è Cemmenis montibus in oceanum effluens. A Narbone autem per Atacem paululũ sursum fit nauigatio. Longius uero terrestre ad Garumnã usq; fluuium iter agitur, & hoc stad. Dccc. Garumna autem excurrit in oceanum. Hæc quidem de ijs, qui Narbonensem regionem colunt cõmemoramus, quos antea Celtas nominabant, à quibus uniuersos Gallos à Græcis, Celtas appellatos opinor, ob eorũ claritatem, seu à Massilienſibus ad hoc ob eorũ uiciniam assumentibus. Deinceps de Aquitanis, & de attributis illis gentibus Gallicis numero quatuordecim, dicendũ est, quæ inter Garumnam & Ligerin habitant. Ex quibus nõnullæ Rhodani amnis assumunt regionem, cãposq; Narbonenses. Vt enim simpliciter dicam, Aquitani à natione Gallica, corporis habitu & lingua differunt, magis Hispanis similes. Discernuntur autem Garumna flumine, inter hunc & Pyrenen montem habitantes. Aquitanicæ uero gentes plures q̃ xx. sunt, exiles quidem & ignobiles, ex ijs quædam oceano uicinæ, aliæ ad mediterranea & Cemmenorũ montiũ extrema, usq; ad Tectosages porriguntur, quandoquidem pusilla tantula hæc erat portio, quicquid inter Garumnam Ligerin'q; continetur, adiectũ est. Hi nanq; fluuij paribus à Pyrenæ distantes interuallis quasi ductis, & pariter distantibus inuicem lineis, duo conficiunt loca, alijs finita lateribus, oceano scilicet montibusq; Cemmenijs. Duobus aũt stad. milibus utriusq; fluminis est nauigatio, Garumna autem tribus amplificatus amnibus, per Bituriges quos Ioscos nominant & Santones, Gallicam utranq; gentem effluit. Nanq; hi Bituriges, sola inter Aquitanos gens alienigena consistit, nequaq̃ illis confœderata, habet aũt Burdigalliam emporiũ, cuidam marino incumbens lacui, quem fluminis eruptiones faciũt. Liger uero inter Pictones, & Namnitas excurrit. Super hũc fluuium prius emporiũ aderat Corbilo, de qua Polybius mẽtionem fecit, cum Pytheæ fabulamentorum memoriam faceret. Quod cõgrediẽtibus quidem Scipioni Massilienſibus, nemo rem ullam memoratu dignam, cum à Scipione interrogaretur, referre potuit, neq; de Britannia, neque de Nabone, neque de Corbilone, quæ omniũ eo in tractu urbium celeberrimæ fuerant. Tanta sanè Pytheas mentiri ausus est. Vrbs est Santonum Mediolanum, ad oceanum uergens, inter Aquitanas maxima ex parte arenosa, & agro tenui, ex milio alimoniã captãs, reliquis fructibus sterilis. Hoc in loco aũt sinus est in Narbonensi littore isthmũ efficiẽs & finum Gal-

Lexobij.
Hyadetij.
Liger.
Garumna
Celtæ.
Aquitani.
Bituriges.
Ioſci.
Santones.
Burdigallia.
Pictones.
Namnitæ.
Corbilo.
Mediolanum.
Sinus gallicus.

num Gallicũ, eodem quo ille cognomine. Sinum hunc habẽt Tarbelli, apud quos effodiendi † auri summum inter omnis studiũ est. E scrobibus enim paululum de fossis, ad manus mensuram crustæ auri reperiuntur, paruæ interdum purgationis indigentes, in reliquis autem frusta & glebulæ, haud magnũ habentes opificium. Interior autem, & montana tellus est lõge præstantior. Nam ad Pyrenen Cõuenarum † Synclido est, ubi oppidum Lugdunum, & Onesiorũ aquæ calidæ ad potandum optimæ, bona est etiam Psausciorũ aqua. Inter Garumnam uero & Ligerin adiacent gentes quædam Aquitanis, Elui ab Rhodano inchoantes. Post quos Vellai aliquando Aruernis commixti nunc sibi ipsis adstricti, Dehinc Aruerni & Lemothrices, & Petrocorij, post hos autẽ Nitiobriges, & Cadurci, & Bituriges, qui Cubi nuncupantur. Ad oceanũ uero spectantes Sãtoni sunt & Pictones, hi quidẽ (ut dixi mus) Garumnæ accolæ, alij autem Ligeris, Rhutæni autem & Gabales, Narbonẽsi terræ proximi. In Petrocorijs igitur, & Cubis Biturigibus, ferrariæ in oppidis sunt fabricæ, In Cadurcis uero linificinæ. In Rhutænis autẽ argentariæ uigent arte, nec non & Gabalienſibus. Eis uero & plerisq; Aquitanorum Romani ius Latij tribuerunt, sicut & Auscijs & Conuenis. Aruerni super Ligeri siti metropolin Nemosum super amne positum habent. Hic penes Acmenabum quod Carnutũ emporium est, labitur ad mediam nauigationem habitatum, fluitque in Oceanum. Pristini uero roboris Aruerni ingens exhibent indicium, quod frequentia aduersus Romanos bella gesserunt, antea quidem milibus bellatorum ducentis, déinde duplicatis. Tot enim contra diuum Cæsarem milibus cum Vercingetorige prœlium commiserunt, cum prius aduersus Maximum Aemilianum, & Domitium Aenobarbum, etiam. cc. hominum milibus conflixissent. Cõtra Cæsarem quidẽ circa Gergouiam Aruernorum urbem, in excelso monte sitam, collatum est prœliũ. Postea Vercingetorix occurrit, & pugna ad Allesiam, Mandibulorum gentis oppidum, Aruernis finitimæ, hoc etiam in sublimi locatum est tumulo, cingẽtibus mõtibus & fluuijs duobus. Vbi redacto in potestatem Imperatore finitum est bellum. Aduersus maximum Aemilianum autem conflictatum est, ubi coitus est Tisaris & Rhodani, ubi Cemmeni etiam montes Rhodano propius accedũt. At uero aduersus Domitiũ adhuc ad inferiora, ubi Sulga Rhodanusq; commiscentur. Cæterum usq; Narbonem fines q; Massiliæ, Aruernorum propagabatur imperiũ, subiugarunt'q; itẽ usq; ad Pyrenæos montes gentes, ad Oceanum, atq; Rhenum. Bitito, qui cum Maximo & Domitio belligerauit, pater fuit Luerius, qui tantis opibus & lauticia excelluisse celebratus est, ut cum aliquando familiaribus facultatũ ostẽtationem facert, curru uectus per campum, nummos aureos & argenteos, huc & illuc dispergeret, quos sectantes illi colligerent. Post Aquinaticam uero partem ac Narbonensem, alia deinceps est, ab Ligere fluuio ac Rhodano, usq; ad Rhenum. Eò delatus à fonte ad Lugdunum, Rhodanus Ligeri coniungitur. Huius autem regionis partes supernæ ad Rheni ac Rhodani fontes, usq; ad medium fermè camporum Lugdunensium ditioni additæ sunt. Reliqua uero & quæ ad Oceanum uergunt, alteri adduntur particulæ, quam incolunt Belgæ. Nos autem singula communi magis expositione declarabimus. Lugdunum igitur in colle cõditum, ubi Arar

m amnis

Tarbellorũ auri fodinæ.
† χρυσῆα σκαφὰς i. aurifodinæ præstantissimæ.
† Dormitaße hic uidetur interpres, Græce sic est. πρὸς μὲν τῇ πυρήνῃ τῶν κουβέρνησι συγκλεισθῶν. i. Nã ad Pyrenẽ Cõuenarũ est ciuitas, qui in eo ad incolẽdũ conuenerũt, ubi oppidũ Lugdunus est. Hoc nomen oppidi ut interpres putat, sed genitiuus pluralis, quasi dicas collectitiorũ alicuius loci habitatorũ.
Conuenæ.
Psauſcij. Onesij
Elui. Vellai.
Aruerni.
Lemothrices.
Petrocorij.
Nitiobriges.
Cadurci.
Bituriges.
Cubi.
Rhutæni.
Gabales.
Ferra. fabricæ
Auſcij.
Nemoſus.
Linificinæ.
Gergouia.
Acmenabus.
Mandibuli.
Aruernorum uires.
Aemilianus.
Domitius Aenobarbus.
Tiſaris.
Sulga.
Bititus.
Luerius.
Lugdunum.
Belgæ.

amnis Rhodano cõmiſcetur, Romano tenetur Imperio. Ampliori quoq; ſupra reliquas, excepta Narbone, ciuitates floret uirorũ ordine. Nã & uſui magno eſt illis emporium. Monetam argenteam atq; auream, eo in loco Romani ſignant duces. Templum etiam ab uniuerſis Gallis cõmuni deſignatũ impenſa, & Auguſto Cæſari dicatum, ante hanc urbem ædificatum eſt, ubi fluuiorũ eſt coitio. Adeſt & ara dignitatis eximiæ gentium lx. numero inſcriptum habens titulum, earumq; ſingularum ſtatua una, alia ſubinde ingens locata eſt ara. Hãc urbem genti Sægoſianorum præſidere conſtat, quæ in Rhodani & Dubidis fluuiorum medio iacet. Reliquæ dehinc gentes, uergẽtes ad Rhenũ, partim à Dubide, partim ab Arare diſcernuntur. Hi nanq; (ut ſuperius dictum eſt) amnes ab Alpibus delati, déinde unum in alueum confluentes delabuntur in Rhodanum. Alter eſt fluuius, ſimiliter in Alpibus ortum habens, Sequana nomine. Effluit autem in oceanum, parallela ſeparatus à Rheno diſtantia, per eiuſdẽ appellationis gentẽ, ab oriente quidem Rheno propinquior, ab occaſu uero Arari. Quo ex loco præſtantiſſima ſuillarũ carniũ ſalſamentaria Romam deportantur. Inter Dubidẽ atq; Ararin Eduorũ gens inhabitat oppidum penes Ararin Cabyllinũ habentium, arcemq; Bibractem. Cæterũ Edui Romanis ſeſe conſanguinitate coniunctos aſſerunt, primiq; eius regionis homines in eorum amicitiam, ſocietatemq; conuenerunt. Trans Ararin domicilia tenent Sequani, & Romanis & Eduis dudum aduerſantes, qui Germanis ſæpius adhærebant, eorumq; in Italiam impetus inuitabant, roburq; non mediocre oſtentabant, adeo ut illis cõmuniter quidem immixti eorũ uires amplificarẽt, deſiſtentes aũt diminuerent. Aduerſus Eduos, & hæ ſanè cauſæ, & fluminis contentio inimicitias auxit, qui gentem utranq; dirimit, quæ ſibi proprium uendicat Ararin, ſibiq; uectigalia pertinere certat. Hac uero tempeſtate cuncta Romano ſubiacent imperio. Rheno autem uicina omnium primi colunt Aetuatij, quibus fluminis origo uicina eſt, in Diaduella monte, hic Alpiũ pars eſt, à quo Aduas fluuius in cõtrarium fluit, ad interiorẽ Galliam, lacũ implẽs Lariũ, cui proximum cõditum eſt Comum, dehinc in Padũ confluit, de quibus poſtea dicemus. Rhenus quoque magnas in paludes, lacumq; magnum effunditur, quẽ Cereti, & Vindoligi propius attingunt, Alpinorum pleriq;, & Tranſalpinorum nonnulli. Huius loci longitudinem ſtad. ſex milium eſſe, Aſinius aſſerit. Quod non ita eſt, ſed recto curſu paulo plus dimidio eſt. At enim mille propter anfractus addita, ſatis haberent. Nam & celerrimus eſt, Quo circa nec pontibus iungi licet, & à montibus defluẽs ſupinus, reliquum curſum per plana agit. Quonã igitur pacto permanere poteſt, celer atq; uiolentus, ſi ſupinæ illius eleuationi longos multos anfractus adiuxerimus? Ei autẽ duo tradit oſtia, eos accuſans qui plura dicant. Iſte quidem ſimul & Sequana aliqd profecto, non tamen tantundem telluris ambiunt. Vterque autem in ſeptentrionẽ ab auſtro labitur ipſiſq; occurrit Britannia, Rheno quidem propius, adeo ut Cantium eius inſulæ orientale promontorium aſpectet. Longius autem pauliſper Sequana. Hoc ſanè in loco diuus Cæſar Britanniam, adnauigaturus inſulã, claſſem ædificauit, Sequanæ ſpatium quod nauigationi patet ad onera capienda, ex qua Arar ingreditur, paulo minus eſt quàm Ligeris atq; Garumnæ. A Lugduno autẽ uſque ad Sequanam ſpatium eſt mille ſtad. Ab ingreſſu Rhodani uero uſque Lugdunum

Sægoſiani.
Dubis flu.
Sequana.
Suillarũ carnium ſalſamẽta.
Edui.
Cabyllinum.
Bibractes.
Sequani.
Aetuatii.
Diaduella.
Aduas.
Larius.
Comum.
Cereti.
Vindoligi.
Cantium.

dunum, minus quàm bis tantum intereſt. Eluetios magnã auri uim poſſidere traditur, qui cum Cimbrorum opes cernant, nihilominus ad latrocinandum ſtudia conuerſiſunt. E quibus cum tres nationes exiſterent, duæ per militiam deletæ ſunt. E reliquis tamen locis, quanta prognatorum fuerit multitudo, bellum aduerſus diuum Cæſarem geſtum maxime declarauit. In quo circiter hominum. cccc. milia interierunt. Reliquos ad milia. viij. ſaluos emiſit, ne Germanis finitimis deſertum agrum ſineret. Poſt Eluetios Sequani, & Mediomatrici Rhenum incolunt. In quibus Tribocchi natione Germani, relicto natali ſolo, Rhenóque traiecto ſedes poſuerunt. In Sequanis uero mons eſt Oeuraſius, Eluetios Sequanoſq; diſcernens. Super Eluetios, & Sequanos, & Edui & Lingones, in occaſum uergentes, habitant. Super Mediomatricos Leuci, & quædam Lingonum portio. Inter Ligerin & Sequanam fluuium trans Rhodanum, atque Ararin gentes ad Septentrionem adiacent Allobrogibus, & Lugduni incolis uicini. Horum illuſtriſſimi ſunt Aruerni & Carnuti. Per utroſq; delatus Liger amnis, in Oceanum effluit. A Galliæ fluminibus, ad Inſulam Britanniam uicenum eſt ac tercentum ſtadiorum. Nam qui per maris refluxum à ueſpera refunduntur, poſtridie octauam ad oram ad inſulam applicant. Poſt Mediomatricos autem atque Tribocchos, Triuagri Rheno adiacent apud quos Romani Imperatores, contra Germanos belligerantes, hac tempeſtate pontem ædificant. Loca hæc trans Rhenum incolebant Vibij, quos ad interiorem Rheni ripam traduxit Agrippa, nec inuitos quidem. Cõtigui Triuagris ſunt Neruij, & hi quoq; natio Germanica. Nouiſſimi ad utranq; fluminis ripam habitant Menapij, his per paludes, & nemora domus ſunt, non proceræ quidem materiæ, ſed denſæ & dumoſæ. Secundum iſtos Sugambri Germani conſiſtunt. Huic fluuiatili regioni toti ſupereminent Germani alteri, quos Sueuos appellant, qui potentia & hominũ frequentia, reliquos antecellunt, à quibus qui eiecti, in interiorem nũc Rheni partem confugerunt. Alij quoq; per alia loca, potentatu ualentes manent, bellorũ incendia excipientes, ſemper, cum primi in perniciẽ † tracti ſint. Ex Treuiris autẽ, & Neruijs, Senones & Rheni ſua in occaſum habent domicilia. Inſuper & Atrebati, & Eburones. Cæterũ Menapijs ad mare proximi ſunt Morini, & Belloaci & Ambiani, & Sueſiones, & Caleti, uſque ad Sequanæ amnis exitũ. Morinorũ ager & Atrebatorum, & Eburonũ, & Menapiorũ eſt per quàm ſimilis. Sylua enim eſt procerarum arborum, permagna quidem, uerum haud magnitudine tanta, quã tam rerum ſcriptores tradidere, ſtad. milibus quaternis, eam uero Arduennam uocitãt. At contra bellorum impetus, ſpinoſos dumorum ramos inuicem texentes, irruptiones occludunt, nonnullis in locis etiam uallos defigentes, in interiora ſeſe ipſi excipiunt, profunda paſſim inhabitãt nemora, per paludes etiã quaſdã paruas tenent inſulas. Abundantibus itaq; hymbribus, tutiſſima habebant receptacula, areſcentibus uero locis in ditionem facile redigebantur. Cæterũ his annis omnes intra Rhenum incolentes per pacis ocium, Romano obediunt imperio. Circa Sequanam fluuium ſunt & Pareſij, qui in ipſo fluuio inſulam habent, urbemq; Lucotociam, & Meldi, & Lexouij, Oceano uicini. Super omnis autem eius tractus incolas, Rhemi dignitate præcellunt, metropolim Duricortoram frequentiſſimam habent ciuitatem, Romanos accipentes ductores. Poſt iam dictos populos, reli

m ij qua

Eluetij.
Mediomatrici
Tribocchi.
Iuraſſus nunc dictus.
Edui.
Lingones.
Leuci.
Aruerni.
Carnuti.
Liger.
Triuagri.
Vibij.
Neruij.
Menapij.
Sicambri.
Sueui.
† τῶν πρώτων ἀεὶ καταλυομένων.
Treuiri.
Senones.
Atrebati.
Eburones.
Morini.
Belloaci.
Ambiani.
Sueſiones.
Caleti.
Arduenna.
Pariſij.
Lucotocia.
Meldi.
Lexouii.
Duricortora.

Belgæ. Veneti. Venetorum nauigia. τοὺς χώμους ἐμβόλοις.

qua Belgarum est natio ad Oceanum, è quibus Veneti sunt, qui aduersus Cæsarem nauali certamine cõtenderunt, ij enim emporio freti, parati erant Cæsaris cursum in Britanniam interrumpere, quos haud difficulter superauit, non † utique rostratis usus nauibus. Eorum nanq; naues lignorum crassitudine erant confectæ, sed uentorum impetu in se delatas, Romani milites excipiebant, falcatis hastis carbasa diuellentes. Ob uentorum enim uiolentiam, ex alutis consuta erant, pro rudentibus quoque cathenas intenderant, lata uero faciunt tabulata, proras puppesq; celsas è querna materia, cuius abundans illis est copia. Id autẽ propter maris æstuaria. Quocirca tabularum iuncturas strictim non conserunt, sed rarius hiantes dimittunt, quas inde algis constipant, ne ligna caloribus inter remulcandum aperiantur. Sunt enim algæ natura humidiores, quercus aũt arida omni carens pingue dine. Hos ego Venetos esse opinor, à quibus Veneti sinum colentes Adriaticum in coloniam deducti sunt. Reliqui enim ferè omnes in Italia Galli è Transalpina Gallia commigrarunt, sicuti Boij & Senones. Verum propter nominis similitudinem, Paphlagonas esse dictant. Hæc autem non affirmauerim, de huius enim generis rebus ipsa satis est coniectura. Sismij inde sunt, quos Pytheas Timios nominat. Hi procumbens admodum in Oceanum promontorium habitant, non tantum tamen, quantũ & ille & illius sequuti fidem tradidere. Quæ locum autem inter Sequanam, & Ligerin gentes tenent, eæ partim Sequanis partim Aruernis propinquæ sunt. Vniuersa uero natio, quam hæc ætas Gallicã, uel Gallaticam nominat, Martis studio, & animorũ ardet impetu, cõserendæ pugnæ alacritate impigra, alioqui simplex, & nulla morũ malignitate degens. Ea propter si quis eos irritet, aduersus militare uolentibus, mansueti atque tractabiles fiunt. Nam quo in tempore, & quo in loco, quáque ex occasione, quispiam illos lacessierit, eos in discrimen paratos habuit, præter uim & audaciam, nullum ad prœlia ferentes adiumentum. At enim † persuasione adducti, utilitati facile cedũt, unde ad studia & disciplinas animos applicant. Ex corporum autem magnitudine, ipsa uis inest. Ex gentium uero multitudine, in unum ex facili frequentes cõueniunt, simplicitate atque rigore attracti, propinquis maxime condolentes, quos per iniuriam uiolatos uiderint. Hoc uero tempore cuncti pacem agitant, subiecti & ad Romanorum edicta uiuentes, à quibus in potestatem redacti sunt. Cæterum antiquis ex tẽporibus hæc de Gallis accepimus, ex permanentibus adhuc confinium Germanorum legibus. Natura enim & ciuilibus institutis, ij persimiles, & cognatione inter se coniuncti, uicinũ colunt agrum, quem Rhenus amnis separat, paria † maxima ex parte cuncta ferentem, sed Germania magis ad Arctum exponitur, si australes ad australes partes, & septentrionales ad septẽtrionales iudicaueris. Quam obrem eorum facilius desolationes contingit euenire, cum gregatim inferantur, & totus simul exercitus, & uniuersis potius excitetur habitaculis, cum ab alijs ualidioribus eijciantur. Hos Romani minori negotio, quàm Hispanos subiugarunt. His enim antea bellum inferre incipientes, nouissime finierunt, illos autem medio in tempore cunctos debellauere penitus, qui intra Rhenum, Pyrenæósque montes iacent. Nam qui gregatim totis copijs irruebant, gregatim simul debellabantur. Hispani uero prœlia

Algæ natura.

Veneti unde.

Boij. Senones. Paphlagones. Sismij. Timij.

Gallatæ. Galliorũ mores

† μετὰ περιστάσεως. i. citra periculi obeundi respectũ

† Lapsus hic interpres. ὅσοι δὲ εὐμεταχείριστοι γίγνονται τοῖς καταστᾶσι μεθέλκουσι. i. unde se tractabiles moderatuq; faciles præbẽt primo cuiq; ducẽ se eorũ imperatorẽq; profiteti.

† παραπεσόντες. i. temere persuasi.

Germania.

† παραπλήσια.

lia partiti, uires uti depositum seruabant, alij alio tempore alijsq; in partibus, latrocinandi more belligerantes. Sunt igitur omnes natura bellaces, equitatu quàm peditatu longe præstantiores. Ab hisce Romanis optimus adest equitatus, sempérque spectantes in Boream, atque Oceano propiores, conserendis pugnis audaciores. E quibus summos Belgas asserũt esse, per gentes quindecim diuisos, intra Rhenum ac Ligerin uergentes, ad Oceanum domos habentes. Solos tamen aduersus Cimbrorum, & Teutonum Germanorum impetum obsistere nequeuntes. Belgarum fortissimos Belloacos esse dicunt, post istos Suessiones. Quam uero numerosa, horum mortaliũ frequentia sit, uel eo patet indicio, quod ex Belgis qui ferre arma prius poterant. ccc. milia censeri dicebantur. Dicta est & Eluetiorum, & Aruernorum & sotiorum multitudo. E quibus ingens mortalium uis apparet, & mulierum uirtus ad procreandos, educãdósque filios. Sagis uestiuntur, comásque nutriunt, prolixis utuntur fœminalibus, pro tunicis uero scissos gerunt cum manicis amictus, uix pudenda natésque uelantes. Lana quidem aspera, cæterum oblongis uillis, unde & hirsuta texunt sagula, quæ lænæ uocantur. Veruntamen Romani spectantibus ad septentrionem regionibus, greges urbanis admodum lanis in pelle nutriunt. Armatura pro corporum proceritate æqualis. Gladius longus à dextro depẽdens latere, clypeus longus, hastæ ad proportionem, & Meris peltæ genus est, idest iaculi. Arcubus etiam plerique utuntur, & fundis. Est & illis sparo † similis fustis, qui non è falarica, sed è manu iaculatur, cum telo certiorem infligat ictum, quo in aucupijs potissimum utuntur. Hanc etiam in ætatem uulgo humi cubant, cœnitantes in stramentis assident, plurima cum lacte illis æsca, carnibúsque multifariam, præsertim suillis, & recẽtibus & salitis. Sues autem in agris uersantur, & proceritate & robore & celeritate præstantes, adeo ut insueto cuipiam accedenti, non minus quàm luporum periculum ingruat. Domicilia & pluteis & cratibus, ad testudinem habent, & quidem permagna, multis impositis lacunaribus. Tam copiosi illis, & ouium & porcorum greges sunt, ut hinc & sagorum & salsamentorum abundantia, non solum Romæ, sed etiam pluribus Italiæ partibus suppeditetur. Plurimas ciuitatum primores gubernant, ducem unum primis tẽporibus, ad annum diligentes, sicut & in bello unus à multitudine designabatur Imperator. Nũc uero ut plurimum Romanorum edictis parent. Illud in eorum concilijs peculiare obuenit. Siquis alio concionante, uel tumultuetur, uel obstrepat, minister stricto occurit ense, & minitabundus silentium imperat, qui si non desierit, secundo ac tertio idem factitat, denique tantum abscindit è sagulo, ut quod residuum est, reddatur inutile. Cum alijs quoque permultis hoc est commune Barbaris, ut uirorum ac mulierum, contraria nostris permutent opera. Apud omnes tres passim nationes eximio in honore sunt, Bardi, Vates, Druidæ, Bardi quidem laudationibus rebúsque poëticis studeant, Vates autem sacrificiorum naturalíumque causarum curæ dediti, Druidæ præter causarum naturalium studia, moralem disciplinã exercent. Iustissimi autem omnium opinione, ideo & priuata & publica iudicia eorum fidei mandantur, adeo ut rem etiam bellicam antea iudicarent, & Martem collaturi, illis iubentibus desisterent. Capitis quoque iudicia horum sententiæ permittebantur, cúmque horum est abundantia, & agri fertilitatem fore existimant.

Belgæ.

Belloaci. Sueßiones.

Gallorum habitus, arma.

Lænæ.

Meris.

† γρόσφῳ ἐοικός.

Suillæ carnes salsæ. Suũ ferocitas.

Gallorum audiendi studiũ.

Bardi. Vates. Druidæ.

Immortales animas & mundum,& hi & alij esse asserunt,ignem & aquam aliquando superaturos. Simplicitati atq; animo sitati eorũ multũ ineſt imprudentiæ simul, & superbiæ & ornamentorum studiũ. Etenim aurea illis sunt gestamina,collo quidem torques,manibus autẽ & lacertis armillæ, dignitatis † honores, tinctas gestãt uestes,& auro pictas, qua ex leuitate uictores quidem intolerabiles sunt, uicti autẽ stupidi uidẽtur. Amentiæ quoq; Barbarici mores adsunt,& quod Borealibus plurimum gentibus accidit,suaptæ nationis ignoratio. E prælio decedentes ceruicibus equorum,hostium capita suspendunt,eaq; domum delata,ut sint spectaculo, postibus affigunt. Posidonius autem scriptum reliquit,cum hæc primum multis spectaret in locis,ob rerum insolentiam obriguisse, postmodum ex assuetudine,æquiore tulisse animo. Illustrium autem uirorum capita cedrinis condientes odoribus,peregrinis ostentant Nec tantidem auri redimi dignabantur. Ab hisce uero rerũ obscœnitatibus,fœdisq; sacrificiorum & diuinationum ritibus,mori nostro contrarijs Romani prorsus eos auerterũt. Nam hominẽ † diuinationi destinatũ in tergo feri entes,ex ipso impatientiæ afflictandiq; modo, uaticiniũ capiebant. Imolabãt autẽ Druidis nequaq; absentibus. Alia quoq; humanorum sacrificiorũ genera tradũtur. Quosdã enim sagittis cõfigebant,& intra sacras ædes patibulo suffigebant. Magnam etiã è fœno chorto statuã apparantes,eiq; lignũ iniectantes,pecoraq;& uarias immittentes beluas atque homines holocaustum faciebant. In Oceano autem insulam paruam non longe in pelago exitu Ligeris amnis præiacentẽ esse inquit,eã inhabitare Samnitarũ mulieres, Bacchi numine afflatas, ipsas quidem deum istũ propitiantes,& festis ritibus & alijs sacrorũ formis exorantes. Virũ nullum insulã ingredi, cæterũ mulieres ipsas trajicientes uiris cõmisceri,rursusq; reuerti. Annui moris esse, ut templũ eodẽ die detegãt, denuoq; tegãt ante solis occasum,unaquaque pondus afferente,cuius uero pondus exciderit,eam ab reliquis dilacerari. Particulas autem baiulantes,nõ ante cessare,quàm rabies ipsa cessauerit. Semper aũt euenire,ut aliqua id passura cadat. Multo autem fabulosius id, quod Artemidorus asserit,de coruis accidere. Portum enim quendam in Oceani littoribus esse scribit, quem duorũ coruorũ uulgo nominant, in eo quidẽ duos apparere coruos,dextris albicantes alis. Qui igitur ulla de re cõtrouersantur, illuc accedere,in sublimi loco posita tabella, utrinque seorsum in ipsa lagana collocare. Ipsas dehinc aduolãtes alites, partim commanducare,partim dissipare, cuius autem lagana dissipentur,illum uictorem euadere. Hæc quidẽ fabulosius memorat. De Cerere uero atq; Proserpina uersimiliora dicit. Insulam Britanniæ proximam in qua similia Samothracibus, Cereri & Proserpinæ sacrificia fiunt. Huic etiã fides est adhibenda, Arborẽ in Gallia nasci,fico simillimã,fructũ aũt corno similẽ gignere,unde pharetræ fabricantur. Eam si incidas,lœtalẽ succũ effundere,ad inungẽdas sagittas utilem. Illud etiã diuulgatũ est, Gallos omnes cõtentionis auidos esse. Penes eos dedecus non esse putatur,cũ adolescẽtes uigẽtibus † annis minime parcũt. Ephorus tã late Galliæ magnitudinẽ excedere tradit, ut quam nũc uocamus Iberiã, plurima illius spatia Gallis,usq; Gades attribuat. Homines ipsos Græci nominis amatores declarat. Multa præterea de illis peculiariter asserit, quæ huius tempestatis hominibus haud sanè respondẽt,Hoc etiã illorũ est propriũ ut laboribus agitẽtur, ut macilẽti sint

† οἱ ἐν ἀξιώματι. i. qui in dignitate constituti sunt.

† κατεσφαγμένου.

Samnitarum mulieres.

Coruorũ portus.

Arboris mirũ.

† φιλάκμους. Galliæ magnitudo

Galli philelliines.

sint,uentresq; minime propendeant. Quisquis item iuuenis zonæ mensurã excedat multari. Hæc quidẽ de Transalpina Gallia. Britanniæ forma triangula est, eius latus ubi ad longitudinem maximum est, Galliæ è regione opponitur, neque minus neq; productius. Est enim stad. circiter iiij. miliũ,& ccc, aut cccc, Latus utrũque & Gallicum, ab Rheni eruptione,usq; ad Arctica Pyrenæi montis excurrẽtia saxa ad Aquitaniam,& Cantij & Rheni ostijs oppositum. Quod quidẽ orientem maxime solem prospectans Britanniæ signum,usq; ad extremas insulæ rupes,in occasum cõtra Aquitaniã,montẽq; Pyrenæũ est. Hæc quidẽ à Pyrenæis mõtibus ad Rhenum minima distantia est, quandoquidẽ maxima dicta est stad v. milium. At acclinationem quandam esse à parallela flumini locatione credendum est,ex utraq; ad montem parte inflexione quadam facta,ad extrema in Oceanũ uergentia. Quatuor uero quibus ex cõtinenti assidue in insulam utuntur, interualla sunt, quæ ab egressibus amnium extant, Rheni uidelicet ac Sequanæ, Ligerisq; & Garumnæ. Illis autem qui uicina loca tenẽt, ascensuris ex Morinis confinibus Menapijs non autẽ ab eius ostio enauigatio est. Quibus quidem Itium uicinum est, quo nauali usus est diuus Cæsar,cum in insulam cursum solueret. Intendentibus autẽ iã tenebris ascendens, postridie eius diei,horam circiter quartam,applicuit stad. ccc. ac. xx. cursum conficiens. Frumenta uero deprehendit per rura. Maxima planè pars insulæ campis constat & arbustis,sunt etiam nonnulli per agrum tumuli, tellus frugifera,pecore abundans,auro,argento, & ferro. Hæc ex ipsa efferũtur insula, pelles quoq; atq; mancipia,canes etiam ad uenandum aptissimi. Galli his quidem indigenis ad belligerandum plurimũ utuntur. Virorum quidem statura supra Gallos procera,sed non adeo flauente coma,corpora uero laxiora,quod proceritatis in dicium est. Vidimus nos Romæ puberes longissimi corporis,indigenis semipede cessiores, lingua balbutientes. In cæteris non pulchris admodũ † lineamentis in cõsistendo. Moribusq; partim Gallis similes partim simpliciores magisq; Barbaris. Quidam lactis abundantes,cõficiendi casei,per imperitiã prorsus sunt ignari,colẽdorum hortorũ & ruris operũ imperiti. Potentatus habent inter se,& instar Gallorũ quorundã,in gerẽdis bellis immanes ut plurimũ. Eorũ urbes sunt nemora,latissimos enim cyrcos deiectis obstruunt arboribus, ubi constructis tugurijs, & ipsi pariter & armenta stabulãtur,nec multum quidẽ ad tẽpus hymbriferũ aërẽ magis q̃ niualem esse cõstat. Per serenitates autẽ nebulis late occupãtur,adeo ut die tota, tribus tantũ aut quatuor horis circa meridiẽ ipsum solẽ aspiciãt. Hoc idẽ Morinis & Manapijs,eorũq; finitimis cõtingit. Diuũ Cæsarem bis in Britãniam trãsisse cõstat,unde re nulla quidẽ magnifice gesta, è uestigio reuenit. Nec lõgius introgressus insulã,cũ inter Barbaros in Gallia milites q̃ suos ortæ seditiões essent, Accessit etiã magna classis amissio,uehemẽtibus aquarũ inundatiõibus,& decremẽtis plena luna. Duabus aũt uictorijs cõtra Britãnos re bene gesta potitus,cum duos tantũ militũ ordines traiecisset,acceptis obsidibus,magnũ seruorũ numerũ, ingentemq; prædã reportauit. Hoc tamẽ tẽpore quidã eius loci principes legatiõibus & obseruãtijs,Augusti Cæsaris amicitiã cõparãtes,in Capitolio dona deis obtulerũt, & uniuersam ferè insulã Romãis propriã,familiarẽq; instruxerũt. Vectigalia grauia tolerant,siue hinc res in Galliã importent,siue illinc exportẽt. Hæc aũt sunt eburnea

Britanniæ forma, & situs.

Itium.

Britãnorũ mores, statura.

† τἄλλα οὐκ εὐγράμμους τῇ συσκάσει. i. cætera dispositione nõ perum de composita.

Morini.

Cæs. in Britãnia.

Britãni Romanis subiecti.

m iiij uasa,

Andropophagi. *Polyphagi.* *Thule.*

uasa, forfices, monilia, & ex electro, & uitrea supellex, & alia huius generis mercimonia. Adeo ut ad insulæ custodiã, nullo iã opus sit præsidio. Nõ enim plus ordine uno militũ, uel equitatu aliquo indiget, ut ab ipsis tributa exigantur, æqualiter † enim est impositum uectigal. Vniuersa uero impensa, collectis inde pecuniis, pars exercitui constituitur. Tributorum nãq; solutionem impositorum comminui necesse est. Simul & periculis occurendum est non nullis, si adacta sit uiolentia. Sunt & aliæ circa Britanniam insulæ quædam paruæ, cæterum ei annexa magna est Ibernia, ad Septentrionem expolita, prolixa, sed amplissimam latitudinẽ habens, de qua nihil dicere manifestum habemus, hoc duntaxat excepto, quod longe magis q̃ Britanni siluestres, illius sunt incolæ, Andropophagi, ideſt hominũ carne uescentes, manducones'q; magni. Defunctos etiã parentes esse, in eximia honestatis parte ponunt. Nec minus alienis in propatulo uxoribus immisceri, matribus etiam atq; sororibus. Horum etiam quæ commemoramus, dignos fide testes, non sanè habemus. Atqui commanducandorum hominum morem, Scytharum esse traditur. In obsidionalibus quoq; necessitatibus idẽ factitasse, Galli & Hispani, alíq; cõplures dicuntur. De Thule item obscura est historia, propter eius in ultima loca remotionem, hãc siquidem super omnes fama uulgatas, magis atq; magis ad Septentrionem expositam locant. Cæterum ea quæ de hac ipsa déq; uicinis illis locis Pytheas scripta reliquit, figmenta esse, per celeberrimas regiones nobis'q; notissimas, constat. Verum cum de his plurima (ut superius diximus) mẽtitus sit, & de remotioribus magis mentitus apparet. Veruntamen ijs, quæ ad cæli rationem, & Mathematicam speculationem attinent, satis commode usus uidetur, de rebus potissimum frigidæ zonæ propinquis, de fructibus, déque animalibus mansuetis, partim omnimodam sterilitatem, partim raritatem exponens, milio reliquisque caulibus, & fructibus, atque radicibus ali, apud aliquos frumenta nasci, mel'q; produci, & hinc potum sumere. Triticum autem, quia soles puros non habent, intra laxas domos, congestis eò spicis, triturare. Areas cum sole careant, & pluuiæ inundent, reddit prorsus inutiles. Postquàm de Transalpina Gallia, déq; tenentibus eam regionem gentibus, scriptum est, de ipsis iam Alpibus, déque earum habitatoribus, déinde de uniuersa dicendum est Italia. Eundem igitur in describendo seruant ordinem, quem ipsa locorum natura suppeditat. Alpes profecto ipsæ, non quidem à Monœci portu (ut plerique referunt) sed ijsdem ex locis, à quibus Apennini montes, incipiunt. Ad Genuam Ligusticum emporium, & Sabatia, uada nuncupata, quæ paludes sunt, Apenninus quidem à Genua Alpes uero à Sabatijs initium capiunt. Inter Genuam uero & Sabatios ducenta ac sexaginta stad. intersunt. Inde post. ccc. & lxx. stad. Albigaunus est oppidum, cuius incolæ Ligures Ingauni appellantur. Ex hoc loco ad Monœci portum stad. cccc. & lxxx. Quo in medio urbs ingens est Albion Intemelium, cuius habitatores Intemelij uocantur. Ab his'ce nominibus indicium ponunt, quod à Sabatijs Alpes primordium habent. Alpia enim prioribus seculis, uocabatur Albia, quemadmodum & Alpionia. Nanque hoc tempore in Iapodes, mons excelsus horum ultima attingens & Alpes ipsas, Albium nominant, perinde ac eousque extendantur

† *Græce legitur hũc in modũ.* ἐργάσομαι δὲ καθίσατο πᾶμτὸ ἀνάλωμα τῇ στρατιᾷ τοῖς προσφερομένοις χρήμασιν, ἀνέσκηψε μᾶσθαι τὰ τέλη φόρου ἐπιβαλλομένου, ἅμα δὲ νέῳ κινδύνῳ ἅπασαν τάρτιναᾳ βίαᾳ ἐπαγομένῃ. *Quæ sic uertẽda erãt. Cõstituta autem fuerat impensæ ratio pro modo tributorũ, alioqui minui uectigalia necesse si tributa insuper imparẽtur, q'si uis inferretur periculũ foret ne ad defectionẽ sollicitarentur.*

Alpes. *Apenninus.* *Genua.* *Sabatia uada.* *Sabatii.* *Albigaunus.* *Albion.* *Alpia.* *Iapodes.* *Parentũ uoratores.*

dantur Alpes. Cum igitur Ligures, partim Ingauni, partim Intemelij sint, eorum coloniæ ad mare deductæ, una quidem Albium Intemelium, quasi Alpiũ, altera uero diuisæ magis Albigaunum uocantur. Hisce duabus nationibus Ligurum, quas ante dixi, Polybius unam Oxybiorum, & alteram Decietarum adiungit. Hoc litus uniuersum à Monœci portu, usq; Thusciam cõtinuum, omnino sine portubus est, exceptis paruis quibusdã stationibus ad iactandas anchoras minus ineptis. Imminent immanes rupes atq; præcipites, quæ iuxta mare angustos relinquunt transitus. Qui Liguriam habitant, ut plurimum ex pecore uictum agitant, lacte ordeacea'q; potione, maritimis ex locis, ac montanis pastum quæritantes. Materiam uero ædificandis nauibus frequentissimam hic montes habent, arbores'q; maximas, adeo ut in quibusdã crassitudinis diameter octonis inueniatur pedibus. Plurima etiã ad uarios usus, & fabricanda mortaria, nec ad conficiendas mensas deteriora, quæ omnia ad emporium Genuã comportantur, pecora itẽ pelles'q; & mella. Cõtra uero oleum & uinum Italicũ exportant, quod quidem illis modicum, ac picatum & austerum est. Hic equi & muli nascuntur, quos gegenios uocitant, hinc Ligusticæ tunicæ, hinc sagula. Abundat etiam apud eos Lingurium, quod electrum quidam appellant. Non multi admodum equo militant, pedites uero, in tumultuarijs præsertim pugnis, optimi, æreis autẽ utentes parmis, unde cõiecturã dedere, sese origine Græcos esse. Monœcus præterea portus statio quædã est, non magnarũ nõ multarum capax nauiũ, tẽplum habens Herculis, cognomento Monœci, quoniam is in eo habitet solus. Porro Massilienſis adnauigatio, ipso ex nomine hucusque uidetur extendi. Ab antipoli uero, paulo plus stad. cc. abest, hoc ex loco Massiliam usq;, & paulo ulterius gens Sallyum incumbentes tenet Alpes, & nonnullas ipsius litoris rupes, cum Græcis promiscue. Prisci autem Græci Sallyes ipsos Ligures uocant, regionem'q; Ligusticam, quam Massilienses habitant. Posteri uero Galli, Ligures uocauerunt planitiem ipsam usque Luerionem atque Rhodanum. Ex qua ipsi incolæ, non modo peditatum, uerum etiam equitatum mittere solebant, in denas diuisi partes. Priores hos ex transalpinis Gallis in potestatem redegere Romani contra istos, contráque Ligures bellum diuturnum protrahentes, cum ipsis transitum in Hispaniam occludere conarentur, qui per littus habendus esset. Nam terra marique, frequentissima illorum fuere latrocinia, tantóque ualebant robore, ut uix adductis etiam magnis exercitibus, tutum transeũtibus iter extiterit. Octogesimum uero cum eis belligerantes ad annum, difficulter effecerunt, ut publice permeantibus, uia ad stad. xij. latitudinem laxaretur. Tamen postea fractis uniuersis, ipsi terrore incusso, gubernandi formulas imposuere. Post Sallyes tenent Albienses, & Albœci, & Vocontij montana in Septentrionem uergentia. Vocontiorum regio ad Allobrogas usque protenditur. Ii profundas in montanis ualles habent, memorabiles quidem, neque ulla ex parte uallibus quas tenent illi, deteriores. Allobroges itaque & Ligures sub Prætoribus in Narbonensem proficiscentibus agrum instruuntur. Vocontij autem, uti Volcas diximus, ad Nemausum iure suo instructi tenentur. Cæterũ qui inter Varum, & Genuã incolunt, Ligures, ijdẽ in Italicorũ numero sunt, ad mare pertinentes. Ad montanos autẽ quidam præfectus equitũ sicut & ad reliquos omnino Barbaros, mittitur. Post Vocũtios Siconij sunt, &

Ingauni. *Intemelij.* *Albium.* *Ligures.* *Oxybii.* *Decietæ.* *Arborum crassitudo.* *Gegenii.* *Lingurium.* *Monœcus.* *Herculis Monœci templum.* *Sallyes.* *Ligures.* *Luerio.* *Sellyum Ligurũq; latrocinia.* *Albienses.* *Albœci.* *Vocũtii.* *Allobroges.* *Ligures.* *Siconii.*

Tricorii. Meduálli.

& Tricorij deinde Medualli, excelſos habentes uertices. Eorum igitur rectiſſimũ in ſublime cacumẽ ſtad. centum aſcenſum habere traditur, rurſum hinc ad Italiæ terminos, deſcenſum patere aiunt. Supra uero nonnullis in locis admodum cauis, lacus eſt ingens, & fontes duo non multum inter ſe diſtantes, è quorum altero amnis effunditur Daruentius nomine, per confragoſa ſeſe in Rhodanum loca præcipitans. Contraria uero de parte Durias, ſeſe immiſcet Pado, per Salaſſos, intra Alpes illabens Galliæ. Ex altero longe humilior ipſe Padus per hos locos editur, multus ac celer, progreſſus autem maior, mollior q; efficitur. Nam multis ex amnibus incrementum excipit, potiſſimum ubi modo ad plana accedit, & latius extẽditur, diffuſus circunflectitur, & curſum ſegnem reddit, Iámque ampliſſimus, Adriaticũ irrumpit pelagus, cunctos Europæ fluuios, præter Iſtrum, magnitudine exuperans. Adiacent Medualli, maxime ubi Rhodanus, & Iſar confluunt. Ad alteram uero uergentem in Italiam partem, ex montibus dictis, Thaurini, gens Liguſtica reliquiq; Ligures habitãt, Horum ager eſt, quẽ Ideonni, & Cottij dicunt. Poſt iſtos & Padum Salaſſi ſunt. Super quos quidem in cacumine Ceutrones, & Catoriges, & Varagri, & Nantuatæ, lacusq; Palamena, per quem Rhodanus effertur, & fluminis ipſius fontes. Nõ longe autem ab iſtis ſunt Rheni fontes, & mons Aduallas ex quo in ſeptentrionem Rhenus excurrit. Et diuerſa ex parte Aduas, in lacum Larium iuxta Comũ intrans. Supra Comum ad Alpium radicẽ, Rhæti iacent, & Vẽnones, ad orientem uerſi. Alia ex parte Lepontij, & Tridentini, & Stoni, & alij complures populi parui, Italiam tenentes, qui ſuperioribus annis inopes latrocinabantur. Hac autẽ ætate, aut deleti ſunt, aut manſuetiores facti penitus, ut cũ antea trãſcenſus per eorũ mõtes pauci & difficiles eſſent, nunc multis ex locis per eos mortales, & tuti & tranſitu faciles, propter eorum apparatum habeãtur. Auguſtus enim Cæſar, ad latronũ delendas inſidias, magnum quantũ licuit, uiarũ apparatũ appoſuit. Non enim propter uaſtiſſima petrarũ ingentium præcipitia, ubiq; naturã uiolare fas fuerat, cum hinc quidem ſupra uias imminerẽt, hinc autem irruerent. Adeo ut per parua ab ingredientibus euitari diſcrimina nequeãt, incũbentibus in tã profundas fauces caſibus. Ibi uero aliquas ad partes, adeo limes anguſtus eſt, ut & uiatoribus, & iumẽtis, præſertim inſuetis, uertiginẽ oculorũ afferat. Sinu aũt indigenæ tuto geſtẽtur. His igitur nulla præſtare licet remedia, neq; glacialibus cruſtis, quæ ſuperne & quidẽ lubricæ illabẽtes, uniuerſam occupãt ſemitã, & in ſubiacẽtes extruunt ualles. Frequẽs enim ſuper glaciem glacies, inuicem incumbit ingruentibus maxime niuibus, anteq; inſuperficie omnino ſolibus diſſoluãtur. Salaſſorum quidẽ regio magna eſt, profundã utrinq; uallẽ, agrũq; claudentibus rupibus, eorũ etiam pars in ſuperiora extẽditur cacumina. Illis itaq; q ex Italia ſupra mõtes poſiti ſunt, una per uallẽ iã memoratã uia eſt. Inde bifariã diuiditur, una quidẽ per Pœninũ (ſic enim dicitur) ducit per Alpiũ ſummitates, iumẽtis inacceſſibilis. Altera per Ceutrones prolixior. Tellus Salaſſorũ aurifodinas habet, quas Salaſſi cum olim potentia ualerent poſſidebãt, ſicut & ingrediendi dominiũ obtinebãt. Magnam quidem illis opem ad effoſſiones ærarias aurũq; diluendũ Durias fluuius afferebat. Quocirca multis in locis aquæ ductus partiẽtes cõmunẽ alueum exinanibant, quod cum ipſis ad auri uenandi conquiſitionem cõduceret, reliquos ſua colentes arua, rigationibus deſti-

Daruentius. Durias. Padi ortus. Thaurini. Ideonni ager. Cottij ager. Salaſſi. Ceutrones. Catoriges. Varagri. Nantuatæ. Palamena la. Rheni fontes. Aduallas. Aduas. Rhæti. Vennones. Lepontii. Tridentini. Stoni. Salaſſi. Pœninus. Aurifodinæ Salaſſorum.

deſtitutos contriſtabat, cum fluuius tantis ſuppeditare terris potum nequiret, quia ſuper dextrum haberet alueũ. Eam ob cauſam aſſidua inuicẽ prælia gẽs utraq; cõſerebat. Potitis inde rerũ Romanis, Salaſſi quidem & auriſicium ſimul, & agrum amiſerunt. Verum montium iura tenentes, adhuc aquã publicanis, & aurifodinas capeſſentibus uenundabant. Aduerſus iſtos uero propter publicorum uectigaliũ auariciã, aſſiduæ diſceptatiões gerebãtur. Hoc pacto Romanis qui prætores aut lorũ præfecti mittebãtur, occaſiones ſemper abunde præſtabãtur, quibus bella ſuſciperẽt. Poſtremo ad hæc uſq; tẽpora nũc impugnati, nunc ſoluto bello Romanis cõciliati, potẽtes tamẽ erant, & multis damnis ab ipſis latrocinãtibus affecti ſunt, qui per eorũ montes traiecerunt. Quippe à quibus Decimus Brutus, ex Mutina fugiẽs, data uiritim drachma, ſeſe redemerit. Meſſala quoq; cũ iuxta illos hyemaret, pro raptis ad cõburendũ lignis, itemq; ad haſtilia tironibus exercẽdis, ulmis, pretium pendere, coactus eſt. Hi quoq; mortales quãdoq; Cæſaris pecunias diripuerũt. Factisq; † ſemitis, aut iunctis ponte fluuijs, præcipites exercitibus rupes commoditatẽ apponebant. Poſterius Cæſar Auguſtus eos funditus deleuit, & uniuerſos ſub corona uenundedit, ad Eporædiam, Romanorum coloniam deportatos. Quam ideo inhabitandam curauerunt, ut Salaſſis præſidium eſſet. Pauliſper autem obſiſtere ibidem potuere, quo ad extincta eorum natio eſt. Cæterorũ quidem corporũ milia ſex & tringinta cenſa ſunt, qui autem ferre arma poterant, octo milia impleuẽre. Terentius Varro Imperator cunctos illos acie uictos, ſub haſta uendidit. Tribus Romanorũ milibus Cæſar Auguſtus miſſis, urbem Auguſtam habitandã tradidit, quo in loco Varro caſtra iam habuerat. Nunc autem finitima regio, uſq; ad ſumma montiũ cacumina pacata uiuit. Vniuerſa deinceps montana pars, in Orientem & in Auſtrum uergens, à Rhætis Vindelicisq; tenetur, Boijs, Eluetijſq; confinibus, nã eorũ campis imminẽt. Cæterum Rhæti ad Italiã uſq; pertinent quæ ſupra Veronam & Comum eſt. Vinum Rhæticum inter Italica egregie cõmendata non ſanè inferius, in mõtanis illorũ radicibus naſcitur. Ipſi autẽ ad ea uſq; loca quæ Rhenus ſecat extendũtur. Huius autẽ nationis ſunt Lepuntij, & Camuli, atq; Vindelici, & Norici, & mõtana exteriora tenent maiori ex parte cũ Brencis & Tenauis, his iã Illyricis. Iſti finitimas Italiæ partes omni tẽpore, & Eluetiorũ, & Sequanorũ & Boiorũ, & Germanorũ incurſabãt. Etenim ferociſſimi inter Vindelicos Licattij Clautenatij, & Vẽnones cẽſebãtur. Rhætorũ aũt Rhucãtij, & Cotuantij. Eſtiones uero & Brigantij ad Vindelicos pertinẽt. Eorũ oppidũ eſt Secantiũ, & Cãdobunũ, & Licantiorum, ueluti arx quædam Damaſia. De horum ipſorũ ſæuitia latronũ in Italos, tale quiddam memoriæ proditur. Cum uicum aut urbem quandam in ditionem traxerint, non modo puberes, uerũ etiam infantes mares trucidant, nec in hiſce cõquieſcunt, uerum etiam prægnantes mactant mulieres, quaſcunque illorum uates marem concepiſſe dicerent. Poſt iſtos propiores ſinũ Adriaticum ad Aquileiam nõnulli Norici, Carniq; tenent. In Noricis & Tauriſci ſunt. Horum omnium impudentiſſimas incurſationes repreſſit Tiberius & eius frater Druſus æſtate una. Vnde annus agitur tertius & triceſimus, ex quo quieti ordinatim tributa pendunt. Per tota Alpium ipſarũ montana, quidam terrarum extant tumuli, qui commode coli ualeant, uallesq; bene conditæ, maiorem tamẽ partem, præſertim ad uertices, ubi

Salaſſorum latrocinia. D. Brutus. Meſſala. † δι ὕδατος ὃν περικρημνους ἐπέβαλον σφισι πρόσθοις, πρὸ φασιν ὡς δόλο ποιοῦντες ἢ ὅτι φυρῶντες τὰ ταμοὺς. i. Homines iſti præcipitia quoq; inexercitũ deturbarunt hoc prætextu quaſi uias põtesq; reficerent. Eporædia. Auguſta urbs. Rhæti. Vindelici. Boij. Eluetij. Lepuntij. Camuli. Brenci. Tenauij. Licattij. Clautenatij. Vennones. Rhucantii. Coruantii. Eſtiones. Brigantii. Secantium. Candobunum. Damaſia. Latronum feri tas. Norici. Carni. Tauriſci. Tiberius. Druſus.

ubi latrones consistebant, incultam & infructuosam fuisse constat. Idque tum propter illorum artes, tum propter telluris asperitatem. Ex uictus igitur, & rerũ cæterarum inopia, illis interdũ parcebant hominibus, qui campos habitabant, ut qui eis cibum suppeditarent, haberẽt. E contra illi resinã, picem, tædã, ceram, caseum, mel retribuebant, quorum quidem eis copia supererat. Super Carnos uero Apenninus mons incumbit, lacum habens, in amnem Isaram confluentem, qui rapto secũ Atage altero flumine effertur in Adriaticum sinum. Eodem autẽ ex lacu fluuius alter in Istrum labitur, quem Atesinum uocant. Ister enim ab hisce montibus in multa diuisus capita sumit originem. Excelsa enim Alpium capita continua hactenus extenduntur, & unius montis faciem exhibuerunt, remissa inde & inclinata, plures in partes & plures in uertices attolluntur. Primum est horum trans Rhenum & lacũ in orientẽ uergens, mediocriter sublime dorsum, quo in loco Istri fontes iuxta Suenos, & Hercyniam siluam sunt. Alia sunt cacumina in Illyricum atq; Adriaticũ sinum conuersa. E quibus est iam dictus mons Apenninus, & Tullum, & Phlygadia & subiacentes Vindelici, à quibus Dura Clanesq; & alij cõplures, per ualles excurrentes fluuij in Istri alueum intrant. Porro Iapodes circa hos habitant locos, gens Illyricis Gallisq; commixta, & penes istos est sublimitas. Iapodes igitur uirorum florentes robore antea, & utroq; ex montis latere domicilia habentes, ab Augusto tandem Cæsare, summo cum labore debellati sunt, cũ late latrocinijs inualescerent. Ipsorum autem oppida Metulum, Arupenum, Monettium, Vendũ, post hos urbs Segestica, in plano sita, iuxta quam Rhenus ipse præterlabitur, in Istrum influens. Vrbs ipsa aduersus Dacarũ bellum opportune sita est. Ocra uero humillima prorsus Alpium pars est, ubi Carnis adiungitur, quâ ex Aquileia onera plaustris, ad Pãportum (sic enim appellant) deuehuntur, stad. non ultra. cccc. iter est. Inde per fluuios ad Istrum usq; uectãtur locaq; huic uicina. Pamportus enim amnis ex Illyrijs nauigabilis defertur. Intrat autem Saum, ut facile in Segestanam oram, & Pannoniam, & Tauriscos delabatur. At uero in Saum irrumpit Ogdolapis ad urbẽ, amboq; sane nauigabiles, ex Alpibus fluentes. Habent autem Alpes equos agrestes, & boues, utq; memoriæ tradidit Polybius, peculiaris formæ beluam gignunt, habitu quidem ad cerui staturã, collo dũntaxat excepto & uillis, in quibus capro perquàm similis est, geritq; sub mento carnis globum ad palmi magnitudinem capillosum, crassitudinem pro equini pulli cauda habentem. Vbi uero ex Italia supra conscenderis, uia in exteriorem Galliam, & ad Septẽtriones est, quæ per Salassos ducit Lugdunum. Ea uero bifariã est, altera quidẽ prolixior plaustro permeabilis per Ceutrones, altera uero recta, & angusta, cõpendiariaq; per Pœninũ. Cæterum Lugdunum in medio, instar arcis, situm est, cum ibi amnes cũfluant, & partibus omnibus propinquum sit. Ea propter Agrippa hoc ex loco partitus est uias, unam quæ per Cemmenos montes, usq; ad Antones, & Aquitaniam, aliam ad Rhenũ, tertiam ad Oceanum, & Balloacos, & Amianos, quarta ducit in agrum Narbonẽsem, littusq; Massiliense. Omissa autem sinistra in parte Lugduno, terrisq; in ipso imminentibus Pœnino rursus est conuersio, cum Rhodanum traieceris, lacúmue Lemãnum in Eluetiorum campos. Hincq; transitus est ad Sequanos, per Iuram montẽ, & ad Lingones, perq; hos ad utrunq;, & ad Rhenum, & ad Oceanum biuium scinditur.

Apenninus.
Atax.
Atesinus.
Istri fontes.
Tullum.
Phlygadia.
Dura.
Clanes.
Iapodes.
Metulum.
Arupenũ.
Monettium.
Vendi.
Segestica urbs
Ocra.
Pamportus fl.
Saus.
Ogdolapis flu.
Alpiũ belua.
Lugdunum.
Agrippa.
Lemannus lacus.
Iuramõs.
Lingones.

Poly-

Polybius scriptum reliquit, suis temporibus aurifodinas in Tauriscis Noricis, maximeq; penes Aquileiam inueniri, adeo natura optimas, ut cum à superficie terræ duos ad pedes solum detraxeris, fossile confestim aurum inuenias. Fossam autem non ultra pedes xy. esse. Aurum ipsum per se partim purum esse, ad fabæ aut lupini magnitudinem, octaua tantum parte decocta, partim uero maioris indigere † digestionis, ualdeq; utilissimæ. Adiutantibus autem Barbaros Italis, bimestri tempore, è uestigio auri prætium tertia parte † carius uenijsse totã per Italiam. Quod quidẽ ubi Tauriscisensérunt, eiectis adiutoribus soli uenundedere. Hac uero tempestate, uniuersas aurifodinas in Romanorũ esse potestate. Cæterum hoc in tractu, sicut & in Hispania, fluuij aurea ferunt † grana, ultra fossile, haud tamen tantum. Hic idem uir, cum de Alpiũ magnitudine, & sublimitate differeret, maximos Græciæ montes comparat, Taygetũ, Lycæum, Parnassum, Olympũ, Pelion, Ossam, Thraciæ uero Aemũ, Rhodopen, Dunacem, quorũ singulos, inquit, diei unius itinere, expeditis facile uiatoribus ascendi posse, & uno circuiri die, Alpes autem ne die quinto quidem ascendi posse. Longitudo autem est stad. milibus duobus & cc. quod ad campos attinet. Transitiones uero tantum quatuor nominat, unam quidẽ per Ligures, Tyrrheno mari proximã, aliam deinde per Taurinos, quâ transmisit Annibal, tertiã deinde per Salassos, quartam per Rhætos, omnes præruptas atq; præcipites. Lacus cum alios permultos in montibus esse, tum uero tris ingẽtes exponit, ex quibus Benacus stad. quingentum longitudinem habet, latitudinem uero xxx. de quo Mintius amnis effluit. Súbinde alter Verbanus, longitudinis quidem stad. cccc. latitudo uero angustior quàm prioris, emittitq; fluuium Aduam. Tertius est Larius, longitudinis ferè stad. ccc. latitudinis xxx. amnem ejcit Ticinum sanè grandem, omnes autem in Padum influunt. Hæc quidem de montibus Alpinis dicenda tantum habemus. Ex radicibus autem Alpium iam incipit Italia.

Aurifodinæ præstãtissimæ Tauriscorum.
† τὴν δὲ δόσιν χωνίας πλείονος, σφόδρα δὲ λυσιτελοῦς ὡς πρὸς μικρὰ δεῖσθαι ἐπεξεργασίας.
† ἐνωνόπερον.
i. uilius.
† ψῆγμα. i. auri scobẽ uel auriramẽtum quod sic etiam ab Herodoto appellatur.
Alpiũ cũ Græcæ montibus comparatio.
Benacus.
Mintius.
Verbanus.
Adua.
Larius.
Ticinus.

ARGVMENTVM QVINTI LIBRI.

QVinto uolumine describuntur, quæ ab Alpium radicibus sunt usq; ad fretũ Siculum, sinumq; Tarentinũ, ac Posidoniatem, atq; Pæstanũ. In his hæ regiones sũt, Venetia, Liguria, Picenũ, Lucania, Thuscia, Roma, Cãpania, Apulia. Insulæ etiã quotquot in Italico mari à Genua ad Siciliã sitæ sunt, enumerantur.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER QVINTVS.

Italia.

POst infimas Alpiũ radices, eius quã hac ætate Italiam uocant, initiũ est. Nanq; maiores Italiam, quæ ab Siculo freto, usq; in sinum Tarentinũ & Posidoniatem progressa est, Oenotriã appellabant. Nomen aũt obtinens usq; ad Alpium radices processit. Assumpsit etiã ab ora Ligustica, Vari fluminis confinia, marisq; proximi à Thusciæ finibus, Istriæq; usq; Polã. Opinari uero cuipiã licet, priscos Italos felicitate florentes, in cõmunionẽ deuo casse finitimos, atq; hũc in modũ auctis deinde uiribus, in Romanorũ imperiũ peruenisse. Tandem uero atq; ex quo Romani in regni societatẽ & in ciuitatẽ Italos uocauere, decretũ est & Gallis Cisalpinis, & Venetis idem honoris impartire, uniuersosq; Italos Romanos uocare. Permultas insuper colonias partim prioribus annis, partim posterioribus emittere, quibus meliores alias nõ facile dixerim. Vna igitur forma Italiã omnem geometrica ratione complecti, haud in procliui est. Atqui † extremitates illius in austrũ, & Hibernos ortus excurrentes, triangulas esse cõmemorant, eius uerticem ad euripum Siculũ produci, basin autẽ Alpes habere. Concedere uero latus alterũ in freto finiri Siculo, & Tyrrheno allui pelago, cæterũ formã rectis descriptã lineis, proprie triangulam appellant. Hic aũt Bases, & latera rotunda sunt. Quod si cõcedendũ esse dixerim, lineæ circularis formam esse ponendũ est, basin inq; & latera. Concedatur & lateris huius obliquitas, quæ uergit in ortũ, reliqua minus apte dixerũt, cũ latus unum à sinu Adriatico usq; in fretũ præsupponant. Latus aũt absq; angulo lineam appellamus. Absq; angulo uero est, cũ partes aut inuicem nõ uergũt, aut nõ multũ. Verũ ab Arimino ad Iapygiam extremitatẽ, & ab Siculo freto ipso, ad extremitatem eandem, permultũ inclinantur. Eundẽ in modũ se habere arbitror & sinus Adriatici latus, & Iapygiæ. Cũ enim inuicem concidant ad Arimini & Rhauennæ locos, angulũ efficiunt, sin autem nequaq; angulũ efficiunt, circunferentiã saltem efficiunt nõ exilem. Quapropter si hoc unũ latus existit, haud sanè recta est è sinu ad Iapygiam nauigatio. Reliquum uero his ex locis ad fretum latus alterũ describit, ne hoc quidẽ rectũ, sic quadrangulam potius, q̃ triangulã figurã esse diceres, cæterũ nullo pacto triangulam nisi uelis abuti. Verũ confiteri præstat, quod figuræ quæ geometrica ratione mensurari

Itali.

Italiæ forma.

† καίτοι, quãquàm.

Latus.

surari nequeat, nõ facile circunscribi traditio potest. Particulatim uero hunc in modum dicere possumus, quo inferior Alpium pars curua & sinuosa est, concauitates in Italiam uersas habens. Ipsius aũt sinus partes mediæ ad Salassos existũt. Extremitates uero conuersionẽ habent, hinc quidẽ usq; ad sinus Adriatici ultimas oras, hinc uero ad maritimã Ligurũ regionem usq; ad Genuam, Ligusticũ emporium, ubi rupes Apennini Alpibus copulantur. Cõtinuo aũt subiacet nõ mediocris quidẽ campus, latitudine ac longitudine sanè per stad. c. duumq; milliũ. Latus eius in meridiem spectans, & Venetorũ littore clauditur, & montibus Apenninis usq; ad Arminum & Anconem peruenientibus. Ii enim à Liguria inchoantes, in Thusciam irrumpunt, angusta dimittentes littora. Dehinc ubi paulatim mediterraneã in regionem secesserint, cũ ad Pisanũ consistat agrũ, in ortũ & Adriaticũ sinũ cõuertuntur, usq; ad Arimini & Anconis loca, per lineam rectã, Venetorũ sese littoribus applicantes. Cisalpina igitur Gallia hisce terminis includitur. Littoris quidẽ longitudo ad ccc. stad. & milia sex habet ipsis cum montibus, latitudo uero paulò minus stad. mille. Reliqua Italia angusta quidem & oblonga, in duos excurrit uertices. Hinc quidẽ in Siculũ fretũ, hinc autẽ ad Iapygiã, utrinq; uero stringitur, & ab Adriatico sinu, & à Tyrrheno mari. Est aũt Adriatici sinus forma ipsi Italiæ perq; similis magnitudine. Quã Apennini montes terminant, & utrunq; mare usq; ad Iapygiã, terramq; sinu Tarentino, & Posidoniate circundatã. Maxima enim utriusq; latitudo stad. est circiter mille ac ccc. longitudo uero nõ multò minus sex millibus, reliquũ est quantũ Brutij, & plericq; Lucanorũ obtinent. Polybius refert maritimam ipsam ex Iapygia usq; in fretũ, itinere quidem pedestri, stad. tribus millibus esse, & Siculo pelago allui, cursu uero maritimo quingentis stad. minus, mõtes autem Apennini, ubi Arimini & Anconis loca attigerunt, Iapygiæ latitudinẽ à mari ad mare terminare, rursus deflexionẽ accipientes, totã in longũ regionem secare. Iam usq; in Picentes & Lucanos, nõ multum ab Adriatico sinu distare. Cum uero Lucanis propinquant, ad alterũ mare inclinantur. Dehinc uero per Lucanos & Brutios excurrunt ad Leucopetrã agri Rhegini terminantes. Hæc igitur de uniuersa huius ætatis Italia, talem in formã dicta sunt, denuo aũt singula susципientes, dicere de singulis particulatim conabimur, & ante omnia de subiecta Alpibus regiõe, dicemus. Est aũt felix admodũ campus, & fructuosis collibus uarius, hunc mediũ ferè Padus diuidit, eaq; regio, hinc Cispadana, hinc Transpadana dicitur. Cispadana quidem montibus adiacet atque Liguriæ, reliqua uero Transpadana est. Ea uero loca hic Ligurũ atq; Gallorũ gentes inhabitant, tum in montibus, tum in campis cõmorantiũ, hinc Gallorũ, Venetorumq;. Galli quidẽ hi Trãsalpinis cognati & cõsanguinei sunt. Cæterũ de Venetis duplex est sermo, quidã enim eos à Gallis eiusdem appellationis, oceani accolis colonos esse, memoriæ prodiderunt. Nõnulli è Venetis, qui post bellũ Troianum, cum Antenore salutẽ assecuti, cursum huc è Paphlagonia tenuere, descendisse affirmant, hoc usi testimonio, sua in alendis equis industria quæ hoc omnino tempore defecit. Antea uero summo apud illos in honore fuerat, ab illorũ imitatione, qui ad creandos ex equabus mulos studiũ agitabãt, Cuius rei meminit Homerus.

ἧς ἐνετῶν, ὅθεν ἠμιόνων γένος ἀγροτερέων. Iliad. B.

Alpes.

Gallia cisalpina.

Adriaticus sinus.

Iapygia.

Leucopetra.

Cispadana regio.

Veneti unde.

Muli præstantes.

Mularum genus è Venetis quæ robore præstent.

† σωίσασθαι. *Equæ Venetæ.*

Dionysius quoque Siciliæ tyrannus hinc alendorum semen equorum † constituit, quos ad equestre certamen tollebat. Adeo ut per Græcos equinæ prolis Venetæ nobilitas maneret, & ad longa tempora propago ipsa famam uendicaret. Tota itaq; regio fluminibus atque paludibus maxime Venetia referta est. Huic adest & maris conditio. Nam solæ partes istæ ex nostro ferè mari similes † oceano casus habent, & pares illi crescendi & decrescendi uices gerunt. Vnde maior campi pars marinis aquis plena stagnat, fossisq; & aggeribus, sicut Aegyptus inferior, diductis irrigatur riuis, ac partim exiccatur, & rusticorum cultu fructuosa est, partim nauigationibus cõmoda. Vrbiũ uero pleræque insularũ modo cinguntur, aliæ quadam ex parte alluuntur. Quæ supra stagna mediterraneæ iacẽt, mirificam ex fluuijs nauigandi cõmoditatem sursum habent. Ex quibus in primis Padus est. Maximus enim sæpenumero hymbribus crescit ac niuibus. Is multas diffusus in partes, eruptionibus occultũ efficit ostium, haud ingressu facilis, at peritia mortalium uel difficillima superat. Priscis igitur, ut dixi, temporibus plurimæ Gallorũ gentes fluuiũ incolebant, è quibus amplissimi fuerant Boij, Insubres, & qui olim cũ Gæsatis, Senones, Romana per impetũ potiti sunt urbe. Hos Romani posterioribus annis funditus deletos perdiderunt, Boios uero è finibus eiecerũt. Inde migrantes circũ iacentes Istro locos cum Tauriscis habitarunt, bellũ assidue cõtra Dacos gerentes, donec ea gens funditus extincta est. Agrum uero qui ad Ilyrium pertinet, pascendis ouibus idoneũ, uicinis reliquerunt. Insubres hac etiam ætate sunt, qui Mediolanum metropolin habuere, ea quidẽ pridem uicus erat, omnes enim uicatim habitabant, hac uero tempestate eximiæ dignitatis trans Padum ciuitas est, quodã modo Alpibus finitima. Et propinqua Verona est, amplissima & hæc ciuitas. His inferiores Brixia, ac Mantua, & Regium, & Comũ. Hæc mediocris erat colonia, cæterũ Pompeius Strabo, Pompeij magni pater colonos in eam restituit. Quam incumbentes Rhæti uastauerant. Inde C. Scipio tria hominum milia insuper adiecit, postmodũ diuus Cæsar quinq; inquilinorũ milia ad inhabitandũ deduxit, è quibus quingenti illustrissimi fuere Græci. Hos etiam ciuitate donatos, in habitatorũ numero descripsit. Haud tamen ibidem domicilio habuere, sed oppido nomen relinquentes, & Nouumcomum appellantes, Nouocomenses oppidanos uocauere. Huic finitimus loco Larius lacus est, quẽ Aduas fluuius auget, inde amnẽ Padũ ingrediens. Fontem uero in Adula monte habet, ubi & Rhenus, hæc supra paludes longè habitata sunt. Patauiũ aũt propinquũ est, cunctas eius regionis urbes excellens. Nuper quidẽ in ea censi sunt quingenti equestris ordinis uiri, antiquis aũt annis. c. & xx. militũ milia misisse cõstat. quàm uero ciuitas ipsa & uirorũ probitate & artium bonitate floruerit, magnitudo cũ aliarũ rerũ maximo apparatu Romã missarũ, tum uero pannorũ & uestimentorũ omnifariã mercatura declarat. A mari sursũ habet nauigationẽ, fluuio per paludes delato. cc. & .l. à magno portu stad. portus autem ipse, eodem quo fluuius nomine, uocatur Medoacus. Intra paludes urbs maxima Rhauẽna posita est, tota ligneis cõpacta ædificijs, aquis diffusa, põtibusq; ac lembis peragrata. Cum à mari fiunt inundationes, non mediocrem accipit maris partem, adeo ut uniuersa cœnositas, hinc fluctu marino, hinc fluminibus

† ὁμοιοπαθῆ τῷ ὠκεανῷ.

Padus.

Boij. Insubres. Gæsatæ. Senones.

Mediolanum.

Verona. Brixia. Mantua. Regium. Comum. Pomp. Strabo

Nouocomẽses. Aduas flu. Adula mons. Patauium.

Medoacus. Rhauenna.

bus alluentibus tetrum medicetur odorem. Hoc pacto igitur saluberrimus cõperitur locus. Vnde gladiatoribus educandis, ac exercitatione erudiendis, hunc idoneũ magistri locũ designauerunt. Inter cætera eius loci mirabilia illud est, quod palustribus in locis aër innoxius est, quemadmodũ ad Alexandriã Aegypti paludis uitium æstate propulsatur, propter amnis incrementũ, simul etiã euanescẽte cœno. Quid quod uitibus euenit q̃ admirabile? eas palus creat, celeriter perficit, & multũ fructũ edit, annis uero quuttuor aut quinq; corrũpuntur. Altinũ quoq; in palude est, similẽ Rhauennæ sitũ habens, quo interuallo Butriũ Rhauẽnæ castellũ est, & Spina, hoc quidẽ tempore uiculus, at quondã Græca ciuitas, & quidẽ celebris in Delphis Spinensium thesaurus cõmonstratur, aliaq; de ipsis memoriæ mandata sunt, nempe apud quos maris erat imperium. Eam (ut traditur) unda maris alluerat, nunc locus lxxxx. à mari stad. distans, in mediterranea iacet. Rhauenna à Thessalis condita perhibetur, cum aũt Thuscorũ iniurias ferre nequirẽt, Vmbros quosdam ultro assumpserunt, qui & hoc tempore urbem inhabitant, ipsi uero domũ rediere, hæc aũt maiori ex parte paludibus ita continentur, ut inundationes habeant, Epiterpum, Ordia, Adria, & Vcetia, & alia huius generis oppidula. Quæ cum minus à paludibus uexentur, modicis sursum nauigationibus mari uicina sunt. Adriam quidẽ inclytam ciuitatem fuisse memoriæ proditũ est, à cuius nomine, modica trãspositione sumpta, & sinus appellatus est Adriaticus. Aquileia sinui proxima à Romanis condita est, incumbentibus imposita barbaris. Ad eam flumine aduerso onerarijs nauigatur nauibus, per Natisonem fluuiũ plus stad. lx. Gentes ad Istrum Illyricæ ad ipsum subuehuntur emporiũ. Cõuectant aũt res hi sanè maritimas, uinũ ligneis dolijs, quæ palustris imponunt, oleum præterea, illi aũt mãcipia, pecora, pelles. Extra Venetiæ quidem fines Aquileia est, quæ flumine ab Alpibus descendente disterminatur, per quod sursum nauigatur stad. mille & cc. ad urbem usq; Noreiam, ubi Cn. Carbo, collatis aduersus Cimbros signis, re infecta discessit. Locus aũt est ad purgandũ aurum natura idoneus, nec minus ad ferri fabricas. In ipsoq; sinu Diomedis est templum, opus sanè memorabile, & Timauus portus, & lucus miro decore, septemq; adsunt fluuiatilis aquæ fontes, mare mox irrumpentes, lato & profundo sanè fluuio, è quibus reliquos uno dũtaxat excepto, salsas habere aquas, Polybius autor est, locumq; ipsum maris fontẽ, & matrem ab indigenis uocari. Timauus (ut ait Posidonius) è montibus delatus, decidit in profundũ, deinde infra terram absorptus stad. circiter. c. & xxx. erumpit in mare. De Diomedis aũt potentatu hoc in mari, & Diomedeæ testantur insulæ, & quæ in Daunia gẽte, & circa equestre Argos memoriæ prodita sunt, de quibus quoad historiæ utile futurũ est, scriptis aperiemus. Reliqua uero permulta fabulis uulgata, uel ficta alium in modum absint. Sicuti quæ ad Phaëthontem & sorores Heliades, in populos conuersas arbores, circa amnem Eridianũ, qui nullibi terrarũ existit, cũ uicinus Pado dicatur. Itemq; ferẽtes electra insulas, ante amnem Padũ iacentes, in quibus & Meleagrides sint. Horũ enim nihil in locis ipsis extat. In Venetis sane quidam Diomedi insignes existunt honores. Nam candidus illi imolatur equus, duo præterea luci monstrantur, alter Iunoni Argiuæ, alter Dianæ Aetoliæ dicatus. Insuper fabulantur, in hisce lucis feras ita mansuescere, ut cerui lupis aggregentur, aduentantiumq; hominũ eas ma-

Altinum. Butrium. Spina. Spinensiũ thesaurus.

Rhauennæ cõditores.

Epiterpum. Ordia. Adria. Vcetia

Adriaticus sinus. Aquileia. Natiso.

Noreia. Cn. Carbo. Diomedis templum. Timauus.

Maris fons & mater.

Heliades. Eridanus. Electrides insulæ. Meleagrides Diomedi equus. Ferarum mansuetudo.

nus demulcentes pati. Quod si quas canes insectentur, ubi huc cõfugerint, ab insectatione cessare. Fama uero est, celebrem admodũ fuisse quempiã, qui in faciendis uadimonijs, studio nõ mediocri teneretur, qua ex re, & hominũ iocis carperetur. Is igitur in uenatores fertur incidisse, qui irretitũ haberent lupũ, & illis per iocum rogitantibus, uellét ne pro lupo uadem se constituere? ut illata ab eo damna persolueret, sic è retibus beluam dimissuros. Fideiubere sese cõfessus est. Emissum deinde lupum magnũ equarũ armentũ agitantem, nullo notatũ cauterio ad fideiussoris stabulũ adduxisse. Eũ recepta gratia, equabus lupi notã inussisse, & inde lupiferas nominasse, uelocitate magis q̃ pulchritudine præstãtes. Cuius successores & signũ & nomen, equarũ generi seruasse, utq; solis eis stirps ipsa legitime perduraret, fœminam nullam alienare consuesse. Equinã hinc præcipue celebritatis progeniem extitisse. Hac uero tempestate (ut diximus) omnis huiusmodi rei defecit exercitatio. Post Timauum, Istrorũ usq; Polam, littus est, quæ Italiæ adiacet, in medioq; Tergeste castellũ est ab Aquileia, c. lxxx. distans stadijs. Cæterũ Pola in sinu, portus formã habẽte sita est, paruas quidem uerũ fructuosas & portuosas præ se ferente insulas. Priscũ autem est id Colchorũ ædificiũ, qui aduersus Medeam immissi fuerant. Ii uotorum impotes, & fugæ desperatione soliciti,

τῷ μὲν φυγάδων ἡ ἐνίαυσι γραικὸς,
ἄτὰρ κείνων γλῶσσας ἐνόμιζε πόλας. id est.

Græcorum quidem lingua exulum,
Colchorum uero sermone Polam appellauere locum,

Vti Callimachus cõmemorat. Regionẽ igitur Transpadanam incolunt Veneti & alij usq; Polã, super Venetos Carni & Cenomani & Medoaci & Symbri, è quibus nomini Romano hostes extiterũt aliqui. Verũ Cenomani, Venetiq; socia iunxerunt arma, & ante Annibalis expeditionem, quo tempore Boios & Insubres bello persequebantur, & annis posterioribus. Cispadanã uero obtinent plagã uniuersam alij, quantã montes Apennini ad Alpes circundant usq; Genuã & Sabatios. Plurimũ aũt Boij & Ligures & Senones & Gæsatæ possidebãt, at eiectis inde Boijs deletisq; Gæsatis atq; Senonibus, Ligurũ natio restat, & Romanorũ coloniæ. Romanis aũt & Vmbrorũ immixta gens est, & aliquibus in locis Thuscorũ. Vtraq; enim horũ gens, prius q̃ Romanorũ amplificaretur imperium, inuicem de prioris loci dignitate decertabant. Et mediũ inter utrosq; Tiberim fluuiũ, in † seipsos faciles traijciebant. Quod sicubi ullas bellorũ incursiones alteri in alteros gerebant, reliquis certamen erat, ne eadem ad loca egredientes desisterent. Igitur Thuscis aduersus incolas Padi barbaros exercitũ emittentibus, acre bene gesta, cum nõ longe quidem post per quandam mollitiẽ rursus fusi effugissent, alteri aduersus eiectores exercitũ ductitarunt. Postea de locorũ imperio per successionẽ quandã propugnantes, multas colonias partim Thuscorũ partim Vmbrorũ effecerunt. Plures tamen Vmbrorũ, nam ij propiores erãt. Rem inde Romani suscipiẽtes, missis passim colonijs, & priora coloniarum genera conseruarunt, & nunc uniuersi Romani sunt. Nec minus autem Vmbri quidam dicuntur & Thusci, quemadmodum Veneti, Ligures, & Insubres. Cis Padum uero, circumq; Padum celeberrimæ sunt ciuitates, Placentia, & Cremona, media in regione propinquissimæ, inter has & Ariminum

Fideiussor pro lupo.
Lupi insolita fides.
Lupiferæ equæ
Istri pop.
Tergeste.
Pola.
Veneti.
Carni.
Cenomani.
Medoaci.
Symbri.
Gæsatæ.
Vmbri.
Thusci.
† ῥᾳδίως ἐπὶ θάτερα διαβαινομ ἀλλήλοις. *i. citra negotiũ utriq; ad alteros traijciebant.*
Placentia.
Cremona.

minum sunt Parma, Mutina, Bononia. Propè Rhauennã in harũ medio exigua quædã iacent oppida, per quæ iter est Romã, Acara, Rhegiũ, Lepidũ, Nacri, Campi, ubi quotannis forũ conficitur. Cliterna, Forũ Corneliũ, Fauentia, Sina, Isapi fluuio propinqua & Rhubiconi. Hæc proxima sunt Arimino. Est aũt Ariminũ Vmbrorũ colonia, sicut & Rhauenna. Verũ utraq; Romanos accepit inclinos. Habet aũt Ariminũ portũ, & eiusdẽ nominis amnẽ, è Placẽtia Ariminũ stad. sunt mille & ccc. Supra Placẽtiã uero ad Cottutæ cõfinia, intra miliaria sex & xxx. urbs Ticinũ est, & simili uocabulo præterfluens amnis Padũ ingrediẽs. Habet & tractus ille Clastidium, atq; Derthonẽ & aquæ† distanti, pusillũ in transitu. Recta uero ad Ocelũ uia præter Padũ, ad Duriã flumẽ est, magna ex parte limosa, cõplurimos alios habens fluuios, quorum Druentia miliaria circiter lx. habẽs. Hinc Alpes iam, & ager Gallicus. Ad montes aũt Lunæ incũbentes urbs est Luca, ubi plerisq; uicatim habitant, regio tamẽ probitate uirorũ floret, & robur militare hinc magnũ educitur, & equitũ multitudo, ex q̃bus senatus militares capit ordines. Est autẽ Dartho ciuitas insignis, & mẽtione digna, medio inter Placentiã & Genuã itinere iacẽs, ab utraq; cccc. distans stad. Hac in uia est Custodia & Iellia. Ex Placẽtia uero Ariminum distantia dicta est. Sed Rhauennã per Padũ nauigatio est dierũ duorũ, noctiumq; totidem. Magna intra Padũ pars paludibus obtinebatur, per quas Annibal magnis difficultatibus iter fecit in Thusciã. Cæterũ Scaurus deductis ex Pado usq; in Parmensiũ agrũ fossis, nauigationibus cõmodis paludes ipsas exiccauit è cãpis. Per Placentina siquidẽ arua Trebia Padũ influens, alijq; item cõplures ante fluuij ultra modũ plenius stagnãt. Hic ille Scaurus est, qui per Pisas & Lunã usq; Sabatios uiam strauit Aemiliã, & hinc per Derthonẽ. Alia uero est Aemilia, quæ Flaminiã excipit. Eodem enim in consulatu M. Lepidus, & C. Flaminius collegæ fuerunt, uictores aũt Ligurũ strauere, hic quidẽ Flaminiã è Roma per Thusciã & Vmbriã, usq; Ariminũ, alter reliquã porrò usq; Bononiã, & ex ea in Aquileiã, propè Alpium radices, ducto per gyrũ circa paludes opere. Huius regionis terminus monstratus est, quã Cisalpinã nuncupamus Galliã. Ad reliquã Italiã & montes Apẽnini Thusciæ imminẽtes, & Aesis amnis, & postremo Rubico, utriq; Adriaticũ intrantes pelagus. Horũ uirtutẽ locorũ, tum ipsa hominũ probitas testatur, tum oppidorũ magnitudo, tum uero diuitiarũ amplitudo. Quibus omnibus huius regionis habitatores Romani, cæteris antecellunt Italis. Nanq; telluris istius cultura immodicos ac diuersos inducit fructus, & nemora tantum habent glandium, ut educãdis hinc porcorum gregibus, maxima ex parte Romanus alatur populus. Egregie uero ferendo milio, ob feracium aquarum abundantiam frugifera est, quod famis remedium est permaximum. Contra tempestates enim uniuersas, aẽrisq; malignitatem resistit, & nullo deficere potest in tempore, licet frugum cæterarũ sterilitas inualescat. Quid de pice, q̃ admiranda productio? Quanta uero uini sit ubertas, uasa ipsa pronunciant, è lignis nanq; fabricata, domiciliorum magnitudinem excedunt. Suppeditat enim ingens illa picis copia. Loci autem Mutinenses & Scutanæ adiacentes fluuio, mollia & lõge alijs omnibus præstantiora ferunt uellera, Ligures autem & Insubres aspera, è quibus magna Italiæ pars domesticis indumenta cõficit. Mediocria uero Patauini, è quibus pretiosi tapetes & gausapia texuntur, & hoc stragu

Parma.
Mutina.
Bononia.
Acara.
Rhegium.
Lepidum.
Nacri.
Campi.
Cliterna.
Forũ Corneliũ
Fauentia.
Sina.
Isapis flu.
Rhubico.
Ariminum.
Ticinum.
† ἐκουσίσας τέλλα, *Aquæ distatella, Plin. eandem appellat Aquæ Statyellorum.*
Clastidium.
Aquæ stadellæ
Duria flu.
Druentia.
Luca.
Dartho.
Custodia.
Iellia.
Annibal.
Scaurus.
Trebia.
Aemilia uia.
Flaminia uia.
M. Lepidus.
C. Flaminius.
Aesis flu.
Milij usus.
Vasorum magnitudo.
Gausapia.
Vellera pretiosa.

læ ueſtis genus utrinq; uillos eminentes habens,uel una tantũ è ſuperficie.Hiſce in locis,nõ eadẽ nũc quæ olim metallorũ ſtudia & cura, forte quia in maius ex Trãſalpinis Gallis & Hiſpanis lucra proueniunt. Superioribus uero annis opera dabatur,cum Vercellæ aurifodinã haberent,& in Ictumulorum uico,& alio huic uicino. Vterq; uero Placẽtiæ finitimus eſt.Hæc quidẽ prima Italiæ particula,Hactenus circuitus dictus eſt. Secunda exponatur Liguria,in ipſis Apenninis mõtibus, inter Galliam,ſic enim uocatur hoc tempore, atq; Etruriam ſita, nihil deſcriptione dignum habens, niſi quod uicatim uitam agunt, terram arantes aſperrimam, fatigantesq; ligonibus,imò uero ſaxa incidẽtes,ut Poſidonius inquit. Tertij ſunt hiſce continentes Thuſci,campos uſq; ad amnem Tiberim poſſidẽtes, quos ad ſolis ortum maxime fluuius alluit,donec pelagus intret. Parte aũt ex altera, Tyrrheno atque Sardonico mari ſunt confines. Ex Apenninis montibus Tiberis effluit,atque pluribus augetur amnibus,partimq; per ipſam excurrit Etruriã,deinceps autem ipſam diſterminans,primũ quidem ab ea diuidit Vmbriam,poſtea uero Sabinos & Latinos,Romæ ad littus uſq; finitimos.Adiacent aũt modo quodã ipſi fluuio,& Thuſcis in longitudine & latitudine inter ſe pares. Ad Apenninũ uero Adriatico uicinũ pelago ſeſe habent,primi quidem Vmbri,poſt eos Sabini,poſtremi Latium habitantes,cum omnes à flumine initium capiant. Latinus igitur tractus inter Oſtiæ littus & Sinueſſam urbem & Sabiniã iacet. Eſt aũt Oſtia urbis Romæ nauale,quo Tiberis erumpit,eam præterlabens, extenditur aũt in longum,uſq; in Campanũ agrũ & Samnitũ montes. Sabinia uero inter Latinos, Vmbros q; iacet,extenditur & ipſa ad Samnitũ mõtes,propinquior Apennino ad Veſtinos, Peligno s,& Marſos. Cæterũ in Sabiniæ ac Thuſciæ medio Vmbri iacent, montesq; tranſgreſſi uſq; Ariminũ Rhauennamq; procedunt. Thuſcorum finis ſub ipſis eſt montibus,qui ex Liguria in Adriaticũ ſinum eos quaquã uerſum includũt, à proprio aũt mari capiũt initiũ,atq; Tiberi. Ab his igitur ipſis ſumpto primordio, uniuerſa ſigillatim percurramus. Tyrrhenos itaq; Romani Etruſcos appellant atque Thuſcos. Græci uero hoc eos nomine nominarunt à Tyrrheno Atyos filio,qui ex Lydia colonos hanc in regionem,ſicuti traditur,dimiſit. Atys enim ex prognatis Herculis,& Omphales unus,cum ſterilitate ac fame populũ emittere cogeretur, è duobus filijs ſorte iacta, Lydũ quidem regni ſucceſſorẽ tenuit, Tyrrheno aũt maiorem applicans populũ,foras abire iuſſit. Hanc ille tandẽ ingreſſus oram, de ſuo uocauit nomine Tyrrheniã. Cũq; ædificãdis urbibus Tarcontẽ præfeciſſet, à quo Tarquinij cognomen accepit,ciuitates xij. condidit. Hunc ab ineunte pueritia indolis gratia,caneſcentem fuiſſe fabulantur,tanta iam tũ in eo effloreſcebat ſapientia. Ea igitur tempeſtate,cum uno ſub duce inſtructi eſſent, magna ipſorũ erat potentia. Poſtremis inde temporibus cõcordem illũ regẽdi ſtatũ diſſolutũ fuiſſe,quis nõ ſuſpicetur? & ciuitates ipſas diuulſas,ſic finitimorũ uiribus ceſſiſſe. Haud enim tantam agrorum beatitudinẽ omittẽtes, maritimas latrocinãdo artes inuaſiſſent, alius ad alia conuerſi maria. Quandoquidem ſi cõcorditer conſpiraſſent, nõ modo incurſantes propulſare hoſtes ſatis ualuiſſent,ſed etiã ultro inferre impetus, & longinquas expeditiones factitare. Poſt urbem Romã uero cõditam, Demaratus aduentat, frequentem è Corintho adducens populum,qui à Tarquinienſibus acceptu

Vercellæ.
Ictumuli.
Liguriæ deſcriptio.
Thuſciæ fines.
Tyberis ortus.
Latinus tractus.
Oſtia.
Sabinia.
Veſtini.
Peligni.
Marſi.
Vmbri.
Thuſci.
Tyrrheni.
Hetruſci.
Thuſcorũ origo.
Atys.
Lydus
Tarcon.
Tarquinius.
Demaratus.

ceptus, ex indigena uxore Lucumonem procreat. Is dehinc Anco Marco regi Romano,amicitia deuinctus,adeptus eſt imperiũ, & mutato nomine L. Tarquinius Priſcus uocatus eſt. Hic igitur & pater prius Thuſciã magnis inſigniuerunt ornamentis,ille quidẽ artificũ facultate & copia,qui hominem domo ſubſecuti ſunt,hic aũt præſtitis à Romana ciuitate opportunitatibus. Nãq; memoriæ proditũ eſt, ut triumphalia ornamenta,inſignia q; conſularia, & ſimpliciter magiſtratuũ decora in Romanã urbem à Tarquinijs translata ſunt,& uirgæ & ſecures & tubæ & ſacrorum faciendorũ ritus,ut auguria & muſica,quã Romani ad res pub. uſurpant. Huius filius Tarquinius ſecundus extitit,cognomento Superbus, qui regũ extremus, eiectus eſt è regno,& quem Cluſij rex Porſena,ea Thuſca erat ciuitas,armis reducere conatus eſt. Quod ubi efficere fas non fuit,pace facta,in amicitiã populi Ro. ſummis receptus honoribus,donisq; magnificentiſſimis,abſceſſit. Hæc quidẽ de Thuſcorũ claritate. Quid inſuper Cæretanorũ geſta? Nam & capta urbe Roma redeuntes Gallos in Sabinis aggreſſi,bello armisq; fuderũt ac debellarunt,& quæ illi ab libentibus acceperant ſpolia Romanis,ab inuitis ipſi diripuerunt. Præterea eos qui ad ſe capta Roma confugerant,ſaluos protexerunt,ſimul & æternũ, ac inextinctũ ignem,ſacerdotesq; Veſtales. Romani aũt propter malignos reipub. gubernatores non ſatis illis gratiæ memoriã tenuiſſe uidẽtur. Nam data ciuitate minime illos inter ciues ſcriptos retulere,alios quinimò qbus ius ipſum æquabile cõmunicatum nõ erat,ad Cæretanorũ exterminabant tabulas. Hæc aũt ciuitas magna inter Græcos gloria,cum hominũ fortitudine,tum uero iuſtitia claruit. Nam cũ potentiſſima eſſet,ab latrocinijs prorſus abſtinuit. In Pythij Apollinis templo Agylleorũ nominato,poſitus eſt theſaurus. Nam quæ nunc Cære dicitur,quondã nominabatur Agylla,eaq; à Pelaſgis è Theſſalia profectis condita fertur. Cæterũ Lydis quos mutato uocabulo Tyrrhenos nominabant,aduerſus Agylleos belligerantibus,murũ ſubiens quidam urbis nomen percõtabatur, cui è muro Theſſalus quidam proreſponſo,ſalutem renunciãs, χαῖρε, id eſt ſalue, inquit. Thuſci bonum hoc accipientes omen,captã urbem ſubmutato uocauere nomine. Verũ tam ſplendida,tamq; glorioſa quondã ciuitas,uix dũ hac ætate urbis ueſtigia ſeruat. Vicina ſanè magis fulgent balnea,meliorũ probitate hominũ,quæ uulgo Cæretana uocãtur,propter eos qui ad ea,curandæ ualetudinis gratia proficiſcũtur. Enimuero Pelaſgos gentem uetuſtiſſimã per uniuerſam Græciã,præſertim Aeolicam Theſſaliæ excelluiſſe, cuncti fermè confitentur. Eos originem ab Arcadibus ducentes, uitam militarem delegiſſe,autor eſt Ephorus. Ad quam uitæ inſtitutionem, cum permultos conuertiſſent, idem omnibus uocabulum impertiſſe. Vnde & apud Græcos & apud alios quoſcunq; adijſſe contigit,ingentem conſecuti ſunt gloriã. Nam & Homero teſte Cretæ coloni fuere. Vlyſſes enim Penelopen alloquens,

» ἄλλη δ' ἄλλῳ γλῶσσα μεμιγμένη, ἔνθα μὲν ἀχαιοί,
» ἔνθα δ' ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἔνθα δὲ κύδωνες,
» δωριέες τε τριχάϊκες δῖοί τε πελασγοί. id eſt.

Alia,inquit,aliorum permixta lingua eſt,ſunt Achæi,
Sunt Cretenſes magnanimi,ſunt Cydones,
Trifariam genus Doricum,diuiq; Pelaſgi.

Lucumon.
Tarquinius priſcus.
Triumphalia ornamenta.
Tarquinius Superbus.
Cluſium.
Porſena.
Cæretani.
Cæres origo.
Agylla.
Lydi.
Tyrrheni.
Cæretana balnea.
Pelaſgorũ origo.
Odyſſ. τ.

Argos

Argos Pelasgicum Dodonæus Iupiter.

Argos quoq; Pelasgicũ, Thessalia dicitur, inter eruptiones Penæi, & Thermopylas usq; ad montanum Pindi tractum. Quoniam & istorũ locorum Pelasgi existunt. Iouem Dodonæum quoq; ipse poëta Pelasgicũ nominat.

Iliad. π. » ζεῦ ἄνα δωδωναῖε πελασγικέ.

Pelasgicus Iupiter. Rex ò Iuppiter Dodonæe Pelasgice.

Pleriq; & gentes Epiroticas appellauere Pelasgicas, tanq; illuc usq; extantes. Heroum quoq; nominibus posteriores permultos Pelasgos nuncupantes, ab illis frequentia gentibus indidere uocabula. Nam & Lesbon appellauere Pelasgiã. Et habitantibus Troadem Cilicibus, finitimos Pelasgos nuncupauit Homerus.

Iliad. Β. » ἱππόθοος δ' ἄγε φῦλα πελασγῶν ἐγχεσιμώρων, τῶν, οἱ λάρισαν ἐριβώλακα ναιετάασκον.

Egit Hippothous sæuos per tela Pelasgos,
Qui Lariſſæ habitant lætas nimis ubere glebas.

Ephoro autem autor initio fuit Hesiodus, gentem hanc ex Arcadia originẽ duxisse. Qui diuino è Lycaone gnatos extitisse ait, quem olim Pelasgus procreauit. Aeschylus autem in † ancillis siue Danaidibus, eorum genus ex Argis Mycenarũ extitisse prodidit. Peloponnesum etiam Pelasgiã uocitatam fuisse, testis est Ephorus, Euripidesq; in Archelao, Danaum illum filiarũ quinquaginta genitorem Argos uenientem, Inachi urbem inhabitasse cõmemorat. Quiq; antea Pelasgi nominarentur, ut Danai dehinc uocarentur, lege Græca sanxisse. Anticlides quoq; scriptum reliquit, primos eos Lemnũ, Imbrumq; condidisse, eorumq; nonnullos cum Tyrrheno Atydis filio, in Italiam comites annauigasse. Rerũ quoq; Atticarũ scriptores de Pelasgis tradidere, Athenis fuisse Pelasgos, qui cum instar auium, quo fors uocaret, huc atq; illuc errabundi cõmearẽt, pro Pelasgis pelargi, id est ciconiæ uocarentur ab Athenienſibus. Cæterum Thusciæ longitudinem maximã, à Luna usq; Ostiam, per littus stad. milibus duobus & quingẽtis esse dicit, latitudinẽ per montana minus dimidio. E Luna uero Pisas ultra stad. cccc. esse. Hinc Volaterras stad. cc. lxxx. Rursus hinc Populoniũ stad. cc. lxx. è Populonio ad Cossam fermè Dccc. alij Dc. dicũt. Polybius uero nõ omnia mille cccc. xxx. inquit. Horũ Luna quidem ciuitas & portus est. Græci autem & portum & urbem σελήνης, id est lunæ appellant. Vrbs quidẽ haud sanè magna. Maximus uero & pulcherrimus portus est, multos intra se portus amplectens magnæ profunditatis uniuersos, usq; adeo ut omniũ, qui maris teneant imperiũ, facile fieret receptaculũ, tam late patentis pelagi multos per annos. Celsis uero montibus portus ipse circũcluditur, qui prospectum longè pelagi præbeant. Nam & Sardiniæ, & magna littoris utriusq; pars cernitur. Tãta uero cãdidi & uarij lapidis lucidissimi ac talis effossio est, ut unico inte græ saxo tabulæ, atq; columnæ præbeantur. Vtq; insignia Romanæ ciuitatis opera, urbiumq; reliquarũ, maxima ex parte his ex locis copiã habeãt. Nam cũ mari uicina incũbat effossio, facile lapides euehũtur, quos è pelago subuehẽdos, Tiberis excipit. Aedificijs quoque materiam, laquearia scilicet directa, & procera Thuscia abũde suppeditat, quam confestim è montibus fluuius deducit. Inter Lunam & Pisas, Macræ tractus est, quo Thusciæ atque Liguriæ termino, pleriq; scriptores usi sunt. Pisæ ab ijs conditæ sunt Pisanis, qui è Peloponneso cum Nestore aduersus Ilium

Lycaon. Pelasgus. † ἐρικέτισιν hoc ẽ supplicatricibus potius Tragœdia est Aeschyli, qui etiamnũ hodie extat. Pelasgia. Danai. Lemnos. Imbros. Pelargi. Thusciæ longitudo. Luna urbs. Volaterræ. Populonium. Cossa. Selens. Lunense marmor. Macra flu. Pisæ.

Ilium militarunt. Renauigãtes autem errore dissecti, hi quidem Metapontum, alij uero Pisanum tenuerunt agrum, cuncti Pylij uocati. Duos autem inter amnes siti sunt, in ipsorũ † congressione, Arni scilicet atq; Aesaris, quorũ alter ex Arretio multus delabitur, nõ tamen integer, sed trifariam diuisus, alius ex Apennino. Confluentibus autem illis unum in alueum, adeo mutuo tolluntur altius impetu, ut qui in amborũ ripis extent, inuicem inspicere sese nequeant. Quo fit, ut è mari aduersis nauigari fluminibus necessario nõ possint. Spatiũ aũt aduersæ nauigationis stad. est circiter xx. Traditũ est in fabulis, cum primũ hi amnes è montibus ferri cœperunt, atq; ab indigenis uetitos, ne in unum cõfluentes agros demergerent, pollicitos esse regionem minime demersuros, fidemq; seruasse. Ciuitas autem ipsa felix quondam fuisse uidetur, neq; hoc tempore sanè ignobilis, aut obscura est, propter frugum copiam, saxorũ opera, naualem materiam, qua priscis annis ad maritima utebantur discrimina. Etenim inter Etruscos belli gloria excellebãt, irritabant eos improbi uicini Ligures, lateri semper inhærentes. Nunc uero plus in ædificandis Romæ domibus, uillarumq; magnificentijs consumitur, quibus regiæ ritu Persarum apparãtur. Volaterranus ager mari alluitur, hoc autem modo ædificatum est oppidũ, in profunda ualle sublimis & præceps undiq; collis extat, cuius in uertice planities est, in hac sita ipsius sunt urbis mœnia, ad quam stad. xy. ascensus est ex basi, rupes tota ardua atq; difficilis est. Hic è Tyrrhenis pleriq; constiterunt, & ex proscriptis à Sylla, qui quatuor militũ complentes ordines, biennio per obsidionẽ pressi, tandem per inducias discedentes, locum illum reliquerunt. At Populoniũ in sublimi locatum promontorio in mare prærupto, & Cheronesi faciem habet. Iisdẽ temporibus & ipsa obsidionem accipiens, oppidulũ ipsum totũ, præter sacras ædes desertum, & domos modicas. Verum nauale ipsum frequentiores habet incolas, ad ipsius montis radicem exiguũ portum habens, & nauigiorũ domicilia. Quocirca sola hæc Thuscis ex urbibus, antiquitus ad mare fundata mihi uidetur. Cuius rei causa est, quia tractus regionis eius importuosus est, eam ob rem conditores urbiũ maritimas fugitabant oras, uel ante illas, tuta iaciebant propugnacula, ne illi incursantibus prædonum nauigijs in promptu iacerent, exuuiæq; illorũ fierent. Sub uertice quoq; Thyrno † annotantiũ specula est. Ex urbe autem procul, ægre tamen Sardinia cernitur, propius uero Corsica, quæ à Sardinia lx. stad. abest, littoriq; propinquior est Aethalia, quæ ccc. abest stad. quantum etiam distat à Corsica. Hic autem cõmodissimus ad soluendum in mare, in tris iam dictas insulas, locus est. Has & ipsi uidimus, cum Populonium conscenderemus nauigaturi, ubi nonnullas adhuc effossiones restare perspeximus. Ferrum quoq; laborari uidimus, quod ex ipsa deuehebatur Aethalia, quod si in eius insulæ fornacibus concoquatur, in massã compingi non potest. Mox igitur ab effossoribus defertur in cõtinentem. Hoc admiratione dignum habet insula, ut exhausta effossionibus loca, temporibus rursus repleta cernantur. Sicut de Rhodi Platamonibus, & de Pari insulæ marmore proditum est. Idem apud Indos de sale Clitarchus asserit. Non ergo recte dixit Eratosthenes, qui è continente neq; Corsicam, neque Sardiniam cerni posse ait. Neque Artemidorus, qui eas longè in pelago, utranq; mille ac ducenta abesse stadia inquit. Quoniam si quibus alijs, ne nobis sanè spectabiles extitisset, quæ tam procul abessent,

Metapontum. Pylii. † συμβολὴν confluentem. Arnus. Aesaris. Volaterræ. Populonij situs. † θυννοσκοπεῖον, i. thynnos piſces obſeruãti um ſpecula. de hoc multa elegantẽr cõmentarius in Aristoph. Equites. Sardinia. Corsica. Aethalia. Strabonis nauigatio. Ferrum æthalicum. Platamones. Parium marmor.

Argous portus abeſſent, ut manifeſte cernerentur, & præſertim Corſica. Extat autem in Aethalia portus nomine Argous, ab Argo naui dictus ut perhibent. Nam cũ Medea Circen uiſere concupiſſet, Iaſonem illius domicilia quæritaſſe ferunt. Permanere adhuc etiam quaſdam minutiarũ abraſarũ uarietates, quas Argonautæ fecerant, & in unum compacti calculi ſunt in ripa. Huiuſmodi uero fabulamentorũ fictiones eorum quæ à nobis narrantur indicia ſunt, ut Homerus ipſe non omnia per ſe finxerit, ſed cum talium uulgatos rumores audiret, iſs longas addebat diſtantias, locorumq; digreſſiones, ſicut Vlyſſem in oceanũ exiſſe fecit, ſimiliter & Iaſonem, cum huic & illi errores obuenerint, uelut & Menelao. De Aethalia quidem tantum dixerim. Corſica uero, quam Græci Curnũ appellant, maligne colitur, aſpera, & pluri mis in partibus prorſus inacceſſibilis. Adeo ut qui eius montes habitant, ex latrocinijs uitam degentes, ſuperent ipſas immanitate beluas. Cum ergo Romani imperatores in eos irruant, ipſorumq; caſtella irrumpant, magnũq; ſeruorũ gregem captũ aduehant, Romæ cernere eſt ſimul & mirari, quàm agreſtis uideatur effigies, quámq; beſtiarũ appareat diritas, faciesq; truculentæ. Aut enim uitam tolerare nõ poſſunt, aut per ſocordiã, & ignauiã inſenſati dominos cõterunt. Itaq; licet pro eis paululum exponant pretij, tamen pœnitentia torquẽtur. Habitabilia tamen nõ nulla ſunt eorũ caſtella, Bleſini, Carax, Eniconiæ, Vapanes. Locorũ ſcriptores inſulæ huius longitudinẽ aſſerunt miliaria. c. &. lx. eſſe, latitudinem uero lxx. Sardiniæ autem longitudo cc. & uiginti, latitudo xcviij. Secundũ alios ambitus Corſicæ circiter tria milia & cc. ſtad. Sardiniæ autem quatuor milia eſt. Eius pars non modica eſt aſpera, minimeq; trãquilla. Magna quoq; pars agrũ habet rebus omnibus felicem, præcipue tritico. Pleraſq; etiam urbes continet, ex quibus digniores ſunt Caralis & Sulchi. Locorũ quoq; uirtuti malignitas quædã obſtat. Inſula enim æſtiuo tempore morboſa eſt in locis maxime fœcundis, & quod hæc ipſa montani populantur incolæ, & quidem frequẽter, qui Diatesbes uocantur, qui antea Iolenſes nominarentur. Memoriæ enim proditũ eſt, Iolaum pleroſq; adducentem Herculis filios huc applicuiſſe, & cum inſulæ accolis Barbaris cohabitaſſe, qui natione Thuſci erant. Pœni poſtmodũ è Carthagine delati, imperium obtinuerũt, cumq; ijs aduerſum Romanos bellum gerebant. His aũt deletis, rerum omniũ potiti ſunt Romani. Montanorũ uero quaterni ſunt populi, Tarati, Soſſinati, Balari, Aconites, ſpeluncasq; inhabitant. Neq; agri quippiam habent ſeminarij, & quem habẽt, tamen ſegniter ſerunt, atq; alios accurate colentes ſpoliant, partim indigenas, partim trans æquora nauibus inuadẽtes, præſertim Piſanos. Miſſi eò prætores quædam cohibent, alia feſſi omittunt, cum peſtilentibus in locis exercitum aſſidue nutrire minime conducat. Reliquũ eſt aũt illis imperatoribus, ut exercitum ductent artibus quibuſpiam, & quidem Barbarorũ morem obſeruantes. Nam ij poſt latrocinandum, dies complurimos prædæ nundinas celebrãt, tunc incurſant, multosq; mortales in manus retrahunt. His in inſulis naſcuntur arietes, qui pro lana pilũ caprinũ procreant, quos Muſmones uocitãt, eorum ſeſe pellibus, thoracis modo muniunt, pelta utuntur & pugione. A media inter Populonium & Piſas regione ſatis cernuntur inſulæ, oblongæ autẽ ſunt, pariterq; à ſepſis diſtantes, omnes tres in auſtrum Africamq; conuerſæ. Aethalia multò cæteris minor eſt. Ex Africa uero in Sar-

Argous portus.
Homeri figmẽta.
Corſicæ appellatio et cultus.
Cyrnos.
Bleſini.
Carax.
Eniconiæ.
Vapanes.
Sardinia.
Caralis.
Sulchi.
Diateſbes.
Iolenſes.
Iolaus.
Tarati.
Soſſinati.
Balari.
Aconites.
Muſmones.
Aethalia.

in Sardiniam, ubi propius eſt, diſtantiam miliarium ccc. eſſe, locorũ deſcriptores prodidere. Poſt Populoniam, Coſſæ paulo ſupra mare oppidum extat. In ſinu tumulus ſublimis eſt, in quo ædificatum eſt oppidum, ſub quo Herculis portus iacet & lacus ex mari falſus, propinquus. Ad ſinusq; ipſius ultima Thynnorum † proſpectus eſt. Thynnus enim non modo glandes, uerum etiã purpuras proſequitur prope terram, ab exteriore pelago, uſq; in Siciliam inchoãs. A Coſſis Oſtiam nauigãtibus exiguæ occurrũt urbes, Trauiſciũ, Pyrgi, Haliũ, Fregenia. ad Trauiſcos ccc. ſunt ſtad. Inter hæc locus eſt quem Regis uillã uocant. Hanc Malæoti Pelaſgi regiam fuiſſe, ſcriptis mandatum eſt, quem cum finitimis Pelaſgis in his locis magna excellentẽ potentia, inde digreſſum, Athenas petijſſe. Ex hac natione ſunt etiã ij, qui Angyalam habitauere. A Trauiſcis uero ad Pyrgos Paulominus c. & octoginta ſtad. A ſtad. inde xxx. Cæretanorum eſt emporium, habetq; Lucinæ templũ Pelaſgis conſtructum, quondã opulentiſſimum, id quod Siciliæ tyrannus Dionyſius depeculatus eſt, in curſu ad Corſicam. A Pyrgis Oſtiam cc. lx. ſtad. In medio eſt Halium & Fregenia. Et de Tyrrheni quidẽ maris littore hæc dicenda uiſa ſunt. Cæterum in mediterranea, præter iam dictas urbes extant, Arretium, Peruſia, Vulſinij, Sutrium. Ad hæc oppidula complura. Blerati, Ferentenum, Falerij, Faliſcum, Nepita, Statonia, aliáque complura. Nonnulla ab initio quidem cõſiſtebant, alia uel Romanorum ſunt coloniæ, uel depreſſa ſicut ſæpius finitimi expugnati ſunt, ut Fidenæ. Aliqui ſanè Falerios in Thuſciæ regione minime locandos eſſe aiunt, ſed Faliſcos per ſe gentem. Quidã etiam Faliſcos proprij idiomatis ciuitatem poſſuere. Aliqui Oeaci Symphaliſcũ appellant, in uia Flaminia iacentẽ, inter Ocheclos & Romam. Sub monte autẽ Soractæ urbs eſt Feronia, quo nomine & dea quædã nuncupatur, quã finitimi miro dignantur honore. Eodem in loco ipſius templum eſt mirificum ſacri genus habens. Nam qui eius numine afflantur, nudis pedibus prunas, & copioſum inambulant ſub hac dæmone, nulla læſione, cinerẽ. Eò ingens morralium multitudo conuenit, & celebritatis ipſius, quæ quot annis celebratur, gratia pariter & ſpectaculi huius quod dixi. In mediterranea uero, maxime ad montana extat Arretium, mille ac cc. à Roma diſtans ſtad. Cluſium uero dccc. prope eſt, & Peruſia. Ad agri beatitudinẽ accedunt & lacus magni & permulti, qui & naui gationibus patent, & permultis menſis nutriũt opſonia, & paluſtres auiculas. Nõ modicum etiã cremiũ, papyrusq; & ulua copioſa Romã per fluuios cõuectatur, qui uſq; in Tiberim è lacubus effluunt. E quibus eſt Ciminius, & quæ circa Velſinios & Cluſium & prope Romam, admodũ ad mare Sabata. Longiſſime autẽ terra Paſumena Arretio uicina, per quã ex Gallia in Thuſciã exercitus incurſant. Qua uſus eſt Annibal, cum duæ paterent uiæ, hæc ſcilicet & Arimini per Vmbriã, melior aũt quæ Arimini, Ibi enim ſatis humiles montes fiunt. Cæterum cum hic ipſe tranſitus ſtatione teneretur accurratius, aſperiorem deligere coactus eſt. Et tamen compos euaſit, ſuperato magnas per pugnas Flaminio. Thuſcia quoque ubi Romæ propinquior eſt, ubertatem calidarum habet aquarum, nec minus abundant quàm Baiæ quæ reliquas omnes nobitate præcellunt. Thuſciæ applicatur ex parte orientis Vmbria, quæ ab Apenninis incipit, & ultra etiam uſq; ad ſinũ Adriaticum. Hic enim à Rhauenna inchoantes, propiora deinceps tenent, Sarſinam, Ariminum.

† θυννοσκοπεῖον.

Coſſæ.
Trauiſcium.
Pyrgi.
Regis uilla.
Halium.
Fregenia.
Malæotus.
Angyala.
Peruſia.
Vulſinij.
Sutrium.
Blerati.
Ferentenum.
Falerij.
Faliſcum.
Nepita.
Statonia.
Fidenæ.
Symphaliſcũ.
Ocheclí.
Lucinæ templũ.
Soractes m.
Feronia.
Feroniæ miriſica ſacra.
Arretium.
Cluſium.
Ciminius.
Veſiniorum lacus.
Sabata.
Paſumena.
Annibalis per alpes traiectus
Vmbria.
Baiæ thermæ
Sarſina.
Ariminum.

Sena. Camarinum. Aesis. Gingunus. Galliæ termini prisci. Rhubico. Senegallia.

Senam, Camarinum. Ibi & Aesis fluuius est, & mons Gingunus & Sentinũ, amnisq; Metaurus, & fanum fortunæ. In hisce nanq; locis priores fuere Italiæ termini atq; Galliæ, ad quandam maris eius partem, licet Imperatores sæpenumero trãspofuerint. Antea quidem Aesin flumen terminum faciebant, rursus Rhubiconẽ fluuium, Aesis inter Anconem labitur & Senegalliam, at Rhubicon inter Ariminum & Rhauennam, uterq; in Adriaticum excurrit pelagus. Nunc uniuersa usque Alpes Italia demonstrata est. His igitur omissis terminis, redeamus ad Vmbriam, quam usque Rhauennam extendi consentiunt omnes. Hinc enim usq; Ariminum, ccc. esse asserunt, ex Arimino autem iter Romam per Flaminiam uiam facienti per Vmbriam, usq; Ocriculos & Tiberim, stad. l. & ccc. supra mille. Hæc quidem longitudo est. Cæterum latitudo impar. Intra montes uero Apẽninos hæ sunt urbes dignitate præcellentes. Ad ipsam quidem uiam Flaminiam Ocriculi, Tiberi propinqui, Larolum Narna, per quam Nar amnis labitur, Tiberim influẽs paulo super Ocriculũ, exiguis nauigabilis nauigijs. Dehinc Carsuli & Meouania, præter quã labitur Teneas, & hic ipse paruulis scaphis collectos ex agro fructus deuehit in Tiberim. Sunt & aliæ uicanæ habitationes, potius uiæ gratia, quàm ullo ciuili cœtu cõgregatæ, Forum Flaminij, Nuceria, ubi uasa lignea fabricantur. Forũ Sempronij, ex Ocriculis autẽ Ariminũ permeanti, uia dextera Interamna occurrit, & Spoletium & Aesium, & in ipsis montibus Picentinorum confinibus, ad montana Camerte. Altera ex parte Ameria, & Tuder clara ciuitas, & Ispellum & Iturũ. Propè hoc sanè montis excessus est. Vniuersa regio fertilissima est, montana aliquanto magis, quæ siligine potius quàm tritico, mortalibus uictum suppeditat. Et montana Sabinia est, ordine huic adiecta, sicut illa Thuscię. Et quæ his propinqua sunt & Apennino lõge magis quàm Latiũ sunt asperiora. Hæ quidem gentes decẽ initium à Tiberi, ac Thuscia ducentes, ad Apenninum & Adriaticum mare protrahuntur, ex obliquo insectæ, at Vmbria usq; ad mare uarians (ut dictum est) porrigitur. De qua satis expositũ sit. Sabini angustũ incolunt agrum, in longitudinem protensum à Tiberi usq; Nomentũ oppidũ, stad. mille, usq; ad Vestinos, paucas quidẽ ac tenues habent urbes, bellorũ assiduitate uastatas, Amiternũ, & Interocreã uicum Reato finitimũ. In Cotiscolijs frigidæ aquæ sunt, quarum potus & insessio morbos curant. Sabinorum quoq; sunt Foruli, petræ ad rebellandum, quàm ad habitandum aptiores. Curis urbs quondã insignis, nunc autem uiculus, è qua exciti sunt T. Tatius, & Numa Pompilius Romæ quãdoq; regnãtes. Hinc Quirites appellare solent Romanos, qui orationẽ habent ad populũ. Trebura q; & Eratum, & tales habitandi sedes aliæ, uici potius quàm urbes censeri debẽt. Ager eorũ egregie oliuetis, & uinetis præditus est, glandesq; passim producit, maxime gregibus & armentis studet. Rheatinorũ uero mulorũ genus mirũ in modũ nobile. Vt aũt summatim dicã, Italia cuncta pecorũ & frugũ præstẽtissima nutrix est, quanq; aliæ partes alijs atq; alijs in rebus principatũ adipiscũtur. Sabini uero gẽs antiquissima est, indigenæ & aborigines. Ab his Picẽtini, Samnitesq; in colonias deducti, horũ aũt Lucani, horũ uero Brutij. Ex eorũ uetustate fortitudinis documentũ quis fecerit, cæteræq; uirtutis, Cuius ope aduersarijs in hanc usq; ætatẽ obstitere. Rerũ scriptor Fabius autor est, Romanos tum primũ diuitiarũ sensum accepisse, cum huius potiti sunt

Senae. Camarinum. Aesis. Gingunus. Galliæ termini prisci. Rhubico. Senegallia. Ocriculi. Larolum. Narna. Nar flu. Carsuli. Meouania. Teneas. Forũ Flaminij. Nuceria. Forũ Sẽpronij Interamna. Spoletium. Aesium. Camarte. Ameria. Tuder τὸ δὲ τεύδερ graece est. Ispellum. Iturum. Sabini. Nomentum. Vestini. Interocrea. Reatum. Cotiscoliæ. Foruli. Curis. T. Statius. Numa Pompil Quirites. Trebura. Eratum. Rheatinorum mulæ. Italiæ laus. Sabini aborigines, i. αὐτόχθονες. Picentini. Samnites. Lucani. Brutij.

Salaria uia. Herctus. Latium. Aequi. Volsci. Hernici. Aborigines. Rutuli. Ardea. Aeneas. Ascanius. Laurentum. Latinus rex. Romæ origo. Lauinium. Latini troiani. Alba. Amulius. Numitor.

sunt gentis. Per ipsos uia Salaria, non magnæ longitudinis strata est. In quam & Nomentana incidit, apud Heretum Sabinorum uicum, supra Tiberim iacentem, ex eadem Collina porta inchoans. Dehinc Latiũ iacet, in quo & urbs Roma, quæ etiã multas ex nõ Latina prius collegit, Aequi enim, Volsci, Hernici, Aborigines q; Romæ appositi. Et Rutuli priscam habẽtes Ardeã, alíq; cõuentus maiores & minores, circa priscam illam Romã habitantes, cum initio urbs cõdita fuit. E quibus non nullos uicatim suis legibus ætatẽ ducere obueniebat, cum nulla sub gente cẽserentur. Aeneã unà cum Anchise patre, & Ascanio filio Laurentũ applicuisse, memoriæ proditũ est, ad littus prope Ostiam ac Tiberim, paulũ à mari supra, circiter quatuor & xx. stad. oppidulum ædificasse. Aduentantẽ deinde Latinũ regem Aboriginum, qui tunc loca, ubi nunc Roma est incolebant, cum Aenea societatẽ iniisse aduersus finitimos Rutulos, qui Ardeã per id temporis tenebant. Distat autem ab Ardea Roma stad. c. & lx. Victor uero à Lauinia filia, proxime urbem cognomine ædificauit. Denuo conserẽtibus pugnam Rutulis, Latinus cecidit, At Aeneas, re feliciter gesta Imperium adeptus, suos etiã Latinos appellauit. Hoc etiam & genito re humanis ex rebus excedente, Ascanius in Albano monte, qui quantũ & Ardea, tantum distat à Roma, Albam posuit. Eo in loco Romani pariter ac Latini, ex uniuerso regno Ioui imolant, instante autem sacri tẽpore præfectus instituitur è nobilioribus unus iuuenibus. Post autẽ annis. cccc. Amulij ac fratris Numitoris facta memoriæ mandata sunt, partim fabulose, partim propius fidem. Ambo enim ab Ascanij prognatis per successionem Albæ regnum acceperunt, quod usque ad Tiberim dilatatum erat. Cæterũ iunior Amulius natu, maiore supplantato, regnũ inuaserat. Verũ cũ Numitori filius adesset, ac filia, filium quidẽ inter uenandũ insidijs obtrũcat, filiã uero (ut spẽ prolis interciperet) Vestæ sacerdotẽ constituit, seruandæ uirginitatis gratia, eam Rheã Syluiam uocitant. Corruptã postea deprenhendẽs, gemellis partu æditis, Syluiã quidẽ cõiecit in carcerẽ, fratri gratiam tribuens, puellos uero ritu patrio expoſuit in Tiberim, quos Marte genitos fabulantur. Ii cũ à lupa catulorũ instar, lactari inspectarẽtur, Faustulus loci illius subulcus sublatos enutrijt infantes. Cõiectari licet, subditum quendã Amulio locupletẽ, acceptos educasse, & alterũ quidẽ Romulũ, alterũ autẽ Remum nominasse. Hi ergo cum adoleuissent, impetu in Amuliũ facto, eũ stirpemq; eius deleuerunt. Quibus extinctis & restituto in regnũ Numitore domũ reuersi, Romã cõdiderũt in locis, nõ quidẽ arbitrio delectis & idoneis, sed necessitate oblatis. Solũ enim neq; munitũ, neq; agrũ circumadiacentẽ alendæ ciuitatis satis fertilẽ habet, neq; mortales ad habitandũ abũde cõuenientes. Qui enim aderant, seorsum habitabant, urbis ædificandæ mœnibus propinq; nec Albanorũ imperio subiecti, erant autẽ Collatia, Antẽnæ, Fidenæ, Lauiniũ, aliæq; huius generis urbes, tũc quidẽ oppidula, nũc autẽ uici, priuataq; quorundã ædificia, longe à Roma stad. xxx distantia. Intra quintũ igitur & sextũ lapidem, sic enim miliaria designabantur, locus erat Festi appellatus, ubi Romani tũc terminus monstrabatur agri. Sacrorum præsules, & hic & alijs in locis, perinde ac in finibus, eadem die sacrificium absoluunt, quod Ambaruale uocant. Orta igitur inter eos seditione, inter ædificanda mœnia, Remũ occisum fuisse traditur. Vrbe deinde condita, Romulus mortales cõuenas aggregat, sacrum quendam locum

Collatia. Antennæ. Fidenæ. Lauinium. Miliariorũ lapides. Festi. Ambaruale sacrum. Syluia Rhea. Romulus. Remus. Faustulus.

Asylum. Asylum aperiens, inter collem & Capitolium, quò perfugientes finitimos ciuitate donatos designat. Eis cum adipisci cõnubia nequiret, Neptuno cõsecratũ equestre uulgat certamẽ, quod & hac ipsa conficitur ætate. Cõuenientibus permultis, maxima ex parte Sabinis, edicit, ut celibes cuncti uirgines eò profectas rapiant. Rex ergo Curiũ T. Tatius iniuriã uindicaturus armis, in regni societatẽ, & ciuitatis cum Romulo conuenit. Cæso aũt per dolũ Tatio † Lauinij, solus nõ inuitis Quiritibus, Romulus tenuit imperiũ. Post Romulũ Numa Põpilius, T. Tatio conterraneus regnum suscepit, ita iubẽtibus subditis. Hæc quidẽ urbis Romæ creatio est quæ maxime fidẽ uendicat. Prior quædã ac fabulosa altera, coloniã ex Arcadibus deductã ab Euãdro esse, cõmemorat. Huic enim hospitio iunctum Herculẽ, fama est, Gerionis boues agitantẽ. Euãder à Nicostrata matre, quæ uaticinandi noticia pollebat intellexerat, in fatis esse, Herculẽ post cõsumata certamina, deorũ numero adscitũ iri. Quibus Herculi renũciatis, sacrã ædẽ aperte posuisse, & Græcanico ritu immolasse, quẽ & hæc ætas Herculi seruat. Qua ex causa Cecilius rerum Romanorũ scriptor signum ponit, Romã origine Græcã esse urbẽ, quod penes eam more patrio, sacrificiũ græcũ, Herculi dicatũ existat, & Romanus populus Euãdri matrẽ nympharũ unã existimãtes præcipuis uenerẽtur honoribus, transmutato pro Nicostrata nomine, eam Carmentã appellantes. Itaq; Latini, cũ à primordio pauci essent, nec Romano subessent imperio, postea uirtutis admirationẽ obstupescẽtes, & Romulo & cæteris dehinc regibus subiecti fuere omnes. Fusisq; Aequis & Volscis & Hernicis, prius q; Rutulis & Aboriginibus, insuper & Ræsis & Argyruscis & Priuernatibus, cuncta istorũ plaga Latinorũ uocitata est, Volscorũ autẽ Pometiorũ agri finitimi Latinis erant. Sic etiam oppidũ est Epiola, quod Tarquinius Priscus à fundamentis diruit. Aequorũ quoq; Curibus uicinorũ, hic idẽ urbes direptas extinxit. Eius filius Volscorum Metropolin Suessam in potestatẽ redegit. Hernici uero & Lauinio, & Albæ uicini erant, ac ipsi Romæ. Non lõge autẽ distat Aricia, Tellenæ & Antium. Cæterũ Albani cum Romanis initio in unũ cõspirabant, cũ & Latini, & eiusdẽ linguæ simul essent. Vtriq; uero per se suũ obtinebãt Imperiũ. Nec minus tamẽ cõnubia, sacraq; cõmunia erãt, & reliqua iura ciuilia. Posteriori deinde tẽpore, cõflato inter eos bello, Alba diruta est, tẽplo dõtaxat excepto, Albani uero Ro. ciuitate donati sunt. Aliæ uero circũstãtes ciuitates, partim deletæ, partim cũ rebelles essent, depressæ sunt, nõnullæ pro Romanorũ amicitia in ampliorẽ statũ floruere. Nunc q̃dẽ maritima ipsa, ad urbẽ usq; Sinuessam, ab Ostia, Latina dicitur. Antea quippe, usq; Circæium extendebatur, & in mediterraneã quidẽ prius, nõ sanè multa. Postea uero usq; in Cãpaniã & Sanniũ, & Pelignos, & alios incolas Apẽnini porrecta est, tota opulẽtissima & fertilissima, præter littoralia pauca, quæ palustria sunt atq; morbosa, ueluti Ardeates, & qui inter Antium Lauinium q; usq; Pometiam, & Setinæ quædam loca, & Terracinam atq; Circæium, & siqua montana, & petrosa sunt, quæ tamẽ ipsa neq; omnino inculta, uel infructuosa sunt, sed læta pabula præstant, uel materiam uel palustres mõtanosq; proruentus. Cæcubũ quidẽ licet paludibus adiaceat, uineta tamen uini feracissima, præcipuis enutrit arboribus. Extãt aũt maritimæ Latinorum urbes, Ostia importuosa quidem propter limum, quẽ Tiberis multis refertus amnibus aggregat. Non paruo igitur discrimine agitata salo stant

Sabinarũ raptus.
T. Tatius.
† ἐρ λαζινίᾳ græce est.
Numa Pomp.
Euander.
Nicostrata.
Herculis sacra
Carmenta fatidica.
Volsci.
Pometij.
Epiola.
Aequi populi.
Suessa.
Hernici.
Aricia.
Tellenæ.
Antium.
Alba.
Latina.
Cæcubum.
Ostia.

stant in anchoris nauigia. Attamen uincit utilitas, nẽpe ministrãtiũ copia scapharum, quibus eximuntur & imponuntur onera, impigram efficit enauigãdi facultatem ante quàm flumen attingant. Sunt & quæ ex parte leuatis oneribus, amnem intrant, & penes Romam stad. c. &. lxxxx. aduersa producantur aqua. Ostiam, quæ tale oppidum est, Ancus Marcus condidit. Dehinc Antium est, & ipsa quidẽ portu carens ciuitas, sita est in rupe, longe ab Ostia ad stad. cc. &. lx. Nunc ad ociũ rerumq; urbanarum uacationẽ principibus concessa est ubi tẽpus nacti sunt. Quo circa frequentes & quidem magnificæ in ea urbe ad huiusce modi peregrinationes, ædificatæ sunt ades. Superioribus annis naues habebãt, quibus cum Etruscis latrocinandi societatem ineibant, licet iam Romano subiecti imperio. Eas ob causas & Alexander antea, & Demetrius postea, missis qui prædones in potestatẽ redigerẽt, eos Romanis reddidit, incusatione simul adiũcta, gratis q̃dẽ, inquiens, eis se donare corpora, propter antiquã cum Græcis necessitudinem, indignũ autẽ esse, ipsos uiros qui regnũ Italiæ uendicarẽt, latrocinia simul emittere. Cúmq; in foro Castoris & Pollucis templum ædificatũ tantis uenerentur honoribus, quos uniuersi conseruatores appellẽt, ipsos qui Græciam illorũ patriã populentur immittere. Romani deinde illos, ab eius generis exercitatione represserunt. In harum urbium medio locatum est Lauinium, Latino nomini cõmune Veneris templum habens. Eius curam à maioribus acceptam, Ardeates tuentur. Inde Laurentum, super hæc extat Ardea, Rutulorum colonia stad. lxx. à mari distans, cui propinqua est Veneris ædes, ubi Latinorum celebritas est atq; conuentus. Populantibus uero loca Samnitibus, uetustissimorum reliqua extant oppidorum uestigia, illustria sanè propter aduentãtem eódem Aeneam, & eius sacra ex illa tempestate posteris commendata. Post Antium Circæium est stad. cc. distans &. lxxxx. mons mari & paludibus, instar insulæ, quẽ copiosis germinare radicibus fama est, ob ea fortasse, quæ Circææ conuenientia fabulæ uulgant. Habet etiam castellum, & Circes sacellum, & Mineruæ aram. Monstrant autem & quandam Vlyssis pateram. In medioq; Storas est fluuius, & prope illum Hyphormus, dehinc contiguum littus, portubus destitutum, uicinus tantummodo Circæio perexiguus portus adiacet. In mediterranea uero Pometius ager imminet, huic proximi Ausonij prius incolebant, qui quidem & Campaniam tenebant. Post eos Osci, qui & ipsi Campaniæ partem obtinebãt. Hoc autẽ tẽpore, cuncta usq; Sinuessam Latini tenent, ut diximus. Quippiã uero Oscis, & Ausoniæ genti propriũ obtigit, nam cum Oscorũ gens defecerit, eorũ lingua Romanis salua manet, ut more quodã patrio scripta poëtica in scenicũ certamẽ perueniãt, histrionesq; pronuncient. Cæterũ cũ Ausonij mare Siculũ ne semel quidẽ incoluerint, Siculũ tamẽ pelagus Ausoniũ appellatur. Deinceps Circæio proxima intra stad. c. Taracina est, antea Trachina, idest, aspera uocata, ex eo quod ei obtigit, eidemq; obiecta palus ingens est, quã duo amnes efficiunt, è quibus maiorem Auphidũ appellãt. Hoc in loco mari adiungitur Appia uia, strata à Roma usque Brundusiũ, ac plurimũ peragrata, è maritimis urbibus hæ solũ attingunt, Taracina & quæ deinceps Formij, Minturnæ, Sinuessa, & extrema Tarentum, & Brũdusium. Penes Taracinam uero Romam iter facienti, fossa ad Appiam uiam apponitur, & quidem multis in locis, quam & palustres & fluuiatiles implent aquæ.

Antium.
Antiatium latrocinia.
Demetri cum Ro. expostulatio.
Castoris & Pollucis tẽplũ
Lauinium.
Veneris tẽplũ.
Laurentum.
Ardea.
Circæium.
Storas.
Hyphormus.
Pometia.
Ausonij.
Osci.
Ausoniũ mare
Taracina.
Τραχινὴ.
Auphidus.
Appia uia.
Formij.
Minturnæ.
Sinuessa.
Tarentum.
Brundusium.

Per eam nocturna maxime fit nauigatio, ut qui primis inscendant tenebris, oriente sole egressi, uiæ Appiæ reliquũ euadant. Et interdiu trahentibus mulis remulco perambulent. Subinde Formĳ, quos cõdidere Lacones, quas prius Hormias à stationis, id est hormi bonitate appellabant. In medio positum sinum illi Caietam nominarunt, curua enim omnia Caiattas appellauere Lacones. Plericq; sinum ipsum ex Aeneæ nutrice cognomen duxisse ferunt. Stad. autem centum longitudinẽ habet, à Taracina usq; in eiusdem nominis promontorium inchoans. Ingentes hic speluncæ panduntur, domicilia magna sumptuosaq; cõtinentes. Hoc ex loco Formios usq; stad. sunt cccc. Inter hanc & Sinuessam Minturnæ sunt, utrinq; ad stad. lxxx. distantes. Interfluit aũt Eris amnis, quẽ antea Cleanin uocauere, labiturq; superne de Apenninis collibus, & agro Vestino, præter uicum Fregellas, clarissimam olim urbem. Excurrit autẽ in Lucum sacrum, quẽ magnis honoribus Minturnenses celebrant, oppido incumbentẽ. In ipso speluncarũ prospectu iacent insulæ duæ procul in pelago, Pandaria & Pantia, exiguæ quidem, cæterum habitaculis frequentes, inter se non admodum disiunctæ, uerum à littore stad. cc. & .l. semotæ. Sinui uero Caietano contiguum est Cecubum, cui adiecit urbs Fundi in Appia uia. Tota hæc ora, præcipua adeo uina generat, uerum Cecubum & Fundanum & Setinum, sicuti Falernum & Albanũ & Staganũ, inter nobilia numeratur. Sinuessa in Setano sita est sinu, à quo nomen uẽdicat. Ei proximæ calidæ sunt balneæ ad ægritudines quasdam accõmodatissimæ. Hæ quidẽ urbes Latinorũ maritimæ. At prima supra Ostiam in mediterranea Roma est, & sola super Tiberim iacet, de qua iam dictum est, eam non delectu, sed necessitate conditam esse. Addamus & illud, quod qui etiam deinde ædificia, quadam ex parte addiderunt, non fanè potiora sua in potestate habuere, uerũ iactis antea fundamentis seruierunt. Prisci nanq; Capitoliũ & palatiũ, collemq; Quirinalem, sic muniere muris, ut uenientibus aliũde, exterius facilis foret ascensu. Adeo ut T. Tatius primo aduentans incursu, locorum potitus sit, cum raptarũ uirginum ulciscceretur iniuriam. Ancus etiã Marcus montem Cælium, & Auentinũ, & iacentem inter hos campũ assumens, inuicẽ disiunctos, & ab aliis ante muro cinctis ædificĳs, urgẽte necessitate prioribus copulauit. Colles enim adeo munitos extra muros illis permittere, qui incũbentia superne castella cuperent, nequaq; recte se habebat, totum etiam explere circuitum, usq; in Quirinalem minime ualuit. Quem quidẽ locorũ defectum Seruius redarguit, nam suppleuit ipse, adiecto Esquilino colle & Viminali. Ea uero loca aduentantibus hostibus leuiter captari poterant. Quo circa profundiore exterius ducta fossa, & accepto solo, stad. vi, aggerem porrexerunt, super fossæ supercilio interiore, murumq; cum turribus, è Collina porta, usq; ad Esquilinam imposuerunt. In aggere autem medio tertia est porta, eiusdem nominis cum Colle Viminali. Vrbis igitur ipsius munimentum, aliis indigens munimentis, huius generis est. Priscos sanè illos eandem, & de seipsis, & de posteris cogitationem suscepisse arbitror. Quoniam non à locorum munitionibus, sed ab armis, innataq; uirtute, tutelam & cæterarum rerum facultatem habere, Romanorum erat. Non uiris quidem mœnia, sed uiros mœnibus propugnacula fore putabant. Cum igitur solum ipsum in circuitu bonũ, ac permultum esset initio, urbis autem sedes ad hostiles facile pateret incursus, nul

Hormiæ. Caiatta.

Eris. Cleanis. Fregellæ.

Pandaria. Pantia.

Cecubum. Fundi. Vina optima. Sinuessa unde appellata.

Romani colles

Ciuitatis uera munimenta.

la pro

la profecto fors locorũ beata futura fuit, cumq; uirtute atq; labore terram propriã uendicassent, quidam bonorum incursus affluxisse uisus est, qui omnem naturæ bonitatem antecelleret, quam ob causam adeo ciuitas creuit, ut cum cõmeatu, tum lignis & lapidibus ad ædificia perduret, quæ sine fine factitant, cum tot casus, tot incendia, tot permutationes incidant, nullo deficientes tempore. Nam permutatæ ædificiorum figuræ, spontanei quidam casus existunt, cum alius alia, ex aliĳs transponit, & ædificium ex ædificio pro cupiditate nouat. Quas quidẽ ad res, & ipsa metallorum copia & materia, & deuectantes amnes, mirificam quandam præstant abundantiam. Primus quidem Anio ex Alba decurrẽs, præter Latinam Marsorũ urbem, & propinquum illi campum, quousq; Tiberim intret, inde Nar & Tenas & alĳ, qui per Vmbriam labuntur fluuĳ, eidem miscentur Tiberi. Verum per Thuscĳam, agrumq; Clusinum Cleanis. Augustus igitur Cæsar, ad urbanos eius generis defectus, præcipuam curam adhibuit, institutis è Libertinorum numero militibus, qui aduersus incendia ferrent opem. Contra ruinas uero nouorum altitudines ædificiorum deposuit, & ne quis supra pedes septuaginta sublimius ædificaret, inhibuit in publicarum uicinitate uiarum. Attamen nisi & metalla, & materia, & portorũ recte institutum obsisteret, recte introducta præceptio defecisset. Hos quidem prospe ros rerum euentus ipsa regionis natura præbet. Adiecit ei Romanus populus quic quid ex prouidentia consultandum erat. Nam cum in condendis ædificĳs Græci acuti maxime, ac solertes fuisse uideantur, cum pulchritudinem & munimentum ingeniose prospicerent, portusq; & agri feracitatem, hi ea maxime animaduerterunt, quæ illi paruifecerunt, strata uidelicet uiarum, aquæductus, cloacas, quibus ciuitatis sordes in Tiberim eluerentur. Cernere licet stratas in agro uias, excisis ad hæc collibus, exaggeratis uallibus, unde nauigiorum onera palustris exciperẽtur. Cloacæ duro cameratæ lapide, peruias carris stramentorum semitas reliquerunt. Tanta autem per aquæductus aquarum ubertas influit, ut per urbem, atq; cloacas amnes inundare uideantur, & uniuersæ propémodum ædes subterraneos meatus, siphones ac fistulas undosas habeant. Quorum accuratissimam diligentiam M. Agrippa egit, qui urbem pluribus aliĳs monumentis adornauit. Vt autem sic dixerim, ueteres illi Romani urbis pulchritudinem contempsere, cum maioribus magisq; necessariĳs animum adiecissent. Posteri uero & ĳ præsertim, qui nostris fuere temporibus, haud quaquam illis hac in re cessisse uidẽtur. Sed innumerabilibus & præclarissimis urbem Romanam impleuerunt insignibus. Pompeius nanque & diuus Cæsar & † Octauius & eius filĳ & familiares & uxor & soror, cunctorum studium simul & impensas ad apparanda decora superarunt. Maximam autem horum partem Martius campus habet, præter natiuam locorum amœnitatem, artis & solertiæ exornationes admittens. Campi enim admirabilis magnitudo, simul & curules pariter cursus, & alia equestria certamina expedita suppeditat, nec minus tam multis, pilam, circulum, palæstram, exercitatione tractantibus, aliáque incumbentia simul opera. Quid perennes solo herbas, coronatósque usque ad fluminis alueum colles? scenicarum ostentatio picturarum, eiúsque generis spectacula præstant, ut difficulter & inuitus abscedas. Huic proximus cam-

Anio. Latina opp. Nar. Tenas. Cleanis.

Augusti prouidentia.

Aedificiorum cura apud Ro.

Cloacæ Romanæ.

Aquæ ductus.

Agrippa.

† ὁ σέβαστος, *Græce legitur .i. Augustus.*

Martius campus.

po, & alter adiacet campus, & innumerabiles circũcirca porticus, horti nemorosi, theatra tria, simul & amphitheatrũ, templa magnificẽtissima, inter se cõtigua, ut quasi aliud agentia, reliquã urbis uenustatẽ ostentare uideãtur. Ea propter cũ locũ istũ religiosissimũ esse cogitassent, clarissimorũ uirorũ, ac fœminarũ monumenta in eo cõstruxerunt. Cõmemoratione dignissimũ est, quod Mausoleũ appellant, in excelsis fundatũ collibus, lapide niueo & perpetuæ uiriditatis arboribus coopertũ, in summũ usq; uerticem, ad fluminis ripã exaggeratũ. In summo aũt positũ est Cæsaris Augusti simulacrũ, ex ære fabricatũ. Sub aggere ipso sunt eius loculi & cognatorum & necessariorũ. A tergo uero lucus est, mirifica cõtinens ambulacra. In medio aũt campi spatio, sui busti extat ambitus, & hic ipse niueo perfectus lapide, ferreos in circuitu cancellos habens, & plantatas interius per se ferens populos. Rursus si priscũ ingrediaris forũ, aliud ex alio spectabis appositum. Quid regales porticus, ædesq; sacras? quid Capitoliũ? & in ipso, & in palatio opera, & in Liuiæ porticu? quæ singula contemplans, alia facile exteriora obliuione delebis. Talis est Roma. Aliarũ uero in Latina ciuitatum, quædã aliis insignibus, quædã nobilissimis discernũtur uiis, quæ per Latinã stratæ uisuntur. Præclarissimæ sunt uiæ, Appia, Latina, Valeria. Vna quidẽ ad mare Latinæ partes separans, usq; Sinuessam protenditur. Altera in Sabinã, usq; ad Marsos. Inter has media Latina est, quæ ad Casinũ oppidũ coniungitur Appiæ, ab Capua xix. distans stad. Appiæ uiæ principium ex ipsa sinistrorsum est, prope Romã deflectens, dehinc per Thusculanos transiens montes, inter oppidũ Thusculũ & Albanos ducitur mõtes, ad oppidulũ descendens Algidũ, & Pictas, per Pandochiã. Porrò in unũ cadit Labicana, à porta qdẽ Esquilina incipiens, à qua & Prænestina. A sinistra uero, & hanc & Esquilinum omittẽs campũ, ultra. c. & xx. stad. pergit. Cum aũt Labico, uetusto sanè oppido cæterũ dissecto, & in sublimi sito propinquat, & hoc & Thusculũ relinquit à dextra, ad Pictas uero & Latinã finẽ accipit. Hic locus stad. cc. & x. distat à Roma. Postmodũ deinceps in ipsa Latina insignes sunt ædes, urbesq; Ferentiũ, & Frusinũ, iuxta quã Cosas labitur flumen. Fabrateria iuxta quã Trérus amnis fluit. Acuenũ magna ciuitas est, iuxta quã Melpis flumen labitur, ingens ad Interamniũ, inter duos cõfluentes in unum fluuios, iacẽtem, Lirin & alterũ Casinũ, præclara & hæc ciuitas est Latinorũ nouissima. Teanũ enim quod Sidicenũ uocant, ordine deinde sitũ, ex imposito uocabulo, Sidicenorũ esse de monstratur, q quidẽ ex Oscorũ gente Campana restant. Adeo ut & hæc Campaniæ ciuitas diceretur, maxima inter Latinas urbes. Inde Calenũ, urbs in primis eximia, adiuncta & ipsa Casilino. Vtroq; aũt ex Latinæ latere dextrorsum inter illã & Appiam, Setia & Signia sunt, uini feraces, altera quidẽ preciosissimi, alterius uinũ est quod aluũ sistit, quod Signinũ uocitant. Ante hãc Priuernũ est, & Cora, & Syes & pusilla quædã præfectura, Velitræq;, & Alatriũ. Sunt & Fregellæ, quas præterfluit Liris, qui ad Minturnas erumpit, qui hoc quidem tempore uicus est, & olim urbs magnifacienda, & quæ complures ex iam dictis circũhabitationes adiacentes cõtineret. His aũt annis cõueniunt, ut ludos & sacrificia in ea perficiãt. Ea uero cum à Romanis defecisset, funditus est diruta. Plurimæ aũt sunt & horũ, & eorũ qui in Latina, & eorẽ qui post illos sunt in Aequis & Hernicis, & Volscis, ciuitates constructæ. Sunt & Romanorum oppida à siniſtra Latinæ,

Mausoleum.

Appia uia.
Latina uia.
Valeria uia.

Thusculum.

Algidum.
Pandochia.
Pictæ opp.
Labicum.
Ferentium.
Frusinum.
Cosas flu.
Fabrateria.
Trerus.
Acuenum.
Melpis.
Casinum.
Teanum.
Sidicenum.
Calenum.
Casilinum.
Setia.
Signia.
Signinũ uinum
Priuernum.
Cora.
Syes.
Velitræ.
Alatrium.
Fregellæ.
Liris flu.
Hernici.

Latinæ, inter eam & Valeriam, Gabij sanè extant in Prænestina uia siti, ubi latomiæ sunt, plus quàm reliquæ, lapides Romæ suppeditãtes, distãtes à Roma & Prænestе ex equo ad stadia centũ. Inde Prænestе, de quo mox uerba faciemus. Dehinc supra mõtes Prænestinos, Hernicorũ oppidulũ & Pitulũ & Anagnia urbs insignis, & Cerate, & Sora. Apud quam elabens Liris Fregellas affluit atq; Minturnas. Dehinc aliæ quædã & Venafrũ, unde oleum optimũ. Oppidulũ quidẽ ipsum in uertice sitũ est, præter cuius radicẽ Vulturnus excurrit, qui iuxta Casilinũ delatus, in eiusdem nominis urbẽ erũpit. Aefernia porrò & Allifæ, Samnitica iã sunt oppida, alterum bello Marsico deletũ, alterũ superstes adhuc. Cæterũ Valeria à Tiburtinis capiens initiũ, & Marsos & Corfiniũ Pelignorũ metropolin ducit. In ea Latinæ urbes sunt, Valeria & Carseoli & Alba, prope est Cuculũ oppidulũ. In Romæ uero cõspectu sunt Tibur, Prænestе & Thusclũ. Tibur quidẽ Herculeũ est & Cataracta ideſt, descensus est, quam facit Anio, ubi nauigabilis esse incipit, cũ è sublimi profundã in uallẽ præceps defertur, & per urbi ipsi uicina nemora. Hoc ex loco mira est fructuũ abundãtia, præter lapidis effossiones, qui Tiburtinus dicitur, & alterius Gabiorũ, & eius q Rubeus dicitur. Adeo uteorũ ex metallis exportatio, & subiectio facillima fiat, ad plurima opera Romæ cõficienda. In hac planitie Anio fluit, & quas nũcupãt Albulas, aquas frigidas multis è fontibus edentes, uarios ad morbos salutares cum potu tũ insessionibus admissas. Talia sunt etiã Labana, non longe ab istis, in agro Nomẽtano, & circa Ereti locos. Habet Prænestе Fortunæ templũ illustre, unde certa eduntur oracula. Istæ duæ urbes in eadẽ mõtana regione sitæ sunt, distãtes inuicẽ stad. c. è Roma uero bis tot Prænestе, at minus Tibur abest. Græcã uero utrãque esse cõmemorant, Prænestе enim quondã polystephanum, id est multarũ coronarum appellatã, ualida aũt nunc est utraq;, sed Prænestе amplius. Nã super urbem quidẽ montẽ habet excelsum, à tergo'q; cõtinui montis collo disiunctum, duobus stad. arduũ ascensu. Ad tam ualidã uero munitionẽ etiã foueis occultis quaquauersum usq; ad plana perforata est, & aquationis gratia, & clandestinæ fugæ. In quarũ una Marius obsidione oppessus oppetijt. Reliquis sanè urbibus cõmoditati sunt murorũ munimina. Prænestinis aũt cladi, propter Romanorũ seditiones. Cõfugentibus enim eò seditiosis, & per obsidionẽ deprehensis, & urbẽ uastari, & agrũ alienari contigit, ad insontes culpa relata. Fluit aũt per agrum Verestis fluuius. Ex orientali Romæ regione dictæ urbes extãt. Interius uero ad montanũ illarũ tractũ, alterũ tergũ est, uallem in medio relinquens ad Alginũ, sublime sanè ad Albanum usq; collem, super eo quidẽ sitũ est Thusculũ, ciuitas egregijs ornamẽtis insignis, quã uineta coronant, tectaq; magnifica, ex ea præsertim regione, quæ in Romanũ descendit aspectũ. Isto in loco Thusculanũ est iugum, irriguũ & terris fertile, quieto surgens ascensu, ubi uidere licet uillas, uarijs decoratas apparatibus. Cõtigua est Albano proxima monti ora, eiusdẽ uirtutis, apparatusq; pulchros habens. Dehinc planities est, pleraq; Romæ proxima, suburbanisq; eius, pleraque mari uicina, minus uero salubris. Reliqua ductu facilis, paribusq; spectabilis ornamentis, post Albanum montem urbs est Aritia in Appia uia, stad. centũ & sexaginta à Roma distans. Curuus † autem cum sit locus, habet tamen munitam summitatem. Cui quidem superincidet Lanuuium, Romanorum ciuitas in Appiæ uiæ dextera, à qua

Gabij.

Hernici.
Pitulum.
Anagnia.
Cereate.
Sora.
Venafrum.
Oleũ uenafriũ.
Vulturnus flu.
Aefernia.
Allifæ.
Valeria uia.
Valeria opp.
Corfinium.
Carseoli.
Alba.
Cuculum.
Tibur.
Prænestе.
Anio flu.
Tiburtinus lapis.
Rubeus lapis.
Albulæ aquæ.
Labanæ aquæ.
Fortunæ tẽplũ
Prænestе polystephanum.

Marij mors.

Verestis flu.

Thusculum.

Aritia.
† κοῖλος δέ, *i. concauus.*
Lanuuium.

Artemisium. qua prospectus est maris & Antij. Est & Dianæ lucus ideſt, Artemisium (ſic enim
Arecina tẽplũ uocant) è ſiniſtra uiæ regione, ex Aritia ad Arecinam, uiam conſcendentibus, quod
τὸ ἀφιερώμα- templũ nominant, ædificium †Tauricæ. Nam Barbaricus quidam, Scytharũq; cir
τα τ̃ ταυροπό- ca tẽplum mos obtinet, qui enim uictimæ mactator prius extiterit, ſacerdos inſtitu
λου. itur, fugitiuus quidã uir gladium tenens ad inſultus ſemper circunſpectans, ad tutã
Lacus Dianæ. dum ſtrenue eſt paratus. Templum autẽ ſilua circundat, cui lacus inſtar pelagi fluctuans adiacet. Circuncirca montanum imminet ſupericilium continenter, unũq; prælta-
tum, caua inde regio templum, aquãq; excipit. Fontes ſpectare licet, è quibus lacus expletur. Horũ ſacra ſub cuiuſdam dæmonis appellatione habentur. Scaturi
gines autem hoc in loco obſcuræ ſunt, longius uero exterius ad ſuperficiẽ eminẽtes
Albanus mõs. oſtenduntur. Hiſce locis proximus eſt mons Albanus multũ ultra Artemiſiũ porre
Albanus lacus. ctus & illius ſupercilia, licet in rectum ſufficienter ardua. Cõtinet autem hic lacum longe ampliorem alio, qui ad Artemiſiũ montem iacet. Vltra hæc dictæ prius urbes
Alba opp. Latinæ uiæ ſunt, è q̃bus in mediterranea maxime Latinas inter urbes, ſita eſt Alba
Fucinus lacus. Marſis finitima, in excelſo locata ſaxo. Prope Fucinus eſt lacus, lõgitudine par pe
lago, is Marſis & uicinis maxime omnibus uſui ſit. Memoriæ proditũ eſt, illum nõ
nunq̃ uſq; ad mõtana creſcere, interdũ autẽ rurſus decreſcere, ut merſa prius laculo
ca deliccẽtur, & agriculationẽ ruſticis exhibeãt, quæ ſubterranei humoris trãſitione
occulta quadã ratione, ſparſim efficiũtur. Denuo aũt in unũ fontes cõfluũt, aut om
Amenanus. nino deficiũt, aut rurſum cõfligũt, quẽadmodũ de Amenano per Catanã defluente
Martia aqua. traditur. Qui quidẽ annos cõpluris euaneſcẽs iterũ excurrit. Cæterũ de Fucino la
cu, Martiæ aquæ fontes emanare ſcriptis mandatũ eſt, quæ rigationes Romæ pro-
Alba. pinant, quæq; reliquas ſuper aquas probẽtur. Alba uero multoties ad noxiorũ cuſtodiam uſi ſunt Romani, cũ excubias tẽpus poſtulat, quod ager ipſe in profundo loca
tus ſit, & quaſi uallo circunſeptus, in ea carcerãdos includẽtes. Quandoq; dẽ à uici-
nis Alpiũ, & Apẽnini gẽtibus exordiũ ſumpſimus, & inde trãſgreſſi, omnem intra
mare Tyrrhenũ, & Apenninos mõtes, regionẽ peruagati ſumus, ad Adriaticũ ſinũ
declinatã, uſq; ad Samnites atq; Cãpanos. Nũc regredientes mõtanos aperiamus
incolas, ad radices habitãtes, & q̃ exterius ad littus uſq; Adriaticũ, & q̃ interius im-
Picenum. morãtur. A Gallicis aũt inchoandũ eſt rurſus montibus. Picenũ igitur poſt Vm-
Picenorum ap- briæ ciuitates, quæ inter Ariminũ Anconẽq; iacẽt extẽditur. Profecti ſunt aũt Pice-
pellatio. ni à Sabinorum terra, qui ductu & auſpicio Pici, iter ineuntibus autoribus profici
ſcerẽtur, nomẽ deinde nacti fuere, ab aue quã Marti dicatã, uetus opinio eſt. E mõ
tibus aũt uſq; in plana, & pelagus, eorũ incipiũt domicilia, quorũ ager in longũ, ma-
Aeſis. gis q̃ in latũ excreſcit, bonus ad omnia. Cæterũ lignarijs q̃ frumẽtarijs fructibus lõ-
Leatrum. ge præſtãtior. Eius latitudo ex montibus ad mare patet, ſpatijs inæqualibus. Lõgi-
Ancon. tudo aũt ab Aeſi fluuio nauigabilis uſq; ad Leaſtrũ ſtad. dccc. Vrbes uero habet ex
Auxumum. q̃bus Ancon Græca ciuitas eſt, à Syracuſanis cõdita, Dionyſij tyrannidẽ fugitan-
Septẽpeda. tibus. Sitaq; eſt in promontorio, incluſum cõplectente portũ, dum ad Septẽtriones
Pneuentia. circũflectitur. Vini autẽ ac frugũ uberrima. Prope illã uero paululũ ſupra mare Au
Potentia. xumum eſt, inde Septempeda, & Pneuentia, & Potentia, & Firmum Piceni, eius
Firmum. emporium Catellum eſt. Porrò uero Cypræ templum ſitum eſt, Thuſcorum
Catellum. ædificium, Nam illi Iunonem Cypram nominant. Deinceps Druentum flumẽ,
Cypræ tẽplũ.
Druentum.

&

& eiuſdem nominis oppidum. Dehinc Trunoum & Matrinus fluuius, ab Adriano- *Trunoum.*
rum urbe fluens, emporium Adriæ eiuſdem appellationis habens. In mediterranea *Matrinus flu.*
uero & ipſa eſt, & Aſculum Picenũ. Locus munimine prævalidus, cui & murus & *Aſculum.*
circũſtanteis mõtes ſupereminẽt, nullis penetrabiles exercitibus. Vltra Picenũ aũt
Veſtini ſunt, & Marſi, & Peligni, & Marrhycini, & Feretani Samnites populi, regi *Veſtini.*
onem montanam poſſidentes, & mari non admodum proximi. Hæc autem natio *Marſi.*
exigua eſt quidem, cæterũ fortitudine cõſpicua, oſtentata Romanis eorum ſæpiſ- *Peligni.*
ſime uirtute. Primum quidem, cum aduerſus eos bellum gerebant, ſecundo uero, *Marrhycini.*
cum ipſorum militiæ ſocietatem inibant, tertio cum & libertatem, & ciuitatis *Feretani.*
communionem aſſequi uolentes, repulſam paſſi deſciuerunt, unde Marſicum
exarſit bellum, Corfinium Pelignorum metropolin, communem uniuerſis Ita- *Marſicũ bellũ.*
lis ciuitatem demonſtrantes, eamq; translato nomine Italicam appellantes, con- *Corfinium Ita-*
tra populum Romanum receptaculum, propugnaculumq; conſtituerunt. Adu- *licum.*
natisque complicibus, Imperatores & conſules creauere. Biennio igitur bellũ pro-
traxere, donec perfectum eſt, ut in ciuitatem communiter uocarentur, cuius rei gra
tia tantum belli conflatum fuerat incendium. Marſicum autem ideo nominatum
eſt bellum, quoniam à Marſis rebellandi ſuſcitatum fuerat initium, præſertim à
Pompedio. Cum autem alioqui per uicos ætatem degant, habent tamen urbes *Pompedius.*
ſupra mare Corfinium, atque Sulmonem, & Maruuium, & Tegeatem, Marrhu- *Sulmo.*
cinorum metropolin. Ad ipſum autem mare & Auternum Piceno conterminum, *Maruuium.*
quo nomine & fluuius eſt Veſtinos Marrhucinosq; diſterminas. Per Amiterni *Tegeates.*
num enim fluens agrũ Veſtinosq;, à dextera relinquens Marrhucinos, ſupra Peli *Auternum.*
gnos iacentes põte traijcitur. Oppidulũ uero pari uocatum nomine, Veſtinorũ eſt, *Amiternum.*
cæterũ & Peligni, & Marrhucini eo cõmuni emporio pariter utuntur. Abeſt pons
ipſe à Corfinio, ſtad. iiij. &. xx. Poſt Amiternum quod & Ferentanorũ emporiũ eſt, *Ferentanum.*
Buca, & Ferentanũ ipſum Theano Apulo propinquũ manet. Orthiũ eſt in Feren- *Buca.*
tanis, petra piratarũ, qui domicilia ſua ex naufragijs cõſtruũt. & in reliqua uita im- *Orthium.*
manitate beluas imitari feruntur. Inter Orthium autem & Amiternũ, medius Sa- *Sagrus.*
grus excurrit amnis, Ferentanos à Pelignis ſeparans. Ex Piceno in Apuliam, quã *Apulia.*
græci Dauniã uocãt, maritimus curſus eſt ſtad. cccc. &. l. Deinceps poſt Latinã Cã- *Daunia.*
pania eſt, ad mare pertinens. Supra quam in mediterranea Samniũ eſt, uſq; ad Fe- *Campaniæ de-*
rentanos & Apulos, deinde & ipſi Apuli, & gẽtes aliæ uſq; ad fretũ Siculũ. Primũ *ſcriptio.*
autẽ de Campania dicendum eſt. E Sinueſſa quidẽ ad reliquũ deinceps littus uſq; *Samnium.*
Miſenum quidã non exiguæ magnitudinis ſinus eſt. Alterq; ab eo, multo q̃ prior *Sinueſſa.*
ille maior eſt, quẽ Cratera uocant, à Miſeno uſq; ad Athenæum, cum duobus coë- *Miſenum.*
untibus promontorijs ſinuatur. Super has ripas tota eſt ſita Campania, campus, *Crater.*
omnes felicitate ſuperans. In eius circuitu uero iacent tumuli mirifica fructuum *Athenæum.*
ubertate conſpicui, montesq; Samnitum pariter & Oſcorum. Antiochus ſanè re-
liquit ſcriptũ, hanc lim ab Opicis regionẽ habitatã fuiſſe, iſtos aũt Auſonios appel *Oſci.*
latos. Cæterum Polybius duos hos fuiſſe populos oſtendit, falſa ductus opinione. *Opici.*
Nam Opicos & Auſonios agrũ circa Cratera incoluiſſe, memoriæ prodidit. Alij *Auſonij.*
uero aſſerunt Opicos prius, & Auſones habitaſſe, Quidã gentem Oſcã illos poſte
riore tempore ſubiugaſſe, hãc ipſam à Cumanis iectã, illos ab Thuſcis expulſos.

Cam

Capua.

Vbertas mira.

Zeæ.
Panicum.
Falerna uina.
† Statanum.
Calena.
Surentina.
Liternum.

Scipionis Africani sepulchrum.

Cumæ.
Vulturnus.
Venaphrum.

Hippocles Cumæus.

Megasthenes Chalcidensis.

Phlegræus campus.

Cumarum appellatio.

Gallinaria syluа.

Misenum.
Acherusia.
Baiæ.
Lucrinus sinus
Auernus.

χερρόνησος. i. peninsula.

ἰσθμος. i. collis uel terra inter duo maria.

Defunctorum uaticinia.

Campestria enim illa, propter loci uirtutem bella concitasse, nempe, cum urbes duodecim populosæ forent, Capuã, perinde ac illarum caput, nominarunt. Cũ aũt per uoluptatem ad lauticiam emolliti sese conuertissent, sicut ex circumpadana fugati demigrarant, sic & ex hoc agro cessere Samnitibus, quos ipsos eiecere Romani. Quodq; magnæ ubertatis documentum est, far omni Oriza præstantius, paruo in tempore triticeam superat alimoniam. Scriptis sanè mandatũ est, in nonnullis eorũ aruis, bis anno Zeam seri, & tertio Panicũ. Aliquo semine uero quarto oleribus seminari. Atqui uina optima hinc Romã aduehuntur, Falerna, Setina †, atque Calena, cum quibus Surentina contendunt, facto nuper eorum periculo, quoniam longam accipiunt uetustatem. Pari modo laudem habet olei, totus maxime Venafranus ager, planis finitimus aruis. Pope mare post Sinuessam Liternum est oppidum, ubi prioris Scipionis cognomento Africani sepulchrum iacet. Ibi enim extremam consumpsit ætatem, omissis (propter aliquorum simultatem) reipublicæ negotijs. Præterfluit autẽ eodẽ quo ciuitas nomine flumen. Sic & Vulturnus, pari cum urbe deinceps sita appellatione. Labiturq; iste per Venafrum, mediamq; Campaniam. Dehinc ordine post has Cumæ sunt, uetustissimũ Chalcidensium, & Cumarum ædificium. Antiquitate enim cunctas & Siciliæ & Italiæ urbes antecellit. Ipsius aũt classis ductores Hippocles Cumæus, & Megasthenes Chalcidẽsis, inter se pepigere, ut horum quidem colonia fieret, horum autem appellatione nominaretur, qua ex re hæc sanè ætate Cumæ nuncupantur, à Chalcidensibus tamen conditum putatur oppidũ. Superioribus annis fortunatus erat & campus nomine Phlegræus, in quo res à Gigantibus gestas fabulæ diuulgant, nullã aliam ob causam (ut credi fas est) quàm quod terra ipsa suapte uirtute prœliorum cõcitatrix esset. Posterius uero potiti urbis Campani, multis per contumeliam homines iniurijs afficiẽtes, etiam eorum sese uxoribus commiscebant. Tamen adhuc multa Græci ritus, & ornamenti uestigia seruantur, tum legum, tum sacrorum. Nonnulli Cumas ob κύμαται, ideſt fluctus nomen duxisse memorant. Littus enim proximum frequentibus adbundat tergoribus, quibus illesæ ferunt undæ. Præstantissima uero sunt & ipsis ostrea. Hocq; in sinu fruticosis uirgultis frequens, & arboribus silua est, multis porrecta stadijs aquarum indiga, cæterum fabulosa, quam Gallinariam uocant siluam. Hic Sex. Pompeij classis præfecti, piratica struxere nauigia, qua tempestate Siciliam ab Romano desciscere fecit Imperio. Proximum Cumis est Misenum promontorium, in medioq; palus Acherusia, quædam à mari refusio alto cœno referta. Vbi Misenum circunflectenti, statim sub rupe lacus obuiat. Deinde reductũ profundum littus in sinum Baias aperit, aquasq; calidas & ad uoluptatem, & ad sanandos morbos accommodissimas. Contiguus Baijs Lucrinus adest sinus, intra quem Auernus est, qui comprehensam usq; Misenum tellurẽ, cherõnesum, à maris spatio, inter ipsum atq; Cumas. Exiguus enim est reliquus isthmus, paucorũ sanè stadiorũ solũ, per fossam quã Cumas itur, & ad mare ipsum. In Auerno autẽ maiores nostri Homerica defunctorum uaticinia fuisse, fabulis edidere. Ibiq; cũ oraculũ extitisse traditũ sit, Vlyssem eò nauigasse. Est autẽ Auernus, & fundo & ostio sinus commodus, & magnitudine & natura portũ cõtinens, usum tamen portus nequaquàm præbens, quod ante illum Lucrinus portus iaceat. Supercilia quædã ardua Auer

Auernũ undiq; circunclusunt, præter ostium. Hoc quidẽ in tempore, amœnis cultа modis, olim aũt agrestibus referta nemoribus, & proceris arboribus in uia, quæ superstitione quadã umbris obscurũ sinum reddebant. Rumor erat indigenarũ, superuolantes aues, quas teter exhalans odor exanimaret, in ipsas aquas decidere, sicut in locis ad Plutonem deferentibus. Hanc aũt locorũ partem, Plutoni dicatam opinabãtur. Hic etiã Cimmerios dici, placatisq; prius per sacrificia dijs Manibus, illuc intrabatur. Aderant enim, qui talibus exponendis ductores essent sacerdotes, locorũ fructus percipientes. Fons uero ibi fluuialibus scatens aquis excurrit in mare, ab eius usu abstinebant omnes, Stygias opinantes esse aquas. Eodẽ in loco cõstructum est oraculum, ex aquarumq; feruore uicinarũ Phlegethontẽ esse, coniecturam factitabant, & ex Acherusia. Ephorus aũt quidã uicinus Cimmerijs habitans, in subterraneis eos habitare domicilijs, quas Argillas appellãt cõmemorauit, eosq; per fossas quasdã inter sese cõmeare, & aduenas intra oraculũ uenientes excipere, quod maxima ex parte sub terra erat conditũ. Victum uero ex metallorum effossione quæritare, & ex diuinationũ mercede, atq; prouentibus ab rege designatis, patrium esse latrocinantibus morem, ut nemo solem aspiciat, noctu autem extra telluris hiatus egredi. Quocirca de ipsis dixisse poëtam,

Cimmerij.

Styx.

Phlegeton.

Argillæ.

Mos non contuendi solem.

ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται. id est. Odyss. λ.

Eos sol Phaëthon nullo intuetur in tempore.

Homines ipsos postea quodã à rege deletos, cum illi nequaq; successerit oraculi fides. Nunc aũt ædes ipsa diuina in alium translata locum permanet. Huius generis apud maiores nostros extitere fabulamẽta. Atqui hisce annis, cum Auerni lucum succiderit Agrippa, locis perpulchra adornatis ædificia, conscisaq; deinde usq; Cumas subterranea fossa, omnia illa fabulæ apparuerunt. Cocceiũ eam quidẽ condidisse fossam, memoriæ proditum est, & eam quæ ex Dicæarchia, id est Puteolis est Neapolin ad Baias, quodãmodo eum sequutus sermonem, qui proxime de Cimmerijs explicatus est. Forsan & huic loco morem patrium esse cogitauit, uias fieri per fossas. Lucrinus uero sinus usq; Baias latitudinem pandit, qui ex exteriori pelago, per aggerem longitudinis stad. viij, latitudinis aũt unius † orbitæ arcetur. Illum aũt ab Hercule, traducendarũ Gerione boum causa, aggeratum fuisse perhibent. Qui cum pedibus perambulari, propter fluctus ingruẽtes per hyemes superne uix posset, Agrippa exornatũ melius construxit. Leuioribus enim lembis præstat ingressum, stantibus in anchora prorsus incõmodus, captandis uero ostreis uberrimus. Quidã hunc Acherusiæ stagnum esse asserunt, at Artemidorus ipsum Auernum. Baias aũt ab Vlyssis socio, Baia nomine, uocabulum traxisse ferunt atq; Misenorum. Deinceps Puteolanũ littus extat, & oppidum ipsum, quod antea quidem Cumanorũ fuerat emporium, quodã in supercilio constructum, bello aũt quod ductu & auspicio gerebatur Annibalis, Romani frequentibus accolis habitatum reddiderunt, & nomine è Dicæarchia permutato, à puteorum frequentia Puteolos appellauere. Sunt etiam qui ab aquarum putore, qui per totum illum & Baiarũ & Cumarum tractum existit, ubi & sulphuris & ignis, & aquarũ calidarum plena sunt omnia. Quidã aũt Phlegram ob eam causam Cumanum agrum uocatũ opinantur, talibusq; ignis & aquæ profluuijs, Gigantũ uulnera, fulminibus deiectorum

Lucrinus sinus.

† ὁμαξιτὸς πλατείας.

Baiæ unde appellatæ.

Puteolorũ appellatio.

Phlegra.

p attri

attribuunt. Vrbs aũt amplissimum factum est emporium, manufactos cotones & stationes habens. Quas ad res cõmodum conducit arenarum ingenium, quæ calcis q̃simillime cõpactæ ualidissimum conglutinãtur in modum. Vnde cõmixta sabulo glarea, aggeres proiectantur in pelagus, ripasq; patentes sinuosos in recessus redigunt, sic ingentes onerariæ naues iactis ibi conquiescunt anchoris. Super urbẽ uero statim Vulcanium forum imminet, campus ardentibus inclusus supercilijs, quæ uelut à fornacibus exhalationes, magno cum fremitu passim habent. Cãpus aũt tracto plenus est sulphure. Post Dicæarchiã quidem Neapolis est Cumanorũ, postea uero & Chalcidenses incoluerunt, & ex Pithecusis Athenisq; uenientes, unde & noua ciuitas, id est Neapolis appellata fuit, ubi Parthenopes unius è Sirenibus sepulchrum ostenditur, & gymnicum agonẽ, iubente oraculo celebrant. Orta deinde seditione, quosdã inquilinos admisere Cãpanos, & inimicissimis perinde ac coniunctissimis uti coacti sunt, quandoquidem coniunctos alienatos haberent. Res quidẽ Campanorũ initio Græcas fuisse, deinde Græcis permixtas, documẽto sunt præfectorum urbis nomina. Ritus & educationis Græcorũ hoc in loco plurima seruantur adhuc uestigia, gymnasia scilicet, puberum cœtus, & Græca uocabula, tametsi Romana ibidem adsit multitudo. Apud eos uero nunc quinquennalis sacer ille musicus, & gymnicus cõplures per dies celebratur agon, illorum æmulus, qui per Græciã clarissima celebritate geruntur. Extat & his in locis intra mõtem effossa spelunca, in Dicæarchiæ Neapolisq; medio, sicut altera Cumas tendens facta, in qua uia obuijs curribus peruia, multis panditur stadijs, è superna autẽ montis parte, excisis multifariã fenestris, lumen in profunditatem infunditur. Habet & Neapolis calidarum aquarũ scatebras, & apparatissima balnea, nulla ex parte Baianis inferiora, numero aũt & multitudine cedentia. Alia enim ibi urbs cõdita est, imperatore alio super alium magnificentius, q̃ Puteolis ædificãte. Plurimi uero è Roma Neapolin secessum facientes, uictum Græcanico ritu perducunt, aut quietis atq; otij gratia, præsertim qui eruditioni dant operã, aut remissioris uitæ desiderio, & quos senectus affligit, uel aduersa ualitudo. Pleriq; etiam Romani eodẽ uiuendi genere delectati, cum tantã mortalium multitudinẽ in simili degentẽ instituto, ipsa in ciuitate uersari contemplentur, studiose ac libenter urbem incolũt, ibi ducentes ætatem. Proximũ est oppidum Heraclium, incumbens mari, promontorium habens, mirum in modum uento afflatũ Africo, adeo ut saluberrima ipsa addatur habitatio. Hanc quoq; tenuerunt Osci, & deinceps Pompæam, quã Sarnus amnis alluit, postmodũ Thusci & Pelasgi, deinde Sãnites, qui etiã his è locis eiecti fuere. Nolæ uero & Nuceriæ & Ancherarũ emporiũ est, eiusdẽ nominis coloniæ, quæ circa Creonem est, quod ad Sarnum flumen est, onera excipientem & emittentem. Hisce locis incumbit mons Vesuuius, amœnissimis habitatus agris, excepto cacumine. Id magna ex parte planitiem habet, fructum nullum omnino ferentem, & cineres in prospectu habens, cauernosaq; monstrat antra, cõbustis ex petris, ut color indicat, utpote quas ignis abroserit, quare coniecturis assequare plagã istam prioribus annis ardere solitam, & ignis habere crateras, restinctam aũt esse, cessante materia. Forte hanc fertilitatis, quæ circa locum est, causam dixeris, sicut de Catana proditũ est, eiectum ab Etnæis ignibus cinerem ea ex parte lætam uine

Stationes facitiæ.
Vulcanium forum.
Neapolis.
Parthenope.
Spelunca quædam.
Neapolis studiosorũ secessus.
Heraclium.
Osci.
Pompæa.
Sarnus flu.
Nola.
Nuceria.
Vesuuius.

tis tellurem effecisse. Excoctas enim igne glebas, pingue aliquid habere, quod uberiores fructus afferat. Vapore nãq; ipso magis uliginis abundante, cõmodiores fieri, quemadmodũ & sulphureæ omnes. Humectatæ deinde, & exustis cineribus restinctæ, ad frugum procreationem, permutationẽ induerunt. Pompeijs contiguũ est Campanorũ Syræum, unde Athenæum, id est Mineruiũ imminet, quod quidã Prenussum nominant promontorium. Extat aũt in extremo eius Mineruæ lacellum, quod Vlysses ædificauit. Hinc ad Capreas insulam cursus est undis breuissimus, circunflectenti uero promontoriũ, exiguæ quædã occurrũt insulæ, saxosæ quidem atq; desertæ, quas Sirenas appellãt. Ex ea quæ Surrentũ aspicit, regiõe, quædã sacra monstratur ædes, uetustissima ostendens munera, quæ accolæ loci ueneratione, frequentes obtulerant. Hactenus terminatur sinus, quẽ Craterẽ appellant, duobus diuisus promontorijs, meridiẽ spectantibus, Miseno uidelicet & Athenæo. Totus uero ornamẽtis insignitur, tum iam dictis urbibus, tum ædificijs arbustisq; cõspicuus, quæ cum intermedia continenter porrigantur, unius ciuitatis aspectũ offerunt. Ante Misenũ Prochyta iacet insula, à Pithecusis quãdoq; diuulsa. Eretrienses autem simul & Chalcidenses Pithecusas habitarunt, qui cum terræ frugibus, & auri fossionibus beatissimi forent, coorta seditione insulam reliquere. Postremoq; terræmotibus expulsi, & exhalãtibus ignibus & inualescente mari & aquarũ feruoribus, excessere. Huius enim generis eructatiões habet insula, ob quas missi ab Hierone tyranno Syracusanorũ, paratũ iam à se murũ deserere coacti sunt, simul & insulam, accedentes postea Neapolitani locũ occupauere. Quã ob causam nata est fabula, quæ Typhonem ea in insula sepultũ asserat, cumq; his latus uertat, euaporare flammas & aquas, quandoq; aũt contingit, ut minores insulæ efferuescentem aquã habeant. Verisimiliora quidem sunt, quæ Pindarus dixit, ex ijs quæ cernuntur cõmotus, quod omnis iste tractus, si à Cumis incipias, usque in Siciliam ignitus est, & profundas qualdam in unũ coëuntes habet cauernas, & in Græciã & continentes terras exporrectas. Ideoq; Aetna & Liparenses insulæ, & Puteolanus ager, & Neapolitanus & Baianus, & Pithecusæ talem habent, qualem cuncti scriptũ reliquere naturã. Quæ cũ intelligeret Pindarus, cunctis sub his locis sepultum iacere Typhonem cecinit. Timæus quoq;, priscos illos, multas de Pithecusis fabulas ædidisse, ait. Paulo ante illũ collẽ Epomeum in insulæ medio situm, per quosdam terræmotus incendia euomuisse, tradit, & terram intermediam in pelagus ignes non paucos eiectasse. Quodq; telluris redactũ est in cinerem, cũ sublimius exhalet Typhonis, id est ardoris in morẽ, rursus ut fulmen recidit in insulã. Quæ cum in pelagus ad tria excurrisset stadia nõ multo post regressa est, inde recursum maris insulam immersisse, & ita insulæ ignem restinctũ esse. Quo ex fragore, qui continentem habitãt, relicto littore in superiorem effugisse Campaniam. Calidæ locorum istorũ aquæ, laborantes † lapide sanare creduntur. Caprearũ duo antiquitus fuerãt oppidula, nunc uero unum, quod Neapolitani occupauere. Ii amissas bello Pithecusas recepere, denuo Augusto Cæsare illis donante. Capreas uero magnificentissimis ibi structis ædificijs, peculiare sibi fecit receptaculũ. Hæ quidem sunt maritimæ Campanorũ ciuitates, & adiacentes huiusmodi insulæ. Intra mediterraneam aũt urbium mater, id est metropolis, & pro uocabuli etymologia, uere caput est Ca

Syræum.
Athenæum.
Prenussum.
Sirenæ insulæ.
Crater sinus.
Prochyta.
Pithecusæ.
Hiero Syracusanus.
Typhonis sepulchrum.
Ignita locã.
Aetna.
Liparenses.
Epomeum.
† λιθῶντας.i. calculo laborãtes.
Capreæ.
Capuæ appellatio.

Teanum. *Sidicinum.* *Callateria.* *Calydium.* *Beneuentum.* *Casilinum.*

pua. Reliquas enim si ei cõpares, castella quædã cẽseas, præter Teanũ & Sidicinũ, hæc enim dignitate præstans, in Appia uia iacet, & quæ ab ea Brundusium ducũt, Callateria & Calydiũ & Beneuentũ. Romam uersus aũt Casilinũ situm est ad flumen Vulturnum, in quo Prænestini milites xl. & quingenti aduersus Annibalem, uarijs instructũ copijs, tamdiu obsidionem pertulere, ut inualescẽte fame, modius drachmis. cc. uenundaretur, & uenditor quidẽ mortem oppetierit, emptor aũt incolumis euaserit. Cum aũt Annibal eos rapas prope murũ seminasse conspiceret, tantã animorũ tolerantiã admiratione prosequutus est, quod homines tamdiu obsistere posse sperarent, quoad rapæ matureſcerẽt. Itaq; paucis exceptis, mortales illi uictores extitere omnes, nisi quos aut fames confecit, aut prœlia. Vltra iam dictas, sunt hæ quoq; Campaniæ ciuitates, quarũ mentionem superius fecimus, Calce & Teanũ, Sidicinũ, quas duæ fortunæ ædes seiparant, utroq; ex latere constructæ Latinæ uiæ. Item Suessula, & Atella, & Nola, & Nuceria, & Acerræ, & Auella, & aliæ his minores habitatæ, è quibus aliquas Samniticas esse aiunt. Siquidem prioribus annis Samnites usq; ad Latinã & Ardeam excursiones facientes, postmodũ & Campaniam populãtes, late imperiũ obtinebant. Alioquin etenim imperiose dominantibus, parere discentes, statim edictis obtemperabant. Nunc aũt cum ab alijs, tum uero à Sylla dominatu Romanos obtinente, peracta res est. Qui postquã Italorũ rebelliones multis dissipauit prœlijs, hos fermè solos consistentes, & in unũ aduersus Romam conspirantes cõspicatus, ante illorũ mœnia castris locatis, partim in pugna obtruncauit, nullis uitam impartiens captis, partim uero qui arma proiecerant, ad milia tria, uel ut alij, quatuor, in campo Martio ad Ouilia coactos, immissis militibus, triduo iugulauit. Factis inde proscriptionibus, nõ antea destitit, q̃ Samnitum nomẽ deleuerit, aut ex Italiæ finibus omnes eiecerit. Cum autẽ de tanta incusaretur iracundia, respondebat, magistra sese experientia didicisse, ne unũ quidem Romanũ pacem producturũ, quoad per se Samnites ipsi consisterent. Itaq; per uicis factæ fuere ciuitates, aliquæ uero radicitus extinctæ. Boianum, Esernina, Pauna, Telesia, Venafro coniuncta, & aliæ tales, quarũ ne unam quidem pro dignitate censueris ciuitatem. Nos aũt pro Italiæ potentia & claritate, quantum satis est percurrimus, tamen Beneuentũ & Venusia probè ac feliciter consistebant. De Samnitibus huiusmodi uulgatus est sermo, Sabinos quidẽ aduersus Vmbros diutino certantes bello, quorundã more Græcorũ uotũ fecisse, ut eo anno nata imolarẽt. Re igitur bene gesta reuersi, nata partim sacrificarũt, partim cõsecrarũt. Cæterum facta sterilitate, uulgatũ est à quibusdã, oportere & liberos cõsecrari, quod & patrauerũt. Siquidẽ ædítos in lucẽ pueros Marti cõsecratos acclamauerũt, eos tamẽ uirilẽ ingressos ætatẽ, in coloniã emiserunt, quibus dux factus est Taurus. In Opicorum aũt agro cubãtes, qui uicatim uitã agebant, eos eijciunt, eiectisq; illis, sedes ibi locarunt, & de augurũ sententia, Marti taurũ mactauerunt, qui ducẽ illis Taurũ exhibuerat. Quamobrem eos diminutiuo uocabulo à parentibus, Sabellos appellatos fuisse crediderim, Sabinos aũt ob aliam causam, quos Græci Samnitas nuncupant. Aliqui uero, Laconas, eos sibi socios habitandi fecisse, memoriæ tradidere. Ea propter illos Græcos † beneuolentia complexos fuisse, plericq; illos Pitanitas appellant. Existimant aũt ex Tarentinis eos originem ducere, qui finitimos, & homines

Calce.

Sueſſula. *Atella.* *Nola.* *Nuceria.* *Acerræ.* *Auella.* *Samnites.* *Sylla.*

Ouilia. *Sãnites deleti.*

Boianum. *Esernina.* *Pauna.* *Telesia.* *Beneuentum.* *Venusia.* *Samnites unde Sabini.* *Græcorũ quorundam mos.* *Taurus dux.* *Opici.*

Sabelli unde. † φιλέλλησις ὑπάρξαι. *Pitanites fortè ἀπὸ τῆς Πιτάνης πόλεως, autor Steph.*

mines potẽtia prævalidos, blandimentis alliciant & charitate deuinciant. Quippe qui pedestris exercitus lxxx. milia, & equites octo milia aliquãdo domo omiserũt. Legem honestam quidem, & quæ ad uirtutem uehementèr excitet, Samnitibus extare ferunt. Haud enim filias suas, quibus collibuerit, nuptũ dare fas est. Verum quotannis decem præstantes decerni uirgines, ac optimos totidem adolescentes, ex ijs primam primo locari, secundã secundo, & ita deinceps. Hoc pacto, quod si is, qui primam accepit, honestam institutionẽ mutauerit in deterius, habitus cõtemptui per ignominiã est, & ei locata adimitur. Ordine dehinc sunt Hirpini, & ipsi Samniticæ gentis. Qui quidem ex Lupo nomen adepti fuerunt, qui eis in deducẽda colonia dux oblatus est, Samnites enim lupum uocant Hirpum. Confines ij autẽ Lucanis adiungũtur, qui in mediterraneis habitant. De Samnitibus quidem hæc, at Campanis, ob loci ubertatem, idem bonorũ ac malorũ usus euenit. Eò enim deliciarum prouecti sunt, ut ad gladiatorũ paria depugnaturorũ, conuiuas inuitarent ad cœnam, numerum quidem eorũ pro cœnarũ dignitate definientes. Cum uero Annibali sese dedidissent, exercitum eius ad hyberna suscipientes, adeo uoluptatũ illecebris homines demolitos effœminarunt, ut Annibal ipse dixerit, uictor ipse periclitor, ne hostilis præda fiam, quippe qui milites uiros dederim, fœminas recipiã. Illis autem potiti nouissime Romani, permultis eos calamitatibus castigatos reddidere, ad extremum q; agrum eorum sorte diuiserunt. Veruntamen hoc tempore felicem ducunt ætatem, cum finitimis concordiam habentes, priscam q; seruantes dignitatem, & ciuitatis amplitudine, & flore uirorum. Post Campaniã uero, & terram Samnitũ usq; ad Ferentanos, ad mare Tyrrhenum, Picentinorũ natio colit, pars modica eorum Picentinorũ, qui Adriam habitant, quos quidem Romani Posidoniatem in sinũ colonos traduxere. Hoc uero tempore sinus ipse Pæstanus nuncupatur. Verum urbs ipsa Posidonia, Pæstus uocatur, medio in sinu locata. Porrò Sybaritæ ad mare urbem posuere, quippe qui ante se habitantes alios extruserunt, quos uicissim posteriori tempore Lucani eiecerunt. Lucanis inde Romani oppidũ intercepere, quod insalubre facit amnis, diffusus in paludes, uicinus oppido. Inter Sirenussas uero & Pæstum Marcinna est, Thuscorũ ædificiũ, cæterũ ab Samnitibus habitatum. Hinc ad Pompeios per Nuceriam isthmus iacet, non ultra stadia centum & uiginti. Picentes autem usq; Silarin perueniũt flumen, qui ab hoc agro ueterem separat Campaniam. Cui quidem fluuio proprium illud ineſſe traditur, ut in eius aquas demissa uirgulta † saxificentur, forma tamen colereq; seruato. Picentum uero metropolis erat quõdam Picentia, nunc uero per uicos uitam agunt, ab Romanis expulsi, propter initam cum Annibale societatem. Quo quidem in tempore, pro militari officio ut uiatoris publici, aut tabellarij operam explerent, assignati sunt, quemadmodum & Lucani & Brutij eadem ob causas. Paulum autem supra mare, Romani Salernum custodiæ gratia in eos munierunt. Cæterum è Sirenussis ad Silarin, stad. ducenta & sexaginta intersunt.

Samnitum lex.

Hirpini.

Hirpus.

Campani.

Idẽ refert Athenæus lib. dipno soph. ὃ. περὶ μονομαχ.

Annibal apud Capuã emollitus.

Liuius lib. Bel. Punic.

Picentini.

Posidoniates.

Pæstanus sinus

Posidonia.

Pæstus.

Sybaritæ.

Marcinna.

Picentes.

Silaris flu. & eius natura.

Cãpania uetus

† ἀπολιθοῦς *i. in lapidẽ rigentur.*

Picentia.

Salernum.

Syrenussæ.

LIBRI QVINTI INIS.

ARGVMENTVM SEXTI LIBRI.

SExto libro reliqua Italiæ pars, ab Adriatico ad Macedoniam usq; describitur, in quibus sunt Apulia, Calabria, & quæcunq; ad Ionium sinum unà cum adiacentibus insulis usq; ad Ceraunios montes sita sunt, & rursum quæ ex alia parte, quæ usq; ad Carthaginem, atq; interiacentes illic insulas, referuntur.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER SEXTVS.

Lucania.

Posidonia. Leucosia.

Sirenussarum promontoriũ.

Hyela. Hela. Elea. Parmenidis patria. Zenonis pat.

Harpagus dux

Eleæ conditores.

Eleetes flu. Palinurus. Oenotriæ. Pyxus prom. Micythus. Talaus.

OSt Silaris autem ostium Lucania est, & Iunonis Argiuæ templũ, quod ab Iasone constructum fuit. proximaq; ad stad. quinquaginta Posidonia. Hinc cum enauigaueris, Leucosia occurrit insula, paruũ ad continentem habens cursum, nomen è Sirenũ unà sortita, quæ hoc in loco iniecta periit, cũ in profundum (ut fabulæ tradunt) sese abiecissent. Ereגione Sirenussarũ promontorium adiacet, Posidoniatem sinum efficiens. Alius item flectenti contiguus sinus offertur, ubi urbs ab ædificatoribus phocensibus Hyela nominata est, cum eam quidem Helam à fonte quodam nominarint, nostra uero ætas Eleam dicit, è qua Parmenides, atq; Zeno ducunt originẽ, Pythagoricæ sectæ uiri. Eam per illos prioribus etiam annis, legibus & institutis bene formatam extitisse arbitror. Quocirca & aduersum Lucanos obsistere, contraq; Posidoniates ualidiores euasere, licet & agro & hominũ multitudine cederẽt. Igitur ob sterilis terræ tenuitatem, magnam rebus marinis operam dare cogũtur, & piscium condimenta cõficere, & operationes eiusmodi reliquas. Antiochus scriptum ædidit, capta Phocide ab ductore Cyri Harpago, qui naues cum familia ipsorum tota conscendere potuere, primum eos ad Cyronem cursum tenuisse, atque Massiliam Creontiada duce, inde reiectos Eleam condidisse. Quidã ab Eleete fluuio nomen inditum esse tradunt. Ciuitas autem à Posidonia stad. ad ducẽta distat, post illamq; promontorium extat Palinurus. Ante agrum uero Eleæ duæ cum statione iacent insulæ, Oenotriæ dictæ. Dehinc post Palinurum Pyxuntis promontorium prominet, & portus & amnis, tria enim uno contenta sunt nomine. Eò habitatores induxit Micythus Messenæ Siculæ princeps, qui rursus inde, paucis relictis, cõmigrarunt. Secundũ Pyxuntem sinus est Talaus, & amnis Talaus & urbs Lu-

Lucaniæ postrema, paulum à mari semota Sybaritarũ colonia. Ad quam ab Hela cccc. intersunt stadia. Vniuersus Lucaniæ nauigationis tractus, stad. Dc. & quinquaginta est. Iuxtaq; sacellũ Draconis est, qui comitũ Vlyssis unus extitit. De quo illud Italis uulgatum est oraculum. *Lucania. Hela. Draconis sacellum.*

λάϊον ἀμφὶ σφάκοντα πολαύποτε λαὸν ὀλέσσῃ.

Olim Laio cadet heu plebs multa Draconi.

Ibi enim Græci qui in Italia erant populi, adunato exercitu, re male gesta, à Lucanis deleti sunt, ab isto decepti oraculo. Hæc sunt ad Tyrrhenũ littus Lucanorũ loca, quæ initio quidem alterum nequaq; attigerant mare, uerum omnia Græcorum tenebantur imperio, qui Tarentinum habent sinum, necdum ulli ante Græcorum aduentum usquam Lucani uersabantur, cæterum Chones & Oenotri loca ipsa colebant. Cum autem res Samnitica eò magnitudinis creuisset, ut & Chones & Oenotros eiecissent, Lucanos eam in partem colonos Samnites deduxerunt. Cumq; Græci utrunq; simul littus, ad fretum usq; tenerent, inter Græcos & Barbaros diutinum conflatum est bellum, Siciliæ uero tyranni, & postea Carthaginenses nunc quidem contra Romanos de Siciliæ imperio decertantes, nunc autem de Italiæ regno, omnes eorum locorum incolas uastarunt, post Græcos etiam magnam mediterraneæ partem interceperunt, à Troianis orsi temporibus. Iam enim tantopere res Græca amplificata fuerat, ut & hanc & Siciliam magnã Græciam appellarent. Hoc aũt tempore præter Tarentũ Rhegiumq; & Neapolin, omnes in Barbaros transisse mores obuenit, & alia sub Lucanorũ, alia sub Brutiorũ ditione teneri, aut Cãpanorũ, Cãpanos quidẽ nomine, uere aũt Romanos dico, nam ipsi Romani facti sunt. Sed terræ ambitũ tractanti, & quæ hoc tempore sint, & nõnulla superioris ætatis dicẽda sunt, præsertim cũ gloria nobilitata fuerint. De Lucanis quidẽ qui Thuscũ littus attingunt, dictũ est. Qui uero mediterraneã plagã tenent, supra Tarentinũ sinũ incolunt. Adeo aũt funditus ipsi & Brutij, & Samnites, eorũ generis autores deleti sunt, ut eorũ domicilia distinguere ac terminare difficillimũ sit. Quorum quidẽ causa est, quoniã nulla gentiũ singularum, ulla in sede cõmunis existit multitudo, non sermonis proprij ritus, non armaturæ, nõ indumentorũ, non similium rerum consuetudo, quæ omnino defecerunt. Alioqui singulorum habitacula penitus ignobilia sunt. Quæ uero de illis accepimus, ipsorũ cõmunem sermonẽ faciemus, neq; eos qui interius incolunt, ad hoc † agimus, Lucanos scilicet, & ijs propinquos Samnites. Petelia quidẽ Lucanorũ metropolis putatur, satis ad hoc tempus incolarũ habens. Hanc Philoctetes è Melibœa per seditionem profugus ædificauit, egregijs munimentis ualidã, adeo ut Samnites eam quandoq; castellis exædificatis corroborarint. Circa loca ipsa Philoctetes & uetustã cõdidit Crimissam. Apollodorus quidẽ in expositione nauiũ, Philoctetæ mentionẽ inserẽs, nõnullos dixisse ait, quod Philoctetes ad Crotoniatarũ agrũ profectus, promõtoriũ Crimissã habitari fecerit, & supra illud oppidũ Chonin, à quo Chones incolæ dicti. Ab eo uero quidã in Siciliã ad Ericẽ missi, unà cũ Troiano Aegesta, ægestæ mœnia fecisse & Pumentũ itẽ, at Vertinæ interius & Calaserna, & exigui quidã alij uici usq; Venusiam urbẽ celebrẽ extãt. Hanc sanè & reliquas ordine deinde sitas, quã Cãpaniã pereres, Samnitias esse arbitror. Super Thurios aũt & regio patet, quam Thurianam

Lucani. Brutij. Samnites.

† ὁυσὲν παρὰ τοῦτο ποιέμενοι τοὺς τὰ μεσόγαια ὄντας. qđ sic uertendũ fuit. Non habitatione eorũ qui mediterraneã habitãt, Vel relictis ijs q &c.

Petelia. Philoctetes. Crimissa. Chones unde. Aegesta. Pumentum Vertinæ. Calaserna. Thurij.

 uocant

Lucanorũ origo.

uocant. Lucani quidem ab Samnitibus genus ducunt, qui ſuperatis bello Poſſe-
doniatis, & eorum ſocijs, eorum potiti ſunt urbium. Hi autem cũ alio tempore po-
pulari ſtatu regerentur, ingruentibus bellis, regẽ magiſtratus ipſi diligebant, nunc
gens tota Romana eſt. Poſitam deinde maritimam plagam, ad euripum uſq; Si-
culum, Brutij poſſident, ſtad. ſpatio mille trecentorũ & quinquaginta. Antiochus
in conſcripto ab eo de Italia uolumine, hanc uocari ſolitam Italiam aſſerit, deq; illa
ſeſe conſcribere, quam priſci Oenotriam appellauere. Eius terminum oſtẽdit, quẽ
è Tyrrheno quidem mari, Brutiæ terræ diximus Laum flumen, è Siculo autem Me
tapontinum. Tarentinam uero, quæ Metapontino confinis eſt, terram extra Italiã
nominatim explicat, quam Iapygiam uocat. Item antiquius Oenotros, & Italos ſo
los appellatos fuiſſe dicit, qui intra iſthmum ad fretum uergunt Siculum. Eſt au-
tem iſthmus ipſe, id eſt, incluſa terra pelago ſtad. centum & ſexaginta intra ſinus
geminos, Hipponiatem ſcilicet, quem Antiochus Napitinum dixit, & Scyllaticũ
alterum. Nauigationis autem ipſius ambitus, & ſpatium terræ comprehenſum, ad
interiorem euripum, duũm milium ſtad. eſt. Hucuſq; uero, inquit, Italiæ, & Oeno-
triæ nomen extenditur, ad Metapontinos & Sirenitides, uidelicet hanc regionem
Chones, gentem Oenotriam, & quidem inſignem habitaſſe, & terram nominaſſe
Choniam. Atqui hic modo quodam ſimpliciore atq; uetuſtiore differuit, nulla Lu-
canorum ac Brutiorũ facta diſtinctione. Eſt uero Lucania inter Tyrrhenum Sicu-
lumq; littus interiacens, hinc quidẽ à Sylari uſq; Laum, hinc à Metaponto uſque
ad Thurios, ad ipſam uero continentem, è Samnitibus uſq; ad iſthmũ, qui à Thu
rijs in Cerillos extenditur propè Laum. Stadia autem ſunt ipſius iſthmi. ccc. Su-
praq; hos Brutij Cherroneſum habitant. Et in hoc ſanè alia comprehenditur cher-
roneſus, iſthmum habens, qui à Scyllatio ad Hipponiatem ſinum porrigitur. Eis
autem hoc à Lucanis nomẽ inditum eſt. Brutios enim Lucani rebelles, fugitiuoſq;
uocant. Antea nanq; Brutij Lucanorũ paſtores fuerant, à quibus transfugerũt, at-
que dehinc remiſſi in libertate uitã exegerunt, qua tempeſtate Dion aduerſus Dio
nyſium exercitu ducto, cuncta in cunctos perturbata effecit. Hæc quidẽ tam de Lu
canis, quàm de Brutijs in uniuerſum dicta conſcribimus. Ab Lao ſanè prima urbs
Brutiæ extat Temeſa, quam Anſonij condiderunt. Noſtræ autem ætatis homines
Tempſam eam uocitant. Poſt illos eam habuerunt Thoantis comites Aetoli, quos
eiecere Brutij, Brutios dehinc & Annibal & Romani fũditus extinxere. Prope Te
meſam ſaceſſum eſt, oleaſtris circunſeptum, Politæ Vlyſſis ſocio dicatum, quem
Barbarorũ fraude trucidatum, grauas excitaſſe iras tradunt. Ad eosq; extare pro-
uerbium, Heroëm † Temeſæ ingruere ſibi dicat nemo. Locrenſibus autem Epize-
phyrijs ipſa urbe potitis, Euthymum fabulantur pugilem, poſtquam ad eum de-
ſcendiſſet, uictorem euaſiſſe pugnæ, atq; ut finitimos ab eo tributo abſolueret, coẽ-
giſſe. Huiusq; Temeſæ poëtam meminiſſe aiunt, non autem illius, quæ in Cypro
eſt Temeſæ. Nam utroque modo dicitur, ἐς τεμέσην μετάχαλκον.
Quod ad Temeſam ærariã eſt, & ærifodinarũ locus oſtenditur, quæ hiſce defecere
annis. Huic proxima Terina eſt, quã cũ Annibal tutari poſſe deſperaret, ſolo æqua
uit, qua tempeſtate in ipſam cõfugerat terram Brutiam. Poſtea Brutiorum metro
polis eſt Coſentia. Supra illam, paululum Pandoſia eſt, ualidum propugnaculum,
ubi

Brutij. Italia uetus. Oenotria. Laus flu.

Iapygia.

Hiponiates ſinus. Napitinus ſinus. Scyllaticus ſinus. Serenitides.

Chonia. Lucaniæ ſitus. Cerilli.

Brutiorum appellatio. Dionis aduerſus Dionyſiũ expeditio.

Temeſa. Tempſa. Polytes. Prouerbium. † Cauendũ ne Temeßeus ingruat genius. Epizephyrij Locrenſes. Terina. Homeri locus explicatus Odyſſ. α. Coſentia. Pandoſia.

ubi Moloſſorum rex Alexander trucidatus eſt, Dodonæo deceptus oraculo, Ache
rontem atque Pandoſiam cauere iubente, cum ſimilis appellationis loca in Theſ-
protio monſtrentur agro. Triuertex autem ipſum eſt propugnaculum, cui Ache-
ron amnis præterfluit. Aliud inſuper fraudauit oraculum,
παυσῶσία γηρικόλωνε πολεῶ πορπλαὸμ ὀλέσθαι.
Pandoſia perdes populum quandoq; triuertex.
Credidit enim hoſtium, non ſuorũ cladem oſtentari. Oenotriorũ quoq; regum re
giam fuiſſe Pondoſiam, memoriæ proditum eſt. Poſt Coſentiam Hipponium eſt,
Locrorũ ædificium, quod Brutijs obtinentibus eripuere Romani, & mutato dein-
de uocabulo, Vibonam Valentiam appellauere. Ad hæc uero loca Proſerpinam è
Sicilia aduentaſſe legendos ad flores, credidere ueteres, quoniam florentiſſimæ re
gionis amœniſſima prata eſſe conſtat. Hinc matronis uſus inualuit, ut collectis ex
floribus coronas texãt, cum per dies feſtos empta geſtare ſerta, uitio illis detur. Ha
bet emporium, quod olim Agathocles Siciliæ tyrannus, ea potitus urbe inſtituit.
Inde cum ad Herculis portum nauiges, extrema Italiæ circũflectis, quæ ad fretum
iacentia, in occaſum ſpectant. In quo nauigationis tractu Locrorum ciuitas Meda
ma eſt. Nec longe eiuſdẽ nominis fons magnus, cum emporio nobili propeq; flu-
uius eſt Metaurus, & eiuſdem nominis ſtatio. Ante littus hoc Liparenſium iacent
inſulæ, longè ab Euripo ſtad. cc. Quidã Aeolias uocant ab Aeolo, cuius in Odyſſ.
poëta meminit. Sunt autem numero ſeptem, cunctorũ proſpectui patentes, ſiue à
Sicilia, ſiue à continente propè Medamam aſpectent, de quibus tunc differemus,
cum de Sicilia ſermonem habebimus. Poſt fluuium Metaurum, Metaurus alter
occurrit. Inde Scyllæum excipit ſublime ſaxum, quod humilem à tergo tellurem,
alluentibus undis habeat, in Cherroneſi faciem, quam Rheginorũ tyrannus Ana-
xilaus ædificato muniuit muro, ut Thuſcis nauale ſtrueretur, & prædonibus naui-
gandi per euripum facultatem interciperet. Finitima enim Cenys eſt, à Meda-
ma ſtad. cc. &. l. diſtans, ea ultimas conficit oras, & anguſtias freti, ad prominens
Siciliæ promontorium Pelorum. Hoc è tribus unum eſt, quæ triangulam efficiunt
inſulam, quod in æſtiuos uergit ortus, ſicut Cenys in occaſum, cũ mutuam inter
ſeſe faciant inflexionem. A Cenyde uſq; in Poſidonium receſſum, & Rheginam
columellam ad Euripum, anguſtus prouenit meatus ad ſtadia ſex, ubi minimus
traiectus paulò maior eſt. Ab ipſa uero columella ad Rhegium ſtad. c. cum prode-
untibus in exterius & orientale pelagus, quod Siculum appellatur, latior extenda-
tur euripus. Cæterum Chalcidenſes cõdidere Rhegium, ſiquidem cum ex oracu-
lo Apollini, propter ſterilitatem decumatim oblati fuiſſent, poſtremo è Delphis
eò coloniam deduxiſſe traduntur, & alijs ſecum aſſumptis è domo. Vt autem au-
tor eſt Antiochus, Zanclæi Chalcidenſes ad ſe accerſiuere, & ſtruendæ coloniæ
principem Antimneſtum conſtiterunt, in cuius coloniæ parte, & Meſſeniorum è
Peloponneſo exules fuerunt, qui per ſeditionem ab ijs qui dare pœnas recuſabant,
expulſi erant. Miſſas enim à Lacedæmonijs, ad facienda ſacra, uirgines per uim
corruperant ad Limnas, & auxilio ſubeuntes, occiderant. Exules igitur ad Maci-
ſtum ſeſe recipientes, ad Apollinem querimoniam facturos, legatos mittunt, &
ad Dianam, ſi eius generis mercedem aſſequantur, pro allato dijs ipſis ſubſidio,
ſubinde

Alexãder Moloſſorũ rex. Acheron.

Hipponium. Vibona. Valentia. Proſerpinæ flores. Mos geſtandi corollas.

Herculis portus. Medama. Metaurus flu. Liparenſes. Aeoliæ. Homerus Odyſſ. κ.

Scyllæũ ſaxũ. Anaxilaus.

Cenys. Pelorum prõ.

Rhegij cõditores.

ſúbinde rogitantes, quonam pacto ex eorum erumna ſalutem compararent? Qui bus reſpondit Apollo, ut unà cum Chalcidenſibus Rhegium commigrarent, ſuæq́ ſorori gratias haberent, non per erumnam periſſe, ſed conſeruatos eſſe, neque enim unà cum patria deletum iri, quæ non longè poſt in Spartiatarum captiui tatem trahenda foret. Illi autem paruerunt. Quocirca Rheginorũ principes uſq́ ad Anaxilai tempora, ſemper è Meſſeniorum ſtirpe conſtituti fuere. Verum Antiochus locum hunc uniuerſum ab Siculis antiquitus habitatum, ſimul & à Morgantiſs fuiſſe tradit, qui deinde ab Oenotriſs eiecti in Siciliam traiecere. Sunt qui *Morgantium.* Morgantium ab hiſce nomen duxiſſe ſcribant. Ingens uero olim Rheginæ ciuitatis potentia fuit, ualidis quaqua uerſum caſtellis munita, propugnaculum aſſiduæ imminens habens inſulæ, & priſcis annis, & ætate noſtra, cum ſolicitante Sext. *Rhegiũ unde Sicilia.* Pompeio Sicilia deſciuit à Romanis. Cæterum caſu quodam Rhegio nomen inditum eſt, qui huic obuenit regioni Aeſchylo teſte, nimirum Siciliam ab continente ui terræmotus auulſam fuiſſe, & ille & aliſ memoriæ prodiderũt. Ex quo ἀπὸ τοῦ ῥαγῆναι, id eſt à frangendo, nomen aſſequutũ. Ex iſs autem quæ circa Aetnam, & alias Siciliæ partes & Liparam, & circuniacentes inſulas acciderunt, coniectura facta. Quid de Pithecuſis, & translocatis terris uniuerſis? haud ſanè longe à ueriſimili fuiſſet, ſi hoc obtigiſſe quis dixerit. Nunc hiſce reſeratis oribus, per quæ ignis reſpirat, & igniti lapides, & aquæ effluũt, raro uicinã freto tellurem motibus quaſſari. Eo autem tempore, cum omnes ad ſuperficiem meatus occluderẽtur, in ſubterraneis concauitatibus, ardentes ignes, & ſpiritus uehementes, terræmotus efficiebant. Agitati uero uentorũ uiolentia loci ceſſere, & abſciſſi utrinq́ mare, & hoc & aliud inter inſulas iacens admiſerunt. Nam Prochyta & Pithecuſæ auulſæ de terra partes ſunt, eodem modo & Capreæ & Leucoſia & Sirenes & Oenotriæ. Non- *Prochyta. Pithecuſæ. Capreæ. Leucoſia. Sirenes. Oenotriæ.* nullæ quidem ex ipſo emergentes exiliere pelago, ſicuti compluribus in locis, hoc etiam in tempore euenire conſtat. Nam quæ in medio iacent mari, è fundo in altũ elatas eſſe credibilius eſt. Quæ uero ante promontoria iacent, per anguſtũ diſiunctas eſſe fretum, & illinc auulſas uideri, rationabilius cenſeri habet. Verũtamen ſiue ob eam cauſam nomen ciuitati factum eſt, ſiue propter illius claritatem conſide rari licet, utro ueritas ſe modo habeat, cum Samnites Latino ſermone, regiam illã *Rhegium quaſi Regia.* appellarint, & priſci eorum autores, regendis ciuitatibus, cõmunia cum Romanis inſtituta ſeruarint, ac plurimum Latinam linguam uſurparint. Illuſtrem autem urbem extitiſſe, & in pleraq́ oppida colonias conſtat deduxiſſe, & permultos celeberrimos ædidiſſe uiros, ſeu gubernandæ reipublicæ uirtutem, ſeu doctrinæ magnitu- *Dionyſij contẽptius.* dinem ſpectes. Eam Dionyſius ſolo æquauit, hac commotus cauſa. Nam cum ex ea ciuitate puellam in matrimonium petiſſet, Rhegini ſerui publici † ſiue lictoris filiam ei protenderunt. Eius filius quandam urbis partem acceptam inſtaurans, *† τοῦ δημόσ. Phœbia.* Pyrrhi ætate, Phœbiam nominauit. Inde Campanorum præſidium, Rheginos, qui fidifragi apparuerãt, maxima ex parte deleuit. Terræmotibus quoq́ paulo ante bellum Marſicũ, urbis pars magna corruit. Poſtea Cæſar Auguſtus fugato ex Sicilia Pompeio, cum deſolatã hominibus urbem cerneret, acceptos è claſſe permultos ei dedit accolas, nunc aũt bona ſatis eſt ciuitas. E Rhegio ad orientẽ nauiganti, promontoriũ occurrit, quod à colore Leucopetram, id eſt ſaxum albũ appel- *Leucopetra.*

lant,

lant, per ſtadia quinquaginta, ubi montis Apennini finem adeſſe aiunt. Hinc Her- *Apennini terminus.* culeum promontorium extremum ad meridiem inclinatur. Nam cum deflexeris *Herculeũ promontorium.* ſtatim uento nauigãdum eſt Africo, uſq́ in Iapygiam, poſtea in Septentrionẽ ſemper, & magis in occaſum uergit in ſinum Ionium. Poſt Herculeum, Locri agri promõtorium offertur, quod Zephyrium appellatur, portum habens uenientibus ab *Zephyriũ promontorium Locri.* occaſu uentis commodum, qua ex cauſa & nomen aſſequitur. Deinceps Locri Epizephyriſ, urbs inſignis. Quoniam è Locris Criſeum habitantibus ſinum, coloni *Epizephyri Locri.* huc profecti ſunt, Euanthe ductore, paulo poſt conditam Crotonem atq́ Syracuſas. Qua in re fallitur Ephorus, eos ab Locris Opontiſs deſcẽdiſſe inquiens, trien nio aut quadriennio cum Zephyrium incolerent. Poſtmodum urbem tranſtulerunt, opem ferentibus Syracuſanis unà cum iſs, apud quos eſt lacus Lucrinus, ubi *Lucrinus.* Locri in expeditionem profecti fuerant. Nam è Rhegio uſq́ Locros. dc. interſunt ſtadia. Situm eſt autem oppidum in quodam mõtis ſupercilio, quod Eſopis uocatur. Eos autẽ primos legibus ſcriptis uſos eſſe opinio eſt, & plurimũ temporis rem *Eſopis. L. ſcriptis qui primi uſi.* publicã optimis rexiſſe inſtitutis. At Dionyſius eiectis à Syracuſis flagitioſiſſime omnium abuſus eſt, quippe ornatis ſponſalibus puellas, cubicula & thalamos irrumpens, uitiabat. Formoſas uero & maturas uiro uirgines in unũ cõgregabat, de- *Dionyſij tyrãnis in Locros.* hinc dimiſſas integris alis columbas, in conuiuio, illas nudas in circuitu quæritare & captare uidebat. Nonnullas q́ ſandalia ſoluta calciantes, partim ſuperne partim infime ſectari dicebat, dedecoris cauſa. De quibus pœnas dedit poſtmodũ, cum recuparaturus imperium rurſus in Siciliã regreſſus eſſet. Locri enim cæſo Dionyſij præſidio, primo quidẽ in libertatẽ ſeſe uendicarũt, dehinc uxorem illius ac liberos in poteſtatem ſuam redegerunt. Erant autem filiæ quidem duæ, filius unus minor natu, ſed iam ad adoleſcentiam perueniens. Alter enim Apollocrates nomine unà *Apollocrates.* cum patre in expeditionem comes reuerſionis in regnum cauſa, profectus fuerat. Cum autem Dionyſius pariter ac pro eo Tarentini multis eos fatigarent precibus *Locrorũ uindicatio de Dionyſio.* ut corpora redderent redemptione, quæcunque collibuiſſet accepta, nullo pacto reſtituerunt, at obſidionis incommoda, agrorum q́ populationem potius tolerarunt & iracundiam furorem q́ omnem, in filias euomuerũt, eas nanq́ paſſim cõſtupratas demum ſtrãgularunt, corpora deinde concremauerunt, oſſa q́ cum molendo attriuiſſent in mare diſſipauerunt. Ephorus de ſcribendis Locrorum legibus memoriam faciens, quas ex Cretenſibus & Spartanis & Areopagitarũ inſtitutis, Zaleucus conſcripſit, Inquit illud in primis nouum induxiſſe Zaleucum, ut cum priſti- *Zaleuci inſtitutum.* næ leges definiendarum condemnationum in ſingulis delictis modum iudicibus ipſis concederent, ille per leges ipſas terminauit. Putauit enim iudices ipſos haud eandem eadem de re habituros eſſe ſententiam, oportere autem eaſdem approbare, & de contractibus iiſdem ſimpliciori quodam modo inſtituere. Thurios poſtea cum præter Locros acutius explicare uoluiſſent, celebriores quidem, cæterũ *Thurij.* deteriores euaſiſſe. Bonos quippe legũlatores eſſe, nõ qui omnia accuſatorũ acta caluerint, ſed qui in ſimpliciter latis perſiſtãt. Hoc & à Platone dictũ eſt, quibus leges *Legum modus habendus.* adſunt plurimæ ac pœnæ plurimæ, iiſ & uiuẽdi ritus deprauatos eſſe. Sicut quibus *Medicorũ multitudo fugiẽda Alex fluuius.* plures adſũt medici, iiſs & ægritudines permultas adeſſe, probabile eſt. Cũ fluuius Alex Rheginũ à Locrẽſi diſterminet agro, qui per uallẽ profundã curſum habet,

peculiare

Cicadæ locrenses. Peculiare quoddam hic de cicadis obuenit, quæ enim in Locrorum ripa uersantur sonantius strident, illis alijs uox nulla cõtigint. Eius rei hanc causam suspicantur esse, nam cum ijs omnino umbrosa regio sit, unde roscidas alarum pelliculas mini me pandant, illis sole feruida est, ut aridas & ueluti corneas habeant, unde apte stri dor emittitur. Apud Locros Eunomi citharœdi statua ostenditur, quæ insidentem *Eunomi statua* citharæ cicadam habet. Timæus posteris scriptum reliquit, in Pythiorũ quondam *Aristonis & Eunomi certa men.* certamine Eunomum, & Rheginum Aristonem aliquando in contentionem ue niſſe, uter præmium sortiretur, Aristonem fusis precibus Apollinẽ inuocasse Del phicum, ut sibi adiutor afforet, maiores enim suos deo ipsi consecratos fuisse, & à Delphis Rhegium missam esse coloniã. Eunomum autem dixisse, illis nunq̃ de *Cicadæ cantus suauissimus.* musica ab eorũ primordio fuisse certamina, cum quidẽ apud eos cicadæ, cunctorũ animaliũ cantu suauissimæ, omni sono destitutæ sint. Nihilominus Aristonem ad laudem cõparandã fuisse impigrũ, speq̃ uictoriã iam complecti. Tamen Eunomũ uictorem declaratum, statuam quã diximus, in patria posuisse. Nam cũ inter cer tandum chorda una fracta defecisset, cicada superuolans adstitit, quæ supplemẽta uocis faceret. Super has urbes Brutij mediterraneam occupant, ubi Mamertium si *Brutiorũ sedes.* *Mamertium.* tum est oppidũ nobile, & sylua picis ferax optimæ, quã Brutianã uocant, proceris *Brutiana sylua picifera.* arboribus & aquis referta, ad stad. Dcc. longitudinis. Post Locros Sagra fluuius la *Pix Brutiana.* bitur, quẽ fœminine† nominant. In cuius ripa Castoris & Pollucis aræ sitæ sunt, *Sagra flu.* ad quas decem Locrorũ milia, unà cum Rheginis aduersus Crotoniatas, numero *† θηλυκῶς.* centum & triginta milia, Marte collato uictores euaserunt. Quo ex negotio, ortũ *Dissentit de hoc occisorum numero Iustinus* est aduersus incredulos prouerbiũ, ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ σάγρα. id est. Veriora ijs quæ apud Sagram acciderunt. Addidere plerique, quo die certamẽ initum est, ad Olym pia existentibus ille nunciatus est euentus belli, & tanta celeritate nunciatæ pugnæ ueritas comperta est. Hãc ipsam uero cladem Crotoniatis, ne magno ulterius per durarent tempore, causam extitisse, memoriæ proditũ est, tanta quidẽ mortalium occisorum fuerat multitudo. Post Sagrã Caulonia extat, prius Aulonia, quasi Val lonia, à uicina cõualle nominata, ab Achiuis ædificata, nunc autem uacua est. Qui enim eam habitabant, è Sicilia à Barbaris eiecti, illã ædificauere Cauloniam. Post hanc est Scylletium Athenienſium colonia, eorũ qui Mneſtei comites fuere, hoc *Scylletium.* tempore Scylacium uocatur. Tenentibus autẽ Crotoniatis, Dionysius Locris ter *Scylacium.* minum statuit, ab urbeq̃ sinus ipse Scylleticus nomen accepit, qui ad Hipponiatẽ *Scylleticus sinus.* sinum, isthmum quem diximus efficit. Conatus est autem Dionysius isthmum il lum mœnibus munire, in ea expeditione, quam cõtra Lucanos suscepit, uerbo quidem, ut intra isthmum habitantes redderet aduersus Barbaros tutiores, re autẽ ue ra, ut cõmunem Græcorũ inuicem concordiam dissolueret, & securius interiores suo subderet imperii. Verum exteriores incursatione facta uetuerunt. Post Scylle *Crotoniatarũ fines.* tium Crotoniatarũ fines sunt, & Iapygum terna promontoria. Deinde Lacinium *Iapyges.* Iunonis templum, superiori ætate locupletissimum, donisq̃ frequẽtissimis plenũ, *Lacinium.* interualla quidẽ non iudicatu neq̃ dictu facilia. Verũtamen à freto usq̃ Lacinium templum, interuallum esse stad. duũm milium & trecentorum, Polybius tradidit. *Tarentinus sinus.* Hinc item spatium ad Iapygiæ ultima, stad. Dcc. quod Tarentini sinus os esse fe runt. Sinus autem ipse nauigationis circuitum ita ratione comprehensum habet, ad mi

ad milliaria ducẽta & quadraginta. Vt autem regionis descriptor Artemidorus ait, ccc. & lxxx. expedito uiatori. Tot autẽ stadijs latitudo ipsius ostij sinus omissa est. Ad hybernos uero ortus eius aspectus uergit, ipsius autem initium est Lacinium. Statim enim ubi flexeris ibi urbes Græcæ fuerant quæ nũc nullæ sunt, excepto Ta rento. Cæterum propter quarundam claritatem, amplius de illis repetenda memo ria est. Prima Croto est, à Lacinio, c. & .1. distans stad. Est & Aesarus fluuius & por *Croto.* tus, & fluuius alter Neæthus nomine, quorum cognomina casu prouenisse dicun *Aesarus.* tur. Nam in Achiuorum errore, quosdam ab Iliaca classe applicuisse, ad locorũ ex *Neæthus flu.* ploration em egressos. Troianas uero mulieres nauigationis comites tam lõgi per *Troianæ na* tæsas pelagi cursus, naues incendisse, quas uiris desertas esse nouerãt. Qua ex cau *ues exustæ.* sa illi mansisse coacti sunt, præsertim cum terrarũ uirtutem cernerent. Eueſtigioq̃ plurimos alios aduentantes & pro sanguinis necessitudine ipsos imitantes, multas habitandi effecisse sedes. E quibus plures Troianorum similẽ appellationem asse cuti sunt. Neæthos etiam amnis ex malorũ euentu uocabulum uendicauit. Vt uero *Neæthi appel* autor est Antiochus, cum Achiui à deo oraculum cepissent, ut Crotonem conde *latio* rent, Myscellus ad consyderandum locum accessit. Qui cum iam ædificatam cer *Myscellus.* neret Sybarin, à uicino flumine cognomen habentem, hanc præstantiorem esse iu *Sybaris.* dicauit. Ea propter reuersum ad oraculũ, denuo rogasse, Nunquid hanc pro illa cõ dere datum esset, Cui deus has reddidit uoces. Erat autem gibbus Myscellus.

μύσκελλε βραχύνωτε πάρες σέθεν ἄλλο μαντίνωμ, «
κλάσματα θηρεύεις ὀρθὸν δ' ὅ,τι δῶ τὶς ἐπαίνᾳ. «

Terga breuis Myscelle, tuo de pectore omitte,
Cætera perquirens frustra, en uenaris iniqua,
At rectum quodcunq̃ datur, tu laude probato.

Reuersus igitur Crotonem construxit, Archiæ auxilio, qui Syracusas condidit, *Archias.* cum forte annauigasset, quo tẽpore Syracusas ædificare constituebant. Antea sanè *Syracusarum* Iapyges Crotonem, Ephoro teste, incolebãt. Fuit autem ciuitas rei bellicæ peritissi *conditor.* ma, nec paruam exercendis athletis operam dedit. In uno igitur Olympiaco cer *Iapyges.* tamine, septẽ uiri qui cæteros studio superarunt, Crotoniatæ fuere omnes, Iure itaq̃ *Crotoniatarũ* dici uisum est, qui Crotoniatarum postremus est, is reliquorum Græcorũ primus *præstantia.* est. Vetus quoq̃ prouerbium alterũ, Crotone salubrius, Quod inde ortũ esse aiunt, *Proverb.* quia locus ipse ad salubritatem, & bonas habitudines, propter athletarum multitu *Crotone salu* dinem, plurimum cõferat. Plurimos enim ad Olympia uictores, ideſt, olympionic *brius. proverb.* cas habuit, licet haud tempore multo habitata, cum tantus uirorũ numerus ad Sa gram ad internicionem ceciderit. Ad eius gloriam accessit ingens Pythagoreorũ *Pythagoreorũ* cœtus. Nec nõ athletarũ celeberrimus Milo, Pythagoræ discipulus, Qui ea in urbe *turba apud* multum contriuit temporis. Fama est columna quandoq̃ in philosophorum contu *Crotonem.* bernio laborante, Milonem subeuntẽ, saluos reddidisse uniuersos, deindeq̃ seipsum *Milo.* extraxisse. Quo membrorum robore fretum, uitæ subuersionem offendisse, haud incredibile dixerim, de qua scriptores quidam tradidere. Ferunt igitur cum profun dam densam q̃ per syluam iter faceret, longe à tramite deuiasse. Truncum deinde *De hoc admi* ingentem, adactis cuneis, inueniens, insertis manibus pariter ac pedibus in sciſſurã *rando Milonis* eius hiantem, ut penitus discenderet, esse cõatum. Tantum autẽ solummodo ua *iteritu scribit* *Gell. lib. 15. c.* 16.

luisse,ut exilirent cunei,ligni uero partibus statim in se coëuntibus, derelictum in eius generis laqueo à feris deuoratum fuisse. Deinceps ab Achiuis conditum oppidum Sybaris est. cc. distans stad. inter duos situm fluuios, Crathidẽ & Sybaridem. Eius autem condendæ autor est Iseliceus. Eò autẽ excellentiæ & felicitatis ea ciuitas excreuit, ut quaternas proximas rexerit gentes, & quinq; ac uiginti urbes suo subdiderit imperio, & contra Crotoniatas. ccc. hominum milium exercitum duxerit. Super Crathide uero domicilia habentes. l. in circuitu stad. Totam autem hanc felicitatem intra dies. lxx. Crotoniatæ illis interceperũt, adeo delicijs & luxuria intemperãtes defluebant. Vrbe enim potiti, inducto fluuio cuncta demerserunt. Pauci ea ex clade superstites adunati cohabitabant, quos temporis interuallo Athenienses, alijq; Græci prorsus extinxerunt. Nam in societatẽ ciuitatis peruenientes, eos per contemptum habitos trucidarunt. Et urbem alium in locum prope transpositam ædificarunt, & eos Thurios, ducto de fonte uocabulo, nuncuparunt. Si equi de Sybaride biberint, sternutamentis agitari constat, quamobrem ab eius potu greges amouent. Crathis autem homines in eo lotos cæsarie candidos & flauos efficit ac multis medetur morbis. Thurij cum diutius beatam duxissent ætatem, tandem in Lucanorum seruitutem tracti sunt. Cumq; illos Tarentini destruerent, ad Romanorum tutelam cõfugerunt. Qui quidem mittentes, pro uirorum paucitate accolas, mutato nomine ciuitatem Copias appellauere. Post Thurios Lagaria est, castellum ab Epeo & Phocensibus ædificatum. Vnde & Lagaritanum uinum dulce ac molle, & à medicis mirifice cõmendatum. Thurinum quoq; inter uina nobilissimum est. Postea Heracleopolis supra mare paululũ & nauigabiles amnes duo Aciris & Siris, super quo eiusdem nominis est ciuitas Troiana, à qua procedente tempore deducti à Tarentinis coloni, Heracleam tenuerunt, hæc ipsa Heraclienſium fuit emporium. Distabat autem ab Heraclea quatuor & uiginti stad. à Thuris autẽ trecentum, & triginta, Troianæ uero ciuitatis coniecturam faciũt, Iliacæ Palladis simulacrum ibidem collocatum, Quod cum capta ab Ionibus urbe, confugientes ad illud supplices auulsissent, labra & palpebras agitasse, rumor est. Hos enim cum Lydorum dominatum fugerent, eò habitatores aduentasse, captóque per uim oppido quod indigenarum erat Aboriginum, illud eos appellasse Polium, nocturno etiã tempore mouentem labra & palpebras, Palladis imaginem commostrari. Inuerecundi fortassis, & confidentis est huiusmodi iactare sermones, cum quibusdam id minime factum esse appareat, sicut & in Ilio, cum Cassandra uiolaretur, sese auertisse Palladium, oculosq; & ora aperuisse, monstrari. At enim longe inuerecũdius est, talia facere delatas ex Ilio imagines, quot & quanta posteris rerum scriptores prodidere. Nam & Romæ & Lauinij & Luceriæ & Siritide, Troiana Pallas uocatur, perinde ac inde portata. Et audax ipsum mulierum factum Troianarum, passim disseminatum uulgatur, & incredibile uidetur, licet factu possibile sit. Plerique autem & Siritin, Et sitam super Theuthante Sybarin, Rhodiorum opus esse affirmant. Antiochus inquit, Tarentinos bellum Thuris & Cleandriæ Imperatori, è Sparta profugo, inferentes, de Siritidis uendicatione conuenisse, & cõmuniter habitasse, tamen Tarentinorum coloniam iudicari, postea uero Heracleam uocari, & nomine & loco transmutato. Deinceps quidem est Metapontus, ad quam ab empo

Sybaris. Crathis. Iseliceus.

Sybaritarum interitus.

Thurij. Sybaridis natura. Crathidis aqua mirum.

Copiæ opp. Lagaria. Lagaritanum uinum. Thurinũ uinũ. Heracleopolis. Aciris flu. Siris flu. Palladij mirũ.

Polium.

Cassandræ raptus.

Pallas troiana

Sybaris. Cleandrias.

Heraclea. Metapontus.

emporio Heracleæ stad. sunt. c. & xl. Id oppidũ à Pylijs, qui à Troia cum Nestore nauigarant, ædificatum esse dicitur. Eos tantum felicitatis è re rustica & agricolatione cõsecutos fuisse, fama est, ut Delphis donum obtulerint aureã æstatem. Aedificationis autem signum faciunt in ferias, quas Neleidas appellant. Cæterum à Samnitibus deleta fuit. Locum uero ipsum destitutum habitauere quidam Achæi, quos ad Sybaridis cultores Achæi transmiserunt, ut autor est Antiochus, transmissse autem propter simultatem, quam ipsi eiecti è Lacedæmonia Achæi, aduersus Tarentinos exercebant, ne uicini Tarentini loco insultarent. Cum uero duæ Metaponti ciuitates essent, Tarento propiores, Sybaritæ aduenis suaserunt, ut Metapontũ occuparent, Nã cum hũc tenerẽt facile & Siritin habituros, q̃ si Siritin uerterẽtur, Metapontũ Tarentinis adiuncturos, qui à latere cõsisterent, Implicitos deinde bello cũ Tarentinis, & impositis sibi Oenotrijs, in parte altera disiunctos, ubi tũc Italiæ terminus erat & Iapygiæ. Hic sanè de Metaponto & Menalippa in uincu lis cõiecta, & eius nato Bœoto multa fabulãtur. Antiochus ciuitatẽ Metapontũ prius dictum, postea in Metabum nomen transmutasse existimat. Et Menalippam, non ad hunc sed ad Dium deportatam, argumento esse, & sacram ædem Metabi, & poëtam Asium, qui Bœotũ, inquit, speciosa Menalippa in Dij regia peperit. Autor est Ephorus, Daulium Crisæ Delphis finitimæ tyrannum Metapontum condidisse. Rumor etiam est, Leucippũ ab Achæis ad ciuitatem habitandam socium legatum fuisse, Qui cum locum à Tarentinis in usum ad diem noctemq; petitum repetentibus non redderet, interdiu reposcentibus respondebat, si ad sequentẽ noctem repeterent, se redditurum, at noctu ad diem sequentem, referebat. Deinceps quidem Tarentum est & Iapygia, de quibus explicabimus, cum antea pro nostro ab exordio instituto, adiacentes Italiæ insulas lustrauerimus. Nam cũ hactenus semper singulis gentibus uicinas dinumerauerimus insulas, & nunc tandem usq; in finem ad Oenotriam peruenerimus, quam solam Italiam nominauere prisci, iure eundem seruabimus ordinem & ad Siciliam & proximas Siciliæ insulas accedemus. Est autem Sicilia tribus formata angulis, idcircóque primis seculis Trinacria, posterius Trinacris appellata est, translato consonantiorem in uocem uocabulo. Figuram uero eius tria terminant promontoria, ora quidem Pelori ad faucem, & Columellam, & Rheginos agros, angustum † facit euripum. Pachynum ad orientem uergit. Siculóque alluitur pelago, in Peloponnesum cursúmque Cretensem spectans. Tertius est in Libyam extentus angulus, Lilybæum scilicet, hanc simul & hybernum prospectans occasum. E lateribus autem, quæ his tribus finiuntur promontorijs, duo quidẽ paulisper concaua sunt, tertiũ uero à Lilybæo in Pelorũ proueniens † curuũ, quod quidem magnitudine superans, mille acceptin gẽtorũ, ac. xx. stad. est, ut ait Posidonius. Reliquorum autẽ, id quod est è Lilybæo in Pachynum, altero maius est. At enim latus freto & Italiæ proximum, minimũ est. è Peloro ad Pachynum, quod stadijs mille &. c. &. xxx. numeratur. Ipsa in circuitu nauigatio, Posidinio teste, stadijs. quater mil. & cccc. definitur. Apud ipsum uero loci descriptorẽ interualla particulatim diuisa per miliaria, maiora tradũtur. à Peloro sanè ad Mylas, quinque ac. xx. Ex Mylis ad Tyndaridem, totidem. Inde ad Agathyrsum. xxx. Paria sunt ad Alæsam. Et rursum totidem ad Cephale

Aestas aurea. Neleidæ.

Metapõti duæ

Menalippa. Bœotus. Metabus.

Leucippi callidũ responsum.

Tarentum. Iapygia.

Sicilia. Trinacria & Trinacris. Pelorum. πορθμὸς. Pachynum. Lilybæum.

κυρτή.

Mylæ. Tyndaris. Agathyrsum. Alæsa. Cephaledium.

Himera flu. dium, Hæc quidem sunt oppidula. Ad amnem uero Himeram per mediam fluentem Siciliam decem & octo. Postmodum ad Panormum quinq; & triginta. Duo autem atq; triginta ad Aegestanorum emporium. At reliqua ad Lilybæum octo & triginta. Hinc cum ad contiguum latus deflexeris, ad Heracleam quidem septuagintaquinq;. Ad Agrigentinum uero emporium uiginti, & alia uiginti ad Camarinam. Postea ad Pachynum quinquaginta. Hinc denuo per tertium latus ad Syracusas sex & triginta. Ad Catanam sexaginta. Ad Taurominium trigintatria. Inde ad Messenam triginta. Terrestre uero iter facienti, à Pachyno ad Pelorum centum sexagintaocto, è Messena q; ad Lilybæum per Valeriam uiam quinq; ac triginta. Pleriq; in quibus Ephorus, simplicius prodidere, nauigandi enim circuitionem dierum ac noctium quinq;. Posidonius à climatum aspectu insulam definiens, Pelorum quidem ad septentrionem locat, Lilybæum autem ad austrum, ad ortum uero Pachynum. Necesse est autem, cum climata in parallelarũ linearum forma diuiseris, maximeq; quæcũq; scalena, id est tribus lateribus imparia, & quorum latus nullum de figura per parallelæ lineas ducta conueniat, discrepanter se habere ad climata, propter ipsam obliquitatem. Tamen in Siciliæ situ ad Italiam, ad Austrũ uergentem bene diceretur, quod Pelorum magis quàm alij anguli, ad septentrionem spectat. Adiunctum igitur ab eò ad Pachynum ad Orientem latus excurrere dicimus, ad Arcton spectans. Latus autem etiam ad † euripum efficiet. Capienda uero quædã parua est inflexio ad ortus hybernos. Sic enim littus illud inclinat, si à Catana Syracusas uersus, ad Pachynum processeris. Interuallum est autẽ à Pachyno ad Alphei ostium, stad. iiij. mil. Cæterum Artemidorus à Pachyno ad Tænarum. iiij. mil. &. dc. esse dicit. Ab Alpheo uero ad Amisum mil. c. xxx. Qua ex re rationẽ mihi adhibere uidetur, ut ab eo discrepet, qui. iiij. mil. ad Alpheum à Pachyno esse dixerit. Quid à Pachyno ad Lilybæum? Is enim magis quàm Pelorus ad occasum expositus satis est, idem etiã à meridionali signo ad occasum satis appereret, spectaret & pariter ad ortum & ad Austrum, Hinc à mari Siculo aspersus, hinc à Libyco, quod à Carthaginensi pelago peruenit ad Syrtes. Est aũt à Lilybæo ad Africam circa Carthaginem minimum interuallũ mille & quinquaginta stad. Quam quidem ad rem quiddam memoratur insigne, Nempe quendã prospectus acuti, cum in speculam ascendisset, naues Carthaginis portum egredientes Lilybætanis numero renunciasse. A Lilybæo autem in Pelorum, latus in ortũ obliquari necesse est, & inter occasum & Septentrionem spectare. Ad septentrionẽ quidem habens Italiam, at in occasum mare Tyrrhenum, & Aeolias insulas. Vrbes uero extant, ad latus euripum efficiens, primum Messena, deinde Taurominium & Catana & Syracusæ. Quæ autem inter Catanam & Syracusas fuerant defecere Naxus & Megara, ubi cunctorum eruptiones amnium occurrunt, qui in ostia portuosa ex Aetna delabantur. Hoc sanè in loco Xiphoniæ promontorium est. Has primas in Sicilia urbes, origine Græcas constitutas fuisse, Ephorus commemorat, post res Troianas, priscos enim illos Thuscorum & ea inhabitantium loca, latrocinia formidantes crudelitatemq; Barbarorum, ne ad mercaturam quidem eò nauigare ausos fuisse, Theoclem uero Athenien sem uentis agitatum, Siciliam contemplatum fuisse, intellectaq; mortaliũ solitudinem, & terræ uirtute, remeasse. Is cum

Panormus.
Aegestani.
Agrigentum.
Camarina.
Syracusæ.
Catana.
Taurominium
Messena.
Pelorum.
† πορθμὸν.
Alpheus flu.
Amisum.
Lilybæum.
Aeoliæ.
Naxus.
Megara.
Xiphonia.
Theocles.

Athe

Athenienses inducere nequiret, acceptis Chalcidensibus Eubœæ, magno numero, Ionibusq; nonnullis, & Dorien sibus, magna ex parte Megarensibus, eò nauigauit. Ex his igitur Chalcidenses Naxum condiderunt, Dorienses uero Megara, cũ prius Hybla uocaretur. Et eæ profecto ciuitates euanuere, Hyblæ uero nomen, propter Hyblei nominis præstantiam remanet. Ex remanentibus quidem adhuc urbibus, in eo quod diximus latere, Messena in Pelori sinu iacet, ubi is ad orientem magis magis que flectitur, & faucem quandam efficit. Distat autẽ à Rhegio stad. lx. interuallo, à Columella uero multo minus, eam condidere Messenij, qui Peloponnesum habitant, à quibus & nomen mutauit, nanque prius Zancle uocabatur, cum curua essent loca, nam curua zanclia uocitabant, antea Naxiorum ædificium fuerat, qui Catanæ finitimi sunt, posterius autẽ Mamertini natio Campana, habitatores induxerunt, eo Romani aduersus Carthaginenses, in bello Siculo usi sunt receptaculo. Post hæc Sex. Pompeius eo in loco classem, Cæsari Augusto bellum inferẽs, continuit, hinc etiam fugam faciens, cum ab insula fugatus abijsset. Ante urbem paululum in traiectu Charybdis ostenditur, profundum quidem immensum, quo inundationes freti mirum in modum nauigia detrahunt, magnas per circũductiones & uortices præcipitata. Quibus absorptis ac dissolutis, naufragiorum fragmenta ad Taurominitanum littus attrahuntur, quod ab huiusmodi cassibus coprian, idest, simum appellant. Tantum autem in Messenis inualuere Mamertini, ut in eorum manu ciuitas consisteret, potiusq; Mamertinos, quàm Messenos uocant omnes. Cumq; feracissimus uini ager ipse sit, uinum ipsum non quidẽ Messenum, sed Mamertinum nuncupant, quod contra Italica cuncta, & quidem præstantissima æmulatione certat. Ciuitas autem frequentiores, quàm Catana habet accolas, nam & habitatores admisit Romanos plurimos, pauciores tamen quàm utraq; habet Taurominium. Cumq; Catana sit Naxiorum ædificium, Taurominium condiderunt ex Hybla Zanclæi. Catana sanè priscos illos amisit incolas, cum Syracusanorum tyrannus Hiero alios habitatores adduxerit, eamque pro Catana appellauit Aetnam. Huius conditorem Hieronem Pindarus fuisse inquit.

ξαθέων ἱέρων ὁμώνυμε πατὴρ
κτίσος αἴτνης. id est.
Hospes tibi dico diuinorum sacrorumq; par nomen gestans pater
Conditor Aetnæ.

Post Hieronis obitum redeuntes Catanenses, inquilinos expulerunt, & ipsius tyranni tumulum solo æquarunt. Aetnæi uero excedentes Inuesam (sic enim montanam Aetnæ oram uocant) habitandam tenuerunt, & locum Aetnam appellarũt, quæ à Catana. lxxx. stad. abest. Et eius autorem habitandæ Hieronem diuulgarũt. Super Catanã uero Aetna imminet, & plurima quæ Crateres habent, cõmunia illi obueniunt. Nã & riui in agrũ Catanensiũ proxime deferũtur. Quæq; de filiorũ in parentes pietate fama disseminat, Amphinomi & Anapiæ, hic gesta sunt. Hi cum clades ipsa † portaretur (sic enim Neptunno uisum erat) parentes humeris baiulãtes, illos incolumes & saluos eduxerunt. Proni Catanensium colles alto exundant cinere, qui aliquando magno illos afficiens mœrore, posterioribus annis magnum terris attulit beneficium. Quippe tã læta reddidit illis uineta, & singulari bonitate

Naxi conditores.
Megaræ conditores.
Hyblæ condit.
Messenæ cõdi.
Rhegium.
Zanclæ appellatio.
Mamertini.
Charybdis.
Copria.
Mamertinum uinum.
Taurominium
Catana.
Hiero Syracusanus.
Aetna.
» E Pythijs.
»
Inuesa.
Amphinomus.
Anapias.
† ἐπιφερομένους τὸ κακοῦ, cũ periculum immineret.
Catanensiũ agri fertilitas.

fructuosa,ut reliqua nulla uini nobilitate eis cõparabilis existat, loca ipsa cinere permixta radices educunt. Inde pecudes tanta exuberare pinguedine tradunt, ut inde suffocentur,nisi cruor quatuor aut quinq; per dies ab auribus eximatur. Hoc idem & in Erythia prouenire diximus. Fluxus autẽ ille ad soliditatem permutans terræ superficiẽ,ad magnã profunditatem saxificat,adeo ut pristinam uolentibus detegere superficiẽ,lapides excindere sit necesse. Liquescente enim in ipsis crateribus petra,deinde sparsa,humor super uerticem diffusus nigrescit in limum, è mõte defluens , deinde duritiem assumens,lapis † molarius efficitur, quem q; defluens colorẽ habebat ,eundem deinde conseruat. Fit q; cinis crematis ex lapidibus,quemad modum combustis ex lignis fieri solet. Sicut igitur ex lignorũ cinere ruta fouetur, sic Aetnæum cinerem quandam affinitatem cum uitibus habere,ueri simile dixerim. Syracusas quidem Archias è Corintho nauigans cõdidit, quibus temporibus & Naxus & Megara habitari cœperunt. Simul q; Myscellum & Archiã, Delphos ut deum cõsulerent petisse, illũ interrogasse, utrum opes an salubritatẽ deligerent, Archiam itaq; opes, Myscellum uero salubritatem elegisse. Concessum q; alteri, ut Syracusas,alteri ut Crotonem cõderent. Euenit igitur Crotoniatas urbẽ tam salubrẽ coluisse ut diximus, Syracusas uero ad tantũ diuitiarũ cumulũ euasisse , ut iã in prouerbio disseminetur,cũ ad locupletes ac sumptuosos loquimur, Vobis nedecima quidem Syracusanorũ adest. Cæterũ cum Archias in Siciliã nauigaret,Chersicratem ex Heraclidarum genere procreatum , cum parte copiarum reliquit, ad deducendos Corcyram accolas (sic enim nũc appellatur , quæ prius Scherea esset) Is igitur expulsis Liburnis locum habitantibus,insulam habitatorum frequentia refersit. Archias uero potitus insulæ, Zephyriũ spectãtes Dorienses, aliquos nactus, eò profectos è Sicilia,eos ab Megarorum conditoribus accepit. Et eorum pariter ope Syracusas ædificauit. Itaq; ciuitas & agri felicitate,& naturali portuum cõmodo ditate,tantum accepit incrementi, uiri quoq; principali dignitate insignes extiterunt, obuenit q; Syracusano populo, ut sub dominatu constituti,reliquos suæ ditioni subiugarent,ac libertatem adepti,alios Barbarorũ seruitute oppressos in libertatem uendicarẽt. Erant autẽ Barbari quidã inquilini , quidã uero è trasmarinis terris aduecti , uerum maritimas nulli ripas , prohibentibus Græcis,attingere audebant. A mediterraneis uero locis prorsus excludere,minime ualebant. Hactenus facile cultores perdurarunt, Siculi, Sicani, Morgetes, alíq; nonnulli, è quibus & Iberi sunt, qui primi Siciliã habitasse dicũtur è Barbaris, sicut autor est Ephorus. Enimuero Morgantium è Morgetibus habitari cœptam, uerisimile sit, ea urbs quondã fuit, quæ nunc nulla est. Aduentantes uero inde Carthaginenses,& hos & Græcos cladibus afficere nunquam destiterunt, Syracusani tamen obstitere. Postea Romani Carthaginenses eiecerunt,& Syracusarũ per obsidionem potiti sunt. Cũ aũt Pompeius ætate nostra & reliquas ciuitates, & Syracusas uastasset, Cæsar Augustus eò missa colonia, magnã uetusti oppidi partẽ restituit. Nam quinq; cõstabat urbibus olim, mœnia stad. c. &. lxxx. continens. Totum quidẽ ambitũ explere nõ oportuit,partẽ uero quæ insulã aspectans Ortygiã colitur , habitatoribus implere satius esse censuit,cum haud cõtemnendũ haberet urbis spatium. Ortygiam pons terræ coniungit,ea fontẽ habet Arethusam, in pelagus fluuium statim emittentẽ,

Soli mira natura.

† λίθος μυλίας.

Syracusæ. Myscelli et Archiæ uota.

Croto.

Prouerb.

Corcyra. Scherea.

Syracusarum ædificatio.

Morgetes. Iberi.

Morgantium.

Syracusarum ruina.

Ortygia.

Arethusa.

hunc

hunc ipsum Alpheum esse, tradium est in fabulis , qui cum in Peloponneso sumat originem,per mare sub terrã,usq; ad Arethusam fluenta perducat, deinde hoc ex loco emergentem, rursus excurrere in pelagus. Talibus autem de rebus cõiectu ram faciunt, poculum quoddam Olympiæ in amnẽ ipsum decidens,hoc in fonte demum emersisse, sacrorum q; in Olympia factorũ sordibus,turbulentũ fieri fluuium. Hæc sequutus Pindarus.

» τὸ δὲ ῥεῖθρον σεμνὸν Ἀλφεοῦ κρήνας
» συρακοσσᾶν θάλλος ὀρτυγίας.

Venerabile inquit flumen Alphei fontes,
Syracusarum germen Ortygiæ.

Eadem Timæus philosophus Pindaro adstipulatur. Siquidem Alpheus anteq; pelagus attingat,in quempiam dilaberetur hiatum, credi posset hinc subterhumũ usque in Siciliam, nequaquàm marinis fluctibus admixtas perferre aquas † potuiq; placidas. Postquàm uero os ipsum fluminis palàm mare manifestum irrumpit,nihil autẽ alueo uicinũ est,quod fluminis aquas absorbeat, Licet nec sic dulcis permaneret aqua, si fluxus ipse superne innatans,ut infra terrã intret,quod prorsus est impossibile. Cõtra enim Arethusæ testatur aqua,potioni cõmoda & ipsius Alphei fluentũ,nequaquã mari cõfusum,tanto incursu permanẽs,quod in alueũ fictũ incidat. Atres omnino fabulosa est. Vix enim hoc de Rhodano credimus,cuius aqua per lacũ diffluens adeo permaneat,ut manifestã oculis seruet excursionẽ. Cæterũ id q dem exiguũ intreuallũ est, nec undas agitante lacu. Hic autẽ cum ingentes tẽpestates & inundationes fiant, nullius persuasionis aut credulitatis affinẽ permittũt esse sermonẽ. Appositum uero poculũ magis ac magis mẽdaciũ augetur,id enim haud credibile est,cum eo modo & talibus terminis delatũ esse dicatur. Verũ enimuero multi subterranei labuntur amnes,uarios q; per locos,at non tantum per spatium. Quod si possibile sit,ea quæ diximus omnino sunt impossibilia,quæque de Inacho traduntur, fabulis perquam simillima. Fluit enim de Pindi uertice, ut autor est Sophocles,& Lachmo de Perrhebis in Amphilochos & Acarnanes & Acheloi commiscetur aquis. Et hinc gradiens ad Argos,undas abscindens ad Ici populũ peruenit Lyrcij. Dilatant autem monstrosum hunc sermonem,nonnulli qui Choninopum ex Nilo Delum transmittunt. Zoilus orator in Tenediorum collaudatione, Alpheum è Tenedo effluere dicit. Is est qui Homerum, uti fabularunt,scriptorem uituperat. Ibicus uero Sicyoniorum amnem Asopum è Phrygia labẽtem asserit. Melius autem Hecatæus, qui Inachum Amphilochorũ flumen ex Lachmo fluens scribit,à quo & Aeas erumpit,alterum ab Argolico esse,& ab Amphilocho nomen assumpsit,qui & urbem Argos Amphilochicum appellauit. Iste illum quidem in Acheloum irrumpentem affirmat,Aeantem uero in occasum Apolloniam uersus fluere. Ex utroq; autem insulæ latere,portus sunt magni,è quibus maior est stad. lxxx. Hanc urbem uero & Catanam refecit Cæsar Augustus,sicut & Centoripa,cũ illa ad Pompeij destructionem plurimum attulisset adiumenti. Supra Catanam etenim Cẽtoripa iacẽt ,Aetneis propinqua mõtibus fluminiq; Symætho agrũ Cataneum influenti. E reliquis Siciliæ lateribus ora ipsa,quæ à Pachyno in Lilybæũ extenditur,tota relicta est,priscarũ tantũ habitationũ uestigia seruãs,è quibus Cama

Alphei cursus mirus.

Sic legitur qdẽ constanter in Græco exẽplari, uerũ apud Pindarũ in Nemeis paulo aliter legitur, un de poterit hic peti locus.

† πότιμον ὕδωρ potabiles aquas

Rhodãi fluxus

Inachus flu.
Pindi montis autor Steph.
Lachmus uerè tex.
Lyrcium.
Zoilus orator.
Alphei fons.
Asopus.
Aeas flu.
Argos Amphilochicum
Centoripa.
Symæthus.
Camarina.

Agrigentum. rina Syracuſanorũ colonia fuit. Verum Agrigentum Ionicum & emporium, & Lilybæum adhuc permanet. Nam cum hæ partes agro ſubiaceant Carthaginenſi, lõga & diutius perdurantia bella, maxima ex parte plagam hanc extinxerunt. Reliquum uero latus, ingens ſanè, licet raris teneatur mortalibus, ſatis tamen accolarũ habet. Nam & Aleſa & Tyndaris & Aegeſtanorum emporium, & Cephalœdium exigua ſanè ſunt oppidula. At Panormus Romanam habet coloniam. Aegeſteam ab Amphiloctetæ comitibus cõditam eſſe, memoriæ proditum eſt, qui Crotonem commigrarant, quos Philocteta unà cum Aegeſta Troiano tranſmiſerat in Siciliam, ſicuti in rebus Italicis à me explicatũ eſt. Intra inſulã eſt Enna, modicis quidem poſſeſſa inquilinis, ſuper collem iacens, in qua ſacra Cereris ædes eſt, ea mõtanas amplectitur planities totas arabiles. Eunus cum fugitiuis obſidione preſſus, illam præcipuis affecit cladibus, uixque tandem à Romanis euulſi ſunt. Eadem mala perpeſſi Catanenſes, & Taurominitani aliíq; quàm plures. Eryx quoque collis excelſus habitatur, in quo Veneris templum locatum eſt, quod ſingulari uenératione colitur, antiquitus mulierum frequentia refertum, illius miniſterio dicatarum, quas & è Sicilia & externis ex regionibus multi locarant. Hac uero tempeſtate, ſicut & ipſa colonia uiduata colonis eſt, ſic & templum deſolatum, & ſanctarum hominum copia defecit. Eſt & Romæ ante portam Collinam, deæ huius ædificium, quod Veneris Erycinæ templũ dictant, cui cum æde ſacra inſignis adiacet porticus. Reliquam uero coloniam, maioremque mediterraneæ plagam paſtores poſſident. Haud enim Himeram habitari amplius nouimus, non Gelam, non Callipolin, non Selenuntem, non Eubœam, neque alias plures. Ex his Zanclæi Mylarum incolæ, Himeram condiderunt, Naxíj uero Callipolin, Selenuntem Megarenſes indigenæ, Eubœam Leontini. Barbaricarũ quoq; permultæ ſunt deletæ, ſicut comici memorant, Cocali regiam apud quam Minos doloſe necatus traditur. Itaq; Romani loci potiti, cognita ſolitudine, montes & campeſtria plurima equorum paſtoribus, bubulcis & opilionibus fruenda præbuerunt, à quibus inſula ſæpenumero in maxima rerum diſcrimina conſtituta fuit. Primum quidem paſtores ipſi ad latrocinia ſparſim uertebantur, inde coadunatis in unum copijs, uicos populabantur. Quomodo quando Eunus † Aetnam occupauit. Nuper etiam ætate noſtra Selurus quidam, qui ſeſe Aetnæ filium prædicabat, exercitus ductor, cum diutius circuncirca Aetnam loca prædator diſcurſaret, miſſus eſt Romam, ubi in foro gladiatorum certamine conſtituto, beluarum eum morſibus diſcerpi, laniarique ſpectauimus. In ſublimi nanque ad id compacto, poſitus ædificio, perinde ac in Aetna, cum derepente diſſolutũ unà concidiſſet, is in ſolutiles beluarũ caueas, ad hoc ipſum præparatas, præcipitatus eſt. Quid uulgatã ab omnibus locorum uirtutem prædicẽ? quã nulla ex parte inferiorẽ Italia demonſtrant, ſuperiorem uero diceres frumento, melle, croco aliíſq; permultis. Adde locorũ propinquitatem, inſula enim ueluti quædam Italiæ pars eſt, Romæ quoque ſingula, tanquàm ex ipſis Italiæ prædijs facile, nulloq; cum labore ſuppeditat. Itaq; Romæ horreũ Siciliã uocauere, huc enim omnia ibidẽ nata cõportantur, paucis exceptis, quæ incolarum uſus abſumit, quæ ſunt, non fructus modo, ſed etiam pecora, pelles, lanæ, cæteraq; eius generis. Duas aũt périnde, ac maris arces, Poſidonius ſitas eſſe deſcri

Aleſa.
Tyndaris.
Panormus.
Aegeſtea.
Enna.
Eunus.
Eryx.
Veneris tẽplũ.
Erycinæ Veneris ſacrum
Himera.
Gela.
Callipolis.
Selenuntes.
Eubœa.
Zanclæi.
Mylæ.
Cocalus.
Minos ubi necatus.
Paſtorum tyrannis.
† Ennam.
Aetna.
Selurus paſtor.
Siciliæ laus.
Sicilia Romanorũ horreum

deſcribit, Syracuſas uidelicet, & Erycem, mediam uero inter utrumq; † Aetnam imminere circũſtantibus cãpis. Vaſtatus uero eſt Leontinorũ ager uniuerſus quos Naxíj, & quidem indigenæ condiderunt. Eos etenim res Syracuſanorum aduerſas communes ſemper ſuſcepiſſe conſtat, ſecundas autem non ſemper. Centoripis autem propinquum eſt exile ſanè oppidum, uocatum Aetna, ea montem cõſcenſuros accipit atq; tranſmittit. Hic enim primus mõtis aſcenſus inchoat. Loca ſuperiora tum nuda, tum cineroſa ſunt, & per hyemem niuibus referta, cæterum inferiora ſyluis & uarijs arborum conſitionibus partita. Ipſa uero montis cacumina multas ſuſcipiunt mutationes, ueſcentibus incendijs, nunc quidem unum in craterem collabente igne, nunc diuiſo effluente, nunc igniti emittuntur riui, nũc flammæ fumoſæ ue fuligines, nunc ardentes exhalat lapides. Neceſſe nanq; eſt meatus ipſos ſubterraneos cum his pariter accedentibus uariari, & ora ipſa quandoq; ſecundũ circunſtantem ſuperficiem plura eſſe. Plerique nuper qui eò aſcenderant nobis enarrabant, campum ſeſe deprehendiſſe ſuperne planiſſimum ad ſtadia. xx. in ambitu qui cineroſo quodam includebatur ſupercilio, parietis altitudinem habente, utqui intra campum illum penetrare uellent, eis tranſilire fuerit opus. In medio cineroſum fuiſſe tumulum eo colore, quo campi ſuperficies cernebatur, ſupra tumulum, rectã in ſublime conſurrexiſſe nebulam, ad pedes uero. cc. quieſcentem. Fuiſſe enim maiaciam quæ inſtar erat fumi. Duos autem in cãpum progredi auſos, cum feruentiores, altioresq; calcaſſent pedibus arenas, retuliſſe gradum, cum nil amplius explicandũ haberent, quàm quod longe intuentibus apparuiſſet, quo ex aſpectu uideri, ut multarũ fabulationũ naſcatur occaſio, Qualia præſertim de Empedocle dixere quidam, quod in Craterem inſiluit, & illius caſus reliquit ueſtigia, è calceis alterũ quos ferreos geſtabat, quem quidem paulo à Crateris labro longius repertum, ipſa ignis uiolentia eieciſſet, Nã locũ ipſum neque aditu, neque aſpectu facilẽ. Suſpicandumq; nihil in eo deijci poſſe, cũ contrarij è profundo ſpirantes uenti ac uapores obſiſtant, quos nimirũ longe prius occurrere ueriſimile fit, quàm ad Crateris os applicetur. Quod ſi deiectum ſit, prius corrumpatur quàm iectum rurſus exiſtat, qualecunque relinquatur antea. Deficere autem & ſpiritus ipſos & ignem, cum materia deficiat, nõ ratione caret, nõ tamẽ uſque adeo, ut pro tanta uiolentia appropinquare liceat homini. Imminet autem Aetna magis euripo & littori Catanenſi, quin Tyrrheno pelago quoque, & Liparitanis inſulis. Per noctem quidem lucet & ſplendens apparet è cacumine, interdiu autem fumo & caligine obſidetur. Aetnæ quidem è regione montes neruoſi obſiſtunt, humiliores ſanè, caterum latitudine admodum prætereuntes. Inſula tota cauernoſa ſub terra eſt fluuijs & igne pleniſſima, ſicuti de mari Tyrrheno uſque Cumas diximus. Calidarum igitur aquarum ſcaturigines habet inſula multis in locis, è qbus Selenuntiæ ad Himerã ſaluæ ſunt, Aegeſtanæ uero potabiles. Ad Agrigentũ uero lacus ſunt, guſtum quidẽ maris habẽtes, naturã autẽ diſcrepantẽ. Iis enim quæ nequaquã natabilia ſunt, nullo pacto demergi cõtingit, quin imò in lignorũ modum ſuperne fluitant. Italici ſanè quoſdã habẽt Crateras, qui turbulentã exhalantẽ iectant aquã, ac rurſum eundẽ in ſinum recipiũt. Spelunca uero penes Metaurum eſt, ampliſſimam intus habẽs fiſtulam, per quam occultus elabitur amnis & magno quidẽ interuallo, dehinc in ſuper

Syracuſæ.
Eryx.
Aetna.
† Ennam, al. Centoriporũ ſitus.
Aetnæ ignes.
Empedocles.
Neruoſi montes.
Selenuntiæ aquæ.
Aegeſtanæ aquæ.
Spelunca Metauri.
Metaurus.

Horontes. superficiem emergens ſicut Horontes in Syria, hiatum inter Apameam & Antiochiam irrumpens, quem Charybdin appellant, & intra. xl. rurſum excurrens ſtadia. Similiter & Tigris in Meſopotamia, & Nilus in Africa, paululum ante fontes.

Apamea.

Charybdis.

Tigris.

Stymphalus. Ad Stymphalum uero aqua ducentis ſub terra ſtadijs delata, in Argiuo dehinc agro Eraſinum effundit amnem. Penesq; Abiã Archadiæ, rurſus aqua ut ſub terram impulſa, tarde poſtea emittit Eurotam & Alpheum, adeo ut uulgatũ fabulo ſum quiddam fidem aſſequatur. Nam ſiquis coronas in communem proiectas aquam, utrique dictas † commẽdauerit, pro ut dixerit uterque proprio in flumine ſuam oſtendit. Illud etiam de Timæo uerbum dictum eſt, † ſororia ijs ſunt quæ ad Siciliam & quæ ad Liparæas inſulas accidere feruntur, & ad ipſam Liparam oſtendũtur. Sunt autem numero ſeptem è quibus maxima Liparis, in quam Gnidij coloniam deduxere, Siciliæ proxima iacens, poſt Thermiſſam, eam priſci quidẽ Meligunim appellabant. Duces claſſibus habuit, diutius aduerſus Thuſcorũ incurſiones obſiſtẽs. Subiectas imperio ſuo habuit Liparæorũ nũc inſulas appellatas, quas pleriq; Aeolias uocant, Apollinisq; oraculum Delphici multoties ſuis primitijs adorauit. Fertiliſſimam tellurem habet, & magni prouentus aluminis effoſſionem. Calidas etiã aquas & euaporantes ignes. Inter hanc Siciliámque ea iacet, quã Vulcano ſacrã uocant, ſaxoſa tota, & deſerta, & ignita, trifariãq; quaſi ternis ex crateribus efflat. è quorum ſanè maximo laminas flammæ eructant, quæ magna ex parte meatum referunt. E longa uero creditum eſt obſeruatione flammas ipſas flatibus cõcitari, tum hic tum in Aetna, quibus ceſſantibus, ceſſant & flãmæ. Nec uero id ratione caret. Venti enim è marinis exhalationibus captantes originẽ & generantur, & nutriuntur, adeo ut de cognata materia accidentiq; ignis incẽſus, ſpectatores ipſos mirari non ſinit, alio quodam modo talia fieri. Ex tribus illis crateribus unum partim effluxiſſe, Polybius aſſerit, alios uero permanere, at maximo labrum adeſſe rotundum, ad ſtadia quinq;, in magnitudinemq; paulatim conduci, ad pedum. l. diametrum. Cuius quidem profunditatẽ, uſq; ad mare ſtadij ſpatio eſſe, ſicut in uentorum langore licet intueri. Quod ſi hæc ipſa credibilia cenſueris, forte fidem non abrogaueris ijs quæ de Empedocle uulgo fabulantur. Igitur ſi ſpiraturus eſt Auſter, nebuloſam circum inſulam effundi caliginem dicit, adeo ut longe Sicilia cerni nequeat, flante uero Borea, puras flammas ex eo, quem dixi, cratere altius extolli, ac maiores emitti ſtrepitus. Zephyrum autem medium quendam tenere ordinem, reliquosq; crateras eiuſdem quidem eſſe generis. Exhalationum uero minores habere impetus, exq; fragorũ differentia, & quo ex loco exhalationes inchoënt, & flammæ & fumus annotari, & tertiũ rurſus in diem quis ſpiratus ſit uentus. Omni igitur languente ſpiritu, alios ex Liparitanis ſaltem futurum prædicere uentum ait, nec id quidem falſó. Qua ex re quod à Poëta fabuloſiſſimũ dici uiſum eſt, haud inaniter dictum apparet, ſed occulta quadam ratione ueritatẽ inſinuaſſe, cum dicat Aeolum uentorum eſſe cuſtodem. De quo in ſuperioribus facta à nobis eſt mentio. Quoniam ſatis expreſſa eſt noticia euidentiæ huius, dicat quiſpiam, utraq; enim æquali adſunt diſpoſitione, & euidentia, atque amborum cõmunis eſt uoluptas. Redeamus ad earum rerum, à quibus regreſſi ſumus, ordinem. De Lipara nempe, & de Thermiſſa dictum à nobis eſt. Aliam Strongylam

Vulcani inſula

Venti in ætna.

Auſter.

Boreas.

Zephyrus.

Aeolus apud Homerum.

Strongyla.

iam à figura, ideſt rotundam uocant. Eſt & hæc ipſa ignibus ſcatẽs, flammarũ quidem ui minor, lumine uero maior. In hac Aeoli domicilium fuiſſe, memoriæ prodi tum eſt. Quarta eſt quam à forma quoq; Didymam ideſt, gemellam uocarunt, è cæteris Ericuſam, & Phœnicuſã ab arbuſtis uocauere, quæ ad paſcua prorſus omiſſæ fuere. Septima uero in mare magis expoſita eſt, Euonyma, ideſt, ſiniſtra uocata, & ſolitaria eſt. Sic autẽ appellata eſt, quoniam è Lipara in Siciliã nauigantibus ſiniſtra maxime offertur. Multoties ſanè in inſulis maris propin qui, ſuperficie excurrentes flammæ conſpectæ ſunt, cum è profundis concauitatibus recluſus quidã ignium meatus eſt, & ille ad exteriora uiolẽtior erumpit. Poſidonius ſe meminiſſe inquit, æſtiuo ſolſtitio, illuceſcente aurora, inter Hieram, & Euonymã pelagus miranda in modum in ſublime conſcendens apparuiſſe, & aliquo temporis ſpatio permanſiſſe aſſiduis erectum flatibus, déin deſijſſe. Quoſdã autem annauigaſſe illuc auſos exanimatos uidiſſe piſces, quos fluxus ageret. Quoſdã uero uapore, & odore malo percuſſos fugam captaſſe. Vnamq; è nauiculis propius admotam nõ nullis amiſſis, reliquos Lipuram uix incolumes reportaſſe. Qui nunc quidem inſtar eorum qui comitiali morbo captantur deſiperent, nunc ad proprios ſenſus reſipiſcerent. Pluribus poſt diebus uiſum eſſe cœnũ mari ſuperne germinans, & multis etiam ex locis flammas & fumum & caliginem erumpentes, poſtremo congelatum, & molaribus lapidibus ſimilem glaciem extitiſſe. Quam quidem rem cum Siciliæ Prætor T. Flaminius ſenatui declaraſſet, ſenatus quidem mandauit, ut & in ipſa inſula, & in Lipara, dijs manibus, & marinis, facto ſacrificio litaretur. Ipſe locorũ deſcriptor ab Ericuſa ad Phœnicuſam. x. millia, ait eſſe, hinc ad Didymã. xxx. Ab ea ad Liparã, ad ſeptẽtrionẽ. viiij. ac. xx. Ab hac in Siciliã. xviiij. Ab Strongyla uero. xvi. Imminet autem Pachyno Melita (de qua catelli portantur, quos Melitæos uocant) & Gaudos. Abſunt inter ſe ambæ milibus paſſuum. viij. &. lxxx. Ante Lilybæum iacet Coſſura & ante Aſpidem, ideſt, clipeum, ea uero Carthaginenſiũ ciuitas eſt, quam Clypeã uocant, inter ambas ſita, & eo quod diximus ab utraque interuallo diſiuncta. Eſt & ante Siciliam & Africam Aegimurus & aliæ quædam exiles inſulæ. De inſulis quidem hactenus. Quando antiquæ Italiæ uſque Metapontum loca ſumus emenſi, continenter adiuncta déinde explicemus. Contigua uero eſt Iapygia, quam & Meſſapiam Græci uocant, indigenæ autẽ partim Saleti nos ultimã Iapygiã nominãt, partim Calabros. Poſt hos ad Boreã ſunt Peucetij & Audanij ſermone Græco nominati, accolæ uero tractum omnem poſt Calabros Apuliam uocant. Eorum plærique Pœdicli dicuntur, & Peucetij maxime. Eſt uero Meſſapia in peninſulæ forma à Brunduſio uſque Tarentum iſthmo incluſa, ſtad. x. atque. ccc. Annauigatio uero circa ultimam Iapygiã ſtad. eſt. cccc, diſtat à Metaponto ſtad. circa. cc. Et ad eum quidẽ maris ſitẽ ter ad orientẽ eſt, Tarentini ſinus pars maxima importuoſa eſt, ubi maximus atq; pulcherrimus magno includitur ponte. Circuitus uero eſt ſtad. centum, éque ſinus interioris parte iſthmũ efficit, exterius proſpectantẽ pelagus, adeo ut urbs ipſa in Cherroneſo iaceat, ut per ipſam facile nauigia protrahãtur, cũ utroq; ex littore humile collũ exiſtat. Cũq; oppidi deprefſum ſolũ ſit, quã tamẽ arx ædificata eſt, paululũ altius attollitur. Antiquus ſanè murus ingentẽ circuitũ habet, nunc aũt qui proſpectat iſthmũ, plurima defecit ex parte.

Didyma.

Ericuſa.

Phœnicuſa.

Euonyma.

T. Flaminius.

Aeoliarũ diſtãtia inter ſe

Melita.

Melitæi catuli

Gaudos.

Coſſura.

Clypea.

Aegimurus.

Iapygia.

Meſſapia.

Salentini.

Calabri.

Peucetij.

Audanij.

Apulia.

Pœdicli.

Tarẽtini ſinus.

parte. At pars, quæ portus ori uicinior applicatur, qua arx perdurat, non mediocris urbis magnitudinem explet, ſtadiũ habet ornatiſſimũ, & forũ ampliſſimũ, ubi ſitus eſt Iouis coloſſus, ex ære fabrefactus, eximiæ poſt Rhodiũ magnitudinis. Inter forum autem, atq; ipſius portus os, arx ipſa extollitur perpaucas ueterum ornamẽtorum & ſtatuarum reliquias continens, quorũ cum magna copia foret, urbe potiti Carthaginenſes, pleraq; uaſtauere. Aliqua etiã Romani capto per uim oppido, ut ſpolia uendicarunt, è quibus Herculis imago ſublimis ex ære, in Capitolio fixa eſt, opus Lyſippi, quod à Fabio Maximo oblatum eſt donum, qui urbem ceperat. De huius urbis origine hæc ab Antiocho mandata ſunt literis. Quod conflato inter Lacedæmonios, & Meſſenios bello, qui Lacedæmoniorum in eius communicationem uocati non ſunt, ſerui ſunt iudicati, quos Elotes nominabant. Ea quoq; durante militia, quotcũq; in lucem producti ſunt pueri, infames ignobilesq; iudicatos, Parthenias uocarunt. Quod cum minime ferrent æquo animo, erant autem plurimi, inſidias ſtruxere popularibus. Qui cum intellexiſſent, clam aliquos ſubmiſere qui amicitiæ ſimulationæ modum inſidiarum renunciarent. Horum è numero & Phalanthus erat qui præfectus eorum uidebatur eſſe, minime uero ſimpliciter ijs, qui participes erant uocati, placebat. Conuenerat autem ut in Hyacinthiorum celebritate, quando certamen in Amyclæo conficeretur (is locus eſt) cum Phalanthus capiti pileum imponeret, fieret inſultus. Populares autem à cæſarie noſcitabantur, Phalanthi uero ſodales cum ſignum renunciaſſent, cõſiſtente certamine, præco in medium procedens, Phalantho ne pileum capiti imponeret, inhibuit. Quod coniurati ſentientes, apertis iam palàm inſidijs, partim fugitant, partim ſupplices aduẽtant. Iuſſi autem bene ſperare conijciuntur in uincula. Phalanthus uero ad Apollinem de colonia deducenda conſulturus mittitur, cui deus huiuſmodi infit oraculũ.

Iouis coloßus.

Herculis æreus in Capitolio.

Tarenti origo.

Elotes, ἕλωτες.

Partheniæ.

Phalantus.

Amiclæus.

» ϛασύρεόμ τι δῶκα, τἄραντἄτε πίονα δῆμον
» ὀικῆσαι, μολὴ πῆμ' ἰαπύγεασι γενέαδαι.

Saſtyreum & pinguem populum tibi trado Tarenti
Incolere, & late cædem per iapygas ædes.

Vnà igitur cum Phalantho Partheniæ profecti ſunt. Quos Barbari & Cretenſes, qui prius locum occupauerãt, hoſpitaliter accipere. Eos fuiſſe tradunt, qui unà cum Minoë in Siciliam nauigarunt, poſt cuius lœtum in Camicis apud Cocalum in Sicilia pelagus intrantes huc appulſi fuerũt, è quibus poſterius quidam pedeſtri itineri ſinum Adriaticum, uſq; in Macedoniam peragrantes, Bugei ſunt appellati, Iapyges autem uniuerſos uſq; ad Dauniam cognomen è quodam duxiſſe Iapyge, quem Dædalus è Cretenſi muliere ſuſcepiſſe dicitur, ducemq; Cretenſibus extitiſſe. Tarentum autem ab heroë quodam nomen accepiſſe, literis proditum eſt. At enim Ephorus de ipſius ædificatione, hunc in modum ſcriptum reliquit. Lacedæmonij aduerſus Meſſenios belligerabant. Ii nanq; Regem Teleclum eò ſacrorũ cauſa profectum necauere. Illi uero iuramento ſeſe obſtrinxere, non ante domum reuerſuros, quàm Meſſenam ſolo adæquaſſent, aut omnes certe occumbere morti, urbis uero ſuæ cuſtodiam & iunioribus, & natu grandioribus in militiam profecti, reliquere. Decimo poſtmodũ belli anno, Lacedæmoniorum matronas concilium ineuntes, nuncios ad uiros emiſiſſe, quærentes haud pari ſanè conditione contra Meſſe

Camici.

Bugei.

Iapyges.

Tarentũ unde.

Teleclus.

Lacedæmoniorum aduerſus Meßenios bellum.

Meſſenios bellum illud geri, hos nanq; cõmorantes in patria, in dies ſobolem procreare, Lacedæmonios uero poſitis in hoſtili terra caſtris, uxores dimiſiſſe uiduas, qua ex re periculũ impendere, ne patria uirili deſtituta ſtirpe deleatur. At illi ſimul ſacramenti fide ſeruata, & mulierum uerba figentes animo, eos ab exercitu mittũt, qui robore firmiſſimi & iuuenta florentiſſimi fuerãt. Eos nanq; minime iuramenti cõmunione teneri nouerant, cum puerilibus adhuc conſiſtentes in annis cum natu grandioribus ad bellum exierant, iuſſerunt q; ut cuncti uirginibus cunctis commiſcerentur, rati hoc pacto copioſiorem procreatũ iri ſobolem. Quæ cum ita facta fuiſſent, nati ipſi Partheniæ nominati ſunt. Meſſena tãdem anno xviiij. expugnata, in poteſtatem q; redacta eſt, ſicut Tyrtæus ipſe cecinit.

Partheniarum origo.

Meßena expugnata.

» ἄμφω τὼ δὲ μάχονται ἐννεακαίδεκα ἔτη
» νωλεμέως αἰεὶ ταλασίφρονα θυμὸν ἔχοντες,
» ἀχμηταὶ πατέρων ἢ μητέρων πατέρες
» ἕκτον ἐπ' ὠγδοάκοντ', οἱ μὴ κατὰ πίονα ἔργα λιπόντες
» φεύγομεν ἰθαιμαίων ἐκ μεγάλων ὀρέων. *ideſt.*

Nos duo magnanimos animis armisq; uigentes,
Perpetuo nonuſdecimus quoq; uiderat annus,
Conſertos bello, uicenus uenerat hoſtis,
Pingue ſolum fugitans, montisq; reliquit Ithome.

Itaq; cum Meſſenium diuiſiſſent agrũ, reuenientes in patriam, Parthenias neq; quaq; cum alijs pari honore dignabantur, périnde ac matrimonio minime progenitos. Itaq; ipſi cũ ſeruis conſpirantes Elotibus, Spartanis inſidias ordiebantur. Conuenit autem ut ſignum in foro, cum adoriendum eſſet, tollerent pileum Laconicũ. Qua re per ſeruos quoſdam Elotes patefacta, contra impetum ferre factu difficile eſſe cognouerunt. Magna enim erat hominũ multitudo, & quod maximum erat, una eademq; mens omnibus, quippe qui ſeſe inuicem germanos eſſe cogitarent. Qui autem ſignum tollere debuerant, è foro concedere iuſſi fuere, qui uero rem gerendam indicatam eſſe ſenſerant, ſeſe continebant. Alij per eorũ patres perſuadebant, ut foras in coloniam excederent, quod ſi ſatis idoneum cœpiſſent locum permanerent, ſin contra redirent, quintã Meſſeniæ terræ partem ſortituros. Tũ miſſi Achiuos contra Barbaros bellum gerentes offenderunt, in partem igitur periculorum aſſumpti, Tarentum ædificant. Cæterum ampliſſime Tarentinorũ opes aliquando fuere, rem ſuam ciuilem populari poteſtate gerentes, hoc eſt democratia. Nam claſſe maxima cunctos ſuperauerunt accolas, peditesq; ad milia xxx. in expeditiones emiſere, equitum uero tria milia. Ductores autem equitũ mille, Pythagoricam quoq; philoſophiam amplexati ſunt, in primis Archytas ſingulariter, qui diutius eius ciuitatis princeps eminuit. Inde poſterioribus annis illecebroſæ inuaſere deliciæ propter fortunas nimium ſecundas, adeo ut plures totius † populi ludos, feſtasq; celebritates quotannis agerent, quàm reliquos anni dies. Eam ob rem in deterius urbanum regimen ferebatur. Cuius flagitiorũ unum illud documentũ eſt, quod externis uti Imperatoribus coacti ſunt. Contra Meſſapios enim & Lucanos, Alexandrum Moloſſorum regem accerſierunt, antea quoq; Archidamũ Ageſilai filium, & poſtea Cleonymũ & Agatoclem, dein Pyrrhum, quo tempore aduer-

Tarenti potentia.

Archytas Tarentinus.

† παυδήμους ἑορτάς.

Alexãder Molоſſorum rex.

Cleonymus.

Agatocles.

Pyrrhus.

r ſus

sus Romanos bellum conflauere. Nec uero illis obtemperare ualuerunt, quos in-
uocarant, quin eis infensi inimicitiam cõtraxere. Alexander itaq; publicum Græ-
Cõuentus Græcorum. corum conuentum tractus illius, eorum compulsus odio, ad Thuriorũ agrum tra-
Acalander flu. ducere conatus est, cũ in Herculea Tarentinæ telluris æde illũ celebrari, mos esset,
iubebatq; ad Acalandrum amnem locũ ædificari, ubi concilia forent. Vnde & rem
illi male gestam, propter ingratos eorum mores obuenisse fertur. In eosq; Anniba-
lis tempestate redũdasse, libertate spoliatos. Posterius uero admissa Ro. colonia,
solito melius, tranquillo degunt in otio. Bellũ autẽ contra Messapios, Heracliæ cau-
Iapygiæ ager. sa suscepere, Dauniorũ & Peucetiorũ reges socios & adiutores habẽtes. Terra de-
inceps Iapygia, non sine admiratione cõmoda oppido est. Nam cum in superno
tergo aspera uideatur, ubi aratris pãditur, altioris fertilitatis glebas inuenies. Cũq;
aquarũ indiga est, nihilominus læta suppeditat pascua, & arboribus referta spectatur. Hæc etiam omnis regio aliquando copiosa admodum mortalium multitudine
floruit, & tredecim urbes habuit. Nunc autem excepto Tarento atq; Brundusio, cæ-
Mineruæ fanum. tera exigua sunt oppidula, adeo absumptæ sunt eorũ uires. Salentinos Cretensiũ
Salentini. fuisse coloniam, memoriæ proditũ est. Hoc in loco Mineruæ fanũ est, quod aliquan-
Iapygia ultima. do locupletissimũ extitisse constat. Extat & scopulus, quem ultimam Iapygiã ap-
pellant, multus in pelagus & ortum hybernum prominens, paulatimq; sese cõuer-
tens ad Lacinium flectitur. In quo ab occasu se attollit, & ad ipsum, Tarentini sinus
os claudit. Similiter ad ipsum, sinus Ionij ora Ceraunijs clauduntur à montibus.
Baris. Ab eo ad montes Ceraunios, & ad Lacinium stad. circiter Dcc, interuallum est. è
Tarento autẽ ad Brundusium nauigationis circuitio est, ad Barin seu Baretum, ut
nunc uocant, ut autem antea, Baretem urbem exiguam stad. sexcentorũ est. Iacet
Leuca. uero in Salentinorũ finibus, ad quã pedestri magis, quàm maritimo itinere, à Ta-
rento facile peruenitur. Hinc ad Leuca (ea enim urbs non grandis est) stad. Dccc.
sunt, ibi odoris fœtidi aquã fons effundẽs aspicitur. Fabulæ tradunt, reliquos Gigã-
tes è uicina Campaniæ Phlegra, cum Hercules pulsos exagitaret, uocabantur aũt
Leuternij. Leuternij, ad ea fugitasse loca, cõtractosq; subijsse terrã, & ex eorum cruore talem
Leuterniũ lutus. effluxionem continere fontem, eam ob rem & littus illud Leuternium appellari.
Leuci. Ex Leucis quidem ad Hidruntem urbeculam stad. cl. Hinc Brundusium xl. stad.
Hidrus. sunt. Totidem ad Sasonem insulã, quæ ipsius interualli, quod inter Epirũ & Brun-
Brundusium. dusium interiacet, media sita est. Ea propter qui rectum nauigando tenere cursum
Sason inf. nequeunt, à Sasone ad Hydruntem, leuorsum iter faciunt. Hinc obseruato ferente
Rhodæi. uento, Brundusinis propinquant portubus, & egressi Rhodæos urbem Græcam,
Ennius poëta. pedestres otius aduentant, † cuius oriũdus Ennius poëta fuit. Locus igitur naviga-
† ἀφ' ἧς, ex qua tione circundandus è Tarento Brundusium, Cherroneso perq; similis est. E Brun-
dusio autem Tarentum uia expedito uiatori, uno perficitur nauata die, eius quam
Messapia. dixi Cherronesi isthmum efficit, eam & Messapiam, & Iapygiam & Calabriam
Iapygia. & Salentiniam complures cõmuni appellatione nuncupãt, at quidam (ut antea di-
Calabria. ximus) diuidunt. Exigua quæ præter nauigantibus obuiant oppida, cõmemorata
Salentina. sunt. Cæterum in mediterranea regione Rhodæi sunt, & Lupiæ. Et paululum à
Lupiæ. mari semota Salepia. At medio in isthmo Thyræi, ubi potentium cuiusdam regiæ
Salepia. monstrantur ædes. Cum autem dicat Herodotus, Vriam in Iapygia esse, quã Cre-
Thyræi. *Vria.*

tenses

tenses ædificauere, è Minois classe, in Siciliam nauigantis errabundi, aut hanc
ipsam accipiamus, oportet, aut Veretum. Brundusium Cretenses habitasse, me-
moriæ proditum est, qui è Cnosso cum Theseo discesserunt. Postea alios è Sicilia
cum Iapyge digressos, nam utroq; modo fama est, cum unà permanere nollent, in
Bottiæam discessisse, tempore autem posteriori, ciuitas regia potestate guberna-
ta, non paruam agri portionem ab Phalanto ac Lacedæmoniorum uiolentia perdi- *Phalantui.*
dit, eum tamen eiectum à Tarento Brundusini acceperunt, ac deinde uita functũ,
eximiæ honore sepulturæ decorauerunt. Terram autem Tarentinis meliorem ha-
bent. Illa enim tenuis quidem, cæterũ fructuum bonitate præcellens, nam & mel
eius, & uellera uehementer laudantur. In primis etiam Brundusij portus sua excel- *Brundusiorũ portus.*
lentia præstat. Multi enim ore uno portus includuntur, qui nulla fluctuum agita-
tione turbantur, cum interni sinus excipiant, ut forma ipsa cerui cornibus simillima sit, unde & nomen inditum sit. Locus enim cum urbe ceruino capiti maxime *Brundusio unde nomen.*
est comparandus, nam lingua Messapiorum Brundusiũ cerui caput nominatur.
Cæterum Tarentinis portus non omnino undarũ motibus caret, cum sese pandat *Tarẽti portus.*
& interius occulta sub undis saxa quædam contineat. E Græcia præterea nauigan- *Viæ Romam è Græcia.*
tibus atq; Asia longe rectior Brundusium est nauigatio. Itaq; omnes quibus propo-
situm est iter Romam, huc applicãt. Duæ autem uiæ sunt, una quidem mulis ue-
ctabilis per Peucetios, qui Pœdicli uocãtur, & Daunios & Samnites usq; Beneuen- *Pœdicli.*
tum, in qua uia est Egnatia ciuitas. Post eam Celia & Netium & Canusiũ & Cer- *Egnatia.*
donia. Altera per Tarentum paulisper ad leuam, & si quãta est diei unius circuitio- *Celia.*
nem feceris, uia Appia offertur plaustris cõmodior. In ea urbs est Vria & Venusia, *Netium.*
hæc quidem Tarenti atq; Brundusij media, illa uero in Samnitum & Lucanorũ cõ- *Canusium.*
finibus, coëuntq; ambæ ad Beneuẽtum atq; Campaniam ex Brundusio. Hinc iam *Cerdonia.*
usq; Romam uia uocatur Appia, per Claudium, per Galitiam, per Capuam & Ca- *Vria.*
silinum usq; Venusiam. Quæ dehinc sunt diximus. Tota uero ex Roma Brundu- *Venusia.*
sium ccc. & lx. miliaria cõtinet. Tertia, è Rhegio per Brutios & Lucanos & Samni- *Appia uia.*
tim ad Campaniam Appiæ iungitur. Cæterum longior quàm è Brundusio tribus
diebus aut quatuor per Appianos montes. At enim Brundusio in transmarinam
ripam nauigatio est, una quidem ad Ceraunia, littusq; deinceps reliquum Epi- *Ceraunia.*
ri & Græciæ, altera ad Epidamnum quàm prima longior. Nam mille, & Dccc. *Epidamnus.*
stad. est. Trita & hæc est, cum urbs ipsa cõmode & ad gentes Illyricas & Macedo-
nicas sita est. E Brundusio uero littus Adriaticum præternauiganti Stegnatia oc- *Stegnatia.*
currit ciuitas, cõmune & nauigantibus, & terrestre iter facientibus ad Bariũ diuer- *Barium.*
sorium. At usq; Peucetium mare uento nauigatur austro, per terram aũt usq; Sil-
uium. Tota uero & montana & aspera, magnam Apenninorum montium cõmu-
nicationem habens, eaq; colonos Arcadas accepisse putatur. E Brundusio Barium
Dcc. stad. spatium est. Pariter ferè distat ab utraq;. Contiguum quidem pascũtur
agrum Cauni, dehinc Apuli usq; ad Ferentanos, ut necessitudo sit usq; ad Peuce- *Cauni.*
tios & Daunios, quos nec accolæ omnino ita uocitãt, præterq; antiquioribus annis. *Apuli.*
Omnis quidem huius regionis, quã Apuliam nuncupant, haud accurate sanè ter- *Ferentani.*
minos explicemus harum gentium, quocirca nec nobis ualde affirmandum est. E *Peucetij.*
Bario ad amnem Ausidium, ad quem Cannusiorũ est emporium, stad. sunt cccc. *Apulia.*
Ausidus.

Salapia.

Ad emporiũ autem ſuperior nauigatio ſtad. lxxxx. Proxima eſt Salapia, Argyri-
penorum emporium. Haud enim multum à mari, duæ Italicarũ urbium, maxime
Canuſium. quondam in plano ſitæ ſunt, ſicut documẽto ſunt circuitus earũ, Canuſium uideli-
cet & Argyrippa, cæterũ his annis minores ſunt. A primordio quidem uocabatur
Argyrippa. Arpi. Argyrohippiũ, déinde Argyrippa, porrò autem Arpi nunc uocata eſt. Vtræq; in
præſentia ſanè deletæ, à Diomede conditæ dicuntur, his in locis & campus, & alia
Luceria. complura, Diomedis potentatum oſtentant. In Mineruæ quidem fano, quæ Luce-
riæ eſt, priſca dona, & ipſum uetus oppidum Dauniorũ extitit, nunc uero depreſſa
Diomedeæ inſulæ. iacet. In propinquo mari iacent duæ inſulæ quas Diomedeas appellãt. Ex quibus
habitatores habet altera, reliquam deſertam eſſe dicunt, in qua Diomedem diſpa-
Aues Diomedeæ. ruiſſe, quidam fabulantur, comites q; in aues conuerſos eſſe. Eas etiam hac ætate
manſueſcere, & humanam quodammodo uitã agere, & uiuendi ordine, & erga be-
nignos manſuetudine, à malignis autem & ſceleratis, fuga & euitatione. De hoc
ipſo heroë, cum alia permulta per Venetos, tum ſoliti uulgantur honores. Credi-
Sypus unde appellata. tur & Sypuntem ædificiũ eſſe Diomedis, à Salapia ſtad. c. & .l. interuallo diſtan-
tem. Græci uero eam Sepiuntem nuncupant, ab eiectis è fluctu ſepijs. Inter Sala-
piam atq; Sypuntem, fluuius eſt nauigationi ſatis accõmodus, & Lacus ingentis
oſtium, per utroſq; autem naſcentes è Sypunte fructus deuehuntur, frumẽta præci-
pue. In agro Saunio circa tumulum, quem Drion nominant, Baſilicæ monſtran-
Drion. tur, una quidem Calchantis in ſummo uertice, cui petẽtes oracula nigrantem imo-
Calchantis ſacellum. lant arietem, & ſtrata in pelle dormiunt. Altera Podalirij in infima montis radice
Podalirij phanum. poſita, abeſt à mari ſtad circiter. c. Ex ea riuulus manat, ad omneis pecorũ morbos
ſalutaris. Ante ſinum hunc promontoriũ procumbens, ad ſtad. ccc. protenditur in
Garganum. pelagus, orientem proſpectans, Garganũ appellant. Cum q; ultima circũflexeris,
Vreum. urbs exilis offertur nomine Vreum, è regione promontorij Diomedeæ iacent inſu-
læ. Ager iſte cum omnis generis fructus, tum uero copioſos producit, equis & oui-
bus aptiſſimus, lana quàm Tarẽtina longè mollior, minus uero cãdida, regio ipſa
Diomedes. propter camporũ conualles tranquilla. Plerique Diomedẽ foſſam ad mare uſq; pro-
ſcindere aggreſſum memorant, cæterũ cum domũ accerſitus eſſet, & hanc & alias
res imperfectas omiſiſſe, & ibi è uita exceſſiſſe. Hic quidem de illo unus uulgatus
eſt ſermo, ſecundus aũt eſt, eis eum in locis tamdiu permanſiſſe, donec† uitam con-
† μέχρι κατα σροφῆς τοῦ βίου ad finẽ uſq; uitæ, rectius mea ſententia. uertit, tertius fabuloſus quem ante dixi, in ipſa inſula dicens eum diſparuiſſe, quar-
tus poni poſſet, quem Veneti diſſeminant. Illi enim uitæ illius cõuerſionem, neſcio
quo pacto penes ſe factam eſſe aſſerunt, quam in deorũ numerum relationem uo-
Quanq̃ interpres mauult ubiq; cõuerſionem τὴν κατα σροφὴν uertere. cant. Hæc igitur ſecundum Artemidorũ interualla iacent, ſecũdum uero locorum
deſcriptorem, è Brunduſio ad Garganũ miliaria. c. & lxv. Ea uero Artemidorus
auget. Cæterum hoc ex loco Anconem uſq; mil. cc. liiij. ille ait, at Artemidorus ad
Ancon. mille. cc. & .xc. ferè, Anconis diſtãtias ſtad. mil. paſ. cc. .l. eſſe refert, multo minus q̃
Syla. ille. Polybius uero illa ab Iapygia emẽſa fuiſſe tradit, & mil. paſ. D. lxij. ad urbem
Sylam ediſſerit. Hinc autem Aquileiam. c. lxxviij. Haud ſanè concordant cum eo
quod littoris Illyrici affertur, interuallo, è montibus Ceraunijs ad ſinum Adriatici
maris intimum, cum hunc ſupra ſex mil. eſſe demonſtrent, & eum maiorẽ illo eſſe
conſtituant, qui minor multò ſit. Et omnes cum omnibus inter ſeſe de interuallis
diſſentiũt

diſſentiũt, ſicuti ſæpenumero à nobis dicitur. At nos ubi dijudicari licet, noſtrã effe-
rimus ſententiã, ubi ſanè illorũ dicta in medio ponere oportere minime putamus.
Quod ſi nec ab illis habemus, haud mirandum eſt, ſi nos etiam in huiuſmodi ma-
teria aliquid omiſimus. Ex magnis quidem rebus nullã profecto omitteremus, at
parua ſi cognita fuerint, parum utilitatis afferunt, ſin omiſſa latuerint, toto ex ope
re, aut nihil, aut non multũ abſciderint. Statim uero à Gargano ſinus medius pro-
fundus quidem excipit, cui adiacẽtes accolæ, Appuli proprie nominãtur. Ipſiq; & Appuli.
Dauníj & Peucetíj eandem uſurpant linguam, nec in cæteris in hoc uſq; tempus Daunij. Peucetij.
diſcrepant. Antiquis uero temporibus diſcrepaſſe, ſimile ueri eſt, unde & diuerſa in
omnibus inualuiſſe nomina. Priori tempore uniuerſæ huius terræ ſecunda fortu-
na florebat, poſtea uero & Annibal & ſequentia bella deſertam illam reddiderunt.
His in locis clades illa Cannenſis obtigit, in qua tot & Romanorũ & ſociorum cor- Cãnẽſis clades
pora occidioni data ſunt. In ipſo ſinu lacus eſt, ſupra quem in mediterranea Teanũ
eſt Appulum, eodem quo Sidicinum nomine. Qua in parte Italiæ latitudo nõ pa- Teanum appu-
rum cõtrahi uidetur. Vbi ſunt Puteoli à mari ad mare, minus ſtad. mille iſthmus lum.
relinquitur. Poſt lacum autem ad Ferentanos & Bucanum præternauigandi com-
moditas eſt. Vtraque ex lacus ripa ad Bucanum & Garganum ſtad. ſunt ducen- Bucanus.
ta. Quæ déinde Bucano coniuncta ſint, in ſuperioribus dictum eſt. Huius generis
huius q; magnitudinis Italia eſt. Cum multa à nobis diſputata ſint, nunc ampliſſi-
ma ſignificabimus, quibus hoc tempore ad tantũ maieſtatis faſtigium res Roma- Italiæ munimẽ
na conſcenderit. Vnum quidem, quod inſtar inſulæ tutam in circuitu maria cuſto- ta.
diant, paucis exceptis partibus, quæ tamen inacceſſis, uti muro, mõtibus uallatatæ
ſunt. Secundum eſt maxima ex parte ipſius importuoſitas. Et quod ſicubi portus
exiſtunt, magnitudine & excellentia mirabiles, adſtant aduerſus externorum im-
petus cõmodi. Nec minus ad inferendas incurſiones, quàm ad ipſam mercaturæ
cõmoditatem & abundantiam. Tertium aëris uniuerſi temperies, cui ſubiacet. Ad
quam uarietatem animalia, arbores & (ut paucis ſimpliciter dicam) cuncta quibus
utiliſſimus mortalibus uictus ſuppeditatur, plurimam diuerſitatẽ habent, ſiue bo- Italiæ longitu-
num ſiue malum dixeris. Ipſius longitudo à ſeptentrione in meridiẽ ut plurimũ ex do.
tenditur. Cuius longitudini additamentum eſt Sicilia, talis & tanta périnde ac eius Italiæ laus.
pars eſſet. Aëris temperies & intemperantia, pro caloris & frigoris, & horum me-
diocritatis cõditione dijudicatur. Itaq; cum tanta longitudine, qua nunc eſt Italia,
eam in amborum exceſſuum medio iacentem, plurimam temperatæ cõditionem
continere neceſſe eſt, modisq; plurimis. Id etiam alio illi pacto contigit. Nam cum
montes Apennini perpetua longitudine porrigantur, cũq; latus utrunq; campos
& colles frugiferos emittat, nulla pars extat, cui non montanis & campeſtribus bo
nis frui contingat. Adde fluuiorum & lacuum magnitudinem & copiam. Ad hæc
& frigidarum & calidarum ſcaturigines aquarum, quas ad mortalium ſalutem pa
rens natura compluribus in locis comparauit. Quid diuerſorum facultates metal
lorum? quid materiam atq; eſcas hominibus ac pecoribus attributas? Quis fru-
ctuum ubertatem atque bonitatem pro dignitate diſſerat? Inter gentes quidẽ am
pliſſimas, & Græciam ipſam, & excellentiſſimas Aſiæ partes, media conſiſtens,
uirtutis præſtantia & amplitudine, ad circunſtantibus imperandum nata eſt, ex ui

cinitate ſubiugandorum facultatem nacta. Quod ſi ad ſuſceptam de Italia oratio-
nem,& de Romano populo,cuius ditioni ſubiecta eſt, ſummatim quædam adiĳci-
enda ſit ratio,quando uidelicet ipſam Romani ad uniuerſi orbis imperium perfu-
gium ac propugnaculum ſtruxerint, aſſumantur & hæc, quod poſt Romam con
ditam Romani perpetuo multas hominum ætates ſub regio principatu, integre,
caſteq́; duxerunt. Poſtea cum Tarquinium,qui regum ultimus,improbe flagitio-
ſeq́; imperitabat,eieciſſent, atq; † urbanam ſic mixtam conſtituere, ut ſingularis
principatus & optimates regerent,accerſitis in regni cõmunicationem atq; uſum
Sabinis Latinisq;. Quos cum ingratos,ſicut & alios finitimos aſſidue deprehen-
diſſent,eorum ſtrage ſuum amplificare quodammodo coacti ſunt Imperium. Hoc
pacto paulatim ad incrementum progredientibus illis euenit,ut ciuitatem repente
præter ſpem omnium amitterent,præterq; ſpem reciperent. Hoc autem nono ac
decimo poſt cõmiſſam naualem pugnam ad Capræ fluuium anno geſtum eſt,ſi-
cuti Polybius memoriæ prodidit,poſt factam cum Antalcide pacem. Romani cũ
iſtos propulſaſſent,Latinos primum omnis ſubiugarunt, deinde Thuſcos & Gal-
los Circũpadanos,ab inuerecũdia, quadam licentia repreſſerũt,poſtea Samnites,
poſt quos Tarentinos ac Pyrrhũ debellarunt,reliquumq; noſtræ ætatis Italiæ, præ
ter Circũpadanã regionem. Ea nanq; adhuc belligerante, in Siciliam tranſmigra
runt,qua excluſis Carthaginenſibus,Padum Gallosq; repetierunt. Vbi conſiſten
te adhuc bello,ecce Annibal irrupit Italiam,hocq; ſecundum bellum incidit Puni-
cum, nec longè poſt tertium,in quo deleta Carthago fuit, & Romani potiti ſunt
Africa & Hiſpania,quantum Carthaginenſibus eripuere. Græci uero & Macedo-
nes,& Aſiæ intra Taurum & Alin fluuium incolæ,nouandis rebus cum Carthagi-
nenſibus conſpirarunt. Hos etiam,ut ſimul in poteſtatẽ redigerent,progreſſi ſunt,
è quibus Antiochum regem,& Philippum,& Perſen, & Illyrios,Thracesq; finiti-
mos,Græcisq; ac Macedonibus aduerſus Romanos belligerandi primordia eri-
puere. Et donec uniuerſos in ſtragem darent,qui intra Iſtrum atq; Alin incolunt,
perpetuo dimicare perrexerunt. Eadem & Hiſpani & Galli ſunt perpeſſi, cæteriq;
omnes qui Romano parent Imperio. Ab ſubiuganda enim Hiſpania, nunquã ab
armis ceſſatum eſt,donec uniuerſam illatis ſtragibus occuparent. Captis deinde
Numantinis & Vreetho,nouiſſimeq; Sertorio mactato,ultimisq; uaſtatis Canta-
bris ab Cæſare Auguſto, exteriorem & interiorem Galliam totam cũ Liguria,pri
mum quidem particulatim adepti ſunt,poſtea diuus Cæſar, dehinc Auguſtus cõ-
muni bello pariter ceperunt. Hoc uero tempore aduerſus Germanos belligerant,
ab hiſce propinquis incitati locis, unde quibuſdã iam triumphis decoratam fece-
re patriam. Oram Africæ,niſi quæ Carthaginenſibus ſubiecta eſt, regibus & illis
quidem ſubditis cõmiſerũt,qui cum deſciuere extincti ſunt. Nunc ſub Iubæ regno
conſiſtit, & Mauritania & cæteræ Libyæ partes plurimæ, propter illius in Roma
num populum beniuolentiam & amicitiam. Similia & de Aſia contigere. Siquidẽ
initio per reges Romanis obedientes gubernabatur, poſtmodum cum illi defeciſ-
ſent,ut reges Attalici,Syri,Paphlagones,Cappadoces & Aegyptiĳ rebellantes, ac
poſtea deſtructi,quemadmodũ & de Mithridate Eupatore caſus tulit, & de Aegy-
ptiregina Cleopatra. Cuncta ſanè intra Phaſin & Euphratem præter Arabes ali-
quos,

Romanorũ uires quo pacto creuerint.

Romanarũ rerum cõpendiaria deſcriptio.

† πολιτείαν δὲ συνεστήσαν τὸ μικτὸν ἐκ τε μοναρχίας & ἀριστοκρατίας. i. rẽpublicã cõſtituerũt è regio optimatumq; imperio mixtam.

Iuba.

quos,Romanũ poſſidet imperium,& ab eis reges deſignati. Armeniĳ uero & ultra
Colchos iacentes Albani & Iberi ſola ducum præſentia indigentes,bene quidem
ſeſe continent. Cæterum cum Romani uariĳs implicentur negotiĳs, rebus ſtudent
nouis,qualiter & iĳ,qui trans Iſtrum & Euxinum pontum accolunt,præter Boſpho
ranos & Nomades ritu paſtorum uagos,qui partim obtemperant,partim ad oẽm
uitæ cõmunionem ſunt prorſus inutiles,præſidiĳs tantum indigentes. Reliquam
plagam tenent paſtores,& qui ſub tentoriĳs uitam agitant longè ſeorſum habitan
tes. Parthi uero finitimi tam immenſis ualentes opibus,Romanis tamen & æta-
tis noſtræ principibus ſubdidere colla,& Imperatorũ maieſtati ceſſere. Itaq; nõ mo
do trophæa,quæ quondam de Romanorũ cladibus erexerant,Romam tranſmiſe
re,ſed etiam Phraates rex Cæſari Auguſto filios credidit,& natorum natos obſides
exhibuit,ut obſeruandã coleret amicitiã. Illis enim his annis ambiunt, quempiam
qui eis imperet à Roma ſæpenumero flagitantes. Et fermè propius adſunt,ut uni
uerſum eorum potentatũ Romano ſubiĳciant imperio, & ipſam quoq; Italiam ſe-
ditionibus ſæpius agitatam,ex quo in Romanam ditionem redacta eſt. Quin &
Romam ipſam ciuilis moderationis & Imperatorum uirtus cõtinuit,& ne ad ma-
iorem delictorum & uaſtationis cumulum prolaberetur, inhibuit. Arduũ ſanè at-
que difficile eſt alio pacto tale regere imperiũ,quàm ſi uni périnde ac paren-
ti procuratio demãdetur. Nunquã igitur tanta pacis facultas, tantaq;
bonorum copia Romanis,& eis ſocietate fœderatis affuit,quan
tam Cæſar ſuppeditauit Auguſtus, ex quo perfectam &
abſolutam dignitatis poteſtatẽ accepit, & hoc tem
pore ſucceſſor eius filius præſtat Tiberius, il
lum ſibi gubernandi & edictorum nor
mam exemplarq; conſtituens.
Nec minus eundem ipſi-
us filiĳ Germani-
cus,Druſusq;
ſuam ge
nitori nauant
operam.

Nomades.

Parthi.

Phraates rex.

Auguſtus.

Tiberius.

Germanicus.

Druſus.

ARGVMENTVM SEPTIMI LIBRI.

SEptimus liber reliquas Europæ partes explicat,ſunt autem hæ quæ orientem
ſpectant ultra Rhenum uſq; Tanain & Mæotidis paludis oſtium,quæq; inter
ſinum Adriaticum,& ſiniſtras maris Pontici partes Iſter accipit, ad auſtrum uſq;
in Græciam atq; Propontidem,in quibus & tota Macedonia continetur.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER SEPTIMVS.

VIer.

VM à nobis de Hiſpania, deq; Gallicis, Italicisq; gentibus cum uicinis inſulis, dictum ſit, deinceps reliquæ partes Europæ uidẽtur enarrandæ, eo quo ſe modo facultas obtulerit partiendo. Reſtant aũt quæ ad orientem trans Rhenum, uſq; Tanain loca ſpectant, & Mæoticæ paludis oſtium, quæq; inter Adriaticum ſinum, & ſiniſtras Pontici maris oras Iſter capit in auſtrum uſq; in Græciã atq; Propontidem. Iſter enim duas in partes proxime terrã præ magnitudine ſuperans, à primordio ſui in auſtrum labitur, inde ab occidente ſtatim ad orientem curuatur in pontum. Oritur autem ab extremis Germaniæ partibus ab occaſu, propè ſinum Adriaticum, procul † ab illo ſtad. circiter mille. Finitur autem in Ponto non longè admodum ab Tyræ ac Boryſthenis eruptionibus, paululum in ſeptentrionem uergens. Spectantes quidem in ſeptentrionẽ Iſtri partes, ſunt trans Rhenum regiones & Galliæ, quæ ſunt Gallicæ gentes & Germanicæ, uſq; ad Baſtarnas & Tyrrhegetas, & Boryſtheni adiacẽtes oræ, quæ inter hũc & Tanain, & paludis oſtium Mæotidis locantur. Itaq; mediterraneam ad oceanum extendit, & mari alluitur Pontico. In auſtrum uergentia ſunt Illyrica & Thracia, & quæcunq; de Gallicis iſtis admixta ſunt, ſeu de pleriſq; aliis uſq; ad oras Græciæ. De tractu igitur extra Iſtrum primũ dicamus. Multo enim, quàm cætera, quæ ad alterutram partem iacent, ſimpliciora ſunt. Statim igitur regionem trans Rhenũ ad ortum uergentem Germani colunt, nationem Gallicam pauliſper imitantes, & feritatis abundantia & proceritate corporum & colore flauo, cum reliquis in rebus & forma & moribus, & uiuendi ritibus pares exiſtant, quales Gallos diximus. Ideo Romani hoc illis nomen iure indidiſſe mihi uidentur, périnde ac eos fratres legitimos Gallis eloq uoluerint. Legitimi nãq; fratres Romano ſermone germani intelliguntur. Primæ huius regionis partes ſunt Rheno proximæ, ab ipſius ferè fontis initio, quoad in pelagus infũditur. Et hæc eſt occidẽtalis plagæ latitudo uniuerſa, quã flumẽ alluit, eius aũt portionem quandã ad Galliã traduxere Romani, quædã uero in profundã regionẽ trãſmigrãs peruenit, ſicut & Marſi. Cæteri pauci ſunt

† ἀπέχων. i. diſtans.
Tyra.
Boryſthenes.
Tyrrhegetæ.
Germani.

ſunt, & Sugambrorum portio. Poſt uicinos autẽ amni accolas, & aliæ gentes ſunt, inter Rhenum & Albin fluuium, q ubiq; pariter ab eo diſtans, fluit in oceanum, nõ minorem illo perlabens agrũ. Interſunt & amnes alij nauigijs permeabiles, è quibus eſt Amaſia, in quo Druſus Bucteros nauali prælio ſuperauit. Hi ſimiliter ab auſtro ad aquilonem in oceanum elabuntur. Regio hæc uerſus auſtrũ extenſa, quodam continens Alpibus dorſum efficit, ad orientem protenſum, quaſi quædam Alpium particula exiſtat. Pleriq; autem hunc in modum oſtenderunt, & propter ſitũ antedictum, & cum eandem efferat materiam. Huius tamẽ tractus partes nequaquam in tam ſublime extolluntur. In hoc tractu ſita eſt Hercynia ſilua, & Sueuorũ natio, ex quibus nonnulli intra, aliqui extra ſiluam habitant, ſicut & Colduorũ pleriq;. In quibus & Bubiemum Marobudi regia. Quem in locum ipſe, cum alios plureis traduceret incolas, ſuos cõterraneos Marcõmanos adegit. Is enim ex humilio ri gradu maiores ad res cõſtitutus fuit, poſtq; è Roma regreſſus eſt. Nam à iuueni libus annis hic uerſabatur, ubi ab Auguſto Cæſare magna beneficia comparauit, reueniens autem magnũ adeptus eſt potentatum, & præter eos quos ante dixi populos, Luios etiam uendicauit, gentem ſanè permagnam, & Zumos & Butones & Mugilones & Sibinos, & ipſorum Sueuorum nationem ampliſſimam, Sẽnones. Sueuorum natio, ut ſuperius dixi, partim intra, partim extra ſiluam habitat, Getarum contermina genti. Sueuorum quidem gens ampliſſima, è Rheno ſiquidẽ uſq; ad Albin peruenit fluuium, eorum portio etiam trans Albin loca depaſcitur, quem admodum Eumondori & Lancoſargi, nunc autem iſti trans fluuium in fugam cõpulſi exciderunt. Cõmune aũt eſt omnibus, qui hunc tractum incolunt, ut aliò facile migrent, & propter uictus tenuitatem, & propter agrorum ignauiam colendorum, & propter inopiam pecuniarũ. Cũq; in tugurijs habitent, in diem habent ſupellectilem. Plurimam è pecoribus trahunt alimoniam, ſicut & Nomades, eorũq; inſtar, domeſtica in carris tollentes inſtrumenta, quocunq; ſors tulit & opinio, ſuis cùm armentis † conuertuntur. Sunt autem alij Germaniæ populi indigentia magis laborantes, Cheruſci, Chatti, Gamabrini, Chattuarij. Ad oceanũ prætereà pertinentes Sugambri, Chaubi, Bucteri, Cimbri, Cauci, Caulci, Campſiani, cæteriq; complures. Biſurgis, & Lupias amnis in unum ad Amaſiam deferũtur ſtad. Dc. à Rheno ſemotus, per Bucteros minores labens. Eſt & Salas fluuius, inter quem & Rhenũ, cum Druſus Germanicus belligeraret, domitis hoſtibus, uictor oppetijt. Nec enim plurimas in poteſtatem gentes redegit, ſed etiam iacentes in medio nauigationis curſu, uicit inſulas. Quarum Byrchanim obſidione complexam cœpit. Hæc natio propter ſuſcepta cõtra Romanos bella, nobilitatem adepta eſt. Poſtea cum in deditionem uenerit, rurſumq; deſciuerit, habitatasq; terras reliquerit, nomen aſſequuta eſt. Tametſi famæ maioris extitiſſet, ſi Cæſar Auguſtus flumẽ Albin tranſire, & illic rebellantes adoriri, ductoribus ſuis conceſſiſſet. Modo aũtem faciliorem militandi uiam, in eo quod in manibus uerſatur, bello ſuſpicatus eſt, ſi ab ijs, qui extra flumẽ Albin quietẽ agitãt ſeſe cõtineret, nec eos ad inimicitiarũ cõmunionẽ ultro laceſſeret. Cæterũ Sugambri uicini Rheni amnis accolæ, belli exordia factitarũt, cũ Melonẽ belli ductorẽ haberẽt, & exinde alij aliàs regni potẽtes diſſiderẽt, & bellũ pace ſoluerẽt, ac denuo deſciuerint proditis obſidibus & calcata fide.

Albis.
Amaſia.
Druſus.
Bucteri.
Hercynia ſil.
Sueui.
Coldui.
Bubiemum.
Marcõmani.
Luij
Zumi.
Butones.
Mugilones.
Sibini.
Sẽnones.
Getæ.
Sueui.
† Diuertunt.
Germanorũ de migrationes.
Cheruſci.
Chatti.
Gamabrini.
Chattuarij.
Sugambri.
Chaubi.
Bucteri.
Cimbri.
Cauci.
Caulci.
Campſiani.
Biſurgis flu.
Lupias flu.
Salas.
Druſi mors.
Byrchanis.
Sugambri.

ta fide. Aduersus illos perfidia magnæ fuit utilitati. Quibus autem fides adhibita fuerat, ij magnas clades intulerunt, sicuti Cherusci, & eorum ditioni subiecti. In qui bus tres Romanorũ ordines militum cum Imperatore Quintilio Varo fœderibus fractis per insidias obtruncati sunt. Pœnas uero luerunt uniuersi, & Germanico iu niori clarissimum præbuere triumphum. In quo illustrium uirorum ducta sunt cor pora, simul & fœminarum, Semiguntus Segesti filius Cheruscorũ ductor, & soror eius. Vxor autem Armenij, cuius ductu & auspicio in Cheruscis conflatũ est bellũ, in fœderum fractione contra Quintilium instituta, qui nunc etiam bellum ipsum continet. Eius fœminæ nomen est Thosnelda. Secum erat filius trimus Tumelicus nomine. Item Sesithacus Aegimeri filius Cheruscorum ductoris, eiusq; uxor Rhamis, Vcromiri filia, Battorum principis, Deutorix q; Bætoritis filius, Melonis fratris, Sugambri filius. Aegestus quoq; socer Armenij ab eo dissentiẽs, inchoante bello obseruato tempore transfuga ad Romanos trãsiuit. Et traductis in trium pho cognatis patris aderat, honorifice ipse in ducendo habitus in ipsa pompa incedebat. Et Libys Chattorũ sacerdos, alijq; mortales ex direptis gẽtibus protrahebãtur, Cathilci, Ampsani, Bucteri, Nusipetes, Cheruscí, Chattuarij, Chatti, Landi, Subattij. Distat uero ab Albi Rhenus ad tria stad. milia, si quis per uias rectas cursum tenere possit. Nunc autem propter paludũ siluarumq; difficultates, iter in gyrum suscipiendũ est. At Hercynia silua proceris frequẽs est arboribus, & munitissimis in locis ingentem admittens ambitum. In cuius medio sita est ora, ad habitandum accõmoda, de qua sermonem fecimus. Cui quidẽ & Istri & Rheni fontes proximi sunt. Inter utrunq; lacus, & effusæ de Rheno paludes. Ipsius autem lacus perimetros est supra trecenta stadia, spatium uero circa ducenta. Is habet insulam, qua uelut arce ad inuadendos Vindelicos cõmodissime usus in naualibus pugnis Tiberius. Hæc autem simul & Hercynia silua magis quàm Istri fontes in austrum uergit. Adeo ut è Gallia in Hercyniam siluam tendenti, prius lacum transire opus sit, deinde Istrum, postea iam per faciliora loca, montanasq; planities ad Hercyniã sunt accessus. Cæterum Tiberius à lacu unius diei progressus iter, Istri fontes aspexit. Ad eum lacum Rhæti paululum adsunt, amplius Heluetij & Vindelici, & deserta Boiorum regio, usq; ad Pannonios. Magis autem Luettij & Vindelici in montibus campos habitant. Rhæti uero & Norici usq; ad Alpium summa tenent, & Italiam uersus inclinant, hinc Insubribus, inde Cranis propinqui, & Aquileiæ tractui. Alia autem & in Sueuis illis sylua Gabreta nomine, ingens iacet. Vltra uero Hercynia est, quæ & ab istis tenetur. de Cimbris sanè nõnulla male differũtur, quædam uero mediocriter credibilia. Haud enim huius generis causam admiseris, ut inde errabundi facti sint, ad latrocinia q; cõuersi, quia pœninsulam habitãtes, ingenti quadã inundatione cõpulsi, natalia loca deseruerint, quãdo cõsuetã prioribus annis etiamnũ regionẽ inhabitãt. Augusto quoq; Cæsari lebetẽ plurima sibi sanctitate consecratum dono miserunt, eius amicitiam postulantes, ut iniurias, quæ prius suberant obliuione delerent. Compotesq; uotorum facti remearunt. Dictu profecto ridiculũ est, ut homines ad euẽtus, quos perpetuo natura efficit, per dies singulos bis accidentes, indignati è patrio solo digrederẽtur. Res autẽ ficta esse uidetur, quod ingẽs adeo æstus obuenerit aliquãdo, ut reliquos excesserit. Incremẽta quidẽ recipit

Cherusci. *Varus Quintilius.* *Germanicus.* *Semiguntus.* *Segestus.* *Armenius.* *Thosnelda.* *Tumelicus.* *Aegimerus.* *Rhamis.* *Deutorix.* *Libys sac.* *Cathilci.* *Ampsani.* *Cherusci.* *Chattuarij.* *Landi.* *Subattij.* *Hercynia silua.* *Rheni & Danubij fontes.* *Tiberius.* *Rhæti.* *Heluetij.* *Vindelici.* *Boij* *Luettij.* *Norici.* *Gabreta sylua* *Cimbri.*

recipit oceanus, ac decrementa, cæterum ad casus huiusce modi, ordine instituta, atq; definita. Minime etiam uere dixisse uidetur, qui ait, Cimbros aduersus inundationes arma sumpsisse. Et qui dixit, Gallos intrepidos esse, ac negligentes, mergi domicilia tolerantes, dehinc ea ædificantes instaurare. Quodq; maior illis ex aquis quàm ex armis uastitas accidit, ut Ephorus perhibet. Ipsa enim æstuariorum series, & uulgata regionis immersio, tales exhibere absurditates non debuit. Cum enim die quolibet hoc ipsum bis eueniat, ne semel quidem sentire id refluentiæ munus à natura esse, & quidem innoxium, nec Cimbris solis, sed cunctis oceani accolis, quonam modo incredibile non est? Nec uero bene Clitarchus, qui equis insidẽtes ait, cum maris cernant impetum, equorum cursibus refugere, interq; fugiendũ propè esse, ut deprehendãtur aquis. Accessum ipsum qui accolis obijcitur, nequaq; tanta celeritate fieri nouimus, cũ sensim & latenter ipsum mare propinquet. Neque quod indies efficitur, & uicinis omnibus † insonat, anteq; spectetur, tantum terroris debet incutere, ut fuga périnde, ac ex insperato irrumpat, capessenda sit. Hæc sunt quæ de rerum scriptoribus à Posidonio, iure quidem ac merito reprehenduntur. Nec male profecto coniecturam facit, quod latrocinando incertis errabundi sedibus Cimbri ad paludem usq; Mæotin militiam agitarint. Ab eis enim Cimmerius uocatus est Bosphorus, quasi Cimbricus, cum Græcorum lingua Cimmerios Cimbros nominent. Boios uero prius Hercyniam habitasse syluam asserit, & Cimbros agmine facto, hunc inuasisse locum, à Boijsq; eiectos, Istrum & Scordiscos gentem Gallicam petentes descendisse, mox Teuristas, & Thauriscos, & hos nationis Gallicæ, deinde Luetios adijsse, uiros quidem plurimo locupletes auro, cæterum in pace uitã agentes. Cũq; conflatas latrocinijs opes longe suis ampliores esse uiderent, in Heluetios sese contulisse, & ex eis præcipue Tigyrinos, & Toygenos, eosq; secum solicitasse. Vniuersos uero deleuere Romani, & Cimbros, & alios tanti motus socios, partim in Alpium transitu in Italiam, partim extra Alpes. Huiusmodi autem Cimbrorũ morem fuisse, scriptores cõmemorãt, ut eorum uxoribus in militandi societate cõiunctis, consequentes nonnullæ diuinationis peritæ sacerdotes adhærebãt, quibus canus capillus erat, alba uestis, lintea è carbaso subter tunicam fibulis annexa, ahenis incinctæ zonis, pedes nudæ. Captiuis per castra strictis occurrebant ensibus, quos sternentes humi, ad æreum pertrahebant crate rem, uiginti capacem amphorarũ. Habebant & pulpitũ, quo agiliter ascẽso, tollentes in sublime captiuum, super lebete iugulabant. Tum profuso in craterem sanguine, inde, cum stillaret, uaticinium edebant. Aliæ uero scisso uentre, intestina speculabantur, suis uictoriam acclamitantes. In ipsis uero certaminibus, extentas ad carrorum uelamina pelles, tantis pulsabant ictibus, ut ingenti cum horrore fragor efficeretur. Ea uero Germanorũ regio, quæ ad aquilonem uergit, ut dixi, ad oceanum pertinet. Cogniti sunt autem qui ab exitu Rheni, usq; ad Albin initium capiunt, è quibus celeberrimi sunt Sugambri, Cimbriq;. Illa uero plaga, quæ trans Albin oceanum spectat, nobis prorsus est incognita. Nullum enim priorum, ad orientem usq; ad Caspij maris ostium, hanc peregisse nauigationẽ accepimus. Neque Romani Albin ipsum transcenderũt, nec ulli similiter iter pedestre fuscepere. Quod aũt per longitudinem ad ortum tendentibus, Borysthenis, & Boreæ partes, & Ponti

† ἠχῆσαι ἐνάυλου.

Cimmerius Bosphorus. *Boij.* *Scordisci.* *Teuristæ.* *Thauristi.* *Luetij.* *Tigyrini.* *Toygeni.* *Cymbrorum mos.* *Sugambri.* *Cimbri.*

& Ponti regio tota offertur, manifestũ est quidem ipsis ex climatibus, & parallelo-
rum interuallis. Verum enimuero quid ultra Germaniã existat, & quid de alijs ex
Bastarnæ. ordine positis, siue Bastarnas appellare oporteat, ut plures arbitrãtur, siue alios in-
Iazyges. termedios, seu Iazygas, seu Rhaxyalos, seu quoslibet alios, ex ijs q̃ pro tecto carris
Rhaxyali utuntur, non facile protulerim. Neq; utrum tota longitudine, ad oceanũ usq; perti
Hamaxiti. neant, uel si aliquid ob frigoris rigorem causámue aliam inhabitatũ sit, uel si aliud
etiam mortalium genus inter mare, orientalesq; Germanos situm succedat. Hoc
sanè ipsum incognitum, & de cæteris ad aquilonem ordine iacentibus dixit. Nec
enim Bastarnas, nec Sauromatas, & generaliter ullos supra Pontũ habitantes, no
uimus, nec quantũ ab Atlantico remoti sint pelago, neq; si ad illud propinqui sunt.
Australis uero pars Germaniæ trans Albin fluuium, quæ quidem contigua est, à
Sueui. Sueuis adhuc tenetur. Deinde Getarũ mox terra copulatur, principio quidem an-
Getæ. gusta, ad Istrum porrecta, qua plagam spectat australem. Cõtra uero è regione ad
montanam Hercyniæ siluæ radicem, pars montium in ea continetur. Postmodum
Tyrrhegetæ. extenditur latius ad aquilonem usq; ad Tyrrhegetas. Certos uero terminos profer
Rhiphæi & re non possumus, uerum propter istorũ ignorationem locorũ, qui Rhiphæos mon
Hiperborei. tes & Hyperboreos fabulando narrauere, digni quorũ sermones admitterentur, ha
biti fuere. Illi autem omittantur, simul & Pytheas Massilienſis, in quibus de ocea-
ni littore mẽtitus est, quodam usus prætextu, inquisitione uidelicet rerum cælestiũ
Orithyia. atq; mathematicarũ. Et si qua Sophocles in tragico carmine de Orithyia cecinit
ut à Borea rapta, super omnem pontũ ad telluris extima transportaretur, noctisq;
Getæ. fontis, & cæli uertices, ac uetustum Phœbi ortum, nihil quidem hæc ad præsens in-
Thraces. stitutum, sed omittantur, ut in Phædro ait Socrates, uerum quæ ex antiquorũ mo-
Mysi. numentis, & huius ætatis accepimus, in mediũ proferamus. Getas igitur Græci
Phryges. Thraces opinati sunt, qui quidem utrunq; Istri latus incolebant, ut & Mysi. Thra-
Bryges. ces sanè utriq;, & quos nunc Mysos nuncupãt, à quibus Mysi quoq; educti sunt illi
Mygdones. qui inter Lydos & Phrygas & Troas habitant. Et ipsi etiam Phryges Thraciũ ge-
Bebryces. nus sunt, Bryges dicti, sicut & Mygdones, & Bebryces, & Medobithyni, & Bithyni,
Medobithyni. & Thyni. Reor etiam ipsos Mariandynos. Isti omnes Europam omnino deseruе-
Bithyni. re, at Mysi unà permansere. Recte Homerus mea simul & Posidonij sentẽtia, opi-
Thyni. nari uisus est, Europæ cultores Mysos nominare, eos inq̃ qui in Thracia sunt, cũ
Mariandyni. Mysi. Iliad. μ. » ἄυτὰρ δὲ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ, (dicit.
» νόσφιν ἐφ' ἱπποπόλων θρῃκῶν καθορώμενος αἶαν
» μυσῶν τ' ἀγχεμάχων.

Hic uero rursus splendentia lumina uertit,
Præsertimq; equitum Thracum speculatus in agros,
Mysorum ensiferũm, pugnantum cominus armis.

Quòniam si quis positos in Asia Mysos accipiat, alienus & disiunctus sermo fo
ret. Aspectum enim ab Troianis ad Thraciam terram conuertentem, & eidem an
numerare Mysorum agrum, non seorsum existentiũ, sed finitimorũ Troicæ oræ,
& post illam locatorũ, atq; adeo utroq; ex latere, quos disiũgit latior Hellespontus,
hominis esset littora confundentis, & locutionis modũ minime intelligẽtis. Nam
cum dicit, rursus uertitur, maxime retro intelligendũ est, qui autem ab oris Troum

uisum

uisum transfert, non ad eos qui aut post illos, aut ex transuerso consistunt, ulterius
quidem traducit, non autem ad posteriora multũ, affertur inde ipsius testimonium
quod equas mulgentes, & lactophagos, & abios, hoc est uictus efferati, accolas illis
adiungit, qui pro domo plaustris utentes, sunt Scythæ ac Sarmatæ. Hæ enim nati-
ones Thracibus hac tempestate promiscuæ sunt, & Bastarnice magis, ijs qui extra
Istrum, & intra Istrum sunt. Cumq; his miscentur Gallicæ gentes & Boij, & Scor-
disci, & Thauristi. Sed Scordiscos quidam Scordiscas uocant. Tauriscos uero qui-
dam Ligyriscos, & Tauriscas uocant. Scribit autem Posidonius Mysos religioni in
dulgẽtes, ab animantibus abstinere, & eam ob causam pecus omne uitare, melle
uero & lacte, & casio uesci. Cumq; tranquillam exagitent uitã, ob deorum culturã,
deicolæ & capnobatæ, ideſt fumi cõscensores, nominantur. Pleroſq; item Thraces
esse, qui sine mulieribus uitã ductitẽt, quos ctistas, ideſt creatores nominãt, sanctifi-
catosq; honoris gratia omnimoda cũ libertate uictitare. Hos summatim uniuersos
poëtã dixisse equarũ mulsores, & lactophagos insignes, abios, ideſt minime uiuos
homines, iusticia præstantissimos. Præcipue aũt abios appellat, à mulieribus dis-
iunctos. Vitam nãq; cælibẽ, ac sine coniugibus dimidiatã esse putans, sicut & Pro
tesilai domum, quia foret absq; coniuge, semiper fectam fuisse protulit. De propin
quo etiam † pugnaces Mysos dixit, quos nemo populetur, sicuti bonos bellatores.
Oportereq; in decimo libro inscribi pro Mysorũ † depropinquo pugnantiũ. Verũ
enimuero scripturam tot per annos approbatã mouere, forte superuacaneũ esset.
Multo enim uerisimilius est initio Mysos nominatos fuisse, mutato subinde nomi
ne, nunc etiam appellari, abios autem coniugum expertes potius, quàm sine lare,
& carros pro tecto colentes, accipiendum est. Cum enim circa contractus, & pecu-
niarum pretia conflari soleant iniuriæ, qui adeo tenuem ex modicis uictũ agitent,
eos iure ac merito iustissimos uocitemus. Quoniam philosophi proximã iustitiæ
temperantiam collocantes, uitam tenuitate satis contentam, beatam in primis di-
xere. Ex quo plerique eorum rerũ † eiectiones ad sectam compulere Cynicam. De
eorum uero cælibatu nullã tamen subscribit † significationẽ, præsertim apud Thra
ces & in his Getas. Verum quæ de ipsis Menander memorat, inspice, non quidem
fingens, ut † decorum est, uerum ex ipsa memorans historia.

Hippomulgi. Scythæ. Sarmatæ. Bastarnicæ. Scordisci. Tauriſci. Ligyriſci. Mysi.

Capnobatæ. κτισταὶ.

Equimulgi. Lactophagi. Abij.

Protesilai domus.

† ἀγχεμάχ

χους.

† ἀντὶ τοῦ μυ σῶν τ' ἀγχε μάχωμ.

Homeri locus.

† ἐκπτώσεις.

† ἐμφασιμ. Menander.

† ὡς εἰκὸς.

» πάντες μὲν οἱ θρᾷκες, μάλιστα δ' οἱ γέται ἡμεῖς ἅπάντων
» καὶ γὰρ ἀυτὸς ἐυχομαὶ ἐκεῖθεν εἶναι τὸ γένος
» οὐ σφόδρ' ἐγκρατῆς ἐσμέν.

Thraces uniuersi nos præsertim Getæ,
Nam eorum indigenam esse me ipse glorior.

Non omnium continentiam nimis agimus, & paululum infra, de ipsa in mulie
res continentia ponit exempla. E nobis uxorẽ ducit nemo, nec ut pleriq;, undecim
duodecimq; & amplius. Quod si quaternas, quinásue uxores duxisse cõtigerit, sub
uersio quædã est, Isq; hymenæi prorsus expers, infelix, anymphus inter cõciues uul
gatur. Ad hæc quidem & reliqui consentiunt, & unà confessione consonant. Nec
sanè decet, ut ijdem miseram pariter esse uitam putent, inter plures non uersari mu
lieres, simul probum & æquum sine uxoribus esse censeãt. At eos religiosos deũm
cultores arbitrari, & fumi † conscensores, quod fœminis careant, communibus ad-

Thracũ Getarũq; mores.

† καπνὸς ἔχ

modum

modum opinionibus aduersatur. Cuncti nanq; fœminas superstitionis duces, & auctores esse existimant. Eæ enim sunt, quæ uiros ad deorũ cultus, ad dies festos, ad uenerationes, ad preces inuitẽt amplius. Rarumq; est, ut uir quispiam sine uxoribus solus degẽs, talis reperiatur. Eundem rursus poëtam inspice & quæ loquitur. Introducit enim tristem quendam, mulierum fraudibus circa sacrificia succensentẽ, hũc in modum dicentem. Diȷ nos præcipue (inquit) qui uxores duximus, consumunt, Semper enim dies aliquis festus necessario agendus est. Qui † autem mulieres perosus est, hæc ipsa subincusat. In dies uero quinquies immolabamus, septem uero circuncirca ancillæ cymbalis insonabant, quædam ululatus ædebant. Proprie uero Getas uxoribus carentes, religiosos putãdos, declarat, idq; præter opinionem. Cæterum diuinarum rerum studium, hac ipsa in gente plurimũ esse, ex ijs quæ locutus est Posidonius, haud abroganda fides est. Nec non ab animantum esu abstinuisse religionis gratia, nõ negauerim, sicut & reliqua tradit historia. Proditũ est enim memoriæ, ex Getarum gente quempiam, nomine Zamolxin seruisse Pythagoræ, & cælestium rerum aliquas ab eo didicisse, cumq; ad Aegyptios usq; peregrinatus errasset quædam etiã illorũ accepisse. Cumq; suam reuertisset in patriã, magna in charitate ac studio apud principes nationemq; illã habitum, quid portenderent signa præsagientem. Deniq; persuasum regem animum induxisse, ut illum in regni societatem acciperet, ut qui ad deorum arcana annunciãda foret idoneus, & ab initio quidem, eius quem maxime uenerantur, dèi sacerdotem constitutum, postea uero dei appellationem comparasse. Inde speluncam nactum subterraneã, cæteris quidem inaccessibilem, eo in loco degere solitum, externis, excepto rege, eiúsque ministris, colloquia rara facientem, adiutasse etiam regem, cum homines longe magis, quàm prioribus annis, cerneret animos illi attentius adhibentes, tanquàm è deorum consilio edicta efferenti. Hic quidem mos ad nostram usq; perductus ætatem perseuerat, ut semper aliquis eiusmodi præditus institutis inueniatur, qui regi consiliarius adsit, & ipsos inter Getas dei nomẽ assequatur. Sacerq; rectus est mons, quem sic nominant, nomen uero est illi Cogæonum, quo uocabulo & amnem prælabentem uocitant. Eo autẽ tempore Byrebistas Getarum tenebat imperium, aduersus quem diuus Cæsar iam instruxit exercitũ, Decæneas hoc præditus erat honore. Abstinere enim ab animantium esu ex ipsius Pythagoræ institutis, ab Zamolxi traditis, modo quodam permanet. Talia igitur male aliquis dubitauerit, de poëtæ † ipsius textu, deq; Mysis quos illustres, & equarum mulsores appellat. Minimeq; asseruerim ea, quæ Apollodorus in secundo de nauibus uolumine præfatus inquit. Eratosthenis enim sententiam approbat, qui Homerum ait, reliquósque scriptores antiquos rerum quidem Græcarum noticiam habuisse, reliquarum autẽ longius positarum permultam imperitiam tenuisse. Longas etiam illos ignorasse uias, nullamq; nauticæ artis peritiam accepisse. Quibus adstipulatus, dicit Homerum, cum lapidosam uocat Aulidem, quemadmodum & est, multarumq; tibiarum Eteonon, columbisq; copiosam Thisben, herbosam Haliartum. Cæterum quæ procul disiuncta sunt, sibique & alijs prorsus ignorata. Cumq; amnes circiter quadraginta pontum influant, ne celeberrimorum quidem mentionẽ ullam feciſſe, ut Istri, Tanaidis, Borysthenis, Hypanidis, Phasidis, Thermodontis, Halydi

τὸ δὲ μισογύνης. *i. mulierũ osor, qui citra mulierẽ uiuit.*

Getarũ superstitiones.

Zamolxis.

Cogæonum. Byrebistas. Decæneas.

† *Homeri scilicet Iliados μ.*

Homero multa loca incognita fuisse digressio

Aulis lap. Thisbe.

Halydis, etiam de Scythis nullam eum egisse memoriam, cum uniuersos claros quosdam equarũ mulsores, Galactophagos, Abiosq; id est absq; uita nũcupat, Paphlagonesq; mediterraneos ab eis nouisse, qui terrestribus propinqui sunt locis, littora quoq; ac maritimam plagam ignorasse. Iure id quidem, ea enim tempestate id mare nulli patuisse nauigationi, & próinde Axenon, id est inhospitalem Pontum appellari solitum, propter tempestuosa, & per hyemes intercluſa loca & accolarum immanitatem, maxime Scytharum, hospites immolare solitorum, & humanis uescentium carnibus, & propateris caluarias usurpantium, nouissime autem cum Iones in littora urbes condidissent, Euxinum, ideſt benignum hospitalemq; uocari cœptum. Pari modo & Aegypti plagam, & Africæ ignotã habuisse, sicut incrementa Nili & limosas ex pelago aggerationes, quarum nullam feciſſet mentionem. Neq; mediæ inter mare rubrum & mare Aegyptiũ telluris, neq; Arabicorũ & Aethiopicorum ad Oceanum pertinentium, nisi Zenoni philosopho mens magis intendenda est, qui sic scriptum reliquit.

Paphlagones.

Axenos.

Euxinus.

αἰθιοπάς θ' ἱκόμην καὶ σιδονίους ἀραβάς τε.

Athiopasq; Arabasq; adíj tunc Sidoniosq;.

Nec uero de Homero mirandum esse. Etenim iuniores etiam illo complura nesciſſe, & monstra garrisse. Hesiodum semicanes dixisse homines & in caput crescẽtes, & Pygmæos, ideſt statura cubitali, Alcmanẽ uero pedibus indiuisis solidos, Aeschylum caninis capitibus, & oculatis pectoribus, & unoculos in Prometheo Tragœdia, & alia penè innumerabilia. Ab ijs uero transit ad historicos, qui Rhiphæos montes nuncupant, & Ogyion montem, & Gorgonum & Hesperidum domicilia. Penes Theopompũ terram Meropidem, penes Hecateum uero urbem Cimmeridem. Apud Euhemerum rura Panchia. Apud Aristotelem lapides ex arena fluuiatiles indurescere, qui ab hymbre liquescant. In Libya Liberi patris oppidum existere, quod ab uno eodemq; bis reperiri nequeat. Intendere etiam rebus circa Siciliam gestis, & secundũ Homerũ, Vlyssis errori, oportere eos, qui illis in locis errorẽ fuisse dicunt, cum poëta fingendarum gratia fabularum, exterius in Oceanum fuisse canat. Reliquis quidem dandum est ueniam, Callimacho autẽ nequaquàm, qui Grammatici sibi nomen uendicat. Is enim Gaudum Calypsonis insulam dicit. Corcyram quoq;, Scheriam, alios de Gerrenis mentitos accusat atque de Acacesio & de Ithacæ populo, & de Pelethronio in mõte Pelio, & de Glaucopio in Athenis. His paruula quædam opponẽs talia, finem facit, translatis ab Eratosthene plurimis, cum, quemadmodum antea diximus, non bene dicta sint. Posteriores uero quàm priscos peritiores extitisse, & Eratostheni & huic concedendum est. Adeo autem immodeste produci, in Homerum præsertim, iure optimo reprehẽdi posset, & contraria dicere, cum quæ ignorant ipsi, ea poëtæ exprobrant. Verum enimuero alia quidem in singulis propriam quandam commemorationem assequuntur, aliqua uero in uniuersum. Nunc sanè de Thracibus dicebamus Mysisq; pugnantibus cominus & claris equarum mulsoribus, & galactophagis, & Abijs inter mortales iustissimis, uolentes ea quæ à nobis, quæq; à Posidonio, & quæ ab istis dicantur, inuicem conferre. Primũ quidem quod argumentationẽ † propositionis fecere contrariam. Proposuerat enim docturum sese, cur de rebus à Græcia longe se-

ἡμίκυνες. μεγαλοκέφαλοι. *Pygmæi.* σκιαπόδες. κυνοκέφαλοι. στροφθάλμοι. μονόμματοι. *Rhiphæi mon.* *Ogyios.* *Gorgones.* *Hesperides.* *Meropis terra* *Panchia ter.* *Lapides Arist.* *Liberi patris opp.* *Gaudus.* *Pelothronium* *Glaucopium.* *Acacesius.* *Scheria.* *Gerrini.*

Homero patrocinatur.

† τοῖς προτιθεῖσι. *i. proposito.*

motis, maior priſcis illis quàm iunioribus affuit ignorantia, oppoſitum uero demõſtrauit, Nec longinqua ſolum, ſed etiam quæ in ipſa ſunt Græcia. Verum, ut dixi, reliqua omittantur, quæ uero in præſentia occurrũt, cõſideremus. Scytharum etenim mentionem non eſſe factam per ignorantiam, inquit, nec de eorum crudelitate in hoſpites quos immolant, & corporibus ueſcuntur, & capitum oſſibus pateraum uice utuntur. Quorum cauſa Pontus axenus, id eſt inhoſpitalis appellabatur. Fingit autem claros quoſdam equarum mulſores Galactophagos, Abios atq; iuſtiſſimos homines, qui nuſquã terrarũ exiſtant. Quonã igitur pacto inhoſpitalem nominaſſent, niſi agreſtem efferatamq; uitam nouiſſent, neq; ipſos præcipue, qui tales eſſent, ſunt nimirum iſti Scythæ. Antea uero erant equarũ mulſores, qui ultra Myſos, & Thraces atq; Getas ſunt, non aũt lactophagi & Abíj, ſed qui nunc † carros habitant pro domibus, & Nomades, id eſt paſtores, uocãtur, qui è pecoribus lacteq; & caſeo degunt, præſertim equino. Theſaurizandi †prorſus ignari & cauponandi præter quàm onus pro onere. Qualiter autem poëta Scythas ignorauit, cũ homines equarum mulſores & Galactophagos appellarit? Quod uero illius ætatis ſcriptores eos equarum mulſores uocabant, teſtis eſt Heſiodus in uerſibus quos de Eratoſthene adiecimus, Aethiopasq; & Liguſtice Scythas equarum mulſores. Quid nam uero mirũ eſt, ſi in magna rerũ cõtractarũ apud nos copia, & ipſarũ iure uiolato, iuſtiſſimos claroſq; dixit eos qui minime in conuentis, & quæſtu uitam agunt, quin cõmunia cuncta poſſideant, excepto enſe dũntaxat & cyatho, in hisq; uxores & liberos in primis, pro Platonis inſtituto, cõmunes habẽt? Aeſchylus ipſi quoq; poëtæ conſonans, de Scythis inquit.

† ἀμαξόβιοι. *i. plauſtris ædium uice utẽtes Nomades.*

† *coaceruandi diuitias, potius*

Permutatione rum citra pecuniæ uſum.

Communes uxores.

ἀλλ' ἱππικῆς βοτῆρες εὔνομοι σκυθαι. Conuiuæ æquitatis ſeruatores Scythæ. *Schytæ.*

Iſta & adhuc in Græcis opinio permanet. Eos enim ſimpliciſſimos cẽſemus eſſe, & ad mala minime pronos, & nobis ipſis continentiores, & paucioribus cõtentos. Noſter ſanè uictus ad omnia fermè peiora immutatus protenditur, delicias, uoluptates, malas artes, ad infinitas auaritiæ uias inducens. Talis igitur malitiæ magnitudo, cum ad reliquos Barbaros, tum ad Nomades irrupit. Nam mare attingentes, deteriores effecti, latrocinari cœperũt, mactare hoſpites. Quandoquidem multis impliciti, in eorum luxuriam, & lucra ſordida ſocietateq; auaritiæ commigrarunt. Quæ cum ad manſuetiorem uitam tendere uideantur, mores corrumpunt, & pro ſimplicitate ſuperius nuper expoſita, in rerum uarietatem adíjt. Huiuſmodi maiores noſtri potiſſimum Homeri ætati propiores extitere, talesq; apud Græcos putabantur, quales Homerus ipſe loquitur. Aſpice quæ de Scytharum rege dicit Herodotus, aduerſus quem Darius ductauit exercitum, uide quæ ab illo ſcribuntur, intuereq; quæ Chryſippus de regibus Boſphoranis circa Leuconẽ ſcripta prodidit. Plenæ huius quam dico, ſimplicitatis Perſicæ ſunt epiſtolæ. Similiter & Aegyptiorũ, & Babyloniorum, & Indorum extant commentaria. Hanc ob cauſam & Anacharſis & Abaris & plerique alíj generis eiuſdem, è Græcia laudem comparatũ, quod gentile quoddam præ ſe ferentes inſigne, innatam facilitatem, lenitatẽ, iuſticiãq; oſtendant. Quid priſcos illos commemorare oportet? Alexander ſanè Philippi filius in ea expeditione, quam aduerſus Thracas, ultra Aemum ſuſcepit, cum Triballorum gentem incurſaſſet, uidit eos uſque ad Iſtrum pertinentes, in quo & Peucem

Anacharſis. Abaris.

Triballi. Peuce.

cem inſulã, ulteriora uero tenentes Getas. Eò uſq; profectus, inſulam quidẽ ingredi nequiſſe dicitur nauigiorũ penuria. Nã cum in eam ipſe Triballorũ rex Syrmus confugiſſet, aduerſus eius impetum obſtitit. Cæterũ tranſgreſſus in Getas, eorum urbem in poteſtatẽ redegit. Quibus ſubuerſis, accipiens à gẽtibus illis & à Syrmo rege munera, è ueſtigio remeauit ad ſuos. Vt autem Ptolemæus Lagi perhibet, ad Alexandrum Galli, Adriæ uicini, amicitiæ & hoſpitalitatis gratia conuenere, quos cum rex ipſe comiter accepiſſet, in conuiuio percontatum, quid nam eſſet quod ij maxime pertimeſcerent, illos ratus ſeſe ipſum reſponſuros. At eos reſpondiſſe, nihil aliud, præſtãtiſſime rex, quàm ne ſupra nos cælum ruat, nihilominus tanti principis amicitiam plurimi facere. Hæc ſunt ſimplicitatis Barbarorũ ſigna. Qui cum deſcenſum in inſulam minime conſecuti fuerunt, miſſis muneribus, amicitiam cõciliarunt, neminemq; timere dixerunt, ingentium uirorum familiaritates maximi facientes. Succeſſorũ Alexandri temporibus Getis imperitans Dromichetes rex, Lyſimachum aduerſus ſe belligerãtem, uiuum ceperat, cui cum ſuam gentisq; ſuæ commonſtraſſet inopiam, ſimiliterq; cõtentos re ſua homines, Ne talibus, inquit, mortalibus bellum infer, ſed eis potius amicis utere. His dictis donatũ hoſpitaliter Lyſimachum, & amicitia ſibi deuinctũ liberauit. Plato etiam in libris de repulica, fugiendum eſſe mare cenſet, périnde ac improbitatis magiſtrum. Nam ab eo remotiſſimos optime adminiſtraturos remplublicam, & iuxta illud minime habitaturos. Ephorus quidem in quarto Hiſtoriæ uolumine, quod de Europa inſcribitur, cum Europã uſq; ad Scythas perluſtraſſet, in fine inquit diſſimiles eſſe cum cæterorum Scytharum, tum uero Sauromatarum uiuendi ritus. Quoſdam enim adeò ſæuos atq; moroſos, ut humana carne ueſcãtur. Aliquos & ab cæteris abſtinere animalibus. Alíj quidem, inquit, ipſorum crudelitatem eloquuntur, quam nouere, quorum & grauitas & admiratio obſtupefacit. Grauitas autẽ cũ contraria dicat, etiam exemplificat, ut de illis uerba faciat, quos iuſticia præditis uti moribus aſſerit. Eſſe enim aliquos Scytharum Nomades, qui equarum lacte alantur, cunctos æquitate ſuperantes, quorũ poëtæ mentionẽ faciant. Homerus quidẽ galactophagos Abios, ideſt duri uictus homines, tradit mortalium iuſtiſſimos, qui terram intueantur. Heſiodus uero in ſcripto de terræ ambitu (ſic enim uocat) Phineum ab Harpyis in terram Galactophagorum duci dixit. Cuius deinde rei cauſam reddidit, quoniam uictu ſobrio & parco ſunt, non quæſtuoſi, inter ſe ſanctis utentes legibus. Omnia cõmunia habentes, cum reliqua, tum uxores ac filios uniuerſam q; proſapiam. Externis inexpugnabiles & inuicti, cũ nihil poſſideant, cuius rei gratia ſerui fiant. Vocat autem Chœrilum qui in Darij tranſitu cum rate, quam ipſe conſtruxit,

Getarũ fines.

Syrmus.

Ptolemæus Lagi.

Gallorum reſponſum.

Dromichetes. Lyſimachus.

Platonis ſentẽtia.

Maritima fugienda loca.

Humana carne ueſcentes.

Nomades.

Heſiodi opus de terræ ãbitu

Phineus.

Lactophagi.

Cõmunitas rerum omnium.

Chœrilus.

μιλονόμοι π σάκαι, γένεᾶ σκύθαι,
ἄυτὰρ ἤναιον ἀσίδα πυρφόρον. *ideſt.*

Opiliones appellat Sacas origine Scythas,
Aſiam incolentes frugiferam,

"
"
Sacæ.

Creati ex Nomadibus homines ex iuſtis domibus. Ephorũ etiã cũ Anacharſim ſapientẽ appellet, ex hoc eſſe genere dicit, unũq; è ſeptẽ ſapientibus cẽſendũ cũ moderatione & prudentia perfecta & intellectu. Eiusq; inuenta profert, exuſcitatores ignis ſolles, bicipitẽ anchoram, rotam figularem. Hæc ipſa aũt loquor aperte, haud

Anacharſis.

Follis inuctor. Anchora biceps.

ignarus, quod hic ipse non omnia uerissime proferat, & illud præcipue de Anachar
Rotæ inuctio. lide. Nam quomodo rota ipsa ex eius inuentione extat, quam Homerus anti=
quior illo nouerit?

ὡς δ' ὅτε τις κεραμεὺς τροχὸν ἅρμενον ὤν παλάμῃσιν.

Ceu figulus cui dextra rotam quatit otius aptam.

Et reliqua. Cum autem communi quadam & ueterum & posteritatis fama cre
ditum sit, illos maxime Nomadas seorsum ab alijs mortalibus habitãtes, lactopha
gos & Abios & iustissimos esse, nec Homeri figmentum fieri uoluit Apollodorus
illud significare, Iure etiam rationẽ de Mysis in carmine ipso dictis subire eũ opor=
tuit, putet ne etiam ficta de illis esse, cum poëta dixerit.

Iliad. μ. μυσῶν τ' ἀγχεμάχων, ἠδὲ γλακτοφάγων ἀβίων τε.

Illustres Mysos quis lac mulgetur equarum,
Cominus ij pugnant.

Vel eos qui Asiam incolunt accipit. Qui si in Asia habitantes accipit, maligne
poëtam interpretatur, ut prædiximus, figmentum appellans, tanquàm in Thracia
Mysi illi non ultra quàm res ipsæ sint. Nostris item annis Aelius Cato ex Tran=
Aelius Cato. sistrana regione quinquaginta Getarum milia in Thraciam habitatura tradu=
xit. Quæ gens eadem qua Thraces utitur lingua, qui hac etiam ætate ibidem
habitant, Mysique uocantur, uidelicet quia & prius eo nuncupabantur nomine,
habitantiũ quoq; Asiam Mysorum translatũ secum est nomen, aut quia affine no
men est magis ipsius poëtæ historiæ, & eorum declarationi Mysorum qui Thraciã
incolunt, sic prius uocatorum. De his quidem satis, redeo deinceps ad institutam
Getæ. ordine descriptionem. De Getis sanè uetusta illa omittantur, quæ uero nostra sen
Bœrebistas. tit ætas, huiusmodi fuere. Bœrebistas uir natione Geta, cum gentis eius præfectu=
ræ insisteret, homines frequentia bellorum, & cladibus afflictos reficiendos esse
curauit, eósque eò magnitudinis extulit, nunc exercitatione corporum, nũc uictus
sobrietate, nunc eductorum obedientia, ut intra paucos annos latũ adeptus sit Im
perium, plurimósque finitimorum, Getarum ditioni subdiderit, traiectóque auda
cter Istro, Thraciam diripiens usque in Macedoniam & Illyricum, magnum Ro=
manis terrorem incusserit, déque Gallis finitimis, Thracibus & Illyrijs prædas
Critasirus. ingentes reportauit. Boios autem & subditos Critasiro populos funditus deleuit
simul & Tauriscos. Ad nationis uero ipsius commoditatem adiutorem habuit
Ceneus magus Ceneum, uirum magicis deditum, diu Aegypti oras peruagatum, auguriorum
peritum. Per quæ deorum responsa renunciabat, & paruo in tempore in deorum
numero constituebatur, quemadmodum de Zamolxi superius narrauimus. Ingen
Vites excisæ. tis obedientiæ argumentum est, quod eius suasione inducti, uites excidere, & sine
uino uitam agitare consensere. Ipse autẽ Bœrobistas, insurgentibus nõnullis, prius
perijt, quàm Romanus populus aduersus eum mitteret exercitum. Regnique suc
cessores plures in partes diuisi sunt. Nunc cum Cæsar augustus contra eos quin=
† μυριάδας. quaginta milium misit exercitum, qui prius quatuor in † partes distincti erant.
Huius autẽ generis partitiones ad tempus fiunt, & aliæ alio in tempore. Fuit & alia
regionis diuisio, ex antiquis permanens temporibus, alios enim Dacos, alios
Daci. Getas appellant, Getas quidem qui ad Pontum in orientem uergunt, Dacos
Dauorum no= autem
men.

autem qui in oppositum uersus Germaniam & ad Istri fontes, quos olim Dauos
uocatos esse reor. Ex quo apud Athenienses Dauorum & Getarum nomina ser= Getarũ nomẽ.
uilia plurimum abundabant. Hoc sanè credibilius est quàm à Scytharum gente
deriuari, quos Daas uocant, longe enim illi ad Hyrcaniam positi sunt, nec eo
ex loco Athenas mancipia deportata, putandum est. Seruos enim aut è populo= Seruorũ nomi
rum nominibus uocabant, à quibus uectabantur, ut Lydum & Syrum, aut ijs ma= na.
xime quæ illis in locis magis ac magis usurpata erant, ut Manem & Midam, ex Lydus.
Phrygia, Tibiumq; è Paphlagonia. Gens inde, quæ Bœrebistæ ductu in tantam Syrus.
conscenderat amplitudinem, demum ob domesticas seditiones & ex Romanorũ Manes.
bellis depressa est. Tamen adhuc ad milia hominum quadraginta emittere apte Midas.
ualent. Per ipsos autem Marisus fluuius Danubium influit, per quem Romani Tibius.
milites uasa, illis necessaria bellis deuehere solebant. Superiores enim fluminis par Marisus.
tes uersus fontes, usque ad præcipites eius decursus, quos cataractas nominant, Danubius.
Danubium uocant, quæ maxime per Dacorum agrum delabuntur. Alias uero in= Cataractæ Da
feriores usque in Pontum per Getas Istrum uocitant. Cæterum idem Dacorum & nubij.
Getarum sermo est, Græcis uero Getæ notiores fiunt, quia frequentius ad utranq; Ister.
Istri ripam migrant, accedit quod Mysis & Thracibus immixti uersantur. Tri= Getarũ sermo.
balli quoq; Thracia natio sunt, quibus idẽ obuenit ut transmigrationes patiantur, Triballi.
cum finitimi aduersus inferiores insurgãt, quoties ex ulteriore ripa Scythæ, Bastar Bastarnæ.
næ, Sauromatæ uictoriam, & quidẽ sepæ referant, ut cum in expulsos insultent, uel
in insulis uel in Thracia maneant aliqui, nonnulli uero electi ab alterius partis inco
lis, præsertim Illyricis ualentioribus. Aucto igitur plurimum & Getarum & Daco Dacorum am=
rum imperio ad cc. militum milia exercitum amplificarant. Hac uero tempestate plũ imperiũ.
ad milia. xl. ipsorum contracta potentia est, eóque propè peruentum est, ut Ro=
mano subdantur imperio. Necdum autẽ subiecti sunt Romanis omnino, propter
quandam in Germanis positam fiduciam, qui in eos hostilem gerunt spiritum.
Inter mare Ponticum ab Istro ad Tyram fluuium Getarum solitudo præiacet, pla Tyra.
na tota & aquarum indiga. Quo in campo Darẽus Hystaspi filius destitutus, cum Getarũ deser=
traiecto Istro expeditionem suscepit aduersus Scythas, maximum iniit periculum, ta.
ne toto cũ exercitu siti deleretur. Qua re sero intellecta remeauit. Posteriori tempo Darius.
re Lysimachus cõtra gentẽ Getarũ eorumq; regẽ Dromicheten exercitum ductãs, Lysimachus.
nõ solũ discrimẽ adiuit, sed etiã uiuus in potestatẽ pertractus est, rursumq; salute do
natus benignum nactus Barbarũ, quẽadmodũ prius enarraui. Eruptioni uero flu= Peuce inſ.
minis magna propinqua est insula, Peuce nomine, eam Bastarnæ cũ occupassent, Peucini.
Peucini sunt appellati. Sunt & aliæ insulæ multo minores supra istam sitæ, & aliæ in
ferius mari proximæ. Cumq; septena distinguatur in ostia, maximum est quod Hi Istri ostia.
erostomũ, idest, ostium sacrum uocant, per quod supra nauigatio ad Peucẽ stad. c. Hierostomum.
ac. xx. patet. Infra ipsam Darẽus pontem constituxit, cum & supra constituere ua
luisset. Hoc autem ipsum ostium primũ intra Pontũ nauiganti siniſtrorsum occur=
rit. Eorum quæ deinceps sunt ad Tyram fluuium, nauigantibus in orientẽ cursus
capessitur, ab eoq; septimum distat ostiũ. ccc. circiter stad. Inter ipsorũ ostiorũ sanè
interuallũ exiguæ quædã existũt insulæ. Tria quidẽ ora post sacrũ ostiũ exilia sunt,
ordine sita. Reliqua aũt illo quidẽ minora, cæteris uero ampliora existũt. Ephorus

quinq; Istrum constare ostijs asserit. Hinc ad amnem Tyram nauigabilem, dcccc. stad. sunt, at medio in spatio duo ingentes lacus, quorum unus ita aperitur, ut uice portus eo uti liceat, reliquus ore caret. In Tyræ uero fluminis ostio turris existit, quam Neoptolemi uocant, & uicus Hermonactis appellatus. Aduerso autem flumine nauigãtibus per stad. c. &. xl. utraq; ex ripa ciuitates occurrũt, hinc Niconia, hinc à leua Ophiussa. At qui fluuio propinqua tenent habitacula, urbem. c. &. xx. stadijs ascendenti occurrere dicunt. Distat autẽ insula Leuca ab ostio per. D. stad. interuallũ intra pelagus educta, Achilli sacra. Deinde Borysthenes fluuius ad stadia. dc. nauigatiõi cõmodus, cui alter amnis proximus est Hypanis. Ante Borysthenes ostiũ iacet insula portũ habẽs. Cũ uero Borysthenẽ. cc. stad. enauigaueris, eiusdẽ nominis offertur oppidũ, eadẽq; urbs, Olbia, ideſt beata nominatur, amplũ sanè emporiũ, quod cõdidere Milesij. Supra iacens regio uniuersa inter Borysthenẽ & Istrũ prima est Getarũ solitudo, postea Tyrrhegetæ. Post quos Sarmatæ cognomẽto Iazyges & q. Basilei dicuntur & Vrgi, è quibus pars maxima nomadibus, ideſt, pastoribus constat, pauci agrorum colendorum studio tenentur. Hos utrãq; Istri ripã incolere sæpe traditur. Intra terrã sunt Bastarnæ Tyrrhegetis uicini & Germanis, & ipsi ferè ex Germanis originẽ ducentes, & ipsi plures in uicos nationesq; diuisi. Nam Atmoni quidã dicuntur atq; Sydones, qui uero Peucen Istri insulã habitãt, Peucini, Rhoxani uero magis ad Aquilonẽ spectantes inter Tanain & Borysthenẽ campestria pascuntur. Vniuersus autẽ aquilonaris è Germania usq; ad portas Caspias tractus campester est, qui nostras, ad aures cognitionẽq; peruenit, qui uero supra Rhoxanos habitent, ignotũ est nobis. Rhoxani quidem aduersus Mithridatis Eupatoris ductores belligerarũt, q̃bus imperator erat Tasius, aduenerãt autẽ Palaco Sceluro socij. Cũq; pugnacissimi iudicarẽtur, cõtra instructã egregie phalãgẽ & armis ornatã, natio barbara omnis infirma prorsus apparuit & nuda ferè. Illi igitur milibus quinquaginta consistentes aduersus milia. lx. militariter instructa ductu & auspicio Diophantæ ducis Mithridatici, resistere ac sufferre nõ ualentes impetũ maxima ex parte trucidati sunt. Vtuntur autẽ galeis ex crudis boum corijs, thoracibus, & scutis. Ad percutiendũq; lanceas habẽt arcusq; & gladios. Reliq; ferè huius generis plures. Nomades etenim tentorijs utuntur centonũ instar pilo cõtextis, in plaustris uitam degentes. Circumq; tentoria pecora comitantur, à quibus uictum captant, & aluntur lacte, caseo, carne. Pascua uero sectantur loca, semper herbosa permutantes. Hybernis quidẽ tẽporibus Mæoticis uersantur in paludibus, æstiuis uero per campestria uagãtur. Regio uniuersa hyemes habet asperas usque ad uicina mari loca, quæ inter Borysthenem & Mæotidis paludis ostiũ iacent. Et ex maritimis sanè quæ maxime ad aquilonẽ accedũt, & ad ipsum Mæotidis ac magis etiã Borysthenis ostium, & interiora sinus Tamyraci & Carpanieti, ad quem magnæ Cherroneſi tellus angusta, ideſt isthmos pertinet. Frigoris autem documentum est incolarum, licet in campis habitantium, quod nec asinos alunt, est enim rigoris impatiens bestia, & boues sine cornibus generentur, & nonnullis lima desecantur, quoniã hæc particula frigus sufferre nequit, equi pusilli sunt, pecudes magnæ, æreæ scinduntur hydriæ, quæ uero intra sunt congelantur. Quid de ipsius gelu uehementia? quid de alijs ad Mæotidis ora prouenientibus? Alueus nanq; è Panticapæo

Neoptolemi turris.
Hermonactis uicus.
Niconia.
Ophiussa.
Borysthenes fl.
Borysthenes oppid.
Hypanis.
Olbia.
Tyrrhegetæ.
Iazyges.
Basilei.
Vrgi.
Bastarnæ.
Atmoni.
Sydones.
Rhoxani.
Nomadum tẽtoria.
Tamyracus.
Carpanictus.
Frigoris impatientes.
Asinus frigoris impatiens.
Boues sine cornibus.
Frigora magna.

ticapæo ad Phanagoriã plaustris deambulatur, adeo ut cœnum uia tota fiat. Destituti uero in glacie pisces ligonibus effodiuntur ad Gangamam, sic enim locum appellant; præcipueq; Antacæi, delphinibus magnitudine pares. Memoriæ quidem proditũ est, Neoptolemũ Mithridatis ducẽ eodem in cursu, æstate quidem nauali pugna barbaros, hyeme autẽ equestri prælio superasse. Vites autẽ in Bosphoro per hyemẽ terra infodi perhibent, cum multũ agri metant. Scriptis etiam mandatum est, uehemẽtes ibidem æstus effici, aut forte quia insueta sunt corpora, aut quia per id tẽporis nullæ spirant auræ, aut quia aëris crassitudo plus caloris concipit, quem admodũ in nubilis solis agũt radij. Cæterũ Ateas latius in eius loci Barbaros regnũ tenuisse creditur, is qui aduersus Amyntæ filiũ Philippum bellum gessit. Post oppositam Borysthenis insulam, deinceps ad solem orientem nauigatio est ad promõtorium, ubi Achilleos dromos, ideſt Achillis cursus dicitur. Nudus quidẽ locus est, quem sacrũ Achilli lucũ uocitãt. De hinc Achilleos dromos, & inter mare porrecta Cherroneſos. Est enim ad orientẽ spectans fascia quædã in stad. mille producta longius, latitudinis stad. duũm, minus iugeribus quaternis, distãs ex utraq; ripa cerui cis illius stad. lx. arenosa, aquam tantum habens fossilẽ. In medio isthmo collũ est stadia ad. xl. terminatur uero ad promontoriũ quod Tamyracen appellant, statione habens in ripã continentẽ prospectantẽ. Post illã sinus est Carpineites magnitudinis nõ modicæ, tendẽs in Aquilonẽ stadia circiter mille. Sunt qui usq; ad sinum stadia ipsa triplicãt. Hi autẽ Taphij nominãtur, sinũq; eodẽ quo promõtoriũ nomine uocitãt. Hic ille sinus est q. putrẽ (sic enim dicunt) à mari lacũ stadia. lx. † separat. Efficit etiã peninsulã siue Cherronesum quã Tauricã siue Scythicã dicũt, cuius isthmus. ccc. &. lx. dicitur. Putrẽ uero lacũ stad. quatuor milibus cõtineri, diſſerũt, Mæotidisq; portio est, quæ ad occasum spectat, magno enim illius ore occluditur, paludosa uehementer est, uixq; nauiculis subtilibus nauigabilis. Venti nanq; cœnũ facile detegũt, dehinc rursum opplẽt, adeo ut paludes ipsæ maioribus cymbis peruiæ nõ sint. Sinus ipse tris paruas quidẽ habet insulas, nõnullas cæcis sub aqua saxis plenas, inter nauigandũ occurrẽtibus. Nauigãtibus siniſtra, pusilla quædã offertur urbs, & alter Cherroneſitarũ portus. Ingens quoddã in meridiẽ porrectũ extenditur promontorium nauigantibus, id autem totius Cherroneſi pars una est, ubi sita ciuitas existit, quam Heraclienſes Ponti accolæ, coloniam deduxerũt, quæ Cherroneſus appellatur, à Tyra fluuio distans stad. quater milibus, &. cccc. cursu maris emetiendo. In ea uirginis sacellum est, deæ cuiusdam, cuius & nomen habet promontorium ante urbem iacens, stad. c. Parthenium, ideſt uirgineũ appellatũ, deæq; illius ædem habet & statuam. Inter urbem & promontorium tres iacent portus, postea antiqua Cherroneſus excisus, post eam portus oris angusti. Ad eũ maxime Tauri natio Scythica latronum manus constituebant, impetu in eos facto, qui eò diuertissent. Vocatur autẽ pactorũ portus. Ab hoc alter efficitur portus, Ctenuntẽ uocãt. Est uero. lx. stad. isthmus. Hic est isthmus, qui paruã Cherroneſum, quã diximus, magnæ portionẽ Cherroneſi habentẽ occludit, habens eodẽ nomine ciuitatem Cherroneſum uocitatã. Hæc antea libera propriis uiuens erat legibus, at deinde à Barbaris direpta, eò necessitatis adducta est, ut Eupatorẽ Mithridatẽ sibi præſulem delegerit, aduersus Barbaros bellaturũ, qui super isthmũ usq; Borysthenem

Phanagoria.
Gangama.
Antacæi.
Neoptolemus.
Ateas.
Achilleus cursus.
Tamyrace.
Carpeneites sinus.
Taphij.
† τεταρράκοντα τα.
Taurica peninsula.
Cherroneſus urbs.
Parthenium.
Pactorum portus.
Ctenus portus
Eupator Mithridates.

nem tenent, atq; Adriã. Hæc contra Romanos præludia parabãtur. Ille igitur per has tantas ſpes in Cherroneſum cũ miſiſſet exercitũ, pariter Scythis arma intulit. *Scylurus eiúsque liberi.* Et Scylurum ac Scyluri liberos circa palatiũ in captiuis habuit. Eos autẽ quinquaginta fuiſſe, Poſidonius ſcribit, cũ Apollonides octoginta affirmet. Sic potitus eſt Boſphoro accepta loci ditione à Periſade ultro, q̃ eũ præfectus obtinebat. Eo ex tẽpore in hũc uſq; diẽ Cherroneſitarũ ciuitas Boſphoranis regulis ſubiecta eſt. Ctenũ ta à Cherroneſitarũ oppido & Pactorũ portu æquali diſtare liquet interuallo. Poſt hunc autẽ portũ ad uſq; Theodoſiã urbẽ Taurica ripa per ſtadiorũ mille longitudinem, aſpera, montanaq;, & Aquilonibus procelloſa, cõſiſtit. Ante ipſam uero promontoriũ in pelagus ualde procũbit in meridiẽ uerſus Paphlagoniam, *Amaſtrum.* Amaſtrũq; urbem, appellatur autẽ *Arietis frons promontorium.* κριὸς μέτωπον, hoc eſt frons arietis. Opponitur q; illi Carãbis Paphlagonũ promontoriũ, quo pontus Euxinus geminũ diuiditur in pelagus. *Carambis.* Id utrinq; anguſtat euripus. Cæterũ Carambis à Cherroneſitarum urbe ſtad. duobus millibus &. D. abeſt, ab Arietis autẽ fronte numero multo minore. Cõplures ex iſs qui ipſum pernauigarũt euripũ, utraq; ſimul ſpectaſſe promõtoria nunciant. *Trapezus.* In Taurorum montana, & montẽ eſſe Trapezuntem, ferunt, quo nomine & ciuitas *Tibarania.* appellabatur, ad Tibaraniam, & Colchidẽ pertinens. In eadem regione & Cimme- *Cimmerius.* rius eſt mons, in quo magnus fuerat Cimmeriorum ad Boſphorũ potentatus, ubi & ſinus Cimmerius uocatur quodcunq; paludis Mæotidis oſtiũ cõtinet. Poſt iam *Theodoſia.* dictam montanã regionẽ Theodoſia iacet ciuitas, campos habens ubertate præſtantes, ac portũ uel centenis nauibus accommodũ. Iſte finis antea & Boſphoranorũ & Taurorum agro fuerat adſcriptus. Tellus alia deinceps fertilitate cõſpicua eſt uſq; *Panticapæum opp.* ad Panticapæũ Boſphoranorũ Metropolin. Ea uero in oſtio Mæotidis ſita eſt. Inter *Nymphæum.* Theodoſiam & Panticapæum ſtad. d. ac. xxx. interuallũ eſt. Ora frumenti ferax, uicos habet mꝰltos, & urbem portus optimi, quã Nymphæũ uocant. Eſt uero Panticapæũ tumulus frequentibus circũpoſitis habitaculis inſignis ad ſtad. xx. Ad ortumq; portũ habet & naualia ad naues. xxx. Habet & arcẽ à Mileſiis cõditã. *Leuco.* Leuconis aũt ætate Sagauri atq; Pariſadæ regali gubernabatur ſtatu multos per annos *Pariſades.* & ora hæc & finitimi omnes accolæ, qui Mæotidis oſtiũ utroq; ex latere tenent, idq; *Mithridates.* uſq; ad Pariſadæ regnũ, q̃ Mithridati tradidit imperiũ. Hi uero licet æquitate & mãſuetudine plures ornati eſſent, tyranni tamen uocabantur, à Pariſade ac Leucone ſumpto principio. Pariſades etiam in deorũ numerũ relatus eſt, eiuſdem nominis nouiſſimus rex fuit, qui cum exigentibus ſolito magis tributum barbaris reſiſtere nequiret, Mithridati, cognomine Eupatori, regnũ tradidit, ex illo ad Romanos *Boſphorus Cimmerius.* peruenit imperium. Maior autem illius pars in Europa eſt, cum & in Aſia pars una *Phanagoria.* ſit. Os ipſum Mæotidis Boſphorus appellatur Cimmerius. Eius uero initium ab *Aſiæ & Europæ termini.* ampliore latitudine ad ſtad. lxx. ubi è Panticapæis locis ad Phanagoriam propinquiſſimam Aſiæ ciuitatem, diuiſionem incohant. Terminatur autem ad anguſtiſſimum euripum. Hæc uero anguſtia Aſiam ab Europa ſeparat, ſimul & *Tanais.* Tanais fluuius, ab arcto in paludem & eius oſtium è diuerſo influens, duobusq; iſs in paludem erumpit alueis ad ſtad. inter ſe. lx. diſtantibus. Extat & ea qua flumen appellatione oppidum, ampliſſimum ſanè, barbaris mercaturæ diuerſorium, poſt Anticapæum. Intra Cimmerium uero Boſphorum, nauigantibus è ſiniſtra, Myrmecium

eium offertur oppidulum à Panticapæo ſtad. xx. à Myrmecio autẽ ſtad. bis toti- *Myrmecium.* dem uicus abeſt Parthenium, quâ ingreſſus eſt anguſtiſſimus ſtad. xx, cui opponitur uicus Achilleius nominatus in Aſia. Hoc ex loco rectus ad Tanain & inſulam in- *Achilleius uicus.* ter eruptiones iacentem curſus accipitur ſtad. duobus milibus, atq;. cc. Hunc paulo ſuper excedit numerum præter Aſiam nauigatio, triplo uero maior à leua uſq; ad Tanain nauigatio, in qua ſitus eſt iſthmus. Hæc ad Europam uniuerſa nauigatio ſolitaria eſt, à dextra uero minime ſolitaria, tota paludis circuitio ſtad. viij. milibus conſtare traditur. Magna uero Cherroneſus ideſt, pœninſula, ipſi Peloponneſo forma & magnitudine perquàm ſimilis eſt, eam uero totã Boſphorani principes bellorum aſſiduitate uaſtatam habent. Illam ante Boſphoranorũ Tyranni paruam quidem Mæotidis ori, & Panticapæo adiacentem, uſq; Theodoſiam tenebant. Plu- *Taurorum diſtio.* rimam uero partem uſq; ad iſthmum, ſinumq; Carpeneitem Tauri habebant, ea *Scythia parua* uero gens eſt Scythica. Hæc autẽ ora tota, & aliqua extra iſthmũ uſq; ad Boryſthenem parua Scythia uocabatur. Propter tranſeuntium uero Tyrã fluuiũ & iſthmũ & eam terram habitantium multitudinem, huius etiam pars magna, Scythia parua nuncupata eſt. Cum Thraces partem ui, partem loci malignitate (eſt enim plurima paluſtris) conceſſerint. Cherroneſus ſanè in mare uergens uſq; Theodoſiam tota frugifera eſt in campis, non ſic autem montana, frumento admodum beata. Vbicunq; forte foſſore proſciſſa eſt. xxx. reddit. Mithridati modiorũ. c. &. lxxx. milia, tributi nomine ſoluebant, ducenta uero argenti talẽta, cum Aſianis locis Sindicen circumadiacentibus. His ex locis ad Græcos frumentarij commeatus erãt, ſicut è palude, ſalſamentaria. Traditum uero eſt, Leuconem Regem decem ac ducentas modiorũ myriadas è Theodoſia Athenienſibus tranſmiliſſe (eſt autẽ myri- *Myrias quid.* as decẽ milia cõtinens numerus) hos ipſos autẽ peculiariter agricolas nominabãt, *Agricolæ.* quia q̃ ſuper eos aſſiſtunt, nomades, ideſt paſtores, cũ alius generis carnibus quidẽ *Nomades.* rum equinis aluntur, & equarũ caſeo & lacte & acetoſo †lacte, quod illi arte quadã cõ- †ὀξυγάλακτι. dientes, eximiũ habent obſonium. Quam ob cauſam poëta omnes eius tractus incolas galactophagos appellabat. Hi quidem ipſi Nomades bellandi magis quàm latrocinãdi ſtudio tenẽtur. Ipſi enim pro eorum finibus bella ſuſcipiunt. Siqui colẽdæ telluris uoluntate ducantur, iſs terrarũ uſum cõcedunt, quarũ cauſa libenter tributa ſuſcipiũt, moderate quidẽ magis quàm ad nimiã auariciã impoſita, nã diurna & neceſſaria uitæ iniungunt. Quod ſi nõ tribuantur, in eos bella ſuſcitãt. Sic eos iuſtos pariter, & Abios hos eoſdẽ uiros poëta nuncupauit, cũ tributi recte perſolutis *Abij.* nullo pacto bellaturi †conſiſterent. Cõtra uero non perſolutis armorũ uiribus cõſiſi †οὐδ' ἄμμαθὶ ſαντὸ εἰς πόλεμον. infurgunt, ſimiliter & aduerſus incurſantes, aut facile uindicaturi aut impetũ pro- *Aſander.* pulſaturi. Quemadmodũ Aſandrum factitaſſe, ſcribit Hypſicrates, qui ipſius Cherroneſi iſthmũ ductis mœnibus uallauit, ad Mæotidẽ. ccc. ac. lx. ſtad. ſpatio, ad ſingula ſtadia turres decẽ ædificans. Cæterum ipſius agri cultores magis ac magis cõmunitate conditi, & ciuili cõſuetudine, fama ipſa prædicantur. Qui uero quæſtuoſi ſunt & maritimis obuerſati actionibus, ab latrocinandi uix abſtinent iniurijs & auiditate lucrandi. In dinumeratione autẽ locorũ ipſius Cherroneſi & caſtellorũ †mul- †μετὰ τὰ φρούρια ὑπῆν ξερὰ i. et caſtella erãt quæ &c. tus aſtitit, quæ Scylurus eiúsque liberi condiderunt, quibus ad diſcurſationes pro arcibus utebantur aduerſus Mithridatis duces Palatium & Chabum. Erat & Neapolis *Scylurus.*

Eupatorium. polis & Eupatorium ædificante Diophante duce Mithridatico. Est etiã promontorium ab Cherronesitarũ muro ad. xv. distans stadia, ingentem sinum efficiens, ad oppidum uergens supra quem sallus incumbit lacus, salinam habens. Hic etiam *Ctenus port.* Ctenus erat. Vt igitur hæc duo regij ductores obtinerent, in obsidionem iam dicti promontorij, impositio præsidio, locum muro circunuallarunt. Et illius sinus ostiũ usq; ad oppidum aggere ducto munierunt, ut iter facile pedestre fieret, & ex ambabus unam quodammodo ciuitatem efficerent, unde facilius Scytharum impetũ excluderent. Postea uero quàm murum isthmi spectantis Ctenuntem inuaserunt, & iniecto calamo fossam exaggerarunt, quam interdiu ponte constructo iunxerũt, regij milites noctu incenderunt. Et quo ad illos in potestatem redigerent, obstinate perdurarunt. At nunc omnia sub Bosphoranis subiecta sunt regibus, quos popu-

Scytharum mores. lus Romanus instituerit. Scythicæ gentis & Sarmaticæ mos proprius est, equos eunuchos † facere, ut mansuetiores ad parendum fiant. Parui enim sunt, at celeres

† τέμνειν. *Equi castrati.* & acres atq; rebelles. Venationes illis sunt intra paludes quidẽ ceruorũ aprorũq;, in campis autẽ onagrorũ & caprearũ. Hoc autẽ locis illis peculiare est, ne aquilam

Colos. gignant. Inter quadrupedia belua est quã Colon appellant, magnitudine inter ceruum & arietem albicante corpore, eximiæ super hos leuitatis ad cursum, naribus potans trahit ad caput, hinc postmodũ complures ad dies seruans, adeo ut per carẽtes aquis agros, facile pabulum carpat. Huius generis uniuersa extra Danubium regio est, in medio Rheni & Tanaidis spatio iacens, ad Ponticum mare Mæotidẽq; protensa paludem. Reliqua pars Europæ intra Istrum est & maris circuitum.

Græcia. Huius initium ab Adriatico sinu usq; ad sacrum Istri sumitur ostiũ, in qua & Græ-

Macedones. cia & Macedonum & Epiri gentes cõprehendantur, & super eos ad isthmum per-

Epirus. tinentia, & ad utriusq; littoris pelagus Adriaticum ac Ponticum. Ad Adriaticum

Illyricus tractus. quidem Illyriricus tractus est, ad alterum uero usq; ad Propontidem & Hellespontũ ora Thraciæ locata est, & siqui admiscentur his Scythæ uel Galli. Ab Istro autẽ exordium ij capiant oportet, quibus tractãdi sunt ordinatim loci situsq; dicendi. Hæc autem Italiam & Alpes & Germanos & Dacos & Getas attingunt. Hæc etiam bipartito percurras, quodã enim modo una ducta quasi linea parallela montes Illyrici & Pæonici & Thracij inter se distãt, quæ ab Adriatico sinu in Pontũ usq; perueniat, cuius partes in aquilonem spectantes, inter Istrum montesq; consistunt. In Austrũ uero Græcia tellus, & usq; in montanos tractus Barbara. In pontum quidẽ uergit

Aemus. mons Aemus cæteros eius spatij magnitudine ac sublimitate superans, mediamq; Thraciam diuidens, è cuius uertice, ut autor est Polybius, utrunq; mare cernitur, minime uera dicẽs. Nã ingẽs interuallũ est ad Adriã & obscurantia prospectũ alia permulta. Ad Adriaticũ nanq; tota fermè Ardea, in medio autẽ Pæonia & hæc ex-

Paeonia. celsa tota, è cuius latere utroq; in Thraciam quidem Rhodope, propinquus & sublimis sanè mons post Aemum, altera ex parte ad septentrionem ora Illyrica, & Au-

Rhodope. gariatarũ regio & Dardanica. De Illyricis igitur dicẽdi sumamus initiũ, quæ Istro

Illyrici. sunt, Alpibusq; contigua, interq; Italiam & Germaniam iacentia, incohant autem à lacu Vindelicorũ & Rhætorum & Tœniorum. Ipsius profecto oræ partem desola tam fecere Daci, superatis bello Boijs atq; Tauriscis. Ea Gallica natio est Cretosiro

Parisus flu. subiecta, eam suæ ditioni subiectã regionẽ asserenti, tametsi Parisius amnis distet

minet, qui è montibus per Scordiscos, Galatas appellatos, in Istrũ influit. Et enim illi cum Illyricis & Thracibus promiscue habitabãt, cæterũ illos quidem Daci deleuerunt, hos autem crebro in bellorũ usum socios adsciuerunt. Reliquam plagam

Pannonij. Pannonij obtinent usq; ad Segestica atq; Istrum ad septentrionem atq; orientẽ.

Segestica. Ad alias uero partes amplius etiam porriguntur. Cæterũ Segestica urbs est Pannoniorum, ubi fluuij plures cõfluunt, omnes sanè nauigationibus idonei, arx in gerendo cõtra Dacos bello natura perutilis. Subiacet enim Alpibus, ad Iapodes usq; protendentibus nationem Gallicam, simul ac Illyricam. Ex ijs locis complures labuntur amnes, quibus cum aliunde, tum ex Italia multa cõuehuntur onera. Nam

Naupontus. post promontoriũ ex Aquileia conscendentibus Naupontum stad. sunt ccc. l. ad quam rhedæ perducuntur. Ea uero est Tauriscorũ colonia, quanq; nonnulli. D. esse dicant. Promontoriũ illud, quædam est Alpium pars humillima, qui ex Rhætica usq; ad Iapodes porriguntur. Hinc montana attollitur denuo ad Iapodes regio quã

Albia. Albiam uocãt. Pariter è Tergesta pago Carnico, transmissio est per promontoriũ

Tergesta. ad paludem nomine Lugeum. Nauponto proximus est fluuius Corcoras, qui one-

Lugeũ palus. ra excipit, hic sanè Sauum intrat, Sauusq; in Drabum ingreditur, hic uero in Noa-

Corcoras. ron penes Segestam. Hinc Noarus augetur accepto Calapi, qui ex Albio monte

Sauus flu. fluens per Iapodes Danubium illabitur ad Scordiscos. Hæc ipsa nauigatio magna

Drabus flu. ex parte per fluuios in aquilonẽ, ex Tergesta in Danubiũ cursum habet, per stad.

Noarus flu. circiter mille ac cc. Penes Segesticam castellũ est Syscia & Sirmium ea in uia si-

Calapis flu. tum, quæ in Italiam ducit. Pannoniorũ gentes sunt Breuci, Andizetij, Diascones,

Syscia. Piruscæ, Mazæi, Dæsitiatæ, quibus Bato imperauit. Et alij conuentus ignobiles in

Sirmium. Dalmatiam usq; distenti. Sunt & Sardiæi ad meridiem procedenti, quorũ ab ini-

Pannoniorum gentes. tio Adriæ sinu, regio montana ad Rhizonicum sinum progrediens, agrumq; Sar-

Breuci. diæorum inter mare gentesq; Pannonias cadit. Hoc ex loco de continua orbis cir-

Andizetij. cuitione dicturis, fermè faciendum est initium pauca de superius dictis repetenti-

Diascones. bus. In ipso sanè italiæ ambitu, diximus primos Illyrici littoris Istros esse, Italiæ,

Piruscæ. Carnisq; uicinos, & usq; ad Polam ciuitatem Istriæ, huius temporis Imperatores

Mazæi. Italiæ terminos extendere. Hi quidem ab intimo sinu stad. circiter Dccc. sunt, toti

Dæsitiatæ. demq; è promontorio ante urbes posito Anconem conspectantes. Cum dextror-

Bato. sum habeas oram Veneticam. Tota uero Istriæ nauigationis longitudo M. ac ccc.

Sardiæi. producitur stadijs. Dehinc cursus Iapodicus stad. M. continetur. Iapodes enim in

Italiæ termini Albio monte siti sunt, qui Alpibus posterior est, excelsus admodum, hinc quidem

Iapodũ fines. ad Pannonios Istrumq; pertinentes, hinc autem ad Adriaticũ mare, pugnaces qui-

dem, cæterũ ab Augusto Cæsare tandem expugnati ad unum. Eorum oppida Me-

Metulum opp. tulum, Arupinus, Monetium, Vendum urbs, loci autem infœcũdi alica & milium

Arupinus. plurimum gignentibus. Rito gallico armantur, Illyricorũ quoq; more ac Thracũ

Monetium. stigmatici. Secundũ Iapodes in Liburnos est nauigatio priore maior stad. In ipsa

Vendum opp. nauigatione fluuius occurrit aduersa cum oneribus nauigandus aqua usq; ad Dal-

Liburni. matas & Sardo oppidũ Liburnicum. Ad oram uero omnem, quã dixi maritimã,

Sardo. insulæ sunt, quas Absyrtidas uocant, circa quas Medea fratrem Absyrtum, cũ eam

Absyrtides. persequeretur, necasse traditur. Inde Cyractica est ad Iapodas pertinens, postea Li-

Absyrtus. burnides, numero xl. Post illas aliæ insulæ iacẽtes, è quibus nobiliores pariter Tra-

Cyractica. *Liburnides.* *Tragurium.*

Pharos. Paros. † Ἡμίσεις. i. è qua Demetrius Pharius. Dalmatæ. Salo. Priamo. Ninia. Sinotium. Andretrium. Daimmium. Dalmatarum mos. Adrius mons. Naro flu. Daorizi. Ardiæi. Pleræi. Melæna inſ. Corcyra. Pharos. Varalij. Dardanij.

gurium ab Iſſeis conditum. Pharos, quæ ante Paros dicebatur, à Parijs ædificata. †Huius oriũdus fuit Demetrius Pharius. Dehinc Dalmatarũ littus & eorũ emporium Salo. Ea gẽs annos complureis aduerſus Romanos bella geſſit, caſtella ad. l. habuerunt, dignitate præſtantia. In his & oppida quædam Salo, Priamo, Ninia, atq; Sinotium, & nouum & uetuſtum, quæ Cæſar Auguſtus uaſtauit incẽdio. Extat & Andretrium munitus admodum locus, Daimmium q; ample ſanè ciuitas, à qua & cognomen gens illa uendicat, eam Naſica exilem reddidit, agrum q; deſolatum pecori paſcendum, tam improba incolarũ erat auaritia. Nam Dalmatarũ mos proprius eſt, per octennium ab inquilinis tributa exigere. Solẽt & illi nullo cũ maritimis uti nummo, cum Barbaris cõmuniter uſurpant. Mons eſt Adrius, mediam diuidens Dalmatiam hinc ad mare, hinc autem ad terram reliqua. Poſt Naro fluuius eſt cui adiacent Daorizi, Ardiæi & Pleræi, quibus propinqua eſt inſula Melæna, quam Corcyram appellant, & oppidum quod condidere Gnidij. Ardiæorum eſt primo quidem Paros, dehinc uero Pharos dicta, eam ædificauere Parij. Poſteritas autem Ardiæos uocauere Varalios, uerum reiecerunt illos Romani in interiora terræ, longius à mari, cum latrocinijs cuncta uaſtarent, & agris incumbere colẽdis coẽgere. Aſper ſanè & ſterilis ager eſt, & hominũ minime culturæ deditorum, adeo ut funditus deleti fermè defecerint, quod & reliquis eius oræ mortalibus obtigit, nã qui prius potentia ualebant, ad ima redacti euanuere, ſicut ex Gallis Boij, & Scordiſcæ, ex Illyrijs uero Autariatæ & Ardiæi & Dardanij, ex Thracibus Triballi. Hi quidem principio inter ſe prælia conferentes, poſtea uero Macedonicis armis, & Romanis debellati ſunt. Poſt Ardiæorũ & Pleræorũ oram maritimã

Daſaretij. Triballi. Rhizæi. Drilo. Galabrij. Thunatæ. Dardanorum gens. Lißus. Acroliſſus. Epidamnus. Dyrrachium. Apſus flu. Aous flu. Apollonia. Aeas. Inachus.

Rhizæorũ ſinus eſt, & eorundem oppidum cum quibuſdam caſtellis. Et Drilo fluuius, cuius aduerſo flumine nauigatio ad ortum uſq; ad Dardanicos porrecta, propinquat Macedoniæ gentibus, propinquat & Pæonibus ad meridiem, ſicut & Autariatæ & Daſaretij. Cum alij alijs ex locis inuicem finitimi ſint ipſis Autariatis, Dardaniorũ ſunt Galabrij, apud quos & urbs peruetuſta & Thunatæ, ipſis Medis, quæ gẽs Thracia eſt, ad orientem uicini. Dardanij natio prorſus agreſtis, adeo ut ſub ſimo ſpeluncas defoſſas incolant, degãt q;, ſtudio tamẽ capti muſicæ, tibias & fides, & id genus inſtrumenta uſurpant. Hi quidem mediterraneam habitant, de quibus poſterius mentio facienda erit. Poſt ſinum uero Rhizicum, Liſſus oppidũ eſt & Acroliſſus & Epidamnus, quam Corcyræi cõdidere, hoc tempore dicta Dyrrachium ab Cherroneſo, ubi ſita eſt, nacta uocabulũ, dehinc Apſus amnis & Aous, ſuper quo Apollonia ciuitas extat, optimis inſtituta legibus. Eam Corynthij & Corcyræi ædificauere, à flumine quidẽ ſtad. x. longè abeſt, à mari uero lx. Cæterum Aoum, Aeantem Hecateus appellat, aſſerit q; eodem ex loco circa Lacmũ, imò uero ex eodem ſinu, Inachum quidem aduerſus auſtrum, Argos irrumpere, Aeantem uero uerſus occaſum in pelagus Adriaticum. In ipſis autem Apolloniatarum finibus celeber locus extat, quem Nymphæum uocitãt, ibi uero & petra eſt

Nymphæus locus. Bituminis petra.

ignem uomens, cui fontes ſubſunt, qui aquas tepidas bitumen q; ſcatent, dum ipſa bituminis petra (uti par eſt) uritur. Propè uero in tumulo eius metalli effoſſilis locus eſt, quod exciſum temporis ſpatio denuo repletur, cũ q; tellus intra foſſas aggeſta ſit, in bitumen transformatur, Poſidonio teſte. Idem memoriæ prodidit, terram

ram uinetis conſitam, bitumine refertam, quæ in Seleucia Pieria iacet, uineis eſſe remedio, quæ pediculoſæ ſint, eas enim, ſi cum oleo illam inunxeris, beſtiolas, prius quàm ad germina è radice aſcenderint necare. Eius generis aliã Rhodi eo tempore fuiſſe repertã, quo ibi præturã adminiſtraret, ſed oleo copioſiore opus fuiſſe. Poſt Apolloniam, Belliaca eſt, & Oreum eius q; emporiũ Panormus, id eſt cõmoda cunctis ſtatio, iuga q; Ceraunia, hic ſinus Ionij os & Adriæ capit initium, os quidem ipſum utriq; cõmune eſt, differt autem Ionũ, idcirco primæ huius maris parti appellationem affert, Adriæ uero inteſtinum mare, uſq; ad extremum receſſum nomen accepit, hoc autem tempore etiam uniuerſum. Horum nominum alterum ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς, id eſt à uiro deſcendere, Theopompus autor eſt, qui eorum locorum tenuit imperium, unde & natio eſt, Adriam uero à flumine cognomini idem aſſe quutum, A Liburnis ad Ceraunia ſtad. ſunt paulò plura ſupra duo milia, totam uero ab inito receſſu nauigationem dierum ſex Theopompus diffiniuit. Tractus aũt Illyrici longitudinem pediti xxx. dierũ ait, at mihi amplius eſſe uidetur. Alia quoque fide minime digna tradit, utpote maria ipſa cõmiſceri, ideo † quia in urbe Narone tegula Chia & Thaſia inueniatur. Et utraq; maria è monte quodam ſpectari aſſerit, & inſulas Liburnas ita conſtituit, ut ſtad. D. circuitionem habeant & Iſtrum in Adriacũ pelagus uno irrumpere oſtio. Talia & Eratoſthenes ſcribit, quædam è uulgi ſermonibus audita, quemadmodum Polybius, & de illo, & de alijs ſcriptoribus dixit. Vniuerſus igitur oræ Illyricæ curſus maritimos portus habet optimos, ita enim & ex perpetuo ipſius littore, & ex ipſis propinquis inſulis euenit. E cõtra uero Italicũ littus Illyrico obiectũ, ſe habet, quod importuoſum prorſus eſt. Aprica itaq; regio ſimiliter frugifera, bonis q; feraciſſima fructibus, oliuetis, uinetis q; ſpecioſa, niſi ſicubi rara & aſpera omnino rupes iacet. Talis cũ plaga eſſet Illyrica maritima præſertim, ſpreta prius erat, uirtute locorũ fortaſſis ignota, id q; utplurimũ propter agreſtes hominum ritus, gentem q; piraticam. Super hanc ſita regio tota montana, frigida & niualis eſt, amplius q; in aquilonem ſpectat, adeo ut raro uitem ferat. In altioribus uero & amplioribus locis montanæ ſunt planities, quas Pannonij tenent in auſtrum uſq; Dalmatas & Ardiæos porrectæ ad ſeptentrionem Iſtro terminante. Ad orientem uero Scordiſcis proximæ, quâ Macedonũ Thracum q; montes exiſtunt. Fuerunt autem Autariatæ Illyricorũ gens ampliſſima atq; optima, qui cum Ardiæis aſſidue belligerabant. Bellorũ cauſa erat ſal, quod in eorũ finibus coagulatur ex aqua, quæ è uaſe quodam uerno ſtillat tempore. Exhaurientibus enim & deponentibus ſal ipſum die quinto coagulatur. Conuenerat aũt inter eos, ut per uiciſſitudinem congelatorio uterentur loco, conuenta uero tranſgreſſi, manus conferebant. Cæterũ Autariatæ Triballos, ab Agrianis uſq; ad Iſtrum pertinentes, aliquando deleuerunt. Erant autem dierum quindecim iter ex alijs Thracibus & Illyricis protenſi. Extincti uero prius à Scordiſcis fuerãt, poſtea autem ab Romanis, qui etiam Scordiſcos diutius potentiſſimos debellarunt. Enimuero ij penes Iſtrum habitarant, duas in partes diuiſi, nam & alij magnî Sordiſci appellati ſunt, alij uero parui. Illi quidem duos inter fluuios habitabant, Iſtrum illabentes, alter Noarus appellatur, præter Segeſticam fluens, alter Martus, uel (ut alij) Bargus. Parui autem ultra Iſtrum incolebant, Triballis & Myſis finitimi. Quaſdam

t ij etiam

Pediculoſæ uineæ remedium.

Belliaca. Oreum. Panormus. Ceraunia Ionij os. Adria unde. Theopompi errores.

† ἓν τῷ νάρωνι uel græce eſt. i. in Narone fluuio, non urbe.

Autariatæ.

Salis coagulatio.

Triballi ab Autariatis delicti. Scordiſci.

Noarus flu. Martus flu. Bargus.

etiam insulas habebant Scordisci, eò autem magnitudinis aucti sunt, ut usq; Illyri
cos & Pæonicos & Thracios prouecti sint terminos. Complures igitur iacentes in
Heorta. Istro insulas occupauere. Ipsi etiam urbes habuere Heortem, & Capedunum. Post
Capedunum. Scordiscorũ agrum ad Istrum quidem adiacet Triballorũ & Mysorũ plaga, de qui
bus superius mentio à nobis facta est, & paludes Scythiæ intra Istrum quam mino
Crobyzi. rem uocant, & harum meminimus superius. Habitant & isti & Crobyzi, & alij quos
Troglodytas uocant, ad loca quæ ad Calatin & Tomæam & Istrum pertinent. Dé
Coralli. hinc Aemi accolæ, & qui usq; in Pontum uergunt, Coralli & Bessi, & Medorũ qui-
Bessi. dam & Danthelitæ. Hæc uero uniuersa latronibus refertissima loca, Bessi magna
Danthelitæ. ex parte montem Aemum incolunt, & propter latrocinandum latrones uocitan-
Calybitæ. tur, quidam Calybitæ & Lyprobij, Rhodopæ propinqui atq; Pæonibus & Autaria
Lyprobij. tis & Dardanijs ad Illyricum, in horum medio & Ardiæorũ Dasaretij iacent & Hy
Dasaretij. brianes, & gentes aliæ obscuræ, quas cum diriperent spoliarentq; Scordisci, desola
Hybrianes. tum reddiderunt agrum, & multorũ dierum nemoribus inaccessis referserunt. In-
Pæonia. ter Istrum & montes ex utroq; Pæoniæ latere maritima ponti ora protenditur, ab
Ister opp. ore sacro Istri ad montanam usq; Aemi plagam, ostiumq; Byzantico propinquũ,
Tomis. quemadmodũ littus Illyricum adeuntes usq; ad Ceraunios montes peruenimus,
Calatis. qui extra tractum existunt illyricum, proprijũ tamen quendam habẽtes terminũ.
Apollonia. Mediterraneas uero istis gentes terminauimus, cum ad huiusmodi descriptionem
M. Lucullus. insigniores fore, tum ad præsentia, tum ad posteriora putaremus. Eodem modo in
Apollinis co- ore huius loci maritima, q̃uis montanam egrediatur lineam, ad proprium tamen
loßus. aliquem terminũ finitur, Ponti scilicet ostium, & ad ea quæ modo, & ad ea quæ de-
Bizona. inceps agentur. A sacro igitur ostio Istri dextrorsum habenti littus perpetuum, op
Crulij. pidulum occurrit Ister nomine, ad stad. D. à Milesijs ædificatum. Inde Tomis op-
Odessus. pidulum alterum ad cc. l. stad. Dehinc urbs Calatis in stad. cc. & lxxx. ab Hera-
Naulochus. clensibus deducta colonia. Postea Apollonia stad. M. & ccc. Milesiorũ colonia. Cu
Aemus. ius maior muri portio, quadam in exili condita insula est, ubi Apollinis sacellũ exi-
Mesembria. stit. Quo ex loco M. Lucullus colossum extulit, & in Capitolio collocauit, fuit au-
Menebria. tem Apollinis statua, Calamidis opus. In medio aũt Calatidis & Apolloniæ spatio
Menapolis. Bizona iacet, maxima ex parte sui, terræmotibus absorpta. Inde Crulij, & Odes-
Bria. sus Milesiorũ colonia. Et Naulochus, Mesembrianorum castellum. Postea mons
Selymbria. Aemus, ab hoc usq; mare progrediens. Deinde Mesembria Megarensiũ colonia,
Poltiobria. quam antea Menebriã uocabãt, ueluti Menapolis, id est Menæ ciuitas, eius enim
Anchiala. ædificator Menas appellabatur, Bria uero sermone Thracio ciuitas nominatur, si-
Cetirizis prõ. cut & Selyos oppidũ, Selymbria dicta est. Et sic Aenus quandoq; Poltiobria nomi
Cyaneæ. nata erat. Deinceps Anchiala castellũ, ab Apolloniatis conditũ, quæ & Apollonia
Thynias. dicebatur. Hoc in littore Cetirizis promontorium prominet, locus munimine uali
Τὴν τε θυνιάδα τῆς dus, quo aliquãdo Lysimachus opum suarũ thesauro & ærario usus est. Rursus ex
Ἀπολλωνιατῶν Apollonia ad Cyaneas insulas stad. sunt M. &. D. In eo aũt interuallo Thynia A-
χώρα ἀγχιά- pollonitarum ager † & Anchiala, eorundem ora & Phthinopolis & Andriaca pro-
λου. i. Thynias pinquæ Salmydisso. Littus uero hoc desertũ est petrosum, importuosum ad aquia-
Apolloniatarũ lonis flamina late patens & apertũ, ad Cyaneas usq; longitudine stad. circiter. dcc.
ager maritimus eorũ ora Ad quod naufragio eiecti, ab oppidanis, Thracia gente superhabitante spoliantur.
ὡς ἀγχιάλου nõ sit, ppri-
um sed adiecti
uum.
Phthinopolis.
Andriaca.
Salmidißus.

Cyaneæ

Cyaneæ autem duæ perexiguæ extãt insulæ, altera in Europã, altera in Asiam uer- Cyaneæ.
gens, euripo disiunctæ, latitudinis stad. circiter xx. Tantundem à Byzantiorũ, &
Chalcedoniorũ templo distantes, quod Euxini maris angustissimũ ostium est, cũ
processeris hinc stad. x. promontoriũ obuiat, fretum quinq; stad. angustans, dein-
de dilatatur amplius, & Propontidis initium efficit. Ex eo promõtorio, quod stad. Propontidis
quinq; angustum efficit fretum, ad portum nomine Ficulneum stadia quinq; & tri initium
ginta intersunt. Hinc ad Byzantiorũ cornu quinq;, est autem cornu ad Byzãtij mœ Ficulneus por-
nia propè spectãs, sinus in occasum extẽsus ad stad. sexaginta, cornu ceruino perq̃ tus.
similis, nam in plures sinus périnde ac ramos quosdam scinditur, in quos irruẽtes Cornu Bizan-
Pelamides facile captantur. Id autem cum earum multitudine, tum ui & impellen tium.
tis fluxus impetu, ut propter sinus angustissimos uel manibus comprehendantur. Pelamides pis-
Earum generatio in Mæoticis paludibus fit, inde uero paulatim erumpunt grege ces eorumq; uc-
facto per os ipsum, ac propter littus Asiaticum usq; Trapezuntem ac Pharnaciam natio.
excurrunt. Hinc primum earum uenatio existit non copiosa admodum. Nondum Trapezus.
enim cõueniens est multitudo, ut uero Sinope propius accesserint, speciosior nimi Pharnacia.
rum earum est piscatio simul & salsamentaria. Postq̃ uero Cyaneas transierint, & Sinope.
ex ripa Chalcedonia albicans occurrerit petra quædam, tantus bestijs ipsis terror
incutitur, ut è uestigio in ulteriorem conuertantur ripã. Quas cum præceps aqua
rum cursus corripiat, & innata locorum aptitudo maris fluxum ad Byzantium cor
numq; Byzantij deflectat, & eo naturæ impetu propellat, copiosum Byzantinis po
poloq; Ro. suppeditat prouentum. At enim Chalcedonij in ulteriore prope consi-
stentes littore, in nullam eius ubertatis cõmunionem accedunt, quoniam ad eorũ
portus, ne una quidem Pelamis sese applicat. Memoriæ proditum est, cum Byzan
tij conditores post ædificatam à Megarensibus Chalcedonem Apollinis oraculũ Apollinis re-
consulerent, eis mandasse, ut contra cæcos habitationẽ locarent. Cæcos enim ideo sponsum.
Chalcedonios uocabat, quia cum prius ad ea loca nauigassent, omissa tam locuple Chalcedonij
te ripa tenuiorem accepissent. Iam usq; Byzantium progressi sumus illustrissi- cæci.
mam sanè ciuitatem, ad nobiliora confinia propinquam & Istri ostio uicinam, ab Byzantium.
eo flumine nauigationem planè demonstrantẽ. Supra Byzantiũ uero gens Asto- Asti pop.
rum, id est ciuiũ iacet, in qua Calyba ciuitas est, eam Philippus Amyntæ filius col- Calyba.
lectis de exercitu ignauissimis habitandam constituit. Hæ igitur nationes memo-
ratu dignæ sunt, quas Ister & montes Illyrici Thracijq; terminãt, maritimã Adria
tici maris oram uniuersam ab inito sinu inchoatam comprehendentes, & sinistrã
ponti plagam ab Istro flumine usq; Byzantiũ. Reliqua sunt de regione dicta mon-
tana in austrum spectantia, quæq; his subiacent ordine loca, in quibus est Græcia,
& contigua usq; in montes protenta barbaries. Hecateus itaq; Milesius hæc de Pe
loponneso scripta prodidit, eam, prius quàm Græci incolerẽt, à Barbaris habitatã
extitisse, itidem ferè & Græcia uniuersa priscis temporibus Barbararũ nationum Græcia.
habitatio fuerat. In quam ductus est rationem per ea quæ memoriæ prodita fuerãt,
Pelops quidem ex Phrygia, ducto secum populo, ab se Peloponneso nomen indi- Peloponnesus
dit, Danai uero ab Aegypto profecti, Dryopes & Caucones & Pelasgi & Leleges unde dicta.
& alij id genus terras intra isthmũ & extra partiuerunt. Agrum Atticũ uenientes Aulis.
cũ Eumolpo, Thraces tenuere, Aulidem uero terræ Phocidis Tereus, Cadmeam Tereus.

t iij autem

Bœotia. Aones. Tembices. Hyantes.

aũt aduecti cum Cadmo Phœnices, Ipſam uero Bœotiam Aones, ac Tembices & Hyantes. Fuit tempus quo Hyas Bœotiam gentem gubernabat.

ἦν δ' ὅτε Ὕας Βοιώτιον ἔθνος ἔνεπον.

Thraces in Macedonia.

Ex aliquorũ quoq; uocabulis barbaricum ipſum manifeſtatur, ut ſunt Cecrops, Codrus, Aeclus, Cothos, Drymas, Crinanus. Thraces uero & Illyrij & Epirotæ ad hos uſq; annos in lateribus inſident, quanq̃ longe magis antea q̃ nunc ubi contradicebat nullus, & in præſentia magnã Græciæ partem Barbarorũ natio habitat, Thraces quidem Macedoniã & pleraſq; Theſſaliæ partes, Acarnaniã uero & Aetoliam ſuperiorem Theſproti, Aſopæi, Amphilochi, Moloſſi, Athamanes gẽtes Epiroticæ. De Pelaſgis igitur abunde dictũ eſt. Leleges uero ſunt nõnulli qui eoſdem illos & Cares arbitrentur, aliĳ finitimos ſolum, conciuesq; atq; cõmilitones. Quocirca in Milęſiorũ agro habitationes quædã Lelegum nominantur, frequentibusq; in locis Cariæ & ſepulchra Lelegũ & munimenta deſerta, Lelegia appellata monſtrãtur. Quæq; nunc Ionia dicitur, totam eam Cares & Leleges incolebant, quos cum Iones expulliſſent, ipſi regionem occuparunt. Etiam ueteres illi qui Troiam expugnauerunt, Lelegas è locis Sidæ & Pedaſo & Satnioënti fluuio uicinis eiecerunt. Quod autem iſti Barbari fuerint, uel hinc ſignum putandũ eſt, quod Caribus pariter congregati fuere. Quod autem & cum eis, & per ſe errabundi antiquis temporibus fuerint, declarãt Ariſtotelis politeæ. Nam in Acarnanum politea, quandam, inquit, Acarnaniæ partem Curetes habent, ſpectantem uero in occaſum plagã Leleges tenent, reliquam inde Teleboæ. In Aetolorũ politia is nunc Locros Lelegas uocat, à quibus & Bœotiam occupatã fuiſſe dicit. Similiter & in Opontiorũ & Megarenſum politia teſtatur. At enim in Leucadiorũ politia quẽpiã indigenã & aboriginem, Lelegem nominat, cuius ex filia nepotem nuncupat Teleboam. E quo duos & xx. liberos Teleboas procreatos inquit, ex his nonnulli Leucadem habitaſſe traduntur. Heſiodo maxime fidem adhibendam eſſe contenderim, qui Lelegum populorũ ducem fuiſſe Locrum aſſerit. Quos Saturnius Iuppiter immortalia ſapiens conſilia, è Deucalionis tellure delectos uagos exhibuit. Vis enim ipſa uocabuli ſignificare, ut cenſeo, uidetur, pleroſq; temporibus antiquis delectos promiſcuos fuiſſe, cũ eorũ natio deficeret. Hæc ſanè aliquis & de Cauconibus dicere poſſet, qui cũ antea pluribus in locis habitarent, nuſq̃ nunc exiſtũt. Superioribus itaq; ſeculis cum gentes permultæ, licet exiguæ & ignobiles eſſent, tamen uirorũ excellentia, cum per ſe ſua tenerent imperia, earum terminos diſtinguere, non magnæ profecto difficultatis erat. Nunc autem deſerto & plurimũ uaſtato ſolo, uicisq; & urbibus deletis, ſi omnem pro uiribus adhibueris curam ac diligentiam, nihil ſanè proficies, propter locorũ ignobilitatem & uaſtitatem, quæ dudum inchoata, necdũ hac etiam ætate ceſſauit multis in partibus, propter populorũ rebelliones, quibus Romani cum exercitibus incubuerunt & habitatoribus ab illis inſtituti ſunt domini. Septuaginta igitur Epirotarũ urbes à Paulo Aemilio Imperatore fũditus euerſas eſſe, autor eſt Polybius, uictis Macedonibus & Perſe Rege ſuperato. E quibus maximũ numerũ Moloſſorũ extitiſſe nimirũ mortaliũ. c. &. l. milia in ſeruitutem redacta. Attamen aggrediemur, & quoad deſcriptioni cõuenit, & nobis adire licet, ſingula percurremus. Ab oraq; Ionĳ ſinus maritima captabimus initiũ, in quã qui dem

Theſproti. Aſopæi. Amphilochi. Moloſſi. Athamanes. Leleges. Lelegia. Cares. Ionia. Troia.

Curetes. Teleboæ. τὴν νῦν λόκρεϛ. i. eos q nunc Locri appellantur, Lelegas uocat.

Locrũ. Leleges quaſi lectã & miſcellaneã gentem, dictos.

Epirotarum urbes. Paul. Aemilius.

dem Adriæ nauigatio terminatur. Eius primæ partes ſunt Epidamnus ſiue Dyrrachium & Apollonia. Ex Apollonia in Macedoniã, Egnatia in oriẽtem uia eſt, quã per milia paſſuũ menſi ſunt, lapideasq; columellas, uſq; Cypſelũ & Hebrũ amnem mil. paſ. D. atq; xxxv. Cõputatis uero per ſingula milia ſtadĳs octo, ſtadiorũ erũt milia iiĳ. cc. & lxxx. Adiũgit Polybius unicuiq; ſtad. diplethrũ, id eſt iugera duo. quæ ſtad. pars tertia eſt. Vnde adĳcienda ſunt ſtad. c. lxxviĳ. & tertia ſtad. pars miliariorum numero. Cõtigit autem ab Apollonia & Epidamno ſiue Dyrrachio promotos ex æquali diſtantia eandem in uiam incidere. Tota quidem uocatur Egnatia. Prior quidem ex Candauia nominatur, qui mons eſt Illyrici, per Lychnidium urbem, & Pylonis locũ, qui in uia ipſa Illyricũ Macedoniãq; diſterminat. Illinc uero propè Barnuntem per Heracleã atq; Lincĳſtas, & Eordos ad Edeſam & Pellam uſq; Theſſalonicã itur. Hæc aũt (ut Polybius ſcribit) cc. lxviĳ. miliaria ſunt. Quã permeãtibus uiam circa Dyrrachiũ uel Epidamnũ & Apolloniã, dextrorſum gentes iacent Epyroticæ, quas mare Siculũ alluit uſq; ad ſinũ Ambraciũ. A leua uero montes regionis Illyricæ, quos antea percurrimus, & gentes accolæ quoad in Macedoniam Pæonesq; perueneris. A ſinu deinceps Ambracio plaga in orientẽ uergens è regione Peloponneſi perueniens, ad Græciã pertinet. Dehinc Aegeũ excĳdit pelagus, dextera ex parte totã relinquens Peloponneſum. Ab Macedonicarum aũt gentiũ atq; Pæonicarũ exordio uſq; ad Strymonẽ fluuiũ Macedones ac Pæones habitant, & Thracũ montanorũ aliqui. Trans amnem Strymonẽ uero uſq; ad Ponticũ oſtium atq; Aemum montem, cuncta ſunt Thracũ, excepto littore, quod Græci tenent, quidam ſanè in Propontide ſiti, plericq; uero ad Helleſpontũ aut ſinũ Melanon id eſt nigrum. Aliĳ uero ſuper Aegeo pelago. Cæterũ Aegeũ pelagus duo alluit Græciæ latera, alterũ in orientem proſpectans, extẽſum uero à Sunio ad Arcton uſq; ad Thermæũ ſinum, atq; Theſſalonicã appidũ Macedonicũ, quæ ſupra cæteras huius ætatis urbes eximia ciuilitate floret. Alterum uero Macedonicum à Theſſalonica ad meridiẽ porrectũ uſq; ad Strymonẽ. Plericq; aũt totã ab Strymõe uſq; ad Neſtũ plagã, Macedoniæ attribuũt. Quoniã Philippus eximio captus eſt ſtudio, ut hæc ſibi loca uendicaret, maximaq; ex metallis, & reliqua locorũ ubertate uectigalia cõſtituit. E Sunio uero uſq; ad Pelopõneſum Myrtoũ & Creticũ & Libycum pelagus eſt, cũ ſinibus uſq; ad Siculũ. Hoc uero & Ambraciũ & Corinthiacũ & Criſæũ ſinũ cõplet. Theopõpus xiiĳ. Epirotarũ gẽtes eſſe refert, è qbus celebratiſſimæ ſunt Chaones & Moloſſi, qppe q totius Epiroticæ terræ quãdoq; regnũ tenuere. Prius quidẽ Chaones, poſterius uero Moloſſi, q quidẽ propter regũ cognationẽ magis ac magis amplificati fuerãt, nam ex Aeacidarum ſanguine prognati ſunt. Accedit quod penes illos Dodonæ uetus ac nobile uigebat oraculũ. Chaones igitur ac Theſproti, deinde Caſſopenſes, qui & ipſi Theſproti ſunt, ipſa à Ceraunĳs montibus uſq; ad ſinum Ambracium maritima fruuntur ora, agro ſanè ubertate felice. Quod ſi nauigare incipias à Chaonibus in orientem ſolem ac ſinum Ambracium atque Corinthiacum, adeo ut dextera quidem Auſonium habeas pelagus, leua autem Epirum, curſus eſt ſtadiorũ mille & trecentorũ à montibus Ceraunĳs ad Ambracĳ ſinus os. In hoc quidẽ interuallo Panormus eſt portus, intra Ceraunios montes ampliſſimus, & poſt illum Orchimus portus alius, ad quem pro-

Adriæ termi nus. Epidamnus. Dyrrachium. Apollonia. Egnatia. Cypſelus. Hebrus. Diplethrum. Candauia. Lychnidium. Pylo. Barnus.

Pæones.

Aegeum. Macedones.

Thracũ loca.

Thermæus ſinus. Theßalonica. Strymon.

Myrtoum pe. Creticũ pel. Libycum pel. Chaones. Moloſſi.

Dodonæum oraculum. Caſſopenſes. Ambracius ſinus.

Panormus. Orchimus.

Caßiopa. montoria Corcyræ in occaſum uergẽtia oppoſita iacent. Alius item Caſſiopa ex
Phalacrum. quouſq; Brunduſiũ ſtad. interſunt mille & Dcc. totidemq; ab altero Caſſiopæ pro
Poſidium. montorio in auſtrum ſpectante uſq; Tarentum, quod Phalacrum, id eſt caluũ ap-
Buthrotum. pellant. Poſt Orchimũ aũt extat Poſidium ac Buthrotum in portus ore cõditum,
Cœnoſus portus. quem Cœnoſum appellant. Locus eſt peninſula & Cherroneſi formã habens, Romanis frequens accolis. Sunt & Sybota inſulæ perexiguæ pauliſper ab continenti
Sybota τὰ. terra diſiunctæ, ad orientale promontorium Corcyræ Leucimmã ſitæ. Sũt & aliæ
Leucima pro. præternauigantibus inſulæ perexiles haud memoratu dignæ. Inde prominens ſolum nomine Chœmeriũ, dulcisq; portus, quem intrat amnis Acherõ, ex Acheruſia
Chœmerium. palude profluens, compluraq; ſuſcipiens flumina, quibus ſinus ipſe dulcis efficitur.
Dulcis portus Propè ſabitur Thymiatis. Super hunc ſinum iacet ciuitas, nunc quidem Cichyrus
γλυκὺς λιμήν. dicta, quondam autem Ephyra, quam Theſproti condidere. Penes Buthrotũ uero
Acheron. eſt Phœnice. Non longe uero à Cichyro puſilla ciuitas iacet Buchetiũ, Caſſopen-
Thymiathis fl. ſium opus haud procul à mari, & Elatria & Pandoſia & Batiæ in mediterranea, cæ-
Cichyrus. terum illarũ ager uſq; ad ſinũ pertinet. Secũdum dulcem portũ autem duo alij de-
Ephyra. inceps portus exiſtunt, unus quidem propior ac minor nomine Comarus, iſthmũ
Phœnice. ſtad. ſexaginta efficiens ad Ambracium ſinum atq; Nicopolin, quam urbem Cæ-
Buchetium. ſar Auguſtus ædificauit. Alter procul magis & amplior & præſtantior propè ſinus
Elatria. ipſius oſtium diſtans à Nicopoli xij. ſtad. interuallo. Deinceps eſt oſtium Ambra-
Pandoſia. cij ſinus. Huius etenim ſinus oſtiũ ipſum paulo q̃ ſtad. iiij. maius eſt, circuitus ſtad.
Batiæ. ccc. amplectitur, optima omni ex parte eius ſtatio. Ingredientibus occurrunt à de-
Comarus. xtra habitantes ex Græcis Acarnanes & Apollinis Actij templum, quodam in tu-
Nicopolis. mulo ad oſtium eminens, cui campus ſubiacet lucum habens. Sunt & naualia in
Ambracius ſinus. quibus Cæſar undeuiginti naues, decimarũ nomine repoſuit, ab uno remorum or-
Acarnanes. dine uſq; deciremes adiungẽs. Memoria quoq; proditum eſt, & nauale & naues in-
Apollinis actij templum. cendio prorſus extinctas eſſe. Siniſtra uero Nicopolis eſt, & Epirotarum colonia
Naualia Cæſaris. Caſſopæi uſq; in intima ſinus Ambracij, cui ſupereminet pauliſper à ſinu diſtans
Caßopeius ſi. Tolgus, cuius memoriam Cypſelus ſtruxit. Præter eam labitur Aratthus fluuius,
Tolgus. per quem à mari ad ipſam Tolgũ paucis admodũ ſtad. aduerſa nauigatur aqua.
Aratthus flu. Oritur aũt ex monte Stympheo ab illius radice. Hæc aũt ciuitas ſuperiori tempo-
Stympheus. re eximia fortuna enituit, ex ea igitur ſinus ipſe cognomen aſſecutus eſt. Maximũ ei Pyrrhus attulit adiumentũ, cum eo loco pro regali ſede uteretur. Macedones au-
tem ac Romani poſtea, & hanc & alias ob eorũ rebellionẽ aſſiduis bellorũ laboribus exhauſerunt. Eam ob rem Cæſar Aug. demũ cũ deſtitutas admodum animad
uerteret, cunctas in eo ſinu ad unius habitationẽ congregauit. Eiq; ipſe uocabulũ
Nicopolis unde dicta. indidit, Nicopolin, id eſt uictoriæ ciuitatẽ, & ſuæ uictoriæ cognomen impoſuit. In
qua M. Antoniũ ante ſinus illius oſtiũ nauali prælio, ſimul & Aegypti reginã Cleo
patrã ſuperarat, nam & ipſa huic certamini præſens interfuit. Ipſa igitur Nicopo-
lis egregia incolarũ multitudine abundãs, amplificatur indies, latos fines habẽs, &
hoſtilibus ornata ſpolijs. Habetq; in oppido ſuburbio templũ magnifice extructũ.
Eſt & lucus gymnaſio, ſtadioq; ad quinquennale ludorũ certamẽ apparatus, ſacerq;
luco ſuperne tumulus imminet dedicatus Apollini. Inſtar autẽ Olympiorũ, ludi
Apollinis actij ludi. Actij deſignãtur, Actio Apollini cõſecrati, eorũ curæ Lacedæmonij præfecti ſunt.

Reli

Reliqui uici & circũhabitata loca, Nicopoleos iuri attributa ſunt. Actia quoq; ipſi deo prius, & à finitimis agebantur, & certantibus coronæ proponebantur, hac aũt ætate Cæſar Auguſtus honorificẽtius ædidit. Secundum Ambraciam Argos ex-
Argos amphilochium. tat Amphilochium, quod Alcmæon, eiusq; liberi condidere. Cõſtat enim Alcmæo-
Alcmæon. nem (ut autor eſt Ephorus) poſt Epigonorum aduerſus Thebas expeditionem, ab Diomede in Aetoliam ad eius auxilium accerſitum aduentaſſe. Et eius ope illum hanc ſimul & Acarnaniam in poteſtatem redegiſſe. Cæterum cum poſtea illos ad bellum Troianum Agamemnon accerſeret, ad id proficiſcẽte Diomede, Alcmæo-
Amphilochus. nem in Acarnania manſiſſe, & Argos ædificaſſe, ipſumq; à fratris nomine Amphi-
Inachus. lochicum uocaſſe. Inachum etiam amnem per illius agrum fluentem in ſinum, Argiuæ terræ appellationem addidiſſe. Thucydides autẽ ſcriptũ reliquit, ipſum Amphilochum, poſt eius à bello Troiano reditum, cum eſſet Argiuis inuiſus, in Acarnaniam receſſiſſe. Et accepto à fratre principatu, oppidum in ſui nominis memo-
Amphilochi pop. riam ædificaſſe. Epirotæ quoq; ſunt Amphilochi, & qui ſuperius incolũt, & qui ſunt
Molοſſi. Illyricis adiuncti montibus rupes, & aſperum habitantes agrum. Molοſſi etiam &
Athamanes. Athamanes & Aethinces & Tymphæi & Oreſtæ & Paroræi & Atintanes, quorũ
Aethinces. nonnulli Macedonibus magis applicãtur, aliqui uero Ionico ſinu. Memoriæ quo-
Tymphæi. que traditum eſt, Oreſtiadem oram ab Oreſte quandoq; occupatam fuiſſe, cũ cæ-
Oreſtæ. ſa matre exul profugeret, & ſui regioni nomen reliquiſſe, cumq; oppidum cõdidiſ-
Paroræi. ſet, Argos Oreſticum de ſuo uocaſſe nomine. Hiſce uero gentes cõmiſcentur Illy-
Atintanes. ricæ, quæ ad montanam regionem auſtrali de parte proſpectãt, quæq; ſuper Ioniũ
Argos Oreſticum. ſinum iacent. Super Epidamnũ enim ſiue Dyrrachium & Apolloniam ſedes ha-
Bylliones. bent Bylliones & Talantij & Parthini & Phrygi uſq; ad Ceraunios mõtes. Prope
Talantij. uero adſunt argentifodinæ in Damaſtio, ubi potentatum conſtituere Peryſadies,
Parthini. quos Enchelios & Seſaraſios nominant. Penes hos Lynciſtæ & Deuriopus & Tri-
Enchelij. politis, Pelagonia & Leordi & Limia & Eratyra, loca quidem hæc quõdam ſingu-
Seſaraſij. la, magna ualebant potentia, quorum imperium Cadmi nepotes & Hermione ad
Lynciſtæ. Enchelias tenuere, quæq; de illis fabuloſa nominantur, his in locis oſtendũtur. Ha-
Deuriopus. rum quidem nationũ regnũ nequaq̃ indigenæ capeſſebant, cæterum Lynciſtæ ſub
Tripolitis. Arrabæo fuere deducẽte à Bacchiadis originem. Huic nata eſt filia neptis Philippi
Pelagonia. Amynthæ filij mater, Euridices filij, Irrha uero filia. Epirotarum gẽs Molοſſi ſub
Leordi. Pyrrho Neoptolemo fuere, quem Achilles procreabat, & ſub eius ſucceſſoribus
Limia. Theſſalici ſanguinis. Alij uero ſub indigenarum gubernaculo regebantur. Poſtea
Eratyra. quibuſdam ſemper obtinentibus uictoribus res, ad Macedonum regnum tandem
Irrha. tota conuerſa eſt, paucis dũtaxat exceptis ſuper Ionio ſinu ſedẽtibus. Iamq; Lyn-
Molοſſi. ciſtum & Pelagoniam & Oreſtiadem & Aemiam ſuperioris Macedoniæ nomine
Pyrrhus. comprehendebant, eamq; poſteriores Eleutheram, id eſt liberam dicebant. Aliqui
Eleuthera. uero uniuerſam uſq; ad Corcyram Macedoniam appellant, eius rei rationem ſi-
Macedonia. mul aſſerentes, quod & tonſura & lingua & chlamyde alijſq; talibus utãtur pariter omnes. Pleriq; gemino ſermone loquũtur. Soluto aũt Macedonũ regno cuncta in
Romanorum ditionem conceſſere. Per has gentes Egnatia uia ex Dyrrachio &
Egnatia uia. Apollonia perducitur. At circa uiã Candauiæ lacus, ac paludes ad Lychniduntem
Candauia. extant, ubi copioſa piſcium habentur ſalſamentaria. Sunt & fluuij Ionium irrum-
Lychnidus.

pentes

Inachus. Ratous flu. Achelous flu. Euenus flu. Lycormas flu. Erigon flu. Tripolis. Azorus. Bryanium. Alalcomene. Stymbara. Cydriæ. Byrsæ. Eginium. Tymphæi. Ethicia. Tricca. Pœus. Pindus. Peneus. Io fluuius. Oxynea. Europus. Tamarus. Polianus.

pentes ſinum, & in auſtrum uergẽtes, Inachus, & Ratous, & Achelous, & Euenus, quem priores Lycormam uocitabant, ille quidem ſinum illabitur Ambracium, alter uero in Acheloum. Cæterum Achelous & Euenus in mare fluunt, ille quidẽ per Acarnaniam labẽs, hic uero per Aetoliã. Erigon autem multis acceptis amnibus ex Illyricis montibus, & à Lynciſtis & Brygibus & Deuriopis, aliíſq; compluribus in Axium irrumpit. In hiſce gentibus antiquis temporibus ciuitates extabãt, Tripolis, Pelagonia cognomine, cuius & Azorus erat. Superq; Erigone uniuerſæ ciuitates Deurioporum conſiſtebant, è quibus Bryanium & Alalcomene & Stymbara. Cæterum Cydriæ Byrſarũ, Eginium uero Tymphæorũ fuit, Ethiciæ confine atq; Triccæ. Propinqui uero iam & Macedoniæ, & Theſſaliæ ſunt ad montem Pœum & Pindum Aethices & Penei fontes, de quibus & Tymphæi & Theſſali, Pindi accolæ certant, iusq; ſibi uendicant, ſimul & uicina Ioni fluuio Oxynea ciuitas, quæ à Tripolitano diſtat Azoro ſtad. c. & xx. Propè adſunt & Alalcomene & Eginium & Europus & Ionis in Peneũ ingreſſio. Ea tempeſtate (ut dixi) licet aſpera & mõtibus plena Tamaro & Polyano, aliíſq; compluribus, egregie tamen populoſa Epirus tota erat & Illyricum, hoc uero tempore magna ex parte ſolitudo tenet, habitatur autem per pagos, ruderumq; reliquias. Dodoneum autem oraculum (quemadmodum & cætera) quodammodo derelictũ eſt. Illud uero (autore Ephoro, à Pelaſgis conſtructum fuit, nam Pelaſgi inter potẽtiſſimos Græciæ populos antiquiſſimi celebrantur. Quo circa poëta ita cecinit.

Hom. Ili. π. »

Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε πελασγικέ.

Dodonæum oraculum.

Dodonee rex Pelaſgice Iupiter. Heſiodusq;

Δωδώνιλω φηγόντε πελασγῶμ ἐσφάνομ ἤεμ.

Dodona inter quercus ſedes Pelaſgorũ extitit.

De Pelaſgis, cum Tyrrhenam gentem exponebamus, ſatis à nobis dictũ fuit. Circa Dodonam uero & templum habitãtes Barbaros extitiſſe, Homerus ipſe declarat ex eorum uiuendi norma, quos ſpurcipodas, & humi ſtabulantes appellat.

Helli. Selli. † κεῖσθαι.

Vtrum autem illos Hellos uocari oporteat, ſicuti Pindarus ait, an Sellos, quemadmodum penes Homerum † iacere ſuſpicantur, textus & ſcriptura nimirum ambigua confirmare non ſinit. Philochorus autem ait circũſtantem Dodone locũ, ſicut

Hellopia.

Euboëam Hellopiam uocari, etenim hoc pacto dicere teſtatur Heſiodum.

» ἔστι τις ἑλλοπίη πολυμήλου ἠδ' ἐυλείμωμ,
» ᾧθάδε Δωδώνη τις ἐπ' ἐσχατιῇ πεπόλισται.

Floribus Hellopia pratisq; decora niteſcit,
Cuius in extremis Dodone eſt condita campis.

Putant autẽ (ut inquit Apollodorus) à paludibus templo circunfuſis ita uocari. Poëtam quidẽ ipſos Hellos nominare exiſtimant, Hellas accipit Hellos eos q circa templũ ſunt. Adiecit & templo uicinũ amnem Selleentẽ nomine fluere, cũ dixit.

Ili. Β. στ. » τηλόθεμ ὀϛ ἐφύρης ποταμοῦ ἀπὸ σελλήεντος.

Is procul ex Ephyre Seleente actus ab amne.

Ephoras.

In Theſprotis autem Ephoras, ſed Helienſibus interius. Ibi enim fluuium Selleentem eſſe, in Theſprotis autem atque Moloſſis nullum. Cæterum quæ de quercu, & quæ de columbis fabulæ uulgantur, & alia huius generis, ſicut & de rebus Delph

Delphicis, partim poëtici magis ſermonis & ſtudij ſunt, partim huius de ſitu orbis tractatus propria. Itaque Dodona priſtinis ſeculis ſub Theſprotis erat, ſimiliter & mons Tomarus ſiue Tmarus, nã utroq; modo dicitur, cui ſubiectũ eſt oraculũ. Tragœdiarũ quoq; ſcriptores & Pindarus Dodonẽ Theſproticã appellauere, poſterior aũt ætas Moloſſorũ iuri attribuit. Vates aũt Iouis, quos poëta † ſpurcipodas & † terriſomnes appellat, à monte ipſo Tomaro Tomoros nuncupatos eſſe dicunt. Sic nõnulli in Odyſſea ſcribũt, quæ loquitur Amphilochus, qui conſilium procis exhibet, ne prius aduerſus Telemachum faciant impetum, q̃ Iouem perſcrutentur.

Dodona. Tomarus & Tmarus. Dodona Theſprotica. † ἀνιπόδους. † χαμαιεύνας. Tomori. Homeri locus Odyſſ. π. ubi legũtur Amphinomi, qui hæc uerba, nõ Amphilochi ut hic citat Strabo. Themiſtæ.

» ἦμ μὲν νῦ νηλὴ νίσωσι Διὸς μεγάλοιο τιμοῦροι,
» αὐτός τε κτανέω, τούς τε ἄλλους πάλιμ ἀνάξω,
» εἰ μέκ' ἀποτροπέωσι θεοὶ παύεσθ' ἄνωγα.

Fila Iouis magni ſic ducunt ordine parcæ,
Aut Tomori incutiam cædem per membra cruentam,
Aſt alios dare terga retro ſuper æquora cogam.
Sin deus auertat, requiem captare iubebo.

Melius enim eſſe Tomoros, quàm Themiſtas ſcribere. Nullo igitur pacto oracula Themiſtas à poëta dici, ſed conſilia & publicas inſtitutiones & legum ſanctiones, dici autem Tomoros conſtitutos ſuper Tmaro quaſi montis Tomari ad templum cuſtodes. Sanè Iuniores Tomoros dicunt, ſimpliciusq; Homero capiendũ putãtes oracula abuſiue & cõſilia, ipſa diuinationis imperia & cõſultationes, ipſaq; uaticinia, quẽadmodũ decreta, quale & illud eſt

Odyſſ. ξ. Apud Homerũ legitur ἀκούσῃ nõ ἀκοῦσαι ut uidetur legiſſe interpres.

» ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλῇ ἐπακοῦσαι.

Et hoc ex quercu alticonia, Iouis conſiliũ hauſiſſe.

Ab ipſo aũt primordio mortales fuerant præſagia præcinẽtes, ſub quibus & uaticinandi miniſtri inſtituti erãt, & hoc forſitan poëta ipſe declarat de iſs quos Hypophetas uocabãt, quibus prophetæ imperabant. Poſteriore inde tempore tris deſignarant anicu las, poſtquam & Ioui Dione eiuſdem templi comes dicata eſt. Suidas in rebus Theſſalicis fabuloſa multa tradit, ad gratiam loquutus, illinc̃q; translatum fuiſſe templum inquit, è Scotuſa Theſſaliæ. Eſt enim Scotuſa urbs Theſſaliæ Pelaſgicæ.

Hypophetæ. Prophetæ. Suidas. Scotuſa.

Concomitatæ enim plurimæ ſunt fœminæ,
quarũ è ſtirpe
prognatæ ſunt, quæ hac tempeſtate prophetides diuinandi officiũ gerunt.
Quo ex facto Pelaſgicum uocari Iouem inſueuiſſe, Cineas autẽ longe maiores fabulas contexit.

Prophetides. Pelaſgicus Iuppiter.

LIBRI SEPTIMI FINIS.

ARGVMENTVM OCTAVI LIBRI.

IN octauo continetur pars Europæ, in qua reliquum dicitur de Macedonia, tota etiam exponitur Græcia, in qua pertractanda diutius immoratur, propter multam rerum nobilitatem & locorum, & neglecta & indiscreta penes historicos atq; poëtas diligenter aperteq; describit, uti sint eius regionis urbes, ab Homero tam in nauiũ dinumeratione, quàm per totã poësin, aliis multis in locis cõmemorata.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER OCTAVVS.

POstquam peragratis occiduis Europæ regionibus quæ interno & externo mari continentur, Barbaras etiam eius nationes, usque Tanain uniuersas circuiuimus, & Græciæ partem non magnã cum Macedonia, nunc Græciæ descriptionem reliquã absoluemus atque reddemus. Eam Homerus quidem prior, dehinc alij complures tractauere. Quidam peculiariter uel portus, uel nauigationes, uel circuitiones terrestres, uel tale aliquid descripserũt, in quibus & Græcanicæ partes continentur. Quidam uero in cõmuni historiarũ conscriptione seorsum littoralium locorũ demonstrationem literis ostenderunt, quemadmodũ Ephorus egit atq; Polybius. Aliqui autem ad naturæ locum etiam mathematica quædam assumpserunt huius generis, sicuti Posidonius & Hipparchus. Cum igitur res aliorum recte iudicatæ sint, Homeri dicta censoris animaduersionem postulant, atq; indigent, cum poëticũ in morem dicat nec huius ætatis loca, sed & illa peruetusta, de quibus permulta obscurauit ætas. Pro uiribus igitur enitendum, sumpto ubi desiuimus exordio.

Nostra uero ab occasu, ac septentrione ad Epiroticas gentes, ac Illyricas finiebatur oratio, ab ortu autem ad Macedoniæ populos usq; Byzantium. Post Epiroticas gentes itaq; ac Illyricas Græcorum Acarnanes sunt & Aetoli & Locri cognomine Ozolæ, secũdum istos Phocenses & Bœotij. His autem obiecto pelago medio Peloponnesus cõtra respondet, quæ intra mediũ, sinum Corinthiacum accipit, illi quidem formam exhibens, & ab illo uicissim formam capiens. Post Macedoniam uero

Acarnanes. *Aetholi.* *Locri Ozolæ.* *Peloponnesus.*

uero Thessala natio est usq; ad Maleos & alios tam intra isthmum quàm extra, præter quos permultæ gentes fuere. Supra quidem tot sunt quot linguarum Græciẽsium differentiæ nobis perceptæ sunt. Istas ipsas cum quatuor esse constet, Ionicã eandem quam priscam illã Atticam asserimus, eius enim ætatis Attici Iones uocabantur. Et ab eis Iones illi profecti sunt, qui in Asiam colonias deduxerunt, eam qua nunc loquuntur linguam usurpantes Ionicam, Doricam uero eam esse quam Aeolicam. Omnes enim extra isthmum habitantes, exceptis Athenienſibus & Megarensibus & Parnassi accolis Dorienſibus, hoc etiam tempore Aeolici nuncupantur. Cumq; Dorienses pauci forent, agrumq; durum incolerent, impermixtam perdurasse linguam, aliosq; mores, uerisimile fit, ut in externos non sint coniuncti ipsi, quondam genere pares. Hoc idem Athenienſibus obtigit qui tenuẽ admodum tellurem asperumq; habitent agrum, quam ob causam nullis afflictos populationibus & Aborigines existimatos esse, testis est Thucydides, cum eandem omni tempore terram possiderẽt, à nullo prorsus eiecti, nempe cuius cupiditate uendicandæ nemo teneretur. Hoc idem alterandæ linguæ gentisq; permutandæ causam extitisse crediderim, licet ipsorũ pauci forent. Hoc mõ cum Aeolicorũ exterius isthmũ inualesceret multitudo, & qui interius pridem fuerant, Aeolica gens erat. Postea cũ Iones ex Attica littus occupassent & Dorienses Heraclide reduxissent, q Megara condiderunt in unum commixti sunt, multa quoq; in Peloponneso ab illis ædificata sunt oppida. Rursum Achæi Aeolica natio Ionas expulerunt. Vnde in Peloponneso gentes duæ restitere, Aeolica uidelicet ac Dorica, quicunq; sanè minus sese cũ Dorienſibus implicuerunt, uti Arcadibus & Eleis obtigit. Cum montani quidam omnino forent in sortem nequaquàm excidentes, quidãq; Olympio Ioui dicati cen ferentur, per se diutinam pacem egerunt, cum alioquin Aeolici generis essent & ad reducendos Heraclidas unà cum Oxylo militiam subijssent. Quicunq; igitur tales sunt, Aeolico sermone utebantur. Alij uero mixtam ex ambobus habuere linguam, hi minus, hi amplius æolicis utentes uerbis. Fermeq; nũc etiã ciuitates alio & alio loquũtur modo, sed omnes Dorice fari uidentur propter aduenientẽ potentiã. Hæ quidem Græcorum nationes hunc in modum (ut forma quadam explanẽtur) distinctione terminatæ sunt. Repetentes igitur iam quõ quoque ordine faciendũ est, dicere incipiamus. Ephorus quidem Græciæ principium ab occiduis partibus Acarnaniam dicit esse, hanc enim Epiroticis finitimam esse populis. Nam sicut iste mari pro mensura utens, hinc facit exordium, ut ad locorum descriptiones mare tanquàm ducem esse iudicet, cum alio liceat pacto à Macedonum atq; Thessalorum terra initium Græciæ demonstrare, sic & nobis locorum naturã sectantibus, consiliarium mare facere conuenit. Illud autem è Siculo freto incidens, hinc quidẽ ad Corinthiacum refunditur sinum, hinc magnam efficit peninsulam, ideſt cherronesum, ipsam uidelicet Peloponnesum, quæ angusto includitur isthmo. Duo aũt hæc maxima sunt Græciæ cõfinia interiora isthmi & exteriora portarũ, ideſt Thermopylarum, quoad Peneus erũpat, hoc autem est ad Thessaliam pertinens, quanquam sit ferè maius & illustrius, quod intra isthmum continetur, & totius Græciæ arcem Peloponnesum esse constet. Nam præter habitantium in ea gentium nobilitatem atq; potentiam, ipse locorum situs principatum designat & imperium.

Thessalia.
Linguarũ differentiæ apud Græcos.
Attici.
Iones.
Aeolici.
Dorienses.
Athenienses αὐτόχθονες.
Megarorũ cõditor.
Græciæ situs.
Peloponnesus.

Multi enim ſinus inſunt & promontoria, multæ inſignes etiam & permagnæ cherroneſi in ipſa locorum uarietate, cum altera alteram ſucceſſione quadam excipiat. Extat autem inter cherroneſos prima, Pelopõneſus iſthmo. xl. ſtadiorũ incluſa. Secunda eſt quæ hãc amplectitur cuius iſthmus eſt ex omnibus Megarẽſibus ad Niſeã Megarenſiũ emporiũ ſupra centũ & xx. ſtadia à mari ad mare. Tertia uero eſt, quæ & hanc amplectitur, cuius iſthmus eſt ab ſeceſſu circa Criſæum ſinũ uſq; ad Thermopylas quidem, quæ linea per rectum intelligitur ad quingenta. viij. ſtad. quæ totam intus aſſumit Boëtiam, Phocidem uero & Locros cognomẽto Epicnemidios ex obliquo ſecat. Quarta quæ ab Ambracio ſinu per Oetã montem agrũq; Trachinium in ſinum Maliacũ, iſthmum habens atq; Termopylas ad ſtad. dccc. Alius tandem ex eodem ſinu Ambracio eſt ſupra mille per Theſſaliam, ac Macedoniam ad intimum Thermæum pertinens receſſum. Ea uero cherroneſorum ſucceſſio quendam non ſanè ſpernendum eloqui uidetur ordinem. Cæterum à minima quidem, uerum illuſtriſſima ſumendum eſt exordium. Eſt igitur Peloponneſi forma platani folio ſimillima, longitudine ac latitudine fermè par ab occaſu in ortum, ſtad. mille, &. cccc. Hæc autẽ eſt è Chelonata per Olympiam agrumq; Megalopolitanum ad iſthmũ. Illa uero ab auſtro in Septentrionem eſt è Malea per Arcadiam ad Aegeũ. Perimetros † uero ambitus omiſſis ſinibus ſtad. eſt iiij. miliũ, ut Polybio placet, Artemidorus. cccc. ſuper addit, quod ſi ſinus omneis metieris, plus quàm. dc. &. y. milium comperies. At iſthmus ipſe per traiectum, quã è mari in alterum mare nauigia tranſuehũtur ſtad. eſt. xl. ut ſupra diximus. Huius autẽ cherroneſi latus in occaſum proſpectans, Elienſes & Meſſenij tenent, quos pelagus Siculum alluit. Aſſumunt autẽ utrinq; littus, Elei ſanè in ſeptentrionem uergẽtes & Corinthiaci ſinus initium uſq; ad Araxi promontorium, ad quod contra ſunt mediante freto Acarnania &, è regione iacẽtes inſulæ Zacynthus & Cephalenia, & Ithaca & Echinades, quarum è numero eſt & Dulichium. Maior Meſſeniæ pars ad auſtrum Libycumq; pelagus panditur uſq; ad Thyridas, ideſt, feneſtras, ſic enim appellant, propè Tænarum. Deinceps autẽ poſt ſinum Sycionia terminatur ora. Ex hoc loco Sycion & Corinthus excipit uſq; ad iſthmũ. Ad ſecundum Meſſeniã plagam Laconica terra eſt & Argiua, & hæcipſa uſq; ad iſthmũ. Hoc in loco ſinus extãt aliqui Meſſenius & Laconicus, tertius Argolicus, quartus Hermionicus & Saronicus, quem nonnulli Salaminiacũ uocant, quorum aliquos Libycum, aliquos Creticum pelagus implet, atq; Myrtoũ. Quidam & Saronicum tranſitũ pelagus nominant. Media uero intereſt cunctis imminens Arcadia, cæteriſq; uicina populis. Verum Corinthiacus ſinus ab Eueni eruptionbus capit initiũ. Aliqui ab Acheloi exitu, qui Acarnanes, Aetolòsq; ſeparat & Araxos. Hanc enim in partem mini me cõtemnendam accumulationem utrinq; inuicem ripæ capiunt. Amplius inde progreſſæ ad Rhium & Antirrhium penitus cõfluunt, mediã aquarum latitudinẽ, ideſt, porthmum ad ſtad. v. relinquentes. Eſt autem Rhium in Achiuorum ſolum protenſum longius promontoriũ in falcis figurã interius curuatũ, unde & Drepanum, ideſt, falcẽ appellãt. Iacet autẽ inter Patras & Aegiũ, Neptuni templũ habẽs. At enim Antirrhiũ in Aetolorũ Locrorũq; finibus locatum eſt. Id aũt Molycriũ uocant. Poſtea hinc denuo maritima pauliſper utraq; ex parte ora expãditur, in Criſæum

Cherroneſi præcipuæ.
Epicnemidij Locri.
Octa.
Trachinius ager.
Peloponneſi forma.
† ἡ δὲ περίμετρος. i. circuitus.
Elienſes.
Meſſenij.
Zacynthus.
Cephalenia.
Ithaca.
Echinades.
Dulichium.
Thyrides.
Sycion.
Corinthus.
Laconica, Argiua terra.
Hermionicus ſinus.
Saronicus ſin.
Salaminiacus ſinus.
Arcadia.
Achelous flu.
Araxi.
Rhium.
Antirrhium.
Drepanum.
Patræ.
Molycrium.
Criſæus ſinus

ſæum quidem procedens ſinum, hic finẽ facit occiduis Bœotiæ & Megarorũ clauſa terminis. Cæterũ Corinthiacus ſinus ab Eueno uſq; Araxum amnẽ, ſuũ circuitũ habet ſtad. duũ miliũ. cc. &. xxx. Ab Acheloo uero centenis augetur ſtad. Ab Acheloo ſanè ad Euenũ, Acarnanes tenẽt. Dehinc ad Antirrhium Aetoli iſthmo tenus. Quod reſtat, Pphocenſium & Bœotiorũ & tractus Megarenſis, mil. c. & duo. D. xx. ſtad. eſt. Mare autẽ ab Antirrhio aduſq; iſthmum, Alcyonium uocatur, Criſſæi ſinus portio, ab iſthmo ad Araxum ſtad. xxx. ſupra diſtans. Vt ergo ſic † figura dixerim, Pelopõneſi talis tãtusq; ſinus eſt, & telluris aquis appoſitæ ſinu tenus, & inter ambos ſinus iacens talis. Dehinc ſigillatim cuncta explicabimus, ab Eleis finibus facto primordio. Hoc quidem tempore, totum inter Achiuos & Meſſenios littus, Eleam oram nominant extenſum in mediterraneã Arcadiæ, protenſumq; ad Pholoën & Azanas atq; Parrhaſios. Hoc autem antiquitus in plurimas ditiones partitũ erat, poſtea in duas tantum, Epeorum ſcilicet, & Neſtoris Nelei filij, quomodo & Homerus poſteris prodidit. Hãc urbem quidẽ Epeorũ nominatim dicens, hãc uero

» παρὰ λισσὰν Πύλον, ideſt ad Elida diam, ubi imperant Epei, Neſtoreãq; Pylum per quã Alpheum labi memorat.

» ἀλφειὸν, ὅς τ' εὐρὺ ῥέει πυλίων ἀνὰ γαῖαν. *Iliad. λ.*

Alpheus Pylios late perlabitur agros.

Sanè Pylon ipſe poëta nouit oppidum.

» οἵ τε Πύλον ναιῆσαν ἐυκτίμενον πτολίεθρον ἴξον.

Qui coluere Pylon formoſis mœnibus urbem. Regis Nelei.

Alpheus autem amnis neq; per illam urbem neq; penes ipſam fluit, uerum præterlabitur alter, quẽ alij Pamiſum, alij Amathũ uocant, à cuius nomine Pylos ipſa Amathoëſa uidetur appellata. Per agrũ uero Eleũ Alpheus amnis perlabitur. Elis ueroquæ hac tẽpeſtate oppidũ eſt, Homeri ætate nondũ muris cincta erat, uerũ ager ipſe per pagos habitabatur. Curuam autem Elidẽ, quia ei ſic obtigit, appellabant. Nam maxima eius pars talis extitit & fertilitate præſtans. Verum poſterius ſecundum bella Perſica, cum multi in unum populi cõueniſſent, eam quæ hoc tẽpore cernitur, Elim ciuitatẽ cõdidere. Sic & reliquis fermè Pelopõneſi locis præter paucos euenit, quos ipſe poëta colligit, nõ ille quidẽ urbes ſed oras nominans, cũ unaquæque populorum cõuentus maiores haberet, è quibus nobiliores denicq; ciuitates habitatæ fuere, ſicuti de Arcadia factũ eſt. Mantineam quidem populis. v. habitandã Argiui tradidere. Tegæã uero. viij. Totidẽ Heroë colendã tradidit Cleombrotus, & Cleonimus. Eodẽ modo Aegiũ ſeptẽ uel octo populis in ciuitatis formam redegere. Patras. vij. Dymã. viij. Sic & Elis ex circuncirca tenentibus pagis, habitũ ciuitatis accepit. Per eam autẽ fluit Menæus amnis propter ipſius gymnaſiũ. Hoc qdẽ multis poſt annis Elei factitarunt, cũ è locis Neſtori ſubditis, multitudo tranſmigraret. Hæc autem fuere Piſſa, cuius pars Olympia eſt, & Triphylia & Cauconia. Triphylij uero ideo uocati ſunt, quia illis obuenit, ut tria illos phyla, ideſt, nationes cõderẽt in unũ cõgregatæ, principio quidẽ Epeorũ, deinde Minyarũ, q accolæ ſuperacceſſerũt, & poſtremo Eleorũ, qui uictores loci cõpotes extiterũ. Sunt q pro Minyis Arcades dicant, qui pro loci uendicatiõe ſæpenumero bellica ſubiere certamina, unde & eadẽ Pylos Arcadica, & Triphyliaca nũcupata eſt. Verũ enimuero Homerus

Corinthiacus ſinus.
Araxus.
Acarnanes.
Aetoli.
Alcyonium mare.
† ὡς τύπῳ εἰπεῖν. ut in ſumma dicam, fortaſſe rectius uerteris.
Elea ora.
Epei.
Alpheus.
Odyſſ. γ.
Pylos.
Amathoëſa pylos quare dicta.
Neleus.
Pamiſus.
Amathus.
Elis.
Mantinea.
Tegæa.
Heroë.
Aegium.
Dyma.
Menius flu.
Piſſa.
Olympia.
Triphylia.
Cauconia.
Minyæ.
Pylos.

merus totam hanc plagam, tenus Messena, eodem quo ciuitatem nomine Pylon uocat. Quod autẽ & Elis curua, & subdita Nestori loca, terminis dispartita fuerint ipse nauium catalogus indicat, per ducum & pagorum nomina. Quod quidem dixerim, & moderna, & Homerica scripta conferens. Hæc enim cum illis inuicẽ examinanda sunt, propter opinionem poëtæ, nostrámque communicationem, cum existimet unusquisq; præsentẽ recte se habere rerum propositarum tractationẽ, cũ nullum incidat contrarium ad eos sermones, qui ijsdem de rebus tantopere crediti fuerint. Igitur ea quæ in præsentiarum extãt exponenda sunt, & poëtæ dicta, quantum attinet adijcientes, consideranda. Est quoddam Elidis promontorium, in Boreã spectãs, Araxus nomine ab Dyma ciuitate Achaica, stad. lx. distans. Hoc Elei littoris initium ponimus, at secundum hoc in occasum progredientibus Cyllene Eleorum emporiũ est, habens ad extantem hac ætate ciuitatẽ, stad. c. &. xx. ascensum. Huius Cyllenes mentio est apud Homerum ita dicentem.

Araxus. *Dyma.* *Cyllene.*

Iliad. B. » κωπλώιορ ἄρχὸο ἐπειῶρ. *idest,* Epeorum Bœotiorũ Cyllenium ductorem.

Non enim ab Arcadiæ mõte, Epeorum ductorẽ ostẽdere debuit. Est enim uicus non exiguus Æsculapium habens Colotiopus, aspectu sanè mirandum simulacrũ ex ebore factũ. Post Cyllenem Chelonatas est promontorium signum ex tota Peloponneso maxime in occasum protensum, cui exiles quædam adiacent insulæ in cauæ Elidis & Pissæ terminis. Vnde in Cephaleniã è Cyllene nauigantibus stad. sunt. lxxx. Illàc Elisso siue Elissa flumen labitur in eis quos dixi terminis. In medio uero Chelonatæ ac Cyllenæ spatio Peneus effunditur, & alter quem Selleentẽ poëta nominat, è Pholoë elabitur. Super his Ephyra oppidum est, alterum à Thesprotico, & Thessalico, & Corinthio. Ciuitas quarta, in uia quæ Talassionẽ ducit, posita, ipsa eadẽ est Bœonoa, nam Oenoan sic appellare consuere illi proximam. Distat autem ab Elide stad. c. xx. ex ea dicta uidetur esse Tlepolemi mater, Herculis filij. Ibi enim magis militantis Herculis gesta florent.

Colotiopus ui cus. *Chelonatæ.* *Eliſſa flu.* *Peneus flu.* *Selleis.* *Ephyra.* *Talaſſio.* *Bœonoa.* *Oenoa.* *Tlepolemus.*

Iliad. B. » τὼ ἄγετ' ἐξ ἐφύρης ποταμοῦ ἀπὸ σελλήεντος.

Quam ex Ephyra duxit à flumine Selleente.

Ad illas uero iã dictas nullis propinquus est fluuius Selleis. Et de Megete,

Iliad. o. » τόν ποτε φυλεύς
» ἤγαγεν ἐξ ἐφύρης ποταμοῦ ἀπὸ σελλήεντος.

Quem olim Phyleus ab Ephyra duxit à flumine Seleente, à qua & letalia sunt uenena, ad Ephyrã nãq; profectũ inquit Vlyssem, toxicũ mortiferũ quæritãtẽ. Et de Telemacho procatores. Siue ad Ephyrã terrã pinguẽ proficisci uelit, ut inde uenena feralia deferat. Nestor enim in cõmemoratione belli contra Epeos gesti, Augei filiam Epeorum regis ueneficam introducit. Primus inquit solũ bellatorẽ inuasi, q; Augei gener erat, natu autem maiorem filiam habebat.

Augeus rex.

Iliad. λ. » ἣ τόσα φάρμακα ἤδη ὅσα γρέφε ἐυρεῖα χθών.

Cognita cui fuerant, quot nutrit terra uenena.

Est & Sicyoni propinquus Selleis fluuius, & ei uicinus pagus Ephyra, & in Agrea Aetholiæ uicus Ephyra, à qua Ephyri dicti. Et ad Perrhæbos in Macedonia, & Crãnonij, & Thesprotici, & Cithyrei, ab antiqua Ephyra, Appolodorus instruit, quonã pacto poëta cognomenta restringere soleat, qualiter de Orchomeno, Arcadicũ quidem

Selleis. *Ephyra pagus.* *Agrea.* *Perrhæbi.* *Crannonij.* *Theſprotici.* *Cithyrei.*

dem ouibus refertũ appellans. Bœotiũ uero Minyeũ, & Sandõ Threiciam cõiungit inter Samũ & Imbrũ, ut ab Ionica separet, sic & Ephyrã Thesproticã distrahit proculdubijs ciẽs uel fluuiũ Selleentẽ. Hæc quidẽ Scepsij Demetrij dictis minime consonant, à quo plurima transfert. Nã ille Selleentẽ in Thesprotis flumẽ esse negat, sed in Eleis ad Ephyrã, ut ante diximus. Hoc uero quod inquit, cõsiderationis indiget, & de Oechalia, cũ dicat, non unam esse, unam Euryti ciuitatem Oechalij esse, manifestum igitur Thessalicam dici, de qua dicit,

Oechalia.

» οἵ τ' ἔχον Οἰχαλίην πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

Oechaliam q; tenent Euryti principis urbem.

Eurytus.

Quæ igitur ea est, de qua cõmotũ Thamyrin, obuiæ arguto musæ destituere canoræ. Nãq; ait ex Oechalia ab Oechalesio Euryto uenientẽ. Quod si Thessalica fuit, iterũ nõ bene Scepsius Arcadiã quampiã dicens, quã nũc Ardaniã uocant. Sin uero iste bene, & Euryti ciuitas Arcadica dicta fuit, eo modo non solũ una erat, cum unam ille asserat, cæterũ inter Menei & Selleentis egressiones Pylos ad Scolĩ mõtem colebatur. Hæc uero nõ quidẽ Nestorea, sed altera quædã Alpheo propinqua, cuius nihil est cõmune ad illã quæ Pamisso siue Amatho adiacet. Quidã uiolẽtius affirmã, Nestoris gloriã, & generis claritatẽ uẽdicãtes. Tres enim Pyli scriptis prodũtur in pelopõneso, unde & illud dicitur. » ἐσὶ πύλος πρὸ Πύλοιο πύλος γεμάω δὲ μ' ἄλλος

Thamyris. *Ardania.* *Meneus.* *Pylos.* *Scolius.* *Pyli tres.*

Est Pylos ante Pylũ, alia etiã Pylos est. Et ab hac & à Lepræatica in Triphylia, & Pisea ora, Tertia Messenia ad Coryphasiũ. Omnes demonstrare nituntur, apud se Pylon esse, quæ ἠμαθόεσσα sit appellata. Et eam esse, quæ Nestoris patria uocatur. Multi & scriptores & poëtæ Nestoream esse aiunt, quæ ad usq; illorũ salua perdurat ætatẽ. Aliqui uero studiosiores Homeri sectatores, ipsius uersus imitantes, eã Nestoris Pylon esse asserunt, cuius per orã Alpheus elabitur. Elabitur autem per Pissam & Triphyliam. Nonnulli ex Elide caua, & hanc suæ Pylo, sibiq; propinquæ honorificentiã addidere. Insignesq; notas ostentãt, locũ uidelicet Geranũ, amnẽq; Gerontem & alium Gereniũ. Deinde ab hisce cognominibus Nestorẽ Gereniũ appellatũ esse suspicãtur. Hoc idẽ & Messenij factitarunt, & sanè probabilius facere uidẽtur. Notiorẽ enim esse aiunt Gerena sibi finitimã, urbemq; aliquando incolarum frequentia egregie habitatam. Talia sunt quæ circa Elidem cauam hac tempestate exist unt. Poëta uero, iiij. in partes regionem hanc diuidens, quatuor etiã duces memorans, obscurius edidit.

Alpheus. *Geranus.* *Gero flu.* *Gereniusflu.*

» οἱ δὲ ἄρα Βουπράσιόνδε καὶ Ἠλίδα δῖαν ἐνᾶιον,
» ὅσσον ἐφ' Ὑρμίνην καὶ Μύρσινον ἐσχατόωσαν,
» πέτρην τ' Ὠλενίην καὶ Ἀλήσιον οὖδας ἐέργει,
» τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν.

Iliad. B.

Bupraſijq; domos tenuere, ac Elidis almæ,
Et quantum Hyrmine, Myrsinos & ultima claudit,
Oleniæq; petræ, simul intus Alision ambit.
Quatuor hi ducibus suberant.

» δεκὰ δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
» νῆες ἕποντο θοαί. πολέες δ' ἐμβαῖνον ἐπειοί.

Ibidem.

Et quenq; sequuntur

Veloces biſquinq; rates comitantur Epei.

Cum enim ambos appellet Epeos, Bupraſios uidelicet & Eleos, non etiam Eleos uocet Bupraſios, quatuor in partes minime diuiſiſſe uidetur Eleã oram, ſed Epeorũ regionem, quam prius partiuit in duo. Neq; pars Elidis Bupraſium, ſed magis Epeorum exiſteret. Quod enim Epeos Bupraſios appellet, certum eſt, ſicut

» ὣς ὁπότε κρείοντ' ἀμαρυγκέα θάπτον ἐπειοί,

Amarynceus. Cum regem Amaryceum in Bupraſio humauerunt Epei.

Quandã uero Elidis plagam eſſe Bupraſiũ, & eodem habitari nomine, nunc manifeſtum eſt, cum & hæc Elidis pars exiſtat. Rurſus in unum annumerant Bupraſium, atq; Elidẽ, altã, diamq; uocitantes. Poſtea quaternas in particulas diuidentes ut commune iudicetur, ipſas & Bupraſio, & Elidi ſubditas faciunt. Fuit autem ut uidetur, Bupraſium locus Elidis, frequentibus habitatus inquilinis, non ſanè ignobilis, qui deletus eſt, loci tantum nunc uocabulum eſt in uia, quæ ex ea quæ nunc extat Elide ciuitate Dymam uerſus ducit. Penes Elidem autem Bupraſium excellentia quadam floruiſſe, ſicut & Epeos apud illos, ſuſpicari licet. Tempore autem poſteriore pro Epeis Elei uocitati ſunt, & Elidis portio Bupraſium fuerat. Et partẽ cum toto annumerare, poëtica figura, dicunt Homerum, ſicut illud,

Bupraſium. *Epei.* *Elei.* *Pars toto ãnumerata.*

Odyß. δ. » καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.

Per Græciam mediamq; Argos. Et illud.

Iliad. λ. » ἀμφ' Ἑλλάδα τε Φθίην τε.

Per Græciam Phthiamq;. &,

Indidem. » ἠῤῥῶτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί.

Curetes dimicabant & Aetholi. &,

Iliad. β. » οἱ δ' ἐκ Δουλιχίοιο, Ἐχινάων θ' ἱεράων.

Dulichium. Aetoli ex Dulichio Echinadibusq; ſacris. Nam dulichiũ una ex Echinadũ eſt, idẽ iuniores uſurpant, nam Hipponax,

» κυπρίων βέκος φαγὼν σὺν καὶ ἀμαθουσίων πυρῶν. Cypriis panẽ edentibus, Amathuſiisq; triticũ. Quoniã Amathuſij Cyprij ſunt. Alcman quoq;,

Amathuſij. » κύπρον ἱμερτὰν λιποῖσα καὶ πάφον περιῤῥύταν.

Paphus. Cyprum deſerens amabilem & Paphum fluctibus illiſam. & Aeſchylus.

» κύπρου πάφου τ' ἔχουσα πάντα κλῆρον.

Cypri Paphiq; ſortem habens omnem.

Quod ſi non Epeos dixit Bupraſios, nec aliarum rerum multa dicemus. Verũ hæc demonſtratio non eſt, quod non fuerit, ſed tantum quod non dixerit. Hecateus autẽ Mileſius alios Eleos, & alios Epeos eſſe perhibet. Herculi ſiquidem aduerſus Augeã militanti, ſotios expeditionis Epeos extitiſſe, eosq; cũ Hercule & Elin & Augeam deſtruxiſſe. Traditq; Dymam & Epeam & Acheam eſſe. Multa quidẽ ſcriptores antiqui poſteris prodidere, quæ in rerũ natura minime fuerunt, adeo propter fabuloſum ſcribendi genus mẽdacio fingendo fuerant educati. Quo euenit, ut eiſdẽ de rebus inter ſe minime cõcordent. Nimirũ à fide lõge nõ eſt, ſi quando Epei cum Eleis cõtrouerſias egerint, cũ alterius nationis eſſent, qui in unũ corpus unãq; in potentiã coierint, & communi quadã regnandi, & gubernãdarũ ciuitatũ forma uterentur, cuncta uſque Dymam ſuo ſubiecerant imperio. Nam poëta nullam

Augeas. *Dyma.*

Dymæ

Dymæ fecit mentionem. Haud abſonum eſt eo tempore Dymam Epeorum ditioni paruiſſe, poſtea uero Ionibus, aut etiam neq; illis ſubditos extitiſſe, ſed Achiuis potiusqui agrum eorũ poſſidebant. Quatuor autẽ particularũ, in quibus & Bupraſium continetur, ipſa quidem Hyrmina, & ipſa Myrſinus Eleæ regionis eſt, reliquas Piſæi iuris eſſe, pleriq; cenſent. Vrbs quædam exilis fuit Hyrmina, cuius ueſtigia nunc non extant. Verum propè Cyllenam mons eſt in mare protenſus, quem Horminam uel Hyrminam appellant. Myrſinus uero hodie Myrtuntium nominatur, ad mare pertinens, frequens habitatoribus uicus, in ea quæ è Dyma Elidem ducit uia, ab Elida ſtad. lxx. diſtans. Oleniam uero petram eã eſſe, coniectura quadam aſſequuntur, quam modo Scollin aiunt. Nanq; & locorum, & nominum mutatione facta, coniecturas proferri neceſſe eſt, cum ille in multis non admodum plane deſcribat. Eſt autem rupes ſaxoſa, Dymæis & Tritieis, Eleisq; communis, alteri Arcadico Lampeæ, ſic enim montem uocant, contigua, ab Elide centũ ac. xxx. ſtad. abſens, Tritia uero centum, æquales urbium Achiuarum. Aleſium eſt, quod nunc Aleſiæum uocant, locus ad Amphilochidem proximus, in qua omnibus mẽſibus accolæ forum cõgregant. Iacet autẽ in uia montana, qua ex Elide ad Olympiam commeatur. Prioribus autem ſeculis agri Piſæi ciuitas fuit, aliàs alio modo uariatis locorum terminis propter Imperatorum permutationes. Ipſum autẽ Aleſium, Aleſij etiam Colonam poëta uocat, cum inquit.

Hyrmina. *Myrſinus.* *Myrtuntium.* *Olenia petra.* *Scollis.* *Lampſa.* *Tritia.* *Aleſium.*

» ὀφρ' ἐπὶ Βουπρασίῳ πολυπύρῳ βήσαμεν ἵππους,

Iliad. λ. » ᾠένησί τ' Ὠλενίῃς καὶ Ἀλεσίῳ, ἔνθα κολώνη.

In Bupraſio fertili, & in Olenia petra inſcendimus equos,
Et in Aleſio, ubi Colona uocata eſt.

Tranſpoſitiue enim accipiendum eſt, perinde ac dicatur, & ubi Aleſij Colona uocata eſt. Quidam Aleſium flumen eſſe oſtendunt. Cæterum cum in Triphylia quidam Caucones nominentur, Meſſeniam in terram proſpectantes, cumq; Dyma Cauconia à pleriſque nuncupetur, & in agro Dymæo inter Dymam & Tritiam fluat amnis, quem Cauconem fœminino uocitent genere, de Cauconibus multi quærunt, nunquid duplices dicantur, quidam ad Triphyliam, quidam ad Dymam & Elin, & ad Cauconem eſſe. Hic autem in alterum irrũpit, qui Teutheas genere maſculino uocatur, cuius appellationis exigua quædam urbs inter Dymæ uicinas habitatur, niſi quod hæc adempta litera, s, ultima producta ſyllaba, fœminine pronunciantur, in qua ædes ſacra Nemidis Dianæ colitur. Verum Teutheas Acheloum penes Dymam fluentem intrat, quo nomine & Achelous per Acarnaniam labens & Epirum nominatur. Cæterum cum Heſiodus dicat.

Dyma. *Cauconia.* *Caucon flu.* *Teutheas flu.* *Teuthea opp.* *Achelous.*

» ᾤκεε δ' Ὠλενίλω πέτρλω ποταμὸν παρ' ὄχθας.

Oleniamq; petram coluit propè fluminis altas.

Et latas Peri ripas. Multi Pori litera permutata legunt, & quidem corrupte. De Cauconibus quæri dicit, nam in Odyſſea Pallas, Mentoris ſumens effigiẽ ſic Neſtorem alloquitur,

Perus. *Porus.*

» νῶϊ δ' ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ καύκωνας μεγαθύμους

Odyß. γ. » εἶμ', ἔθα χρεώς μοι ὀφείλεται οὔτε νέον γε,

» οὐδ' ὀλίγον, σὺ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ πόρε πῆμα φίλοιο

» πέμψομαι αὖθι φίφρῳ πεπαὶ ἰγεῖ.

Craſtina cum nobis aurora retexerit orbem
Magnanimos adeam Cauconas, ibi mihi grande
Debetur dudum argentum, quando aduenit hoſpes
Aedes iſte tuas, hunc curru mitte parato.

Adde etiam natũ comitẽ. Quo in ſermone ſignificari uidetur locus aliquis inter Epeos, quem Caucones inhabitent, nõ illi quidem qui in Triphylia, ſed qui uſq; Dymam forte latius porriguntur. Haud enim omittendum eſt, unde Dymam Cauconiam dici cõtingit, & unde fluuius appellatus eſt Caucon. Cum & ipſi Caucones, q̃nam exiſtãt, quæſtionẽ afferãt, ad quos Pallas ipſa, ad exigendũ argẽti debitũ, iuram ſeſe dicit. Nam niſi eos dici accipiamus, qui ad Lepræum in Triphylia ſunt, quo pacto probabilis ſit ſermo, prorſus ignoro. Quo circa nonnulli ſcribunt,

» ἐνθα χρῆόσμοι ὀφείλεται ἤλιδι δίῃ ὄυκ ὀλίγον.

Magnanimos adeo Cauconas, in Elide grande
Debetur dudum argentum. Quod clariorem habebit notiam, quando quidẽ Piſæam regionem atq; Triphyliam ordine ſitam luſtrauerimus, uſq; ad fines Meſſenios. Poſt Chelonatam, Piſæum littus adeſt, ingens ſanè in promontoriũ Phea nomine, fuit & oppidulum Pheas ad fluenta Iardani. Finitimus enim eſt & amnicus. Sunt qui Piſæi agri principium eſſe Pheam dicant, contra quam & inſula puſilla iaceat, & portus, unde ad Olympiam propiore à mari ſpatio ſtad. ſunt centum &. xx. Aliud mox promontorium longe prominens in occidentẽ, ſicut & Chelonatas, ab illo ad Cephaleniam centum &. xx. ſtad. interſunt. Dehinc erumpit Alpheus ab Chelonata diſtans ſtad. cc. lxxx. Ab Araxo autem. D. xly. ex eiſdem locis, quibus & Eurotas effluẽs. Vicus ipſe ex agro Megalopolitano, Aſia uocatur, duos uicinos interſe habens fontes, è quibus dicti effluunt amnes. Hi cum aliquot excurrerint ſtad. abſorpti à terra, rurſus emergunt. Inde unus Laconicam, alter Piſæam perducitur in oram. Eurotas quidẽ per Bleminatidem primo exoriens, præter Spartam labitur, & longam per uallem diſcurrens, paludem efficit, cuius poëta meminit. Demum inter Gythium, Spartes emporium & Acrææ, mare ingreditur. At Alpheus aſſumpto Celadõte & Erymantho & aliĳs ignobilibus fluuiĳs, per Phrixæum ac Piſæum & Triphylium delatus agrum, præter ipſam Olympiã, in Siculum excurrit pelagus, inter Pheam & Pitanem. Ad eius uero oſtiũ Dianæ Alpheoniæ lucus eſt, ab Olympia ſtad. lxxx. diſtans. Huic deæ in Olympia annuus conuentus celebratur, ſicut & Elaphiæ, ac Daphniæ, ideſt Ceruariæ, atq; Laureæ. Tota regio templorũ Dianæ, Veneri ac Nymphis dicatorũ pleniſſima eſt. Adſunt & luci, & florida uireta, propter abundãtes aquarũ fontes. Frequẽtes inter eundũ Mercurĳ ædes occurrũt. Littora uero Neptũnia ſacella paſſim oſtentant. In Alpheoniæ Dianæ tẽplo Cleanthis, & Aregontis picturæ uiſuntur, hominũ Corinthiorũ. Alterius quidẽ Troiæ captiuitas, & Mineruæ natalia, alterius eſt Dianæ, in cunis deportatio, opera laude plurima celebrata. Inde mõs eſt Triphyliæ Maciſtiã à Piſæo ſeparans agro. Poſtea flumẽ aliud Chalcis nomine & Cruni fons, & pagus Chalcis. Poſt quæ Samicum eſt, ubi ſacellum eſt Neptunni, maxima ueneratione cultum. Subeſt & lucus oleaſtro plenus, eius curam gerebant Maciſtĳ, qui & inducias annũciabant,

Caucones. *Lepræum.* *Ibidem.* *Piſæũ littus.* *Phea.* *Alpheus.* *Eurotas.* *Aſia uicus.* *Gythium.* *Celadon.* *Erymanthus.* *Pitanæ.* *Diana Alpheonia.* *Cleanthis picturæ.* *Aregontis picturæ.* *Maciſtia.* *Chalcis.* *Cruni.* *Samicum.*

ciabant, quas ἐκεχειρίας Samĳ uocitãt. Ei quidẽ ſacello cuncti tributa cõferunt Triphyliĳ. Secundum hæc ſacella Pylus mari ſuperincumbit, Triphyliaca & Lepræatica, quam ἠμαθόεντα poëta uocat, & Neſtoris patriã aſſerit, ſicut ex Homeri uerſibus ſuſpicari quis poteſt, ab amne qui ad aquilonem iuxta labitur, quem Amathum appellabant antea, hodie uero Mamaum, Arcadicumq; nominant, ut hinc Ematho enta uocabulum aſſumpſerit. Siue & hic Pamiſus dicatur, eadẽ appellatione, qua duo aliĳ in Meſſenia. Vrbis autem nominis ratio, & etymologia incerta eſt. Nam ἀμαθώδης, ideſt arenoſum eſſe, uel fluuium uel locum, mendacio dicitur. Palladis tẽplum Scillutiæ ad Scilluntẽ inter illuſtria numeratur, nõ longe ab Olympia penes Phelonem. Ad orientẽ uerſus propè Pylũ mons eſt cognomine Minthes nobilis, quam Plutonis pellicem extitiſſe tradunt fabulæ. Eam cum Proſerpina dolo circũueniſſet, in hortenſem mentam transformaſſe, quam pleriq; ἡδυοσμὸν uocant. Itaque iuxta montem Plutonis templum eſt, frequenter à Maciſtĳs adoratum. Super campum Pyliacum lucus eſt Cereris egregia fertilitate conſpicuus. Qui uero mari adiungitur, ad illud porrigitur interuallum, quod inter Samicum, & amnẽ Nedan eſt, qui quidem fabuloſus & tenuis efficitur mari proximus, ut dubitare ex hoc debeat nemo, Ematho ĩntem ideſt fabuloſam appellari Pylũ. Finitima Pylo ad Aquilonem exilia fuere caſtella duo, Thriphylica Hypana, atq; Ctypanſa, è quibus unũ Elidis adiudicatum eſt accolis, alterum pro more manſit. Duo quoq; prope fluunt amnes Dalion & Acheron, Alpheum intrantes. Acheronti propter inferni propri etatem inditum eſt uocabulum, quoniam ea in ore Cereris & Proſerpinæ, ac Plutonis templa magno in honore ſunt, fortaſſe propter loci controuerſias, uti Scepſius inquit Demetrius. Nam cum egregios edat fructus, rubiginem frugibus, ac iuncũ ac tribulos producit Triphylia. Quapropter pro magna regionis fertilitate, & frequentes gigni ſterilitates euenit. Ad Auſtrum autem Pylus habet Lepræum, fuit & hæc maritima ciuitas in ſtadĳs quadraginta. Inter Lepræum & Amniũ Neptunni Samĳ ſacellum eſt ſtad. centum utrinq; diſtans. Hoc illud eſt phanum, in quo Poëta dixit, Telemachum Pylios oſtendiſſe, dum ſacrificio darent operam.

» οἱ δὲ πύλον ἠλῆεντ' ἐυκτίμενον πτολιέθρον ἵξον,
» καί ῥ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον
» ταύρους παμμέλανας ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.

Odyß. γ.

Deuenere Pylum Nelei turribus altam,
Hic maris ad ripam ſolennia ſacra ferebant,
Mactabantq; nigros Neptunno ad littora tauros.

Ipſi Poëtæ & quæ non ſunt, fingere ſuppetit, uerum cum poteſt & ĳs quæ ſunt, ſalua narratiõe uerſus adaptat. Alioquin abſtinere, ad ſe magis attinebat. Agrũ ſelicẽ Tegeatæ poſſidebãt, q̃bus uicini fuerãt Cypariſſĳ. Horũ uero amborũ regio Cauconibus ſubdita erat, ſimul & Maciſtorũ ager quẽ nõnulli Plataniſtuntẽ uocãt, eodẽ nomine ager & oppidũ. In terra autẽ Lepræa monumentũ Cauconis extare ferunt, ſiue uetuſti cuiuſdam cõditoris, ſiue alterius de gente nominati. Plurima quidẽ de Cauconibus memorãtur. Nã & Arcadica uulgatur natio, ſicut & Pelaſgica, & alio quin errabunda, ſicut & illa. Scribit enim poëta, & Troianis auxiliares ſocios adueniſſe, Vnde uero uenerint, nihil ſanè prodidit, reor autem è Paphlagonia.

Lepræum. *Amnius.* *Tegeatæ.* *Cypariſſĳ.* *Plataniſtus.* *Caucon.* *Caucones.*

Illic

Pylus ἠμαθόεις. *Amathus flu.* *Mamaus.* *Pamiſus flu.* *Scillus.* *Phelo.* *Minthes mõs.* *Hedyoſmos.* *Nedas flu.* *ἠμαθόεις Pylus.* *Hypana.* *Ctypanſa.* *Dalion flu.* *Acheron flu.*

Mariandyni. Illic enim quidam Cauconiȝ nominantur, Mariandynis finitimi, cũ & ipſi Paphlagones exiſtant. De illis erit à nobis memoria facienda, cum eum ad locum deſcriptio ipſa conſiſtet. Nunc autẽ de Cauconibus qui Triphyliam habitant, ſcribendũ etiam hoc eſt. Quidam enim totum Elidis tractum à Meſſenia uſq; Dymam, appellauere Cauconiam. Antimachus quidẽ, Epeos, Cauconas uniuerſos appellat. Aliqui uero nequaquàm eos cuncta tenuiſſe, aſſerunt, uerum bifariã diuiſos habitaſſe. Alios quidem ad Meſſeniam terram, propè Triphyliam, alios iuxta Dymam ad tractum Bupraſium, Elinq; curuam. Ariſtoteles uero maxime eos hoc in loco ſitos agnouit. Itaque dictis ab Homero magis, extrema cõcordat ſententia, & quæſtio ipſa prior ſolutionem accipit, Neſtor enim Triphyliacam incolit Pylum. Hæc aũt ſunt ad auſtrum Orientemq; ſpectantia, ad Meſſenium tractum Laconicumq; pertinentia, quæ illius quidẽ iuris ſunt, tenẽt uero Cauones. Adeo ut è Pylo Lacedæmonem petentibus, per Cauconas iter facere neceſſe ſit. Samiȝ uero Neptunni ſacellum, & uicinus illi portus, quem ſubijt Telemachus, ad occaſum uergit, & arctõ. Quod ſi hac in ora duntaxat Cauones habitant, quonam modo Poëtæ ſaluus eſt ſermo? In Odyſſea nanq; Neſtori Minerua mandat, ut Telemachum unà cum filio Lacedæmonem mittat in curru, ad partes quæ in orientẽ ſpectant. Ipſa uero naui ſeſe ituram in occaſum & in naui pernoctaturam, & deinde redituram, & aurora luceſcente ad magnanimos Cauconas curſum habituram, ad debitum ſibi argentum redimendum, rurſum uero uenturam. quiſnam igitur modus iſte? Licebat enim ſic Neſtori ad eam uerba facere, Cauones penes me ſunt, & inter eundũ Lacedæmona, eam ob rem cur comes Telemacho eſſe abnuis? ſed retro uiam flectis? Erat etiam proprium ad exactionem debiti & quidem ingentis, ituro præſertim ad mortales Neſtoris ditioni ſubditos, aliquid ab illo opis implorare. Si quid ingratũ (ut mos eſt) illi de pactis referretur, quod minime peractũ eſt. Si ergo hac in parte tãtum Cauones habitarent, abſurda hæc omnia prouenirent. Verum cum diuiſi quidam ad Dymæ, atque Elidis loca ſint, illuc ſuum tenere curſum, Minerua diceret. Et nec ipſa nauis ingreſſio, nec comitatus abruptio, aliquid in uiam contrariũ demonſtrans haberet. Pariter etiam nata de Pylo dubitatio conueniens aſſequeretur iudicium, cum paulo ulterius in loci deſcriptione uſq; Pylum Meſſeniam progrederetur. Nonnulli etiam Paronatæ dicebantur in Triphylia eſſe, montana circa Lepræum tenentes, & Maciſtum, ad mare uſq; peruenientia, iuxta Neptuni Samiacum ſacellum. Sub his duo ſunt ad littus antra, unum Nympharum Anigriadũ, in altero monſtrantur facta de Atlantidibus, & Dardani procreatione. Hic etiam ſunt Alpes Ionia, & Eurychidia. Samicum igitur arcis munimem eſt, quæ prius Samos appellabatur ciuitas, propter altitudinem, cum Samos cacumina uocitarent. Forte & hæc urbis Arenes fuerat arx, cuius in nauium catalago recordationem Poëta fecit.

Cauconia.

Neſtoris Pylos.

Samij Neptuni ſacellum.

Paronatæ.

Antrum Nympharum et Atlantidis.

Anigriades Nymphæ.

Alpis Ionia.

Eurychidia alpis.

Iliad. β. « οἱ δὲ πύλον ἐνέμοντο ἠγὴ ἀρήνῳ ἐρατεινῷ.

Samicum.

Sami quid.

Samus opp.

Arene.

Hi coluere Pylon, & amandi collis Arenam.

Nuſquàm enim aperte reperientes, hac in parte maxime Arenam ſitã eſſe, cõiectura aſſequuntur ubi adiacens Aniger amnis, qui antea Minyeius appellabatur, nõ paruum dat documentum. Poëta enim inquit.

Aniger.

Minyeius flu.

« ἔστ' Ἀῆτις πόταμος μινυήϊος εἰς ἅλα βάλλων, *Iliad. λ.*

« ἐγχύθεν ἀχαΐνης.

Eſt fluuius pelagi Minyeius rumpit in undas,
Arenam penes.

Apud Antrum enim fons Nympharum Anigriadum extat, ex quo ſuppoſitum propè ſolum & paluſtre, & exhalationes fundens efficitur. Excipit autem plurimã aquarum partem Aniger, profundus quidẽ, ſeſé que adeo ſupinans, ut ſtagnet. Locus autem cum arenoſus ſit, è ſtad. uiginti profundum littus exhibet, piſcesq; ad ueſcendum ineptos efficit. Quidam è fabula cauſam enarrant, cum Centauri quidam ſaucij hoc in loco è uulneribus, Hydræ uirus eluiſſent. Alij tradunt Melampodem, ut Prætidas purgaret ab inſania, his expiationis aquis uſum eſſe. Ex his irrigatio maculas albas, & impetigines ſanat. Qua ex cauſa Alpheum cum alphos, id eſt maculas curet, nomen ſortitum eſſe, literis proditum eſt. Poſtquàm igitur antri reſupinatio, & maris refractiones manendi magis, quàm effluẽdi cauſam aquis tribuerunt, Minyeium amnẽ prioribus nominatum fuiſſe, perhibẽt, poſtea quoſdam uocabulum peruertiſſe, & pro Minyeio Minterium uſurpaſſe. Habet autem ueritas, & etymologia cauſas alias, ut Minyæ cũ Neſtoris matre Chloride, ex Orchomeno Minyeo uenerint, qui ex Argonautis procreati, è Lemno expulſi Lacedæmonẽ cõfugerunt. Ex ea deinde ſeſe in Triphyliã recipientes circa Arenã oppidũ, domicilia cõſtruxerũt, ea in ora quã nunc Hypæſiã dicunt, quæ tunc nulla Minyarum tecta, ædificiaue cõtinebat. Eorum nõnulli duce Thera Anteſionis filio, hic autẽ è Polynice prognatus eſt, nauigantes ad inſulam inter Cyrenæas, Cretãq; ſitam peruenere. Eam prius Calliſtã, ideſt, pulcherrimã, poſterius autem Therã uocauere, teſte Callimacho. Ibi Cyrenes metropolin ædificarũt Theramq; nominauere, & inſulam eodẽ quo ciuitatẽ nomine inſignitam reddiderunt. Inter Anigrũ, & montem ex quo Iardanus effluit, pratum oſtenditur & inſigne ſepulchrum, & Acheæ petræ, eius montis rupes abſciſſæ, ſuper quibus Samos (ut diximus) ciuitas condita eſt, de qua nauigandi ſcriptores nõ admodum poſteritati memoriam reliquerũt, forte, uel quia iam dudum diuulſa eſt, uel quia in obſcuro ſita ſit. Poſidiũ ſiue Neptunium lucus eſt, ſicuti diximus, ad mare poſitum, cui excelſum cacumẽ incumbit ante Samicum, ſic enim modo uocatur, ubi Samos erat, adeo ut è mari conſpici nequiret. Ibidem campus eſt Samicus nominatus. Ex quo maior fieri cõiectura poteſt, aliquando Samum urbem extitiſſe. Eſt & Rhadina in qua Steſichorus poëma ſcripſiſſe uidetur, cuius initium eſt.

Melampus.

Prætides.

Alpheus unde dictus.

Alphi quid.

Minyeius unde.

Minterius.

Minyæ.

Chloris.

Hipæſia.

Theras.

Calliſta.

Iardanus.

Acheæ petræ.

Samos.

Poſidium.

Samicus cãpus

Rhadina.

Steſichori poëma.

« ἄγε μοῦσά λιγεῖα ἄρξον ἀοιδᾶς ἐρατῶν
« ὕμνους σαμίων περὶ παίδων
« ἐρατᾶς φθεγμολύρα λύρᾳ.

Age canora Muſa cantum incipe,
Laudésque de filijs Samijs,
Reſonanti amabiliter Lyra.

Hinc filios appellat, Rhadina enim Corinthi dedita Tyranno, dicitur è Samo flante Zephyro nauigaſſe, nõ q̃dẽ ex Ionica Samo. Eius aũt fratrẽ Architheorũ eodẽ uẽto delatũ Delphos aduẽtaſſe. Ipſius etiã Rhadinæ patruelẽ Erõtẽ ad eam curru

Architheorus.

proue

proiectum esse Corinthum. Tunc tyrannus cum utrunq; mactasset, cadauera curru exportanda curat, inde pœnitentia ductus, reuocatos sepulturæ mandat. Ab

Sphagia insu. hac Pylo, & Lepræo ad Messeniam, Pylum & Coryphasium arces incumbẽtes pe
Macistus Herculis lago. cccc. stad. interuallum est, & ad insulã Sphagiam illis adiacentẽ, ab Alpheo
Acidon flu. stad. dcc. l. à Chelonata mille ac triginta. In medio est Macisti Herculis sacellum
Chaa. & amnis Acidon, qui præter Iardani sepulchrum labitur, atq; urbẽ Chaan, quæ quõ
Ephasius campus. dam Lepræo uicina extiterat, ubi Ephasius campus iacet. Huius Chaæ causa, bel-
Homeri locus Iliad. κ. lum inter Arcades & Pylios conflatum, pleriq; aiunt, cuius mentionem fecit Ho
merus, & scribendum sic esse censent.

» ἠβῶμ' ὡς ὅτ' ἐπ' ὠκυρόῳ κελάδοντι μάχοντο
» ἀγρόμενοι πύλιοί τε καὶ ἀρκάδες ἐγχεσίμωροι
» φηρῶν πὰρ τέχεσιμ. *id est.*

Celadon. Ea utinam ætate pubescerem, quando præcipitẽ ad Celadontem
Aggregati Pylij & Arcades strenui
Penes Pheæ mœnia.

Hic non scribendũ Pheæ sed Chaæ ad mœnia, neq; Celadontem. Hunc enim se pulchro proximum allabi Iardani, & uiciniorem hũc Arcadibus locum esse, quàm illum. Ad mare Triphyliacum Cyparissina est, & Pyrgi, id est, turres & fluuius Aci

Cyparissina. don & Nedia flumen, nunc quidẽ Triphyliæ & Messeniæ terminus, impetu è Ly-
Pyrgi. cæo Arcadiæ monte delatum è fonte, quẽ Rhea cum Iouem esset enixa, rupisse fer
Nedea flu. tur in fabulis, ut unde lauaret, haberet. Præterfluit autem Phygaliam ubi Pyrgitæ

Phygalia. gens Triphyliorum extrema, Cyparissijs Messeniorum primis confines sunt. Pri
Pyrgitæ. scis uero temporibus alij erant termini, ut aliqui trans Nediam subiecti Nestoris essent, & Cyparissentem, & alia ulterius uti mare Pylium, poëta protendit, usq; ad urbes. vij. quas Achilli spondet Agamemnon. Cunctæ uero prope mare Amathoẽ tis Pyli habitantur, hoc est iuxta mare Pylium. Post Cyparissentem ad Messeniã Pylum, propter Coryphasium nauiganti, Erena occurrit, quam nõnulli Arenam

Erena. *Arena.* prius uocari eodẽ quo Pyliaca nomine, falso arbitrantur. Est & Platamodes à qua
Platamodes. ad Coryphasium & Pylum, sic enim modo uocant, stad. c. sunt. Est & Cenerium, &
Cenerium. in eo quoddam oppidulum eodem uocabulo dictum. Nec uero tantopere prisca in-

daganda sunt, at uero satis esset, quonam modo hac tempestate singula sese habẽt proferre, nisi nobis ab ineunte pueritia fama quædam de hisce tradita foret. Cumq; alij alia memorent, indicare necesse est. Cæterum ij quorum illustriora sunt nomi-

na, quiq; antiquitate præcellunt, plurimum sibi fidei uendicant, cum in experiũdo primarij sint. Cumq; Homerus in hoc genere uniuersos antecellat, quæcunq; ab eo dicta sint, simul discutienda sunt, & ad præsentia concurrere oportet, sicuti & paulo antea dicebamus. Quæ igitur ab Homero de caua Elide, atq; Buprasio traduntur, prius à nobis examinata fuere, de illa uero quæ Nestoris subdebatur imperio, hũc profert in modum.

β. Iliad. in Catalogo.
» οἱ δὲ πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ ἀμφίγυον ἐρατεινὴν,
» καὶ θρύον ἀλφειοῖο πόρον καὶ ἐΰκτιτον αἴπυ,
» καὶ κυπαρισσήεντα καὶ ἄμπελόεντα μύρσινον,
» καὶ πήδασον καὶ ἔλος καὶ ὠρίον ἐνθάδε μοῦσαι

ἀντόμενοι

» ἀντόμενοι θάμυριν τὸν θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
» οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου οἰχαλιῆος.

Qui coluere Pylum, & amœnæ mœnia Arenæ,
Inde uadum Alphei Thryon, altis turribus Aepy,
Et Cyparissentem, simul Amphigeneam habebant,
Ac Helos & Pteleon, tum Dorion, ast ibi Musæ
Threicio inciderant Thamyri, resonoq; canore *Thamyris.*
Priuauere uirum, Oechalia tum forte profectum,
Regis ab Euryti regno, Oechaliaq; creati.

Hæc igitur Pylos, de qua inquisitio fit, de ipsa uero mox perscrutabimur. De Arena diximus. Quã uero nunc uocat Thryon, alibi Thryoëssam appellat. *Thryon. Thryoëssa. Iliad. λ.*

» ἔστι δ' ἔτις θρυόεσσα πόλις αἰπεῖα κολώνη
» πλησίον ἐπ' ἀλφειῷ.

Vrbs Thryoëssa manet montis sublime cacumen,
Eminus Alpheo.

Alphei uero uadum iccirco dicit, quoniam eo in loco pediti transitu facilis esse uideatur. Hodie uero Epitalium Masticiæ locus uocatur. Cum autẽ dicat, altis turribus Aepy, quærunt aliqui, utrum utrius adiectiuum sit, & quæ nã urbs, nunquid quæ Margalæ, Amphipoliæ terræ hoc tempore nominantur. Hæ quidem nullũ natura munimen habent. Alterum in Masticia cõmonstratur, naturale munimen habens. Hoc quidem intelligẽs urbis nomen Aepy, hoc est, sublime dixit, ex eo quod illi situ naturali obuenerat. Sicut Helos, id est paludem, & Aegialum, hoc est littus, aliaq; permulta, Margalan, id est rubicundã forte per oppositũ. Thryon, & Thryo essam Epitalium aiunt appellatam, quia tota ea regio thryo, id est iuncis aut uluis passim referta est, flumina præsertim, amplius hoc ipsum apparet, ad loca flumi-

Epitalium. Aepy quid. Margalæ. Helos unde. Aegialũ quid. Thryos quid.

nis uadosa, unde & forsan Thryon transitum uadumq; dici aiunt, Aepy uero altis munitum turribus Epitalium inquit. Natura enim ualidum est oppidum. In alijs nanq; Epeam Colonam, id est sublime cacumen ait.

Aepy opp.

» ἔστι δ' ἔτις θρυόεσσα πόλις αἰπεῖα κολώνη *Iliad. λ.*
» τυλοῦ ἐπ' ἀλφειῷ, νεάτη πύλος ἠμαθόεντος.

Vrbs Thryoëssa manet montis sublime cacumen,
Eminus Alpheo, postrema Pyli Amathoëntis.

Cyparisseis est circa pristinam Macistiam, quæ deserta est, sicut & Macistum. Alia est Messeniaca Cyparissia, eiusdẽ similiter nominis, ut illa dicitur Cyparissia numero singulari genere muliebri, amnis uero Cyparisseis dicitur. Et Amphigenea Macistiæ cẽsetur, circa Hypsoëntem, ubi Latonæ templum est. Pteleum uero ab ijs, qui è Thessalico Pteleo habitaturi uenerunt, ædificatũ est. Ibi enim dicitur.

Cyparisseis. Macistum. Cyparissiæ. Amphigeneæ. Hypsoës. Pteleum. Iliad. β.

» ἄγχι καλὸν τ' ἀντρῶνα ἴδε πτελεὸν λεχεποίην.

Atq; Antrona salo propius, Pteleumq; uirescens.

Pteleasimum.

Etenim nemorosum est, ac minus habitabile, quod Pteleasimum uocitant. Helos sunt qui oram quandam penes Alpheum esse dicant, alij urbem uti Laconicã, sicut dicitur Helos maritimum oppidulum. Quidã circa Helos Alorium, siue paludem, ubi Dianæ Elaææ templũ situ est, Arcadiæ subiectum, nam Arcades eius

Helos Alorius. Diana Elaææ.

Dorium. *Olura.* *Oechalia.* *Andania.* *Thamyris.*

sacerdotium gerebant. Dorium, quidam montem, quidam campum esse scribũt, cuius hoc tempore pars nulla monstratur. Aliqui tamen Olurin nunc, seu Olurã in Messenia ualle iacentẽ, Doriũ uocant. Illic prope Oechalia Euryti est, quæ nũc Andania dicitur, urbs Arcadiæ tenuis, cuius nominis est altera in Thessalia, altera etiam in Euboea. Ex hac proficiscentem Thracem Thamyrin ad Dorium à Musis musica fuisse spoliatũ, poëta cõmemorat. Ex his patet, ut Nestori subiecta plaga ex utraq; Alpheiripa iaceat, quam Pyliorũ omnem terram nominant. Cæterũ Alpheus nulla in parte neq; Messeniam, neque curuam attingit Elin. Qua in ora Nestoris est patria, quam Triphyliacam Pylum appellamus, & Arcadicam, & Lepræaticam. Etenim cæteræ Pyli mari uicinæ ostenduntur, hæc autẽ amplius stad. xxx. supra mare distat, quod & Homeri uersus indicãt. Nuncius enim ad Telemachi comites mittitur ad nauem, qui eos inuitet ad hospitium, cum Telemachus in reditu è Sparta Pisistratum ad urbem currum agitare non sinit, sed flectentem ad nauigium accelerare. Tanq; non eadem ad ciuitatem & ad portum uia sit, quando retro facienda Telemachi nauigatio, hoc modo proprie dicitur.

Pylij.

Tryphiliaca Pylos.

Pyli plures.

Locus Homeri Odyss. o.

βὰν δὲ πρὸ κρουνοὺς καὶ χαλκίδα καλλιρέεθρον,
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί,
ἤδη φέρας ἐπέβαλον ἀγαλλομένη δι' ὕδωρ οὔρῳ,
ἤδη παρ' Ἤλιδα δῖαν ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.

Prælapsis Crunos, & pulchras Chalcidis undas
Occiderat Phœbus, terrasq; inuoluerat umbra.
Cymba Pheras adijt, Iouis aspirantibus Euris.
Elida dehinc diam, late hic dominantur Epei.

Hucusq; sanè in septentrionem tenditur nauigatio, hinc ad ortum flectitur cursus. Rectum autem iter omittit nauis, & quod initio cœperat, & quod Ithacam ducat. Quoniam Proci pelagus inter Ithacam & Samum iacens, insidiantes occuparant. Hinc rursus insulis sese immisit Thois, Thoas autem acutas dixit. Hæ aũt insulæ sunt Echinades, primis Corinthiaci sinus partibus, simul & Acheloi proruptionibus proximæ. Flectens uero cursum ab Ithaca, ut ad Austrũ consisteret, denuo ad suum sese iter conuertit, in Acarnaniæ & Ithacæ medio, & per alteram insulæ partem reducitur. Non aũt per medium Cephaleniacum fretũ, quod proci per insidias seruabant. Si quis igitur Eleæam Pylum Nestori subiectam existimet, nõ sanè proprie diceretur, nauem præter Crunos hinc, atq; Chalcidem usq; ad solis occasum deferri, dehinc noctu Pheras adijsse, & tunc præter Eleã oram cucurrisse. Hæc nanq; Elidis loca in austrum sunt spectantia. Primæ quidem Pheræ, postea Chalcis, dehinc Cruni, deinde Pylos Triphyliaca, & Samicũ. Ex Pylo igitur Elidis in austrum nauiganti, hic maritimus cursus esset. In septentrionem autẽ nauiganti ubi est Ithaca, omnia hæc postea relinquũtur. Hæc uero Elea plaga prætera nauiganda erat, & quidem ante solis occasum, is autem post occasum inquit. Atqui iterum si quis Messeniacã, & Coryphasiam Pylum, initiũ nauigationis à Nestore capiendæ ponat, maius esset interuallum, temporisq; longioris. Ipsum autem ad Pylum Triphyliacam, & Samicum Neptuni templum stad. cccc. est. Nauigatio quoq; prope Crunos, & Chalcidẽ, & Pheram circũducitur, quæ ignobiliũ fluuiorũ sunt

Thoæ quare dictæ insulæ. *Echinades.*

Pheræ etsi alij legunt Phea. *Chalcis.* *Cruni.* *Pylos.* *Samicum.*

sunt uocabula, imò sanè riuulorũ. Sed penes Nedam primũ, deinde Cydonem, dehinc Alpheum, & regiones inter hos positas. Postremo si & illorũ faciẽda sit mentio, etenim præter illos nauigatio agenda erat, atqui Nestoris enarratio, quã ad Patroclum de bello Pyliorum aduersus Eleos digerit, magno nobis est documento, † *Iliad. λ.* de his quæ explanare aggressi sumus, si quis uersus ipsos diligenter animaduertat, in quibus ait, Cum Hercules Pyliam popularetur oram, & iuuentus uniuersa desecisset, è filijs duodecim, quos Neleus tunc habebat, solũ Nestorem fuisse superstitem, adolescentulum admodum. Quo circa Epeos Neleum senio & orbitate obstum floccifacientes, superbe contumelioseq; Pylios conculcasse. Contra illos igitur Nestorem, suis quoscunq; potuit adunatis, Eleum inuasisse agrum, & multam inde prædam abegisse, quinquaginta boum armenta, totidem ouium, totidem suũ, totidem caprarũ greges, equas pilo flauo. c. &. l. equinis ferè cunctas pullis sectantibus. Plurima, inquit, eadem nocte intra Pylum Neleiam'q; urbem impulimus, ut cum die quidem incursionem populationem'q; fecerit, & ferẽtes contra se subsidiũ fuderit, fugarit'q;, quo in tempore Itymonea trucidarit, noctu reuersus fuerit, ita ut nocturnus ad urbem accesserit. Ipsis autem circa distributionem, & sacrificium occupatis, Epei tertio post die peditum, & equitum multitudinem congregantes, exercitum contra ductarunt. Ac Thryon super Alpheo situm circũlocatis castris obsederunt. Quod ubi statim intellexere Pilij, ad ferendam opem concitati sunt, atq; circa Minyeium flumen, penes Arenam urbem, nocte acta inde mouerunt, & ad Alpheum meridiani peruenerunt. Dehinc dijs immolantes iuxta flumen noctem ipsam transegere, illicoq; erumpente aurora prælium cõseruere. Edita uero splendide hostium fuga, non ante sectantes, occidentesq; cessauere, quàm Buprasiũ, petram'q; Oleniam, & Alesium peruentum est, ubi Colonam uocant. Quo ex loco Pallas populũ retrouertit, & Achæi è Buprasio Pylum celeres equos agitarunt. Ex his igitur quonam modo aut Eleam, aut Messeniam dici quisquam Pylum existimet? Eleam quidem, quæ cũ popularetur, simul & Epeorum terra ab Hercule populabatur, hæc autem Elea est. Quo etiã pacto mutuas inter se populationes passi & finitimi talem superbiam & talem contumeliam capessere debuerant contra illos, qui pari affecti fuerãt iniuria. Qualiter autem in oram propriam incursatione facta prædas agerent? Qualiter tandem eosdem simul populo Augeas & Neleus regno continerent, cum mutuas inter se inimicitias exercerent? Si grande Neleo debitum in Elide clara debebatur, quatuor uictores equi, palmã referre soliti ipsis cum curribus, qui de Tripode cursum agitaturi erant, hos ipsos subinde rex hominum Augeas retinuit, agitatore dimisso. Quod si hoc in loco Neleus habitabat, & eo in loco Nestoris sedes erat, qua ratione Eleorũ & Buprasiorum.

Nelei filij.

Nestoris cum Epeis bellum.

Itymonea.

Thryon.

Augeas. *Neleus.*

In Catalogo.

τέσσαρες ἄρχοι ἔσαν, κατὰ δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
νῆες ἕπονθο θοαί, πολέες δ' ἐμβαινον Ἐπειοί.

Quatuor ductores erant, & ductorem quenq; sequuntur
Veloces bisquinq; rates, comitantur Epei.

Epei.

Regio autem quatuor, in partes diuisa erat, quarum in nulla Nestor erat.

οἱ δὲ πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ ἀμφίνυσ' Ἐπαπτὸν
Qui coluere Pylon & amœnæ mœnia Arenæ.

Ibidem.

Et reliqua uſq; Meſſenam. Epei uero aduerſus Pylios erumpẽtes, quomodo ad Alpheum incitantur atq; Thryon, aut quomodo ibi cõmiſſo prœlio in fugã uerſi ad Bupraſiũ ſeſe recipiũt? Rurſus ſi Hercules Meſſeniã populatus eſt Pylon, quomodo tanto diſiuncti ſpatio in eos cõtumelias inferebant, & multa inter ſe cõuenta pacta q; ſeruabant, & quod amplius eſt, abnegatis debitis bellũ cõtraxerũt. Quẽ aũt in modũ Neſtor agrũ incurſans, & tantũ ſuum, pecudũq; præ ſe agens prædã, è quibus nulla nec celeriter ire, nec longã facere uiam ualet, plus ſtad. mille iter abſoluit, ad Pylon Coryphaſio proximã? Illi aũt tertio die ad Thryoëſſam, & Alpheũ amnem perueniunt, oppidũ ipſum obſeſſuri. Hæc aũt loca qua ratione ipſis Meſſeniæ principibus attineant, cõtinentibus & habẽtibus Cauconibus, & Triphyliis & Pyſanis. Sed ipſa Gerena ſiue Gereniã, utroq; enim modo dicitur, quidã nominauere forſitan de induſtria ſic nuncupatus locus, q̃q̃ fortuito quoq; ita nominari ualuit.

Gerenia.

Meſſenia. *Pamiſus.* *Medon.*

Vniuerſa uero Meſſenia Menelai regno ſuberat, cui & Laconica ſicuti poſterius patebit. Cũ Pamiſus per hanc effluat & Medon, Alpheus uero nullo pacto qui tellurẽ Pyliã percurrit, cui Neſtor imperitabat, cui probabilis ſermo ille fuerit, quod uirũ alienũ educit in regnũ, & annumeratas illi ciuitates adimat, cũctas q; ſuæ ſubiecta ditioni faciat. Reſtat de Olympia dicere, & de traductis ad Eleorũ ſubiugationem rebus omnibus. Eſt in agro Pyſano templũ ab Elide ſtad. minus trecẽtis abſens. Ante illud uero lucus agreſti ueſtitus olea ſurgit, in quo ſtadiũ iacet. Alpheus aũt alluit ex Arcadia labens, & Triphyliacũ intrãs mare, inter occaſum ac meridiẽ.

Olympia.

Alpheus.

Initio quidem ex Olympij Iouis oraculo ingentem ſibi claritatem uẽdicauit, eoq; deficiente nihilominus templi fama remanſit. Et quantũ ipſi nouimus adaucta eſt & celebritatis gratia, & ludorũ Olympicorũ cauſa, quos ſacros & corona illuſtres, & inter alios omnes è quibus maximos arbitrantur. Magno illi ornamento fuere, tot oblata ex uniuerſa Græcia munera, præcipuũ extitit ſolidũ ex auro Iouis ſimulacrum, à Cypſelo Corinthiorũ tyranno donatũ. Ingẽtior his omnibus Iouis ſtatua fuit, quam Phidias Charmini Athenienſis filius fabrefecit ex ebore, opus magnitudine tanta, ut cum ædes ſacra ſit ampliſſima, artifex ipſe nõ recte ſymmetriã aut proportionem uidetur annotaſſe, ſedentem effingens, tectũ ferè uertice pertingentem. Vnde aperte demonſtratur, ut ſi erectus exurgat, tectũ templi deijciendũ fuiſſet. Statuæ mẽſurã inſcripſere quidã, id quod Callimachus quodã carmine iãbico extulit. Multũ Phidiæ attulit adiumentũ Pandænus, è ſorore illius nepos, operisq; ſuſpiciẽdi ſocius, cũ ad ſtatuã, coloribus adornãdã, tum uero ad amictũ. Picturæ quoq; plurimæ mirabilesq; demonſtrantur in templo, illius opera, unũ de Phidia memoriæ proditum eſt, ab eo Pandæno reſponſum, qui cũ Phidiam interrogaret, quod nam ad exemplar Iouis ſtatuam facturus eſſet, ad Homeri reſpondit † imaginem, quam hiſce uerſibus explicauit.

Phidias & eius opus.

Pandænus.

† Exẽplar potius, παράδειγμα.

ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων,
ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος
κράτος ἀπ' ἀθανάτοιο, μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.

Iliad. α.

Atq; ſuperciliis Saturnius annuit atris,
Ambroſiæ fluxere comæ de uertice regis
Aeterni, aſt nutu magnum concuſſit olympum.

Pulchre

Pulchre nimis dixiſſe uiſus eſt cũ aliis ex partibus, tũ uero ex ſuperciliis. Quoniam poëta mentẽ, cogitationẽq; prouocat, ut ſummã quandã formã & magnam, ac Ioue dignã potentiã, denuo pingat. Sicut in Iunone, ipſum pariter in utroq; decorũ obſeruãs, Inquit enim,

εἵσατο δ' ἐν θρόνῳ, ἑλέλιξε δὲ μακρὸν Ὄλυμπον.

Sederat in ſolio, longumq; reuoluit olympum.

In illa uero euenit, ut tota cõmoueretur, cũ tantũ annuẽte Ioue ſuperciliis occurreret. Et aliquid ſimul patiente coma, lepide, aperteq; nimirũ dictũ eſt. Qui deorũ imagines uel ſolus uidet, uel ſolus oſtendit. Digni uero profecto ſunt Elei, quibus magnificẽtiæ & honoris in Olympiæ templũ cauſa tribuatur. Troianis enim temporibus, & adhuc antiquioribus, nulla felicitatis parte florebant, à Pyliis primum, deinde ab Hercule in ima depreſſi, cũ Augeas rex illorũ in perniciẽ tractus eſt. Cuius quidẽ rei ſignũ eſt, quoniã illi quidẽ ad Troiam miſere naues xl. At Pylij, & Neſtor. xc. Poſterius aũt poſt Heraclidarũ reductionẽ contra obuenit, Aetoli enim ſimul cũ Heraclidis, cum Oxylo redeuntes, & cũ Epeis cohabitantes, cognationis uetuſtate, curuam Elin ad dignitatis amplitudinẽ extulere, & Piſanos magna agri parte multauere. Et Olympia illorũ iuri ſubdita fuit, & agonẽ ipſum Olympicũ ab illis excogitatũ atq; inuentũ fuiſſe conſtat, & Olympiades primas, ut illi pariter celebrabant. Antiqua enim illa omittenda ſunt, & de templi ædificatione, & de ludorum inſtitutione, cũ nõ nulli aſſerant Herculẽ unũ ex Idæis dactylis, earũ rerum autorẽ extitiſſe. Alij Herculem Iouis & Alcmenæ filiũ, quem etiã primũ ibi decertaſſe, & palmã cõparaſſe tradunt. Hæc enim cũ multifariã uulgentur, nõ multum fidei conſequuntur. At propius uero eſt, quod ab Olympiade prima, in qua Coræbus Eleus in curſu uictoriã adeptus eſt, uſq; ad ſextã & uiceſimã & ipſius tẽpli, & ludorum præfecturã Elei obtinebant. Troianis uero temporibus agonis illius uel corona, uel gloria nulla erat. Ex iis aũt, qui nũc illuſtres habẽtur agones, nec iſte nec alius ullus fuerat. Quorũ memoriã nullã facit Homerus, niſi funebriũ aliquorũ. Tametſi quidã arbitrentur illũ Olympici meminiſſe, cum Augeã, inquit, quatuor equos intercepiſſe in certamine primos, qui ad ludorũ præmia uenerãt. Referũq; ideo Piſanos Troiani belli participes minime fuiſſe, quia Ioui conſecrati cenſerentur. Nec uero Piſea tellus Augeæ regno ſubiecta fuit, in qua Olympia eſt, ſed Elea ſolũ. Nec in Elea Olympicorũ ludorũ certamen agebatur, ne ſemel quidẽ, ſed in Olympia ſemper. Ille etiã agon, qui nunc proponitur in Elide factus apparet, in qua debitũ illud debebatur. Nã debitũ erat in Elide dia (ut poëta teſtatur) quatuor uictores equi, & iſte quidem non erat corona inſignitus, nã curſus ſuper Tripodis præmio futurus erat. Ille aũt poſt ſextã & uiceſimã fuit Olympiadẽ. Piſani igitur recuperata ſuorũ poſſeſſione, agonẽ ipſi conficiebant, cũ tanta celebratum gloria intuerẽtur. Aliquot poſt temporibus Piſea rurſus plaga in Eleorũ iura cõcedente, denuo ad eoſdẽ cõceſſit agonis & ludorũ inſtitutio. Lacedæmonij quoq; ad id ſuã operã cõtulerunt, poſt ultimã Meſſeniorũ deſtructionẽ, cõtra quos ipſi ſocia arma coniunxerant. Quo in tempore Neſtoris nepotes & Arcades pro Meſſenijs bellũ ſuſceperant, adeoq; ſociã illis nauarunt operã, ut oram uniuerſam uſq; Meſſenios fines Eleam appellari contigerit. Quæ & in hoc uſq; tempus perdurat. Piſanorũ aũt & Triphyliorũ & Cauconũ, ne nomen quidẽ eſſe reliquũ. Ipſamq; Pylon Ama-

Augeas.

Elis Olympicus agon. Olympiorum origo.

Iliad λ.

Eleorũ.

thoenta ad Lepræum cultoribus implerunt, ut morem gererent, & ipſis Lepræatis bello uictoribus gratificarentur. Alioſq; cõplures pagos diſtraxerunt, quos per ſe ac Marte ſuo res ſuas gerere uolentes aſpicerent, à quibus & tributa exigerũt. Tractus aũt ipſe Piſæ plurimum nominis cõſequutus eſt, in primis propter principes ipſos longe lateq; potentes, Oenomaũ ſcilicet eiusq; ſucceſſorẽ Pelopẽ, & illius filios complures. Salmoneus quoq; hoc in loco imperitaſſe traditur. Itaq; Piſana regione in urbes octo diuiſa, harum una Salmone uocatur. Has ob res & Olympicũ templũ, & regio magnopere per ora uirũm, & omniũ præconia uolitat. Ea uero uia antiquæ audiendæ ſunt hiſtoriæ, ut eas inter ſe minime conſonantes recognoſcamus. Iuniores enim repugnantia ſæpenumero referre putãt, ſicuti Augeã Piſanæ plagæ regnũ tenuiſſe, Oenomaũ uero & Salmoneum Eleæ, quidã aũt gentes ipſas in unum cõiungunt. Sequenda uero ſunt magis quæ cõcordia fiant, cũ & ipſum Piſæ nomen recta nequaq; ratione explanent. Aliqui enim ciuitatẽ Piſam à fonte Piſa nomine, eodẽ quo fons uocabulo appellari. Fontẽ uero ideo Piſam uocari, à pitiſſando, ut quaſi potricẽ intelligamus. Vrbẽ aũt in ſublimi ædificatam uertice monſtrant, duos inter montes Oſſam & Olympum, quo nomine & alteri in Theſſalia nuncupantur. Nõnulli ciuitatẽ nullã Piſam fuiſſe cõtendunt, nam inter octo illas eſſe reperiretur. Cæterũ fontẽ dũntaxat affirmãt, q nũc Beſa uocatur iuxta Cyceſium quæ ex illis octo ampliſſima una eſt. Steſichorus regionẽ quoq; Piſam ciuitatẽ uocari ſcribit, ut poëta Lesbũ Macaris urbem. Euripides quoq; in Ione tragœdia, Eubœa, inqt, quædã Athenis uicina ciuitas eſt. Et in Rhadamantho, q terrã, inqt, Eubœam habitant finitimã ciuitatẽ. Et Sophocles in Myſis. Aſia quidẽ tota uocatur operegrine, Myſorũ uero urbs appellata Myſia. Verũ Salmone fonti ſui nominis uicina eſt, de quo fluit Enipeus Alpheũ ingrediens. Nunc uero Barnichius nominatur, huius amore captũ fuiſſe Tyronem memorant.

ἢ ποταμοῦ ἠράσατ' ἐνιπῆος θείοιο. Illa nimis flagrans dilexit Enipea diuum.

Hoc enim in loco illius genitorẽ Salmoneũ imperaſſe aiunt, ut in Aeolo ſcribit Euripides. Alterũ ſanè in Theſſalia Enipeũ ſcribunt, qui ex Othry oriens accipit Apidanũ è Pharſalo delabentẽ. Apud Salmonen aũt urbs iacet Heraclea, ex illis octo & ipſa una, diſtans ab Olympia ſtad. xl. penes Cytheriũ flumen poſita, ubi Goniades Nymphæ ſacellũ habent, de quibus opinio eſt, ut aquis earũ morbos ſanitati reſtituãt. Iuxta Olympiã conſiſtit & Epina, & hæc ex octo una, per quã Parthenias excurrit amnis, ubi ad Phyræã aſcẽderis. Eſt aũt Phyræa in Arcadia ſupra Dymæã & Bupraſiũ, & Elidem ſita, quæ ad Arcton adiacẽt Piſanæ regioni. Ibidẽ eſt & Cyceſiũ ex octo una, atq; Diſpontiũ, ea in parte, qua ex Elide itur Olympiã. Iacet aũt plano in cãpo, deletũq; eſt omnino, & incolæ magna ex parte Epidamnũ id eſt Dyrachiũ & Apolloniã cõmigrarũt. Pholoë quoq; Olympiæ proxima immi net Arcadiæ mons, adeo ut agri Piſæi radix exiſtat. Sic uniuerſa Piſana regio, & maior Triphyliæ tractus, Arcadiæ confinis eſt. Hanc ob cãm loca ipſa Pylia (quæ in Catalogo deſcribuntur) maxima ex parte iuris eſſe uidentur Arcadici, quod tamen periti negant. Ex his enim fluuijs, qui labuntur in Alpheũ, Amarynthũ eſſe, qui Arcadiã terminet, extra illum uero, hæc ſita eſſe loca. Ephorus aũt tradit Aetolum cum Epeo & Piſanto ex Elide à rege Salmoneo electum, in Aetoliã ſeſe recipientem.

Oenomaus. Pelops. Salmoneus.

Piſana regio. Salmone.

Piſa unde dicta.

Olympus mõs Oſſa. Beſa. Cyceſius.

Myſia. Enipeus. Barnichius.

Odyſſ. λ.

Apidanus. Pharſalus. Heraclea. Cytherium fl. Goniades nymphæ. Epina. Parthenias. Phyræa. Dymæa. Bupraſium. Cyceſij ſitus. Diſpontium. Pholoë.

Pylia loca.

Amarynthus. Aetholus. Aetholia.

pientẽ, regioni nomẽ à ſe tribuiſſe, & urbibus illis habitatores impoſuiſſe. Ab hoc per generis ſucceſſionẽ procreatũ Oxylũ Heraclidis à Temeno prognatis familiaritate ac beneuolentia cõiunctũ, eisq; Peloponneſum repetẽtibus ducẽ extitiſſe, & hoſtilem illis agrũ diſpartiſſe, aliaq; documenta ſuppoſuiſſe ad continendã regionis poſſeſſionẽ, pro quibus quidẽ meritis hanc accepiſſe gratiã, ut in Eleũ regnũ, quod ei fuerat auitũ, reduceretur, adunato poſtmodũ ex Aetolia exercitu, in Epeos Elidis occupatores aduentaſſe, occurrentibusq; cum armis Epeis, poſtq; aduerſariæ utrinq; cõſtiterant copiæ, ad ſingulare de uetuſto Græcorũ more, certamẽ proceſſere Pyrechmes Aetolus, & Degmenus Epeus. Degmenus quidẽ ſolo inſtructus arcu, ut qui armis obſitũ longinquo ſagittæ iactu, facile eſſet ſuperaturus. Pyrechmes aũt fundã tenens, lapidumq; facullũ, intellecto aduerſarij dolo, nuper aũt fundæ ſpeciem ab Aetolis repertã, itaq; cũ longinquior fundæ iactus fuiſſet, occidiſſe Degmenũ, & uictores Aetolos electis Epeis, terrã occupatam tenuiſſe, & ſic Olympiaci curã templi ſuſcepiſſe, quã prius habuerãt Achæi, ob intimãq; Oxylli erga Heraclidas beneuolentiã conueniſſe facile cunctos, adactos iureiurando, ut Elea terra Ioui dicata & conſecrata foret, quiſquis contra locũ arma ferret, quiſq; etiã contra ferentẽ nõ ulciſceretur, & pro uiribus nõ ſuccurreret, eũ nefariũ & abominabilem haberi. Qua ex cauſa, qui poſterius Elidẽ ædificijs auxere, ſine mœnibus nudã reliquere, quiq; per agrũ exercitus ductarunt, arma tradidiſſe, donec ea fines egreſſi reciperent. Ab Iphito aũt Olympicũ agonẽ inſtitutũ conſtat, cũ Elei ſacri forent. Talibus ex initijs creuiſſe hominũ dignitatẽ. Nam cum cæteri mutua ſemper bella inter ſe gererent, ſolis iſtis longã extitiſſe pacem, quod nõ illis modo ſed etiã externis obtigit, adeo ut plusq; reliqui omnes hominũ frequentia uiguerint. In qbus Phedon origine decimus à Temeno, omniũ ætatis ſuæ potẽtiſſimus fuit, qua ex re effectũ eſt, ut cũ Temeni ſtirpẽ plurimas in partes diſperſam, ſenſim tabeſcere cõtingeret, eam recuperatã foueret. Hic menſuras excogitauit, à quo etiam Phedoniæ uocitantur, & pondera, & nummũ cũ aliũ, tum argenteũ ſignari docuit, inuentas inſuper ab Hercule ciuitates, additis augere populis. Ipſe etiã poſitos ab illo ludos, & agonas ponere dignũ eſſe arbitratus eſt, in qbus Olympiacũ eſſe uoluit, quẽ ui & potentia ueniens poſuit, cum Elei nulla propter pacẽ haberẽt arma, quibus Phedonẽ inhiberent, & reliqui hominis poteſtate uicti tenerentur, Elei tamen hanc ipſam poſitionẽ inſcribere minime uoluere. Sed ob hoc, iam cõparatis armis, ſibi ipſis opem ferre cœperunt. Quam quidẽ ad rem manũ atq; operam, at tulere Lacedæmonij, ſeu quia proſpere cedentibus ex pace rebus inuiderent, ſeu qa ad Phedonis deſtructionem eos adiutores habere cogitarent, à quo de Peloponneſi principatu deiecti forent, quem illi prius obtinebãt. Sic res Phedonis deletæ fuere, qui tamen Piſeam terram & Triphyliam Eleorum iuri conſtruxerat. Tractus Eleus ætatis huius nauigationis totius ſpatium habet, ſinibus non cõputatis ſtad. mille ac ducentorũ. Hæc quidẽ de Elidis ora. Meſſenia uero terra Eleæ contigua eſt, maiori ex parte ad auſtrũ, & Africanum pelagus inclinans. Hæc autẽ Troianis temporibus Menelai ſubdebatur imperio, cum Laconicæ regionis pars eſſet. Ora quidem ipſa Meſſena uocabatur. Eam uero quã hanc ætate Meſſenam urbem nominant, cuius arx fuerat Ithome, nondũ ædificatã eſſe cõtigerat. Excedente uero

Oxylus.

Degmeni & Pyrechmi certamen. Actolus. Fundæ inuentio.

Elis.

IPhitus. Olympici agonis inſtitutio.

Phedo Eleus. Temenus.

Menſuræ Phedoniæ. Ponderum inuentor. Nũmi inuẽtor argentei.

Eleus tractus.

Meſſenia regio.

Meſſena ora.

Ithome.

rebus humanis Menelao, postmodũq; ijs q̃ Laconicæ gubernacula susceperãt, ad impotentiã redactis, Nelei nepotes Messeniæ regnũ occupauere. Quo tẽpore fuit Heraclidarũ reuersio, facta regionis diuisione, quando Messeniorũ regnũ Melanthus habebat eorũ qui suis regerentur institutis, cũ antea Menelai sceptro paruissent. Cuius rei documẽtũ est, è sinu enim Messenio, & Asinæo illi proximo, qui sic ab Asina Messenia nominatur, septẽ fuere oppida. Quæ dotis nomine Achilli pol licebatur Agamemnon.

Asina.

Locus Homeri. Iliad. 1.

καρ ſ αμύλλω, ἔνθ' ὁπλῶπε μολὴ ἱερὰν ποιήεσσαν,
φηρέσ τε ζαθέας, ἠδὲ ἄνθεμα βαθύλεμον,
καλλίτ' αἶπεάν καὶ πίδασον ἀμπελόεσσαν.

Cardamyla. Enope. Hira. Pheræ. Aepea. Pedasus.

Cardamyla, Enope, Hira herbosa,
Pheræ diuinæ, Anthea pratis conspicua,
Pulchra Aepea, & inter uineta posita Pedasus.

Eas sanè si nec sibi nec fratri pertinuissent, nequaq̃ spopondisset. Cõmilitones è Pheris Menelaũ comitatos, poëta manifestat, cũ partim Laconico cœtui, partim Messenio annumeret sinui. Extat aũt Messena post Triphyliã. Est aũt mõs utriq; cõmunis, post quẽ & Coryphasiũ & Cyparissia est, atq; inter stad. vij. mons Aegaleos, inter illũ & mare incumbit. Antiqua igitur Pylos Messenia sub Aegalio ciuitas erat, ea uero discerpta, quidã sub Coryphasio habitauere. Eam uero secũdo reædificarunt Athenienses, quo tempore cũ Eurymedonte ac Stratocle in Siciliam nauigabant, ut aduersus Lacedæmonios murũ interponerẽt. Ibi est & Cyparissia Messenia, & Sphagia insula penes Pylum adiacens, quæ eadẽ & Sphacteria nuncupatur, ad quã Lacedæmonij ccc. è suis uiros amiserũt, uiuos in potestatẽ ab Athenien sibus per obsidionẽ redactos. Ad hanc maritimã oram, duæ Cyparissiorũ extra in pelagus præiacẽt insulæ, quas Strophades appellant, ab cõtinenti stad. cccc. distantes, ad Africanũ atq; meridianũ pelagus. Hanc Pylũ Messeniorum nauale quondã fuisse, Thucydides autor est, à Sparta uero abest stad. cccc. Ordine deinceps sita est Methone, hanc esse aiunt ex ijs vij. unam, quã Agamemnon spopondit Achilli, Pedasum appellatã. Eo in loco Agrippa Bogũ Mauritiorũ regẽ, Antonij partes sequutũ in Actiaca pugna, supplicio affecit, locumq; inter nauigandum intercepit. Methone aũt cõtiguus est Acritas Messenij sinus initiũ. Dicitur'q; etiã Asinæus ab urbe Asina, primo ipsius sinus oppidulo, cuius nominis & alia est Hermionica. Hoc quidẽ sinus initiũ ad occasum spectat. Ad ortũ aũt sunt Fenestræ, sic enim uulgo uocãtur, Cinædio ac Tænaro nunc Laconicis cõfines. A Fenestris uero inchoans inter mediam, Pylum offendes, quam Bætylũ plerique nominant. Inde Leuctra, quæ à Bœotijs Leuctris deducta fuit colonia. Dehinc in petra ualido munimine sita est Cardamyla. Postea Pheræ urbi Thuriæ atque Gerenijs finitimæ. Quo ex loco Nestorem Gerenium uocitari traditur, quoniam ibi salutem (ut diximus) comparauit. Ostenditur quoq; in Gerenio agro sacellum Aesculapij, Tricæum cognomine, quod uenientes è Thessalica Tricca mortales illud condidere. Fama est Leuctrum & Charadram & Thalamos nunc Bœotios uocatos cultoribus à Pelope ex Bœotia quibusdam introductis habitatos, cum sororem eius Nioben nuptui locasset Amphioni. Præter Pheras autem Nedon amnis per Laconicũ labitur agrum, alter à fluuio Neda. Neduſiæ uero Palladis cognomento insigne templum

Coryphasium. Cyparissia. Aegaleos. Eurymedon. Stratocles.

Sphagia. Sphacteria.

Strophades.

Methone. Bogus rex.

Acritas sinus. Asina. Hermionica. Fenestræ opp. Bætylus. Leuctra. Cardamylæ situs. Pheræ. Thuria. Gerenij. Geren. Nestor Tricca. Thalami. Niobe. Nedon flu. Neduſia Pallas.

templũ habet. Est etiã in Pœesa Nudesiæ Palladis sacellum nobile, à Nedonte loco nomẽ assequutæ. A quo ductis habitatoribus Teleclus Pœesam coluisse prædicatur. Simul & Echeas atq; Tragium, ex prolatis vij. urbibus promissis Achilli. De Cardamyla quidem, & de Pheris explicauimus atq; Pedaso. Cæterum Enopen quidam Pelanam nominãt, aliqui uero locũ quempiã Cardamylæ adiacentẽ, quidam Gereniã terrã. Hiran aũt cõmonstrant in monte iuxta Megalopolin Arcadiæ ciuitatem, qua ad Ardaniã iter habetur, quã à poëta Oechaliam uocari antè diximus. Nonnulli Mesolam hoc nomine nunc appellari asserunt, quæ inter Taygetum & Messenam ad sinũ pertinet. At Aepea hoc tempore Thuria dicitur, quã Phæris conterminã cõmemorauimus, sita uero est in excelso colle, unde αἶπεα, id est celsa, nomen sortita est. A Thuria uero sinus Thuriates, in quo ciuitas quædam fuerat Rhium nomine, è regione Tænari. Antheam quidã sanè Thuriã ipsam esse aiunt, nõnulli quoq; Aepeam Methonen, alij uero eam quæ inter Asinã Messeniã urbem, proprie pratosam nuncupatam, cuius urbs est Corona mari uicina, & hãc nõnulli Pedasum à poëta nominatã esse inquiũt. Omnes quidẽ pelago proximæ. Cardamyla quidem ad mare iacet. Pheræ uero à mari distant quinq; stad. spatio. Illa quidem æstiuam habet stationem, reliquæ uero maritimis inæqualiter utuntur interuallis. Prope Coronã circa ferè mediũ sinum Pamisus affluit amnis, hanc & reliquas ordine positas, dextrorsum habens, quarũ nouissimæ in occasum spectantes sunt, Pylus & Cyparissia, harũ media est Erana, quã nõnulli Arenã falso quondam crediderunt, Thuriam uero & Pheras sinistrorsum. Hic inter omnes isthmi fluuios magnitudine præcellit, tametsi nõ amplius stad. c. à fonte profluat, abundantes per Messeniũ campũ oram'q; Macariã, id est felicem, trahẽs aquas. Hic ipse fluuius à ciuitate Messenia stad. cc. &. l. distat. Est & alius Pamisus per ualles serpens tenuis, circa Leuctrũ Laconicũ, de quo Messenij aduersus Lacedæmonios cõtrouersiam sub Philippo rege habuerunt. Quem (ut antea diximus) quidã Amathum appellauere. Ephorus scriptis prodidit, Cresphontem, postq̃ Messenã terrã subiugauit, eam quinq; in ciuitates diuisisse, sicuti in superioribus exposuimus. Ita ut Steniclarus in huius regionis medio posita, regia illi sedes institueretur. Inde Iamitem legatum Pylum & Rhium misisse, qui Messenios omnes eodem & pari cũ Dorienſibus iure faceret, quare cum Dorienſibus indignatione concitati forent, ipse pœnitentia ductus, solam Steniclarũ ciuitatẽ censuit, & ad hoc Dorienses cunctos adegit. Verũ Messeniorũ oppidũ Corintho perq̃ simile est. Mons enim præruptus præceps'q; incumbit utriq;, cõmuni muro cõprehensus, ut in arcis usu sit. Ille quidẽ Ithome, hic aũt Acrocorinthus appellatur. Quocirca Demetrius Phalereus Philippo cõmode dixisse uisus est. Quin has, inquit, urbes ambas capessis, si adipiscendæ Peloponnesi cupiditate ducaris? Vtroq; enim cornu bouem cõtinebis, cornua quidẽ Ithomẽ atq; Acrocorinthũ, bouẽ uero Peloponnesum esse dictitãs. Hac igitur opportunitate propter urbes istas cõcitata sæpius esse bella, Corinthũ igitur à fundamẽtis esse deiectã, rursũ'q; restitutã, & Messenã à Lacedæmonijs quidẽ esse destructã, à Thebanis aũt instauratã, & à Philippo Amyntæ filio postea, uerũ arces ipsæ inhabitatæ mãsere. Dianæ uero palustræ templũ in Laconicæ siue Messeniæ terræ finibus est, ubi utriusq; populus cõmune sacrificiũ, cõuentũ'q; celebrabat. In eo pro

Pœesa. Echeæ. Tragium. Enopæ situs. Pelana. Hira situs. Megalopolis. Ardania. Oechalia. Mesola. Aepea unde dicta. Thuria. Thuriates sin. Rhium. Anthea. Asina pratosa i. Βαθύλεμος Corona. Cardamyla maritima. Pamisi fluuij magnitudo. Erana.

Macaria ora.

Cresphontes.

Steniclarus op. Iamites.

Messeniorum oppidum.

Ithome. Acrocorithus. Demetrij dictum.

Corinthus.

eo profectas feriatũ uirgines Meſſeníj procaciter inceſſerãt. Cũ aũt Meſſeníj nullis uiolatores pœnis multaſſent, cõflatũ eſt bellũ. Ab hac palude, Dianæ templũ in Sparta cõſtructũ eſt, cognomẽto Paluſtre. Rebellãtibus aũt ſæpenumero Meſſeníjs, frequenter dimicatũ eſt. Primã igitur eorũ ſubiugationẽ à patrũ patribus fuiſſe Tyrtæus in ſuo teſtatur poëmate. Secũdã uero, qua Eleos, & Argiuos, & Piſæos, ſocios aſſumentes deſciuere, cũ Arcades Ariſtocratem regẽ Orchomeni, ducẽ exhibuere belli, Piſæi uero Pãtaleonem Omphalionis filiũ. Quo in tempore ipſe illius belli Imperatorem ſeſe Lacedæmoniorũ fuiſſe teſtatur, in eo Elegorũ opere, quod Eunomia, id eſt bona inſcribitur inſtitutio, & paulo poſt.

Dianæ Paluſtræ fanum.

Ariſtocrates. Pantaleo.

» αὐτὸς γὰρ κρονίωνι καλλισεφάνῳ πόσις ἦρης
Tyrtæi Eunomia. » ξεῖνε ἡρακλείδαις τλήμονι δῶκε πόλιν,
» οἷσιν ἅμα προλιπόντες ἐρινεὸν ἠνεμόεντα,
» εὐρεῖαν πέλοπος νῆσον ἀϊκόμεθα. *id eſt.*

Ipſe enim Saturnius coronatæ Iunonis maritus Iuppiter,
Hanc Heraclidis urbem tradidit.
Quibus cum nos uentoſam linquentes Erineum,
Ad ampliſſimum peruenimus Peloponneſum.

Itaq; aut ipſum carmen Elegiacũ autoritatem amiſerit, aut Philochoro negandа fides eſt, & Calliſtheni, aliíſq; compluribus, qui ex Athenis & Aphidnis illũ aduentaſſe memorant, cum Lacedæmoníj Apollinis reſponſa flagitaſſent, qui ut ducem ab Athenienſibus peterent edixit. Ductu igitur & auſpicio Tyrtæi, ſecundum geſtum eſt bellum. Tertium ſubinde ac quartum conſtitiſſe bellum ferunt, in quo Meſſeniorũ ruina conſecuta eſt. Tota uero Meſſeníj tractus nauigatio, ſinibus cõputatis, ad ſtad. Dccc. foret. At enim plus quàm ſatis eſt, noſtra diuertit oratio, dũ loci noticiam ex hiſtoríjs tractam ſectamur, plurima tamen omittentes, deſolata iam regione Laconica, ſi ad uetuſti ſtatus comparationem reuocetur, qui tam præclarí populi multitudine olim floruerat. Nam præter Spartam exilia quædam numero circiter xxx. reſtant oppidula. Verumenimuero cũ priſcis annis cẽtenis præeſſet urbibus Hecatompolin uocitatam, memoriæ datum eſt. Inde quotannis per eos boues centenos imolari conſuetum fuerat, quod ſacrum Hecatombas appellabant. Poſt ſinum Meſſenicum deinceps ſubeſt Laconicus, inter Maleas & Tænarum, paulatim à meridie uergens in ortũ. Centũ aũt ac xxx. diſtãt ſtad. à Tænaro Thyrides, id eſt feneſtræ, in Meſſeniaco exiſtẽtes ſinu, confragoſum, quod & præceps eſt fluentũ. Super has Taygetũ imminet, eſt uero mõs ſuper mare, nõ grãdis admodũ, cæterũ excelſus & erectus, ex aquilonis parte Arcadiæ radices contingẽs, adeo, ut in medio uallis relinquatur, qua Laconicæ Meſſenia coniungatur. Taygeto aũt ſubjícitur Sparta, & Amyclæ in regione mediterranea, ubi Apollinis templũ & Pharis locata eſt. Ipſius uero urbis ſolũ in curuo magis loco ſedet, licet in medio mõtes aſſumãtur. Nec uero pars ulla ſtagnat, cũ priſco tẽpore ſuburbiũ late ſtagnũ haberet, & proinde illud lacus uocaretur. Liberi quoq; patris delubrũ intra lacũ exiſtebat, quod hodie ædificiũ habet in arido. In ipſo aũt littoris inflexu Tænarus, rupa erecta eſt, ſacrã Neptunni ædẽ conſtructã cõtinẽs in luco. Propinquaq; ſpelunca eſt, per quã Cerberũ ab inferis ſuperius reductũ ab Hercule, fabulæ canunt. Ex eo lo-

Laconica Sparta. Hecatompolis Laconica. Hecatombæ. Laconicus ſin.

Taygetum.

Sparta. Amyclæ. Pharis.

Tænarus. Cerberi ſpelunca.

eo loco ad promontoriũ Phycontẽ, uerſus auſtrũ interuallũ Cyreneæ eſt ſtad. triũ milium. Ad Siciliæ uero promontorium Pachynum, in occaſum uerſus, quatuor milium. Dc. Aliqui ſtad. mille, iiíj, dicunt. Ad Maleam uero in ortum. Dc. lxx. cũ ſinu computantur. Verum ad † faucem Aſini, depreſſam quandam Cherroneſum interius Maleam. D. & xx. Horſum prominet intra ſtad. xl. inſula quædam Cythera, cõmodis inſtructa portubus, & eiuſdem nominis urbe, quam Eurycles ætate noſtra Lacedæmoniorũ ductor, in peculiaris iuris poſſeſſionem uendicauit. Circũcirca puſillæ quædam inſulæ, partim propiores, partim aliquãto remotiores adiacẽt. Ad Cretæ ſanè promontorium Corybũ, nauigatio propinquiſſima ſtad. cc. &. l. poſt Tænarũ, cum ad Aſini faucem, Maleamq; nauigas, Amathus occurrit urbs. Inde Aſinæ atq; Gythium Spartanorũ nauale nobile, intra. cc. &. xl. ſtad. ædificatum. Habet autem, ut traditur, nauium ſtationem manu effoſſam. Deinde fluuius Eurotas inter Gythium & Acteos erumpit, hactenus præter littus cõmode nauigatur ſtad. cc. & iiíj. poſtea paluſtris ora eſt, & uicus Helos, id eſt palus, nomine, qui prioribus annis, Homero teſte, ciuitas extitit.

Phycus prom. Cyrenea. Malea.

γρόθον. i. mãdibulam, forte potius.

Cythera. Eurycles.

Corybũ prom. Amathus. Aſinæ. Gythium.

Eurotas flu. Helos uicus.

οἵ τ' ἄρ' ἀμύκλας εἶχον, ἔλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον. » *Iliad. β.*

Quíq; Helos oppidulũ pelagi, atq; tenebat Amyclas.

Helius uero Perſei filius illud ædificaſſe perhibetur. Eſt & cãpus nomine Leuca, inde ciuitas in Cherroneſo ſita Cypariſſia cũ portu. Dehinc faux Aſini portũ continens, dehinc urbs Boia, poſt Malea, ad quam ab Aſini fauce ſtad. ſunt centũ quinquaginta. In agro Laconico ciuitas eſt Aſopus. In confecto ab Homero Catalogo Meſſam quidam nuſquã monſtrari dicunt, & Meſoan Spartani agri partem eſſe negant, ſicut & Linnæum. At quidam ſic Meſſam admittunt, ut per extremæ abſciſſionem ſyllabæ Meſſenam dictam cogitent. Quoniam & hanc agro attinere Laconico aſſerant. Ad quod ipſius poëtæ utũtur exemplo, qui κρῖ pro κριθήν, id eſt Hordeũ, & δῶ pro δῶμα, id eſt tectũ uſus ſit. & alia alíj ſic poſuere. Et etiã Heros, Automedonq;, & Alcinus pro Alcimedon. Et Heſiodus, qui βριθὺ & βριαρὸν βρῖ dicit. Sophocles uero & ὖωμ τὸ ῥάδιον ῥᾷ inquit. Et Epicharmus λὶ pro λίαν. Et συρακωὶ pro συρακοίσας. & Simias δωδῶ pro δωδώνην. Apud Empedoclem uero una fit ex duabus ſyllabis, ὄψ pro ὄψις, id eſt facies & uiſus. Et apud Antimachũ, Cereris quidem Eleuſinæ ſacra, ὄψ pro ὄψις, id eſt facies, & ἄλφι pro ἄλφιτον. Euphorius quoq; ἦλ pro ἦλον, id eſt clauum, dicit. Apud Philetã uero ancillæ, quæ in Calathis albam ferunt ἔρι pro ἔριον, id eſt lanã, & uellus. Inuentumq; πηδὰ pro πηδάλια, apud Aratum, hoc eſt gubernacula & clauos nauium. Ex alíjs oppidis, quorum poëta meminit, quædã dicta ſunt, nõnulla prorſus deleta ſunt, aliquorũ adhuc ueſtigia reſtant, quorundã permutata ſunt uocabula, ſicut Augiæ, Egeæ. Nã in Locrenſi plaga nulla penitus ſuperſunt. Lan à Caſtore & Polluce per obſidionẽ expugnatã, ſcriptis cõmendatũ eſt. Inde illi Laperſæ appellati fuere. Apud Sophoclẽ per Laperſas, id eſt Geminos, iuratur, ſicut & per Spartanos & Argiuos deos iuratur. Ephorus poſteritati prodidit Eriſthenẽ & Proclẽ Heraclidas, redactã in ptãtem orã Laconicã ſex in partes diuiſiſſe, ipſamq; inductis inqlinis per ciuitates ordinaſſe. Vnã itaq; particulã eximiã Amyclas excepiſſe, & proditori tradidiſſe, q Laconicã illis regionẽ exhibuit, quíq; ſuaſu ſuo præfectũ loci, ut tutus abiret, & cũ Achiuis in Ioniã cõ-

migra-

Helius. Leuca. Cypariſſia. Aſini mandibula. Boia. Malea. Meſſa. Meſoa. Apocopes uſitis frequentatus.

Laconicæ partes. Amyclæ.

migraret, induxit, Spartã uero regale ſibi ipſis domiciliũ declarauere. Ad reliquas ſingulos reges dimiſere, concedentes ut cohabitatores admittere liceret, qui uellẽt aduenas, cũ tot ubiq; mortales defeciſſe cernerẽt, uſos autem Laimeni opera. † Finitimos uero cunctos, licet Spartanis ſubiectos, paribus tamen legibus ac iure uocari in ſocietatẽ ciuitatis adſcitos, cõmunionemq; magiſtratuũ. Eos autẽ Helotas uocari. Cæterũ Agin Euryſthenis filium ius illud dignitatum æquabile ademiſſe, mandaſſeq; ut Spartæ tributa conferrent, cæteros quidem paruiſſe, Eleos autem qui Elos habitant, rebellaſſe, ipſos inde ui & armis bello ſuperatos, in ſeruitutẽ perpetuam damnatos, certis impoſitis conditionibus dominis ipſorũ, nullo pacto licere, aut libertate donare, aut extra fines eos uenundare. Hoc illud bellũ eſt, quod aduerſus Helotas uulgatur. Helotica etiam ſeruitus uſq; in Romanorũ perdurans imperium, ſuperataq; Laconicam, quam rex Agis demonſtrauit. Illos quodammodo Lacedæmonij publicos habebãt ſeruos, aſſignatis ſibi quibuſdam habitaculis, & cõtributis peculiariter miniſterijs. De Laconica ſanè reip. inſtitutiõe, eiusq; mutatione, permulta erunt omittenda, cũ late cognita ſint, attamen pleraq; digna memoratu ſunt. Fama eſt enim Achæos Pthiotas unà cũ Pelope Peloponnelum ingreſſos, habitaſſe Laconicam, Illos autem adeo uirtute præſtantes excelluiſſe, ut cum Peloponneſus permultos prius annos Argos uocaretur, ea tempeſtate Argos Achaicum nominari cœptum ſit, nec ſola Peloponneſum, ſed etiam proprie Laconicam eo modo appellatã. Illud aũt poëtæ, ubi nam Menelaus erat? nõ quidem in Achaico Argo, ſic accipiendũ quidã arbitrantur, non quidem erat in Laconica poſt Heraclidarũ reditum, cum Philonomus regionem illam Dorienſibus prodidiſſet, è Laconica in Ioniam migratum eſt, ea eſt quã hodie Achaiam nominãt. De ipſis etiam in rebus Achaicis explicandis amplius uerba faciemus. Quod qui Laconicam obtinebant, initio quidem uiri modeſtia præditi fuerant, poſtea uero quàm res publicæ gubernacula Lycurgo cõmendata ſunt, tantũ cæteros anteceſſerunt, ut è Græcis ſoli terræ ac maris adipiſcerentur imperium, tamq; diu Græcorum principatum tenuere, donec eis Thebani ducatum ademere, & ſecundum illos continuo Macedones. Veruntamen nec illis omnino ceſſere, ſed ſuarũ legum inſtitutione ſeruata, de prioris loci maieſtate contentionem ſemper habuerãt, & aduerſus Græcos, & contra Macedoniæ reges. Quibus per Romanorum arma deletis, paulum quiddam miſſis populi Ro. ducibus obſtiterunt, tunc à tyrãnis & improbis reipublicæ legibus oppreſſis. At priſtina nõnihil dignitate reparata, præcipuo in honore fuerunt, & ſua in libertate manſerunt. Vt præter amicorũ miniſteria, aliud nihil tributi nomine conferrent. Eis uero nuper Eurycles perturbationem importauit, cum malam in partem Cæſaris amicitia fretus, immoderate & ultra quàm par eſt, illorum præfectura uſus eſt. Deſijt autem cõfeſtim ipſius dominatus, cum ipſe, ut oportuit, conceſſiſſet è uita, & eius filius talem omnem amicitiã auertiſſet. Euenit etiam ut Laconicæ liberatores quendam gubernandæ ciuitatis ordinẽ capeſſerent, poſtq; finitimi primi Ro. adhæſerunt imperio, & reliqui & Elotes, tyrannis ſeruiente Sparta. Hellanicus autor eſt, Euryſthenem & Patroclem ciuitatis regimẽ ordinaſſe. At Ephorus increpat, cum ipſum nullam prorſus Lycurgi mentionẽ feciſſe dicat, & illius actiones alijs, & quibus nihil attineat, aſcribat. Soli itaq; Lycurgo facellum

Sparta.

† *Videtur hic quædã deeſſe, q̃ i Græco quoq; deſiderãtur.*

Agis.

Helotarum bellum.

Elei.

Phthiotes.

Peloponneſus.

Argos Achaicum.

Laconica.

Homeri locus.

Achaia.

Lacõica reſp. Lycurgus.

Lycurgi facellum.

cellum eſſe factum, & annua fieri ſacrificia, Illis autẽ licet urbi habitatores induxerint, ea nequaquàm eſſe tributa, ut ab eis Euryſthenidas & Patroclidas uocari contingeret. At primos autores nequaq; ab Agide Euryſthenis filio, Agidas computatos eſſe, quod omnibus urbium conditoribus, & earum habitandarum autoribus attributum eſt. Eius rei cauſam aſſeri, quod homines ſuſcipientes aduenas, per illos potentatum uendicarunt. De horum natura locorum, atq; Meſſeniorum hæc accipienda ſunt, quæ ſcribit Eurypides, Laconicam quidem latum arandi campum habere, cæterum cultu difficilem. Inter montes enim curua, circumeuntibus collibus dura atq; aſpera, hoſtibus ad incurſandum minime patens. Meſſeniam uero fructuoſam, aquis irriguam, innumerabilibus plauſtris & bobus refertam, paſtoribus copioſa ſuppeditantem paſcua, non hybernis flatibus hyematu moleſtam, nec ruſus ſolis quadrigis immoderate feruidam, & infra è ſortibus, quas de plaga ipſa fecerunt Heraclidæ, primã Lacenæ terræ fuiſſe & primariam telluris nationem. Secũdam autem Meſſeniæ orræ, cuius maior eſt uirtus, quàm ulla explicare ualeat oratio, qualem & Tyrtæus ipſe prædicabat. Verũ cum ipſe Laconicam & Meſſeniam Pamiſo diſterminari aſſerat, qui pelagus incitatior intrat, concedi minime aſſentior, qui mediam quidem Meſſeniam perlabitur, neq; eam quæ nũc Laconica appellatur attingit. Nec illud ab eo recte dicitur, quod cum Meſſenia atq; Laconica pariter mari ſunt uicinæ, ipſam longe à nauigatione abeſſe refert, ſed & Elin male terminat, cum ultra quidem proceſſeris Elis uicina Ioui flumen emittit. Nam ſiue quæ nunc terra uocatur Elea, dicere uelit, quæ Meſſeniæ contermina eſt. Huic ne contiguus quidẽ eſt Pamiſus, ſicut Laconicæ. Ipſum enim per mediã fluere Meſſeniam dixit. Siue ipſam uetuſtam curuam Elin appellatam, intelligat, longe magis à uero excidit. Poſt Pamiſi traiectũ, magna eſt Meſſeniæ pars. Inde tota Pherarum regio atq; Meſſeniorum, quam Triphyliam uocabant antea. Dein Pyſana ora & Olympia. Poſtmodum ſtad. ccc. interuallo Elis. Cum ſcriptores quidã Lacedæmonem Cetoëſſam appellant, alij Cæetaëſſam, quærunt quam in partem accipienda eſt Cetoëſſa, ſiue à Cetis ideſt balenis, ſiue quia magnam intelligamus, quod uero ſimilius eſt. Subinde Cæetaëſſam quidam dici arbitrantur, quia herba calamintho, ideſt nepita, uehementer eſt abundãs. Alij ab rimis appellari, quas terræmotus efficiunt, qui καικετοὶ uocantur, Laconicam uero frequẽtibus terræmotibus agitari. Spelunca etiam quædam pro carcere apud Lacedæmonios eſt, quam Cætam nominant. Aliqui etiã tales cauernas Cous dici malunt, unde & illud † θηρσὶν ὀρεσκῴοισιν, ideſt in ſpeluncis cubantes feras, poëta dixit. Taygeti quoq; cacumina quædam abſciſſe fuiſſe, memoriæ nonnulli prodidere. Sunt & latomiæ, ideſt, lapidicinæ precioſorum lapidũ Tænariorum, à Tænaro multis iam ſeculis. Nuper autem ingens in Taygeto metalli patefacta eſt effoſſio, impenſas ad eam Romana ſuppeditãte luxuria. Vrbem autem ac regionem eodem Lacedæmonijs appellari uocabulo, uel Homero conſtat autore, regionem aũt dico cum Meſſenia, cum de arcubus mentionem facit.

Euryſthenides Patroclides. Agides.

Laconicæ ſitus

Meſſeniæ ager

Tyrtæus notatur.

Pamyſus.

Elis.

Tryphilia.

Cetoëſſa quare Lacedæmon appellata.

Cætaëſſa unde dicta.

καικετοὶ.

Cæta ſpelũca. κῶοι.

† *Locus Homeri Iliad. lib. α. quã apud Homerũ legatur φησίμ. Latomiæ Tænari*

Odyſſ. φ.

ὄφρα τά οἱ ξεῖνος λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
Ἴφιτος Εὐρυτίδης.

Pulchros illi dedit Iphitus Eurytides hoſpes

In Lacedæmone occurrens. Tum subinfert.

Ibidem. » τὼ δ' ἐν μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοισιν
» οἴκῳ ἐν ὀρσιλόχοιο.
Ambo inuicem in Messena in Orsilochi domo coiere.

Pherarum locum dicit, cuius pars fuit Messenia. Itaq; nihil differt illi, dixisse cõmuniter, dedit in Lacedæmone occurrens, Et, ambo inuicem coiere. Nam Pheras Orsilochi domum fuisse liquet.

Odyss. γ. » ἐς φηρὰς δ' ἵκοντο δι᾽ οκλῆος ποτὶ δῶμα
» υἱέος ὀρσιλόχοιο.
Ad Pheras uenerant domum Dioclei
Orsilochi filij, Telemachus atq; Pisistratus.

Pheræ. Pheræ autem ad Messenium agrum pertinent. Quando autem ex Pheris discedentem inquit Telemachum, die toto agitasse iugum ait, dehinc addens.

Vltimum carmẽ Odyss. γ. Principium δ Odyss.
δύσετό τ' ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί
οἱ δ' ἔξοχ κοίλῳ λακεδαίμονα κητώεσσαν.
πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων.
Sol petit occasum, subeunt Lacedæmona magnam,
Inq; domos agitant, Menelai urbs accipienda est.

Quod si ita non sit, è Lacedæmone in Lacedæmona peruenisse uidebitur, alioquin Menelai habitaculum in ipsa Sparta nec fuisse, credendum erit. Cũmque ibi non conueniat Telamachum dicere, Spartam Pylúmque proficiscor. Sic enim regionis & urbis epitheta conincidere uidebuntur, nisi forte hoc poëticæ concedendum sit licentiæ. Contrarium enim, ut Messena cum Laconica Pyloq; Nestorea sit. Neque per seipsam instructam, in ipso nauium catalogo, neque in partem communiter uenisse militiæ. Post Maleam autem sinus excipit Argolicus, ac Hermionicus. ille quidem usq; ad Scyllæũ nauiganti, ad orientẽ spectat, & ad Cycladas, alter magis ad ortum quàm iste, uergit ad Aeginam terrãq; Epidauriam. Sinus quidem Argolici primas partes Lacones habent, reliqua tenent Argiui, in quibus sunt & Apollinis templum, Delium Laconum, quo nomine & Bœotium est. Et Minoa castellum, quo uocabulo est & Megaricum. Et Limera Epidauria (ut inquit Artemidorus) scribit autem Apollodorus ipsam apud Cytheram esse. Quæ cum cõmodissima portu sit, breuiter ac præcise Limerã, quasi λιμένιμραν, idest portuosam appellatam esse nomine permutato. At ipsa Laconicæ nauigatio statim à Malea inchoans, usq; longũ in spatium aspera sit, tamen stationes & portus habet, reliqua ripa bonis est prædita portubus. Paruæ quædam illi adiacent insulæ, haud sanè memorabiles. Argiuæ autẽ sunt Prasiæ ac Temeniũ, in quo humatus est Temenus. Et prior locus est per quẽ Lerna fluuius, eodẽ quo palus nomine, fluit, in qua tantas de Hydra poëtæ fabulas æditerunt. Ipsum uero Temeniũ lõge ab Argo. vi. &. xx. stad. distat à mari ab Argo ad Heræũ. xl. hinc usq; Mycenas decẽ. Secundũ Temeniũ, Nauplia est, Argiuorũ nauale, sic proprie dicta, quod eò naues nauigent. Ab hoc ficta esse de Nauplio, & filijs eius ab hisce iunioribus dicitur. Nec enim illorũ immemor extitisset Homerus, Palamedis uidelicet, cuius tãta sapiẽtia & intelligẽtia ostẽtatur, quẽ iniuste ac dolose necauere Pelasgi, nec Nauplij q circa mon

Argolicus sin. Hermionicus sinus. Lacones. Delium. Minoa.

Argiui. Limera. Prasiæ. Temenium. Lerna lacus. Heræum. Mycenæ. Nauplia. Palamedes. Nauplius.

montẽ Caphareũ, tantã hominũ cladẽ cõmisit ac funera. Ipsorũ genealogia præter alia fabulis plena errore temporũ profertur. Concedatur sanè ut Nepunno procreatus sit, quonam uero modo ex Amymone matre genitus sit, qui Troianis adhuc tẽporibus uitam agebat? Post Naupliam speluncæ sunt, & in illis Labyrinthorum ædificia, eas uocãt Cyclopeas. Dehinc alia loca, & ordine sinus Hermionicus situs est, quem cum in Aegina locus ordinet, ipsa etiã circuitionis partitio haud sanè despicienda, nobis indicauit, eius initiũ ab Asina est oppidulo, dehinc Hermione, atq; Trœzen. In ipso maris cursu præiacet insula Calauria. xxx. stad. habens in circuitu, medio maris brachio stad. quatuor à continente segregata. Subinde sinus est Saronicus, qui & Pontus à quibusdam uocatur, & à nonnullis Poros, idest transitus, à quo & pelagus Saronicum dicitur. Cunctus ipse transitus proximus ab Hermionico mari, & Isthmico, & Myrtoo, atq; Cretico nomen assequitur. Ad Saronicum Epidaurus pertinet, & procũbens insula Aegina. Deinde Cenchreæ Corinthiorũ nauale ad orientem spectans. Inde Schœnuntis portus, cum stad. v. ac. xl. nauigabilis. A Malea uero in summam collectis stad. mille &. dccc. Ad Schœnũtem portũ angustissima isthmi tellus est, quã nauigia transuectantur, ubi est Neptũni phanũ Isthmij. Sed hæc in præsentia omittantur, extra enim Argiuam terram iacet. Reuertimur autem Argiuam perlustremus oram, & ante omnia quotifariam apud poëtam dicitur Argos, & per se & addito epitheto. Cum uocet interdum priscum, aliàs Iasum, equestre quandoq; uel Pelasgicum, uel equorum alumnum. Nam & oppidum Argos dicitur, sicut illud.

Amymone. Cyclopeæ speluncæ. Hermionici situs Asina. Hermione. Trœzen. Calauria. Saronicus sin. Poros. Epidaurus. Aegina. Cenchreæ. Schœnus. Neptunus Isthmius. Argiua ora. † ἀχαϊκὸν legitur Græce. i. Achaicum. Argos multiplex. Argiui.

» ἄργος τὲ ωὰρτη τὲ. *idest.* *Iliad. δ.*
Argosq; & Sparta, Et,
» οἱ δ' ἄργος τ' εἶχομ τίρωθάπ, *idest.* *Iliad. β.*
Quiq; habitant Argos, Tirynthaq;, & Peloponnesus,
» ἢ μετ' ἔρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐμ ἄργεϊ. *idest.* *Iliad. α.*
Aedibus in nostris in Argo.

Danai.

Nec enim urbs erat eius ædes, & uniuersa Græcia. Vnde omnes Græcos uocat *Achiui.* Argiuos, sicut & Danaos & Achiuos. Cognominationẽ igitur per epitheta distinguit, Thessaliam quidem Argos Pelasgicum uocitans, ut *Thessalia.*

» ὅσοι τὸ πελασγικὸμ ἄργος ἐνᾶιομ. *Iliad. β.*
Quot Pelasgicum Argos habebant. Et Peloponnesum sicuti,
» εἰ δ' ἐκεμ ἄργος ἱκόιμεθα ἀχαϊκόν. *Iliad. ι.*
Sin Argos ueniemus Achæum. Vel,
» οὐκ ἄργεος ἦεμ ἀχαϊκῆ.
Ex Argo non erat Achæo.

Achei.

Significans hic quod Achæi proprie Pelopõnenses alia quadã significatiõe nominarẽtur. Argos quoq; Iasum Pelopõnense dicit, sicuti, si oẽs Achæi Argos intuerentur Iasum, & Penelopẽ ut plureis procos acciperet. Nõ enim ex uniuersa Græcia procos capere ueri simile fit, sed propinquos. Equestre uero & equorũ alumnũ cõmuni quadã proprietate dicit. De Græcia uero deq; Græcis & Pangræcis controuersia est. Thucydides enim poëtã nullo in loco Barbaros appellasse dicit eã obrationẽ, quia Græci, nondũ in unũ nomẽ, quod cõtrariũ est ab usu, discernebãtur. Au

Iasus Argos.

toritate etiã Apollodori ſolos Theſſaliæ incolas uocari Hellenes ſeu Græcos liquet.

Hellenes. *Græci.*

Myrmidones etiã Græci, ideſt Hellenes nuncupabantur. Heſiodus ſanè & Archilochus & q̃ Græci & q̃ Pãgræci uocarentur, profecto omnes nouere. Alter enim Prætidas inquit, Pangræci petiere Græci, alter Pangræcorũ ait calamitas concurrit ad Thaſum. Aliq̃ uero contra † ponunt, quod poëta & hos & barbaros nominauit, Caras Barbariloquos appellans, & Græcos omnes.

† ἀντιβίασιν repugnãt, opponunt. *Cares* Κᾶρες βάρβαρόφωνοι. » *Odyſſ. α. & alibi.*

ἀνδρὸς, τῶ κλέος ἤυρυ κὰθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.

Græciam adit uaga fama uiri medium q̃ per Argos.

Argiuorũ urbs magna ex parte planis in locis ſita eſt, promontoriũ Lariſſam nomine habẽs, collẽ ualde ſeptũ, in quo Iouis phanũ eſt. Fluuius iuxta labitur Inachus inter ſaxoſas cõualles, q̃ oritur ex Lyrcio ad Cynuriã montẽ Arcadiæ. Quæ de illius fontibus fabuloſa uulgantur, poëtica ſunt cõmenta. Argos quoq̃ aquis carere, commenta ſunt cum dicitur.

Lariſſa. *Inachus.* *Lyrcius.* *Cynuria.*

θεοὶ δ' οὔ θέσαν Ἄργος ἄνυδρον.

Dij poſuere Argos Lympharum protinus expers.

Cum regio curua ſit, amnibus rigua, paludes & lacus exhibens, oppidũ quoq̃ plurimos aquis uberrimos abundantes puteos cõtinet minimeq̃ profundos, accuſant & fraudem illam multi.

καύκεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην.

Sitiui, acceſſi reprobatis paſſibus Argos.

Hoc autẽ eſt, uel ſanè pro eo quod eſt πολυπόθητον, hoc eſt, ſcilicet uehemẽter optatum, uel χωρὶς τοῦ δ, *ideſt*, δ litera adempta, πολυΐδριον, ut πολύφθορόν πεδίον, ideſt, magnopere noxium, & pernicioſum habitaculũ, ſic hanc Pelopidarum domum appellat Sophcles προϊάψαι ἰάψαι & ἰάψασθαι, cladem quandã importare ſignificat, & damnũ, ut quibuſdã in locis oſtendit Homerus.

πολυδίψιον Ἄργος. *προϊάψαι.*

νῦν μὲν πειρᾶται τάχα δ' ἰάψεται ἀχαιῶν. *ideſt.*

Odyſſ. β. » *Iliad. α.* »

Nunc tentate quidem, fors natos lædet Achiuũm.

† *In Græco codice hæc addũ tur, cũ δὲ uero p hyperbaton & ſynalœphẽ, ut ſit hoc pacto,* καύκεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην, *pro eo quod eſt ad Argos.*

χρόα καλὸν ἰάψαι. *ideſt,* Pulchrum lædet corpus.

ἄψδις προΐαψεν. *ideſt,* Dein merget auerno.

Alioqui nõ urbẽ notat Argos, cũ nequaq̃ illuc peruenturus erat, ſed in Pelopõneſum nequaq̃ ſitibundã. † Vnus quidẽ fluuius eſt Inachus Argiuã percurrens terrã. Alius etiam in Argiua eſt Eraſinus nomine. Hic quidẽ è Stymphalo naſcitur in Arcadia, & è lacu quẽ Stymphalidẽ appellãt, è quo aues uocatas Stymphalidas ab Hercule ſagittis & tympanis fugatas, poëtæ finxere. Ipſum autem fluuiũ abſorptũ à terra, ideſt Argiuam emergere, & campum irriguũ reddere, eum Eraſinũ uocãt & Arſinũ. Simili alterũ dictũ nomine ex Arcadia in littus Buræ labitur, & alius exiſtit apud Eretrios, & in Attica penes Babronẽ. Iuxta Lernã fons oſtẽditur Amymone. Cæterũ Lerna & Argiui & Mycenæi agri lacus eſt, in qua Hydrã cõſtitiſſe, ſcriptores tradunt, in illa cum facta ſint purgamina, prouerbium quoddã uulgo manauit, Lerna malorum. Ipſam quidẽ regionẽ aquis abundare cõcedunt, urbẽ uero ipſam in loco iacere arido. In qua copia puteorum ſit, quos Danaidum aſcribant ſolertiæ. Eos enim illas inueniſſe, quo ex facto uerſus ille uulgatur,

Inachus. *Eraſinus.* *Stymphalus.* *Stymphalides aues.* *Lerna.* *Amymone.* » *Hydra.*

ἄργος ἄνυδρον ἐὸν δ' ἀναοι θέσαν ἄργος ἐνυδρον.

Argo

Argos aquis uacuum Danaæ ſtruxere redundans.

Ex puteis autem quatuor inſignes habentur & ſacri, quos eximia ueneratione colunt, qui in aquarum penuria, aquarum abundantiam inducunt. Argiuorũ quidẽ arcem Danaus inhabitaſſe dicitur. Is adeo præcedẽtes loci illius reges excelluiſſe fertur, ut qui antea Pelaſgi nominabantur, impoſita per Græciã lege, Danai uocitarentur, Euripidis poëtæ teſtimonio. Eius ſepulchrũ in Argiuo foro medium locatũ cernitur, quod Palinthũ appellant. Mihi ſane uidetur, ut Pelaſgi & Danai, ſicut & Argiui nuncupentur, quod huius ciuitatis gloria & cæteros Græcos à ſe denominãdos cõparârit. Sic & Iaſum Argos Iaſidas appellari fecit. Sic & ex Apia Apidones recentiores dixere, at Homerus non quidẽ Apidones appellat. Apiã autem magis longinquã quod propè Pelopõneſum dicat Argos, animaduerti uel hinc licet quod Argiuã dicit Helenã. Et inde urbs Ephyræ ex iſtit ipſius in Argos ſinu. Et hinc eſt Argos mediũ, & inſulas multas & uniuerſã Argos regere. Iuniores & cãpũ Argos dicũt, at Homerus ne ſemel q̃dẽ, præcipue uero & Macedonicũ & Theſſalicũ eſſe arbitrantur. Cũ uero Danai nepotes Argiuũ excepiſſent regnũ, illis ſeſe Amythaonis immiſcẽte progenie, è Piſæo agro atq̃ Triphylia proficiſcẽte, mirari nemo debet, ſi eadẽ procreati ſtirpe, hoc modo regionẽ duo in regna diuiſere. Primo ut cũ duæ in illis urbes eſſent, ipſas principatu eminentes, oſtentarẽt præſertim intra ſtad. minus. l. inter ſe finitimas, Argos uidelicet, atq̃ Mycenas, & dicatũ Iunoni templũ, iuxta Mycenas, ambabus eſſe cõmune, in illo ſũt Polycleti ſimulacra, artis laude omnium præſtantiſſima, ſumptu & magnitudine, Phidiæ ſanè imaginibus cedentia. Argos quidẽ à primordio magis ac magis extitit potentia primariũ, ſubinde Mycenæ ampliora ſuſceperunt incremẽta propter cõmigrantes in illas Pelopidas. Nã cũ oẽs ad Atrei filios conſiſterẽt, Agamemnon grandior natu regnũ adeptus, duce uirtute, ac pariter fortuna comite, regionis paternã poſſeſſionẽ ampliauit, & Mycenæo Laconicũ adiecit imperiũ. Verũ Menelaus Laconicæ regimen tenuit. Ac Agamemnõ Mycenarũ uſq̃ Corinthũ ac Sicyonẽ, & Ionũ & Aegialiarũ, ſic enim ea uocabantur ætate, cũ poſterius Achæi dicti ſunt, regnũ Agamẽnõ ſuſcepit. Cæterũ ſecundũ Troiana tẽpora, deſtructo Agamẽnonis imperio, res Mycenæa humilius attenuata eſt, præcipue poſt reſtitutos Heraclidas. Iſti enim occupata Pelopõneſo, priores dominos eiecerũt, quo effectũ eſt ut q̃ Argos obtinerẽt, Mycenas quoque ſubiectas in unũ cõſpirãtes haberẽt. Poſteriori tẽpore eas Argiui ſolo æquatas deleuerũt, adeo, ut nũc Mycenæi oppidi, ne ueſtigiũ q̃dem reperiatur. Cũ talis Mycenis caſus acciderit, quid mirari opus eſt, ſi qui ſub Argo populi hac ætate penitus euanuere? Ipſe autem catalogus hunc ſe habet in modum.

Danaüs. *Danai.* *Palinthum ſepulchrum.* *Iaſum argos.* *Iaſides.* *Apia.* *Apidones.*

» οἵ δ' Ἄργος τ' εἶχον τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
» Ἑρμιόνην τ' Ἀσίνην τε βαθὺν κατὰ κόλπον ἔχουσαν,
» τροιζῆν', ἠιόνας τε κοίλην Ἀμπελόεν τ' Ἐπίδαυρον,
» οἵ τ' ἔχον Αἴγιναν μαιμακτήν τε κοῦροι Ἀχαιῶν.

Iliad. β.

Qui tenuere Argos Tirynthaq̃ mœnibus altam,
Hermionem, Aſinamq̃, ſinũ quæ amplexibus artant,
Trœzenem, Eionas, uineta Epidauron habentem,
Qui Maſeta colunt iuuenes, Æginan Achæi.

Iunonis tẽplũ. *Polycleti ſimulachra* *Argeos imperium.* *Mycenarũ res* *Agamemnon.* *Menelaus.* *Aegialia.* *Achæi* *Mycenarum caſus.*

Tiryns. Hæc quidē de Argo. Deinceps de reliquis explicandum. Tirynthe ſanè ad excurſiones faciendas arcē uſurpaſſe Prœtus uidetur, & eā Cyclopum opera atq; arte mœnibus roboraſſe. Si autē ſeptē erāt numero, quos γαστρόχειρας, ideſt uētrimanos appellabant, quoniā ſuo alebantur artificio, quos è Lycea uocatos aduentaſſe, traditur. Et forte ſpeluncæ apud Nauplīā, & illarum opera, horū cognomē cōtraxere.

Cyclopes ſeptē.

Gaſterocheres.

Cyclopeæ ſpeluncæ.

Cyclopea opa.

Arx ipſa Lycimna ab ædificatore Lycimno dicta, abeſt aūt à Nauplia ſtad. xij. Et ipſa uero & uicina Midea deſertæ ſunt, nō illa ſanè quæ in Bœotia eſt, cū illa ſit μιδέα, ut πρόνοια, quæ prouidētiā ſignificat, accētu in tertia à fine ſeruato. Hæc aūt μιδέα, ut τεγέα eſt, ſi penultima tenet accētū. Huic affinis eſt Proſymna, habēs & ipſa Iunonis tēplū. Plurimas aūt cū rebellarēt, Argiui deſolatas uaſtarunt. Habitatores autem è Tirynthe quidē Epidaurū ſeſe receperunt, ex Hermione autē ad Halies (ſic enim uocātur) ideſt piſcatores. Aſina uero terræ pagus Argiuæ, penes Lacedæmoniam Naupliam, ex ea inquilini in Meſſenium commigrarunt agrum, eodem quo Aſina oppidulum Argolicum, uocabulo nuncupata. Nam cum Lacedæmonij plurimum ex alienis agris uendicaſſent, in hāc cultores dimittebant, quoſcunq; ad ſe confugientes excepiſſent, ſicut autor eſt Theopompus. Quiſq; è Nauplia fugerāt, eò ſeceſſere. At Hermione urbs haud ignobilis eſt, cuius littus tenent Halies, ideſt piſcatores, homines maritimis exerciti negotijs. Rumor eſt uulgo apud Hermionēſes cōpendioſum eſſe inferorū deſcēſum, quocirca nullum ibidē mortuis naulū imponūt. Dryopum domicilium & Aſinā fuiſſe memorāt q; ex uicinis Sperchio locis, extitere, ubi (ut Ariſtoteles teſtis eſt) Dryops Arcas inhabitauerat, eos autē Hercules ex terra Dorica, Parnaſo finitima expulit. Scyllæū quod in Hermione eſt, nomē à Niſi filia Scylla cœpiſſe inquiunt, quæ Minois cupidine capta, cum ei Niſæā proditione tradidiſſet, ab eo in profundū deiecta eſt, & fluctibus horſum agitata ſepulturā obtinuit. Eiones autē uicus quidā erat, quē eiectis incolis Mycenæi nauium receptaculum inſtituere. Quo deinde uaſtato ne ſtatio quidē ipſa manet. Trœzen ſacra Poſidoni, ideſt Neptunno fuit, à quo & Poſidonia olim appellata. Ea ſtad. xy. à mari eminet, urbs & ipſa inſignis. Ipſius portui quod Mentum uocāt, parua immi net inſula Calauria nomine. Cuius ambitus eſt ad tricena ſtad. Hic Neptunno dicatum fuit aſylum. Fama eſt, hunc ipſum deum cum Latona permutaſſe Celauriā cuius loco Delum impendit, cum Apolline uero Tænarum, pro quo Pythiam exhibuit. Ephorus autem ipſum quoq; refert oraculum.

Hermione.

Deſcenſus ad inferos.

Haliōn fines.

Dryopes.

Scyllæum.

Scylla.

Niſæa.

Eiones uicus.

Trœzen.

Poſidonia.

Mentum ὁ πόρος.

Calauria.

Aſylum Neptuni.

» Ἴσθμ τοί δ' Ἄλον τε καλαυρίαν τε νέμεαθε,
» πυθῶ τ' ἠγαθέην ἠδὲ ταίναρον ἠνεμόεντα. ideſt.

Tu Delo inquit hinc, Iſoq;, Calauriaq; frueris,
Pythiamq; ſacram, pulſatum & Tænaron euris.

Amphictyonū cōuentus.

Fuit quidē Amphictyonum cōuentus, ex ſeptē conſtans ciuitatibus, ad hoc faciēdum ſacrificiū cōmune habētibus officiū, quæ fuerant Hermione, Epidaurus, Aegina, Athenæ, Praſium, Nauplia, Orchomenus Minyus, pro Nauplijs argiui, pro Praſijs Lacedæmonij conferebāt. Tantopere autē ipſius dei uenerationi ualuit apud Græcos, ut potiti etiā rerum, Macedones huc uſq; tutū, ſecurumq; loci perfugiū, inuiolatūq; ſeruarēt. Lociq; ſupplices reuelli ſint ueriti, q ad Calauriam ipſam cōfugerint, adeo ut Archias comitatu ſeptus militum, Demoſthenem uiolare minime ſit

Archias.

Antipater.

auſus. Cui iuſſerat Antiparer, ut eum uiuum reliquoſq; oratores, ſimilibus obnoxij accuſationibus inuētos ad ſe perduceret. Eū uerbis inducere conabatur, cui tamen nō perſuaſit. Sed ſumpto prius ueneno, uoluntariā ſibi necē conſciuit. Cæterū cum Pelopis filij Trœzem atque Pitheus ex terra profecti ſint Pyſæa, alter quidē ſuum urbi nomen reliquit, Pitheus uero poſt eum ſucceſſit in regno. Anthes uero qui prius obtinebat, enauigans condidit Halicarnaſum. Epidaurus autem antea Epitaurus uocabatur. Eam Cares, Ariſtotele teſte, occuparunt, ſicut & Hermionem, recedentibus uero Heraclidis, Iones ex Attica Tetrapoli, ideſt quaternas urbes continente, eos ad Argos comitantes, etiam in unis cohabitauere mœnibus. Hæc autem non parum inſignis eſt ciuitas, præſertim ex Aeſculapij claritate nobilitata, quem uaria morborum genera curaſſe ſomniati ſunt homines. Erat uero templum ægrotantium multitudine uſquequaque refertum, pendentibuſq; tabellis, in quibus ſanati languores erant inſcripti. Quemadmodum & in Coa fiebat inſula pariter & Trica. Sita urbs eſt in ipſo Saronici ſinus receſſu intimo, ſtad. xv. circuitum habens, nauigationem in æſtiuos proſpectans ortus. Excelſi uero uſq; ad mare quâquauerſum mōtes includunt, unde omni ex parte naturale munimē habet. In medio Trœzenis, & Epidauri munitus iacet locus Methana, & Cherroneſus eodē appellata nomine, licet apud Thucydidem in quibuſdam exemplaribus Methone dicatur, ſimili quo Macedonica nuncupata uocabulo, in cuius obſidione Philippus auulſum amiſit oculum. Quapropter nonnulli decepti, ut Scepſius exſtimat Demetrius, eā Methonem in Trœzenis arbitrati ſunt. Quā execrati feruntur Agamēnonis legati, deligendorū cauſa nautarū miſſi, ut ab ædificādis mœnibus nulla ſibi quies præſtaretur atq; ceſſatio. Nō his quidē ſed Macedonibus abnuentibus, uti Theopōpus inquit. Iſtos enim cum propinqui ſint, rebelles extitiſſe, non fit ueriſimile. Aegina uero eſt etiam Epidauriæ terræ locus quidā. Et è regione item huius cōtinentis eſt inſula, quam in appoſitis nuper uerſibus explicare uult poëta. Vbi enim poëta dixit, Quiq; Aeginam habent, quidā ſcribunt, inſulāq; Aeginan, pro eo quod eſt, Hi autē habebant Aeginan, ut nominis ſimilitudinem diſtinguant. Quod autē inter nobiliſſimas inſulas una eſt, quid uerbis opus eſt? Hinc enim Aeacus, eiusq; poſteri genus duxiſſe decantantur. Hæc eſt quæ maris aliquando tenuit imperium. Hæc eſt quæ contra Athenienſem populum in nauali ad Salamina prælio, de principatu contendere non dubitauit, qua tempeſtate Perſæ Græciam inuaſerant. Eius ambitus inſulæ centum. lxxx. ſtad. eſſe traditur. Eiuſdem appellationis oppidum in uentum uergens Africum habet, illam Attica & Megarica coronat ora, & Pelopōneſus uſque Epidaurum, cum centum ferè ſtadijs ſingulæ ab illa diſtent. Pars autem orientem Auſtrumq; proſpectans, Myrtoo perfunditur pelago, ac etiam Creticō. Paruulæ quidem circuniacent inſulæ permultæ, in continentem uerſæ, Belbina uero in pelagus uergens. Ager uero ipſius, ſi altius fodias, terreus eſt, cum ſuperne lapidoſus eſt, præcipue campeſtris ipſa planities. Ideo nuda tota hordei ferax ſatis eſt. At Aeginenſes Myrmidonas appellatos memorant, non quomodo in fabulis canitur, ut ingenti inualeſcente peſtilentia formicæ, Aeaco precante, in homines uerſæ fuerint, Verum quia formicarum more, terram fodientes, ad petras tranſportarent, ut agricolandi materiam haberent. Foſſas

Trœzē Pelopis filius.

Pitheus.

Anthes.

Halicarnaſus.

Epidaurus.

Aeſculapius eiusq; templū.

Methana.

Methone.

Philippus ubi oculū amiſerit.

Aegina.

Aeginæ celebritas.

Aeaci genus.

Belbina.

Aeginetæ.

Myrmidones unde dicti.

Formicæ in homines uerſæ.

quoq; in colerẽt,ut nõ expẽdentes latericiã agerent parſimoniã. Oenoa uero diu-
tius,duabus Atticæ tribubus par nomine,uocabatur,uni quæ ad Eleutheras propè-
iacet,ut illud eſt,Cãpos Oenoes habitare fœnarios Eleutheræ, alterauero de Qua-
dripoli ad Marathonẽ eſt,de qua natũ eſt prouerbiũ,Oenoes uallis. Eã habitauere
Argiui Cretenſes,Epidauriq; & Dorienſes. Poſteriori tẽpore deinde,ſorte miſſis in-
colis,Atheniẽſes inſulã tenuere. Surreptã dehinc Ahtenienſibus inſulã Lacedæmo-
nij priſtinis reddidere cultoribus. Cæterũ Aeginẽſes in Cydoniã Cretæ urbẽ colo-
nos demiſere,nec minus in Vmbriã. Ephorus ſcriptis prodidit,primo Aeginæ à
Phidone ſignari cœptũ argentũ. Emporiũ autẽ ideo effectũ,quia locus admodũ ſte-
rilis erat,cum homines illi maritima mercando negotia tractarẽt. Vnde Rhopon
multimodis rebus conſtantem quæſtum Aeginæam appellamus mercaturã. Poëta
ſanè ipſe nonnulla loca ordine continuo, prout iacent exponit,ſicut ea in parte.

Oenoe.
Eleutheræ.
Oenoë charadra.
Prouerbium.
Pecunia ubi primũ ſignata Rhopus.
Aeginæa mercatura.

In Catalogo.
» οἵ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα,
» οἵ θ' Ἄργος τ' ἔιχον Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
» Ἑρμιόνην τε καὶ Ἀσίνην τε βαθὺν κατὰ κόλπον ἔχουσας,
» Τροιζῆνά τε, Ἠιόνας τε. ideſt,
Qui Hyriam paſcebantur & Aulidem,
Quiq; Argos tenuere Tirynthaq;,
Hermionenq; ac Aſinam,Trœzenenq; & Eionas.

Alias autem non quo ſe habent ordine,ut.

ibidem.
Schœnus.
Scolus
Theſpia.
Græa.
Crocylia.
Maſcte.
Thyreæ.
Othryas.
Cynoſuria.
Hyſiæ.
Cenchreæ.
Creopólus.
Lycurgium.
Orneæ

» χοῖνόν τε σκῶλόν τε θεσπείαντε γραῖάντε.
Schœnum & Scolum,Theſpiamq; Græamq;.

Argos
Sparta.

Inſulas quoq; Epiri cum aliis dicendo cõnumerat. Qui quidẽ tenebant Ithacã &
Crocylia depaſcebantur,nã Crocylia intra Acarnanes ſunt. Sic & nunc Aeginæ
Maſctẽ adiunxit,q; locus ad Argolicũ littus pertinet. Thyræas quidẽ Homerus nul-
libi nominatim attigit. Alij uero frequenti ſermone loquũtur, quorũ cauſa Argiui
ac Lacedæmonij certamẽ hoſtiliter contulerũt, in quo Lacedæmonij duce Othry-
ada uictoriã reportarũt. Locũ autẽ illũ in Cynoſuria eſſe,Thucydides ſcribit,ad Ar-
giui ac Lacedæmonis agri cõfinia. Sunt etiã Hyſiæ Argolicæ terræ,ora celebris. Si
militer & Cẽchreæ,quæ in uia è Tegea Argos ducente per Partheniũ montẽ,& per
Creopolũ ſitæ ſunt. Has ignorauit Homerus & Lycurgiũ & Orneas, uici autẽ nũc
ſunt Argiui agri. Hic quidem eodẽ quo mons nomine,illos uero ſimili appellant uo-
cabulo,quo Orneas inter Corinthũ ac Sicyonẽ poſitos. Inter Pelopõneſi ciuitates
Argos & Sparta gloria præcellunt in hanc etiã ætatẽ. Pro quarũ quidẽ claritate lõ-
ge lateq; diſſeminata nõ ſanè longa ſuſcipienda uenit oratio,ne ab omnibus de il-
lis memorata recepiſſe uideamur. Priſcis profecto ſeculis Argos amplius illuſtre
nomẽ ſparſerat. Poſtea uero Lacedæmonij gloria omnino ſuperarũt, perſeuerãtes
ſuas leges,ac inſtituta cõſeruare,niſi ſiquid paululũ ab illis aberrare cõtigit. Argiui
Pyrrhũ qdẽ regẽ nõ admiſerũt,ſed ante illorũ mœnia mortẽ obijt, cũ tegula ab ani-
cula quadã (ut aiũt) in eius caput ſuperne deiecta fuiſſet, aliorũ autẽ ſubditi fuerũt
imperio. In ſocietatẽ quoq; Achæorũ cõmuniter ducti,unà cum illis Romanorum
potentiam ſubiere. Et nunc ciuitas ipſa conſiſtit, ſecundum poſt Spartam dignita-
tis locũ obtinens. Dehinc de locis Mycenis & Agamẽnoni ſuppoſitis explicemus,

Pyrrhi mors.

quos

quos in nauiũ dinumeratione Poëta memorat, cuius uerſus hũc ſe habẽt in modũ.

» οἵ ῥ' Μυκήνας τ' ἔιχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
» Ἄφνειόν τε Κόρινθον ἐϋκτιμένας τε Κλεωνάς,
» Ὄρνειάς τ' ἐνέμοντο Ἀραιθυρέην τ' Ἐρασῖνον,
» καὶ Σικυῶν' ὅθ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν, Iliad. B.
» οἵ θ' Ὑπερησίην τε καὶ Αἰπεινὸν Γονόεσσαν
» Πελλήνην τ' εἶχον ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο,
» Αἰγιαλόν τ' ἀνὰ πάντα καὶ ἀμφὶ Ἑλίκην εὐρεῖαν.

Quiq; Mycenæam colit altis mœnibus urbem,
Cuiq; Corinthus adeſt,& muris ſpecioſa Cleone,
Orneas paſcuntur,Aræthyream,Sicyonaq;,
Hic primum fidus ſua ſceptra tenebat Adraſtus.
Inde Hypereſiam,celſamq; in colle Gonoëſſam,
Pallenemq; habitant,atq; Aegion inde colebant,
Et littus totum,atq; Helicæ latiſſima rura.

Mycenæ quidem nunc extinctæ iacent, earum urbem à Perſeo conditam eſſe
cõſtat,cui Sthenelus ſucceſſit in regno,huic Euryſtheus. Hos eoſdem uero Argos Sthenelus.
imperio tenuiſſe, cõſtans memoria eſt. Cum autem Euryſtheus ad Marathonem
aduerſus Herculis filios,Tolaumq; ductaſſet exercitum, auxiliũ ferentibus Atheni-
enſibus,in ipſo prœlio fertur occubuiſſe. Reliqua ſanè eius membra Gargetti ſepul-
ta eſſe, caput autem Corinthi ſeorſum, quod ab Iolao circa fontem Acariam,ſe- Euryſthei caput
cus tramitem,abciſſum fuerat. Vnde locus Euryſthei caput appelliatur. Mycenæ Acaria.
autem in Pelopidarum regimen cecidere, è Piſæo agro prouenientium, deinde ad
Heraclidas peruenerunt,quibus & Argos ipſum ſubiectum erat. Poſt commiſſum
uero in Salamine prœlium nauale,Argiui,& Cleonei ac Tegeatæ Mycenarum ur-
bem inuadentes, Mycenas radicitus excidere, agrumq; diſpartiuere. Tragœdia- Mycenæ et Ar-
rum quidem ſcriptores urbem utranque,propter locorum propinquitatem, com- gos pro una ur-
muni appellauere nomine. Eurypides in una & eadem Tragœdia,modo Myce- be habita.
nas,modo Argos idem uocat oppidum, ſicut & in Iphigenia & Oreſte. Sunt autẽ Cleonæ.
Cleonæ mediocre oppidum in uia ſitum,quæ ex Argo Corinthum ducit. Et in tu-
mulo frequentibus habitato incolis, muros perpulchros habente. Quo circa poë-
ta mihi proprie dixiſſe uidetur ἐϋκτιμένας τε Κλεωνάς, ideſt Mœnibus pulchris excel- Nemea.
luiſſe Cleonas. Hic ſilua ſurgit Nemea inter Cleonas & Philuntẽ, in qua Argiui ſa-
cra celebrare cõſueuere Nemea. Ibi quoq;,quæ de Nemæo Leone geſta, fabulis pro- Nemæus leo.
ditaſunt, & Belbinus pagus. Diſtant aũt Cleonæ ab Argo quidẽ ſtad. centũ &. xx, à Belbinus pag.
Corintho uero ſtad. lxxx. Nos uero ab Acrocorintho ædificiũ † expectauimus. Cõ-
rinthũ ſanè locupletiſſimã aiunt, cũ iſthmo immineat emporium, locus negotia- † ſpectauimus
toribus frequentatus, & duorum † dominus portuum exiſtat, quorũ alter quidẽ uel, ſpeximus
Aſiæ,alter autem propinquus eſt Italiæ,utroque ex loco faciles inuicem mercium potius, κατεω
commutationes faciens,tantundẽ remotis utrinq; gentibus. Fuit aũt cũ fretũ eſſet πτευσαμεν.
non tuta profecto nauigatio,quod quidem antiquioribus annis freto contigit Si- Corinthus.
culo, Itidem nec maria ipſa, præſertim ſupra Maleam, propter aduerſos uentorũ † Θ δυοῖν λιμέν-
flatus. Inde eſt natum uulgo prouerbium,cum Maleam deflexeris,domeſticos ob ων κυρτος
liuiſcere et duos habeat
portus.

liuiſcere. Aſiaticis igitur, Italiſq; mercatoribus gratiſſimum erat, omiſſo ad Maleam curſu Corinthum diuertere, aduectis eò mercibus. Vbi & importatarum & exportatarum è Peloponneſo rerum, uectigalia uendi contingebat. Hoc apud poſteros omnino permanſit, poſtmodũ maiora indies adueniebant additamenta. Illuc enim in Iſthmicorum celebratione ludorum multitudo conuenarum concurrebat. Ipſi quoq; Bacchiadæ annis fermè. cc. urbem dominatione tenuerãt, & Tyranni locupletiſſimi, & numero plurimi, & genere clari euadentes, & emporium ipſum ad empto † metu fructuoſum poſſedere. Cypſelus autem hiſce deſtructis, tyrannidem occupauit, eiuſq; domus diuitias, oblatum Olympico templo Cypſeli donũ teſtatur, eximiæ magnitudinis ſimulacrum, ſolido ex auro fabricatum, & in tertiã uſq; generationẽ domus eius perdurauit. Demaratus quoq; ex Corinthi potentiſſimis unus domeſticas fugitans factiones, tot domo ſecum opes tulit in Ethruriam ut urbis, quã ciuitate donatus adijt, princeps extiterit, & filius eius Romæ potitus eſt regno. Veneris etiã templum adeo locupletatum extitit, ut ſupra mille, deæ proſtitutas puellas caperet, quas Veneri uiri mulieresq; addixerant. Propter has igitur frequens in urbẽ multitudo, turbaq; conueniebat, unde ciuitas mirum in modũ ditabatur. Nautæ etiã leuiter ſumptus factitantes, † aſſumebantur. Hinc uulgatur ueteri ſermone proberbium, Non ominum eſt uirorum Corinthum nauigare. Cuiuſdam quoq; meretricis facetũ illud poſteris uulgatũ eſt reſponſum. Nã cum altera illi exprobraret inertiã, quod nulla operis teneretur induſtria, nec lanas attingeret, Ego (inquit) talis, in hoc breui tempore ternas diſpoſui telas. Ipſius urbis ſitũ talẽ eſſe cõtingit, & ex Hieronymi ſcriptis & Eudoxi & aliorum, & quantum ipſi cernere potuimus, poſt reſtitutã nuper à Romanis urbem mons excelſus eſt, ſtad. triũ ac dimidiati altitudinem habens ad perpendiculum. Aſcenſus ad ſtad. xxx. in acutum terminatur cacumen, Acrocorinthum autem eam nominant. Cuius quidem pars in Aquilonem uerſa, maxima in arduum rectà conſurgit. Sub qua ad Acrocorinthi radicem in plano loco inſtar menſæ iacet oppidum. Ipſe urbis ambitus ſtad. xl. erat, ubi à monte nuda fuerat urbs, mœnibus uallata fuit. In hoc autem circuitu & mons Acrocorinthus continebatur, ubi murale tutamen admittere potuit. Nobis inter aſcendendum manifeſta ipſius tractus erãt rudera, & uniuerſus circuitus ſtad. circiter. lxxxy. cõficiebatur. Alijs ex partibus mons ipſe minus in rectum arduus eſt. Hinc uero non parum dilatatur in longe, lateq; proſpectum patens. Vertex ipſe Veneris ſacram habet ædiculam. Infra uerticem Pirenen fontem adeſſe contigit, haud affluentes aquas habentem, cæterum perſpicuas ad imũ, potuiq; ſua uiſſimas. Vulgo autem memorãt, tum ex hoc, tum ex ſubterraneis quibuſdã uenulis expreſſum fonticulum, montis radici proximũ in urbẽ influere, unde aquantur ubertim. Intra oppidum quoq; puteorum copia eſt, nec minus (ut aiunt) in Acrocorintho, non tamen ipſi uidimus, cum tamẽ Euripides dicat hoc pacto. Venio ex Acrocorintho lymphis alluentibus irriguo, ſacrũ Veneris relinquens tumulũ. Lymphis alluentibus irriguo, profundo dici cõuenit, quãdo putei & ſtillãtes per illũ humores abũde prolabuntur. Vel antiquus ſubintelligẽdus eſt meatus, ut Pyrene per ſuperficiẽ fluẽs, montẽ ipſum redderet irriguũ. Fama eſt equũ Pegaſum cũ potaret, hoc in loco à Bellerophõte deprehẽſum fuiſſe, alatũ inq; caballũ è Meduſæ ceruice, & de

Iſthmici ludi.
Bacchiadæ.
† ἀσθενῶς. Cypſelus.
Demaratus.
Veneris tẽplũ apud Corinth.
† Exhauriebãtur. Prouerbium.
Meretricis reſponſum.
Corinthi mõs.
Acrocorithus.
Corinthi ſitus atq; forma.
Pyrene fons.
Pegaſus.

& de Gorgonis execto gutture proſilientem. Vulgatum eſt etiam Caballinum in Helicone fontem erupiſſe, cum ſubiectam ibi rupem feriret ungula. Sub ipſam in de Pirenen Siſyphium iacet, ſiue ſacellum quoddam, ſiue regale domicilium niueo conſtructum lapide, in quo non modica ſeruantur adhuc rudera. E ſummo autẽ cacumine in aquilone Parnaſus aſpicitur & Helicon mõtes excelſi, atq; niuales, Criſſæusq; ſinus, utriq; ſuppoſitus, quem Phocis, & Bœotia, terraq; Megarenſis & Sicyonia, & Corinthia complectitur, quæ Phocidi oppoſitas tenet aquas. Ad ueſperam † uero omnibus iſtis Onij appellati montes imminent, qui uſq; Bœotiam Helicone mq; protenduntur, à ſaxis Scironijs, à uicina illis uia quâ itur in Atticam. Vtri uſq; quidem ripæ principium eſt, alterius quidem Lechæũ, alterius uero Cenchreæ uicus, & portus ab urbe ſtad. ad. lxx. lõginquus. Hoc quidẽ ex Aſia nauigantes utũtur, Lechæo autem qui ex Italia proficiſcuntur. Lechæum ſanè ſub oppido eſt, non multis abundans habitaculis. Sicut crura uero protrahunt ſtad. circa. xij. ex utroq; uiæ latere ducẽtis ad Lechæum. Hinc littus extenditur ad Pagas uſq; Megarenſis terræ oppidum, alluitur autem à ſinu Corinthiaco, curuum exiſtens & traiectum, & ambas ripas efficit ad Schœnuntem Cenchreis proximum. Inter Lechæum uero & Pagas, Iunonis Acreæ extat oraculum uetuſtum admodum. Extat & Holmiæ promontorium, ſinum efficiens, in quo & Oenoa eſt & Pagæ. Hæc quidem Megarenſe caſtellum eſt, Oenoa uero Corinthiorum. A Cenchreis Schœnus eſt, ad quẽ ipſius traiectus locus anguſtiſſimus eſt, ſubinde ager eſt Cromyonius. Ante hanc ripam & Saronicus & Eleuſinus ſinus iacet, unus & idem quodammodo, Hermionicoſanè contiguus. In iſthmo Neptunni, quem Iſthmium uocant, templum eminet, picearum arborũ luco circuncluſum, ubi ludos Iſthmios celebratos, Corinthij celebrare ſoliti ſunt. At enim Cromyon terræ quidem nunc eſt Corinthiæ, antea uero Megarenſis, ubi Cromyoniam uerſatam fuiſſe porcam, refertur in fabulis, ex qua Calidonium creatum fuiſſe aprum memorant. Interq; præclara Theſei certamina unum illud prodiderũt, hanc illius manibus occiſam. Plagæ quoq; Corinthiæ Teneus uicus eſt, in quo templum Teneati conſiſtit Apollinis. Literis proditũ eſt, cum Archias coloniã Syracuſas duceret, maximũ colonorum numerũ ex hoc loco ſequutum ducem illum fuiſſe, eamq; coloniã ſuper alias, poſtea præcipua felicitate floruiſſe, denicq; ſuis inſtitutis rẽpu. tenuiſſe. Cumq; à Corinthijs deſciuiſſent, adheſiſſe Romanis & deleto funditus oppido permãſiſſe. Vulgo quoddã profertur oraculum, Aſiano cuidam redditum. Illi nanq; interroganti, utrum Corinthum tranſmigrare præſtantius foret, Ita reſponſum eſt. Felicem quidem Corinthũ, cæterum Teneates eſſe mallẽ. † Hoc in loco Polybius Oedipũ enutriſſe fertur. Videntur & Tenedij hominibus iſtis quadã cõſanguinitate coniũcti per Tennũ Cygni filiũ, ſicut Ariſtoteles ſcribit. Apud utroſq; Apollo ſimili ueneratione colitur, de qua non parua ſigna exhibentur. Corinthij quidem ſub Philippi exiſtentes Imperio, aduerſus illũ cõtentiones exercuerunt, & contra Romanos inſolenter † habuerunt, adeo ut quidã Corinthij in prætereuntes eorũ tecta legatos, ſordes infudiſſe præſumpſerint. Pro hiſce aũt rebus, aliſq; delictis, eueſtigio pœnas luerũt. Eò enim miſſo ingẽti exercitu Corinthus ab L. Mummio ſolo æquata eſt, & reliquus uſque ad Macedoniam tractus ſub Romanum ceſſit imperium, alijs aliò cum copijs miſſis duci

Caballinus fõs
Siſyphium.
Parnaſus.
Helycon.
Criſſæus ſinus.
† Ad occidẽtẽ πρὸς ἑσπέραν
Onij montes.
Lechæum.
Cenchreæ.
Pagæ opp.
Acræa luno.
Holmia.
Oenoa.
Schœnus.
Cromyonius ager.
Saronicus ſin.
Eleuſinus ſin.
Neptunus iſthmicus.
Cromyon.
Cromyonia porca.
Calidonius aper.
Teneus uicus.
Archias.
Syracuſæ.
Oraculum Aſiano redditum.
Oedipus.
† In græco additũ eſt, quod plerique per ignorãtiã legũt, Ego Tegeates eſſe mallem, ὃς περ κατ' ἄγροὺς τῶν τινὲς πα ραφέρουσιν· λέγουτες, ἐγὼ δ' εἴλωτεγέατης.
† ὑποπτικῶς ἔχοντες, inſolentes fuerunt uel Romãos ſtidiebant.
Corinthiorum ſtercus.
Mummius.

Corynthi expugnatio.

ducibus. Maximam uero agri Corinthij partem, Sicyonij possessam occupauere. Polybius sanè, quæ in urbis captiuitate obuenerunt in commiserationis partẽ colligens, iniuriam militum addit atq; ludibria, quæ in artes & præclara exercuerunt opera, & dijs oblata dona. Ait enim præsente se, abiectas in pauimẽto uidisse tabulas, superq; illas talis lusitasse milites. Easq; nominatim explicat, quas Aristides de Libero patre pinxerat. De quo scitum illud dici solere traditur, nihil ad Dionysou, ideſt Liberum patrem. Herculem quoq; sub Deianiræ tunica superatum. Hunc quidem nosipsi minime uidimus, Liberum uero in Cereris phano repositũ Romæ spectauimus, opus sanè speciosissimũ, at incenso tẽplo, talis pariter imago picta perijt. Plurima item alia & aspectu suauissima templis apposita dona, hinc profecta sunt. Aliqua etiam uicinæ Romæ ciuitates habuerunt. Mũmius enim magis animi magnitudine excellens, quàm ad huius generis artes contemplandas studiosior (ut fama est) eas ab se, rogãtibus amicis, facile largiebatur. Lucullus sanè cum ædẽ Fortunæ construxisset, & porticum quãdam, statuas quas Mummius habebat, petiuit in eum usum, ut ædem ornaret ad ostẽtationem, mox deinde restituturus. Minime uero restituit, sed eas ut dona deæ posuit, capereq; quæ sibi libitum esset, mandauit. Quod cũ Mũmius æquo tulisset animo, omni prorsus abiecta cura, longe magis q̃ qui oblatas posuerat, gloria & lætitia extollebatur. Corinthus uero deserta diutius manens, ab diuo Cæsare denuo est restituta, propter bonũ terræ ipsius ingenium, missis eò colonis frequentibus generis libertinorũ. Qui rudera solicitãtes & sepulchra refodiẽtes, plurima inuenichãt fictilia, ostraceaq; thoreumata, permulta etiã ænea. Ornata subinde mirati opera tã fabrefacta, nullũ indicussum dimisere sepulchrũ. Vnde inuẽtis talibus locupletati, multoq; disponentes precio, urbẽ Romã mortuis repleuere Corinthijs. Sic enim desepulchris excerptã prædã nominabant, & præsertim ostracea. Initio quidem magno in honore fuit propter elaborata Corinthi æra. Deinde derelicta res est, cum deficerent ostracea, scilicet terra figularis, & pluri ma imperite facta uideretur. Ciuitas ipsa Corinthiorũ amplissima usq; fuit & opulẽtissima, seu uirosinnumerabiles ad ciuile regimẽ peritissimos, siue eximias opifi cũ artes animo uertis. Hinc enim & in Sicyone eximie pictoria & plastice peruenit ad summũ, & omne aliud huius generis opificiũ. Ager aũt nõ admodũ telluris bonitate pollebat, quippe quæ oblique distorta foret & aspera, Vnde supercilioſam Corinthũ uocãt uniuersi, & cessit in uulgare prouerbiũ. Corinthus superciliũs curuitatibusq; laborat. Verũ Orneæ, præterlabentis fluuij nomẽ acceperunt, hodie quidẽ desertæ, at superioribus annis incolarũ copia frequentes, sacellũ Priapi habuerũt, magna ueneratione cultum. Vnde Euphronius poëta res Priapi uersibus canens, deũ uocat Orneaten. Super Sicyoniũ sitæ sunt campum, agrũ uero earũ occupauerunt Argiui. Aræthyrea uero est quam nunc Phliasiam dicunt. Quo autẽ nomine ager, eo & oppidũ appellatũ est ad montẽ Cæloſſam. Posteriore tempore illinc emigrantes ad stad. xxx. urbẽ condiderunt, quam Phliuntem uocarunt, uerũ Cæloſſa pars Carneates est, è quo Asopus oritur, præter agrum perfluens Sicyonum, & Asopiam regionem efficiens, quæ Sicyoniæ pars una est. Est autem Asopus & unus qui præter Thebas & Platæas & Tanagram fluit. Est & alius in Heraclea Trachinia labẽs apud pagum, quẽ Prasopios nominant. Quartus est in Paro insula, Phlius

Aristidis tabulæ Dionisij.
Hercules in Deianiræ habitu.
Prouerb.
Mummij ingenium.
Lucullus.
Fortunæ templum.
Corinthus deserta.
Mortua Corinthia νεκροκοσσίνθια.
Corinthi laus.
Prouerb.
Corinthus alibi tumet alibi caua est.
Orneæ.
Priapi sacellũ.
Euphronius poeta.
Orneates deus.
Aræthirea.
Phliasia.
Phlius.
Cæloſſa.
Carneates.
Asopi plur.
Tanagra.
Prasopij.

Phlius quidem in medio Sicyoniæ, Argiuæq; & Cleonum, & Stimphali, circuitu complexa iacet. Eximie uero colitur in Phliunte ac Sicyone Diæ (sic enim Heben uocant) phanum. Primis autem temporibus Sicyonem Meconam appellabant, adhuc autem antiquioribus Aegiolos uocabant. Eam reædificatam ferunt, longè à mari stad. xx. uel ut alij xij. in ualido tumulo, Cereri dicato. Vetus aũt illius ædificium fuit emporiũ cum portu. Sicyoniæ uero terræ, atq; Corinthiæ terminus est Nemea fluuius, pluribus annis sub tyrannorũ dominatu gubernata. Semper tamen manſuetos uiros tyrannos habuit, in primis clarissimum Aratũ, qui & ciuitatem ad libertatem reuocauit, & Achæorũ adeptus est regnũ, ab ultro offerentibus, etiam potentiam consecutus. Ipsumq; constans imperium auxit, adiecta illi patria alijsq; uicinis urbibus. Hypereſiã uero, aliasq; à poëta dictas ordine ciuitates, Aegialumq; iam Achæis subiectas esse contigit, usque Dymas & Eleæ oræ terminos. Hunc uero tractum Iones antiquitus obtinebant, qui ab Athenienſibus duxere genus, quondam autem Aegialea uocabatur, & incolæ Aegialenses, posteriori autem tempore ab illis Ionia denominata, quomodo & Attica ab Ione Xuthi filio. Fama est, Deucalionis filium Hellenem fuisse. Hunc autem circa Phthian Penei & Asopi mediam, regnũ tenuisse, & maximo natu filio imperium tradidisse, reliquosq; foras dimisisse, ut sedem sibi quisq; conquireret. E quibus Dorus, Dorienses Parnaso affines habitatores constituit, sibiq; superstites à se uocatos reliquit. Xuthus autẽ assumpta in matrimoniũ Erechthei filia, colonos ad quadripolin Atticæ terræ induxit, Oenoam, Marathonem, Probalinthũ, & Tricorythum. Ex huius filijs unus Achæus nomine, cædẽ inuitus patrans, in oram Lacedæmoniã profugus sese recepit, & eius loci accolas Achæos uocari constituit. Ion uero superatis Eumolpi cõmilitonibus Thracibus, tantum famæ laudisq; consequutus est, ut Athenienses illi reipublicæ gubernacula cõmitterẽt. Qui primũ quidẽ omniũ multitudinẽ quaternas diuisit in tribus, dehinc in quatuor degendæ uitæ uias, quosdam enim agricultores designauit, alios opifices, aliquos sacrorũ faciendorũ curæ præfecit, nonnullos ciuitatis custodes. Talibus quidẽ ab eo ordinatis amplius regionem sui nominis uocabulo appellatam reliquit. Qua indies magis mortalibus referta, Athenienses intra Peloponnesum ex Ionibus coloniam miserunt, & plagam quam occupauerant, pro Aegialea Ioniam nominarũt. Eodemq; modo pro Aegialenſibus Iones appellati, in ciuitates xij. dispartiti. At enim post Heraclidarũ reuersionẽ, ab Achæis expulsi, denuo Athenas repetiere. Illinc uero cum Codri prognatis in Asiã Ionicam transmisere coloniam. Hi in Lydiæ & Cariæ littore ciuitates duodecim condidere, totidẽ in partes seipsos diuidentes, quot antea Peloponnesum occupantes. Achæi genere quidem Phthiotæ fuerunt, domicilia uero in Lacedæmonia habuerunt. Heraclidis uero rerum potitis, cum fortunam pristinam ductu Tisameni Orestis filij reparassent (ut superius retulimus) aduersus Iones impetum fecerũt, cumq; uictores euasissent Iones eiecerunt. Ipsi autem agrum sibi uendicarunt, & ipsam loci partitionem conseruarunt, quam distributam acceperunt. Eò uero potentiæ peruaserunt, ut cum reliqua Peloponnesus Heraclidarũ subiugata foret imperio, à quibus Achiui ipsi desciuerant, cõtraq; oẽs obsistere ualerent, oram ipsam Achaiam nominarunt. Igitur à Tisameno usq; Ogygum sub regibus semper uixerunt.

Hebe.
Dia dea.
Meconа.
Aegioli.
Nemea.
Aratus princeps.
Hypereſia.
Aegialea.
Ionia.
Phthia.
Hellen.
Dorienſes.
Xuthus.
Oenoa.
Marathon.
Probalinthus.
Tricorythum.
Achæus.
Achæi.
Ionia unde appellata.
Aegialenſes.
Athenien. eiq; partitio.
Codridæ.
Achæorum genus.
Tiſamenus.
Achaia.
Ogygus.

xerunt, Dehinc populari gubernaculo urbes habitæ, adeo in regendis ciuitatibus famam compararunt, ut Italicæ gentes post susceptã aduersus Pythagoricam sectam factionem, maximam legum & institutionũ partem ab hisce transtulerint. Post Leuctricam uero pugnam, orta inter populos cõtrouersia eius iudiciũ Thebani hisce uiris permisere. Postea uero cum rerũ urbanarũ cõmunicationem Macedones dissoluissent, eam rursus sensim reuocarunt. Quo autem tempore Pyrrhus expeditionem in Italiam susceperat, quaternæ ciuitates sociæ principatũ obtinuerunt. E quarum numero fuere Patræ atq; Dymæ. Dehinc è duodecim quasdã adsciuerunt, præter Olenum atq; Helicen, cum altera nihil contribueret, alteram fluctus delessent. Nam cum terræmotus in sublime pelagus extulisset, & ipsam diluuij instar absorpsit, simul & Neptunni templũ Heliconij, quod & ætate nostra Ionespræcipuis honoribus adorant, ibiq; sacrificium operantur, quod ab uniuersis Ionibus factum Panionia uocant. Huius sacrificij Homerum meminisse quidã referunt, cum inquit.

Patræ. Dymæ. Olenum. Helice opp. Heliconius Neptunnus. Panionia sacrificia.

» αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἄϊθε κορυστὴς ἔγρετο Τυδέος
» υἱὸς ὀπιπεύων ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα.

Ille animum spirat, sic ructans taurus ut olim
Pertrahitur, regis ructans Heliconij ad aras.

Poëtam q; Ionica colonia iuniorem esse coniectant, qui eius sacrificij Panionici meminerit, quod in Prienensiũ agro Iones cõmuni celebritate Neptunno conficiunt Heliconio, cũ & ipsi Prienenses ab Helice originẽ duxisse ferãtur. Itaq; huic sacrificio hominem Prienensem iuuenili ætate uigentem regem præficiunt, qui rei diuinæ curam suscipiat. Ampliorem etiam faciunt coniecturam, ob ipsum de tauro dictorum à uate propositum. Iones enim tunc sese facto sacrificio litare arbitrãtur, quum taurus inter imolandum mugitus emittit. Qui uero contra sentiunt, ad Helicen dicta illa ex coniectura transferunt, deq; tauro & de ipsius imolatione, perinde ac eo in loco talis consuetudo uersetur. Et ipse poëta de ijs quæ ibi celebrentur comparationem induxerit. Prienenses.

Cæterum Helice duobus ante res Leuctricas annis destructa est. Eratosthenes locũ se uidisse asserit, & Porthmenses affirmare, quod in traiectu Neptunnus ex ære sublimis adstabat, aurigariã scuticam manu gestans, piscatoribus discrimen importantem. Heraclides autem cõmemorat, ætate sua calamitatem illã noctu incidisse, urbem q; ipsam, quæ stad. xij. distabat à mari, toto cum loco fuisse obrutam. Homines uero inde ad duo milia missos ab Achæis, ut mortuos eximerent, re infecta rediisse, finitimis autem agrum dispartisse, eã uero cladẽ ob Neptunni iram accidisse. Nã Ionas ex Helice profugos, missis legatis Neptunni statuam ab Helicensibus petijsse, quã si nõ exorarẽt, saltem ipsius templi sacra postularent. Quæ cum ab alijs non exhiberentur, ad Achæorum ciuitatem communiter miserunt, quibus decernentibus, ut eorum nomine peterent, denuo re infecta rediere. Proxima dehinc hyeme cladem illam ingruisse constat, postea uero Achæos Ionibus sacra ipsa tradidisse. Alterius quoque Helices, quæ ad Thessaliam pertinet, mentionẽ fecit Hesiodus. Quippe Achæi per annos assidue uiginti scribam publicum, & prætores duos annuos habuere. Cõmune quo q; consilium una in curia cogebant, quod Arnarion uocabant. In quo de republica senatusconsulta ædebantur, & per istos & per Iones antea. Postea decretum est, unum tantum prætorem creari. Aratus sanè cum exercitus dux esset, Acrocorinthum eripuit Antigono. Vrbem uero Achæorum iuri subdidit, sicut & eius patriam Sicyonem. Assumpsit etiam Megarenses, & omnium tyrannides destruens, libertatem assequutos, Achæorum nomini annumerabat. Sic totam Peloponnesum breui ab tyrannorũ iugo solutam reddidit, adeo, ut Argos & Hermionẽ, & Phliuntem & Megalopolin, quæ cunctarum urbium Arcadicarũ amplissima est, Achæis adsciuerit, cum sanè late plurimum Achæorum auctũ esset imperium. Ea uero tempestas erat, qua Romanus populus Carthaginenses è Siciliæ possessione deturbarat. Et aduersus Circũpadanos Gallos, expeditionem agitabat. Vsq; uero ad Philopœmenis præturam, in unum cõmode permanẽtes Achæi paulatim corruerũt. Cum iam Romanus populus Græciam uniuersam suo imperio subiugasset, singuliq; non unitis in uiuendo modis utebantur, cumq; nonnulli unà se continerẽt, alij quidem dissoluere unita cupiebant. Inde causam explicat prolatationis sermonum de Achæis. In eam illos amplitudinẽ peruenisse potentiæ, ut Lacedæmonios quoq; superexcelluerint, ne dignos quidem cognosci. Locorũ autem quæ incolebant, in duodecim partes distributorũ, ordo talis est. Secundũ Sicyonem Pellena iacet, dein Aegira secunda, tertia Aegæ Neptunni templum habentes, quarta Bura, post eam Helice. Ad eam Iones ab Achæis bello fracti, cõfugerunt tandem ex his oris fugati. Post Helicen Aegion est & Rhypes, & Patrẽses & Pharenses, dein Olenus, præter hunc Melas, magnus amnis labitur. Postmodũ Dyma & Tritæenses. Iones igitur domicilia per pagos habebant, at uero Achæi urbes ædificarũt, in quibus partim habitarunt, quasdam etiam ex alijs particulas, sicut ad Aegiram Aegas, quarũ inquilini Aegæi uocabantur. Olenũ uero ad Dymam. Inter Patras autem & Dymam uetusti Oleniorum ædificij uestigia monstrantur. Vbi & Aesculapij templum insigne, ab Dyma quidem stad. quadraginta, à Patris autem octuaginta distans. Aegarum quidem in Eubœa existentium, Aegæ istæ par nomen habent. Olenum uero cum altero in Aetolia idem habet uocabulum, ipsius quoq; tantum seruata extant uestigia. Poëta quidem Achaici nequaq; meminit Oleni, licut nec aliorum complurium oppidorum in ripa habitatorum. Sed communius profert.

Helices destructio. Arnarion. Aratus prin. Megalopolis. Philopœmon. Sicyon. Pellena. Aegira. Aegæ. Bura. Helice. Aegium. Rhypes. Olenus. Patrenses. Pharenses. Melas fluuius. Dyma. Tritæenses. Aegæ.

» ἀγχιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα κορὴν ἀμφ' Ἑλίκην εὐρεῖαν. Iliad. Φ.
Ripam q; omnem Et iuxta Helicen longe late q; patentem.
Cæterum Aetolicum memorans ait.
» οἱ πλευρῶν' ἐνέμοντο κορὴν Ὤλενόν. Ibidem.
Pleuronem q; metuit & Olenon.
Ambas etiam Aegas explicat, Achaicas quidem hoc pacto.
» οἱ δ' ἔτοι εἰς Ἑλίκην κορὴν αἰγὰς δῶρ' ἀνάγοντι. Iliad. θ.
In q; Helicen simul ac Aegas sua dona ferebant. Verum cum dixit
» αἰγὰς ἔνθα δέ οἱ κλυτὰ δώματα βέβρθεν λίμνῃς. Iliad. β.
» ἔνθ' ἵππους ἔστησε ποσιδάων. id est.
In qua ædes celebres, in qua lacus enitet altus,
Hic Neptunnus equos posuit.

Aegeũ pelagus

Melius est Eboicas Aegas accipere, à quibus & Aegeũ pelagus nomen assequi uerisimilius est. Ibi enim Neptunno fuisse negotium fingitur, quod de Troiano bello

Crathis flu.

fuerat. Penes Aegas Achaicas, Crathis amnis labitur, à duobus fluminibus incrementa suscipiens. Sic à miscendis aquis appellatus, à quo & Italicus uocatus est Crathis. Vna quæq; particularum duodecim, è populis septem octoq; constabat,

Pellene uicus.
Pellenicæ chlænæ.

tanta uirorũ præstantia regionem florere contigit. Extat autem Pellene stad. lx. supra iacens à mari, castellum sanè ualidum. Est & uicus Pellene, à quo Pellenicæ Chlænæ uestes, ad agonas uictoribus præmia proponebantur, hic inter Aegas &

Pellana.
Aegiræ situs.
Burę situs.
Sybarus.
Sibaris fons.
Aega.
Aegium.

Pellenen iacet. Cæterum Pellana aliud ab his est oppidum in Laconica situm, locus ad Megalopolitanũ uergens agrũ. Aegira autem super tumulo iacet. Bura uero mari incumbit ad stad. xl. quam per terræmotus frequentes absorberi contigit. Hic Sybarus fons est, à quo Sybari Italico deriuatum est nomen. Aega seu quæ Aegæ dicantur, hoc tempore deserta incolis est, urbem habent Aegienses. At Aegium satis incolarũ habet. Isto in loco Iouem à capra lactis alimenta suscepisse scribunt, sicut Aratus prodidit.

ἀλλ' ἱερὴ τὼ μοὶ τε λόγος σὺν μαλλὸν ἐπιχθόν. *id est.*

Diuaq; capra Ioui fama est, hic præbuit uber. Et subdit.

ὠλενίλω δ' ἐμιν αἶγα σὺν καλέουσ' ὑποφῆται. *id est.*

Olenia capra.
Ceraunia.
Aenarius.

Oleniamq; Iouis uates dixere capellam.

Locum ostendens, quia proxima est Olenæ. Ibidem & Ceraunia sublimi in petra locata, hæc Aegiorum iuris est, & Helice, & dicatus Ioui lucus, Aenarius nomine. In eo Achæi de republica consultaturi conuentum agitare consuerant. Per Aegiorum autem agrum amnis Selinus labitur, eiusdem nominis cum altero qui in

Selinus flu.

Epheso præter Dianæ templum fluit, Et cum alio qui per Eleam oram agellum prætercurrit, quem Dianæ Xenophon, accepto eius oraculo, emptum dicit. Alius est Selinus fluuius in Megarensium tractu, Hyblæ uicinorum, quos eiecere Pœni. Cæterarum urbium siue particularum Achaicarum Rhypes haudquaq; habitatæ

Rhypis ager.

sunt. Agrum possidebant Aegienses atq; Pharenses, quem Rhypidem uocabant. De quibus sic Aeschylus mentionem fecit.

Βοῦραν θ' ἱερὰν καὶ κεραυνίας ῥύπας.

Myscelus.
Leuctrum.
Patræ.
Rhion.
Antirrhion.

Buramq; sacrã Ceraunias q; Rhypas.

E Rhypibus sanè oriũdus fuit Myscelus habitãdæ Crotonis autor, ab eisdẽ fuit & Leuctrum pagus. Inde etiã Patræ sunt, urbs insignis. In medio autem est Rhion & Antirrhion, à Patris xl. distãs stadijs. In ea nuper Romanus populus post Actiacam uictoriam nobiliorem militum partem locauit. Hodieq; præclaris uiget ciuibus, cum Romana sit colonia, habet & mediocrem nauiũ stationem. Deinceps uero Dyma ciuitas est absq; portu, inter omnes in dysin, id est occasum magis exposita, unde & nomen adepta est. Annis superioribus Stratos appellabatur. Eam uero perlabitur Larisus fluuius, ab Elea per Buprasium descendens, è monte defluens, quem alij Scolin uocant, Homerus autem Oleniam petram. Cum uero Antimachus Dymã Cauconidem appellet, nonnulli sic approbant à Cauconibus adiectum nomen accipientes, ad hæc usq; loca peruenientibus (ut superius à nobis dictum est) alijs à Caucone fluuio dici placet, sicut & Thebæ Dircææ uel Asopiæ, Argos

Stratos.
Larisus.
Olenia petra.

Dyma undeappellata.
Cauconis.

Inachium, Troia Simoëntia. Paulo uero ante nostram ætatem Dyma suscepit accolas, conuenas homines, atq; promiscuos. Quos è numerosa piratarum colluuie, perinde ac reliquias Pompeius habuit, deleta prædonum manu. Quorũ partem in Cilycíæ Solis, partem alijs in oris, & hoc in loco habitatores imposuit. Pha

Soli populi.
Phara.

ra Dymæo Agro contermina est, à qua Pharienses dicuntur, cum è Messenia Pha

Pharienses.

ra Pharatæ nominentur. In Pharæ finibus est Dirce, eodem quo Thebana uocita

Pharatæ.
Dirce.

ta nomine. Olenus quidẽ inculta inter Patras Dymãq; iacet; Dimæi uero ipsum

Olenus.

agrum possident. Succedit inde Araxus, Elæum promontorium ab Isthmo stadium unum distans. Arcadia cum in media Peloponneso sita sit, præcisam habet

Araxus.
Arcadia.

plurimam montanæ regionis partem. In ea Cyllene mons est maximus, eius altitudo ad perpendiculum (ut quidam dixere) ad uiginti surgit stad. alij ad xv. aiunt.

Cyllene mons.

Gentes Arcadicæ inter Græcam nationem uetustate præstare credũtur, Azanes

Azanes.

atq; Parrhasij, & cæteri generis eiusdem. At enim propter omnimodã regionis uastationem, haud sanè longior de illis fiet oratio. Oppida nanq; bellorũ alluiditate

Parrhasij.
Megalopolis.

deleta sunt funditus, quæ superioribus seculis fama nobilitarat, ex quibus temporibus agrorum cultores defecerunt. Post quæ plurimæ ciuitates Megalopolin habitatum confluxerunt. Cui nunc illud à Comico dictum congruit.

Equi arcadici.
Asini arcadici.
Equi excellẽtes
Epaminundæ
interitus.

ἐρημία μεγάλη ἐστὶν ἡ μεγαλόπολις, *id est.*

Ampla ciuitas ampla fit desolatio.

Mantinea.
Orchomenus.
Erea.
† τοῖς ὑποβολαῖς.
Clitor.
Pheneus.
Stymphalus.
Mænalus.
Methydrium.
Caphiæ.
Cynætha.

Fertilia autem pecori fuere pascua, præsertim equis atque asinis equarum † suppositoribus. Equorum sanè genus excellit Arcadicum, quemadmodum & Argolicum & Epidauricum. Aetolorũ præterea & Acarnanum solitudo pascendis equis est accõmoda, non minus quàm Thessalia. Epaminundas quidem Mantineã, superatis secunda pugna Lacedæmonijs, illustrem reddidit, in qua & ipse diem obijt. Hæc autẽ euanuit, simul & Orchomenus, & Eræa, & Clitor, & Pheneus, & Stymphalus, & Mænalus, & Methydriũ, & Caphiæ, & Cynætha, uel uix rara ipsarũ apparent uestigia, ullaue signa. At Tegea mediocri adhuc statu permanet, & Elææ Palladis phanum. Non nihil uenerantur item Lycæi Iouis templũ in Lycæo monte locatum. Decantatas uero à poëta urbes.

Tegea.
Elæa Pallas.
Lyceus mons.
Iliad. B.
Rhypa.
Stratia.
Enispe.
Cyllene.
Pholoë.
Mænalus.
Parthenus.
Erasinus.
Zereira quid
Arcadib.
Stymphalis
urbs.
Pheneus.

ῥύπλω τε σφατίλωτε καὶ ἠνεμόεσσαν ἐνίσπω,
ἔυφεῖν τε χαλέπόν. *id est.*

Rhypam & Stratiam, & uentis obnoxiam Enispem,
Vix inueneris.

Inuentis autem nulla est prorsus utilitas, tanta est locorũ solitudo. Insigniores autem montes præter Cyllenen, Pholoë, Lyceus, Mænalus, Parthenus, ex Tegea ora Argiam prospectans. Quod de Alphæo ac Eurota mirabile contigit expositum est, de Erasino quoque è Stymphalio erumpente lacu, nunc quidem in Argiuam terram, antea uero exitum non habente cum infima fundi quæ Arcades Zeretra uocant, obtusa forent, & effluere proinde nequirent. Itaq; urbs ipsa Stymphaliorum, quæ nunc à lacu quinquaginta stad. abest, ea ætate illius ripis incumbebat. Contra uero Ladoni euenit amni, cuius fluentum occluso quondam fonte detinebatur. Coincidentia enim circa Pheneum ima fundi terræmotus uiribus, per quæ cursus illius erat fluminis, moram effecerunt usq; ad ipsas fontis uenas in profun-

Auia. dum, hunc in modum aliqui proferunt, Eratosthenes autem refert Auiam fluuium circa Pheneum campum urbi uicinum stagnare, & subter quædam ingredi foramina, quæ zerethra nominant. Quibus obturatis interdum super campos aquas *Ladon flu.* effundi, apertisq; rursus meatibus unà congregatas è campis in Ladonem effluentes in Alpheũ irrumpere. Vnde & Olympia terra templo circumpositа aliquando inundatione demersa fuerit, & lacus ipse contractus decreuit. Erasinum uero circa Stymphalum labentem, cum montem subintret in ora Argiua rursum emergentem apparere. Eam ob causam Iphicratem, cum Stymphalum obsidione circun- *Iphicrates.* dedisset, & infecta re frustraretur, descensum occludere conatum, innumerabiles spongias aduexisse, Iouisq; augurijs reuocatum destitisse. Apud Pheneum sanè *Stygos aquæ.* Stygis aquæ stant, sic enim uocant letalis aquæ stillicidiũ, quam sacram hominũ facit opinio. De Arcadia tanta dicta sint. Cum uero Polybius à Malea in septentrionem usq; ad Istrũ circiter decem stad. milia esse dixerit, Artemidorus hoc ipsum non incongrue dirigit. Nam secundum illum sex milium ac quingentorum contigit esse. Huius rei causa est, quia non breuiter ac præcise longitudinem mensurat, sed quam quispiam imperatorum permeauit. Haud absurdum fortasse fue- rit & eos adijcere, qui habitandæ Peloponnesi *Peloponnesi situs.* autores extiterunt, quos retulit Ephorus. Ipsos inquam, qui secundum Heraclidarum reuersionem prædicantur, Corinthi quidem Aleten, Sicyonis Phalcem, Achaiæ Tisamenũ, Elidis Oxylũ, Messenæ Cresphontem, Lacedæmonijs Eurysthenem, & Proclem, Argiuero Temenum, littorei uero tractus Aegeum atq; Deiphontem.

ARGVMENTVM NONI LIBRI.

NOnus liber circa præcipuam Græciæ partem, Athenarumq; laudes uersatur. Ad hæc Bœotiam Thessaliamq; cum ora maritima complectitur.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER NONVS.

BSoluta Peloponnesi circuitione, quam primã quidem, cæterum minimam cherronesorum, id est ex peninsulis esse diximus, Græciam componentibus, deinceps adeundæ sunt contiguæ. Fuit autem secunda, ea quidẽ quæ Peloponneso Megarensem applicat oram. Tertia uero quæ præter hanc Atticam assumit atque Bœotiam, & quandam Phocidis partem, & Locrorum cognomento Epicnemidiorum, adeo, ut Crommyonis ager, non quidem Corinthijs, sed Megarensibus attineat. De his igitur in præsentiarum sumendus est sermo. Refert aũt Eudoxus, quod si quis mente conciperet rectam quandam lineam à Ceraunijs montibus ad Suniũ Atticæ promontorium, in orientis partes protensam, dextra quidem relinqueret Peloponnesum totam ad austrum, sinistra uero & ad Arcton continuam à Ceraunijs montibus maritimam ripam, & usq; ad sinum Crissæum & oram Megarensem, & Atticam uniuersam, & ea quæ deinceps sunt. † cum sic & Eudoxo dictum sit, uiro quidem mathematico figurarumq; atq; climatũ peritissimo, horũq; locorũ scientissimo, intelligere oportet, hoc ipsum latus Atticæ ab Sunio usq; Isthmũ cum tractu Megarico, curuũ quidem, sed permixtũ. In hoc aũt spatio ad mediã quodãmodo prædictã lineam, Piræus consistit Athenarum portus & emporiũ, abest uero à Schœnunte Isthmi, initio ad stad. ccc. l. Ab Sunio autem stad. xxx. supra. ccc. Tantum ferè interuallum est, quod à Piræo ad fontes, quantũ ad Schœnuntem interiacet. Plus tamen esse stad. x. afferũt. Cũ Suniũ aũt circunflexeris, ad aquilonẽ quidem nauigatio est in occasum uergens. Littus autẽ circũpositi maris utrinq; initio perangustũ est, postea in mediterraneã dilatatur. Nihil aũt minus inflexionẽ ad lunæ figurã accipit, uidelicet curuaturã uersus Oropũ telluris Bœotiæ, ad pelagus habens. Hoc aũt secundũ est latus Atticæ in Orientẽ spectans. Reliquũ est latus aquilonare ab Oropio agro ad occasum inclinans, usq; ad tractũ Megaricũ. Montanæ Atticæ plaga, multis insignita nominibus, Bœotiã disiungit ab Attica. Quocirca (ut superius dixi) Bœotia mari utrinque cõplexa Isthmos, tertiæ iam dictæ peninsulæ siue Cherronesi efficitur, qui propinqua Peloponneso loca, & Megaricã ac Atticam cõprehendit interius. Ideoq; apud ueteres ἀκτὴν, id est littus appellatã esse constat,

† *Hoc loco in Græco codice lacunæ quædã sunt, ita ut appareat hic aliqua deesse.*

Eudoxus. *Pyræus.* *Suniũm.* *Oropum.* *Bœotia.* *Acte.* *Atticæ appellatio.*

ſtat,& nomine deriuato pro Actica, Atticam eſſe nuncupatam, quoniam maxima illius pars ad mare eſt extenta & anguſta, oblonga uero ſatis, & porrecta mõtibus uſq; Suniũ ſubijcitur. Has igitur percurremus maritimas repetentes oras, unde digreſſi ſumus. Poſt Crommyonem igitur Scironides Atticis finibus imminent petræ, iuxta mare tranſitum non relinquentes. Super eas autem uia eſt in Atticã atq; Megara ab Iſthmo ducens. Adeo aũt magis ac magis uia petris propinquat, ut in multis eius partibus præcipitium uiatori minetur, tam excelſus & tranſitu periculoſus mons incumbit. Hoc in loco Scironis res in mõte geſtæ, latronũq;, & flectentes ad terram arbores pinus, fabulis memorantur, quos Theſeus obtruncauit. Ab hiſce locis extremis flantem procellaſq; cientem ſæuũ Caurũ produnt, Athenienſes Scironem appellant. Secundũ petras illas Scironides Minoa rupes prorumpit in pelagus, Niſææ portum efficiẽs. Eſt autem Niſæa Megarenſium emporiũ decem & octo ab urbe ſtad. abſens, duobus utrinq; cruribus ad ipſam complicatũ, quod olim etiam Minoa uocabatur. Hanc olim ſanè regionem Iones obtinebant, qui & Atticam, cum nondum ædificata forent Megara. Qua ex re poëta horũ proprie locorũ nuſquã meminit. Verum cunctos Atticam incolentes Athenienſes appellat, & hos cõmuni comprehendens nomine Athenienſes putat. Sicuti cum in Catalogo dicit.

Scironides petræ.
Sciron latro.
Sciron uentus.
Minoa rupes.
Niſæa.

Iliad. B. Athenæ. « οἱ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον.

Attici. Athenienſes.

Inſignemq; urbem muris habitabat Athenas.

Accipiendi ſunt ij etiam qui nunc Megarenſes dicũtur, ut qui in cõmunem uocati eſſent militiam. Eius rei documento illud eſt, quod antiquis temporibus Atticam & Ioniam & Iadem uocabant. Et ipſe poëta dicens.

Megarenſes. Ionia. Ias. Iliad. Ω. « ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ ἠδὲ Ἴωνες.

Hic Bœotij & Iones,

Athenienſes inquit. Huius portio & Megarica fuerat ora. Cumq; de finibus Peloponnenſes & Iones ſæpiſſime diſceptarent, in quibus & Crommyonia continebatur inter ſe pepigerunt, ut columnã ſiſterent in eo, ubi profeſſi cõuenerant loco, qui circa Iſthmũ eſt. In qua hic inerat titulus, in parte Peloponneſum ſpectãte, hæc Peloponneſus at non Ionia. In parte uero Megara ſpectante, hæc non Peloponneſus eſt, ſed Ionia. Qui igitur oram deſcripſerunt Atticam, cum multis in rebus diſcrepent, in eo conſentiunt æſtimatione digni, quod cũ Pandionis regis quatuor eſſent filij, Aegeus, Lycus, Palas, & quartus Niſus, & Attica regio quatuor eſſet in partes diuiſa, Niſo Megara ſorte obuenerunt, qui Niſæam condidit. Philochorus ſanè eius principatum ex Iſthmo uſq; Pythium peruenire, ſcriptis ſuis prodidit. Andron aũt uſq; Eleuſinem, campumq; Thriaſiũ. Cæterum alijs de hac quadripartita diuiſione uario modo loquentibus, hæc ipſa à Sophocle ſuſcepiſſe ſatis eſt. Apud quem loquitur Aegæus.

Columna confiniũ.

Pandionis filij. Aegeus. Lycus. Palas. Niſus. Megara. Niſææ cõditor.

» ὅτι ὁ πατὴρ ὥρισέν ἐμοὶ μόλιν ἐπελθεῖν εἰς ἀκτὰς
» τῆς δὲ γῆς πρεσβεῦσαι νείμας.
» τῷ δὲ λύκῳ τὸν ἀντίπλευρον κῆπον εὐβοίας νέμων.
» νήσῳ δὲ τῇ ὁμόλον ἑξαίρει χθόνα σκείρωνος ἀκτῆς,
» τῆς δὲ γῆς τὸ πρὸς νότον

ὁ σκληρὸς οὗτος καὶ γίγαντας ἐκτρέφων
ἔλαχε πάλλας. *id eſt.*

Pater mihi ut ad huius terræ littora diſcederem definiuit,
Prograndiori ætate præmia diſtribuens,
Lyco autem aduerſo ex latere Eubœæ hortum præbuit.
Verum Niſo tellurem eximit in Scironis littore.
At Pallas Gigantes educans,
Tellurem in auſtrum ſpectantem ſorte capit
Vir immitis.

Quod igitur Atticæ pars Megaricum ſolum extiterit, huiuſmodi ſignis utuntur. Poſt reuerſos Heraclidas diuiſione ab eis, eorumq; comitibus Dorienſibus facta, multis ut terram ſuam amitterent euenit in Atticam confugientibus, è quorũ numero fuit Meſſeniorum rex Melanthus. Is ab Athenienſibus ſponte rex factus eſt, cum de proſtrato ſingulari à ſe pugna Bœotiorum rege Xantho uictoriam reportaſſet. Cumq; multis mortalibus referta eſſet Attica, propter conuentum exulum, Heraclidæ irritantibus eos maxime Corinthijs & Meſſenijs timere cœperũt. Illis quidem ob locorũ uiciniam, hi autem, quia per id tempus Melanthi filius Codrus Atticæ rex erat, aduerſus Atticam hoſtilem ductarunt exercitum. Prœlio autem uicti, aliam quidem amiſere terram, Megaricam uero tenuere, & Megara urbem mœnibus cinxere, homines q; Dorienſes pro Ionibus fecere. Columnã quoq; Ionum, & Peloponneſum confinia habentem deleuere. Megarenſium quidem ciuitas multa fortunæ uarietate perfuncta eſt, tamen in hanc perdurat ætatem. Habuit & philoſophorũ ſtudia, quos appellauere Megaricos, qui Euclidi Socratis auditori ſucceſſere. Sicut & Phædonem Eleum, Eleatæ ſectæ ſucceſſores excepere, Socratis & ipſum diſcipulum. E quibus extitit Pyrrhon. Sic ab Menedemo, Eretrienſi deriuati ſunt Eretrici. Eſt autẽ Megarenſis ager ſicut & Atticus aſper, minimeq; ferax, cuius partem ampliorem continent montes, quos Oneos, id eſt Aſinarios uocant, dorſum quoddã à petris Scironijs longe in Bœotiam Cithæronẽq; protenſum, cæterũ mare Niſæum, ab Criſſa Alcionide (ſic enim appellatur) ſeparans. Quum à Niſæa in Atticã nauigas quinq; perexiguæ procũbunt inſulæ. Deinde Salamis ſtad. lxx. in longum porrecta, uel, ut alij aſſerunt, lxxx. Habet autẽ eiuſdem nominis urbem. Vrbemq; aliam uetuſtã uacuamq; in Aeginã obuerſam atq; auſtrum, quemadmodum & Aeſchylus ait. Ipſa Aegina ad auſtri iacet flatus. Habet & alteram quæ hodie iacet in ſinu, ad locum Iſthmi faciem gerẽtem, Atticæ contiguum. Alio apud antiquos uocabantur nomine. Nam à quorundã uocabulis Heroũ Sciras & Cychria dicebatur. Vnde & Minerua Sciras appellatur, & locus alter Atticæ Scira. Et ἐπισκίρωσις, quondã ſacrificãdi genus. Et menſis Sciropho rion. Inde etiã & Cychriodes ſerpens, de quo dicitur ab Heſiodo, ut ab Cychreo ſit educatus, dein ab Euryclo, quia inſulam uaſtaret fuerit eiectus. Poſtea ab Cerere ad Euleſinem confugientem, hoſpitaliter acceptũ, illius factum eſſe miniſtrũ, nomen etiam ab arbore Pytia, Pytiuſam adeptã, Aeacidæ quoq; inſulã nobilitarunt, cuius aliquando ditionẽ obtinuere, præſertim Aiax ille Telamonius. Accedit quod circa inſulam iſtam Græci Xerxem nauali prœlio profligarunt, domũ timide fugi tantem.

Melanthus.
Codrus.
Megara.
Columnæ confiniũ euerſio.
Megarici philoſophi.
Euclides.
Phædo Eleus.
Eliaci philoſophi.
Pyrrhon.
Menedemus.
Eretrienſes.
Eretrici.
Onei montes.
Salamis.
Sciras.
Cychria.
Scira.
Epiſciruſis.
Sciropho rion menſis.
Cychriodes ſerpens.
Xerxis fuga.

tantem, Aeginetæ etiam nõ parua ex hoc certamine gloria cõmuniter potiti sunt, Et finitimi facti, & memorabilem exhibentes pugnæ classem. Eleusinæ autem fluuius est hodie quidem Bocalia, prius autem Bocarus appellatus. Insulam hoc tẽpore possident Athenienses, de qua quondam extitit aduersus Megarenses nõ parua cõtentio. Fama est Pisistratum, siue ut alij asserũt, Solonem in nauium catalogo, post uersum illum.

Bocalia. *Bocarus.* *De Salamine disceptatio iter Athen. & Megarenses.*

» αἶας δ' ἐκ σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας. *id est.*

Locus Homeri in Catalogo.

Bis senas Salamine rates agit inclytus Aiax.

Deinceps scriptũ hunc inseruisse.

» σῆσε δ' ἄγων ἵν' ἀθηναίων ἵσαντο φάλαγγες.

Stabat agens Acteæ ubi consedere phalanges.

Vt teste poëta uteretur, insulã iuris Athenien siũ à primordio fuisse. Quod sanè testimonium Critici nequaq; amplectuntur, cũ multa cõtra illos carmina testimoniũ afferant. Nã cur Aiax in locatarũ nauiũ statione nouissimus, non autẽ Atheni ensibus adiunctus esse uidetur, sed cũ subditis Protesilao Thessalis, ubi & Aiacis & Protesilai naues consistebant, & Agamẽnon in circumeundo exercitu,

» εὗρε δὲ μενεσθῆα πετεῶο πλείστιππον
» ἑσταότ' ἀμφὶ δ' ἀθηναῖοι, μήστωρες ἀϋτῆς.
» αὐτὰρ ὀπλοσίην ἔϊσκεθε πολύμητις ὀδυσσεύς.
» πὰρ δὲ κεφαλλήνων ἀμφὶ σίχες οὐκ ἀλαπαδναί.

Iliad. B.

Inde Menesteum Petei prolem inuenit acrem,
Stant & Athenæi prope docti Martis in armis.
Ast iuxta steterat uersutæ mentis Vlysses,
Atq; Cephallenũm propter manere phalanges.

Verum ad Aiacem & Salaminios rursum, uenit ad Aiaces penes ipsos altero ex latere Idomeneus, nõ autem Menesteus. Igitur Athenienses tali apud Homerũ uti uidentur testimonio. At Megarenses contra, hunc in modum cecinisse.

» αἶας δ' ἐκ σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας, ἐκ τε πολύχνης,
» ἐκ τε αἰγειρούσης νισαίης τε γριπόδων τε.

E Salamine rates Aiax agit atq; Polychna,
Exq; Aegiruſſa, Nisæaq;, Tripodibusq;.

Tripodes. *Tripodiscium.*

Quæ Megarica loca sunt, è quibus Tripodes, hodie Tripodiscion appellantur, ubi nunc Megarensium forum iacet. Aliqui sanè ex hoc aiunt, quia Poliadis Meneruæ sacerdos caseum recentẽ attingere prohibita est, cui externus tantum offertur, cum ea quidem & Salaminio utatur, externam Atticæ Salaminem aiunt, haud recte. Nam qui ex alijs insulis manifeste uicinis Atticæ uehitur, offertur, cũ illi qui huius ritus autores extiterunt omnem qui è Ponto longe aduehitur, externum intellexerint. Opinio est, Salaminem priscis temporibus seorsum instructam per se fuisse, Megara uero Atticæ partem extitisse. In Salaminiaco autẽ littore Attici soli & Megarici cõfinia iacere cõtigit, duos uidelicet colles, quos cornua uocãt. Deinde Eleusin urbs, ubi Eleusinæ Cereris tẽplũ extat, & phanũ mysticũ quod Ictinus apparauit, turbæ theatralis capacissimũ. Is etiã uirginibus Mineruæ domicilium in arce condidit, Pericle operis præfecto. Ciuitas quidẽ in ipsis cõnumeratur populis.

Megarensiũ fines. *Cornua mõt.* *Eleusin opp.* *Eleusina Ceres* *Ictinus.*

Dehinc

Dehinc Triasius campus patet, & eiusdẽ uocabuli ripa & populus. Dein Amphiala promontoriũ, cui superimminet latomia, id est lapidũ excidendorũ locus, & sinus freti ad Salaminẽ, ad stad. duo. Quem cũ Xerxes iniecta terra exaggerare conaretur, præoccupãte nauali prælio, fugam cum Persis capessere coactus fuit. In hoc tractu duæ sunt exiles insulæ Pharmacusæ, è quibus maior sepulchrũ Circes ostentat. Super hac ripa mons est, quem Corydalum uocant, & tribus una Corydalia. Post portus furum, & Psyttalia insula deserta & saxosa, quam Piræi portũ, dixere quidã. Vicina est Atlanta, quo nomine alia est ad Eubœã atq; Locros. Alia parua insula, Psyttaliæ similis. Inde Piræus ipse in tribubus siue populis annumeratus. Est & Munychia tumulus curuus, in Cherronesi faciem, cauernosus, tum natura, tum opera dedita, magna ex parte ut habitatiões admittat, ingressum angusto habet ore, cui quidem portus terni subiacent. Quondã muro uallata Munychia erat, & iunctis domicilijs referta, ut Rhodiorum ciuitas circuitu complectens & Piræũ & alios portus naualibus plenos, in quibus & armamentariũ Philonis opus. Statio ibi nauium dignitate insignis cccc. capax nauium, cum nõ pauciores ab Atheniensibus emitterentur. Hoc autem muro, duo ex oppido protracta crura, urbem Piræo coniungunt. Hi fuere longi muri stad. xl. longitudine. At murum istum bella plurima diruerunt, & Munychiæ munimentum. Piræum quoq; portum in habitaculorum angustias contraxerunt, & ædem Iouis saluatoris. Porticus ipsa templi admirabiles habet tabulas, clarissimorũ opera artificum. Impluuium autẽ spectabiles habet statuas. Cæterum longi muri dissipati fuerunt, primum quidem Lacedæmonijs amolientibus, postea uero Romanis. Qua tempestate Sylla & Piræũ, & oppidum per obsidionem expugnauit. Vrbs ipsa saxum est in plano quaquauersum habitato, quo in saxo uetustum Miueruæ templum Poliadis surgit, in quo lucis inextinctæ lychnus est, & uirginum domus quam Ictinus condidit, ubi Palladium est ex ebore perfectum opus Phidiæ. Sed enim cum tot & tantæ huius ciuitatis longe lateq; decantatæ laudationes occurrãt, plura eloqui uereor, ne institutæ descriptionis propositum egredi cõtingat. Id nanq; mihi euenit, quod Hegesias refert, cum oculis subiectam cerneret arcem, Tridentis ipse signum aspicio, aspicies Eleusinen diuinorũ sacer uates fio. Illud λεωκόριον, id est cæsarum à Leo patre puellarum sacrarium, hoc Thesei phanum. Non licet explicare singula, Attica enim deorum est, loca ipsa possidentium, & parentum Heroum. Hic quidem unius in arce signi mentionem fecit. Polemon autẽ scriptor orbis de sacris donis in arce positis, quatuor conscripsit uolumina. Similis de reliquis urbis partibus ratio contingit, & agro. Eleusinen præfatus unam ex populis seu tribubus centum & septuaginta, addunt nonnulli quatuor. Aliorum nullum prorsus nominauit, habent sinõ cuncti at permulti fabulosos, & quidem complures sermones ac historias. Sicut Aphydna quidem Helenæ rapinam à Theseo cõmissam, & eam à Castore atq; Polluce depopulatam, receptámque sororem. Marathon uero contra Persas prælium, Rhamnus autem Nemeseos statuam, quam Diodoti opus plerique dicunt, alij uero Agoracriti Parij, quæ ex magnitudine & pulchritudine perfecta magis ac magis est, & cum Phidiæ operibus æmulatione contendit. Eodẽ modo & Decelea arx & receptaculum Peloponnensibus in bello Decelico. Phile etiam per quam

in Piræum

Triasius. *Amphiala.* *Xerxes.* *Pharmacusæ.* *Circes sepulch.* *Croydalus.* *Corydalia tribus.* *Psyttalia.* *Atlanta.* *Piræus tribus* *Furum portus.* *Munychia.* *Armamẽtariũ Philonis.* *Atheniensium naues.* *Crura Athenarum.* *Pyræes.* *Iouis seruatoris templum.* *Athenæ expugnatæ à Sylla.* *Athenarum situs.* *Mineruæ Poliadis templum* *Palladium.* *Hegesiæ dictũ.* *Leocorium.* *Polemon.* *Tribuum numerus.* *Aphydna.* *Helenæ raptus à Theseo.* *Marathon.* *Rhamnus.* *Nemesis statua* *Decelea arx.*

Athenarum initium.

in Piræum Thrasybulus populum, & ex Piræo traduxit in urbem. Sic & de pluribus aliis referre licet. Permulta etiam de Leocorio facta cõmemorat, & Thesei phano & quæ Lyceum habet & Olympica, quam semifactam rex morte præreptus dimisit, antequam donum offerret. Similiter & Academia & philosophorum horti, & cantorum receptaculum, & porticus uaria, & templa per urbem, quæ omnia artificum habebant opera. Amplior aũt esset oratio si quis ædificandæ urbis autores perscrutetur, accepto à Cecrope initio, nec enim omnes eodem asserunt modo. Id autem ab eis nominibus manifestum est. Nam ab Acteone Acticam dicunt. Atthidem uero & Atticam ab Atthide Cranai filia, à quo & inquilini Cranai uocantur. Mosopiam uero à Mosopo, Ioniamq; à filio Xuthi Ione, Posidoniam siue Neptunniam, & Athenas à Posidone siue Neptunno & Athena, id est Minerua, appellationem deorum sortitam. Dictum est quod hoc in loco gens Pelasga uidetur esse uersata. Quodq; Pelasgi ab Atheniẽsibus propter illorũ errorem sint appellati. Quo uero maior est circa res præclaras honoris auiditas, quóque plures fuere, qui eas scriptis cõmendauere, eo maior est redargutio, nisi quicq̃ contineat historiæ. Sicut in fluuiorum aggregatione ridere Callimachus inquit, si quis scribere audeat Athenienses uirgines.

Cecrops.
Actica unde.
Atthis.
Attica.
Cranai.
Mosopia.
Ionia.
Posidonia.
Neptunnia.

Athenæ. » ἀφύσασθαι καθαρὸν μάνος ἠριδάνοιο.
Eridanus.

Dulce ac purum Eridani haurire uinum.

Diocharis portæ.

A quo & pecora se abstinerent. Sunt igitur lucentis aquæ potuq; suauissimæ, fontes (ut aiunt) extra portas quas Diocharis appellant iuxta Lyceum, antea copiosæ atq; pulcherrimæ fons aquæ propè egregio constructus ornamento fuerat. Qui si hodierno tempore nusquã est, quidnã esset miraculi, si priscis annis abundans & lucida cum esset, adeo, ut etiam amnis fieret, posteriori mutata sit ætate. In tot igitur ac tantis immorari non licet. Nec uero silentio ita præterire, ut quorundam saltem summam memoria non complectar. Satis erit hæc adiecisse, quod (ut Philochorus memoriæ prodidit) cum regionẽ ipsam Cares quidẽ à mari, Bœotij uero à terra populatoribus uastabant, quos Aones uocitabant, Cecrops primum multitudine in ciuitates. xij. habitandas digessit, Quarũ nomina Cecropia, Tetrapolis, Epacria, Decelea, Eleusis, Aphydna, siue ut alij plurali numero Aphydnæ, Thoricus, Brauron, Cytherus, Sphettus, Cipheſia, Phalerus. Theseus uero postea duodecim illas in hanc unam congregasse ciuitatem denuo memoratur. Atheniẽses quidem regali prius gubernabantur imperio, in popularem postmodũ transiere statum, inuadentibus inde tyrannis Pisistrato eiusq; filijs. Cum demum paucorum dominatus irrupisset, & cccc. & xxx. tyrannorum quos Lacedæmonij imposuerant, hos quidem exturbauere facile. Et popularem potentiam tutati sunt, quoad Romani ciuitatem potentia sua possederunt. Nam si paruo quodam tempore Macedoniorũ regum uim illatam coacti habuere, eandem tamen gubernandi formam integram seruauere. Quidã sanè tradunt, ea tempestate per annos decem illos optimo statu gubernasse, qua Macedonum principi paruere Cassandro. Hunc enim uirum cum alijs in rebus uehementior tyrannus esse uideretur, certe in Atheniẽses benignam exercuisse mentem constat. Ex quo † parentem sibi ciuitatem accepit. Demetrium nanq; Phalereum ex ciuibus præfectum imposuit Theophrasti phi-

Aones Bœotij
Cecropis institutum
Cecropia.
Tetrapolis.
Epacria.
Decelea.
Eleusis.
Aphydna.
Thoricus.
Brauron.
Cytherus.
Sphettus.
Cipheſia.
Phalerus.
Theseus.
Cassandrus.

† ὑπήκοον.
Demetrius Phalereus.

losophi familiarem, qui non modo popularem non destruxit potentiam, sed etiam melius rectius q; restituit. Documẽto sunt illius uiri cõmentaria, quæ de ista rep. scripta reliquit. Verum tantũ inuidia ualuit, & in paucos odium & inimicitia, ut post Cassandri obitum in Aegyptum fugere coactus sit. Insurgentesq; statuas eius plures ccc. detractas conflauere, quodq; est indignius, adiecere quidam, in matulas. Romanus igitur senatus eos popularem statum agentes accipiens, proprias ipsis leges institutaq; seruauit, & libertate donauit. Verũ Mithridatico ingruente bello, rex ipse quos uoluit ei tyrannos instituit. At potentissimum Aristonem qui ciuitatem ipsam uiolenter afflixerat, Sylla Romanorũ Imperator expugnatũ obsidione hominem, in potestatemq; redactũ supplicio affecit, & ciuitati ueniam tribuit. Quæ in hodiernũ diem usq; libertate fruitur, eamq; Romani magnis dignantur honoribus. Post Piræum autem portũ Phalerius est populus in littore propinquo Dehinc Halimusij, Aexones, Haliẽses siue piscatores, Aexonij, Anagyrasij, Inde Orei, Lampyrei, Aeginenses, Anaphlystij, Azenenses. Hi quidem populi usq; ad Sunium promontorium sunt. Inter hos uero, quos dixi populos, longum est promontorium Zoster appellatum, primũ post Aexoneas. Dein aliud post Thoreos, Astypalea. Ante illud iacet insula Faura. Ante aliud Eleussa. Ad ipsos etiam Aexoneas Hydrussa. Ad Anaphlystios aũt Panos templũ est, & aliud Veneris Coliadis. Quẽ ad locũ naufraga enatasse spolia, ferũt, è classe ultima Persarũ, qui ad Salaminẽ nauali prælio decertarunt. De quibus & Apollinẽ oraculũ ædidisse constat.

Theophrasti cõmentaria de rep.
Demetrij statuæ.
Ariston.
Sylla.
Phalerius pop.
Halimusij.
Aexones.
Halienses.
Anagyrasij.
Orei.
Lampyrei.
Aeginenses.
Anaphlystij.
Azenenses.
Zoster prom.
Astypalea.
Eleussa.
Phaura.
Coliadis Veneris templum.

» κωλιάδες δὲ γυναῖκες ἐρετμοῖσι φρίξουσι.

Cõliades sanè mulieres remigijs horrebunt.

E regione autem horum locorum Belbina iacet insula, non admodum semota & uallum Procli. Plurimæ uero harum cultoribus sunt uacuæ. Vbi autem promontoriũ Sunij flexeris, Sunius est populus dignitate præstãs. Dehinc Thoricus. Dein Potamus, ideſt fluuius populus, sic enim appellatur, unde & incolæ Potamij dicti. Post Prasia, Sterea, Brauron, ubi Brauroniæ Dianæ sacellum est. † Myrrhinusa, Probalinthos, Marathon, ubi Miltiades copias funditus dedit in stragem, quæ ducẽ Datim Persicũ sequutæ fuerant, nõ expectatis Lacedæmoniorũ auxilijs tardius ob rotundam lunam profectis. Hic, ut poëticis traditur fabulis, Theseus Marathonium mactauit taurum. Secundum Marathonem autem Tricorythus. Dehinc Rhamnus Nemeseos templum habens. Dein Psaphis Oropiorum. Hic situm est Amphiarai oraculum quondam uenerabile. Vbi Amphiaraum fugitantem (ut Sophocles inquit) sciſſa Thebana tellus hausit, ipsis cũ armis curruq; quadriiugo. Oropus profecto sæpenumero in controuersiam certamenq; peruenit. In cõfinibus enim Atticæ ac Bœotiæ situs est. Ante hoc littus autem ad Thurium & Suniũ iacet Helena insula, aspera quidem & solitaria, prolixa stad. lx. lõgitudine. Eius mẽtionem à poëta factam esse aiunt his in uersibus, ubi Alexander Helenã alloquitur.

Belbina.
Procli ual.
Sunius pop.
Thoricus.
Potamus.
† *Hic quædam desyderantur.*
Prasia.
Sterea.
Brauron.
Brauroniæ Diana.
Myrrhinusa.
Probalinthos.
Marathon.
Miltiades.
Datis.
Marathonius taurus.
Psaphis.
Amphiaraus.

» οὐ δ' ὅτε σε πρότερον λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς.
» ἔπλεον ἑρπάξας σὺν ποντοπόροισι νέεσσι,
» νήσῳ δ' ἐν κραναῇ ἐμίγην φιλότητι καὶ εὐνῇ.

Nec quum te rapiens primum è Lacedæmone pulchra
Pontiuagis ratibus Cranao me in littore iunxi,

Helena insula. *Crana.* *Eubœa.*

Hanc enim insulam dicit Cranam, quæ hoc tempore Helena uocatur, quoniam in ea coierint, & eorum mixtio facta est. Post Helenam uero Eubœa finitimo accũbit littori longa similiter & angusta. Et pro eius longitudine continenti apposita, sicut Helena. A Sunio sane ad Australe Eubœæ promontorium, quod littus album uocãt, nauigatio est stad. ccc. sed de Eubœa in posterioribus dicetur. Populos uero Atticæ in agro mediterraneo explicare lõgum esset, tanta eorum multitudo est. E montibus maxime nobiles Hymettus & Brilessus & Licabettus & Parnes & Corydalus. Effossio autem marmorum pulcherrimorum ex ora Hymettia, & Helicepenes urbem est. Hymettus quidem mel gignit optimum. Argentifodinæ sanè regionis Atticæ initio quidem existimatione dignæ, hodie autem defecerunt. Ipsi artifices ueteres quisquilias, & spurcitiam recoquentes, purgatum ex illis argentum adhuc inueniebant, cum antiquiores illis imperite fornaculis uterentur. Mel autẽ Atticum cuncta bonitate superat, eo uero lõge præstantius illud esse dicitur, quod ad argentarias gignitur. Quod quidem etiam ἀκάπνισον ideſt à fumo purgatum aiũt quodam apparitionis modo. E Potamorũ ideſt fluuiorum numero Cephisus est, è Trinemijs originem ducens, per plana uero fluens. Vbi Gephyra ideſt, pons adest & Accolæ Gephyrismi propter dicacitates atq; conuicia. Is per crura murorum in Piræum usq; perductus Phalerium ingreditur pelagus. Magnaq; ex parte torrentis instar labitur, æstiuo penitus diminutus tempore. Talis itẽ Ilissus est, ex altera urbis parte currens ad littus ideſt, è locis super Agram & Lyceum ac fontem quem in Phædro Plato collaudauit. De Artica quidẽ hæc.

Attici pop. *Hymettus m.* *Brilessus.* *Licabettus.* *Parnes.* *Corydalus.* *Helice.*

Mel atticum.

Acapnistũ mel

Cephisus. *Gephyra flu.* *Gephyrismi.*

Ilissus.

Deinceps est Bœotia, de qua uerba facturum, gentibusq; finitimis repetere quædam oportet, quorum facta superius est mentio declarandarũ rerũ gratia. Dicimus autem ripã ipsam à Sunio usq; Thessalonicã inseptentrionẽ porrigi, cum mare supernũ in orientẽ declinet. Loca uero quæ supra in occasum iacent, uti fascias quasdam per totam oram inuicem extentas. E quibus prima est in agro Megarensi quæ orientalem instar fasciæ protẽdit partem, è Sunio usq; Oropum, & illius regionis ripam. Oram autem occidentalem atq; isthmum, & mare Halcyonium ad fontem usq; Creusam. Secunda Bœotia est ab ortu in occasum profecta, fascia quædã ad Euboico mari ad Crissæi sinus mare, æqualis quodammodo longitudine ad Atticam uel minor in longũm, uerum agri uirtute longe præstans. Ephorus sanè & hoc in loco Bœotiã finitimis gentibus excellentiorem esse demonstrat. Et quod sola triplici alluitur pelago, & pluribus abundat portubus. In sinu quidem Crissæo & Corinthiaco delata ex Italia & Sicilia & Africa mercimonia excipit. E partibus autem Eubœam spectantibus ad utrunq; latus euripi, diuiso littore, hoc quidem ad Aulidem agrumq; Tanagræ uergit, illud autem ad Salganeum & Anthedonem continuũ est mare, quod Aegyptum & Cyprum & insulas spectat. Et illud quod Macedones & Propontidẽ & Hellespontum prospicit. Addit etiam quod eius partem Eubœam quodammodo euripus efficit, sic angustus ut ipsi Bœotiæ ponte ad duorum iugerum mensuram coniungatur. Huiusmodi laudibus regionem ipsam extollit. Et ad imperandum natura quidem comparatam esse. Educatione uero & disciplina nequaquàm usos illius præsides, qui licet rem prospere quandoq; gesserint, tamen ne parum quidẽ temporis perdurarunt. Sicuti documento extitit Epaminundas. Vbi enim ille mortem

Bœotiæ descriptio.

Halcyoniũ mare. *Creusa fons.*

Hic rursus lacunulæ sunt etiam in Græco, ut facile appareat quedã deesse.

Epaminundas.

mortem oppetijt, è uestigio principatum amisere Thebani eo tantum degustato. Cuius rei causa fuit, quia cõsuetudinis & familiaritatis cũ hominibus habẽdæ rationem neglexerunt, solius duntaxat uirtutis bellicæ curam suscipere. Adijciendum etiam quam ob causam cum Græcis ea potissimum ratio utilis est. Quandoquidem cum barbaris uiolentia ipsa est affabilitate potentior. Enimuero Romani prioribus seculis aduersus nationes agrestiores belligerantes, huiusmodi suauitatis disciplina nequaquàm indigebant. Ex quo autẽ aduersus mansuetiores populos tractare bella cœperunt, huic sese applicantes ritui moribusq; degendi, cuncta suo subdidere regno. Cum uero Bœotiã prius Barbaræ gentes incolerent, Aones, Temmices q; è Sunio profugæ, uagiq; Leleges, & Hyantes, deniq; Phœnices Cadmi comites regionem tenuerunt, qui arcem Cadmæam muro uallauit, & regnum suis posteris nepotibusq; reliquit. Illi porrò arci Cadmææ Thebas muro coniunxerunt, regnumq; contulerunt, plurimorum Bœotiorum imperium adepti, quo ad Epigoni exercitum induxerunt, horum ætate paruo deficientes tempore, rursus Thebas repetierunt. Similiter à Thracibus & Pelasgis ejecti in Thessalia regnum collocauere, cum Arnæorum multi temporis societate, unde Bœotici uocati sunt omnes. Postea in patriam restituti sunt, cum Aeolica iam parata classis esset ad Aulidem Bœotiam quam in Asiam Orestis filij mittebãt, & Bœotiæ agrum Orchomeniũ ad iunxissent. Nam prius nulla erant cõmunione cõiuncti, nec Homerus eos Bœotijs annumerauit, sed Minyas seorsum nuncupat, hi cum illis ejecerunt quidem Pelasgos intra Athenas, à quibus ciuitatis portio Pelasgica uocatur sub Hymetto sua collocantes habitacula, Thraces uero ad Parnasum, Hyantes uero Phocensem urbem Hyan incoluere. Memoriæ prodidit Ephorus, Thraces factis ergà Bœotios in ducijs, noctu incursationes egisse. Cumq; securius & negligentius expeditionẽ agitarẽt, perinde ac pace iam facta, eos uero Bœotij propulsassent, quererenturq; quod inducias uiolassent, illi non uiolasse responderunt, Dies enim pepigisse, noctu aũt incursasse. Vnde uulgatum est prouerbium, Thracium commentum. Verum durante adhuc bello, abijsse Pelasgos, captandi oraculi gratia, abijsse etiam Bœotios. Igitur redditum quidẽ Pelasgis oraculum, dicere inquit non posse. Cæterũ Bœotijs eos ab ipsa occisa uate, & impietate felices fore, & rem prospere gesturos. Aedituos autem existimasse uatem Pelasgis generis propinquitate gratificatam. Nam & phanum initio Pelasgorum extitit. Hunc in modum interpretatam corripientes mulierem in ignem iecisse, animo uertentes siue illa malicioſe feciſſet siue non, utranq; in partem recte se habere. Si quidem fallax ædidisset oraculũ eam supplicio affectam, sin uero malicioſe nihil ædidisset, eos imperata patrasse. Præfectos autẽ phani, perpetratores illos ut iniudicatos occiderent, & quod amplius est in tẽplo, non approbasse. Rem uero in iudicio cõstituisse, ad ipsas q; sacerdotes citasse. Eæ autem prohetissæ sunt, quæ è tribus reliquæ superant. Illis autem dicentibus, nusquàm legem esse qua mulieres ius dicerent, aut iudicium facerent, electos etiam assumpsisse uiros, pari cum mulieribus numero. Viros igitur absoluisse, ac mulieres damnasse. Paribus autem suffragijs exiſtentibus, uicisse suffragia quæ absoluerũt. Ex hoc autem apud Dodonem uiros solis responsa dare Bœotijs. Ipsas autem prophetissas oraculũ interpretãtes, cõtra quod deus ipse Bœotijs imperet, differere

Aones. *Temmices.* *Leleges.* *Hyantes.* *Cadmæa arx.* *Epigoni.* *Thebæ.*

Minyæ. *Pelasgica portio Athen.* *Hyampolis.*

Prouerb. Thracium commentum.

Oraculũ Bœotorũ apud Dodonam.

Prophetissæ interpretamentũ ambiguum.

Bœotis uiros responsa dare apud Dodonã.

Tripodas apud eos collectos ad Dodonam mittere quot annis, iamq; hoc efficere. Semper enim ex ſuſpenſis Tripodibus aliquem nocturno diripientes tempore, & ueſtibus occultantes, quaſi clanculum, tripodes afferre Dodonam. Poſtea Aeolicæ deducendæ coloniæ, Penthilo auxilium attulerunt, plurimos ex eorum numero ſi mul emittentes, adeo ut Bœotia nũcuparetur colonia. Poſterioribus annis bellum iuxta Platæas geſtum, agrum eorũ magna uaſtitate afflixit. Suis inde rebus repa ratis, iterum eò potentiæ conſcenderunt, ut de Græciæ principatu Thebana ciui tas decertaret, duobus prælijs Lacedæmone ſuperata. In ipſa uero pugna cadente Epaminunda, ea de ſpe falſi deciderunt. Tamen pro Græcis contra Phocenſes cõ munis templi ſpoliatores bellum ſuſcepere. Verum hoc ex bello contracta calami tate inuadentibus Græciam Macedonibus, ipſi per ſe urbem funditus deletam ami ſere, quã inde refectam mœnibus recuperarunt. Ex eo tempore rebus in peiora fu blapſis ad hæc uſq; tempora, ne mediocris quidem pagi formam retinet. Reliquæ etiam urbes pari ſeſe ratione habent, præter Tanagram atq; Theſpias. Nã hæ ſatis commodæ permanent pro illorum comparatione. Deinceps ſanè de regionis ſitu facienda eſt expoſitio, initium ab Euboico littore ſumentibus, quod Attico ſolo cõ tinens eſt. Principium autem eſt Oropus, portuſq; ſacer quem Delphiniũ uocant, ad quem antiqua iacet Eretria, in Eubœa, nauigationem. lx. ſtad. habens. Secun dum poſt Delphiniũ eſt Oropus ſtad. intra. xx. Apud hũc uero eſt huius temporis Eretria. Nauigatio ad eã eſt ſtad. xl. Deinde Deliũ Apollinis templum eſt, quod è Delo profecti condiderunt. Tanagreorumq; caſtellum eſt, longe ab Aulide ſtad. xxx. Vbi prælio deprehenſi Athenienſes effuſa fuga terga uerterũt. Inter fugitan dum autem Socrates philoſophus, miles pedeſter Xenophontem Grylli filiũ con ſpicatus ex equo prolapſum, humiq; iacentem, cum equus lõge abijſſet ab oculis, eum ſublatum humeris complura per ſtad. exportauit tutum in locum, donec quie ſcente fuga ſalutem ille comparauit. Porrò eſt portus magnus, quem profundum uocant portum. Dein Aulis lapidoſa ſanè ora & Tanagreorum uicus. Portus ſanè eſt quinquaginta capiens naues. Quocirca Græcorum claſſem magno in portu conſcendiſſe ſimile ueri dixerim. Euripus quoq; ille Chalcidis propè cõſiſtit ab Su nio ſtadia abſens. lxx. Superq; illo pons duorum imminet iugerum (ut ſuperius re tuli) utrinque autem turris inſtat, una quidem ex Chalcide, altera uero ex Bœotia, ad ipſamq; fabrefacta fiſtula eſt. De ipſo etenim Euripi refluxu, tantum ſolũmodo dicere ſatis eſt, quod die quolibet ac nocte ſepties curſum tranſmutat, cauſa uero ali bi ſcrutanda eſt. Propè quidẽ locus eſt ſublimis cognomẽto Salganeus, ab Salga neo cognomentũ aſſequutus ibi ſepulto. Is homo fuit origine Bœotius, qui ſeſe na uigantibus è Malea hoc mare Perſis ducẽ præſtitit. Ipſum uero claſſis præfectus Metabates priuſq; euripũ attingeret occidit. Suſpicabatur enim præ malicia claſ ſem eò fraude illum coniecisſe, & anguſtum in mare minime peruium induxiſſe. At ubi intellexiſſet falſũ ſe Barbarus ille pœnitẽtia ductus ipſum claſſis ductorẽ in digna cæde peremptũ cernẽs, honore ſepulturæ decorauit. Græa quoq; Oropo ui cina eſt, & Amphiarai ſacellũ, & Narciſſi Eretriæi monumẽtũ, quod taciturnũ uo cant, quãdoquidẽ prætereũtes ſilentia tenẽt. Quidã ipſam aiũt eſſe Tanagrã. Eadẽ uero eſt paſtoria, quæ & Tanagrica. Tanagræi quoq; Gephyræi, ideſt Pontani di cuntur

Bœotia colonia.

Tanagra. Theſpiæ.

Oropus. Delphinius portus. Eretria.

Socrates miles. Delium. Xenophon. Aulis. Profundus portus.

Chalcis.

Euripi reciprocatio. Salganeus.

Græa. Amphiarai ſacellum. Narciſſi monumentum Tanagra. Gephyræi.

cuntur. E Gnopia autẽ Thebana huc translatũ Amphiarai tẽplũ eſt. Mycaleſſus etiam Tanagræ uicus eſt, uicinus quidem uiæ Thebanæ Chalcidẽ ducenti, quẽ lin gua Bœotia Mycalettũ uocãt. Similiter Harma, ideſt currus Tanagræi iuris eſt pa gus ad Mycalettum deſolatus, qui ab Amphiarai curru nomen adeptus eſt, alter ab eo Harmate, quod quidem in Attica eſt, tribus uidelicet quædam ex Atticæ popu lo Tanagræ ſimilis. Hic uero ortum illud eſt prouerbium, Quando per Harma, id eſt, currum fulgurauerit, fulgur aliquod obſeruantibus Pythicis uatibus, quaſi ad ipſum intuentibus currum. Eoq; tempore ſacrificiũ Delphos mittentibus, cum ful gura cernãt. Obſeruabãt autẽ ad menſes tris, ſingulis menſibus tres dies, noctesq; totidem, è Iouis fulguralis foco qui eſt in muro inter Pythiũ & Olympiũ. De Bœo tio uero Harmate ſiue curru, hic rumor eſt. Aiunt quidẽ nonnulli corruente de cur ru Amphiarao, currum ipſum inanẽ ad locum illum, cognomen ipſi loco, detractũ eſſe, ubi nũc eius ſacellum extat. Alij uero ferunt, Adraſto fugam capeſſente, cur rum eo in loco fuiſſe confractum, ipſum autem Arionis ope ſalutem comparaſſe. Philochorus autem refert ipſum à ruſticanis ſeruatum euaſiſſe, puam ob cauſam eos ab Argiuis in ciuitatis ſocietatem deuocatos. Cæterũ Tanagra, Argos è The bis deſcendenti à læua ſita eſt, Hyrrhia uero à dextra. At Hyrrhia ipſa hoc tempore agri Tanagræi eſt, quæ prius Thebani ſoli fuerat. Vbi de Hyrrhiæo fabulæ con fictæ ſunt, & de Orionis procreatione. Quæ (ut Pindarus in Dithirambis cecinit) penes Aulidem iacet. Quibuſdam ſanè Hyrrhiam Hyſias dici placet, in Aſopi ui cina ſub Cithærone penes Erythras in mediterranea quò Hyrrhiæi coloniam dedu xerunt. Eam Antiopæ pater Picteus ædificauit. In agro etiã Argiuo ſunt Hyſiæ, ab ijs Hyſiatæ dicti fuerunt, ab his uero Erythrarum urbe, colonia ſunt Erythræ in Ioniam deducta. Vicus etiam Tanagræ Eleon à palude nominatus. Secundum Salganeũ autẽ urbs eſt Anthedon portu prædita Bœotij littoris in Eubœã ſpectã tis extrema, ſicuti poëta inquit.

Mycaleſſus.

Mycalettum.

Harma.

Prouerb. Vbi per Harma fulgurat rit.

Bœotiũ Harma.

Argos.

Hyrrhia.

Hyrrhiæus.

Orionis procr.

Hyſias.

» ἀνθηδόνα τ' ἐχατόωσαμ. *ideſt.* Anthedonaq; inde ſupremam.

Iliad. ß. in Catalogo.

Progredienti præterea paululum duæ Bœotiorũ urbes exiles occurrũt, è quibus eſt Larymna præter quã Cephiſus labitur, ulteriusq; aliæ eo nomine, quo tribus Atticæ. Ad tractus uero huius ripã, Aegas iacere dicunt in Eubœa ſitas. In quibus locatum eſt Aegæi Neptunni templum, cuius memoriã ſuperius fecimus. Diſtãt autẽ ab Anthedone Aegæ. c. & xx. ſtad. interuallo. Ab alijs uero locis multo ac mul to minus. Templũ ſanè ipſum excelſo in monte ſitũ eſt, ubi etiã aliquando fuit ciui tas. Iuxta Aegas quidẽ Orybæ ſunt. In Anthedonis autẽ ora, mõs eſt Meſapius à du ce Meſapo nominatus. Qui aduẽtans in Iapygiã à ſe Meſapiã appellauit regionẽ. Hoc in loco facta dicũtur, quæ de Anthedonis filio Glauco fabulæ uulgauerũt, quẽ in balænã transformatũ aiunt. Nõ procul autẽ ab Anthedone locus eſt ſacrati ſig na, decorẽq; ſeruãs, urbisq; ueſtigia tetinẽs, quẽ Iſum uocant prima correpta ſylla ba. Exiſtimãt uero quidã hunc in modum ſcribi oportere.

Anthedon. Larymna. Cephiſius flu. Aegæ. Aegæus Neptũnus. Orybæ. Meſapius. Meſapia. Glaucus Anthedonius. Iſus. Locus Homeri Iliad. ß.

» Ἴσαν τε ϗαθένην ἀνθηδόνα τ' ἐχατόωσαμ *ideſt.* Diuinamq; Iſan Anthedonaq; inde ſupremam.

Producentes ſyllabam primam poëtice metri cauſa, ἀντὶ τοῦ, νῖσαν τε ϗαθέλω,

Nisa. Nos. pro eo quod est, Diuinã Nisam, Nisa enim nullibi terræ Bœotiæ uidetur, ut inquit Apollodorus in nauium expositione. Ideo nõ esse nisi ipsam Nisam, sic dixit. Ilos † Deest aliquid enim ciuitas in Megarica terra fuit, illic deducta à † Dronis hodie uero deleta. Aliqui scribunt, κρεῦσάμ πϛαθέλω, ideſt, Creusan diuinã, eam accipiẽtes, quæ nũc κρέουσα, Creusa. Crẽusa dicitur, Thespiensium emporiũ, in Crissæo positum sinu. Alij φηράς πϛαθέλω diuinas'q; Pharas. Est autem Tetracomæ, ideſt, quaternos habẽtis pagos illius quæ Pharæ. circa Tanagram est, Heleonẽ uidelicet, Harma siue currum, Mycalessum, Pharas. Nam & hoc scribunt, diuinam Nisan, Heliconis autẽ uicus est Nisa. Ora quidem maritima ex aduerso Eubœæ talis est, tractus uero deinceps mediterraneus cãpestria, caua undiq; omnibus alijs ex partibus habet, quẽ includunt montes, ab Austro quidem Attici, ab Aquilone uero Phocenses. Ab occasu autẽ in obliquo Cithæ Phocenses. Cithæron. ron incidit, paululũ supra Crissæum mare. Initiũ habet montibus Megaricis & Atticis contiguũ, inde in campos flectitur Thebana desinens in ora. Campestris hæc regio partim stagnat, ex infusis in eã fluuijs aut incurrentibus, & inde effluẽtibus. Pars uero exiccatur, & multifariã colitur, propter agri fertilitatẽ. Cum uero cauernosa & in profundũ foraminosa terra sit, ingentes persæpe terræ motus efficiũtur, qui hic quidẽ meatus obstruserunt, illic aperuerunt alios usq; in superficiẽ, alios per cuniculos. Cõtingit sanè & aquis, ut aliæ quidem per subterraneas concauitates labentes perferantur, aliæ per superficies, siue fluuiatiles sint, siue lacunares. Aggestis autẽ & obstructis in profundo meatibus contingit, ut lacus usq; ad habitabiles locos crescant. Vnde & urbes absorbentur & oræ. Iisdem uero apertis uel alijs detegũtur, eosdem quoq; locos quandoq; nauibus, quãdoq; pedibus permeari. Et easdem urbes nunc quidem lacubus uicinas, nunc autẽ ab illis remotas iacere, idq; dupliciter fit. Aut enim urbes in mõte permanent, quando aquarum incrementũ inundatione aquæ superinfunditur amnis, propter habitaculorũ uel altitudinẽ uel distantiã, Locorũ etyma mutata. Aut transmigrationem, & solitudinẽ quando appropinquante periculo liberationẽ captent timoris, multoties loca transmutent, uel longe uel in excelsa. Sequitur ilis hoc modo domicilia permutantibus, ut eadem conseruent nomina, quæ prius † ἑτύμως. uere dicebantur, interdũ uero nõ habent propterlocorũ casum. Platæas enim urbẽ Platææ quare dictæ. à latitudine remorũ appellatam probabile fit, & Platæenses & remigationis quæstu uictitãtes. Cæterũ hodie procul à lacu habitãtes, nequaq; adhuc ita proprie possunt appellari. Helosq; & Heleõ & Helesiũ ἀπὸ τοῦ ἕλος, ideſt, palude uocatæ sunt urbes quoniã paludibus finitime sitæ fuerant. Nũc autẽ nequaquam modo simili sese omnes habent, uel seorsum positis domicilijs, uel lacu uehementer ad ima decrescente, effluentibus postmodũ aquis, nã & hoc est possibile. Indicio huic rei est Cephisus maxime lacum Copaidem implens. Nam quum lacus ipse crescit, ne Copæ urbs demergantur discrimen ingruit. Quod & poëta nominatim ait. Et ab ea ciuitate lacus ipse nomẽ adipiscitur. Iuxta lacũ terræ hiatu facto penes Copas alueũ sub terra ad stad. xxx. reserauit, quo receptus est fluuius. Inde in superficie perrupit ad Larymnam agri Locrensis, de qua supra. Nam hæc altera est à Bœotia illa mari uicina, cui superiorẽ illam adiecere Romani. Locus ipse Anchoë uocatur, est & eiusdem nominis lacus. Hinc autem Cephisus excurrit in mare. Tunc igitur cedente incremẽto, quies incolis facta fuit, exceptis quas iam absorpserat aqua, ciuitatibus, occlusis

occlusis uero inde rursus meatibus, metallorũ Cretæ scrutator Chalcidensis homo obstructa purgare desinit, coorta inter Bœotias seditione, licet iam permulta exicca ta fuissent (ut ipse in Epistola ad Alexandrum asserit) in quibus antiquum Orcho menon habitari putauerunt aliqui. Aliqui uero Eleusinem, & Athenas apud Trito- Orchomenos. nem fluuium, idq; regnante Cecrope, cum Bœotiam ditione subactã haberet, quæ Triton. tempestate illa uocabatur Ogygia. Istas autem inundatione postmodum, ac diluuio extinctas esse fama est. Apud Orchomenon etiam aiunt ruptam terrã per hiatum, Melanẽq; fluuiũ hausisse, qui per plagã Haliartiam labitur. In qua ab illo pa- Bœotia appellata Ogygia. Melas flu. Haliartus. lus efficitur, arundines tibicinarias procreãs. At hic omnino euanuit, seu chasma illũ in occultos diffuderit meatus, seu Haliarti paludes atq; lacus ipsum absumant. Chasma. i. hiatus. A quibus poëta herbosum uocauit agrũ, ἠγπεπεύθ' ἁλίαρτον, Herbosum dicens Haliar- Iliad. B. tum. Hi quidem amnes ex Phocensibus descendunt montibus, E quibus Cephisus Cephisi fons. è Lilæa urbe Phocẽli ortum accipit, ut ab Homero quoq; dictum est. Lilæa opp.

οἵ τε λίλαιαν ἔχον πηγῆϛ ἐπὶ κηφισοῖο. Ibidem.

Quiq; Lilæam habitant Cephisi in fontibus almi.

Ipse autem per Elateam labitur, quæ inter Phocenses urbs est amplissima. Et Elatea. per Potamios & Phaneteos, etiam Phocenses ciuitates haud plane magnas, Dein- Potamij. de in Chæroneam terræ Bœotiæ progreditur. Postea Orchomeni & Coroniacum Phanotei. solum in Copaidem exijt lacum. Permessus itẽ & Olmeus ex Helicone fluentes, Permessus. in unumq; permixti in eundem Copaidem lacum penes Haliartũ incurrunt. Per- Olmeus. magnus est igitur stad. lxxx. &. ccc. circuitum habens. Eius autẽ eruptiones nus- Helicon. quam patent præter excipiens Cephisum chasma atq; paludes. Interiacentia late prata Triphylia est, & Copais, mentionem faciente Homero. Triphylia.

ὅς ῥ' ἓμ ὕλῃ ναίεσκε μέγα πλῆθοντο μεμηλὼς Locus Homeri
λίμνῃ κηκλιμένος κηφισίδι. Ilia. ε.

Quiq; habitabat Hylen, opibus studiosus habendis,
Et propior lacui, quem dat Cephisus inundans.

Nec Copaidem lacũ dicere uult (ut nonnulli rentur) sed quam accẽtu in extrema pronunciant syllaba, ὕλαιμ uti λυρικήν, à propinquo uico quẽ Hylas sicut & Lyras Hyle. & Thyras appellant. Nec uero scribendum est Hyden, quomodo quidam, Hylicc. Lyricc.

ὅς ῥ' ἓμ ὕδῃ ναίεσκεν. ideſt. Quiq; habitabat Hyden, Hyde.

Quæ quidem in Lydia iacet, sub Tmolo niuali in pingui Hydæ populo, at illa Bœotio in agro sita. Itaq; ad illud & propior lacui, quem dat Cephisus inundans, subdit, & penes alij habitabant Bœotij. Ille quidem magnus est, nec in Thebana plaga, & parua. Illinc per uias subterraneas refertus, iacens'q; in Thebarũ & Anthedonis medio. Homerus autem singulari profert numero, primam nõnunquam producens syllabam, ut in nauium Catalogo. Hyle.

ἴσ' ὕλαν ἠδὲ πετεῶνα. Atq; Hylen Peteonem'q;.

Poëtica licentia, quandoq; uero breuians, ut.

ὅς οἱ τύχιος κάμε πτύχωμ
σκυτοτόμωμ ὄχ' ἄριστος, ὕλῃ ἐνὶ οἰκία ναίωμ. Iliad. π.
Aiaci clypeum Tychius constructerat olim, Aiacis clypeus.
Cultor Hyles, habitus cerdone peritior omni. Tychius.

Vbi etiam nõnulli deprauate ſcribunt ὑσ\ηʼ ἴων, ideſt, Cultor Hydes. Nõ enim Aiax è Lydia clypeum afferri ſibi iuſſerat. Lacus locorũq; ordinem deinceps inquit cõprehẽdere manifeſte eſt difficile † in totq; & obſcuris plurimis ac mediterranea pla ga nullibi è deſcribẽdi ordine excidere. Littus profecto hãc prærogatiuã habet. Nõ tiora qdẽ loca ſunt, & mare locorũ ſeriẽ melius exponit. Ideo nos inde conamur ex plicare, hic illud omittẽtes, dinumerationẽq; apponẽtes quod utile ſit nobis, ab illo prorſus omiſſum † inchoat enim & de Aulide de qbus diximus. Schœnus autem ora eſt Thebana in uia qua Anthedonem itur, abeſtq; à Thebis ſtad. l. per quam qui dem Schœnus fluuius labitur. Scolus uero pagus eſt in ora Aſopia ſub Cithærone ſedes iniucunda atq; aſpera. Indeq; natum prouerbium eſt.

† Locus hic mancus eſt, & corruptus etiã in Græco.
† Et hic cõtextus lacerus eſt.
Schœnus.
Scolus.
Prouerb.
Cithæron.
Pentheus.
Olynthus.
Aſopus.
Aſopia.
Eteonus.
Scaphlæ.
† Deeſt hic, per campũ fluunt iuxta Thebas. Eſt uero et Dircæ fons & Potniæ ſuper qua &c.

ἐς σκῶλον μήτ' αὐτὸς ἴέναι μήτ' ἄλλῳ ἐπεύδειν. ideſt.

Ad Scolon neq; ipſe uades, neq; alteri comes ibis.

Ex eo quoq; loco deductum Pentheum diſcerptum fuiſſe, memoriæ proditur. Ex Olyntho etiam uicinis urbibus huic ſimilis nomine Scolus erat, uulgatũ etiã eſt quod ad Aſopum accolæ, & uicus quidam in Heraclea, Trachinia Scolus uocatur. Quam præterfluit Aſopus amnis, quod q; in Sicyone alius Aſopus eſt, & finiti ma plaga Aſopia, per quam & alij labuntur huius nominis fluuij. Eteonus aũt nomen ſuum in Scaphlas tranſmutauit, eſt & hic Aſopiæ terræ locus. Nam & Iſmenus & Aſopus † de Potnieo Glauco fabulæ uulgant, ut illum Potniades diſcerpſe rint equæ non longe ab urbe. Cithæron item prope Thebas finitur, penes quẽ Aſopus currit, inferiora eius alluens & Paraſopios faciens accolas, in uicos compluris diuiſos, cunctosq; Thebanæ ciuitati addictos. Alij autem & Scolum & Eteonum & Erythras in Platearũ ſolo eſſe dicunt, & reuera penes Platæas & Tanagrã exeũt. In Thebanis quoq; finibus extãt Therapænæ & Teumeſus, quẽ multis uerſibus ornauit Antimachus, cũ multas (quæ illi quidẽ nequaq; adſunt) uirtutes enumerarit.

Potniæ ſuper qua &c. ὁ γὰρ ἀσωπὸς ῥεῖ ὀ\ὶ ἰσμηνὸς δ\ὲ παρ' αὐτῶν πεδ\ὰ τοῖς ἑξῆσι τοῦ προοιμίου, ἔστι δ\ὲ καὶ πρὸς θηβῶν, ἔστι δ\ὲ καὶ πρὸς πότνιαι ἐφ' ὧν &c.
Glaucus Potnieus.
Potniades.
Cithæron.
Erythræ.
Paraſopij.
Therapænæ.
Teumeſus.
Thebæ.
Vrbiũ nomina diuerſo genere & numero.

ἔστι τις ἠνεμόεις ὀλίγος λόφος. Eſt paruus quidam tumulus pulſatus ab auris.

Et reliqua, notũ eſt carmen. Theſpia ſeu ut nũc Theſpiæ, quãdoquidẽ multa ſunt nomina quæ utroq; proferantur modo, & pluratiuo & ſingulatiuo, ſicut & genere uirili & muliebri & neutrali. Eſt aũt oppidũ Heliconi proximũ, ſed eo magis Auſtrale Criſſæo ſanè imminẽs ſinui, ſicut & Helicõ. Theſpiarũ uero emporiũ eſt Creuſa ſiue Creuſia dicatur. In Theſpijs itẽ eſt Aſcra iuxta Heliconis partẽ. Hæc Heſiodi poëtæ patria eſt, ad Heliconis ſanè partẽ dexteram pertinens, excelſo in loco ac duro iacens, longe quidem à Theſpia ſtadia. xl. Quam & ipſe redarguens improbauit patri, quod in Cyma Aeolica remaneret.

Creuſa.
Heſiodi patria.
Aſcra.
Helicon.
Phocis.
Mychos.

νάσατο δ' ἄγχ' ἑλικῶνος ὀϊζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
ἄσκρῃ χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ, οὐδ\ὲ ποτ' ἐσθλῇ.

Aſcram rus miſerum penes hic Helicona colebat,
Hyberno dirum, triſte æſtu, optabile nunquam.

Helicon aũt Phocidi eſt affinis, ex aquilonis partibus. Ea uero parua eſt, & ab occaſu iuxta nouiſſimũ Phocidis portũ. Quẽ quia refugiſſe obtigit, Mychõ ideſt receſſum uocãt. Ad hunc enim maxime ſinus Criſſæi portum, & Helicon & Aſcra ſuperimminẽt, & etiã Theſpiæ & earũ emporiũ Creuſa. Hæc etiã pars magnopere caua, ex Criſſæo ſinu putatur, & planè Corinthiaco. Huius aũt littoris longitudo à portu

portu quem receſſum diximus, ad Creuſam ſtad. † protenditur, hinc uero ad promontorium † uocatum, ſtad. ſunt, c, ac. xx. In concauiſſimo eius ſinus loco iacere pagas, ideſt fontes contigit, & Oenonem de qua diximus. Helicon igitur non procul à Parnaſo diſtans illi æmulus eſt, & altitudine & circuitu. Vterq; enim niuibus pulſantur. Et rupes amborum ſaxea eſt. Non multa uero illos regio circunſcribit. Hoc autem in loco eſt conſecrata muſis ædes, fonſq; Caballinus & Libethridũ ſpelunca Nympharũ. Qua ex re ſuſpicari licet eos q & Helicona & Pieriã & Libethrũ & Pimpliã eiſdem muſis conſecrarunt, Thraces extitiſſe. Pieres autem uocabantur, quibus extinctis loca hæc Macedones nunc poſſident. Dictum etiam eſt hanc Bœotiam olim Thraces habitaſſe, cum eos uiribus eieciſſent. Tenuere etiam Pelaſgi, & alia barbararorũ natio. Theſpias prius nobilitauit Cupido, Praxitelis opus ſuis ſculptum manibus. Donum uero conſecrauit Theſpienſibus Glycerium meretrix, ab illis genus ducens, munus illud ab artifice conſequuta. Nonnulli iccirco prius ipſum contemplaturi Cupidinem, eò conſcendebant ad ſpectaculum, cũ alio qui locus ipſe ſpectatu foret indignus. Hodie ſanè ſola hæc è Bœotijs urbibus, & Tanagra conſiſtit. Cæterarum uero nomina tantum & rudera, pro reliquijs manent. Ad Theſpias autẽ poëta Græam, & Mycaleſſum annumerat, de quibus diximus Sic & de alijs inquit.

† Deeſt.
Pagæ.
Oenone.
Helicon.
Libethrides.
Pieria.
Pimplia.
Theſpiæ.
Glycerium.
Cupido.
Tanagra.
Græa.
Mycaleſſus.
Iliad. β. in Cat.

» οἵ θ' ἄρ' Ἅρμ' ἔρεμ' ἠνέμοντο, καὶ Ἠλέσιον καὶ Ἐρυθράς
» Ἔρχομόν θ' ὑλλῶ καὶ πετεῶνα. ideſt.

Qui penes Harma colunt ac Hileſium uel Erythras,
Hylenq; & Peteonem.

Peteon uero agri Thebani uicus eſt propè uiam qua commeatur Anthedonem. Ocalea autẽ Haliarti, & Alalcomenij media ſtat ab utraq; xxx. ſtad. abſens. Iuxta eam fluit eiuſdem nominis amniculus. Medeon ſanè Phocenſis quidem unus in ſinu Criſſæo, lõge à Bœotia ſtad. c. & lx. Alter eſt Bœotius ab illo nominatus. Prope autem Oncheſtum iacet, ſub monte Phœnicio, ab quo Phœnicis ipſa nomen aſſumpſit. De Thebano & hoc dicitur. Peteon terræ Haliartiæ, & Medeon & Ocale. Dein Copas ait.

Peteon.
Ocalea.
Alalcomene.
Medeon.
Oncheſtus.
Phœnicius mõs
Phœnicis.

» Εὐτρησίντε πολυτρήρωνά τε θίσβην. ideſt. Ibidem.

Eutreſin q & columbis refertam Thiſben.

De Copis quidem dictum eſt, ad Aquilonem autem ſpectant ad Copaidem lacum, aliæ quæ circunſtant. Eæque ſunt Phœnicis, Oncheſtus, Haliartus, Ocale, Alalcomenæ, Tilphoſion, Coronea, & hoc quidem priſcis annis nomen non erat etiam lacui commune, ſed ad ſingulas habitationes ad ipſum illius nomen ſimile dicebatur. Copaidem à Copis dicebant, Haliartium uero ab Haliarto, & ſic de reliquis. Poſterius autem Copais ut uniuerſus appellaretur obtinuit, conca uiſſimus & enim eſt locus iſte. Pindarus ſanè & hunc Cephiſidem uocat, Addit & Tilphoſam fontem, ſub Tilphoſium montem labentem, Haliarto proximum, & Alalcomenon, apud quam Tireſiæ ſepulchrum conditum eſt. Ibidẽ & templum eſt Apollinis Tilphoſij. Porrò poſt Copas poëta Eutreſin modicum Theſpienſium pagum ponit. Hic Cethum & Amphionem anteq; Thebarũ regnũ tenuiſſent habitaſſe ferunt. Thiſba uero nunc Thiſbæ nominantur. Habitatur aũt paulo

Eutreſis.
Thiſbe.
Ocale.
Tilphoſium.
Coronea.
Copais.
Cephiſis.
Tireſias.
Eutreſis.
Cethus.
Amphion.
Thiſba.

paulo ſuperius à mari locus Theſpienſibus finitimus & Coroneis, ſubiectus{que} peruenit, è parte in Auſtrum uergente, ad Heliconem ſpectans. Et ipſe quo{que} emporiũ ſaxoſum habet columbis abundans, ex quo à Poëta dictum eſt, cum multis Thiſba columbis. Hinc uero ſtad. c. &. lx. nauigatio eſt Sicyonẽ. Deinceps Coronea & Haliartus. Adiunguntur & Platææ & Glyſantis oppidum. Enimuero Coronea Heliconi affinis eſt in collẽ ſita. Eam autem reuertentes ab Arna Theſſalica, Bœotiſ occupauere poſt bellum Troianum. Quo tempore & Orchomenon obtinebant, iſque expugnata Coronea, Palladis Ioniæ templum ante urbem in plano cõdidere, eodẽ quo Theſſalicũ cognomine, & præterfluentẽ fluuiũ Cuariũ, eodem quo illum uocabulo appellauere. Alcæus ſanè illum Coralium uocat, dicens † ad Coraliſ fluminis ripas. Ibi etiã Pambœotia ſacra, cõcurrẽte Bœotia tota celebrãtur, Palladis{que} ſimul & Plutonis ædes conſtructa fuit, ob myſticam quandam (ut aiunt) cauſam. Ipſi quidem in Coronea Coronei uocantur, qui autem ſunt in Meſſenia Coronenſes. Haliartus autem nunc deleta eſt, in bello aduerſus Perſem, ſolo æquata, ager concedẽtibus Romanis in Athenienſium iura peruenit. Anguſto uero iacebat in loco inter ſupereminentem uicinum montem, lacum{que} Copaidem, iuxta Permeſſum & Holmium & Helos, ideſt paludẽ, quã tibicinarios producere calamos diximus. Platææ ſanè quas numero poëta protulit ſingulari, ſub Cithærone ſunt inter illum ac Thebas in uia quæ Athenas ducit & Megara, in Atticæ ac Megarum terminis. Nam Eleutræ propè ſtant † quas aliqui Platæẽſiũ, aliſ uero agri Bœotiſ eſſe aſſerũt. Retulimus aũt ut præter Platæas Aſopus amnis currat. Eo in loco Græcorũ copiæ, Mardoniũ ducẽ cum. ccc. Perſarũ millibus occidione delerũt. Tunc Eleutherio, ideſt Liberatori Ioui templum conſtruxerunt, & certamen gymnicum coronatum deſignauere, Eleutheria ideſt Liberatoria ludos ipſos uocitantes. Eorum{que} qui in prælio obierunt, ſepulchrum publice conſtructũ cernitur. Etiam in Sicyonis agro populus eſt quam Platæas appellant, cuius quidem oriundus fuit poëta Mnaſalces. Mnaſalceos Plateada ſepulchrum, Glyſantem autem uicum in Hypato monte dicit, qui propè Temeſſum arcem{que} Cadmæã in agro Thebaico iacet. Quem Geolophem, ideſt terreſtrem tumulum uocant. Cadit in campum Ionium (ſic enim nominant) qui porrigitur ab Hypato monte. Quod autem dicitur ſic,

ὅτιθ' ὑποθήβας ἔιχομ. *ideſt.* Quiſ{que} Subthebas habebant.

Quidam ſanè ſic accipiunt oppidulum quoddam Subthebas nomine, aliſ uero Potnias. Derelictas enim fuiſſe Thebas propter Epigonorum expeditionem, cum illæ Troiani belli nequaquàm participes extitiſſent. Aliſ autem participes quidem illas fuiſſe aſſerunt, cæterum ſub Cadmæa tunc habitationes extitiſſe, planis in locis at{que} campeſtribus, poſt Epigonorum incurſionẽ, cũ Cadmæam ædificare ac reſtituere nequirent. Poſtquàm uero Thebas Cadmæã uocabãt, poëtã pro iſs qui tũc ſub Cadmæa habitarent dixiſſe Subthebas, pro eo quod eſt ſub Cadmæa habitantes. Oncheſtus uero ibi eſt, ubi conſiliũ Amphictyonũ in Haliartia ora in unum cogebatur ad lacum Copaidẽ ſolum{que} Tenericum, ſitus in ædito uertice nudus Neptunni phanum habet, & ipſum quidem purum. At poëtæ ad locorum ornamenta, omnia templa † lucos amœnos uocant, tametſi nuda fuerint. Tale illud eſt Pindari de Phœbo dictum.

κινηθεὶς

Glyſantis.

Coronea.
Arna.
Cuarius flu.
† Hic lacunula eſt in Græco.
Coralius.
Pambœotia.
Coronei.
Coronenſes.
Haliartus.
Helos.

Plateæ.
Eleutræ.
† ἐισὶ. i. ſunt, Græce legitur.
Aſopus.
Mardonius.

Eleutherius Iupiter.
Eleutheria.
Mnaſalces.

Glyſans.
Geolophes.
Ionium.
Hypatus.
Locus Homeri Iliad. β.
Subthebas.
Potniæ.

Cadmæa.
Onchestus.

Haliartia.
Amphictyonũ conſilium.
† Lucos ἄλση τὰ.

» κινηθεὶς ἔπιὲ γαῖάν τε ἠδὲ θάλασσαν,
» ἠδὲ σκοπιὰς τε μεγάλας ὀρέων ὑπερ ἴσα,
» καὶ μυχοὺς ἀνύσατο βαλλόμενος κραπίδας ἄλσεων.

Motus terram adibat & pelagus,
Et ad magnas montium ſpeluncas adſtabat,
Sinus{que} repoſtos circumuolans adibat, lucorum fundamenta percutiens.

Male Alcæus ſicut Euarĩ fluminis nomen permutauit, ſic & Onchesti mẽtitus eſt nomen, ad extremas Heliconis oras ponens Onchestum, qui quidem longe, non parũ ab ipſo monte conſiſtit. Tenericus autem campus à Tenero nomẽ accepit, quem Apollinis filium ex Melia oraculi ſui uate, fabulæ commemorant, ad Ptoon montem, quem idem poëta triuerticem eſſe refert.

» καί ποτε τὸν τριὰκάρανον πτῶὸς κευθμῶνα κατέχει.

Olim tricipitem Ptoi cauernam tenuit.

Et templi cuſtodem uatem{que} Tenerum nominauit, uatis ſimile tenentem uocabulum. Ptous autem mons campo Tenerico lacui{que} Copaidi ad Acræphium incũbit. Erat autem Thebanorum mons ſimul & oraculum. Acræphium uero ipſum inſublimi poſitum iacet. Quod Arnen à poëta uocari dicunt, Quo nomine & Arne Theſſalica eſt. Memorant aliſ & Arnẽ & mediã ab lacu abſorptas. Cenodorus autem ſcribit.

» οἳδ' ἐ πολυσάφυλον ἄσκρην ἔχομ.

Qui{que} habitant largis fœcundam uitibus Aſcram.

Haud ſanè uerſus Heſiodi legiſſe uidetur, quos ſua de patria cecinit. Nec Eudoxum longe deteriora de Aſcra uulgantem. Quonam modo talem à poëta dici, fœcundam uitibus Aſcram crederes? Nec illi recte qui pro Arna Tarnam ſcribunt. Haud enim una Tarna in Bœotia commonſtratur, apud Lydos ſanè ſita eſt, cuius mentionem & poëta fecit Homerus.

» ἰδομενεὺς δ' ἄρα φαῦστον ἐνίſπατο τέκτονος υἱὸν
» βάρυν, ὃς ἐκ τάρνης ἐριβώλακος εἰλήλουθει.

Idomeneus Phæſtum uita ſpoliauit & armis,
Fabro ortus Boro, Tarnæ ueniebat ab aruis.

Reliquæ partim lacum accolunt, uidelicet Alalcomenæ & Tilphoſium, partim autem ſeorſum, Chæronea, Lebadia, Leuctra. De quibus dignum eſt meminiſſe, Alalcomenarum Poëta meminit, ſed non in Catalogo.

» ἥρῃ τ' ἀργείῃ καὶ ἀλαλκομενηΐδος ἀθήνης.

Iunonis{que} Argiuæ & Alalcomeniæ Mineruæ.

Veteſtum nanc{que} templum Mineruæ habent, eximia ueneratione cultum, ibi{que} deam natam eſſe aiunt, ſicut & Argis Iunonem. Proinde poëtam utrang{que} per earũ patrias nominatim protuliſſe. Quocirca fortaſſe in Catalogo nullam horum uirorum mentionem fecerat. Qui uiri cũ diuinitate donati ſacri eſſent, ab ipſa in Troiana expeditione miſſi facti erãt. Hæc enim ciuitas ipſa ab omni populatione tuta permãſit, cũ nec ampla eſſet, nec loco ſatis uallato ſepta, ſed in plano iaceret. Incolæ uero cuncti deam pietate placantes, ab omni uiolentia & iniuria reddebãtur illæſi, & proinde ſeſe hoſtes abſtinebant. Adeo ut Thebani belligerantibus aduerſus

eos

Euarius.
Onchestus.

Tenericus campus.
Melia.
Ptous triuertex.
Locus Homeri in Catalogo.
Acræphium.

Arne.

Aſcra.
Arna.
Tarna.

Iliad. ε.

Alalcomene.
Tilphoſium
Chæronea.
Locus Homeri Iliad. δ.
Lebadia.
Leuctra.
Mineruæ natale.
Iunonis natale.
Alalcomenia
Minerua.

Epigoni. Tilphoſius m. Tilphoſa. Tireſiæ monumentum. Amyntas. Chæroneæ ſitus. Lebadia. Trophonius Iuppiter. Leuctra. Epaminundas. Græciæ principatus amiſſus. Mantinea.

eos Epigonis urbem relinquere coacti, ad illos confugiſſe dicantur, & ad Tilphoſiũ montem munitum, ac ualidum illis incumbentem. In quo & fons eſt Tilphoſa, & Tireſiæ monumentum, ubi profugus diem ſuum obiit. Chæronea uero iuxta Orchomenũ ſita eſt, ubi Amyntæ filius Philippus magno prœlio uictis Atheniẽſibus & Bœotijs & Corinthijs, Græciam ſuo ſubiugauit imperio. Illic autẽ & eorum qui in pugna cecidere mortalium publicum ſepulchrum oſtenditur. Eiſdemq́ in locis & Romani Mithridatis copias milium plurimorũ debellauere, adeo, ut præter paucos, qui fuga in naues ſalutem compararunt, reliqui aut ferro ceciderint, aut capti in hoſtium poteſtate uenerint. Lebadia quidem eſt, ubi Trophonij Iouis cõſtructũ eſt oraculum, hiatus ſubterranei deſcenſum habens. Eò autem deſcendit ſuſcepturus uaticinium. Iacet autem Heliconis & Chæroneæ medium iuxta Coroneã, Leuctra uero eo in tractu ſunt, ubi Epaminundas Lacedæmonios ingẽti ſuperans prœlio, eorum calamitatis & cladis initium reperit. Ex eo enim tẽpore Græciæ principatum ultra recuperare nequiuerunt, quem prius adepti tenebant, præſertim poſtea quàm ſecundo apud Mantineam congreſſi, rem infeliciter geſſerunt. Vnum tamẽ illis quanquàm hunc in modũ afflictis, permanſit, ut nullorũ aliorũ ditioni ſubacti ſint, uſq; ad Romanorum imperiũ, à quibus eis habitus perdurat honor, propter regendæ ciuitatis probitatem. Monſtratur ſanè locus ipſe in uia quæ ex Plataeis ducit ad Theſpias. Deinceps quidem poëta Orchomeniorum memoriã facit,

Orchomenus. Minyæ.

eos in Catalogo à Bœotiorũ gente ſeparans. Vocat autem Minyeium Orchomenon à Minyarum natione. Hinc uero colonos quoſdam deductos ad locum ex Minyis dicitur, unde Argonautas Minyas dictos eſſe conſtat. Locupletiſſima autem quondam extitiſſe ciuitas uidetur & potentiſſima. Opum quidem teſtis eſt etiam Homerus. Dinumeratis enim locis opulentiſſimis ait.

Iliad. 1. » οὐδ᾽ ὅσ᾽ ἐς ἐρχομενὸν ποτιϊνίασετ᾽, οὐδ᾽ ὅσα θήβας αἰγυπτίας.

Nec quanta in Orchomenon Aegyptiásue Thebas aggeritur gaza.

Erginus.

Potentiæ uero, quoniam Thebani Orchomenijs tributa ſoluebant, & Ergino Orchomeniorum Tyranno, quem ab Hercule extinctum ferunt. Etheocles quidẽ Orchomeniorũ rex, qui primus Gratiarum templũ extruxit, utriuſque rei & ampliſſimarum rerum & potentiæ documento eſt. Qui ſiue in accipiendis gratijs, ſiue in erogandis, ſiue in utroq; pro uirtutis officio recte peragẽs, has ipſas deas honoribus extulit. Neceſſe eſt enim eũ ad beneficentiam, liberalitatemq́ natura pronum ac inſtitutum fuiſſe, qui ad dearum iſtarum decus ac uenerationem conficiẽdam tantopere fuerit affectus, ut iſtam iam potentiam compararit. Verum ad hãc & argenti copia fuerat opus. Qui enim non multa poſſideat, ne multa quidem erogaret. Quiq́ nõ multa accipiat, ne multa quidem haberet. Sin utrunq; contineat, & referendi quidem beneficij uicem habet. Quod enim exinanitur ſimul atq; repletur ad uſum ac neceſſitatẽ, repletum ſemper eſt. Qui uero præſtat nec recipit, haud in utranq; partem recto fungetur officio Nam eius deſinit munificentia, cũ arca ærariumq́ defecerit. Ceſſabunt ergo donatores ei, qui tãtummodo accipiat, nihil contra gratificari paratus. Sic ne una quidem ex parte hic ipſe ſuum bene nauabit officium. Similia & de potentia dici queunt. Cæterũ abſq; communi cuncto rũ ſermone, quod pecunia plurimo in honore ſit mortalibus, interq́ res humanas ea feruen

Etheocles. Gratiarum templum. Dandi accipiẽdiq́ uices. Pecuniæ uis.

ea feruentiſſime polleat, idq́ è ſingulis conſiderare licet. Reges enim ipſos plurimum poſſe dicimus, ideoq́ ipſos δυνάσας, id eſt potentes nuncupamus. Quoniã quò uelint populos, aut ui aut ſuaſione perducant, per munificentias igitur maxime perſuaſos efficiũt. Nõ enim oratione ſuadere regale, ſed oratoriũ eſt munus, regiam uero ſuaſionem tunc appellamus, cum donationibus adducant, ferantq́ quò cupiant, itaq́ muneribus exhibendis perſuadent, armorũ autem copijs uiolant, & urgent, iſta uero ambo pecunia ueneunt, comparanturq́. Nam ille magnum habet exercitum, cui & alendi facultas ſuppetit. Et plurimas effundere largitiones is ualet, cui ampliſſima poſſeſſio euenit. Fama tulit tractum ipſum, qui nunc eſt ſub ter Copaidem lacum, ſiccam prius terram fuiſſe, & omni agricolationis genere ab Orchomenijs cultum extitiſſe, qui penes illum habitant. Hoc igitur magnarũ diuitiarum argumenta ponunt. Aſpledonem uero quidam prima dempta ſyllaba, Spledonem uocant, poſterius Eudielum ſubmutato nomine, & urbem & agrũ dixere, id eſt bono præditam crepuſculo, proprietatem fortaſſe matutini crepuſculi clima ipſum proferendo, ipſis incolis cõuenientis, præſertim in hyeme apricando, δειλινὸν nãq; crepuſculum deſignat. Quod cum duplex ſit & diei extremitates frigidæ, longe ueſpertinum matutino frigidius eſt, cũ illud nocti propinquius intentius agat in frigus, hoc uero ab nocte diſcedens, remiſſionem illius efficiat. Frigoris nanq; curatio & medicina fit à ſole. In tempore igitur gelidiſſimo tale fit apriciſſimum, & hyberno in rigore cõmodiſſimũ redditur. Stad. autem uiginti diſtat ab Orchomeno, In medio autem fluuius Melas labitur, Super oram uero Orchomeniã, Panopeus ciuitas Phocenſis imminet & Hyampolis. Quibus contermina eſt ciuitas Opus, Locrorũ Epicnemiorũ metropolis. Scriptis ſanè eſt proditũ Orchomenum ſuperioribus annis campeſtri in regione habitatũ. Stagnantibus inde aquis ad Acontium montem denuo ædificatum. Latius enim patet ad ſtad. lx. uſq; ad Parapotamios Phocidis. Hiſtorici quidẽ tradidere Ponti inquilinos Achæos nominatos, Orchomeniorũ colonos, cũ Ialmeno duce poſt Troiæ captiuitatẽ, eam in regionẽ actos erroribus. Eſt etiã ad Caryſtũ Orchomenus alter. Bene enim tale nobis ſubiecere materiã, qui de nauibus ſcripta reliquere, quos ſequimur quũ proprie materiæ noſtræ conducentia protulere. Poſt Bœotiam autẽ & Orchomenum, Phocis adeſt Bœotiæ appoſita, in aquilonem ſimiliter à mari ad mare, tempore utiq́ priſtino. Daphnuntem enim aliquando terræ Locrenſis fuiſſe conſtat, Locrenſem tractum in duo ſcindentem. Is ſinus ipſius Opuntij, & littoris Epicnemiorum medius conſtitutus eſt, nunc ipſa Locrorũ ora eſt. Cæterum urbs tenuis ſanè ſolo æquata, diruta q́ iacet. Itaq́ Phocis non amplius uſq; ad Euboicum pelagus pertinere uidetur, Criſſæo autem cõtigua eſt ſinui. Criſſa enim ipſa Phocidis eſt, ad ipſum ſita pelagus, & Cirrha & Anticyra, & aliæ ſupẽr eas in mediterranea frequentes oræ ad Parnaſum ſpectantes. Delphi quidem, & Cirphis & Daulis, & Parnaſus ipſe, qui & Phocidis eſt, & occiduum latus terminans. Quò autem modo Bœotiæ Phocis accumbit, eo & Locris utriq́ Phocidi. Duplex nanq; eſt à Parnaſo partita bifariam, altera quidem ab occidua parte Parnaſo accumbens, & eius depaſcens portionem, ad Criſſæum uero ſinũ pertinens altera, in orientem ad Euboicum finita pelagus. Vocantur autem hi quidem occidui Locri & Ozolæ. Habẽt

Dynaſtæ. Regiæ perſuaſiones. Aſpledon. Spledon. Eudielus. Dilinum. Melas flu. Panopeus. Hyampolis. Opus. Acontius. Parapotamij. Orchomenus ad Caryſtum. Phocis opp. Daphnus. Locrenſis tractus. Criſſa. Cirrha. Anticyra. Delphi. Cirphis. Daulis. Locri occidui. Ozolæ.

etiam in ſignatorio ciuitatis annulo ſtellam inſculptam Heſperum. Reliqui item & ipſi bipartito quodãmodo diuiſi. Hi quidem Opuntij ab primaria illorũ ciuitate metropoli Phocenſibus, & Bœotijs finitimi. Hi autẽ Epicnemidij à monte Cnemide, Oeteos atque Malienſes attingentes. Inter hos autem ambos, occiduos inq̃ & alteros, medius ſeſe Parnaſus attulit, in aquilonem prolixus, & ab locis Delphicis uſq; ad Oeteos mõtes, Aetoliosq; in unũ coëuntes, Dorienſesq; inter medios. Rurſus ſicuti Locris ipſa exiſtentes Phocenſibus apponitur, ſic † cum Aetolia & quibuſdã intermedijs, Dorica tetrapoli utriq; Locridi & Parnaſo & Dorienſibus. Super iſtos Aetolorũ pars ad Arcton uergentes, & Acarnanes è natione Epirotica & Macedonica inuicem mutuo diſtantes, ſicuti faſcias quaſdam (quod antea diximus) ab occidente perductas ad ſeptentriones intelligere prædictas plagas. Vniuerſus autem Parnaſus conſecratus exiſtit, & antra & alia loca, honore & ſanctitate digna continens, è quibus celeberrimũ & formoſiſſimũ extat Coryciũ Nympharũ antrum, eodem quo & Cilicium nomine nuncupatũ. E Parnaſi uero lateribus, unum paſcuntur Locri, & Ozolæ & Dorienſiũ pars, & Aetoli iuxta Corœum. Sic enim montem Aetolium appellãt. Altero fruuntur Phocenſes, & Dorienſes maiori ex parte, qui tetrapolin habent Parnaſo appoſitam. Magis autem orientis partibus adhærentem. Ipſa igitur in longum latera, & faſciæ locorũ prædicto rum in longitudinem tendunt, una in Boream ſpectãs, altera in occaſum. Aliæ occiduæ haud pares ſunt orientalibus. Nec ripa utraq; & ſinus Criſſæi uſq; ad Aquilonarem, & altera contra Euboeam uſq; parallelæ inter ſe ſunt, in qua gentes. Cæterum ſic accipiendæ ſunt talium locorũ figuræ, ſicut in triangulo. Linearum pluriũ. Ipſa enim parallela inter ſe erunt, & latera parallela habebunt. Iſte igitur integer typus ac forma eſt, reliqui deinceps de ſitu tractus. Singula dehinc ordinatim exponamus, ſuſcipientes à Phocide principium. In hac autem duæ clariſſimæ ciuitates eminent, Delphi & Elatea. Delphi quidem propter templum Apollinis Pythij, & oraculum uetuſtate inſigne. Siquidem Agamemnonem ab illo reſponſum petijſſe, memoriæ poëta prodidit, nanq; Citharœdus, Vlyſſis & regis Pelidæ rixam decantans introducitur.

Opuntij. Epicnemidij. Parnaſi ſitus. † Deeſt aliqd. Locri. Acarnanes. Parnaſus ſacer. Coryciũ antrũ. Dorienſes. Aetoli. Coruus mons. Locus hic mutilus eſt. Phocis. Delphi.

» νῆκος ὀδυσσῆος κραὶ πκλείστεω ἀχιλῆος,
» ὥς ποτε νηρίσαντο, ἄναξ ἀνδρῶν ἀγαμέμνων
» χαῖρε νόῳ.
» ὣς γάρ κε εἰρέωμ μυθήσατο φοῖβος ἀπόλλων
» πυθοῖ ἐν ἀγαθέῃ.

Locus Ho. Odyſſ. θ.

Iurgia Pelides, Ithacuſq; tulere feroces,
Rexq; Agamemno uirũm captabat gaudia mente,
Hoc ſibi conſilium cecinit nam Phœbus Apollo,
Pythius ex adyto.

Elatea.

Ob hæc quidem Delphi celebres. Elateam uero cunctarum eo in tractu ciuitatum ampliſſimam, & opportuniſſimo eſſe in loco ſitam, patet, cũ in anguſtijs emineat. Et qui ea potitus ſit in agrum Phocenſem atq; Bœotium incurſiones cõmode faciat. Rupes enim inſtant, Oeteæ primum, deinde Locrenſes & Phocenſes. Incurſantibus ſanè è Theſſalia exercitibus nuſquã faciles aditus, ſed ingreſſus anguſtos

guſtos quidem habet, intra terminos locatos, quos finibus adiacentes urbes tuentur. Quibus in hoſtium poteſtatem redactis, & tranſitus occupari contigit, quandoquidem Delphici templi ſplendor honore præcellit. Sic & loci ſitus natura ipſa principatum præ ſe fert. Hæc enim ſunt Phocidis partes, in occaſum maxime uergentes, & ab his ſumendum eſt initium. Dictum eſt ut Parnaſus uſq; ad occiduos Phocidis mõtes locatus ſit. Eius latus in occaſum proſpectãs † Locri & Ozolæ poſſident, auſtrale uero Delphi. Locus ſanè petroſus, ſpectaculi formam habẽs. In eius cacumine templum ſurgit & oppidum, in circuitu ſtadia ſex, ac decem cõplectẽs. Supra illud Lycoria ſita eſt. Quo in loco antiquitus Delphi ſupra templũ conſiſtebant. Hoc autem tempore circa ipſum, affines Caſtaliæ fontis, ſua locarũt domicilia. Ante urbem autem Cirphis ex auſtrali parte præiacet, rupes ſanè præruptа, fundoſam relinquens uallem, per quã plurimus amnis diſpergitur. At ſub Cirphin rupem urbs uetuſta iacet Cyrrha ad mare locata. Ab ea incipit ad Delphos aſcenſio, ſtad. ferè lxxx. E regione uero Sicyonis poſita eſt. Ante Cyrrham autem Criſſæa planicies iacet, fertilitate felix. Porro alia rurſum ciuitas adeſt Criſſa, quæ ſinui Criſſæo uocabulũ præbuit, poſtea Anticyra. Quo nomine & alia eſt ad ſinum iacens Maliacum, & Oetam montem. Illic elleborum ſeu ueratrum urbanum naſci uulgant, hic autem optime præparatur. Quocirca frequẽtes huc aduenæ confluunt, purgationis & curationis † ergó. Etenim in Laconica pharmacũ naſci quoddam, ſeſamorũ ſemini perq̃ ſimile cui permixtum præparant Oetæum elleborũ. Hæc quidem manet adhuc, at Cyrrha Criſſaq; diruptæ iacent. Illa quidẽ prius ad ſinum Criſſæum, Criſſa uero poſtea ſub Eurylocho Theſſalo Criſſæi beli temporibus. Criſſæi ſiquidem cum ſecundis rebus florent, propter Siculorũ & Italorũ uectigalia, acerbe ab his qui oraculum peterent, exigebant contra Amphictyonum edicta. Hæc eadem ſanè Amphiſſæis aduerſa uenerunt, hi Locrorũ Ozolarum iuris ſunt. Iſti enim aduentantes reparata Criſſa, campum ab Amphictyonibus conſecratum denuo arare & ſerere cœperunt, & in hoſpites externos maiorẽ quàm olim Criſſæi exercuere ſæuitiam. Quocirca eos Amphictyones pœnas dare cogentes, deo ipſi gratiam reddiderunt. Hac itaq; tempeſtate neglectui datur nõnihil oraculum, ſuperioribus annis excellentiſſimo in honore habitum. Documento ſunt theſauri, quos populi potentesq; principes ibidem conſtruxerunt, ad quos cõſecratas offerebant pecunias, nec minus artificum præſtantiſſimorũ opera, & ludi Pythici illic decertati, & innumerabilia tot & cõmendata ſcriptis oracula. Autores certi memorant diuinum ipſum domicilium, profundam & curuam eſſe ſpelunca, non admodum lato ore patentem, unde auram quidem referri ſacro efflante numine. Excelſum autem oſtio imminere tripodem, quem cum Pythia uates inſcenderit, hauſto diuinationis ſpiritu, dei reſponſa referre, & metro & oratione ſoluta. Hæc uero poëtas quoſdam templi miniſtros in uerſus intendere. At Phemonoën primã diuinantem Pythiam fuiſſe ferunt. Sic etenim uatem ipſam uocatã. Vrbis quoq; uocabulum ἀπὸ τοῦ πύθεσθαι, id eſt ab interrogando, audiendo, diſcendo, inclinatum eſſe, priore producta ſyllaba, & immortalis, & indefeſſa miniſtra foret. Hæc igitur in ædificandis urbibus, & uenerandis templis cõmunibus fuerat intentio. Etenim conuenientes in unum ciuitates, gentesq; natura in cõmune con-

† λοκροὶ οἱ ὀζόλαι. i. Locri qui appellãtur ozolæ, cum cõiunctionẽ cop. Locri ozolæ. Delphorũ ſitus. Lycoria. Caſtalia. Cirphis. Cyrrha. Criſſa. Criſſæus ſinus. Anticyra. Elleborus. † θεραπείας χάριν. i. curationis gratia. Oetæum ueratrum.

Amphiſſei. Criſſæorũ bellum.

Delphicũ oraculum.

Delphica ſpelunca. Tripus. Pythia uates. Phemonoë Pythia.

gregabiles, mutuæ utilitati pariter seruirent, & ad cõmunia sacra cõcurrerent. Hi-
ce de causis & dies festos agebant, & conuentus frequentes celebrabant. Omnia
enim hæc ad conciliandos amore homines tendunt. Incipere primum à sodalibus
& sacrorũ sociis & consecraneis. Quo autem maior conuentus, & ex pluribus ad-
uẽtaret, eo maior putabatur utilitas. Huic igitur templo honor euenit amplior pro-
pter oraculum, quando minus aliis omnibus fallax extitisse uideatur. Etiam quip
piam ipse loci situs addidit. In medio nanq; uniuersæ quodammoda Græciæ & in-
Vmbilicus orbis. tra & extra Isthmũ, imò & totius orbis, consistere uidebatur, unde & telluris umbili
cum appellabant. Fabulam addentes quam refert Pindarus, confingens ab Ioue
Aquilæ Iouis. duas dimissas aquilas in hoc coisse loco, unam ab ortu, reliquam ab occasu. Quidã
autem dixere coruos. Cæterum quispiam in templo mõstratur umbilicus, penden
tibus ornatus uittis, cui duæ quæ fabulæ argumento incumbant imagines aquila-
rum. Cum huiusmodi sanè cõmoditas Delphis adesset, eò facile cõueniebant præ-
Amphictyonicũ concilium. cipue finitimi. Ipsum etiam ex iis Amphictyonicũ constitutum erat concilium, &
de rebus publicis consulturũ, deq; templo cõmuniorem curam ac diligentiam ha-
bituru̇m, cum tantum pecuniarũ, tanquam sacra munera multa, & in templo loca
ta iacerent, quibus ingenti ueneratione opus foret atq; custodia. Verumenimuero
antiqua illa quidem incognita in obscuro iacent. Inter eos qui memoria celebrati
Acrysius. Amphictyonũ institutor. sunt. Acrysius uero primus eorum qui memorantur Amphictyonas instituisse pu
tatur & ciuitates decreuisse, quæ in concilium cõmuniter accederẽt, & cuilibet de-
disse suffragium, huic quidem per se, illi uero cum aliis siue cum pluribus. Decla-
rasse etiam Amphictyonum iurisditiones, quot ciuitatibus contra ciuitates forent.
Pylagoræ. Posterius autem aliæ complures factæ sunt institutiones, donec & hæc ipsa destru
cta est ordinatio, sicut & Achæorũ status. Primo quidẽ igitur duodecim conueniss
dicuntur ciuitates, singulæq; bis in anno ad concilium Pylagoram mittebant (sic
enim legatum illum uocabant) ueris initio & autumni, postea uero plures conue-
Pylæa. Pylæ. Thermopylæ. nere ciuitates. Conuentum autem illum uel synodum Pylæam nuncupabant, uer
nam scilicet & autumnalem, quoniam ὑπὸ πύλας congregabantur, id est ad portas
quas etiam Thermopylas dicunt. Cæteri autem Pylagoræ imolabant. Initio quidẽ
& hæc & oraculum iis cõmunia erant, qui prope habitarent, posterius etiam ij qui
Alyates. procul distabant proficiscebantur, & oraculo utebantur, & dona mittebant, thesau-
ros q; paratos locabant, sicuti Crœsus, eius q; pater Alyates, & Italorũ pleriq; ac Si
Diuitiarũ custodia difficilis. Delphicũ oraculũ exhaustũ. culi. Cum q; inuidiosæ sint diuitiæ, laborioſa est earum custodia, etiam si cuipiã nu-
mini attributæ, consecratæq; fuerint. Hodie profecto summa in mendicitate Del-
phicum est oraculum, propter opes autem dona ipsa sacra partim intercepta sue-
re, partim magno in numero permanent. Verum prioribus seculis templũ ipsum
erat opulentissimum. Vel Homero testificante.

Locus Ho. Iliad. 1.
« οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἔντὸς ἐέργει
« φοίβου ἀπόλλωνος πυθοῖ ἐνὶ πετρήεσσῃ. *id est.*

Nec quot marmorea Phœbi delubra capessunt,
Vaticoni uates seruat, quem Pythia in rupe.

Aphetor. Quem ab ædendis oraculis Aphetorem dicunt, thesauris manifestant, & tot re
positarum opum acerui, & tanta à Phocensibus patrata diuinorum uasorum popu
latio.

latio. Vnde Phocense sacrum (ita enim uocant) bellum exarsit. Hæc quidem dire- *Phocensium sacrũ bellum.*
ptio Philippi Amyntæ filij ætate patrata fuerat. Aliam rẽtur antiquam fuisse, qua
decantatæ ab Homero immensæ illæ opes fuerant exportatæ. Nam apud poste-
ros, ne uestigium quidem ullum illarũ seruari cernimus, cũ Onomarchus & Phay- *Onomarchus. Phaylus.*
lus templum ipsum diripuerunt. Sic enim alia ab illo proditum est memoriæ, no
uiora illis esse dona † opusq; genera. Recondita enim sunt in thesauris ex hostili- † *Hic contextus lacerus est.*
bus capta spolijs, deoq; oblatis, titulos seruantia & offerentium inscripta nomina,
ut Gygæ & Crœsi, & Cybaritarum & Spinetarum Adriæ incolarum, & sic de reli- *Spinetæ.*
quis. † dona ac priscæ in unũ cõmixtæ sunt diuitiæ. Alia quoq; loca significant, quæ † *Rursus lacunulæ alia.*
uiri isti ex illis adornarunt. Sunt qui Aphetorem thesaurum dici approbent, & A- *Aphetor quid.*
phetoris limen, defossos in templo thesauros sub terra opesq; depositas, asserant,
conatumq; Onomarchum noctu thesauros illos effodere, magnis quidem in ter-
ra factis terræmotibus extra templũ euolasse, & effossioni finem impositisse, alijs
etiam ne talia tentarent pauorem incussisse. *Mutilus locus.*
in fabularum
ordine ponemus. Secundum autem Agamedes & Triphonij opus esse aiunt. Ve- *Neoptolemi tumulus.*
rum quæ nunc extant Amphictyones instituerunt. Ostenditur uero in tẽplo Neo
ptolemi tumulus, qui iubente oraculo constructus est, cum uir Delphicus Machæ *Machæreus.*
reus mactasset illum. Petebat enim deus (ut fabulæ tradunt) paternæ cædis suppli
cium. Vt autem simile ueri est templum inuasisse cõmotus est. At Machærei pro- *Branchus.*
gnatus extitisse fertur Branchus, delubri in Didymis præsul. Agonẽ quidẽ in Del-
phis, priscum illũ citharœdorũ instituerunt, deo Pæana canentium. Hunc aũt Del- *Pythia ludus gymnicus.*
phi Crissæo finito bello posuere. At porrò Amphictyones, equestre certamẽ & gy
mnicum in Eurylocho ordinauere † coronarũ, quem Pythia uocauerunt. At citha- † στεφανῖτιν.
rœdos tibicines, ac fidicines, citharistas q; adiunxerũt, sine carmine modulationes *Modulationes Pythicæ.*
aliquas reddituros quod Pythicus ritus uocatur. Quinq; uero eius generis particu- *Pythicus ritus.*
læ sunt, Anacrusis, Ampera, Cataceleusmus, Iambi & Dactyli, Syringes. Modula *Pæan.*
tus est autẽ Timosthenes secundi Ptolemæi classis præfectus, qui de portubus de- *Timosthenes.*
cem uolumina composuit. Vult autem Apollineũ agonem aduersus draconem de- ἀνάκρουσις.
pugnatum, diuinis efferre cantãdo laudibus. Anacrusin quidem præludiũ esse de- ἄμπερα.
monstrans, Amperam aũt primam certandi experientiam, Cataceleusmũ certa- κατακέλευ-
men ipsum, Iambũ autem ac Dactylum cantum pæanem, qui talibus efficitur rith σμος.
mis uictoriæ gratia, è quibus alter hymnis est proprius, Iambus aũt obliquijs, unde ἴαμβοι.
ἰαμβίζειν, Syringes uero beluæ deficientis languorẽ imitantes ac efficientes, perin δάκτυλοι.
de ac ad extrema conuertat sese morientis sibila. Cæterum Ephorus quo plurimũ σύριγγες.
ad hæc tractanda utimur propter hominis diligentiam, quemadmodũ & de illo te- ἰαμβίζειν.
stis est Polybius, uir dignitatis eximiæ, cõtraria mihi facere uidetur, interdum ita *Ephorus.*
electione instituens, & ab exordijs pollicens. Itaq; scriptores historiarũ increpans, *Polybius.*
quod fabulas studiose scriptis inserant, & ueritatem laudibus exornans, ad ipsius
oraculi sermonem honestam quandã adiungit promissionem, quod ubiq; sanè ue-
ritatem maximi æstimat, præsertim ad hanc ipsam materiam. Absurdũ enim est,
inquit, si reliquis in rebus talem sectamur, ueritatis q; modũ inquirimus. Cum autẽ
de ipso loquimur oracu̇lo, quod super omnia uerissimum est, adeo incredibilibus &
mendacibus utimur uerbis. His aũt dictis cõtinuo subinfert, quod Phœbus & The- *Phœbus. Themis.*

mis noſtro generi utilitatem afferre cupientes, oraculũ cõparare decreuerũt. Subinde cõmoditatem eloquitur, cum ad manſuetudinem uitæ prouocabat, moresq; caſtigabat, nõnullis reſponſa proloquens, quædã per edicta mãdans, aliqua omnino prohibens, pleroſq; ne ullo quidem admittens pacto. Hæc autem alij diſpoſuiſſe illum rentur, inquit, cum deus ipſe corporis aſſumpſit imaginem, alij autem, cum ſuæ uoluntatis mentem cognitionemq; mortalibus tradidit. De ipſis deinde dicere Delphis ingreſſus, quinam forent explicat, antiquis temporibus quoſdam extitiſſe Parnaſios αὐτόχθονας uocitatos, id eſt indigenas & aborigines, Parnaſum colentes. Quo quidem in tempore Apollinem in terras aduentantem manſuefeciſſe homines è ſilueſtribus fructibus, & minuti uiuendi ritu, Athenas egreſſum, adijſſe Delphos eam per uiam, qua nunc Athenienſis populus Pythiadem ſupplicationẽ cum pompa præmittit, ad Panopeam deinde conſiſtentem urbem, Tityum clade affeciſſe eius loci tyrannũ, uirum profecto uiolentũ ac flagitioſum. Poſtea coniunctos illi Parnaſios, alio nunciaſſe hominem eſſe nomine Pythonem ac cognomine Draconem, quo ſanè ſagittis debellato, inter adhortãdum Io Pæan clamitaſſe, unde conſuetudinem traditam, ut qui conſecuturi ſunt aciem, ſic Pæanis celebrationem clamitent. Pythonis uero tabernaculũ ſic incendio tunc à Delphis aſſumptum, ſicuti nunc quoq; ac ſemper rerum ea ætate geſtarũ, perpetuam adhuc recordationem ac monumentum factitantibus. Quid autem fabuloſius fieri poſſet, quàm ſagittas mittens Apollo & Tityos, Pythonasq; mactans, & ex Athenis Delphos iter faciens, & terram uniuerſam permeans, quod ſi hæc minime fabulamenta eſſe putabant, quid oportebat Themin in fabulis celebratam fœminam uocari, fabuloſumq; Draconem hominem, niſi ſi uoluit hiſtoriæ fabulæq; locos in unũ cõfuſos conturbare? Idem etiam his ſimilia de Aetolis protulit. Nam cum præfatus ſit, eos omni tempore inuictos, nunquamq; depopulatos, quandoq; Aetoliam Aeoles coluiſſe, electis regionis occupatoribus Barbaris, quandoq; Aetolum cũ Epeis ex Elide profectis, hos autem mutuis uicibus ab hoſtibus, iſtos ab Alcmæone ac Diomede. Sed ad Phocenſes reuocetur oratio. Initio enim in ripa poſt Anticyram Maratho parua ſubeſt urbs, ſecũdum eam inde Pharygium promontoriũ cum ſtatiõe, deinde portus nouiſſimus receſſus, quia ſic illi obtigit, appellatus, ſub Helicone & ſub Aſcra iacens. Abæ quoq; non longe abſunt ab his locis oraculum, neq; Ambryſus, quæ idem quod Bœotia nomen tenet. In mediterranea uero ſecundum Delphos pauliſper ad orientem Daulis eſt oppidulum, ubi Terea Thracem potentatum tenuiſſe aiunt, quæq; de Philomela & Progne fabulis uulgata ſunt, eo in loco patrata memorant. Verũ Thucydides ad Megara ſcribit. Loco aũt nomen à denſitate arbuſtorũ inditum eſt, cum δαυλοὺς denſos appellant. Homerus quidẽ Daulida dixit, poſteri uero Dauliam. Illud uero qui Cypariſſon habent, duobus accipiendum eſt modis. Nam ſecundũ alios nomen accepit ab arbore, alijs autẽ placet à uico ad Lycoream iacente. Panopeus ſanè olim, nũc uero Phanoteus, uicinus Lebadiæ locis, Epei patria, quæ de Tityo tradita ſunt fabulis, hic geſta ferũtur. Homerus quidẽ refert, ut Phæaces Rhadamanthũ in Eubœam deduxerunt, ut Tityũ expectaret telluris filium, & ſpeluncam Eleeriam ab Elara Tityi matre nominatam. Monſtratur etiam per inſulam Tityi ſacellum, cui honores quidem reddun-

Parnaſij indigenæ.
Apollinis inter mortales geſta.
Tityus.
Pytho.
Io Pæan.
Phocenſes.
Maratho.
Pharygium.
Receſſus portus ὁ μυχός.
Abæ oracul.
Ambryſus.
Daulis.
Tereus.
Philomela.
Progne.
Daulia.
Dauli.
Cypariſſus.
Panopeus.
Phanoteus.
Epeus.
Tityus.
Eleeria ſpelũca

tur iuxta Lebadiam. Trachin quoq; eſt ciuitas Oetææ Phocenſi nomine ſimilis, exigua ſanè, ciues Trachini uocantur. At Anemorea ab contingenti nomen aſſequitur, locus enim Catopterius uentoſas in illam trudit procellas, præceps quidem à Parnaſo proueniens. Hic autem mons Delphorum & Phocenſiũ terminus erat, qua tempeſtate Lacedæmonij Delphos à Phocenſium ſocietate diſiunxerant, & per ſe rem ſuam urbanam agitare permiſerunt. Eam plerique uocant Anemoleam, deinde Hyampolis à nonnullis appellatur. In quam è Bœotia Hyantes profugi ſeſe receperunt. Ipſa maxime in mediterranea eſt, Parapotamiorũ uicina, diuerſa ab ea quæ in Parnaſo Hyampolis nuncupatur. Elatea item inter Phocenſes urbes ampliſſima, Homero fuit prorſus ignota. Citra enim illius ætatem noua condita, opportuno profecto ſita eſt loco, aduerſum maritimas incurſiones. Eius ingeniũ Demoſthenes indicat & opportunitatem, repentinum cõmemorans tumulum Athenis exortum, poſtquàm à Prytanibus Elateam captam fuiſſe denunciatum eſt. Sunt autem Parapotamij, id eſt affines fluuio, pagus quidem penes Cephiſum habitatus Phanotenſibus uicinus & Chæronẽſibus, & Elateæ. Theopompus aũt aſſerit, hunc locũ ab Chæronea ad ſtadia quadraginta diſtare & diſterminare Ambrienſes & Panopenſes & Daulienſes, lacere autẽ in ipſo ingreſſu è Bœotia in colle ſatis alto inter Parnaſum & mõtem. Abeſſe autem per ſtadia quinq; ab terminis, diuidereq; Cephiſum dantem anguſtum utrinq; tramitem, principium quidem è Lilæa captantem, Phocenſi urbe, ut inquit Homerus.

οἵ τε λίλαιαν ἔχον πηγῆς ἐπὶ κηφισοῖο.

Et qui Cephiſi pro fonte Lilæan habebant.

Copaidem uero is lacum ingreditur. Daulĩũ ſanè ad ſtadia ſexaginta protenditur uſq; ad Hyphãteum, cui incumbit Orchomenus. Heſiodus quidẽ amplius de flumine earum producit, & eius fluxu ut totam perlabatur Phocenſem oram, ſeſe ſerpentis inſtar intorquẽs, utq; penè Panopidem, Glechonemq; munitam, & per Orchomenum ſe circunflectat. Anguſtiæ uero iuxta Peripotamios pugnam concitarunt, quam Parapotamiam nuncupãt, dicitur enim utroq; modo, & hunc unũ quem habebant ingreſſum. Eſt & Cephiſus Phocenſis & Athenienſis & Salaminius, quartus quintusq; in Sicyone, & in Scyro, ſextus in Argo ducẽs originem è Lyrcio. In Apollonia uero uicina Epidamno, id eſt Dyrrhachio fons eſt circa gymnaſium quem Cephiſum uocitant, Daphnus quoq; cum olim Phocenſis eſſet urbs, diruta iacet hoc tempore Euboicũ attingẽs mare, diuidens Epicnemides Locros, hos quidem in Bœotiam, illos uero in Phocidem à mari pertinentes. Quippe ſignum eſt, quod in ea ſacellum eſt Schedieum quod Schedij ſepulchrum eſſe memorant, ad utranq; partem Locrenſem agrum. Satis de Phocide à nobis dictũ eſt. Deinde Locridis ora ſubeſt ordine. Ideo de ipſa dicere aggrediamur, ea duas in plagas diuiditur, una quidem Locrorũ eſt in Eubœam uergentiũ, qui ad utrunq; Daphnuntis urbis latus diſcinduntur. Vocabantur autem uni quidem Opuntij à ciuitate metropoli, alteri uero Epicnemidij à Cnemide monte. Reliqua in occaſum ſpectans occiduorum Locrorum appellatur, qui ijdem & Ozolæ nominantur, eos diſtinguit ab Opuntijs, & Epicnemidijs, & Parnaſus intermedius, & Dorienſium Tetrapolis. Exordiamur igitur ab Opuntijs, Secundum urbes quidem

Trachin.
Anemorea.
Catopterius.
Anemolea.
Hyampolis.
Demoſth. in oratione περὶ στεφάνου.
Elatea.
Parapotamij.
Cephiſus.
In Catalogo.
Epidamnus.
Dyrrhachium.
Daphnus.
Schedieum.
Locridis ora.
Opuntij.
Epicnemidij.
Ozolæ.
Opus.

alias in quas Bœotium littus terminatur è regione Eubœæ sinum iacere contingit Opuntium. Opuntem autem metropolim esse constat, sicut illud indicat epigrãma, quod prima quinq; columnarum ad Thermopylas inscriptũ habet, penes Polyandrium, id est publicum sepulchrum. Sic autem se habet.

» τοὺς ἄλλοτε φθιμένους ὑπὲρ ἑλλάδος ἀντία μάλωμ,
» μητρόπολις λοκρῶμ κεύθει.

Epigramma.

Quos pro se in Medos morientes Græcia uidit,
Vrbs pia Locrorum nunc mater Opuntia claudit.

Cynus.

Ea uero abest à mari circa stadia quindecim, à Peneo autem sexaginta. Cynus quidem est emporium & promontorium Opuntium terminans sinum, stadia circiter quadraginta. Inter Cynum uero & Opuntem fertilis iacet planities, ad Adepsum Eubœæ uergens, ubi Herculis balnea sunt. Intercurrit autem fretum stadia centum & sexaginta. Enimuero Deucalion Cynũ habitabat (ut dicitur) ubi & Pyrrhæ tumulus ostenditur, Deucalionis autẽ Athenis. Abest autem Cynus à monte Cnemide ad stadia quinquaginta. Et Atalanta sanè insula locata est in Opuntẽ eodem nomine, quà altera contra Atticam sita. Quinetiam quosdam in Elea ora Opuntios fama est esse, qui digni non sunt, de quibus uerba fiant, nisi quod cognationem quandam renouant, quæ illis cum Opuntijs existit. Cæterum ex Opuntia terra natum esse Patroclum testatur Homerus, qui cum cædem patrasset inuitus, fuga se subtraxit ad Peleũ. Menœtius uero eius pater mãsit in patria. At enim Achilles Menœtio pollicitum, ut cum ex ea expeditione reuertisset, se illum in patriam reducturum. Verum non ille, sed Aiax Locrus Opuntiorũ regnum obtinebat, quem à patria Aryco genitum ferunt, Eanen uero uocatum fuisse eum dicunt quem Patroclus interemit, à quo & sacellum Eanium, & Eanidem fontem ostendunt nominatum. Post Cynũ sanè deinceps Alope sita est & Daphnus, quem dirutum ante diximus. Ibidem portus est à Cyno nonaginta distans stadia. Ab Elatea uero, si terrestre iter subeas in mediterraneam centum ac uiginti. Iam uero ista sinus Maliaci sunt. Nam post sinum Opuntum hic ipse contiguus est. Ac secundum Daphnuntem Cnemides sunt, locus munitus ad stadia uiginti, si quis naui-get, in quem ex Eubœa Cenæum è regione consistit promontorium, in occidentẽ spectans, sinumq; Maliacum freto diiunctum stadia fermè uiginti. Hæc autem iam Locrorum sunt Epicnemidiorum. Hoc in tractu tres prominent insulæ Lichades à Licha nomen assecutæ. In iam dicto pelago & aliæ quidem insulæ sunt, quas libentes omittimus. Cæterum post stadia uiginti à Cnemidibus portus occurrit, supra illum uero totidem stadijs Thronium iacet in mediterranea. Dehinc Boagrius amnis effunditur Thronium præterlabens, Manem autem eum nuncupãt. Est autem torrens, ut interdum ne tinctis quidem ingrediare pedibus, quando q; uero ad bina late fundatur iugera. Secundum hæc quidem Scarphea iacet superius, à mari stadijs decem, ab Thronio uero triginta procul absens. Postea uero Nicæa est ac Thermopylæ paulo paucioribus. Aliarum profecto urbium memoriã facere indignũ est, nisi quas Homerus meminit. Calliarus deserta linquitur. Dehinc campus nomine Bessa, id est arbustis refertus locus, quẽ sic ideo uocari cõtingit, quia siluis est obsitus, geminoq; ss scribẽdũ est. Similiter & Nape, id est collis ar-

Adepsum. Herculis balnea.
Deucalion. Pyrrha.
Atalanta.
Patrocli patria.
Menœtius.
Aiax locrus.
Eanes.
Eanium sacellũ
Eanis fons.
Alope.
Maliacus sinus.
Cnemides.
Cenæum.
Lichades insulæ.
Thronium.
Boagrius flu.
Manes.
Scarphea.
Nicæa.
Thermopylæ.
Calliarus.
Bessa.
Nape.

lis arboribus circundatus in Metymnæ campo, quem Hellanicus ignorans Lapen nominat. Populus uero siue tribus Attici agri Besa unico s scribitur, à qua Besce ses tribules dicuntur. Scharphe quidem in excelso sita longe stadijs uiginti distãs, agrum & frugibus feracem, & arboribus consitum habet. Sic & ista à frequentia & densitate dicitur, hodie Pharygæ uocãtur. Ibidẽ uero Iunonis Pharygeæ phanũ locatum est, à Pharygis in Argiua terra. Nam & Argiuorũ colonia dicitur. Occidentalium quidem Locrorum non utiq; mentionem fecit Homerus, aut nõ apertis quidem uerbis, sed tantum ut illos pro istis breuiter uideatur attingere. De quibus nos Locris diximus, qui trans Eubœam sacram incolũt, perinde ac etiam alij existant. Hi sanè ciuitates habuerunt Amphissam & Naupactum. Quarũ quidem Naupactus prope Antirrhium permanet, nomenq; inde accepit à pangẽdis, id est construendis nauibus, siue illic Heraclidæ classem cõpegerunt, siue loca prius cõpararunt, ut scribit Ephorus. Ea uero nunc Aetolis subiungitur, sic adiudicante Philippo. Ibi & Chalcis est, de qua memoriam poëta egit, cum Aetolas dinumerat paululum subter Calydonem, ibi est etiam collis Taphossus. In quo Nesi & aliorũ Centaurorum tumulus locatus cernitur, è quorum tabo teterrimus odor sub mõtis radice profunditur, & humor crassioribus guttam manat. Quã quidem ob causam gẽtem illam Ozolas, id est odoris mali uocari. Adest & Molycrea Antirrhio, Aetolorũ oppidulũ. Amphissa sanè ad Crissæi campi uertices posita est, eam Amphictyones destruxerunt, sicut iam exposuimus. Tota uero Locrensis nauigatio paulò stadijs ducentis maior extenditur. Alopen item urbem & hac in parte, & in Epicnemidijs & Phthiotis nominant. Enimuero ab Epicnemedijs horũ deducta colonia, & ab his Zephyrij deriuati. Cæterũ Locris occiduis contigui sunt Aetoli, sicut Epicnemidijs Aenianes, qui hanc obtinẽt, medij aũt sunt Dorienses. Hi sunt qui quidem Tetrapolin mœnibus uallarũt, quam Doricæ nationis metropolin esse asserunt. Vrbes autem obtinebant, Erineum, Boium, Pindum, Cytinium. Immi-net autem Pindus Erineo, iuxta quam cognominis illi fluuius decurrit in Cephissum exonerans, non magno à Lilæa interuallo. Pindum autem uocant Acyphantem aliqui. Eorum rex Aepalius cum è regno fuisset expulsus, Herculis ope atque opera restitutus est, uti scriptores prodiderũt. In cuius beneficij memoriam, ei iam rebus humanis circa Oetam defuncto gratiam reddidit, quippe Hylum inter eius filios natu maiorem adoptauit, isq; regni successionem suscepit, & nati natorũ, & qui ab eo progeniti fuere. Hinc in Pelopõnesum redeũtibus Heraclidis primus fuit impetus. Interea urbes ipsæ suam non mediocrem obtinuere dignitatem, licet & exiles & agro fertiles forent, posterius neglectui datæ sunt. Cæterum in Phocensi bello, regnoq; Macedonico & Aetolorum, Athamanumq; potẽtatu, sic actum est, ut eorum uestigium ad Romanorum imperium peruenisse dictu sit mirabile. Hæc eadẽ Aenianes quoq; passi sunt. Istos enim Aetoli & Athamanes extinxerũt. Aetoli enim cũ Acarnanibus belligerãtes, & magnã adepti potentiã, Athamanes uero Epirotarũ postremi ad dignitatis fastigiũ deducti, cæteris iam ob res fractas despe ratis, cumq; Amynta rege ingentẽ adepti potentiã. Hi uero Oetã montẽ possidebant, mons ipse ab oriente ac Thermopylis in occidentẽ usq; in sinũ Ambraciũ extenditur, quodã etiã modo per lineas rectas mons iste montanã scindit regionẽ à Parnaso

Besseates.
Pharygæ.
Iuno Pharygæa.
Amphissa.
Naupactus unde dicta.
Antirrhium.
Chalcis.
Taphossius.
Nessus centaurorum sepulchrum.
Ozolæ quare dicti.
Molycrea.
Amphissa.
Alope.
Zephyrij Locri.
Aenianes.
Dorienses.
Erineum.
Boium.
Pindus opp.
Cytinium.
Acyphas.
Aepalius.
Hylus.
Athamanes.
Aenianum interitus.
Oeta.

Thermopylæ. Parnaſo uſq; Pindũ Barbaros q; ſupraiacẽtes. Iſtius pars una uergẽs in Thermopylas Oeta uocatur, longitudinis ad ſtadia triginta, aſperitatis & celſitudinis nõ mediocris. Longe autẽ excellẽtiſſimus ad Thermopylarũ tractum. Ibi enim cacumen attollitur, & in rupes acutas præruptas præcipites q; finitur, paruum q; & anguſtum uiatoribus à littore Locros petentibus, & ex Theſſalia derelinquit tranſitũ. Ipſum quidem tranſitum Pylas, id eſt portus & anguſtias uocitant atque Thermopylas. Sunt enim ibi prope θερμὰ, id eſt calidæ aquæ magno in honore, uti Herculi conſecratæ. Supra ſinus eſt mons, quem Callidromũ appellant. Attamen aliqui etiã reliquum per Aetoliam Acarnaniam q; uſq; ſinum Ambraciũ progredientem, Callidromum nominant. Ad Thermopylas ſanè intra anguſtias caſtella ſunt, Necæa quidem ad Locrorum mare, at Tichiũs & Heraclea ſuper illam quæ prius Trachin uocabatur, ab Lacedæmoniſs condita. Ab antiqua uero Thracide ſtadiſs circiter ſex diſtat Heraclea. Deinceps Rhoduntia eſt locus ſanè munitus. Hæc autem loca tum ab aſperitate, tum aquarum abundantia redduntur ad incurſandum difficilia propter fauces uallium, quas perlabuntur. Quoniam præter Sperchium, qui Anticirrham præterfluit, etiam Olyras adeſt, qui (ut fertur) Herculis rogum extingue re conabatur. Simul & Melas alter, qui à Trachine quinq; ſtadiſs abeſt. Vallem uero quandam ad auſtrum eſſe ſcribit Herodotus, qua Aſopus aliorũ iam dictorũ nomine uocatus percurrens pelagus inter Thermopylas ingreditur, aſſumit q; Phœnicem, è meridie ſibi congredientem, & herois nomen geſtantem, cuius quoq; monumentum iuxta oſtenditur. Ab Aſopo autem ad Thermopylas ſtadia interſunt quindecim. Ea igitur tempeſtate maxima decorabantur oræ iſtæ gloria, cum in earum poteſtate clauſtra ipſa tenebantur anguſtiarum uicina. Et cum aduerſus exteriores interni certamen de dignitatis faſtigio & principatu gerebãt, ſicuti Philippus Chalcidem, Corinthum q;, Græciæ Pedicas uocabant, ad Macedoniæ opportunitates reſpectãs, quæ poſterius, & ea quæ ſunt ad Demetriadem uincula nominabantur. Hæc enim tranſmeandi domina, potens q; erat ad Tempe cũ Pelion haberet & Oſſam. Annis uero poſterioribus cum omnia uni ſubiecta ſint imperio cunctorum exitus unus adeſt, & cuncta ad Thermopylarũ anguſtias aperte patẽt.

Pylæ. *Callidromus.* *Necæa.* *Tichiús.* *Heraclea.* *Rhoduntia.* *Sperchius.* *Olyras.* *Melas.* *Aſopus.* *Phœnix flu.* *Chalcis.* *Corinthus.* *Pedicæ Græciæ.*

Leonides. Leonides ſanè paucis adiunctis finitimis contra tot Perſarum millia, ope Locrorũ obſtitit, donec alio per montana circumeuntes tramite Barbari, ipſius Leonidæ cõmilitones conciderunt, & nunc in cõmunem cunctorũ tumulum eorum Polyandrium adeſt, & inſculpta in columna Spartanorũ late uulgata inſcriptio.

Spartanorum polyandrium.

» ὦ ξεῖν' ἀπάγγελον λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε
» κείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις.

Dic Lacedæmoniſs hac hoſpes parte iacere,
Dum illorum rigidis legibus obſequimur.

Adeſt & ibi portus ingens & Cereris templum, in quo in omni ibidem conuentu Amphictyones ſacrificium conficiebant. A portu autem in Heracleam Trachinam terreſtri itinere, quadraginta ſtadia interſunt, curſu autem marino ad Cenæũ ſeptuaginta. Extra Thermopylas ſtatim Sperchius effunditur. Ab Euripo uero ad Thermopylas ſtadia ſunt quingenta & triginta.

Theſſalia. Locrẽſis hic quidẽ ora finitur. Extra uero tractus Theſſalorũ uergit ad orientẽ, ſinum q;

num q; Maleæ. Ad occaſum autẽ Aetoli, & Acarnanes, Athamanes autem & ipſi defecerunt. Maximũ uero & uetuſtiſſimum eſt Theſſalicum nomen & cõuentus. E quibus partim Homerus inquit, partim aliſ plures. Homerus quidẽ ſemper Aetolos uno dicit nomine, ciuitates, non autem gentes ſub illis conſtituens, præterq; Curetes, quos in parte Aetolorũ ponere oportet. Inchoëmus igitur ab Theſſalis, plura nimis antiqua, & permixta fabulis, & inter ſe diſſonantia prorſus omittẽtes, ſicut & in aliſs quoq; fecimus, quæ nobis uiſa fuerint opportuna dicẽtes. Eius à mari & Thermopylis eſt littus uſq; ad Penei eruptionem, & extrema Peliſ. Quod quidem littus ſpectat ad orientem, & ad ultima Eubœæ in Boream ſpectantia. Partes quidem in Eubœa ac Thermopylis tenent Malienſes & Phthiotæ Achiui, ad Pelium uero Magnetes populi. Hoc quidem igitur Theſſaliæ latus orientale littus q; appelletur. Alio autem ex latere à Pelio ac Peneo in mediterraneam adſiſtunt adhærẽtes Macedones uſq; ad Pæoniam, gentes q; Epiroticas. At ab Thermopylis parallela, id eſt inuicẽ æqualiter q; diſtantia Macedonibus montana Oetæa & Aetolica & Dorienſibus atq; Parnaſo contigua. Vocetur autem propinquũ Macedonibus latus ſeptentrionale, alterum uero auſtrale, reliquum ſanè eſt occiduũ, quod Aetoli & Acarnanes includunt, & Amphilochi & ex Epirotis Athamanes & Moloſſi, & terra Aethicorum. Sic enim aliquando uocabantur, & ſimpliciter ipſi Pindi accolæ, præter Peleos & Oſſeos. Hæc quidẽ ſatis extolluntur, haud tamen multum circumplectitur agrum, ſed in campeſtria eius finis eſt. Hæc eſt media Theſſaliæ feliciſſima regio, ea excepta quam flumen alluit & inundat, quoniam Peneus per mediam labens compluribus aſſumptis amnibus ſæpius effunditur. Antiquis autem ſeculis (ut fama eſt) totus campus ſtagnabat, quem aliſs ex partibus mõtes coërcebant, cum etiam littus altiora campis haberet loca. Terræ autem motibus factis abrupta ſunt, quæ nunc uocantur Tempe, & ab Olympo abſciſſa Oſſa, & hac Peneus affluxit in mare, & oram illam ſiccatam reddidit. Relinquitur tamen lacus Neſonis, & quidem ingens, & minor illo Bœbeis littori propinquior. Cum uero talis ſit in quatuor partes diuiditur. Vocabatur autẽ pars una Phthiotia, altera Eſtiæotia, tertia † Thalaſſiotica, id eſt marina, quarta Pelaſgia. Cæterũ Phthiotia tractum continet auſtralem ad Oetam à ſinu Maliaco & Pylaico uſq; ad Dolopiam oram q; Pindi protenſum. In latitudinem uero porrectum uſq; ad Pharſalium plana q; Theſſalica. Eſtiæotia autem partes continet occiduas, & quæ intra Pindum Macedoniam q; ſuperiorem ſunt. Reliqua uero tenent, & qui ſub Eſtiæotia planitiem paſcuntur Theſſali † nuncupati, inferioribus contigui Macedonibus & qui maritimas explent oras, deinceps uſq; Magneſiam. Qua quidem in plaga erit illuſtrium nominum dinumeratio, & aliter per ipſa Homeri poëtæ ſcripta, cũq; paucæ ſint urbes quæ patriam ſeruent dignitatem, Lariſſa ſanè maxime continet. At enim poëta uniuerſam quam nunc Theſſaliam appellamus duodecim in partes potentatus q; partitur pleraq; Oetææ regionis, & Locrenſis aſſumens, necnon Macedonibus ſubiecta aliquid etiam commune, & toti oræ conueniens ſubſcribit, & totum & ſingula tranſmutando, ad ipſas dominantium poteſtates. Primos igitur Achilli ſubiectos dinumerat, auſtrale latus tenentes & Oetæ, Locris q; Epicnemidiſs adiacentes.

Curetes. *Malienſes.* *Phthiotæ.* *Magnetes.* *Achæi.* *Peneus.* *Tempe.* *Olympus.* *Oſſa.* *Neſonis lacus.* *Bœbeis.* *Phthiotis.* *Eſtiæotis.* † *In Græco legitur* θεσσαλιῶτις. *i. Theſſaliotica.* † *Græce legitur* πελασγιῶται. *Thalaſſiotica.* *Pelaſgia.* *Theſſali.* *Lariſſa.* *Theſſaliæ ab Homero partitio.* *Achilli ſubiecti.*

ὅσοι

In Catalogo. » Ὅσοι τὸ πελασγικὸν ἄργος ἔναιον,
» οἵτ' Ἄλον, οἵτ' Ἀλόπην, οἵτε Τρηχῖν' ἐνέμοντο,
» οἵτ' εἶχον Φθίην, ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
» Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί.
Quíq; Pelasgicon Argos habebant,
Quíq; Alon & Alopen, & qui Trachina colebant,
Et Phthiam & Græciam speciosis matribus oram,
Myrmidones Græci simul & uocitantur Achæi.

Phœnici subiecti. Istis insuper copulat & Phœnici subditos & utriusq; classem cõmunem efficit. Cæterum poëta nulla quidem in parte Dolopum meminit militum Troianum ad bellũ. Nec enim ipsum ducẽ Phœnicem ad Martis discrimina ducẽ fecit egredientem sicuti Nestorem. Alíj tamen memorãt, ueluti Pindarus Phœnicis meminit.

» Ὃς Δολόπων ἄγαγε θρασὺν ὅμιλον σφενδονάσαι
» ἱπποδάμων Δαναῶν βέλεσι πρόσφορον.
Audaces Dolopum ducens in bella cateruas,
Mortiferasq; gerunt Danaorum in spicula fundas.

Dolopes.

Hoc autem & secundum poëtam (ut dicere solent grammatici) ex dicto tacitũ subaudire oportet. Quoniam ridiculum foret regem ipsum in militiæ partem adiuuentare.

Iliad. i. » Ναῦον δ' ἐχατιὰν φθίην Δολόπεσσιν ἀνάσσων.
Posteriora habitans Phthiæ Dolopasq; gubernans.

Sic enim ait, Subditos uero procul abesse, nec enim militandi socíj uiderentur Achilli. Sedenim præses tantum, & dicendi magister foret, siue utiq; consiliarius. Hoc enim ipsi uolunt indicare uersus, nam tale illud à poëta scriptum,

Phœnix.

Iliad. i. » Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι πρηκτῆρά τ' ἔργων.
Præceptor fandi foret, utilis autor agendi. †

† Hic desunt quædam. Argos pelasgicon. Larissa. Phthia. Græcia Hellas. Abas.

Argos ipsum Pelasgicum plericq; urbem Thessalicã opinantur, superiori tempore Lariss æ propinquam, quæ hac ætate nullibi est. Alíj non urbem sanè, sed Thessalorum campum hoc uocabulo nuncupatũ. Quod quidem nomen Abas ex Argo, hæc ad loca migrans imposuit. Quidam etiam Phthiam eandem quam Helladẽ siue Græciam & Achaiam opinantur esse. Hanc autem alterã esse partem australem. Diuisa Thessalia uniuersa, cum ipsi eam diuidant, uerum poëta duo facere uidetur Phthiam & Helladem seu Græciam, cum hoc pacto dicat.

» Οἵτ' εἶχον Φθίην ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα.
Et Phthiam & Græciam speciosis matribus oram. &,
» Ἔνθα Ἐπάνθυθε δ' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο
» Φθίην δ' ἐξικόμην, id est.
Deinde seorsum latam per Græciam
Phthiam usq; peruenit.

Et illud frequentes per Helladem seu Græciam Phthiam'q; ciuitates sunt. Poëta igitur duo hæc efficit, utrum autem urbes, an regionem, nequaq; indicat, posteriores Helladem aut Græciam regionem asserentes, partim extendi Thebas Phthioticas aiunt à prisca Pharsalo. In hac autem regione, Thetidis phanum est penes utranque Pharsalũ, uetustã scilicet & nouam, quo ex phano & hanc oram Achilli subiectam fuisse suspicantur. Qui uero urbem esse inquiunt, Pharsalíj quidem ostẽdunt longe ab eorum urbe dirutum oppidum, quod Helladem uel Græciam fuisse crediderunt, duosq; insuper fontes propinquos, Messeidem ac Hyperean. Verum Melitenses procul ab urbe sua stadijs decem Helladem ideſt, Græciam habitatam indicant trans Enipeum, quo tempore eorum urbs Pyrrha uocabatur. Cæterũ ex Hellade seu Græcia humili in loco iacente, Græcos in urbem suam habitaturos commigrasse, testimonio esse quod in illorum foro æditũ sepulchrum Hellenos qui Deucalionis & Pyrrhæ filius extitit. Scriptis autem traditum est, Deucalionem Phthiotiæ regnũ tenuisse, & simpliciter Thessaliæ imperitasse. At Enipeus ab Erythra præter Pharsalon currens in Apidanum elabitur, Apidanus uero in Peneum. De Hellenibus siue Græcis hæc. Phthios uero uocant Achilli subditos à Protesilao & Philoctete quorum testis ipse poëta est. Quippe in recensione siue Catalogo nauium inquiens, eos ita expressit, qui sub Achille erant.

Messeis. Hyperea. Pyrrha. Deucalion. Enipeus. Apidanus. Phthij.

» Οἵτ' εἶχον Φθίην. ideſt.
Hi uero habebant Phthiam.

In pugna autem secus naues gesta, eos in nauibus residentes, cum Achille fecit quietos. Ac Philoctetæ subditos pugnam exercere, Medontem habẽtes, gentem'q; Protesilai prius, deinde Neoptolemi pedum uelocitate ualentes, de quibus commu nem fecit sermonem hoc modo.

» Ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες ἑλκεχίτωνες Iliad. μ.
» Λοκροί τ' καὶ φθῖοι καὶ φαιδιμόεντες Ἐπειοί.
Hinc & Bœotíj, longoq; Iones amictu,
Locríq; & Phthíj famæq; insignis Epei.

At peculiariter ait.

» Πρὸ φθίων δὲ μέλωντε μενεπτόλεμός τε ποδάρκης. Ibidem.
Dux'q; Medon Phthíjs Neoptolemus, alipes idem.

Hi quidem pro Phthíjs magnanimi nauigia tutantes cum eis pugnam inierũt. Forte & qui cum Eurypylo militabant, Phthíj nominabantur illis confines. Tamẽ hoc tempore in Magnesiæ iure censentur quæ subdita fuit Eurypylo, & oram totã Philoctetæ subiectam, & Orchomeno uicinam, & Achilli subiectam Phthiã ab Dolopia & campestri plaga, ad usq; mare Magnesium, & usq; ad Antronem urbẽ Protesilai, quam nunc pluratiuo proferunt casu. Cæterum de Halo & de Halope ambigitur, ne non hos dicat locos qui in Phthiotico censu ferantur. Sed in Locris cum hucusq; Achilles suum possederit imperium, quemadmodũ tenus Trachine ora'q; Oetæa. Est autem & Halus & Haliùs in Locrensí littore, sicut & Halope. Sunt qui pro Halope Haliuntem ponant, & hunc in modum scribant.

Magnesia. Eurypylus. Antron. Halus. Halius. Halope. In Catalogo.

» Οἵθ' Ἅλον, οἵθ' Ἁλιοῦντα, Ὅτε Τραχῖν' ἐνέμοντο.
Quíq; Halon atq; Haliunta, & qui Trachina colebant.

Halus autem Phthioticus in Othryos transitu iacet, qui mõs oræ Phthioticæ ad Aquilonẽ iacet, Tymphresto proximus ac Dolopibus, inde protensus ad sinui Maliaco propinqua. Halus ab Itone stadia circiter sexaginta distat, seu masculino seu muliebri proferas genere, cũ utroq; modo. Halus autẽ Athamantis fuit domicilíũ. Posterioribus deleta temporibus quæ Crocio imminent campo. Cuius mœnia

Othrys. Tymphrestus. Athamas. Crocius.

Amphrisus. *Thebæ.* *Phylaca.*

Amphrisus amnis alluit. Sub Crocio autem Phthioticæ Thebæ sunt. Et Halus quidem Phthiotica nuncupatur ora, & Achaica, quæ coniuncta est Malien-sibus sicut Othryi Propodes, & sicut Phylaca Protesilai oræ Phthioticæ est Malien-sibus uicinæ, sic & Halus. Abest autem Thebis stadia circiter centum, in medio uero est Pharsali & Phthiotarum. Tamen Philippus eam Pharsalijs attribuit Phthiotis adeptam. Sic & terminos & constitutiones nationum locorumq; semper uariari contingit, sicuti memorauimus. Sic & Sophocles Trachinem Phthioticam nominauit. Artemidorus autem Halum sistit in littore extra Maliacum sinum iacente.

Trachin.

Pteleus.

Phthiotin autem procedens hinc usq; ad Peneum, post Antronem Pteleum ponit, mox Halum à Pteleo decem supra centum stadia interuallo distantẽ. De Trachine sanè iam qualis sit explanatum est, & poëta nominatim exponit. Cum autẽ Sperchium sæpenumero meminit, sicut amnem indigenã è Tymphresto Dryopi co monte nascentem, iuxta Thermopylũ uero erumpentem. Inter ipsum & Lamiã declarat, ut omnia intra Pylas quæcunq; sinus sunt Maliaci, & extra sub illorũ ditione fuere. Cæterum Sperchius à Lamia stadia triginta distat. Qui cuidam imminet campo ad Maliacum sinum pertinenti. Indigenam uero Sperchium esse demonstrat, eo quod illi cæsariẽ sese nutrire dicat & quendam præfectum suũ Menesthium Sperchij & sororis Achillis filium nominet. Vero autem simile fit Myrmidonas appellari cunctos, Achilli Patroclo q; subiectos, qui ex Aegina profugum Peleum commitati sunt, Phthiotæ quoq; omnes Achæi uocitabantur. Annumerãtur autem ijs, qui Phthiotici iuris sunt sub Achillis regno ad Malien-sium habitationes inchoantes plures quidem. In ipsis uero Thebas Phthioticas habere Echinã, Lamiam, circa quam Macedonibus & Antipatro aduersus Athenien-ses Lamiacum conflatum est bellum. In quo Leosthenes dux Athenien-sium & regis Alexandri socius cecidit. Vlterius sunt Erineum, Coronea, Erineũ quidem quo nomine & altera urbs in Bœotia est, Melitea, Thaumacus, Proërna, Pharsalus, Eretria eodẽ nomine quo Euboica, Paracheloitæ, & hos quoq; eodem uocabulo quo sunt Aetolici. Nam & hic flumen Achelous est Lamiæ propinquus, penes quem quidem sedes suas habent Paracheloitæ. Porrigitur autẽ ora ista ad Aquilonem ad Asclepiadarũ terram, & occidentem spectantiũ, & Eurypyli & Protesilai ciuitates in orientẽ uergentes, in meridie uero ad orã Oetæã, in populos quatuordecim distributam, & in Peracleam plagã q; Dryopũ tetrapolin, id est, quatuor ciuitates aliquando sub se tenentẽ, quomodo & Doricã, cũ illa Dryopũ Pelopõnesum incolentium, caput urbiũ id est, metropolis cẽseretur. Ad Oetã sanè pertinet Acyphas quoq;, terra q; Parasopia & Oeniadæ gẽs & Anticirrha quo nomine altera est in Locris occiduis. Hos aũt decẽ ordines dico, qui non semper eodẽ sed uario mãsere modo. Quæ uero magis ac magis insignes sunt, dignissime memorata ueniũt, poëtæ uero ipsius testimonio Dolopes ad extrema Phthiæ locãtur, & quod sub uno eodẽq; Imperatore Peleo militãt & isti & Phthiotæ. Nã ut ille inqt, Phthiæ extrema colũt, & ductor erat Dolopũ Phœnix, ex munere Pelei. Tractus aũt ille plurimũ Pindo uicinus est, & locis propinquis qui maxima ex parte Thessaliæ plagæ sunt. Gloria nãq; Macedonũ Thessalorũq; simul & potẽtia effecit, ut eorum uicini præsertim Epirotæ, partim sponte, partim uero coacti sese in Thessalorũ aut Macedonũ parte constituerint, quomodo Athama

Sperchius. *Lamia flu.*

Menesthius. *Myrmidones.*

Phthiotæ. *Achæi.* *Echina.*

Lamiacũ bellũ.

Leosthenes. *Erineum.* *Coronea.* *Melitea.* *Thaumacus.* *Proërna.* *Pharsalus.* *Eretria.* *Paracheloitæ.*

Acyphas. *Parasopia.* *Oeniadæ.* *Anticirrha.*

Dolopes.

Phœnix.

Epirotæ.

Athamanes & Aethices & Talares Thessalorum, At Orestæ & Pelagones & Elimiotæ Macedonũ. Pindus aũt mõs permagnus ad arcton Macedonũ partẽ habet, ad Occasum aũt Peræbos, homines metanastas ideſt, nugatores cõtinet, ad meridiẽ uero Dolopas. Hæc est aũt Thessaliæ ora, in ipso aũt Pindo habitationes habebãt Talares, natio Molossorũ ab ijs deducta, qui Ismarã incolũt, & Aethices ad quos expulsos à Perithoo centauros fuisse poëta cõmemorat, eos autẽ omnino defecisse, scriptores aiunt. Quã quidẽ defectionẽ duobus intelligendã esse modis accipimus, aut enim mortales ipsos funditus deletos, illorum agro prorsus desolato, aut ipsarũ nomine gentiũ nusq; amplius existẽte, nec tali eorũ cõuentu perdurante, quoniam ergo id quod restat etiam adunatũ nulla prorsus mentione insignitur, nulla ipsum dignũ memoria ponimus. Non quidẽ id ipsum, non etiã nomine aut loco transmutatũ, quod si iustã cõmemorandi causam habeat transmutatio ipsa necessario explicanda est. Restat iam sanè ut littoris ordinem dicamus, quod Achilli subditũ erat, sumpto à Thermopylis exordio. Iam enim & Locrẽse littus & alia diximus. Itaq; Thermopylæ à Cenæo absunt freto stadia septuaginta. Quod si extra Pylas anniuiges à Sperchio stadia decem. Hinc uero ad Phalarã stadia uiginti. Supra Phalarã à mari ora urbiũ quindecim, stadia quinquaginta imminet. Inde porrò nauiganti stadia. c. Echinus incumbit. Reliqui littoris ager in mediterraneã Lariſſam pensilem habet, ab eo stadijs uiginti distantẽ. Hæc etiã ipsa Pelasgia Lariſſa nominatur, postea Myõnesus exilis insula, post Antron, hæc Protesilao suberat, tot sub Achille fuerant. Explicat autẽ poëta, recenset q; ordine illa quæ Achilli parebant, & quæ itẽ Protesilao. Hæ autẽ sunt quæ deinceps sunt, sub Achille sanè ora littoralis usq; Antronẽ. Quippe cũ Phylace quæ prope Thebas Phthioticas est, & ipsa sub Protesilao foret, & Halus & Lariſſa pensilis & Demetreũ, sub illo cũctæ ad partẽ Othryos mõtis orientalẽ, Demetreũ uidelicet, Δήμητρος, id est, Cereris tẽplũ habẽs, quod & Pyrasum nuncupauit. Erat autẽ Pyrasus optimo munita portu ciuitas, duobus in stadijs Cereris lucum & sacram habens statuam, lõge à Thebis stad. uiginti. Supra Pyrasum autem iacent Thebæ. Supra Thebas uero in mediterranea Crocius campus ad extrema montis Othryos, per quam amnis Amphrysus labitur. Super hunc extat Iton, ubi Itoniæ templum est, à quo dictum est & alterum in Bœotia, & Cuarius fluuius, de quo retulimus, cũ de Arna scriberemus in Bœotiæ rebus. Hæc quidẽ de Phthiotica plaga, una ex quatuor Thessaliæ totius particulis, cuius sunt & subditæ Eurypylo terræ, & Phyllo, ubi Apollinis Phyllæi phanũ est & Ichnæ, quo in loco Ichnæa Themis colitur, & Cyerus cum ea cẽsetur & Athamania. Ad Antronem uero munitum castellum est in transitu in Eubœam, quod Antronis asinum uocant. Postea Pteleum & Halus, dehinc Cereris templum & Pyrasi rudera deiecti, superq; ipsum Thebæ. Post Pyrrha promontorium, ac propè illud duæ insulæ paruæ, quarum una Pyrrha, altera Deucalion nominatur. Hic Phthioticæ partis finis est. Deinceps subditos Eumelo populos numerat, cõtiguam q; oram maritimã. Inest iam supra Magnesiam terram q; pelasgicam Pheræ quidem Pelasgicorum camporum terminus ad Magnesiam, qui usq; Pelium stadia centum ac sexaginta porriguntur. Emporium autẽ Pheræ habent Pagasas, ab eis nonaginta distãs stadijs, ab Iolco autẽ uiginti. Iolcus iam dudũ diruta iacet, quo ex loco Pelias Iasonẽ

Athamanes. *Aethices.* *Talares.* *Orestæ.* *Pelagones.* *Elimiotæ.* *Pindus.* *Peræbi.* *Metanastæ.* *Dolopes.* *Ismara.*

Achilli subdita ora. *Thermopylæ.* *Phalara.*

Echinus. *Lariſſa pensilis.* *Lariſſa Pelasgia.* *Antron.* *Phylaca.* *Halus.* *Demetreum.* *Pyrasus.* *Thebæ.* *Crocius cãpus.* *Amphrysus.* *Iton.* *Itoniũ templũ.* *Cuarius.* *Phyllus.* *Apollo Phyllæus.* *Ichna.* *Ichnæa Themis.* *Cyerus.* *Athamania.* *Antronius asinus.* *Ptelcum.* *Halus.* *Pyrrha insula.* *Deucalion insula.* *Pheræ.* *Pagasæ.* *Iolcus.*

Argo. ac nauem Argo foras emisit. Pagasas autem ideo dictas esse aiunt, quia eo in loco nauem Argo compegerit. Alij uero similius existimant, loco ipsi nomen impositũ propter uicinos fontes, ideſt πηγὰς, qui frequentes aquarum ubertatem effundunt.

Aphetæ. Iuxta quoq; sunt Aphetæ ciuitas, ideſt, emissa, quia hinc emissi fuerint Argonautæ.

Argonautæ. Demetrias. Supra Demetriadem uero urbem Iolcus stadia septem ad mare iacet, quam Demetrius Poliorceta, ideſt, urbium obsessor sui nominis monumento construxit, inter

Demetrius Poliorceta. Neliam & Pagasas ad mare, ad eamq; exiguas quasdam urbes commigrare iussit

Nelia. Hormenium. Rhizus. Sepias. Olizon. Bœbe. Neliam scilicet Pagasasq; & Hormenium. Rhizuntem item, Sepiadẽ, Olizonẽ, Bœben, Iolcum. Qui hoc quidẽ tempore Demetriadi addicti sunt pagi, & hoc sanè per multos annos, & nauale & regia Macedonum regibus fuit. Tenebat & Tempe & utrunq; iam dictum montem, Pelium scilicet atq; Ossam. Hac uero tempestate ad exiguum contracta est, cum cunctas Magnesiæ ciuitates antecellat. Cæterũ Bœbeidem lacum, Pherarum uicinum esse constat, ad extremam Pelei & Magnesiæ confinem. Bœbe autem locus ipsi lacui adiacet. Verum sicut Iolcum ad incrementa dignitatis prouectam intestinæ seditiones, & amplius tyrannorum uiolentiæ deleuerunt, ita & Pheras in sublimi quandoq; fastigo collocatas tyranni funditus extinxerunt. Apud Demetriadem uero Naurus amnis labitur. Cõtinuum autẽ littus Iolcus appellatur. Hic etiam Pylaicos conuentus celebrabant. At enim Artemidorus procul à Demetriade sinum Pagasæum ponit ad subdita Philoctetæ loca. In sinu uero Cicynethum insulam esse dicit, & eiusdem nominis urbem admodum pusillam. Deinceps possessæ à Philoctetа ciuitates nuncupantur, Methonẽ profecto alteram à Thracia Philippus solo æquauit. Alterius sanè in Peloponeso sitæ, supra memoriam fecimus. Contra Magnesios quidem frequentes incumbũt insulæ. Nobiliores sunt Sciathus & Peparœthus &, Icus, & Alonesus & Scyrus cũ eiusdẽ nominis urbibus. Clarissima uero Scyrus est propter Lycomedis cũ Achille affinitatẽ & Achillis filũ Neoptolemũ ibi procreatũ & enutritũ posterioribus annis. Philippus amplificato regno, cum mari imperitantes cerneret Athenienses, & illarum principatum adeptos, & harum & aliarũ propinquas sibi præcipua fama nobiliores reddidit. Nam cum pro imperio decertaret, ante omnia uicinas inuasit, & quemadmodum maiorem Magnesij agri tractũ & Thraciæ, reliquas q; circumcirca terras Macedoniæ iuri adiudicauit, sic & appositas Magnesiæ insulas ademit, & ignotas prius nobilitauit, & bello potiundas effecit. Itaq; de Scyro potissimum uetustatis sermo constat, & talia per ora hominum rumificantur, ueluti caprarum maxime Scyriarũ uirtutes, lapidum q; Scyriorum opportunas indagines maxime uariæ ueluti metalla, & item Carystij marmoris & Deucallij & synadici & hieropolitici spectare licet in urbe Romana, integras scilicet columnas lapideas ingentis q; magnitudinis tabulas tantæ uarietatis saxorum, quibus ipsa ciuitas adornatur abunde, & priuatim & publice. Ex quo candidi lapidis precia iam uilia facta sunt, poëta igitur hucusque progressus superiorem repetit Thessaliam, à Dolopum & Pindi ora inchoans.

Demetrius Poliorceta. Scyriæ capræ. Scyrij lapilli. Naurus flu. Pagasæus sinus Methone. Sciathus. Peparœthus. Icus. Alonesus. Scyrus. Neoptolemus.

In Catal. Tricce. Ithome. Ifiæi. Dorici. » οἵ δ' ἔχον τρίκκην ηδ' Ἰθώμην κλωμακόεσσαν.

Qui Triccen & scaligeram pascuntur Ithomen.

Hæc quidem Istiæorũ telluris existunt, qui superiori tẽpore (ut aiunt) Dorici uocabantur. Cæterum cum illam Perrhœbij occupassent, qui & Istiæam Euboicam subuer-

terant, & eius incolas in continentem abstraxerant, cum tanta sanè esset inhabitantium Istiæorum multitudo, ab illis hoc regioni nomen imposuere. Appellant etiam Dolopiam inferiorem Thessaliam oppositam recte Macedoniæ, sicut & inferiorem inferiori. Est quidem Tricce, ubi Aesculapij templum extat uetustissimum, & claritate celeberrimum, & Dolopibus & Pindo adiacentibus locis confine. Ithome autem eo quo Messenia urbs nomine dicitur, quam non sic proferri oportere contendunt, sed primam auferri syllabam, sic enim prius appellatam quæ nũc in Thamas uocabulum transmutauit, locum munitum & ualidum, uereq; scaligerũ inter quatuor castella sitũ tanquàm quaternis à lateribus iacentia, Triccam & Metropolin & Pelineum & Gomphos. Verum Ithome metropolis regioni addicta est. Ipsa uero metropolis prioribus annis tribus habitata erat oppidulis & quidem obscuris, postea plures assumptæ urbes sunt, è quibus una fuit Ithome. Enimuero Callimachus in Iambico carmine Veneres nuncupauit.

Dolopia. Tricca. Ithomes nomẽ. Thama. Pellineus. Gomphos.

» τὰς Ἀφροδίτας ἡ θεὸς γὰρ οὐ μία
» τὴν κασνήτην ὑπερβάλλεσθαι πάσας τὸ φρονεῖν.

Dea enim non una est,
Sed Castnienſem reliquas ſuperare cunctas.

Vel eo sapiendi genere, quod sola sues immolãdos acceptos admittit, atq; siquis alius ipse peritissimus extitit, & per omnẽ eius uitam (ut ipse inquit) hæc fabulis tradere uolens. Posteri uero redarguerunt nõ unam Venerem modo, sed plures hũc immolandi ritum approbantes admisisse, è quibus unam esse in hac ipsa metropoli. Non unam quoq; ex urbibus additis, ad eam habitandis esse, Omirium hunc morem tradidisse. Est & Pharycadonis urbs in Istiæorum plaga, per quos Peneus fluit, atq; Curalius. Curalius quidem templum Palladis Ithomiæ præterlabens, Peneum intrat. Ipse uero Peneus (ut diximus) oritur ex Pindo à sinistra relinquens Triccen, & Pellineum, Pharycadonem, penesq; Atracem Lariſſamq; defertur. Acceptisq; Thessalicæ telluris amnibus, per Tempe ad erumpẽdum progreditur. Oechaliam uero urbem quæ Euryti dicitur, & in hisce locis, & in Eubœa & in Arcadia esse, scriptores memorant, & alio pacto nomen illius permutant, quod in exponẽdis Peloponnesi rebus diximus. Hos autem in quæstionẽ deducunt, præsertim quæ nam ea fuerit, quæ ab Hercule capta est, & quam scriptis declarat ille, qui Oechaliæ captiuitatem uersibus æddidit. Hæc nanq; loca Aesculapij filijs subiecta cecinit. Porro Eurypylo terram subditam ait.

Pharycadon. Peneus. Curalius. Atrax. Tempe. Eurytus. Oechaliæ captiuitas.

οἵ δ' ἔχον ὁρμένιον οἵτε κρήνην ὑπέρειαν.
» οἵ τ' ἔχον ἀσέριον τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα.

Ormenium q; colunt quos fons Hyperea tenebat,
Asterium que habitant, fastigia q; alba Titani.

Iliad. B. Ormenium. Ormenium.

Ormenium igitur hodie uocatur Ormenium, uicus quidem sub monte Pelio, ad sinũ Pagasæũ sub illis urbibus, quas Demetriadi habitatas, addictas esse commorauimus. Bœbeidẽ uero lacum propè esse oportet, quandoquidem Bœba ex circumadiacentibus Demetriadi urbibus una fuit, sic & ipsum Ormenium. Abest aũt à Demetriade Ormenium stadia septem ac uiginti itinere terrestri. Locus quidem Iolci in uia situs, longe à Demetriade stadia septẽ semotus est, ab Armenio autem reliquis uiginti. Scepsio aũt teste, Phœnix Ormenij ortus est, indeq; patris cõspectũ

Bœba. Phœnicis pater Ormenius.

Ormenus. Amyntoris Ormenidæ fugientem, Phthiam ad Peleum sese regem recepisse. Ormenum uero Cercaphi filium Aeolo prognati, hunc ædificasse locum. Ormenum duos procreasse filios Amyntorem & Euæmonem, è quorum altero Phœnicem, ex altero uero Eurypylum ortos esse. Successionem quidē communē Eurypylo de patria egrediente Phœnice, fuisse seruatam. Sic enim scribit.

Amyntor. Euemon. Eurypylus.

» ὅτε πρῶτον λίπον ὁρμένιον πολύμηλον.
Cum primum fœcundam ouibus Ormenium liqui, pro eo quod est.
» λίπον ἐλλάδ' ἀκαλλιγύναικα.
Græcia omissa mihi famosis plena puellis.

Cæterum Crates Phocensem extitisse Phœnicem asserit ductis ex galea Megetis coniecturis, qua in nocturnis excubijs Vlyssem usum, poëta testatur.

Iliad. κ. » ἦ ἐλεῶνος ἀμαύροιο ὁρμενίδαο
» ἥλετ' αὐτόλυκος πυκινὸν δόμον ἀντιπέρασας.
Ex Eleone Amyntoris Ormenidæ
Autolycus rapiens uallatas perforat ædes.

Eleon. Autolycus. Eleonem enim in Parnaso oppidulum quoddā esse. Amyntorem uero Ormeniden non alium sanè dici nisi Phœnicis genitorem, Autolycum q̄ Parnasi incolam res uicinorum furto surripuisse, quod cuiuscunq; furis commune officium est, nō longinqua surripere, & τοιχωρυχεῖν, ideſt, parietes perforare. At enim Scepsius ait

Neon. nullum Parnasi locum monstrari Eleonem appellatum sed Neonem, quam scilicet post Troianum bellum habitatam fuisse refert. Nec uero uicinorum parietes solum à furibus perforari solere. Multaq; præterea sunt alia quæ dici possent, sed in hisce amplius immorari uereor. Alij Exeleonē scribunt, ipsa uero Tanagræ telluris est. Illud autem argumento est, rem absurde dici cum sic referat,

» φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε σὺν ἐλλάδος φθίην δ' ἐξικόμην.
Dehinc seorsum fugiens per Græciam, Phthiam profectus sum.

Hyperea. Metaleusa. Titanus. Asterium. Fons uero ipse Hyperea in Pheræorum medio oppido Metalëusa consistit. Titanus aūt, ideſt calx ab eo quod illi accidit, nomen est assequuta. Ager enim albicans natura existit Arnæ proximus. Nec procul ab ijs Asterium est. Hi quidē huic parti affinis esse dicuntur qui Polypœtæ subditi sunt.

In Catal. » οἵ δ' Ἄργισσαν ἔχον ἠδὲ γυρτώνην ἐνέμοντο,
» Ὄρθην Ἠλώνην τε πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκήν.
Quiq; Argissam habent, Gyrtonem deinde colebant.
Orthen Elonamq; urbem, niveamq; Olossonem,

Perrhæbi. Gyrton. Ixion. Perithous. Centauri. Hanc sanè regionem primum coluerunt Perrhæbi fruentes parte maritima & Peneo usq; ad illius ostium & Gyrtonem in Perrhæborum plaga. Inde Lapithæ illos affligentes, mediterraneam flumini uicinam oram occupauerūt, Ixion, filiusq; Perithous qui Peliū ui occupauit, eius persequens occupatores Centauros, durā sanè agrestēq; nationē. Eos igitur eiectos è Pelio ad Aethicas cōpulit, Lapithis aūt cāpestria cōcessit. Eorū aūt partē Olympo propinquā Perrhæbi tenuere. Nōnullis uero in locis oēs promiscuas domos habuere. Igitur Argissa quæ nūc Arguſa uocatur, Peneio adiacet. Cui superimminet Atrax in stadia quadraginta, & ipsa fluuio proxima. Regionē uero fluuiatilē mediā circūtenebāt Perrhæbi. Orthā sanè qdā

Argissa. Arguſa. Atrax. Ortha. Phalanæ. Phalā

Phalānæorum arcē esse ferunt. Phalanna uero ciuitas Perrhæborū luris est, apud Tempe, Peneo finitima. Perrhæbi autē cum Lapitharū potētia fracti essent, maiori ex parte in montana profugerunt, Pindo uicina, & ad Athamanes & ad Dolopes. Regionem autē hanc cæteros q̄ Perrhæbos Lariſſæi in suā ditionē redegerūt iuxta Penēum considentes, illorum q̄ uicini fertilissimam quidē pascētes agri partem, nisi siqua curua nimis uallis Nessonidi propinqua lacui fiat, quam amnis stagnās arādi facultate Lariſſæis interciperet. Eā tamē iacturā postea Lariſſæi cōstructis aggeribus emēdauere. Interim igitur isti Perrhæbiā occupātes tenebant & tributa exigebant, donec Philippus locorū potitus est. Lariſſa quoq; Ossæ locus est, quæ pen silis aut obliqua dicitur à plerisq;, est & alia in Creta ciuitas, quæ hodie quoque Iapygiæ confinis habitatur, à qua subiectus cāpus Lariſſius uocatur. Est & in Pelopō neso Argiuorū arx Lariſſa. Eleorū quoq; agrū Dymāq; disterminans Lariſſus fluuius est. In eadē quoq; Lariſſam urbem in cōfinibus esse, Theopōpus scriptis testatur. Et in Asia Lariſſa Phriconia est iuxta Cymā, & ad Troados Hamaxitū. Est & Ephesi Lariſſa, & in Sina Mitylenæ ad stadia quinquaginta. Lariſſææ petræ sūt ad Methymnē in uia. In agro quoq; Attico Lariſſa est, Tralibus quoq; uicus est, lōge distans triginta stadia, supra oppidum ad Cayſtri campum, quā per mediterraneam itur ad Isodromæ matris templum situm habens similem, lociq; uirtutem ipsi quam diximus pensili Lariſſæ. Nā & aquarum bonitate & uinetorum specie præstans est. Forsitan autem & Lariſſius Iuppiter hinc cognomen assumpsit. Ad sinistras quoque ponti ripas pagus est Lariſſa nomine, extremis Hæmi finitimus. Est & Olooſſon ciuitas, quæ Leuca uocatur, ideſt, Alba, cum in alba cōsistat argilla & Elona, ambæ Perrhæborum urbes & Gūnus. Et Elona quidem in Lemonem nomen permutauit, hodie diruta iacens. Vtræque uero sub Olympo iacent, non procul ab Eurota fluuio, quem quidem poëta uocat Titaresium. De isto & de Perrhæbis deinceps poëta cecinit, quando dixit.

Lariſſæ plures. Iapygia. Lariſſius camp. Hamaxitum. Sina. Lariſſææ petræ Lariſſius Iupp. Olooſſon. Leuca. Elona. Gunnus. Eurotas. Titaresius. Perrhæbica loca. In Catalogo.

» γουνεὺς δ' ἐκ κύφου ἦγε δύο καὶ εἴκοσι νῆας
» τῷ δ' υἱῆες ἕποντο μενεπτόλεμοί τε περαῖβοί
» οἵ περὶ Δωδώνην δυσχείμερον δίκτ' ἔθεντο
» οἵ τ' ἀμφ' Ἴμερτον τιταρήσιον ἔρρ' ἐνέμοντο.
Viginti atq; duas Guneus Cypho egerat alnos,
Sunt Enienes ei comites fortesq; Peræbi,
Dodonem hi sedes circumposuere niualem,
Aruaq; iucundi Titaresi pulchra colebant.

Hæc igitur loca dicit Perrhæborum ab Histiæorum ora, in parte comprehendentia. Subiecti quoque fuere Polypœtæ partim. Perrhæbica tamen illa Lapithis attribuit, cum promiscue habitarent, & plana tenerentur à Lapithis, & in hoc tractu natio Perrhæbica maiore ex parte illis subiecta foret. Montana uero in Olympum uergentia atq; Tempe, ab ipsis Perrhæbis in colerentur, sicuti Cyphus & Dodona, & plaga Titaresio finitima, qui è monte Titaro Olympi uicino labens ad plagam Tempe cōtingentē Perrhæbiæ quodāmodo pertinentē, in Penēū effluit. Penei qui dē perlucentes aquæ sunt, Titaresij uero crassæ quadā ex materia. Qua ex re factū est, ut illi non commisceatur, quin instar olei desuper fluat. Inde cum sic mixtim

Cyphus. Dodona. Titarus. Titaresij aquæ. Penei aquæ.

cohabitent, Simonides Perrhæbos & Lapithas uniuersos Pelasgicos appellat, in ori
entem uergentes, ad Gyrtonem & Peneí ostia, ad Ossam & ad Pelium, & quæ cir
ca Demetriadem, & quæ in regione campestri sunt. Larissam, Cannonẽ, Scotu
Nesonis lacus. sam, Mopsium, Atracem, & adiacentia lacui Nesonidi & Bœbeidi, de quibus par
Bœbeis lacus. uam sane mentionem poëta fecit, quoniam alia quidem necdũ habitabantur. Alia
uilia quædam erãt habitacula, propter alia atque alia uariís in temporibus inducta
diluuia. Neqꝫ Nesonidem lacum meminit, sed Bœbeidem tantum, qui lõge minor
est, hoc quidem solo manente, illo uero, quemadmodum consentaneum est, nõ ita,
Scotusa. cum modo exundet, modo deficiat. Scotusæ uero recordationem fecimus, cum de
Dodona sermonem haberemus & de Thessaliæ oraculo, quia hoc in loco fuerat. In
Cynos cepha= Scotusa autem locus est, quem κυνὸς κεφαλὰς, ideſt, canis capita uocant. Vbi Roma
læ. ni ac Aetoli duce T. Quinto, ingenti prælio Philippum Demetrij filium, & Ma
cedoniæ regem uicere. Tale quiddam & in Magnesíis accidit. Eorũ enim locis cõ
pluribus dinumeratis, ne unum quidem Homerus Magnesium nominauit, sed eos
† τυφλῶς. Gyrto. tantum, quos cæce † ac nulla nota cognitos indicat. Qui Peneũ inquit frõdosumꝫ
Pelium incolebant. Sed tamen circa Peneum atqꝫ Pelium habitabant, & Gyrtonis
incolæ, quos in numero ille collegit, & Ormenij, alíjqꝫ permulti procul etiã à Pelio.
Tamen Magnesíj erant sumpto ab Eumelo primordio, secundum posteriores ho
mines. Assiduis igitur transmigrationibus, & rerum permutationibus urbanarũ,
& inquilinorum permixtiones & nominum & gentium confusiones obueniſſe ui
dentur. Ea propter aliquando exoritur ambiguitas, sicuti de Crannone ac Gyrto
Phlegyiæ. ne hoc ipsum primo factũ est. Antiquitus enim Gyrtoníj Phlegyiæ uocabãtur ab
Crannonij. Ixionis fratre Phlegyia, Crannonios autem Ephyros dicebat. Ex quo nata est dubi
Locus Homeri tatio ob ipsius poëtæ carmen.
Iliad. μ. » τὼ μὲν ἄρ' ἐκ θρᾴκης ἐφύβρις μεταθωρήσσεσθον,
» ἠὲ μετ' ἀφληγίας μεγαλήτορας.
Cumꝫ Ephyris ambo de Thrace scuta gerebant,
Seu post magnanimos Phegyias.
Athamanes. Quosnam uelit eloqui, postea & hoc idem in Perrhæbis & Athamanibus ob
uenit. Homerus nanqꝫ eos, ut inuicem finitimos coniunxit. Etiam diutius Atha
Dotius cãpus. manum sedes Dotio in campo locatas à posteris extitisse ferunt. Istud autem pro
Bœbeis lacus. pe dictã nuper Perrhæbiã est atqꝫ Ossam, Lacũqꝫ Bœbeidẽ in media quodãmodo
Thessalia, propríjs quidẽ inclusum collibus. De quo Hesiodus hũc in modũ inquit.
» ἣ ὅτε δισσύμβοιο ἱερὸν νάσσατο κολωνὸν
» ὁωτίῳ ἐν πεδίῳ πολυβότρυος ἀμ ταμυροῖο
» νίφατο βοιβήεσσα λίμνης πόσα παρθένος ἀδμής.
Sola habitat Dotíj geminis in collibus arui,
Permultis coram plantam sibi uirgo seuera,
Bœbiade in stagno lauit.
Athamanes. Athamanes igitur in Oetam montem expulsi à Lapithis magna ex parte fue
Echinus. runt. Hac autẽ in plaga magna imperitabant potentia, cũ quandã agri partẽ Dori
cis & Malienſibus ademissent usqꝫ Heracleam & Echinum. Pars uero eorum circa
Cyphus. Cyphum Perrhæborum montem, ubi eodẽ quoqꝫ est pagus nomine, permãserũt.
Quæ

Quædam autem Perrhœborum multitudo ad Olympi tractum progressa in occa
sum spectantẽ simul illic contractas sedes habuerunt Macedonibus finitimas. Nõ
parua uero eorum manus ad Pindum & Athamaniæ montes confugit. Nunc autẽ
nimium aut nullum potius ipsorum restat seruatum uestigium. Eos uero Magne
tas qui à poëta in ultimo Thessalicorum catalogo dinumerantur, existimauerim
Macedonibus Pierijs uicinos, qui intra Tempe à Peneo atqꝫ Ossa usqꝫ ad Pelium
trans Peneum loca habent maritenus. Illis igitur Homolium siue Homolin, nam Homolium.
utroqꝫ modo dicitur, attribuemus. In rerum autem Macedonicarum commemo
ratione diximus, penes Ossam esse ad Peneí ortum, per suum ad Tempe cursum.
Si autem iuxta littus proximũ Homolio progrediere, rationẽ habet, quod ad Rhizũ
tẽ habitẽt & Erynnas in littoralibus sitas sub Philoctete & sub Eumelo. Hoc ipsum
igitur dubium incertumꝫ relinquatur. Locorum quoqꝫ series deinceps ordine posi
torum, tenus Peneo non certa dicitur. Cumꝫ loca ignobilia sint, nec nos illa mul
tifacere debemus. Tamen ripam Sepiacam Tragœdiarum scriptores uulgarunt Sepiaca ripa.
posteaqꝫ collaudarunt, cum ibi Persarum classis interierit, & in nihilũ omnino re
dacta fuerit. Ripa quidem ipsa saxosa est, inter illam uero uicumꝫ Casthanæum, Casthanæus ui=
sub Pelio locatum littus iacet, in quo classis ipsa Xerxis, cum staret in anchoris, in= cus.
genti flante Euro, partim in terram elisa, è uestigio dissoluta est, partim quidem ad
Ipnuntem locum asperũ inflicta circa Pelium, partim uero ad Melibœum, partim Ipnus.
deniqꝫ ad Casthanæam oram perijt. Totum autem nauigationis spatium Peneí sta
dia octoginta immane ac sæuum est. Tale est enim ac tantum Ossæ interuallum.
Intermedius autem sinus est stadia intra ducenta, in quo Meliboea sita est. Totus Meliboea.
autem à Demetriade ad Peneum insinuatus, est amplior stadia mille, ad Euripũ ue
ro stadia duũm milliũ & octingentũm, rursus ab Euripo stad. trecentũm & quin
quaginta. Hieronymus quidem campestrem Thessaliæ ac Magnesiæ circuitum,
stadiũm trium millium esse demonstrat, à Pelasgis habitari solitum, expulsosqꝫ in
de illos in Aetoliam à Lapithis. Campum autem Pelasgicum modo nuncupatum Mopsius.
existere in Lariſſa & Gyrtone & Pheris, Ibíqꝫ esse Mopsium & Bœben, & Ossam Mopsopia At=
& Homolen & Pelium & oram Magnesiam. Vocatum autem Mopsium non à filio tica.
Tiresiæ Mopsouate, sed à Mopso Lapitha, Argonautarum nauigationis comite. Bœbe.
Alius item Mopsus fuit, à quo Atticam appellauere Mopsopiam. Hæc quidem sin Ossa.
gulatim de Thessalia. Ipsa quidem omnis priori seculo Pyrrhæa ab Deucalionis Homole.
uxore Pyrrha, nominabatur, & Hæmonia ab Hæmone, à cuius filio Thessalo Thes= Pelium opp.
salia uocata est. Quidam sanè bifariam diuiserunt. Ipsam quidem partem in Au= Magnesia.
strum spectantem, Deucalioni in sortem obuenisse dictitantes, ipsumꝫ à matris no Mopsius.
mine eam Pandoram uocitasse, reliquam uero Hæmoni, à quo Hæmonia est dicta, Hæmonia.
transmutato deinde nomine, hanc quidem Helladem siue Græciam ab Deucalio Pyrrhæa.
nis filio Hellene, reliquam uero Thessaliam ab Hæmonis filio dici cœptã. Alíj uero Thessaliæ diui=
uenientes ab Ephyra Thesprotidis, Antyphum & Philippũ pronepotes Thessali, sio.
Hercule geniti, ab Thessalo eorum progenitore, regionem aiunt Thessaliã Thessalia unde
nominasse. Eam quoqꝫ aliquando Nesonidem dixere qui dicta.
dam, sicut & lacum à filio Thessali Nesone. Pandora.
Hellen.
Græcia.
Nesonis.

NONI LIBRI FINIS.

ARGVMENTVM DECIMI LIBRI.

DEcimus liber Aetoliam continet & circũiacentes insulas, Cretam etiã omnem, in qua diutius immoratur, Ius ciuile illius edisserens, & Curetũ, & Idæorum insuper Dactylorum in eadem genesin & honorificentiam & Orgya prosequens. Priuatam etiam prosapiam suam Strabo ex Creta repetit, præterea positas circum Cretam insulas multas numero in libro existẽtes, inter quas & Sporades sunt, & de Cycladibus nonnullæ.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER DECIMVS.

Eubœæ descriptio.

POstquàm Eubœa ad hoc totum littus opponitur, quod à Sunio tenus Thessalia protenditur, exceptis extremis utrinq; affine uidetur, ut ipsum insulæ tractum ad ea quæ dicta sunt continẽter adiungamus, postmodum ad Aetolicam plagam Acarnanicãq; transire, quæ de Europæ partibus restant. Igitur insula à Cenæo ad Geræstum mille fermè ac ducentis stad. oblonga porrigitur, eius latitudo haud sanè æqualis est, ad summum uero ad centum & quinquaginta extenditur stadia. Itaq; Cenæum quidem secundũ Thermopylas eaq; quæ extra Thermopylas sunt paulũ abest, at Geræstus atq; Petalia coram Sunio. Atticæ igitur atq; Bœotiæ, agroq; Locrensi medio Euripo, contra respondet & Malienſibus. Cæterum propter angustam eius formam lõgitudinemq; prædictam maiores nostri quondam Macrin illam nominauere. Cũq; curua sit à Chalcide maxime in continentem applicatur terram, & Aulidem agri Bœotij locum, Euripumq; efficit. De quo longiorem produximus orationem, deq; locis ferè inter se inuicem per freta diuisis & ad continentem, & ad insulam contraiacentibus ex utroq; Euripi latere, & intus & extra, quod si quid omissum fuerit, in præsentia apertius supplebimus. Ante omnia caua Eubœæ oræ esse pars dicitur, quæ inter Aulidem, Geræstumq; continetur. Plaga nãq; maritima in sinus formã flectitur, Chalcidi uero propinqua curuatur, iterum in ipsam spectans continentem. Cæterum non tantum Macris sed etiam Abantis uocabatur insula, poëta igitur cũ in insulæ mentionẽ uenit, nuquã Eubœenses, semper autẽ Abantes dicitat.

Cenæum.
Geræstus.
Petalia.
Macris.
Aulis.
Eubœa caua quæsit.

οἵ δ' Εὐβοιὰν εἶχον μένεα πνείοντες Ἄβαντες. *ideſt.*
Eubœamq; colunt spirantes robur Abantes. Et illud.
τῷ δ' ἅμ' Ἄβαντες ἕποντο.
Pariter comitantur Abantes.

Vt autem scriptis affirmat Aristoteles, profecti de Aba Phocidis ciuitate Thraces insulam incoluere, unde illius inquilinos Abantes appellatos. Sũt qui ab heroë dicant nominari, sicut heroicæ indolis matronã Eubœam, ei cognomẽ tradidisse. Fortasse item quemadmodũ & in littore situm antrũ quoddam in Aegeum uergẽs Aula bouis uocatur, ubi Io Epaphum peperisse fertur, eademq; ex causa hoc nomẽ adepta fuit insula, quam etiam Ocham uocauere eodem quo mons nomine, qui ibi existentes reliquos magnitudine superat. Ipsa quoq; Hellopia nominata est ab Ionis filio Hellope, siue ab Aæcli & Cothi fratre ut, alij perhibent, qui aliã etiam cõdidisse Hellopiã dicitur in ea quæ nominatur Oria Istiæa terra iuxta montẽ Telethriũ & Istiæa adeptũ esse Periademq; & Cerinthũ, & Edepsum & Orobias, ubi uaticinium est oraculum. Fuit & Selenuntij Apollinis oraculũ. Verũ Hellopienses Istiæa transtulerunt, & urbem ampliſſimam reddiderunt, uiolentius ingruente tyranno Philistide, post rem ad Leuctra gestam. † Constructum autẽ à Philippo Oretanorum tyranno Philistidem Demosthenes scribit. Sic enim à posterioribus uocitari cœpti Istiæenses, & urbs ipsa pro Istiæa Oreus appellata. Aliqui referũt istiæam ab Istiæensi populo seu tribu translatam ab Atheniẽsibus, sicut aũ Eretrieis Eretriam. Theopompus autẽ scriptis testatur suis, cũ Pericles insula potitus esset, Istiæenses in Macedoniã, ita enim ex fœdere conuenerat, migrasse, duo deinde Atheniẽsium milia Oreum habitatum aduentasse, Istiæensium sanè antea ciuitatẽ extitisse. Eam uero sub Tethrio monte Drymo iacere insulã, sic enim uocatur iuxta Callantem fluuium excelsa in petra. Itaq; cũ Hellopienses mõtani essent, qui prius inhabitarant, hoc illi urbi est forsan nomen impositũ. Oros enim montem indicat. Hoc etiam in loco educatus Orion, nomen adeptus esse uidetur. Sunt qui Oretanos, cum propriam ciuitatem haberent ab Hellopiẽsibus bello superatos, ad Istiæenses transgressos, cum eis socialiter habitasse, cumq; una utriseq; ciuitas facta fuisset, ambobus usos esse nominibus, sicuti Lacedæmõ & Sparta eadem est. Antea dictum est, ut Istiæensis multitudo Thessaliam habitãs, ab eis qui hac ex ora diuulsi fuere, uocabulum assecuti sint. Postq; uero Hellopia eò nos adduxit ut ab Istiæẽsibus & ab Oreo captaremus initium, quæ deinceps locis ipsis finitima sunt exponamus. Est sanè in hac Oreo Clenæum promontorium affine. Super illóque Dium, & quædam Athenarũ ciuitas Diades, ab Atheniẽsibus ædificatæ quæ freto incũbunt ad Caunũ. Ab Dio uero Canæ Aeolij tractus, frequentes habent habitatores. Hæcq; ipsa loca Istiææ circumadiacẽt. Insuper & Cerinthus exile oppidulum mari proximũ. Penes uero est Budorus amnis, cuius appellationis montem habet Salamis in Atticam prospectantem. In ripa item sub monte Carystus consistit, cui uicina sunt Styra & Marmarium. In quo Caryſtiarum colũnarum λατόμιον, ideſt, lapidum excisio est, ibi Appollinis Marmarini templũ est.

† *Constitutũ legendũ uidetur. Sic enim Græce legitur,* Δημοσθένης δ' ὑπὸ φησὶ λίππου καταλυθῆναι τύραννον φησὶ ὠφρτανῶν τὸν φιλίστιδην. *Quod sic uertendũ erat, Demosthenes asserit Philistidem à Philippo Oretanorũ tyrannũ constitutũ. Est autẽ locus Demosth. in oratione περὶ στεφάνου. ubi sic inquit* Demosth. ἡ καθιστὰς ὑμῖν ἀλλὰ ὠρεῶν φιλιστίδην τύραννον, ὑμῶν δ' ἐρετρίας κλείταρχον.

In Catalogo.
Abantes.
Aba.
Eubœa heroïs.
Aula bouis.
Io.
Epaphus.
Ocha.
Hellopia.
Aæclis.
Cothis.
Oria.
Istiæa.
Telethrius.
Perias.
Edepsus.
Orobias.
Selenuntius
Apollo.
Philistides tyr.
Oreus.
Eretria.
Tethrius.
Drimus.
Callantes.
ὄρος τό.
Orion.
Oretani.
Lacedæmon.
Sparta.
Clenæum.
Dium.
Diades.
Caunus.
Canæ.
Budorus.
Salamis.
Caryſtus.
Styra.
Marmarium.
Caryſtiæ colũ.
Marmarinus
Apollo.

Arapheniæ. Eo ex loco nauigatio ad Aras Araphenias habetur. Ad Caryſtũ lapis naſcitur, quẽ pectunt, nent, texunt. Inde mantilia conficiuntur egregie cõtexta, ea ubi ſordeſcũt in flammã proiecta nõ ſecus emundantur, quàm ſi maculas elueris. Loca iſta de-
Marathon. ductis à tetrapoli circa Marathonem & Styra colonis habitata fuiſſe memorant, euerſa uero funditus Styra eſſe ab Athenienſium duce Phædro, conſtat in Maliaco bello, locum quidem Eretrij occupant. Laconica etiam Caryſtus in Arcadiam
Caryſtiũ uinũ. uergens locus Aegios extat, à quo uinum Caryſtium ab Alcmane poëta celebra-
Geræſtos. tur. Nulla in nauium catalogo Geræſti mentio fit, poëta tamen eius meminit.
Odyſſ. γ. ἐς δὲ γεραιστὸν ἔννυχιοι κατάγοντο. *id eſt.*
Illuc hoſpitio noctu uenere Geræſtum.

Indicat autem quomodo ex Aſia in Atticam tranſmittẽtibus, Sunio proximus opportunus iacet locus, templumq́ habet Neptunni illa in regione celebratiſſimũ egregiaq́ domicilia. Secundum Geræſtum uero Eretria ciuitas eſt totius Eubœæ
Eretria. ampliſſima poſt Chalcidem, dehinc inſulæ metropolis Chalcis quodammodo ſu-
Chalcis. per ipſo euripo ſita, utriuſq́ mœnia Troianis temporibus antiquiora poſuiſſe dicũtur Athenienſes. Poſt res uero Troianas Aeclus & Cothus ex Athenis profecti
Aeclus. habitauerunt, ille quidem Eretriam, Cothus uero Chalcidem. Aeolenſes quoq́ ex
Cothus. Penthilo exercitu, in inſula magna ex parte manſerunt. Priſcis etiã annis Arabes Cadmi comites eò traijcientes habitarũt. Iſtæ igitur ciuitates eximijs amplificatæ
Pallene. fortunis, inſignes in Macedoniam emiſere colonias. Nam Eretria urbes circũ Pal-
Athon. lenem & montem Athon ædificauit, Chalcis autem attributas Olyntho condidit
Hippobotæ. quas Philippus diruit. Italia quoq́ atq́ Sicilia pleraq́ à Chalcidenſibus poſita loca tenet. Hæ autem coloniæ tunc miſſæ fuerunt Ariſtotele teſte, cum Hippobotæ in gubernanda ciuitate plurimum poterant. Illius nanq́ præſules erãt uiri principes ex magnis cenſibus optimates habiti. Ea uero tempeſtate qua Alexãder traiecit in
Canethus. Aſiam, dilatato urbis ambitu intra urbes aſſumpſere Canethum & euripum, ſu-
Chalcis. per Pontum turres, portas, murumq́ conſtruentes. Chalcidis autem urbi campus
Lilandus. quem Lilandum appellant adiacet, in quo calidarum ſcaturigines aquarum erum-
Corn. Sylla. punt ad curandos morbos amptiſſimarum. Quibus Corn. Sylla Romanorũ Imperator eſt uſus. Aderat quoq́ admirabile æris ac ferri cõmune metallũ, quale nuſquàm prouenire memoriæ proditur, hoc tempore utrunq́ prorſus euanuit. Tota uero Eubœæ inſula terræmotibus facile percutitur, præſertim in ora euripo uicina, ſubterraneas uentorum agitationes admittens, qualiter & Bœotia, & loca cætera, de quibus antea memoriam longiore fecimus oratione. Ob talem caſum etiam eo nomine quo inſula, oppidum abſorptum fuiſſe uulgatur. Cuius Aeſchylus in Pontio Glauco meminit.

ἔυβοΐδα καμπὴν ἀμφὶ κηναίου Διὸς ἄκτὴν
κατ' αὐτὸν τύμβον ἀθλίου λίχα. *ideſt.*

Euboicam curuaturam ad Cenæi Iouis ripam
Circa ipſam miſerandi Lichæ tumbam.

Chalcis autem eiuſdem appellationis in Aetolia quoq́ dicitur.

In Catalogo. χαλκίδα τ' ἀγχίαλον καλυδῶνα τε πετρήεσσαν.
Calcida Littoream ſimul & Calydona petroſam.

Et alia

Et alia Eleo nunc in agro.

βὰν δὲ παρὰ κρουνοὺς καὶ χαλκίδα πετρήεσσαν. *Odyſſ. o.*
Prætereunt Crunos & Chalcida ponè petroſam,

Qui à Neſtore cum Telemacho propriã repetebant patriam. Eretrienſes ſanè ab Eretria, quæ è Macyſto Triphyliaca deſcendit, deductos eſſe quidam ſcriptores affirmant. Aliqui uero ab Athenienſis oræ Eretria, quæ nunc forum eſt. Apud Pharſalum etiam alia eſt Eretria. In agro quidẽ Eretrico urbs erat Tampiæ Apollini conſecrata, Cui ædem ipſam ſacrã (ut aiunt) rex Admetus ſtruxit, penes quem Phœbum mercede famulatum eſſe uulgatur, non procul ab Euripo, Eretriam antea Melaneidem uocitatam fuiſſe, conſtat & Arotriam. Huius ſanè uicus eſt Ama-
Arotria. rynthus intra ſtadia ſeptem à mœnibus. Vetuſtam igitur urbem ſolo deiecere Per-
Amarynthus. ſæ, inſtar ſagenæ incolas includentes, ut Herodoti uerbis utar. Tanta Barbarorum multitudo muro ſeſe circunfuderat. Adhucq́ fundamenta monſtrantur, & anti-
Eretria antiqua. quam uocant Eretriã. Ea uero quæ hoc extat tempore, poſtea ſuperædificata fuit, quantam autem ſuperioribus annis potentiam Eretrienſes habuerunt, ea teſtimonio columna eſt, quam in Dianæ Amarynthiæ templo aliquando erexerant, cuius hæc eſt inſcriptio, tribus armatorũ milibus, ſexcẽtis equitibus, ſexaginta curribus
Eretrienſium Rho. pompam factitarũt. Andrios item Teniosq́ & Cios, inſulasq́ alias ſuæ ditioni ſubiectas habuere. Aduenas quoq́ ab Elide incolas habuerunt. Vnde & R litera non ſolum in exitu uocabulorũ, ſed etiam in mediis crebro uſi fuere ſyllabis, ſicut ab comœdiarum ſcriptoribus illuduntur. Eſt etiam Oechalia Eretrici uicus agri, deleti
Oechalia. uero ab Hercule. Superſunt reliquæ oppidi, hocq́ ipſo uocatæ ſunt nomine Oechalia apud Trachinem, altera penes Triccem, alia in Arcadia, quam poſteritas appellauit Andaniã, una item in Aetolia iuxta Eurytanas. Hac igitur tẽpeſtate Chal-
Andania. cis proculdubio dignitatis principatum reportat, & Eubœæ metropolis ipſa prædi-
Chalcis. catur. Secundo uero in gradu Eretria præſtat. Iſtæ etiam ciuitates ad pacem bellumq́ gerendum ingenti dignitate antea pollebant, adeo, ut etiam philoſophantibus amœnum tranquillumq́ ſuppeditẽt diuerſoriũ. Teſtis ſanè eſt Eretricorũ phi-
Eretricorum ſchola. loſophorum ſchola, quæ Menedemi ductu & autoritate Eretriæ cõſtiterat, & prius
Menedemus. etiam Ariſtotelis ſecta, qui ad Chalcidem uerſatus eſt, quoad uita functus eſt. Hæ
Ariſtoteles. uero ciuitates diu magis ac magis inter ſe concordes tenuerunt animos, orta autẽ ſubinde de Lelanto controuerſia, non tamen ſic in bello prorſus conſtitere, ut cuncta peruicaciter agerent, quinimò ea fœdera contraxere, quibus unà certamen ſiſterent. Illud etiam in Amarynthio delubro columna quædam indicat, ita proloquẽs,
Miſſilibus non utendum. eminus iactandis nequaq̃ utendum, quoniam in bellicis uſibus & armaturis, unica neq́ eſt neq́ fuit conſuetudo, uerum nonnulli longis utuntur iactibus, ſicuti ſagittarij & funditores & iaculatores, aliqui autem cominus pugnant, ueluti qui gladiũ, quiq́ ſpicula intendunt. Duplex enim haſtarum eſt uſus, unus è manu, alter in manu, ueluti iacula, qualiter & contus utrunq́ præſtant uſum. Nam & collato gradu
Haſtæ uſus. & emiſſo utimur conto. Quam quidem ad rem & fariſſa ualet & hyſſus. Euboici
Conti uſus. & ad pugnam ſtatariam, & ad iactum è manu agitandũ bellatores optimi fuerunt.
Fariſſa telum. Haſtis (ut inquit poëta) nitentes utebantur porrectis.
Hyſſos iaculi genus.

Il. Catal. » αὐχμηταὶ μεμαῶτες ὀρεκτῆσι, μελίῃσι
» θώρηκας ῥήσσειμ.
Alacres frangunt thoracas ahenos,
Fraxineis haſtis bellatores.

Varia forſan erant iacula, qualem peliadem Achillis, id eſt fraxineã fuiſſe, par eſt, ut eſt apud poëtam.

Pelias haſta Achillis.
Iliad. π. » οἷος ἐπίσατο πῆλαι ἀχιλλεύς.
Concutere hanc ſolus cognorat Achilles.

Adiecit alius dicens.

» Λυσίδ' ἀκοντίζω ὅσσον οὐκ ἄλλος ὀϊστῷ.
Haſta iaculor, quantum ne alter quidem ſagitta.

Et pugiles in ſingulari prœlio iaculis utentes prius cum haſtis introducuntur, deinde incurſant enſibus. Pugnantes autem cominus illi dicuntur, qui non modo gladio, ſed etiam haſta è manu cominus utantur, ut idem ait.

Iliad. Λ. » οὔτησε ξυστῷ χαλκήρει, λύσε δὲ γυῖα.
Euboici iaculatores. Serratam intorquens haſtam ſua membra reſoluit.

Euboicos igitur hunc in modum haſtis utentes inducit. At de Locris contraria commemorat.

Locrorũ pugna. Iliad. μ. » οὐ γάρ σφι σαοσύνης ὑσμίνης ἔργα μέμηλεν,
» ἀλλ' ἄρα τόξοισι id eſt.
Non in ſtatario prœlio bellica curant opera,
Sed arcubus certant.

Oraculum etiam Euboicis redditum profertur.

» ἵππον θεσσαλικὸν, λακεδαιμονίαν δὲ γυναῖκα,
» ἄντλον θ' ὃς πίνουσιν ὕδωρ ἱερῆς ἀρεθούσης.
Theſſalicus ſonipes præſtat, mulierq; Lacæna,
Quiq; Arethuſeos haurit uir fonte liquores.

Arethuſa. Chalcidenſes explicans uti uiros præſtantiſſimos. Ibi eſt enim Arethuſa. Euboici autem amnes nunc ſunt Cereus & Nileus, è quorum altero ſiqua pecus potauerit alba efficitur. Ab altero uero uellus atrum contrahit, ac hoc idem & ad Crathin fluuium accidere fertur. Euboici è Troia redeuntes domum, in Illyricos eiecti uidelicet Abantes. Aliqui per Macedoniam penes Edeſſam ſubſtiterunt, ſumpto ſociali pro eorum hoſpitibus bello, urbemq; Euboeam condidere, cuius nominis & altera in Sicilia fuit, quam Chalcidenſes indigenæ ædificauerũt. Gelon uero rex expulſis eam inquilinis exinaniuit. Fuit & Syracuſanorum caſtellum, & in Corcyra erat Euboea, & in Lemno locus, & in Argiua terra tumulus quidam. Quandoquidem Aetoli & Acarnanes & Athamanes loca Theſſalorum, & Oetæorum in occaſum uergentia tenent, ſi & hi ipſi appellandi ſunt Græci, de ijs explicare nobis reſtat, ut uniuerſum Græciæ circuitum habeamus. Adijciamus etiam finitimas præſertim Græciæ inſulas, quas incolunt Græci, quot necdũ oratione circuimus. Aetoli & Acarnanes igitur inuicẽ cõtermini ſunt, inter quos medius eſt Achelous ab ſeptentrione & Pindo in auſtrũ fluens, & per Agræos gentẽ Aetolicã & Amphilochos. Acarnanes ſanè & occidentem partem habẽt fluminis uſq; ad Amphilochiũ ſinũ

Euboea urbs. Gelon tyran. Edeſſa. Aetoli. Acarnanes. Achelous. Agræi. Amphilochi.

ſinum Ambracium, & Actij Apollinis templum. Aetoli aũt a Lorientem tenus Locris Ozolis, & Parnaſo & Oetæis. In mediterranea uero, partibusq; in ſeptentrionem uergentibus ſuperimminent, ex Acarnanibus quidem Amphilochi, ex his ipſis Dolopes & Pindi accolæ. Ex Aetolis autem Perrhæbi & Athamanes & Enianum portio quædam Oetam habitantium. Auſtrale ſanè latus & Acarnanicũ ſimiliter & Aetolicũ ipſo mari perfunditur, quod Corinthiacũ efficit ſinũ, quem Achelous amnis influit, qui & Aetolorũ & Acarnanum littoris terminus eſt. Superiori uero tempore Thoas appellabatur ipſe Achelous, utq; dictum eſt, aliter item eiuſdem nominis Achelous eſt apud Dymam, & apud Lamiam. Huius oſtium fluminis Corinthiaci ſinus initium efficit, ut aiunt. In Acarnania uero urbes ſunt & Anactoriũ in Cherroneſo conditum, penes Actium & Nicopoleos emporium æta te noſtra edificatæ, & Stratus per quam ad ſtadia ſupra ducenta aduẽria nauigatio eſt per Acheloum flumen, & Aenea & ipſa fluuio uicina. Antiqua quidem inhabitata eſt & deſerta æquali à mari Stratoq; diſtans interuallo. Altera autem hoc habitata tempore ad ſeptuaginta ſtadia ſupra illius oſtium abſens. Sunt & aliæ Palærus ſcilicet & Alyzia, & Leucas, & Argos Amphilochiũ & Ambracia, quæ plurimæ imò uero cunctæ, Nicopoleos iuri attributæ ſunt habitationes. Medio aũt in itinere, quo ex Alyzia itur Anactoriũ, Stratus iacet. Aetolorũ uero ciuitates ſunt Calydon & Pleuron, hoc tempore ad humilem deductæ fortunam, quæ profecto quondam urbes Græciæ tutamen erant. Iam ſanè bifariam diuiſam fuiſſe contingebat Aetoliam, nam & antiquam & ἐπίκτητον, id eſt poſt quæſitam dici, antiquam enim ab Acheloo uſq; ad Calydonis littus longe intra mediterraneam pertinentem, plana & fructuoſam, ubi Stratus eſt ac Trachinium optimã tellurem habens, Epicteton ſeu poſt quæſitã Locris affinem uſq; Naupactũ & Eupalium, aſperam ſanè ſterilemq; tenus Oetæ Athamanibus, & deinceps montibus atq; gentibus, iam in Arcton uergentibus. Ingentem uero κόρακα, id eſt coruum Oetæ proximũ, habet Aetolia, & cæteris in medio iacentibus, Marlaum Aracinthum, ad quem nouam Pleuronem habitandam cõſtituere, omiſſa uetere penes Calydonem poſita, cum illa in campo ſita ſit atque frugifera. Qua tempeſtate Demetrius cognomine Aetolicus agrum diripuit. Supra Molycriã Taphiaſus & Chalcis montes admodũ excelſi ſurgũt. In quibus poſita ſunt oppidula, Macynia & Chalcis ipſius montis nomine, quam & Hypochalcidem uocant. Curiũ uero penes antiquã Pleuronem eſt, à quo Pleuronij Curetes (ut quibuſdã uiſum eſt) nominati fuere. Sed Euenus fluuius è Boienſibus inter Ophientes gentẽ Aetolicã oritur, qualiter & Eurytanes & Agræi & Curetes & alij. Ab initio quidem minime per Cureticã oram labitur, quæ eadem eſt & Pleuronia. At enim uerſus orientem potius præter Chalcidẽ & Calydonem currit. Inde ad cãpeſtria Pleuronis antiquæ deflectens, & in occaſum permutãs, eruptiones in meridiem uertit. Olim autem Lycormas uocabatur. Neſſum hac in parte deſignatum portitorem fuiſſe, occiſum ab Hercule, uulgatur, cũ inter traijciendum Deianiram uiolare conaretur. Poëta etiam Olenũ, Pylenamq; urbes Aetolicas meminit. E quibus Olenus eodem quo Achaica nomine dicta, ab Aeolicis eſt diruta, nouæ Pleuroni finitima. De eius agro autem certamen ſuſcepere Acarnanes. Translata inde Pylena in ſuperiora loca, nomẽ quoq; illi permutaue

Ambracium. Dolopes. Perrhæbi. Athamanes. Achelous. Thoas. Anactorium. Nicopolis. Stratus. Aenea. Palærus. Alyzia. Leucas. Argos. Ambracia. Stratiſitus. Calydon. Pleuron. Aetolia. Trachinium. Epicteton. Naupactus. Eupalium. Marlaus Aracinthus. Molycria. Taphiaſus. Chalcis. Macynia. Hypochalcis. Curetes Pleuronij. Euenus. Ophientes. Eurytanes. Agræi. Lycormas. Neſſus. Deianira. Olenus. Pylena.

Proschium. tauerunt,& Proſchium uocauere.Hellanicus autem earum non nouit hiſtoriã, cæterum perinde ac antiquo adhuc in ſtatu exiſtant,mentionem facit illarum. Quæ uero poſterius & ſecundũ Heraclidarũ reditũ conditæ fuerint, eas in uetuſtarũ numero computat Macyniũ atq; Molycriã,permultam in toto ferè uolumine leuitatem oſtentans.Hæc quidem de Acarnanum Aetolorumq; regione ſummatim dicta ſint. De ora uero maritima & adiacẽtibus inſulis,hæc ſunt etiã aſſumenda. Ab oſtio nanq; & ſinu inchoantibus Ambracio primus Acarnanum locus eſt Actium,eodemq; uocabulo & Apollinis Actij templũ & promontoriũ nuncupatur,quod ſinus ipſius oſtium efficit,& exterius portum habet. A templo autem ſtadia quadraginta diſtat Anactoriũ ipſo in ſinu conditum, Leucas autem ducẽtis & quadraginta. Hæc uero in Acarnania plaga poſita Cherroneſus erat. Eam ſanè ἄκτλὼ ἠπείροιο. i. littus in cõtinenti poëta uocat,orã è regiõe Ithacæ ac Cephalleniæ ἤπειρον, id eſt continentem appellans. Hæc autem Acarnania eſt, ideo cum continentis littus dicit,Acarnaniæ ripam oportet accipias,Leucadis etiam uẽtoſæ, quæ Neritus quoq; dicitur,quam cepiſſe Laërtes aſſerit, dicens.

Macynium.
Molycria.
Actium.
Actius Apollo
Anactorium.
Leucas.
Ithaca.
ἤπειρος.
Neritus.
Homeri locus

» οἵος νήριτον εἶλον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον
» ἀκτλὼ ἠπείροιο κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων.

Neritum in poteſtatem redegi,bonis inſtructam mœnibus urbem,
Ripam Epiri,id eſt continentis,Cephallenibus imperitans.

Crocyla. Quas q; in catalogo refert Crocylam & Aegilipem aſperã, eas Corinthij à Cy-
Aegilips. pſelo & Gargaſo miſſi occuparunt,pariter cum littore etiam ad Ambracium uſq;
Cypſelus. ſinũ progreſſi,& Ambracia & Anactoriũ inductis cultoribus habitatum,& Cherro-
Gargaſus. neſi terra anguſta defoſſa. Leucadem in inſulæ formam redegerunt, & in eum locum tranſportata Nerito,qui quondam fuerat Iſthmus. Nunc uero fretum & euripus eſt,ponte iugabilis,mutato nomine dixere Leucadem,ſumpto,ut reor, à Leucata uocabulo. Eſt enim albicanti colore petra in pelagus proiecta, atq; Cephalleniam,& Leucadi adiacens ueluti hinc accepto nomine.Habet inſuper & Apollinis Leucatæ phanũ.Ibi ſaltus ſit,qui ad ſedandos amores ualere creditur. Quo in loco
Cephallenia. *Sappho.* Sappho prima dicitur,ſuperbe ab excelſa ſe deieciſſe petra,ſtimulante Cupidine,
Menãdri locus ſicuti Menander autor eſt.

» τὸν ὑπέρκομπον θηρῶσα περάων
» οἰστρῶμ τι πόθῳ ῥίψαι πέτρας ἀπὸ τηλεφανοῦς
» ἀλλὰ κατ' εὐχλὼ σὸν νόον ἔσσοτ' ἄναξ. *id eſt.*

Prœruptam nacta in tranſitu petra,
Cupidinis Oeſtro percita,è ſummo præceps ruit,
Ex animi tui ſententia rex imperioſe.

Cephalus. Menander igitur primã ſaltſſe Sappho inquit.Antiquiores uero ſcriptores nõ
Ptaola. Sappho,ſed Cephalũ prius ſaltaſſe tradũt, Ptaolæ captũ amoribus Deionei filiæ.
Leucatas Apollo. Leucadijs uero mos erat patrius,ut in Apollinis ſacrificio, ſontem quot annis ali-
Saltus ad amorẽ cõprimendũ Leucadiorum mos. quem,auertendæ deorũ iræ gratia,de montis ſpecula deijcerẽt, ei aũt applicitis pennis,& auibus multimodis,quibus leuari poſſet, ſaltus ipſe perinde ac uolatus efficeretur,multoſq; circũſtantes cadentem prius excipere nauiculis,& pro uiribus conſeruatum extra patrios fines emittere ſuperſtitem. At ſcriptor Alcmeonidis, è Pe-
Penelope. nelope

nelopes genitore Icario duos natos eſſe filios, ſcriptis ſuis prodidit, Alyzeum atq; Leucadiũ,eoſq; cũ patre Acarnaniæ regnũ tenuiſſe.Ab eis igitur ciuitates nomen accepiſſe teſtatur Ephorus, Cephallenas ab inſula Cephallenia uocatos hoc aiunt tempore.Homerus aũt cunctos Vlyſſi ſubditos appellat, è quibus etiã Acarnanes (exiſtunt,cũ inquit.

Icarius.
Alyzeus.
Leucadius.
Cephallenia.
Vlyſſis ditiões.
In Catalo.

» αὐτὰρ ὀδυσεὺς ἦγε κεφαλλῆνας,
» οἳ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ νήριτον ἐνοσίφυλλον. *id eſt.*

Ipſe Cephallenas ſecum ducebat Vlyſſes,
Quiq; tenent Ithacam ſiluis & Neriton altis,
Qui mons eo in loco illuſtris habetur.Ac etiam,

Ithaca.
Neritos.
Ibidem.

» οἵ θ' ἁλιχοίοιο ἐχινάδωνθ' ἱεράων. *id eſt.*

E Dulichio Echinadibus q; ſacris. Cũ inter Echinades Dulichiũ cõſiſtat,& illud

Dulichium.
Echinades.

» οἵ θ' ἄρα βουπρᾴσιόν τε καὶ ἤλιθα. *id eſt.*

Quiq; Bupraſium Helidemq;. Cũ in Helide Bupraſiũ exiſtat, Et

Indidem.

» οἵθ' εὐβοιαν ἔχον καὶ χαλκίδα τ' ἠγερέτριάν τε.

Qui Eubœam habent & Chalcidem atq; Eretriam.

Eodem.

His ipſis in Eubœa conſiſtentibus, quemadmodum Troës & Lycij & Dardani cum & illi Troës ſint.Præterea poſt Neritum dicit.

» καὶ κεφαλλῆνες ἐνέμοντο καὶ ἀιγίλιπα τρηχεῖαν,
» οἵτε ζάκυνθον ἔχον ἠθ' οἳ σάμον ἀμφ' ἐνέμοντο,
» οἵτ' ἤπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντίπερα ἐνέμοντο. *id eſt.*

Adhuc in catalogo.

Et Crocylam colunt aſperamq; Aegylipen,
Et Zacynthum Samumq;,
Et Epirum. Epirum ſiue continentem dicere uult terram è regione inſularũ ſitam,ſimulq; cum Leucade & reliquam comprehendit Acarnaniam, de qua hunc in modum commeminit.

ἤπειρος.

» δώδεκα νῆες ἔπειρα ἀγέλαι, τόσα πώεα μήλων. *Odyß.ξ.*

Biſſenos pecudumq; greges Epirus habebat.

Cum ipſa Epirus quondam illuc uſq; protẽdebatur,& nomine cõmuni ſic nuncupatur Epirus. Samum autem eam quæ nunc Cephallenia eſt,cum dicat.

» δῶ προθύρῳ τ' Ἰθάκης τε σάμοιό τε παπταλόεσσης.

Circa Ithacæq; Samiq; fretum ſub rupibus aſpris.

Samus.
Ithaca.

Per ipſum enim epithetum nominis paritatem diſtinxit, cũ nequaquã de urbe ſed de inſula nomẽ poſuerit. Quoniam cum inſula ſit tetrapolis, id eſt quaternas cõtineat urbes,ex ijs una eſt quæ Samus ſiue Same dicitur,utroq; uſitato uocabulo,ipſi etiam inſulæ cõmuni. Quando enim dixit.

Same.

» ὅσσοι δὴ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι
» δουλιχίῃφτε σάμῃτε ἠϋλήεντι ζακύνθῳ. *id eſt.*

Quotcunq; optimates inſulis imperitabant,
Dulichioq; Samæq; herboſæq; Zacyntho.

Samem appellans inſulam quam primo Samum uocauit.Apollodorus autem ait per adiectiuum diſtinctionem ab eo nominis fieri, nam cum Samũ dicat aſperam,inſulam dici.Interdum uero contra ſcribi oportere,Dulichio Samoq;, nõ autem Samæq;. Vnde manifeſtat Samum,Samemq; pro urbe proferendũ eſſe, inſu-

Samus. Same. Locus Ho. Odyß. π.

lam uero Samum tantummodo. Quod enim urbs Same dicitur, haud sanè dubium, cum è qualibet urbe procatores dinumeret.

» ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε νεμὴ εἴκοσι φῶτες ἔασι.

Eq; Same uiri quatuor ac uiginti fuere.

Præterea è sermone Ctimenis, quã inquit ad Samem missam dedere. Hæc sermonis rationem habent. Nõ enim distincte apertéue poëta ædidit neq; de Cephallenia neq; de Ithaca locisq; reliquis propioribus. Ex quo est effectum ut expositores & rerum indagatores discrepent. Statim enim de Ithaca, cum inquit,

Iliad. β. Ithaca. Neritos.

» οἵ θ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον. id est.

Quiq; habitant Ithacam & frondosum Neriton inde.

† Sic legendũ, Quod quidem Neritum dicat montẽ epitheto indicat, in alijs quoq; mõtẽ expressit. ὅτι δὲ τὸ Νήριτον λέγει τῷ ἐπιθέτῳ δῆλοι, ὧν ἄλλοις δὲ ἡμὶν ῥητῶς ὄρος.

Quod † quidem Neritum montem uerbo dixit expresso.

ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδ' ἰέλον, ὧν δ' ὄρος αὐτῆ
Νήριτον εἰνοσίφυλλον ἀριπρεπές.

Apricamq; Ithacam colo, mons ubi frondet opacus
Neritus frondosus atque decens.

Siue urbẽ enim siue insulam hoc in uersu dicat Ithacen, in ambiguo linquatur. Vt in eo quoq;, Quiq; habitant Ithacen, aut Neriton, haud certe declarat. Aliquis autem audiens proprie ciuitatem intelligeret, sicut & Athenas, si quis dicat, & Lycabettum, sic & Rhodum, si quis dicat & Atabyrin, item si Lacedæmonẽ & Taygetũ, poëtice uero contra. Nam in eo certe dicto, Apricamq; Ithacam colo, & in ea Neritum montem, quippe cum in insula, non autem in urbe mons sit. Quãdo uero ita inquit, nos ex Ithaca sub Neio uenimus, siue enim Neritum & Neium eundẽ esse dicat, siue alterum, siue montem, siue locum, res ipsa liquet. At enim qui pro Nerito Nericum scribit, aut econuerso, aberrat omnino, quoniam Neritum montem quidem frondosum poëta nuncupat, Nericum autem bene muratum appellat oppidulum, & illum quidem in Ithaca, hoc autem continentis, id est Epiri littus esse ait, hoc etiam obiectionem quampiam uidetur ostendere.

Neius. Nericum.

Locus Ho. Odyß. ι.

» αὕτη δὲ χθαμαλὴ παιπερτάτη ἠμὲν ἀλὶ κεῖται. id est.

Tanquam humilis, quàm summa salo iacet ipsa sonanti.

χθαμαλὴ nanq; ad ima spectat, παιπερτάτη uero celsa & alta, qualem plurifariã, significãs κραναήν, id est asperam sterilemq;, uocat, uiamq; ex ipso portu tramitem asperum ac durum ait, incultumq; & absq; materia locum, illud etiã. Nulla enim insula semper aprica, nec optimis prædita portubus appellatur, etiam super omnes Ithaca. huius generis igitur expositiones habet elocutio. Explicant autem nõ male expositores, non enim χθαμαλὴν ad ima depressam in hoc accipiunt loco, sed humo & terræ cõtinenti finitimam ac proximã. Neque uero παιπερτάτην celsam altamq; intelligũt, sed super omnes extremã, ad aquilonemq; conuersam. Hoc etiam dicere uult, ad tenebras sitam. Contra uero ad austrum, cum alijs ad Austrum uergentibus, & ab Epiro continentiq; seorsum ad auroram & solis ortum. Ithaca sanè propè Arcton accedit. Quod autem sic australe uocat latus, in hisce uersibus manifestat.

Odyß. κ.

» εἴτ' ἐπὶ δεξί' ἴωσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
» εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοί γε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα. id est.

Dextra

Dextera siue adeant auroram & solis ad ortum,
Siue petant illi læuam, obscurasq; tenebras.
In illis etiam longe magis.

» ὦ φίλοι οὔ γάρ τοι ἴδμεν ὅπῃ ζόφος οὐδ' ὅπῃ ἠώς
» οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, οὐδ' ὅπῃ ἄνεται.

Nouimus haud socij tenebræ loca lucis & ortum,
Aut ubi sol nitidus terræ succedit ad ima,
Aut ubi conscendit.

Est enim accipere quatuor climata, cũ auroram australem accipias partem, & hoc quidem quandã habet explanationẽ. Præstat autẽ ipsum solis solũ processum intelligere aquilonari oppositum regioni. Quandã enim rerum cælestiũ mutationem, & quidem permultam sermo ipse significare uult, nõ nudã climatum occultationem. Oportet enim in omnibus continuationis tempora, siue interdiu siue noctu cõtingant consequi. Cælestia uero amplius mutãtur, ex eo quod nosipsi in meridiem plus minúsue secedamus, q̃ econtra. Hoc aũt non occasus & orientis occultationes faciunt (& enim cũ serenitas adsit hoc cõtingit) sed meridiei & septentrionis efficit. Maxime enim polus arcticus est, quo moto, & interdũ ad uerticẽ nobis, interdum sub terra existente, ipsi septentriones pariter permutantur. Nõnunq; & deficiunt secundum tales discessiones, quo tamen fit, ut nõ ignores, quo in loco septentrionale sit clima, neq; ubi principiũ sit. Si autem hoc est, neq; oppositũ agnosceres. Ithaca sanè ad stadia octoginta in circuitu patet. De Ithaca quidẽ hæc dicta sint. De Cephallenia uero quæ est tetrapolis, id est ciuitates quaternas continet, neq; huius temporis nomine dixit, neq; ulla de ciuitate, una tantũ excepta, siue Same, siue Samo, quod oppidũ hodie deletũ prorsus est, ad mediũ autem Ithacæ fretum ipsius uestigia commonstrantur. Ab ea uero incolæ Samæi nuncupãtur. Alia sunt adhuc his temporibus exilia quædam oppidula, Pronesus & Craniũ. Aetate uero nostra alterã C. Antonius ædificauit, M. Antonij patruus, cum post cõsulatum quem collega Ciceronis oratoris gessit, exul in Cephallenia moram traxit, & uniuersam insulam sicuti peculiare prædium subiectam habuit, quam tamen à se habitari & condi cœptam non absoluit. Sed ab exilio reuocatus adhibita rebus amplioribus cura, functus est uita, nõ dubitauere plerique Cephalleniã eandem & Dulichiũ appellare, & Taphum aliq;, & Taphios & Cephallenios eosdem dixere Teleboas, & aduersus illos Amphitryonem exercitũ ductitasse, assumpto socio Deionei filio Cephalo, ex Athenis profugo. Amphitryonem dehinc insula potitũ, eam Cephalo tradidisse, ab illoq; nomen assecutã esse insulã. Oppida uero ab illius filijs sumpsisse cognomina. Hæc quidẽ minime sunt Homerica, quoniã Cephallenes Vlyssis & Laërti subditi fuere imperio. Taphos aũt Mentæ ditioni paruit, unde

Cephallenia. Samos & Same. Pronesus. Cranij. C. Antonius. Dulichium. Taphus. Teleboas. Cephalus. Cephallenes unde dicti.

Odyß. ά.

» μοὔτης ἀγχίαλοιο Δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
» υἱὸς, ὃς ἀτὰρ ταφίοισι φίλος ἠρήτμοισιν ἀνάσσω.

Mentes Anchialo prognatus glorior acri,
At pelagi doctos Taphios rex ipse guberno. Hac aũt tẽpestate Taphus Taphiũs dicitur. Nec uero Hellanicus cũ Homero cõcordat, Dulichiũ Cephalleniã nũcupãs. Illud enim sub Megete fuisse perhibetur, sicut & Echinades reliquæ. Eius aũt ingli

Taphius.

ni Epei sunt dicti, ab Elide profecti. Quamobrem Otum Cyllenia de gente Phyliei socium, magnanimorũ ductorem Epeorum uocat.

In Catal. » αὐτὰρ ὀδυσεὺς ἦγε κεφαλλῆνας μεγαθύμους.

Ast Vlysses magnanimos duxit Cephallenes.

Itaq; neq; in Cephallenia Dulichium extitit, si Homerũ sequimur, neq; Cephallenię iuri attributum, Androne teste. Illud enim tenuerunt Epei, totã uero Cephallenia Cephallenes sub Vlysse. Ipsos autem Meges habuit. Atqui Palenses Dulichios appellauit Homerus, sicuti Pherecydes scriptis ostendit. Is præcipue contradicit Homero, qui Cephalleniã & Dulichiũ unum idemq; pronunciat. Siquidẽ ex procatoribus duo & quinquaginta è Dulichio proficiscuntur, è Same uero xxiiij. Haud enim hoc diceret ex uniuersa tot. Ex una uero de quatuor ad unũ dimidios, quod si quis concedat, interrogabimus, quænam fuerit Same, quando ita inquit.

Palenses.

Procorum numerus.

Locus Ho. Odiss. α. & passim. » δουλίχιόν τε σάμην τε ὑλήεντα ζάκυνθον.

Dulichiam q; Samem q; & nemorosam Zacynthum;

Chelonata.

Cæterum ad Acarnaniam Cephallenia sita est, è Leucata circiter quinquaginta distans stadia uel quadraginta, ut alij dicunt. Ab Chelonata uero octoginta. Hæc uero ad stadia trecenta circuitum habet. In longum autem porrecta tendit in austrum montana, maximus in ea sanè mons extat, in quo Iouis Aenesij templũ est, penes illud angustissima ac durissima insula Isthmũ efficit humilem, quem fluctu sæpenumero è mari superũdat in mare. Penes angustum autem hunc locũ in sinu sunt Cranij & Palenses. Inter Ithacam uero & Cephalleniam insulam iacet Asteria, quam poëta nominat Asteridem, quæ non, qualem poëta loquitur, talis permanet, autore Scepsio, portus quidem insunt ad locãda nauigia utroq; ex latere profundi. At Apollodorus adhuc eam manere dicit, in qua oppidulum esse inquit Alalcomenas nominatum, super ipso isthmo iacens, à poëta quidem Samum dictũ & Thraciam, quam hoc tempore Samothracem uocamus. Ionicam quidem nouit ut par est. Nam coloniam Ionicam nosse uidetur, nec dubie protulit illius appellationem, cum de Samothrace uerba facit nonnunq; per adiectiuum.

Aenesius Iupp.

Cranij.
Asteria.
Asteris.

Alalcomenas.

Samothracc.

» ὑψοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς σάμου ὑλιήεσσης θρηϊκίας.

Threiciæq; Sami nemorosæ in uertice summo.

Aliquando propinquarũ coniunctionem insularum.

Iliad. ω. » ἐς σάμον ἐσ' ἴμβρον ἠὴ λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν,

Imbros.

In Samon ac Imbron, & quæ planissima longis
Est nucibus Lemnon. Et rursum.

Ibidem. » μεσσηγύς τε σάμοιο καὶ ἴμβρου πεπαλοέσσης.

In q; Sami atq; Imbri sterilis medio. Norat igitur, uerum illam minime nominauit. Nec sanè eodem quondã appellabatur nomine, sed Melamphilus postea Anthemis, deinde Parthenia à flumine Parthenio, q mutato uocabulo Imbrasus uocatur. Quandoquidẽ igitur rerũ Troianarũ tempore Samus, & Cephallenia & Samothracia nominabantur, earũ nomina ab priscorum aliquo illis inducta fuisse liquet, ex quibus & illud manifestũ est, quod præter antiquã historiã qua colonos post Ionicam coloniam Tembrionisq; præsentiam, è Samo uenisse fingunt, & Samon Samothraciam nominasse. Planum inquam est, Samios hoc esse com-

Melamphi us.

Anthemis.
Parthenia.
Imbrasus.

Samos unde dicta.

cõmentos gloriæ causa. Vero autem similius illi dicunt, qui nomen insulæ ab altitudine impositum aiunt. Samos nanq; summitas & altitudo uocatur. Siquidem ex eo loco tota prospectui patebat Ida, & Priami ciuitas, & Achæorũ naues cernebantur. Sunt qui à Saijs priscis Thraciæ cultoribus, & qui continenti finitimam habitabant, Samũ appellatam esse dicũt. Seu illi sint qui Sapæi aut Sinti uocabantur, quosq; poëta Sintias nuncupat, aut alij. Saiorum quidem meminit Archilochus.

Saij.
Sapæi.
Sinti.
Archilochus.

» ἀσπίδι μὲν σαίων τις ἀνείλετο πλὴν παρὰ θάμνῳ,
» ὑτὸς ἀμώμητον κάλλιπεν οὐκ ἐθέλων.

Quispiam Saiorum clypeo mactarat
Quem ad Thamnum sine probro non sponte reliquit.

De ipsis Vlyssis ditioni subiectis insulis Zacinthus explicãda restat, paulo plus quàm Cephallenia & Peloponnesus in occasum uergens, eamq; magis attingẽs. Zacinthi uero ambitus ultra centum & sexaginta stadia est, abest aũt à Cephallenia ad stadia sexaginta, nemorosa quidem urbs, uerũ fructifera, eiusdem nominis ciuitas est celebris. Ab ea distans ad Hesperidas Aphricæ stadia tria millia trecẽta. Inter hanc & Cephalleniam ad orientem solem Echinades insulæ iacent, è quibus Dulichium est. Hodie uero Dolicham uocant, & quæ uocantur acutæ, id est ὀξεῖαι, quas poëta θοὰς, id est celeres appellat. Dolicha quidẽ iacet ad Oeniadas, & ad Acheloi ostium. Distat aũt ab Araxo Elidis promõtorio stadia centũ. Reliquæ Echinades plures extant cunctæ steriles & asperæ, è quibus quæ longissime abest, ante Acheloi eruptionẽ stadijs quindecim distat. Quæ uero propius, stadia quinq;, cũ prius pelago circũflua foret. Limus enim qui frequẽs defertur quasdam illarum in continentis terræ faciem redegit, alias mox rediget, qui etiã Paracheloin (sic enim finitimam fluuio plagam uocant) effecit, quam amnis inundat. Ea uero cum antiquis temporibus semper limites confunderet, bella inter uicinos ciebat, Aetolos & Acarnanes terminos designans. Cumq; arbitri nulli essent, armis, ut iudicio decertabant, uictoriam uero reportabant, qui plus uirium uendicarant. Qua ex causa talis cõficta est fabula, quasi debellante Acheloũ Hercule, cũ uictoriæ præmiũ reportaret Oenei filiæ Deianiræ nuptias adeptus est. Eam quidẽ tragœdiarũ scriptor Sophocles hoc pacto loquentem introduxit.

Dulichium.
Echinades.
Dolicha.
Oxeæ.
Araxus.

Parachelois.

Acheloi fabula.
Deianira.

» μνησῆρ γάρ πώ μοι ποταμὸς, ἀχελῶον λέγω,
» ὅς μ' ὧν τρισὶ μορφαῖσιν ἐξήτει πατρός,
» ταύρου ἐναργὴς ταῦρος, ἄλλοτ' αὖ δρακὼν
» ἑλικτὸς, ἄλλοτ' αὖ ῥῖψ τύπῳ βδέκεως. id est.

Sophocles in tragœdia quæ inscribitur Γαχίνια.

Procus sanè mihi amnis fuerat Achelous,
Qui tribus me formis à patre petijt,
Manifestus incessit taurus, aliàs tortus uarias per notas draco
Aliquando mole ualida bouis præ se ferens frontem.

Addunt nõnulli Amaltheæ cornu capræ id esse, quod Hercules ab Acheloi frõte effregit. Idq; Oeneo maritale munus dedit Hercules. Quibus è rebus uerã pleriq; similitudine quadã allegoriã educentes, Acheloũ sicut flumina reliqua tauro cõparant, ob sonos ipsos, & alueorũ circunflexiones, quas cornua uocãt, draconi quoq; propter obliquatã ipsius longitudinẽ, eadem est & bouinæ frontis causa. Herculem quoq; omnibus alioq; beneficũ mortalibus, Oeneo affinitate cõiunctũ, aggeribus

Amaltheæ cornu.
Acheloi figura.
Cornua fluuiorum.

&

& aquarum ductibus fluuium perperam & damnose labentem coërcuisse. Cumq; is abundantia ferretur ingenti, cursus aquarũ propinquus Acheloo uastatis agris, Oenei gratia siccauit amnem, hoc autẽ Amaltheæ cornu esse. Troianis itaq; tem poribus Megetem, Echinadas & Oxeas ditione possedisse Homerus dicit, de quo addit.

Meges.

Iliad. β. » ὃρτικπε δ᾽ υἱὸς φίλος ἱππότα φιλεύς

In Catal. » ὃς ποτε δ᾽ ἐλίχιον δ᾽ ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς. id est.

Phileus. Dijs charus genuit Phileus agitator equorũ,
Qui iam Dulichium condit succensus ab ira In patrem.

Augeas. Taphij. Taphus. Fuit autem pater Augeas Elidis & Epeorũ dominus. Vnde has insulas Epei tenuerunt, fugæ Philei ad Dulichium comites. Taphiorũ autem insulæ Teleboarũ prius extitere, quorum fuit & Taphus, quam nunc Taphiuntem uocant. Seorsum ab ijs fuerunt non quidem spatijs, sunt enim propinquæ, sed alijs sub ducibus, Taphijs scilicet Teleboisq; constitutæ. Primum igitur Amphitryon unà cum Cephalo Deionis filio, ex Athenis profugo, aduersus illos ductans exercitum, ipsis regem imposuit Cephalum. At Homerus eos regis Mentæ dominationi subditos dixit, ipsos λῃστὰς, id est latrones appellans, sicut & Teleboas appellat uniuersos. Hæc qui dem de adiacentibus Acarnaniæ insulis dicenda occurrerunt. Inter Leucadem uero Ambraciumq; sinum falsus est lacus, Myrtũtius nomine. Ab Leucade uero deinceps Palærus, & Alyzia Acarnaniæ ciuitates sunt, è quibus Alyzia longe à mari quindecim distat stadijs, ad quam dicatus Herculi portus est, & cum luco phanum Herculis certamina continens, è quo dux quidam Lysippi opera Romam transtulit, Herculis labores, eo loco propter solitudinem abiectos. Inde promontoriũ Cornithota & Echides & urbs Astacus, eodem nomine quo & alia Nicomediæ, sinusq; Astacenus singulari numero nominata. Est & Crithota quo uocabulo oppidulum appellatur in Cherroneso Thracia, quæ autem in medio sita sunt, cuncta cõmodos portus habent. Dehinc sunt Oeniadæ & Achelous. Postea lacus ad Oeniadas pertinens, Melita nomine, stadia quidem triginta longitudine patens, latitudine autẽ uiginti. Est & lacus alius Cynia longitudine & latitudine duplo maior. Tertius itẽ nomine Vria hisce lõge minor. Cynia quidẽ mare ingreditur, reliqui uero dimidio stadio superiacent. Postea Euenus ab Actio stadijs sexcẽtis septuaginta remotus. Post Euenũ mons Chalcis est, quẽ Artemidorus Chalcẽã appellat. Deinde Pleuron, deinde Lycirna pagus, cui Calydon incũbit stadia triginta in mediterranea. Prope Calydonem uero Lathræi Apollinis templum existit. Postea mõs Taphiassus, post Macynia ciuitas, deinde Molycrea, iuxta eam est promontoriũ Antirrhiũ Aetoliæ finis & Locridis plagæ, ad quem ab Eueno stadia sunt circiter centũ & xx. Hunc in modũ de monte siue Chalcide siue Chalcida Artemidorus differit, eam inter Acheloum & Pleuronem constituens, Apollodorus autem (uti superius à me dictum est) supra Molycream & Chalcidẽ & Taphiasum & Calydonẽ, inter Pleuronem & Chalcidẽ sitã esse affirmat, ni forte alius iuxta Pleuronem ponendus est mons quẽ Chalcẽã, alter aũt quẽ Chalcidẽ uocitent, qui quidẽ iuxta Molycreã surgit. Quidã etiã penes Calydonẽ lacus est, magnus sanè atq; profundus admodũ quẽ Patrarũ incolæ Romani possidẽt. Cæterũ in mediterranea Acarnaniæ gentẽ quãdã Eurysicheã esse scribit Apollodorus, cuius apud poëtã Alcmanẽ mẽtio fit.

Teleboæ. Cephalus.

Myrtuntius lacus.

Palærus. Alyzia.

Cornithota promont. Astacus. Crithota.

Oeniadæ. Achelous. Melita lacus. Cynia. Vria. Euenus.

Chalcis. Chalcida. Pleuron. Lycirna. Calydon.

Lathræus Apollo.

Taphiassus. Macynia. Molycrea. Antyrrhium.

Patræ. Eurysichei.

οἳ δ᾽

» εὖ δ᾽ εὐρυσθεὺς καλυδῶνός δὲ ποιμὴν, Alcman.
» ἀλλὰ σαρδίων ἔπ᾽ ἄκρας. id est.
Neque, inquit, Eurysicheus Calydonisq; sum pastor,
Verum in uertice Sardinensi.

Olenus. Aetolia autem fuit Olenus urbs, prout in Aetolorum dinumeratione Homerus meminit. Eius quidem tantummodo uestigia restãt prope Pleuronem Aracintho subiecta, penes quoq; erat Lysimachia humi prostrata, & ipsa ad lacum adiacet, qui prius quidem Hydra, hoc uero tempore Lysimachia nominabatur. Inter Pleuronẽ Arsinoënq; urbem ante quidem uicus erat nomine Conopa, ædificauit autem illã Arsinoë, secundi Ptolemæi soror simul & coniunx, cõmode ad Acheloi transitum sitam. Simile quiddam & Pylena, quod & Olenus passa est. Cum uero sublimem, inquit, Calydonem & petrosam à loci natura capiendũ est. Fertur enim, ut bisariã ora diuisa, montanam quidem & Epictetũ siue postea adeptam Calydoni attribuerint, tractum uero campestrem Pleuroni. Hac autem tempestate fatiscens assiduis bellis & Acarnania & Aetolia contabescit, sicut & alij plerijq; populi. Plurimos autem annos Acarnanes Aetolis adiuncti aduersus Macedonas, aliosq; Græcos perdurauerunt, postremis uero temporibus contra Romanos pro libertate decertantes. Quandoquidẽ igitur & Homerus & reliqui poëtæ, rerumq; scriptores frequentes illorum tradidere memoriam, aliquam quidem insigniter ac manifeste, quædã autem obscurius, quod per iam dicta de illis ostenditur. Assumamus & prisca nõnulla ex ijs quæ incipiendi ordinem habent, uel dubitationem afferant. Statim de Acarnania sanè quod Laërtes & Cephallenos ea potiti sunt, à nobis cõmemoratũ est. Cum quidam illam occupassent antea, plerijq; certe ea de re loquuti sunt. Cæterum ad illos qui dissona protulerunt, & idipsum quidem aperte nõ ab re dijudicandi nobis sermo restat de ipsis. Vulgatum est prioribus seculis Acarnaniam à Taphijs & Telebois habitatam esse, eorumq; principem Cephalum ab Amphitryone dominũ constitutum, adiacentes Tapho insulas, oramq; maritimam imperio tenuisse. Hinc aũt usitatũ ad Leucata saltũ huic ipsi primo adscriptũ fuisse ferunt, ut in superioribus enarrauimus. Postea uero quod Taphij Acarnanibus ante Cephalenum ac Laërtæ aduentum imperitarint, ne uerbũ quidem facit. Eos autem Ithacensibus amicitia coniunctos fuisse asserit. Quocirca uel locorum ditionem nullo pacto illius tempore habuerunt, uel sponte cesserunt, uel inhabitandi societate usi erant. Quosdam uero è Lacedæmone qui cum Icaro Penelopes genitore uenerũt, Acarnaniam incoluisse opinio est. Nam & hunc & Penelopes germanos uitam agere, in Odyssea poëta tradidit.

Acarnania. Cephalus. Leucatos saltus.

» οἱ πατρὸς μὴν ἐξ οἴκου ἀπερρίγασι νέεσθαι Odyss. β.
» ἰκαρίῳ, ὡς κἄυτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα. id est.
Olli in tecta patris properant habitare feroces,
Icarij cuius de semine filia pulchro. Et de fratribus.

» ἤδη γὰρ ῥὰ πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται Odyss. o.
» εὐρυμάχῳ γήμασθαι. id est.
Germanijq; orti fratres, tum potinus illam
Eurymacho pater & fratres nupsisse iubebant.

Penelopes pater.

Eos

Eos enim Lacedæmone habitaſſe, haud ſimile ueri eſt, nam Telemachus etiam eò proficiſcens nequaq̃ Menelai domum reuertiſſet, nec illos aliam habitationem † παρελήφα μεν. i. accepimus, audiuimus Tyndarus. Icarus. Hippocoon. Theſtius. Leda. Icari ſedes ubi. Polycaſta. Penelope. tenuiſſe † diximus. Verum Tyndarum eiuſq; fratrem Icarum, cum ipſos è patria eieciſſet Hippocoon, ad Theſtium Pleuroniorũ dominũ ſeſe recepiſſe, ſimulq; multum trans Acheloum plagam occupatam inter ſe partiuiſſe. Itaq; Tyndarum accepta in uxorem Theſtij filia Leda domum repetiſſe. At Icarum Acarnaniæ partem adeptũ ſubſtitiſſe, & ex Polycaſta Lygæi filia liberos procreaſſe, Penelopen ſilicet fratresq; Penelopes. Nos autem in nauium catalogo demõſtrauimus Acarnanes in ſuſcepta aduerſus Ilium expeditione & cõnumeratos & militiæ ſocios fuiſſe, in quibus nominatim dicebatur, qui ἤπειρον, id eſt terram continentem habitabant. Et item,

In Catal. » οἵτ' ἤπειρον ἔχον ἠδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο. id eſt.

Epeiros. Quiq; Epiron habent contrariaq; arua colebant.

Leucas. Acte. Alcmæon. Nec dum ſanè Acarnania Epirus ſeu cõtinens nominabatur, nec Leucas ἡ ἀκτὴ id eſt littus. At Ephorus negat militiæ ſocios fuiſſe. Alcmæonem enim Amphiarai filium unà cum Diomede, reliquisq; Epigonis ſuſcepto contra Thebanos prælio, req; bene geſta, cum Diomede ſocietatem iniſſe, & cum illo de Oenei hoſtibus ultionem ſumpſiſſe. Cumq; illis Aetoliam tradidiſſet, ipſum Acarnaniã inuaſiſſe, eamq; proſtratam ſubiugaſſe. Hoc in tempore Agamemnonem Argiuos aggreſſum, magna ex parte Diomedis complices facile ſuperaſſe. Paulo poſt cum aduerſus Ilium illa incidiſſet expeditio, ueritum ne Diomedes domum repetens propriũ uendicaret imperium. Audiebat enim ingentes ad ipſum conuerti copias, nam illũ quidem Adraſti, hunc uero patris ſucceſſorem & hæredem eſſe. Hæc inq; ueritum & animo uerſantem illos ad capeſſendum Argos, & in belli cõmunicationem & ſocietatem acciuiſſe, itaq; Diomedem obſequutũ in militiæ partem acceſſiſſe, indignatus autem Alcmæonem neglexiſſe. Quamobrem ſolos Acarnanes in nullam cum reliquis Græcis militiæ partẽ aduentaſſe. Haſce rationes ſequutos (ut par eſt) Acarnanes, Romanos poſtea callide induxiſſe, ut expeditam ab eis libertatem, & ſuum uiuendi morem aſſequerentur, aſſerentes ſolos ſeſe aduerſus eorũ maiores, & generis autores nullam militiæ ſortem ſubijſſe. Nec enim in Aetolorũ conſpiratione, auxilijsq; dinumerãdis, neq; ſeorſum per ſe memorarẽtur, nec omnino iſtud ipſum nomen in Homerico carmine inferretur. Ephorus igitur ipſam Acarnaniã ante Troiana tempora ſubditam iam Alcmæoni faciens, Argos Amphilochium ab illo conditum fuiſſe demonſtrat, & Acarnaniæ nomen ab illius filio Acarnane deriuari aſſerit, & ab illius fratre Amphilocho, Amphilocham gentem nuncupari, ſic ad dicenda extra Homericam excurrit hiſtoriam. Verũ Thucydides & alij perhibent Amphilochũ à Troiana reuerſum militia, cum res Argi nequaq̃ ei animo ſederent, hanc habitaſſe terram in fraterni potẽtatus ſucceſſionem uenientem (ut quidam aſſerunt) quanq; alij aliter. Hæc quidem de Acarnania peculiariter memoranda ſuccurrunt. Cõmuniter autem quæ rebus implicãtur Aetolicis exponemus, Aetolorũ deinceps geſta narraturi, quæ præter iam dicta aſſumere decreuimus. Cũ igitur Curetes quidam ad Acarnanes, quidam ad Aetolos adſciſcant, & nõnulli à Creta, aliqui ex Eubœa genus duxiſſe aſſeuerent, quippe cum Homerus quoque ipſorum

Argos amphilochium. Acarnania unde. Amphilochi.

Curetes.

ipſorum meminerit, quæ ille dicit ante omnia conſideranda ſunt. Nam cum exiſtimant illum potius Aetolos dicere quàm Acarnanes.

» πορθᾶ γὰρ τρῆς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο, Iliad. ξ.
» ἄγριος ἠδὲ μέλας τρίτατος δ' ἦν ἱππότα οἰνεύς. ideſt.
» ὤκεον δ' ᾧ πλευρῶνι καὶ ἀπειρεσίῃ καλυδῶνι

Qui quidem Porthaonide fuerunt,
Agrius atq; Melas eques acer, tertius Oeneus
Pleuronem claram & celſam Calydona colebant.

Ambo autẽ hæc Aetolica fuerunt oppida, & in Aetolorũ catalago ferũtur, quocirca poſtq̃ Pleuronis habitatores, ſuo aũt tempore Curetes eſſe uidebãtur, nimirum Aetoli forẽt. Qui uero ijs cõtradicunt eloquutionis modo adducũtur, quãdo dicit.

» κορῆτες τ' ἐμάχοντο καὶ αἰτωλοὶ μενεχάρμαι
» ἀμφὶ πόλιν καλυδῶνα. ideſt. Iliad. ι.

Curetes pugnant Aetoliq; enſe feroces
Mœnia ſub Calydonis.

Haud enim ſic proprie dixiſſet Bœotij ac Thebani inter ſe pugnam conſerebant, nec Argiui ac Peloponnenſes. Explanatũ nanq; ſuperius eſt hunc eloquendi Homericum eſſe morem, & penes alios poëtas tritũ id eſſe ſermonis genus, huic ergo facile reſponderi licet. Dicant autem illi quonam modo, ſi Pleuronij atq; Aetolij neque nationis eiuſdem erant, eos inter Aetolos numerat. Verum Ephorus Aetolos gentem eſſe ac nunquàm alienæ ſubiectos ditioni, præfatus eſt. Cæterũ quoad reſpicere quidem hominum memoria ualet, inuiolatos à populatione permaſiſſe dicens, cum propter locorum aſperitates, tum uero rerum peritia bellicarum, principio quidem Curetes agrum cunctum occupaſſe teſtatur. At cum ex Elide Endymionis filius ueniſſet Aetolus, ipſosq; prælio uiciſſet, Curetes in Acarnaniã nunc appellatã ſe recepiſſe, Aetolos autẽ cõiunctos Epeis domũ reuertiſſe, ibiq; uetuſtiſſimas Aetoliæ ciuitates decẽ condidiſſe. Poſteriore dehinc ætate ab Oxylo Aemonis filio qui ex Aetolia trãſmigrauit, Elin frequentibus introductis colonis fuiſſe habitatam, earum rerum teſtimonio adiecit epigrammata, Aetoliæ quidem ad Thermopylas ubi eligendorum magiſtratuum mos patrius erat ad Aetoli ſtatuam inſculptũ in baſi.

Oxylus. Elis.

Epigramma in Aetoli ſtat.

» χώρης οἰκιστῆρα παῤ ἀλφειῷ ποτε δίναις
» τρεφθέντα σάδιον γέτον ὀλυμπιάδος
» ᾧ δυμίωνος παῖδ' αἰτωλον τόνδ' ἀνέθηκαν
» ἄιτωλοι σφετέρας μνῆμ' ἀρετῆς ἑσορᾶν.

Habitandæ telluris autorem ad Alphei uertices
Educatum Olympio uicinum ſtadio
Endymionis Aetolum, hoc autem erexerunt
Aetoli, ut propriæ uirtutis monumentum ſpectaretur.

Alterum autem in Eleorum foro ad Oxyli ſtatuam inſcriptum eſt.

» αἰτωλός ποτε τόνδε λιπὼν αὐτόχθονα δῆμον
» κλήσατο κορῆτιν γῆν δορὶ πολλὰ καμών,
» τῆς δ' αὐτῆς γενεᾶς δεκατόσσορος αἶμονος ἡγὼς
» ὄξυλος ἀρχαίλω ἔκτισε τήνδε πόλιν.

Hanc olim Aetolus linquens ab origine gentem
Curetum terras haſtæ ſudore parauit.
Idem annis decimus ſtirpis ſatus Emone forti,
Oxylus hanc ueterem conſtruxit mœnibus urbem.

Mutuam ſanè quidem Eleorum & Aetolorum inuicem cognationem per hæc epigrammata recte ſignificat, quo fateantur utrique non modo cognationẽ, ſed etiã inter ſe autores eſſe. Ex quo eos mentiri arguit, qui non Eleorum Aetoles, ſed Aetolorum Eleos eſſe colonos aſſerant. Scripturæ autem & ſententiæ diſſonantiam, & hic eadem oſtendiſſe uidetur, quam nos in Delphico appoſuimus oraculo. Quõ enim inuiolatos à populatione, quoad reſpicere quidem hominum memoria ualet, dicat Aetolos & Curetes principio hunc agrum occupaſſe, hoc utique conſequẽs dictis afferre debebatur, Curetas tempus aduſque ſuum terram Aetoliam poſſidentes permanſiſſe. Sic enim inuiolata à populatione & nunquàm alienæ ſubiecta ditioni uocari debebat. Verum promiſſi factus immemor, non iſtud infert ſed oppoſitum, quod ab Elide proficiſcente Aetolo & ipſorum facto per bella uictore, Curetes in Acarnaniã ſe recepere. Quænãigitur eſt alia populationis proprietas, quàm bello ſuperari, agrumque relinquere? Hocque ipſum apud Eleos epigramma teſtatur. Nam Aetolus inquit Curetum terras haſtæ ſudore parauit. Fortaſſe dixerit quiſpiã ipſum, inuiolatã à populatione Aetoliã aſſerere, ex quo nomẽ iſtud adepta ſit, poſt Aetoli præſentiam. Verum intelligentiæ rationẽ abſtulit, cum in ſequentibus dicit plurimã populi partem in Aetolis permanentis, hanc Epeorum eſſe inquiens, & cum poſtmodum ipſis cõmixti Aeoles fuerint, qui unà cum Bœotijs è Theſſalia commigrarunt cõmuniter cum ijs oram tẽuiſſe. Nunquid igitur contingit alienũ inuadentes agrũ pariter cum poſſeſſoribus partiri ſine bello, quibus quidẽ nulla tali opus ſit cõmunione, uel hoc qdẽ credibile nõ eſt, at cũ eis quos per arma deuiceris æqualẽ in ſortẽ conuenire credibile. An igitur aliud eſt populatio q̃ per arma ſuperari? Apollodorus etiã inquit, Hyantes è Bœotia aduentantes ſcriptũ eſſe & Aetolorum accolas factos. Verũ ipſe perinde ac re bene rectèque confecta ſuperaddit. Hæc itaque ac talia diligenter accurateque tractare conſueuimus, cum res aliqua uel in dubitationem affertur omnino uel falſam habet opinionem. Ephorus ſanè cum talis exiſtat, tamen reliquos antecellit, eumque Polybius ipſe ſtudioſe collaudat. Ac de rebus inquit Græcis, Eudoxus quidem bene, cæterũ Ephorus optime exponens diſſerit de ædificijs, de cognationibus & trãſmigrationibus, de urbiũ autoribus. Nos autem, inquit, quæ in præſentiarum ſunt apertius declarabimus, & de locorum ſitu & de interuallis. Hoc enim locorum deſcriptioni proprijſſimum eſt. Sed enim ὁ Polybi cum aliorum ſententia ac opiniones de diſtantijs introducas, non ſolum extra Græciam uerum etiam intra Græciam, & nunc quidem Poſidonio, nunc Artemidoro alijſque compluribus iudicia diſtribuas, & nobis ueniam præſtes minimèque indigneris oportet, ſi ab talibus uiris hiſtoriam ingentem transferentes aliqua in parte deficimus peccamúsue, uerũ ſatis † habere, ſi cæteris maiorẽ dictorũ partẽ melius explicemus, aut per ignorationẽ omiſſa, apponamus. De Curetibus autẽ adhuc talia feruntur, quædã propius ad Aetolorũ ſcripturas & Acarnanũ accedũt, quædã autẽ longius abſunt. Prope quidẽ qualia protulimus, quod regionẽ hoc tẽpore Aetoliam

Curetũ ſedes.

Actoliæ nomẽ.

Hyantes.

Ephorus.

† ἀγαθὸν ἅμ. i. *boni conſulere, potius.*

Cureticus ager

liam nuncupatã habitauere Curetes. Aduẽtantes autem Aetolos cũ Aetolo, ipſos in Acarnaniã expuliſſe. Talia etiã feruntur quod Pleuronium agrũ ab Curetibus habitatũ, & proinde Cureticũ uocitatũ, Aeoles inuadẽtes interceperũt, poſſeſſoribus eius eiectis. Archemachus aũt Euboeus Curetas inquit Chalcidẽ incoluiſſe, aſſidue uero de Lilanto campo bellum gerentes, cũ hoſtes anteriorẽ captarẽt cæſariẽ, eosque diſtraherẽt, ab occipite capillatos extitiſſe, à frõte detonſos. Vnde ἀπὸ τῆς κουρᾶς, id eſt, tõſura κουρῆτας, ideſt, detonſos appellatos, & in Aetoliã habitatũ migraſſe. Cũque Pleuronis loca poſtmodũ occupaſſent, trans Acheloũ orã incoluiſſe. Vbi cũ intonſa ſeruarent capita, Acarnanes uocari cœpiſſe. Plericque uero ab heroë quodã utranq; nationem nomen tenuiſſe aiunt, alij à monte quodam Curio Pleuroni imminenti Curetes nominatos. Hanc uero Aetolicæ nationis tribum quandam eſſe liquet, ſicut Sophienſes, Agræosque & Eurytanes aliasque cõplures. Aetolia autem bifariam (ut dictũ eſt) diuiſa, Calydoniam plagam ab Oeneo regnatam fuiſſe memorant. Pleuroniam uero aliqua ex parte Parthaonidas habuiſſe, Agrij complices, qui ſecundum poëtam,

Pleuronius ager.

Lilantus campus.

Curetes unde.

Acarnanes unde.

Curius mons.

Sophienſes.

Agræi.

Eurytanes.

Aetoliæ partes

Parthaonides.

ὤκεον Πλευρῶνά τε καὶ αἰπεινὴν Καλυδῶνα. *ideſt.*

Pleuronam & colunt muro & Calydona prærultam.

Calydon.

Pleuron.

Theſtium tamen Pleuroniam tenuiſſe, qui Curetum ductor, ſocer quidem fuerat Oenei, Althææ uero pater. Bello autẽ aduerſus Oeneum & Meleagrum ab Theſtiadis ingruente, ob ſuis caput & ſpolium ſecundum apri fabulam, ſi poëtæ credimus. Vt autem probabilius ſit & uulgatum eſt, pro regionis parte. Nã ſic dicitur.

Theſtius.

Althæa.

κουρῆτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμοι. *ideſt.*

Curetes & pugnaces Aetoli belligerabant.

Hæc quidem prope, longe autem & extra materiam ſunt quæ alioqui propter nominis ſimilitudinem, ad idem per hiſtoricos adducuntur, quæ quidem Cureticа & de Curetibus eo modo dicuntur quo & de illis, qui Aetoliam Acarnaniamque coluerunt, ab illis quidẽ differunt, ſimilia uero magis ſunt ſermoni, qui dẽ Satyris Sileniſque & Bacchis & Tityris habetur. Tales enim dæmonas quoſdam deorũue miniſtros Curetas uulgant. Quidam uero res Cretenſes ac Phrygias edidere, ſacrificijs nõnullis implicitas, partim myſticis, partim aliquo pacto cõtentas tradidere, uti Iouis infantiam in Creta educati, matriſque deorum ceremonias, in Phrygia & in Idæ troianæ locis celebrandas. Quibus ſanè in ſermonibus magna uarietas eſt, cum alij eoſdem eſſe Curetas & Corybantes, & Caberos & Idæos dactylos & Telchinas oſtendant. Alij cognatos inter ſe & puſillas quaſdam ipſorum differentias inter eos eſſe diſtinguant. In hoc autem uniuerſi tradunt eſſe quoſdã ſpiritibus affla tos, & Bacchicos, inque armorũ agitatione tumultuoſa, & cum ſtrepitu ac fragore cymbaliſque ac tympanis & armis itẽ atq; tibijs uociferationibusque inter ſacrificandũ ſtupefacientes, Incq; miniſtrorũ habitu, publica modo quodã ſacra factitãtes. Hæc & Samothracũ eſſe & in Lẽno & alia plura, quia ijdẽ miniſtri uocitentur. Verũ enimuero omnis huius generis theologicus eſt cõtemplationis modus, nec ab philoſophorũ perſcrutatione alienus. Poſtquàm autem nominis ſimilitudine de Curetibus hiſtorici in unum diſſimilia coëgerunt, nec ipſe amplius in digreſſionis parte de ipſis uerba facere uerebor, phyſicam rationem hiſtoriæ familiarem adijciens.

Satyri.

Sileni.

Bacchæ.

Tityri.

Corybantes.

Caberi.

Idæi dactyli.

Telchines.

Curetũ alia non minis ratio.

Atq; non nulli hæc illis coniungere uolentes, cuidam probabilitati forsan inhærẽt. κόραι. Curetas enim Aetoliam habitãtes nomen hoc adeptos esse, ferunt, quia sicuti κόραι hoc est puellæ, muliebres longas stolas induunt. Eiusmodi nanq; imitationẽ Græcis esse. Et Iaones ἑλκεχίπωνας, id est trahistolos dici. Rumor est Leonidæ cõmilitones egressos in prælio multos comptos pectine, contẽptui ac ludibrio fuisse Persis, Contra uero in ipsa pugna inuictos admirationi habitos. Simpliciter autem accurata quædam ars in tonsura & enutrienda cæsarie circa illorum capillos consistit. Vtrumq; uero puellarum puellorúmque proprium & consuetum est. Quo fit ut multifariam noscendi nominis rationem & etymologiam Curetes habere facile copioseq; uideantur, credibile & armiferam illam saltationem ab eis prius introductam, qui circa comam atq; stolam exercitati fuere ut Curetes uocarentur. Quod quidem negotium occasionem illis præbuisse crediderim, ut fortiores in re militari cæteris euaderent & uersatam inde armis uitam haberent. Itaq; eodem insignitos nomine, Curetas ipsos appellari, qui in Euboea sunt, quiq; in Aetolia & Acarnania. Homerus autem etiam milites nouos hoc appellauit nomine decernẽs inquit.

Iliad. I. » δῶρα θοῇς παρὰ νηὸς ἐνεγκεῖν ὡς ἀχιλλῆϊ.
» χθίζοι ὑπέσημον. ideſt.

Præstantes inter Achæos
Munere de celeri ditissima puppe referrent,
Quæ modo polliciti forti fueramus Achilli Et rursus.

» δῶρα φέρομ κουρῆτες ἀχαιοί. ideſt.

Munera portabant citius Curetes Achæi.

De Curetum quidẽ etymologia hæc hactenus. Armisona uero saltatio militari de more & Pyrrhicha & Pyrrhichius ipse indicio sunt, qui huiusmodi repertor exercitij pro iuuenibus ad militarem pueritiã fuisse perhibetur. Quod autẽ tot in unũ nomina referantur, & in ipsorum noticia subsit theologia, cõsiderandum nũc uidetur. Cõmune profecto, tam Græcorũ quàm barbarorum est, sacrificia festiua cum animorum remissione agitare, aliqua quidem cum numinis afflatione, quam rem σὺν ἐνθουσιασμῷ appellant. Aliqua uero absque inspiratione tali. Præterea nonnulla cum musica, nonnulla sine. Quædam etiã occulta significatione hoc est mystica, quædam aperta, hoc autem sic ipsa natura insinuat. Nam ipsa remissio mentem ab humanis negocijs abducit, ac intellectum reuera ad diuinitatem cõuertit. Et ipse enthusiasmos, hoc est, numinis afflatio, diuinam quandam inspirationẽ habere uidetur, & ad uaticinandi genus proxime accedere. Ipsa uero occulta sacrorum significatio, ideſt mystica numen honestat, eius naturam imitans, nostrumq; sensum effugientem. Musica quoq; circa saltationem & harmoniã cantũq; uersata oblectatione & artis pluchritudine, ad deitatẽ nos ipsos tali de causa continuat. Recte enim illud dictum est, mortales tunc maxime deos imitari quando benefici sint. Rectius quis dixerit, quando felices sint, quod gaudere est & festos dies agere, & philosophari & musicã attingere. Nõ enim ad deteriora siquis lapsus fiat ex musicis, ad uoluptates artificia cõuertentibus & cõiuijs, altaribus, scenis reliquisq; talibus, negotium quidẽ ipsum accusetur. Cæterũ disciplinarũ natura exactius inquiratur hinc habens initium. Quocirca Plato & ante illum Pythagorici, philosophiam musi

Festiuitates ad animorũ relaxationẽ excogitatæ.

Enthusiasmos.

Musica.

Benefici felices

Philosophia

musicam uocauere, uniuersumq; mundum concentu & harmonia constare disserunt, omne musicũ genus, deorum opus arbitrati. Sic & deæ musæ & Apollo musarum dux, & tota poëtica diuinorum cantuum, quos hymnos appellant, celebratrix. Eodem modo & moralem apparatum musicæ attribuunt, perinde ac omne rectum mentis officium penes deos existat. Plurimi igitur Græcorum totum cere moniale negotium quod Orgia uocant, Bacchanaleq;, & Choricum, & sacrorũ mysteria Libero patri attribuerunt, & Apollini & Hecatæ & Musis & ceteris, Iacchum autem uocant & Dionysum & Cerealium mysteriorum ducem dæmonẽ, arborũq; creationes, Choreæ etiam sacrorum sollennia horum deorum cõmunia sunt. Musæ uero & Apollo, illæ quidem chorearum præsides, hic autem & harum & diuinationis magister. Musarum autem ministri sunt, eruditi omnes proprieq; musici. Apollinis uero sunt & isti & uates uniuersi. Cereris quidẽ sunt antistites, tediferi, & sacrorũ interpretes. Liberi aũt Sileni, Satyri, Bacchæ, Lenæ, & Thyiæ & Mimallones & Naides & Nymphæ, & quos Tityros uocãt. Hæc & ipsa Iouis sacra in Creta per sollẽnem ceremoniæ ideſt orgiasmi ritũ celebrãtur ministrisq; talibus. Baccho autem adsunt Satyri, hos Curetas nominabant, adolescentes quosdam, armisonam quandam cum saltibus agilitatem edentes, proferentes quandam de Iouis origine fabulam, in qua Saturnum introducunt, mox filios ut in lucem æditi fuerint, deuorantem, Rheam uero dolores pariendi dissimulare conatam, natum infantem Iouge ablegantem, & ei salutem pro uiribus comparantem. Quã quidem ad rem adiutores Curetas assumere. Illi cum tympanis taliq; strepitu, armisonantiq; chorea tumultuantes, deam curiose circumsistant, ut Saturnus attonitus, & obliuione inuolutus, auulsum non agnoscat infantem. Eadem autem cura studioq; ab ipsis nutriendi cõmendari, Curetes itaq;, id est curatores, uel quia nuper ei ministrarẽt, uel quia Iouis κουροτροφίαν, id est alimoniã, utrũq; enim dicitur, operati sint, appellationẽ hanc sunt assequuti, quasi circa Iouem Satyri quidã extiterint. Tales igitur Græci ad Orgiorũ operationes sunt. Berecyntes autem natio quædam inter Phrygas est. Simpliciter uero Phryges Troësq; prope Idam habitantes Rheam præcipuo uenerantur honore, eius Orgia frequentantes. Hanc quidem deorum matrem uocant & Vestam, & deam Phrygiam magnam, à locis Idæam & Dindymenam & Pylenam, & Pissinuntiam & Cybelen. Græci sanè ministros eius nuncupant uno uocabulo Curetes, non ex eadem fabulatione, sed alteros quasi ministros Satyris in partem. Eosdem & Corybantes nominãt. Talium uero sensuum testes sunt poëtæ. Pindarus quidem in dithyrambo, cuius initium est.

» περὶ μοῦν εἶρπε χοινοτονίας τ' ἀοιδᾶι διθυράμβω.

Anteq; serperet longiore tractu cantus dithyrambo.

Recordatur autem hymnos Libero de patre, & priscos & nuperrimos transgressus inquit.

» σοὶ μοῦ κατάρχεθ μᾶτερ πάρα
» πρόταλ' ἀθομβία τε δαΐς ὑπὸ ξανθᾶσι πεύκαις.

Tibi sanè mater inchoat,
Adrasti magni cymbalorum strepitus,
Et fax ardens flauas sub pinos.

Et reliqua cõmunia esse & Græcis & Phrygibus, quæ ad Liberũ patrẽ rite colen

Musæ. *Apollo.* *Hymni.* *Orgia.* *Musarum ministri.* *Apoll. ministri.* *Vates.* *Sileni.* *Satyri.* *Mimallones.* *Tityri.* *Naiades.* *Saturnus.* *Rhea.* *Iouis natale.* *Curetũ rursus alia etymol.* *Berecyntes.* *Phryges.* *Troës.* *Rheæ nomina.* *Vesta.* *Dindymena.* *Pylena.* *Pissinuntia.* *Cybele.* *Curetes ministri.* *Corybantes.*

dum pertinent, & ad deorum matrem monſtrata ſunt. Euripides quoq; in Bacchārum tragœdia, Phrygibus quæ ad Liberum Lydia conferens, ſimilia eſſe facit, & ſecundum Homerum.

Euripides Bacchis.
» ἀλλ' ὦ ἄπεσθαι τμῶλον, ἕρυμα λυδίας
» θίασος ἐμὸς γυναῖκες,
» ἐμάθ' εὑρήματα. *id eſt.*

Sed ò mulieres meæ,
Cœtus meaq; inuenta,
Quæ Tmolum Lydiæ caſtellum incolitis.

Tmolus.

Rurſusq;.

» ὦ μάκαρ ὅστις εὐδαίμων
» τάτ' ἐμὰ πρὸς μεγάλας
» ἀνὰ θύρσον πεύκας τινάσσων,
Beate qui uita felici
Measq; à magna
Vibransq; pampinum

Βιωτὰν ἀγίσειέν,
ἕρπων κυβέλας θεμισείνων
κισσῷ στεφανωθεὶς θεραπείᾳ.
Sacris operaris
Ortas Cybele ceremonias facis,
Colis edera coronatus.

Item Bacchæ.

» Βρόμιον παῖδα θεὸν
» φρυγίων ἐξ ὀρέων,
Bromium deo natum, deum,
A Phrygijs montibus,

Διόνυσον κατάγουσαι
ἑλλάδος εἰς εὐρυχώρους ἀγυιάς.
Dionyſum deducunt
Ad Græciæ terræ plateas.

Cretenſem etiam rem his iungit adhunc modum.

» ὦ θαλάμευμα κορήτων
» Διογενέτορες ἔναυλοι
» βυρσότονόν τε κύκλωμα τόδε
» ἀνὰ δὲ βακχοίῳ σωτῆρι κέρας
» αὐλῶν πνεύματι, ματρός τε ῥόχας εἰς
» παρὰ δὲ μαινόμενοι σάτυροι
» εἰς δὲ χορεύματα
» αἷς χαίρει Διόνυσος. *ideſt.*

Oſedes Curetum
Iouis genitores, ubi tibiæ,
Vbi byrſa tenſum orbem hunc
Cornu quoq; Bacchico tono,
Tibiarum flatu magnæq; matris ad
Adſunt furentes Satyri
Choreasq;
Quibus gaudet Bacchus.

Ῥάθεοίτε κρῆτες
ἔνθα τρικόρυθες ἄνθ' ὅις
μοι κορύβαντες εὗρον.
ἀνὰ Διὸς βοᾶν φρυγίων
χέρα θύπκαν καλλίκτυπον εὐασμα βακχᾶν.
ματέρος ἐξανύσαντο ῥόχας
προστύφλαν τριετηρίδων,
Religioſiq; Cretes
Vbi triplices criſtæ,
Mihi Corybantes excogitarunt
Sonumq; Phrygiarum
Manū poſuerunt ſonorū euantū Baccharū
Matremq; Rheam clamitarunt,
Addiderunt triennales,

In Palamede chorus loquens inquit.

» οὐ σὺν Διονύσῳ κομῶν
» τύμπανων ἰάχοις
» καὶ ὄλυμπον σωτῆρος εἰς ἔμ
ὃς ἀμφὶ ἴδαν τέρπεται σὺν μητρὶ φίλᾳ
καὶ σύριγγα καὶ μαρσύαν
ηὑρετὰς αὐλῶν ἰσοροιζήτας. *ideſt.*
Non cum patre Libero laſciuiens,
Qui per Idam lætatur chara cum matre

Tym

Tympanorum ſonitu,
Et Olympū congregantes in unū,

Et Silenum & Marſyam
Et tibiarum quærentes repertores.

Celebrantesq; rurſus Bacchica & Phrygia ſimul conferunt. Idamq; ſepænumero & Olympum confuſe reſonare faciunt, Colles quidem quaterni ſunt Olympi nomine uulgati, Idæ ſcilicet ad Antandri plagā. Eſt & Myſiæ Olympus, Idæ quidē finitimus non tamen idē cum Ida. Sophodes profecto cum Menelaum ab Troia ſolicitum diſceſſu faceret, in Polyxena pauliſperq; Agamemnonē ſubſiſtentē placādæ Mineruæ gratia, Menelai ſermonem inducit.

Olympi colles.
Sophocles.

» σὺ δὲ ἄνθι μίμνων κατ' ἰδαῖαν χθόνα
» πόρευμα δ' ὀλύμπου σωταγωγὸν θυηπόλει. *ideſt.*
Tu hic conſiſtens ad Idæam tellurem,
Ex Olympo greges adunans immola.

Tibiæ ſonitu ac fiſtula cymbalisq;, ac tympanis aut crotalis, clamoribusq; & ouationibus, pedúmque pulſibus, quibus propria quædam reperiuntur nomina, per quæ miniſtros ſaltatoréſque, & ſacrorū cultores appellabant, Caberos ſcilicet & Corybantes, & Panes, & Satyros & Tityros ipſúmque deum Bacchum. Item Rheam, Cybelem & Cyben & Dindymennā, & loca ipſa & Sabazius Phrygiorū eſt, & modo neſcio quo, ipſe etiam qui matris puerum Liberi patris comitibus tradit. Similia ſunt & quæ apud Thraces celebrantur, quæ Cotytia & Mendidia, apud quos & Orphica initium habuerūt. Ipſam ſanè Cotyn quæ apud Edonos colitur, & eius inſtrumenta memorat Aeſchylus.

Caberi.
Panes.
Satyri.
Tityri.
Cybe.
Sabazius.
Cotytia.
Mendidia.
Cotys.
Orphica.
Aeſchylus Edonis.

» ὁ μὲν γὰρ χερσὶ βόμβικας ἔχων τόρνῳ κάματον ἀκτυλόστικτον
» πιμπλησιμέλος, μανίας ἐπαγωγὸν ὁμοκλάν,
» ὁ δὲ χαλκοθέοις κοτύλαις ὀτοβεῖ. *ideſt.*
Hic manibus bombicam tornatam tenens digitis tactilem
Modulos complet ſonum allectorem furoris.
Ille æneis urceolis tinnit. Rurſusq;,

» ψαλμὸς δ' ἀλαλάζει
» ταυρόφθογγοι δ' ὑπομυκῶνται πόθεν·
» ἀξ ἀφανοῦς φορεῖον μίμοι τυμπάνου δ' ἠχώ.
» ὦδ' ὑπογείου βροντῆς φέρεται βαρυταρβής.
Modulus editur,
Mugiunt ex occulto tauriſoni mimi,
Grauis tympani ſonitus,
Quaſi tonitrum ſubterraneū fertur, montanaq; habentes inſtrumenta miniſtros.

Liberi patris mox indicat & tibias rorno factas, hæc enim Phrygijs ſimilia, ut par eſt. Quippe cum à Thracibus Phryges coloniam duxerint, ſacra pariter inde attulerunt, Liberum quoque patrem & Edonum Lycurgum in unum congregantes, mores in ſacris ſimiles inſinuant. E cantu autem & harmonia inſtrumentiſq; & muſica etiam tota Thracia, Aſianaq; putata eſt. Nam manifeſtatur id ex locis, in quibus cultæ ſunt muſæ. Nam Pieria & Olympus & Pimpla & Libethrum quondā loca fuere Thraciæ & mōtes, quos nunc Macedones poſſidēt. Quiq; muſis Helicona cōſecrarūt, Thraces fuere, Bœotiæ accolæ, ut ij q; Libethriadū nympharū

Muſarū loca.
Pieria.
Olympus.
Pimpla.
Lebethrum.
Helicon.

E iiij antrum

antrum consecrarunt,& qui priscæ musæ curam studiumq; dederũt, Thraces fuisse perhibentur,Ephorus, Orpheus, & Musæus & Thamyris. Ob id etiã Eumolpo inde nomen inditum est,idest, cãtori optimo,quiq; Baccho totam Asiam tenus India consecrarunt & ad eius cultum uendicarunt illinc, magnamq; musicæ portionem † tradunt. Vnde quidam Asiaticam inquit citharam percutiens, alius tibias Berecyntias uocat,atq; Phrygias. Instrumentorum etiam quædam Barbarũ obtinent uocabulum, Nablas & Sambuca, Barbitosq; & Magades aliaq; complura. Athenienses autẽ sicuti reliquis in rebus, hospitum & externorum studiosi perstiterunt,sic & in deis. Externa enim multa suscepere sacra, ita ut in comœdijs complura & Thracia & Phrygia decantata sint. Plato nanq; Bendidiorũ mentionem fecit, Phrygiorum autem Demosthenes,probris enim insectans Aeschinis matrem pariter & ipsum,ut qui cum matre cõuiueret, comitaretur sacra colẽti simulq; saltaret. Interim crebro clamitans Euœ Sabœ & Attes hyes, quæ quidẽ omnia Sabaziorũ ritu prolata sunt & matre perdocta. Hæc insuper de dijs istis eorumq; nominum uarietate reperies,quodq; non modo deorum ministri uocentur,sed etiam dei. Hesiodus quidẽ Hecatæo & Phoronei filiæ quinq; filias extitisse dicit,è quibus Oreadas, idest montanas Nymphas, deas fuisse,abiectorũ quoq; stirpem Satyrorum & ignauorũ,& Curetas deos lusores,& saltatores dici,quiq; iterũ de Pheroneo uolumẽ comscripsit,tibicines,& Phryges Curetas asserit. Alij uero terrigenas & χαλκάσπιδας idest,ære scutatos. Alij aũt nõ Curetas sed Corybantes Phryges esse,illos uero Cretenses atq; primos quidem in Eubœa induisse arma ærea, unde & ipsos Chalcidenses dictos. Alij Rheæ ab Titanibus tributos Corybantes ministros, armis instructos,è Bactriana profectos,quidã etiã è Colchis aiunt. In Cretensi uero historia,Curetes Iouis educatores nuncupantur atq; custodes,è Phrygia transmissos in Cretã ab Rhea. Sunt qui memorent Telchines in Rhodo nouẽ fuisse Rheæ comites in Cretam, qui quoniam Iouis alendi curam gesserunt, Curetes nominati sunt. Alterum uero horum Cyrbantem sacerdotem & Pydnæ urbis conditorem, Prasijs occasionem præbuisse penes Rhodios,ut uulgarent,Corybãtes dæmones esse quosdam Mineruæ & solis filios,uel ut alij,Saturni filios Corybantes,alijIouis & Alliopes Corybantes. Quos quidem aiunt eosdẽ esse,qui & Caberi. Abijsse autẽ istos in Samothraciam, quæ prius Melita dicebatur, eorum uero actiones mysticas esse. Hæc quidem minime approbans Scepsius, istarum coadunator fabularum, cum nullum in Somothracia mysticum uerbum de Caberis proferatur, apponit pariter & Stesimbroti Thasij opinionem,quod in Samothracia Caberi sacra perfecerint, eos sic uocari,autor ille est, quodam ex monte qui in Berecyntia regione Caberus uocitatur. Nonnulli sanè Curetes Hecatæ ministros arbitrantur, qui cum Corybantibus ijdem sunt. Rursum Scepsius affirmat, Rheæ honores in Creta nusquàm usurpari, nec ea in regione eum morem esse, Euripidis uerbis contradicens,sed tantum modo in Phrygia & Troade,qui uero id dicant,fabulamentis magis uti quàm historijs. Quibus quidem adiumento esse forte locorũ similitudinẽ. Mõs enim Ida & Cretensis & Troicus est. Ac Dicte & in agro Scepsio est locus, & in Creta mõs. Collis uero Idæ Pytna est,à quo & urbs Pytna sacra memoratur. Hippocorona item Adramyttinæ oræ,& Hippocoroniũ in Creta est, Samoniũq; insulæ promõ

Ephorus. Orpheus. Musæus. Thamyris. Eumolpus.
† μεταφέρουσι. transferũt
Tibiæ.
Cithara Asiatica.
Tibiæ Berecyntiæ.
Phrygiæ tib.
Nabla.
Sambuca.
Barbitos.
Magades.
Oreades.
Curetes tibicines.
Chalcaspides. Chalcidenses.
Curetes Iouis custodes.
Telchines.
Cyrbantes sacerdos.
Pydna.
Corybantes.
Samothracia. Melita.
Caberis.
Caberus mons
Idæmons. Dicte. Pytna. Hippocoroniũ. Samonium.

promontorium in ortum uergens,& campus Neandriæ terræ & Alexandriæ. Acusilaus uero Argiuus creatum Cabera & Vulcano Camillum refert,ex quo quidem tres nati sunt Caberi, è quibus nymphæ Caberides. Pherecides autem tradit ex Apolline ac Rhytia nouẽ Cyrbãtes esse progenitos Samothraciamq; incoluisse. Ex Cabera uero Protei filia, & Vulcano tres Caberos totidẽ nymphas Caberides ortas,utrisq; autẽ templa esse dicata. In Lemno uero præsertim ac Imbro Caberos honori habitos contigisse,sed & in Troia per urbes. Ipsorum autem nomina mystica sunt. Herodoti quoq; testimonio apud Memphin etiam Caberorũ sicut & Vulcani,phana extitisse, eaq; deleuisse Cambysen. Ea uero loca dæmonũ istorum honore uacua prorsus esse. Et Corybantium est templum in Amaxitia ora in Alexandreorum regione,iuxta Sminthium,& Corybissa in agro Scepsio,ad fluuium Heuriẽtem & sicum cognominem atq; etiam torrentem Aethaloënta. Vero autem inquit Scepsius similius est,eosdem esse Curetes & Corybantes, qui in matris deorum sacrificijs armati saltantes,casti & pueri sunt assumpti,Ideo autẽ Corybantes appellari,quia inter saltandũ capita iactent, quod κορύπτειν dicitur, quos βυτάρμονας uocat Homerus poëta.

δεῦτ' ἄγε φαίηκων βυτάρμονες ὅσσοι ἄριστοι. *idest.*
Euge age Pheacum Betarmones egregij adsunt.

Hinc qui capita saltando iactant & numine aspirantur & furijs agitãtur, Corybãtas dicimus. Sunt qui dicant Idæos dactylos eos appellari primos sub Idæ radices habitatores. Nam pedes montium, ima radicesq; uocari, summa uero uertices. Omnes igitur particularũ extremitates circa Idam deorum matri esse consecratas. Opinio item Sophoclis est,quinq; primos uiros fuisse, qui ferrum excogitantes primum fabricauere,aliaq; permulta mortalium usui necessaria. Eorum quinq; etiam extitisse sorores. Ab eo itaq; numero dactylos, idest,digitos nũcupatos. Alij sanè alio modo fabulantur, dubia dubijs accumulantes,uarijs ac differentibus nominibus ac numeris utentes,è quibus Salaminũ quendã nominant,& Damnaneũ & Heracleum & Acmonẽ. Quidam etiã eos indigenas Idæ,quidam uero inquilinos asserunt, & omnes illos primos in Ida ferrum fabricasse narrant, omnes magos ipsos & incantatores fuisse intelligunt, & circa deorum matrẽ sedulos in Phrygia, affines Idæ domos tenuisse,Phrygiam Troadem uocitãtes, quia Phryges propinquos Troia populata uictores occupassent. Existimãt autẽ ab Idæis dactylis, Curetes & Corybãtes fuisse prognatos,primos etenim in Creta genitos uiros centũ,Idæos dactylos nũcupatos,à quibus quidẽ procreatos Curetes nouẽ extitisse. Horũ singulos uiros decẽ genuisse,ex quo Idæos Dactylos nominauere. Producti quidẽ sumus ut hisce de rebus amplior à nobis sumeretur oratio,quãq; fabulamẽtorũ studio minime teneamur,quia hæc ipsa negotia theologicũ genus attingãt. Omnis aũt sermo de deis uetustas opiniones fabulasq; scrutatur,occultius insinuãtes priscorum cogitatiões de rebus ipsis naturales,& inter differẽdũ fabulã sẽper exponẽtes. Vni uersa uero ænigmata diligẽter soluere nequaq; facile,exposita uero in medio fabulorũ copia,partim qdẽ inter se cõcordiãtiũ,partim uero aduersantiũ dare è cõtra facilius est, qdnã ex ipsis uerũ esse cõiectemus,quale est mõtanas euagatiões & eorũ etiã q diuinitati studẽt,& ipsorũ quoq; deorum & ipsas numinis inspirationes iure fabulan

Neandria terra.
Caberides.
Cyrbantes.
Cabera.
Amaxitia ora.
Corybantium.
Corybissa.
Heuries.
Curetes & Corybantes idem.
Corybantes unde.
» *Odyss. θ.*
Betarmones.
Pedes montiũ.
Vertices mõt.
Cybele.
Ferri inuentores.
Dactyli cur appellati
Phrygia.
Troas.
Idæi dactyli cur.

fabulantur, eandem ob cauſam qua cæleſtes arbitrantur eſſe deos, & ad prouidentiam aptos, tum ex cæteris tum ex parte miſſis rerum ſignificationibus. Montanæ igitur uagationi inquiſitio conuenit ac uenatio indagatrix eorũ quæ ad uitæ uſum cognata eſſe appareant. Numinũ enim afflatio, & cultus religioſus ac diuinatio aggregandi & allectendi uim habet, & artis magicæ uicinitatẽ. Tale illud eſt ſtudioſum ad artes Bacchanales exercitiũ, ſimul & Orphicas, ſed ipſis ſatis eſt. Poſtq̃ autẽ de Pelopõneſi prius quidẽ alijs inſulis, ſimul etiã Corinthiaco ſinu, & de adiacentibus ante illum diſcurrimus, deinceps de Creta differendũ eſt. Ipſa enim magis quàm Pelopõneſus ſupraq̃ circumadiacentes Cretæ inſulas ad orientẽ ſpectat, in iſtis & Cyclades & Sporades ſunt. Illæ quidem memoratu dignæ, hæ autem parum inſignes. Nũc ſanè de Creta ante omnes edifferamus. Eudoxus igitur ipſam in Aegæo ſitam eſſe pelago tradit. Non autem ſic dicere oportet, ſed ipſam inter Cyrenæam & Græciam, eam dico quæ à Sunio uſq̃ ad Laconicam locata eſt, in lõgitudinem hiſce ab oris æqualiter diſiunctam ab occaſu in ortum, ab Septentrione quidem Aegæo perfunditur pelago, ſimul & Cretico. Ab auſtro autem Africano alluitur, Aegyptium attingente pelagus. E promontorijs autẽ illud occidentale eſt, uergens ad Phalarna, latitudinem habens ad ſtad. ducenta, & in duo diuiditur promontoria, è quibus quod ſpectat in Notum κριὸς μέτωπον, ideſt, frons arietis appellatur, Arcticum uero Cimarus, Orientale autem Samonium eſt, in ortũ plus quàm Sunium nõ multo uergens. Magnitudinem quidem definit Soſicrates, quẽ Apollodorus exacta diligentia inſulæ tractum teſtatur explicare, longitudinẽ quidẽ ſupra ſtad. duo milia & trecenta, latitudinẽ uero non pro magnitudine, ita, ut ambitus ſecundum hunc plus quàm quinq̃ milia ſtadiorũ pateat. Artemidorus autẽ quatuor milia & centum eſſe refert. Hieronymus uero longitudinem duũm miliũ eſſe profatus, latitudinem inæqualem aſſerit. Circuitum autem plus quàmquantũ Artemidorus ad tertiam longitudinis partẽ. Quod autem inde eſt, Iſthmus exiſtit ad ſtadia centum habitationem habẽs. Ad boreale quidem mare Amphapaliã, ad Auſtrale uero Phœnicẽ Lampei. Eſt uero in medio latiſſima, rurſus hinc ad Auſtrũ prioris coincidunt ad Iſthmum ripæ, ad ſtadia ſexaginta. Ab Ninóa Lyctiorũ ad Hierapytnam pelaſgus q̃ Libycum. In ſinu quidẽ ciuitas eſt, deinde protẽditur ad acutum promontorium nomine Samoniũ ad Aegyptũ inclinans, inſulas q̃ Rhodiorum. Inſula ſanè denſa & montana eſt, ualles habens frugiferas, montes quidẽ in occaſum ſpectantes, λευκοὶ, hoc eſt albi, uocitantur, altitudine Taygeto nõ inferiores, longitudine autem ad ſtadia trecentorum magnitudinem extenſi, & dorſum in anguſtias deſinens faciẽtes. In medio ubi latiſſima panditur inſula, mõs Idæus ſurgit Cretenſium cunctorũ celſiſſimus, quàquàuerſum circuitũ habẽs ſtad. ſexaginta. Præſtantiſſimis ille ſanè oppidis inſtar coronæ incolitur. Alij ſunt Leucorũ ſimiles, partim in Auſtrũ, partim in orientẽ deſinẽtes. E Cyrenaica uero ad Criu metopõ, hoc eſt arietis frõtẽ, dierũ duorũ eſt, noctiũq̃ totidẽ nauigatio. A Cimaru autem ſtadia interſunt ſeptingenta, in medioq̃ ſunt Cythera. De Samonio quidẽ in Aegyptũ dierũ quaternũ ac noctiũ patet nauigatio, ſecundũ quoſdã uero triũ, hanc nõnulli ſtad. quinq̃ miliũ eſſe referunt, aliqui etiam minus. Eratoſthenes quidem è Cyrenaica uſq̃ ad arietis frõtẽ duo milia ſtadia ingt, hinc in Pelopõneſum minus.

Creta.

Phalarna. Criu metopon. Cimarus. Samonium.

Cythera.

Cyrenaica.

Amphapalia. Phœnix lãpei. Ninoa. Hierapytna.

Samonium. Leuci montes.

Idæus mons.

ἄλλη

» ἄλλη δ' ἄλλωμ γλῶσα μεμιγμένη, ἔμ μοὶ ἄχαιοὶ
» οἳ δ' ἔτεόκρητες μεγαλήτορες, οἳ δὲ κύδωνες
» Δωριέες τε τριχάϊκες, δ' τοίπε πελασγοί. ideſt.

Odyß. τ.

Alij aliarum lingua promiſcui ſunt, inſunt quidem Achiui,
Inſunt Eteocretes magnanimi, inſunt Cydones,
Dorienſesq̃ trifariam partiti clariq̃ Pelaſgi.

Ex his (ut ait Staphylus) Dorienſes orientalem oram incolunt, occidentalem Cydones, auſtralem Eteocretes, quorum Praſum eſt puſillum ſanè oppidum, ubi Dictæi Iouis phanũ extat, cæteros potentes campeſtria magis habitaſſe loca. Eteocretes igitur & Cydones ſuis è locis originem duxiſſe probabilius eſt, quos aborigenes uocant. Reliquos autẽ aliunde conuenas, quos è Theſſalia aduectos teſtatur Andron, quæ quidem prius Dorienſis, nunc uero eſt Aeotica nũcupata. Ab ea promotos ait Parnaſi habitatores Doriẽſes qui Crineum & Bœum & Cytinum ædificarunt, ex quo à poëta trifariam diuiſi Trichaices appellantur. Andronis ſanè dicta non admodum à pleriſq̃ approbantur, cum tribũ Doricam quaternis conſtantem urbibus, ideſt tetrapolin, tripolin, ideſt, urbes tris continentem plane ſignificent, metropolim uero Dorienſium, coloniam Theſſalorum. Trifariam uero dictos putant Trichaicas, uel ora triuertice, uel quia ſint colles trichinij ſimiles. Cum autẽ plurimæ in Creta ciuitates ſint, ampliſſimæ tamen tres ac illuſtriſſimæ præcellunt Cnoſſos, Gortyna, Cydonia. Eximiè uero Cnoſſum præconijs extollit Homerus, quam ingentem & Minois regiam uocat, & ætate poſteriore diutius perdurat, primas dignitatis partes reportans. Inde ad ima detracta, magna ex parte inſtituta & leges amiſit. Dignitas autem ad Gortynam Lyctumq̃ translata peruenit. Poſtmodum antiquuum denuo reparauit habitum atq̃ autoritatem metropolis. Sita uero Cnoſſus eſt in plano ambitum priſcum triginta ſtad. habens, in Lyctiæ atq̃ Gortyniæ terræ medio ſtad. ducentis, ab ipſaq̃ Lytto quam, Lyctum poëta nominat ſtad. centum uiginti. Lõge autem à mari Arcton ſpectante Cnoſſus eſt quinq̃ ſtadia ac uiginti, Gortyna uero ab Africano nonaginta, Lyctus uero & ipſa quoque à mari Africo, ſtad. octoginta. Cnoſſusq̃ emporium habet Heracleum, fertur item Minos emporium uſurpaſſe Amniſum, ubi poſitũ eſt Elethyiæ præſidis puerperij phanum, priſcis autem temporibus Cnoſſus Ceratus appellabatur, à prælabentis fluuij nomine. Literisq̃ teſtatum eſt, Minoëm ſolertiſſimum legũlatorẽ extitiſſe, primumq̃ maris imperium uendicaſſe, qui cum inſulam trifariã partiuiſſet, ſingulis in partibus urbem condidiſſe, Cnoſſum quidem è regione Peloponneſi, quæ in Aquilonem ſpectat. Vt uero autor Ephorus eſt, Minos cuiuſpiã antiquiſſimi Rhadamanthyos imitator extitit, uiri quondam iuſticia & æquitate celeberrimi, qua appellatione Minois frater fuit. Ille quidem primus legibus inſulã & habitandis urbibus & ciuilibus inſtitutis ad manſuetiores ritus uiuendi perduxit. Is poſita in medium decreta & ſingula ab Ioue ea ferre commentabatur. Huncigitur ſectatus Minos nouem per annos (ut aiunt) Iouis antrum conſcendebat, ibiq̃ deniq̃ immoratus deſcendebat, conſtructa quædam tenens mandata, quæ conſulta & ſanctiones Iouis eſſe differeret, qua ex cauſa poëtam dixiſſe hunc in modum.

Olyß. τ.

Etheocretes. Dictæus Iuppiter. Cydones. Dorienſes. Praſum. Crineum. Bœum. Cytinum. Trichaices.

Cnoſſus. Gortyna. Cydonia.

Lyctus, olim Lyttos dicta

Aut. Stepha. Lyctos autem ab Hom. in catalogo.

Elethyia. Ceratus. Minos.

Rhadamãthus

Minois antrũ.

» ϔιθάδη μίνως.
» ϔιὸς βασίλευε Διὸς μεγάλω ὀαρίστης. ideſt.

Odyß. τ.

Hic

Hic quodam Minos nonum regnauerat annum,
Excelsa mandata Iouis captans.

Hæc cum ab eo dicta sint, ueteres de illo rursum alios disseminauere sermones, & quidem ijs aduersos, ut tyrannis & uiolentia impotẽs, & impie tributa colligens euaserit, tragœdijs, Minotaurum, Labyrinthum, Theseúmq; ac Dædali casum tradentes. Hæc sanè quonam modo sese habeant, enarratu difficilia sunt. Alia autẽ de illo dicta ab his discrepant. Nã sunt, qui Minoëm insulæ dicant hospitem, sunt qui indigenam. Huic autẽ secundæ poëta magis assertor est fautorq; sententiæ, cũ dicat,

Minos cuias.

Iliad. μ. πρῶτον μίνωα τέκε κρήτην ἐπιήρον. *idest.*

Minoëm Crete regem est enixa priorem.

De Creta uero illud uniuersæ consentiunt gentes, quod priscis temporibus optimis esset instituta legibus, eiusq; æmulos & sectatores fuisse Græcorũ optimos atq; primarios, declarant, in primisq; Lacedæmonios, sicut in uolumine de legibus Plato demonstrat, & Ephorus in libro de repub. Europæ scripsit, postea ad deteriora plurimum mutata, delapsa est. Nam post tyrannos qui nostra populauere maria, hi sunt qui latrocinia exceperunt, hos denicq; Cilices postmodũ deuastauerunt, uniuersos autem destruxere Romani, Cretam quidem debellantes, & piratarum Cilicũ castella euertentes. Hac uero tempestate Cnossum Romana possidet colonia. Hæc quidem de Cnosso, urbe quidem minime nobis aliena. Verũ propter rerum humanarum uarietates ac earum conditiones & permutationes, euentusq; fortunæ defecerũt, & fœdere erga ciuitatẽ, & quæ nobis affuerãt bona. Dorylaus rei peritissimus militaris, magna Mithridati, Euergetæ cognomento, beneuolentia & familiaritate deuinctus erat. Hic propter bellandi scientiã externorum militum præfectus designatus frequens in Græcia, frequens in Thracia, frequens cũ hominibus è Creta proficiscentibus erat. Quo tempore Creta nondum in Romanorũ potestate fuerat, cumq; magna mercenariorum aliorumq; militũ in Creta copia uersaretur, unde latrocinia cõplebantur. Cũq; fortuito Dorylaus in patria moraretur, inter Cnossios atque Gortynios atrox bellum conflatum est, cuius imperator delectus Dorylaus, remq; mature ac prospere gerens, ingentes adeptus est honores. Paulopost euenit ut cum familiares Euergetem in Sinope insidijs & dolose necassent, regni successio ad uxorem liberosq; peruenerit. Ibi ergo rebus desperatis Cnossi sese cõtinuit, ubi ex uxore Macetia gente nomine Sterota prolem procreat, filiam quidem unam, uirilis autem sexus duos, Lagetam & Stratarcham, è quibus Stratarcham extrema iam senectute confectum, nos ipsi uidimus. Cum autem duo Mithridati superstites essent filij, Mithridates cognomento Eupator regnum successor accepit, annos natus undecim. Huic socius & uitæ consuetudine coniunctus erat Dorylaus Philetæri filius, qui quidem Philetærus militaris illius Dorylai frater existebat. Rex igitur in maiorem adultus ætatem, tantopere conuictu & consuetudine oblectatus est Dorylai, ut nõ modo ipsum ad amplissimos prouexerit honores, sed etiam cognatorum curam præcipuam susceperit, eosq; qui Cnossi ætatem degebant, accersierit. Erant autem Lagetæ liberi, uita iam functo patre, hi iam uiriles uero inierant annos. Omissis ergo Cnossi rebus, ad eum sese contulerunt. Lagetæ autẽ filia matris meæ mater extitit. Eo igitur florente fortuna uso, & hisce quoq; felici

Cretæ institutæ

Cnossi res.

Dorylaus.

Sinope.

Sterota.
Lagetas.
Stratarchas.
Mithridates Eupator.

Strabonis progenies.

felicitate florere simul euenit, ipso aũt deleto, & horum res extinctæ, & ad ima sunt retractæ. Is nanq; deprehensus est ad rebellandum à Romanis, subditos solicitans ut sibi regnum restitueretur. Hic Cnossorũ status & fœdera abiecta, & ipsi infinitis acceptis fortunæ uarietatibus, extincti. Huius sanè generis de Cnosso mentio est. Post hanc autem Gortyniorũ ciuitas secundum potentiæ locum tenuit. Hæ nãq; mutua inter se societate fœderatæ, reliquas oras suæ ditioni subdidere, seditione uero dissentientes, & reliquam insulam ad discordiam implicuere. Cydon uero maximum alterutram fuit in partẽ additamentũ utri sese applicuisset. Gortyna in campo sita est, olim quidem cincta muro, Homero teste, γόρτυνάπε ταχιόεσσα, id est Gortynaq; muro circundata, posterius uero abiectis à fundamento muris, omni tempore mœnibus uiduata permãsit, donec Ptolemæus Philopator muros ad octoginta tantum stadia ducere cœpit. Subinde incolæ circuitum absoluerunt, opus egregium ad stadia quinquaginta. Distat autem ipsa & eius emporium ab Africano mari stad. nonaginta, Lebenus uocatũ. Habet & aliud emporium Metallũ nomine stad. centum & triginta ab illa distans, eam perlabitur totã Lethæus amnis, hic uero ortũ traxit ex Lebena, Leucocomas itẽ & illius amator Euxynthetus, de quibus Theophrastus scriptis prodidit in libro de amoribus. Iusserat Euxyntheto Leucocomas, ut è Praso quendam sibi canem adduceret, quem ex certaminũ præmijs unũ assecutus erat Euxynthetus. Finitimi uero sunt illis Prasij, à mari stad. distantes sexaginta, à Gortyna uero centũ & octoginta. Inter Eteocretas uero annumerari dictum est Prasiũ. In hoc etiam tractu Dictæi Iouis templum esse. Nam Dicte proxima est, non montis Idæi uicina, ut inquit Aratus. Nam Dicte ab Ida ad orientem solem millẽ abest stadijs, à Samonio autem centum. Prasus autẽ inter Samonium peninsulãq; sita est, supra mare stadia sexaginta. Eam autẽ Hierapytnij effossam æquauere solo. Nequaq; uero à Callimacho recte dici putãt, quod cum Britomartys Minois uiolentiam euasura ex urbe Dicte fugeret, intra δίκτυα, id est retia piscatorum soluerit, unde Cydonio locũ Dictynnam appellauerint. Dicte autẽ mons est, nec enim omnino ex horum locorũ uicinis Cydonia terra constat, iacet autem in occasum spectans ad extremitates insulæ. Cydoniæ sanè plagæ mons est Tityrus, in quo phanum est, non quidem Dictæum sed Dictynnæũ. Cydonia uero terra ad mare sita est in Laconicam spectans, abestq; pari ab utraq; spatio, Cnosso inq; & Gortyna ad stad. dccc. Ab Aptera uero lxxx. Ab hoc autem mari xl. Aptera quidem habet emporiũ Cisamum. Cydoniatæ finitimos habent ab occasu Polyrrhenios, apud quos Dictynnæ templũ est. Absunt autẽ à mari ad stadia triginta, à Phalasarna uero sexaginta, superioribus sanè annis uicatim habitabant. Postea Lacones & Achæi conuenientes habitauerunt, cum locum muro munitissimũ uallassent in meridiem spectãtem. E tribus à Minoë urbibus ædificatis, Phæstus restat, eam euertere Gortynij, à Gortyne lx. stad. absentem, à mari uiginti, ab emporio Metallo quadraginta, agrum quidem possident, qui illam euerterunt. Gortynijs quoq; subiectũ est Rhytiũ cum Phæsto. Phæsto oriundũ expiationes carmini bus facientem Epimenidem ferunt, qui librum de purgamentis uersibus ædidit. Olyssa quoq; Phæstiæ oræ est. Lyctus de qua iam meminimus antea, emporiũ habet quod Cherronesus siue peninsula appellatur, ubi Britomartys ædes sacra est.

Gortyna.

Cydon.

In Catalogo.

Lebenus.
Metallũ emp.
Lethæus fluuius.
Leucocomas.
Euxynthetus.

Dictæus Iupp.
Dicte.
Prasus.

Dictynna.

Tityrus.
Dictynnæum.
Cydonia terra.
Aptera.
Cisamus.
Polyrrhenij.
Phalasarna.

Phæstus.

Metallus.
Rhytium.
Epimenides.
Olyssa.
Cherronesus
emporium.
Britomartys.

Miletus. Lycastus. Annumeratæ quidem quondã urbes deletæ sunt, Miletus scilicet & Lycastus, agrũ sibi diuisere, partim Lyctij partim Cnossij, euersa prius urbe. Cũq; dicat poëta insulam, nunc quidẽ centũ, nunc aũt nonaginta urbes continere, Ephorus sanè posterius decem cõditas esse asserit, secundũ Troiana tempora, ab Althemene Argiuo, *Cretæ urbes. Althemenes.* comitantibus Doriensibus. Cretam sanè nonaginta cõtinentem urbes ab Vlysse nominatã dicit, hic profecto probabilior est sermo. Alij aũt decẽ ab Idomenei inimicis urbes euersas fuisse memorant. Cæterũ poëta non Troianis temporibus, sed *Creta Hecatõpolis.* potius ætate sua Cretam ἑκατόμπολιν, id est centũ urbibus instructam esse inquit. Ipse enim è sua persona loquitur, quod si quis eius temporibus loquens introduceretur, sicut in Odyssea cum urbes nonaginta refert, sic recte accipienda esset elocutio, & sequẽs saluaretur oratio. Neq; enim durante militia neq; post Idomenei reditum ex Troia, eius inimici probabiliter decem urbes destruxere. Nam eius rei testis est poëta hoc modo dicens.

Odyss. γ. » πάντας δ' Ἰδομενεὺς κρήτην ἐισήγαγ' ἑταίρους,
» οἵ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὔτιμ' ἀπηύρα.

Idomeneus cunctos Cretæ perduxit amicos
E bello profugos, ponti nullum abstulit unda.

Huius etiam iacturæ mentionẽ fecisset. Haud enim Vlysses earum urbiũ destructionem nouerat, cuius nullum conuenisse Græcũ neq; cum erraret, nec postea cõtigerat. Ille aũt & in expeditione socius Idomenei, & simul incolumis euadens minime sciebat, quid illi domi obuenisset dũ militaret, & in suo à bello reditu, sed neq; post è bello reditum. Nam si cunctis cum sociis & amissis euasit incolumis, potens utiq; reuersus est. Quo circa inimici non tantum inualescere debuerunt, ut decem illius urbes interciperent. Talis est igitur oræ Cretensium circuita descriptio. Rei uero publicæ, quam Ephorus scriptis exposuit, primarias percurrere partes sufficiat. *Libertas.* Maximũ autem legumlator, inquit, bonum esse uidetur, si ciuitates ad libertatem conditæ fuerint. Hanc enim solam esse, quæ bona possidentiũ propria esse facit. Bona uero quæ in seruitute sunt, nõ subditorum, sed imperantium esse. Quiuero ipsam habẽt, his necessariam esse custodiã, itaq; concordiã seditioni altius excrescẽti aduersari, quæ è delicijs gignitur & auaritia. Quod si cuncti modeste, tenuiterq; uitam degant, eis non inuidiam, non contumeliam, non odium deniq; obstare paribus. Ideoq; pueri ad conuentus, quos greges appellabant cõmeare uidebantur, uiri autem ætatis adultæ ad conuiuia quæ uirilia uocabantur συσσίτια, ut tenuiores æqualẽ cũ locupletibus portionẽ è publicis alimentis assequerentur. Vt aũt nõ formidinẽ, sed fiduciã capesserent in armis ac laboribus, ab ineunte pueritia cõsuefacere, ut calorẽ & frigus & uiam asperã accliuemq; & arduã despicarẽtur. Inq; gymnasijs instructisq; pugnis plagas paruifacerẽt. Eos uero arcubus & inter arma saltibus exercere, quos principio Curetem illis ostẽdisse ferunt, deinde instruxisse ut saltationem quẽ Pyrrhichã appellauerit saltarent, adeo ut ne ludus quidem bellicæ fuerit utilitatis expers. Similiter & rhythmis Cretensibus, modulationibus atq; cõcentibus uterentur, qui ad cãtilenas tenorẽ haberẽt intentissimũ, quos Thales inuenisset ad quem ut repertorẽ & hymnos Pæanas & alios gentis illius cãtus, magnamq; legũ partem reponunt & attribuũt. Præterea & sagulo & calceo uti militari

Syssitia. Greges apud Cretenses. Cretẽsiũ resp.

Pyrrhicha saltatio.

litari, eisq; arma in primis preciosissima fieri munera. Plerique tradunt mores Cretenses magna ex parte Laconicos esse, at rei ueritas habet, ut illorũ quidem inuenta, diligentius à Spartanis expolita fuerint, Cretenses datas in peius ciuitates neglexere, præsertim Cnossiorum res bellicas abolentem. Quasdam uero institutiones legésue apud Lyctios atq; Gortynios, aliasq; pusillas quaspiam urbes potius q̃ apud illos esse. Etenim qui Laconica uetustiora esse indicãt, Lyctiorũ leges testes faciunt, quoniam eorum coloni quoque suæ metropolis mores consuetudinemq; cõseruant, quia stolidũ alioquin esset, eos qui in meliori urbanæ rei cõsistãt, deteriorũ se imitatores ostendere. Sed enim hæc haud recte dici. Vetusta nanq; ex ijs quæ modo consistunt in coniecturã adduci minime conuenit, cum utraq; in cõtrariã exciderũt conditionẽ. Cretenses enim prioribus annis nauigandi principatũ tenuisse, unde in ueteris prouerbij sermonẽ uulgatũ est, si quis quæ nouit, se ignorare dissimulet, Cretes nescit pelagus. Nunc aũt rem amisere nauticam. Quod uero nonnulli Spartanorũ in Creta ciuitatũ coloni fuerint, & in earum institutis permanere coacti sint, liquet, cum etiam permultæ coloniæ leges patrias non obseruent, permultæ etiã quæ coloniæ Cretensiũ non sunt, eadem tenẽt, quæ illæ coloniæ. Lycurgum quidem Spartanarũ legũlatorem, Althemene, qui coloniam misit in Cretam, quinq; ætatibus iuniorem extitisse constat. Hunc enim Cissi filiũ, qui Argos ædificauit, quo tempore Patrocles Spartam condidit, rerum scriptores asserunt. Lycurgum uero sextum secundũ Patroclem extitisse, nemine discrepante memoratur. Neq; enim imitationes exemplaribus esse priores, neq; nouiora uetustis. Salutationemq; Lacedæmonijs consuetã, & concentus rhythmicos & Pæanes lege decantatos, & alia cõplura pro ritu ab illis Cretica uocari, quippe cum inde deducta sint, nõ negent. Ex priscis aũt partim easdem habere gubernationes & rerũ cognomina, sicuti seniorũ magistratũ & equitũ, ultra Cretenses equites, & equos tenere contigit. Ex quo argumentũ faciunt uetustiorem esse equitum dignitatẽ q̃ Cretensium. Veram enim eos adhuc appellationẽ conseruare. Ipsos autẽ sicut in Creta alendorũ equorũ studium nõ habere. Ephoros uero eadẽ quæ in Creta administrare munera, cæterũ alijs nominari uocabulis. Virilem aũt συσσιτίαν, id est conuictum, penes Cretenses in hanc usq; tempestatem seruare nomen, apud Spartiatas nõ eo durare quo prius appellatã nomine. Apud Alcmanem sanè sic manere.

Cretenses mare nescit, Prouer.

Althemenes. Cissius. Argi conditor. Spartæ autor. Patrocles. Lycurgus.

Ephori.

Syssitia.

» φθίνουσι δὲ νῦν ἐν θιάσοισιν ἀνδρήϊοι παρὰ δαιτυμόνεσσι
» πρέπε παιᾶνα κατάρχεν ὑπὸ πῶν κρητῶν. *id est.*

In uirilibus uero cœtibus ut Phines autor est ad conuiuas
Decebat inchoare Pæana.

Vulgatũ quoq; est inter Cretẽses Lycurgũ talem ob causam peregrinatũ quandoq; fuisse. Polydectes quidẽ Lycurgi frater natu maior erat, hic in exitu uitæ prægnantem reliquit uxorem, interim Lycurgus fratris loco regni tenebat habenas, edito autem in lucem puero, eum Lycurgus tutorio regebat officio, ad quem regni erat dignitas peruentura. Quidam uero illũ conuicio mordens, palàm se scire dixit, qua ex causa ipse regnaturus esset. At ille capta inde suspicioẽ, ut ex hoc sermone insidiarũ in puerũ calumnia uulgo caperetur, formidans, ne si quo casu puer interiret, ipse illã ab inimicis culpã incurreret, carpit iter in Cretam. Hæc peregrina-

Polydectes.

Lycurgus.

Thales musicus. tionis causa disseminatur. Eò profectum Thaleti musico & iurisconsulto consuetudine sese deuinxisse, à quo doctus fuit, quonam modo primum quidem Rhadamanthus, deinde Minos leges à Ioue ad mortales æderet. Tum in Aegypto uersatũ gentis illius iura didicisse, aduentantem deinde Chium cum Homero secundũ quoldã colloquiũ habuisse, rursum in patriã redijsse, ibíq; ex Polydecte fratre Charilaum nepotem imperantem reperisse, postea ad ordinandas leges incitatum, Apollinẽ Delphicũ adijsse, & inde institutа deferentem, Minoiũ in morem è Iouis antro, magna ex parte similia promulgasse. Ephorus primaria in singulis talia prodidit. Apud Cretenses eiusdem ætatis uxores capiendas, cunctos compellunt, quos è puerorum grege deligunt. Nec uero statim nuptas ad se puellas deducunt, sed cum domestica gubernanda satis idoneæ fuerint. Dotis magnitudo est, siquidẽ frater est, fraternæ partis bonorũ dimidiũ. Pueros quidem literas discere, & ex legibus cantilenas, & quasdam musicæ species instruunt. Eos uero adhuc iuniores ad Syssitia perducunt uirorũ, humi autem sedẽtes inter sese degunt, uilibus tecti amiculis, ijsdemq; seu hybernum tempus, seu æstas fuerit. Et sibijpsis & ad pugnã conferentibus uiris ministeria faciunt, eodemq; ex cibo & sibi inuicem, & aduersus alterũ ministrant epulum. Cuilibet uirorũ robusto præficitur legum magister. Maiores ad greges deducuntur, elatiores inter pueros ac potentiores greges adunant, & singulis pro eorum uiribus q̃plurimos aggregant. Pater aũt aggregatoris ut plurimum præfectus est, gregis autorq; est ad uenationes educendi, currẽdíq; certamina & rebellem quempiã puniendi. Etiam publicis educantur alimentis. Certis aũt diebus grex aduersus gregem cũ tibia & lyra, cum rhythmis magnis ad pugnã conferũt, sicut in re cõsueuere bellica, plagas uero inferũt, aliquas quidẽ manutenus, quasdã autem armis ferreis. Proprius item illis de amoribus mos est, ut non suasu, sed uiolentia & raptu amatũ corripiant, amator triduo aut amplius familiaribus prædicit, faciendã à se rapinã. Qui uero puerũ aut occultent, aut statutã ire uiam nõ sinant, turpissim iudicantur, perinde ac puerũ tali amatore indignũ esse fateantur. Siqui tamen sint uel æqualiũ, uel ætate prouectiorũ qui ad honorem pueri alijs rapiant, ijconuenientes, & in fugam eos solũ conuertentes, moderate obsistunt, legitimũ adimplentes munus. Alia uero concedunt hilares scilicet abducere, quod si indignus sit, auferunt. Exitus autem rei quædã est ostẽtatio, quoad puer ad raptoris ætatem perueniat. Amabilem aũt non tam formosum putant, q̃ robore ac uenustate præstantem, & donis affectũ abducit puerũ, ab eo ad quem mauult locũ, ijs qui adsunt raptũ concomitantibus. Vbi uero cœna uenatuq; omnes accepit, è uestigio dimittit. Non enim licet longiore spatio puerum retinere. Exinde ad urbem reuertuntur, puerq; cum muneribus abscedit, tum abductũ bimestri tempore in urbem reducunt muneribus, & militari stola & boue & patera donatũ, huiusmodi enim ex lege sanciuntur dona aliaq; plura preciosa, ut amicos propter ingentem impensarũ uim cõsortiatur. Bouẽ igitur Ioui immolat, facto inter redeuntes comites cõuiuio. Postea oratio ad amantẽ habetur, siue sit oblectatus, siue nõ, idipsum lege † prohibẽte. Si quidẽ quispiã uim illi fecerit, eo ipso in raptu, hunc ibidem se torturos abacturosq;. Verum honestis formam, speciei decorem, maiorũq; gloriam, ne amentur obstare, qui hunc in modũ afficiantur. Qui quidem † intersunt honestantur, sic enim

Cretensium diæta.

Amatorum raptus.

† ἐπιτηρέσαρις τοῦ. i. perhibẽte, uel iubente. † ἢ παρασαθέντες.

enim raptos uocant, quippe qui in ea ætate atq; in curriculis amplissimos sortiantur locos, nam prætexta cæteris splendidius ornantur, quã dono ab amatoribus acceperunt, neq; ea tantũ ætate, sed etiã plene adulti insigniore utuntur uestimento, quo quisq; habitu facile internoscitur, & amasiũ quidem κλεινὸν, id est illustrẽ, amãtem uero φιλήτορα, id est ardentem appellant, hæc & alia sunt de amatoribus Cretensium legitima. Præfectos aũt decẽ eligunt, quibus ad maxima consiliarijs utuntur, quos senes uocitant. Hanc ad curiã constituuntur, qui ornamento principatus digni iudicantur, cæterisq; in rebus probati. Cretensem equidem rem dignã, quæ scriptis mandaretur ratus sum, tum propter illius proprietatẽ, tum propter eorum opinionem atq; gloriã. Earum uero legũ nõ multa perdurãt, sed plurima Romanis administrãtur edictis, quemadmodũ & in alijs prouincijs euenit. Insulae autem circa Cretam sunt Thera, Cyrenensiũ metropolis, Spartana colonia. Apud eam iacet Anaphe, in qua Aegleti Apollinis templũ extat. Dicit aũt Callimachus.

κλεινὸς. φιλήτωρ. *Senes.* *Thera.* *Anaphe.* *Aegletus Apollo.*

» ἀγλήτλω ἀνάφλωτε λακωνίδί γείτονα θήρᾳ. *id est.*

» Nunc quidem hoc pacto Aegletem Anaphemq; Laconicæ finitimã Theræ.

Nunc uero Theræ mentionem faciens, ait,

» μήτηρ ἐμὶ πατρίδος ἠμετέρης. *id est.*

Nostræ mater patriæ, quam equitum splendor illustrat.

Est aũt oblonga Thera ducentorũ in circuitu stadiorũ ad insulam Diam iacẽs, Heracleo Cnossio propinquã. Distat aũt à Creta stad. septingentis, cui & Anaphe & Therasia uicina est. Ab ijs singulis Ius parua insula abest, in qua poëtã Homerũ sepultum esse aiunt. Ex Io uero in occasum nauiganti Sicenus occurrit, & Lagusa & Pholegãdrus, quã Aratus ferreã nuncupat, ob eius duritiã & asperitatem. His q; finitima est Cimolus, à qua terra Cimolia nũcupatur. Ab ea Siphnus uisui spectabilis est, in qua Siphniũ astragalũ ob tenuitatẽ appellant. Propior item est Cimolo & Cretæ Melos insula, istis dignitate præstantior. Abestq; ab Scyllæo promontorio Hermonico stadijs septingẽtis, & ferè totidẽ à Dictynnæo, eius incolas Athenienses quondã immisso exercitu usq; ad puberes uniuersos fermè trucidarũt. Hæ quidem insulae in Cretensi iacent pelago. In Aegæo magis Delos eminet, & circũstantes illi Cyclades, & ipsis incumbentes Sporades, id est dispersæ, de quibus illæ sunt quas circa Cretam enarrauimus. Delos igitur urbem habet in plano positam & Apollinis templũ atq; Latonæ, Cynthus aũ mons sublimis & asper incũbit urbi, amnisq; per insulam nõ sanè magnus labitur, Inopus nomine, insula enim parua est, ipsa sanè antiquitus magno in honore fuit deorũ gratia, ab † heroicis inchoans temporibus. Fabulae nanq; tradiderunt Latonã, hoc in loco pariendi soluisse dolores, cum Apollinẽ simul & Dianã in lucem ædidit, antea quidẽ (ut ait Pindarus) intoleranda erat inter undas uarijs undiq; flatibus agitata, sed cũ uicinus doloribus aduenit partus, quatuor terrestribus è truncis columnæ, dura in petra solido ex adamante continuerunt, ubi felicẽ enixa est stirpem. Eam sanè circũhabitatæ gloriosam reddiderunt insulae, quas proinde uocauere Cyclades, & honoris ac cultus gratia spectatores & sacra publice miserũt, simul & uirgineos cœtus, & frequẽtissimos conuentus aggregabant. Initio quidẽ duodecim fuisse perhibentur, plures q; agnatæ sunt. Artemidorus aũt circa Helenã dinumeratis ab Thorico inquit usq; Suniũ

Dia. *Therasia.* *Ius insula.* *Homeri sepulchrum.* *Sicenus.* *Lagusa.* *Pholegandrus.* *Cimolus.* *Cimolia terra.* *Siphnus.* σίφνιος ἀστράγαλος. *Melos.* *Delos.* *Cyclades.* *Sporades.* *Cynthus.* † ἀπὸ ἡρόων κῶμ χρόνων. *Inopus.* *Latonæ partus.* *Helena insula.*

Ceos. Scythrus. Seryphus. Syphnus. Cimolus. Prepesinthus. Paros. Naxus. Myconus. Tenos. Andros. Gyaros. Oliaros.

Macra adiacet, ad stad. lx. longitudine. Ab hac enim ait Cyclades existunt, nominat aũt Ceon, Helenæ propinquissimã. Secũdũ hãc Scythrũ, & Seryphũ, & Melũ, & Syphnum, & Cimolũ, & Prepesinthum, & Oliaron. Post has Parum, Naxum, Syrũ, Myconũ, Tenũ, Andrũ, Gyarũ, alias quidẽ ad duodecim attribuendas arbitror, Prepesinthũ quidem & Oliarũ & Gyarũ minime. E quibus cum ad Gyarũ iactis starem in ancoris, quendã agnoui tunc uiculum, quem piscatores incolerẽt. Cumq; inde solueremus, legatũ quẽdã à piscatoribus ad Cæsarẽ missum assumpsimus (erat aũt Cæsar Corinthi ad Actiacũ tendẽs triumphũ) eò ille nauigãs unà ad percontãtes respõdit, quod leuãdi gratia tributi, legatione fungeretur ad Cæsarẽ. Drachmas enim centũ & quadraginta sese soluere, è quibus centenas magna cum difficultate pendere possent. Eorum etiam Aratus initium declarat inopiam.

» ὦ λητοῖ, συμμιλύεις μὴν σισυρείη φολεγάνδρῳ
» θελκὴ ἢ γύαρον παρελεύσεται αὐτίχ' ὁμοίῳ. id est.

Tu quidem ò Latona in ferrea permanes Pholegandro,
Miseranda utiq; nunq; ad Gyarũ ilicet similem aduentabis.

νῆσος ceruit.

Opportunitas εὐκαιρεία.

Delum igitur hunc in modũ in magno gloriæ gradu constitutã. Corinthus etiã à Romanis euersa, ampliorem in modũ † accumulauit. Eò enim negotiatores cõ migrarũt, præsertim cũ eos templi immunitas accerseret, & ipsius portus inuitat † occasio. Etenim ex Italia & è Græcia in Asiam nauigantibus cõmodissime iacet, conuenientiũ quoq; frequentia rei mercatoriæ conducit, interq; cæteros maxime Romani in ea familiariter obseruabãtur, etiã stante Corintho. Et Athenienses redacta in potestatẽ insula, & sacrorũ & negotiatorũ curã susceperе præcipuam, Mithridatici uero duces eam inuadẽtes, tyrãnusq; illã ad desciscendũ impellens, cuncta uastarunt, cæterũ domũ rege regresso, Romani denuo desertã recuperarũt insulam, & ad hoc usq; tempus in summa perdurat inopia, Athenienſiũ ditioni subdita Rhenea autẽ, quædã, & destituta extitit insula, ab Delo quatuor distãs stad. in qua Delijs sunt sepulchra. Haud enim inter Delon mortuos aut sepelire, aut cremare fas est. Canem etiã in Delo alere nephas. Eam prisci Ortygiã nominauere, Ceos aũt quaternas continens urbes, inde tetrapolis uocitata. Duæ uero restãt, Carthæa scilicet, & quã Iulidẽ appellant, ad quas reliquarũ habitatores cõcurrerũt, Carthæã quidẽ à Pœẽessa, Iulidem uero è Corissia. Ex Iulide Simonides cõdendorũ autor carminũ, duxit originem, nec nõ illius ex fratre nepos Bacchylides, & postea Erasistratus medicus insignis, & ex Peripateticorũ secta philosophorum Aristo, Bionis Borysthenensis æmulus, penes istos lex aliquando lata fuisse uidetur, cuius & Menander meminit.

Corinthus celebris. Rhenea. Deliorum sepulchra. Canis in Delo. Ortygia. Ceos. Carthæa. Iulis. Pœcessa. Aristo.

» καλὸν τὸ κώων νόμιμόν ἔστι φαυλίᾳ,
» ὃ μὴ δαώμλιος ζῶν καλῶς, οὐ ζῇ κακῶς.

Bella inquit lex Coënsiũ est Phania
Qui recte uiuere nequit, turpiter ne uiuunto.

Corissia. Simonidis patria. Bachylides. Erasistratus. Aconitum pro senibus. Cœënsium lex.

Edixit enim ut uidetur lex, maiores annis sexaginta natos, aconito uitam finire ut reliquis cibaria sufficerent. Cũq; ab Athenienſibus obsidione urgeretur aliquãdo, decreuisse memorant, ut ex eis natu maximi morti dederẽtur, definito annorũ numero, eos aũt illi obsidere destiterunt. Situ est in monte oppidũ, longe à mari ad quinq; & uiginti stadia. Eius emporiũ locus est, in quo Corissia sita fuerat, ne unius qui

us quidem pagi uici ue inquilinos aut mansiones habens. Penes Corissiam uero Sminthei Apollinis situm est templũ, penesq; Pœẽessam. Inter ædem autẽ & Pœẽessæ parietina Nedusiæ Minerуæ sacellũ est, quod Nestor secundũ eius à Troia reditum ædificauit. Est & in Propontide Pariũ oppidũ. Corissia quoq; Helixũ habet amnem. Post hãc Naxus & Andrus haud memorabiles sanè insulæ, & Parus è qua natus est Archilochus poëta. Pariq; quidẽ Thasum ædificarunt. Est & in Propontide Pariũ oppidũ, in hoc profecto ara esse dicitur digna quã spectes, latera ad unius stadij mensurã habens. Parus lapidẽ producit, quẽ Pariũ appellãt, ad marmoreas sculpturas aptissimũ. Est enim Syrus priore producta syllaba, è qua Pherecydes Babius duxit originẽ, eo iunior est Athenæus. Huius mentionẽ poëta fecisse uidetur, Syriã illã appellans,

Nedusia Minerua. Archilochi patria. Thasus. Parius lapis. Syrus inſ. Pherecydes Babius. Athenæus. Odyss. o.

» νῆσός τις συρίη κικλήσκεται ὄρτυγίης,

Insula quædã Syria Ortygiæ stat littore supra.

Syria inſ.

Extat & Myconus, sub qua Gigantũ nouissimos ab Hercule mactatos iacere fabulantur, è qua deriuatũ est prouerbiũ, Omnia sub unã Myconũ, quandoquidẽ quæ natura distinguũtur, sub unũ titulũ descriptionẽq; ducuntur. Myconios etiam quidã caluos appellãt, cũ illud uitiũ ea passim exuberet in insula. Seriphus aũt est, in qua ea facta uulgantur, quæ dicuntur in fabulis, Dicten piscatorẽ arcã adduxisse retibus, in qua Perseus cũ matre Danaë positus tenebatur, cũ pater Danaës Acrisius utrunq; abiecisset in mare, ista in insula educatũ fuisse Perseum proditur, qui cum caput Gorgonis allatum Seriphijs ostendisset, uniuersos mutasse fertur in lapides, idq; in matris ultionem factitasse, quia illis adiutoribus Seriphi rex Polydectes nuptijs inuitã adegisse constituisset. Adeo aũt lapidosam esse Seriphum, ut qui † cõuiciãtur, id inspecta obuenisse Gorgone causentur. Tenos quoq; urbẽ nõ sanè magnã habet, uerũ Neptunni phanũ ingens in luco extra muros spectatu dignũ, in eo capacissima discumbentiũ cõuiuarũ ædificata sunt triclinia, illud signũ est abundantẽ finitimorũ multitudinẽ eò cõuenire solitã, qui unà Neptunni sacrificia celebrarent. Est etiam Amorgus è Sporadibus una, è qua genitus est Simonides Iamborum poëta, & Lebinthus, & Leria. Hinc illud Phocylidæ.

Polydectes. Tenos. † διὰ κωμῶν ἀοιδῶν. Amorgus. Simonides. Lebinthus. Leria.

» λέριοι κακοὶ, οὐχ ὁ μὲν, ὁ δ' οὔ,
» πάντες, πλὴν πατροκλέους
» καὶ πατροκλέης λέριος. id est.

Lerij mali, non unus quidem, alter uero minime,
Sed uniuersi, excepto Patrocle,
Etenim Patrocles Lerius.

Patmos. Coraſſiæ. Icaria. Icarium pelagus. Samos. Icarium mare. Cos. Lerus. Cerceteus. Ampelus. Carpathiũ mare. Astypalæa. Telus. Chalcia.

Eius nanq; loci homines, ut improbi criminabantur. Apud illam Patmos est, atq; Coraſſiæ ab occasu Icariæ propius iacentes, Icaria uero Samo. Icaria quidem deserta manet, at egregia continet pascua, quæ usurpantur à Samijs. Huius generis cum sit, tamen celeberrima est, & ab ea Icariũ pelagus adiacens uocabulũ adipiscitur, in quo & ipsa cõtinetur, & Samus, & Cos, & modo dictæ Coraſſiæ, & Patmos, & Lerus celeber. In ea mons Cerceteus magis q̃ Ampelos, qui urbi Samiorũ incũbit, Icario mari Carpathium coniungitur, ex parte Austri, hinc aũt Aegyptiũ, ab occasu aũt Creticũ & Africanũ. Permultæ uero in Carpathio mari Sporades continẽtur insulæ, Inter Con præsertim ac Rhodon, atq; Cretã, quarũ sunt Astypalæa & Telus, & Chalcia, & quas in nauium catalogo nominauit Homerus.

οἳ Νίσυρον ἴσυρόμ τ' εἶχον, κραπαθόντε κάσσοντε
ἠχλὶ κῶ εὐρυπύλοιο πόλιμ νίσόσ τε καλύδνας. id est.

Niſyros. Carpathus. Caſus. Cos. Calydnæ.

Qui Niſyron habent celſam Crapathum'q; Caſum'q;,
Eurypyli'q; urbem Con, æquoreas'q; Calydnas.

Præter Con enim ac Rhodon, de quibus poſtea diſſerendũ erit, alias inter Sporades ponimus, & hoc in loco eas meminimus, licet nõ in Europa, ſed in Aſia computatæ ſint, quandoquidẽ ut unà cũ Creta Cycladibus'q; Sporades ipſas cõplecteremur, quodã nos modo urgebat oratio ſeries'q; dicendi. Cæterum in ipſo Aſiæ ſitu circũſcribẽdo, cõtiguas illi adſcribemus inſulas, præcipue quæ dignæ ut referãtur uidebuntur, Cyprũ, Rhodũ, Con, & quæ iacent ordinatim in littore, Samũ, Chiũ, Lesbũ, Tenedũ. In præſentiarũ Sporades ipſas, quæ dignæ relatu reſtãt, percurremus. Aſtypalæa igitur procul ſatis extat in pelago, unã habens ciuitatẽ. Telus aũt ad Cnidiã protenditur oram, longa, ſublimis, anguſta, circuitũ ad quadragena & centena cõplectens ſtadia, cui & ſtatio nauium adeſt. Chalcia quidẽ ſtadia à Telo octoginta abeſt, à Carpatho aũt quadringẽtis, & ab Aſtypalæa bis totidẽ, habet'q; uicũ habitatũ eiuſdẽ uocabuli, & Apollinis delubrũ & portũ. Niſyrus quidẽ ab aquilone affinis eſt Telo, ab ea ſtadia circiter ſexaginta ſemota, quantũ & à quo diſiungitur, rotunda, celſa, ſaxoſa, molendinariſs abũdans lapidibus, finitimis igitur urbibus ab ea molarũ ſuppetit copia. Sui quoq; nominis habet oppidũ & portũ, aquarum'q; ſcaturigines calidarũ, phanũ'q; Neptunni, eius ambitus eſt ſtadia octoginta. Sũt & penes eam paruæ quædã inſulæ iuri Niſyrorũ adſcitæ. Fama eſt, Niſyrũ fragmẽtũ Coæ inſulæ fuiſſe, adſcitur fabulæ, Neptunnũ Gigãtũ quẽpiã perſequẽtem, Polyboten, ab inſula Coa tridente ſuo fruſtũ auulſiſſe, in'q; illũ iaculantem fragmen ipſum proiectũ, inſulã manſiſſe, appellatã'q; Niſyrũ inſulã, ſepultũ ibi continens Gigantẽ. Tametſi quidã aſſerant, ſepulchrũ eius in Co eſſe. Carpathus autẽ quã Homerus Crapathũ uocat, excelſa eſt, circuitũ ducentũ ſtad. habẽs. Fuit'q; uribus quatuor pollẽs, & nomẽ celebre cõſequuta eſt, à qua pelago quoq; nomẽ eſt inditũ. Vna uero urbiũ ipſarũ Niſyrus dicta eſt, cognominis quidem Niſyrorũ inſulæ. Iacet aũt ab Aphrica ad littus albũ, quod ad ſtadia mille abeſt, à Salmonio autem Cretæ promontorio. cc. & .l. ambitus eius eſt lxx. ſtad. In ipſa ciuitas eſt eodẽ dicta nomine. Circũ illã uero cõplures inſulæ ſunt Caſiorũ nominatæ. Poëta Calydnas (ut aiunt) Sporadas appellat inſulas, quarũ unã eſſe Calymnã, ſicuti Niſyrorum & Caſiorũ uicinæ ac ſubditæ, ab eis nomen aſſequũtur inſulæ, ſic & circunſtantes, Calymnas ab ea nominari, probabile fit, quæ annis illis forte Calydna uocabatur. Pleriq; ſanè duas eſſe Calydnas aſſerunt, Lernũ atq; Calymnã, quas quidẽ etiã dicere poëtã dixere. Scepſius aũt ſcriptis ſuis teſtatur pluratiuo Calymnas numero inſulã nominatã, quẽadmodũ & Athenas & Thebas. Oportet aũt poëtæ dictũ per hyperbaton accipere, nõ enim inſulas Calydnas inquit. Alij uero ſic.

Salmonium. Caſiorum inſ. Calydnæ. Calymna. Lernos.

Hom. locus Iliad. β. « νῆσός νίσυρόμ τ' εἶχον κραπαθόν τε κάσσοντε
καὶ κῶ εὐρυπύλοιο πόλιμ νίσούς τε καλίδνας. id eſt.

Inſulas qui Niſyron habent celſam Crapathum'q; Caſum'q;,
Eurypyli'q; urbem Con æquoreas'q; Calydnas.

Totũ quidem inſulare mel, ut plurimũ urbanũ & iucundũ eſt, & æmulũ Attico. At uero quod in hiſce oritur inſulis reliquũ antecellit, potiſſimũ aũt Calymniũ.

ARGV

ARGVMENTVM VNDECIMI LIBRI.

VNdecimus Aſiam incipit, quam Tanais in ſuperioribus ſeptentrionis partibus naſcens diſiungit ab Europa. Cõtinet hic liber gentes Tanaidis ortui adiacentes, orientem ac meridiem uerſus, item omnes Barbaras nationes, quæ Caucaſum montem accolunt, è quibus ſunt Amazones, Maſſagetæ, Scythæ, Albani, Iberes, Bactriani, Caſpij, Medi, Perſæ, Armeniæ duæ uſq; in Meſopotamiam. Cõplectitur etiam Troglodytas, & gentes eas quæ Heniochi dicuntur. Item Sceptuchos, Choanos, Aſſyrios, Polyphagos, Abianos, Siracos Tapyros. Meminit Iaſonis, & Medeæ, & urbium quas condiderunt, meminit etiam Xerxis, Mithridatis, & Alexandri eius qui ex Philippo natus eſt.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER VNDECIMVS.

Aſiæ termini.

VRopæ cõtinua eſt Aſia, ad Tanaim flumen illi cõiuncta, de qua deinceps dicemus, & euidentiæ gratia naturalibus quibuſdam terminis loca omnia † deſtinabimus. Quod itaq; Eratoſthenes fecit in toto terrarum orbe, idem nobis in Aſia faciendum eſt. Nam Taurus mediã quodãmodo continentem hanc diuidit ab oriente in occidentẽ, cuius partem ad aquilonẽ relinquit, partẽ ad meridiẽ. Alteram Græci interiorẽ uocant, alterã exteriorem. Quæ & ſi à nobis ante dicta ſunt, memoriæ tamẽ gratia, repetantur. Mons hic multis in locis latitudinẽ habet ſtadiorũ trium miliũ, longitudinẽ quantũ Aſia ſtad. circiter xl. & quinq; milia, à tranſmarina Rhodi ora uſq; ad Indiæ ac Scythiæ extrema orientẽ uerſus. Idem in nomina ac partes multas diuiditur, quarũ aliæ maiores, aliæ minores ambitus cõprehendunt. Sed quoniã in tanta montis latitudine gentes quædã continentur, aliæ obſcuriores, aliæ omnino notæ, ut Parthi, Medi, Armenij, & Capadocũ quidam, præterea Cilices & Piſidæ. Quicũq; ad Borealem plagam declinant, in Borealibus ponendi ſunt, quicũq; ad auſtralem, in auſtralibus. Qui in medio montiũ iacent, ij propter aëris ſimilitudinem ad boream ſunt collocandi, nam frigidi ſunt, auſtrales uero calidi. Porrò flumina quæ hinc decurrunt omnia ferè in cõtrarias labuntur partes, alia in boreales, alia in auſtrales, & ſi nõnulla poſtea ad orientẽ uel occidentem cõuertantur. Et natura fert, ut montes eos pro confiniis habeant, quibus Aſiam diximus in partes duas

† diſtinguemus pot. διελόντας

Taurus mons.

Aſiæ partes.

Asiæ partes. duas diuisam, quemadmodũ mare quod intra columnas est, quod cum maxima ex parte è directo sit ijs mõtibus duas efficit cõtinentes, Europã atq; Aphricã, quarũ id aptissimũ quoddã confiniũ est. Sed quoniã ijs qui ab Europa in Asiam transeũt, Borealia ex Asiæ diuisione prima sunt in geographia, ab ijs incipiendũ est. Horum aũt ipsorũ prima sunt quæ Tanaidi adiacent, quem nos Europæ atq; Asiæ limitem posuimus. Hæc quasi peninsulã quandã efficiunt, quæ ab occidente Tanaide flumine, ac Mæotide ambitur, usq; in Bosphorũ & maritimam Euxini oram, quæ ad Colchos desunt à septentrione oceano usq; ad Caspij maris os. Ab oriente, hoc eodem mari usq; ad Albaniæ & Harmeniæ confinia, ubi Cyrus & Araxes emittũtur, quorum alter per Harmeniã, Cyrus per Iberiam & Albaniã fluit, ab austro aũt terra quæ est ab ostio Cyri usq; in Colchidẽ trium miliũ ferè stadiorũ, à mari in mare per Albanos & Iberas. Quapropter isthmi rationem obtinet, qui hunc isthmũ tantum dixerunt, quantum Clitarchus, qui eum ab utroq; pelago perfusum dicit, non sunt audiendi. Posidonius putat eum mille & quingentũ esse stadiorũ, quantũ isthmum, qui inter Pelusium est atq; rubrũ mare. Videtur, inquit, nec ab eo differre, q̃ est à Mæotide in oceanũ, sed ego non uideo quomodo quisquã ei incerta credat, de quibus ueri similitudinem nullam afferre potest, cũ de certis adeo dicat imprudenter, quanq̃ Pompeio familiaris fuerit, qui in Iberas & Albanos duxit exercitũ, usq; ad utranq; & Colchici & Caspij maris partẽ. Tradũt enim Pompeiũ cũ ad piraticum bellũ exiret, & mox cõtra Mithridaten esset exiturus, Rhodũ uenisse atq; di

Tanais flu.

Cyrus.
Araxes.

Pompeius.

Posidonij responsum.

sputanti Posidonio assuisse, cui in discessu interrogãti, nunquid iuberet, respõdisse

αὐὲρ ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων. (Posidonium ferunt,

Se gereret clare atq; alios excelleret omnes.

Huc accedit quod eius historiã scripsit, unde oportuit diligẽtius eum ueritatẽ exquirere. Secunda pars erit terra quæ ultra Hyrcaniũ pelagus iacet, quod Caspiũ appellatur usq; ad Scythas, Indis uicinos. Tertia erit ea quæ dicto isthmo cõtinua est, nã post hunc & Caspias portas sequũtur loca Europæ proxima, & ijs quæ cis Taurum sunt, ut Media, Armenia, Cappadocia, & quæ interiacent. Quarta pars erit regio quæ cis Halym est, & quæ in ipso Tauro sunt & extra Taurũ, quæcunq; in peninsulam incidũt, quã isthmus efficit, qui Põticũ mare dirimit à Cilicio. Ex his quæ cis Taurũ sunt, Indiam ponimus & Arianã usq; ad gentes, quæ ad Persicũ mare & Arabicũ sinũ ac Nilũ uergunt, Aegyptiũ mare atq; Issicũ uersus. His ita dispositis primã partẽ incolunt à septẽtrionis & oceani partibus Scytharũ quidã Nomades, & in curribus † degentes. Interius uero Sarmatæ atq; ij Scythæ, Aorsi, & Siraci, q̃ meridiẽ uersus usq; ad Caucasi mõtes descendũt, alij Nomades, alij in † tabernaculis degẽtes, atq; agrũ colentes, circũ lacũ Mæotæ habitant. Bosphorũ uersus Asiatica regio est & Sindica, post, quam sunt Achæi, Zygi, Heniochi, Certetæ, Macropogones, ultra quos angustiæ sunt Pthirophagorum. Post Heniochos Colchis est, sub Caucasijs atq; Moschicis mõtibus sita. Sed cũ Tanaim Europæ atq; Asiæ terminum fecerimus, ab eo incipientes singula peragremus. Fertur itaq; Tanais à septentrionis partibus Nilo contrarius, nõ tamen per diametrum (ut quidam putãt) sed orientalior originem ut ille incertã habens. Verũ Nilus magna ex parte notus est, ac regionem percurrit totam accessibilem, & longas habet nauigationes. Tanaidis

Hyrcaniũ mare.
Caspiũ mare.

Nomades.
Sarmatæ.
Aorsi.
Siraci.
Sindica regio.
† ἅμαξοικοι.
† σκηνῖται.
Achæi.
Zygi.
Heniochi.
Certetæ.
Macropogones.
Pthirophagi.
Colchis.
Tanaidos cursus & ostia.
Moschici montes.

naidis uero ostia scimus, nam duo sunt ad septentrionales Mæotidis partes, sexaginta inter se stadijs distantia, supra ostia uero nihil penè notum est propter frigora & regionis difficultates, quas indigenæ facile perferunt, carnibus & lacte more Nomadum enutriti, alienigenæ perferre non possunt. Præterea cũ Nomades differ culter alijs misceantur, & multitudine & uiribus præstẽt, intercludũt ne qua ex parte regio permeetur, & ne quas flumen nauigationes habeat. Iccirco quidam existimant, eum fontes in Daucasijs montibus habere cum multus ad septẽtrionem feratur, postea conuersum † emittere in Mæotim. His Theophanes Mitylenæus uidetur assentiri. Quidam à superioribus Histri partibus eum deferri putant, iudiciũ autem tam longi cursus etiam ab alijs plagis nullũ afferunt, quasi de proximo & à septentrione id effici non possit. Ad Tanaim flumen & lacum urbs sita est eodem nomine, à Græcis condita qui Bosphorũ habent, eam Polemo rex nuper depopulatus est, cum minus ei obtemperaret. Ea cõmune emporiũ erat Nomadum Asiæ, atq; Europæ, & eorum qui è Bosphoro lacum nauigant, quorum alij uehunt mancipia, pelles, & si quid aliud Nomadicũ est, alij onerant uestem, uinum, ac cætera quæ mitioris uitæ sunt propria, ad stad. centum. Ante emporiũ insula iacet nomine Alopecia Migadorũ hominum domicilium. Sunt aliæ non procul in lacu paruæ insulæ. Tanais ab hostio Mæotidis rectà nauigantibus ad borealia, stad. abest duobus milibus &. cc. Sed nec multo pluribus terrestri itinere euntibus. Nauiganti secus terram, & ad octingenta stad. à Tanaide progredienti, primum est is qui magnus Rhombites dicitur, ubi piscatio multa est & condituræ aptæ. Deinde aliorũ octingentorum stad. interuallo est minor Rhombites, quod promontoriũ non adeo piscibus abundat. Maiores Rhombitani insulas habent stationibus plenas. Qui uero minorem Rhombiten incolunt Mæotæ sunt, homines operarij. In tota enim hac præternauigatione Mæotæ habitant agricultores non minus q̃ Nomades bellicosi, & in gentes plurimas diuiduntur, quorum qui Tanaim accolunt, agrestiores sunt, qui uero Bosphoranis cohærent mitiorem uitam degunt. Ã minore Rhombite in Anticeam flumen, & Tyramben stad. sunt sex centa. Hinc in uicum Cimbricum centum ac uiginti. Vnde soluunt qui nauigant. In hac præternauigatione quædam Clazomeniorũ speculæ inueniuntur. Cimmericum urbs erat in Cherroneso sita, quæ fossa & aggere Isthmum claudebat. Nam Cimmerij olim potentiã in Bosphoro maximam habuere, unde & Cimmericus Bosphorus appellatus est. Hi sunt qui ad Ponti dextram mediterraneam regionem habitantes usq; in Ioniã excurrebant, hos Scythæ ex his sedibus pepulerunt, Scythas autẽ Græci qui Panticapæum & alias in Bosphoro urbes habitabãt. Hinc in uicum Achilleũ sunt stad. xx. in quo Achillis templũ est. Hic est angustissimũ ostij Mæotidis fretũ ad stad. xx. uel paulo plura, habens in ulteriore regione Myrmeciũ uicũ, & Partheniũ, Heracleo proximũ. Hinc ad Satyri monumentũ stad. sunt. xc. id est in promontorio quodam positum, hominis in Bosphoro clarissimi ac potẽtissimi. Proximus est uicus Patraeus, à quo ad uicũ Corocõdamẽ sunt stad. c. ac xxx. Is finis est Bosphori, q̃ Cimmericus appellatur. Sic enim angustiæ uocãtur ab ostio Mæotidis, id est ab Achillei & Myrmecij angustijs, usq; ad Corocõdamẽ & oppositũ ei uicũ Pãtica pensis agri, nomine Acrã, qui lxx. stadiorũ freto disiũgitur. Nã & huc usq; glacies per

† *Sic deinceps* τὸ ἐκβάθραμ, *ferè interpretatur.*

Tanais opp.

Alopecia insula.
Migadi.

Rhombitæ.
Rhombites maior.
Rhombites minor.
Mæotæ.

Anticeata.
Tyrambe.
Clazomeniorũ speculæ.
Cimmerij.
Bosphorus Cimmericus.
Panticapæum.
Achillis uicus.

Myrmecius uicus.
Parthenius uicus.
Satyri monumentum.
Patraeus uicus.
Corocõdamẽ uicus.
Acrã.

pertendit Mæotidæ, adeo frigore concreta, ut pedibus permeetur. Hæ anguſtiæ to
Corocondame tis. tæ ſunt portuoſæ. Supra Corocondamẽ lacus iacet, qui ab ea Corocondametis uocatur, & decem ſtadia à uico in mare emittit. Pars uero Anticiti abrupta, & in lacũ influens, inſulam efficit, quæ lacu hoc & Mæotide & flumine circuncirca abluitur.
Hypanis. Hoc flumen nonnulli Hypanim uocant, quemadmodũ id quod eſt Boryſtheni pro
Phanagoria. ximũ, & ad Corocondametim nauigãti eſt Phanagoria ciuitas memoratu digna,
Cepus. & Cepus & Hermonaſſa, & Apaturũ Veneris fanũ. Quarũ Phanagoria & Cepus
Hermonaſſa. ſunt in inſula ad ſiniſtram nauiganti, aliæ urbes ſunt in Sindica ultra Hypanim à
Apaturum. dextris. Item in Sindica regio eſt Sindorũ Gorgiptia mari proxima, & Aboraca.
Sindica. Quicunq; Boſphori potentibus parent Boſphorani appellantur, Boſphoranorum
Gorgiptia. metropolis qui ſunt in Europa Panticapæũ eſt, Aſianorũ uero Phanagorium, ſic
Aboraca. enim hæc ciuitas uocatur. Phanagoria emporiũ eſt earum rerum quæ ex Mæotide
Boſphorani. & ulteriore Barbarorũ regione importantur. Earũ uero quæ mari aduehuntur Pan
Panticapæum. ticapæum. Phanagoriæ eſt inſigne Veneris Apaturiæ templum. Id adiectiuũ inter
Phanagoriũ. pretantur, fabulam quandam afferentes, quod cum Gigantes Venerem adoriren
Phanagoria. tur, illa Hercule inuocato, tam diu in latebris quibuſdam latitauit, donec Gigantes
Venus Apaturia. ſigillatim excipiens, dolo occidẽdos exhibuit. Ex Mæotis ſunt Sindi & Dandarij,
Sindi. Toreatæ, Agri, Arrichi, item Tarpetes, Ouidiaceni, Sittaceni, Doſci, alíj́q; complu
Dandarij. res, è quibus ſunt Aſpungitani, qui inter Phanagoriã Gorgopiã́q; habitant quin
Toreatæ. gentorum ſtadiorũ ſpatio, quos cum Polemo rex ſimulata amicitia adoriretur, nec
Arrichi. id eos lateret, ſed contra inſtructi exirent captus interemptuśq; eſt. Ex omnibus
Tarpetes. Aſianis Mæotis, íjs qui forum habebant, quod ad Tanaim eſt parebant, Boſphora
Ouidiaceni. ni uero frequenter iugum detrectabant. Sæpe Boſphoranorũ duces ea quæ ad Ta
Sittaceni. naim uſq; ſunt occupauerunt, præſertim poſtremi Pharnaces, Caſſander, ac Pole
Doſci. mon. Pharnaces quoq; Hypanim Dandarijs olim per antiquam foſſam dicitur in
Aſpungitani. duxiſſe, qua purgata, regionem totam diluit. Poſt Sindicam & Gorgopiam in A
Gorgopia. chæorum & Zygorũ, & Heniochorũ mari ora, magna ex parte montoſa & impor
Polemo rex. tuoſa, cum Caucaſi pars ſit, íj́ ex maritimis latrocinijs uiuunt. Lembos habent exi
Pharnaces. les, arctos, leues, xxv. hominum capaces, rari xxx. ſuſcipiunt. Hos lembos Græci
Caſſander. *Camaræ quid.* καμάρας uocant. Tradunt Phthiotas Achæos, ex Iaſonis exercitu Achaiam hanc
Phthiotæ. habitaſſe, Laconas uero Heniochiam, quorum duces Rhecas & Amphiſtratus fue
Rhecas. runt, Caſtoris & Pollucis aurigæ, unde ἡνίοχοι (ut par eſt) ex íjs ſunt nominati. Ex
Amphiſtratus. his itaq; lembis claſſem comparantes, & interdum ad naues onerarias, interdũ ad
Heniochi unde appellati. regionem uel urbem aliquam nauigantes, mari dominantur. Boſphorani eos nõ
Heniochorum prædationes. nunq; in ſtationibus accipiũt, & cõmeatus & uendendæ prædæ copiã ſuppeditant.
Hi cum domum repetunt, & ultra nauigare nõ poſſunt, lembos humeris impoſitos
in ſyluas referunt, in quibus habitantes, tenue ſolum arant. Rurſum cum nauigan
di tempus adeſt, eos in mare deferunt. Idem faciunt in aliena, nam loca ſyluoſa no
ta habent, ubi abſconditis lembis ipſi noctu, nonnunq; interdiu pedibus errant, ca
piendorum hominũ gratia, quos cum ceperint facile redemptitios faciunt. Nam
inter redeundum rem omnem íjs ſignificant qui illos amiſerunt. In locis itaq; quæ
ſunt principibus ſubdita, qui iniuriam accepere aliquod præſidium ab íjs habent,
qui ſæpe illos inſecuti, lembos atq; piratas capiunt. Regio uero quæ ſub Romanis
eſt mi

eſt minus habet auxilij, propter eorum negligentiam qui mittuntur. Harum itaq;
gentium uita talis eſt, quæ Sceptuchis ſubditæ ſunt, Sceptuchi autem regibus uel *Sceptuchi.*
tyrannis. Heniochi reges quatuor habebant, cum Mithridates Eupator è paterno
regno fugiãs Boſphoriorũ regionẽ permeauit, quæ quidem ipſi peruia fuit. Zygorũ
uero terram propter locorum difficultatem atq; aſperitatẽ accedere diffiſus, ægre *Zygi.*
maritima ora profectus eſt, ſæpe mare ingreſſus quo uſq; in Achæorum agrum per
uenit, quibus adiutoribus iter ex Phaſide conſumauit ad quatuor ferè milia ſtad. A
Corocondame orientem uerſus recta nauigatio eſt. Hinc ad ſtad. c. &. lxxx. eſt
Sindiacus portus & ciuitas, de hinc ad. xl. ſtad. ſunt ea quæ Bata nominantur uicus *Sindiacus por.*
& portus, ubi Sinope auſtrum uerſus huic oræ plurimum uidetur opponi, quemad *Bata.*
modum Carambis Fronti arietis, ut ante dictum eſt, autor eſt Artemidorus, à Ba *Sinope.*
tis oram eſſe Cercetarum octingentorum &. l. ferè ſtad. quæ ſtationes & uicos ha
beat. Dehinc Achæorum regionem ſtadiorum quingentorum, dehinc Heniochorũ
mille, dehinc magnum Pityuntem trecentorum ferè. lx. uſq; Dioſcuriadem. Qui *Pityus.*
Mithridatica cõſcripſere, nã íjs maxime accedẽdũ eſt, priùs Achæos ponũt, deinde *Dioſcurias.*
Zygos, deinde Heniochos, deinde Cercetas & Moſchos & Colchos, & Phthiropha- *Cercetæ.*
gos qui ultra hos ſunt, & Thoanas, & alias circa Caucaſum paruas gẽtes. Ab initio *Moſchi.*
igitur ora ad orientẽ tendit, & ad auſtrũ ſpectat. Ab ipſis uero Batis paulatim detor *Colchi.*
quens reſpicit occidentẽ & ad Pityuntẽ & Dioſcuriadẽ deſinit. Nam hæc Colchi- *Phthirophagi.*
dis loca dictæ oræ iuncta ſunt. Poſt Dioſcuriadem eſt reliqua Colchorum ora, cui *Thoanes.*
Trapezus continua flexum quendam admirabilem efficit, deinde in rectum latus *Trapezus.*
extenditur, quod Ponti dexteriora efficit ad ſeptentrionem ſpectantia. Vniuerſa ue *Caucaſus.*
ro Achæorum & cæterorum ora, uſq; Dioſcuriadem & loca mediterranea auſtrum
uerſus in rectum exeuntia Caucaſo ſubiacent, qui mons utriq; pelago imminet &
Pontico & Caſpio, muniens iſthmum qui ea dirimit. Is auſtrum uerſus Albaniam *Albania.*
Iberiaḿq; diſterminat, ſeptentrionem uerſus Sarmaticos campos, arboribus & *Iberia.*
omnigena ſylua plenus, ea præcipue quæ fabricãdi nauibus eſt idonea. Eratoſthe
nes ait Caucaſum ab indigenis Caſpiũ uocitari, à Caſpijs fortaſſe cognominatũ.
Ab eo quaſi cubiti quidam ad meridiem procurrunt, qui Iberiam complectentes,
Moſchicis & Armenijs montibus cõiungũtur. Item monti Scœdiſæ & Paryadræ. *Scœdiſa.*
Hi omnes Tauri partes ſunt, qui auſtrale Armeniæ latus efficit & ab eo quodãmo- *Paryadra.*
do abrupti ſeptentrionẽ uerſus uſq; ad Caucaſum & maritimã Euxini orã percur- *Taurus.*
runt, quæ à Colchide in Themiſcyram tendit. Dioſcurias itaq; in hoc ſinu poſita & *Themiſcyra.*
orientaliſſimum totius pelagi ſinum obtinens, Euxini receſſus, & extrema nauiga
tio appellatur. Vnde illud quod in prouerbio dicitur. *Prouerb.*

εἰς Φᾶσιν, ἔνθα ναυσὶν ἔσχατος δρόμος. *deſt.*

In Phaſim ubi curſus carinis ultimus.

Sic intelligendum eſt, non quod poëta qui iambicum fecit, de flumine dicat, *Phaſis flu.*
nec de urbe eiuſdem nominis, quæ ad flumen ſita eſt, ſed de Colchide, ut de parte,
quod recta nauigatio à flumine, & ab urbe in receſſum ſit ſexcentorum ferè ſtad.
Eadem Dioſcurias Iſthmi initium eſt, qui inter mare Caſpium iacet, atq; pontum *Phaſis pro Colchide.*
& commune forum earum gentium quæ proxime ſunt ulteriores. Dicunt itaq; nõ- *Linguarum di uerſarũ gẽtes.*
nulli qui parum res animaduertunt. lxx. nonnulli. ccc. gentes in eã conuenire, atq;

omnes diuersarum linguarũ, propterea quod sparsim & impermixte ob asperitatẽ atq; intractabilitatem habitent, quorum pleraq; pars Sarmatæ sunt, atque omnes Caucasij, ac de Dioscuriade quidẽ hactenus. Reliqua uero quæ Colchis est, magna ex parte ad mare pertendit. Hanc Phasis illabitur ingens flumen, quod ortum ex Armenia ducens, Glaucũ in se recipit atq; Hippũ è uicinis montibus cadẽtes. Nauigatur autẽ usq; Sarapanos, quæ munitio urbis habitatores recipere posset. Ex ea pedestri itinere, curribus uecti, quadriduo in Cyrum proficiscũtur. Ad Phasim urbs iacet eiusdem nominis, Colchorum emporium, quod ex alia parte amni procingitur, ex alia lacu, ex alia mari. Hinc biduo triduóue Amisum Sinopen̄q; nauigatur. Hæc littora & fluminis ostia amœnissima sunt, regio fructibus & omnibus quæ ad fabricandas naues pertinent opportuna, nam multa producit ac fluuiinibus defert. Mel tamen frequentius amarum est, sed præcipue linum, canabem, ceram ac picem gignit. Linificium quidem uulgatum est, nam & in peregrina exportatur loca. Vnde quidam cognationem Colchorum cum Aegyptijs ostendere uolentes, fidem ex ijs captant, Secus hæc flumina in Colchica regione est Leucotheæ fanum, quod Phryxus condidit atq; illius oraculum, ubi aries non mactatur, id olim diues erat, ætate autem nostra à Pharnace, paulopost à Mithridate Pergameno direptũ est. Nam læsa regione etiam diuina ægre habent, nec coli possunt, ut Euripides inquit. Quantam olim hæc regio claritatem habuerit fabulæ declarant, Iasonis exercitum innuẽtes, qui ad Medos usq; processit, ac prius etiã Phryxi expeditionẽ. Postea cum reges succederent & regionem haberent in prouincias diuisam, mediocriter agebant. Cum uero Mithridatis Eupatoris potentia uehemẽter esset adaucta, tota ei regio paruit, à quo semper aliquis ex amicis regionis præfectus & administrator mittebatur, quibus fuit Moaphernes matris nostræ patruus. Hinc multa regia ad nauales res copia. Sed sublato Mithridate regio omnis quæ sub eo erat, euersa est, multisq; distributa. Postremo Polemo Colchidem habuit, quo mortuo uxor eius Pythodoris Colchorum, & Trapezuntis, & Pharnaciæ, & ulteriorum barbarorum regnum tenet. Sed de his postmodũ dicemus, Moschica in qua fanũ esse diximus, tripartita est. Nam partem habent Colchi, partem Iberes, partẽ Armenij, Polichniũ Phryxi ciuitas est in Iberia, ea nũc Idessa dicitur, locus optime munitus. In Colchidis autem finibus non procul à Dioscuriade Rhiocharus flumen labitur, ex gentibus quæ Dioscuriadem conueniunt, est Phthirophagorum natio, cui nomen à sordibus, ac fame datum est, his proximi sunt Soanes nihilo fame meliores, robore autem meliores, nam ui ac potentia penè præstãt. Hi gentibus circumuicinis dominãtur, Caucasi extrema obtinentes. Quæ Dioscuriadi imminent regem habent & collegium uiorum. ccc. CC. hominũ millia coguntur in exercitum. Nam multitudo omnis bellicosa est quanquàm inordinata. Apud eos torrentes dicuntur aurum deferre, quod Barbari perforatis tabulis, ac lanosis pellibus excipiunt. Vnde aurati uelleris fabula conficta est, & fortasse Iberes eodem nomine uocantur quo occidentales, ab auro quod apud utrosque inuenitur. Soanes ueneno ad spicula mirifice utũtur, quod eos etiam, qui non uenenatis sagittis saucij sunt, odore offendit. Aliæ gentes proximæ, quæ circa Caucasum sunt, paruam & tenuem regionem habitant. Albanæ uero & Ibericæ gentes, quæ dictum Isthmum implent, ipsæ etiam dicuntur

Cau

Sarmatæ. *Colchis.*

Phasis flu. *Glaucus flu.* *Hippus flu.* *Sarapani.* *Phasis urbs.* *Sinope.*

Colchis cũ Aegyptijs affinitas.

Leucotheæ phanum. *Euripidis setẽtia.* *Strabonis progenies.*

Moaphernes.

Polemo. *Pythodoris.*

Moschica. *Polichnium.* *Iessa.*

Rhiocharus. *Phthirophagi.* *Soanes.*

Velleris aurei fabula. *Iberes.* *Soanes.* *Albania.* *Iberia.*

Caucasiæ & felicem etiam habitatu regionem incolunt. Iberia enim magna ex parte urbibus & habitatoribus plena est, & tecta fictilia & fabrefactas ædificiorum structuras, & fora & alia publica habet. Circunstans uero regio à Caucasijs montibus circundatur, nam cubiti quidam fertiles (ut dictum est) ad meridem procurrunt, qui uniuersam Iberiam comprehendentes sese ad Harmeniam & Colchidem coniungunt. In medio planicies est fluminibus irrigua, præsertim Cyro qui ortum ex Harmenia trahens, mox dictam planiciem intrat, atq; Arabonem amnẽ à Caucaso defluentem, & alias aquas recipiens per angustam fluminis regionem euadit in Albaniam, inter quam & Harmeniam multus illatus, per uberes campos complura in se recipit flumina, è quibus est Alazonius & Sandobanes & Rhœthaces & Chanes, qui omnes nauigabiles facti in mare Caspiũ erumpunt. Hoc flumen olim Corus uocabatur. Iberiæ campos agricolæ habitant, & homines ad pacem intenti, Harmenico ac Medico cultu, montanam uero regionem pars eorum maxima atq; bellicosa, Scytharum more uiuentes, quorum cognati sunt & cõtermini. Se tamẽ colendis agris dedunt, & cum tumultus ingruerit multa ex se atq; illis hominũ milia cõtrahunt. Quatuor aditibus in eam regionem itur, uno per medios Sarapanos Colchorum castellum, atq; eius angustias per quas Phasis. c. ac. xx. pontibus pertransitur, qui propter flexiones asper ac uiolentus in Colchidẽ defertur, cõualliũ torrentibus multo hymbri adauctis. Is ex imminẽtibus montibus auctus, multis fontibus impletur, ac postquàm in campos uenit, alia in se recipit flumina, è qbus est Glaucus & Hippus. Auctus uero ac nauigabilis factus, exit in Pontũ. Secus eũ urbs iacet eiusdẽ nomins & lacus non procul. Aditus itaq; ex Colchide in Iberiã est huiusmodi petris, munitionibus, fluminibus, & conuallibus clausus. Ex Nomadibus autẽ septentrionẽ uersus difficilis ingressus est, triũ dierum itinere. Dehinc angusta fluminis regio in Arago flumine dierum quatuor, uiæ finem murus inexpugnabilis munit. Ex Albania primo ingressus est per petrã excisam, dehinc per stagnũ quod amnis efficit, cadens ex Caucaso. Ex Harmenia uero angustiæ, quæ secus Cyrum sunt atq; Aragum, qui priusquàm inuicem concurrant urbes natura munitas habent, quæ saxis impositæ. xvi. inter se stad. absunt propè Cyrum Armozicã, propè Aragum Seumora, quibus ingressibus prius Põpeius usus est ex Harmenia mouens, postea uero Canidius. Quatuor hominum genera regionẽ hanc incolũt, primum, ex quo reges duo deliguntur, alter scilicet qui propinquitate & ætate antecedit, alter qui iura det & exercitum ducat. Secundum est sacerdotum qui iura finitimorum curant. Tertium militum & agricolarum. Quartũ uulgi quod regibus seruit, & omnia quæ ad uitã pertinẽt ministrat. Hi omnia per familias cõmunia habẽt, sed is imperat & rẽ tenet qui senior est. Iberes & eorũ regio talis est. Albani pastoraliores sunt & Nomadico generi proximi, præter q̃ quod nõ alienigenæ, unde & mediocriter sunt bellicosi. Hi inter Iberas & Caspiũ mare habitant, ab ortu solis mari cõiuncti, ab occasu Iberiæ finitimi, ex reliquis lateribus boreale caucasijs mõtibus munitur, qui campis imminentes & mari plurimũ coniuncti, Ceraunia uocãtur. Australe latus Harmenia progrediens efficit, quæ partim campestris est, partim montana, quemadmodum Cambysena ad quam Harmenij simul & Iberiæ & Albaniæ cõiunguntur. Cyrus autẽ qui per Albaniã fluit & alia flumina eũ augẽtia,

Cyrus flu. *Arabon flu.*

Alazonius. *Sandobanes.* *Rhœthaces flu.* *Chanes.* *Corus flu.* *Iberiæ cultores* *Scythæ.*

Sarapani. *Phasidos põtus*

Glaucus flu. *Hippus flu.*

Albaniæ ingressus.

Armozica. *Scumora.*

Iberum resp. *Albani.*

Ceraunia.

Cyrus flu.

terram fœcundiorem exhibent, mare autem confundunt, nam limus plurimus occurrens exitum obstruit, ex quo adiacentes † inficile est. Hanc inæqualitatem affluxuum refractiones exaugent, atqui & ostia in ora xij. dicuntur dispartiri, quorũ alia cæca, alia omnino fallentia, stationem nullam relinquunt. Quapropter cum ultra lx. stad. littus mari fluminibus q́ abluatur, locus omni ex parte inaccessibilis fit. Limus ad quingẽta stad. progrediens totum littus efficit aggerosum. Prope Araxes emittit, asper ex Harmenia cadens, & quem ille limum propellit alueum peruiũ faciendo, eum Cyrus repellit. Hoc hominum genus fortasse mari non æget, cum nec terra digne utantur. Nam qui ibi militarunt, dicũt eos Cyclopicam uitam degere. Terra enim fructum omnem etiam domesticum affert, & stirpes omnes & ea quæ semper uirent, & cum ne minimam quidem culturam habeat, tamen bona omnia sine satione & inarata gignit, multis q́ in locis semel sata, bis ter q́ fructum affert. Ac primo quidem modios quinquagenos, id q́ minime renouata nec ferro proscissa sed ligneo aratro. Babylonius uero & Aegyptius campus fluminibus atq́ alijs aquis totus irrigatur, quamobrem semper herbidã faciem seruat, iccirco uberrimus est. Adest illi præcipua aëris temperies, uineæ manent ineffossæ, quinquennijs putantur, in bimatu nouellæ fructum ferunt, adultæ tantum reddunt, ut pars maxima in palmitibus relinquatur. Pecora tum mitia tum agrestia fœtus ædũt pulcherrimos homines sunt magnitudine ac pulchritudine excellentes, simplices, non autẽ cauponarij, nummi usum maxima ex parte nõ habent, numerum ultra centenarium non norunt, cõmercia inter se mercibus faciunt, in cæteris quæ ad uitam pertinent inertes, exquisitorum ponderum ac mensurarum ignari, ciuilitatis, belli & agriculturæ prorsus imperiti, pedestri & equestri apparatu decertant, ex pediti & armati ut Harmenij. Exercitum emittunt maiorem quàm Iberes, nam uirorum ad. lx. milia, equitũ ad. xxij. milia armant, quot cõtra Põpeiũ periclitati sunt. Hos Nomades ab externis defendũt, quẽadmodũ Iberes, ijsdem de causis, aliter uero sæpe eos adoriuntur, & quo minus agriculturam exerceant, impediũt, iaculatores sunt & sagittarij, clypeos & thoracas habent, item ferinas galeas, quẽadmodũ Iberes ex Albana regione. Est etiam Caspiana eiusdẽ nominis cum gente Caspia, quæ nunc q́dem obscura est, ad eam Caspium mare pertinet. Ingressus ex Iberia in Albaniã fit per Cambysenam regionem asperam atq́ siccam, ad flumen Alazonium. Ipsi & eorum canes excellẽtes uenatores sunt studio magis quàm arte. Reges enim differunt, nam nũc unus † omnium differat, cum prius quæq́ lingua suum haberet, eo quod nõ facile inuicem miscentur, linguas habent. xxvi. Terra serpẽtia quædã leti fera progignit, itẽ Scorpios & araneas. Aranearũ quædã cogunt ridendo mori, quædam flendo desyderio suorũ. Deos colũt Solẽ, Iouẽ ac lunã, præcipue Lunã, cuius tẽplum Iberiæ proximũ est, & sacerdos præficitur honore secundus post regẽ, qui sacris seruit, & sacræ regioni præest, quæ multa est & hominibus plena, è seruis multi numine afflati diuinant. Qui plurimũ numine correptus est, solus per syluas errat, hunc sacerdos comprehensum sacra cathena deuincit, per annum sumptuose alẽs, postea ad deæ sacrificium cum alijs ostijs mactandum producit, sacrificij ritus est huiusmodi. Quidam huius negotij gnarus sacram hastã tenens, qua mos est hominẽ mactari, atq́ ex multitudine procedens, eã in cor per latus urget, illo cadẽte, quædam

† Sic legẽdum forte, ex quo adiacentes insulas à cõtinẽti separare difficile est, ὥστε τὰς νησίδας ἐπιῤῥεόμενας ἀδιαπόρθητους.

Araxes.

Albaniæ fertilitas.

Numerũ ultra centum non norunt Albani.

Caspiana regio

† *Græce est, ὃ πάντων ἄρχει. omnibus imperat.*

Albanorũ mores.

Aranearũ mor sus.

Lunæ templũ.

Serui fatidici.

Albanorum sacrificandi ritus

quædam diuinationis signa captant atq́ in commune proferunt, tũ corpore in locũ quendam delato, id omnes supergrediuntur huiusmodi piaculo utentes. Albani præcipue senectutem uenerantur non parentum modo, sed etiam cæterorũ. Mortuorũ curam habere, aut meminisse nephas est. Nam cum mortuis pecunias defodiunt. Iccirco pauperes uiuunt, cum patrimonium nullum habeant. Ac de Albanis quidẽ hæc tradunt, Iasonem cum Harmenio Thessalo cum in Colchos nauigaret, usq́ ad mare Caspium profectum, in Iberiam Albaniam q́ processisse, & Harmeniæ ac Mediæ multum peragrasse, ut Iasonia & alia cõplura monumenta testantur. Harmenium uero ex Harmenio fuisse, quæ ciuitas Bœbeidi lacui proxima est, inter Pheras & Larissam, atque eam Acilesinam & Syspiretim habitasse usq́ in Calachanã & Adiabanã, atque Harmeniam de suo nomine appellasse. In montibus qui supra Albaniam sunt, Amazonas dicũt habitare, & † inter Albanos & Alazonas dicit Gelas & Legas habitare, inter hos & Amazonas Mermandalim flumen labi. Alij uero, è quibus est Metrodorus Scepsius & Hypsicrates locorum non ignari, dicunt eas Septentrionẽ uersus Gargarẽsibus esse finitimas sub radicibus montium Caucasiorum, qui Ceraunia uocantur, & earum alias operari quæ ad arationem insitionémque pertinent, sed præcipuam pascendorum equorum curam habere, robustiores uero in equis uenationes ac bella exercere. Omnes ab infantia dextram mammam exustas, ut habilius liberiúsque ad omnem usum brachio uti possint. Sed in primis ad iaculationem uti arcu, securi, & pelta, è ferarum pellibus conficere galeas, subligacula, & alia operimenta. Menses duos ueris eximios habere, quibus montem proximum conscendunt, qui eas disiungit à Gargarensibus, quò & illi more quodam peruetusto conscendentes sacrificant, & prolis gratia cum mulieribus coëunt, id q́ obscure inter tenebras, in quancũq́ inciderint, quas postq̃ prægnãtes fecerint, remittunt illas, si fœminam pepererint secum retinẽt, si mares, illos tollendos reddũt. Vnde propter ignorantiã ualde inter se affici cõtingit, cũ quisq́ quẽque sibi affinem existimet. Mermodas è montibus descendens per Amazonũ regionem & Syracenam & loca intermedia quæ deserta sunt, emittit in Mæotim. Tradunt Gargarenses cum Amazonibus ex Themiscyra in hæc loca conscendisse, postea ab illis discissos, cum Thracibus & Euboïs quibusdã errabundis aduersum eos bellum gessisse, quo composito, ijs inter se conditionibus conuenisse, ut in filiorum prole communicarent, uiuerent autem utriq́ separatim. Sed de Amazonũ fama proprium quiddã euenit. Nam cum fabula ab historia distinguatur, Antiqua enim & falsa & miraculosa, fabulæ appellantur. Historia siue antiqua sit, siue noua, ueritatem postulat, miracula uero aut nõ habet aut perraro. De amazonibus q́dem eadem nunc dicuntur quæ olim, quanquàm miraculosa sint, & à fide plurimum distent. Quis enim credat ut uel exercitus uel ciuitas uel gens unquàm ex solis cõstiterit mulieribus, & non solum cõstiterit, uerum etiam inuaserit aliena, & nõ modo uicinis fuerit dominata, adeo ut usq́ in Ioniam processerit, sed etiam exercitũ trãs Pontum miserit, usq́ in Atticam. Hoc perinde est, ac siquis dicat, uiros tunc mulieres fuisse, & mulieres uiros, quin eadem nũc de eis prædicantur, quam quidẽ rẽ adauget & facit ut magis antiqua credantur quàm noua, quod urbes quædam ab illis cõditæ & cognominatæ perhibẽtur, ut Ephesus, Smyrna, Cyrma, Myrina, Paphe, & alia

Senectutis honor.

Pecuniarũ cũ mortuis dejectio.

Harmenius.

† *Deest, Theophanes qui cũ Pompeio militauit, quiq́ in Albanis fuit, ὃς ἐν Ἀλβανοῖς ὢν συστρατεύσας τῷ Πομπηίῳ ἡγεμόνευσε τοῖς ἀλλοφύλοις &c.*

Acilesina.

Gelæ.

Legæ.

Mermandalis.

Gargarenses.

Ceraunia.

Amazones.

Amazonũ mores.

Mermodas.

Fabula.

Historia.

Themyſcira.

Thaleſtria.

Caſpiæ portæ. Thermodon.

Caucaſus.

Prometheus Caucaſo alligatus.

Alexandro aſſenta. os hiſtoricos.

& alia quàm plurima monumenta. Themiſcyram enim campos q; Thermodonti proximos, & imminentes montes Amazonum dicunt, atq; eas inde pulſas. Vbi autem nunc ſint, perpauci id quidem & ſine demonſtratione tradunt, quemadmodũ de Thaleſtria Amazonum regina, quam cum Alexandro in Hyrcania permixtam ferunt, & prolis gratia cõgreſſam, quæ profecto res non ſatis cõſtat. Nã rerũ ſcriptores qui maxime ueritatẽ curant, & quibus fidei plurimũ adhibetur, nihil tale dixerunt, & ſi q dixer t, inter ſe diſcordant, Clitarchus Thaleſtriã ſcribit à Caſpijs portis & Thermodonte profectã ad Alexandrũ ueniſſe, cũ Caſpiæ portæ ſupra ſex milia ſtadiorum diſtent à Thermodonte. Quæ uero ad famam uulgata ſunt, & ſi ab omnibus concedantur, tamen qui ea finxere, magis adulationi inſeruierunt, quàm ueritati, quemadmodum de Caucaſo in Indicos montes, & in uicinũ illis mare trãſlato ab ulterioribus Colchorum, & Euxini montibus quos Græci etiã Caucaſum nominarunt, cum Caucaſus ſupra triginta milia ſtadiorũ diſtet ab India, atq; ibi de Prometheo & eius uinculis fabulas cõfinxerunt. Eos enim tunc ultimos norant Orientem uerſus. Bacchi quidem atq; Herculis exercitus qui in Indiam profectus eſt, poſterius confictam fabulam oſtendit, quippe cũ Hercules mille annis poſt ſoluiſſe Prometheum dicatur, & præclarius quidem erat Alexandrum uſq; ad Indicos montes, quàm uſq; in ultertiorem Euxini & Caucaſi receſſum Aſiã ſubegiſſe. Vnde propter montis famã & nomen, & propterea quod Iaſon uidebatur lõgiſſimam expeditionem peregiſſe uſq; ad loca Caucaſo proxima, & quia Prometheus in extremis terræ etiam monte Caucaſo uinctus dicebatur, iccirco gratificari ſe regi putauerunt, ſi montis nomen in Indiam tranſtuliſſent. Altiſſimæ uero Caucaſi partes Albaniam & Iberiam & Colchos & Heniochos uerſus ſunt, Auſtrales que ab his habitantur, quos Dioſcuriadem diximus conuenire, conueniunt autem frequentius ſalis gratia. Ex his alij montium tenent cacumina, alij in collibus habitant qui plurimum ex ferina carne & lacte & agreſtibus fructibus uiuunt. Montium uertices hyeme ſunt inacceſſibiles, æſtate propter glaciem ac niues, bubulis caligis in tympani modum latis calciati, aſcendunt. Deſcendunt autem cum oneribus ſuper pelle delapſi, quod etiam circa Atropateam Mediæ & Maſium Harmeniæ mõtem fit, ubi ſoleas quaſdam ligneas caligatas pedibus ſupponunt. Sũma itaq; Caucaſi talia ſunt, ad montis ima deſcendenti regio Septentrionalior eſt, minor tamẽ.

Siraci. Troglodytæ. Chæanitæ. Polyphagi. Panxani. Nabiani. Aorſi. Abeacus. Spanides. Siraces.

Iam enim cum campis iungitur Siracorum. Inſunt etiam Troglodytæ quidam, qui propter frigora habitant in cauernis. Iã hi quoq; pane abundãt. Poſt Troglodytas ſunt Chæanitæ & quos Polyphagos uocant, & aliorum quorũdam uici, agriculturæ patientes, cum nõ omnino Septẽtrioni ſubiaceant. Deinceps ſunt Nomades, Panxani, & Nabiani qui inter Mæotim Caſpiũq; habitant, mox Siracorũ Aorſorumq; nationes. Aorſi ac Siraces ſuperiorũ Aorſorum exules uidentur & magis ad Septẽtrionem expoſiti. Abeacus Siracorum Rex, dum Pharnaces Boſphorum haberet, equitum miſit uiginti milia, Spanides Rex Aorſorum totidẽ, ſuperiores Aorſi plura cum terræ plus haberent, & maxima ex parte oræ Caſpiæ imperitarẽt. Vnde camelis iter agentes, Indicas & Babylonias merces ab Harmenijs Medisq; accipiebant, atq; ex opulentia aurum geſtabant. Aorſi itaque Tanaim accolunt, Siraces autem Achardeum, qui ex Caucaſo fluens emittit in Meotim. Secunda pars incipit

Achardeus.

incipit à mari Caſpio, ubi & prior deſinit, idem Hyrcaniũ appellatur. De mari hoc & gentibus quæ ipſum accolunt, dicẽdum prius eſt. Sinus itaq; qui ab oceano meridiem uerſus recedit, ſatis in initio arctus eſt, in progreſſu autem dilatatur, præſertim in intimo receſſu, ad quinq; ferè milia ſtadiorum. Nauigatio uſq; in receſſum, quem iam contingit inhabitabilem, paulo maior eſt. Scribit Eratoſtenes maris huius circumnauigationem Græcis cognitam, ſecus Albanos & Cluſios quinq; milium & trecentorum eſſe ſtadiorum, ſecus Anariacas, Mardos & Hyrcanos uſq; ad Oxi fluminis oſtia quatuor milium & octigentorum. Hinc ad Iaxartem flumẽ duũm milium & quadringentorum. Verum de his qui in hac parte habitant & tam longe ſepoſiti ſunt, ſimplicius dicendum eſt, maximeq; de interuallis. Ad dextram itaq; nauiganti, Europæ cõtinui ſunt Scythæ & Sarmatæ, qui inter Tanaim & mare hoc habitant magna ex parte Nomades, ad læuam ſunt Scythæ, qui ad Orientẽ ſpectant, atq; hi Nomades uſq; ad Orientale Indorum mare. Græci ſcriptores uniuerſos Septentrionales olim Scythas & Celtoſcythas appellabant. Qui uero eos prius diſtinxere qui ſupra Euxinum & Iſtrum & Adriam habitant, Hyperboreas, & Sauromatas, & Arimaſpos uocauerunt. Eos autem qui ultra mare Caſpium ſunt, partim Sacas, partim Maſſagetas, quanquàm de ijs nihil exquiſite dixerunt, nec etiãqui Cyri bellum aduerſum Maſſagetas geſtum conſcripſere. Nam de ijs nihil omnino exacte dictum eſt. Sed nec Perſarum res geſtæ, nec Medorum, nec Syrorum propter ſcriptorum ſimplicitatem ac ſtudium fabularum multum fidei ſunt aſſecutæ. Nam cum eos uiderent magnopere probari, quod aperte fabulas conſcriberent, arbitrati ſunt ſcripturam ſuam iucundiorem fore, ſi in hiſtoriæ formam ea dicerent, quæ nec ipſi unquàm uidiſſent, nec à ſcientibus audiuiſſent. Et quia talia libenter audiuntur, iccirco facilius & Heſiodo & Homero de heroibus prædicandi fides adhibetur, quàm Cteſiæ & Herodoto & Hellanico, ac cæteris eius generis ſcriptoribus. Sed nec multi facile ijs credunt, qui de Alexandro conſcripſere. Hi enim propter Alexandri famam decipiunt, & propterea quod exercitus in extremis Aſiæ partibus procul à nobis militauit. Longinquitas enim redargui non facile poteſt. At Romanorum Parthorúmque imperium plura retegit, quàm ea quæ olim tradita fuere. Nam qui & gentes & loca conſcripſerunt, in quibus res geſtæ memorantur, eo fidelius dicunt quàm ſuperiores, quo plura perſpexere. Ad læuam itaque mare Caſpium nauiganti, Nomades accolunt, eos iuniores Daas appellant, qui etiam Sparni ſunt nominati. Dehinc deſerta regio interiacet, deinde Hyrcania, ubi iam mare in pelagus creſcit, quouſque Medorum Harmeniorúmque montibus coniungatur. Horum figura lunaris eſt ad ipſas montium radices, quæ ad mare deſinentes, intimum ſinus receſſum efficiunt. Has montium radices ad ſummum uſque, à mari incipiendo, Albanorum & Harmeniorum nonnulli quadam ex parte habitant, partem uero maximam Gelæ, Docuſini, & Amardi, & Quitij & Anariacæ. Proditum eſt etiam Parasiorum quoſdam cum Anariacis habitaſſe, qui adhuc Paraſij nominantur. Aenianas quoque urbem in Vitia condidiſſe, quæ nunc dicitur Aeniana, ubi Græca oſtenduntur arma, & ænea uaſa, & ſepulturæ. Hic etiam Nabarca ciuitas eſt, in qua oraculũ eſt eorum qui ex in ſomnijs reſpondẽt. Inſunt etiã quædã aliæ gẽtes

Cluſij. Anariacæ. Mardi. Hyrcani. Oxus. Iaxartes. Scythæ. Sarmatæ. Nomades.

Celtoſcythæ. Hyperborei. Sauromatæ. Arimaſpi. Sacæ. Maſſagetæ.

Cteſias. Hellanicus. Herodotus. Alexandri rerum ſcriptores

Nomades. Daæ. Sparni. Hyrcania. Gelæ. Docuſini. Amardi. Quitij. Anariacæ. Paraſij. Aenianæ. Vitia. Nabarca. Inſomniorũ oraculum.

Cadduſij.

Hyrcania.
Hyrcaniæ fertilitas.
Talabroca.
Samariana.
Carta.
Tape.
Matiana.
Sacagena.
Araxena.

Niſæa.

Ochus.
Oxus.

Tanais.

Abiegnæ ſagittæ.
Abies ubi multa.

latroniciæ, belli potius quàm agri colendi ſtudioſæ, id locorum aſperitas facit. Maximam circummontanæ oræ partem Caduſij tenent ad quinq; milia ſtadiorũ (ut Patrocles ait) qui pelagus hoc Pontico par exiſtimat. Hæc loca tenuia ſunt. Hyrcania uero ualde opulẽta & multa, & magna ex parte planicies præclaris urbibus adornata, è quibus eſt Talabroca, & Samariana & Carta, & regia Tape, quã paulo ſupra mare ſitã, abeſſe dicũt à Caſpijs portis ad ſtad. mille & quadringẽta. Opulentiæ ſignum ducunt, quod uitis uini metretam affert, ficus modios. lx. Frumentũ ex fructu naſcitur, qui cadit ex culmo, in arboribus mellificatur, ex foliſs mel fluit, quod etiam in Matiana Mediæ, & in Sacagena Harmeniæ, & in Araxena fit, nullam tamen in ea excolenda diligentiam ponunt, nec in eiusdẽ nominis mari, quod & ociosum eſt & non nauigatur. Inſunt in eo inſulæ quædam, ut habitẽtur idoneæ & (ut quidam dixere) auriferam terram habent. Cauſa eſt, quia qui in initio Hyrcanis imperauere barbari fuerunt, ut Medi, Perſæ ac poſtremo Parthi, ſuperioribus deteriores. Tum uicina regio Nomadibus, ac deſertis plena tota latronibus patet. Macedones autem paruo tempore imperauerunt, & in bellis occupati, longinqua proſpicere nequiuere. Refert Ariſtobulus Hyrcaniam ſyluoſam eſſe, & quercum & pinum, & abietem gignere, piceam uero minime, Indiam his abundare, Nyſæa ad Hyrcaniam pertinet, nonnulli eam per ſeſe ponunt. Hyrcania uſq; ad mare Ocho & Oxo fluminibus irrigatur, quorum Ochus per Nylæã fluit, quidam Ochum in Oxum dicunt emittere. Ariſtobulus oſtendit Ochum maximum eſſe omnium fluminũ, quæ ipſe in Aſia uiderit, præter Indica, dicit enim eum nauigabilem eſſe (à Patrocle ita, ut Eratoſthenes accipiens) & multas Indiæ merces in Hyrcanum mare per eum deuehi. Hinc in Albaniam traſci, ac per Cyrum ad ſequentia loca deferri in Euxinum, quãquàm Ochus ab antiquis ſcriptoribus nõ multũ nominatur. Apollodorus Parthicarũ rerum cõſcriptor, quia Parthis proxime labatur, ſæpe eũ nominauit. Sed multa mendacia de mari hoc propter Alexandri ambitionẽ, in opinionẽ adducta ſunt. Nam cum inter omnes cõſtet, Tanaim flumen Europam ab Aſia diſiungere, iaceatq; inter Tanaim ac mare maxima Aſiæ pars, quæ Macedonibus non parebat, certum eſt eam exercitum contraxiſſe, quare Alexander fama ſolum uidetur partes eas obtinuiſſe. In unum itaq; coëgerunt Mæotim lacũ qui Tanaim recepit, & Caſpium mare, quod etiam lacum uocant, & interſe dicunt permiſceri, & alterũ alterius partẽ eſſe. Polycletus fidẽ affert, mare hoc lacũ eſſe, quia ſerpentes nutrit & dulce eſt, & quod aliud non ſit à Mæotide, ex eo uidetur coniectare, quod Tanais in id emittat. Ex ijſdẽ enim Indiæ montibus fertur, ex quibus Ochus & Oxus, Iaxartes & complures alij, atq; ita in Caſpium pelagus immittit, quẽadmodum illi, & omnium ſeptentrionaliſſimus eſt. Hunc itaq; Tanaim nominauerũt & fidẽ adhibuerunt eum Tanaim eſſe quem dixit Polycletus, quod regio tranſeam nem abietẽ fert, & Scythæ qui ibi ſunt ſagittis abiegnis utũtur. Idq; indiciũ eſt, ulteriorem regionem ad Europam non ad Aſiam pertinere. Aſia nec ſuperior nec orientalis gignit abietem. Autor eſt Eratoſthenes, etiam in India eam naſci & inde claſſem ab Alexandro ædificatam. Eratoſthenes quidem huiuſmodi alia permulta refellere conatur. Sed de his ſatis ſit dictũ. Atque illud ex admirabilibus eſt, quæ ab Eudoxo & ab alijs de Hyrcania ſcripta ſunt, quod ripæ quædã cauernoſæ ante mare ſtant

Fluuiorum mirus impetus.

Taurus mons.

Gelæ.
Caduſij.
Amardi.
Margiani.
Sarnius flu.
Arij.
Parachoathræ.
Bactriani.
Sogdiani.
Caucaſus.
Nomades Scythæ.
Eodaæ.
Himaonus.
Maſſagetæ.
Sacæ.
Aſij.
Paſiani.
Tachari.
Sacarauli.
Aparni.
Xanthij.
Piſſuri.

Sacarũ excurſiones.
Cimmerij.
Trieres.
Sacaſena.
Pontici.

Perſarũ dij.
Amanus.
Anaitis.
Anandatus.
Saca. feſt.

ſtant, inter quas atq; mare humile littus iacet, ex uero ſuperioribus rupibus flumina decurrunt, tanta ui delata, ut cum ad ripam peruenerint, aquam in mare iaculẽtur, ſubiectum littus aſpergine intactum relinquentia, ut etiam exercitui unda tecto peruium ſit. Sæpe indigenæ eum locum deſcendunt epulandi & ſacrificãdi gratia, & interdum in antris diſcumbẽtes, interdum ſub ipſo fluctu apricantes, aliſ alio modo delectantur, cum ſimul hinc mare pateat, hinc littus propter humorem herbidum floridumq; conſpiciatur. Ab Hyrcanio mari ad auroram progredienti, ad dextram ſunt montes qui uſque in Indicum mare pertendunt, eos Græci Taurum uocant, qui à Pamphylia Ciliciáque incipientes, & ab occidente perpetui hucuſque procedunt, cum alia atque alia nomina ſortiantur. Septentrionales eius partes primo (ut dictum eſt) habitant Gelæ, Caduſij, Amardi, & Hyrcanorum quidam, poſtea Parthorum, Margianorum, & Ariorum gentes. Tum deſerta quæ Sarnius amnis ſeparat ab Hyrcania ad auroram atque Ochum tendunt. Quod autem hucuſque pertendit, uel paulo minus, Parachoathras appellatur. A mari Hyrcanio in Arios ſunt ſex milia ferè ſtad. Deinde eſt regio Bactriana & Sogdiana. Vltimi ſunt Scythæ Nomades. Montes omnes qui poſt Arios ſequuntur, Macedones Caucaſum uocauerũt. Barbari uero & ſummas & Boreales Paropamiſi partes, & Eodaas & Himaonum & alia huiuſmodi nomina ſingulis partibus dederunt. Ad læuam horum ſunt Scytharum ac Nomadum gentes, quæ omne boreale latus complẽt. Scythæ à Caſpio mari incipientes magna ex parte Daæ appellantur, qui orientaliores ſunt. Maſſagetæ dicuntur & Sacæ, aliſ communiter Scythæ, priuatim uero aliter atque aliter, uniuerſi frequentius Nomades uocantur. Ex Nomadibus maxime innotuerunt, Aſij, Paſiani, Tachari, Sacarauli qui Bactrianam Græcis abſtulere. Et qui ex ulteriore Iaxartis regione profecti ſunt, quæ apud Sacas & Sogdianos eſt, & quam Sacæ ipſi obtinebant. Ex Daijs alij Aparni, alij Xanthij, alij Piſſuri appellantur. Aparni Hyrcanis & eorum mari proxime adiacent, reliqui uſque ad oppoſitam Ariæ regionẽ extenduntur. Inter eos & Hyrcaniam & Parthos uſque ad Arianam regio, ut multa eſt, ita & deſerta atque ſicca, quam longis itineribus permeantes Hyrcaniam, Iſæam & Parthorum campos excurrebãt. Hi uero tributum illis ex pacto pendebant. Id erat permittere, ut ſtatis temporibus regionem excurrerent, atque prædam agerent. Cum uero præter conuenta facerent, bellum gerebatur, rurſúmque pax fiebat. Huiuſmodi etiam cæterorum Nomadum uita erat, ut ſemper uicinos infeſtarent, rurſumq; reconciliarentur. Sacæ tales inuaſiones faciebant, quales olim Cimmerij ac Trieres, interdum longinquas, interdũ propinquas. Nam & Bactrianam occupauere, & optimam Harmeniæ regionem adepti ſunt, quæ ab ipſis poſtea Sacaſena eſt appellata, atque uſq; ad Cappadocas proceſſerunt, eos præſertim qui ad Euxinum uergunt, quos Ponticos uocant. Sed cum ex ſpolijs feſta celebrarent, Perſarum imperatores eos noctu adorti, funditus deleuere. Ac petram quandam, in campo ſitam, in montis figuram, terra exaggerantes, muro circundederunt, atque Anaitidis & ſociorum deorũ Amani & Anãdadati, qui ſunt Perſarum numina, cõſtructo delubro, annua ibi ſolennia inſtituere nomine Saca, quæ ab ijs, qui Zela habitant, adhuc celebrantur, ſic enim locum eũ uocant. Nã id oppidũ magna ex parte eorũ eſt qui ſacri ſerui appellantur. Põpeius

addita

addita illi regione non parua eos qui in ea erant, intra mœnia deduxit habitatum. Vna fuit ex claris ciuitatibus, quas post sublatum Mithridatem ille constituisset, ac de Sacis quidem nonnulli sic tradiderunt. Nonnulli uero quod Cyrus ducto aduersum eos exercitu, prœlio superatus aufugit. Castrametatus etiam in eo loco ubi impedimenta reliquerat, bonis omnibus instructa præsertim uino, postquàm exercitus paulatim quieuisset, relictis uesperi tabernaculis fugitabundus discessit, progressusque quantum sibi commodum uidebatur, conscendit. Sacæ ingruentes & castra uiris deserta ac rebus uoluptuosis plena comperiētes, immodice implebantur. Cyrus conuersus uinolentos atque attonitos inuenit. Vnde alij somno ac stupore pressi obtruncati sunt, alij saltantes Bacchantésque, nudi in arma hostium inciderunt, lætique breui omnes periere. Ille ratus felicitatem hanc diuinitus esse, diem illum patriæ deæ consæcrans, Sacæa nominauit, atque ubicunque deæ huius templum est, Sacæorum festa celebrantur. Positis enim die ac nocte Bacchanalibus, uiri simul ac mulieres eò usque potant, donec stupore comprehendantur. Massagetæ uirtutem suam maxime in bello aduersum Cyrum ostenderūt, de quibus ab ijs audiendū est, qui eos prædicant. De ijs tamē hæc dicūtur, quod alij monteshabitant, alij campos, alij paludes, quas flumina efficiūt, alij insulas, quæ in paludibus sunt. Sed præcipue Aragum dicunt in partes multas diuisum regionem hanc alluere, alijs ostijs in aliud mare exeuntem, boream uersus, uno aut solo Hyrcanium sinum uersus. Tantūmodo solem deum putant, atque illi equum mactant. Singuli singulas uxores ducunt. Vtuntur etiam uxoribus aliorum, idque haud occulte. Nam qui cum aliena congreditur, pharetram è curro suspendens, in propatulo coit. Genus mortis apud eos optimum iudicatur, ut senio confecti, in frusta cædantur, & cum ouillis carnibus promiscue edantur. Eos qui morbo moriūtur, ut impios abijciūt, & dignos qui à feris deuorentur. Equites ac pedites optimi sunt. Vtūtur arcu, gladio, thorace, ac securi ænea. Aureas zonas habent, & diademata in gladijs. Aurea equorum frena, & aurea pectoralia. Argentum apud eos non est, ferri parum, ære atque auro abundant. Qui in insulis habitant, cum semine careant, herbarum radices edunt, & agrestibus fructibus utuntur. Vestis est eis arborum cortex, pecudes enim non habent. Expresso arborum fructu bibunt. Qui paludes habitant piscibus uescuntur. Phocarum coria è mari prodeuntium induunt. Mōtani agrestibus fructibus aluntur. Oues habent, non tamen multas, quas minime occidunt, lactis & lanæ gratia parcentes. Vestes infectorijs uenenis tingunt, quæ florem habent indelebilem. Campestres etsi regionem habent, eam tamen nō colunt, sed ex ouibus piscibúsque Scytharum ac Nomadum more uiuunt. Nam horū omnium communis quidam uictus est is, quem sæpe dico. Sepulturæ quoque & mores & uniuersa uita par, quæ quanquàm simplex sit siniſtra tamen, bellica agrestisque est, in † contractando autem non uersuta. Ex Massegetarum & Sacarum gente sunt Attasij & Chorasmini, ad quos Spitamenes ex Bactrianis ac Sogdianis confugit, unus ex Persis, qui ab Alexandro aufugerunt, quemadmodum Bessus & postea Arsaces qui Callinicum Seleucum fugiens, ad Aspasiatras secessit. Erato sthenes dicit Arachotos & Massagetas Bactrijs occidentē uersus adiacere ad Oxū. Sacas & Sogdianos toto solo Indiæ opponi, Bactrios aliquanto, nā magna ex parte

Saceorum instituto. *Massagetarum uirtus.* *Aragus flu.* *Solis adoratio.* *Massagetarū deus.* *Equus uictima.* *Mortui eduntur* *Vestimenta è corticibus.* † πρὸς τὰ συμβόλαια. *Attasij.* *Chorasmini.* *Spitamenes.* *Bessus.* *Arsaces.* *Arachoti.* *Massagetæ.* *Sacæ.* *Sogdiani.*

Paropamiso adiacent. Sacas à Sogdianis Iaxartē dirimere, Sogianos à Bactrianis Oxum. Inter Hyrcanos & Arios, Tapyros habitare. Post Hyrcanos, circuncirca mare esse Amarnos, Andriacas, Caddusios, Albanos, Caspios, Vitios, & nonnullos alios fortasse usq; ad Scythas. Ex altera Hyrcanorū part Derbicas, Caddusios uero sub Parachoathra, Mediam, Matianamq; continger. Distantias sic dicit à Caspio in Cyrum circiter mille & octoginta stadia. Hinc ad Caspias portas quinq; milia & quingenta. Hinc usq; Alexandriam, quæ in Ariana, sex milia & quadringēta. Hinc usq; Bactra quæ etiā Zariaspa nominatur, tria millia & octingenta ad. lxx. Eas etiam sic colligit à Caspijs portis in Indiam usq; Hecatompylon mille & nonaginta ad. lx. Vsq; Alexandriā, quæ est in Ariana, quatuor millia & quingēta ad. xxx. Hinc usq; Prophthasiā, quæ est in Drape, mille & sexcenta, quidam quingēta dicunt. Hinc usq; Arachotos ciuitatē, quatuor milia ac centum ad uiginti. Hinc usq; Ortospana ad triuium, quo ex Bactris itur, duo milia. Hinc ad Indiæ confinia mille. Quæ omnia sunt, xy. milia & quingenta. Hæc distantia si in rectum intelligatur continuo tractu, ab Indo ad mare orientis, est Indiæ longitudo. Ac de Sacis quidem hactenus. Parthia non multa est, qua propter Parthi cum Hyrcanis Persice uiuebant, etiam multo post tempore quàm Macedones imperarent. Ad paruitatē accedit, quod nemorosa est, montana atq; inops, quapropter reges eam cursu præteribant, cum regio ne minimam quidem exercitus partem alere posset, nunc uero aucta est. Nam Camesena atq; Chorena & tota ferè regio usq; ad Caspias portas, & Aragos & Tapyros quæ prius Medorum erant, Parthorum sunt. Aparnea & Heraclea urbes sunt. Rhagis uicinæ. A Caspijs portis Rhagas usq; stadia sunt (ut Apollonius uult) quingenta, usq; Hecatompylon quæ est Parthorum regio, mille. cc. &. lx. Rhagis nomen impositum dicitur à terræ motibus, qui ibi frequenter fiunt, à quibus multæ urbes (ut Posidonius refert) & duo milia uicorū euersa sunt. Inter Derbicas & Hyrcanos Tapyri dicuntur habitare. Memoriæ proditum est Tapyris morem esse, ut proprias uxores alijs uiris. ruptui concedant, cum duos trésue filios ex eis suceperint. Quemadmodum apud nos Cato indigenti Hortensio Martiam concessit, secundum antiquam Romanorum consuetudinem. Rebus extra Taurum innouatis, propterea quod Syriæ ac Mediæ reges, rerum earum domini, inter se diffidebant, Euthydemus quidem primo Bactrianam, quæ ei commissa erat, atq; omnem finitimam regionem ad defectionem perduxit. Postea Arsaces uir Scytha, cum ex Dacijs quosdam haberet, qui Parni dicuntur Nomades, Ochum accolentes, Parthiam inuasit atq; obtinuit. Sed ipse & successores eius in initio imbecilli erant, dum bellum aduersum eos gererent, qui regionē abstulerūt. Postea uero ob præclara belli facinora adeo polluerūt, semper aliquid finitimis adimentes, ut totius tandem regionis quæ cis Euphratē est, potirentur, ac uim Scythis afferentes, Bactrianæ partē eis abstulerūt, sed prius etiā Eucratidæ, & nunc quidē tātæ regioni ac populis dominātur, ut propter imperij magnitudinē cū Romanis quodāmodo cōtendant. Causa est eorū uita, ac mores, qui cū ualde Barbari sint, ac Scythici, ad imperandū tamē, & gerendū bellū plurimū ualēt. Tradūt Parnos Daas esse, ex Dahs profectos, qui ultra Mæotim habitāt, quos Xādios, siue Parios dicūt. Sed nō ualde constat esse Daas ullos ex Scythis qui ultra Mæotim sunt. Ab ijs ortum

Tapyri. *Amarni.* *Andriacæ.* *Cad. ussij.* *Albani.* *Caspij.* *Vitij.* *Derbicæ.* *Bactra.* *Zariaspa.* *Prophthasia.* *Drape.* *Arachoti.* *Ortospana.* *Triuium Ortospanæ.* *Parthia.* *Camesena.* *Chorena.* *Aparnea.* *Heraclea.* *Rhagæ.* *Hecatompylos* *Tapyri coniugium mos.* *Mos concedendi uxores.* *Cato.* *Martia.* *Euthydemus.* *Arsaces.* *Parni.* *Xandij.* *Parij*

Diodotus.

tum Arsacem, mutant, quidã eum Bactrianũ dicunt. Is cũ Diodoti incrementũ fugeret, Parthiã ad defectionem perduxit. Nos uero cum multa de Parthorũ moribus

Strabonis historiarum libri.

in. vi. historiarum li. dixerimus, qui secundus est, post Polybium, cætera omittemus

Parthorũ collegia.

ne eadem repetere uideamur, hoc dicto duntaxat, quod Parthorum collegium (ut Posidonius refert) duplex est, nam alterum affinium est, alterum magorum ac sapientum, è quibus trisq; reges fiunt. Arla & Martyana optima apud eos loca, partim mõtibus clausa sunt, partim habitationes in campis habent. Montana Sceni

Arla. Martyana. Scenitæ.

tæ quidam incolunt. Campi fluminibus sunt irrigui. Irrigãt eos partim Arius, partim Margus. Aria Bactrianæ contermina est, & monti subiecta, qui Bactrianam habet. Ea distat ab Hyrcania, vi. milibus ferè stadiorum, cum ea erat etiam Dratiana, usq; in Charmaniã, plenaq; Ariæ pars australibus mõtium partibus subiacet, pars uero septentrionalibus proxima est, quæ iuxta Ariam sunt. Non longe abest Arachosia quæ Australibus montium partibus subiacet, & usq; ad Indum flumen extenditur, ea etiam Arianæ pars est. Ariæ longitudo est ad duo milia stadiũm, campi latitudo. ccc. Vrbes Artacana, Alexandria, Achaia, à cõditoribus appellatæ. Hæc regio optimi uini ferax est, quod in uasis nõ picatis ad generationes tris perdurat. Similis est Margiana, campus desertis ambitur, quapropter Antiochus Soter muro, admiratus loci naturam, circundedit, cuius ambitus mille & quingentũm erat stadiorum, atq; urbem Antiochiam condidit. Ea etiam uites optimas fert, quapropter tradunt sæpe uitis truncum inueniri, quantum duo uiri complecti queant, racemum duorum cubitorum. Quædam Bactriæ partes, septentrionem uersus Ariæ adiacent, sed pars maxima imminet ad auroram, ea multa est & omniũ ferax, præter oleum. Ob huius regionis uirtutem, adeo Græci polluerunt, qui eam occupauere, ut Arianis & Indis fuerint dominati, ut Apollonius Atrammitenus refert, & plures gentes quàm Alexander subegerunt, præcipue Menãder qui & Hypanim adorientem traiecit, & usq; ad Isamum progressus est, partem ipse, partẽ Demetrius Euthydemi filius regis Bactriorum non solum Pattallenam, sed etiam cæteram oram quæ Tesariosti dicitur, & Sigertidis regnum obtinuerũt. In summa dicit totius Arianæ tutamen esse Bactrianam. Inde usq; ad Syros & Phaunos imperium protulerunt. Vrbes habuere Bactra quæ etiam Zariaspa appellata est, per quam flumen eiusdem nominis defluens emittit in Oxum. Itẽ & Darapsam & cõplures alias. Eorum erat etiã Eucratidia ab imperãte cognominata. Græci qui eam tenuere in Satrapias diuiserunt, è quibus Aspioniam, & Turiuam, Parthi Eucratidæ abstulerunt. Habuere etiam Sogdianam quæ Bactrianæ imminet ad auroram, inter Oxum qui Bactrianam, & Sogdianã, & Iaxartẽ qui Sogdios & Nomadas terminat. Olim Sogdiani ac Bactriani uita & moribus non multum à Nomadibus differebant, Bactriani aliquanto erant mitiores. Verum Onesicritus de ijs non recte dicit, quod qui iam senio morbóue cõfecti sint, uiui canibus apponãtur, ad hoc ipsum de industria enutritis, quos patria lingua sepulchrales uocant. Et quod ea, quæ extra metropolis mœnia sunt, munda sint, interiora uero humanis ossibus referta, & quod Alexãder legem eam sustulerit. Similia ferè de Caspijs scribuntur, quod parentes inclusos fame necẽt, cum iam septuagesimũ annum excesserint. Hoc quidẽ tolerabilius est, & eorũ moribus conuenientius, cum Scythicũ sit. Sed multo magis id Scythicũ est, quod

Artacana. Alexandria. Achaia.

Vinũ uetustissimum.

Margiana.

Antiochus Soter.

Antiochia.

Vitis mira crassities.

Botri memorãda magnitudo.

Euthydemus. Demetrius. Pattallena. Tesariosti ora. Sigertidis regia.

Bactra opp. Zariaspa. Darapsa. Eucratidia. Aspionia. Turiua. Sogdiana. Iaxartes. Caspij.

Canes sepulchrales.

Senes canibus obijciuntur.

est, quod faciunt Bactriani, & profecto considerare possumus, cum Alexander talia ibi cõperiret, qualia ea esse debebant, quæ apud primos Persas, atq; etiam superiores Persarũ duces fuere, qualia scilicet credibile est apud eos fuisse cõsueta. Tradũt Alexandrũ octo urbes in Bactriana & Sogdiana condidisse, nõnullas etiã euertisse è quibus fuit Cariata in Bactriana, ubi Callisthenes comprehẽsus est, & in uincula coniectus. Paracanda uero in Sogdiana & Cyra, ultimũ Cyri opus ad Iaxartem flumen conditũ, quod Persici imperij confinium erat. Id Alexander ᵱᵱ Cyro amicus esset, tamẽ propter cõtinuas rebellationes euertit. Petras etiam munitissimas cœpit per proditionem, ut petrã Sisimithræ in Bactriana, in qua Rhoxanã Oxyartis filiam habuit. Item aliam in Sogdiana, & aliã secus Oxum, quã nõnulli Ariamazæ dicunt. Sisimithricæ altitudinem scribunt stad. xy. ambitum lxxx. In superiore parte planam & feracem, ut uiros quingentos alere possit. In ea Alexander & hospitio sumptuose acceptus est, & Rhoxanã Oxyartis filiã uxorem duxit. Quæ in Sogdiana erat, altitudine duplam dicunt. Circa hæc loca Branchidarũ urbem sustulit, quos Xerxes secum sponte è propria terra secutos, ibi collocarat, propterea quod dei pecunias, ac thesauros, qui apud Didyma erant, ei tradidissent, Alexãder eos sustulit, proditionem & sacrilegium exosus. Ferunt amnem fluere per Sogdianam, quem Macedones preciosum reddiderunt, quemadmodum & alia permulta, quibus partim nomina ab illis imposita sunt, partim innouata. Is cũ regionẽ multam irrigauit, euadit in desertam & arenosam terrã, atq; ibi absorbetur, quẽadmodum Arius, qui per Arios labitur. Ii prope Ochum effodientes, olei fontem inuenerunt, nam uerisimile quidem est, ut nitrosa quædã, & aluminosa, & sulphurea, & bituminosa, terrã perfluant, ita quoq; pinguia inueniantur. Raritas enim efficit admirationẽ. Ochum alij per Bactrianã labi dicunt, alij secus eam, alij ab Oxo diuersum, usq; ad ostia atq; australiorem, ambos in Hyrcaniũ mare decurrere, alij ab initio diuersum. Coire aũt in unũ cum Oxi alueus multis in locis sex septẽmue stadijs latitudinem habeat. Iaxartes ab initio usq; in finem ab Oxo diuersus est, & in idem mare desinit. Ostia inter se, ut Patrocles uult, ad octoginta distãt parasangas. Persicum Parasangã alij lx. stadiorũ fecere, alij ccc. & xl. Nos cum Nilum nauigaremus, alijs atq; alijs mensuris utebamur, quas Schœnos appellabant, ab urbe in urbem, ut idem Schœnorũ numerus alibi maiorem alibi minorem nauigationẽ contineret, qui ut ab initio traditus est, ita adhuc obseruatur. Ab Hyrcania usq; in Sogdianam ad orientem solem eunti, gentes extra Taurum habitantes, primo Persis, ac Macedonibus cognitæ fuerunt, postea etiã Parthis. Quæ uero recto tractu sunt ulteriores, ex formæ similitudine, Scythicæ esse intelliguntur. Exercitũ, quantum ego sciam, aduersum eos nemo duxit, quemadmodũ nec aduersum Nomadas, qui magis ad Boream uergunt, ad quos Alexander expeditionem aggressus, cum Bessum ac Spitamenem dimisit, Besso captiuo ad eum deducto, & Spitamene à Barbaris interempto, destitit ab inceptis. Quod autem quisq; ab India circũnauigarit in Hyrcaniam, id non satis constat, ᵱᵱ Patrocles id effici posse arbitratur. Dicunt etiam ultimam Tauri partem Indico mari contiguam, quam Imæum uocant, nec magis ad auroram excedere, nec magis recedere quàm India. Ad boreale autem latus prætereũti semper mare aliquid de lõgitudine ac latitudine subtrahit. Quare

Cariatæ. Callisthenes. Paracanda. Cyra. Petræ. Petra Sisimithræ. Rhoxana.

Branchidarũ opp.

Arius. Olei fons.

Ochus.

Iaxartes. Parasanga Persicus. Schœni.

Taurus mons.

Imæus mons.

Miurũ aperit Aſiæ partem, nunc deſcribendã, quã Taurus amplectitur oceanũ ue
ſus. A quo Caſpiũ pelagus impletur. Maxima partis huius longitudo eſt ab Hyr
canio mari in oceanũ Imæo uicinũ, ſtad. circiter xxx. milia, ſi quis ſecus montanã
Tauri regionẽ proficiſcatur. Latitudo aũt citra, x. milia. Dictũ eſt enim ab Iſſico
ſinu uſq; ad orientale mare Indis uicinũ, eſſe ad. xl. milia ſtad. Ab extremo occiden
te Columnis propinquo, ad Iſſicũ, xxx. milia. Receſſus Iſſici ſinus, aut nihilo aut
paulo orientalior eſt Aminſo. Longitudo ab Aminſo in Hyrcaniã eſt. x. milia ferè
ſtad. quæ pariter progreditur cum ea, quã ab Iſſico in Indiã dicebamus. Reſtat igi
tur dicta longitudo partis nunc peragratæ, xxx. miliũ ferè ſtad. Rurſum cũ maxi
mæ habitabilis, quæ chlamydalis eſt, latitudo ſit, xxx. ferè milia ſtad. Ea diſtãtia
meridionali proxima erit, quæ per Hyrcaniũ & Perſicum mare ſcribitur, ſi totius
habitabilis longitudo eſt lxx. milia. Si itaq; ab Hyrcania uſq; in Artemiſiam Baby
loniæ ſunt octo milia ſtad. ut Apollodorus uult, inde ad Perſici maris oſtium tan
tundem, rurſumq; tantundem, uel paulo minus ad ea quæ iam cum extremis Ae
thiopiæ pariter & ex aduerſo conſurgunt, reliquũ erit dictæ latitudinis orbis terra
rum ab Hyrcanij maris receſſu, in eius oſtio quantũ diximus. Cũq; Miurus ſit ſe
gmentum ad partes orientem uerſus, erit figura popinario cultro perſimilis, mon
te quidem in rectum tendente, & ex parte aciei intellecto. Ex altero uero latere ma
ritima ora ab Hyrcanio oſtio uſq; Tamarũ porrecta, & Miuro in circularem lineã
deſinente. Sed de admirabilibus quibuſdam, quæ de Barbaris uulgata ſunt, facien
da mentio eſt, de ijs præſertim, quæ circa Caucaſum, ac cæterã montis huius regio
nem habitant. Tradunt enim quibuſdã Eupiridis illud in more eſſe.

Miurus.

» τὸν φῦτα θρηνεῖν εἰς ὅσα ἔρχεται κακὰ
» τὸν δ' αὖ θανόντα νόσῳ πόνων πεπαυμένον
» χαίροντας εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν δόμων. id eſt.

Natum lugere, propter ea, in quæ uenit, mala.
At contra mortuum, quaſi uitæ laboribus
Perfunctum, efferre lætitia plurima ac iocis.

Sunt qui pro maximis etiã delictis neminem interficiant, ſed in exilium cum
filijs mittant, econtra Derbices, nam pro minimis quibuſq; delictis iugulant, tel
lurem uenerantur, fœmininum nullum ſacrificant nec edunt. Iugulant eos qui ſe
ptuageſimum annum exceſſerint, qui genere proximi ſunt eius carnes abſumũt.
Anus autem ſtrangulant, deinde ſepeliunt. Eos qui citra ſeptuageſimum annum
obierint non eduntur, ſed ſepulturæ mandant. Siginni in cæteris rebus Perſice ui
uunt. Equis uero utuntur puſillis & hiſpidis, qui equitem uehere non poſſunt, qua
drigis iungunt, quarum mulieres ſunt aurigæ, à pueritia exercitatæ, & quæ opti
me ducere iudicatur, cuicunque uult, nubit. Ferunt nonnullas earum curare, ut
capite longiſſimo, & fronte exporrecta uideantur, adeo ut mento emineat. Tapy
ri atras ueſtes gerunt, & comas longas, mulieres ueſtes candidas & comas bre
ues, habitant inter Derbicas & Hyrcanos, qui fortiſſimus iudicatur, quam uult du
cit. Caſpij eum qui ſeptuageſimum annum exceſſerit, fame necant, quo in ſoli
tudine expoſito, euentum eminus ſpeculantur, nam quem ab auibus è lectulo di
ſtrahi uiderint, felicẽ putant, ſi à feris uel canibus, nequaq; ſi à nullo, ducũt infelicẽ.

Derbicum mores.

Siginnorũ mores.

Tapyri.

Caſpij.

Quoniam

Intra Taurum

Quoniã Taurus Boreales Aſiæ partes efficit, quas intra Taurũ uocãt, de eo prius
dicendũ uidetur. Hæc enim uel omnia, uel pleraq; in ipſis motibus ſunt. Quæcũq;
uero Caſpijs portis orientaliora ſunt, ea propter ſilueſtrem regionẽ, ſimpliciorem
habent peragrationẽ, nec multũ refert, cum hoc, an cũ alio climate connumeren
tur. Occidentalia aũt omnia magnã de ſe dicendi copiã præbent, quare ad ea quæ
Caſpijs portis adiacẽt, procedẽdũ eſt. Adiacet itaq; Media occidentẽ uerſus, regio
ſanè multa, atq; olim potens, in medio Tauro ſita, qui circa hæc loca multifidus eſt,
& cõualles magnas cõprehẽdit, quemadmodũ etiã Harmenia. Mons hic à Caria
Lyciaq; incipiens, ibi nec latitudinẽ mẽtione dignã oſtendit, nec altitudinẽ. Attol
litur aũt multũ primo circa Chelidoneas (hæ ſunt inſulæ in initio oræ Pãphiliæ) por
rectus uero ad orientẽ, cõualles apud Ciliciã cõplectitur, nõ ſanè magnas. Deinde
ab eo Amanus ſcinditur, & Antitaurus, in quo Comana ſunt apud Cappadocas ſu
pra memoratos, atq; hic in Cataonia deſinit. Amanus ad Euphratẽ & Melitinam
uſq; progreditur, ad quã Cõmagena Cappadociæ adiacet. Deinde montes ſequun
tur, qui trans Euphratem ſunt, prædictis cõtinui, niſi quantũ flumen per medium
fluens interrumpit. Creſcit Amanus multũ in latũ & altũ, & multifidus eſt. Pars
auſtralior eſt Taurus, qui Harmeniã diſterminat à Meſopotamia. Hinc fluunt Ti
gris & Euphrates, qui Meſopotamiã circundant, & apud Babylonios inuicem co
hærẽt, deinde in mare Perſicũ emittũt. Quorũ Euphrates maior eſt, & plus regio
nis flexuoſo alueo percurrit. Fontes habet in parte Tauri boreali, fluit ad occiden
tem per Harmeniã, quæ maior appellatur, uſq; in Harmeniã minorẽ, quã à dextris
habet, à ſiniſtris uero Liſanã. Deinde ad auſtrũ flexus cõfinijs iungitur Cappado
cum, quæ ad dextrã relinquit, ad ſiniſtrã Cõmagenorũ confinia, rurſumq; à Sicin
ſina etiã Sophena maioris Harmeniæ, ad ſiniſtrã relicta progreditur in Syriã, atq;
iterũ flexũ aliũ capit in Babylonios, & Perſicũ ſinum. Tigris ex eodem monte Se
leuciam illatus ad Euphratem accedit, ibiq; efficit Meſopotamiã, deinde in eundẽ
ſinum intrat. Euphratis ac Tigridis fontes inter ſe diſtãt ad ſtad. duo milia & quin
genta. Taurus itaq; ſeptentrionẽ uerſus in multos quaſi ramos diſcinditur, quorũ
unus eſt Antitaurus, ſic enim ibi appellatur. Is Sophenã cõprehendit in conualle
quadã, quæ inter eum iacet, atq; Taurũ ultra Euphratem. Circũ Harmeniã mino
rem, protinus poſt Antitaurũ mons quidã extenditur, magnus atq; multifidus,
cuius partem Polyarrhẽ, partem Moſchicos montes, partem alijs nominibus uo
cant. Hi Harmeniã omnem comprehendunt, uſq; ad Iberas & Albanos, deinde alij
ad aurorã Caſpio mari imminentem conſurgunt, uſq; in Mediam Atropatinã, ac
etiam maiorem. Has montiũ partes Parachoathrã uocãt, atq; eas etiam quæ uſq;
ad Caſpias portas & ulterius tendunt, præterea orientẽ uerſus Boreales mõtes, qui
Ariæ coniunguntur. Boreales ſic uocantur, auſtrales uero ultra Euphratem & Cap
padociam, & Cõmagenã ad auroram tendentes, hic ipſe mons in initio Taurus uo
catur, Sophenã cæteramq; Harmeniã diſterminãs à Meſopotamia. Sunt qui Gor
dyæos montes uocẽt. In his eſt Maſius mons, qui ſupra Tigranocertam Niſibim
iacet. Poſtea magis magisq; elatus Niphates appellatur. Hoc in loco ſunt Tigri
dis fontes ad auſtrale montanæ regionis latus. Deinde iugum à Niphate magis ac
magis extenſum, Zagriũ montem efficit, qui Medos Babyloniosq; diſterminat.

Chelidoneæ inſulæ.
Amanus.
Antitaurus.
Melitina.
Comana.
Cataonia.
Commagena.
Tigris.
Euphrates.
Meſopotamia.
Liſana.
Sicinſina.
Sophena.
Tigridis fons.
Euphratis fons
Taurus.
Tauri rami.
Sophena.
Polyarrhes.
Moſchici montes.
Parachoathra
Gordyæi.
Maſius.
Tigranocerta.
Niſibis.
Niphates.
Zagrius.

Taurí ſitus.

Elymei mon. Parætasini. Cossæi. Armenia. Media.

Post Zagriũ supra Babylonios Elymeorũ ac Parætasinorũ mõtes sequũtur, supra Mediã uero Cossæorũ regio. In medio est Media & Harmenia multos montes cõprehendens, & colles, & cãpos, & conualles nõ paruas. Gentes etiã frequentes quæ circũ paruos montes habitant, & magna ex parte latrocinium exercent. Hoc itaq; pacto Harmeniã Mediãq;, cuius sunt Caspiæ portæ, intra Taurũ collocamus. Hæ gentes ad nos sunt Boreales, quoniã & intra Taurũ. Eratosthenes uero cũ diuisionẽ in partes australes fecisset, in locis borealibus, & ijs quæ ab eo sigilla appellantur, partim borealia nominãs, partim australia, amborũ climatũ terminũ Caspias portas ostendit. Iure quidẽ australiora Caspiarũ portarũ ad aurorã tendẽtia, australia ostendit, è quibus est Media & Harmenia, Septẽtrionaliora uero borealia secundũ aliũ, atq; aliũ locorũ ordinẽ contingunt. Hoc fortasse idcirco nõ aduertit, quia nulla nec Harmeniæ nec Mediæ pars extra Taurũ est, australũ uersus. Media est in partes duas diuisa, quarũ alterã maiorem uocant, cuius metropolis sunt Ecbatana, magna ciuitas & Medici imperij caput, qua nunc etiã Parthi regia utuntur. Nam reges ibi æstatẽ agũt, frigida enim est Media, hyemem uero Seleuciæ, quæ secus Tigrim est, prope Babylonẽ. Altera pars est Media Atropatia ab Atropato duce nominata, qui ne ea Macedonibus subigeretur, obstitit, cũ maioris Mediæ pars esset. Is postea rex declaratus, regionem hanc per sese posuit, & ex illo successores ad hoc usq; tempus perdurant. Ii postea cũ Harmeniorũ regibus affinitatẽ coniunxere, postea cũ Syris, postremo cũ Parthis. Hæc regio Harmeniæ, & Matianæ ad oriẽtem adiacet, Mediæ uero maiori ad occidentẽ, utriq; ad aquilonẽ. Habitantibus aũt circa Hyrcanij maris recessum & Matianã, ab austro iacet. Ea satis opibus pollet (ut Appollonides ait) nam equitũ. x. milia, peditũ. xl. milia exhibet. Lacũ habet nomine Spauta, in quo sales nascuntur & congelascunt, ij pruritũ dolorem q; efficiunt, morbi remedio est oleũ. Si quis uestes in eum per imprudentiã lauandi gratia immerserit, aqua dulcis exustas emendat. Ii ualidos uicinos habẽt Harmenios & Parthos, à quibus sæpe aliquid circũciduntur, resistunt tamen & ablata recuperãt, quẽadmodũ Simbacẽ ab Harmenijs receperunt, qui sub Romanis erant, & ipsi ad Cæsaris amicitiã accessere. Colũt simul etiã Parthos. Eorũ regia æstiualis est, Gaza in campo sita & Vera castellũ munitissimũ quod Antonius in Parthica expeditione obsedit. Id ab Araxe flumine, quod Harmeniã & Atropatiã terminat stadijs abest duobus milibus quadringẽtis, ut Adelphius refert, qui Antonio familiaris, illius in Parthos expeditionẽ cõscripsit, in qua ipse & affuit & præfuit. Cætera huius regionis loca opulenta sunt. Septentrionalia uero mõtana, & aspera, & frigida, Caduſiorum montanorũ & Amardorũ domicilijũ, necnõ Tapyrorũ, Cyrciorũ & eiusmodi aliorum, qui latrones extorresq; sunt. Nam Zagrus & Niphates gentes has sparsas habent, & Cartij & Amardi, qui in Persia & Harmenia sunt, adhuc eodẽ nomine appellati, eãdẽ formã seruãt. Caduſij peditũ multitudine nõ multũ ab Arianis superantur. Hi sunt iaculatores optimi, in locis asperis pedites pro equitibus pugnãt. Antonij expeditionẽ, nõ loci natura grauẽ reddidit, sed uiarũ dux Artauasdes rex Harmeniorũ, quẽ ille sibi insidiantẽ consilij participẽ fecit, ac bellicæ sententiæ compotẽ. Eum tamen q̃q̃ sero ultus est, postq̃ multorũ malorũ causa Romanis extitisset, tum ipse, cũ ille quiquis uiam Zeugmate, quod est iuxta Euphratẽ quouisq;

Sigilla. Ecbatana. Seleucia. Atropatia. Atropatus. Matiana. Spauta. Gaza. Vera. Araxes. Adelphius. Cyrcij. Cartij. Caduſij. Antonij in Parthos expeditio. Artauasdes.

in Atro-

in Atropatiã perueniatur octo milia stad. ultra duplũ rectæ uiæ per mõtes regressus, & anfractus effecit. Media maior olim totius Asiæ dominata est, Syrorũ imperio subacto, postea à Cyro ac Persis, ea tãta potentia sublata est, sub Astyage tamẽ multũ patriæ dignitatis seruauit. Erant enim Ecbatana Persarũ hybernaculũ, & Macedonũ, qui subactis illis Syriã habebãt. Nunc etiã Parthorũ regibus eundem usum & tutelã præstant. Media ab oriente Parthia terminatur, Cossæorũq; mõtibus latrociniũ † exercitiũ. Hi olim cũ aduersum Susios & Babylonios Elymæorũ scij essent, sagittariorũ xiij. milia exhibebant. Nearchus refert quator esse gentes, quæ latrociniũ exercebãt, earũ Mardi Persis erant finitimi. His atq; Susijs Vxij & Elymæi, Cossæi aũt Medis, atq; oẽs tributũ regibus pendebant. Cossæi etiã cum rex æstate Ecbatanis peracta, Babylonẽ descenderet, dona accipiebãt. Horũ audaciam Alexander cõtudit, hyeme eos adortus. Media itaq; ab oriente ijs terminatur & Paræsitacenis, qui etiã montani sunt & latrones, ac Persis cõtigui. A septẽtrione Caduſijs & alijs circa Hyrcaniũ mare habitãtibus, de quibus paulo ante pertracta uimus. Ab austro Apolloniatide, quã Sitacynã ueteres appellabant, item Zagro apud quẽ Sabatica est, quæ ad Mediã pertinet, quidã eam ad Elymæã dicunt pertinere. Ab occidẽte Atrapijs & Armeniorũ quibusdã. Sunt etiã Græcæ urbes in Media à Macedonibus conditæ, è quibus est Laodicea, Apamia, & Rhaga, quæ apud Rhagas est. Rhagã Nicator cõdidit, & Europũ nominauit, Parthi uero Arsaciam. Ea australior est, q̃ Caspiæ portæ, quingentis ferè stad. ut Apollodorus Adramytinus ait. Media itaq; magna ex parte alta est & frigida, cuiusmodi sunt montes Ecbatanis imminentes, & qui apud Rhagas & Caspias portas consurgunt, ac oẽs deniq; septentrionales partes usq; in Matianã & Harmeniã huiusmodi sunt. Regio uero quæ sub Caspijs portis in humili & concauo solo iacet, opulenta est, & omnia fert, præter oleã, quæ & si ibi nascitur, arida tamen est & sicca. Hæc regio & Harmenia eximie pascendis equis apta est, unde pratum quoddã Hippoboton uocatur, per quod iter faciunt, qui ex Persia & Babylone in Caspias portas proficiscuntur, in eo pasci dicunt equorũ. l. milia, quæ armẽta regia sunt. Nisæos equos, q̃bus reges utebantur, optimos, ac magnos, alij hinc genus habere dicunt, alij ex Harmenia propriam quandã formã habentes, quemadmodũ Parthia præ Græcis, exteris q̃, qui apud nos sunt. Et herbã quæ præcipue equos nutrit, eo quod ibi abundet, proprie Medicã uocamus. Hæc regio Silphiũ fert, à quo Medicus succus appellatur, Cyrenaico longe inferior, nõnunq̃ etiã illi præstat, siue propter locorũ diuersitatem, siue quod stirps speciẽ mutet, siue propter eos qui succũ exprimũt atq; cõficiunt. Vnde etiã ad usum reconditur. Media itaq; talis est. Eius latitudo ac longitudo penè par. Maxima eius longitudo ea uidetur quæ est à Zagri transitu, qui uocatur Medica porta, ad Caspias portas, per Sigrianã stad. iiij. miliũ supra centũ. Cũ magnitudine & opibus regionis concordãt ea, quæ de tributis tradũtur. Nã cum Cappadoces Persis quotãnis pendãt, præter argentũ, mille & quingentos equos, mulorum duo milia, ouiũ. l. milia, duplũ ferè horũ Medi pendebãt. Mores magna ex parte Medis & Harmenijs ijdem sunt, propterea quod etiã regio similis est. Tradũt Medos multarum rerũ autores Harmenijs fuisse, ac prius etiã Persis, qui in potestate Asiæ successerunt. Nã quæ nunc Persica schola dicitur, & equitandi & sagittãdi studiũ, &

Ecbatana. Media. Cossæi. † λησημῶν ἀνθρώπων. Mardi. Vxij. Elymæi. Paræsitaceni. Caduſij. Apolloniatis. Sitacyna. Zagrus. Sabatica. Laodicea. Apamia. Rhaga. Nicator. Europum. Arsacia. Hippoboton. Nisæi equi. Medica herba. Medicus suc. Medica porta. Persica schola.

H iij cultus

Persarũ fines. cultus,& ornatus,& religiosa à subditis in reges ueneratio, à Medis profecta est. Idq; uerum esse uestitus declarat. Nam tiara,& citaris,& pileus, & manicatæ tunicæ,& anaxyrides in frigidis & borealibus locis,quales sunt Medici, apta gestamina uidentur. In australibus uero nequaq̃. Persæ autem magna ex parte rubrum mare accolũt,magis enim meridionales sunt,quàm Babylonij,uel Susij. Hi post subactos Medos quædam sibi uendicauere, quæ Medorũ erant, & adeo honesti & regij uictorum mores uincentibus uisi sunt,ut pro nudis ac leuibus muliebria gestare,& uelamentis contegi paterentur. Sunt qui dicant Medeã quæ ibi imperauit, quemadmodum Iason,uestem hanc prius cõmonstrasse. Nam ea faciem suam occultabat,cum pro rege exiret. Dicunt etiam Iasonis monumenta esse Iasonia,quæ illi à Barbaris posita in honore maximo habentur. Est etiam mons quidam ingens supra Caspias portas ad læuam, qui Iasonius appellatur. Medeæ est & uestis & regionis nomen. Dicitur præterea Medus eius filius regni successor, regioni nomẽ imposuisse. His concordant Iasonia, quæ sunt in Harmenia & regionis nomen, & alia permulta,de quibus postmodum dicemus. Atq; hoc Medorũ est, quanq̃ non omniũ,sed montanorũ,eum in regẽ eligere,qui fortissimus sit. Illud quoq; Medorum est reges uxores multas habere,qui mos & ad montanos, & ad omnes permanat,pauciores aũt q̃ septem non licet. Eodem modo proditũ est, mulieres pulchrũ sibi existimare,ut uiros habeãt q̃plurimos,pauciores quinq; calamitatem ducere. Cum cætera Mediæ regio summe opulenta sit, septẽtrionalis mõtana tenuis est, quare ex arborum fructibus nutriuntur. Ex malis siccis ac tritis massas cõficiunt, ex amigdalis tostis panes,è radicibus quibusdam uinũ exprimũt, ferinis carnibus utuntur,mitia pecora non alunt,ac de Medis quidem hæc. De totius autem Mediæ Nomadibus,quoniã ij propter Persarũ potentiã Persis accessere, cum de illis loquemur,mentionem faciemus. Australes Harmeniæ partes Taurũ obijciunt,qui eam ab omni regione dirimit,quæ inter Tygrim est atq; Euphratem,quam Mesopotamiã uocant. Orientales uero Mediæ maiori,& Atropatiæ sunt contiguæ, septentrionales sunt montes Parachoatræ Caspio mari imminentes. Item Albani & Iberes,& Caucasus,qui gentes has circuit,& Harmeniæ & Moschicæ,& Colchicis montibus contiguus est,usq; ad eos,qui Tibarani appellantur. Ab occasu sunt gentes hæ,atq; Paryadra,& Cydisa usq; in Harmeniã minorẽ & fluuialẽ Euphratis regionem,quæ Harmeniã à Cappadocia dirimit, & Cõmagena. Nã Euphrates à boreali Tauri latere exoriens,primo per Harmeniã fluit occidentẽ uersus, deinde ad austrũ flexus inter Harmenios & Cappadocas & Cõmagenos Taurum rescindit. Egressus uero,cum prope Syriã peruenerit, ad hyemales ortus reuertitur usq; Babylonem,& ad Tygrim Mesopotamiã efficit. Ambo in Persicũ sinũ finiũt. Circũiacentia quidem huiusmodi sunt montana ferè & aspera omnia, paucis exceptis Mediam uersus. Rursum dicti Tauri incipientis ab ulteriore Cõmagenorum, & Melitinorũ regione,quã Euphrates facit,est Masius mons, qui ab austro in Mesopotamia Mygdonibus imminet, apud quos est Nisibis. A parte aũt septentrionali est Sophena,inter Masiũ & Antitaurũ, qui ab Euphrate Tauroq; initium sumẽs ad orientales Harmeniæ partes desinit,& Sophenã Mediæ complectitur. Ex altera parte habet Acilisenam inter Taurum sitã,& Euphratis Mesopotamiã, prius q̃ is ad

Tiara.
Citaris.
Pileus.
Manicatæ tunicæ.
Anaxyrides.
Medea.
Iasonia.
Iasonius mons.
Medus.
Medorum rex quis.
Medis uxores multæ.
Medorũ cibus.
Panis ex amig.
Harmenia.
Mesopotamia.
Parachoatræ mon.
Caucasus.
Tibarani.
Pariadra.
Cydisa
Euphrates.
Melitini.
Masius mons.
Nisibis.
Sophena.
Acilisena.

is ad austrũ deflectat, Carcathiocerta Sophenæ regia est, Masio orientẽ uersus iuxta Gorgodylenã niphates mõs imminet. Deinde ab ijs ex quo Euphrates & Araxes fluunt alter ad ortũ, alter ad occasum. Deinde Nibarus usq; in Mediã extenditur. Quomodo aũt Euphrates fluat dictũ est. Araxes ad orientẽ illatus usq; in Atropatiam ad occasum septentrionẽq; deflectit,& primo Azara præterlabitur, deinde Artaxata Harmeniæ urbẽ, postea per Araxinũ cãpũ in mare Caspiũ emittit. Multi mõtes & multi colles sunt in Harmenia, in quibus nõ facile uitis nascitur, multæ etiã cõuales,aliæ modicæ,aliæ opulẽtæ,quẽadmodũ cãpus Araxinus, per quẽ Araxes fluens ad extrema Albaniæ & in mare Caspiũ egreditur. Postea est Sacassena, quæ & Albaniæ & Cyro flumini finitima est, deinde Gogarena. Tota hæc regio fructibus ac domesticis arboribus affluit,& ijs quæ semper uirent, fert etiã oleũ. Harmeniæ pars est Fannena & Cõmisena & Orchistena,quæ equis abundat. Chorzæna uero & Cãbysena septentrionales,& ualde niuales sunt, Caucasijs mõtibus uicinæ,& Iberiæ & Colchidi,ubi iter agentes in summis montiũ cacuminibus niue obrui dicunt. Nã ibi plurima cadit,unde baculos habẽt ad eiusmodi pericula,quos in summã niuẽ respirãdi gratia exerãt,& ut eo signo auxiliũ ab aduenientibus consequantur. Quapropter sæpe effossi seruãtur. In niue glebas quasdã cõcauas congelascere prodiderũt,aquã optimã tanq̃ in tunica cõtinentes. In niue animalia quædã concreari,quæ Apollonides uermes appellat, Theophanes uero mõtanas teredines atq; in illis aquã optimã contineri,& ruptis tunicis bibi. Horũ animaliũ generationem talem putant,qualem culicũ, ex flumine & bractea metallorũ. Tradũt Harmeniam cũ prius parua esset,ab Artaxia & Zariada auctã, qui magni Antiochi imperatores fuere,quo superato, alter Sophenæ & Amisenæ,& Odomãtidi,& quibusdã alijs,alter regioni quæ circa Artaxata est imperãtes,multũ coaluere,& uicinis loca plurima abstulerũt, Medis Caspianã & Phaunitẽ,& Basoropedã, Iberibus circum montanã Pæadri regionẽ,& Chorzenã,& Gogarenã, trans Cyrũ. Chalybũ gentibus & Mosynœcis Parenetã & Xerxenã,quæ Harmeniæ minori cõterminæ, uel eius partes sunt, Cataonibus Aclisinã,& regionem quæ circa Antitaurũ est. Syris uero Tamonitã,ut omnes unius linguæ essent. Harmeniæ urbes sunt Artaxata, Artaxiasata appellata,quã Annibal Artaxiæ regi condidit. Item Arxata, ambæ prope Araxem. Arxata iuxta fines Atropatiæ, Artaxata apud Araxinũ campum bene habitata,& eius regionis caput. Ea in flexu quodam iacet, qui peninsulã facit, pro muro flumen opponit,præter Isthmũ,quem & fossa & uallo clausum habet. Non procul ab urbe sunt castella quædã munitissima, Babyrsa & Olana, ubi Tigranis Artabasdæ thesauri seruabantur. Alia secus Euphratem erant. Sed Artageras, qui custodiæ præerat Ador prodidit. Id etiam Cæsaris imperatores diuturna obsessione ceperunt, atq; mures ademerunt. Multi amnes sunt in Harmenia, sed clarissimi Phasis & Lycus in mare Põticum exeuntes. Antisthenes Thermodontem pro Lyco posuit non recte. In Caspium Cyrus & Araxes emittunt, in Rubrum mare Euphrates & Tigris. Sunt etiam in hac regione magni quidam lacus,è quibus est Mantianus, qui Ceruleanus interpretatur. Is post Mæotim maximus est, ut ferunt, aquæ salsæ, progreditur autem usque in Atropatiam, & salis fontes habet. Arsenus uero quem etiam Thoatin uocant, nitrosus est, unde uestes dilacerat, ac

Carcathiocerta.
Gorgodylena.
Niphates.
Nibarus.
Araxes.
Azara.
Araxinus cãp.
Artaxata.
Sacassena.
Gogarena.
Fannena.
Commisena.
Orchistena.
Chorzena.
Cambysena.
Baculi ad spirãdum niue oppressis.
Vermiũ aqua.
Artaxias.
Zariadas.
Odomantis.
Phaunites.
Basoropeda.
Pæadrus.
Pareneta.
Xerxena.
Cataones.
Aclisina.
Tamonita.
Artaxata.
Artaxiasata.
Babyrsa.
Olana.
Artabasdæthesauri.
Artageras.
Ador.
Phasis.
Lycus.
Thermodon.
Cyrus.
Araxes.
Euphrates.
Mantianus.
Ceruleanus lacus.
Arsenus.
Thoatis.

Tigris unde appellatus.

ac rumpit,& propterea eius aqua nõ bibitur. Per hũc lacũ Tigris fertur, à mõtana regione iuxta Niphatẽ ruens, propter celeritatẽ undã impermixtã seruat, unde & nomen habet, nã Medi sagittã tigrim uocant. Lacus hic uarios pisces fert, cũ huiusmodi aquæ unius formæ pisces habere soleãt in interiore lacus recessu, flumẽ in uoraginẽ quãdã incidẽs,& lõgo spatio subter terrã delatũ exoritur iuxta Chalonitim, inde iam ad Opã & Semiramidis murũ defertur, à dextris Gordyæos & totã Mesopotamiã relinquens. Ecõtra Euphrates à siniſtra eandẽ regionẽ habet, cum uero inter se iam appropinquarint, ac Mesopotamiã fecerint, alter per urbẽ Seleuciam fertur, Persicũ sinũ uersus, alter per ipsam Babylonẽ, ut in ijs patet quæ aduersus Eratosthenẽ & Hipparchũ à nobis dicta sunt. Auri metalla in Syspiretide effodiuntur, apud Cãbala, ad quæ Alexander Memnonẽ cũ militibus misit, sed id ab indigenis relatũ est. Sunt & alia metalla, eius scilicet quæ Opandix dicitur, quã Harmeniũ colorẽ uocant, Calchæ persimilẽ. Hæc regio nõ minus pascendis equis apta est, q̃ Media, unde Nysæi equi, quis Persarũ reges utuntur hinc sunt, & Harmeniæ Satrapes quotannis per se. xx. milia pullorum ex Mithracina mittebat. Artuasdes Antonio præter alios equos cataphractorũ instructorũ septẽ milia ostendit, cum in Mediã cũ eo ingressus est, quorũ equorũ nõ Medi solũ & Harmenij studiosi fuere, sed etiã Albani, nam illi cataphractis utuntur. Nõ paruũ diuitiarũ & opũ huius regionis indiciũ est, quod cũ Pompeius Tigrani patri Artabasde sex milia talentorũ argenti scripsisset, mox Romanorũ copijs uiritim distribuit, militi quinquagenas drachmas, centurioni millenas, singulis præfectis prouinciæ & chiliarchis talentum. Regionis latitudinẽ Theophanes tradit, schœnorũ centũ longitudinẽ duplã, quadragenũ stad. schœnũ faciens, in quo ueritatẽ transgredi uidetur. Est ergo ueritati proximũ ponere longitudinẽ ab illo dictã, latitudinẽ dimidiũ, uel paulo plus. Harmeniæ natura ac potentia est huiusmodi, sed antiquus quidã sermo perhibetur de hac gente. Harmenius ex Harmenia Thessaliæ urbe, quæ inter Pheras & Larisſam iacet, iuxta Bœbeida, ut dictũ est, cũ Iasone in Harmenia militauit. Cyrsilus uero Pharsalius, & Medius Lariſſæus, qui cũ Alexandro militarũt, dicũt ex huius nomine Harmeniã appellatã. Eos aũt qui cũ Harmenio erãt Acilesinã habitasse, quæ prius sub Sophinis erat. Alios uero in Syspiretide usq; in Chalachanã & Diabenã extra Harmeniæ montes. Atq; Harmeniacã uestem Thessalicã dicũt, id est longas tunicas, quas in tragœdijs Aetolicas uocãt, cingũt quoq; circa pectus, in prætextis etiã tragici Thessalos sunt imitati. Opus enim illis fuit aliquo tali accõmodato habitu. Thessali enim, ut par est, quia longas uestes gestant, cũ inter oẽs Græcos ualde boreales sint, & quia frigidissima loca incolunt, aptissimã imitationẽ, id est poëticarum personarũ cultũ præbuerunt. Equitãdi quoq; studiũ tam his q̃ Medis simile Thessalicũ dicunt. Iasonis aũt expeditionẽ, Iasonia testantur, quæ à principibus sunt structa, quẽadmodũ à Parmenione Iasonis templũ, apud Abderã. Araxẽ uero ex Penei similitudine, & eodẽ nomine ab Harmenio uocatũ putãt. Nã & ille Araxes uocatus est, eo quod Ossam abrũpit ab Oympo, ac etiã Tempe. Hunc uero in Harmenia è montibus delapsum, & subiecta planicie olim diluta cum exitum non haberet dilatatũ prodidere. Iasonem uero Tempe imitatũ, uiam feciſſe, per quam nunc aqua in mare Caspiũ decurrit, unde Araxinus campus nudatus est, per quem amnis

Chalonitis.
Opa.
Gordyæi.

Syspiretis.
Cambala.
Opandix.

Artuasdes.

Tigranes.
Artabasdes.

Schœnus mens.

Armeniæ appellatio.
Armenius.
Medius Lariſſæus.
Acilesina.
Syspiretis.
Chalachana.
Cyrsilus.
Diabena.
Armeniaca uestis.
Aetolicæ uestes

Araxes.
Ossa.
Olympus.

amnis defertur in Cataractem. Hæc quæ de Araxe dicuntur, rationẽ aliquã habẽt. At quæ Herodotus dicit, non ualde sunt uerisimilia. Dicit enim eum ex Mantiana profluẽtem, in quadraginta amnes scindi, & Scythas Bactrianosq; diuidere. Hunc secutus est Callisthenes. Ex Aenianis alios Vitia dicũt habitasse, alios ultra Harmenios, supra Abũ & Imbarũ qui Tauri partes sunt. Abus prope uiam est quæ Ecbatana fert iuxta Baridis templum. Dicuntur etiã Thraces quidã Saraparæ appellati, id est decapitatores, ultra Harmeniã habitasse, prope Guranios ac Medos, homines profectò immanes, indociles & mõtani, bracati, ac decapitatores. Sic enim Saraparæ significãt. De Media aũt dictũ est in rebus Medicis. Quare ex his omnibus colligi potest, Medos Harmeniosq; è Thessalis esse, ab Iasone & Medea ortos. Ac de antiquis quidem hæc. Recentiora uero à Persis ad nostra usq; tempora, in summã sic dicuntur, quod Persæ Harmeniã tenuerunt, postea Macedones, qui Syriam Mediamq; habuere, postremus Orontes ex Hydarni genere, unius ex septẽ Persis, postea ab Imperatoribus magni Antiochi, qui cũ Romanis bellum gessit Artaxia scilicet ac Zadriada in partes duas diuisa est. Ii enim permittente rege, imperauerunt, quo superato Romanos adorti, ac reges nuncupati, per se fuerunt. è genere Artaxiæ fuit Tygranes is, qui eam habuit, quæ proprie Harmenia est appellata. Ea Medis, Albanis, & Iberibus, cõtigua erat usq; in Colchidẽ & Cappadociã, quæ iuxta Euxinũ est. E Zadriada fuit Artanes Sophenus, qui australes partes habuit, eas maxime quæ uergunt ad occidentem. Hic à Tygrane deletus est, qui quãq; rerum omniũ potitus, uaria tamẽ fortuna usus est. Nam in initio apud Parthos obses fuit, deinde lxx. Harmeniæ uallibus in pretiũ datis, reuersus est. Auctus uero, loca ea recepit, & Parthorũ regione uastata, Periniũ & loca circũ Arbela, Atropatinum quoq;, & Gordyæũ, & cum ijs reliquã Mesopotamiã subegit, præterea Syriã, Phœniciamq; ui cœpit, Euphratem transgressus. Inde plurimũ elatus, urbem condidit prope Iberiã, inter hanc atq; Zeugma, quod iuxta Euphratẽ est, quã Tigranocerta nominauit, hominibus xij. Græcarũ urbiũ, à se euersarũ, congregatis. Sed Lucullus qui aduersum Mithridatẽ bellũ gessit, continuo subsecutus, habitatoribus in sedes suas dimissis, opus quod adhuc erat imperfectum, facto impetu demolitus est, atq; in paruũ uicũ redegit, tygrane ex Syria ac Phœnicia pulso. Artabasdes aũt eius filius, q̃diu mansit in amicitia populi Ro. tamdiu fuit fortunatus. Postea uero q̃ Antoniũ in Parthico bello Parthis prodidisset, perfidiæ pœnas dedit. Nã uinctus ab eo Alexandriã ductus, & contumelioſe per urbẽ circunlatus, ac primũ custodiæ traditus, deinde interemptus est. Post illum multi reges sub Cæsare ac Romanis fuere, & nunc etiam sunt. Omnia Persarum templa, tam Medi, quàm Harmenij in ueneratione habent, Tanaidis uero templa præcipue Harmenij, cum in cæteris locis ea ædificantes, tum etiã in Acilesina dedicant illis seruos ac seruas, quod ideo minus est mirandũ, quod etiã nobilissimi gentis eius, filias suas dedicãt, quibus lex est, ut diu apud deam prostitutæ nuptui dentur, nullo renuente talibus cõiugari. Huiusmodi quiddã Herodotus de Lydis cõmemorat, quæ oẽs meretricãtur, & tam benigne amatoribus suis utuntur, ut eos hospitio suscipiãt, & dona dent plura etiam q̃ accepere, quippe quæ à copiosis dotibus suppeditãtur. Accipiũt tamen nõ quoscunq; hospites, sed eos maxime qui æque sint digni.

Aeniani.
Abus.
Imbarus.
Baridis templ.
Saraparæ.
Guranij.

Orontes.
Hydarnus.
Artaxias.
Zadriadas.

Artanes Sophenus.

Perinium.
Arbela.

Zeugma.
Tigranocertæ.

Artabasdes.

Tanaidos tẽp.

Acilesina dedicatio.

LIBRI VNDECIMI FINIS.

ARGVMENTVM DVODECIMI LIBRI.

DVodecimus reliqua Ponticæ regionis continet, ac deinceps Cappadociam, Galatiam, Bithyniã, Mysiam, Phrygiam, Mæoniam, & ante hæc Sinopen ciuitatem Ponticam, & Heracleam, & Amasiam. Præterea Isauriam, Lyciam, Pamphiliam, Ciliciam cum insulis, montibus, ac fluminibus adiacentibus.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER DVODECIMVS.

Cappadocia.

Cappadocia multas partes habet, & mutatiões plurimas accepit, maxime itaq; eiusdem lingua sunt, qui austrũ uersus Cilicio terminantur, qui dicitur Taurus, Orientem uersus Harmenia Colchide, ac diuersarũ linguarũ gentibus, quæ intermediæ sunt Septentrionẽ uersus Euxino, usq; ad Halys ostia, Occasum uersus Paphlagonũ gente, & Galatis, qui in Phrygiam transmigrarunt, usq; ad Lycaonas & Cilicas, Ciliciam Tracheam incolentes. Ex his qui unius erant linguæ antiqui Cataones separatos ponebant. Et in dinumeratione gentium eos à Cappadocibus tanq; alterius linguæ gentibus distinguentes. Post Cappadociã Cataoniam locabãt, postea Euphratem, & gentes quæ trans eum sunt, ut etiam Melitinam post Cataoniam collocarent, quæ inter hanc iacet & Euphratem, Cõmagenæ cõtinua, & decima Cappadociæ pars est, secundũ regionem in decem præturas diuisam. Sic enim reges ante Archelaum, Cappadociæ principatum distinctum habuere. Decima pars est etiam Cataonia, & utraq; ætate nostra suum prætorem habuit. Sed mirũ profecto est, cum nulla nec linguæ nec morũ diuersitas in his erga cæteros Cappadocas appareat, quomodo peregrinæ gẽtis signa omnino deleta sunt. Erant itaq; distincti, eos autem Ariarathes adeptus est, qui primus Cappadocũ rex est nuncupatus. Locus hic est tanq; magnæ cuiusdam peninsulæ Isthmus, duobus maribus coartatus, mari scilicet Issici sinus usq; in Tracheam Ciliciã, & Euxino inter Sinopam atque Tibarenorũ oram. Omnem uero regionem Cappadocibus ad occidentẽ uersus, quæ intra Isthmum est, peninsulam dicimus, quam Herodotus cis Halym uocat.

Cataones.

Cataonia.
Melitina.
Commagenæ

Ariarathes.

Tibareni.
Cappadocia cis Halym.

Hæc

Hæc est cui Crœsus imperitauit, quem ille gentium dominũ appellat, quæ cis Halym sunt. Iuniores uero eam quæ intra Taurum est Asiam uocant, eodem nomine quo totam continentem. In ea gentes hæ continentur, primũ ab oriente Paplagones, Phryges, & Lycaones, deinde Bithynĩ, Mysi, & quæ Epictetus dicitur, præterea Troas, & Hellespontia, post hos ad mare ex Græcis Aeoles, & Iones. Ex alijs Cares ac Lycĩ, in mediterranea Lydi. De cæteris postmodũ dicemus. Macedones Cappadociam in duas Satrapias à Persis diuisam accipientes, partim spontanei, partim inuiti, ex Satrapijs in regna redegerunt, atq; maiorem Cappadociã quæ Taurum uersus est proprie Cappadociã nominarũt, alterã Pontum. Quidã eam quæ Pontum uersus est, Cappadociã uocauere, nos autẽ maioris Cappadociæ ordinem nunc ignoramus. Nam Archelao uita functo, Cæsar ac senatus decreuere, ut ea Romanorũ prouincia esset. Cum uero regio sub illo, ac prioribus in decẽ præturas esset diuisa, quinq; Taurum uersus censebantur, ut Melitina, Cataonia, Ciliscia, Tyanensis, & Isaurien sis. Quinq; reliquæ è Lauinasena, Sargasena, Sarauna, Chamanena, Rhimnena. Postea addita est à Romano ex Cilicia, quod ante Archelaum erat undecima prætura, regio scilicet, Castabalis & Cydistræ uicina usq; Derbam, Antipatri Piratæ sedem. Ab Archelao autem Trachea Cilicia circa Eleusam, & omnis ea quæ piraticam exercuerat. Melitina persimilis est Commagenæ. Sola enim ex omni Cappadocia, tota domesticis arboribus cõsita est, ut etiã oleũ ferat, & Monariticum uinum, quod cum Græco decertat. Hæc Sophenæ opponitur, habens in medio Euphratem, ei Commagena contermina est. In ulteriore regione est castellum quoddam Cappadocum satis clarum, nomine Tomisa. Id Sophenæ regi uenditum est talentis centũ. Postea à Lucullo uirtutis gratia in bello ad uersum Mithridatem gesto, Cappadoci cuidã donatum. Cataonia planicies est lata & concaua, & omnia fert, præter ea quæ semper uirent, circũstant eam montes, cum alij, tum Amanus à parte australi, qui à Tauro Ciliciæ quodam modo auulsus est, & Antitaurus in contraria abruptus. Amanus enim in Cilicia & Syriacũ mare ad occasum porrigitur, à Cataonia cõtra Notum, quo spatio totum Issicum sinum circuncludit, & campos, qui inter Cilicas sunt Taurũ uersus. Antitaurũ uero ad septentrionem inclinat, & orientis nonnihil apprehendit, deinde finit in mediterranea. In Antitauro conualles sunt profundæ & angustæ, in quibus sita sunt Comana ciuitas, memoratu digna, & Bellonæ fanum, quod illi Comana uocant. Ea ciuitas clarissima est, maximamq; numine afflatorũ & sacrorũ seruorum multitudinẽ habet. Eam Cataones incolunt, qui quanq; regi subditi sint, parent tamen sacerdoti, qui fani, & sacrorum seruorum magna ex parte dominus est, qui tempore quo nos peregrinati sumus, supra sex milia erãt, uiri simul ac mulieres. Fano, regio adiacet non parua, cuius fructum ac prouẽtum sacerdos accipit. In honore secundus est in Cappadocia post regem. Reges ac sacerdotes frequentius ex eadẽ esse progenie solebant. Hoc sacrorum genus Orestes cũ sorore Iphigenia è Scythia Tauri ca huc uidentur attulisse, quæ Dianæ Tauropolæ erant, lugubrem comam hic deposuisse, ex qua urbi nomen datũ est. Vrbem Sarus amnis interfluit, qui per Tauri conualles deuolutus, ad Cilicũ cãpos & subiectũ pelagus pertransit. Pyramus uero perlabitur Cataoniam, & è media planicie exoritur, & nauigabilis est. Est etiam

Paphlagones.
Phryges.
Lycaones.
Bithyni.
Mysi.
Epictetus.
Troas.
Hellespontia.
Aeoles.
Iones.
Cares.
Lycij.
Lydi.
Cappadocia maior.
Pontus.
Tyanensis.
Isaurien sis.
Cappadociæ præturæ.
Castabala.
Cydistra.
Derba.
Antipater pirata.
Trachea Cilicia.
Eleusa.
Melitina.
Monariticum uinum.
Sophena.
Tomisa.
Cataonia.
Amanus mons.
Antitaurus.
Issicus sinus.
Comana.
Bellonæ fanum
Sacerdotũ honor.
Comana unde dicta.
Sarus.
Orestes.
Iphigenia.
Diana Tauropola.
Pyramus.

fossa

fossa quædam memoratu digna, per quam aqua purissima magno spatio occulte sub terram fertur, deinde in lummũ exoritur, tanta ui, ut si quis hastam superne demiserit, adeo aquæ impetus obsistit ut uix immergi queat. Fertur etiã fundo innauigabili, & latitudine immodica. Cum uero se Tauro iunxerit, mirum in modum contrahitur. Mira est præterea montis† cæsura, per quã alueus ducitur. Nã quemadmodũ in petris rimam trahentibus & per medium scissis, contingit, alterius partis depressionibus ita conuenire, ut coniungi possint, sic uidere est imminentes fluminis petras, utrinq; ferè usq; ad montis summa pertendẽtes, duorũ, triúmue iugerum spatio, concauitates quasdam eminentijs oppositas habere. Solum uero quod interiacet, totum saxeum, ualde profundam & angustã ruptura in medio habet, ut eam canis ac lepus transiliat. Hic fluminis alueus, ad labrũ usq; plenus est, latitudine aquæductui par, propter obliquitatem autem & angustias & uallis profunditatem, mox de longinquo accedẽtibus sonitus exauditur tonitrui persimilis. Mõtes uero egressus tantũ limũ in mare deducit, partim ex Cataonia, partim ex Ciliciæ campis, ut huiusmodi de eo oraculum æditum feratur.

Pirami fluuij impetus.
† διακοπή.

» ἔσται ἐσομένοις ὅτε πύραμος ἐυρυοδίνης.
» ἠιόνα προχέων ἱερὴν ἐς κύπρον ἵκηται.

Tempus erit, rapidis olim cum Pyramus undis
In sacram ueniet, congesto littore, Cyprum.

Ibi enim sic euenit, ut in Aegypto, in qua semper Nilus ex aggestione, mare cõtinentem efficit. Vnde Herodotus Aegyptũ fluminis donũ appellat. Poëta quoq; dicit, Pharum prius in pelago fuisse, quæ nunc Aegypto cohæret. Tertia est Dacia in qua Iuppiter colitur, nõ inferior hac, sed memoratu digna. In ea aquæ salsæ fossa est, quæ magni lacus ambitũ habet, altis & erectis clausa supercilijs, ut scalarem descensum habeat. Aquam nec manifestũ ulla ex parte exitũ habere, nec augeri, proditum est. Cataonum campi, & Melitina, ciuitatem nullã habent, castella in montibus munita sunt, Azamora, & Dastacum, quod Carmala flumen circũfluit. Habet etiã Apollinis Cataonis delubrum, quod in tota colitur Cappadocia. Aliæ præturæ urbes non habent, exceptis duabus. E reliquis præturis in Sargarausina oppidum est Herpa, & flumen Carmala, quod in Ciliciã emittit. In cæteris præturis, Argus munitio alta iuxta Taurũ est, & Nora, quæ nũc Neroassus uocatur, in qua Eumenes obsessus diu restitit. Aetate autẽ nostra Sisinus, in eo thesauros habebat. Is Cappadocum imperium adortus est. Huius regia erat Cadena in urbis modũ instructa, ea in montibus est Lycaoniæ. Nam & Sauera olim uicus dicitur fuisse, in modum urbis, & regionis metropolis. In Morimena Iouis fanum est, qui apud Venasinos colitur, in eo habitant sacrorũ seruorum ferè tria milia. Sacra regio fertilis est, quæ annuum prouentum sacerdoti dat, talentorũ quindecim. Is per totam uitã sacerdos est, sicut ille qui est apud Cõmana, & post illum secundus in honore. Duæ tantum præturæ urbes habent, Tyanensis, Tyana Tauro subiacentia, qui apud Ciliciæ portas est, ad quas montiũ cacumina, in Ciliciam ac Syriam tendentia, facillima sunt, & omnibus cõmunia. Regio quæ iuxta Taurum est, Eusebia uocatur, ea fertilis est, & magna ex parte planicies. Tyana aggeri Semiramidis subiacent, optime munito. Non procul hinc sunt Castabala & Cybistra oppida monti propinqua

Aegyptus fluminis donum.
Pharos.
Dacia.
Azamora.
Dastacum.
Carmala.
Apollo Cataonius.
Herpa.
Argus castell.
Nora.
Neroassus.
Sisinus.
Cadena.
Sauera.
Morimena.
Venasini.
Sacerdos Venasinus.
Tyana.
Eusebia.

pinqua. Castabalis est Dianæ Persicæ fanum, ubi dicunt sacras mulieres illæsas nudis pedibus super prunas ingredi, atq; hic etiam eandem historiam narrãt Orestis & Tauropolæ. & Perasiam idcirco uocitatam dicunt, quod ex ulteriore regione fuerit allata. In Tyanensi prætura una ex decem supradictis oppidum est Tyana. Eã uero quæ Epictetus dicitur, his nõ cõnumero. Castabala scilicet & Cybistra, & quæ in Cilicia trachea sunt, in qua Archelaus Elæusam insulam fertilem muniuit, opus memoratu dignum, ubiq; magna temporis parte degebat. In Cilicia est ea quæ Mazaca uocatur, gentis eius metropolis, atq; ea etiam Eusebia nuncupatur, quæ iuxta Argæũ est, latet enim sub Argæo monte omniũ altissimo, qui semper in summo niues habet, ex quo dicũt, q eò ascendũt, quãquàm ij perpauci sunt, sereno cælo utrũq; æquor perspici Issicum scilicet ac Ponticum. Cætera ad ciuitatis habitationem incommoda sunt. Nã & sicca est & debilis, & propter principum negligentiã immunita, & fortasse de industria ne mœnibus ut munimento freti, nimis confidant, pla niciem habitãtes, quæ colles arduos & difficiles habet. Loca uero circunstãtia omnino sunt sterilia & inculta, quãquàm cãpestria sint. Arenosa enim sunt & petrosa, paululum uero progredienti cãpi sunt igne exusti, & solum incensũ permulta stad. quapropter necessaria è longinquo afferũtur. Et quod etiam abunde periculosum uideatur, non longe abest periculi materia. Nam cum tota ferè Cappadocia lignis careat, Argæus tamen circuncirca syluã habet, unde de proximo lignari adest. Sed loca syluæ subiecta ignes habent. Sunt etiã gelidis aquis plena, quãquàm nec ignis nec aquæ in summũ extãt, qua propter maxima ex parte herbida sunt. Quibusdã in locis solum palustre est, & per noctem ex eo flãmæ cõsurgunt, rei itaq; gnari caute lignãtur, sed multis periculum est, præsertim pecori in obscuras ignis fossas incidenti. Est flumen in planicie ante urbem nomine Melas, distans ab ea stadia, xl. Is fontes habet in loco urbis humillimo, sed hac in parte inutilis est, cũ nõ aptũ exitũ habeat. In lacus ac paludes diffusus, urbis aërem æstate corrumpit, & lapidicinas cũ utilissimæ sint, efficit inutiles. Mazaceni enim lapidum copiam pro ædificijs ex ripis habent, nam lapidum crustæ aquis tectæ resistunt, atq; paludes, hæ ubiq; ardẽt. Ariarathes rex angustijs quibusdam obstructis, ad quas Melas exitum in Euphratem habet, proximam planiciem totam lacu diluit, atq; insulas quasdam, tanquàm Cycladas comprehendens, pueriliter ibi immorabatur. Clausura uero ad unũ rupta aqua soluta est, intumefactusq; Euphrates, magnam Cappadociæ partẽ traxit, & multas habitationes & consita deleuit. Agrum quoq; Galatarum, qui Phrygiã habitãt, non paruo affecit detrimento. Qua ex re, xxx. talentorum damno mulctatus, eius rei iudicio Romanis commissо. Idem circa Herpam cõtigit. Nã & ibi Carmalæ exitu obstructo, ore deinde rupto, cum aqua quædam Cilicum loca deuastasset, penas dedit ijs, quia iniuria affecti fuerunt. Mazacenorum itaq; loca, quãquàm plurimis rebus incommoda sint, ea tamen reges ad habitãdum præcipue uidentur elegisse, quia locus totius regionis medius erat, & lignis & lapidibus abundabat, & herba, qua plurimum ad alenda pecora indigebant. Nam ea urbs quodãmodo illis castra erat. Cæterum uero tutelã ex munitionibus & castellis habebãt, quæ ibi plurima sunt, alia regis, alia amicorum. Distant Mazaca à Ponto ad stadia octingenta austrum uersus, ab Euphrate paulo minus quàm duplũ. A Ciliciis portis, vi. dierũ

Cast. bald.
Prunæ Dianæ.
Mulieres super prunas incedentes.
Perasia.
Tyana.
Epictetus.
Cybistra.
Cilicia Trachea.
Eleusa.
Mazaca.
Argæus.
Cappadociæ solum.
Melas flu.
Ariarathes.
Galatæ.
Herpa.
Carmala.
Mazacenij
Mazacorum situs.

Mazacenorũ iurisperiti. Charondæ. Tygranes.

itinere,& à Cyrinis castris per urbem Tyana,quæ circa mediũ ferè iter iacet,à Cybistris ad stadia.ccc. Mazaceni Charondæ legibus utuntur,eligentes aliquem legisperitum,qui sit eis legum iterpres, quemadmodum apud Romanos sunt Iurisconsulti. Hos Tygranes Harmenius male affecit, cum Cappadociam excurreret, omnes enim trãstulit in Mesopotamiã,& Tigrano certa magna ex parte ex his coluit, postea captis Tigranocertis,potentiores reuersi sunt. Regionis latitudo est à Ponto taurum uersus,mille ferè & octingentorum stadiorum. Longitudo uero à Lycaonia atq; Phrygia usq; ad Euphratem,ad aurorã & Harmeniam ad tria milia stadiorum. Ea frugibus abundat præsertim frumento,& pecore omnis generis, quæ cũ Ponto australior sit, frigidior tamen est. Gabadania cãpestris est,& cæteris australior,nam Taurum subit,& uix ullam fructiferarum arborum producit. Ipsa & magna reliquæ religionis pars,pascua optima habet,præsertim quæ circa Garsaurã est & Lycaoniã & Morimenã. In Cappadocia nascitur ea,quæ Sinopica rubrica dicitur,omniũ optima,quæ cũ Iberica decertat,idcirco Sinopica appellatur,quod eam mercatores eò deferebant,priusq; Ephesiorũ emporiũ tã celebre esset. Dicunt etiã Crystalli,& Onychiti lapidis crustas,propè Galatas ab Archelai perquisitoribus inuentas. Eratq; locus quidam cãdidi lapidis, colore ebori persimilis, qui tãquàm cotes quasdam non magnas producebat,è quibus cultorum capuli fiebãt. Alias uero ad specularia facienda,glebas magnas ferebat, ut etiam extra exportaretur. Põti atq; Cappadociæ confinium est regio quædam montana, cum Tauro pariter progrediens,quæ ab occidentalibus Commagenæ extremis initium sumit. In ea castellum quoddam præruptum conditum est,nomine Dasmenorum,usq; ad Laniasinæ orientalia. Cappadociæ præturæ cedunt Chammanẽa & Laniasina. Sed cũ primum Romani res Asiaticas persequerẽtur,Antiocho superato,amicitias atq; societates cum regibus ac populis iungebant, ac cæteris quidem regibus priuatim hic honor Cappadociæ,& Cappadocum genti, etiam publice datus est. Regia deinde stirpe extincta, Romani concessere,ut gens ea libera esset secũdum amicitiam & societatem ante contractã,principes libertatem recusare, & dicere se eam ferre nõ posse,& ut rex sibi daretur,orare. Romani admirati quod inuenirẽtur qui libertatẽ recusarent,permisere ut quem uellent regem eligerent. Elegerunt itaq; Ariobarzanen,qui in progressu,tertia ætate defecit. Tum creatus est Archelaus, nihil illi affinitate cõiunctus,idq; Antonij opera,Atq; de maiore Cappadocia hactenus. De Trachea uero Cilicia illi addita,præstat,ut tunc persequamur,cum de tota Cilicia dicemus. Mithridates Eupator Ponti rex constitutus, eam habuit, quæ Haly flumine terminatur,usq; ad Tibarnos & Harmenios, & regionem quæ cis Halym est,quæ uero Amastrim usq; pertendebat,& quasdam Paphlagoniæ partes adeptus est, itẽ oram Heracliam,usq; ad occidentales patriæ Heraclidis Platonici partes, ad cõtraria uero usq; in Colchidem & Harmeniam minorem,quæ quidem Ponto adiecit. Nam & Pompeius, à quo ille sublatus est, his finibus regionẽ accepit. Quæ uero Harmeniam uersus,& circa Colchidem sunt,principibus distribuit,qui secũ militauerãt. Reliqua in duodecim gubernationes diuisit,& Bithyniæ addidit, ut ex utrisq; una prouincia efficeretur. Paphlagonum quosdã ijs regendos dedit,qui à Pylemõe erant,quemadmodũ Galatas ijs,qui erant genere tetrarchæ. Postea Romanorum duces

Cappadociæ situs.

Gabadania.

Sinopica rubrica. Crystallus. Onychitus.

Dasmeni. Chammanena. Laniasina.

Libertatem recusant Cappadoces.

Ariobarzanes Archelaus.

Mithridates Eupator. Tibarni. Amastris. Heraclides Platonicus.

duces alias atq; alias partitiones fecerunt. Nam & reges ac principes cõstituebãt. Ex ciuitatibus alias liberabant,alias principibus tradebant,alias sub Romano Po. dimittebant. Nos autem qui singula persequimur,paululum de prioribus differamus,attingentes quæcumq; utilia uidebuntur,atq; ab Heraclia incipiamus,quæ horum locorum occidentalissima est. In pontum itaq; Euxinum à Propontide nauigantibus, à læua iacent ea quæ Byzantio sunt contigua,& à Thracibus habitata,& ponti læua appellantur Thracea,à dextris sunt Chalcedoni proxima,è quibus Bithynorum sunt priora,sequentia Marandinorum,quidam ea Cauconum dicunt,reliqua Paphlagonum,usq; ad Halym flumẽ. Postrema Cappadocum,qui iuxta Pontum sunt,& reliquorum usq; in Colchidem. Hæc omnia ponti Euxini dextra nominantur. Toti huic oræ à Colchide,Heracliã usq; Eupator imperauit. Vlteriora uero ad os,& Chalcedonem, regis erant Bithynorum. Sublatis regibus Ro. eosdem terminos seruauere,ut Heracliã ponto concederent, ulteriora Bithynis. Bithyni cũ prius Mysij essent,à Thracibus Bithynis,& Thynis, qui ibi habitauere,ita sunt postea nominati. Inter plurimos quidem constat & indicium Bithynicæ gentis ea ducunt,quæ adhuc sunt in Thracia,quod quidã Bithyni dicũtur. Thynicæ uero gentis Thyniacum littus quod iuxta Apolloniam est & Salmydessum. Bebryces quoq; q ante hos Mysiam incoluerunt Thraces quantum ego existimo fuere. Dictũ est aũt Mysios colonos esse Thracum, qui nunc Mysij appellantur,atq; hæc à nõnullis ita dicuntur. De Mariandynis uero & Cauconibus nõ eodẽ pacto omnes sentiunt,Nã Heracliam quam Milesij cõdidere, inter Mariandynos sitam tradunt,qui uero sint & unde,nemo id dicit, sed nec dictio nec alia ulla gentis differentia in huiusmodi hominibus apparet,sunt tamen Bithynis persimiles. Videtur itaq; & hæc natio è Thraciæ partibus profecta. Theopompus autor est,Mariandynum quendam,Paphlagonum parti multis subiectæ imperitasse,atq; facto impetu Bebrycum regionem occupasse,quam uero cepisset de suo nomine reliquisse. Atq; illud dictum est Milesios qui primi Heracliam condiderunt,Mariandynos in seruitutem redegisse, qui prius locum eum tenebant,ut etiã ab eis in contemptum uenderentur. Nã his contigit,quemadmodum ijs qui Minous cœtus appellati sunt. Ii enim Cretensibus dicuntur seruiuisse, Thessalis uero Penestæ. Caucones autem quos eam orã dicũt habitasse,quæ post Mariandynos est, usq; ad Parthenium flumẽ habentes urbem Teium,alij Scythas putant,alij Macedones,alij Pelasgos. Sed de his prius dictum est. Callisthenes in dinumeratione scribebat hos uersus post hunc uersum.

Heraclia.

Byzantium. Ponti læua.

Marandini. Eupatoris regna.

Bithyni unde.

Thyniacum littus. Apollonia. Salmydessus. Bebryces. Mysij. Heraclia. Mariandyni.

» κρώμνάν τ' αἰγίαλόντε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.

Cromnam atq; Aegialum,præcelsos inde Erythinos.

Hos alios ponebat scilicet.

» καύκωνας αὖτ' ἦγε πολυκλέος ἡδὲ Δμώμου,

» οἳ περὶ παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δῶματ' ἔναιον.

Inde Polycle satus magno Cauconas agebat,

Parthenium circa fluuium qui tecta colebant.

Minous cœtus.

Parthenius fluuius. Teius.

Cromna. Aegialus. Erythini. Locus Hom. in Catalogo.

Progrediuntur enim à Mariandynis & Heraclia usque ad Leucosyros, quos & nos Cappadocas appellamus. Cauconum uero gentes circa Teium usque ad Parthenium amnem,post Parthenium Eneti sequuntur, Cytorum habitantes, atque

Leucosyri.

Cytorum.

nunc etiam Caucones quidam circa Parthenium sunt. Heraclia optimum portum habet, ciuitas alioqui memoratu digna, quæ colonias emisit, nã Cherronesus eius colonia est, & Calapis. Ea cum prius libera esset, postea diu sub tyrannis fuit, deinde rursum se in libertatem uendicauit. Postea cum sub Ro. esset, regẽ habuit. Ro. coloniam in parte urbis & agri admisit. Adiatorix Mecliŋ tetrarchæ Galatarum filius hanc urbis partem ab Antonio accipiens, quam Heraclienses tenebant, paulo ante Actiaca bella, Ro. noctu adortus, ad unũ omnes iugulauit, iussu (ut ipse dicebat) Antoniŋ, post Actiacam uero uictoriam, in triumphum ductus ipse cum filio iugulatus est. Hæc ciuitas ad Ponticam prouinciam pertinet, cum Bithynia ordinatã. Inter Chalcedonem & Heraclian multi amnes fluunt, è quibus est Psillis & Calpas, & Sangarius, cuius poëta mentionem fecit, fontes habet apud Sangian uicũ. Distat à Pisinunte. c. &. l. stad. & magnam Phrygiæ Epicteti ac Bithyniæ partem percurrit, ut ab urbe Nicomedia paulo pluribus quàm. ccc. stad. absit, ubi Gallus amnis in eum influit, initium habens ex Modris Phrygiæ, quæ in Hellesponto hæc eadem est, quæ Epictetus, & Bithyni eam prius habuere. Auctus autem & nauigabilis factus, cum prius non esset nauigabilis, ad ostia Bithyniam terminat. In fronte huius oræ iacet insula Thynia. In Heraclienſi agro nascitur aconitũ, distat hæc urbs à fano Chalcedonio stad. M. quingentis, à Sãgario flumine. D. Teioniticũ oppidũ nihil habet memoratu dignũ, præterquàm quod Philetærus hinc fuit autor generis regum Attalicorum, deinde Parthenius amnis per florida defertur, unde & nomẽ assecutus est, ortum habẽs in Paphlagonia. Postea est Paphlagonia, & Eneti. Sed quærunt quosnam poëta Enetos dicat, cum ait,

παφλαγόνων δ' ἦγε σθένος πυλαιμένεος λάσιον κῆρ,
ἐξ Ἐνετῶν ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων.

Paphlagonas ſq; ferox ducebat in arma Pylæmon,
Ex Enetis muli ducunt genus unde feroces.

Nunc dicunt nusquàm Enetos in tota Paphlagonia ostendi, quidam dicunt uicum esse in littore decem schœnis ab Amastri distantem. Zenodotus de Enetia scribens, putat eam significari, quæ nunc Aminsus appellatur, aliŋ nationem quãdam Cappadocibus finitimam prodiderunt cum Cimmeriis militasse, postea Adriam peruenisse. Sed quod maxime inter omnes constat est, quod Eneti clarissima Paphlagonum natio erant, ex qua Pylæmon fuit, cum quo plurimi ex illis militarũt. Amisso autem duce post captã Troiam, in Thraciam traiecerunt. Errantes uero in eã regionem deuenere, quæ nunc Enetia appellatur. Quidã Antenorem dicunt, & eius filios, classis huius participes in interiore Adriæ recessu cõstitisse. Vt in rebus Italicis à nobis dictum est, atq; idcirco uerisimile est Enetos defecisse & nusquàm in tota Paphlagonia apparere. Paphlagonas ad orientem Halys flumen terminat, à meridie fluens inter Syros atq; Paphlagonas, exitq; (ut Herodotus ait) in eũ qui Euxinus pontus appellatur, Syros Cappadocas dicens, qui nunc etiam Leucosyri appellantur, cum qui extra Taurum sunt etiam Syri nominentur, & cum illi in comparatione ad eos, qui intra Taurum sunt, colore sint adusto, nõ eandẽ appellationẽ habuere. Pindarus dicit Amazonas, Syriũ, hastatũq; exercitum ducere, significans Themiscyræ habitatores. Themiscyra enim Aminsenorũ est, ea aũt Leucosyrorũ q; post

Calapis.
Adiatorix.
Chalcedon.
Psillis.
Calpas.
Sangarius.
Sangia.
Pisinus.
Nicomedia.
Gallus flu.
Modræ.
Epictetus.
Thynia.
Teioniticũ op.
Philetærus.
Parthenius un de.
Paphlagonia.
In Catalo. »
»
Eneti.
Pylæmon.
Venetia.
Strabonis res Italicæ.
Halys flu.
Syri.
Cappadoces.
Leucosyri.
Themiscyra.
Cautones interierunt.

post Halym sunt. Halys itaq; orientem uersus Paphlagonum confiniũ est, Austrũ uersus Phryges & Galatæ quiſibi habitarunt, occidentẽ uersus Bithyni & Mariãdyni. Cauconum uero genus omnino interiit, Septentrionem uersus est Euxinus. Hac regione in mediterraneam diuisa, & maritimam oram, quæ ab Haly usq; in Bithyniam pertendit oram, habuit Eupator Heracleã usq;, ex mediterranea uero partem propinquiorem. Cuius partes quædam trans Halym tendebant, & hucusq; Põtica prouincia Romanis terminatur. Reliqua potentibus parebãt, etiam post Mithridatis euersionẽ. De Paphlagonibus mediterraneis qui Mithridati nõ paruerũt, postea dicemus, nunc eam prosequi propositum est, quæ illi paret & Pontus uocatur. Post Parthenium amnem est Amastris, de conditoris nomine appellata, ea posita in peninsula portus habet ex utraq; isthmi parte. Amastris uxor fuit Dionysij Heraclitæ tyrãni, & Oxyathris filia fratris Darij eius, qui cũ Alexandro bellũ gessit. Ea è trium urbium incolis, unam confecit ciuitatem, nimirũ è Sesamo, Cytoro, & Cromna, quarum poëta in instruendis Paphlagonibus meminit. Quarta Teio, quæ cito desciuit à communione, cæteris in ea permanentibus. Sesamus Amastris arx dicitur, Cytorum olim Sinopensium emporium fuit, dictum à Cytoro Phryxi filio, ut Ephorus tradit. In Amastriano agro plurima atq; optima buxus nascitur, præsertim circa Cytorum. Littoris uero tractus supra centum stadia longus uicum habet eiusdem nominis, cuius poëta meminit, cum dicit,

κρώμναρ τ' ἀγγίαλόν τε ὑψηλούς τ' Ἐρυθίνους.

Cromnam atq; Aegialum præcelsos inde Erythinos.

Nonnulli scribunt κρώμναρ κωβιαλόντε, *id est* Cromnã & Gobialũ. Erithynos uero eos dici putant, qui nunc Erythri uocãtur, à colore sic nominati, sunt enim duo scopuli. Post Aegialum est Carambis promontorium magnum, ad septentrionem porrectum, & Scythicam peninsulam, de qua sæpe fecimus mentionem, & de Fronte arietis ei oppositа, quæ Euxinum pontum † bimarem efficit. Post Carambim sequitur Cinolis, & Anticinolis, & oppidum quod Abonus condidit, & Harmena, de qua prouerbium fertur, cui nullum negocium erat Harmenã construxit. Ea Sinopensium uicus est, & portum habet. Deinde Sinope, urbiũ quæ in hac regione sunt clarissima, distans ab Harmena stadijs l. Sinopen Milesij condidere, quæ classe cõparata, mari, quod intra Cyaneas est, imperauit, extra uero multorum certaminũ particeps fuit cum Græcis. Et cum libera fuisset, tandem amissa libertate, Pharnaci obtemperauit. Fuit enim obsidione capta, postea successoribus eius, usq; ad Eupatorem & Romanos qui illum sustulerunt. Eupator ibi natus & educatus, eximie illam coluit, & regni metropolim fecit. Ea naturali prouidentia optime munita est, nam super colle peninsulæ cuiusdam sita, ex utraq; Isthmi parte portus & stationes habet, & mira Pelamydia, de quibus diximus, quod secundam piscationem Sinopenses, tertiam Byzantini habent. Peninsula circuncirca ripas iugosas obtendit, & fossas quasdam in petris excauatas, quas chœnicidas uocant. Hæ mari tẽpestate elato, complentur, ut non facile adiri possint, præterea petræ summa echinis plena, nudo pedi inaccessibilia sunt. In superiore urbis parte optimum solum est, & agrestibus hortis ornatũ, præsertim suburbana hæc urbs optime structa est & gymnasio & foro, & porticibus splendide ornata. Bis tamen capta est, primũ à Pharnace, de

Cromna.
Teius.
Homeri locus in Catalogo.
Gobialus.
Erythni.
Erythri.
Carambis.
† Διθάλατον
Cinolis.
Anticinolis.
Harmena.
Sinope.
Prouerb.
Eupator.
Pelamydia.
Chœnicidæ.

Bacchides.

subito & præter opinionem ingruente, postea à Lucullo, & incidente tyranno, cum interius & exterius obsessa teneretur. Nam Bacchides ab rege custos impositus, ac semper aliquam proditionem à ciuibus suspicans, tandem multis flagris, & cæde usus, homines ad desperationem perduxit, cum nec strenue tueri se possent, nec ex composito hostem adoriri. Ergo capti sunt, sed cætera urbis ornamenta Lucullus seruauit. Billari uero pilam abstulit, & Autolytum, Sthenidis opus, quem illi urbis conditorem putantes, ut deũ colebant. Ibidẽ eius oraculũ habebãt. Hic unus ex ijs uidetur fuisse, qui cũ Iasone nauigarũt, atq; hunc locũ occupasse. Postea Milesij loci opportunitate, & incolarum imbecillitate perspecta, illos ex his sedibus pepulerũt, & colonos induxerunt. Nunc Romanorum coloniam accepit, unde & urbis & regionis pars illi data est. Distat à fano stadijs tribus milibus, & quingentis, ab Heraclia duobus milibus, à Carambi septingentis. Viros claros tulit Philosophos, Diogenem Cynicum, & Timotheum Patrionem. E Poëtis, Diphilum comicũ, rerũ † scriptores, Batonem, qui de rebus Persicis pertractauit. Deinceps sunt Halys flumi nis ostia, nomẽ habentia ab Halibus quos præterfluit, fontes habet prope Põticã, in maiore Cappadocia iuxta Cambysenam & multus ad occidentem defertur, postea ad Septentrionem cõuersus, per Galatas & Paphlagonas, hos & Leucosyros terminat. Tota Sinopica regio ac mõtana, quæ dictæ oræ imminet usq; in Bithyniã optimam ad ædificandas naues materiem, & productu facilẽ habet. Sinopica quoque acerem gignit, & nucem montanam, è quibus mensas faciunt. Tota oleis consita est. Quæ uero paulo supra mare est, culta est. Post Halys ostia, est Gadiloneti ca usq; ad Armenam, felix quidem regio, ac tota campestris, & omniũ ferax. Oues habet mollis pellis & lanæ, quod in tota Cappadocia atq; Põto perrarum est, insunt etiam damæ quarum alibi paucitas est. Huius regionis partem habent Amiseni, partem Pompeius Deiotaro dedit, ut ea quæ Pharnaciæ & Trapezuntiæ proxima sunt, usq; in Colchidem, & Harmeniam minorem, atq; horum regem fecit, cum & parternam tetrarchiam haberet. Ex Galatis autem eos qui Telistobogij appellãtur, quo mortuo multi successerunt. Post Gadilonem est Saramena, & Aminsus ciuitas insignis à Sinope distans ad stadia noningẽta. Refert Theopõpus prius Milesios, postea Cappadocum principem eam condidisse. Deinde ab Athenocle & Athenien sibus habitatam, & Piræa nominatam. Hanc reges occupauerunt. Eupator eam templis exornauit, & partem muris instruxit. Hanc Lucullus obsedit, deinde Pharnaces Bosphoro traiecto, Antonius autem regibus dedit, à diuo Cæsare liberatam. Postea à Stratone tyranno uexata est, deinde rursum post res Actiacas ab Augusto Cæsare liberata, & nunc optime constituta est, quæ cum cæteram regionẽ optimam habet, tum etiam Themiscyram Amazonum domicilium, & Sidenam. Themiscyra campus est, qui partim pelago alluitur, ad. xxx. stadia ab urbe distãs partim à montana, arboribus plena, & irrigua cum flumina inde scaturiant. E quibus omnibus flumen unum auctũ, nomine Thermodon campum percurrit. Alterum huic æquale ex Phanarœa fluens, eandem planiciem irrigat nomine Iris, qui in Ponto exoritur, fluens autem per media Ponti Comana, & per Daximonitícam felicẽ campũ, occidentem uersus, postea apud Gaziura antiquã regiã, nũc uero desertam conuertitur ad septentrionem, postea rursum reuertitur ad auroram

Billari sphæra.
Autolytus.

Diogenis patria.

† Φ δε σιγγρα φέων i. ex historicis uel rerũ scriptorib.

Timotheus Patrion.
Diphilus.
Baton.
Halyos ostia.
Gadiloneticа.
Nux montana

Amiseni.
Deiotarus.

Telistobogij.

Gadilon.
Saramena.
Athenocles.
Aminsus.
Piræa.

Straton.

Themiscyra.
Sidena.

Thermodon.
Iris flu.

Gaziura.

Scylace, & fluminibus alijs assumptis, & ad ipsa Amasiæ mœnia, patriæ nostræ, ut bis munitissimæ, illatus egreditur in Phanarœam, ubi Lycus cum eo circuncurrẽs, & initia ex Harmenia trahens, nomen amittit. Deinde Themiscyra & Ponticum pelagus, aquam hanc excipit. Quapropter hæc planicies semper roscida est, & herbida, & tam boum, quàm equorũ nutrix, semen plurimũ recipit, panici, & milij, imò nunquàm deficit. Nam semper aquæ copia, quàm siccitas melior est. Quapropter nunquàm ij homines famẽ senserunt. Tantam præterea agrestium pomorũ, & ultro nascentiũ copiã præter mõtana regio affert, uuæ, prunorũ, malorũ ac nucũ, ut quocunq; anni tempore in syluas exierint, ijs abundent. Cum interdum adhuc fructus in arboribus pendeant, interdum in folijs iaceant, quæ lapsa multa & alta & humi effusa sunt. Multa est ferarum omnis generis uenatio, propter alimoniæ copiam. Post Themiscyram est Sidena planicies, quanquàm nõ ualde ferax, irrigua tamen, habens in ora maritima loca munita, Siden ex qua Sidena nominantur, & Chabacem, & Phauda, atq; hucusq; Amisena pertẽdit. Hinc uiri in disciplinis memorabiles fuere, Mathematici quidam, Demetrius Rhateni, & Dionysiodorus eodem nomine quo Hicenes geometra, fuit etiam Tyrannion grammaticus, quẽ nos audiuimus. Post Sidenam est Pharnacia, oppidum munitissimum, deinde Trapezus Græca ciuitas, in quam ex Amiso duũm milium &. cc. stadiorũ nauigatio est. Hinc in Phasim mille & quadrigentorum, quare uniuersa stadia à templo usque in Phasidem sunt circiter octo milia uel paulo plura. In hac ora ab Amiso nauigantibus, primo est promontorium Herculanum, deinde promontoriũ Iasonium & Genetes, deinde Cytorus oppidum, ex quo Pharnacia habitata est, postea Ischopolis humi postrata. Postea sinus, in quo sunt Cerasus, & Hermonassa, mediocres habitationes, postea non procul ab Hermonassa habitatio quædam Zygopolis appellata. De Colchide autem & ulteriore ora dictum est. Trapezunti & Pharnaciæ imminent Tibareni & Chaldæi & Sanni, prius Macrones nominati, & minor Harmenia & Appaitæ his locis quodãmodo proximi, qui prius Cercitæ dicebãtur. Per hos præterit Scydissa mons asperrimus, & Moschicis montibus coniunctus, qui ultra Colchidem sunt, cuius summa ab Heptacometis obtinentur, & Paryadra, qui usq; in Harmeniam protenditur, à locis Sidenæ & Themiscyræ proximis, & orientale Ponti latus efficit. Sunt autem omnes hi agrestes homines, præsertim Heptacometæ, horum nonnulli super arboribus ac turribus habitant. Vnde antiqui Mosynœcos ppellauere, turres enim mosyni uocantur. Ii ex ferina carne & arborum fructibus uiuunt, atque ex lignis desilientes, peregrinos adoriuntur, iter agentes. Heptacometæ tres Pompeij cohortes obtruncarunt dum montana pertransirent. Miscentes enim crateras furentis mellis, quod rami arborum ferunt, potos & mente alienos adorti, facile interemerunt. Quidam ex his Barbaris, Byzares uocabantur & qui nunc Chaldæi, olim Chalybes dicti sunt, apud quos Pharnacia sita est, in mari habens pelamydum copiã. Nam hoc in loco præcipue eiusmodi piscis capitur. In terra uero sunt metalla, nunc ferri, prius etiam argenti. Et omnino in his locis ora angustissima est, imminẽt cõtinuo mõtes, metallis pleni ac syluis, quæ nõ ualde colũtur. Restat ergo ut metallorũ operatores ex metallis uiuãt, maris aũt studiosi, ex

Scylax flu.
Amasea.
Straboni patria.
Phanarœa.
Lycus.
Aquæ copia.
Themiscyræsum fertile.
Sidena.
Side.
Chabax.
Phauda.
Amisena reg.
Demetrius Rhateni.
Dionysiodorus
Hicenes geometra.
Tyrannio grammaticus.
Pharnacia.
Trapezus.
Herculanũ promontorium.
Iasoniũ prom.
Genetes.
Cytorus.
Ischopolis.
Cerasus.
Hermonassa.
Zygopolis.
Tibareni.
Chaldæi.
Sanni.
Macrones.
Scydissa mons.
Appaitæ.
Cercitæ.
Moschici m.
Heptacometæ pop.
Paryadra.
Mosynœci.
Mosyni quid.
Arborum habitatores.
Mel furens.
Byzares.
Chaldæi.
Chalybes.
Pharnacia.

piſcatu maxime pelamydum,ac delphinum, qui piſcium gregem inſequentes, ut cordylos,thunnos,& pelamydas, pingueſcunt. Vnde facile capiuntur, cum terræ appropinquant,ac facile ineſcantur. Atq; hi delphines in fruſta cædunt,& aruina multa ad res omnes utuntur. Hos ego poëtã Halizonas dicere exiſtimo in dinumeratione poſt Paphlagonas,ut.

Halizones. *In Catalo.*

» αὐτὰρ ἀλιζώνων ὁδίου καὶ ἐπίσκοφος ἦρχον
» τηλόθεν ἐξ ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.

Hinc & Halizonas Odiumq; & Epiſtrophus unà
Longinqua ex Alyba ducunt, argenti ubi uena eſt.

Alyba.

Siue quod ſcripturæ tranſpoſitio facta ſit ab eo,quod eſt lõginqua ex Chalyba, ſi ue quod homines prius Alybes pro Chalybes ſint nominati. Nõ enim ſi nũc Chalybes Chaldæi dici potuerunt,prius nõ potuere pro Alybes Chalybes nominari, cum nomina multas mutationes ſuſcipiant, præſertim Barbara. Nam Thraces quidẽ prius Sitines uocabantur, poſtea Sinti dicti ſunt,deinde Saij, apud quos Archilochus dicit ſe clypeum abieciſſe.

Sitines. Sinti. Saij.

» ἀσπίδ' ἀμωμήτην περὶ βάμμον
» ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων.

Criminis expertem clypeũ, non ſponte reliqui,
Cum bene Thammæos dimico apud Saios.

Thammæi.

Idem nunc Sapæ appellantur,omnes hi circa Abdera,& in inſulis lacus habitãt. Eodẽ modo Bregi,& Breges & Phryges ijdẽ ſunt,& Myſij,& Merones,& Mæones,& Mennes,ſed quid multiplicato opus eſt? Scepſius Alybes in Chalybes mutari exiſtimat, conſequentia uero & conſentanea non intelligit, & ex eo maxime, ex quo Halizonas Chalybes dixit,opinionem eam reprobat. Nos illius & aliorum opinionem cum noſtra conferentes conſideremus. Alij Alizonas, alij Amazonas ſcribũt,iſtud uero ex Alyba ex Alopa uel ex Aloba faciunt. Scythas uero Alizonas ultra Boryſthenẽ,& Callipidas & alia nomina quæ Hellanicus & Herodotus & Eudoxus ut uana contempſere. Amazonas inter Myſiam,Cariã ac Lydiã (ut Ephorus putat) prope Cumam patriam ſuam. Sed rationẽ aliquã habet, fortaſſe enim regionẽ dicit,quæ prius ab Amazonibus habitabatur, poſtmodum ab Aeolibus,& Ionibus habitatam,& urbes quaſdã ab illis cognominatas, ut Epheſum, Smyrnã, Cumam,& Magneſiam, Alyba uero uel,ut quidam uolunt, Alopa uel Aloba,quomodo in his locis cenſeatur? quomodo longinqua? quomoda argenti ubi uena eſt? Hæc autem ſoluit ſequenti uerſu,quem ſic ſcribit.

Hhammæi. Sapæ. Bregi. Breges. Phryges. Myſij. Merones. Mæones. Mennes. Alybes. Amazones. Alopa.

Cuma. Ephori patria. Epheſus. Smyrna. Magneſia.

In Catalog.

» αὐτὰρ ἀμαζόνων ὁδίου καὶ ἐπίσκοφος ἦρχον
» ἐλθόντες ἐξ ἀλόπης, ὅθεν ἀμαζονίδων γένος ἐστί.

Hinc & Amazonas Odiumq; & Epiſtrophus unà
Ducunt ex Alopa, unde ferox genus eſt mulierum.

Hac ſolutione in aliam fictionem incidit,nuſquàm enim hic Alopa inuenitur, & mutatio præter ſcripturæ fidem innouata, rei ficticiæ ſimilis eſt. Sceſpius nec huius opinionem recipere uidetur,nec eorum qui exiſtimant Halizonas circa Pallenem habitare,de quibus in rebus Macedonicis fecimus mentionem. Dubitat etiã quomodo ex Nomadibus qui ultra Boryſthenem habitant,putandum ſit ſocietatẽ Troianis

Troionis ueniſſe. Hecatæi uero Mileſij,& Menecratis Elaitæ Xenocrati familiariũ & Palæphati opinionem ſummopere laudat,quorum alter in peragrationẽ terræ, dicit Rhymum amnem ad urbem Alaziam fluere,& per Mygdonem campum ab occidente è Daſcylitico lacu, in Rhyndacum emittere,nunc dicit Alaziam deſertã eſſe,& multos Amazonum uicos habitari,per quos Odryſſa fluit,atq; in ijs eximie Apollinem coli,præſertim apud Ephoriam Cyzicenorum. Menecrates in Helleſponti peragratione locis ultra Myræam regionem imminere ait montana quædã perpetua,quæ Halyzonum gens habitauit,ſcribendum,inquit,eſt per geminum.ll. quãq; poëta per ſimplex ſcripſit,propter metrũ. Palæphatus putat ex Amazonibus tunc Alopã nũc uero Zeliã habitãtibus, Odiũ & Epiſtrophũ cum exercitu ueniſſe. Hæ itaq; opiniones quam laudem merentur? nam niſi antiqua ſcriptura & hi moueantur,nec argentariæ oſtendi poſſunt,ubi ſint in Myrleatico lacu,nec quomodo qui hinc Ilion uenerunt,de longinquo fuerint,etiam ſi detur Alopã uel Alaziã eſſe. Hæc enim multo ſunt uiciniora Troiæ,q̃ ea quæ circa Epheſum iacẽt. Sed qui dicũt Amazonas circa Pygella eſſe,inter Epheſum & Magneſiã,& Prienẽ, garriunt (ut Demetrius ait) nã lõginquitas ei loco nullo modo põt accommodari, imò nec ei accõmodatur q̃ circa Myſiam Teutraniam q̃ eſt,dicit itaq; accipienda eſſe quædã ac ſi improprie addantur,quemadmodum illud.

Scepſij ſententia diſcutitur. Rhymus flu. Alazia. Mygdon. Daſcyliticus lacus. Rhyndacus. Odryſſa. Ephoria. Myræa. Zelia. Myrleaticus lac.

» πολὺ ἀπ' ἀσκανίης. Longe ab Aſcania. Et illud. *In Catalogo.*
» ἀρναῖος δ' ἦνομ' ἔσκε, τὸν γὰρ θέτο πότνια μήτηρ,

Quod dederat genitrix Arnæus nomen habebat. Et illud

» εἵλετο δὲ κλισίηνδε ἑὴν καμπύλα χερὶ παχείᾳ πηνελόπη.

Ipſa manu clauim comprendit Penelopea.

Quod ſi detur,at illa certe danda nõ ſunt,quibus Demetrius accedit,qui exiſtimãtibus dici oportere πλόθεν ἐκ χαλύβης, *ideſt* lõginqua ex Chalyba,nequaq̃ probabiliter cõtradixit, nã cõcedens,quod licet nunc apud Chalybes non ſint argentariæ,fuiſſe tamẽ cõtingit,illud nõ cõcedit,quod illuſtres eſſent,& memoratu dignæ, quẽadmodum ferrariæ. Inquiet aliquis, quid uetat eas illuſtres fuiſſe,quemadmodum ferrariæ? Nam ſi ferri copia locũ illuſtrem facit, quare non argenti? quid ſi non heroũ tempore ac Homeri ætate,argentum in opinionem uenerat? ſed nũ quiſquàm poëtæ dictum accuſet? quomodo æris fama è media Italia, quomodo Thebaicarũ opũ ex Aegypto peruenerat ad poëtã? cũ ipſe duplo ferè ab Aegyptijs Thebis abeſſet,q̃ à Chaldæis? Sed nec cum ijs concordat,quibus aſſentitur,nã cum de Sceſi docet patria ſua,dicit prope Sceſim & Aeſapũ,Eneã uicũ & Argyriã,& Alazoniam eſſe, quæ profecto ſi ſint,circa Aeſapi ortũ ſunt. Hecatæus ait ultra eius oſtia. Palæphatus aũt prius Alopã habitatã nũc Zeliam,diuerſa ab illis dicens. Nec itaq; Menecrates dicet,quæ ſit Alopa,uel Aloba,ſiue quomodocũq; ſcribere uelint,nec ipſe etiam Demetrius, cum aduerſus Apollodorum eiſdem de rebus in Troiana inſtructione diſputat. Sed cum antea multa dicta ſint, nunc etiã dicenda ſunt. Is enim nequaquàm putat Halizonas extra Halym accipi oportere,cum nulla belli ſocietas Troianis aduenerit ab ijs,qui trans Halym ſunt. Primum itaque poſtulabimus ab eo, ut doceat, qui nam ſunt Halizones cis Halym, & longinqua ex Alyba argenti ubi uena eſt, nequaquàm enim id poterit. Præterea quam obrem non concedit ex ulteriore

Sceſis. Aeſapus. Enea uicus. Argyria. Alazonia. In Apollodorum digreſſio.

rioreHalyos regione societatem ueniſſe. Nam ſi omnes alias cis flumen fuiſſe contingit, præter Thraciam, nihil obſtat unam hanc ueniſſe ex ulteriore regione, quæ trans Leucoſyros eſt, aut ex his locis atq; ulterioribus bellandi gratia traijcere poterant, quemadmodum Amazones & Treres & Cimmerij, ſocietatem uero coniũgere non poterant, Amazones itaq; belli ſociæ non fuerunt, quia Priamus bellũ ad uerſum eas, in ſocietatem † Ionum geſſerat, dicit enim Priamus.

Amazones.

Iliad. γ. »
ὁἱ ῥὰ τότ' ἦλθον ἀμαζόνες ἀντιάνειραι.
† συμμα χοῦτα τοῖς γρωσίμ, Græce legitur, hoc eſſet, in ſocietate Troianorũ cõmilitantem.
ἠὲ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλήλυθα.
Tunc & Amazonidum turmas ueniſſe recordor,
Vnde uiris delectus ego ſocia arma ferebam.

Homer. refert Otreo & Mygdoni Priamũ auxilio ueniſſe, Iliad. tertio.

Quomodo Amazonibus finitimi erant, cum non adeo de longinquo eſſent, ut difficulter inde accerſirentur, & cũ nullæ ſubeſſent inimicitiæ, nihil mea ſententia uetabat in ſocietatem cum Troianis coniungi. Sed nec antiquorũ opinio dicere poteſt, quod cũ omnes concordiã haberent, nemo ex ulteriore Halyos regione cõmunicarit in bello Troiano, quin potius in cõtrariũ teſtes inueniũtur. Mæandrius putat Enetos à Leucoſyris profectos, Troianis auxilium tuliſſe, atq; inde cum Thracibus digreſſos, in Hadriæ ſinu habitaſſe. Enetos uero Cappadoces, huius expeditionis non fuiſſe participes, quæ res hinc confirmatur, quod tota Cappadocia quæ propè Halym eſt, & Paphlagoniæ adiacet, duabus utitur linguis, & Paphlagonicis nominibus abundat, ut Bagas & Biaſas & Aeniates, & Rhatoces & Zardoces & Tiberos & Gaſys & Ologaſys & Manes. Hæc enim nomina in Bamonitica & Pemolitica, & Zaguitica, & Gazacena, aliſq; compluribus locis abundant. Apollodorus ipſe Zænodoti illud affert, qui ſcribit.

Eneti.
Paphlagonica nomina.
Cappadociæ linguæ.
Bagas.
Biaſas.
Aeniates.
In Catal. »
Rhatoces.
Zardoces.
Tiberi.
Gaſys.
Ologaſys.
Manes.

ἐξ ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροπρόων.
Ex Eneta muli ducunt genus unde feroces.

Hanc dicit Hecatæum Mileſium pro Amiſo accipere. Dictũ eſt enim Amiſum Leucoſyrorum eſſe, & extra Halym. Eſt etiã ab eo alibi dictũ, quod poëta Paphlagonum mediterraneorũ hiſtoriam ex ijs habebat, qui regionẽ pedeſtri itinere permeabant, oram uero maritimam ignorabat, ſicut & aliam Ponticam, nominaſſet enim eam. Imò ex peragratione nunc pertractata, contrarium dici poteſt, quod oram maritimam omnem permeauit, & nihil prætermiſit, quod tunc eſſet memoratu dignum. Quod ſi Heracliam & Amaſtrim, & Sinopen non nominat, nihil mirum, nondum enim habitabantur, nec abſurdum eſt ſi mediterraneam nõ commemorat, nam non nominare etiam multa quæ nota ſunt (ut in ſuperioribus declarauimus) nequaquàm ignorantiæ ſignum eſt. Ignorare illum dicit multa circa Pontum illuſtria tũ gentes, tum flumina, nominaſſet enim. Hoc profecto in quibuſdã ualde inſignibus concedi poteſt, ut Scythis, Mæotide, & Iſtro. Nequaquàm enim per ſigna de Nomadibus dixit.

Aeniates.
In Catal. »
Rhatoces.
Zardoces.
Tiberi.
Gaſys.
Ologaſys.
Manes.
Nomadum mores.
Homerus quare pleraq; non attigerit.

Iliad. μ. »
γαλακτοφάγων ἀβίων τε καὶ δικαιοτάτων ἀνθρώπων.
Lac potant, inopes degunt, iuſtum'q; ſequuntur.

Præterea claros equimulgos. De Scythis uero id nõ dixit, uel Sauromatis, uel Sarmatis, ſiquidẽ à Græcis ita dicebantur. Nec etiã cũ de Thracibus ac Myſis, q apud Iſtrũ ſunt mẽtionẽ facit, eũ ſilentio præterit, cũ maximus ſit fluuiorũ, & cum alioqui commode

Sauromatæ.
Sarmatæ.

cõmode loca fluminibus diſterminẽtur. Nec cum de Cimmerijs diceret, Boſphorũ aut Mæotim omiſit. In ijs uero quæ non ualde ſunt inſignia, aut nõ tunc, aut nõ ad propoſitum, quare quiſquã accuſetur: ut Tanaim ipſum ob nullam rem aliam cognoſcimus, quàm quia Aſiæ atq; Europæ cõfiniũ eſt. Sed eius temporis homines nõ dum Aſiam, nec Europam nominabant, nec dum terrarum orbis diuiſus erat in tris continentes. Eas enim nonnunquàm propter maximam claritatẽ nominaſſet, quemadmodum Libyam, ac Libem, qui ab occidentalibus Libyæ partibus flat. Sed nec Tanaim, cum nondum continentes eſſent ſeparatæ, oportuiſſet enim mẽtionem de eo fieri. Sed multa ſunt memoratu digna, quæ non prætermiſit. Multiplex profecto eſt ea ratio, quæ & ad agendum, & dicendum hoc potius, quàm illud homines inclinat. Quibus ex rebus certum eſt quod coniectura non bona utuntur, qui poëtæ ignorantiam ex eo arguí putant, quod aliquid ab eo reticeatur, maluin certe multis redargui argumentis debet, nam multi eo plurimo utũtur. Refellendi itaq; ſunt, qui talia dicunt, quanquàm ſæpius eadem repetamus, ut ſi quis dicat ideo flumina ignorari, quia non nominentur, ſtulte dictum dicemus, quãdo nec Homerus Meletẽ amnem prope Smyrnam fluentẽ nominauit, quæ à plurimis patria eius dicta eſt. Et cum Hermum flumen & Hyalum nominet, Pactolum nuſquàm nominat, qui in idem fluentũ immittit, in quod illi, & initium à Tmolo habet. Nec Smyrnam, nec alias Ionum ciuitates nominat, cum ex Aeolicis pleraſq; cõmemoret, ut Miletum, Samum, Leſbum, Tenedum. Nec Lethæum fluentem iuxta Magneſiã, nec Marſyam, qui in Mæandrum emittit, cum illum nominet, ad hæc etiam.

Tanais.
Libs.
Meletes flu.
Hermus.
Hyalus.
Pactolus.
Lethæus flu.
Marſya.

Rheſius.
Rhodius.
Careſius.

γλαυκόν θ' ἑπτάπορόν τε κάρηνόν τε ῥόδον τε.
Et ſeptem Rheſi uada, tum Rhodium, atq; Careſum.

Quorum pleraq; non ſunt aquæductibus maiora, & cum multas urbes ac regiones nominet, interdum flumina & mõtes adnumerat, interdum minime. Aetolica enim & Attica, & alia complura flumina non nominat, & cum de longinquis fecerit mentionem propinquorum non admodum meminit, non quod ea ignoret, quæ cæteris ſunt nota, ſed nec propinquos æque nominat, nã alios nominat, alios minime, ut Lycios, ac Solymos. Mylies uero & Pãphilios & Piſidas minime. Et Paphlagonas quidem, & Phryges & Myſios nominat, Mariendynos uero & Thynos & Bithynos & Bebryca minime. Amazonum quidem meminit, de Leucoſyris, Syris, Cappadocibus, & Lycaonibus mirum ſilentium. Phœnicas & Aegyptios diuulgat, & Haleium campũ, & Arimos nominat, gentẽ uero in qua hæc ſunt reticet. Quare huiuſmodi argumentum falſum eſt, ſed tunc uerum cum aliquid falſo dictũ oſtenditur. Sed nec Apollodorus in hoc clare ſe geſſit, nec auſus eſt hæc figmenta appellare, claros equimulgos, & lactis potores. Atq; hæc aduerſus eũ dictaſint, nũc ad reliquã peragrationem redeamus. Vltra loca Pharnaciæ & Trapezunti proxima, ſunt Tibareni & Chaldæi uſq; in Harmeniã minorẽ. Ea eſt regio ſatis felix, ac ſemper à potẽtibus occupata, quẽadmodũ Sophena, qui interdũ cũ cæteris Harmenijs amicitiã habebãt, interdũ per ſeſe uiuebãt. Hi ſub ſe Chaldæos & Tibarenos habuere, ut eorũ imperiũ uſq; Trapezuntẽ, Pharnaciãq; pertẽderet. Mithridates uero Eupator auctus, Colchidis, & horũ omniũ imperiũ adeptus eſt, cedente ei Antipatro Siſide, atq; ita regionẽ omnẽ curauit, ut, lxxv. caſtella in ea cõſtruxerit, quibus maximã

Haleius camp.

Tibareni.
Chaldæi.
Sophena.

Mithridates Eupator.

Hydara. *Boſgœdariza.* *Synoria.* maximã opum ſuarũ partẽ credidit. Horũ clariſſima erãt Hydara & Boſgœdariza, & Hynoria locus in cõfinibus maioris Harmeniæ ſitus, quapropter Theophanes eũ Synoriã nominauit. Nã tota Paryadræ montana multas huiuſmodi cõmoditates habet. Aquoſa enim eſt & ſyluoſa & præruptis uallibus, ac præcipitijs munita, qbus in locis maximam theſaurorum ſuorum partem habebat, atq; in hos tandem Pontici regni fines, urgente Põpeio aufugit, occupans in Acileſina iuxta Daſtira, mõtẽ quendã aquis abũdantẽ, propè quẽ Euphrates fluebat, qui ab Harmenia minore diſterminat Acileſinã, & tã diu ibi eſt immoratus, donec propter obſidionem in Boſphorum fugere coactus eſt. Pompeius circa hunc locum urbem condidit in minore Harmenia, nomine Nicopolim, quæ nunc etiam ſtat & optime habitatur. Nãcũ minorẽ Harmeniã ſæpe alíj atq; alíj haberent, prout Romani uolebant, poſtremo eam Archelaus tenuit, Tibarenos & Chaldæos, uſq; in Colchidem & Pharnaciã & Trapezuntem Pythodoris habet, pudica ſanè mulier, & imperandi perita. Ea Pythodori Tralliani filia fuit, & uxor Polemonis, quæ aliquandiu cũ illo regnauit. Deinde in imperio ſucceſſit, illo apud Apurgianos mortuo, qui Barbari circa Sindicẽ ſunt. Ex Polemone filíj duo relicti, & filia, quæ Cotyi Sapæo data eſt, quo dolo interempto, cælibatum agit, ex eo filios habens, quorum natu maior imperat. Ex filijs Pythodoridis, alter ut priuatus cum matre adminiſtrat imperiũ, alter maioris Harmeniæ nuper rex declaratus, ipſa Archelao nupta, cum eo mãſit uſq; ad extremũ. Nũc uidua eſt & dicta loca habet, & alia illis elegantiora, de quibus deinceps dicemus. Nã Pharnaciæ continua eſt Sidena & Themiſyra, ultra has eſt Phanarœa quæ Ponti partem optimam obtinet, nam & oleis & uitibus conſita eſt, & cæteris rebus excellit, à partibus orientalibus Paryadrã obtendit, in longitudine ſecũ pariter progredientem, ab occidentalibus Lithrum & Ophlimum, in ea eſt conuallis quædam longitudine ac latitudine inſigni. Hanc ab Harmenia Lycus irrigat, ab anguſtijs circa Amaſiam Iris, ambo in media ualle concurrunt, in concurſu urbs ſita quã primus fundator à ſe Eupatoriam nominauit. Pompeius cum eã inchoatã inueniſſet addita illi regione, & colonis, Megalopolim appellauit, ea itaq; in media planicie iacet. Sub ipſis autem Paryadræ radicibus, Cabira ſita ſunt, ſtadijs centum & l. quàm Megalopolis auſtraliora. Mithridatis ſedes Cabiris erat, item Palmentum & uiuaria, & uicinæ uenationes, & metalla, ibi etiam is erat, qui nouus locus appellatus eſt petra munita, ac prærupta, ad. cc. ſtadia à Cabiris diſtãs. Ea in uertice habet aquæ fontem uberrimum, ad radicem flumen, ac uallem profundã, petræ altitudo ingẽs, quare obſideri non poteſt, mœnibus autem mirifice ſtructa, niſi quantum Romani diruerunt, circuncirca ſyluoſa & mõtana & ſicca, adeo, ut intra centum ac uiginti ſtadia caſtra non patiatur. In ea erant precioſiſſimi Mithridatis theſauri, qui nũc in Capitolio ſunt à Pompeio dicati, totam hanc regionem Pythodoris habet, Barbaris cõiunctam, qui ſub ipſa ſunt. Habet etiã Zelienſem & Megalopolitanũ agrũ. Et cum Põpeius Cabira ſtruxiſſet in urbis modum, ac Diopolim nominaſſet, Pythodoris eam auxit, & Auguſtam appellauit, atq; pro regia utitur. Habet etiã fanũ, quod menſis Pharnacis appellatur, Ameriam ſcilicet uicum, in urbis modum, multos ſacros ſeruos habentem, & regionem ſacram, cuius fructum ſacerdos percipit. Hoc fanum adeò reges uenerati ſunt, ut quod ipſi regium iuſiurandum uocant, id

Acileſina. *Daſtir.*

Nicopolis.

Pythodoris eiuſq; ditio.

Apurgiani. *Cotys Sapæus*

Sidena. *Themiſyra.* *Phanarœa.* *Paryadra.* *Lithrus.* *Ophlimus.* *Lycus.* *Iris.* *Eupatoria.* *Megalopolis.* *Cabira.* *Palmẽtum ὀυδ ξαλετικὸς.* *Nouus locus.*

Mithridatis theſauri. *Zelienſis ager* *Megalopolitanus ager.* *Diopolis Auguſta.* *Ameria.* *Pharnacis mẽſis.*

regis fortunam & Pharnacis menſem dixerint. Eſt antem hoc Lunæ fanum, quẽadmodum id, quod apud Albanos eſt, & ea quæ ſunt in Phrygia, menſis ſcilicet templum, in eiuſdem nominis loco & Aſcæi templum, quod apud Antiochiam eſt, Pyſidiam uerſus, & id quod in agro eſt Antiochiæ. Vltra Phanarœam ſunt Comana Pontica, eodem nomine quo maioris Cappadociæ Comana, & eidem deæ conſecrata, & inde ædificij exemplum ſumptum eſt, & ferè ſimili ritu utuntur & ſacrorum & diuinationũ, & cultus erga ſacerdotes, & ijs maxime, quæ ante reges fiebãt, quando bis in anno in feſtis, quæ deæ exitus appellantur, ſacerdos diadema geſtabat, & ſecundus erat in honore poſt regem. Sed prius de Dorylao Tactico diximus qui proauus fuit matris noſtræ & de altero Dorylao, q illius nepos fuit, & filius Phileteri. Quia ille cum maximos alios honores, & Comanorum ſacerdotium ab Eupatore accepiſſet, regnum prodere Romanis deprehenſus eſt. Illo euerſo totum genus in calumnia fuit. Tandẽ Moaphernes matris noſtræ patruus, in regni euerſione ſe clare geſſit, quapropter rurſum cũ rege fuit fortunatus, & ipſe & illius amici quicunq; ab eo non deſeruerunt, quemadmodum auus noſter ex patre matris. Qui cum regis ſtatũ periclitari cerneret, in eo bello quod cum Lucullo gerebatur, alienatus ab eo, & ualde infenſus, propterea quod Tibium conſobrinum ſuum, & Theophilum illius filium pauloante interfeciſſet, ad ſe, atq; illos ulciſcẽdos, permotus eſt. Quare fide publica à Lucullo accepta, xv. caſtella ad defectionem perduxit, quibus ex rebus pollicitationes ei maximæ ab imperatore factæ. Sed cum Pompeius belli ſucceſſor adueniſſet, quicunq; Lucullo gratificati fuerant, omnes inimicos habuit, propter eam ſimultatem, quæ ſibi cum illo erat. Finito autem bello Romam reuerſus euicit, ne pollicitationes quas Lucullus Põticis fecerat, Senatus perficeret, iniquũ eſſe dicẽs, ut cũ alterbellũ cõfeciſſet, alter præmia reportaret, & munera diſtribueret. Comana itaq; ſub regibus adminiſtrabãtur, ut dictũ eſt. Põpeius poteſtate rerũ accepta Archelaũ ſacerdotio præfecit, atq; duos agri ſchœnos ſacræ regioni addidit, ideſt, ſtadia. lx. iuſſitq; habitatoribus, ut ei obtemperarẽt. His ergo imperabat, & in ſacris ſeruis poteſtatẽ habebat, urbem habitantibus, præterq; uendendi. Qui quidẽ nõ pauciores erant. vi. milibus. Archelaus filius fuit eius quẽ Sylla & ſenatus in honore habuerũt, Gabinio quoq; uiro cõſulari ualde familiaris, quo in Syriam miſſo, & ipſe ſpe communicandi cũ eo profectus eſt, iam ad Parthicũ bellum parato, quod cum Senatus non permitteret, hac ſpe amiſſa, aliam maiorem nactus eſt. Per id tempus Aegyptij Ptolemæum eiecerant patrem Cleopatre, cuius filia natu grandior, Cleopatræ ſoror regnum tenebat. Sed cum uir huic è ſtirpe regia quæreretur, Archelaus fauentibus quibuſdam ſeipſum obtulit, Mithridatis Eupatoris filium affingens, quare ſuſceptus ſex menſibus regnauit. Hunc poſtea Gabinius in prælio interemit, reducto Ptolemæo, eius uero filius ſacerdotium accepit. Poſtea Lycomedes, cui & alia regio ſchœnorum quatuor addita eſt, Eo ſublato Dyteutus poſſidet Adiatorigis filius, qui dignitatem hanc à Cæſare auguſto ob uirtutem uidetur obtinuiſſe. Nam Cæſar Adiatorigem cum uxore ac filijs in triumphum ducens, illum cum filio maiore ſtatuit interimere. Maior uero hic erat, ſed cum ſecundus ex fratribus militibus qui eum ducebant ſe maiorem affirmaret, diu inter ambos contentio fuit, quouſque parentes Dyteuto perſuaſere, ut iuniori

Comana.

Exitus deæ feſtum. *Dorylaus.*

Comanorum ſacerdotium. *Moaphernes.*

Archelaus.

Ptolemæus Aegypto pulſus. *Cleopatra.*

Gabinius.

Lycomedes. *Dyteutus.* *Adiatorix.*

cederet, asserentes, cum ipse ætate esset prouectior, maiorem de matre ac reliquo fratre curam habiturum. Itaque alter cum patre interemptus est, alter uero seruatus, qui dignitatem hanc est consecutus. Nam Cæsar ubi uiros interemptos sensit, doluit uehementer. Quare eos qui seruati erant, beneficio & cura prosecutus, hanc eis dignitatem impertiuit. Comana hominibus abundant, insigne Harmeniorum emporium. Conueniunt eò ad deæ festa, quæ Exitus appellantur, undique ex ciuitatibus uiri simul ac mulieres. Multi huc ex uoto uenientes deæ sacra perficiunt. Incolæ molles sunt, ac delicati, omnia uitibus consita, mulierum multitudo maxima & operantiũ, quæ magna ex parte sacræ sunt. Hæc enim ciuitas quasi quædam parua Corinthus est. Nam & Corinthum, propter maximam meretricum multitudinem, quæ Veneri erant consecratæ, multi proficiscebantur, atq; ibi festa celebrabant. Mercatores uero ac milites † consumebantur. Vnde huiusmodi de eis prouerbiũ effertur, Nõ omnis hominis est Corinthũ nauigare. Ac Comana quidem sunt huiusmodi. Circunstantem uero regionem totã Pythodoris tenet. Eius est etiã Phanarœa & Zeleticus & Megalopolitanus ager. De Phanarœa dictũ est. Zeletica regio Zela urbem super aggere Semiramidis conditam habet, in ea templum est Anaitidis, quæ ab Harmenijs colitur. Hoc in loco sacra cum sanctimonia maxima celebrantur, & iusiurandũ de rebus maximis hic fit. Sacrorum seruorũ multitudo, & honores sacerdotum ab regibus facti, eũdem ritum habebant quẽ supra memorauimus. Nũc omnia Pythodoris tenet. Sacrorum autẽ seruorum multitudo, ac cætera copia, à multis labefactata & imminuta est. Imminuta est etiã adiacens Zeletica regio, in complures principatus distributa, quæ super aggere (ut diximus) Zela ciuitatem habet. Nam reges olim Zela non ut ciuitatẽ, sed ut Persicorum deorum templum colebant, & sacerdos rerum omnium potestatem habebat. Habitabatur à multitudine sacrorum seruorum, & à sacerdote potestatẽ maximã habente. Non enim pauca hæc urbs possidebat. Pompeius multas ei prouincias adiecerat, & tum eam, tum Megalopolim urbes nominarat, hac & Camisena, quæ minori Harmeniæ & Lanasenæ finitimæ sunt, in unũ cõpositis. Hæ sales fossiles habent, & Camisa peruetustum castellum, quod nunc dirutum est. Posteriores Romanorũ duces ex Comanis in partes duas diuisis, alia sacerdotibus Comanorũ dederunt, alia sacerdoti Zelorum, alia Teporigi cuidam homini præpotenti, & è Tetrarchica stirpe Galatarum, quo mortuo portio hæc quæ nõ multa erat, Romanis cessit, & prouincia est appellata. Incolæ ad oppidũ Carana conueniunt, à quo Caranensis regio dicitur. Reliqua Pythodoris & Dyteutus habẽt. Restãt ex Ponto ea quæ inter hanc regionẽ & Amisenos & Sinopenses tendũt. Cappadociã & Galatiã & Paphlagoniam uersus post Amisenum agrum, usque ad Halym est Phazemonetica, quam Pompeius Megalopolim nominauit, & facta apud Phazemonem uicũ habitatione, eam Neapolim appellauit. Septentrionale huius regionis latus Gazilotus & Amisenus ager claudit, occidentale Halys, orientale Phanarœa. Reliquum Amasiensium nostra regio, quæ plurima est & cæterarum omnium optima, partem itaque Phazemoniticam uersus, lacus quidam occupat, pelagi magnitudine, nomine Stiphana, piscosus, & uarijs pascuis abundans. Adiacet ei Cizara castellũ munitissimũ, nunc autẽ desertũ, propè regia cõstructa est. Reliqua regio magna

Comana.
Exitus festi celebritas.
Corinthus.
† *Exhauriebãtur pot.* ἐξαυτλήσκοντο.
Prouerb.
Pythodoridis ditio.
Zela.
Anaitis.
Zelorum sacerdotium.
Serui sacri.
Zeletica regio.
Megalopolis
Lanasena.
Camisena.
Camisa.
Teporix.
Carana.
Phazemonetica.
Phazemon.
Neapolis.
Gazilotus ager
Stiphana.
Cizara.

magna ex parte nuda, frumẽti tamen ferax. Amasiensibus imminent aquæ calidæ & ualde salubres, quæ Phazemonensium sunt. Imminet etiam Sagylium castellũ super monte quodam situm erecto & excelso, & in acutum tendente. Id aquas abũdantissimas habet, nunc autem quanquàm regibus ad multa utilissimum, neglectum tamen est. Hic Arsaces dominatum, & nouas res mouens, à filijs Pharnacis regis captus, interemptúsque est, nemine id ex ducibus permittente. Captus est autem non ui sed fame, munitione à Polemone & Lycomede regibus capta. Nam ex planitie pulsus, in montem aufugit sine ullo commeatus apparatu, & aquam arduis petris obstructam inuenit, id enim Pompeius effecerat, iubens castella omnia dirui, ne latronibus in monte aufugere uolẽtibus utilia relinquerẽtur. Ille Phazemonensem agrum sic constituit, posteriores uero eum regibus distribuerunt. Vrbs nostra in ualle quadam iacet magna & profunda, per quam Iris flumẽ fertur mira prouidentia & natura cõstructa, quæ castelli usum potest exhibere. Nã petra quædam est alta, & præceps, & in flumẽ abrupta, quæ in fluminis ripa, ad quã urbis habitatio est, murũ habet, ex utrisque lateribus ad uertices duos recurrit, qui pulcherrime turriti, pariter consurgunt. In hoc circuitu regiæ sunt, & regum monumenta. Vertices ipsi angustum utrinque iugum habent, quinque séxue stadiorum altitudine, à flumine & suburbanis utraque ex parte ascendentes. A iugo ad uertices est alius stadij ascensus, acutus sanè qui uim omnem exuperat. Habet etiam aquas introrsum, quæ auferri non possunt. Sunt enim fistulæ duæ, quarum altera ad flumen tendit, altera ad iugum. Flumen pontibus iungitur, altero ab urbe in suburbanum, altero à suburbano in exteriorem regionem, ad hunc pontem mons definit qui saxo imminet. Conuallis à flumine progreditur non admodum lata, in initio postea dilatatur, & planiciem efficit, quæ Chiliocomium appellatur. Deinde est Diacopena, & Pimolisena regio, tota felix, usque ad Halym atque septentrionales Amasiensium partes, hæ sunt quingẽtorum ferè stadiorũ longitudine. Deinceps reliqua sequitur, ac multo longior, usque in Babanomum, ac Ximenam, quæ etiam ad Halym usque descẽdit. Longitudo quidem hæc est. Latitudo uero à septentrione austrum uersus in Zeliticam & Cappadociam maiorem usq; ad Trogos. In Ximena sunt sales fossiles, à quibus Halym flumen dici putant, in nostro agro multa regio deserta est, & multa castella diruta, propter Mithridaticũ bellũ, ea arboribus plena, & pascendis equis, ac cætero pecori idonea, & tota habitabilis est. Amasia prius fuit regibus data, nunc prouincia est. Reliqua pars ad Ponticam prouinciam pertinet trans Halym, circa Olgasym, Sinopensi agro contigua. Olgasys mons est altissimus, & aditu difficilimus, in quo plurima Paphlagonum templa sunt, circunstat Blaëna & Domanetica regio satis ferax, per quam Amnias flumẽ illabitur. Hoc in loco Mithridates Eupator, Nicomedis Bithyni copias funditus deleuit, haud quidem præsens, sed per imperatores, unde ille cum paucis domum fugiens seruatus est, & inde in Italiam nauigauit. Hic uero secretus, impetu facto, Bithyniam cepit, Asia usq; in Cariam ac Lyciam occupata, atq; hic urbs Pompeipolis cõstructa est. In hac urbe est Sandaracurgium, nõ multum distans à Pimolisis, quod castellum regium est, nunc autẽ dirutũ à quo regio ex utraq; fluminis parte Pimolitica appellatur. Sandaracurgium mõs est concauus, propter metallorum effossionem, hunc

Amasea.
Sagylium.
Arsaces.
Iris flu.
Chiliocomium.
Diacopena.
Pimolisena.
Babanomum.
Ximena.
Halys unde.
Amasea.
Olgasys mons.
Blaëna regio.
Domanetica regio.
Amnias flu.
Pompeiopolis.
Sandaracurgium.

operatores maximis cuniculis subeunt. Solebant olim publice operari, & foffori bus utebantur seruis, ex aliquo maleficio redemptis. Nam præter operandi laborẽ qui maximus est, dicunt aërem ex metallis lætiferum esse atq; intolerabilẽ, propter odoris grauitatem è glebis prodeũtem. Vnde corpora cito ibi mori, sæpe metallorũ effossionem deficere, propter operariorum incommoditatem, qui cum plures sint quàm. cc. cõtinue & morbis & labe absumuntur, atq; hæc de Ponto dicta sint. Post Pompeopolim est reliqua Paphlagoniæ mediterranea, usq; in Bithyniam euntibus occidentẽ uersus, huic quæ parua quidẽ est, pauloante ætatẽ nostram multi imperabant, nunc stirpe regia extincta, Romani habent. Quæ autem Bithyniæ finitima est, Timonetica, & Marmoletica, & Sanisena & Potamia nominatur. Erant etiam Cinistena quædam, in qua erant Ciniata, castellum munitissimum, Olgasy monti subiectum quo Mithridates, qui eius conditor dicitur, receptaculo usus, Ponti imperium adeptus est, & qui ab eo profecti sunt, usq; ad Eupatorem successionem seruauere. Postremus uero Deiotarus Castori filius, cognomento Philadelphus Paphlagoniæ imperauit, & Gangra Morzei regiam habuit, id autem est oppidum simul & castellum. Eudoxus autor est fossiles pisces esse in Paphlagonia in locis siccis, lo cum tamen non determinat, itẽ in humidis circa lacum Ascanium, qui apud Cumi est, sed nec id perspicue dicit. Postq; Paphlagoniam Põto finitimã exposuimus (nã Paphagonibus, occidentẽ uersus finitimi sunt Bithyni) quæ ad hos pertinẽt, perse qui conabimur, postea ex ijs atq; Paphlagonibus alio sumpto principio, cætera cõtexemus, quæ post hos sunt austrum uersus, usq; ad Taurum montẽ, quæ scilicet, cũ Põto & Cappadocia æque procedũt. Nã huiusmodi ordinẽ ac partitionẽ ipsam, locorũ natura describit. Bithyniã ab oriente Paphlagones, & Mariandyni & Epictheti pars terminat, à septẽtrione mare Ponticũ, quod ab ostijs Sangarij, usq; ad os tẽdit, quod iuxta Byzantiũ est, & Calcedonẽ, ab occidente Propontis. Ad austrum Mysia & Phrygia, quæ Epictetus dicitur. Eadẽ Hellespontia, Phrygia nominatur. Huius est Calcedon, in Põti ore sita, quã Megarẽses cõdidere, & Crysopolis uicus, & Calcedoniũ fanũ. Hæc regio paulo supra mare fontẽ habet nomine Azaritiũ q̃ paruos Crocodilos nutrit. Post Calcedonum sequitur littus, quod Astacenus sinus appellatur, qui Propontidis pars est, in eo condita est Nicomedia, dicta de nomine regis cuiusdã Bithyni, q̃ eã cõdidit. Multi enim eodẽ nomine uocati fuerũt, quemad modũ Ptolemæi, propter prioris claritatẽ. In ipso sinu fuit urbs Astacus, quã Megarenses & Atheniẽses cõdidere, & postea Dœdalsus, à qua sinus nominatus est. Deinde à Lysimacho diruta, habitatores eius Nicomediã à Nicomediæ cõditore trãslati sunt. Astaceno sinui alius cõtinuatur magis ad orientẽ solẽ recedens, in quo Prusias est, quæ prius Cius appellabatur. Ciũ Demetrius euertit deditq; Prusiæ Zelæ qui hanc euertit, & Myrleã Prusiæ uicinã, Is à ruinis eas excitãs, Ciũ à se Prusidã, Myrleã uero ab uxore Apamiã nominauit. Hic est ille Prusias q̃ Annibalẽ huc cõcedentem suscepit, post Antiochũ superatũ, & Phrygiæ Hellespõtiæ seditionẽ, aduersum Attalicos ex cõposito factã. Hãc priores minorẽ Phrygiã, illi Epictetũ nominauere. Prusiadi mons imminet, quẽ Argãthoniũ uocãt. Hoc in loco Hylã unũ ex socijs Herculis, qui etiã Argonauta erat, cũ aquatũ egrederetur, à Nymphis captũ finxerunt, Ciũ uero cũ & ipse Herculis socius esset, & cũ eo nauigaret, è Colchis redeuntẽ ibire

Bithynia.
Timonetica.
Marmoletica.
Sanisena.
Potamia.
Cinistena.
Ciniata.
Deiotarus.
Gangra.
Paphlagoniæ imperium.
Pisces fossiles.
Bithyniæ situs
Epictetus.
Calcedon.
Crysopolis.
Azaritius
Astacenus sin.
Nicomedia.
Nicomedi reges.
Astacus.
Dœdalsus.
Prusias.
Cius.
Myrlea.
Apamia.
Epictetus.
Arganthonius mons
Hylas.

ibi remansisse, & urbem de suo nomine condidisse. Et adhuc festa quædã apud Prusienses celebrãtur, in quibus per mõtes uagi, ac saltãtes Hylã uocant, quasi in syluas ad illũ inquirendũ egrediãtur. Prusienses cũ beneuole se erga Romanos gessissent, libertatem sunt assecuti. Apamienses Romanorũ coloniã acceperunt. Prusa urbs est, in Olympo Mysio sita, & recte gubernatur, Phrygibus ac Mysis finitima. Ea à Prusia condita est, qui cum Crœso bellum gessit. Sed Phrygum & Bithynorum & Mysorum fines determinare, item Dolionum, qui circa Cyzicum sunt, & Mygdonum & Troum, difficile est. Quod una quæq; natio distincta esse debeat, id concenditur. Nam & de Mysis ac Phrygibus huiusmodi prouerbiũ est, Phrygũ ac Mysorũ fines separati, sed diffinire, difficile. Causa est, quia cũ incolæ Barbari ac militares essent, quæ uicissent nõ firmiter tenebãt, sed frequentius ut uagi errantes, modo illi alios eijciebãt, modo ipsi eijciebãtur. Hæ gẽtes omnes Thraciæ putãdæ sunt, quia ulteriorẽ regionẽ ij colũt, & nõ facile altera ab altera immutatur. Verũ quantũ nos cõiectura assequi possumus, inter Bithyniã & Aesapi ostiũ, Mysia poni potest, quæ mari cõtigua est, & usq; ad totũ penè Olympũ progreditur. Circuncirca in mediterranea est Epictetus, quæ nusq̃ mari contigua, usq; ad Ascanij lacus, & regionis orientales partes euadit, nam eodem nomine & lacus & regio appellabantur, atq; alia Phrygiaca erat, alia Mysiaca, sed Phrygiaca à Troianis remotior, nã & illud poëte dictum sic accipiendum est, cum ait.

Pruſa opp.
Olympus.
Phryges.
Mysi.
Dolliones.
Prouerb.
Mysorũ Phrygumq; incerti sedes.
Mysia.
Ascaniis lacus.

« φόρκυς δ' Ἀσκάνιός τε θεοειδὴς ἦγε νεολὴ Ἀσκανίη
» πὴλ' ἰζ Ἀσκανίας. ideſt.

In Catalogo.

Phorcys & Ascanius Phrygias duxere cateruas

Longe ex Ascania,

Phrygiaca scilicet, quod alia Ascania uicinior sit quæ Mysiaca est, iuxta eam, quæ nunc Nicæa appellatur, cuius poëta meminit, cum dicit.

Nicæa.

» πάλμυς τ' Ἀσκάνιός τε, μόρυς θ' ἱππόθοος τε
» μυσῶν ἄγχεμάχων ἡγήτορα.
» οἵ ῥ' Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοί.

Iliad. v.

Mysorumq; duces bellatum cominus armis
Palmys & Ascanius necnon Morys, Hippotione
Natus, ab Ascaniæ campo uenere feraci.

Nec mirandum est, cum quẽdam Phrygum ducem Ascaniũ dixerit, ex Ascania profectum, si dicat etiam Ascanium quẽdã ductorem Mysorum ex Ascania uenientem, multa enim flumina & lacus & loca, apud eum eodem nomine appellantur. Nam & ipse poëta Aesapum Mysorum confinium dicit. Nã cum præter mõtanam Troiæ regionem supra Ilium recensuit, quæ sub Aenea erat & quam Dardaniam nominauit, mox septentrionem uersus Lyciam ponit Pandaro subditam in qua Zelea est, dicẽs.

Ascanius dux.
Ascania.
Homonymiæ apud Homerũ.
Aesapus.
Lycia.
Zelea.

» οἱ δὲ Ξέλειαν ἐναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης
» ἀφνειοί, πίνοντες ὕδωρ μέλαν αἰσηποιο τρῶες.

In Catal.

Quiq; colunt Zeleam, extremæ radice sub Idæ,
Aphnij ab Aesapo potantes flumine Troës.

Zeleæ autem subiacet mare uersus, & supra Aesapum, Adrastiæ campus, & Tiria & Pitya, ac ea quæ Cyzicena regio appellatur, Priapum uersus, quam mox dinumerat,

Adrastiæ cãpus.
Tiria.
Pitya.
Priapus opp.

numerat, deinde rursum ad orientales & ulteriores partes teuertitur. Quare ostendit se regionem usq; ad Aesapum septentrionalem & orientalem Troiadis terminũ arbitrari. Sed post Troiadem Mysia est, & Olympus, ac huiusmodi gentium situm antiqua memoria prodit, nunc omnia sunt immutata. Nam cum sæpe alij atq; alij imperauerint, alia confusa sunt, alia penitus euersa. Nam post captam Troiã, Phryges ac Mysi imperauere, deinde Lydi, post eos Aeoles, & Iones, deinde Persæ ac Macedones. Postremo Romani, sub quibus iã plurimi & linguas & nomina simul, amiserunt. Cum alia quædam regionum diuisio facta sit, quam iuniores plurimum curare debent, priscæ autem partitioni mediocriter intendendũ est. In mediterranea Bithyniæ, Bithynica Teijs imminent, & regionem Saloni proximam, pascendis bobus idoneam habent, unde etiam Salonensis caseus dicitur. Et Nicæa Bithyniæ metropolis, iuxta lacum Ascanium est, & campus ingens & ualde felix circũstat, æstate non admodum salubris. Eam primo Antigonus condidit, Philippi filius, & Antigoniam nominauit. Postea Lysimachus eã ab uxoris nomine, filiæ Antipatri, Nicæam appellauit, urbis ambitus est stadiorũ sedecim, in figura quadrata, quæ in cãpo sita portas quatuor habet. Ad rectos angulos, & in munitionem excisa, quare ex uno lapide, qui circa medium gymnasium positus est, omnes quatuor portæ cernũtur. Paulo supra Ascanium lacũ est oppidum Otrœa ad orientales Bithyniæ fines, eam ab Otreo dictam putant. Quod prius Mysi Bithyniam habitauerint, testis est Scylax Cariandreus, qui Phryges ac Mysos dicit circum Ascanium habitare. Postea Dionysius conditarum urbium scriptor, ait angustias apud Chalcedonẽ & Byzantium, quæ nũc Thracius Bosphorus appellantur, prius Mysium Bosphorum nominatas, atque illud etiam testimonium poni potest, Mysos Thraces esse, quod Euphorion dicit:

μυσοῖο παρ' ὕδασι δασκανίοις — id est.

Ascanium propter Mysum.

Alexander quoque Aetolus ait.

οἱ ἠμὶ ἐπ' ἄσκανίῳ δώματ' ἔχουσι ῥοῶν
λίμνης ἀσκανίης ἐπὶ χείλεσιν, ἔνθα δολίων
ἦδε σιληνοῦ νάσατο ἠμὶ μελίης.

A quibus Ascaniæ circunhabitantur aquæ,
Ascanij per labra lacus, quibus ante Dolion
Sileni mansit filius ac Meliæ.

Cum Ascanius lacus nusq; nisi hic inueniatur. In Bithynia fuere uiri in disciplinis memorabiles, Xenocrates philosophus, & Dionysius dialecticus & Hipparchus, & Theodosius, & filij eius mathematici. Itẽ Cleophanes orator ex Myrlea & Asclepiades medicus Prusiẽsis. Bithynis ad austrũ Mysi adiacẽt, Olympo proximi, quos alij Olympinos, alij Hellespontios uocãt, & Phrygia, quæ in Hellespõto est, Paphlagonibus aũt Galatæ, ex his utrisq; austrũ uersus, maior Phrygia, & Lycaonia usq; ad Taurũ Ciliciũ ac Pisidicũ. Sed quoniã quæ Paphlagoniæ cõtinua sunt, Põto adiacẽt, & Cappadociæ, & gẽtibus quæ circũstant, propriũ erit ut partes his uicinas antepertractemus, postea cõsequẽtia loco ostẽdamus. Paphlagõibus itaq; ad austrũ sũt Galatæ, quorũ gẽtes tres sunt, duæ Trogini & Tolistobogi à ducibus nominatæ, tertia

Troias. Mysia. Olympus. Phryges. Troianæ ditionis successores — Salon. — Salonensis caseus. — Antigonia Nicæa. — Otrœa. — Dionysius urbium scriptor. — Bosphorus Thracius. — Euphorion. — Alexand. Aetolus. — Xenocrates. — Dionysius Dialecticus. — Hipparchus. — Theodosius. — Cleophanes. — Asclepiades. — Mysi. — Galatæ. — Phrygia. — Lycaonia. — Trogini. — Tolistobogi.

tia à gẽte quæ in Celtica est Tectosages. Hãc regionẽ post multos errores, & multas excursiones, in loca Attalicis regibus & Bithynis subdita, Galatæ occuparũt, donec eã quæ nũc Galatia est & Gallogræcia dicitur, ab illis nõ inuitis acceperũt. Dux trã situs in Asiam uidetur fuisse Leonorius. Harum trium gentium, quæ unius sunt linguæ, & in re nulla discrepant, qui unanquanq; in partes quatuor diuisere, unanquãque Tetrarchiam uocauerunt, quæ proprium tetrarcham habebant, item iudicem & tribunum tetrarchæ subiectos, & duos subtribunos, & xij. tetrarcharum consilium, qui erant uiri. ccc. & in locum conueniebant nomine Drynæmetum, consiliũ de sanguine, de rebus cæteris tetrarchæ ac iudices iudicabant. Antiquus itaq; ordo huiusmodi erat, ætate nostra ad tres duces res delata est, postea ad duos, deinde ad unum Deiotarum tota potentia deuenit, cui postea successit Amyntas, nunc & hãc, & eam quæ sub Amynta erat, Romani tenent, omnibus in unam prouinciã redactis. Partẽ Pontũ & Cappadociã uersus Trogini habẽt, ea optima omniũ est, quas Galatæ incolunt, castella mœnibus circundata habet Tauium emporium eorum qui in hac regione sunt, in quibus est ænea Iouis statua, & delubrum eius Asylum, item Mithridatium quod Pompeius Bogodotaro dedit, è Pontica pulso. Tertium est Danala ubi Lucullus & Pompeius conuenere, cum alter in belli successionem, alter illi potestate permissa ad triumphum pergeret. Trogini itaq; has partes habẽt. Tectosages uero partes Phrygiam maiorem uersus, iuxta Pisinuntẽ & Orcaorcos, eorum castellum erat Anchora, eodem nomine quo & id quod Lydiam uersus est circa Blayrum Phrygiæ oppidum. Tolistobogi Bithynis sunt finitimi, & Phrygiæ quæ Epictetus dicitur. Horum castella sunt Blucium & Peium, quorum alterũ Deiotari regia erat, in altero thesauros habebat. Pisinus emporiũ est eorum, qui in hac regione sunt, & templum maximum habet magnæ uenerationis matris deũm, quã Angidistam uocant. Sacerdotes olim præpotentes quidã erant & sacerdotiũ maximũ habebãt, nunc eorũ dignitas imminuta est, emporium adhuc manet. Hic locus magnifice ab Attalicis regibus structus est & tẽplo & porticibus ex albo lapide, Romani templũ celebre reddiderunt, accersita inde deæ statua, quẽadmodũ ea quæ Aesculapij erat ex Epidauro. Mons quidã urbi imminet nomine Dindyma à quo Dindymena dicitur, quemadmodũ à Cybelis Cybele, prope Sãgarius amnis fluit secus quem erant antiqua Phrygũ domicilia, ut Midæ, & prius Gordij, & aliorum quorundam, quæ nunc urbiũ uestigia non seruant, sed in uicos redacta sunt paulo aljs maiores, sicut Gordiũ & Gorbeus, Castoris Saocondarij regia, in quo Deiotarus generũ & filiam iugulauit, arcẽ uero demolitus est maxima habitationis parte deuastata. Post Galatiam austrum uersus est lacus nomine Tatta, Cappadociæ maiori adiacens, iuxta Morimenos, & pars est Phrygiæ maioris, item ea quæ huic continua est, usq; ad Taurum, cuius partem plurimã Amyntas habuit. Tatta salis sponte nascentis fontes habet, atq; adeo faciliter sal rebus immersis circũgelascit, ut sæpe cum funalem torquẽ demiserint, salis coronas educãt. Volucres ipsæ alis aquas contingentes facile capiuntur, cum propter salis concretionem cito decidant. Tatta etiã ea dicũtur, quæ circa Orcaorcos sunt, & Pignisum & frigidos Lycaonũ colles & nudos & pascendis onagris aptos, ubi multa aquæ penuria est, quæ sicubi inueniatur profundissimos puteos habet, quemadmodũ Soatris ubi aqua uenditur.

Tectosages. — Galatia. — Gallogræcia. — Leonorius. — Tetrarchia. — Drynæmetus. — Amyntas. — Tauium. — Asylum. — Mithridatium. — Danala. — Trogmorũ finis. — Tectosagum fines. — Orcaorci. — Anchora. — Blayrum. — Blucium. — Peium. — Deiotarus. — Pisinus. — Angidista. — Cybeles statua. — Dindyma. — Dindymena. — Sangarius. — Midas. — Gordius. — Gorbeus. — Tatta. — Morimeni. — Pignisum. — Soatri.

Garſabora. Item uicus in urbis modum prope Garſabora, quæ regio quanquàm ſicca ſit, oues
Oues aridis gaudẽt paſcuis tamen mirifice nutrit, ſed aſperæ lanæ, unde nonnulli maximas ex eis diuitias cõ-
pararunt. Amyntas ſupra. ccc. ouium greges in his locis habuit. Inſunt etiã lacus
Coralis. quorum maior Coralis dicitur, minor Trogitis. Hoc in loco eſt Iconium oppidum
Trogitis. optime habitatũ, quod fortunatiorem regionem habet, quàm ea quæ onagros pro-
Iconium. ducit, hoc Polemo habuit. Iam Taurus locis his appropinquat, Cappadociam &Ly-
Taurus. caoniam terminans, ad imminentes Cilicas Trachiotas. Lycaonum atq; Cappa-
Trachiotæ. docum confinium eſt locus qui inter Coropaſum iacet Lycaonum uicum, atq; Ga-
Coropaſus. reſthyra oppidum Cappadociæ, interuallum inter hæc caſtella eſt centum &. xx.
Gareſthyra. ferè ſtadiorum. Lycaoniæ eſt etiam Iſaurica Taurum uerſus, deinde Iſauria quæ ui-
Iſaurica. cos duos habet eiuſdem nominis, & eum qui uetus dicitur Benemunitum. his alia lo-
Iſauria. ca obtemperabãt, omnia latronum domicilia, quæ Romanis negotia exhibuerũt.
Benemunitus uicus. Publius uero Seruilius cognomẽto Iſauricus, quem nos uidimus, hæc Romanis ſu-
P. Seruilius Iſauricus. begit, & multas piratarum munitiones, quæ in ora maritima erant, ui cepit. In Iſau-
Derba. ricæ lateribus eſt Derba, præſertim Cappadociæ adiuncta, Antipatri Derbenſis ſe-
Antipater Derbenſis. des. Eius erant Laranda & ætate noſtra Iſaura. Amyntas Derbenſem adortus, Der-
Laranda. bã cepit & illũ interemit. Iſaura uero habuit à Romanis hic regiam ſibi conſtruens
Iſaura. antiqua Iſauria diruta, & in eodem loco nouum opus ædificans, perficere nequiuit.
Omonades. Nam cum Omonades inuaderet, per inſidias captus eſt, & à Cilicibus interem-
Piſidia. ptus. Cum enim Antiochiæ partem haberet Piſidiam uerſus, uſque in Apolloniadẽ
Apollonias. quæ eſt Apamiam Cibotorum uerſus, Item ex prætermontana regione nonnulla
ac etiam Lycaoniã tentabat, Cilicibus ex Tauro excurrentibus, & Piſidijs regionẽ
eam auferre, quæ Phrygum erat, & multa profecto loca cepit, quæ nunq; antea ca-
pi potuerunt, quorum eſt Cremna. Sandalio autem accedere nõ eſt auſus, quod in-
Cremna. ter Cremnam atq; Sagalaſſum iaceret. Cremnam habent Romanorum coloni.
Sandalium. Sagalaſſus ſub eodem Romanorũ duce eſt, ſub quo totum Amyntæ regnũ. Diſtat
Sagalaſſus. ab Apamia diei itinere, deſcenſum habens ab arce. xxx. ferè ſtadiorum, uocãt etiã
Selgeſius. eam Selgeſum. Hæc ciuitas ab Alexandro capta fuit. Amyntas itaq; Cremnam ce-
pit, progreſſusq; uſq; ad Omonades, qui nunquàm capi poſſe exiſtimabãtur, mul-
Cirenius. torum iam locorum dominus, interempto à ſe eorum tyranno, fraude uxoris ty-
Sida. ranni captus eſt, atq; ab illis interemptus. Cirenius autem eos fame cõfecit, & qua-
Aſpendus. tuor hominũ milia, à ſe capta in alias propinquas urbes traduxit habitatũ, regionẽ
Catanenſes. uero iuuentute deſertam reliquit. Ea eſt in altis Tauri partibus, in rupibus præru-
Piſidæ. ptis, & magna ex parte inacceſſibilibus. In medio eſt planicies cõcaua, & ferax, in
Selga. multas conualles diſtincta, hanc excolentes in ſuperioribus montium ſupercilijs
Sagalaſſus. ac ſpeluncis habitabant, & cum frequentius armati eſſent, aliena excurrebãt, cum
Petneliſius. montana haberent, eorũ regionẽ circũmunientia. His contigui ſunt cũ alij Piſidæ,
Adadata. tũ etiã Selgenſes Piſidarum optimi. Maxima eorũ pars ſumma Tauri obtinet, qui
Brias. dam ſupra Sidam Aſpendum q; habitant Pamphyliæ urbes, tenent loca edita, oleis
Cremna. conſita. Ad montana quæ ſupra hos ſunt, Catanenſes incolunt, Selgenſibus &
Pityaſus. Omonadẽſibus finitimi, Sagalaſſenſes uero interiora Milyadẽ uerſus. Artemido-
Amblada. rus dicit ex Piſidarũ ciuitatibus eſſe Selgã, Sagalaſſũ, Petneliſũ, Adadatã, Briadẽ,
Anabura. Cremnã, Pityaſum, Amblada, Anabura, Sinda, Araſum, Tarbaſum, Termeſum.
Sinda.
Araſus.
Tarbaſus.
Termeſus.

Ex his

Ex his alij omnino ſunt montani, alij uſq; ad montiũ ima deſcendunt, ex utraq; par-
te, & in Pãphyliã & Milyadẽ, Phrygibus, Lydis & Caribus finitimi, quæ gẽtes quã- *Pamphylia.*
quàm boreales ſint, omnes tamẽ ſunt pacatæ. Pamphyli uero multũ Ciliciæ natio- *Milyas.*
nis participes, nõ omnino abſtinent à latrocinijs, nec finitimos ſinũt in quiete uiue-
re, quanquàm auſtrales partes radicis Tauri habitent. Sũt etiã Phrygibus & Cariæ
finitima, Tiaba, & Sinda, & Amblada, unde & Ambladenſe uinum effertur, ad me- *Tiaba.*
dicas curationes accommodatum. Ex montanis, ut ſic dicam, Pyſidis, cæteri ſunt
per tyrannidas diuiſi, & quemadmodum Cilices latrocinijs exercitati, dicunt Lele-
gas quoſdam uagos olim eis immixtos, propter morum ſimilitudinem ibi reman- *Selgæ conditores, ſitus.*
ſiſſe. Selga urbs ab initio fuit à Lacedæmonijs condita, & ante à Calchante, poſtea
per ſeſe manſit, & propter legitimam gubernationem tantum adoleuit, ut aliquan-
do uiginti uirorum milia haberet. Mira profecto eſt locorũ natura, cum in ſummis
Tauri partibus locus ſit adeo ferax, ut multa hominũ milia poſſit enutrire, pleraq;
loca ibi oleis & uitibus conſita ſunt, & omniũ pecorũ paſcuis abundant, circũ immi-
nent ſiluæ uariæ materiæ plenæ. Plurimus apud eos ſtyrax naſcitur, arbor nõ mag- *Styrax arbor.*
na, recta, ex qua ſtyracinæ haſtæ fiunt, corneis ſimiles, in trunco edaciſſimi uermis
genus innaſcitur, quo lignum uſque ad corticem ſurſum erodẽte, furfur ſiue micæ
quædam profunduntur eis ſimiles, quæ cadunt ex ſerra, ex his aceruus ad radicem
congregatur, poſtea humor quidã diſtillat qui facile coagulatus, ſuccino ſimilis eſt,
huius pars ad radicem cum ſcobe ac terra permiſcetur, uerum quod in ſummo col-
lectum eſt, purum manet, pars uero in trunco congelaſcit, ubi defluit, atq; hoc etiã
purum. Ex non puro ſcilicet ligno, ac terra mixturam quandam conficiunt, puro
odoratiorem, uiribus tamen imparem, quæ res multos fallit, atq; eo plurimum ſu-
perſtitioſi ad ſuffitus & odoramenta utuntur. Laudatur etiã Selgica iris, & ungentũ *Selgica Iris.*
quod ex eo fit. Selgenſium montana circa urbem ac regionẽ paucos aditus habẽt,
præcipitijs & uallibus munita, quæ cum cætera flumina efficiunt, tum etiam Eury- *Eurymedon fl.*
medon & Ceſtrus à Selgicis montibus in Pãphylium mare exeuntes, propter lo- *Ceſtrus.*
ca ardua, pontes paſſim uijs impoſiti ſunt. Selgenſes nunquàm antea cuiquàm
paruerunt, & cæteram regionem intrepide habẽtes, pro inferiore quæ in Pamphy-
lia, & quæ intra Taurum eſt, cum regibus decertabant. Cum Romanis uero certis
cõditionibus regionẽ tenebãt. Alexãdro per legatos reſponderũt, ſe ut amicos im-
perata ſuſcepturos. Nunc omnino ſubditi ſunt, & in ea cenſentur, quæ ab Amynta
fuit. Bithynis (ut dixi) finitimi ſunt Phryges ac Myſi, q circa Olympũ habitãt utraq; *Phrygia duplex.*
gẽs duplex eſt. Nam Phrygia altera dicitur maior, cui Mydas imperauit, & partẽ *Mydas.*
Galatæ habuerunt. Altera minor circa Olympum in Helleſpõto quæ Epictetus ap- *Epictetus.*
pellatur, Myſia quoq; altera Olympina eſt, Bithyniæ & Epicteto continua, quam *Myſia duplex.*
Artemidorus à Myſis qui trãs Iſtrũ ſũt, dicit habitatã. Altera circa Caicũ eſt, & Per-
gamenũ agrũ, uſq; in Teuthraniã, & huius fluminis oſtia, ſed adeo hæc immutata
ſunt (quẽadmodũ iam ſæpe diximus) ut etiã regionẽ Sypilo uicinã antiqui Phrygiã *Niobe.*
nominarint, quæ utrũ ne maioris an minoris Phrygiæ pars ſit, incertum eſt. Vnde *Tantalus.*
Niobẽ & Tãtalũ & Pelopẽ Phrygas dixerũt, & utcũq; ſe habet, mutatio certe mani- *Elaiticus ager.*
feſta eſt. Nã Pergamenus ager Elaiticus ad quem Caicus exit, & Teuthrania inter *Caicus.*
hæc media, in qua Teuthras & Telephi educatio fuit, inter Helleſpontũ ſũt & regionẽ *Teuthras.*
Telephus.

Sipylo

Sipylus. Sipylo & Magneſiæ circunſtantem, & eam quæ ſub illa eſt, quare Myſorũ ac Phrygum fines (ut ante diximus) diuerſi, ſed eos definire operoſum. Lydi & Mæones quos Homerus Mæonas uocat, cum his & inter ſe confuſi ſunt, hos alij eoſdem alij diuerſos putant. Itẽ Myſos alij Thracas dixerunt, alij Lydos, ſecundum ueterẽ quãdam hiſtoriã, quã Xanthus, Lydus, & Menecrates Elaita referũt, Myſorũ nomẽ interpretantes, quod Lydi ſagociſſimam ſic uocent, multa enim eiuſmodi arbor eſt in Olympo, ubi oxpoſitos eos dicunt, quorum poſteri à ſagociſſima Myſi ſunt appellati, teſtimonio eſſe ſermonem, ex Lydo Phrygioq́ permixtum, tandem ipſos circa Olympum habitaſſe. Phrygas uero ex Thracia traiẽcientes Troiæ ac propinquæ regionis principes eſſe cœpiſſe, eos itaq́ hoc in loco habitaſſe, Myſios uero ſupra Caici fontes, prope Lydos. Auget has fabulas gentium earum confuſio, & opulentia regionis, quæ cis Halym eſt, præſertim in ora maritima, cuius cauſa multi eã undique inuadebant, præſertim ex ulteriore fluminis regione, ac etiam uiam inter ſe decertabant. Sed præcipue circa Troiana tempora, ac etiam poſtea excurſiones tranſmigrationesq́ factæ fuerunt cum Barbari ſimul ac Græci impetu quodam ad aliena adipiſcenda ferrentur. Sed ante res Troianas hæc erant. Tunc enim Pelaſgorum natio, & Cauconum & Lelegum erat. Dictum eſt enim quod olim ij, quos poëta Troianis ſocios fecit, nequaquam ex ulteriore regiõe in multis Europæ locis errabant. Nam quæ de Phrygibus Myſisque memorantur, Troianis ſunt antiquiora, duplices quoq́ eiuſdem generis Lycij, ſuſpicionẽ exhibent, uel Troianorũ uel eorum qui Cariam uerſus alios habitare fecerunt. Idem fortaſſe, & de Cilicibus contigit, nam & hi duplices ſunt, & ſi huiuſmodi teſtimonium non eſt recipiendũ, quia qui nunc Cilices dicuntur ante res Troianas fuerunt, & Telephus cum matre ex Arcadia ueniſſe perhibetur, qua Teutranti qui eum recepit, in coniugem data imperium accepit, & filius putatus eſt. Cares quoq́ cum prius Leleges & inſulares eſſent, ut fertur, terreſtres † facti ſunt, fauentibus Cretenſibus, qui Miletum condidere. Conditorem ex Mileto, quæ in Creta eſt, Sarpedonem accipientes, & Termilas in eam quæ nunc Lycia dicitur, habitatum deduxerunt. Hos Sarpedon Minois Rhadamãthi frater colonos ex Creta duxit, ac Termilas nominauit, cum prius Minyæ uocarentur, ut Herodotus refert. Ac prius etiam Solymi, poſtea Lycon Pãdionis filius, eoſdem à ſe Lycios appellauit, quæ profecto ratio Lycios ac Solymos eoſdem eſſe oſtendit, quanquàm poëta eos ſeparat, nam de Bellerophonte è Lycia profecto dicitur:

Iliad. ζ. » σολύμοισι μαχέσατο κυδαλίμοισι.

Hic Solymis iterum præſtantibus intulit arma.

Pyſander. Pyſandrum etiam eius filium (ut ille inquit) pugnantem cum Solymis Mars interemit. Sarpedonem quoq́ indigenam eſſe dicit, ſed uictori in commune præmiũ propoſitum eſſe terræ uirtutem opulentiaḿq́, quæ ego dico ex multis confirmantur, etiam poſt res Troianas, unde & Amazones eos inuadere auſæ ſunt, aduerſum quas Priamus & Bellerophontes duxiſſe exercitum dicuntur, & multæ ciuitates ab illis cognominatæ ſunt, in Ilienſi campo tumulus quidam eſt.

In Catalog. » τλὼ ἤτοι ἄνδρες βατίεῖαμ κικλήσκουσιν
» ἀθάνατοι δὲ σῆμα πολυσκάρθμοιο μυρίνης

Hunc homines proprio Batiæam nomine dicunt,
Aſt immortales uolucris monumenta Myrinæ,

Quam tradunt unam fuiſſe ex Amazonibus, coniecturam ex adiectiuo capientes. Equi enim propter celeritatem ἐυσκαρθμοι, ideſt uolucres dicũtur, unde & illam ab equorũ celeritate πολύσκαρθμον, ideſt uolucrẽ dictam, & Myrina ciuitas ex ea nominata eſt. Vicinæ quoq́ inſulæ hæc eadem ob terræ fertilitatem paſſæ ſunt, è quibus eſt & Rhodus, & Cos quæ ante cõditã Troiã à Græcis habitabantur, cuius rei Homerus manifeſtum exhibet teſtimonium. Poſt Troiam uero Græcorum coloniæ & Treres & Cimmerij & Lydi, deinde Perſæ ac Macedones, poſtremo Galatæ, omnia excurſionibus perturbarũt atq́ cõfuderunt. Et nõ ſolũ propter mutationes res ipſæ incertæ ſunt, ſed etiã propter diſſidentes ſcriptorũ opiniones, qui eiſdẽ de rebus non eadẽ tradiderunt. Nam hi Troas Phrygas uocant, ſicut tragici, illi uero Lycios Caras, & eodẽ modo alios. Sed Troës adeo ex paruis aucti ſunt, ut reges regũ eſſent, & Poëtæ & eius expoſitoribus occaſionẽ præbuerũt, quã oporteat Troiam appellari. Nã oẽs Troianorũ ſocios in cõmuni Troas uocat, quẽadmodũ aduerſarios Danaos & Achiuos, ſed nequaq́ per Iouẽ Paphlagoniã Troiã dicemus, nec Cariã nec Lyciã ei finitimã, ut cũ ita dicit.

» τρῶες μὲν κλαγγῇ ὠοπῇ τ' ἴσαν. (ria
» οἱ δ' ἄρ' ἴσαν μιγῇ μύθεα πνέοντες ἀχαιοί.

Clamore ingenti Troes, ſonituq́ fremebant.
At danai tacito ſpirabant corde furorem.

Sæpe etiã aliter atq́ aliter dicit, quæ cũ ita ſint, neceſſe eſt ut ſingula pro uiribus tranſigamus, quæ uero nos fugiũt ex antiqua hiſtoria, ea omittenda exiſtimamus. Non enim in ijs eſt Geographiæ opus, ſed quæ nunc ſunt, ea dicere debemus. Duo itaq́ mõtes Propõtidi imminẽt, Olympus Myſius & Ida, Olympo Bithynica ſubiacent. Inter Idam atq́ mare Troia iacet monti contigua, de hac & de ijs quæ auſtrũ uerſus ei mõti cõtigua ſunt, poſtmodũ dicemus. Nũc de Olympenis dicẽdũ eſt, ac de conſequentibus uſq́ ad Taurũ, quæ cum locis à nobis ante peragratis æque pro grediũtur. Olympus in circuitu nõ habitatur, in altis ſyluas ingentes habet, & loca optime ſepta, quæ latrones alere poſſint. In hæc loca ſæpe tyranni conueniunt, ubi diutius perdurant, quemadmodũ ætate noſtra Cleon latronum princeps, qui fuit è uico Gordo quẽ poſtea augens urbẽ fecit, & Iuliopolim appellauit. Ab initio uero prædonũ receptaculo utebatur loco ualidiſſimo nomine Callydio. Is Antonio ualde utilis fuit, nã profectus ad eos, q̃ pro Labieno tributa colligebãt, omnia impediuit, quo tẽpore ille Aſiã obtinebat. In bello autẽ Actiaco cũ ab Antonio deſciuiſſet, Cæſaris ducibus adhæſit, ac ſupra q̃ eius meritũ pateretur, in honore habitus eſt. Is ultra munera ab Antonio data, accepit etiam quæ Cæſar dedit, quare iam pro latrone principis habitum gerebat. Erat enim Iouis Abretani ſacerdos, qui Myſius deus eſt, & parti Morenæ imperabat, quæ etiam Myſia eſt, quẽadmodũ Abretana. Poſtea Comanorũ ſacerdotiũ in Ponto accepit, ad quod cũ ueniſſet, intra mẽſtruũ tẽpus exceſſit è uita, nã grauis eum morbus arripuit, ſiue ex nimia crapula, ſiue ex ira deæ, ut dixerunt, qui in fano erant. Nam intra ſacri loci ambitum, utriuſq́ ſacerdotis maris ſcilicet ac fœminmæ habitatio eſt, fanũ quoq́ præter ceterã religionẽ expreſſe uetat ſuillarum carniũ eſum, unde nec in totam urbẽ ſus infertur. Ille mox primo

ἐυσκάρθμος. Myrina, Rhodus. Treres. Cimmerij. Lycij. Cares. Troës. Danai. Achæi. Iliad. γ. Ida. Olympus. Troiæ ſitus. Cleon latro. Gordus uicus. Iuliopolis. Callydius. Iuppiter Abretanus. Morena. Abretana. Comanũ ſacerdotium. Suillarum carnium eſus prohibitus.

Olympus. primo ingreſſu, ex huius conſuetudinis præuaricatione, latrocinantium morem oſtendit, non ut ſacerdos, ſed ut corruptor ingreſſus. Olympus talis eſt. Habitant tamen circum eum, à ſeptentrione Bithyni & Mygdones & Doliones, reliquum Myſi habẽt & Epictetus. Dolionas maxime eos dicunt, qui circa Cyzicum habitãt, ab Aeſapo uſque in Rhyndacum & Daſcyliticum lacum. Poſt hos Mygdones ſunt uſque in Myrleanorum agrum. Super Daſcyliticum lacũ ſunt alĳ duo lacus, Apolloniaticus & Miletopolitanus. Iuxta lacum Daſcyliticũ Daſcyliũ ciuitas eſt, iuxta Miletopolitanũ Miletopolis, iuxta Apolloniaticũ, ſuper Rhyndaco eſt ea, quæ Apollonia uocatur, ſed horum pleraque pars, nunc Cyzicenorũ eſt. In Propontide eſt inſula Cyzicus duobus pontibus iuncta continenti, feraciſſima quidem, quingentorum ferè ſtadiorum ambitu, ea iuxta pontem eiuſdem nominis urbem habet, & portus duos clauſos, & naualia ſupra. cc. Vrbis pars iacet in planicie, pars ſecus montẽ qui Vrſarum mons appellatur, huic alia Dindyma imminent unius uerticis, quæ delubrum habent Dindymenæ matris deũm ab Argonautis ædificatum. Ciuitas ipſa & magnitudine & pulchritudine & æquitate cum primis Aſiæ ciuitatibus cõtẽdit, paci & bello apta. Ea ad Rhodiorũ & Maſſilienſium & antiquorũ Carthaginẽſiũ formã uidetur inſtructa. Sed cæteris omiſſis, ea publicorũ ædificiorũ & inſtrumẽtorũ archite ctos curatores tres habet, & tria armentaria, aliud armorũ, aliud inſtrumẽtorũ, aliud frummẽti. Frumẽtũ ne corrũpatur Chalcidica immixta præſtat. Huius rei utilitatem, in Mithridatico bello oſtenderunt, nam rege præter opinionem ingruente, cum. c. &. l. milibus hominum, & multo equitatu, & ſuburbanum, & oppoſitum montẽ occupãte, quem Adraſtiæ uocant, poſtea in iugum quod urbi immi net traiſciente, & terra marique pugnante, Cyziceni quadringentis nauibus contra omnia reſtiterunt, ut propè etiam regem ipſum in cuniculo opprimerent contra effodientes, ille uero præcauit, ac ſeſe extra cuniculum recepit. Tandẽ Lucullus Romanorum Imperator quibuſdam ad auxilium miſſis eos confirmauit. Fuit etiam peſtis adiumento, quam rex nequaquã ualuit prouidere, uerum multis amiſſis diſceſſit. Romani ciuitatem honore proſecuti ſunt, & adhuc libera eſt, & agri multum habet. Aliud ab antiquo, aliud à Romanis additum. Nam ex Troadis regione ea habet, quæ trans Aeſapũ ſunt, Zeliæ & Adraſtiæ campis uicina. Ex Daſcylitico lacu alia ipſi tenent, alia Byzantĳ. Dolionas uero ac Mygdonas uerſus, regionem multã habent, & uſque ad Miletopolitanum & Apolloniaticum lacum, per quæ loca Rhyndacus fluit, ex Azanitide ortum habens, qui aſſumptis ex Abrettana Myſia cum alĳs, tum etiam Meceſto, ab Anchora Abaſitica in propontidem iuxta Beſbicum inſulam emittit. In hac Cyzicenorum inſula mons eſt arboribus plenus, nomine Artaca, in fronte iacet parua quædam inſula eodem nomine, propè eſt promontorium, quod Nigri appellatur, id in præternauigatione eſt è Cyzico Priapum delatis. Phrygiæ Epicteticæ Azaani, Nacolla, Cotyaium, Mydaium, & Dorylæum urbes, & Cadi, quamuis Cados quidam ad Myſiam dicunt pertinere. Myſia in mediterranea ab Olympina regione in Pergãenã deſcẽdit, & in Caici cãpos, quare inter Idã iacet atq; Exuſtã, quã alĳ Myſiam, alĳ Mæoniã uocãt. Supra Epictetũ auſtrũ uerſus eſt maior Phrygia, quæ à ſiniſtra Piſinũtẽ, à dextra Mæonas & Lydos & Caras relinqt. In ea eſt Phrygia, quæ prætermõtana dicitur, & regio Piſidiam

Bithyni. Mygdones. Doliones. Aeſapus. Rhyndacus. Daſcyliticus lacus. Apollonia ticus lacus. Daſcylium. Miletopolis. Apollonia. Cyzicus. Vrſarum mõs. Dindyma mõs. Dindymena mater. Frumenti ſeruandi ratio. Cyzicenorũ armentaria. Chalcidica. Adraſtia.

Zelia. Rhyndaci ortus. Meceſtus. Beſbicus. Artaca mons. Nigri prom. Azaani Nacolla. Cotyaium. Mydaium. Dorylæum. Cadi. Myſiæ ſitus. Mæonia. Piſinûs. Phrygia.

Piſidiam uerſus, & ea quæ Amorio & Eumeniæ & Sinadæ proxima ſunt. Deinde eſt Apamia, quæ Cibotus dicitur & Laodicea, quæ Phrygiarũ urbiũ maximæ ſunt. Has oppida circunſtant, Aphrodiſias, Coloſſe, Themiſoniũ, & Sanaus Apolloniæ metropolis. Item ultra has Peltæ, Tabeæ, Eucarpia, Lyſias. Prætermontana regio iugum quoddam habet in monte, quod ab ortu occaſum uerſus extenditur. Huic utrinq; planicies magna ſubiacet, in qua urbes ſunt à ſeptentrione Philomelium, ex altera parte Antiochia, iuxta Piſidiam, quæ partim in campo iacet, partim colle quodam Romanorũ coloniam habet, hanc Magnetes habitarunt, qui iuxta Mæandrum ſunt. Romani eam liberauere, à regibus occupatã, & Aſiam quæ cis Taurum eſt, Eumeni dederunt. Hic ſacerdotium quoddã erat menſis Arcei, maximam quidem ſacrorum ſeruorum & ſacrorũ locorũ multitudinem habebat, ſed poſt Amyntæ obitũ euerſum eſt ab ĳs, qui in eius hæreditatem miſſi fuerant. Sinada urbs eſt nõ magna ante quã planicies iacet oleis cõſita lx. ferè ſtad. ulterius eſt docimia uicus, & Sinadici lapidis lapicidi fodina, ſic enim eum Romani appellant, indigenæ uero Docimitem & Docimeam. Vena in initio paruas glebas emittebat, nunc propter maximos Romanorũ ſumptus, columnæ integræ, & ingentes extrahuntur, & uarietate alabaſtritæ lapidi proximæ, quare multa huiuſmodi onera ad mare deuehuntur, & columnæ & ladideæ tabulæ, magnitudine ac pulchritudine admirabiles, Romam deferuntur. Apamia inſigne emporium eſt eius, quæ proprie Aſia nominatur, ſecundas poſt Epheſum ferens, ea cõmune Italicorũ & Græcorũ hoſpitium eſt, in Marſyæ hoſtĳs ſita, qui amnis urbem mediam perlabitur, ab ipſa ortũ habens, ſed uehementi ac prono flumine in ſuburbanum delatus, immittit in Mæandrum, qui iam Orgã amnem accepit, per planiciem æqualem leniter ac placide delapſum. Hinc iam auctus Mæander per Phrygiam currit, poſtea Cariam, Lydi amq; diſterminat, ad campos qui Mæandri dicuntur, ualde quidem flexuoſus, unde obliquitates omnes ab illo Mæandri appellantur. Finiens uero apud Cariam, regionem ſecat, quam nunc Iones tenent, & inter Miletum, Prienemq; egreditur. Incipit uero à Celænis, qui collis quidam eſt, in quo urbs fuit eiuſdem nominis. Hinc Antiochus Soter homines tranſtulit in eam, quæ nunc Apamia dicitur, & urbem appellauit de nomine matris Apamæ, Artabazi filiæ, quæ Seleuco Nicatori nupta fuit, hoc in loco de Olympo Marſya q; conficta eſt fabula, & de contentione quam Marſyas cum Apolline habuit. Imminet lacus quidam, qui calamum gignit, ad tibiarum linguas idoneum, ab eo dicunt Marſyæ, ac Mæandri fontes emanare. Laodicea cum prius parua eſſet, ætate noſtra & patrum noſtrorũ maximum cœpit augmentum, quanq; ab obſidione Mithridatis Eupatoris admodum labefacta. Nã loci uirtus & ciues quidam fortunati ualde eam magnificarũt, primum Hiero, qui hæreditatem populo dimiſit, ſupra duo milia talẽtorum, & multis donis ciuitatem exornauit, poſtea Zeno orator, & Polemo eius filius, qui ob probitatem regnum meruit, prius Antonio, poſtea Auguſto Cæſare cõcedẽte. Loca Laodiceæ proxima oues optimas ferunt, non modo in mollitie lanæ, qua Mileſias † præſtant, ſed in colore, ex quibus Coraces maximum prouentum capiũt, quemadmodum à colore eiuſdem nominis qui Coloſſen prope habitant. Hoc in loco Caper, & Lycus in Mæandrũ influunt, ingens flumen, à quo Laodicea Lyco proxima nominatur.

Amorius. Eumenia. Sinada Apamia. Cibotus. Laodicea. Aphrodiſias. Coloſſe. Themiſonium. Sanaus. Peltæ. Tabeæ. Eucarpia. Lyſias. Philomeliũ. Antiochia. Magnetes. Menſis Arceus Sinada. Docimia. Sinadicus lapis Lapis Docimitis. Apamiæ ſitus. Marſyas.

Orga. Mæander. Caria. Miletus. Priene. Celænæ.

Apamiæ appellatio. Marſyæ cũ Apolline cõtẽtio. Laodicea.

Hieron. Zeno. Polemo. Coloſſe m. Caper. Lycus.

† Superant, ὑπερφέρει.

Mæandri obliquitates.

Cadmus. Mons urbi imminet nomine Cadmus, ex quo Lycus fluit, & alius eodem nomine influit, in quod alia flumina, ex quo simul regionem ualde cauernosam & quassabilem esse ostenderunt. Nam Laodicea, & proxima ei regio, plurimũ terræmotibus concutitur. Carura Phrygiæ Cariæq; confinium est. Hic uicus diuersoria habet, & feruentes aquas, alias in Mæandrum exeuntes, alias ultra fluminis ripã. Narrant leonem aliquando cũ magna mulierũ caterua in diuersorio hospitatum, nocte facto terræmotu, cum omnibus periisse. Nam tota ferè regio circa Mæandrum à terræmotibus quatitur, & aquæ & ignis ductibus peraratur usq; in mediterraneam. Eiusmodi habitus regionis à campis incipiẽs usq; in Charonia pertendit, ea est regio circa Hierapolim & Characa Nesaidis, & Magnesiã & Myuntem. Nam terra resoluta est, & putris & salsugine plena, & facile igni corrũpitur, propterea fortasse Mæãder flexuosus est, quoniã alueus multas recipit mutationes & multũ limũ deducens, modo huic modo illi ripæ adiecit. Pelagus uero fluctuum ui illum extrudit, unde Prienem quæ prius ad mare erat, facta limi aggestiõe, mediterraneã fecit, ad stad. cc. l. Exustã quoq; quã Lydi ac Mysi obtinent, idcirco hanc appellationẽ sortita est. Vrbs etiã Philadelphia, apud eam minime fideles parietes habet, sed quotidie concutiuntur & panduntur. Illi intenti terræmotus præcauent, semper architecturas aliquas contra extruẽtes. Apamia inter cæteras urbes ante Mithridaticũ bellũ sæpe fuit concussa. Rex uero cum urbem euersam uideret, ut repararetur. c. talenta exhibuit. Dicunt Alexandri quoq; tempore similia contigisse, quare nõ immerito apud eos Neptunnus colitur, q̃q̃ mediterranei sint. Addũt etiam à Calæno Neptunni filio ex Calæno una Danaidum procreato, urbem sic appellatã, uel propter lapidem atq; nigredinem ab exustione prouenientẽ. Quæ uero de Sipylo & eius euersione memorantur, nõ debent fabula existimari, nam & Magnesiã, quæ sub eo est, nuper terræmotus deiecerunt, & Sardas & alias clarissimas urbes labefactarunt. Princeps uero pecunia data, ea restituit quemadmodũ prius in calamitate Trallianis facta, cum gymnasiũ & aliæ urbis partes corruissent, pater eius & his & Laodicensibus dederat. Audire est ex antiquis scriptoribus, qualia Xanthus, Lydiarũ rerũ scriptor referat, cõmemorans quas mutationes sæpe hæc regio habuerit, de quibus in superioribus fecimus mentionem. Hoc in loco Typhonis casum fabulantur, & Arimos, & hanc Exustã dicunt, nec dubitant quæ inter Mæandrũ ac Lydos sunt, omnia eiusmodi suspicari, tũ propter lacuũ ac fluminũ multitudinẽ, tum etiã propter multiplices terræ cauernas. Lacus uero q̃ inter Laodicenã est & Apamiã cũ pelagi magnitudinẽ habeat, cœnosam & subter errantẽ exhalationẽ emittit. Dicunt pœnã esse, si quis locũ Mæandro permutet, fluminis angulos circũferiẽdo, qui deprehẽsi fuerint, damnũ exportatorijs uectigalibus persoluũt. Inter Laodicenam atq; Carurã templũ est Mensis Cari appellatũ in maxima ueneratione, ætate nostra maxima medicorũ schola, ibi à Zeuxide cõstructa est, & postea ab Alexandro Philalethe, quemadmodũ tempore patrũ nostrorũ Erasistratiorũ schola Smyrnæ ab Icesio. Nunc nihil tale fit. Nominãtur præterea quædã Phrygiæ nationes, quæ nunc nusq̃ extant, quemadmodum Berecyntes, unde Alcman dicit.

Carura. *Leonis mirum.* *Charonia.* *Charax.* *Myus.* *Mæander qua re flexuosus.* *Prienc.* *Exusta.* *Philadelphia.* *Apamiæ terræ motus.* *Calænus.* *Sipylus.* *Magnesia.* *Sardes.* *Typhonis casus.* *Arimi.* *Mensis Carus.* *Medicorũ schola.* *Zeuxis.* *Alexand. Philalethes.* *Icesius.* *Berecyntes.* *Cerbesia.*

» Φρύγιον ἤυλησε μέλος τὸ κερβήσιον. Phrygium Cerbesium q̃ cecinit modũ.

Et

Et fossa quædã Cerbesia dicitur, quæ pernicios as exhalationes habet, quæ quidem ostenditur, homines uero non amplius Cerbesij dicuntur. Aeschylus hæc in Niobe confundit. Illa enim recordari se ait sociorũ Tantali. *Aeschylus.*

» οἷς ἐν Ἰδαίᾳ πάγῳ Διὸς πατρῴα ἕωμός ἐστι. *id est.*

Quis in Idæo saxo Iouis patrij ara est. Item.

» σίπυλον Ἰδαίαν ἄνακ᾽ ἐπὶ χθόνα. *id est.*

Sipylon Idæam per humum. Tantalus quoq; dicit. *Sipylus.*

» ὡς εἶρον ἀζόμενα Δώδεκ᾽ ἡμερῶν ὁδὸν

» Βερεκυνθίαν χῶρον, ἔνθ᾽ Ἀδραστείας ἔλος

» ἵδρις τε μυκηθμοῖσι κἀβρυχήμασιν ἔρπουσι μίλῳ, πᾶν δ᾽ ἐξέχθει πέδον.

Sero arua, duodecim dierum iter,
Berecynthiæ loca, ubi Adrastiæ solum *Berecynthia.*
Idæq;, totum rugitu atq; mugitibus sonat.

ARGVMENTVM DECIMITERTII LIBRI

TErtiusdecimus liber Asiæ, reliqua Propontidis cõtinet, inferius à Cyzico incipiens, & totam deinceps cõsequentem oram, & siquæ insulæ insunt, præsertim circa Troiam (quanq̃ deserta sit) propter loci claritatem, & uulgatam belli famam immoratur.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER DECIMVSTERTIVS.

HActenus de Phrygia definitũ sit, nunc in Propontidem redeuntes, & in oram quæ post Aesapum est, eundem peragrationis ordinem seruemus. Huius oræ prima est Troas, fama quidẽ percelebris, quæ q̃q̃ diruta sit ac deserta, plurima tamẽ de ea sunt dicenda, licet non quæcunq;, sed ad hæc exhortatione, & uenia opus est, ut qui nos legerint, nõ magis nobis causam prolixitatis tribuant, q̃ ijs qui res antiquas & claras nosse cupiunt. Quam prolixitatẽ tum Græcorũ & Barbarorũ multitudo auget, qui regionem hanc incoluerũt, tum scriptores qui eisdem de rebus non eadem perscripsere, quorum in primis est Homerus, qui de multis coniectandi causam præbet. Opus est itaq;, ut & huius & aliorũ dicta transigamus, si prius locorũ naturã sum- *Propontis.* *Troas.*

matim deſcripſerimus. Nam à Cyzicena regione, & locis Aeſapo & Granico uicinis uſq; Abydum, & Seſtum, Propontidis oram eſſe contingit. Ex Abydo uero Lectum uſq; & Ilij & Tenedi & Troianæ Alexandriæ regionem. His omnibus Ida imminet, Lectum uſq; deſcendens, à quo uſq; in Caicum flumen † eſt Aſſus & Adramittyum, & Atarneus, & Pitana, & Elaiticus ſinus, quibus omnibus Lesbiorũ inſula ex aduerſo conſurgit, deinde Cumanus ager uſq; ad Hermũ & Phocenſes, quod Ionicæ initium eſt, & Aeolidis terminus. Quæ loca cum huiuſmodi ſint, poëta dicit Troianos præcipue ab Aeſapo & ea regione, quæ nunc Cyzicena eſt, imperaſſe uſq; ad Caicum flumen, per principatus in octo uel nouem partes diuiſos. Cætero rum uero multitudo, qui auxilium tulere inter ſocios annumeratur. At poſteriores illorũ fines dicunt, & uariſs nominibus partitiones multas conficiunt. Sed maxime Græcorũ coloniæ dicendi copiam præbuerunt. Ionia uero non multum, cum à Troade plurimum abſit. Aeolis autem omnino, per totam enim diſperſa eſt à Cyziceno agro uſq; ad Caicum, & plus etiam regionis occupauit, inter Caicum atque Hermum. Quatuor enim ſeculis Aeoliam coloniam Ionica dicunt antiquiorem, moras enim & longiora tempora ſuſcepiſſe, atq; Oreſtem claſſi imperaſſe, quo in Arcadia mortuo, Penthilum eius filium ſucceſſiſſe, & uſq; in Thraciã proceſſiſſe annis ſexaginta poſt Troiam, quo tempore Heraclidæ in Peloponneſum redierũt. Deinde Archelaum illius filium cum Aeolica claſſe circa Daſcylium traieciſſe, in eam quæ nunc Cyzicena nominatur. Graum uero filiũ eius iuniorem uſq; ad Granicum flumen progreſſum, & meliore apparatu cũ maiore exercitus parte in Leſbum tranſmiſiſſe atq; ea occupaſſe. Cleuam Dori filiũ, & Malaum, qui & ipſi ab Agamemnone profecti erant, eodem tempore exercitum cõtraxiſſe, quo Penthilum, ſed Penthili claſſem tranſitũ ex Thracia in Aſiam anticipaſſe. Hos uero circa Locrenſem agrum, & Phricium montem multum temporis contriuiſſe, poſtea tranſgreſſos Cumum condidiſſe, quæ Phriconia à Locrorũ monte dicta eſt. Sed cum Aeoles diſperſi eſſent per totam regionem, quam diximus à poëta Troianam appellari, quidam ex poſterioribus totam Aeolida uocauerunt, quidam partem & Troiã, alij totã alij partẽ eius, quo fit, ut nihil omnino inter ſe cõueniãt. Mox enim in locis Propontidis Homerus ab Aeſapo Troadis initium facit. Eudoxus iam eam contrahit, à Priapo incipiẽs, & Artaca, qui locus in Cyzicenorum inſula ſitus, aduerſus Priapũ conſurgit. Damaſtes magis eam contrahit à Pario initium faciens, nam is Lectũ uſq; progreditur, alij uero aliter. Charõ Lampſacenus alia ccc. ſtad. adimit, à Practio incipiens, nam totidẽ Practiũ abeſt à Pario, atq; Adramyttium uſq; progreditur. Scylax Caryandeus ab Abydo incipit. Eodẽ modo etiã Aeolida, Ephorus dicit, ex Abydo Cumã uſq;, alij uero aliter. Sed Idæ ſitus pulcherrime deſcribit eam, quæ † uero Troia dicitur, qui mons altiſſimus eſt, & ad occidentem ſpectat, & mare quod ibi eſt, paululũ ad ſeptentrionẽ atq; oram eam conuerſus. Ea ab anguſtijs Abydi uſq; ad Aeſapũ, & Cyzicenũ agrum ad Propõtidem pertinet. Occidentale autem mare eſt Helleſpontus, in quo Aegæum pelagus eſt. Ida cum multipes ſit, in Scolopendræ modũ his ultimis terminatur, promõtorio quod circa Zeliam eſt, & eo quod Lectum appellatur, quorum alterum finit in mediterraneã pauſupra Cyzicenum agrum (nam nunc Zelia Cyzicenorum eſt) Lectum uero in Aegæum

Alexandria Troiana.
Ida.
† Deeſt, et quæ appellãtur Canæ, μέχρι καὶ τῆς κατὰ τὸν Καμῆλον νῦν λεγομένης καινῶν.
Canæ.
Aſſus.
Adramyttium
Atarneus.
Pitana.
Elaiticus ſinus.
Leſbos.
Cumanus ager
Hermus.
Phocenſes.
Ionica.
Aeolis.
Troianorũ imperium.
Phricius mons
Cuma.
Phriconia.
Artaca.
Priapus flu.
Damaſtes.
Parium opp.
Practium.
† ὄντως.
Troia.
Helleſpontus.
Lectum prom.
Zelia.

Aegæum pelagus deſcendit, in præternauigatione ſitum, quæ in Lesbum ſit, ut

» Ἴδην δ' ἱκάνομ πολυπίδακα μητέρα θηρῶν
» λεκτὸν ὄθι πρῶτον λίπεν τλὼ ἄλαὸ ὕπνος.

Locus Homeri Iliad. Ξ.
Idæ fontes.

Venimus in plenam uenatu, & fontibus Idam,
Lecton ubi primum egreſſi, maria alta relinquunt.

Nam proprie poëta Lectũ dixit. Lectũ enim ad Idam pertinet, & primus è mari exitus ibi fit, in Idam aſcendentibus. Recte & πολυπίδακα, id eſt fontibus plenam dixit, nam hac in parte mons aquis abundat, quod fluminũ multitudo declarat, à montibus Idæis in mare profluentium, ut ſeptem Rheſi uada & reliqua, quæ & ille cõmemorat, & à nobis ſunt inſpicienda. Extremos autẽ montis pedes utrinq; Lectum ſpectat, atq; etiam Zeliam, mõtana horũ cacumina ſummus Gargarus diſterminat, nam Gargarus in ſuperioribus nunc Idæ partibus oſtenditur locus, à quo Gargara dicuntur Aeolica ciuitas. Quare ea inter Zeliam Lectumq; prima ſunt à Propontide incipientibus, quæ uſq; ad Abydi anguſtias tendunt, deinde ex ea quæ à Propontide Lectum uſq;. Sed Lectum deflectenti ingens ſinus diffunditur, quem & Ida efficit à Lecto cõtinentem uerſus ſecedens, & Canæ quod promõtorium ex altera parte Lecto opponitur. Hunc alij Idæum ſinum, alij Adramyttenum uocant, in eo ſunt Aeolicæ urbes (ut diximus) uſq; ad Hermi oſtia. In ſuperioribus enim dictum eſt, quod è Byzantio ſeptentrionem uerſus nauigantibus, recta nauigatio primo eſt Seſtum & Abydũ per mediã Propontidẽ, poſtea eſt Aſiæ ora, uſq; in Cariã. Hac itaq; ſeruata opus eſt, ut cõſequentiũ argumentũ audiamus, & ſi quos ſinus in ora dicemus, neceſſe eſt etiã ut ſciamus promõtoria, quæ ipſos efficiunt, in eadẽ linea ſita eſſe, tanq; in aliquo meridiano. Quare qui harũ rerũ curã habent, ex ijs quæ à poëta dicuntur aliquid plus cõiectant, totã ſcilicet hanc oram ſub Troianis fuiſſe in nouẽ principatus diuiſam, & ſub Priamo in bello Troiano cõſtitutã, & Troiam appellatã, quod ex ſingulis notũ eſt. Nam Achillis ſocij urbiũ debellatores cũ uiderent initio Ilienſes exterius bellũ gerere circũ uicina ſunt agreſſi.

Gargarus.
Gargara.
Canæ promõ.
Seſtos.
Abydus.
Priami imperium.
Troianã ditio.

» δώδεκα δή σαὶ νηυσὶ πόλεις ἁλάπαξ' ἀνθρώπων,
» πεζὸς δ' ἔνδεκά φημι κατὰ τροίην ἐρίβωλον.

Iliad. I.

Biſſenas curuis euerti nauibus urbes,
Per Troiam undenas terreſtri Marte ſubegi.

Troiam uocat continentem quæ uaſtabatur, nam inter cætera uaſtata ſunt, quæ Lesbo erant oppoſita, ut Thebæ, Lyrneſſus, & Pedaſus, quæ Lelegũ erat, & Eurypyli regio filij Telephi, Vnde.

» ἔλλαβ' οἷον τὸν τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ
» δυσπτόλεμος ἥρω' εὐρύπυλον. id eſt.

Ipſe Neptolemus ferro traiecit acuto
Magnanimum Heroa Eurypylum, quem Telephus olim
Progenuit, multi circum cecidere ſodales.

Hæc itaq; uaſtata dicit, atq; Lesbum ipſam.

Thebæ.
Lyrneſſus.
Pedaſus.
Leleges.
Odyß. λ.
Eurypylus.

» ὅπ λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλες αὐτός.

Odyß. φ.

Quum Lesbum inſtructam cœpiſti mœnibus urbem. Et illud.

» λυγκαστὸν δ' ἀπορθήσας, ἠδὲ πάσασθαι. id eſt.

Leſbus.
Iliad. Ω.

Lyrneſſum atq; ipſum populatus Pedaſon. Et illud.

Iliad. B. » λυρνησσὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα θήβης. id eſt.

Briſeis ubi capta. Lyrneſſum & magnæ populatus mœnia Thebæ.

Ex Lyrneſſo quidem Briſeis capta fuit. Vt illud.

Ibidem. » πλὴν ἐκ λυρνησσοῦ ἀγείλετο. id eſt.

Mynetes. Epiſtrophus. Hanc è Lyrneſſo excipit. In cuius captiuitate Mynetem & Epiſtrophum cecidiſſe dicit, quod Briſeis Patroclum lugens declarat.

Loc. Iliac. T. » οὐ δὲ μὲν οὐδ' ἐθέλουσάν περ ἐμὸν πόσιν ὄκυμορον ἑταῖρον
» κτείνειν, πέρσειν δὲ πόλιν θείοιο μύωνος, κλαίεμεν. id eſt.

Nec me dure meum uoluiſti flere maritũ
Quem celer è uita quondã ſubmouit Achilles,
Fũditus euerſa diuini ſede Mynetis.

Nam cum diuini Mynetis ſedem dicit, Lyrneſſum ſignificat, ut ei ſubiectã, atque eum ibi pugnando cecidiſſe. Ex Theba uero capta fuit & Chryſeis.

Theba. Iliad. α. » ὡχόμεθ' ἐς θήβην ἱερὴν πόλιν ἠετίωνος.

Chryſeis ubi capta. Nos Thebam aduecti ſacram Eetionis ad urbem.

Ex aduectis eò dicit etiã Chryſeida. Illud aũt non ita intelligendũ putant, ut iacet

Lo. Iliac. ? » σύ μὲν ἐν τροίῃ, αὐτὰρ ἐγὼ θήβησιν ἐν θήβηθεν
» ἀνδρομάχην θυγάτηρ μεγαλήτορος ἠετίωνος
» ἠετίωμ, ὃς ἔναιεν ὑπὸ πλάκῳ ὑλιέσσῃ
» θήβῃ ὑποπλακίῃ κιλίκεσσιν ἀνδρεσσιν ἀνάσσων. id eſt.

Tu patris in laribus Priami ad Troiam, aſt ego Thebis,
Andromache magno quondam genita Eetione,
Qui cinctam ſyluis habitabat Hypoplacon, atq;
Ductor Hypoplaciam Thebam Cilicasq; tenebat.

Secundus itaq; Troum principatus hic eſt, poſt eũ qui Mynetis erat. Illud quoq; his congruit, quod ab Andromacha dicitur.

Iliad X. ἐκτωρ ἐγὼ δύσμορος ἴῶ, ἄρα γενοίμεθα ἄμφω
» ἀμφότεροι, σὺ μὲν ἐν τροίῃ πριάμῳ ἐνὶ οἴκῳ. id eſt.

Heu mihi, quo fato trahimur nunc Hector uterq;,
Tu patris in laribus Priami ad Troiam, aſt ego Thebis.

Imò per tranſpoſitionem,

Iliad. Φ. » ἀμφότεροι ἐκ τροίης, σὺ μὲν πριάμῳ ἐνὶ οἴκῳ,
» αὐτὰρ ἐγὼ θήβῃσιν. id eſt.

Vterq; ex Troia, ſed
Tu patris in laribus Priami, aſt ego Thebis.

Leleges. Tertius principatus eſt Lelegum, & ipſe Troianus, ut

» ἄλτεω, ὃς λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει.

Maximus Altes,
Sub cuius Lelegum populi ditione tenentur.

Lycaon. Polydorus. E cuius filia Priamus Lycaonem & Polidorum genuit, qui in dinumeratione ſub Hectore conſtituti, Troës dicuntur, Vt

Ex Catal. » τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαίολος ἕκτωρ.

Hector

Hector item Troas galea præſignis agebat
Cæteri uero ſub Aenea erant, Vt,

» δαρδανίων ἄγε φῦλα θεοειδὴς ἀγχίσαο. id eſt. Ibidem.

Dardanios agit Anchiſæ pulcherrima proles.
Qui etiam Troës erant, unde Homerus ſic inquit.

» αἰνείας τρώων βουληφόρος. id eſt. Iliad. μ.

Magnanime Aenea dux conſultiſſime Troum.
Lycij uero ſub Pandaro erant, quos etiam Troës appellat, Vt Lycij.

» οἱ δὲ Ζέλειαν ἐναῖον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης In Catalogo.
» ἀφνειοί, πίνοντες ὕδωρ μέλαν αἰσήποιο
» τρῶες, τῶν αὖτ' ἦρχε λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς πάνδαρος. id eſt.

Zelia. Quiq; colunt Zeliam extremæ radice ſub Idæ,
Aphniq; ab Aeſapo potantes flumine, Troës
Dura Lycaonides in prœlia Pandarus egit. Pandarus.

Hic ſextus eſt principatus, nam qui inter Aeſapum, Abydumq; ſunt, Troës dicuntur, Abydenſia enim ſub Aſio ponuntur, Vt

» οἱ δ' ἄρα περκώτην καὶ πράκτιον ἀμφενέμοντο Indidem.
» καὶ σηστὸν καὶ ἄβυδον ἔχον καὶ δῖαν ἀρίσβην
» τῶν αὖθ' ὑρτακίδης ἦρχ' ἄσιος. id eſt.

Et qui Percoten atq; ipſum Praction, & qui Percotæ.
Claram Seſton habent, & Abydum, & dian Arisbam. Praction. Seſtus. Abydus.

Aſius Hyrtacides dux horũ. Priami quoq; filius paternæ equas Abydi paſcebat, ut

» ἀλλ' ἤδη πριάμοιο νόθον βάλε δημοκόωντα Iliad. Λ.
» ὃς οἱ ἀβυδόθεν ἦλθε παρ' ἵπποων ὠκεάων. id eſt.

Ille nothum Priami transfixit Democoontem
Pernices qui nuper equas paſcebat Abydi.

Et Hicetaonis filius, apud Percoten boues paſcebat, nec ipſe alienas, Vt

» πρῶτον δ' ἱκετάονα δῖον ἐνέηπεν Iliad. ο.
» ἴφθιμον μενάλιππον, ὃς ἄφρα μὲν εἰλίποδας βοῦς
» βόσκ' ὑπὸ περκώτῃ.

Atq; Hicetaoniden primo alloquitur Menalippum,
Flexipedum Percotæ cuſtodem armentorum.

Quare hæc regio & conſequens Adraſtiam uſq; Troas uocarunt, nam duo filij Meropis Percoſij ei imperabant. Ab Abydo igitur Adraſtiam uſq; Troës erant, bifariam tamen diuiſi, nam alij ſub Aſio erant, alij ſub Meropis filijs, quemadmodũ & Cilicum regio duplex eſt, nam altera Thebaica eſt, altera Lyrneſſia, poſt quam de ea dicetur, quæ poſt Lyrneſſum eſt, Eurypylo ſubdita. Quod aũt omnibus his Priamus imperaret, Achillis uerba manifeſte declarant. Troës. Cilicum regio. Priami ditio.

» καί σε γέρον τὸ πρίν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι
» ὅσσον λέσβος ἄνω μακάρων ἔδος ἐντὸς ἐέργει, Iliad. ω.
» καὶ φρυγίη καθύπερθε καὶ ἑλλήσποντος ἀπείρων.

Ante tuas noramus opes, ſpatioſaq; regna.
Quæ felix pariter Lesbos complectitur, & quæ

Comprendit Phrygiæ tellus, ac Helleſpontus.

Phryges. Thraces. Bebryces. Dryopes. Treres.

Tunc quidē hæ erant, poſtea uariæ mutationes ſunt conſecutæ, nam circa Cyzicum Phryges habitauere Practium uſq; circa Abydū Thraces, ante utroſq; Bebryces ac Dryopes, conſequentia Treres habuerūt, atq; hi Thraces, Thebæ campū Lydi, qui tunc Mæones erant. Ex Myſis aūt ij, qui ſuperfuerunt Teuthranti & Telepho ſubditi. Cū itaq; poëta Aeolicā regionē & Troiam in unū componat, cūq; Aeoles totam oram ab Hermo uſq; Cyzicū occupauerint, atq; urbes condiderint, nec nos abſurde faciemus, ſi eam quæ nunc proprie Aeolis appellatur, ab Hermo uſq; Lectum, & conſequentia uſq; ad Aeſapū in idem congeramus. Nam cū ſingula pertractabimus, rurſum eas ſecernemus, & ijs quæ nunc ſunt ea cōferemus, quæ à poëta & ab alijs dicuntur. Poſt Cyzicenorum igitur urbem & Aeſapum eſt Troadis initium, ſecundum Homeri deſcriptionem, nam de ea ſic inquit.

Aeolis.

Aeſapus. Troadis initiū.

In Catalo.

» οἵ ῥ' Ζέλειαν ἐναιομύπαι πόδ' ἀνείατον ἰδηςς
» ἀφνειοὶ πίνοντες ὕδωρ μέλαν αἰσήποιο
» τρῶες, τῶν αὖτ' ἦρχε λυκάονος ἀγλαὸς υἱός. πάνδαρος.

Quiq; colunt Zeliam, extremæ radice ſub Idæ,
Aphniq;, ab Aeſapo potantes flumine Troes,
Dura Lycaonides in prœlia Pandarus egit.

Aphnij unde. Daſcyliticus lacus

Hos quidē Lycios uocauit. Aphnios uero ab Aphnitico lacu dici putant, nam & Daſcyliticus lacus ita dicitur. Zelia in extrema Idæ prætermōtana eſt, diſtās à Cyzico ſtad. c. & xc. à proximo mari, ad quod Aeſapus emittit, ad ſtad. lxxx. Ea uero quæ ſecundū oram ſunt poſt Aeſapū, continuo partitur in hunc modū.

In Catal.

» οἵ δ' ἄρ' ἀπήσεάμ τ' εἶχομ καὶ ἤμομ ἄπαισοῦ,
» καὶ πιτύεσσιν ἔχομ, καὶ πειρὶς ὄρος αὐπύ.
» τῶν ἦρχ' ἀδρήςος τε καὶ ἄμφιος λϊνοθώρηξ
» γε δύω μέροπες περκωσίδ. id eſt.

Qui campos Adraſtiæ habent, necnon & Apæſum,
Qui Pytiam Tiriæq; colunt iuga maxima terræ
His in dura præeſt Adraſtus & Amphius arma,
Pignora Percoſi Meropis duo chara parentis.

Apæſus. Pytia. Tiria.

Zelia. Tarſius flu. Scarthon. Rheſi uada. † Deeſt numerus aliquis. Memnonis uicus. Memnonis ſepulchrum. Granicus flu. Sidena. Harpagia. Ganymedes unde raptus.

Hæc loca Zeliæ ſubiacent, habent aūt Cyziceni & Priapeni uſq; in maritimam oram. Circa Zeliā eſt Tarſius amnis qui eadē uia. xx. locis tranſitur, quēadmodū is de quo poëta dixit, & ſeptē Rheſi uada, qui à Nicomedia Niceam fertur. xxiiij. Scarthō ex Pholoe in Helienſem agrū. xx. Multis uero is q ex Coſcinijs Alabāda, q ex Tyanis Solos per Taurū defertur. lxxy. ultra Aeſapi hoſtia ad ſtad. ferè † eſt tumulus quidā, in quo Memnonis ſepulchrū oſtenditur, eius qui Tithoni filius fuit, ei proximus eſt Mēnonis uicus. Inter Aeſapū Priapūq; Granicus fluit, magna ex parte per Adraſtiæ cāpos, ubi Alexander Darij ſatrapas prælio ſuperauit, totāq; regionē cepit, quæ inter Taurū erat & Euphratē. Ad Granicū urbs fuit nomine Sidena, quæ regionem multam eodem nomine habuit, nunc diruta eſt. In Cyziceni & Priapeni agri confinio Harpagia fuit, locus unde raptū dicunt Ganymedem, alij circa Dardanium promontorium id contigiſſe arbitrantur. Prope Dardaniam Priapus portus eſt, & urbs ad mare ſita. Hanc alij conditam uolunt à Mileſijs, qui & Aby

Priapus port. & opp.

& Abydum & Proconneſum eodem tempore incoluerunt. Alij à Cyzicenis, & nomen habet à Priapo, qui apud eos colitur, ſiue ex Horneis, quæ apud Corinthū ſunt id acceperint, ſiue Liberi patris ac Nymphæ filius dicatur, homines profecto ad eū colendum moti ſunt. Nam hæc regio & finitima Pariana & Lampſacena uineis abundat, unde Xerxes Lampſacū Themiſtodi in uinum dedit. Hic à iunioribus in deum habitus eſt. Nam Heſiodus Priapū nō nouit, & Orthanæ & Coniſalo & Tychoni, & eiuſmodi Athenienſiū dijs perſimilis eſt. Regio hæc conſuetudine quadā Adraſtia uocabatur, & Adraſtiæ cāpus, duobus enim modis dicitur, ſicut Theba & Thebæ cāpus, & Mygdonia & Mygdoniæ cāpus. Calliſthenes dicit ab Adraſto rege, qui primus Nemeſis templum ædificauit Adraſtiam uocitatam. Hæc ciuitas inter Priapum eſt, atq; Parium, & ſubiectū campum eodem nomine habet, in quo Apollinis Actæi & Dianæ oraculum fuit, iuxta Pycatū. Delubro diruto, omnis ea ſtructura & lapides Pariū ſunt translati, ubi ara ædificata eſt, Hermocreontis opus & magnitudine & pulchritudine memorabile. Oraculum omnino deletū eſt, quem admodū & Zelienſe, quare hoc in loco nullum nec Adraſtiæ nec Nemeſis templū extat, circa Cyzicū uero Adraſtiæ delubrū eſt, de qua ſic Antimachus inquit.

Priapus iunior deus. Orthane. Coniſalus. Tychon. Theba & Thebæ camp. Lampſacus. Adraſtia. Mygdonia. Nemeſios fanū Apoll. Actæi oraculum.

Antimachus.

» ἔϛι δέ τις νέμεσις μεγάλη θεὸς ἠτάδε πάντα
» πρός μακάρων ἔλαχε, βωμὸν δ' ἐδείσατο πρῶτος
» ἄδρηϛος, ποταμοῖο παρὰ ῥόον αἰσήποιο,
» ἔνθα τετιμῆσθαί τε νεμὴ ἀδρήϛεια καλεῖται.

Eſt dea quam Nemeſim dicunt, dea magna potensq;,
Quæ bona cæleſtum conceſſu cuncta deorum
Poſſidet, huic primus ſacratam condidit aram
Fluminis Aeſapi gelidas Adraſtus ad undas.
Atq; ibi nunc colitur, ſeruatq; Adraſtia nomen.

Nemeſis dea. Adraſtia Nemeſis.

Parium ciuitas eſt iuxta mare, quæ maiorem portum habet q̄ Priapus, ex ea aucta. Nam Pariani Attalicis obſequentes, ſub quibus eſt ager Priapenſis, multū ex horum regione abſciderunt, permittentibus quidem illis. Hoc in loco finxerūt Anguigenas cognationem quandam cum ſerpentibus habere, proditū eſt enim mares ſerpentum morſibus remedio eſſe, ſi eos continuo attigerint, quemadmodū incantatores, ac primo liuorem transferre, poſtea tumorem ac dolorem ſedare. Gentis huius autorem tradunt Heroëm quendam, ex ſerpente immutatū, qui fortaſſe unus aliquis fuit ex Libycis Pſillis, uis autem ea aliquandiu in genus permanſit. Parium Myleſij & Erythræi & Parij condidere. Pytia eſt apud Pytiuntem, Parianæ regionis, & montem Pytium imminentem habet. Ea inter Parium iacet ac Priapum, iuxta Linum, qui locus ad mare eſt, ubi Cochliæ Linuſij appellati, optimi omnium capiuntur. E Pario Priapum nauiganti eſt antiqua Proconneſus, & noua quæ ciuitatem habet & albi lapidis uenam magnam, & apprime laudatam. Vnde Cyzicena opera circunſtantium ciuitatum pulcherrima, ex hoc lapide fiunt. Hinc fuit Ariſtæus carminum poëta, quæ Arimaſpia dicuntur, uir facundiæ blandiſijs uehemens, ſi quis alius. Rheæ montem, alij eos putant, qui circa Piroſſum ſunt, quos Cyziceni habent, Zeliæ uicinos. In his Thera eſt primo Lydorum regia, poſtea Perſarum. Nonnulli collem quendam oſtendūt ſtad. quadraginta à Lampſaco

Parium. Anguigenæ. Pytia. Linum. Cochliæ Linuſij. Ariſtæus poëta Arimaſpia carmina. Thera. Rheæ mons.

psaco distantem, in quo templũ est matri deorũ sacrum, quod Rheæ dicitur. Lampsacus insignis urbs est ad mare sita, quæ portũ optimum habet, ea adhuc optime perstat quemadmodũ Abydus, à qua distat ad centum & lxx. stad. Prius autẽ Pityusa uocabatur, quemadmodũ de Chio dicũt. In peninsula oppidũ est Callipolis, quod in littore iacet ad Asiam exposito, non procul à Lampsaco, ut ab ea non plus quàm xl. stad. absit. Inter Lampsacum atque Pariũ Pæsus urbs fuit, & flumen, urbe diruta iam Pæsini Lampsacũ migrauere, cum & ipsi Milesiorum coloni essent, quemadmodum Lampsaceni. Poëta dupliciter eos protulit, & addita prima syllaba, ut ἠγὴ δ' Ἤμωμ ἀπαισοῦ, id est, nec non & Apæsum, & detracta, Vt

Pityusa.
Callipolis.
Lampsaci situs
Pæsus.
Apæsus.
In Catalogo.
Iliad. ε.

» ὅς ῥ' ἐνὶ παισῷ
» γαῖε πολυκτήμωμ. id est.

Dives opum uariarum habitabat mœnia Pæsi.

Et adhuc flumen ita uocatur. Vltra Lampsacũ in eius mediterranea sunt colonæ Milesiorũ. Aliæ sunt ad exterius Hellesponti mare, stadijs centum & xl. ab Ilio distantes, è quibus Cygnũ dicunt. Anaximenes tradit in Erythræa & in Phocide & in Thessalia colonas dici, in Pariano etiam agro est Licocolona. In Lampsaceno locus est uineis cõsitus, q Gergithiũ appellatur. Fuit etiã ciuitas Gergitha à Gergithis dicta, quæ in Cumano agro erat. Ibi enim ciuitas fuit pluraliter & fœminine dicta Gergithes, unde fuit Cephalo Gergithius. Adhuc locus in Cumano ostẽditur Gergithiũ apud Lariss ã. Ex Pario fuit Neoptolemus cognomẽto Glossographus uir memoratu dignus. E Lampsaco fuit Charon rerũ cõscriptor, & Adimantus, & Anaximenes orator & Metrodorus Epicuri sodalis. Atq Epicurus ipse quo dãmodo Lampsacenus fuit, diu Lampsaci uersatus, atq Leontei & Idomenei amicitia usus, qui primi erant in ea ciuitate. Ex hoc loco Agrippa leonem qui corruerat transtulit, Lysippi opus, eumq collocauit in luco, qui inter lacum est & eurip um. Post Lampsacũ est Abydus, & intermedia loca, scilicet Lampsacenus ager, & Pariani pars, quæ poëta sic comprehendit. Nam hæ urbes Troianis temporibus nondum erant.

Colonæ.
Licocolona.
Gergithi.
Gergithium.
Gergithes hæ.
Cephalo Gergithius.
Neoptolemus Glossograp.
Charon.
Adimantus.
Anaximenes.
Metrodorus.
Epicurus.
Abydus.
Leontes.
Idomeneus.
Leo Lysippi.
In Catalo.

» οἳ δ' Ἄρα πρόσθεν ἔναιον ἀμφενεμόντο,
« ἠγὴ σκιόεν καὶ ἄβυδον ἔχον ἠδ' ἀγαθὴν ἀρίσβην
» καὶ Σηστὸν καὶ Ἀβυδον ἔχον ἠδ' ἀγαθὴν ἀρίσβην
» τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχε θοος,
» ὃν ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι,
» αἴθωνες μεγάλοι ποταμοῦ ἀπὸ σελλήεντος.

Et qui Percoten atq ipsum Praction, & qui
Claram Sesto habent, & Abydum dian Arisbam,
Asius Hyrtacides dux horum uenit Arisba,
Magnanimis aduectus equis, Seleentis ab amne.

Arisba.
Seleis.

Quod cum ita dicat, uidetur significare Arisbam regiam esse Asij, unde eum profectum dicit, uenit Arisba Seleentis ab amne. Quæ loca adeo sunt obscura, ut de eis historici non conueniant, nisi quod circa Abydum sunt & Lampsacũ & Parium, & quod antiquæ Percotæ nomẽ immutatum est. Ex fluminibus autem poëta dicit Seleentem apud Arisbam fluere, siquidem Asius Arisba uenit, & Seleentis ab amne. Practius amnis est, urbs ipsa non reperitur, ut nonnulli putauerunt. Is inter

Is inter Abydum & Lampsacum fluit. Quum autem Praction ait de flumine accipiendum est, quemadmodum & illud.

Practium.

» οἵτ' ἄρα παρ ποταμὸν κηφισὸν δ' ἴον ἔναλον.

In Catalogo.

Et qui præclarum Cephissi flumen habebant. Et illud.

Eodem.

» ἀμφίτε παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ ἔργ' ἐνέμοντο.

Parthenium circa fluuium qui tecta tenebant.

In Lesbo ciuitas fuit Arisba, cuius agrum Methymnæi habent. Est etiam fluuius quidam Arisbus in Thracia (ut dictũ est) prope quẽ Cebrenij Thraces habitãt. Multa enim apud Troës & Thraces eisdem nominibus appellantur, ut Scæi Thraces quidam, & Scæus amnis, & Scæus murus & Scææ Troianæ portæ. Item Xanthi Thraces, & Xanthus Troiæ fluuius. Arisbus quoq in Hebrũ immittit, Arisba Troiæ ciuitas est. Item Rhesus apud Troiam fluit. Rhesus etiam Thracũ rex fuit. Item alter Asius apud Homerum inuenitur.

Arisba.
Methymnæi.
Arisbus flu.
Cebrenij.
Scæi.
Scæus u.
Scæa porta.
Xanthus.
Locus Iliad. π.
Thracum cum Troianis affinitas.
Xanthi po.
Rhesus.
Asius.
Sangarius.

» ὃς μήστωρ ἦμ' Ἕκτορος ἱππιοχάμοιο
» αὐτοκασίγνητος ἑκάβης, ἠδὲ δὲ δύμαντος
» ὃς φρυγίην ναίεσκε ῥοῆς ἐπὶ σαγγαρίοιο.

Asius hic & auunclus erat domitoris equorum
Hectoris atq Hecubæ frater, natusq Dymantis,
Sangarium Phrygiæ campos habitantis ad amnem.

Abydum Milesij condidere, Gyge Lydorũ rege permittente, nam ea loca & tota Troas sub illo erat, atq promontoriũ quoddam iuxta Dardanum Gygas appellatur, id in ore Propontidis iacet, & Hellesponti à Lampsaco & Ilio æquali spatio distans, ad stadia centũ & lxx. Hoc in loco est illud septem stad. mare quod Asiam dirimit ab Europa, à Xerxe ponte iunctũ, promontoriũ ipsum propter figurã Cherronesus appellatur, quæ ubi pons iunctus est, angustias facit, pons Abydo obiacet. Sestus Cherronesiarũ ciuitatum optima est, quæ propter uicinitatem sub eodem præfecto constituta erat, cum præfecturæ nondum continentibus distinguerentur. Abydus ac Sestus ad stadia triginta inter se distant, à portu in portum pontis locus est, paululum ab urbibus digredienti, Abydo quidem Propontidem uersus, Sesto uero in eius aduersum. Apud Sestũ locus quidã Apobathra nominatur, ad quẽ ratis iuncta fuit. Sestus autem est interius Propontidem uersus ad dextram partẽ fluxus, qui ab ea fertur, quapropter facilius è Sesto nauigatur ad Iunonis turrim, si quis paululum deflectat, atq inde soluat, cum fluxus ibi ad transitum adminiculetur, ex Abydo uero transeuntibus in contraria præternauigandũ est circiter octo stadia ad turrim quãdam Sesto oppositã, postea in obliquũ eundum est, & nequaq aduersus fluxum nauigandum. Thraces post res Troianas, Abydum habitauere, deinde Milesij. Sed quum urbes circa Propõtidem à Dario Xerxis patre cõcrementur, Abydus etiam calamitatis eius particeps fuit. Nam post reditũ è Scythia, intelligens Nomadas aduersus se transitum parare, ad ea ulciscenda, quæ perpessi fuerant, ueritus ne urbes exercitui transitum præberent, eas concremauit, unde ad cæteras mutationes & tempora, hæc etiam confundendorum locorum causa accessit. De Sesto ac tota Cherroneso tunc diximus, cum de Thracia tractaremus. Theopompus ait Sestum paruam quidem esse, sed bene munitam, & duorum

Apobathra.
Mare ponto iunctum.
Sestus.
Abydus.
Sestus.

& duorum iugerum crure ad portum coniunctam, unde propter hæc & propter flu
Aſtyra. xum aditus dominam eſſe. Abydenorũ regioni in Troade Aſtyra imminent, quæ
nunc Abydenorũ ſunt, urbs diruta. Ea prius per ſeſe erat, & auri metalla habebat,
quæ nunc perrara ſunt, utpote conſumpta, quemadmodũ ea quæ in Tmolo, & cir-
ca Pactolum erant. Dicunt Abydum ab Aeſapo diſtare ad ſeptingẽta ſtadia, recta
autem nauigatione pauciora. Ilienſia extra Abydũ ſunt, tum cætera maritima Le-
Aeneæ ditio. ctum uſq; tum etiam quæ in Troiano iacent campo, & Idæ prætermõtana Aeneæ
ſubdita, quam poëta duobus modis nominat, interdum ita dicens.

In Catalo. » Δαρδανίωμ αὖτ᾽ ἦρχεμ ἐϋς πάϊς ἀγχίσαο.
Dardanios agit Anchiſæ pulcherrima proles,
Dardanios uocans, interdum Dardanos, ut

Iliad.o. » τρῶες ἠδὲ λύκιοι ἠδὲ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί. id eſt.
Dardania. Et Troës ſimul & Licij tum dardana pubes.
Veriſimile autem eſt, hoc in loco eam fuiſſe, quam poëta Dardaniã uocat, ut

Loc. Ilia.v. » Δάρδανομ αὖ πρῶτομ τέκετο νεφεληγερέτα Ζεύς,
« κτίσε δὲ Δαρδανίην, id eſt.
Nubigena primum ſatus ab Ioue Dardanus ipſam
Dardaniam poſuit.

Hominũ tria genera poſt diluuium. Nunc uero ne urbis quidem ueſtigium uſquam apparet. Plato poſt diluuiũ tria
uiuendi genera putat conſtituta. Primum in ipſis montium cacuminibus, ſimplex
Platonis opinio quedam. & agreſte eorum qui aquas formidant, quæ in campis ſolent abundare. Secundum
in ipſis montium radicibus eorum qui iam auderent, maxime quũ campi iam are-
ſcere cœpiſſent. Tertium in campis. Dicet aliquis & quartum & quintũ & fortaſſe
plura. Poſtremum uero in ora maritima, & in inſulis, iam metu omni amoto, nam
magis & minus audere ad mare accedere, multas uitæ & morum differentias effi-
ciet, & ut boni illi & agreſtes mitiorem quodammodo uitæ modũ ſecundorũ ſube-
unt. Sic eſt quædam præter hos differentia ruſticorũ hominum & ſemiruſticorum
& ciuilium, à quibus iam nomina paulatim immutata, in optimũ & urbanum uitæ
genus deſierunt, ſecundum mutationem morum in melius factam, præter locorũ
Cyclopũ uita & uitæ diuerſitates. Has itaq; differentias Plato dicit à poëta deſcriptas, nam pri-
mum uiuendi exemplum Cyclopas ponit, qui fructibus ſponte naſcentibus utebã
tur, & montium cacumina in ſpeluncis habitabant, de quibus ſic ait.

Odyſſ.ι. » ἀλλὰ τὰ μὲν πάντα μὴ ἄνηροτα πάντα φύονται,
» τοῖσιν δ᾽ οὔτ᾽ ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες,
» ἀλλ᾽ οἵ γ᾽ ὑψηλῶν ὀρέων νάσσοντι κάρηνα
» ἢ σπέεσι γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δ᾽ ἕκαστος
» παίδων ἠδ᾽ ἀλόχων. id eſt.
Omnia per ſeſe nullo naſcuntur aratro,
Non fora, non cauſas norunt, non ſancta ſenatus
Iura, ſed in celſis habitantes montibus antra,
Et puer & magnis de rebus iudicat uxor.

Secundæ ciuilitatis exemplum Dardanum ponit, qui

Iliad.v. » κτίσε δὲ Δαρδανίην, ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρὴ,

Dardaniam

» ἣν πτολίεθρον πεπόλισο πόλις μερόπεσσι ἀνθρώποις, Iliad.v.
» ἀλλ᾽ ἔτι οἰνοπόρηιας ἔρκεσι πεδιάσσας ἴδηις. id eſt.
Dardaniam poſuit, quoniam nondum Ilion eſſet Dardania.
In campo, ſed adhuc Idæ montana tenerent.
Protinus illa fuit multis habitantibus aucta.

Tertiæ exemplum Ilum ponit, quem Ilij conditorem tradunt. Vnde par eſt eum Ilium.
in medio campo ſepultum eſſe, quoniam prior auſus eſt in campis habitare, unde Ilus.
» οἳ δὲ παρ᾽ Ἴλου σῆμα παλαιὸν Δαρδανίδαο, illud eſt.
« μέσσον καμπτεδίου παρ᾽ ἐρινεὸν ἐστεύοντο. Iliad.λ.
Hi ueterem ad tumulum, atq; Ili monumenta ruebant,
Dardanij medium qua campus Erineon ambit. Erineos.

Sed nec hic omnino auſus eſt, nam nec ibi urbem condidit, ubi nunc eſt, ſed tri Ilij ſitus.
ginta ferè ſtadijs ſuperius ad orientem Idam & Dardaniam uerſus, iuxta eum qui
nunc Ilienſium uicus dicitur. Noui Ilienſes gloriæ cupidi cum uellent hanc eſſe an
tiquam urbem, coniectandi cauſam præbuerunt ex Homeri poëſi. Hæc enim nõ ui
detur ea eſſe, quæ ab Homero deſcribitur. Sunt alij qui ſcripſerũt, urbem hanc mul
ta loca mutaſſe, poſtremo hic conſtitiſſe, idq; ex oraculo. Tales itaq; mutationes,
quæ tunc in inferioribus partibus contigerunt, ciuilitatũ & uiuendi differentias ef- Ilium ab Ale-
ficere arbitror. Sed de his aliàs. Tandem Ilienſium, qui nunc ſunt, urbem uicũ eſſe xandro reſtau
dicunt, qui Palladis templũ habet, idq; paruũ ac tenue. Alexandrũ uero quum ex ui ratum.
ctoria rediret apud Granicũ habita, templum donis exornaſſe, atq; urbem appel- Mineruæ tem-
laſſe, & ut ædificijs repararetur, curatoribus mandaſſe, & liberã & immunem cen- plum.
ſuiſſe. Poſtea ſubactis Perſis humaniſſimã epiſtolã miſiſſe, in qua ſe eam magni-
ficaturum pollicebatur, & inſigne templum conditurũ, & ſacrum certamen inſti-
turum. Poſt eius obitum Lyſimachus urbis cura ſuſcepta, delubrum conſtruxit &
murum circũduxit, & uicinas & antiquas urbes in ea habitatum deduxit, quæ iam
erant labefactatæ. Is etiam Alexandriam curauit, quæ iam ab Antigono habitata Alexandria.
erat, & Antigonia appellata, nomine tamen immutato. Pium enim uiſum eſt Ale Antigonia.
xandri ſucceſſoribus, ut prius de nomine illius urbes conderent, poſtea de ſuo. Ea
quidem permanſit & aucta eſt, nunc quoq; Romanorũ coloniam accepit, & inter
claras putatur. Et quod nunc Ilium eſt, uicus erat in urbis modũ, quum primũ Ro
mani Aſiam ingreſſi Antiochum magnũ eiecerunt ex ea regione, quæ intra Tau-
rum eſt. Demetrius Scepſius refert, cum adoleſcens adhuc in eam urbem peregri-
naretur, adeo neglectam uidiſſe, ut ne coctilia quidem tecta haberent. Ageſianax
ſcribit, Gallos ex Europa tranſgreſſos, in urbem aſcendiſſe tutelæ gratia, ſed quũ
eam ſine mœnibus comperiſſent, illico reliquiſſe. Poſtea multum reparata eſt, dein
de rurſum Romani, qui cum Fimbria erant, eam labefactarũt obſidione captam, Fimbria.
in bello aduerſum Mithridatem geſto, nam tunc Fimbria quæſtor miſſus eſt cum
Valerio Flacco conſule, bellum aduerſum Mithridatem aggrediente, ille mota ſedi
tione, & conſule à ſe in Bithynia interempto, exercitu potitus eſt, progreſſusq; Iliũ
quũ Ilienſes eũ (utpote latronẽ) nõ ſuſciperent, admoto ad urbem exercitu, undeci
mo die eam cepit. Cui glorianti quod quã urbem Agamemnon decimo anno uix
cepit, cum mille nauium claſſem & uniuerſam Græciam ſecum haberet, ipſe eam

undecimo die cœpiſſet. Reſpondit quidam ex Ilienſibus, non enim Hector aderat, qui pro ciuitate pugnaret. Sed quũ Sylla aduentaſſet, hunc ſuſtulit, Mithridate cõ ditionibus quibuſdam domum remiſſo, Ilienſes uero multis beneficijs ſolatus eſt. *Iulius Cæſar.* Aetate noſtra diuus Cæſar maximã de ijs curam ſuſcepit, Alexandrũ æmulatus, *Ilium Homeri.* nam ille ut cognationem innouaret, ad eos curandos impulſus eſt, ſimul quia Homeri ſtudioſus fuit, unde etiam Homericæ poëſeos emendatio quædam fertur, quæ *Alexandri ferula.* ex Alexandri ferula dicitur cum Calliſthene & Anaxarcho. Is enim quædã adnotauit, quæ poſtea in ferulam coniecit, quam in Perſica Gaza inuenerat ſumptuoſe inſtructam. Homeri itaq; ſtudio & Aeacidarũ cognatione, qui Moloſſis imperarunt, apud quos etiã dicunt Andromachã regnaſſe Hectoris uxorem, Alexander erga Ilienſes magnopere erat affectus, Cæſar uero quia & Alexãdri amantiſſimus fuit, & certiſſima cum Ilienſibus cognationis ſigna habebat, impendio ad beneficium incitabatur, certiſſima quidem, quia Romanus erat, Romani autem autorẽ *Romanorũ origo.* generis Aeneam putant. Iulius enim ab Iulo quodam, uno ex progenitoribus, & ille ab Iulo cognomen hoc habuit, qui unus fuit ex poſteris Aeneæ. Regionem itaq; eis tribuit, libertate & immunitate ſeruata, in quibus adhuc permanent. Quod autem antiquũ Homeri Ilium nõ ſit in hoc loco, ex his coniecturã capiunt. Sed prius loca deſcribenda ſunt, quæ ab ora maritima incipiũt, ubi nos deſiuimus. Poſt Abydum itaq; eſt promontoriũ Dardanium, de quo paulo ante fecimus mentionem, *Dardanium promontoriũ.* & ciuitas Dardanus lxx. ſtad. ab Abydo diſtãs, inter hæc Rhodius amnis emittit, *Dardanus ciuitas.* apud quem in Cherroneſo Cynoſſema eſt, Hecubæ ſepulchrũ. Quidam Rhodiũ dicunt in Aeſapum emittere, qui unus ex his eſt, qui à poëta cõmemorantur.

Iliad. μ. » ῥῆσός θ' Ἑπτόπορός τε κἀρηισόν τε ῥόδιός τε.

Rhodius fluui. Et ſeptem Rheſi uada tum Rhodium atq; Careſum.

Cynoſſema. *Hecubæ ſepulchrum.* *Rheſi uada.* *Careſus.* *Ophrunium.* *Hectoris lucus* *Pteleus.* *Rhætium.* *Haligenes.* *Acantium.* *Aiacis tumulus* *Sigeum opp.* *Os lacus.* *Scamander.* *Simois.* *Proteſileum.* *Eleuſa.* Dardanus priſca res eſt, & adeo ſpreta, ut ſæpe reges aliũ Abydũ tranſtulerint, aliũ rurſum in priſtinã habuerint conditionẽ. Hoc in loco Cornelius Sylla Romanorum imperator, & Mithridates cognomento Eupator conuenerunt, ut bellum diſſoluerent. Non procul hinc eſt Ophruniũ, & in eo Hectoris lucus, in loco cõſpicuo, deinde Pteleus lacus, deinde Rhætiũ urbs in colle ſita, & regio littoralis Rhætio continua, & Haligenes, & Aeantiũ, in ea eſt Aiacis tumulus & templũ & ſtatua, quam ab Antonio ablatam, & in Aegyptum aſportatam, Auguſtus Cæſar Ilienſibus reſtituit, quemadmodũ & pleriſq; alijs. Nã pulcherrima dona, quæ ille ex clariſſimis templis abſtulerat, Aegyptiæ largiens, hic deis reddidit. Poſt Rhætiũ eſt Sigeum urbs diruta, & nauale & Achiuorũ portus, & Achaia caſtra, & lacus, q̃ Os dicitur, & Scamandri oſtia. Nã Simois & Scamander in cãpo concurrentes, multum lutum deuehunt, unde maritimam oram exaggerantes os obſtruũt, & maria ſtagnantia & loca paluſtria efficiunt. Iuxta Sigeum promontoriũ in Cherroneſo eſt Proteſileũ & Eleuſa, de quibus in rebus Thracijs ante dictũ eſt. Huius oræ ſpacium à Rhætio uſq; Sigeum & Achillis tumulum, rectà nauigantibus eſt ſtadiorũ lxx. Nouo autem Ilio tota ſubiacet, xij. ferè ſtad. ab eo diſtans, iuxta Achiuorũ portum, à priore autem alijs xxx. ſtadijs ad partem, quæ eſt Idam uerſus. Achilles & templum habet, & tumulum iuxta Sigeum, Patroclus autem & Antilochus tumulos, quibus omnibus & Aiaci Ilienſes ſacrificant, Herculem uero nõ colunt, cauſam afferentes

Achillis templũ. *Patrocli tumulus.*

afferentes, quod is urbem fuerit depopulatus. At ille (inquiet aliquis) ita eam depopulatus eſt, ut poſteris depopulaturis, labefactatã quidem relinqueret, ciuitatem tamen, unde poëta ſic inquit.

» Ἰλίου ἱρὴν ἀλάπαξεν πόλιν χείρωσε δ' ἀγυιάς. Pergama diripuit, plateas uiduauit & oẽs. *Locus Homeri Iliad. ε.*

Viduatio enim quædã hominũ imminutio eſt, nõ tamen extremũ exitiũ, ſed ij quibus ipſi ſacrificant, & quos ut deos colunt, ex toto eam deleuere. Niſi hoc cauſæ dicant eſſe, quod hi iuſtũ bellũ intulerunt, Hercules uero iniuſtũ, Laomedontis equorum gratia, cui rei rurſum fabula occurrit, nõ enim equorum gratia, ſed mercedis pro Ilione ac Ceto. Sed omittamus hæc, nam in fabularũ cõmenta recidimus, fortaſſe aliquæ ueriores cauſæ nõ latent, propter quas Ilienſibus inceſſit, ut alios colerent, alios minime. Poëta ſignificare uidetur eam paruã urbẽ fuiſſe, quũ de Hercule dicit. *Hercules Troiam expugnauit.*

» ἐξ οὗ ἧς σὺν νηυσὶ κιὼν ἀνάλωσάν τε πεζοὶ ἑπόροσιν
» Ἰλίου ἱρὴν ἀλάπαξε πόλιν. id eſt. *Ibidem.*

Cumq; uiris paucis, & ſex cum nauibus, ipſa
Pergama diripuit, plateas uiduauit & omnes.

Hac ratiõe Priamus magnus ex paruo & rex regũ effectus uidetur, ut diximus. Paululũ ab hac ora progredienti, eſt Achæiũ, quod iam ad ulteriorẽ Tenediorũ regionem pertinet, quæ loca cũ ad mare talia ſint, ijs Troianus campus imminet uſq; ad Idam ſtadia plurima aſcendens orientem uerſus. Huius prætermontana peragusta quidem eſt, partim ad meridiẽ extenſa uſq; ad loca quæ apud Scepſim ſunt, partim ad ſeptentrionẽ uſq; ad Lycios, qui iuxta Zeliã habitant. Hanc poëta ſub Aenea & Antenoridis ponit, ac Dardaniã uocat. Poſtea eſt Cebrinia, magna ex parte cãpeſtris, quæ quodãmodo pariter cũ Dardania progreditur. Erat etiã olim urbs Cebrinia. Demetrius hucuſq; Ilij agrũ Hectori ſubditũ pertendere arbitratur, progredientẽ à nauali uſq; in Cebriniam, ibiq; Alexandri & Oenones ſepulturam oſtendi, quã dicunt Alexandri uxorẽ fuiſſe, prius q̃ Helenã raperet, & poëta inqt.

Achæium. *Tenedij.* *Troianus campus.* *Scepſis.* *Dardania.* *Cebrinia.* *Paridis ſepulchrum.* *Oenones ſepulchrum.*

» κεβριόνην νόθον ἧος ἄγακλῆος πριάμοιο. id eſt. *Iliad. π.*

Cebrionem haud propria Priamo de coniuge natum,

Quem conſentaneum eſt à regione, uel ab urbe potius nomen habuiſſe. Cebriniam uero Scepſim uſq; procedere, & eorũ confiniũ eſſe Scamandrũ, mediũ inter ea fluentẽ. Cebrinios cũ Scepſijs ſemper inimicitias exercuiſſe, donec Antigonus eos Antigoniã tranſtulit, quæ nunc Alexandria dicitur, ac Cebrinios quidẽ cũ aliijs Alexandriæ remanſiſſe, Scepſios uero domũ rediijſſe, Lyſimacho permittente. A regione Idæ quæ montana eſt, duos quoſdã flexus ad mare excurrere tradit, alterũ Rhœtiũ, alterũ Sigeũ uerſus, atq; ex utriſq; dimidiati circuli lineã effici, & tantũ à mari diſtare, quantũ nouũ Ilium atq; in planiciem deſinere. Nouũ itaq; Ilium intra dictorũ flexuũ finem eſſe aſſerit. Antiquũ uero intra initiũ, interius aũt Simoiſium campũ comprehendi, per quem Simois fertur, & Scamandriũ per quẽ Scamãder fluit, atq; hic proprie Troianus campus appellatur. Poëta quoq; maximã certaminum partem, hoc in loco factã oſtendit, nam & latior eſt, & loca celebrata hic uidemus, ut Erineon Aeſyetæ ſepulchrũ, & Batiam Ili tumulũ, flumina etiã Simois & Scamander, quorũ alterũ Sigeo, alterũ Rhœtio proximũ eſt. Ea in conſpectu noui Ilij concurrunt, poſtea Sigeũ delata lacum efficiunt, qui Os dicitur. Vtroſq; cam-

Ilium nouum. *Troianus campus.* *Erineos.* *Batia.* *Simoiſius campus.* *Scamandrius campus.* *Os lacus.*

pos alterũ ab altero ingens quidã collis dictorũ flexuũ in rectũ dirimit, qui à nouo Ilio incipiens,& ei coniunctus usq; in Cebriniã tẽdit. Itaq; ad utroſq; flexus philoſophi † literã efficit. Paulo ultra eum eſt Ilienſiũ uicus, ubi fuiſſe exiſtimatur antiquũ Ilium diſtãs ab urbe quæ nunc eſt, ſtad. xxx. Vltra Ilienſiũ uicũ eſt Callicolona collis quidã, iuxta quem Simois labitur, quinq; ſtad. ſpacium habens, unde illud quod de Marte dicitur, non caret ratione, ut

† Pithagoræ intelligehoc eſt u Græci ſic legitur, ἡ ἀπὸ τελῶμ τὸ υ γραμμα πρὸς τὸμ ἑκατέρωθεμ ἀγωνίας. Iliad. υ.

ὣρτο δ' Ἄρης ἐτέρωθεμ ἰφθίμῃ λαελαπι ἶσος
ὀξὺ κατ' ἀκροτάτης πόλιος τρώεσι κελεύωμ,
ἄλοπι παρσιμόεντι θέωμ ἐπὶ καλλικολώνῃ.

Parte alia Mauors, uiolenti turbinis inſtar
Fertur, & excelſa Troas hortatur ab arce,
Nonnunq; ad Simoënta ruit, quâ Callicolona eſt.

Nam prælio in Scamãdri campo inito, conuenienter Mars interdum ab arce Troianos exhortabatur, interdũ ab alijs locis Simoënti, & Callicolonæ proximis, quouſq; ueriſimile eſt pugnã progredi. Cum uero Callicolona xl. ſtad. abſit à nouo Ilio, quid opus erat tantũ ſpatiũ cõprehendi, in quantũ caſtra nõ extendebãtur? Id quoq; quid Lycij ſortiti erãt, ante Thymbrã ualde cõuenit antiquæ urbi, nã Thymbra campus eſt ibi proximus, & Thymbræus qui per eũ fluit, in Scamandrũ emittens ad Apollinis Thymbræi templũ. l. ſtad. diſtat. Erineos etiã aſper quidã locus, in quo multæ ſunt caprificus, antiquæ urbi ſubiacet, quare illud quod ab Andromacha dicitur, ualde huic conuenit, ut

Thymbra. *Thymbræus fl.* *Erineos.*

Iliad. ξ. λιὸμ δὲ ſῖſον παρ' ἐρίνεον, ἔνθα μάλιſα
ἀμβατός ἐſι πόλις καὶ ἐπίδρομον ἔπλετο τεῖχος.

Tu populis conſiſte tuis, ad Erineon Hector
Qua patet acceſſus uel adiri mœnia poſſunt.

Nouæ aũt urbi nõ cõuenit, phagus quoq; paulo inferior eſt Erineo, de qua Achil (les ait.

Iliad. λ. ὄφρα δ' ἐγὼ μετ' ἀχαιοῖσι πολεμίζω
οὐκ ἐθέλεσκε μάχημ ἀπὸ τείχεος ὀρυμέμ ἕκτωρ
ἀλλ' ὅσομ ἐς σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸμ ἵκοντο.

Dumq; ego apud Troiam certarem, è mœnibus Hector
Longius ad pugnam nunq; prodire uolebat,
Sed Scæas portas, & phagum exibat aduſq;.

Phagus Troiæ

Nauale Troiæ Præterea id quod nũc nauale dicitur, adeo uicinũ eſt nouæ urbi, ut merito partim Troianorũ dementiã liceat admirari, partim metũ. Dementiã quidem, ſi tanto tempore id immunitũ habebant, cũ urbs propinqua eſſet, & tanta ciuiũ & ſociorũ multitudine abundaret. Nuper enim factũ murũ inquit, uel non eſt factus, ſed poëta q; eum finxit, etiã deleuit, ut Ariſtoteles dicit. Metũ uero, ſi facto muro ex eo pugnabant, cũ hoſtes ad nauale irruentes, è nauibus certarent. Verũ cũ illi id immunitũ haberent, nõ audebant ad obſidendũ accedere, cũ diſtãtia parua eſſet, uauale enim iuxta Sigeũ eſt, & Scamander prope emittit, diſtans ab Ilio ſtad. xx. Quod ſi quis dicat, eum qui nunc Achiuorũ portus uocatur, nauale fuiſſe, propinquiorẽ locũ dicet. xĵ. ſtadijs ab urbe diſtantem, & campũ ad mare addet, quia totus campus qui ad mare ante urbem iacet, fluminũ aggeſtio eſt. Quapropter ſi nunc xĵ. ſtad. interuallum

uallum eſt, tunc dimidio minus errat. Narratio quoq; ab Vlyſſe ad Eumæũ habita, à nauali ad urbem magnũ ſpatium eſſe ſignificat, ut aciem ſub Troiam duximus, & in progreſſu ait nimiũ longe à nauibus uenimus. Mittuntur etiã ſpeculatores uiſuri, num apud naues maneant, ualde remoti à mœnibus, an in urbem retrocedant, & Polydamus dicit.

Locus Homeri Iliad. σ.

Iliad. σ. ἀμφὶ μάλα φράζεσθε φίλοι κέλομαι γὰρ ἐγωγε
ἆσυ δὲ νῶῒ ἶέναι ἑκὰς δ' ἀπὸ τείχεος εἶμεν. *id eſt.*

Núm ne reuertamur, ſocij decernite in urbem,
Ipſe quidem iubeo, nam longe à mœnibus itum eſt.

Demetrius Heſtiæam Alexandrinã in teſtimoniũ affert, quæ de Homeri Iliade conſcripſit, interrogantem num apud nouũ Ilium bellũ fuit, & Troianus campus, quem poëta dicit inter urbem fuiſſe atq; mare, nam fluminũ aggeſtio, quæ nunc ante urbem cernitur, poſterius facta eſt, Polites quoq;.

Heſtiæa Alexãdrina.

Iliad. β. ὃς τρώων σκοπὸς ἦε ποσ' οκείησι πεπυθὼς
τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ αἰσυήταο γέροντος. *id eſt.*

Qui ſenis Aeſyetæ tumulo ſpectabat ab alto
Quid ſtruerent Danai, pedibus pernicibus audax.

Stultus erat, nam q̃q̃ ab alto, tamen è maiore arcis altitudine ſpeculari poterat, & ex æquali ferè diſtãtia nihil indigẽs pedum ope ad tutelã, nam Aeſyetæ ſepulchrũ quod nunc oſtenditur, quinq; ſtadijs abeſt iuxta uiam, quæ Alexandriã fert. Prætrea Hectoris diſcurſus circũ urbem ratiõe caret, nam noua urbs, propter perpetuũ iugum circuiri nõ poteſt, antiqua uero poteſt, cuius merito ueſtigium nullũ extat. Nam cum uicinæ urbes uaſtatæ eſſent, nõ tamen omnino erutæ, & antiqua funditus deleta, omnes eius lapides ad illarũ inſtaurationem ſunt trãslati. Vnde Archæanax Mitylenæum dicunt, ex ijs lapidibus Sigeum conſtruxiſſe, quod poſtea Athenienſes, miſſo Phrynone Olympionice occuparunt, quũ Lesbij de uniuerſa ferè Troade diſceptarent, à quibus maxima eius regionis pars poſſidebatur. Eius autem habitationes partim adhuc ſtant, partim ſunt deletæ. Pittacus Mitylenæus unus ex ſeptem ſapientibus, aduerſus Phrynonẽ imperatorẽ nauigans, & prælio cum eo conſerto, maximã cladẽ accepit. Vnde Alcæus poëta dicit, ſe in quodã certamine male latum, abiectis armis aufugiſſe, & præconi cuidam imperaſſe, ut ijs q̃ domi erant, nunciaretur, Alcæus incolumis nequaq̃ ipſum tollet tyrannũ, in clarũ Palladis templũ, quem Attici ſuſpenderunt. Poſtea Phrynone illum ad ſingulare certamen prouocante, concurrit, ſumptiſq; piſcatorijs inſtrumentis, funda conuoluit, & fuſcina gladioq; cõfodit. Stante adhuc bello Periander ab utriſq; arbiter electus, id diremit. Demetrius Timæum mentiri ait, qui ſcribat è lapidibus Ilij Achilleum à Periandro munitũ, dum Athenienſibus contra Pittacũ auxiliaretur. Munitum quidem hunc locum à Mitylenæis apud Sigeum concedit, ſed nequaq̃ ex his lapidibus, nec à Periandro, qui quomodo arbiter eſſet electus, qui erat aduerſarius? Achilleũ locus eſt, in quo Achillis monumentũ oſtenditur, parua ſanè habitatio. Ilienſes Sigeũ cum minus obtemperaret, euerterunt, nam tota ora Dardanũ uſq; ſub illis fuit & nũc eſt, olim maxima pars ſub Aeolibus erat, quapropter Ephorus nõ dubitat totã regionẽ quæ Abydo Cumã pertendit, Aeolida nominare. Thucydides

Achilleum. *Aeolis.*

cydides dicit, Athenienſes Troiam Mitylenæis abſtuliſſe in bello Peloponneſiaco, quod Pachetium dictũ eſt. Noui aũt Ilienſes aſſerunt urbem ab Achiuis captã, non tamen penitus euerſam, nec unq̃ funditus deletã fuiſſe. Vnde Locrenſes uirgines paulo poſt quotannis mitti inceperunt, quæ profecto minime ſunt Homerica. Nam nec Homerus Caſſandræ uiolentiã nouit, ſed eam tunc uirginẽ dicit, ut

Pachetiũ bellũ

Caſſandra.

Iliad. μ.

» πέφνε γὰρ ὀθρυονῆα καθ' ὑσμῖνα ἐνδορὸν ἐόντα,
» ὃς ῥα νέον πτολέμοιο μετὰ κλέος εἰλήλουθει,
» ἤτεε γὰρ πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην
» καδάνδρην ἀνάεδνον. *id eſt.*

Interiore domus parte Othryonea peremit,
Quem noua bellorũ iam pridem fama Cabeſo
Traxerat intactam, & forma præſtante petentem Caſſandram.

Aiacis interit.

Violentiæ uero nuſq̃ meminit, nec quod Aiacis interitus in naufragio, Palladis ira euenerit, an alia ſimili cauſa, ſed quod Palladi eſſet exoſus in cõmuni dixit. Nã cum omnes in templũ ſcelerati atq; impij fuiſſent, omnibus erat infenſa, interemptos autem à Neptunno dicit, propter eorũ inſolentiam. Locrenſes uirgines mitti contigit, quum iam per ſe obtinerent. Ilienſes itaq; hoc modo inquiunt. Homerus autem expreſſe urbis excidium ponit, ut

Troiæ excidiũ.

Iliad. ζ. » ἔσσεται ἦμαρ ὅταν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρή. *id eſt.*

Ody. β. γ. & alibi. Tempus enim ueniet, quo concidat Ilion ingens. Et illud.

» ἦ γὰρ καὶ πριάμοιο πόλιν δίεπέρσαμεν αἰπήν. *id eſt.*

Si Priami claram pugnando euertimus urbem. Et illud.

Iliad. μ. » πέρθετο δὲ πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ. *id eſt.*

Vrbs Priami decimo iam tandem corruit anno.

Huius rei coniecturam hanc faciunt, quod Palladis ſimulacrum nunc ſtat, cum Homerus id ſedere ſignificet. Iubet enim peplum Palladis genibus apponi pro imponi, ut eſt etiam illud.

Palladis ſimulacrum.

Locus Homeri Iliad. ζ. » μήποτε γουνάσασιν ὀισυρὴ φέρεσθαι ἐλόμην. *id eſt.*

Non cernet genibus charos aſſidere natos.

Quod melius eſt, q̃ ut quidã exponunt, pro παρὰ τοῖς γουνάσι θεῖναι, id eſt iuxta genua poni, afferentes illud.

» ἥστο δ' ἐπ' ἐσχάρῃ αὖθι πυρὸς ἄυτμῇ. *id eſt.*

Illa foco aſtabat, rutilumq; ſedebat ad ignem.

ἄυτμῇ τὴν παρ' ἐσχάρην. i. iuxta focũ, quænã enim peplí poſitio eſſet iuxta genua? Iiquoq; qui γουνάσιμ, id eſt genibus accentu circunflexo pronũciant, quẽadmodũ in multis alijs fit, utcunq; accipiant, uerba in infinitũ protrahũt. Permulta uero antiqua Palladis ſimulacra ſedentia oſtendũtur, ut Phoceæ, Maſſiliæ, Romæ, Chij, & multis alijs in locis. Iuniores quoq; urbis excidium confitentur, ut Lycurgus orator, nam Ilij mentionem faciens, quis, inquit, non audiuit id ſemel à Græcis euerſum, quod nunc deſertum eſt? Sunt qui putent poſteriores hos condidiſſe, ratos locum eum inauſpicatum eſſe, propter calamitates, uel quod Agamemnon antiqua conſuetudine eum fuerit execratus. Quemadmodũ Crœſus quum Sidenam cepit, in quã Glaucias tyrannus aufugerat, execratus eſt, quicunq; eum locum inſtaurarent.

Quare

Quare ab eo loco illos credunt abſtinuiſſe atq; aliũ condidiſſe. Aſtypalienſes itaq; qui Rhætiũ tenuerunt primi oppidũ iuxta Simoëntem habitauere, quod nunc Polisma nominatur, in loco nõ ualde idoneo, quapropter cito euerſum eſt. Noua uero habitatio & templũ apud Lydos condita ſunt, ea in initio non erat urbs, ſed multis annis poſt, & paulatim, ut diximus, creuit. Hellanicus uolens Ilienſibus gratificari, ut illius fama eſt, cõcedit nouã & antiquã urbem eandẽ eſſe, qua deleta, qui Sigeum & Rhætiũ habitabãt, regionẽ inter ſe partiti ſunt, ea aũt reſtituta, omnia reddiderunt. Idam proprie πολυπίδακα, id eſt multifontem dici exiſtimãt, propter fluminum multitudinẽ ex ea profluentium, præſertim ubi Dardanica regio ei ſubiacet uſq; Scepſim & Ilienſia. Demetrius eorũ locorũ gnarus, ut homo indigena, ita inquit. Eſt collis quidã Idæ nomine Cotylus, ultra Scepſim ad centũ ac xx. ſtad. ex quo Scamander & Granicus, & Aeſapus fluunt, ſed hi ad ſeptentrionẽ & Propontidem tendunt, è pluribus fontibus manantes, Scamander ad occaſum ex uno fonte. Fontes inter ſe diſtant xx. ſtad. interuallo, & finis Aeſapi ab ortu ſuo plurimum diſtat quingentis ferè ſtadijs, ut poëta inquit.

Aſtypalienſes.
Rhætium.
Polisma.

Idæ fontes.

Cotylus collis.
Scamandri ortus.
Aeſapus flu.
Granicus flu.

» κρουνῷ δ' ἴκανον καλλιῤῥόῳ ἔνθα δέ πηγαὶ
» δοιαὶ ἀναΐσσουσι σκαμάνδρου δινήεντος
» ἣμὲν γάρθ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
» γίνεται ἀζαλέης ὥστε πυρὸς αἰθομένοιο,
» ἣδ' ἐτέρωθεν ῥεῖτε θέρει εἰκυῖα χαλάζῃ, ἢ χιόνι ψυχρῇ. *id eſt.*

Iliad. φ.

Dicendi cauſam præſtat mirandus aquarum
Fluxus hic geminis Scamander fontibus exit,
Alter enim tepidis fumoſus labitur undis,
Alter at in medio tam fertur frigidus æſtu,
Quàm nix & grando, glacie diſtrictus aquai.

λιαρῷ dixit tepida, id eſt calida, addidit etiam fumoſus, quia fumus ex eo fit ſicut ex igni, ſed in eo loco nunc calidæ aquæ nõ inueniuntur, nec Scamãdri fons ibi eſt ſed in monte, isq; unus & nõ duo. Calidas quidem defeciſſe ueriſimile eſt, frigidæ aũt per deriuationem è Scamandro effluẽtes iuxta hunc locũ exoriuntur, uel quia propè Scamandrũ ſunt, atq; hæc aqua Scamandri fons dicitur, nã hoc modo plures fontes eiuſdem fluminis dici poſſunt. In hunc Andrius influit ex quadã Cariſe næ montana regione, compluribus uicis habitata & optime culta, quæ Dardanicæ adiacet, uſq; ad loca Zeliæ ac Pityæ finitima. Eam regionem à Careſo flumine dictam putant, cuius poëta meminit.

Andrius flu.
Cariſena reg.
Careſius flu.

Iliad. ν.

» ῥῶσσός θ' ἑπτάπορός τε καρηστός τε ξόδνιός τε. Et ſeptẽ Rheſi uada, tũ Rhodiũ atq; Careſũ.

Rheſus flu.

Hic idem dicit urbẽ de nomine fluminis appellatã erutam eſſe. Rheſus fluuius nunc Rhoites appellatur, niſi q̃ in Granicũ influit, Rheſus ſit. Septẽuadus quem multiuadũ nominãt ſepties pertranſitur à locis pulchræ pinui finitimis, uicũ Celenas eunti, & Aeſculapiũ Lyſimachi opus. De pulchra pinu Attalus q̃ primus regnauit, ita ſcribit, ambitũ eius eſſe pedũ. xxiiij. altitudinem à radice lx. & vij. poſtea in tria ſciſſam æqualiter inter ſe diſtantia, iterũ in unã apicem cohiberi. Totã eius altitudinem eſſe duorũ iugerũ & xv. cubitorũ, diſtat ab Adramyttio ſtad. centum & octoginta ad ſeptentrionẽ. Careſus à Malunte fluit, qui locus inter Palæ ſcepſim

Rhoites.

Pulchra pinus

M iiij iacet,

Rhodius flu. *Cleandria.*

iacet,& Acheiũ ulterioris Tenediorũ agri,immittit aũt in Aesapũ. Rhodius à Cleandria & Gordo fluit,quæ ſtad. lx. diſtant à pulchra pinu,influit aũt in Aenium in

Polichna. *Palæſcepſis.* *Halizonium.* *Careſus urbs.* *Careſina reg.*

Aesapi conualle,quæ à ſiniſtra curſus eius eſt. Primũ inuenitur Polichna locus munitiſſimus,deinde Palæſcepſis, deinde Halizoniũ, quod iam ad Halizonũ materiã (de quibus ante diximus) confictũ eſt,poſtea Careſus urbs deſerta,& Careſina regio,& flumen ab eo dictũ,quod conuallem ingentem efficit,minorẽ tamen ea quæ

Demetrius notatur.

Aesapi eſt. Iam uero deinceps Zeliæ ſequũtur campi,& loca collibus plena & optime culta. In Aesapi dextra,inter Polichnã & Palæſcepſim eſt uicus nouus, & argẽ

In Catalogo.

tariæ. Quod etiã ad eandem materiã ponendũ eſt,ut illud ſaluũ eſſe poſſit ὅθεν ἀφ' γίρᾳ ὅθι ἠϋκόμοιο, id eſt, Argenti ubi uena eſt. Siue Alybã ſiue Alopã, ſiue utcunq; uelint nominare. Oportuit enim eos & hoc fingere,parumper ſibi frontem perfricãtes,nec claudũ quicq̃,& reprehenſioni obuiũ relinquere,cũ iam ſemel auſi fuiſſent. Iis itaq; ſic accurritur,cætera quoq; uel plurima ab eo animaduertenda erant,ut ab homine perito & indigena,& tantã de his rebus curam habente,ut xxx. libros cõſcripſerit,in expoſitionem paulo plurium lx. uerſuũ,ex dinumeratiõe Troianorũ.

Aenea urbs. *Achilleum.* *Achæium.* *Tenedos.* *Smintheus Apollo.*

Dicit itaq; Palæſcepſim ab urbe Aenea diſtare ſtad. l. ab Aeſapo flumine. xxx. rurſum ab hac Palæſcepſi nomen ad alia plurima loca deduci,ſed ad orã unde digreſſi ſumus,redeundũ eſt. Poſt Sigeũ promontoriũ eſt Achilleũ & Achæiũ,ulterior Tenediorum regio & ipſa Tenedos,diſtans à continenti ad ſtad. xl. Ea ambitũ habet ad ſtad. lxxx. & urbẽ Aolicã,& portus duos & Apollinis Sminthei delubrũ, ut poë

Iliad. α. » πενθοιότη ἴεν ἀνάσσεις σμινθεῦ. *id eſt.* (ta teſtatur.

Smintheu præclaræ Tenedi dominator Apollo.

Calydnæ. *Leucophrys.* *Tenæſab.*

Circũſtant eam duæ paruæ inſulæ,quas Calydnas uocant,ſitas in nauigatione Lectũ uerſus,Tenedũ alij Calydnã dixerunt,alij Leucophrym,circa eam ſunt aliæ quædã inſulæ. In hac de Tene conficta fabula narratur,à quo inſula nominata eſt, & de Cygno qui genere Thrax fuit,& Tenæ pater (ut quidã uolũt) & Colonarũ rex.

Lariſſa. *Colonæ.* *Chryſa.* *Amaxitus.* *Cebrina.* *Neandria.* *Sigia.*

Achæio continua erat Lariſſa & Colonæ,quæ prius ad Diam pertinebant,& Chryſa in loco excelſo & petroſo ſupra mare ſita,& Amaxitus quæ cõtinue Lecto ſubiacet,nunc Achæio cõtinua eſt Alexandria. Oppida uero illa, quemadmodũ & alia complura caſtella Alexandriã migrauere,è quibus eſt Cebrina & Neandria,regionem tamen illi habent. Locus ipſe in quo nunc eſt Alexandria, Sigia uocabatur. In

Smintheus quare dict. Appol.

urbe Chryſa eſt Apollinis Sminthei delubrũ,& ligniũ quod nominis ueritatem ſeruat. Nam mus quidã pedi ſtatuæ ſubiacet. Hãc ſtatuã Scopa Parius fecit. Hiſtoria ſiue fabula,quæ de muribus narratur,huic loco congruit,nam Teucris è Creta profectis (de quibus primo Callinus elegiæ poëta tradidit, poſt multi ſunt ſecuti) datũ erat oraculũ,ibi eos ſedem poſituros,ubi terrigenæ eos adorirẽtur,id circa Amaxitum dicunt contigiſſe, maximamq; agreſtiũ murium multitudinẽ noctu exortã, quicquid armorum & utenſilium ex corio inueniſſent corroſiſſe, Teucros ibi manſiſſe,atq; Idã ab Ida quæ in Creta eſt appellaſſe. Heraclides Ponticus autor eſt,mures ibi circa templum abundare, & ſacros exiſtimari,ſimulacrum uero ita inſtructum eſſe, ut murem pedibus premat. Alij Teucrum quendam prodidere ex Atti-

Ida mons.

ca profectũ,ex urbe Troum, quæ nunc Oxypeteon nominatur, Teucros uero nullos ex Creta ueniſſe. Signumq; coniunctionis Troũ cũ Atticis dicunt, quod apud

Oxypeteon.

utroſq;

utroſq; Erichthonius quidã generis autor prædicatur,iuniores ita dicunt. Homeri aũt carminibus ea præcipue uidentur concordare,quæ ſunt in campo Thebano,& ueſtigia,quæ Chryſæ in eo ſitæ olim oſtẽdebãtur,de quibus mox dicendũ eſt. Sed multis in locis eſt Sminthei nomẽ,nam iuxta Amaxitũ duo loca ſunt,quæ Sminthia uocantur, præter eum qui eſt iuxta templum. Item alia Lariſſæo agro proxima. In Pariano etiam agro locus eſt Sminthius appellatus. Item apud Rhodum & Lyndum & alia plurima loca, nunc templum Sminthiũ uocant. In agro itaq; Lecti ſeorſum eſt Halyſius campus & Trageſæi ſales,qui ſponte naſcuntur,& Ethe

Erichthonius. *Sminthia.* *Halyſius cam.* *Trageſæi ſales.*

ſijs uentis congelaſcunt. Iuxta Amaxitũ Ara quoq; xij. deorũ,quam Agamemnon cõſtruxit,Lecti oſtenditur. Hæc loca contra Ilium ſunt ad ſtad. cc. uel paulo plura. Sic ex altera parte ſunt Abydenſia,q̃q̃ paulo propior eſt Abydus. Deflectenti autẽ Lectum ſunt clariſſimæ Aeolũ urbes. Poſtea eſt ſinus Adramyttenus, in quo poëa maximã Legũ partem uidetur collocare,& Cilicas qui duplices ſunt. Hic eſt Mitylenæorũ littus,quod uicos aliquot habet in illorũ continenti. Eundẽ ſinũ Idæum nominant,nam iugũ à Lecto ad Idam porrectũ primis ſinus partibus imminet, in quibus poëta primum Lelegas ſitos dixit,de quibus & ſi prius dictum eſt,nunc tamen eſt repetendum,quia Pedaſon urbem quandã ſub Alte poſitã inquit.

Duod deorum ara. *Leleges.* *Adramyttinus ſinus.* *Pedaſus.*

» ἄλτεω, ὅθι λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιμ ἀνάσσε
» πηδήσσομ ἀμπελόεσσαμ ἔχωμ ἐπὶ σαλνιόεντι.

Iliad. φ.

Sub cuius Lelegum populi ditione tenentur,
Pedaſus & fluuio quæ iuncta eſt Satnioënti.

Nunc urbis locus deſertus oſtẽditur, quidam ὑπὸ σαλνιόεντα, id eſt ſub Satnioẽte ſcribunt, ſed nõ recte quaſi urbs ſub monte Satnioënte ſita ſit,cũ nullus ibi mons Satnioïs exiſtat,ſed fluuius ad quẽ urbs ſita eſt,q̃q̃ nũc deſerta,nominat aũt fluuiũ

Iliad. ξ. *Satnioïs.* *Saphnioïs.* *Cebrini.* *Neandrini.* *Amaxitani.* *Amaxitus.*

» σχίνιομ γρ οὗτασε δουρὶ μεταλλήξας ὀξυόεντι
» οἰνοπίδην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε νηΐς ἀμύμων
» ἤνοπι δεκολέοντι παρ' ὄχθας σατνιόεντος. *id eſt.*

Iliad. ζ.

Satnion Oenopidem contorta perculit haſta
Quem quondam Nais peperit pulcherrima Nympha.
Oenopi, ſeruaret dum Satnioentis ad undam Ille boues. Et illud.

» καὶε δὲ σατνιόεντος ἐϋῤῥείταο παρ' ὄχθας
» πήδησομ ἀμπενλύ. *id eſt.*

Amaxitus. *Iliad. ζ.* † *In Hom. exẽplaribus legitur* καὶε. *i. habitabat, non autẽ* καὶε, *quo pacto uideatur legiſſe interpres.* † *alias, deinde* εἶτα.

Ad rapidi ripas † ardebat Satnioentis
Pedaſon excelſam.

Poſtea Satnioënta dixit, alij uero Saphnioënta, qui torrens magnus eſt, & celebris propter poëtã qui eum nominauit. Hæc loca Dardanio agro & Scepſio ſunt continua, tanquam alia quædam Dardania, humiliora tamen. Nunc Aſſiorum & Gargarenſium ſunt uſq; ad mare Lesbum, contenta in regione, quæ olim Antandria erat & Cebriniorum & Neandrinorum & Amaxitanorum agro. Neandrini enim ultra Amaxitũ ſunt, cum & ipſi circa Lectum ſint, & magis mediterranei, & magis Ilio propinqui, nam centum & quinquaginta ſtadijs ab eo diſtãt. Vltra hos ſunt Cebrinij, ultra Cebrinios Dardanij uſq; Palæſcepſim atq; Scepſim ipſam. Acæus Antandrum Lelegum urbem dixit, Vt

Aſſij. *Antandria.*

πρῶτον

» πρῶτον μὲν καὶ ἄντανδρος λελέγων πόλις. Vrbs Lelegum in primis Antandros.

Antandrus. Leleges.

Scepsius eam in adiacentibus ponit, ita ut in Cilicũ terrã exeat. His enim quodãmodo Leleges sunt finitimi, australe Idæ latus terminãtibus, humiles tamẽ sunt & ij q̃ maritimã orã attingunt, præsertim iuxta Adramyttiũ, nã post Lectũ est Polymediũ locus quidã ad stad. xl. ab eo distãs † uel ad lxxx. lucus paruus est circa mare † uel ad. c. &. xl. Gargara, quæ in promontorio quodã iacent, quod sinũ efficit, q̃ proprie Adramyttius uocatur, nam tota ora à Lecto usq; Canas hoc eodẽ nomine appellatur, in quo & Eleaticus cõprehenditur, & proprie eũ Adramyttinũ dicunt, q̃ à promõtorio clauditur, in quo Gargara sunt, & à promõtorio Pyrrha uocitato, in quo Aphrodisiũ sitũ est. Oris latitudo est à promontorio in promontoriũ spaciũ. c. & xx. stad. Interius est Antandros, cui mõs imminet, quẽ Alexandriã uocãt, ubi deas à Paride iudicatas dicũt, & Aspaneus ubi Idæ materies cæditur, hic enim eam aptãt, postea per flumẽ deducũt. Deinde est Astyra uicus & lucus Astyrenæ Dianæ sacer. In proximo est Adramyttiũ Athenienſiũ colonia, quæ & portũ habet & naua le. Extra sinũ & Pyrrheã promõtoriũ est Cisthena urbs deserta, quæ portũ habet. Vltra eam in mediterranea est æris uena & Perperena & Trariũ, & aliæ huiusmodi habitationes. In sequenti Mitylenæorũ ora sunt habitationes Coryphãtis & Heraclia, deinde Attea, deinde Atarneus & Pitana & Caici fluminis ostia, quæ iam ad Elaiticũ sinũ pertinẽt. In ulteriore regione est Malia, & reliquus sinus usq; Canas. Sed rursum de singulis dicamus, si quid prætermissum est memoria dignũ, ac primum de Scepsi. Est aũt Palæscepsis ultra Cebrinẽ, ad excelsiorẽ Idæ partẽ prope Polichnã, ea olim Scepsis uocabatur, postea aliter, postea ex eo dicta est, quod locus esset circũspectus, si antiqua Barbarorũ nomina Græcis uocabulis interpretãda sunt. Postea lx. stad. inferius in eam migrauere, quæ nunc Scepsis dicitur, autore Scamandrio Hectoris filio, & Ascanio Aeneæ. Atq; hæc duo genera multo tempore dicuntur Scepsi imperasse, postea in paucorũ principatũ cõuersa sunt, postea cum Milesijs populari statu habitauere, nihilominus qui ex eo genere erant reges dicebantur, & honores quosdã habebant. Postea Antigonus Scepsios Alexandriã deduxit, qui deinde Lysimacho permittẽte, domũ rediere. Scepsius Scepsim putat Aeneæ regiã fuisse, quæ media erat inter regionẽ illi subditã, & Lyrnessum, in quã ab Achille agitatus fuisse dicitur. Dicit enim Achilles.

Adramyttium. Polymedium. † Alàs, deinde Gargara.

Pyrrha. Aphrodisium. Antandros. Alexãdria m. Paridis iudicium. Aspaneus. Astyra. Adramyttium. Cisthena. Perperena. Trarium. Coryphantis. Heraclia. Attea. Atarneus. Pitana. Caicus flu. Elaiticus sinus. Malia. Canæ. Palæscepsis. Scepsis unde. Cebrine. Polichna. Scepsis. Scamandrius. Lyrnessus.

Iliad. u. » ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε πέρσα βοῶν ἀπὸ μδνὸν ἐόντα
» σεῦα κατ' ἰδαίων ὀρέων ταχέεσσι πόδεσσι,
» κῆθεν δ' εἰς λυρνησσὸν ὑπέκφυγες. id est.

Nónne memor, quum te sequerer, montana per Idæ?
Tu fugeres, cursuq; celer Lyrnesson adires?

Aeneæ fatum.

Quæ uero de Aenea memorantur nõ concordãt cũ ijs quæ nunc de ductoribus Scepsijs dicta sunt, dicunt enim eum in bello superfuisse, propterea quod Priamo

Iliad. p. » αὐτὰρ γὰρ πριάμῳ ἐπεμήνιε δῖος
» οὕνεκα οἱ ἔθλὸν ἐόντα μετ' ἀνδράσιμον οὔ τι τίεσκε.

(infensus esset, ut

Hic odio Priamũ regem indignatus habebat,
Quod sibi promeritos non impartiret honores.

Alios & principes ut Antenoridas, & ipsum Antenorem euasisse existimant, propter

propter hospitalitatem quam cum Menelao habebant. Vnde Sophocles in captiuitate Ilij dicit, Perdalin ante Antenoris ianuam positam fuisse, signum ut eius domus intacta relinqueretur. Vnde Antenorem ac filios eius cum Enetis in Thraciã seruatos tradunt. Inde circa Adriam in eam partem ueniſſe, quæ nunc Enetia nominatur. Aeneam cum patre Anchise & Ascanio filio multis comitantibus enauigasse. Alij eum dicũt circa Macedoniã Olympũ habitasse, alij circa Mantiniã in Arcadia Capuas condidisse, & à Capi quodã urbi nomen imposuisse, alij in Siciliam Aegestã profectũ, cum Elymno & Troiano Erycem & Lilybæũ occupasse & fluuios circa Aegestã appellasse Scamandrũ & Simoẽntem. Inde in Latiũ profectum, ibi permansisse responso quodã iubente, in eo loco sibi permanẽdum esse ubi mensas ederet, quod in Latio prope Lauiniũ accidit. Ibi enim ingens panis pro mensa per imprudentiã appositus, cũ carnibus qui super eo erant absumptus est. Homerus nec cum ijs consentire uidetur, nec cum alijs, qui de autoribus Scepsios memorantur. Significat enim Aeneam imperij successorẽ in Troia remansisse, ac Troiæ imperiũ extincto Priamidarũ genere, natis natorũ tradidisse, ut

Anthenor. Henetia. Mantinia. Capuæ. Aegesta. Scamander. Simois. Mensæ Aeneæ.

» ἤδη γάρ ποτε πρίαμος γενεὴν ἤχθηρε κρονίων, Iliad. u.
» νῦν δὲ δὴ αἰνείαο βίῃ τρώεσσιν ἀνάξει,
» καὶ παίδων παῖδες, τοίκεν μετόπισθεν γένωνται.

Iam Priami genus est miseratus Iuppiter, at nunc
Imperium Troiæ Aeneas uiolentus habebit,
Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.

Sed hoc modo nec Scamandrij successio seruabitur, multo magis etiam ab ijs dissentit, qui Aeneã dicũt usq; in Italiã errasse, atq; ibi obijsse. Sunt & q̃ sic scribãt. Ibidem.

» αἰνείαο γάρ οἱ πάντεσσιν ἀνάξει,
» καὶ παῖδες παίδων, ἐσ.

At genus Aeneæ cunctis dominabitur oris
Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.

Quod de Romanis dicunt, è Scepsi fuere philosophi Socratici, Erastus, & Coriscus, & Neleus Coriſci filius, qui Aristotelem & Theophrastũ audiuit, & successor fuit bibliothecæ Theophrasti, in qua Aristotelica inerat, nam Aristoteles & bibliothecam & scholam reliquit Theophrasto, & primus omniũ quos scimus libros congregauit, & Aegypti reges bibliothecæ ordinẽ docuit. Theophrastus uero eam tradidit Neleo, Neleus eam Scepsim detulit, ac posteris dedit, hominibus sanè imperitis, qui libros inclusos, ac negligenter positos tenebant. Quumq; Attalicorum regum sub quibus erant, studium sentirent conquerendorũ librorum, ad instruendam eam bibliothecã quæ Pergami erat, eos in fossa quadã sub terrã occuluerunt, quos & tineis & humiditate labefactos. Tandem qui ex eo genere erant Apeliconi Teio tradiderũt, magno emptos argẽto, Aristotelicos scilicet atq; Theophrasticos, Apelicon, ut qui magis librorũ esset studiosus, q̃ sapientiæ, uolẽs corrosiones emendare, eos transcribendos dedit, scriptura nõ recte suppleta, quapropter libros ædidit erroribus plenos. Sed antiqui Peripathetici post Theophrastũ, cum omnino libris ordinarijs carerent, paucis duntaxat exceptis, exteriorum sermonum, nihil habebant in quo firmiter philosopharentur, sed positiones quasdam lucubrabant.

Eraſtus philo. Coriſcus. Neleus phil. Ariſtotelis bibliotheca. Theophraſti bibliotheca. Apelicon Teius. De his Politia. Miſcell. 1. capi. commeminit.

Poste

Posteriores postq̃ hi libri in lucem uenere, Aristotelem imitantes, longe melius q̃ illi, philosophati sunt, nam propter errorũ multitudinẽ consentanea dicere necesse habuere. Multum ad hoc Romani contulerunt. Nam continuo post Apelliconis obitum Sylla qui Athenas cepit, allata illius bibliotheca huc eam trãstulit. Tyrannion quoq; grammaticus incepit, cum Aristotelis amantissimus esset, eo sibi conciliato qui bibliothecæ præerat. Item librarij quidam scriptoribus utentes non bonis, nec scripta cõferẽtes, quod in his libris præsertim fieri solet, qui uẽdendi transcribũtur, tum hic, tum etiã Alexandriæ. Sed de his satis. E Scepsi fuit Demetrius grammaticus is de quo sæpe fecimus mentionẽ, & qui Troianam instructionẽ exposuit, eodem tempore, quo Crates & Aristarchus. Post hunc fuit Metrodorus, qui è philosophica uita in ciuilem mutatus est, magna ex parte in scriptis suis oratorie loquens, & nouo quodã dicendi genere usus est, quo multos deterruit, propter famã uero, q̃q̃ pauper erat, clarum tamen coniugiũ apud Carthaginenses est assecutus, atq; uti Carthaginensis uiuebat. Cũq; Mithridatis amicitiam sibi conciliasset, ad illum cum uxore discessit & honore maximo affectus est. Nam reddendo iuri præpositus fuit, à quo non erat ad regem prouocatio, ei tamen non feliciter cessit. Nã quum in hominum improborũ odium incidisset, legatus ad Tigranem Armeniũ missus à rege desciuit. Tigranes inuitum eum remisit Mithridati, iam è paterno regno fugienti. Ille siue regis opera, siue morbo, nam utrũq; dicitur, in itinere mortuus est. Ac de Scepsijs quidẽ hæc. Post Scepsim sunt Andira & Pioniæ & Gargarensis ager. Circa Andira lapis quidam inuenitur, qui cõbustus ferrum fit, deinde cum terra quadam in fornace excoctus Pseudargyrũ exudat terra, quæ terra si æs acceperit fit mixtura, quã quidã orichalcum uocant. Pseudargyrũ etiã circa Tmolum gignitur. Hæc sunt ea loca quæ Leleges tenebant. Eodem modo † & Assersia Assus & arte & natura munita est, ea à mari & portu longum & erectũ ascensum habet. Vnde illud Stratonici cõmode dictum est.

« ἄσσον γ' ἢ ὥστε θάσσον ὀλέθρου πεῖραθ' ἵκηαι. *ideſt.*

Qui sceleri passu Assum it, mortis periculum adit.

Portus aggere ingenti cõstructus est. Hic fuit Cleantes philosophus Stoicus, qui Zenonis Citiensis scholæ successit, quam postea Chrysippo Solensi reliquit. Hoc in loco Aristoteles aliquandiu permansit, propter eam affinitatem quam cum Hermia tyranno contraxerat. Fuit autem Hermias eunuchus, Trapezitæ cuiusdam famulus, qui Athenas profectus Platonem Aristotelemq; audiuit, postea ad dominũ reuersus atq; cum eo primũ & Aternenses & Assenses aggresso imperauit. Postea illi successit & Aristotelem & Xenocratem ad se accersitos diligenter curauit, Aristoteli etiam fratris sororem dedit. Per id tempus Memnon Rhodius cum Persis ministraret, & exercitum duceret, simulata cum eunucho amicitia, hospitalitis nomine & tractandarũ rerum gratia illum ad se uocat, quem cum cõprehendisset ad regem misit, ibiq; suspensus est. Philosophi uero fugientes loca à Persis occupata, incolumes euasere. Myrsilus dicit Methymnæos Assum condidisse, Hellicanicus eam Aeolicã esse uult, quare & Gargara & Lãponia Aeolica sunt, nam Assij Gargara condiderunt, quæ nõ bene habitatur, nam reges incolis ex urbe Mileto deductis illam desertam reddiderunt, quare Demetrius Scepsius eos pro Aeolibus semibarbaros

Tyrannion grammaticus.
Demetrius Scepsius.
Crates.
Aristarchus.
Metrodorus qui fuerit.
Andira.
Pioniæ ager.
Lapis ferreus.
Pseudargyrũ.
Orichalcum.
Leleges.
† τὰ περὶ Ἄσσον.
Assersia.
Assus.
Cleanthes phil.
Hermias.
Aristotelis ux or
Memnon Rhodius
Gargara.
Lampsaca.

barbaros effectos dicit, ut uero Homerus putat hæc omnia Lelegũ erant, quos quidam Cares nominant, quanquàm Homerus eos separat, ut.

» πρὸς μὲν ἅλὸς κάρες ἠδὲ παίωνες ἀγκυλότοξοι *Iliad. κ.*
» ἠδὲ λέλεγες ἠδὲ καύκωνες. *id eſt.*

Ad mare stant Cares, curuato & Pæones arcu,
Et Lelegum populi, & Caucones. *Cares. Pæones. Leleges. Caucones.*

Quod quidem diuersi à Caribus fuerunt, habitabant autem inter eos qui sub Aenea erant, & eos qui à poëta Cilices appellantur, sed ab Achille uastati in Cariã migrauere, & loca occupauerunt circa eam, quæ nunc Alicarnassus dicitur, urbs Pedasus ab eis deleta, nõ amplius extat. In Alicarnassensium uero mediterranea, quæ ab eis Pedasa dicta sunt, urbs erat & regio, nunc Pedasensis appellatur. In ea dicũt octo urbes prius Lelegas habitasse quum hominibus florerent, quapropter Cariam occupauerunt usq; Mindum & Bargylia & Pisidiæ multum absciderunt. Postea exercitũ cum Caribus ducẽtes, in totam Græciam sunt diuisi, & genus deletum est. Ex octo ciuitatibus sex Mausolus in unam contulit Halicarnassum ut Callisthenes refert. Mindum uero cum Gela seruauit. Pedasij & eorum finitimi (ut Herodotus scribit) maximam diligentiam habent, ut eorũ sacerdos Palladi sacra barbã habeat, quod eis ter contigit. Pedasus oppidũ est in agro Satratonicensiũ, Lelegum sepulturæ, & munitiones, & habitationum uestigia apud Milesios & in tota Caria apparẽt. Orã quæ post Lelegas sequitur, Leleges habitauerunt, ut Homerus uult. Nunc eam Adramytteni habent, & Atarnenses & Pitanæi usq; ad Caici fluminis ostia. Cilices (ut antediximus) in duos diuisi erant principatus, alterum Eetionis, alterum Mynetis, unde Thebam Eetionis urbem dicit, ut.

Halicarnassus.
Mindus.
Bargylia.
Gela.
Pedasus.
Atarna.
Cilices.
Theba.
» ᾠχόμεθ' ἐς θήβην ἱερὴν πόλιν ἠετίωνος. *Iliad. α.*

Nos Thebam allati sacram Eetionis ad urbem.

Eius etiam Chrysam significat, in qua Apollinis Sminthei templum est, siquidem Cryseis ex Theba capta fuit.

Chrysa.
Chryseis ubi capta.
» ᾠχόμεθα γὰρ ἐς θήβην
» τὴν δ' ἀνεπράθομέν τε ἠ ἤγομεν ἔνθαδε πάντα. *Ibidem mox ſequitur.*

Nos Thebam inquit allati,
Nos urbe euersa res huc adueximus omnes. Et illud.

» ἠδὴ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν
» ἐκ δ' ἔλον ἀτρείδῃ χρυσηίδα καλλιπάρηον. *id eſt.*

Hæc inter se partiti, Chryseida solum
Excepere duces, Agamemnoni munus Atridæ.

Lyrnessum autem Mynetis.

» ἐπεὶ δὴ λυρνησσὸν ἀνασπάσας ἠδὲ τείχεα θήβης. *Iliad. υ.*

Quoniam Achilles
Lyrnessum & magnæ populatus mœnia Thebæ.
Mynetem, & Epistrophum interemit, unde cum Briseis dicit. *Lyrnessus. Mynetes. Epistrophus. Briseis.*

» οὐδέ μ' ἐάσκες ὅτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὠκὺς ἀχιλλεὺς *Iliad. τ.*
» ἔκτεινεν, πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο μύνητος.

Nec me dure meum uoluisti flere maritum,

Quem celer è uita quondam submouit Achilles,
Funditus euersa diuini sede Mynetis.

Thebanus cãp. Non Thebam dicit quæ Eetionis erat, sed Lyrnessum, ambæ enim in eo campo erant, qui postea Thebanus campus est appellatus. Is propter fertilitatem prius à Mysis ac Lydis, postea à Græcis infestatus est, qui eũ ex Aeolide ac Lesbo habitauerunt, nunc bonam partem habent Adramytteni. In eo Theba est, & Lyrnessus locus natura munitus, nunc ambæ sunt desertæ. Altera ab Adramyttio distat stadijs lx, altera, lxxx. In agro Adramytteno est & Chrysa & Cilla, nunc quoq; prope Thebam est locus quidam Cilla appellatus, in quo Cillei Apollinis templum est. Hunc locum Cilleus amnis præterlabitur ex Ida delatus. Hæc autẽ sunt in Antãdri agro. Cilleum quod in Lesbo est, ab hac Cilla nominatum constat. Est etiã Cilleus mons inter Gargara & Antandrũ. Testis est Daes Coloneus, apud Colonas Cillei Apollinis templum ab Aeolibus è Græcia nauigantibus ædificatum esse. Dicunt etiam Chrysæ Apollinem Cilleum esse. Sed incertũ, num idem sit qui Sminthius an diuersus. Chrysa oppidũ erat ad mare portum habẽs, cui proxime Theba imminet. Hic fuit Apollinis Sminthei delubrum, & Chryseis, nũc locus omnino desertus est, delubrum ipsum Chrysam quæ nunc iuxta Amaxitum est, translatum fuit, cum ex Cilicibus alij in Pamphyliam exissent, alij Amaxitum. Veterum autem historiarum periti dicũt Chrysen & Chryseida hinc fuisse, & Homerum hoci huius fecisse mentionem. Sed hic nullus est portus, ille uero dicit.

Adramyttium
Chrysa.
Cilla.
Cilleus Apollo
Cilleus flu.
Cilleus mons.
Chrysæ situs.
Thebæ situs.
Smintheus ap.
Amaxitus.
Chryses.

Loc. Iliad. α. οἵ ῥ' ὅτε λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο.

At Danai postquàm portum tenuere profundum.

Nec templum ad mare est, ille uero ad mare id fecit, ut

Chrysæ temp. *Eodem.*
« ἐκ δ' ἐχύσθησαν νηὸς κατὰ πόντον ὁδεῖται·
« πλὼ μὲν ἔπειτ' ἐπὶ οἶνοπα πόντον ἀγώμην πολύμητις ὀδυσσεύς
« παρὰ Φίλῳ ὤκα χέρσὶ τίθει·

Vt primum exposita est bibula Chryseis arena,
Hanc Laerte satus sacras deducit ad aras,
Inq; manu chari genitoris ponit alumnam.

Nec propè Thebam, ille autem prope eam dicit, atq; illic captam Chryseida. Sed nec locus ullus in Alexandriorum agro ostẽditur Cilla appellatus, nec Cillei Apollinis templum, poëta uero ea coniungit, ut

Ibidem. « ὃς χρύσην ἀμφιβέβηκας κίλλαν τε ζαθέην τε. *idest.*

Qui Chrysam circum regis Cillamq; sacratam.

In Thebano autem campo propè ostenditur. Nauigatio quoq; à Cilicia Chrysa ad nauale, lx. ferè stadiorum est, unius quodammodo diei, quantum Vlysses uidetur nauigasse. Nam quàm primum egressus est, sacrificium deo facit, nocte uero occupante ibi manet, mane rursus nauigat, ab urbe Amaxito tertia ferè parte dicti interualli. Quare Vlysses eadẽ die nauigare poterat ad nauale, si sacrificium perfecisset. Circa Apollinis Cillei templum, est Cilli monumentum, ingens quidam tumulus, hunc Pelopis aurigam, ducem locorum dicunt, à quo forsan Cilicia dicta est uel econtra. Quæ de Teucris aut de moribus traduntur, à quibus Sminthius appellatus est, quandoquidem Smithei mures uocantur, huc transferenda sunt.

Cillus eiusq; monumentum.
Cilicia unde.
Sminthius quare Apollo.

Solent

Solent enim homines à paruis rebus imposita, huiusmodi quibusdã lenimẽtis mitigare. Nã & à culicibus quos Otei conopas uocant, Hercules Conopius apud illos colitur, quoniam eos ab ijs liberauit. Apud Erythræos quoq; Miliuntem habitantes Ipoctonus colitur, quod Ips uineis infestissimus sit, nã ex Erythræis omnibus, apud illos solum talis bestiola non gignitur. Rhodij autem Apollinis Erythibij templũ habent in agro suo. Hi rubiginem erythibam uocant. Apud Aeoles qui in Asia sunt, mus quidam pornopiõn uocatur, Bœotij autẽ hoc modo culices uocãt, & sacrificiũ fit Apollini Pornopio. Mysia itaq; circa Adramyttiũ est, ea olim sub Lydis erat, & adhuc in ipso Adramyttio Lydiæ portæ appellantur, cũ urbs (ut dicunt) à Lydis fuerit cõdita. Astyrã uero q uicus propinquus est, ad Mysiã putãt pertinere. Fuit olim oppidulum in quo erat Astyrinæ Dianæ templũ in luco, cui Antandrij religiosè præerant, quibus id apprime uicinum est, distat ab antiqua Chrysa stadijs. xx. quæ etiã templum in luco habet, eius est Achillis uallũ. In mediterranea est Theba ad stadia l. quam poëta cinctam syluis Hypoplacon dicit, ubi nec placos, nec Plax, quicq; uocatur, nec sylua imminet, quãquàm Idæ proxima sit. Theba ab Astyris distat ad stadia. lxx, ab Andiris. lx, quæ omnia sunt desertorum locorum nomina, uel male habitatorum, uel torrentium fluuiorũ, tamen propter antiquas historias celebrata. Vrbes memorabiles sunt, Assus, & Adramyttiũ quod in bello Mithridatico calamitate maxima oppressum est. Nam Diodorus imperator cõsilium ciuium deleuit, regi cupiẽs gratificari, simulq; ex Academicis philosophis se unũ esse, & ius dicere & oratoriam exercere simulans, qui & in eum locum cum rege profectus est. Rege autẽ euerso, ijs quos iniuria affecerat pœnas dedit. Nã cum multa in eũ crimina essent illata, non ferens infamiã, turpiter & obstinate perijt. In urbe nostra uir Adramytteni, cum orator clarus Asiatici stili, tum certator, si quis alius fuit, Xenocles. Is in senatu pro Asia dixit, quo tempore Mithridaticæ factionis est accusatus. Apud Astyra est lacus quidam uoraginosus nomine Sapra, qui in iugosum quoddã maris littus erumpit. Sub Andira templum est, matri deũm Andirinæ sacrũ, & subterraneũ antrum Paleã usq;. Est autem Palea habitatio quædam sic appellata, quæ ab Andiris distat stadijs centum & xxx. Subterraneum hunc meatum torrens quidã in os eius incidens aperuit, qui postera die à pastore quodam ad sacrificium eunte, apud Andira fortuito repertus est. Atarnius est Hermini tyranni sedes, post quem est Pitana urbs Aeolica quæ portus duos habet, & Euœnus fluuius qui eã præterfluit, ex quo aquæductus Aramyttenis factus est. E Pitana est Arcesilaus Academicus, q cũ Zenone apud Polemonẽ didicit. In ipsa Pitana locus quidam mari proximus Atarneus uocatur, sub Pitanã iuxta eã quæ Insula nuncupatur. Tradũt apud Pitanã lateres super aquis innatare, quod & in Etruria in insula quadam cõtingit. Nã cum terra leuior sit quàm aqua, uehi eã contingit. Posidonius uidisse se refert ex quadã creta, quæ res deargentatas abstergit, lateres factos fluuitare. Post Pitanã est Caicus, qui ad stadia. xxx. in sinum Elaiticum emittit. Elæapolis. xij. stadijs est ultra Caicũ, quæ Aeolica est, & Pergamenorũ portus centũ & xx. stadijs distans à Pergamo. Deinde ad stadia centũ est Cana promontoriũ quod cõtra Lectũ cõsurgẽs Adramyttenũ sinũ efficit, cuius pars est Elaiticus. Canæ Locrorũ oppidulũ, qui ex Cygno profecti sunt, ad australiora Lesbi extrema, situ est in agro Canæo. Is enim usq;

κώνωπες.
Conopius Hercules.
Milius.
Ipoctonus.
Ips uermiculus ἐρυθίβη.
Apollo Erythibius.
Apollo Pornopius.
πορνόπια.
Lydiæ portæ.
Mysia.
Astyra.
Theba Hypoplacos.
Assus.
Adramyttium
Xenocles.
Sapra lac.
Andira.
Palea.
Diodorus.
Andirina deũ mater.
Atarnius opp.
Pitana.
Euœnus flu.
Arcesilaus.
Atarneus lo.
Insula opp.
Lateres natantes.
Caicus.
Eleapolis.
Cana uel Canæ promon.
Canæ opp.

Arginuſæ. Aex & Aega promon.

ad Arginuſas pertendit. Et ulterius promontorium quod nonnulli Aegam nomi-
nãt, eodẽ nomine quo animal, ſed ſecundã ſyllabã lõgã proferri oportet αἰγᾶμ, ſicut
ἄκτᾶμ & ἀκρᾶμ, ſic enim totus mons nominabatur, quẽ nũc Canam & Canas uocãt,
circum montẽ auſtrũ & occaſum uerſus eſt mare, orientẽ uerſus Caici cãpus ſubia
cet, aquilonem uerſus Elaiticus ager. Mons ipſe ſatis per ſeſe contractus eſt, uergit

Aegæum pelagus.

tamen ad Aegæum pelagus, unde ei nomen eſt, poſtea id promontoriũ Aega eſt ap
pellatũ ut Sappho dicit. Reliquũ uero Cana & Canæ. Inter Elæã, Pitanam, Atar
næum, & Pergamũ eſt Teuthranea, diſtans à qualibet harum citra Caicũ ſupra ſta-

Teuthranea. Teuthras. Auga. Telephus.

dia. lxx. Teuthras Cilicum & Myſorum rex memoratur. Euripides dicit Augã ab
Alæo patre (cum ab Hercule corrupta deprehenderetur) in urna quadam cum Te
lepho filio impoſitam & in mari demerſam eſſe, ſed Palladis prouidentia urnam
ad Caici oſtia tranſmiſſam euaſiſſe, Teuthrãtem quum eos excepiſſet, Augam in
uxorem, Telephum etiam pro filio habuiſſe. Quæ cum fabuloſa ſint, aliam profe-
cto cauſam fuiſſe par eſt, quamobrem Arcadis filia cũ Myſorũ rege congreſſa fue
rit, & q̃ ex ea natus eſt, regno ſucceſſerit. Creditũ itaq; eſt Teuthrantẽ & Telephũ re

Loc. Odyſſ. λ.

gioni imperaſſe, quæ Teuthraniæ & Caico proxima eſt, Poëta ſic huius hiſtoriæ mẽ-
(tionem facit.

» ἀλλ' ὅ γε τὸν τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ
» ἥρω᾽ εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἅμ' ἀὐτὸμ ἑταῖροι
» κήτιοι, κτείνοντο γυναίων εἵνεκα δώρων

Ipſe Neoptolemus telo traiecit acuto
Magnanimum heroa Eurypylum, quem Telephus olim
Progenuit, multi circum cecidere ſodales
Cetij, ad exitium ob muliebria dona ruentes.

Cetij.

In quo poëta potius nobis innuit, quàm quicq̃ aperte dicat. Necq; enim ſcimus
quos Cetios accipere debeamus, nec propter quæ muliebria dona. Grammatici fa
buloſa quædam afferentes, potius inuentiones quaſdam conficiunt, quàm queſti-
onem ſoluãt, qua propter hæc miſſa faciamus, atq; eo ſumpto quod magis cõſtat,

Eurypylus.

dicamus, quod Eurypylus (ut Homerus uult) in locis Caico proximis uidetur impe
raſſe, unde forſitan magna Cilicum pars ſub eo erat, & nõ ſolum duo principatus
apud eos erãt, ſed tres. Cui rationi illud aſſentiri uidetur, quod in agro Elaitico Ce-

Cetius flu. Caicus flu. Celænæ.

tius fluuiolus quidam eſt torrenti ſimilis. Is in alium ſimilem incidit, deinde in aliũ
qui in Caicum deuoluuntur. Caicus autem non fluit ab Ida, quem admodum Bac
chylides inquit, nec ut Euripides dicit, Marſyas celebres Celænas colit in extre-
mis Idæ locis. Nam Celænæ longe diſtãt ab Ida, longe etiam Caici fontes, in cam
po enim oſtenduntur. Tegnũ mons eſt qui campũ hunc terminat, & eũ qui Apiæ

Tegnum. Apiæ camp. Myſius flu. Aeſchylus Myrmidonib.

dicitur qui in mediterranea Thebani cãpi imminet. Ex Tegno Myſius amnis fluit,
in Caicum emittens, ſub fontes eius. De quo quidam arbitrantur Aeſchylum in in-
greſſu prologi, in Myrmidonibus dicere.

» ἰὼ καΐκε μύσιαί τε ἔπιῤῥοαί. *ideſt.* Io Caice Myſiæq; lymphæ.

Gergetha. Leſbos.

Prope eius ortũ uicus eſt Gergetha, in quẽ Attalus eos trãſtulit, q̃ in Troade erãt,
cum locũ eũ cepiſſet. Sed quoniã cõtra orã à Lecto uſq; Canas, Lesbus extenditur
inſula memoratu digna, circum quã etiã inſulæ quædã iacent, aliæ exterius, aliæ in
ter eam atq; continentẽ, iam nos tempus admonet ut de his dicamus. Nam & hæc
Aeolica

Aeolica ſunt, & Lesbos ferè Aeolicarum urbiũ metropolis eſt. Sed ab iſs incipiẽdũ
eſt, à quibus oram quæ iuxta ipſam eſt perſecuti ſumus. A Lecto itaq; Aſſum naui-

Sigriũ promõ.

ganti, Lesbiæ regionis initium eſt ſecundum Sigrium promontorium eius ad aqui

Methymna.

lonem. Hoc in loco eſt Methymna Lesbiorum urbs, lx. ſtadiis diſtans ob ora Poly-

Polymedium.

medij, Aſſum uerſus uniuerſæ inſulæ ambitus eſt ſtadiorum centum ſupra mille.

Malia.

Singula quidem ita ſe habent à Methymna uſque Maliam, quod eſt auſtraliſſi-
mum extremum, à dextra inſulam habentibus, ad quod Canæ plurimum inſulæ
opponuntur & terminantur, ſtadia ſunt. ccc. & .xl. Hinc uſque Sigrium, quod eſt in
ſulæ longitudo, quingenta & ſexaginta, inde in agrum Methymnæũ. cc. ac. x. Mi-
tylene inter Methymnam & Maliam iacet, ciuitas maxima quæ à Malia diſtat

Arginuſæ.

ſtadiis. lxx. à Canis centũ ac uiginti, totidẽ etiã ab Arginuſis, quæ tres inſulæ ſunt
nõ ſanè magnæ cõtinenti proximæ, Canis adiacẽtes, inter Mitylenen & Methym
nam iuxta uicum agri Methymnæi nomine Aegirum, inſula eſt anguſtiſſima, tra

Aegirum. Pyrrha. Mitylene.

iectum habens in Pyrrhæum euripum ſtadiorum. xx. Pyrrha ſita eſt in occidentali
Lesbi latere, diſtat à Malia ſtadiis. c. Mitylene portus duos habet, quorum auſtralis
clauſus eſt, & .l. triremiũ ac nauiũ capax, borealis uero magnus eſt ac profundus ag
gere protectus. Ambobus obiacet parua quædam inſula partẽ quandã habẽs urbis
ibi habitatam. Ea rebus omnibus pulcherrime inſtructa eſt, uiros claros habuit an-

Pittacus Mitylenæus.

tiquitus quidem Pittacum unũ ex ſeptem ſapientibus, & Alcæum poëtam & Anti-

Alcæi patria.

menidem fratrẽ eius, quem Babyloniorum ſocium Alcæus dicit, magnũ certamen

Antimenis.

peregiſſe, atque eos è maximis laboribus eripuiſſe, uiro pugnaciſſimo, & ut inquit,

Sappho poëtria.

regum luctatore interempto, ac ſolo relicto & calamitate oppreſſo cum iſs Sappho

Dichoſtaſiotica Alcæi.

claruit, admiranda res, nam nullam fœminam ſcimus hoc memorabili tempore

Pittacus Tyrãnidos inſimulatus.

huic ſimilem uiſam, nec in minima parte poëticæ cum illa comparandam. Per hæc
tempora ciuitas à cõpluribus tyrannis oppreſſa fuit propter inteſtinas ſeditiones,
unde Alcæi poëmata quæ Staſiotica uocantur, de rebus iſs pertractant. Inter tyran-

Myrſilus.

nos etiam Pittacus fuit, unde Alcæus tam ei quàm aliis conuiciatur, ut Myrſilo &

† Cleonactidis aliás.

Megalagyro & † Cleantidi, & aliis quibuſdam. Sed nec ipſe harum nouitatum nõ

Megalagyrus.

particeps fuit. Pittacus enim ad dominatus eruendos principatu uſus eſt, quibus ſu

Cleanthes.

blatis ciues in priſtinam libertatem reſtituit. Diophanes orator multo tempore po

Diophanes.

ſterior fuit, ætate autem noſtra Potamon, & Lesbocles, & Crinagoras, & Theo-

Potamon.

phanes rerũ ſcriptor. Hic ciuilis uir fuit & Pompeio Magno admodum familiaris,

Leſbocles.

præcipue propter eam facultatem, & omnia geſta ea perfecit, quibus patriam par-

Crinagoras.

tim per illum, partim per ſeſe ornauit, ſéque Græcorum omniũ clariſſimũ exhibuit

Theophanes hiſtoricus.

Filium reliquit M. Pompeium, quẽ Cæſar Auguſtus Aſiæ curatorem conſtituit,
& nunc inter primos Tiberij familiares numeratur. Athenienſes periclitati ſunt in
maximũ dedecus incidere, quum S. C. Decreuiſſet omnem Mitylenæorum pubẽ

Pyrrha.

ad unũ iugulari, pœnituit tamen eos, ac decretum una die ante allatum eſt ad impe

Ereſſus.

ratores, quàm mandata eſſent peracturi. Pyrrha euerſa eſt, ſuburbanum adhuc ha

Sigrium.

bitatur & portum habet, à quo Mitylenen uſq; traiectus eſt, ſtadiorum. lxxx. Poſt

Theophraſti patria.

Pyrrham eſt Ereſſus in colle ſita ſed ad mare deſcendit. Ab ea Sigriũ abeſt ad ſta-

Theophraſto à quo nomẽ inditum.

dia. x. & .viij. Ex Ereſſo fuere Theophraſtus & Phanias philoſophi Peripatetici, &

Phaniæ patr.

Ariſtoteli familiares. Theophraſtus prius dictus eſt Tyrtanus, nam Ariſtoteles

Tyrtæus. mutato nomine eum Theophraſtũ uocauit, ſimul prioris nominis abſurditatẽ euitans, ſimul etiam ſtudij facundiam eius ſignificans. Nam Ariſtoteles diſcipulos ſuos omnes eloquentes fecit, Theophraſtum uero eloquentiſſimum. Poſt Sigrium Antiſſa ciuitas eſt quæ portum habet, poſtea Methymna, unde Arion fuit is, quem Herodotus in Tenarum ſeruatum fabulatur, quum à prædonibus in mari obrutus fuiſſet, hic quidem citharœdus fuit. Dicunt Terpãdrum eiuſdem muſicæ artificem ex eadem inſula fuiſſe, qui primus pro tetrachordo lyra heptachordo uſus eſt, ut hi uerſus declarant, qui ad eum referuntur.

Antiſſa. *Methymna.* *Arion eiuſq; patria.* *Heptachordi inuentor.* *Terpandrus.*

» σοὶ δ' ἡμεῖς τετράγηρυ ἀπεσχέθοντες ἀοιδῶ
» ἑπτατόνῳ φόρμιγγι νέας κελαδήσαμεν ὕμνους.

Nos tibi mutato chordarum quatuor uſu,
Iam noua per ſeptem modulamur carmina neruos.

Hellanicus. *Callias.* Item Hellanicus rerum conſcriptor, & Callias qui Alcæum Sapphõq; expoſuit. In freto quod inter Aſiam eſt ac Lesbum, inſulæ ſunt circiter uiginti, & (ut Timoſthenes ſcribit) quadraginta, hæ compoſito uocabulo Hecatõneſi nominantur, quẽ admodum Peloponneſus, conſuetudine quadam geminandi n, ſicut Mionneſus & Proconneſus & Halonneſus. Significant autem Hecatõneſi quaſi Apollonneſi. Hecatos enim Apollo eſt, nam per totam hanc oram Apollo colitur, uſque in Tenedum. Smintheus, uel Cillæus uel Gryneus, uel alio aliquo nomine uocatus. Proxima his eſt Pordoſelena, in qua eſt eiuſdem nominis ciuitas, & ante ciuitatem alia inſula maior ea, & urbs eiuſdem nominis deſerta, quæ Apollinis templum habet, nonnulli nominum infamiam fugientes, hanc Poroſelenam dici malunt. Montem quoq; Aſpordenõ Pergamo proximum, cum ſit aſper & ſterilis, Aſporenõ, & tẽplũ quod ibi eſt, matris deũm Aſporenæ. Quid igitur dicemus de Pordali & de Saperda, & Perdicca & de Simonidio illo?

Hecatonneſi. *Peloponneſus unde dict.* *Apollinis uaria ratio.* *Hecatos Apollo.* *Pordoſelena.* *Poroſelena.* *Aſpordenus.* *Aſporena dea.*

Simoni. car. « σὺν πορδάκοισιν ἐκπεσόντες ἱμάσθλῃ. *id eſt.*

Pordalis. *Saperda.* *Lesbus.* *πόρδακον.* Cum loris Pordacis cadentes

πορδάκοις, ideſt madidis, & in antiqua comœdia Pordacum locus eſt ſtagnantibus aquis. Lesbos æqualiter diſtat à Tenedo, Lẽno & Chio, intra. l. ferè ſtadia. Cũ Lelegeſ ac Cilices adeo cũ Troianis congruerẽt, quærũt quare nõ ponantur in dinumeratione Troiana. Veriſimile quidem eſt, cum propter ducum diſcordiã & urbium deuaſtationem Cilices pauci relicti eſſent, ut ſub Hectore ponerentur. Nam Eetiõ & eius filius ante dinumerationem dicuntur interiſſe, ut

Iliad. ζ.
» ἤτοι μὲν πατέρ' ἐμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεύς,
» ἐκ δὲ πόλιν πέρσε κιλίκων θείην ὑψίπυλον,
» οἳ δέμοι ἔπλε κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν
» οἳ μὲν πάντες ὀιχῶ κίον ἤματι Ἄϊδος εἴσω,
» πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς. *id eſt.*

Ipſe meum patrem uita ſpoliauit Achilles:
Et Thebam Cilicum pugnando diruit urbem.
Tum ſeptem fratres, qui ſe intra tecta tenebant,
Abſtulit una dies, pariterq; in Tartara miſit.
Hos etenim cunctos celer interfecit Achilles.

Eodem

Eodem modo qui ſub Mynete erant, & duces & urbem amiſerunt, ut

» καὶ δὲ μύνητ' ἔβαλε Ἐπίστροφον, πέρσε δὲ πόλιν *In Catalogo.*
» θείου μύνητος. *id eſt.*

Ille quidem deiecit Epiſtrophon, atq; Myneta,
Funditus euerſa diuini ſede Mynetis.

Leleges autem certaminibus præſtantes facit, ut quum ſic ait,

» πρὸς μὲν ἅλὸς κάρες ἠδὲ παίονες ἀγκυλότοξοι *Iliad. κ.*
» ἠδὲ λέλεγες ἠδὲ καύκωνες. *id eſt.*

Ad mare ſtant Cares, curuato & Pæones arcu,
Et Lelegum populi & Caucones. Et illud,

» σάτνιον οὔτασε δουρί
» οἰνοπίδην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε νηΐς ἀμύμων *Iliad. ξ.*
» οἴνοπι βουκολέοντι παρ' ὄχθας σατνιόεντος. *id eſt.*

Satnion Oenopidem contorta perculit haſta,
Quem quondam Nais peperit pulcherrima nympha
Oenopi, ſeruaret dum Satnioëntis ad undam Ille boues.

Nã nõ ita defecerãt, ut nullã per ſeipſos multitudinẽ facerẽt, præſertim eorũ rege adhuc ſuperſtite.

» ἄλπεω, ὃς λελέγεσσι Φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει. *id eſt.* *Iliad. φ.*

Sub cuius Lelegum populi ditione tenentur.
Et urbe non omnino deleta, infert enim,

» πόλλασον ἀπήσασαν ἔχον ὑπὸ σατνιόεντι. *Ibidem.*

Pedaſon excelſam ſub Satnionte. *Pedaſos.*

In dinumeratione uero eos prætermiſit, ratus multitudinem non ſufficere, ut in dinumeratione poneretur. Vel ſub Hectore quando hos dicat Troianis ualde amicos eſſe. Nam Lycaon qui Hectoris frater erat, ſic inquit, *Lycaon.*

» μινυθάδιόν μέ γείνατο μήτηρ *Eodem.*
» λαοθόη, θυγάτηρ ἄλτεω γέροντος
» ἄλτεω, ὃς λελέγεσσι Φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει. *id eſt.*

Me paruum, paruo uicturum tempore, mater
Laothoë genuit, pater illi maximus Alteus, *Laothoë.* *Alteus.*
Sub cuius Lelegum populi ditione tenentur.

Hæc itaq; hanc habent ueriſimilitudinem. Veriſimilitudo eſt, ſi quis exquiſitam rei alicuius determinationem quærat in poëta, ut quouſq; Cilices & Pelaſgi perdebant, & Cetij, qui inter eos ſunt, & Eurypylo ſubditi. De Cilicibus quidem atque ijs, qui ſub Eurypylo erant, quantũ attinebat diximus, & quod Caicus maxime hæc terminat. Conſentaneũ eſt, ut deinceps Pelaſgos conſtituamus, tum ex ijs, quæ ab Homero dicuntur, tum ex alia hiſtoria, Homerus enim ſic ait. *Cetij.*

» ἱππόθοον δ' ἄγε φῦλα πελασγῶν ἐγχεσιμώρων
» τῶν οἱ λάρισαν ἐριβώλακα ναιετάασκον,
» τῶν ἦρχ' ἱππόθοος τε πύλαιός τ' ὄζος Ἄρηος *In Catalo.*
» τὼ μὲν ὑπ' ἱππόθοῳ τε πυλαιμόσθω τε δύω λήθοιο πελασγὼ τευταμίδαο. *id eſt.*

Hippothous populos ducit turmaſq; Pelaſgum. *Hippothous.*
Nam quicunq; tenent Lariſſæ fertilis arua,

Hippothous regit,& par Marti in bella Pylæus,
Tautamidæ Letho geniti de gente Pelasga.

Quibus uerbis satis magnã Pelasgorũ multitudinẽ significat, nõ enim populũ dixit sed populos. Cũ uero Lariſſæ habitationẽ dicat, & Lariſſæ multæ ſint, aliqua ex propinquis accipiẽda eſt, præcipue ea quæ circa Cumã eſt. Nã ex tribus ea quæ Amaxito proxima eſt, nimis in cõſpectu eſt Illij, & ualde propinqua ad ducẽta ferè ſtadia. Vnde non ueriſimiliter diceretur Hippothoũ cecidiſſe procul ab hac Lariſſa dũ pro Patroclo pugnatur, ſed ab ea quæ proxima eſt, nã ad mille ſtadia interſunt. Tertia eſt Lariſſa pagus agri Epheſij, in Cayſtriano campo ſita, quam dicunt prius urbẽ fuiſſe. Ea Apollinis Lariſſei fanum habebat, & Tmolo quàm Epheſo uicinior erat. Ab hac enim centum & octoginta ſtadijs abeſt, quapropter ſub Meonibus poni poteſt. Epheſij uero aucti multum poſtea ex agro Meonum abſciderunt, quos nũc Lydos appellamus, unde nec hæc erit Pelasgorũ Lariſſa, ſed illa potius. Nã de Cayſtriana quidem Lariſſa, Cayſtro proxima, nullam ſatis certam coniecturam habemus, quod iam tunc eſſet, nec de Epheſia. De Cumana teſtis eſt uniuerſa Aeolica hiſtoria, quæ paulo poſt Troianas res fuit. Tradunt enim eos qui in Phritio Locrenſi erant (qui mõs ultra Thermopylas eſt) inde profectos, in eum locum ueniſſe, ubi nunc Cuma eſt, cum quia Pelasgos inueniſſent, Troiano bello labefactos, adhuc tamen Lariſſam obtinẽtes ad. lxx. ſtadia à Cuma diſtantẽ, condidiſſe apud illos locũ eum, qui adhuc Nouus murus appellatur, qui ad ſtadia. xxx. diſtat à Lariſſa, profectos autẽ cõdidiſſe Cumam, & homines qui ſuperfuerant eò habitatum deduxiſſe. Cumam uero à Locrenſi monte Phriconida appellant, eodem modo & Lariſſam, ea nunc deſerta eſt. Quod autem Pelasgi magna natio eſſent, aliam hiſtoriam teſtem adducunt. Menecrates quidem Elaita in libris de originibus ciuitatum, refert totam oram, quæ nunc Ionica eſt, facto à Mycale initio, prius à Pelasgis habitatam, & propinquas inſulas, Lesbij quoque ſub Pylæo poſitos aſſerunt, quem poëta dicit Pelasgorum ducem, & montem eis uicinum ab illo Pylæum appellari. Chij autores ſuos Pelasgos ex Theſſalia profectos putant, quæ gens errabũda eſt, & ad tranſmigrationes facilis, ea ut multum creuit, ita pariter tota extincta eſt, eo tempore maxime, quo Aeoles Iones'q; in Aſiam traiecere. Sed peculiare quiddã Lariſſeis Cayſtrinis & Phriconenſibus contigit, & ijs qui ſunt in Theſſalia, omnes enim regionem à fluminibus dilutam habuere, illi à Cayſtro, hi ab Hermo, tertij à Peneo. In Lariſſa Phriconide dicunt Piaſum coli, quem tradunt cum Pelasgorum dux eſſet, Lariſſæ filiæ amore captum fuiſſe, cum'q; puellæ uiolentiam attuliſſet cõtumeliæ pœnas luiſſe. Nam quum in uini dolium pronus inſpiceret, puella (quod rem reſciuerat) illum per pedes capiens & attollens in dolium demiſit. Atq; hæc q; dẽ antiqua ſunt, nunc cũ Aeolicis urbibus Aegæ ſunt aſſumendæ & Temnus, unde Hermagoras fuit is, qui de dicendi arte conſcripſit. Hæ urbes ſecus montanã regionem iacent, quæ Cumano & Phocenſi & Smyrnæo agro imminent, iuxta quã Hermus labitur, nec procul ab his urbibus Magneſia ſub Sipylo eſt ciuitas à Romanis libera iudicata, hanc terræ motus nuper labefactarunt. Ex aduerſo ſunt ea, quæ in Caicum uergunt. A Lariſſa Hermum tranſeunti, uſque Cumam ſtadia ſunt. lxx. Hinc uſq; Myrinam, xl, & totidem hinc uſq; Grynium, & inde uſq; Elæã ut Ar

Lariſſæ tres.
Phritium m.
Cuma.
Nouus murus Phriconis.
Menecrates Elaita.
Pylæus mons.
Piaſus dux.
Aegæ. Temnus. Hermagoras eiuſq; patria. Hermus. Magneſia.

ut Artemidorus uult. Poſt Cumam ſunt Adæ, deinde poſt ſtadia. xl. promontorium nomine Hydra, quod ad aduerſum promontorium Hermatum tendit, Elaiticum ſinũ efficit, oris latitudo eſt, lxx. ferè ſtadiorum. Intra ſinum eſt Myrina ad ſtadia. lx, Aeolica ciuitas, quæ portum habet. Deinde Achiuorum portus, ubi ſunt duodecim deorum aræ. Deinde Grynium Myrineorum oppidum, & Apollinis fanum, & peruetuſtum oraculum, & templum candido lapide ſumptuoſum, uſq; ad eam ſtadia ſunt xl. Deinde lxx, uſq; Elæam quæ portum habet, & nauale regum Attalicorũ, Meneſthei opus & Athenienſium, qui cum eo apud Ilium militarunt. De ſequentibus autem ſcilicet Pitana, Atarnea, ac cæteris, quæ ſunt in ea regione dictum eſt. Aeolicarum urbium maxima & optima eſt Cuma, & ferè ea metropolis eſt, & Lesbus cæterarum ciuitatum, quæ numero ſunt circiter. xxx. quanquàm non paucæ ſint deletæ. Carpũtur Cumani, ut homines inſulſi & hebetes, ob hãc cauſam (ut quidã putant) quod. ccc. annis poſt eius urbis ædificationẽ, portus uectigalia exegerũt, cum antea populus eiuſmodi prouentum non haberet. Quare obtinuit opinio, quod hi homines ſero ſentirent, cum urbem ad mare habitarent. Dicitur etiam aliter, quod publica pecunia mutuo accepta porticus cõſtruxerunt, poſtea cũ pecuniã cõſtituta die non reddidiſſent, à deambulatione arcebantur. Sed cum pluuiæ eſſent, in dedecus quoddam creditores edictum mittebant, ut Cumani porticus ſubirent. Et cum præco ita inclamaret, porticus ſubire, dictum eſſe prouerbium, quod Cumani non ſentiant, quod in pluuia porticus ſubeunda ſit, niſi aliquis per præconem admoneat. Vir ſine controuerſia clarus ex hac urbe eſt Ephorus, Iſocratis oratoris familiaris qui & hiſtoriã cõſcripſit, & de inuentionibus tractauit. Et ante hunc etiam Heſiodus poëta, nam ipſe dicit patrem ſuũ relicta Aeolica, Cumam in Bœotiam migraſſe, ut.

» νάσσατο δ' ἄγχ' Ἑλικῶνος ὀιζυρὴν ἐνὶ κώμῃ
» Ἄσκρῃ χεῖμα κακὴ, θέρεϊ ἀργαλέη, οὐδέποτ' ἐσθλή.

Atq; inopem coluit uillam quæ iuncta Heliconi,
Nec per frigus erat cuiquàm opportuna, nec æſtum.

Homerum uero hinc eſſe, non ſatis conſtat, multi enim de eo ſatis diſceptãt. Nomen urbi ab Amazone quadam inditum putant, quemadmodum & Myrinæ, ab ea quæ ſub Batiea in Troiano cãpo iacet.

» τλῶ ἤτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
» ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο μυρίνης.

Hunc homines ipſi Batieam nomine dicunt,
Aſt immortales, uolucris monumenta Myrinæ.

Carpitur etiam Ephorus, qui cum patriæ facinora non haberet, quæ cum aliis geſtis dinumeraret, nolens tamen eam ſilentio præteriri, ſic inclamat. Ea tempeſtate Cumani quietẽ agebãt, poſtquàm Troianam & Aeolicam oram perſecuti ſumus, mediterraneam deinceps percurramus uſq; ad Taurũ, eodẽ peregrinationis ordine conſeruato. In his locis principatum quendã obtinet Pergamũ inſignis ciuitas, quæ diu ſub Attalicis regibus fuit fortunata. Sequẽtis itaq; peragrationis initium hinc faciendũ eſt, ac primo de regibus unde profecti ſunt, & quò tandẽ euaſerẽ breuibus aperiendum. Pergamum theſauros ſeruabat Lyſimachi Agathoclis filij,

Adæ.
Hydra prom.
Hermatus.
Elaiticus ſinus.
Myrina.
Duod. deorum aræ.
Grynium.
Elæa.
Pitana.
Atarnea.
Cuma.
Lesbus opp.
Cumani ſero ſapiunt, Pro.
Vertit hæc ſignificãtius Eraſmus, q̃etiã in Græco legatur.
Ephorus.
Heſiodi patria.
Hom. patria.
Cumæ unde appellatæ.
Myrina.
Batiea.
Iliad. B.
Ephorus notatur.
Pergamus.
Attalicorũ regum origo.
Lyſimachus rex.

filij, qui unus fuit ex successoribus Alexandri, id montis promontoriũ habitatũ habebat. Mons uero turbineus est, in acutũ apicẽ desinẽs. Munitionis huius custodia & pecuniarum, quæ erant nouem milia talentorum commissa erat Philetæro Tyanensi, qui à puero spado fuerat. Contigit enim in funere quodam, cum ad spectaculum multi adessent, nutricem quæ Philetærum infantem portabat, deprehẽsam opprimi, adeo ut puer etiam affligeretur, erat igitur eunuchus. Is cũ optime esset educatus, dignus uisus est, cui hæc crederentur. Tandẽ charus Lysimacho erat, sed quum ab Arsinoë illius uxore dissideret, propterea quod eum accusauerat, locum ad defectionem perduxit, & ut tempora erant, ita se gerebat, uidens ea ad nouitatem apta. Nam propterea quod Lysimachus à malis familiaribus coactus fuerat Agathoclem filium interficere, Seleucus Nicator reuersus illum sustulit, & ipse à Ptolemæo Cerauno sublatus est, ac dolo interemptus. Dum res ita tumultuarentur eunuchus sese in arce continebat, & pollicitando semper ualidioribus ac propioribus obsequendo uiuebat. Hoc pacto castellum ac pecuniam possedit annis uiginti. Erãt ei fratres duo, Eumenes natu grandior, & Attalus iunior. Ex Eumene natus est Eumenes de patris nomine. Is Pergami successionem habuit, & iam loca circuncirca tenebat, unde apud Sardes Antiochum Seleuci filium superauit, cum eo congressus. Obijt autem quum uiginti & duobus annis imperasset. Attalus ex Attalo & Antiochide Achæi filia natus successit in imperio, & primo rex est nuncupatus. Hic Galatas prælio maximo superauit, & Romanorum amicus fuit, & cum eis aduersus Philippum pugnauit in classe Rhodiorũ. Obijt iam senior, cum annis. xl. & tribus regnasset. Filios quatuor reliquit ex Apollonide Cyzicena, Eumenẽ, Attalum, Philetærum, & Athenæum, è quibus iuniores priuatum statũ duxerunt. Eumenes natu grandior regnauit. Hic cum Romanis aduersum Antiochũ magnum, & aduersum Persen bellum gessit, à Romanis totam eã regionem accepit, quæ sub Antiocho circa Taurum erat. Pergamum enim in initio regionẽ Attalici habebat non multam usq; ad Elaitici & Adramytteni sinus mare. Is urbem muniuit, & lucũ Nicephorium seruit, templorum quoq; dona & bibliothecas, & tantam Pergami habitationem quãta nunc est, ille diligentissime curauit. Regnauit autem annis quadraginta nouem. Imperium Attalo filio reliquit, qui ex Stratonice, Ariarathi Cappadocum regis filia natus erat. Filij admodũ iuuenis & imperij tutorẽ fatrem Attalũ reliquit. Is cũ annis. xx. & uno regnasset, multis rebus gestis iã senior mortuus est. Nam aduersum Demetriũ Seleuci filiũ, cũ Alexandro Antiochi filio beliũ gessit, Romanorum contra Pseudophilippum socius fuit, Diegylim quoq; regẽ cepit ducto in Thraciã exercitu, Prusiã interemit, præfecto illi filio Nicomede, imperiũ Attalo qui sub tutela erat, reliquit. Is Philomator cognominatus, cũ annis quinq; regnũ tenuisset morbo absumptus est, hæredes Romanos instituit, q postea eã regionẽ prouinciã fecerunt, & Asiam uocauere eodẽ nomine quo & continentẽ. Caicus Pergamũ præterfluit per campũ qui Caicus appellatur, regionẽ ualde opimã, & totius ferè Mysiæ optimã percurrens. Viri clari Pergameni ætate nostra fuere, Mithridates † Menodoti filius & Adobogion, qui ex tetrarchia stirpe Galatarũ fuit. Hũc quũ Mithridatis pellice congressum dicunt, unde & puero nomen impositum est, fin gentibus amicis, eum ex rege natum. Hic contracta diu Cæsaris amicitia ad id honorum

Philetærus.

Arsinoë.

Agathocles.

Seleucus Nicator.

Eumenes.

Attalus rex.

Nicephorius lucus.

Stratonice.

Pseudophilippus.

Diegylis rex.

Philomator.

Caicus.

Mithridates.

Adobogion.

† *In Græco legitur, μιθριδάτης τε ηοὶ μηνοδότης ὑὸς, Mithridates et Menodotus filius.*

Menodotus.

norum peruenit, ut materni generis tetrarchia, & cum aliorum, tum Bosphori rex efficeretur. Sublatus est à Lysandro, qui Pharnacem regem occidit, & Bosphorum occupauit. Hic quidem magnũ nomen assecutus est. Item Apollodorus orator, qui artes conscripsit, & Apollodoriam sectã introduxit, si qua tãdem ea est. Nam multa olim obtinuerunt, quæ maius iudicium habuere quam nunc habent, è quibus est Apollodoria secta & Theodoria. Sed plurimum Apollodorum extulit Augusti cæsaris amicitia, cuius magister fuit. Discipulum memoratu dignum habuit, Dionysium ciuem suum cognomine Atticum, qui & bonus sophista fuit & historicus, & sermonum conscriptor. Progredienti à campo & ab urbe orientem uersus est urbs Apollonia, in loco edito imposita, austrum uersus est montanum iugum, quod trãsgressi Sardis eunt. A sinistris est urbs Thyatira, Macedonũ habitatio, quam nonnulli Mysorum ultimam dicunt. A dextris est Apollonis, quæ à Pergamo distat stadijs triginta, totidem ab urbe Sardana. Ea idẽ nomẽ habet quod Apollonis Cyzicena. Postea sequitur Hermi campus, & Sardis, Septẽtrionales Pergami partes magna ex parte à Mysis tenentur, quæ à dextris eorum sunt, qui Ableti nominantur, quibus iungitur ea quæ Epictetus dicitur, usq; in Bithyniã. Sardis urbs magna est, posterior rebus Troianis, antiqua tamen, quæ promontorium munitissimum habet. Ea Lydorum caput fuit, quos poëta Maonas uocat, posteriores Meonas dixerunt. Hos quidam diuersos à Lydis dicunt, quidam eosdem, sed præstat ut eosdẽ dicamus. Huic urbi Tmolus imminet mons felix, qui in uertice speculam habet, exedram albi lapidis, quam Persæ condiderunt. Ex ea circunstantes spectantur campi, præsertim Caystrianus, circũcirca Lydi, & Mysi, & Macedones habitãt. Pactolus à Tmolo fluens, olim multa auri ramenta deferebat, ex quo præclaras illas Crœsi & maiorum diuitias ferunt. Nunc eiusmodi structuræ prorsus defecerunt. Defertur Pactolus in Hermum, inquem etiam Hyllus qui nunc Phrygius appellatur, immittit. Hi tres & alij ignobiliores concurrentes, in Phocaicum mare exeũt, ut Herodotus ait. Hermus Mysiæ initium est, & è monte Dinymene sacro, per Exustam in Sardianũ agrum defertur, secundum continuos campos, ut dictum est, usq; in mare. Vrbi autem Sardiana planicies subiacet, & Cori, & Hermi, & Caystri campi qui continui sunt, & camporum omnium optimi. Quadraginta stadijs ab urbe lacus distat, qui à poëta Gygæus appellatur, postea mutato nomine dictus est Colous, ubi Coloënæ Dianæ templum est, quod in religione maxima habetur. Hoc in loco diebus solennibus simias saltare dicunt, num uero inopinabilia an uera dicãt, mihi quidẽ incertum est. Sed quum uersus ita apud Homerum iaceant.

* μήοσι γ' ἔυ μάσθλης τε καὶ ἄντιφος ἡγησάσθην
* ἵε παλαι μονέος, τὼ γυγαίη τέκε λίμνη,
* οἱ καὶ μήονας ἔγον ὑπὸ τμώλῳ γεγαῶτας.

Antiphus, & Mesthles genuit quos maximus olim
Ad perfusa lacu Gygæo rura Palæmon,
Maonas egerunt, Tmoli in radicibus ortos.

Addunt etiam hunc quartum uersum,

* τμώλῳ ὑπὸ νῖφόεντι ὕδης ἐν πίονι σήμῳ.

Pinguis ubi Hyda iacet, Tmolo suppositа niuali.

Apollodorus Rhetor.

Apollodoria secta.

Theodoria secta.

Dionysius Atticus.

Apollonia.

Thyatira.

Apollonis.

Ableti.

Sardis opp.

Meones.

Tmolus.

Pactolus.

Hermus.

Crœsi diuitiæ.

Hyllus.

Phrygius flu.

Dindymene m.

Cori campi.

Caystr. us.

Gygæus lacus.

Colous.

Coloëna Diana.

Locus Homeri in fine Catalo.

Cum

Hyda. Cum nulla Hyda apud Lydos inueniatur, quidam uolunt, Tychium hinc esse, qui à poëta dicitur.

Loc. Iliad. ». σκυτοτόμων ὅχ' ἄρϊστος ὕδης ἐνί. *id est.*

Cerdonum q̃ optimus Hydæ.

Arimi. Addunt etiã propterea quod locus syluosus est, & fulminibus tãgitur, hic Arimos

In Catalo. ». ἔνθ' ἀρίμοις, ὅθι φασὶ τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς. (esse, ut,

Ex Arimis, ubi stratum dicunt esse Typhoea. Inferunt etiam:

». χώρῳ ἐν ὑδρηλόεντι ὕδης ἐνὶ πίονι δήμῳ.

Syluosos per agros, Hydæ præpinguis ubi gens.

Arimi quid. Hyda. Quidam hanc fabulam in Cilicia fingunt, quidam Pithecusis, ñ præsertim qui similias dicunt Arimos, ab Etruscis uocitari, nonnulli Sardes Hydã uocant, nonnulli eius arcem. Scepsius uerisimilius eos dicere arbitratur, qui Arimos in Exusta Mysiæ ponunt. At Pindarus cũ ijs quæ sunt in Cilicia Pithecusia coniungit, quæ sunt ante Cumanũ agrum, ac etiam Sicula. Nã sub Aetna Siciliæ Typhonẽ esse dicũt.

Pithecusia. Typhon. ». τόν ποτε κιλίκιόν θρέψε πολυώνυμον ἄντρον

». νᾶϊ γεμάλῃ κεῖθ' ὑπὲρ κύμ' ἁλιερκέσι ὄχθαις

». ἡ σικελία δ' αὖτ' ὄπιθεν σέρνα λαχνήεντα. *id est.*

Quem Ciliciæ celeberrimum ædidit antrum
Nunc circunfluus maris occulit flũctus,
Eius Sicilia lanigerum pectus premit. Et rursum.

». κείνῳ μὲν ἄϊτνα δέσμος ὑπερφίαλος ἀμφίκειται.

Illum Aetna uinculis fortissimis coartat. Et rursum.

». ἀλλ' οἷος ἄπλατον κεραίζε θεῶν τυφῶνα

». πεντηκοντοκέφαλον ἀνάγκα ζεῦ πάτερ

». ὃν ἀρίμοις ποτέ. *id est.*

Immensum pater centimanumq̃ Typhonem
Vis deũm Iuppiter, apud Arimos excruciat.

Arami. Quidam Syros pro Arimis accipiunt, quos nunc Aramos uocant. Ac Cilicas, q̃ apud Troiam erant, in Syriam cõmigrantes Syris eam regionẽ ademisse, quæ nũc Cilicia nominatur. Callisthenes autor est Arimos propè Calicadnum esse, & Sarpedonis promontorium, iuxta antrum Corycium, à quibus uicini montes Arimi uocantur. Circum lacum Coloum sunt antiqua regum monumenta, apud Sardes

Sardis. Alyattis tumulus. est Alyattis ingens tumulus super crepidine excelsa, & (ut Herodotus inquit) factus à multitudine ciuitatis, cuius maximam partem ancillæ perfecerunt, quæ (ut ille ait) omnes meretricantur. Nonnulli hãc sepulturam meretricis monumentum dicunt. Sunt qui tradant lacum Coloum manufactum esse ad excipiendas eas inundationes, quæ ex fluminibus auctis fiunt. Hypæpa ciuitas est, ex Tmolo in Caystri campum descendenti. Callisthenes dicit, Sardes prius à Cimmerijs captas, postea à Treribus ac Cilicibus (quod etiam Callinum elegiæ poëtam significare arbitratur) postea à Cyro & Crœso, cum Callinus dicat Cimmeriorum impetum in Esionenses eo tempore factum fuisse, quo Sardes captæ sunt. Scepsius Esionenses pro Asionenses Ionice proferri putat, nam fortasse inquit Maonia Asia dicebatur, unde Homerus ait.

Colous lacus. Hypæpa.

Callinus fort. Esionenses. Asionenses.

ἀσίῳ ἔν λιμνῃ ἀμφὶ καϋστρίου ῥέεθρα. *id est.*

Asia prata super, circumq̃ fluenta Caystri.

» Iliad. B.

Postea hæc ciuitas incredibiliter ob uirtutem locorũ instaurata est, ut nulla fini timarum inferior sit. Nuper uero multa eius ædificia ex terræmotibus corruerunt, sed Tiberij prouidentia, qui per nostra tempora imperat, & hãc & multas alias suo beneficio reparauit, quæcunq̃ eo tempore eiusdem calamitatis participes fuerunt.

Strabo quo tẽpore claruerit.

Viri memorabiles ex eodẽ genere fuerunt duo Diodori oratores, quorũ natu grandior Zonas uocatus est, uir qui multa certamina pro Asia cõcertauit. Sed quo tempore Mithridates inualit, accusatus quod ciuitates quæ apud se erant, ad defectionem duceret, habita excusatione omnes calumnias diluit. Iunioris Diodori, qui no biscum amicitia coniunctus est, historiæ extant & carmina, & alia opera, quæ satis antiquũ scribendi genus exprimunt. Xanthus antiquus rerũ scriptor Lydus quidẽ dicitur, num uero Sardianus sit, nobis incertum est. Post Lydos sunt Mysi & urbs Philadelphia terræmotibus concussa. Non enim cessant parietes Romam ducere alia atq̃ alia urbis parte labefacta. Qua propter pauci eam incolunt, maxima eorum pars in agris degunt, agriculturã exercentes, terram enim fertilem habent, & profecto mirandũ est tam paucos agris studere, cum ædificia tam ruinosa habeãt, imò eos admirari possumus, qui eam urbem condiderunt. Post hæc est regio, quæ Exusta dicitur, quingentorũ stad. longitudine, latitudine quadringentorũ, siue ea Mysia, siue Meonia nominãda sit, nam utroq̃ modo dicitur. Ea tota arboribus caret præter uitem, quæ Exustum uinũ fert, ita elegans, ut nulli cedat. Summa camporum facies cinerulenta est, mõtana, petrosa, & nigra, tanq̃ ex adustione quadã. Quidam putant hoc ex crebro fulminũ atq̃ fulgurum ictu contingere, nec dubitant, quæ de Typhone dicuntur hoc in loco fabulari. Xanthus scribit Arimũ quendam horum locorũ regem fuisse. Sed nequaq̃ uerisimile est tantam regionem propter euiusmodi causas ex toto deflagrare, sed potius propter ignem subterraneum, cuius ortus nunc defecerũt. Monstrãtur tamen fossæ tres, quas Folles uocãt, hæc inter se ad stadia quadraginta distant, imminent colles asperi, quos par est, ex effla-tis laminis esse accumulatos. Quod autem huiusmodi regio uites optimas ferat, ex Catania scilicet deprehendi potest, quæ quanquã cinere operta sit, nunc tamen optimum uinum & largum gignit. Vnde quidam perurbane atq̃ elegãter Bacchũ ignigenam dicunt, ex eiusmodi locis coniecturam capientes, quæ austrum uersus sequuntur, cum his locis implicantur ad Taurum usq̃. Quapropter & Phrygiæ & Cariæ & Lydiæ, præterea Mysiæ loca difficulter distingui possunt, cũ inter sese coëant. Ad hanc confusionem non parum facit, quod Romani ea diuiserunt, non per nationes, sed alio quodam modo, per administrationes, in quibus fora fiunt & iura redduntur. Tmolus quidem satis coactus est, & ambitum mediocrem habẽs, & in ipsis Lydiæ partibus terminatur. Mediterranea uero ad partẽ aduersam pertendit, ad Mycalem usq̃, quæ pars (ut Theopompus uult) à Celænis incipit, qua propter quædam eius loca Phryges obtinent, quæ sunt Celænas & Apamiam uersus, quædam Mysi ac Lydi, quædam Cares & Iones. Sic etiam flumina, præsertim Mæander, nã gentes quasdam disterminant, earum autem per quas media feruntur, efficiunt ne facile exquisita distinctio capi possit. De campis qui ex utraq̃ &

Exusta regio.

Arimus rex.

Folles, fossæ.

Catania.

Bacchus cur ignigena.

Caria. Lydia. Phrygia. Mysia. Tmolus. Celænæ. Apamia.

Mæander.

montanæ & fluuialis regionis parte ſunt, eadem ratio eſt. Sed nobis forſitan non adeo curandum, ut nunc loca metiamur, ſed id tantum deſcribendum eſt, quantũ & maiores noſtri tradiderunt. Cayſtriano campo, qui inter mediterraneam cadit & Tmolum, continuus eſt orientem uerſus Cilbianus campus, multus & bene habitatus, qui regionem optimam habet. Poſtea Hyrcanius, cui à Perſis nomen impoſitum eſt, qui & inde incolas deduxerũt. Eodem modo Cyri campus, quẽ Perſæ nominarunt. Poſtea Peltinus, qui iam Phrygius eſt, & Cillanus & Tabenus, qui oppida ſemiphrygia habet, Piſidicum quiddam obtinentia, à quibus ea nominata ſunt. Superantibus uero mediterraneam inter Caras & Nyſæum agrum, qui trans Mæandrum eſt uſq; in Cibyrenſem & Cabalenſem regionem, ſunt urbes mediterraneam uerſus, contra Laodiceam Hierapolis, ubi calidæ aquæ ſcaturiũt, & ubi Plutonium eſt, quæ utraq; non paruam admirationem præſtãt. Nam aqua adeo faciliter in tofum duratur, ut qui aquæductus deducunt, integra ſepta ex eo aquis conficiant. Plutonium eſt os, in paruo quodam imminentis montis ſupercilio, ita commenſuratum, ut hominem ſuſcipere poſſit mira profunditate. Huic propoſitũ eſt uallum quadratũ, ambitu ferè ſemijugero, quod nebuloſa & craſſa caligine plenum eſt, ut uix ſolum diſcerni poſſit. Ad ſeptum appropinquãtibus, aër innoxius eſt, purus ab illa caligine, in tranquillitate uentorum. Nam caligo intra ambitum manet, ſi uero animal introrſum progrediatur, ſtatim moritur. Quapropter tauri introducti cadunt, & mortui educũtur. Nos paſſeres immiſimus, qui ſubito mortui ciderunt. Galli uero execti illæſi accedunt, ut etiam uſq; ad os appropinquent & introſpiciant, & immergantur quouſq; poſſint ſpiritum continere. Videbamus enim ex aſpectu æſtuoſæ cuiuſdam paſſionis indicium, ſiue quod omnes id experiantur, ſiue ſoli ſacerdotes, ſiue diuina prouidẽtia, quemadmodũ ueriſimile in iſs eſt qui numine ſunt afflati, ſiue quod hoc uiribus quibuſdã reluctantibus contingat. Quod autem aquæ quædam lapideſcant, dicunt id in fluminibus cõtingere apud Laodiceam, licet poculentæ ſint. Nam & apud Hierapolim aqua quædam adeo tingendis lanis idonea eſt, ut ex radicibus tincta cum his decertent, quæ ex uermiculo purpuraq; tinguntur. Et adeo exuberat aquarũ uis, ut regio balneis ſponte naſcentibus, plena inueniatur. Poſt Hierapolim ſequũtur loca, quæ trans Mæandrũ ſunt. Nos quæ ad Laodiceam Aphrodiſiademq; pertinent, & quæ Carura uſq; pertendunt, diximus. Sequentia ſunt occidentalia quidem, Antiochia ad Mæandrum, quæ iam ad Cariam pertinet. Auſtralia Cibyra ea quæ magna eſt, & Sinda, & Cabalenſis ager, uſq; ad Taurum ac Lyciam. Antiochia mediocris urbs eſt, ad Mæandrum ſita, Phrygiam uerſus. Ea ponte iuncta eſt, & regionem multam habet ex utraq; fluminis parte, totam fertilem, & caricam multam fert, quæ Antiochica uocatur. Eandem triphyllon uocant. Hic locus facile concutitur. Ex hac ſophiſta clarus eſt Diotrephes, quem Hybreas maximus noſtri temporis orator audiuit. Credunt Cabalenſes Solymos eſſe, unde collis qui Termeſi promontorio immineat, Solymus uocatur, & ipſi Termenſes Solymi dicuntur. Proximum eſt Bellerophontis uallum, & Piſandri eius filij ſepulchrum, qui in bello cecidit, contra Solymos geſto. Hæc planè cum iſs concordant, quæ à poëta dicuntur, nam de Bellerophonte ſic ait.

Cilbianus cam. *Hyrcanius cãpus.* *Cyri campus.* *Peltinus cam.* *Cillanus camp.* *Tabenus cam.* *Cibyrenſis regio.* *Cabalẽſis reg.* *Hierapolis.* *Plutonium.* *Aqua in lapidẽ indureſcẽs.* *Antiochia.* *Cibyra.* *Sinda.* *Cabalenſis ag.* *Caricæ Antiochicæ.* *Triphyllum.* *Diotrephes Sophiſta.* *Hybreas orat.* *Solymũ prom.* *Bellerophon.* *Piſander.*

Δύτερον

» Δύτερον δ' ὦρσε σολύμοισι μαχέσασθαι κυδαλίμοισι. *Iliad. 6.*

Hic Solymis iterum præſtantibus intulit arma.

De eius autem filio ſic.

» πεῖσανδρον δ' ἔβλαψε βίης ἄπτης πολέμοιο
» μαιμάκτην σολύμοισι κατὰ τέκταινα.

At natum occidit Piſandrum Bellerophontis,
Pugnantem Solymos contra, in certamine Mauors.

Termeſus Piſidica urbs eſt, quæ proxime ac plurimum Cibyræ imminet. Cibyrei à Lydis dicuntur profecti, qui Cabalenſem agrum tenuerunt. Poſtea Piſidæ finitimi eam habitauere atq; in alium locum traſtulerunt, munitiſſimã quidem ambitu, centum ferè ſtadiorum. Ea propter æquitatem plurimum creuit. Et uicipropugnati ſunt à Piſidia & finitimo Milyæ agro uſq; in Lyciam & ulteriorem Rhodiorum regionem, additis tribus urbibus finitimis, Bubone, Balbura, & Oenoandro, quarum conuentus Tetrapolis dictus eſt. Harum ſingulæ ſingula ſuffragia habebant, Cabyra uero duo. Nam ea triginta peditum milia mittebat, equitũ duo milia, ſemper tyrannis ſubdita, temperanter tamen, qui ſtatus in Moageta finem habuit. Nam eam tyrannidem Murena ſuſtulit, Balburam & Bubonem Lycijs adiecit. Nihilominus Cibyrenſis adminiſtratio inter maximas totius Aſiæ cenſetur. Cibyrei quatuor linguis utebantur, Piſidarum, Solymorum, Græcorum, ac Lydorum. Proprium apud Cibyreos eſt, ferrum facile extornari. Milya mõtana eſt, quæ ab anguſtijs Termeſi, & à tranſitu, qui per eas fit ad citeriora Tauri ad Sindã pertendit uſq; ad Apameorum regionẽ & Sagalaſſum.

Termeſus. *Cibyrei.* *Piſidæ.* *Bubo urbs.* *Balbura.* *Oenoandros.* *Cabyra.* *Tetrapolis cõuentus.* *Moageta.* *Milya.*

ARGVMENTVM DECIMIQVARTI LIBRI.

QVartuſdecimus liber circa Cycladas inſulas uerſatur, & ulteriorem regionem in qua eſt Pamphylia, Iſauria, Lycia, Piſidia, Cilicia, uſq; Seleuciã Syriæ, & Aſiam, quæ proprie Ionia appellatur.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER DECIMVS QVARTVS.

RElíquum eſt, ut de Ionibus Caribus q dicamus, & de ora quæ trans Taurũ eſt, quam Lycíj habent & Pamphylíj & Cilices. Nam hoc modo tota Cheroneſi peragratio ad finẽ perducta erit, cuius Iſthmum diximus tranſitum, qui ex Pontico mari ſit in Iſſicum. Ioniæ circũnauigatio ſecus terrã eſt mille ferè & quadringentorũ & triginta ſtadiorũ, propter ſinus, & propterea quod regio multas peninſulas efficit. Longitudo uero in rectum non ſanè multa. Quare ab Epheſo Smyrnam uſq; recto itinere ſtadia ſunt trecenta ac uiginti. Nam uſq; in metropolim centum ac uiginti, reliqua ſunt Smyrnam uſq;. Circũnauigatio autẽ paulo minus quàm duo milia & du centa. Mileſiorũ itaq; & Caricorũ montium à Poſidio Phoceam uſq; & Hermum eſt Ionicæ oræ terminus. Pherecydes dicit Miletũ & Miuntem ad hanc oram pertinere, & Cares prius Mycalenſia & Epheſia habuiſſe. Sequentem uero oram Leleges uſq; Phoceam & Chium & Samum, cui Anancæus imperauit, & utroſq; ab Ionibus eiectos in reliquas Cariæ partes euaſiſſe. Addit etiam Androclum Codri Athenienſium regis legitimum filium, primo Ionum coloniæ poſtea Aeolicæ imperaſſe, atq; Epheſum condidiſſe, unde Ionum regiam ibi conſtitutam dicunt, & adhuc qui ex eo genere ſunt reges nominantur, & honores quoſdam habent, in certaminibus quidem præſidentiam, & purpuram regíj generis inſigne & ſcipionẽ pro ſceptro, & Cereris Eleuſinæ ſacra. Miletum Neleus condidit, qui genere Pylius fuit. Meſeníj ac Pylíj quandam inter ſe cognationem fingunt, quapropter poſteriores poëtæ Neſtorem Meſenium dicunt, & multos ex Pylíjs cum Melantho Codri patre Athenas conceſſiſſe, ac totam hanc gentem cum Ionibus coloniam miſiſſe. Ara uero quam Neleus condidit, in Poſidio oſtenditur. Cydrelus Codri filius nothus Myuntem condidit. Androcopus Lebedum, loco quodam occupato nomine Arta. Colophonem Andremon Pylius, ut Minermus in Nãno dicit. Prienen Aepytus Nelei filius. Poſterius etiã Philotas gẽte ex Thebis deducta. Teum prius quidem Athamas, quapropter Anacreon eam Athamantida uocat. In Ionica colonia Nauclus Codri filius nothus, & poſt eum Pœgnas & Damathus Atheniẽſes, nam ex Bœotia fuit. Erythras Gnopus, atq; hic etiã Codri filius nothus. Phoceã Athe-

Ioniæ deſcrip.
Miletus.
Miùs.
Anancæus.
Androclus.
Epheſi cõditor
Ionum regia.
Melanthus.
Codrus.
Cydrelus.
Ionicarũ urbium catal. et authores.
Miuntis cõdit.
Androcopus.
Lebedum.
Arta.
Andremon.
Priene.
Aepytus.
Teus.
Philotas.
Nauclus.
Pœgnas.
Damathus
Erythræi.
Gnopus.
Phoceæ.

Athenienſes cum Philogene, Clazomenas Paralus, Chium Egertius, mixtã multitudinem ducens, Samum Tymbrion, ac deinde Patrocles. Nam hæ ſunt duodecim Ioniæ ciuitates. Poſtea ad Ioniam Smyrna aſſumpta eſt Epheſiorum opera. Nam cum eis olim habitabant, cum Ephelus Smyrna uocaretur. Nam & Callinus eam ſic in quodam loco nominauit, quũ Epheſios in oratione ad Iouem Smyrnæos uocat, ut σμυρναίους δ' ἐλέησον, id eſt Smyrnæorum miſerere. Smyrna Amazon fuit, quæ Epheſum tenuit. Ab ea & homines & urbs dicitur, ſicut à Siſyrba, quidam ex Epheſijs Siſyrbei dicebantur, & locus quidam Epheſi Smyrna uocabatur quod Hipponax ſignificat, ut ponè urbem in Smyrna habitabat inter Tracheam & Lepram actam. Lepra acta dicebatur rupes, quæ nouæ urbi imminet, & partem muri urbis habet. Quapropter agri qui ponè rupẽ ſunt, adhuc in Opiſtholepria dicuntur. Trachea uocabatur regio prætermontana, quæ ultra Coriſſum eſt, antiqua urbs iuxta Palladis templum erat, quod nunc eſt extra urbem, apud eam quæ Hypelæus uocatur. Quare Smyrna iuxta gymnaſium fuit, quod nunc ponè urbẽ eſt, inter Tracheam & Lepram actam. Smyrnæi uero à Mileſijs ſecedentes, exercitum in eum locum ducunt, in quo nunc Smyrna eſt, quum Leleges eum tenerent, quibus eiectis antiquam Smyrnam condidere, diſtantẽ ab ea quæ nunc eſt ad ſtadia uiginti. Poſtea ab Aeolibus pulſi Colophonem aufugerunt, & cum Colophoníjs contra eos exeuntes, regionem ſuam occupauere (ut Minnermus ait) in Nanno, cum Smyrnæ mentionem facit, quod ea ſemper fuerit bellis infeſtata, ut

Clazomenæ.
Chius.
Samus.
Callini locus.
Smyrna Amazon.
Siſyrbæ
Lepra acta
Opiſtholepria
Trachea.
Coriſſus.
Hypelæus.
Smyrna.

αὐτὰρ πύλου νιλήϊον ἄξυ λιπόντες
ἱμερτὴν ἀσίην νηυσὶν ἀφικόμεθα,
ἔνθ' δ' ἄρα τὴν κολοφῶνα ὑβίην πέροπλον ἔχοντες
ἔζόμεθ' ἀργαλέης ὕβριος ἠγεμόνες.
κεῖθεν δ' ἀσύεντος ἀπορνύμενοι ποταμοῖο
θεῶν βουλὴν σμύρναν εἴσομεν αἰολίδα.

Minnermi locus.

Nos Pylo, & excelſa Nelei ex urbe profecti
Oram Aſiæ optatam nauibus attigimus,
Ac primo ad Colophonem inſtructi uiribus urbem
Autores cladis ſedimus, atq; duces.
Inde per Aſtyenta egreſſi protinus amnem,
Sponte deũm Smyrnam uidimus Aeolida.

Ac de his hactenus, nunc rurſum ſingula percurrẽda ſunt, initio à principalibus ſumpto, à quibus alia condita fuere, de Mileto inquam atq; Epheſo. Hæ nãq; optimæ urbes ſunt atq; clariſſimæ. Poſt Poſidiũ Mileſium eſt oraculum, Apollini Didymeo ſacrum apud Branchidas, ad decem & octo ſtadia aſcendenti. Id à Xerxe incenſum eſt, quemadmodũ cætera templa omnia, Epheſio excepto. Branchidæ autem dei theſauris Perſæ traditis, cum eo fugiente abſceſſerunt, ne proditionis & ſacrilegíj pœnas penderent. Poſtea Mileſíj templum conſtruxerunt omnium maximum, quod propter magnitudinem remanſit ſine tecto. Huius fani ambitus uicì habitationem recipit, & ſumptuoſus interius, & exterius lucus eſt, alia uero fana &

Epheſus.
Apollo Didymeus.
Branchidæ.

Branchi et Apoll. amores.

oraculum & ſacra continent. Hoc in loco de Brancho & Apollinis amore confícta fabula eſt. Templum uarijs antiquarum artium donis ſumptuoſiſſime ornatũ eſt. Hinc ad urbem nec uia nec nauigatio permulta eſt. Ephorus ſcribit Cretenſes prius eam ſupra mare condidiſſe, ubi nũc antiqua Miletus eſt, atq; habitatores ex Mileto Cretenſi à Sarpedone deductos, & urbi nomen impoſitũ eſſe, de nomine eius quæ ibi eſt, cum prius Leleges hunc locum tenerent, poſtea Neleum condidiſſe, quæ nunc eſt noua. Quatuor portus habet, quorum unus claſſis eſt capax. Multæ ſunt huius ciuitatis res geſtæ, maxima eſt etiam coloniarũ ab ea profectarum multitudo. Nam totus Euxinus pontus ab his eſt habitatus. Item Propontis & alia complura loca, unde Anaximenes Lampſacenus dicit, Mileſios Icarum inſulam ac Lerum habitaſſe. Circa Helleſpontum etiam in Cherroneſo Limnas, in Aſia Abydum, & Arisbam, Pæſum, In Cyzicenorũ inſula Artacem, Cyzicum, in mediterranea Troadis Scepſim. Nos cũ de ſingulis tractabimus alias addemus, quæ ab eo ſunt prætermiſſæ. Quidam Apollinem Vlion uocant, ut Mileſij ac Delij, id eſt ſalutiferum & Pæonicum. Nã οὐλόω idem eſt quod ualeo, hinc οὐλή, id eſt cicatrix dicitur, & illud οὐλέτειρ᾽ ἀμέγαρτε, id eſt, iamq; uale & ſalue. Apollo enim ſalutifer eſt & Artemis ex eo dicitur quod integros faciat. Sol quoq; & Luna his ſimiles ſunt ac pares, quod cauſa ſint temperiei aëris, & peſtes & ſpontaneæ mortes his applicentur. Ex Mileto fuere uiri memoratu digni, Thales unus ex ſeptem ſapientibus, qui primus phiſiologiæ ac mathematicæ autor fuit inter Græcos, & Anaximander eius diſcipulus, & Anaximandri diſcipulus Anaximenes. Item Hecatæus, qui hiſtoriam ſcripſit. Per noſtra tempora, Aeſchynes orator, qui aſſumpta nimia erga Põpeium Magnum licentia, miſſus eſt in exilium. Hæc ciuitas aduerſitate preſſa eſt, quum Alexandrum excluderet, nam ui capta eſt, quemadmodum Halicarnaſſus, Ac etiam prius à Perſis. Vnde Calliſthenes dicit. Phrynichum tragicũ mille drachmis ab Athenienſibus mulctatum, quod actum quendam feciſſet, Miletum à Dario captam. Ante eam in proximo iacet Lada inſula, circa Tragæas inſulas, quæ ſtationes piraticas habent. Deinceps eſt Lamicus ſinus, in quo eſt ea quæ Heraclia dicitur oppidulum ſub Latmo, quod ſtationes habet. Id prius Lamius dicebatur, eodem nomine quo & imminens mons, quem Hecatæus putat eum eſſe, qui à poëta pediculorum mons appellatur. Dicit enim ultra Lamium urbem pediculorũ montem eſſe. Quidã eum Grium dicũt, quod is æque atq; Lamius progrediatur, à Mileſiorum agro oriẽtem uerſus tendens, per Cariam Euromum & Chalcetorẽ uſq;, imminet autẽ illi in alto. Non procul hinc fluuiolum quẽdam pertranſeunti, apud Lamium montem, Endymionis ſepulchrum poſitum in ſpelunca quadam oſtenditur. Deinde nauigatio ab Heraclia in oppidum Pirrham cẽtum ferè ſtadiorum, pauloplus à Mileto Heracliam, ſi quis ſe in ſinũ inferat. Recta nauigatio ex Mileto Pirrhã eſt ſtadiorum. xxx. adeo longum iter habet littoris præternauigatio. Sed opus eſt, ut huiuſmodi geographiæ excurſus in locis claris paululum immoretur. A Pyrrha uſq; ad Mæandri oſtia, quinquaginta, qui locus ſtagnis & paludibus plenus eſt. Subminiſtratorijs uero ſcaphis adnauiganti, ſtadia triginta eſt Myus, una ex duodecim Ioniæ urbibus, quæ nunc proppter hominum paucitatẽ à Mileſijs habitatur.

Miletus.

Anaximenes.
Limnæopp.
Mileſiorum coloniæ.
Vlios Apollo unde dictus.
οὐλόω οὐλή.
Artemis unde.
Thales.
Anaximander
Anaximenes.
Hecatæus.
Aeſchynes.
Phrynichus.
Lada.
Tragææ.
Heraclia.
Lamicus.
Pediculorum mons.
Grius mons.
Euromus opp.
Chalcetor.
Endymionis ſepulchrũ
Pyrrha.
Myus.

bitatur. Hæc Themiſtocli dicitur à Xerxe in opſonium data, Magneſia in panem, Lamſacus in uinũ. Hinc ad ſtadia quatuor Thymbria eſt, Cariæ uicus, iuxta quem eſt Auernus, ſpecu ſacrum, quod Charoniũ dicitur, id peſtiferas exhalationes habet. Vlterius eſt Magneſia Mæandrum uerſus, Magnetum Theſſalicorum colonia & Cretenſium, de qua mox dicemus. Poſt Mæandri oſtia eſt Prienenſium littus ultra quod Priene eſt, & Mycale mons feris & arboribus plenus. Is Samiæ regioni adiacet, & ad eam quaſi octo ſtadiũ iſthmum facit, ultra Trogilium promontorium. Priene à quibuſdam Cadme appellatur, quoniam Philotas eius conditor è Bœotia uenit. E Priene fuit Bias, unus ex ſeptem ſapientibus, de quo Hipponax ſic inquit, ἤ κ᾽ ἀνάξαιτο ἓκ βίαντος τοῦ πριηνέος κρέασον, id eſt, Et diſceptari quàm Bias Prienenſis melius. Ante Trogilium parua inſula iacet, eodem nomine, hinc Sunium breuiſſimus tranſitus eſt, mille & ſexcentorum ſtadiorum principio Samum & Icariam & Corſias ad dextram habenti, ad ſiniſtram uero Melanthios ſcopulos, reliquum autem per medias Cycladas. Trogilium promontoriũ pes quidã eſt, qui à Mycale percurrit. Alius mons Mycalæ ipſi adiacet, qui Epheſij agri eſt, nomine Pactias, ad eum mediterranea deflectit. A Trogilio Samũ uſq; ſtadia ſunt quadraginta, ea ad auſtrũ ſpectat, & portus eius, qui nauale habet, maxima eius pars in plano eſt, & mari alluitur, pars in imminentem montem aſcendit. Ad dextram nauiganti urbem uerſus, eſt Poſidium quod promontorium Mycalen uerſus ſeptem ſtadiũ fretum efficit. Id Neptunni templum habet, ante quod Narthecis iacet parua inſula. Ad ſiniſtram eſt ſuburbanum Heræum uerſus & Imbraſus amnis, & Heræum antiquum fanum & ædes, quæ nunc tabularum armarium eſt. Sed præter tabularum multitudinem, quæ hic ſunt alia armaria & ſacella antiquis artibus plena, ſimiliter locus ſub dio optimis ſtatuis plenus, quarum tria Coloſſica opera Myronis ſunt, ſuper una baſi ſita. Quæ cum Antonius abſtuliſſet, Auguſtus Cæſar duo in eandem baſim repoſuit, Palladem & Herculem, Iouem autem tranſtulit in Capitolium, & ſacellum ei conſtruxit. Sami circumnauigatio eſt ſtadiorum trecentorũ, ea prius Parthenias dicebatur, dum Cares eam habitarẽt, poſtea Anthemus, poſtea Melamphylus, poſtea Samus, poſtea à quodã indigena Herous, colonis ex Ithaca & Cephalenia deductis. Quoddam eius promontorium Ampelus uocatur, ad Icariæ Drepanum ſpectans, immo totus mons, qui totam inſulam montanam efficit, eodem nomine dicitur. Ea uino infelix eſt, cum cæteræ circũuicinæ uino optimo abundent, & tota ferè continens, quæ propinqua eſt, uina optima ferat, ut Chius, Lesbus, & Cos, atqui & Epheſium & metropolitanum optima ſunt. Mediterranea uero & Tmolus, & Exuſta & Gnidus, & Smyrna, & alia ignobiliora loca optimo uino & ad iocunditatẽ & ad medicã uictus rationẽ excellũt. Samus itaq; uino nõ ualde fortunata eſt, in cæteris uero feraciſſima, quod ex eo maxime perſpici poteſt, quod bellis infeſtatur. Vnde laudantes nõ dubitant, illud ei prouerbiũ accõmodare, quod etiam ferat gallinæ lac, quemadmodum Menãder inquit in quodã loco, quæ res ei tyrannidũ cauſa fuit, & inimicitiarũ cum Athenienſibus. Sed tyrannides plurimũ Polycratis & Syloſontis fratris eius tempore uiguerunt, quorum alter & fortuna & opibus clarus fuit, adeo, ut etiam

Themiſtoclis opſonium.
Thymbria.
Auernus.
Magneſia.
Priene.
Mycale.
Samia.
Cadme.
Philotas.
Bias.
Trogilium.
Corſiæ.
Melanthij ſco.
Pactias m.
Poſidium.
Narthecis.
Heræum.
Imbraſius ſt.
Samus.
Parthenias.
Anthemus.
Melamphylus.
Ampelus.
Chius.
Cos.
Tmolus.
Sami laudes.
Prouerb.
Polycrates.
Syloſon.

Polycratis annulus. mari dominaretur. Maximum felicitatis argumentũ ducunt, quod annulo de industria in pelagus proiecto, gemma & sculptura precioso, paulo post piscator quidam piscem eduxit, qui eum deuorauerat, quo cæso annulus inuentus est. Quod *Commemorat hæc uberius paulo & elegãtius Cicero in fin. quinti libri de finibus.* cum Aegyptiorum rex intellexisset, diuinitus locutum ferunt, quod qui eiusmodi prosperitatibus uteretur, uitam clauderet sine non fortunato, quod & ita est factũ, nam à Persarum satrape dolo captus, suspẽsusq; est. Eius tempore fuit Anacreon *Anacreon poëta.* lyricus, quapropter tota eius poësis illius mentione plena est. Huius tempore Py*Pythagoras.* thagoram fuisse in historijs tradiderunt, qui quum iam tyrannidem nasci uideret, urbem deseruit, & in Aegyptum & Babylonem discendi studio abscessit. Quũ uero reuersus esset, & adhuc perdurare tyrannidem inuenisset, in Italiam nauigans, ibi uitam contriuit, ac de Polycrate quidem hæc. Syloson uero priuatus relictus *Syloson.* est. Is cum Dario Hystaspis filio, uestem quam ferebat aliquando largitus esset, nã ille quum nondum rex esset, eam magnopere concupiuerat, quum uero regnaret dono Sylosonti tyrannidem dedit, qui acerbe imperauit, quapropter urbs homi*Syloſontis Chlamys, prouerbiũ.* nibus uiduata est. Vnde ductum est prouerbium,

ἕκατι συλοσῶντος ἐυρυχωρία. *id est.*

Syloſontis opera locus amplus est.

Prouerb. aliud Pericles. Sophocles. Neocles. Epicurus. Menander. Creophylus. Sed Athenienses prius misso Pericle imperatore, & Sophocle poëta cum eo, Samios non obtemperantes graui obsidione affecerunt. Postea duo municipũ milia ex suis miserunt, in quibus fuit Neocles Epicuri pater ludi magister, quẽ & hic & in urbe Teo educatum ferunt, adolescentiam uero Athenis egit, quo tempore Menander comicus adhuc ephebus esset. Ex Samo etiam Creophylus fuit, quem aliquãdo tradunt, suscepto in hospitium Homero, accepisse ab eo donũ inscriptionem poëmatis, quod Oechaliæ captiuitatẽ uocant. Sed Callimachus, per Epigrã*Oechaliæ captiuitas* ma quoddam contrarium ostendit, quod quanquam Creophylus opus composuerit, Homeri tamen dicatur propter dictum hospitium, Vt

πόνος ἐιμὶ δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὁμήρου δεξαμένῳ
καίω δ' εὐρυτόμῳ ὃς ἐπάθεν καὶ ξανθὸν Ἰόλαον
δμῳοῦ δὲ κάλευμα γεγάμμαι
κρεωφύλῳ, Ζεῦ φίλε τοῦτο μέγα.

Sum Samij labor, accepit qui dion Homerum
Hospitio, sæuis ignibus uro duos,
Euryton atq; Iolem, nunc scriptum dicor Homeri,
Ante Creophyli Iuppiter at fueram.

Quidam hunc Homeri magistrum tradunt, quidam non hunc, sed Aristeum Proconnesium. Adiacet Samo insula Icaria, à qua Icarium pelagus nominatur. *Icaria insula. Icarus.* Ea nomen habet ab Icaro Dædali filio, quem dicunt paternæ fugæ comitem, quũ ambo pennati è Creta aufugissent, hoc in loco cecidisse, uia nõ seruata. Nam quũ celsus se ad solem extolleret, liquefacta cera pennæ effluxerunt. Insulæ ambitus est stadiorum trecentorum, ea portum non habet, sed stationes, quarum optima *Histi statio.* Histi appellantur. In hac insula est promontorium ad Zephyrum porrectum. Inest

Inest etiam Dianæ templum, quod Tauropolium uocatur, & oppidulum Oenoë. *Tauropolium. Oenoë.* Item aliud de nomine Dracani promõtorij, in quo situm est, stationem habet. Hoc *Dracanum.* promontorium distat à promontorio Samiorũ, quod Cantharium appellatur, sta*Cantharium.* dijs octoginta, qui traiectus minimus est intermediorũ. Nunc quidem cum ea hominibus deserta sit, Samij magna ex parte incolunt, pascendorũ pecorum gratia. Post Samium fretum, quod Mycalen uersus est, Ephesum nauigãtibus est Ephe*Panionia.* siorum ora, ad dextram & Panionia, quæ tribus stadijs supra mare est, ubi Panionia cõmunia omnium Ionum festa Neptũno Heliconio & sacrificium celebratur. Sacrificant autem Prienenses, de quibus in rebus Peloponnesiacis dictum est. De*Neapolis.* inde est Neapolis, quod autem prius erat Ephesiorum, nunc Samiorũ est, qui cum Marathesio agro permutauerunt, propinqua scilicet cum longinquis. Deinde Py*Pygella. Munychia dicta. Pygalij. Panormus.* gella oppidum quod Dianæ Munychiæ templum habet, Agamemnonis opus, à parte quadam gentium illius habitatum, nam quidam Pygalij nominati, iam calamitatibus defatigati ibi remanserũt, unde locus nomen ab illis accepit. Postea portus est, nomine Panormus, qui Dianæ Ephesiæ templum habet, deinde est ciuitas *Ortygia. Cenchrius. Latonæ partus* ipsa in eadem ora. Paulo supra mare est Ortygia, lucus omnis generis materiæ pulcherrimus, præsertim cypariſſo, per eum Cenchrius amnis fluit, in quo dicunt Latonam ex partu lotam, nam hoc in loco fabulãtur, & partum eius, & nutricẽ Ortygiam & adytum in quo peperit, & proximam oleam, ad quam tradunt eam primo post partum quieuisse. Mons luco imminet nomine Solmissus, ubi dicunt Cu*Solmissus m.* retas armorum sonitu Iunonem obtudisse, ex æmulatione insidiantem, quo auxilio, Latonæ partus eam latuit. Sed cum plurima templa sint in eo loco, alia uetusta alia posterius facta, in antiquis antiquæ insunt statuæ, in posterioribus praua opera, ut Latona quæ sceptrum gerit, & Ortygia quæ manu puerum tenet. Hic quotannis solennia celebrantur. Sed † anno quodã iuuenes splendidissimis epulis stu*† Græce legitur ἔθος δέ τινα quod est, more quodam. Interpres forte legit* ἔτη. dent, Curetum autem palatium conuiuia, & quædam mystica sacrificia percipit. Vrbem Cares & Leleges habitauere, sed quum maximam eorum partem Andro*Athenæum. Hypelæum. Corissus.* clus eiecisset, eam ex ijs suppleuit, qui ad se circa Athenæum & Hypelæum conuenerant, assumpta etiam prætermontana Corisso proxima. Ea itaq; usq; ad Cræsi tempora hoc modo fuit habitata, postea à prætermontana descendens, circa tem*Arsinoë.* plum quod nunc est habitauere usq; ad Alexandri tempora. Lysimachus condita urbe quæ nunc est, cum homines nõ libẽter inde commigrarent, uehementi hymbre obseruato subuenit, fossas & cannales obstruxit, unde urbs submersa est, & illi perlibenter traducti transmigrauere. Lysimachus urbem de uxoris nomine Arsinoën appellauit, ueruntamen antiquum nomen obtinuit. In ea erat senatus con*Ephesiæ Dianæ templum. Cherſiphron. Heroſtratus.* scriptus, cum quo etiam conueniebant ij, qui uocati dicebantur, & omnia administrabant. Dianæ templum prius Cherſiphron mire fabricatus est, postea aliud fecit maius illo. Sed quum Herostratus quidam id incendio consumpsisset, aliud præstantius construxerunt, mulierum ornamentis, & multis opibus ad id collatis, refectisq; prioribus columnis. Quarum rerum testimonio sunt Decreta *Timæus carptor. ἰὸ πιτὲ μιος.* tunc facta, quæ Artemidorus dicit Timæum Tauromenitanum ignorare, & inuidum esse, & calumniatorem, unde & carptorem fuisse uocitatũ, quod ex Persarũ depositis templi structuram finxerit, cum nulla tunc deposita essent, & si erant, cũ templo

templo combusta sunt. Nam cum post incendium tectum deletum esset, quis uoluisset in templo detecto depositum tenere? Addit etiam Alexadrum & factas & futuras impensas pollicitum, dummodo ipse titulum haberet. Illos autem noluisse, multo magis uoluerunt & sacrilegio & templi spoliis infames fieri. Laudat praeterea Ephesium quendam, qui regi dixit, non decere deum diis quicq̃ dedicare post templi consummationẽ, quod dicit Cheromocratis opus esse, qui Alexandriã construxit. Eundem pollicitum fuisse Alexandro, sese montem Athon in eius formã fabricaturũ, ut tanq̃ ex gutto quodam, aqua in phialam effunderetur. Facturumq; duas urbes, alteram ad montis dextram, alteram ad sinistrã, ut ab altera in alterã amnis efflueret. Post templũ itaq;, aliarũ rerum dedicatarũ multitudinem ingentẽ inueniri, artificum æstimatione, ædem uero totam ferè Praxitelis operibus plenã. Nobis Thrasonis nõnulla mõstrata sunt, cuius est Hecatesium, & fons Penelope, & anus Euryclia. Sacerdotes eunuchi erant, qui Megalobyzi dicebantur. Ac semper aliqui accersebantur digni tali praefectura, & in honore maximo habebantur, cum his uirgines aliquas sacras esse oportebat. Nunc earũ consuetudinum quaedã seruantur, quaedam minime. Templũ & nunc & olim Asylum erat, cuius libertatis termini saepe sunt immutati, Alexander ad stadium extendit, Mithridati uero dimissa ab angulo Cerami sagitta, uisum est paululũ ipsum stadiũ transcendere. Antonius huic proxime accessit, & cum eo termino urbis partem cõprehendit. Postmodum Cæsar Augustus cum id damnosum existimaret, & nihil aliud esse, quàm multis malefaciendi causam exhibere, id irritũ fecit. Hæc ciuitas & naualia habet & portum, quem architecti ore perbreui effecerunt, pariter cum rege decepti. Is Attalus fuit Philadelphus, qui ratus ingressum nauibus onerarijs profundũ fore, si terra apponeretur. Et cũ portus prius stagnosus esset ex aggestionibus à Caystro factis, ori quod quidem amplum erat, terram opponi iussit. Sed contra q̃ ratus erat, uenit, nam limus introrsum impulsus, fecit ut totus portus ore tenus stagnaretur, prius autem affluxus & refluxus pelagi, satis per sese limum auferebant, & extrorsum retrahebãt. Ac portus quidem talis est, ciuitas loci opportunitate quotidie crescit, & maximũ citerioris Asiae emporium est. In ea fuere uiri memoratu digni, ex antiquis Heraclitus, cui cognomento fuit Scotinus. Item Hermodorus, de quo hic idem inquit. Dignos esse Ephesios omnes strangulari, Qui Hermodorũ uirũ inter eos frugi eiecerunt, Dicentes, nemo nostrũ frugi esto, Alioqui cum alijs ejiciatur. Hic uir leges quasdã uidetur Romanis conscripsisse. Ex Epheso fuit Hipponax poëta, & Parasius pictor, & Apelles. Ex iunioribus Alexander orator, qui Lychnus est cognominatus, is in republica uersatus est, & historiã conscripsit, & carmina reliquit, in quibus & de cæleſtibus pertractat, & terras continentes describit, in quaq; edens poëmata. Post Caystri ostia est lacus nomine Selinusius, ex pelago refusus. Postea est alius qui in eum confluit. Hi magnos prouentus habent, quos cũ deæ sacri essent, reges abstulerunt, postea à Romanis sunt restituti. Rursum publicani facta uiolentia, uectigalia sibi uendicauere. Artemidorus legatus missus, & lacus deæ recuperauit, & Heracleotim quæ desciuerat euicit, Romæ iudicatus, pro quibus rebus ciuitas auream ei imaginem in fano erexit. In concauissima autem parte lacus, regis fanum est, quod Agamemnonis opus dicunt. Postea est

Cheromocrates. Alexandriæ architectus.

Thraso pictor. Megalobyzi.

Asylum.

Attalus Philadelphus.

Heraclitus Scotinus. Hermodorus.

Hipponax. Parasius. Apelles. Alexan. Lychnus. Selinusius.

est Gallesius mõs, & Colophon ciuitas Ionica, & ante eam Apollinis Clarij lucus. Tradunt Calchantem augurem cum Amphilocho Amphiarai filio, è Troiano bello redeunte, terrestri itinere huc peruenisse. Cumq; apud Clarum in Mopsum incidisset, augurem præstantissimũ, præ mœrore mortuũ esse. Hesiodus Calchantem Mopso huiusmodi quiddam proposuisse scribit.

» θαῦμα μέ ἔχει κατὰ θυμὸν ἐρινεὸς ὅσσους ὀλίνθους
» οὗτος ἔχει μικρὸς περ ἐὼν, εἴποις ἄρ ἀριθμόν,
» τόν δ' ἀποκρίνασθαι, μύριοί εἰσιν ἀριθμόν,
» ἀτὰρ μέτρον γε μέδιμνος, εἷς δὲ περισεύει.
» ὃς φάτο. καίσφιν ἀριθμὸς ἐτήτυμος εἴδετο μέτρῳ.
» τὸν ἐπελθέμεν οὐκ ἄν τις ἀνύσαιτο.
» κηλὸν τόδε κάλχαντ' ὕπνος θανάτοιο κάλυψε.

Mirabor sanè, poteris si dicere, ficus
Quot numero hæc caprificus habet, perparua licet sit.
Mille quidem decies modius mensura, superq;
Vna fit, hanc nullo poteris comprendere pacto.
Dixit, & inuentus numerus, mensuraq; certa est.
Continuo mortis Calchanti somnus obortus.

Gallesius mõs. Colophon. Apollo Clarius. Mopsus. Calchantis mors. Clarus.

Pherecides dicit, prægnanti sue oblata, Calchantem interrogasse, quot porcos haberet, hunc uero respondisse tres, atq; ex ijs unam fœminam. Et cum Mopsus uera locutus esset, illum præ dolore mortuum. Sunt qui dicant Calchantem suem proposuisse, illum uero caprificum, ac Mopsum uera dixisse, Calchantem uero minime, & præ mœrore mortuum. Et in quodam loco Sophocles scribit, cum Helena reposcitur, quod tunc Calchanti fata mortem decreuerunt, quum præstantiorẽ augurem offendet. Sed hic Calchantis mortẽ transfert in Ciliciam. Atq; hæc quidem antiqua sunt. Colophonij aliquãdo nauales opes satis amplas habuere, & eque stribus tantum excelluerunt, ut ubicunq; difficulter bella componi poterant, Colophonij equitatus auxilio dirimebantur, qua ex re ductum est prouerbium, κολοφῶνα ἐπέθηκε, id est, Colophonem addidit, cum summa operi manus imponitur. Viri ex Colophone memorabiles fuere, Minnermus tibicen, & elegiæ poëta. Itẽ Xenophanes physicus, qui poëmata de Sillis fecit. Pindarus etiã dicit Polymnastũ quẽdam in musica doctum, Vt

Nosti quicquid dixit Polymnastus uir Colophonius.

Prouerb. Colophonẽ addidit. Minnermus. Xenophanes. Polymnastus.

Sunt qui Homerũ hinc faciant. Ab Epheso Colophonẽ recta nauigatione, sunt stad. lxx. in sinũ se inferenti centũ &. xx. Post Colophonem est Coracius mons, & insula Dianæ sacra, in quã ceruas perituras tranare crediderũt. Postea est Lebedus quæ centũ ac. xx. stad. abest à Colophone. Hoc in loco artificũ Liberi patris cõuentus est, & Ionũ habitatio usq; in Hellespontũ, in qua solẽnia & certamina Libero patri quotannis celebrantur. Prius autem Teo habitabant, quæ consequens Ionum ciuitas est, sed orta Epheli seditione aufugerunt. Quum uero Attalus eos in Myonneso collocaret inter Teo ac Lebedũ, mittuntur Teij Romã oratũ, ne patiãtur Romani Myonnesũ sibi admuniri, quare ij in Lebedũ migrauere, Lebedijs perlibẽter eos suscipientibus, propter hominũ paucitatẽ qua detinebantur. Teos à Lebedo distat

Homeri patria. Coracius mõs. Lebedus.

Teos. Myonnesus.

Aſpis. *Arconneſus.*

Anacreon. *Abdera.* *Prouerb.*

Apelicon. *Hecatæus.* *Gerraidæ.* *Chalcides.* *Clazomenij.*

Alexandriæ agon

Erythræ. *Hippi inſu.* *Gerræ opp.* *Teium opp.* *Corycus.* *Caſyſtes.* *Erythræ port.* *Corycæi.* *Prouerb.*

Halonneſus. *Argenum.* *Mimas m.*

Cybelia. *Melæna prõ.* *Sybilla Erythræa.* *Athenais.* *Heraclides Hierophilus* *Apollonius Mus.* *Chij ambitus.* *Poſidium.* *Phanæ.* *Leus.* *Melæna.* *Pſyra.*

diſtat ſtadijs centum ac uiginti, inter eas eſt inſula quædam Aſpis nomine, nõnulli eam Arconneſum uocant. Myonneſus quidẽ in loco excelſo habitatur, qui peninſulã facit. Teos quoq; in peninſula ſita eſt & portum habet. Hinc eſt Anacreon Lyricus, cuius tempore Teij relicta urbe, Abdera Thracũ urbem migrauerunt, cũ Perſarũ cõtumelias ferre nõ poſſent, unde illud dictũ eſt, ἄβδηρα καλὴ πτέωμ ἀποικία, id eſt, Abdera optima Teiorũ colonia. Rurſum poſteriore tempore nonnulli ex eis redierunt. De Apelicone dictum eſt, qui Teius fuit. Ex eadem urbe fuit Hecatæus hiſtoricus. Eſt alius quidam portus nomine Gerraidæ diſtans ab urbe ſtadijs triginta. Deinde Chalcides, qui eſt Cherroneſi Teiorũ & Erythræorũ iſthmus, intra iſthmum itaq; ij habitant, luxta iſthmum Teij & Clazomenij. Nam auſtrale iſthmi latus (ideſt Chalcides) Teij habẽt, Boreale Clazomenij, ad quod Erythræorum agro coniunguntur. In iſthmi initio eſt locus præceps, interius Erythræorũ, exterius Clazomeniorũ agrum comprehendens. Chalcidibus lucus imminet, Alexandro Philippi filio dicatus. Hoc in loco certamen Alexandria nũcupatum, ab uniuerſa Ionia celebratur. Iſthmi trãſitus ab Alexandria & Chalcidibus, uſq; ad præcipitium, eſt ſtadiorum quinquaginta, circũnauigatio plurium q̃ mille. Ad mediam ferè circunnauigationem ſunt Erythræ ciuitas Ionica, quæ portum habet, & quatuor in fronte paruas inſulas quæ Hippi dicũtur. Prius q̃ Erythras perueniatur, primũ eſt oppidulum Gerræ, poſtea Teium, poſtea Corycus mons exelſus, & portus Caſyſtes ſub eo. Item alius portus qui Erythræ appellatur, ac deinceps cõplures alij. Dicunt totã Coryci præternauigationem latronibus plenam, qui Corycæi dicuntur. Hi nouũ inſidiandi genus adinuenerunt. Diſperſi enim per portus accedunt ad mercatores qui applicuerint, auſcultantes quid rerum ferant, & quò nauigent. Poſtea quum illi ſoluerint & in altum ſe receperint, congregati eos adoriuntur ac diripiunt. Ex quo omnes curioſos & occulta ac ſecreta auſcultare conantes, Corycæos appellamus, & in prouerbio dicimus, τῆ δ' ἄρ' ὁ κωρυκαῖος ἠκροάζετο. id eſt. Hunc ergo Corycæus auſcultauit, quum quis aliquid dicere uel facere ſecreto uideri uelit, quod minime uideri uelit, propter eos qui ſpeculantur & ſcire ſtudent, quæ non conuenit. Poſt Corycum eſt inſula Halonneſus. Deinde Argenum promontoriũ agri Erythræi, quod Chiorũ Poſidio proximũ eſt. Id fretum quoddam efficit ſexaginta ferè ſtadiorũ. Inter Erythras atq; præcipitiũ eſt Mimas mons altiſſimus, & feris & arboribus plenus, deinde uicus Cybelia, & promõtoriũ nomine Melæna, ubi molæ effodiuntur. Ex Erythris eſt Sibylla quædã numine afflata, & diuinatrix antiqua ſanè mulier, tempore Alexandri. Alia quædam fuit eodem modo diuinatrix nomine Athenais. Ex eadem ciuitate, ætate noſtra fuit Heraclides Hierophilus, medicus, Apollonij cõdiſcipulus, eius q Mus eſt cognominatus. Chius circunnauigationem habet ſtadiorum nongentorum, ſiquis ſecus terram deferatur, ea urbem & portum optimũ habet, & nauale nauiũ octoginta. In circũnauigatione habenti inſulam ad dextram primũ ab urbe eſt Poſidium, deinde Phanæ, portus profundus & Apollinis templum, & palmarũ lucus. Poſtea littus auſtrale quod ſtatões habet. Poſtea Leus, & hoc littus ſtationes habet. Hinc ad urbem eſt fretũ ſtadiorũ ſexaginta. Circunnauigatio autem trecẽtorum & ſexaginta quam ipſi peregimus. Deinde Melæna promontoriũ, contra quod eſt Pſyra inſula exelſa, diſtans à promontorio ſtadijs

torio ſtadijs lx. ea urbem habet eiuſdẽ nominis. Inſulæ ambitus ſtadia quadraginta. Deinde Aruiſia, locus aſper & importuoſus, ſtadiorum trecentorum, quod uinũ fert Græconicorum optimum. Poſtea Pelinænus mons omnium qui in hac inſula ſunt altiſſimus. In hac inſula marmor effoditur. Viri è Chio elegantes fuere, Ion tragicus, & Theopompus hiſtoricus, & Theocritus ſophiſta. Hi inter ſe aduerſati ſunt. Chij etiã de Homero ambigunt, atq; eos in teſtimonium adducunt, qui Homeridæ uocantur, ab illius genere profectos, quorum etiam Pindarus meminit, ut. ὅθ' περ ἠϋκόμοιο γενέθλαν ἐπέων τε πολλὰ ἀοιδοί. ideſt.

Arſyſia autore Steph. legitur. *Vinum Pellinæum.* *Pelinæus.* *Ion tragicus.* *Theopompus.* *Theocritus ſophiſta.* *Homeridæ.* *Leſbus.* *Chytrium.* *Clazomenæ.* *Anaxagoras.* *Anaximenes.* *Archelaus phyſicus.* *Eurypides.* *Smyrna.*

Vnde & Homeridæ, rhapſodiæ cantores optimi.

Chij olim claſſem habuere, & maris imperiũ & libertatẽ ſibi uendicauerunt. E Chio in Lesbũ, uento auſtro ſunt ſtadia circiter quadraginta. Poſt præcipitium eſt Chytriũ locus, in quo prius Clazomenæ ſitæ erãt, deinde Clazomenæ poſterius cõditæ, quæ inſulas octo habitatas in fronte habent. Vir Clazomenius præclarus eſt Anaxagoras phyſicus, Anaximenis Mileſio familiaris. Eius auditores fuere Archelaus phyſicus, & Eurypides poëta. Poſt Clazomenas eſt Apollinis fanũ, & aquæ calidæ, & Smyrnæorũ ſinus & ciuitas, deinde alius ſinus & antiqua Smyrna, diſtans à noua ſtadijs uiginti. Quũ Lydi Smyrnã euertiſſent, circiter annos quadringentos in uicimodum manſit habitata, poſtmodũ Antigonus eam ſuſcitauit, deinde Lyſimachus, & nunc omnium pulcherrima eſt. Eius pars in monte ſita eſt, pars maxima in campo præter portum, & gymnaſium, & matronarum locum. Viæ ſunt in rectum pro uiribus diſtinctæ, & lapidibus inſtratæ, porticus magnæ, quadratæ, plænæ & altæ. Habet etiam bibliothecam & Homereum & porticum quadratam, cum Homeri templo & ſtatua. Nam & hi maxime hunc poëtã ſibi uendicant, unde & nũmus quidã æneus apud eos Homerus uocatur. Vrbis mœnia. Melas amnis præter fluit, ad cæteram ſtructuram etiam portum clauſum habet. Sed non paruus error fuit architectorum, qui cum uias inſternerent, cloacas non fecerunt, quapropter excrementa fluitant præſertim hymbrium tempore, è uaſis dimiſſa. Hoc in loco Dolobella Trebonium obſidione cepit, unum ex ijs, qui diuum Cæſarem dolo occiderũt & multas urbis partes diruit. Poſt Smyrnam ſunt Leucæ oppidulum, quod Ariſtonicus poſt Attali Philomatoris obitum, ad defectionem perduxit, qui putans ſe eſſe è regia ſtirpe, imperium ſibi uendicare cogitauit, quare ab eo excidit, circa Cumanum agrum ab Epheſijs nauali prælio ſuperatus. Aſcendẽs uero in mediterraneã, hominum inopum ac ſeruorum ad libertatem uocatorũ, quos Heliopolitanos appellabat, tumultuariã manũ congregauit. Primumq; Thyatira aggreſſus eſt, deinde capta Apollonide, alia caſtella capiebat. Sed non diu reſtitit. Nam continuo ciuitates exercitum miſerunt, Nicomedes quoq; Bithynus, & Cappadocum reges auxilium tulere, poſtea quinq; legati à Romanis miſſi, deinde exercitus & conſul P. Craſſus, deinde M. Perpenna, qui capto Ariſtonico, & Romam miſſo, bellum abſoluit. Ariſtonicus ipſe in carcere mortuus eſt, Perpenna morbo abſumptus. Craſſus cum quidam eum apud Leucas adorirentur, in prælio occubuit. Poſtea Manlius Aquillius conſul cum decem legatis miſſus, prouinciam in eam gubernationis formam compoſuit, quæ adhuc perdurat. Poſt Leucas in ſinu eſt Phocea, de qua tunc diximus, quum mentionem de Maſſilia faceremus. Poſtea ſunt

Homereum. *Home. templũ.* *Homericus nũmus.* *Melas flu.* *Dolobella.* *Trebonius.* *Leucæ opp.* *Ariſtonicus.* *Heliopolitani.* *Thyatira.* *Apollonia.* *Perpenna.* *Craſſus.* *Manlius Aquillius.* *Phocea.*

Iones. Aeoles. Ionum atq; Aeolum fines, de quibus ante dictum est. In mediterranea oræ Ionicæ
Magnesia. restat uia, quæ ab Epheso usq; in Mæandrum & Antiochiam tendit. Hæc loca & Ly
Mæander. dis, & Caribus, & Græcis admixta sunt. Post Ephesum prima est Magnesia, Ae-
Lethæi plures. olica ciuitas, quæ ad Mæandrũ dicitur, nam ei proxima est. Sed multo uicinior est
Pactius. Lethæus, qui in Mæandrum influit, ortum habens à Pactio Ephesiorũ monte. Est
Tricca. alius Lethæus apud Gortynem, alius circa Triccam, apud quem natus dicitur Ae-
Aesculapius. sculapius. Alius etiam apud Lybes Hesperios. Vrbs ipsa in campo iacet iuxta mon
Thorax m. tem qui Thorax appellatur, in quo dicunt crucifixum fuisse Daphitam grammati-
Prouerb. cum, propterea quod reges uersibus incesseret. ut
Daphitas grãmaticus.

» πορφύρεοι μώλωπες ἀποῤῥινήματα γάλως
» λυστιμάχου, λυσιῶν ἄρχετε ἡβῆ φρυγίης.

Purpurei stimuli, fex ultima diuitiarum
Lysimachi, Lydos subditis, atq; Phrygas.

Magnetes. Didyma. Ex quo illud tractum est, φύλαττε τὸν θώρακα. ideest, Caue à Thorace. Magnetes à Delphis uidentur profecti, qui Didyma montes in Thessalia habitauerunt, de Didy
» ἠοίης ἰσύμους ἱερὸυς ναίουσα κολωνούς (mis sic Hesiodus ait,
» σωτίῳ ἣν πεδίῳ πολυβότρυος ἀντομένοιο,
» νίψατο βοιβιάδος λίμνης πόδα παρθένος ἁγνὴ. id est.

Qualis in Antamyri, fœcundo uitibus agro,
Bœbiados stagnante lacus se lauit in unda,
Quæ sacrata colit, præcelsaq; Didyma uirgo.

Didymene. Hoc in loco erat Didymenæ matris deum fanum, cui nõnulli Themistoclis uxo
Leucophryena Diana. rem, nonnulli filiam eius sacrã dicunt. Nunc fanum non stat, propterea quod urbs in alium locum sit trãslata. In noua urbe Dianæ Leucophryenæ fanum est quod & ædis magnitudine & multitudine rerum dedicatarum ab Ephesio superatur, artificio uero, & structuræ cõcinnitate circa ædem longe præstat. Magnitudine omnia Asiæ fana excellit, præter Ephesium & Didymenum. Contigit Magnetas à Tre-
Treres. Cimmerij. ribus olim funditus deleri, quæ gens Cimmerica diu secundis rebus usa est, postea
Callinus poëta Milesij eum locum occupauere. Callinus Magnetum meminit, ac si adhuc secũdis rebus uterentur, & in bello contra Ephesios recte se haberẽt. Archilochus uero iam eorum calamitatem sciens, uidetur flere Magnetum mala. Ex quo coniectari licet ea posteriora esse Callino. Callinus enim antiquioris cuiusdam Cimmeriorum ex
Hegesias Rhe. Simon. Simodia. Lisiodi. Magodi. Cleomachus. Cynædicæ orationis autor. Sotades. Alexander Aetolus. Lysis. Simus. Anaxenor. peditionis meminit, cum inquit.

» νῶϊ δ' ἐπὶ κιμμερίων σφατὸς ἔρχεται ὁμβρίμος ἔργω. id est.

Gens bello aduentat fortissima Cimmeriorum.

In quo Sardes captas significat. Viri ex Magnesia clari extiterunt Hegesias ora tor, q Asiatici stili autor fuit, Attico more, q tunc uigebat immutato. Itẽ Simõ modulator, qui & ipse superiorũ modulatorũ more corrupto, Simodiam introduxit, quẽ admodũ etiã Lisiodi, & Magodi. Itẽ Cleomachus pugil, q in cinædi cuiusdã & ancillæ amore incidẽs, quæ a cinædo alebatur, cinædorũ & orationẽ & mores est imitatus. Cinædicæ orationis autor primus fuit Sotades, postea Alexander Aetolus, sed hi in pura oratione, Lysis uero etiam adhibito cantu, & ante hũc Simus. Anaxenorem citharœdum permultum quidem theatra extulerunt, sed multo magis Antonius,

nius, qui quatuor ciuitatum tributa ei legenda exhibuit. Concessit etiam milites, au
xit illum patria non parum, quæ ei Iouis Sospolidis purpuram dedit, quemadmo- *Sospolis Iupp.*
dum imago inscripta, quæ in foro est, declarat. Alia ænea imago est in theatro hoc epigrammate insignita.

» ἤτοι μὲν τόδε κάλλος ἀκουέμεν ἔστιν ἀοιδῆς,
» τοίη γ' ὁίη τόδ' ὄπι θεοῖς ἐμαλίγκιος αὐδῇ.

Est operæprecium, tales audire canentes,
Qualis hic est, qui uoce deos exæquat & ode.

Vbi qui epigramma inscripsit, cum non satis consíderate animaduerteret, ulti mam secundi uersus literam prætermisit, cum basis latitudo non sufficeret. Quæ res ciuitatem ignorantiæ condemnari exhibuit propter ambiguitatem, quæ oritur ex scriptura, nũ ultima dictio in nominatiuo casu accipienda sit, an in datiuo. Nã *I datiui litera.*
multi datiuos sine iota scribunt, & consuetudinem eíjciunt, quæ naturalem causam non habet. Post Magnesiam est uia quæ Tralles fert, habentibus mediterraneam *Mæandri cam.*
ad síniſtram. In ipsa uia & ad dextrã est Mæandri campus, qui à Lydis simul & Ca- *Antiochia.*
ribus, & Ionibus, & Milesíjs & Myusis habitatur, præterea ab Aeolibus qui in Magne *Tralles.*
sia sunt. Eadẽ locorum ratio est Nyssam & Antiochiam usq;. Trallianorũ urbs sita est in uertice quodam plano, qui promontorium natura munitum habet, cuius circuitus satis bene septus est, ea optime habitatur & ab omnibus opulentis, síqua alia Asiaticarum urbíũ. Semper aliqui ex Trallianis principales sunt in prouincia, quos *Asiarchæ.*
Asiarchas uocant, è quibus Pythodorus fuit, uir ab initio Nyssaënsis, postea pro- *Pythodorus.*
pter claritatem eò commigrauit, & singulari cum Pompeio amicitia iunctus fuit. Is regales opes supra duo milia talentorum possidebat, quas à Diuo Cæsare uenun datas, propterea quod Pompeij amicus fuisset, postea redemit, & filíjs nõ minores reliquit. Huius filia est Pythodoris Ponti regina, qua de insuperioribus dictum est. *Pythodoris.*
Hic ætate nostra uiguit. Item Menodorus uir doctus, alioquin & honestus, & grauis *Menodorus.*
qui Iouis Lariſſæi sacerdotium habet. Hic à seditionibus amicorum Domitij Aeno barbi uexatus fuit, atq; ab illo interemptus, quũ delatores proditæ classis eum insimularẽt. Hinc clari oratores fuere, Dionysocles, & postea Damasus Scõbrus. Tral- *Dionysocles orator.*
les ab Argiuis conditas dicunt, & Thracibus quibusdam, à quibus etiam nomen ur *Damasus Scõbrus.*
bi inditum est. Contigit Tralles aliquandiu sub Tyrannide esse filiorum Cratippi *Cratippi filij.*
circa Mithridatis tempora. Nyssa ad mediterraneã iacet, & maxima ex parte mõ- *Nyssa.*
ti accumbit, & quasi biurbs est. Nam torrens quidam urbem diuidit, conuallem effi ciens, eius pars pontem impositum habet, quo ambæ urbes cõiunguntur, pars amphitheatro exornata est, quod occultum torrentis excursum habet. Theatro duo in sunt extrema, quorum alteri gymnasium subest iuniorum, alteri uero forũ & † senaculũ. Campus ad austrũ urbi subiacet, quẽadmodũ Trallibus. In uia inter Tralles † γερουτικόν.
atq; Nyssam uicus est Nyssaënsiũ nõ procul ab urbe nomine Acharaca, ubi Pluto *Acharaca.*
niũ est, luco sumptuoso circundatũ. Itẽ Plutonis ac Iunonis delubrũ, & antrũ Charo *Plutonium.*
niũ natura admirabile, quod luco imminet. Tradunt ægrotos, qui horũ deorũ curis *Charonium.*
uacant, eò proficisci, atq; in uico specui uicino, apud sacrorum peritos immorari, qui pro eis indormientes curas ex insomnijs captant. Hi deorum remedia inuocãtes, sæpe illos in antrum ducunt, ubi tanquàm in cauerna manentes, multos dies &

ieiuni & quieti exudant, nonnunquàm ægrotantes propriis insomniis intendunt, ductu & consilio sacerdotum. Locus hic cæteris pestifer est, & inaccessibilis. Acharacis solennia quot annis fiunt, & tunc maxime hæc talia ex iis intelligi & audiri possunt, qui eò proficiscuntur. Tunc enim iuuenes & ephebi ex gymnasio nudi & uncti, taurum quendam festinanter in antrum ducunt, qui dimissus paululum progreditur, postea mortuus ad terram cadit. Triginta stadiis ultra Nyssam Tmolũ montem superanti in mediterraneam ad partes australes, lucus quidam pratum uocatur, quo Nyssaënses & finitimi ad festa exeunt, non procul hinc os quoddã est iisdem diis sacrum, quod Acharaca usq; dicitur penetrare. Hoc pratũ putant à poëta nominari, quum dicit.

Nyssa.
Pratum lucus.

Iliad. β. » ἀσίῳ ἔν λειμῶνι, *ideſt.* Asia prata super.

Ostendunt Caystri & Asij cuiusdam heroica monumenta, & Caystrum proxime fluentem. Tradunt præterea tres fratres, Athymbrum, Athymbradũ, & Hydrelum è Lacedæmone profectos, urbes de suis nominibus condidisse. Postea hominibus imminutis ex illis Nyssam esse habitatã, quapropter nunc quoq; Nyssaënses Athymbrum generis autorem existimant. Circunstãt habitationes memoratu dignæ, trãs Mæandrum quidẽ Coscinia & Orthosia, circa uero Bœula, Mastaura, & Acharaca. Vltra urbem in monte sunt Aroma o litera correpta, unde uinum Aromense ex mediterraneis optimum est. Viri è Nyssa illustres fuere, Apollonius philosophus Stoicus, Panætij familiaris, & Menecrates Aristarchi discipulus, & Aristodemus filius, quem nos in extrema eius senectute admodum iuuenes audiuimus. Item Sostratus Aristodemi frater, & alius Aristodemus eius consobrinus, qui magnum Pompeium erudiuit. Hi grammatici memorabiles fuere, at noster etiam orator fuit, qui & Rhodi & in patria duas scholas habebat, mane rhetoricam, meridie grammaticam. Ac Romæ etiam quum magni Pompeij filios instituerent, grammaticæ scholæ satis faciebat. Iam uero quæ trans Mæandrũ testant, omnia ad Cariam pertinent, quo in loco Cares non amplius immixti sunt Lydis, sed iã per sese sunt, nisi Milesij sint, uel Myusij, qui ab ora maritima seiunguntur. Oræ initium est transmarina Rhodiorum regio, finis uero Posidium Milesiorum. In mediterranea autem Tauri extrema, usq; ad Mæandrũ. Nam Tauri initium montes quidam dicuntur, qui supra Chelidoneas sunt, quæ insulæ in Pamphyliæ ac Lyciæ confinio iacent. Hinc enim iam Taurus in altum consurgit, & re uera totã Lyciam montanũ Tauri iugum ad ulteriora & australem partem à Cibyraticis seiungit usq; ad transmarinam Rhodiorum regionem. Hoc in loco montana perpetua sunt & multo humiliora, nec amplius Tauri putantur, nec alia citra, alia ultra, eo quod montium elationes ac depressiones sparsæ sint, & regionis latitudo lõgitudini coæquetur, & nihil sic in ædificijs simile. Tota circunnauigatio in sinum se inferenti, est stadiorum quatuor millium & nongentorum. Circunnauigatio uero transmarinæ Rhodiorũ, mille ferè & quingentorum. Rhodiæ initium est, locus nomine Dædala, finis uero mons qui Phœnix appellatur, atq; is etiam ad Rhodiorum attinet transmarinam. In fronte iacet Eleusa insula, à Rhodo distans stadijs. c. ac. xx. Inter hæc à Dædalis nauiganti ad occidentem in rectum oræ Ciliciæ & Pamphyliæ ac Lyciæ, est sinus sine portu nomine Glaucus, postea Artemisium promontorium & templum, postea Latonæ

Athymbrus.
Athymbradus
Hydrelus.
Coscinia.
Orthosia.
Bœula.
Mastaura.
Arõma.
Vinum Aromẽse.
Apollonius Stoicus.
Panætius.
Menecrates.
Aristodemus.
Sostratus.
Caria.
Tauri initium.
Chelidoneæ.
Lycia.
Cibyratici.
Rhodus.
Dædala.
Phœnix mons.
Eleusa.
Glaucus sinus.
Artemisium.

Latonæ lucus, supra quem & mare, ad sexaginta stadia est ciuitas Calymna, postea Caunus ciuitas, & in proximo Calbis amnis profundus, per quem res inuehuntur. Inter hæc est Pisilis. Vrbs autem naualia habet & portum clausum, ubi castellũ in alto imminet nomine Imbrus. Cum regio ualde felix sit, omnes tamen cõtentur urbem & æstate & autumno grauem esse, propter æstus ac pomorum copiam, unde huiusmodi quædam narrantur, quod Stratonicus citharœdus uidẽs Caunios colore admodum uiridi, dixit hoc illud esse quod poëta inquit.

Calymna.
Caunus flu.
Calbis.
Pisilis.
Imbrus.
Cauni uirides.

» οἵητερ φύλλων γενεή, τοίηδε καὶ ἀνδρῶν. *Iliad. ζ.*

Tale quidem genus est hominum, quale est foliorum.

Quum uero illum incusarent, quod urbem ut morbidam carperet, Ego, inquit, eam morbidam dicere ausim, ubi mortui ambulant? Caunij aliquando à Rhodijs desciuere, sed iudicantibus Romanis recuperati sunt. Extat adhuc Molonis oratio contra Caunios. Dicunt eos & Cares eandem linguam habere, ueniisse autem ex Creta, & propriis uti legibus. Deinceps est Physcus oppidũ quod portum habet & Latonæ lucum. Deinde Loryma ora aspera, & mons Phœnix, omnium qui in ea regione sunt altissimus, in cuius summo castellum est eiusdẽ nominis. Ad quatuor stadia in fronte est insula Eleusa, quæ octo stadiũm ferè ambitum habet. Rhodiorum urbs super orientali promontorio sita, & portibus, & uijs, & mœnibus & cætera fabrica tantum alias axcellit, ut nullam ei æqualem nedum præstantiorem proferre ualeamus. Mira est eius iusticia & diligentia cum circa reliquam reipublicæ gubernationem, tum circa res nauales, quibus multo tẽpore mari dominata est & piratas sustulit, & Romanis amica fuit, & regibus Romanorum ac Græcorũ amicis. Nam per eos libera mansit, & multis donis fuit exornata, quorum pars maxima in tẽplo Liberi patris & in gymnasio posita est, pars alijs in locis. Sed optima sunt, Iouis colossus, quem qui iambum composuit, dicit à Charete Lindio septuaginta cubitorum factum fuisse, nunc ex terræmotu fractis genibus collaspũ, Rhodij ex causa quadã prohibiti non erexerunt. Hoc est ex omnibus dedicatis optimũ, & unum ex septem miraculis. Item ex Protogenis picturæ Ialysus scilicet ac Satyrus, iuxta columnam stans, super columna perdix erat, ad quem ita homines hiabant, cum nuper tabula esset posita, ut illum solum admirarẽtur, Satyrum uero cõtemnerent, quanquam perfectissimum opus est. Augebãt admirationem perdices mansueti, qui à nutritoribus allati & contra pictos appositi canebant ad picturam & congredi gestiebãt. Protogenes uidens rem præter opinionem eueniisse ædituos rogat, ut se delere permittant, quod & ita est factum. Rhodij plebis curam habent, non tamen à plebe gubernantur, sed retinere pauperum multitudinẽ uolunt. Plebs itaq; ab eis nutritur. Nam diuites patria quadam consuetudine pauperes accipiũt, pauperes uero ab illis enutriti, munera quædam ciuitatis peragunt. Vnde simul & ipsi uictum habent, & ciuitas necessarijs ministerijs non fraudatur, præsertim ad res nauales. Naualium quædam multitudini occulta sunt & secreta, quod siquis introspexerit ingressúsue fuerit, capite plectitur. Hoc in loco quemadmodum Massiliæ & Cyzici, summũ studium fuit circa architectos, & instrumenta & armorum & aliarum rerum armamentaria. Rhodij autem sunt Dores, quẽadmodũ Halicarnassei, & Gnidij, & Coi. Nam ex Doribus qui post Codri obitum magna condiderũt,

Calossus Rhodius.
Protogenis pictura.
Ialysus.
Satyrus Protogenis.
Perdix Protogenis.
Naualiorũ arcana.
Dores.

alij ibi remanſere, alij cum Althemene Argiuo, coloniæ in Cretã miſſæ participes fuerunt, a'ij in Rhodum ſunt diſpartiti, atq; in eas urbes quas pauloante memoraUuimus. Sed hæc quidẽ poſteriora ſunt ijs quæ ab Homero traduntur. Gnidus enim & Halicarnaſſus nondum erant, Rhodus autẽ & Cos erant, & ab Heraclidis habitabantur. Quare Tlepolemus in uirum adultus.

Gnidus. Halicarnaſſus.

In Catal. » αὐτίκα πατρὸς ἑοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα
» ἤδη γηραόσκοντα λικυμνίοιο.
» αἶψα δ' ἐὺ ναῦς ἦπε, πολὺς δ' ὀγε λαὸν ἀγείρας
» βῆ φεύγων,
» ἄλλῃ δόδομ ἶξεν ἀλώμενος ἄλγεα πάσχων
» πρίχθα δὲ ᾤκηθεν κατὰ φύλα δομ. id eſt.

Mox patris ipſe ſui charum interfecit auunclum,
Iam ſenio affectum longoq; Licymnion æuo.
Hinc populis ſecum iunctis & claſſe parata,
In Rhodon aufugit magnis erroribus actus.
Vrbibus ex illo iam culta eſt inſula ternis.

Rhodus.

Et urbes nominat quæ tunc erant, ut

» λίνδομ, ἰήλυσόντε καὶ ἀργινόεντα κάμειρον. id eſt.

Lindon, Ialyſonq; dein claramq; Camiron.

Lindus. Ialyſus. Camirus.

Cum Rhodiorum urbs ita fuerit habitata, nuſquàm Dores nominat, ſed Aeoles ac Bœotios innuit. Siquidẽ ibi erat Herculis, & Licymnij habitatio. Quod ſi, ut nõ nulli autumant, Tlepolemus è Tirynthe, & Argis profectus eſt, hoc modo non eſt Aeolica coloniaque inde uenit, nam ante Heraclidarũ reditum, id factum eſt, item.

In Catal. » τῶν κώων φείδιππός τε καὶ ἄντιφος ἡγησάσθην,
» θεσσαλὸς ἔκ τε λύω ἡρακλείδαο ἄνακτος. id eſt.

Antiphus at Coos ducit cum fratre Phidippo.
Theſſalici generis natiq; Heraclidis ambo.

Nã hi potius ex Aeolico genere uidẽtur eſſe quàm Dorico. Rhodus prius dicta eſt Ophiuſa, & Stadia, poſtea Telchinis, eo quod Telechines inſulã incolerẽt, quos nonnulli faſcinatores, & maleficos dicunt, quod Stygiam aquam animalibus & ſtirpibus, perniciei gratia inſpergerent, nonnulli contrarium ſentiunt, quod artibus præſtantes, à ſimilibus artificibus inuidia haberentur, unde hãc infamiam ſunt aſſecuti. Et primum ex Creta in Cyprum uenerunt, poſtea in Rhodum, & primi ferrum & æs operati ſunt. Nam & harpen Saturno fecerunt. Sed quanquam de ijs prius dictum eſt, idcirco tamen fabuloſa repetimus, ut ſiquid prætermiſſum eſt, ſupPleatur. Poſt Telchinas dicunt Heliadas inſulam hanc habitaſſe, ex quorum uno Cercapho ſcilicet ac Cydippe, filij procreati ſunt, qui urbes de ſuis nominibus condidere.

Ophiuſa. Stadia. Telchinis. Telechines.

Ferrum & æs qui primi exercuerint.

Harpe Saturni *Cercaphus.* *Cydippe.*

Eodem. » λίνδομ, ἰήλυσόν τε καὶ ἀργινόεντα κάμειρον.

Lindon, Ialyſonq;, dein claramq; Camiron.

Quidam Tlepolemum putant eas condidiſſe, nomina uero nonnullis earum de nominibus filiarum Danai impoſita fuiſſe. Noua autẽ urbs circa tempora rerum Peloponneſiacarum cõdita eſt ab eodem, ut fertur, architecto, à quo Piræus factus eſt

Piræus.

eſt, quanquàm is nunc nõ manet, à Lacedæmonijs labefactus, qui prius crura eius deſtruxerunt, & à Sylla Romanorum imperatore. De Rhodijs quoq; hæc traduntur, quod non ſolum ex quo noua urbs habitata eſt, in mari fortunati fuerũt, ſed etiã multis annis ante quàm Olympica inſtituerẽtur, ad hominum ſalutẽ nauigabãt. Vnde & uſq; in Iberiam profecti, ibi Rhodum condiderunt, poſtea à Maſſiliẽſibus occupatam, apud Opicos uero Parthenopen, apud Daunios cũ Cois Elpias. Quidam poſt captam Troiam dicunt inſulas Gymnaſias ab eis habitatas, quorũ maiorem Timæus ait maximam eſſe poſt ſeptem, Sardiniam, Siciliam, Cyprũ, Cretam, Eubœam, Cyrnum, & Lesbum, ſed nequaquàm uera dicit. Nam aliæ inueniũtur longe maiores. Dicunt exercitantes à Phœnicibus Balearidas appellari, unde & Gymnaſias Balearidas dictas eſſe. Ex Rhodijs nõnulli circa Sybarim habitauerũt prope Chaoniam. Poſtea teſtari uidetur Rhodios ab antiquo felices fuiſſe, iam unde à prima trium urbium origine, ut

Rhodus apud Iberos. *Opici.* *Parthenope.* *Elpiæ.* *Gymnaſiæ inſulæ.* *Balearides.* *Sybaris.*

In Catalogo.

» πρίχθα δὲ ᾤκηθεν κατὰ φίλαδομ ἴπ' ἐφύλλθεν
» ἐκ δίδος, ὅτε θεοῖσι Ϛ' ἀνθρώποισιμ ἀνάσσῃ
» καί σφι θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε κρονίων.

Vrbibus ex illo iam culta eſt inſula ternis
Chara Ioui tellus, hominum regi atq; deorum,
Quiſq; & opes illi multas effudit & amplas.

Palladis ortus. *Rhodi ambitus* *Ialyſij.* *Lyndus.*

Quidam hunc uerſum ad fabulam reduxerunt, dicentes aurũ in inſula pluiſſe, quũ Pallas è Iouis capite nata eſt, ut Pindarus inquit. Hæc inſula ambitũ habet ſtadiorum noningentorũ ac uiginti. Nauiganti ab urbe & inſulã à dextris habenti, prima eſt Lyndus quæ in monte ſita, ad meridiem ſpectat, præſertim Alexandriam uerſus, ibi Palladis Lindiæ inſigne templum eſt, Danaidum opus. Lyndij in initio per ſeſe erant, quemadmodum Camirenſes & Ialyſij, poſtea omnes Rhodum conUenerunt. E Lyndo fuit Cleobulus, unus ex ſeptem ſapientibus. Poſt Lyndum eſt locus quidam nomine Ixia, & Mnaſyrium, deinde Atabyris mons omnium qui in ea ſunt altiſſimus, Ioui Atabyro ſacer, deinde Camirus, deinde Ialyſus uicus, ſupra quem arx eſt nomine Ochyroma. Deinde ad ſtadia octoginta eſt Rhodiorum ciuitas. Inter hæc eſt Thoantium † acta, in cuius fronte ſunt Sporades inſulæ, circa Chalciam iacentes, de quibus antea fecimus mentionem. Hinc multi memoratu digni extiterunt & imperatores & pugiles, è quibus ſunt Panætij philoſophi progenitores. Circa res ciuiles autem & philoſophiã & artes liberales Panætius ipſe, & Stratocles, & Andronicus peripateticus, & Leonidas Stoicus, ac prius etiã Praxiphanes, & Hieronymus & Eudemus, Poſidonius, quanquàm Rhodi uixit, & ſophiſticã exercuit, fuit tamen Apamienſis ex Syria, quemadmodum Apollonius Malacus, & Molon. Nam hi Alabandenſes fuere, & Meneclis oratoris diſcipuli. Sed prius Apollonius Rhodum profectus eſt, tandem etiam Molon, ad quẽ ille inquit, tandẽ & Molon, ideſt profectus, es. Item Piſander qui Heraclia ſcripſit, poëta Rhodius, & Simias grammaticus, Ariſtocles qui nunc eſt. Itẽ Dionyſius Thrax, & Apollonius qui Argonautas compoſuit. Alexandrini quidem fuere, Rhodij tamẽ uocati ſunt.

Rhodi apud Iberos. *Opici.* *Parthenope.* *Elpiæ.* *Gymnaſiæ inſulæ.* *Balearides.* *Sybaris.*

In Catalogo.

Palladis ortus. *Rhodi ambitus* *Ialyſij.* *Lyndus.* *Pallas Lyndia.* *Cleobulus.* *Ixia.* *Mnaſyrium.* *Atabyris.* *Camirus.* *Ochyroma.* † θοάντιον ἄκρα τῆς. *Panætius.* *Stratocles.* *Leonidas.* *Praxiphanes.* *Hieronymus.* *Eudemus.* *Poſidonius.* *Molon.* *Menecles.* *Apollonius* *Malacus.* *Piſander.* *Simias.* *Ariſtocles.* *Dionyſius.* *Apollonius Argonautarũ auctor.*

De Rhodo ſatis dictum eſt. Rurſum Cariæ ora quæ poſt Rhodũ eſt, ab Eleunte & Lorimis flexum quendam habet ad aquilonem, deinceps recta nauigatio

Caria. *Eleus.* *Lorima.*

est usq; in Propõtidem, quasi quandam meridianam lineam faciens quinq; milliũ ferè stadiorũ. Hic est reliqua Cariæ pars & Iones, & Aeoles, & Troia, & quæ ad Cyzicum, Byzantiũq; pertinẽt. Post Loryma est Cynossema, & Syma insula, quæ portus duos habet, quorum alter clausus est triremibus aptus. Item nauale nauium uiginti. In frõte est insula quæ septem stadiũm ambitum habet, theatralis & alta & aggeribus iuncta continenti, faciens Gnidum quodammodo biurbem. Nam maxima eius pars insulam habitat, ambos portus contegentem. Iuxta eã est Nisyrus in pelago. Virè Gnido memorabiles fuere, primũ Eudoxus mathematicus Platonis sodalis, postea Agatharchides Peripateticus, uir historicus, ætate nostra Theopõpus, diuo Cæsari familiaris, & qui apud eũ maxime potest. Itẽ Artemidorus eius filius. Hinc Ctesias fuit, qui Xerxem medicatus est, & res Syriacas & Persicas conscripsit. Post Gnidum est Ceramus, & Bargasa oppida supra mare, deinde Halicarnassus principum Cariæ regia, quæ prius Zephyra dicebatur. Hoc in loco est Mausoli sepulchrum, unum ex septem spectaculis, quod illi Artemisia uxor construxit. Item Salmacis fons, nescio quam ob rem calumniatus, tanquàm emolliẽs eos qui inde bibant. Hominum enim mollities uidetur ab aëre uel ab aqua causam trahere, cum ea minime sint causa mollitiei, sed diuitiæ & uictus incõtinentia. Halicarnassus arcem habet, & in fronte Arconnesun. Halicarnassum cum alij habitauere, tum etiam Anthas cum Trœzenijs. Ex ea fuere Herodotus historicus, quẽ postea Thurium uocauerunt, eo quod particeps fuisset coloniæ in Thurios missæ. Item Heraclitus poëta Callimachi sodalis, ætate autem nostra Dionysius historicus. Hæc ciuitas a diuersa fortuna usa est, ui ab Alexandro capta. Nam Hecatomnus Cariæ rex, tres habuit filios, Mausolum, Idryeum, & Pyxodorum, & filias duas è quibus Artemisia grandior, Mausolo ex fratribus grandiori nupsit. Secundo uero, ideſt, Idryeo altera soror data est nomine Ada. Mausolus itaq; regnauit, quo mortuo uxor imperium habuit, quæ illi sepulchrum construxit, Artemisia tabe consumpta, propter luctum quem ex uiro susceperat, Idryeus imperauit, atq; huic etiam ex morbo absũpto, uxor successit. At Pixodorus qui reliquus erat ex filijs Hecatomni hanc eiecit. Et quum Persicarum partium esset, satrapem ad imperij cõmunicationem acciuit. Eo uita functo satrapes Halicarnassum tenuit, & aduentãtis Alexandri obsidionẽ sustinuit. Hic Adam, quæ filia erat Pixodori, ex Aphneide muliere Cappadocissa in uxorem habebat. Ada uero Hecatomni, quam Pixodorus eiecerat Alexandrũ orat simulq; exorat, ut se in amissum regnũ restituat, pollicita se ad ea opitulaturã quæ defecerant, dicens eos qui ea tenebãt sibi domesticos esse, simulq; Alexandro Alinda tradit, ubi ipsa immorabatur. Alexander rem probat atq; eam reginam facit. Capta autem urbe, arcem mulieri obsidendã dat (erat enim duplex) paulopost arx capitur, quum iam obsidio in tædium indignationemq; uenisset. Deinceps est Termerium Myndiorum promontorium, cui opponitur Candaria Coum promontorium, distans à continenti stadijs quadraginta. Supra Coum promontorium est locus quidam nomine Termerum. Coorum urbs antiquitus Astypalæa uocabatur, & in alio loco habitabatur ad mare. Postea propter seditionem inde migrauere in urbẽ, quæ nũc est iuxta Scãdaliũ, & mutato nomine eã Con, sicut insulã appellauerunt. Hæc urbs non magna est sed optime omniũ habitata, & aspectu iucũdissima ijs, qui

Cynossema. *Syma ins.*

Gnidus. *Nisyrus.* *Eudoxus.* *Agatharchides.* *Theopompus.* *Artemidorus* *Ctesias.* *Ceramus.* *Bargasa.* *Halicarnassus.* *Zephyra.* *Mausoli sepul.* *Mollitiei causa.*

Salmacis fons. *Arconnesus.* *Anthas.* *Herodotus.* *Thurius.* *Heraclitus.* *Dionysius historicus.*

Hecatomni filij *Idryeus.* *Pixodorus.* *Artemisia.* *Ada.*

Satrapes Persarum.

Alinda.

Termerium. *Candaria.* *Cos.* *Astypalea opp.* *Scandalium.*

ijs, qui eò nauigant, insulæ magnitudo est ad quingẽta & quinquaginta stadia, tota fertilis, & quemadmodum Chius & Lesbus, optimo uino abũdans. Ad austrum est promontorium nomine Lacteriũ à quo in Nisyrum sunt stadia sexaginta, iuxta lacterium locus est quidam Halisarna. Ab occidente est Drecanum, & uicus nomine Stomalimnes, hoc distat ab urbe stadia ducẽta. Lacteriũ uero trigintaquinq; stadiorum longitudinem nauigatione comprehendit. In suburbano est Aesculapij templum ualde insigne & multis donis opulentum, in quibus est Antigonus Apellis. Inerat etiam Venus nuda, quæ nunc Diuo cæsari Romæ dicata est. Nam Augustus eam patri posuit ut generis parentem. Dicunt pro ea pictura remissa etiam Cois centum talenta, ex imperato illis tributo. Dicũt etiam Hippocratem ex curis ibi dedicatis, exercuisse quæ ad medici uictus rationem partinent. Viri Coij illustres fuerunt, hic ipse de quo diximus, item Simus medicus, Philætas poëta, simul ac iudicialis, ætate autem nostra Nicias, qui Coorum tyrannus fuit, & Ariston Peripatetici auditor & eius hæres. Hinc fuit Theomnestus uir clarus administratione reipublicæ, Niciæ æmulus. In ora continentis, prope Myndium agrum est Astypalea promõtoriũ, & zephyrium. Deinde Myndus quæ portum habet. Deinde Bargylia ciuitas, inter hæc est Caryanda lacus & insula eodem nomine quam Caryandenses habitauere. Hinc fuit Scylax antiquus rerũ conscriptor. Prope Bargylia est Dianæ Minthiadis templũ, quod circũplui credunt, fuit olim etiam locus quidã Cindia nominatus. Ex Bargylijs fuit uir clarus Protarchus Epicureus præceptor Demetrij, qui Lacon appellatus est. Deinde est Iassus insula, quæ continenti adiacet, ea portũ habet, qui hinc sunt, magna ex parte uictũ ex mari captãt. Ea enim regionẽ sterilẽ quidem habet ac piscosam. Vnde & huiusmodi quædam de ea narrantur, quod quum citharœdus quidam artẽ ostentaret, audirentq; eum Iassij omnes, quàm primum tintinabulum increpuit uendendorum piscium signũ, illico omnes relicto citharœdo, ad pisces dilapsi sunt, præter unum surdastrum. Citharœdus itaq; propius ad illum accedens, ò homo inquit, gratias tibi ingẽtes habeo, cum propter musicæ studium, tum propter honorem erga me. Nam cæteri quàm primum tintinabulum increpuit, omnes abierũt. Ille, quid ais, inquit, num iam tintinabulum sonuit? qui quum affirmaret. At tibi bene sit, inquit, & surgẽs ipse etiam digressus est. Hinc fuit Diodorus dialecticus cognomento Cronus, in initio quidem falso. Nam Apollonius eius præceptor Cronus dicebatur, sed propter ueri Croni obscuritatem, nomen in Diodorũ translatum est. Post Iassum est Milesiorum Posidium. In mediterranea sunt tres urbes memoratu dignæ, Mylasa, Stratonicia, Alabanda. Cætera uero, uel harum, uel maritimarum sunt castella, è quibus est Amyzon, Heraclia, Euromus, & Chalcetor, sed de his parua mentio. Mylasa in campo iacent admodũ fertili. Ei supra uerticem mons imminet, in quo albus lapis effoditur, quæ non parua profecto utilitas est, cum ad cætera ædificia, tum ad templorum & aliorum publicorum operũ fabricas, lapidatiã copiã habere. Hæc enim urbs & porticibus & templis pulcherrime instructa est, siqua alia. Sed mirandum profecto est, quomodo urbem tam temere, erecto & accliui præcipitio subiecerint. Vnde dux quidam rem admiratus, dixisse traditur. Qui hanc urbem condidit, si non semper metuebat, nec etiã erubescebat. Mylasij duo Iouis templa habent, eius qui Osogò, & eius qui Labrun

Lacterium. *Halisarna.* *Drecanum.* *Stomalimnes.*

Antigonus Appellis. *Venus nuda.* *Hippocrates.*

Simus. *Philætas poët.* *Nicias.* *Ariston.* *Theomnestus.* *Astypalea pm.* *Myndus.* *Bargylia.* *Caryanda.* *Scylax histo.* *Diana Minthiadis.* *Cindia.* *Protarchus* *Epicureus.* *Iassus opp.* *Citharœdus apud Iassum.*

Diodorus Cronus *Apollonius cronus.* *Posidium.* *Mylasa.* *Stratonicia.* *Alabanda.* *Amyzon.* *Heraclia.* *Euromus.* *Chalcetor.*

Osogò Iupp.

Labranda. brundenus uocatur, ſed alterum quidem in urbe. Labranda eſt uicus in monte pro-
cul urbe iuxta tranſitum qui ex Alabandis Mylaſa eſt. In hoc uico eſt peruetuſtum
Vitæ ſacra Alabandenorum. Iouis militaris templum ac ſtatuta, à circunuicinis, & à Mylaſiis cultũ. Via eſt per
ſexaginta ferè ſtadia uſq; ad urbem inſtrata, nomine ſacra, per quam ſacrorum põ
pa mittitur. Sacerdotes nobiliſſimi ex ciuibus eliguntur, iiſq; per totam uitam. At
que hæc quidem ad urbem pertinent. Tertium eſt templum Iouis Cariũ, Caribus
omnibus commune, de quo etiam Lydi ac Myſi, tanquàm fratres participant. Tra
dunt eam olim uicum fuiſſe patriam ac regiam Carum, & Hecatomni. Hæc urbs
Physcus. iuxta Phyſcum eſt mari proxima, in quo Mylaſiũ portum habent. Ea ætate noſtra
† Δημαγο-γοὺς uiros habuit memoratu dignos rhetores ſimul & † oratores, Euthydamum & Hy
Euthydamus. bream. Euthydamus cum ingentes opes à maioribus ſuis accepiſſet, ipſe & dicen-
di facultatem & gloriam addidit, & non ſolum in patria magnus fuit, ſed etiam in
Hybreas demagogus. Aſia primos honores adeptus eſt. Hybreæ uero, ut ipſe narrare in ſchola ſolebat, &
Diotrephes. ciues id confitebantur, pater mulum lignarium & mulionem reliquit, à quibus ali-
quandiu enutritus eſt. Poſtea Diotrephe Antiocheno audito, reuerſus eſt, atq; ſe-
ſe ædilitati tradidit, in qua quidem aliquandiu inuolutus & non multa lucratus, ad
gubernandam rempublicam ſeſe contulit, ac forum ſecutus cito creuit, & in admi-
ratione maxima habitus eſt, uiuente adhuc Euthydamo, ſed maxime mortuo illo,
† Legendũ forte ualebat ἐπεὶ κράτεῖ πολὺ. ciuitatis compos fuit. Nam ille dum uiueret multum † amabat, cum ſimul & po-
tens eſſet, & utilis in republica, ut etiam ſiquid in eo tyrannici ineſſet, id reipubli
Hybreæ dictũ memorabile. cæ utilitate compenſaretur. Quare illud Hybreæ dictum uehementer laudatur,
Malum neceſſarium. quod ipſe extremo, in concione dixit. Euthydame, malum es ciuitatis perneceſſa-
rium. Nam nec tecum uiuere poſſumus, nec ſine te. Quum itaque plurimum cre
uiſſet, & optimum ſe ciuem & oratorem exhibuiſſet, ad extremum errauit contra
Labienum, contraria atq; aliĩ in republica ſentiens. Nam cæteri illi cum armis &
Parthorum ſocietate aduentanti ceſſerunt, iam Parthis Aſiam obtinẽtibus, utpote
Zeno Laodicenus. inermes & pacati. Zeno autem Laodicenus, & Hybreas oratores non ceſſere, ſed ci
uitates ſuas ad defectionem perduxerunt. Hybreas quoq; adoleſcentem ſtulticia ple
num, & irritatu facilem, dicto quodam inſtigauit. Nam quum ille ſe Parthicum im
peratorem appellaret, atque & ego, inquit, meipſum Caricum imperatorem dico.
Labienus. Quo dicto Labienus impetum in urbe fecit, quum iam legiones quæ in Aſia erãt
inſtructas haberet, ipſum tamen non cepit, cum Rhodum ſeceſſiſſet, domum uero
eius demolitus eſt, fabrica ſumptuoſa inſtructam atq; diripuit. Vrbem quoque to-
tam labefactauit. Sed cum Aſiam reliquiſſet, Hybreas reuerſus, ſe atq; urbem repa
Stratonicia. rauit, ac de Mylaſis quidem hactenus. Stratonicia eſt Macedonum habitatio, ea
Lagina. ſumptuoſis fabricis à regibus fuit exornata. In agro Stratonicenſi ſunt duo tẽpla.
Apud Lagina templum Hecates nobiliſſimũ, ubi feſta maxima quotãnis celebrã-
tur. Prope urbem eſt Iouis Chryſaorei templum Caribus omnibus cõmune, quò il
Chryſaoreus cõuentus Ceramienſes. li ſacrificaturi & de cõmunibus rebus deliberaturi, cõueniunt, qui cõuentus Chryſa
oreus uocatur, ex uicis conſtans, ubi qui plures uicos afferunt, iĩ in ſuffragiis ante-
cellunt, quemadmodum Ceramienſes, Stratonicenſes, quanquàm nõ ſunt Carici
Menippus Catocas. generis, de cõuentu tamen participant. Ex Stratonicia uir fuit memoratu dignus,
tempore patrum noſtrorum, Menippus orator, cognomento Catocas, quem
ſupra

ſupra omnes Aſiaticos oratores à ſe auditos Cicero laudat. Vt ipſe in quodam loco
refert, quum eum Xenocli comparat, & iĩs qui illius ætate floruerunt. Eſt aliud op-
pidum nomine Stratonicia, Tauro monti adiacẽs. Alabanda urbs duobus monti- *Stratonicia ad Taurum.*
bus ſubiecta eſt, ita diſpoſitis, ut ciſtæ inuerſæ aſpectum exhibeant. Vnde Apollo- *Alabanda.*
nius Malacus, ob hoc & multitudinẽ ſcorpionum ciuitatem carpens, dixit eam eſſe
ciſtam inuerſam, ſcorpionibus plenam. Nam ea & Mylaſia ac tota intermedia mõ
tana regio, huiuſmodi beſtiis abundant. Alabanda homines molles & ſuffitos ha-
bet & plaſtrias multas. Hinc uiri memorabiles fuere duo fratres, oratores, Mene- *Menecles.*
cles cuius paulo ante mentionẽ fecimus, & Hierocles, itẽ Apollonius & Molon, qui *Hierocles.*
Rhodum migrauerunt. Sed cum multa de Caribus dicta ſint, id quod inter omnes *Apollonius.*
conſtat, eſt, quod ipſi ſub Minoë fuerunt, & tunc Leleges dicebantur, & inſulas habi- *Molo.*
tabant. Poſtea facti ſunt cõtinentis habitatores, multumq; maritimæ oræ & medi *Cares.*
terraneæ occuparunt. Ea prioribus habitatoribus adimentes, qui & ipſi magna ex *Leleges.*
parte Leleges erant & Pelaſgi. Rurſum iĩs Græci partẽ abſtulerũt, Iones ſcilicet ac
Dores. Quod autem circa rem militarẽ fuerint ſtudioſi, indicium capiunt, lora, cri
ſtas, & inſignia cætera, omnia enim Carica dicuntur, unde & Anacreon ait.

» Λιαδλεῦτε καρικὸν ἐυεργέως ὀχάνυν
» χεῖρα τιθέμενοι. *id eſt.* *Caricũ lorum.*

Nectite bene compactum Cariæ lorum,
Manum inſertantes. Alcæus quoq; dicit.

» λόφον τε σείων καρικόν. *ideſt.* *Corica criſta.*

Caricam quatiens criſtam.
Sed quum poëta ſic dicat.

» μάλ' ὧδλως αὖ καρῶν ἠγλίσατο βαρβαροφώνων. *ideſt.* *Locus Homerit Catalogo.*

Barbarici Caras Meſthles ſermonis agebat. *Cares Barbarophoni quare.*

Ratione caret, quomodo enim ſolos Cares βαρβαροφώνους, ideſt, Barbari ſermo- *Thucydides notatur.*
nis dixit, cũ tot barbaras nationes noſſet, barbaros autẽ nunquàm? Sed nec Thu-
cydides recte, qui ait, ideo non dici Barbaros, quia nondum Græci illis cõtrariĩ uno
nomine reſpondebant, tunc enim nondum Græci uocabantur, quod tamen poëta
ipſe falſum eſſe conuincit, cum dicat.

» ἄνδρὸς, τὸ κλέος εὐρὺ κατ' ἔλλάδα καὶ μέσον ἄργος. *Odyſſ. α.*

Huius apud Græcos, mediumq; & clara per Argos
Fama uiri. Item

» εἴ τ' ἐθέλεις περφθῆναι ἀμ' ἔλλάδα καὶ μέσον ἄργος. *Odyſſ. ο. Græci.*

Si te per Græcos, ſi te oblectare uel Argos
Per medium uelis.

Quod ſi Barbari non dicebantur, quomodo bene poterant Barbarici ſermonis
dici? quapropter nec hic recte nec Apollodorus grammaticus, quod cõmuni nomi- *Apollodorus grammaticus.*
ne proprie & contumelioſe contra Cares utebantur, & maxime Iones qui eos ode-
rãt, propter inimicitias & cõtinua bella. Hoc enim modo barbaros dici oportebat.
Sed nos quærimus quare eos barbarici ſermonis appellat, Barbaros uero nunq;.
Quia plurale, inquit, in metrũ nõ uenit. Idcirco barbaros nõ dixit, quod hic profe-
cto caſus in uerſũ nõ uenit, at nominatiuus ingreditur, quẽadmodũ apud Homerũ.

Νέρων

Ilíad. o. δάρδανοι, τρῶες, καὶ λύκιοι. id est Dardani, & Troïj, & Lycij, ac talia permulta, nec quia Ca-
Carica lingua. riæ lingua breuissima sit, quod nõ est. Nam ea permulta Græca nomina admixta
Philippus scri- habet, ut Philippus testatur, Caricarum rerum conscriptor. Sed ego arbitror ab ini-
ptor. tio cõficto nomine eos barbaros appellatos, qui difficulter, aspere ac duriter loque-
Barbari & un- rentur, ut blesos, balbosq; dicimus. Sumus enim ad cõfingenda cognata rebus no-
de. mina ingenioli, qualia apud nos permulta sunt, ut κελαρύζειν, κλαγγή, φόβος, βοή, κρότος,
Vocabula ad so- num conficta. ideſt murmur, clangor, strepitus, uox, crepitus, quorũ plurima iã proprie proferun-
tur. Omnes itaq; qui crasse loquuntur Barbari dicũtur, quales sunt nationes omnes
præter Græcos. Quare illos proprie barbaros appellauit, ac in initio quidem per cõ-
uicium quasi duriloquos & crassilingues, postea uero eo nomine abusi sumus tanq;
τραχυσόμοι. communi ac gentili, distinguentes eos à Græcis. Nondum enim multa cõsuetudo
τραχυσόμοι. & commercium erat cum barbaris, quod ex crassitudine linguæ, & quadam uoca-
lium instrumentorum ineptitudine, & non ex linguarum uernaculis prouenieba t.
Alia quædam & quasi barbara loquendi prauitas, in lingua nostra uidebatur, siquis
non perfecte Græca pronunciaret, sed ita nomina proferret, quemadmodum bar-
bari solent, qui ad Græcam dictionem introducti, expedire linguã nõ possunt, quẽ-
admodum nec nos illorum orationem, quod apprime Caribus contigit. Nam alij
Carum barba- ries. non multum cum Græcis diuersabantur, nec Græce uiuere nec eorum dictionem
ediscere pertentabant, nisi perrari admodum ac fortuito uir uiro cõgredientes. Nã
Cares per totã Græciam errauerunt stipendia merentes, quare barbari ex illo sunt
appellati, ex quo in Græciam militarunt, at postea quàm apud insulas habitarũt, id
multum in eis eminuit. Inde in Asiam profecti, nec ibi sine Græcis uiuere potuerũt.
Nam Iones cũ eis ac Dores traiecere. Ab eadẽ quoq; causa barbarismus dictus est,
Barbarismus. eum enim in his dicere consueuimus, qui male græcissant, nõ autem in ijs qui Ca-
rice loquuntur. Sic etiam barbariloquos, & barbari sermonis homines, eos accipe-
re debemus qui male Græca pronunciant. Carico autem more barbarismum ad
Solœcismus. Græcæ orationis artem transtulerunt, & Solœcismum, siue id nomen à Solis ductũ
Physcus. sit, siue alio modo. Scribit Artemidorus à Physco, quæ est transmarinæ Rhodiorũ
regionis usq; Langina, Ephesum euntibus, esse stadia octingenta & quinquaginta,
Tralles. usq; Tralles centum ac uiginti. Aliæ Tralles sunt Mæandrum transeunti, in medio
ferè itinere ubi sunt Cariæ fines. Atq; à Physco in Mæandrum, secũdum uiam quæ
Ephesum fert, eueniunt omnia mille & centum & octoginta stadia. Rursum dein
ceps à Mæandro Ioniæ longitudo est, eandem uiam peragẽti à flumine quidẽ usq;
Tralles octoginta. Inde Magnesiam usq;, cẽtum & quadraginta, Ephesum usq; cẽ-
Ioniæ longitu- do. tum ac uiginti, Smyrnam usq; trecenta & uiginti, Phoceam usq; & Ioniæ fines, pau
ciora ducentis. Quare recta Ioniæ longitudo erit hæc, uel paulo supra octingenta.
Sed quoniam communis quædam uia trita est omnibus ex Epheso in orientẽ pro-
ficiscentibus, atq; hac itur Carura, Cariæ confinium Phrygiam uersus, per medi-
Carura. Phrygia. am Magnesiam ac Tralles, & Nyssam, & Antiochiam, septingentorum & quadra-
ginta stadiorum. Dehinc Phrygia est per ipsam Laodiceam, & Apamiam, & Me-
tropolim, & Chelidonias. Quare è Caruris usq; in prætermontanæ initium est Hol
Holmos. Tyriarium. mos, sunt stadia circiter nongenta ac uiginti, usq; in prætermontanæ finẽ, qui est
Tyriariũ Lycaoniã uersus, per ipsum Philomeliũ, paulo plura quingentis. Postea è
Lycaonia

Lycaonia Coropassum usq;, per ipsam Laodiceam Exustæ octingenta & quadra- Coropassus.
ginta. Ex Coropasso Lycaoniæ usq; Garsaura oppidum Cappadociæ in finibus Garsaura.
eius situm centum ac uiginti, hinc usq; Mazaca Cappadocum metropolim, per lo- Mazaca opp.
ca Soandum & Sandacora sexcenta & octoginta. Hinc ad Euphratem usq; Tomi- Soandus.
sum Sophinæ locum, per oppidum Erpha, mille & quadringenta, & quadraginta. Sandacora.
Quæ uero è directo his sunt usq; in Indiam, eodem modo apud Artemidorũ se ha- Sophina.
bent, quo & apud Eratosthenem. Polybius autumat de his quæ ibi sunt, illi creden- Erpha.
dum esse. Incipit autem à Samosatis Cõmagenæ, quæ iuxta transitum ac pontem Samosata.
iacet, à Cappadociæ uero finibus qui circa Tomisum sunt, Taurũ superanti usq; Tomisus.
Samosata dicit esse stadia quadringenta & quinquaginta. Deinceps post ulteriorẽ
Rhodiorũ transmarinam, cuius confinium sunt Dædala, ad orientem solem naui Dædala.
ganti, Lycia est usq; in Pamphyliam. Postea Pamphylia usq; in Ciliciã Trachea. Lycia.
Postea hæc regio usq; in alteram Ciliciam, quæ circa Issicum sinum est. Hæ sunt Pamphylia.
Cherronesi partes cuius isthmũ diximus esse iter, ab Isso Amissum usq;, uel Sino-
pem, ut quibusdam placet. Regio uero extra Taurũ in angusta ora est, quæ à Ly- Extra Taurũ
cia tendit usq; ad loca Solis uicina, quæ ciuitas nunc Pompeiopolis dicitur. Postea regio.
Issici sinus ora à Solis & Tarso incipiens, iam in campos panditur, quare quũ hanc Soli opp.
lustrauerimus, tota nimirum Cherronesus erit peragrata. Postea ad alias Asiæ par- Pompeiopolis.
tes ultra Taurum progrediemur, postremo Libyca exponemus. Post Dædala itaq; Issicus sinus.
Rhodiorũ mons est Lyciæ, quæ etiam Dædala nominatur. Ab eo sumit initiũ tota Dædala.
Lyciæ præternauigatio, quæ est mille & septingentorũ ac uiginti stadiorũ, aspera Lycia.
sanè ac difficilis, sed bene portuosa, & ab hominibus temperãtibus habitata. Quo-
niam huius regionis natura, Pamphylis & Cilicibus Trachiotis proxima est. Sed
illi his locis ad latrocinia usi sunt, piraticam exercentes, uel portus & uendendæ
prædæ forum piratis exhibẽtes. Apud Sidam Pamphyliæ urbem, Cilices nauigia Sida.
faciebant, ibiq; captiuos sub hasta uenditabant, nõ diffidentes eos liberos esse. Ly- Lyciorũ laus.
cij adeo ciuiliter & continenter uixerunt, ut cum feliciter usq; in Italiam mari do-
minarentur, tamen in nullo unq; turpi lucro sese extulerunt, secundũ patriæ morẽ,
in Lyciaci conuentus administratione permanentes. Sunt autem uiginti & tres ur- Lyciacus con-
bes, quæ in suffragijs dandis participant, & ex quaq; ciuitate in cõmune collegium uentus.
conueniunt. Id decernentes, quod pars maxima comprobarit. Maximarũ ciuita-
tum unaquæq; ferre potest tria suffragia, mediæ duo, cæteræ unum. Sic etiam pro-
portione tributa pendũt & alia munera. Artemidorus autor est, sex esse maximas, Xanthus.
Xanthum, Patara, Pinara, Olympum, Myra, Tlon secundum situm Cibyrorum Patara.
iacentem. In collegio primum eligitur Lyciæ præfectus, post alij urbium magistra Pinara.
tus. Iudicia in cõmuni fiunt. Hi prius de bello, de pace, de socijs consultabant, nunc Olympus.
id eis non licet, sed in Romanorũ situm est potestate, nisi illi permiserint, uel illis Myra.
ipsis expediat. Eodem modo & iudices & magistratus proportione suffragiorũ, ex Tlos opp.
unaquaq; ciuitate capiuntur. Hi cũ adeo iuste uiuerent, liberi apud Romanos fue- Seruilius Isauri
runt, & patria habuere, & piratas uiderunt funditus deletos, primũ à Seruilio Isau- cus.
rico, quo tempore ille Isaura cepit, postea à Pompeio magno, qui supra mille & tre- Pompeius.
centa nauigia concremauit. Eorum uero habitationes excidit. Ex hominibus qui Piraticarũ na-
in prœlio superfuere, alios in urbem Solos deduxit habitatũ, quam ille Pompeio- uiũ concrema-
tio.
Soli.

Didymena. polim appellauit, alios Didymenã hominibus effœtam, quæ nũc Romanorum eſt
Tragici loca confunduntur. colonia. Sed poëtæ maxime tragici nationes confundunt, qui, quemadmodum &
Telmiſſus. Troës, & Myſos, & Lydos Phrygas appellant, ita & Lycios Cares. Poſt Dædala
Telmiſſias ꝓm. Lyciorũ montem, in proximo ſequitur Telmiſſus oppidũ Lyciorũ, & Telmiſſias
promontoriũ, quod portũ habet. Hunc locum Eumenes in bello Antiochico à Ro-
Anticragus. manis accepit. Sed ſublato regno Lyciꝭ eum locum receperunt. Deinceps eſt Anti
Carmyleſus. cragus mons erectus, in quo eſt Carmyleſus locus in cõualle iacens. Poſt hunc eſt
Cragus. Cragus, qui promontoria octo habet, & urbem eiuſdem nominis. Hic fabulas de
Chimæra. Chimæræ montibus confingunt. Eſt etiam non procul hinc cõuallis quædam no
mine Chimæra à littore porrecta. In mediterranea Crago ſubiacet Pinara, una ex
Pinara. maximis Lyciæ ciuitatibus. Hoc in loco Pandarus colitur, eodem nomine fortaſſe
Pandarus. quo & Troianus. Vt
Locus Homeri Odyſſ. τ. ὡς καὶ παυσάρεϊ κούρη χλωρῆϊς ἀνδρόμ. *id eſt.*
Qualis Pandarei Chloreis pulchra puella.

Xanthus. Nam & hunc ex Lycia dicunt. Deinde eſt Xanthus fluuius, quẽ priores Sirbim
Sirbis. uocabant. Ad decem ſtadia lembis nauiganti eſt Latonæ templum, ultra quod ad
ſexaginta ſtadia eſt Xanthus, una ex maximis Lyciæ ciuitatibus. Poſt Xanthum
Patara. eſt Patara, & ipſa maxima ciuitas, Patari opus, quæ portum habet & templa pluri-
Arſinoë Lyciæ ca. ma. Ptolemæus Philadelphus eum augens, Lyciacam Arſinoën nominauit, ſed
antiquum nomen obtinuit. Poſtea ad ſtadia uiginti ſupra mare eſt Myra, in ſubli-
Myra. mi colle ſita. Poſtea Lorymi fluminis oſtia aſcendenti ſtadia uiginti pedeſtri itine
Lorymus. re eſt Limyra oppidũ. In ipſa præternauigatione ſunt portus & inſulæ multæ, quã-
Limyra. rum maxima eſt Ciſthene, & urbs eiuſdẽ nominis. In mediterranea ſunt loca Phel
Ciſthene. lus & Antiphellus, & Chimæra, de qua ſupra fecimus mentionẽ. Poſtea Hiera pro-
Phellus. montorium & Chelidoniæ inſulæ tres, aſperæ ſanè, & magnitudine æquales ad ſta-
Antiphellus. dia quinq; inter ſe diſtantes, à terra autem ſtadijs ſex diſtãt, earum una ſtationem
Hiera. habet. Sunt qui putant Taurũ initium capere hinc, propterea quod promontoriũ
Chelidoniæ. altũ eſt, & à Piſidicis mõtibus Pamphyliæ imminentibus deſcendit, & propter in-
Tauri initium. ſulas quæ in fronte ſitæ, inſigne ſignũ in mari habent in fimbriæ modũ. Sed reuera
Piſidici montes. à Rhodiorũ tranſmarina Piſidiam uerſus, mõtana regio perpetua eſt, quæ etiã
Taurus appellatur. Chelidoniæ aũt ad Canopũ uergere uidentur, traiectus ipſe qua-
tuor millium ſtadiorũ dicitur. Ab Hiera uero promontorio Olbiã uſq; reliqua ſta-
Olbia. dia ſunt trecenta & ſexagintaſeptem, in his eſt Crambuſa & Olympus ciuitas ma-
Crambuſa. xima, & mons eiuſdẽ nominis, qui Phœnicus uocatur. Poſtea Corycus littus, po-
Olympus. ſtea Phaſilis, quæ portus tres habet, ciuitas inſignis & lacus. Imminet ei mons no-
Phœnicus. mine Solyma, & Telmiſſus, Piſidica ciuitas anguſtijs adiacens, per quas in Milya-
Corycus. dem tranſitur. Propterea Alexander quũ anguſtias aperire uellet, eam cepit. Ad
Phaſilis. mare circa Phaſilidem ſunt anguſtiæ, per quas Alexander exercitũ duxit. Eſt etiã
Solyma m. mons nomine Climax, Pamphylio pelago adiacens, is tranſitum arctũ in littore
Telmiſſus. relinquit, qui mari trãquillo nudatur adeo, ut iter facientibus peruius ſit, pelago aũt
Alexander. affluente undis contegitur. Tranſitus per montem tum arduus eſt, tum etiã proli-
Climax. xus, quapropter in tranquillitatibus littore utuntur. At Alexander in hyemẽ inci-
dens, & maximã partem rerũ ſuarũ fortunæ permittẽs, prius q̃ fluctus redierit mo-
uit, &

uit, & tota die cõtigit, ut iter in aqua faceret tenus umbilico. Hæc urbs etiã Lyciaca
eſt in montibus ſita, qui Pamphyliã ſpectant, ea cũ Lycijs nõ cõmunicat, ſed per ſe
eſt. Poëta Solymos diuerſos facit à Lycijs, nam Bellerophontes à rege Lyciorum *Solymi.*
* δεύτερον αὖ σολύμοισι μαχέσασθαι κυδαλίμοισι. (miſſus,
Hic Solymis iterum præſtantibus intulit arma. *Iliad ζ.*

Quod uero Lycios prius Solymos uocatos dicunt, poſtea Termilas, qui ab ijs, *Termilæ.*
qui cum Sarpedone ex Creta uenerunt, & poſtea Lycios à Lyco Pandionis filio, *Lycij.*
qui cum à propria terra exiſſet, in regni partem à Sarpedone acceptus eſt, cũ Ho-
mero non concordant. At qui dicunt eos à poëta Solymos dici, qui nunc Milyes *Milyæ aliàs Milyes.*
appellantur, melius ſentiunt. Sed de his iam diximus. Poſt Phaſilidem eſt Olbia, *Olbia.*
Pamphyliæ initium, ingens ſanè munitio. Poſtea eſt is qui Cataractes appellatur *Pamphyliæ initium.*
amnis, multus & torrentis more impetuoſus, ab alta petra deſcendens, adeo, ut lon *Cataractes.*
giſſime ſtrepitus exaudiatur. Poſtea urbs Attalia de nomine Philadelphi dicta, qui *Attalia.*
eam condidit, & in Corycũ oppidũ tranſtulit habitationem finitimã, & paruo am-
bitu comprehenſam. Dicũt inter Phaſilidem & Attaliam, Thebam, Lyrneſſum q; *Theba.*
oſtendi. Nam (ut Calliſthenes refert) Troiani Cilices ex Thebano cãpo in Pam- *Lyrneſſus.*
phyliam exierunt. Poſtea eſt flumen Ceſtrus, quem ad ſtadia ſexaginta nauigãti *Ceſtrus flu.*
Perga ciuitas eſt, cui proximũ eſt in loco edito Pergææ Dianæ fanũ, ubi quotãnis *Perga.*
feſta celebrantur. Deinde ad ſtadia quadraginta ſupra mare eſt urbs alta, quæ à *Diana Pergæa.*
Pergæis conſpici poteſt. Deinde lacus ingens nomine Capria. Deinde Eurыme- *Capria.*
don flumen, quod adnauiganti ſtadijs ſexaginta eſt urbs Aſpendus ſatis populo- *Eurymedon.*
ſa, quam Argiui cõdiderunt. Vltra eam eſt Petneliſſus, poſtea alius fluuius, & mul- *Aſpendus.*
tæ in fronte inſulæ. Poſtea Sida Cumanorũ colonia, quæ Palladis templum habet, *Petneliſſus.*
proxima eſt minorũ Cibyrenſium ora. Poſtea Melas amnis & ſtatio, poſtea Ptole- *Sida.*
mais urbs, poſtea Pamphyliæ fines & Coraceſium Ciliciæ Tracheæ initium. To- *Cibyrenſes minores.*
ta Pamphyliæ præternauigatio eſt quingentorum & xl. ſtad. Herodotus autor eſt *Melas.*
Pamphylos ex ſocijs eſſe Amphilochi & Calchantis, mixtis ſanè hominibus, qui *Ptolemais.*
ex Troia ſunt ſecuti, atq; ex ijs alios hic remanſiſſe, alios in alia loca fuiſſe diſper- *Coraceſium.*
ſos. Callinus dicit Calchãtis obitum apud Clarum fuiſſe, gentes uero quæ cum eo *Pamphylorum origo.*
erant Taurum cum Mopſo tranſgreſſas, partim in Pamphylia remãſiſſe, partim
Ciliciã, Syriam q; uſq; in Phœniciã diſpartitas. Cilicia quæ extra Tarum eſt *Ciliciæ diuiſio.*
diuiditur in Ciliciam Tracheã, & campeſtrem. Trachea oram maritimã perangu- *Trachea Cilicia.*
ſtam habet, & nullum uel raro locum planum, ei Taurus imminet male habitatus
uſq; ad latera Borealia, quæ circa Iſauria ſunt, & Homonades uſq; in Piſidiã, eadẽ *Homonades.*
Trachiotis dicitur & incolæ Trachiotæ. Cãpeſtris uero à Solis Tarſo Iſſum uſq; *Trachiotæ.*
pertendit. Ei ad Boreale Tauri latus, Cappadoces adiacent. Hæc regio magna ex *Tarſus.*
parte cãpis & locis optimis abundat. Sed quoniã ex his quædã intra Taurũ ſunt, *Iſſum.*
quædam extra, de interioribus dictum eſt, de exterioribus ámodo dicemus, à Tra- *Cappadoces.*
chiotis incipientes. Primum itaq; Ciliciæ caſtellum eſt Coraceſium, in petra præ
rupta poſitum, quo Diodorus cognomẽto Tryphon receptaculo uſus eſt, quo tem- *Diodorus Tryphon.*
pore Syriã à regibus deſciſcere fecit, aduerſum quos bellum gerebat, interdum ſe *Antiochus.*
cundo aduentu interdum aduerſo. Hunc Antiochus Demetrij filius, in quodam
loco incluſum ad ſui ipſius internecionem compulit. Vt autem Cilices piratæ fie-

rent, causa fuit Tryphon & regum ignauia, qui tunc Ciliciæ ac Syriæ ex successione imperabant. Nam ad illius nouitatem & alia permulta innouata sunt, & fratres inter se dissidentes, regionem adorientibus subditã effecerunt. Sed maxime lucrifica mancipiorũ exportandorũ licentia ad maleficium exhortabatur, quæ & facile capiebantur. Ac Delus quæ nõ admodũ procul aberat, emporiũ magnũ & pecunio sum exhibebat. Ea enim multa mancipiorum milia & recipere & emittere eadem die poterat, ex quo prouerbiũ factũ est, ἔμπορε καὶ ἔπλευσον, ἅλις πάντα πέπρακται, id est, Mercator nauiga, & expone, iam omnia uenundata sunt. Causa erat, quia Romani post Carthaginis & Corinthi euersionem, diuites effecti, multis seruis utebãtur. Quapropter piratæ & prædandi & uendendi opportunitate oblata, mirum in modum cõaluerunt. Huc permulti Cypri & Aegypti reges adiuuabant, Syris scilicet inimici. Sed cum nec illis Rhodij beneuoli essent, nihil auxilij afferebant. Ad hæc quũ piratæ cõtinue alia corpora caperent, maleficiũ perpetuum faciebãt. Romani uero quanq; nondum eos qui trans Taurũ erant, multũ curarent, miserunt tamẽ Scipionem Aemilianũ, qui populos & urbes & alios quosdam inspiceret. Intellexerunt itaq; id ex improbitate principum euenire, à Seleuco Nicatore per successionem præfectorũ. Pudebat enim Romanos regnũ abolere, quod ipsi cõstituissent. Quæ res Parthos qui trans Euphratem erant, postea regionis eius dominos fecit. Postremo etiam Harmenios, qui regione Trãstaurina usq; in Phœniciã occupata, reges & genus eorũ uniuersum funditus sustulerũt, mare autem Cilicibus concessere. Demum Romani illos opibus auctos, & bello & exercitu deleuere, quos ne augerentur non prohibuerunt. Sed eorũ profecto negligentiam condemnare difficile est, nam rebus uicinis & in conspectu sitis occupati longinqua prospicere nõ uacabant. Hæc nobis, ut per digressionem breui attingeremus, usus est. Post Coracesium est urbs Arsinoë, deinde Amaxia in colle sita, quæ habitatio stationẽ habet. Huc materies ad fabricandas naues deducitur, maxima ex parte cedrus, nam hæc regio huiusmodi arboribus abundat. Idcirco Antonius eam Cleopatræ dedit, quod esset fabricandis nauibus idonea. Postea est Laërtes castellũ in tumulo quodã situ, qui mammillæ speciem præbet, id stationẽ habet. Postea est Selinũs amnis. Post hunc Crangus petra prærupta ad mare. Postea Charadrus, munitio cũ statione. Vlterius est mõs Andriclus, & aspera quædã præternauigatio, nomine Platanius. Postea est Anemuriũ promontoriũ, ubi continens Crommyo Cypri promõtorio appropinquat ad stad. ccc. & quinquaginta. Quare à Pamphyliæ finibus Anemurium usq; est Ciliciæ præternauigatio octingẽtorũ ac uiginti stadiorũ. Reliqua nauigatio usq; Solos est ad stadia quingenta. Post Anemuriũ primo est Agidus ciuitas, postea Arsinoë quæ stationem habet. Postea locus nomine Melania, & Celendris ciuitas, quæ portũ habet. Sunt qui hanc Ciliciæ initiũ faciant, & non Corasiũ, è quibus est Artemidorus, qui ab ore Peluſiaco usq; Orthosiam dicit esse stadiorũ tria milia & noningenta. Vsq; ad Orontẽ flumẽ mille & centũ & triginta. Vsq; ad portas deinceps quingenta ac uiginti quinq;. Vsq; ad Cilicum fines duo milia & ducenta & sexaginta. Postea est Holmus, quam prius habitarunt ij qui nunc Seleucenses appellantur. Sed condita Seleucia in Calycadno eò commigrarunt. Nã deflectenti promontoriũ nomine Sarpedonem, quod littoream regionẽ facit, mox

Delus.

Prouerb.

Seruorum Ro. multitudo.

Arsinoë.
Amaxia.

Laertes opp.
Selinus flu.
Crangus.
Charadrus.
Andriclus.
Platanius.
Anemurium.
Crommyus.
Agidus opp.
Melania.
Celendris.

Holmus.
Seleucia.
Sarpedon pm.
Calycadnus.
Zephyrium.

sunt Calycadni ostia, cui proximũ est Zephyrium promontoriũ. Per hunc fluuiũ Seleuciam nauigatur urbem bene habitatã, & à Cilicio & Pamphylio more plurimum discrepantem. Hinc ætate nostra fuere uiri ex peripateticis philosophis memorabiles, Athenæus & Xenarchus. Sed Athenæus in republica uersatus, aliquan diu in patria populũ † duxit. Postea contracta cum Murena amicitia, & cum illo fugiens captus est, quũ insidiæ contra Cæsarem Augustũ deprehensæ essent. Sed cũ insons esset inuentus, à Cæsare dimissus est, rediens autem Romã multis eum salutantibus & interrogantibus, illud Euripidis respondit.

Athenæus.
Xenarchus.
† ἐδημαγώγησε.

* ἥκω, νεκρῶν κευθμῶνα κοὐκ ἐπὶ σκότου πύλας
* λιπών. id est.

Initium Heeubæ Euripi.

Aduenio ab imis atq; cæcis inferũm
Tenebris.

Sed breue tempus superuixit, à ruina domus, ubi habitabat per noctẽ oppressus. Xenarchus uero, quem nos audiuimus, nõ diu domi permansit, sed Alexãdriæ & Athenis, postea enim Romæ electa docendi uita. Is primũ Arij, postea Cælaris Augusti amicitia usus, usq; ad senectutẽ in honore habitus est. Sed paulo ante obitum uisu orbatus, morbo uitam consummauit. Post Calycadnũ est petra nomine Pœcila, ea scalam habet ui excisam, qua Seleuciam itur. Postea est Anemuriũ promontorium, eodem nomine quo & superius. Item Crambusa insula & Corycũ promontorium, ultra quod ad stadia uiginti est Corycũ antrũ, in quo crocus optimus nascitur. Id autem est ingens quædam concauitas in orbem deducta, cui labrum petrosum ac satis altum circumiacet. Quum descẽderis, solum est inæquale & magna ex parte petrosum, & fruticosa, & semper uirenti ac domestica materie plenum. Adiacens uero solum croco satum est. Ibi specu est, quod fontem ingentem habet, puræ ac nitentis aquæ, in flumen exeuntem, quod mox à terra absorptum, & insolubiliter delatum exit in mare, idq; aquam amarã uocant. Postea est Eleusa insula, post Corycũ continenti adiacens. Hanc Archelaus habitauit, & regiam fecit, tota Cilicia Trachea assumpta præter Seleuciam, eo modo quo ab Amynta, ac prius etiam à Cleopatra habita est. Nam cum locus & terra & mari idoneus esset ad latrocinium, terra quidem propter montiũ magnitudinem & ulteriores gentes, quæ campos & agriculturas latas, & excursionibus faciles habẽt, mari aũt propter materiem fabricandis nauibus opportunã, & propter portuũ & munitionũ, & locorum copiam quæ subiri possunt, uisum est ad omnem rerũ euentũ satius esse, ut loca sub regibus essent, quàm sub ducibus Romanorũ, qui & ad iudicia mitterentur, & non semper adesse cũ armis possent. Hoc modo Archelaus ad Cappadociã etiã Cilicam Tracheã assumpsit, cuius fines inter Solos & Eleusam sunt, Latmus fluuius & uicus eiusdem nominis. In excelsis Tauri partibus est Olympus, Zeniceti piratæ sedes, & mons & castellũ eodem nomine, à quo tota Lycia & Pamphylia & Pisidia cernitur. Zenicetus capto monte Isaurico, se cum tota domo cõcremauit. Eius erat Corycus, & Phasilis, & multa Pamphyliæ loca, quæ omnia in Isaurici uenerunt potestatem. Post Latmũ sunt Soli, ciuitas insignis, alterius Ciliciæ initiũ, quæ circa Issum iacet. Ea Achiuorũ opus est & Rhodiorũ qui ex Lindo uenerunt. Pompeius magnus in hanc hominibus exhaustã reliquos piratas transtulit, præ-

Eleusa.

Latmus fluuius
Olympus.
Zenicetus
Isauricus mõs.
Phasilis.
Soli ciuitas.

Pompeiopolis. Chryſippus. Philemon. Aratus. Zephyrium. Anchiala. Sardanapali E pigrãma. Tarſus. † Additur in Græco, Et tu hoſpes ede &c. ηχὴ συ ὦ ξένε. &c.

ſertim quos & ſalute & prouidentia dignos intelligebat, & mutato nomine Pompeiopolim appellauit. Hinc fuere uiri memoratu digni, Chryſippus philoſophus Stoicus, ex patre Tarſẽſi ortus, qui inde migrauit. Item Philemon poëta comicus, & Aratus qui de aſtris uerſu conſcripſit. Poſtea eſt Zephyriũ eodem nomine, quo & id quod eſt Calycadno proximũ. Poſtea eſt Anchiala paulo ſupra mare ſita, Sardanapali opus, ut Ariſtobulus ſcribit. Vbi Sardanapali monumentũ eſt, & lapidea ſtatua, quæ dextræ manus digitos cõmittit, & quaſi cõplodit. Quidã dicunt ibi epigramma eſſe, Aſſyriis literis inſculptum huiuſmodi. Sardanapalus Anacyndaraxis filius, Anchialen & Tarſum una die condidit † æde, bibe, lude. &

εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς τὸν θυμὸν ἄεξε
πρπόμενος θαλίῃσι, θανόντι τοι οὔτις ὄνησις,
ηχὴ γὰρ ἐγὼ ποτὸς εἰμι νίνυ μεγάλης βασιλεύσας,
ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔφαγον, ηχὴ ἀφ' ὕβρισα καὶ μετ' ἔρωτος
τέρπμ' ἔπαθον τάδε πολλὰ ηχὴ ὄλβια κεῖνα λέλειπται.
ἥδε σοφὴ βιότοιο παραίνεσις ἀνθρώποισιν.

Cum te mortalem noris, præſentibus exple
Deliciis animum, poſt mortem nulla uoluptas.
Namq; ego ſum puluis, qui nuper tanta tenebam.
Hæc habeo quæ edi, quæq; exaturata libido
Hauſit, at illa manent multa, & præclara relicta.
Hoc ſapiens uitæ mortalibus eſt documentum.

Chœrilus. Chœrilus horum meminit, atq; hi uerſus circunferuntur:

» ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔφαγον καὶ ἀφ' ὕβρισα καὶ μετ' ἔρωτος
» τέρπμ' ἔπαθον τάδε πολλὰ ☾ ὄλβια κεῖνα λέλειπται. id eſt.

Hæc habeo quæ edi, quæq; exaturata libido
Hauſit, at illa manent multa & præclara relicta.

Quinda. Vltra Anchialam eſt munitio nomine Quinda, in qua olim Macedones theſauros ſeruabant. Eumenes uero ab Antigono deficiens pecunias abſtulit. Vltra hæc & Solos ſunt montana, in quibus Olbus ciuitas eſt, quæ Iouis templũ habet, Aiacis, fratris Teucri opus. Huius ſacerdos etiam Tracheæ dominatus eſt. Poſtea multi tyranni eam adorti, latrocinia cõſtituere, quibus ſublatis adhuc ætate noſtra eam Teucri principatũ & ſacerdotiũ uocant, & maxima ex parte ſacerdotes Teucri uel Aiaces dicuntur. Aba uero Xenophanis filia, unius ex tyrannis, per cognationẽ in hanc domũ ingreſſa principatũ obtinuit, quem pater antea procuratorio nomine acceperat. Poſtea Antonius & Cleopatra etiam conceſſerunt, obſequijs & cultu deliniti. Sed Aba ſublata principatus ad eos peruenit, qui ex eodem genere erant. Poſt Anchialam ſunt Cydni fluminis oſtia, iuxta locũ Rhegma appellatũ. Id aũt eſt ſtagnũ, quod antiqua naualia habet. In hoc Cydnus exit, Tarſum perfluens, qui ortum à Tauro habet ultra urbem. Tarſi uero nauale eſt lacus. Hucuſq; tota ora à Rhodiorũ tranſmarina incipiens, ad æquinoctiales ortus ab occaſu eiuſdẽ nominis extenditur. Poſtea ad hyemalem ortũ conuerſa Iſſum uſq;. Iam hinc fluxum quendam ſumit auſtrum uerſus uſq; in Phœniciam. Reliquũ ad occidentem finit uſq; ad columnas, quare uerus luſtratæ Cherroneſi iſthmus, eſt à Tarſo & Cydni

Olbus. Sacerdotium Teucri. Aba. Cydnus flu. Rhegma. Tarſus.

dni oſtijs uſq; Aminſum. Hæc enim minima eſt ex Aminſo in Cilicũ fines diſtantia. Nam hinc Tarſum uſq; ſunt centũ ac uiginti ſtadia. Inde ad Cydni oſtia nõ plura quinq;. Nulla enim Iſſum uſq; & eius mare breuior uia eſt ex Aminſo, quàm per ipſam Tarſum, nec ex Tarſo Iſſum uſq;, proprior q̃ in Cydnũ. Quapropter manifeſtum eſt hunc eſſe uerũ iſthmum, q̃q̃ à prædonibus ille uerus dicatur, qui eſt uſq; in Iſſicum ſinũ propter ſigna quæ habet. Propter hoc ipſum etiã lineam quam ex Rhodia in Cydnũ uſq; deduximus, eandem eſſe aſſerentes, quæ Iſſum uſq; pertendit. Nihil præter hoc facientes & Taurũ dicimus è directo huic lineæ uſq; in Indiam penetrare. Tarſus in campo iacet, Argiuorum opus, qui Io quærentes, cũ Triptolemo errauerunt. Hanc Cydnus mediã perfluit, iuxta gymnaſiũ iuniorũ. Eius ortus nõ procul eſt. Alueus uero per profundã uallem illatus, rectà in urbem egreditur. Aqua eſt rapidiſſima & frigida, quapropter hominibus ac beſtijs auxiliatur, quæ neruos craſſiores habent. Tantũ Tarſenſibus ſtudiũ circa philoſophiã fuit, & alias diſciplinas, quæ in † corona uerſabãtur, ut Athenas & Alexandriã ſuperarẽt. Et ſi quis alius locus dici poteſt, in quo ſcholæ & philoſophiæ exercitatiões fuerint. Sed hoc uno plurimũ excellit, quod hic indigenæ diſcunt, peregrini uero nõ multi huc adueniunt. At nec illi ipſi hic manent, ſed foris perficiuntur, & perfecti libẽter peregrinãtur, detinẽtur aũt perpauci. At cæteris ciuitatibus quas modo dixi omnibus contrariũ euenit, excepta Alexandria. Nam multi in eas proficiſcũtur, & libenter immorantur. Indigenas nõ multos admodũ uideas nõ extra diſcẽdi ſtudio proficiſci, nec ibi circa hoc ſtudere. Alexandrinis utrũq; contigit, nam & multos peregrinos ſuſcipiunt, & ex ſuis emittunt nõ paucos. Alexandria omniũ liberaliũ artiũ ſcholas habet, & ante alias populoſa eſt, & multũ poteſt, & metropoleos ſermonẽ retinet. Viri ex ea illuſtres fuere, ex Stoicis Antipater, Archedemus, & Neſtor, & duo Anthenodori, quorũ qui Cordylion dictus eſt, cũ M. Catone uixit, & apud eũ mortuus eſt. Alter uero Sandonis filius, quem à uico quodam Cananitam dicunt, Cæſaris præceptor fuit, & in honore maximo apud illũ habitus eſt. Iam uero ſenior in patriã reuerſus eam reipub. gubernationẽ ſuſtulit. Cũ ciuitas partim ab alijs partim à Boetho quodam malo poëta, & malo ciue perperã tractaretur. Is plurimũ apud plebem ualebat. Extulerat eum Antonius ab initio, quum carmen in uictoriam in Philippis habitam ab illo compoſitum accepiſſet. Sed multo magis eius facilitas, quæ apud Tarſenſes maxima uidebatur, adeo, ut ex tempore & uno impetu ad omnem datam materiam diceret. Simul Antonius gymnaſiorũ præfecturã Tarſenſibus pollicitus, hunc in gymnaſiarchæ locum conſtituerat, ac omnes ei gymnaſij impenſas crediderat. Sed deprehenſus cũ alia ſurripere, tum etiam oleũ, apud Antonium ab accuſatoribus conuictus eſt, cuius iram cum alijs tum hoc maxime declinauit, dicens, quod quemadmodũ Homerus Achillem & Agamemnonẽ & Vlyſſem decantauit, ita & ego te, quare iniquum eſt, ut huiuſmodi apud te calumnijs agar, quod excipiẽs accuſator. At Homerus inquit, oleũ Agamemnoni non furabatur nec Achilli, tu uero furatus es, quapropter pœnas dabis. Quũq; iram obſequijs & cultu à ſe auertiſſet, nihilominus & ferre & tractare ciuitatẽ uſq; ad Antonij exercitum perſeuerauit. Quare cũ Anthenodorus huiuſmodi ciuitatis ſtatum reperiſſet, primo illum & eius complices urbis traducere aggreſſus eſt. Sed ubi ni

Tarſus. Cydnus. Tarſenſium ſtudia. † καὶ τῶν ἄλλων ἐγκυκλίων ὁμοῦ ἁπασῶν παιδείαν. Alexandriæ ſchola. Antipater. Archedemus. Neſtor philoſo. Anthenodorus Cordylion. Anthenodorus Cananita. Boethus malus poëta.

 hilo minus

hilominus ab iniuria abſtinebant, ea autoritate uſus eſt, quam à Cæſare acceperat, eos itaq; exilio damnatos eiecit. Hi uero in illius ædiũ pariete conſcripſerunt.

Prouerbialis uerſus.

ἔργα νέωμ, βουλαὶ δὲ μέσωμ, πορφαὶ δὲ γερόντωμ. *ideſt* Res iuuenum, conſulta uirũm, crepitus ſeniorum.

Quod ille in iocum accipiens aſcribi iuſſit, tonitrus ſeniorũ. Quidã eius humanitatem contemnens cũ uentrem lubricũ haberet, & noctu præter eius domũ transiret, totũ oſtiũ ac parietẽ reſperſit. Ille quũ ſeditionẽ acriter in contione reprehenderet, urbis inquit, morbus & malus habitus, tum ex multis rebus, tum ex excrementis perſpici poteſt. Sed hi Stoici fuerũt, Neſtor uero Academicus, qui ætate noſtra Marcellũ Octauiæ ſororis, Cæſaris filiũ inſtituit. Atq; hic etiã poſt Athenodorum ciuitati præfuit, & apud duces & apud ciues in honore maximo habitus eſt. Aliorũ quoq; philoſophorũ nomina quos noui multorũ dicere poſſem, ſed ex iſs qui per urbes peregrinarentur, & optime ſcholas regerẽt, Plutiades fuit & Diogenes. At Diogenes etiã poëmata in adoleſcentia cõpoſuit maxima ex parte tragica, Grammatici fuere, quorũ ſcripta extent, Artemidorus & Diodorus. Optimus tragœdiæ poëta ex iſs qui memorantur fuit Dionyſides. Sed præcipue Roma maximã eruditorũ hominũ multitudinẽ afferre poteſt, qui ex hac urbe ſunt, Tarſenſibus enim & Alexandrinis plena eſt, ac Tarſus quidẽ eſt huiuſmodi. Poſt Cydnum Pyramus ſequitur, ex Cataonia fluens, de quo ante fecimus mentionẽ. Scribit Artemidorus, hinc Solos recta nauigatiõe eſſe ſtadia quinquaginta. Proxima eſt Mallus in ædito quodam loco ſita, opus Amphilochi & Mopſi auguris Apollinis & Latonæ, de quibus ualde multa conficta ſunt, & nos ante mentionẽ fecimus, quũ de Calchante dicere mus, & controuerſia quã Calchas & Mopſus de diuinatione habuiſſent. Hanc controuerſiam nõnulli Ciliciã transferunt, ut Sophocles, qui eam tragico more Pamphyliam uocat, quemadmodũ & Ciliciã Caricã, & Troiam Lyciã ac Phrygiã, & cũ aliꝭ tum etiã Sophocles Calchantis obitũ hic tradunt, & nõ ſolũ de diuinatione, ſed de imperio contentionẽ ſunt fabulati. Dicunt enim Mopſum & Amphilochũ ex Troia profectos Mallũ condidiſſe, poſtea Amphilochũ Argos digreſſum, cũ Argiuis nõ placuiſſet, illò rediſſe, ſed à regni cõmunicatione excluſum ſingulari certamine cũ Mopſo cõcurriſſe, & cũ ſimul cecidiſſent ſepultos eſſe, inter ſe tamẽ diſtãtes, & adhuc ſepulturæ prope Pyramũ circa Magarſa oſtenduntur. Hinc fuit Crates grãmaticus, cuius diſcipulũ Panætiũ dicũt. Vltra hanc oram eſt Halenius campus, per quem Philotas Alexandri equitatũ duxit, quũ ille phalangẽ per oram maritimam & Mallenſem agrũ Iſſum uerſus, & Dariꝭ copias ex Solis duceret. Tradũt Alexandrũ propter cognationẽ cũ Argiuis, Amphilocho ſacrificaſſe. Heſiodus dicit, Amphilochũ ab Apolline apud Solos interemptũ, quidã apud Haleniũ campũ, qdã in Syria, cũ propter cõtẽtionẽ ab Halenio diſcederet. Poſt Mallũ ſunt Aegææ oppidũ quod ſtationẽ habet. Poſtea ſunt Amanides portæ, quæ ſtationẽ habent, in quas Amanus mõs deſinit à Tauro deſcendens, q ultra Ciliciã eſt orientẽ uerſus, ſemper à tyrãnis occupatus, loca munitiſſima obtinẽtibus. Aetate noſtra his omnibus potitus eſt Tarcodementus, uir memoratu dignus, & ob præclara facinora rex à Romanis nuncupatus, qui poſteris ſuis ſucceſſionem tradidit. Poſt Aegæas eſt Iſſus oppidum, quod ſtationẽ habet, & Pindus amnis. Hoc in loco Alexander cum Dario

Neſtor philoſophus
Marcellus Octauiæ.
Plutiades.
Diogenes poë.
Artemidorus.
Diodorus.
Dionyſides.
Pyramus flu.
Mallus opp.
Calchas et Mopſus
Magarſa.
Crates gram.
Panætius.
Halenius cam.
Philotas.
Amphilochus.
Aegææ opp.
Amanides portæ.
Amanus mons
Tarcodemẽtus
Iſſus opp.
Pindus flu.

Dario conflixit. Item Iſſicus ſinus in quo Rhoſus ciuitas eſt, & Myriãdrus ciuitas & Alexandria, & Nicopolis, & Mopſi domicilĩũ, & quæ portæ appellantur, Ciliciũ & Syrorũ confiniũ. In Cilicia eſt Dianæ Sarpedoniæ fanum & oraculũ, ubi numine perciti, reſpõſa dant. Poſt Ciliciã prima Syrorũ ciuitas eſt Seleucia in Pieria, proxime Orontes emittit. Ex Seleucia Solos uſq; recta nauigatione ſunt circiter mille ſtadia. Sunt qui dicant Cilicas Troianos, quorũ Homerus meminit, Ciliciũ qui trans Taurũ ſunt, autores fuiſſe, q̃q̃ ab illis plurimũ diſtent, & quædam loca ibi oſtendunt, quemadmodũ in Pamphylia, Thebã, & Lyrneſſum, quidã econtra atq; etiã campũ quendã Haleniũ ibi mõſtrant. Nunc Trãſtaurinis partibus dictæ Cherroneſi peragratis, hæc adiꝭcienda ſunt, nam Apollodorus in nauiũ dinumeratione hæc etiã dicit, omnes Aſianos Troianorũ ſocios à poëta dinumerari, q quidẽ Cherroneſum habitant. Cuius anguſtiſſimus iſthmus eſt, interuallũ inter Sinopenſem receſſum atq; Iſſum. Exteriora uero latera, cũ Cherroneſus triquetra ſit, eſſe inæqualia. Nã ex iſs aliud à Cilicia uſq; Chelidonias progreditur, aliud uero citerius uſq; ad Euxini os, aliud iam citerius Sinopen uſq;. Quare illud, ſolos eos q ſunt in Cherroneſo, per eadẽ cõuincemus falſum eſſe, per quæ prius cõuicimus, nõ ſolos eos qui ſunt intra Halym. Nam loca Pharnaciæ proxima, in quibus Halizonos diximus, quemadmodũ ea ſunt extra Halym, ita & extra iſthmũ. Siquidem & extra anguſtias, quæ inter Sinopen ſunt atq; Iſſum, & nõ modo has, ſed etiã ueras anguſtias definiuit, cum illas pro his poneret, & quod omniũ ſtultiſſimũ eſt, dixit Cherroneſum triquetram eſſe, & tria eſſe latera exteriora. Nam qui exteriora latera dicit, id latus excipere uidetur, quod circa anguſtias eſt, quaſi & hoc etiã ſit latus, ſed nõ exterius, nec ad mare. Si igitur anguſtiæ adeo coactæ eſſent, ut & latus ad urbẽ Iſſum, & latus ad ipſam Sinopẽ uergens, penè inter ſe iungerẽtur, dici poſſet Cherroneſum triquetrã eſſe. Nunc uero cũ anguſtiæ quæ ab eo dicũtur, tribus milibus ſtad. inter ſe diſtent, inſcitia eſt dicere tale quadrilaterũ triquetrũ eſſe, & nõ Chorographicũ. Is etiã qui metro comico Chorographiã ædidit, de terræ ſitu inſcribẽs in eadẽ eſt inſcitia, q̃q̃ iſthmũ ad minimũ interuallũ reducat, quantũ dixerũt qui dimidium totius ſunt mentiti, & quantũ Artemidorus, qui eum dixit eſſe mille & quingentũ ſtad. Nondũ enim in hoc triquetra figura cohibetur, ſed nec exteriora latera recte diſtinxit, dicẽs unũ eſſe ab Iſſo uſq; in Chelidonias. Tota enim Lyciaca ora, quæ reſtat, in rectũ tendit & Rhodiorũ tranſmarina Phyſcũ uſq;, hinc uero cõtinẽs flexũ quendã accipiens iam ſecundi & occidentalis lateris initiũ facit uſq; in Propõtidem & Byzantiũ. Sed quũ Ephorus dicat xvi. nationes hanc Cherroneſum incolere, tres Græcas, reliquas Barbaras, præter mixtos homines, ad mare quidẽ Cilicas Pamphylos, Lycios, Bithynos, Paphlagonas, Mariãdynos, & Troas, & Cares, Piſidas uero ac Myſos & Chalybes & Milyas in mediterranea. Apollodorus hæc diuidens, decimã ac ſeptimã nationẽ addidit Galatarũ, quæ iunior eſt Ephoro. Ex his aũt dicit Græcos nondũ Troiano tẽpore colonos miſiſſe. Barbari uero magnitudine temporis multã confuſionẽ habent, dinumerari aũt à poëta & Troës, & eos qui nunc Paphlagones nominãtur & Myſos, & Phryges, & Cares, & Cilices, Maones uero pro Lydis & alias incognitas gẽtes, ut Halizonas & Cauconas. Itẽ extra dinumerationẽ eſſe Cetios, Solymos & Cilicas, qui ex Thebano ſunt campo & Le

legas

Rhoſus.
Myriandrus.
Alexandria.
Nicopolis.
Mopſi domicilium.
Portæ.
Seleucia.
Orontes flu.
Apollodori opinio cõfutatur
Cherroneſus an triquetra.
Cheronneſi Thraciæ nationes.
Maones.

Milyes.

legas, Pamphylos uero & Bithynos, & Mariãdynos, & Pisides, & Chalybes, & Milyes, & Cappadoces nequaq̃ nominari, tum quod hæc loca nondum ab eis incolerentur, tum quod in alijs cõprehenderentur nationibus, ut Hydrienses & Termilæ in Caribus, Doliones & Bebryces in Phrygibus. Sed nec Ephori sententia uidetur bene hæc transigere, poëtæ autem dicta perturbat, & falso adducit. Nam hoc primum ab Ephoro quærendũ fuit, cur Chalybes intra Cherronesum ponat, cũ à Sinope & Aminso tam longe distent orientem uersus. Nã qui huius Cherronesi Isthmum dicunt esse lineã ab Isso in Euxinum ductã, eam quasi meridionalẽ faciunt. Quidã putant eã esse quæ ad urbẽ Sinopen tendit, quidã eã quæ ad Aminsum est, eam aũt quæ ad Chalybes est nullus, cũ ea omnino sit obliqua, nam Chalybũ meridianus per minorem Harmeniã describeretur & per Euphratem, qui totã intra se Cappadociam comprehendit, & Commagenã, & Amanum, & Issicum sinum. Quare si isthmũ ab obliqua linea terminari concederemus, maxima pars horum & præsertim Cappadocia interius cõprehenderetur, atq; is etiam qui proprie nũc Pontus appellatur, qui est Cappadociæ pars, Euxinũ uersus. Quare si Chalybes Cherronesi pars dicendi sunt, multo magis Cataones & utriq; Cappadoces & Lycaones, qui etiam ab eo sunt prætermissi. Sed quare Chalybes in mediterranea posuit, qui à poëta Halizones dicti sunt? quemadmodũ nos supra demonstrauimus. Rectius enim erat, ut eos diuideret, & partim ad mare collocaret, partim in mediterranea, quemadmodũ de Cappadocia Ciliciaq; faciendum est. Ille uero ne eam quidem nominauit, de Cilicibus solum fecit mentionẽ, qui ad mare habitãt. Qui itaq; sub Antipatro Derbita erant, & Homonades, & alij cõplures Pisidis finitimi, qui mare non norunt, nec salsas æquoris escas, quem locum capient? sed nec Lydos nec Maonas cõmemorauit, siue ijdem sint, siue diuersi, siue per se, siue in alia gente comprehendantur. Nequaq̃ enim tam insignis natio occultari potest, nec si nihil de ea dicat, uidetur nihil necessariũ prætermittere. Mixti autem quinã sunt? nulla enim loca proferre possumus, uel ab eo nominata uel prætermissa, præter prædicta, quæ quidem mixtis tribuamus, nec ex ijs ullos quos dixit uel prætermisit. Nam si immixti sunt cum alij præualerent, uel Græci effecti sunt, uel Barbari, tertium uero mixtum genus nullum scimus. Præterea quomodo tres Græcæ nationes sunt, quæ Cherronesum habitant? Nam si hoc ideo est, quia Iones & Athenienses olim ijdem erant, dicentur etiam ijdem Dores & Aeoles, ita quod duæ nationes tantum fient. Si uero propter posteriores mores sunt distinguendi, quemadmodũ propter linguas, nationes quatuor erunt, quemadmodũ & linguæ. Sed hanc Cherronesum ex Ephori diffinitione nõ solum Iones incolunt, uerũ etiam Athenienses, ut in particularibus declaratũ est. at huiusmodi quædã aduersum Ephorum dubitanda erant. Sed hæc Apollodorus nõ multũ curauit, xyi. uero nationibus ipse decimamseptimã addidit Galatarum, quod & utile est. Tamen ad eorum pertractationẽ quæ ab Ephoro uel dicuntur uel prætermittuntur, nequaq̃ est necessariũ. Ipse enim causam affert, quod scilicet hæc omnia post illius ætatem fuere. Quum uero ad poëtã trãsit, id recte ait, quod post Troiana tempora multa Barbarorũ cõsusio facta est propter mutationes. Nã quædã aucta sunt, quædã imminuta, quædã distracta, quædã in unũ coacta. Sed nõ bene dicit duplicẽ cãm esse, quare poëta quorundam

Hydrienses.
Termilæ.
Doliones.
Bebryces.
Ephorus notatur.
Chalybes.
Pontus.
Halizones.
Dores.
Aeoles.
Linguæ Græcorum.
Apollodori sententia improbatur.

rundam nõ meminit, quod scilicet uel nondũ hæc natio inhabitaretur, uel quod ab alia cõprehenderet. Nam Cappadociam cum Cataonia & Lycaonia nõ nominat, ob neutram tamen harũ causarum, nullam enim huiusmodi historiã de his habemus. Præterea curare & respõdere, quare Homerus Cappadocas & Lycaones prætermisit, quod uero Ephorus præterijt, & ipsum præterire, & ad hoc illius sententiã afferre, quũ id perscrutatur & pertractat, ridiculum est. Item docere quare Homerus Maones pro Lydis posuit: Quare uero Ephorus nec Lydos nec Maones nominauit, non declarare, stultum est, & cum dicat poëtam ignotorũ quorundam mentionem facere, de Cauconibus quidem, & Solymis, & Cerijs, & Lelegibus, & Cilicibus, qui ex Thebano campo erant, recte dicit. Halizonas uero ipse fingit, imò ipsi primo Halizonas ignorauerunt, & multis modis scripturam mutauerunt, argenti uenam fingentes, atq; alia permulta & magna occurrũt, quæ iam defecere. Ad hãc ambitionem illas etiam historias contulerunt, quas Sceptius ponit à Callisthene accipiens, & ab alijs quibusdam, qui falsæ Halizonum opinionis non sunt immunes, quod scilicet Tantali, & Pelopidarum diuitiæ à metallis prouenere, quæ circa Phrygiam & Sipylum erant, & quod Cadmi opulentia à Thracia fuit & Pangæo monte, & Priami ex auro quod circa Abydum effodiebatur, cuius nunc uix ulla uestigia apparent, multa tamen antiquorum metallorũ signa, loca effossa exhibent. Mydæ quoq; opes ex metallis fuere, quæ circa Vermium montem erant. Gygis, & Alyatis, & Crœsi ex ijs quæ apud Lydium oppidum desertum, inter Atarneũ ac Pergamum, quod quidem loca effossa habet, propter metallorũ inquisitionẽ. Præterea Apollodorus merito in hoc reprehendi potest, quod cum cæteros reprehendere solitus sit, qui multa præter Homeri sententiam innouarunt, in hoc nõ solum negligens fuit, uerum etiam contraria in unum collegit, quæ non eodem modo dicuntur. Nam cum Xanthus Lydus dicat post res Troianas Phryges in Europam & leua Ponti ueniſſe, & Scamandrium eos ex Berecyntia & Ascania duxisse. Addit Apollodorus Homerum eius Ascaniæ meminisse, cuius etiam Xanthus.

Tantali diuitiæ
Pelopidarum opulentia.
Cadmi diuitiæ.
Pangæus m.
Abydi aurum.
Mydæ opes.
Vermius mõs.
Lydium.
Gyges.
Alyatis diuitiæ
Crœsi opes.

Ascania.
In Catalogo.

ω φόρκυς δὲ φρύγας ἦγε καὶ ἀσκάνιος θεοειδὴς
τῆλ' ἀφ' ἀσκανίης. *id est.*

Phorcys & Ascanius Phrygias duxere cateruas
Longe ex Ascania.

Quid si sic habet transmigratio? certe post res Troianas facta est. In bello autẽ Troiano auxilium à poëta cõmemoratum, ex ulteriore uenit regione, ex Berecyntibus scilicet & Ascania. Qui nam ergo erant Phryges?

ὄφρα τότ' ἐσφατόωντο παρ' ὄχθας σαγγαρίοιο. *Iliad. γ*

Qui prope Sangarij ripas tunc castra tenebant.

Quum Priamus auxiliator dicit, cũ quibus electus eram, quomodo Priamus ex Berecyntibus Phrygas accersisset, cum quibus conuenientiam nullã habebat? finitimos autem & eos quibus ipse prius auxiliatus est, prætermisit. Et cum sic de Phrygibus dicat, de Mysis etiam addit non admodum cohærentia. Ait enim Mysiæ uicum quendam Ascaniam uocari, circa lacum eiusdem nominis, ex quo & Ascaniũ amnẽ decurrere facit, cuius meminit Euphorion.

μυσσίῃ παρ' ὕσ\ασιμ ἀσκανίοιο Ascaniũ propter Mysum. Et Alexãder Aetolus inquit.

si νῦν

» εἰ ηχὴ ἄσκαυίῳ δώματ' ἔχουσι ῥόῳ
» λίμνης ἀσκανίης ἐπὶ χείλεσιν
» ἔνθα Δολίων ὑδὲ σεληὸς καὶ μελίης.

A quibus Aſcaniæ circum habitantur aquæ,
Aſcanij per labra lacus, quibus ante Dolion
Sileni manſit filius ac Meliæ.

Dolionia. *Myſia.* *Meletopolis.*

Vocant, inquit, Dolioniam & Myſiam regionem, eam quæ circa Cyzicum eſt Meletopolim uerſus, quare ſi hæc ita ſe habent, & ex poëtarum teſtimonio cõprobantur, & ex ijs quæ nunc mõſtrata ſunt, quid prohibebat Homerũ huius Aſcaniæ meminiſſe, & non eius quæ à Xantho cõmemoratur? Sed quoniam de his ante dictum eſt, quũ de Myſis ac Phrygibus tractaremus, iccirco quantum ad hanc partem attinet, finem faciamus. *Cypri ſitus.* Reliquũ eſt, ut Cyprum peragremus, quæ huic Cherroneſo ad auſtrum adiacet, & quoniam, ut ante diximus, mare cõprehenſum ab Aegypto, & Phœnicia, & Syria, & reliqua ora, uſq; in traſmarinã Rhodi regionem, compoſitũ eſt ex Aegypto pelago & Pamphylio, & eo quod Iſſico ſinui proximum eſt. In hoc Cyprus iacet, quæ partes ſeptentrionales Ciliciæ Tracheæ contiguas habet, quibus etiam continenti proxima eſt, orientales Iſſico ſinui, occidentales à Pamphylio pelago allutas, auſtrales autem ab Aegyptio. Hoc itaq; ab occidente Libyco, & Carpathio pelago permiſcetur, ab auſtro atq; oriente eſt Aegyptus & ſequens ora, uſq; Seleuciam atq; Iſſum, à ſeptentrione Cyprus Pamphyliũ *Pamphylium pelagus.* pelagus. Hoc enim ab aquilone, à Ciliciæ Tracheæ, & Pamphyliæ, ac Lyciæ, extremis comprehenditur uſq; in Rhodiam regionem, ab occidẽte Rhodiorũ inſula, ab oriente Cypri parte, quæ Paphum uerſus & Acamantem iacet, à meridie Aegypto *Cypri ambitus* pelago confunditur. Cypri ambitus eſt trium miliũ & quadringentorũ ac uiginti ſtadiorũ, in ſinum ſe inferenti. Eius longitudo eſt à Clidibus in Acamantem pedeſtri itinere mille & quadringentorum ſtadiorũ, ab oriente in occidentem progredienti. *Clides inſ. Acamas.* Sunt autem Clides inſulæ duæ ante Cyprum ad oriẽtales eius partes ſitæ. Hæ à Pyramo diſtant ſtadijs ſeptingentis. Acamas promontoriũ eſt ſyluoſum, quod duarũ mamillarũ ſpeciem præbet, & in occidẽtalibus inſulæ partibus ſitum, tendit ad aquilonem. Id Selenuntem uerſus Ciliciæ Tracheæ proximũ eſt, mille ſtadiorum tranſitu, Sidam uerſus Pamphyliæ mille & ſexaginta, Chelidonias uerſus mille & nongentorũ. Tota inſulæ figura eſt parte altera longior, ea iſthmos facit ad latera quæ latitudinem terminãt. Singulæ eius partes (ut breui comprehẽdamus) *Crommyus.* ita ſe habent à ſigno continenti proximo incipiẽtes. Diximus alibi Crommyi extremum, quod eſt Cypri promontoriũ, ad Anemurium promontoriũ Ciliciæ Tracheæ opponi, per trecentorũ & quinquaginta ſtadiorũ interuallũ. Hinc iam inſulã ad dextram, & continentem ad ſiniſtrã habentes, ad aquilonem & orientem & Clidas, nauigãt recta nauigatione ſtadiorũ ſeptingentorũ. In quo ſpacio eſt Lapathus *Lapathus. Praxander. Agidus.* ciuitas, quæ ſtationem habet & naualia, Laconum & Praxandri opus, iuxta quam erat Agidus. Poſtea eſt Aphrodiſium, ad quod inſula perangusta eſt, nam ſeptuaginta ſtadiorũ interuallo Salamina trãſitur. Poſtea Achiuorũ acta, quò primũ Teucer applicuit, is qui in Cypro Salamina condidit, à patre (ut fertur) Telamone pulſus. Poſtea eſt Carpaſia ciuitas, quæ portum habet circa Sarpedonem promontorium

Aphrodiſium. Salamis. Achiuorũ ἀκτή. Carpaſia.

ſium ſita. Iſthmi tranſitus ex Carpaſia eſt ſtadiorum triginta uerſus inſulas Carpaſias, & auſtrale pelagus. Poſtea eſt mons & promõtoriũ. Montis ſummũ Olympus dicitur, ubi Veneris Acreæ templum eſt, quod nec uidere nec adire mulieribus licet. In fronte ſunt Clides & aliæ complures inſulæ. Poſtea Carpaſiæ, poſt quas eſt Salamis, unde Ariſtus fuit rerum cõſcriptor. Deinde Arſinoë ciuitas & portus. Deinde alius portus nomine Leucola. Deinde promontorium Pedaſium, cui collis altus & aſper imminet, menſæ cuiuſdam figurã præbens, Veneri ſacer. Hinc in Clidas ſunt ſtadia ſexcenta & octoginta. Poſtea eſt ſinuoſa quædam & aſpera præternauigatio, eà Cetium itur, quæ ciuitas portum clauſum habet. Ex hac Zeno fuit Stoicæ ſectæ autor, & Apollonius medicus. Hinc uſq; Barutum ſunt ſtadia mille & quingenta. Deinde eſt Amathùs ciuitas. Intermedio ſpacio eſt oppidum nomine Palæa, & Olympus mons qui mammillæ ſpeciem præbet. Deinde Curias peninſularis, quæ à Thronis diſtat ſtadijs ſeptingentis. Poſtea eſt Curium urbs quæ ſtationem habet. Hanc Argiui condiderunt. Quare iam licet eius † otium perſpicere qui elegeam compoſuit, cuius initium eſt.

Olympus. Venus Acreæ. Ariſtus ſcript. Arſinoë. Leucola. Pedaſium. Cetium. Zeno philo. Apollonius medicus. Barutum. Amathùs. Palæa. Curias. † ἀοθυμίαν.

» ἱερὴ τῷ φοίβῳ πολλὸν διὰ κύματος ἐσσὰ
» ἤλθομεν αἱ ταχεναὶ τόξα φυγεῖν ἐλαφοί.

Nos ceruæ Phœbo ſacræ, dum tela per undas
Effugimus, curſu uenimus huc celeri.

Siue ea Delus ſit, ſiue quæcunq;. Dicunt enim ceruas ex Corycio iugo delapſas è Cilicio littore in Curiada actam tranare, & addit.

Curias cursth.

» μυρίον ἀνδράσι θαῦμα νοεῖν παράπαυρος ἀνόησεν
» χεῦμα δ' ἠερίων ἐσράμομεν ξυφέων. *ideſt.*

Res dictu mira eſt, quonam nos inuia pacto
Maria per aërios tranſijmus Zephyros.

A Coryco enim in Curiada actam circunnauigantes nec zephyrum nec inſulã à dextris habent, nec tranſitum ullum à ſiniſtris. Initium itaq; occidentalis circunnauigationis Rhodiorum reſpicientis Curium eſt. Poſtea eſt promontorium, unde iaciuntur qui Apollinis aram contingunt. Poſtea eſt Treta, & Booſura, & Palæpaphus, ad decem ſtadia ſupra mare ſita, quæ ſtationem habet & antiquum Veneris Paphiæ templum. Poſtea eſt Zephyrium promontorium, quod ſtationem habet, & altera Arſinoë cũ ſtatione & tẽplo & luco. Non procul à mari eſt Hierocepia. Poſtea Paphus ab Agapenore condita, quæ portum habet & tẽpla optime ſtructa. Ea pedeſtri itinere diſtat à Palæpapho ſtadijs lx. Per eam uiam quæ Palæpaphum it, quotannis feſta celebrantur, ad quæ uiri ſimul ac mulieres ex alijs urbibus cõfluũt. Quidam dicunt Paphum ab Alexandria diſtare per tria milia & ſexcenta ſtadia. Deinde poſt Paphum eſt Acamas. Poſt Acamantem orientem uerſus nauigatur in urbem Arſinoën, & in Iouis lucum. Poſtea eſt Solùs, quæ portum habet, & flumen, & Veneris & Iſidis delubrum. Eam Phalerus & Acamas Athenienſes condiderũt, incolæ Solij dicuntur. Hinc fuit Staſanor, Alexandri ſodalis, uir qui principatum meruit. Vlterius eſt Limenia ciuitas in mediterranea. Poſtea eſt Crommyi promontorium. Sed quid opus eſt poëtas admirari, eos præſertim, qui omne ſtudiũ ponunt in elocutione, ſi Damaſti dicta cõſideremus, qui inſulæ longitudinem à ſep

Curium. Apollinis aræ contingentes. Treta. Booſura. Palæpaphus. Zephyrium. Arſinoë. Hierocepia. Paphus. Acamas. Solùs urbs. Solij. Staſanor. Limenia. Crõmyũ pro.

tentrione facit ad meridiem, ab Hierocepia ſcilicet in Clidas. At nec Eratoſthenes recte, hunc enim reprehendens, non à ſeptentrione Hierocepiã ponit, ſed ab auſtro, quæ profecto non ab auſtro eſt, ſed ab occidente. Siquidem in occidentali latere iacet, ubi & Paphus eſt, & Acamas. Ac Cyprus quidẽ in ſitu talis eſt, uirtute autẽ nulla inſularum inferior. Nam & uino abundat & oleo, frumẽti quoq; ſatis habet, æris metalla apud Tanaſſum abundant, in quibus uitreolum & rubigo æris naſcitur, ad medicinæ uſum idonea. Autor eſt Eratoſthenes, quum olim campi adeo ſyluis eſſent occupati, ut ui coli non poſſent, parum ad hoc metalla prodeſſe, quum uero arbores ad æris & argenti decoctionem exciderentur, acceſſiſſe etiam claſſium ædificationem, quũ mare iam intrepide ac potenter nauigaretur. Sed quũ nulla ui euincere ſyluam poſſent, permiſſum eſt uolentibus ut eam exciderent, & purgatam peculiarem atq; immunem ſibi haberent. In initio Cypri tyrãnides per urbes habebant. Sed poſtquàm Ptolemaici reges potiti ſunt Aegypto, Cyprus in eorum ditionem conceſſit, fauentibus Romanis. Sed ubi poſtremus Prolemæus Cleopatræ patruus, nunc regnantis, deliquit, & aduerſum bene de ſe meritos ingratum ſe prebuit, & ipſe ſublatus eſt & inſula à Romanis occupata, & prætoria prouincia per ſe facta eſt. Sed maxime tollendi regis autor fuit P. Claudius pulcher, qui in piratas incidens quo tempore Cilices uigebãt, imperato ſibi redemptionis precio, miſit ad regem orans ut ſe redimeret. Rex quidẽ precium miſit, ſed perexiguũ, adeo ut piratæ id accipere erubeſcerent, quare pecuniam regi remiſerunt, P. Claudio ſine precio dimiſſo, qui liberatus utriſq; gratiam retulit. Nam tribunus plebis creatus, euicit ut M. Cato Cyprum mitteretur eam ab rege ablaturus. Ptolemæus re intellecta, prius quàm ille aduentaſſet ſe ipſe interemit. Cato inſulã accepit & regis opes uenundedit, pecunia omnia in publicum ærarium relata. Ex illo Cyprus prætoria prouincia fuit, & nunc eſt, quanquàm paruo tempore interiecto Antonius eam Cleopatræ & ſorori eius Arſinoë tradidit, quo ſublato omnia eius acta reſciſſa ſunt.

Tanaſſum. Vitreolum.

Ptolemæus.

Claudius pulcher.

M. Cato.

Antonius.

Arſinoë.

ARGVMENTVM DECIMIQVINTI LIBRI.

Quintuſdecimus circa Indiam Perſiamq; uerſatur.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER DECIMVS QVINTVS.

IN Aſia reſtant ea, quæ trans Taurũ ſunt, præter Ciliciam, Pamphyliam ac Lyciam, & quæ ab India in Nilum uſq;, inter Taurũ, & exterius auſtrale mare comprehenduntur. Poſt Aſiã eſt Libya, de qua poſtmodum dicemus, nunc ab India eſt incipiendum. Ea enim & maxima eſt & ad orientẽ expoſita, ſed æquo animo audiendum eſt. Nam & lõgiſſime abeſt, & à non multis ex noſtris uiſa, & ſi qui uiderunt partem uiderunt. Pleraq; autem narrant ex auditu quanquàm etiam ea quæ ab eis profecta dicuntur, in tranſitu quodam militari, & pro diſcurſu deprehenſa ſunt. Quapropter nec eadem ſemper referuntur, ab iſs etiam qui quaſi accuratius perquiſita cõſcribunt. Ex iſs etiam nonnulli, quanquàm ſimul & in exercitu & in peregrinatione fuiſſent, quẽ admodum qui cum Alexandro in Aſia militarũt, perſepæ tamen quiſq; cuiq; cõtraria dicunt. Quod ſi de uiſis tantopere inter ſe diſcrepant, quid de iſs putandum eſt quæ ſciuntur ex auditu? Sed nec qui multo tempore poſt de iſs conſcripſerunt, nec qui nũc eò nauigant quicquàm exacte dicunt. Apollodorus quidem Parthicarum rerum conſcriptor, quum mentionem de Græcis facit qui Bactrianam ceperunt, ac de Syriacis regibus à Seleuco Nicatore profectis, refert eos quum admodum auctiſſent, Indiam inuaſiſſe. De prioribus autẽ rebus nihil omnino explicat, immo pugnantia dicit, ſcribens plus Indiæ illos quàm Macedonas ſubegiſſe, Eucratidã ſcilicet mille urbes habuiſſe, Macedonas uero, gentes eas omnes quæ inter Hydaſpem ſunt atq; Hypanim, numerum urbium quinq; milia ac nouem, quarum nulla minor eſſet Co Meropide, atq; omnem hãc regionem Alexãdrum Poro tradidiſſe. Præterea mercatores qui per Nilum & Arabicum ſinum ex Aegypto in Indiã nauigant, rari admodum in Gangem uſq; perueniunt, atq; hi quidem priuati homines & ad locorum hiſtoriam minime idonei. Inde tamen ex uno loco & ab uno rege Pandione & alio Poro, legati cum muneribus ad Cæſarẽ Auguſtum uenerunt. Item ſophiſta Indus qui igne conſumptus, tale de ſe ſpectaculum exhibuit, quale Calanus Alexandro. Quare ſiquis rebus his omiſſis ad ea inſpiciat, quæ ante Alexãdri memoriã geſta ſunt, multa obſcuriora inueniet. Sed par eſt Alexandrum huiuſmodi

India.

Apollodorus.

Indiæ urbes.

Indi ad Auguſtum.

Pandion.

Porus.

Indus ſophiſta.

modi proſperitatum ambitione permotum, fidem his adhibuiſſe, unde Nearchus ait eum cõtendiſſe per Gedroſiam cum exercitu proficiſci, cum intelligeret Semiramim ac Cyrum exercitum in Indiam duxiſſe, & illam cum .xx. hominibus, Cyrum cũ .vij. aufugiſſe, maximamq; eſſe Alexandri gloriam qui per eadẽ loca & gẽtes uictor cum exercitu ſeruatus fuerit. Ille quidem credidit, nos uero quomodo de rebus Indicis certam fidem habebimus? Cui dicto Megaſthenes concordat dicẽs, antiquis Indorũ hiſtoriis fidem non eſſe adhibendam. Dicit enim nec ab Indis unquàm emiſſam expeditionem, nec extrinſecus in Indiam quenquàm cum exercitu profectum eſſe aut uiciſſe, præter Herculem, & Liberum patrem, & nuper Macedonas. Nam Seſoſtrim Aegyptium, & Tearconẽ Aethiopem uſq; in Europã proceſſiſſe ait. Nabocodroſorum autem qui magis à Chaldæis probatur quàm Hercules, uſq; ad columnas perueniſſe, quouſq; etiam Tearconem, illum uero exercitum ex Iberia in Thraciã Pontumq; duxiſſe, Idãthyrſum Scytham Aſiam excurriſſe, uſq; in Aegyptũ, Indiam eorum neminem attigiſſe, Semiramim priuſquàm egrederetur obiiſſe, Perſas uero Hydracas ex India mercede accerſiſſe, illos autem copias ſuas in Indiam duxiſſe nunquàm, propè tamen acceſſiſſe, cum Cyrus duceret in Maſſagetas. Herculis & Bacchi res geſtas Megaſthenes cum paucis quibuſdã credit. Aliorum magna pars, è quibus eſt Eratoſthenes, fabuloſa & minime credẽda arbitrantur, ut Græca. Nam Liber pater apud Euripidem in Bacchis iuuenũ more ita inquit.

Semiramis.
Cyrus.
Herculeſ.
Liber pater.
Seſoſtris.
Tearco Aethiops
Nabocodroſorus.
Idanthyrſus Scytha.
Hydraces.

» λίπωμ δὲ λυδῶμ τὰς πολυχρύσους γύας
» φρυγῶμ τε πέρσῶμ θ' ἡλιοβλήτους πλάκας
» Βάκτρυά τε τείχη τλῶ τε δύσχειμον χθόνα
» μήδων, ἐπελθὼν ἀραβίαν εὐδαίμονα ἀσίαν τε πᾶσαν.

Aurifera adiui & culta Lydorum loca,
Et Phrygiam, & uſtos ſole Perſarum campos,
Bactraq; rigentemq; hyeme Medorum terram,
Felicem Arabiam, atq; Aſiam permeaui omnem.

Nyſſa.

Eſt etiã quidam apud Sophoclẽ, qui Nyſſam decantat, ut montẽ Baccho ſacrũ.

» ὅθεν κατιδὼν τὸν βεβαγχιωμένον
» ἡμῖν ὁ βάκχειος ἵακχος ἀντῷ μαῖαν ἡδυεπῆ νέμει
» ὅπου τῖς ὄρνις οὐχὶ κλαγγάνει.

Vnde ego conſpexi debacchatam mortalibus claram Nyſſam
Quam corniger Bacchus iucundam ſibi obſtetricem colit,
Vbi ales non clangit.

Lycurgus Edonus
Iliad. ζ.

Et cætera. Dicũt etiã Bacchũ ad ſemur educatũ. Poëta de Lycurgo Edono ſic ait.

» ὃς ποτε μαινομένοιο διωνύσοιο τιθήνας
» σεῦε κατ' ἠγάθεον νυσήϊον.

Qui quondam altricem Bacchi ſacramq; ruebant
Per Nyſſam.

Ac de Baccho quidem hactenus. Herculem uero quidam tradũt in aduerſa parte tantum fuiſſe uſque ad occidentis fines, quidam in utraq;. Ex his autem Nyſſæos gentem quandam nominarunt, & Nyſſam urbem à Baccho conditam, & mõti urbem

urbem imminentem nomine Femur, allegantes ederã ibi naſci & uites, quanquàm fructum ad maturitatem non perducãt. Nam racemus prius quàm grandeſcat effluit propter hymbriũ exuberantiam. Dicunt præterea Oxydracas à Baccho profectos, propter uites quæ apud eos naſcũtur, & uictum ſumptuoſum. Et propterea quod eorum reges caſtrenſem apparatum, & cæteros exitus cum tympanis & ſtola colore infecta, Bacchico more faciũt, quod etiam apud Indos cæteros percelebre eſt. Quum Alexãder petram quandam nomine Auernum primo adortu cepiſſet, cuius radices Indus non procul à fonte ſuo perfluit, gloriabundi dixerunt, Herculẽ ter petram adortum, ter inde repulſum fuiſſe. Ab iis autem qui cum eo militauerãt profectos uolunt Sibas, generis ſignum ſeruantes quod pellibus amiciantur, quem admodum Hercules, & quod clauas gerant, easq; bobus & mulis inurãt. Hanc fabulam ex iis cõfirmant quæ de Caucaſo ac Prometheo memorantur, quæ à parua quidem cauſa huc ex Ponto translata ſunt. Nam quum ſacram quandam ſpeluncam apud Paropamiſſadas uiderent, in ea dixerunt uinctum fuiſſe Prometheum, atque Herculem ut illũ liberaret, huc ueniſſe, & hunc eſſe Caucaſum, in quo Græci uinctũ Prometheum tradiderunt. Quæ omnia eorum figmenta eſſe qui Alexandro adulari ſtudebant, certum eſt, ex eo maxime quod ſcriptores non concordant ſed alij mẽtionem de hoc faciunt, alij minime. Non enim par eſt res adeo illuſtres & ambitione plenas non eſſe auditas, & ſi ſunt auditæ nõ uidetur ueriſimile nõ fuiſſe exiſtimatas dignas memoratu, præſertim à fideliſſimis eorum, tum ex eo quod iis per quos Herculi & Baccho tranſeundũ erat, nullum ſignum habent, quo oſtendant illos per eam terram tranſiuiſſe. Præterea eiuſmodi Herculis ſtola, multo poſterior Troiana memoria, figmentum eorum uidetur, qui Heraclian condiderunt, ſiue is Piſander fuerit ſiue alius. Antiquæ enim ſtatuæ talem ornatum non habent. Quare in his id tenendum eſt quod ad fidem proxime accedit. Nos & in ſuperioribus Geographiæ libris hæc digeſſimus, quantum fieri potuit diligenter, & nunc etiam digeremus. Illis enim ad manũ utemur & alia adijciemus, quantũ uidebitur ad euidentiã opportunũ. Sed ex digeſtione quæ tũc facta fuit, ea præſertim certiſſima uidebãtur, quæ ſummatim ab Eratoſthene tradita erant in tertio Geographiæ libro, de ea ſcilicet quæ tunc India putabatur, quum eam Alexander peragrauit, & Indus flumen eius confinium erat, & Arianæ quam deinceps ad orientem ſitam Perſæ tenuerunt. Poſtea magnam eius partem Indi occupauere Macedonibus ademptam. Atq; hæc ab Eratoſthene traduntur. Indiam à ſeptentrione, Tauri extrema terminant, ab Ariana uſq; in orientale mare, quæ indigenæ particulatim nominant Paropamiſſum, Emodum, Imaum & alijs nominibus, Macedones uero Caucaſum uocant, ab occidente Indus fluuius, Auſtrale & orientale latus, quæ ſunt longe alijs maiora in Atlanticum pelagus procurrunt, unde regio rhombi figuram præbet. Nã utrumuis maiorum laterum contrarium ſibi latus tribus milibus ſtadiorum exuperat, quantum eſt commune orientalis & meridionale oræ promõtorium, quod extra in utrunque æqualiter excurrit ad aliam littoris regionem. Quare occidentalis lateris à Caucaſijs montibus in auſtrale mare .xiij. milia ſtadiorum colliguntur ſecundum Indum flumen uſque ad eius oſtia. Quapropter ex contrario oriẽtale latus, aſſumptis promontorij tribus milibus, erit .xvi. milium ſtadiorum. Atq; hæc eſt & maxima &

Femur.
Oxydracæ.
Auernus petra
Indus flu.
Sibæ pop.
Paropamiſſadæ.
Promethei uincti fabula.
Caucaſus.
Alexãdro adblandiẽtes ſcriptores.
Herculis ſtola.
Piſander.
Ariana.
Indiæ ſitus.
Emodus.
Imaus.

minima regionis latitudo. Longitudo uero est ab occidente in orientẽ, quod de ea parte, quæ usq; Palibothra pertẽdit, certius dici potest. Nã schœnis mẽsurata est, & uiã regiã habet stadiorũ. xx. miliũ. Vlteriora uero coniectura deprehenduntur per nauigationes quæ ex mari fiunt per Gangem Palibothra usq;, quæ sunt stadiorum sex milium. Tota uero uel breuissima est stadiorũ. xvi. milium ut ex certa diurnorũ itinerũ descriptione deprehendisse se Eratosthenes affirmat, cui etiã Megasthenes assentitur. Patrocles uero mille stadia detrahit. Rursũ si huic distãtiæ promõtorij distãtia addatur præsertim quæ ad ortũ uergit, scilicet tria miliastadiorũ, longitudo maxima cõficietur, quæ est ab Indi ostijs, secũdum littoris regionem, usq; ad dictũ promontorium & orientales eius terminos. Hoc in loco ij habitant, qui Coniaci uocantur, ex his perspici potest, quantum aliorum sententiæ sint diuersæ. Nam Ctesias dicit Indiam non esse minorem reliqua Asia, Onesicritus dicit eam esse tertiã orbis partem, Nearchus quatuor mensium iter per campum, Megasthenes & Deimachus moderatius. Nam supra. xx. milia. stadiorum eam partem ponunt, quæ ab australi mari in Caucasum tẽdit, Deimachus secũdum quædã loca supra xxx. milia, contra quos in superioribus est à nobis disputatum. Nũc hoc tantum dicere sufficiat, quod id ueniam petentibus plurimum opitulatur, quumq; de rebus Indicis dicunt non affirmant. Tota India fluminibus irrigatur, quorum quædã in duo maxima irrumpunt, Indum atq; Gangem, quædam propriis ostijs in mare emittunt, & omnia ortum habẽt à Caucaso primo ad meridiem delata. Postea alia in eodem permanent cursu, præsertim quæ in Indum influunt, alia flectuntur ad orientẽ, quẽ admodũ Ganges qui à montibus descendẽs quũ in planiciẽ peruenerit ad orientẽ conuersus, & Palibothra ciuitatẽ maximã præterfluẽs, in eius mare progreditur, & unum ostium habet, quanquàm omnium Indicorum flumẽ maximum sit. Indus duobus ostijs in mare ad meridiem emittit, Pattalenã cõplectens, Aegyptio delta persimilem. Ex horum fluuiorum uaporibus & Etesijs stagnantur campi. Nã & Eratosthenes dicit Indiam æstiuis hymbribus madere, & eo tempore linum seritur & milium & sesamum, oryza, & bosmorus. Hiberno autem tempore seritur triticũ, ordeum, legumina, & aliæ fruges esculentæ, quarum nos ignari sumus, & ferè eadẽ nascuntur in India, quæ in Aethiopia & in Aegypto. Indici fluuij omnia ferunt, præter Hippopotamũ, quanquàm Onesicritus dicat eos etiã in India procreari. Ex hominibus meridiõales colore Aethiopibus aspectu & capillatura alijs persimiles fũt. Nam propter aëris humiditatẽ non crispantur, at boreales Aegyptijs sunt similes.

Taprobanen † pelagiã insulam distare dicũt ab australissimis partibus, quæ sunt apud Coniacos, meridiem uersus, septem dierum nauigatione. Eius longitudinem esse ad. viij. milia stadiorum Aethiopiam uersus, in ea elephantos gigni. Hæc quidẽ ab Eratosthene traduntur, quibus ea sunt addenda quæ à nonnullis qui propriam scripturam componunt, exquisite dici existimãtur. Vt ab Onesicrito, qui huius insulæ magnitudinem facit stadiorum. y. milium, lõgitudinem uero & latitudinem nullam distinguit, distare eam à continenti. xx. dierum nauigatione, sed naues ue lorum uitio male nauigare, quæ etiam aluis nõ mitratis sint fabricatæ, inter eã atq; Indiam alias insulas esse, ipsam uero omnium australissimam, circa eam gigni certe uitæ ancipitis, alia bobus, alia equis, alia alijs terrestribus animalibus similia. Ne archus

Palibothra.

Coniaci.

Indiæ magnitudo.

Indus flu.

Ganges.

Pattalena regio Delta Aegypti um.

Indiæ fruges.

Taprobane. † πελαγίαν, hoc est in pelago, uel in mari sitam.

archus de fluuiorum effusione hæc affert exempla, quod dictũ est, Hermi, & Caystri & Mæandri, & Caici cãpos similes esse, propter limũ qui è montibus delatus cãpos auget immo facit. Deferre autẽ flumina eũ qui mollior sit & pinguior, ex quo cãpi fiunt. Idq; recte dici quod tale est, quale illud quod Herodotus de Nilo ait, atq; eius terra, quod ea illius donũ sit. Et propterea Nearchus purat, Nilũ recte eodẽ nomine uocari, quo etiã Aegyptus. Aristobulus dicit solos montes & montiũ ima, pluuiam & niues sentire, campos uero cum hymbrium esse expertes, tùm niuis, ex incremento fluminum regionem inundari, in montibus per hyemem ninge e, uere incipiente hymbres incipere ac semper magis augeri, Asianis & die & nocte iugiter & copiosè flumina effundi, usq; ad arcturi exortũ, ea niuibus & hymbribus aucta cãpos irrigare. Quæ omnia & à se & ab alijs deprehensa dicit, quum ex Paropamissadis in Indiam contenderent, post Pleiadũ occasum, & in montibus immorarentur & Hypasiorũ & Musicani terrã hyeme permearẽt. Vere autẽ incipiẽte quũ in cãpos & Taxilã urbem maximam, atq; hinc in Hydaspem ac Porj regionẽ descendissent hyeme quidẽ aquam nõ uidisse sed niues solum, & primo Taxilis pluisse, ac postq; in Hydaspem ueniissent & Porũ superassent, iter in Hypanim facientes orientẽ uersus, atq; inde in Hydaspẽ, rursum continue pluisse & præsertim flãtibus Etesijs, Arcturi autẽ exortu cessasse, & quũ circa nauiũ fabricationẽ ad Hydaspẽ immorati essent, & non multis diebus ante pleiadũ occasum nauigare cepissent, totũ autumnũ & hyemẽ & uer & aduentantẽ æstatem in nauigatione occupãtes circiter canis exortum in Pattalenam peruenisse, quumq; menses. x. nauigãtes nunq; aquam sensissent, uigentibus etiã Etesijs, fluminum uero excrescentia campos inundari, mare propter contrarios uẽtos intractabile esse, & nullũ flatũ à terra insequi, quod etiã Nearchus affirmat. De æstiuis autẽ hymbribus non cõcordat sed æstate dicit in cãpos pluere, hyeme uero nequaq;. De fluminũ excrescentia conuenit inter eos. Nearchus cum prope Acesinem castrametatus esset, dicit se coactum fuisse, ut locũ aliũ ascensu arduum immutaret, idq; circiter æstiuale solstitium cõtigisse. Aristobulus excrescentiæ mensurã cubitorum. xl. tradidit, quorũ uiginti alueũ implerent supra priorem profunditatem usq; ad labrũ, reliqui autem. xx. in campos effunderentur. Sed in hoc potissimum concordant, quod contingit urbes insulas effici, cum supra aggeribus constitutæ sint quẽadmodũ in Aegypto contigit, & Aethiopia, post arcturũ iam aqua subsidente, cessare inundationẽ. Addit etiã terrã semigelatam & frigore fissam seri, & fruges optimas gigni. Aristobulus dicit orizam in aquis clausis stare, factis areolis quibusdam, eamq; esse altitudine cubitorum quatuor. Multi fructus multarumq; spicarum meti circiter Pleiados occasum, & emũdari ut speltam. Nasci etiã in Bactriano agro & in Babylonio & in Susio & in inferiore Syria. Megillus scribit eam ante pluuias seri cõsitione tamẽ & irrigatione indigere, & clausis aquis irrigari. Bosmorus, quem Onesicritus ait in ueneratione esse, minor est triticeo & inter amnes nascitur, torretur autem quum in area excutitur, sed iurant neprius eum ex area moueant quàm igni concoxerint, idcirco ne semen exportetur. Hanc regionem Aegypto & Aethiopiæ similẽ dicit. Rursum Aristobulus, cõtrarietate allata, cum Nilus ex hymbribus crescat, Indiæ uero flumina ex septentrionalibus, quærit, quare intermedia loca hymbribus cæreant. Nam nec inter Thebaica

Hermus. Caystrer. Mæander. Caici campi.

Aegyptus Nili donum.

Hypasij. Taxila.

Hymbres Indiæ. Venti Indici.

Acesines flu.

Fluuiorũ Indicorum inundationes.

Oriza apud Indos.

Bosmorus quid

usq; in Syenem & loca Meroë proxima, nec in Indiæ partibus à Pattalena usque in Hydaspem pluit. Vlteriorem uero regionẽ, in qua & pluit & ningit, perinde excoli dixit, atq; aliam, quæ est ultra Indiam, cum ab hymbribus & niuibus irrigetur. Atque ex ijs quæ commemorat uerisimile est, terram facile à terræmotibus cõcuti ab humiditate laxatam & facile rumpi, ut etiam fluminum aluei immutẽtur. Vnde ad negotia quædam missus, uidisse se ait, plurium mille urbium & uicorum regionem desertam, cum Indus proprium alueum reliquisset & ad sinistram conuersus esset in alium lõge profundiorẽ, & quasi abrupisset, adeo, ut regio ad dextram relicta nõ amplius effusionibus irrigaretur, cum non modo alueo sublimior esset, sed etiã omni fluminis inundatione. Quod autem flumina excrescãt & quod uenti à terra nõ spirent, id concordat, quod ab Onesicrito dictum est. Is enim maritimam oram dicit palustrem esse, præsertim ad fluminum ostia, propter limum & maris affluxũ, & propterea quod marini uẽti præualeant. Megasthenes Indiæ fœcunditatẽ ex eo maxime declarat, quod eã bis fructum ferre dicit, & bifariã nominat, quẽadmodũ Eratosthenes, qui inquit, alteram Hybernam sementem, alteram æstiuam, quomodo & hymbrem. Nullum enim annum inueniri dicit utroq; tẽpore sine pluuia, qua propter contingit annum feracem esse, cum semper terra sit fœcunda, fructus aũt arboreos multos gigni, arborum radices, præsertim magnarum arundinum, & natura & decoctione dulces esse, aqua à solibus tepefacta, tam cælesti quàm fluuiali. Quasi dicat quod ea quæ apud alios & fructuum & succorũ maturitas dicitur, apud illos concoctio est, quæ tantum ad dulcedinem operatur, quantum ea quæ per ignẽ fit. Quapropter dicit ramos ex quibus rotæ fiũt flexibiles esse, ob eãdem causam, In quibusdam lanam innasci, ex qua Nearchus ait Sindonas texi, & Macedones ea pro tomento usos sagula confecisse, & serica huiusmodi esse, byssо scilicet ex corticibus quibusdam excarminata. Dixit etiam arundinem mel sine apibus gignere, & cum non sit arbor fructifera, ex fructu tamen ebrium facere. India multas quidem admirabiles arbores fert, è quibus una ramos ad terram pronos habet, frondes uero non minores clypeo. Onesicritus qui curiosius ea persequitur quæ sunt in Musicana terra, Indiæ australissima, refert arbores quasdã ingentes esse, quarũ rami cũ ad duodenos cubitos creuerint, reliquum incrementum pronum faciũt deflexi quo usq; terram contingant. Deinde terram ingressi radices agunt ueluti propagines, mox rursus in truncũ exeunt, à quo postquàm aucti fuerint, inde flectuntur, & aliã propaginẽ efficiunt & deinde aliã, & sic deinceps, ut ab una arbore umbraculũ fiat, tabernaculo multicolũnio simile. Narrat præterea miras arborũ quarundã magnitudines, quarũ stipitem uix quinq; homines cõplecti queant. Aristobulus ubi Acesines Hyarotidi permiscetur, de arboribus dicit quæ ramos deflexos habent, & de earum magnitudine, ut sub una arbore quinquaginta equites meridiari possint, Ille uero quadringentos ait. Refert etiam Aristobulus arborem esse non magnam quæ magnas siliquas habeat, ut faba, denorum digitorum longitudine, mellis plenas quas qui ederint non facile euadant. Qui dixerunt trans Hyarotidem uisam fuisse arborem quæ umbram in meridie faceret quinque stadiorum, cunctos exuperant de arborum magnitudine. Hic quoque lanigerarum arborum florem nucleum habere, quo detracto reliquum ut lana carminetur. In Musicani regione

Indiæ fœcunditas.

Lanigeræ arbores
Sindones.
Serica.
Byssus.
Mel in arundine.

Arbores Indicæ.
Frondes miræ magnitudinis.
Acesines flu.
Hyarotis flu.

Lana arborea.
Musicana regio.

frumentum

frumentum sponte nasci tritico persimile. Item uites uiniferas, cum cæteri uino carere Indiam dicant, adeo ut nec ibi tibia sit, ut Anacharsis inquit, nec ullũ aliud musicum instrumentum, præter cymbala, & tympana, & crotala, quibus uti præstigiones solent. Et quod India multa medicamenta habeat & multas herbarum radices, tum salutares, tum noxias, quemadmodũ & multos colores, & hic & alij dixerunt. Addit legem esse siquis perniciosum aliquid excogitarit, & remedium nõ adinueniat morte plecti, quod si adinuenerit honore præmioq; à regibis affici. Habere Indiam quæ australis est cinnamomum, nardum & alia aromata, quemadmodum Arabia & Aethiopia, cũ his sole persimilis sit, differat autẽ aquarũ abundãtia, unde aër udus est, & fœcundus, & ualde nutritiuus. Eodẽ modo & terra & aqua, quapropter animalia tum terræstia, tũ aquatilia apud Indos quàm cæteros maiora sunt, & Nilus cæteris fœcũdior est, & magna producit, cum alia tum ea quæ ancipitis sunt uitæ. Aegyptiæ quoq; mulieres interdũ quatuor geminos pariunt. Autor est Aristoteles quandam septem geminos peperisse. Qui etiam Nilum fœcundissimũ uocat, & nutritiuum, propter moderatam solis decoctionem, relinquentis nutrimẽtum & & superfluum euaporantis. Ex eadem causa uerisimile est id contingere, quod hic dicit, quod Nili aqua dimidio minori igne decoquitur quàm cæteræ aquæ. Quanto magis, inquit, Nili aqua, multam & angustam regionẽ in rectũ permeat, & multos aëres & mũdi plagas permutat? Indica uero flumina in maiores latioresq; effunduntur campos, diu in eisdem regionibus immorantia, tanto illa hoc magis nutriunt. Vnde & cete plurima generant & maiora. Dicũt præterea aquam iam decoctã è nubibus effundi, quod Aristobulo nõ placet, qui negat in campis pluere, Onesicrito autẽ uidetur. Itẽ aquã causam esse proprietatũ in animalibus, cuius signum affert, quod peregrina pecora ex hoc potantia, colores suos ad alienũ immutant colorẽ, atq; hoc profecto bene dictũ est. Quod autem Aethiopes nigri sunt & crispi, nequaquàm in meris aquis causam ponendam esse. Quod uero Theodectẽ crimi-

Lex Indorum.

Cinnamomum
Nardus.

Animalia Indiæ
Mulierũ Aegyptiarum fœcunditas.
Nili fœcũditas

Aqua Nili.

netur, qui causam referat ad solem, quum sic ait,

» ἧς ἄγχι τέρμων ἥλιος ἀφρηλατῶν
» σκότευον ἄνθος ἀχλύωσε λιγνύϕ
» ἐις σώματα ἀνθρώπων ἀχλὴ σωτέρσιν κόμας
» μορφαῖς ἀναιξάντων σωτῆξας πυρός. *ideſt.*

Quibus propinquam Phœbus admouens rotam,
Atra fauilla corpora infecit uirùm.
Caloribusq; adurens præpotentibus
Retorridas crispauit illorum comas.

Aethiopes cur nigri & crispi.
Theodectes.

Rationem aliquam habet, dicit enim solem non esse uiciniorem Aethiopibus quàm alijs, sed magis perpendicularem, & propterea magis adurere. Vnde non bene dici solem propinquum, quum ab omnibus æqualiter distet, nec calorem esse nigredinis causam, nã nec ijs qui in uentre sunt matris, quos nondũ sol attigit. Sed melius dicũt qui causam soli tribuũt, & eius adustioni per uehementẽ quãdã summi humoris attractionẽ. Quam ob rẽ diximus Indos nõ crispari, nec eorũ colorẽ aduri cũ talia non patiãtur, quia de humido aëre participãt, in utero autẽ per seminalem

disposi

dispositionem iam tales fiunt, quales fuere qui eos genuerunt. Hoc enim modo & passiones à generatione contractæ, & aliæ similitudines dicuntur. Quod autẽ Sol æque ab omnibus distet, hoc ad sensum dictum est, non autem ad rationẽ. Atq; ad sensum non quomodocunq;, sed ut terram dicimus ad Solis sphæram puncti rationem obtinere, quoniam ad talem sensum quo calorem percipimus, de proximo q̃dem magis, de longinquo uero minus, non autem æqualem. Et hoc modo Sol propinquus Aethiopibus dicitur, nõ ut Onesicrito usum est, atq; illud ex ijs est quæ cõceduntur & similitudinem ad Aegyptũ seruant & Aethiopiam, quod campi qui nõ inundantur, propter siccitatem sterilescunt. Nearchus primam de Nilo quæstionẽ unde scilicet augeatur, ait, Indica flumina edocere, quoniam ex æstiuis hymbribus id cotingit. Et Alexandrum quum crocodelos in Hydaspe uidisset, & Aegyptias fabas in Acesine inuenisset, putasse id esse Nili initiũ, & propterea classem in Aegyptũ parasse, tanq̃ hoc flumẽ in Nilũ nauigaturũ, paulopost intellexisse, quod sperabat, effici nõ posse. Nã magna flumina interiacẽt & difficiles aluei, & in primis oceanus in quem omnia Indiæ flumina emittunt. Postea Areana, & Persicus & Arabicus sinus, & in ipsa Arabia & Troglodytica. Ac de uentis quidem & hymbribus & fluminum incrementis & camporum inundatione hactenus. Nunc opus est ut de singulis fluminibus dicamus, quæcunq; ad geographiam utilia sunt, & quorum nos historiam accepimus. Nam flumina in primis ad totam præsentem materiam cõducunt, cum ea magnitudines & figuras regionum naturaliter determinent. Nilus & Indiæ flumina aliquid plus cæteris habent, propterea quod sine ipsis regio est inhabitabilis. Nã & colitur simul & nauigatur, & aliter adiri & habitari nõ potest. Nos itaq; ea historiæ mandamus, quæ in Indũ emittunt, & quæ memoratu digna existimamus, & loca per quæ deferuntur. Cætera uero ex parte maxima ignorantur. Alexander qui hæc plurimum illustrauit, in initio quum ij, qui Darium dolo occiderãt, ad capiendam Arianam impetum fecissent, optimum fore existimauit, si eos persequeretur & aboleret, quare in loca uenit Indiæ proxima per Arianã, qua ad dextrã relicta, Baropamissum ad borealia Bactrianam q; transcendit, atq; omnibus subiectis quæ Persis parebant ac etiam pluribus, in Indiam appetere cepit, cum multi de ea quanquam non certe prædicarent. Quare ijsdem montibus per uias breuiores exuperatis reuersus est, habens Indiã à sinistris, postea rursus in eam rediit ac occidentales eius fines & Cophem flumen & Choaspẽ qui in Cophẽ immittit, & apud Plagyrium urbẽ fluens præter Gorydalem urbem & Bandobenã & Gandaritim permeat, intellexit apprime habitabilem & fructiferam esse montanã & borealem regionem, australem uero partim siti uastam, partim fluminibus, & omnino exustam, & bestijs magis quàm hominibus cõuenientẽ. Prius itaq; laudatũ aggressus est, simul existimabat, flumina quæ traijcienda erant trãsitu faciliora esse, cũ nõ procul ab eorũ fontibus abessent, & terram quã permeabat transuersa secarent, simul audierat plura in unum conuenire, atq; id semper eo magis effici, quo ulterius procederetur, quare & transitu difficiliora, præsertim in nauigiorũ inopia, hoc metuẽs, Cophẽ traiecit & montana omnia subegit quæ ad oriẽtem uersa erant. Post Cophẽ erat Indus, postea Hydaspes, postea Acesines, & Hyarotis, postremo Hypanis. Vlterius progredi cauit, tum propter oracula, tum propter exercitum iam laboribus defatiga

Sol an ab omnibus æque distet.

Nilus unde augeatur.

Flumina in Geographia præcipuas partes uendicare.

Nilus.

Indus.

Paropamissus.

Cophes flu.
Choaspes.
Plagyrium.
Gorydales.
Bandobena.
Gandaritis.

Hydaspes.
Acesines.
Hyarotis.
Hypanis.

defatigatum. Sed in primis cõtinua pluuia laborabat. Ex orientalibus itaq; Indiæ partibus ea nobis innotuere quæ cis Hypanim sunt, & siqua historiæ sunt mandata ab ijs qui post illum trans Hypanim usq; in Gangem, & Palibothra processere. Post Cophẽ itaq; Indus fluit. Regionem inter hæc duo flumina mediam habitant Astacœni, Masiani, Nysæi, & Hypasij. Dehinc sequitur Assacani regio in qua est Magosa ciuitas regionis huius caput, deinde iam ad Indum est alia ciuitas nomine Peucolaitis, ad quam Alexander facto ponte traiecit exercitum. Inter Indum & Hydaspem est Taxila, magna ciuitas, & iusticiæ studiosa. Circunstans uero regio frequens & ualde ferax iam campis uicina. Huius urbis incolæ & Taxilus eorum rex perhumaniter Alexandrum susceperunt, unde & plura sunt ab illo consecuti, quàm ipsi præbuere, adeo ut Macedones ex inuidia dicerent, quasi Alexander nõ haberet quibus benefaceret, priusquàm Indum traijceret. Sunt qui dicant hanc regionem maiorem Aegypto. Vltra hanc in montibus est † Abisari regio, apud quem legati ab eo missi nunciauerunt duos dracones nutriri, alterum, Lxxx. cubitorum longitudine, alterum, c. &, xl. ut Onesicritus refert, qui non Alexandri, sed potius admirabilium descriptor est appellandus. Nam omnes qui de Alexandro pertractant, miracula pro ueritate habent. Hic autem omnes monstris uidetur exuperare. Dicit tamen quædam uerisimilia & memoratu digna, quæ etiã qui non credit nõ præteriret. Sunt & alij qui dicant dracones in Emodis montibus capi, & in speluncis enutriri. Inter Hydaspem & Acesinem est Pori terra, multa sanè & opulenta, ccc. ferè ciuitatum. Item sylua prope Emodos montes, ex qua Alexãder multã abietem, & pinum, & cedrum, & uarias alias arbores in Hydaspem deduxit, ex quibus classem construxit iuxta urbes in utraq; fluminis ripa ab eo conditas, ubi Porum uicit, quarum alteram Bucephaliã nominauit, ab equo, qui in eo prælio cecidit. Is Bucephalus à latitudine frontis dictus est, quo semper Alexãder in certaminibus utebatur. Erat enim bellator optimus. Nicæam uero à uictoria appellauit. Dicunt esse in ea sylua maximã ingentiũ cercopithecorũ multitudinẽ, adeo, ut quũ Macedones aliquando multos in collibus quibusdã apertis uidissent in aciẽ instructos (nã id animal ad humanũ accedit ingeniũ, nõ minus q̃ elephãtes) castra putassent, & in eos tanq̃ hostes irruissent, sed quũ à Taxilo qui cũ Alexandro erat, rẽ agnouissent, cessasse. Hoc animal duobus capitur modis, nam quum imitatiuũ sit, & in arbores fugiat, uenatores quũ eos in arboribus insidere animaduertũt, catinũ aqua plenũ in cõspectu ponũt, oculos sibi ex ea abluentes, postea uisco pro aqua posito abeunt, à longe insidiãtes. Quum animal ex arbore descenderit, & sese uisco illiuerit & conniuenti palpebræ implicitæ fuerint, accedentes uiuũ capiũt. Atq; hic unus est modus. Alter est, Post quam culleolos quosdam in subligaculi modum induti fuerint, abeunt alijs ibi relictis interius uillosis, & uisco illitis. Simiæ in hos ingredientes facile capiuntur. Sũt qui Catheam, Sopithis regionẽ, qui unus fuit ex Nomarchis, inter hos amnes loca uerint. Quidam trans Acesinem, & Hyarotidẽ finitimã terræ Pori, consobrini alterius Pori, qui ab Alexandro captus fuit. Regionem uero quæ sub hoc est Gandaridem uocant. Sed mirum in modũ pulchritudinẽ in Cathea excoli dicunt, ut equorũ & canum. Et Onesicritus autor est apud eos regem pulcherrimũ eligi. Puerũ uero post duos menses, quàm natus fuerit publice iudicari, utrum legitimam formã habeat &

Astacœni.
Masiani.
Nysæi.
Hypasij.
Assacani regio
Magosa.
Peucolaitis.
Taxila.
Taxilus.
† *Biasari alijs.*
Abisari regio.
Dracones pro digiosæ magnitudinis.
Onesicritus.

Emodi montes

Bucephalia.
Bucephalus.
Nicæa.
Cercopitheci.

Simiarum capiendarũ modus.

Gandaris.
Cathea.
Pulchritudinis pretium.
Rex pulcherrimus.

beat & uita dignam, nec ne. Eumq; quum ab eo iudicatus fuerit, qui rei præeſt, uel uiuere uel interimi. Tingi etiam mentũ eius multis uariísq; coloribus ornatus gratia. Et multos ex Indis id ſtudioſius facere, regionem enim colores admirabiles & capillis & ueſtibus tingendis ferre. Homines cæteris in rebus frugales eſſe, circa ornatum autem curioſos. Catheorum propriũ eſſe dicit ut ſponſus & ſponſa ſe mutuo eligant. Item ut uxores cũ uiris defunctis comburantur, ob hanc cauſam, quod quum aliquando adoleſcentulos adamarent, à uiris ſecedebant, uel eos ueneno interimebant, ut ergo ueneficia tollerentur, hanc legem conditam eſſe, quæ profecto lex & cauſa mihi non ſatis probabilis uidetur. Dicunt in terra Sopithis, in monte quodam ſales effodi, qui toti Indiæ ſufficiant. Item auri & argenti metalla non longe in alíjs montibus dicuntur, ut Gorgus tradidit metallorũ gnarus. Indi & metallorum & fuſilium imperiti, quibus abundent neſciunt, idcirco rem ſimplicius tractant. In eadẽ terra canes optimas narrant, atq; Alexandrũ. c. &. l. canes à Sopithe accepiſſe, atq; ut periculũ faceret, duos leoni immiſiſſe, quibus, illũ tenẽtibus alios duos ſoluiſſe, qui quũ iã in certamine cõſiſterẽt, Sopithes iuſſit, ut unus ex canibus crure apprehẽſus abſtraheretur à morſu, & niſi obtẽperaret, crus amputaretur, quod Alexander primo non conceſſit, cani uidelicet parcens. Sed cum Sopithes diceret ſe quatuor pro uno daturum, conceſſit. Canis uero prius ſibi crus incidi profundo uulnere paſſus eſt, quàm morſum dimitteret. Iter itaq; uſq; ad Hydaſpem magna ex parte erat ad meridiem, citerius uero ad orientem uſq; ad Hypanim, magis montibus quàm campis uicinum, quare quũ Alexander ab Hypani ad Hydaſpem & nauale reuerſus eſſet, claſſem cõiunxit, poſtea per Hydaſpem nauigauit. Omnia prædicta flumina in unum intrant, ſcilicet Indum, ſed poſtremus eſt Hypanis, quinde cim dicuntur eſſe uniuerſa, mentione digna, quæ in Indum influunt, ex quibus omnibus auctus eſt, ubi ad centum ſtadia dilatatur ut tradunt, qui non moderate loquũtur, ut uero moderatiores ad. l. Et multæ gẽtes & urbes circa eũ ſunt, poſtea duobus hoſtíjs in auſtrale mare immittit & Pattalenã inſulãfacit. Ea mente Alexãder oriẽ tales partes omiſit, primo quod prohiberetur Hypanim tranſire, & quod experientia intelligeret falſam eſſe priorem famam, quod campeſtris regio exuſta eſſet, & beſtíjs magis quàm hominũ generi habitabilis, quapropter illis partibus omiſſis, has aggreſſus eſt. Itaq; hæc illis ſunt prælata. Regionem quæ inter Hypanim eſt & Hydaſpem nouẽ nationes habere dicuntur. Ciuitates uero ad quinq; milia, nõ minores Co in Meropide. Quæ profecto multitudo per exceſſum dici uidetur. Quæ aũt inter Indum eſt & Hydaſpem, & à quibus habitetur memoratu dignis, ferè dictum eſt. Cõſequenter deorſum habitant Silbæ de quibus ante dictũ eſt, & Malli, & Oxydracæ, maximæ nationes. Malli ſunt apud quos Alexander mortis periculum adíit in expugnatione oppidi cuiuſdã uulneratus. Oxydracæ ſunt, quos Bacchi cognatos diximus. Iam uero iuxta Pattalenam Muſicani terram dicunt, & Sabuta, Sindonaliam, ac etiam Porticani terram, & gentes alias quas Alexander ſuperauit, fluuialem Indi regionem habitantes. Vltima eſt Pattalena quã Indus facit in duas partes diuiſus. Ariſtobulus ait, mille ſtadíjs eos inter ſe diſtare, Nearchus addit octingẽta. Oneſicritus ununquodq; latus comprehenſæ inſulæ, quæ figuram triangulam habet, duũm miliũ ſtadiorum dicit fluminis latitudinem, ubi in ora ſcinditur ad. cc. ſtadia,

Lex Catheorũ Vxores cum uiris uruntur.

Canes Indici. Sopithis rex.

Indus flu.

Indiæ urbes.

Silbæ.
Malli.
Oxydracæ.
Pattalena.
Sabuta.
Sindonalia.
Porticani reg.

ſtadia, quam inſulam Delta nominat, & Aegypto Delta æqualem facit, quod minime uerum eſt. Nam Aegyptium Delta mille & trecenta ſtadiorũ baſim habere dicitur, latera uero utrunq; minus baſi. In Pattalena urbs eſt inſignis nomine Pattala, à quibus inſula nominatur. Oneſicritus dicit finitimam oram magna ex parte paluſtrem eſſe, præſertim circa fluminũ oſtia, propter lutum quod defertur, & maris affluxum, & quia à terra flatus non ſpirant, nam hæc loca à marinis uentis occupantur. Multus eſt etiam in Muſicani terra cõmendanda, cuius nonnulla cum alíjs rebus Indicis memorantur, ut de longitudine uitæ, quod centum & triginta uiuant annos. Nam & Seres his longiores dicuntur. Item de uitæ frugalitate, & de ſalubritate, q̃q̃ regio rerum omniũ copiam habeat, proprium eius eſſe Laconicas cõ meſſationes in publico celebrare. Item opſoniũ ex uenatione quærere, & auro & argento non uti, quanq̃ metallis abundent, & iuuenibus pro ſeruis uti, dum adoleſcũt quemadmodũ Cretenſes Ephamiotis, & Lacones Helotibus utebãtur. Item nullas artes exquiſite diſcere, præter medicinã. In quibuſdam nimiũ exerceri, ut in bellicis ac ſimilibus maleficiũ putari. Ius nõ eſſe niſi cædis & cõtumeliæ, cũ nõ ſit in ſeipſo hæc non pati, cum uero in contractando cõſiſtunt, in uno quoq; ſint, ut ferendum eſſe ſi quis fidem uiolarit, ſed cauendum cui credatur, & non implendã eſſe urbem controuerſíjs. Hæc ab íjs traduntur, qui cũ Alexandro militarunt. Effertur etiam epiſtola quædam Crateri ad matrem Ariſtopatram ſcripta, quæ cum alia permulta admirabilia narrat, & cum nullo cõcordat, tum etiam refert Alexandrum in Gangem uſq; proceſſiſſe, & ipſe uidiſſe ſe id flumen affirmat, & cete in eo. Idq; & magnitudine & latitudine & profunditate, remotius quàm iunctius ueritati. Nã quod maximũ ſit omniũ fluminũ, quæ in tribus continentibus memorantur, & quod poſt id Indum ponant, & tertium Iſtrum, & quartũ Nilum, ſatis conuenit. Eorum uero ſingularia alíj aliter tradunt. Quidam minimã eius latitudinem triginta ſtadiorum dicunt, quidam trium, Megaſthenes quum moderatus eſt, ad centum eum ſtadia dilatari exiſtimat. Nimiam uero profunditatem uiginti paſſuum. In huius & alius fluminis concurſu ſita eſſe Palibothra, quæ octoginta ſtadiorũ longitudinem habeat, latitudinem xy. in figura quadrata, cincto ligneo & perforato circundata, ita, ut per tranſennas ſagittent. Propoſitam eſſe etiam foſſam tutelæ gratia, & rẽcipiendorũ purgamentorũ ex urbe affluentiũ. Gentem in qua ciuitas eſt Praſios uocari, ab omnibus differentes, eorũ regem ultra proprium eius nomen à generatione impoſitum, de nomine urbis Palibothrum appellari, quemadmodum & Sadrocottum, ad quem miſſus Megaſthenes fuit. Idem apud Parthos fit, omnes enim Arſacæ nominãtur, priuatim uero alius Herodes, alius Phraates, alius aliter. Totam regionem quæ trans Hypanim eſt, optimam eſſe conſentiunt, quæ omnia non exacte à quoq̃ traduntur, ſed propter ignorantiam & locorũ diſtantiã, in maius ac miracula extolluntur. Vt quæ de formicis perhibentur, aurum effodientibus & de beſtíjs alíjs, & hominibus, qui proprias quaſdã formas & uarias uires habent. Nam & Seres tam longæ dicuntur uitæ, ut ducenteſimum annum excedant. Referunt quendam optimatum ordinem ciuitatem gubernare ex quinq; milibus cõſiliariorum conſtantem, quorum quiſq; elephantem reipublicæ præbet. Megaſthenes autor eſt, Tigres apud Praſios gigni, magnitudine duplos ferè ad leonẽ, adeo

S ualentis

Delta.

Pattala.

Muſicani reg.
Longæuitas Indorum.
Seres.
Laconicæ conmeſſationes.
Indorũ mores.

Medicina.

Crateri epiſt.
Ariſtopatra.
Ganges.

Indus.
Iſter.
Nilus.

Palibothra.

Praſij.
Palibothrus.
Sadrocottus.
Megaſthenes.
Arſacæ.
Herodes.
Phraates.
Formicæ Indicæ.
Indiæ miracula.
Longæuitas Serum.
Senatus numerosius.
Tigris.

ualentis,ut unus ex manſuetis à quatuor hominibus ductus,ſi mulũ poſteriore pe-
Cercopitheci. de apprehenderit,ad ſe trahit. Cercopithecos uero maximis canibus maiores,& to
tos albos præter faciem,quæ nigra eſt,apud alios uero econtra, caudæ longitudi-
Lapides dulces nem ſupra duos cubitos,præterea mitiſſimos, & circa adortus, & furta non mali-
Serpentes pen- gnos. Lapides quoq; effodi thureo colore,ficu & melle dulciores. Quibuſdã in locis
nati. ſerpentes eſſe binorũ cubitorũ,membranaceis alis ut ueſpertiliones. Eos per noctẽ
Scorpij penna- uolare,& lotij ſtillas demittere,quæ incautos tabe offendunt. Item Scorpios pen-
ti. natos,magnitudine admirabili. Naſci etiam hebenũ. Canes eſſe ualentiſſimos,
Canum morda- qui nõ ante morſum dimittant,quàm aqua naribus infundatur. Nõnullis præſtu-
citas mira. dio in morſu oculos diſtorqueri,nonnullis etiam excidere, leonem & taurũ à cane
Hebenum. detineri,taurũ mori rictu cõprehenſum,priusq; dimittatur. In regione mõtana, Si
Siliaſtus. liam flumen eſſe,in quo nihil innatet,quanq; id Democritus non credat, qui multã
Aſiæ peragrauit,ſed nec id Ariſtoteles concedit, & ſi aëres quidã ſint adeo tenues,
ut nulla in eis uolatilia inuehantur. Nonnulli uero uapores exhalatos ad ſe trahũt,
Sideritis lapis. & ita quodãmodo ſubuolantia abſorbent,quemadmodũ electrũ,paleam,& ſideritis
ferrum,& fortaſſis aliquæ eiuſmodi uires in aqua ſunt,ſed hæc ad phyſiologiã per-
tinent,& ad ea quæ de rebus inuectis tradunt,quare in illis eſt perficiendũ, nunc ea
Indicæ gentis aſſumenda ſunt,quæ ad geographiã attinẽt. Dicunt totam Indorũ multitudinem
genera 7. in ſeptem genera diſpertiri,quorũ philoſophi honore antecedũt, numero uero pau
Philoſophi In- ciſſimi ſunt,ut untur eorũ unoquoq; priuatim,qui mactãt & ſacrificant. Publice ue
dici. ro reges in eo conuentu,qui maximus apud eos fit,quũ nouo anno incipiente, phi-
loſophi omnes cum rege ad uenationem exeunt,& quicquid quiſq; cõpoſuerit, uel
Mendacij præ- obſeruauerit eo anno de fructibus,de animalibus,de republica,in mediũ proferũt.
mium ſilentiũ. Vbi qui ter mendax deprehenſus fuerit,ei per totam uitã ex lege ſilentiũ indicitur,
qui uera dixerit immunis & omni tributo exemptus cenſetur. Secundũ genus eſt
agricolarũ,qui plurimi ſunt & pauciſſimi in maxima operandi licentia,& immuni
tate militiæ. Hi nec ciuitatem,nec publicũ negotiũ,nec ullũ aliud munus attingũt,
quamobrem eodẽ tempore,& eodem loco alij pugnant,& cum hoſte periclitantur,
alij arant uel fodiunt ſine ullo periculo,cum illos propugnatores habeant. Et cum
regio tota ſit regis,ipſi eam conducti operantur,in quarta fructuũ parte. Tertiũ ge-
nus eſt paſtorũ ac uenatorũ,quibus ſolis & uenari & paſcere pecora & uendere,& iu
menta locare licet,pro eo autem quod terram beſtijs liberant,& ab auibus, quæ fe-
mina legunt,ſalario à rege cõpenſantur,& uagi errabundiq; uitã in tugurijs agũt.
Priuato homini equum & elephantem alere non licet. Vtrunq; enim regis poſſeſ-
Elephantũ ue- ſio cenſetur,ſuntq; eorum curatores. Elephantũ uenatio hoc modo fit. Locum ali-
natio. quem purgatum quatuor aut quinq; ſtadiorum profunda foſſa circũdant, tum in-
greſſum ponte anguſtiſſimo iungunt,deinde tres quatuórue elephantes fœminas
ex manſuetis immittunt,ipſi in tugurijs occulti inſidiantur, per diem ſilueſtres nõ
accedunt. Nocte aũt ſingillatim introeũt,quibus ingreſſis uenatores clam aditũ
occludunt. Poſtea nonnullos ex domeſticis certatoribus fortiſſimos inducentes,
cum illis pugnant,ſimul etiam fame eos macerant. Quũ uero iam defeſſi fuerint,
aurigarũ audaciſſimi clam deſcendentes,quiſq; ſui elephantis uterum ſubeũt, atq;
hinc ſubito ſilueſtriũ uterum ſubeuntes,compedes illis injiciunt,quo facto domeſti

co

cos exhortantur,ut uictos uerberent quouſq; in terram cadant. Poſtquam ceciderint,bouillis loris eorum colla cum domeſticis alligant, & ne aſcenſores excutere poſſint,colla circuncidentes in cæſuris uincula imponũt,ut præ dolore uinculis cedant,& quietem agant. Ex captis ſeliguntur quicunq; uel ſenio,uel iuuenta inutiles ſunt,reliqui in ſtabula ducũt,& pedibus inuicem uinctis, & collo ad columnam bene compactam,fame domant,deinde herba uel arundine uiridi reficiunt,dehinc obtemperare docent,alij oratione,alij cãtu aliquo,uel tympani ſonitu deliniti. Rari ſunt,qui non facile manſueſcant. Sunt enim à natura mites & manſueti,ut ad ra- *Elephantorum manſuetudo.*
tionale animal proxime accedant, quidam aurigas ſuos, qui in certamine ceciderint, ex prælio eximunt. Quidã anterioribus pedibus utero ſubiectos ſeruauerũt. Quod ſi quem ex magiſtris curatoribúsue per iram interfecerint,adeo illum deſiderant,ut præ mœrore à cibo abſtineant,interdum etiã ad mortem obdurent. Elephantes coëunt, & pariunt ut equi plurimum uere. Mas etiam purgationes quaſdã habet,quum domi detentus fuerit,& fæuierit. Tunc enim pingue quiddam emittit per ſpiramentum, quod ei ſecundum tempora eſt. Fœminæ quũ hic idem meatus apertus fuerit,edunt partum maiore ex parte poſt octauũ menſem, quàm con- *Elephantorum partus.*
ceperint,nonnunquã poſt ſextum ac decimum, ſenis menſibus à matre nutriuntur. Viuunt quantum longæui homines. Quidam etiam ad ducenteſimum peruenisse annum,morbidi ſunt & incurabiles. Aegrotantibus oculis remediũ eſt boüillum lac infuſum,complures morbos uinum atrum epotum curat. Vulneribus butyrum auxiliatur,ferrum enim extrahit,ulcera ſuillis carnibus inuruntur. Oneſicritus dicit eos ad trecenteſimũ annum uiuere, raros ad quingenteſimũ, circiter ducenteſimum robuſtiſſimos eſſe,concipere autem decimo anno,& tum ipſe tum alij dixerunt Lybicos & maximos eſſe & ualentiſſimos,qui rictu propugnacula de- *Elephantes Libyci.*
jiciãt,& arbores radicitus euellant,in poſteriores pedes erecti. Nearchus autor eſt, caſſes in compitis quibuſdam à uenatoribus diſponi,& à manſuetis in eas agi,qui præſtantes ſunt & ab auriga ducũtur, atq; adeo mãſueſcere,ut lapidem ad † intenti- *† ἐπὶ σκοπὸν.*
onem iacere,& armis uti,& optime natare ediſcant,ut maxima poſſeſſio exiſtimetur elephantis currus. Duci etiam ſub iugum & uincula, atq; mulierẽ eam præſtare,quæ munus ab amante elephantem accipiat. Hic quoq; uidiſſe ſe ait formicarum auriferarum pelles,pardalis pelli perſimiles. Megaſthenes de formicis ait, *Formicarũ pelles.*
apud Derdas,quæ maxima natio eſt Indorũ montanorũ, ad orientem expoſitorũ, collem quendam eſſe trium miliũ ſtadiorũ ambitu,& ſub eo aurifodinas,quas formicæ effodiant,uulpibus magnitudine non minores, mira celeritate, uictũ ex uenatione comparantes,fodere autem terram per hyemem & ad oſtium accumulare quemadmodum talpæ. Talis auri † ſtrigilis,parua decoctione eget, eam uicini iu- *† ψῆγμα.*
mentis clam rapiunt,aperte enim nõ poſſunt,prohibentibus formicis, quæ & pugnant,& fugientes inſectantur,quos quũ deprehenderint cũ iumentis interimunt. Vt ergo illas lateant,ferinas carnes per loca plurima diſponunt, quibus diſtractis, auri ſtrigilem aſportant,& fuſionis ignari cuicunq; mercatori diuendunt. Sed quoniam in hoc ſermone,quem de uenatoribus ac beſtijs habemus,meminimus eorũ, quæ à Megaſthene & ab alijs referũtur,hæc etiam ſunt addenda. Nearchus & multitudinem & malitiam ſerpentum admiratur,qui ex campis in eorum cauernas re-

fugiant,quæ in fluminum inundationibus operiũtur atq; ea impleant,& propterea cubilia alta esse dicit,nonnunq; etiam emigrare cum ualde fuerint multiplicati,& nisi multitudo maxima ab aquis extingueretur,regio deserta esset. Dicit etiã & paruitatem eorum periculosam esse,& nimiam magnitudinem, alteram quia non facile possit euitari,alterã quia sic uiolenta. Visam etiam esse uiperam fœminam sedecim cubitorum. Circumuagari incantatores, qui medicari creduntur, & solam ferè hanc medicinam esse. Nam propter uitæ frugalitatem, & uini abstinentiam, aut morbi non sunt, aut si qui sunt eos sophistæ curant. Aristobulus negat uidisse se ullam uulgatarum magnitudinum,præter solam nouem cubitorum & palmi uiperam. Nos in Aegypto uidimus eiusdem ferè magnitudinis uiperam inde allatã. Viperas autem mares complures uidisse se affirmat,multo tamen minores. Item scorpios ingentes,& nihil horum tam infestum esse homini, quàm paruos serpentes palmari longitudine,qui & in uasis,& in tabernaculis, & in sepibus occulti inueniantur,à quibus icti sanguinis profluuiũ ex omni meatu cum dolore maximo patiantur,deinde pereant nisi cito subueniatur. Remedium propter Indicarũ herbarũ & medicamentorũ uim facile esse. Addit in Indo flumine,nec multos crocodilos inueniri,nec hominibus infestos. Cætera uero animalia,quæ plurima sunt, eadem in eo gigni,quæ in Nilo, præter Hippopotamũ. Onesicritus & eum in Indo nasci affirmat. Tradit etiam Aristobulus nullum ex marinis piscibus in Nilum recurrere,præter alosam & mugilem,& delphinum propter crocodilos. In Indum uero multitudinem maximam ex locustellis,paruas usq; ad montes ascendere, magnas usq; ad Indi & Acesinæ concursum. Ac de bestijs quidem hactenus,nunc ad Megasthenem redeuntes reliqua explicemus. Post uenatores ac pastores, Quartum genus ponit eorum qui artes exercent,item cauponarios, & quicunq; corpore operantur,quorum alij tributa pendunt,statuta munera exhibent,alij uero,ut sunt qui arma & naues fabricant,alimenta & stipendium ab rege habent,cui & soli operantur. Nam tribunus arma militibus præbet,& classis præfectus naues nauigantibus,& mercatoribus precio locat. Quintum genus est bellatorũ, qui reliquũ tempus otiosi agunt,in locis ab rege cõstitutis,ut cum opus sit cito exeant,nihil de suo afferentes præter corpora. Sexti autem præsides, quorum munus est, ut quæ aguntur inspiciant,& regi omnia clam renuncient. Hi in urbe urbanas meretrices,aduitrices adhibent,in castris uero castrenses. Hi sunt uiri optimi ac fidelissimi. Septimi sunt consiliarij & regi assidentes,à quibus & magistratus & iudicia,& rerum omnium administratio fit,nec licet cum alio genere connubia contrahi, nec studiũ nec artem imitari,nec eundẽ plura exercere nisi philosophus sit. Huic enim ob uirtutem conceditur. Ex magistratibus alij annonæ, alij urbi, alij militibus præsunt. Horum alij curant flumina, alij agrum metiuntur,ut in Aegypto, & clausis aquis præsunt,ut ex æquo omnes earum usum habeant. Idem uenatorũ curam gerunt, & præmij & supplicij pro meritis potestatem habent,& tributa legũt, & artes inspiciunt,quæ ad terram attinẽt,ut eorum qui ligna,uel domos,uel æs, uel metalla operantur. Curant etiã uias,& per dena stadia lapidem locant, diuerticula distantiasq; indicantem. Vrbis præfecti in sex quinterniones sunt diuisi. Nam alij opificia inspiciunt,alij hospitantur. Nam hospitia distribuunt,hominum uitam insequentes, & illis

Viperæ Indicæ

Alosa pis. Mugil pis. Delphinus. Locustellæ.

Lapis distantiarum atq; diuerticulorum. Præfectorum quinterniones sex

& illis asseclas dant,& eos præmittunt,uel defunctorũ bona. Aegrotantium quoq; curam habent & mortuos sepeliunt. Tertij natiuitates & mortes perscrutantur, & quando & quomodo factæ sint,idq; tributorum gratia, & ne bonæ malæ ue natiuitates,& mortes lateant. Quarti circa cauponarias & cõmercia uersantur. Hi mensurarum frugumq; curam habent,ut signata uendantur. In quo non licet eundem plura commutare,nisi duplex uectigal persoluat. Quinti operibus uendendis præsunt,ea obsignata uendentes,seorsum noua à ueteribus,quæ qui miscuerit,damno afficitur. Sexti & ultimi uenditarum rerum decimam exigunt, & qui uectigal furatus fuerit,capite plectitur. Ac priuatim quidem singuli hæc curant, publice uero & propria & ciuilia & publicam supellectilem, & pretia & forum, & portus & sacra. Post urbis præfectos est tertium collegium,quod circa rem militarem uersatur, ad eundem modum in quinterniones sex diuisum, quorum unum cum classis præfecto ponunt,alium cum eo,qui bobus præest,quibus instrumenta & cibaria, & alia militiæ necessaria portãtur. Hi etiã ministros præbẽt,qui tympanis ac tintinnabulis utuntur. Item stratores & machinarũ fabros, & horum famulos, quos pabulatum ad tintinnabulum emittunt,præmio celeritatẽ,tarditatem supplicio rependentes,tutela illis adhibita. Tertij peditum curam habent,quarti equorum, quinti curruum,sexti elephantum. Equis ac cæteris bestijs regia stabula fiunt, fit etiam regium armamentarium,in quo arma cõseruantur. Nam miles armaturam in armamentario reponit,& equum & bestiam eodem modo in regis stabulo, utuntur illis infrenibus. Currus à bobus in itinere trahuntur,equi per capistrum ducũtur,ne pedes labore incendantur,& animositas sub curribus obtundatur. Currus præter aurigam sessores duos habet,elephas uero aurigã & tres sagittarios. Indi in uictu frugales sunt,præsertim in castris,nec multa turba gaudent,ornatu plurimo utuntur, à furtis magnopere abstinent. Vnde Megasthenes refert, quum in Sadrocotti castra ueniisset,in quibus erant hominum quadraginta milia, nullam diem uidisse in qua ultra. cc. drachmarũ pretium furta essent allata, etiam quum legibus uterentur non scriptis. Literas enim non norunt,sed memoriter omnia administrant. Et propter simplicitatem,ac uitæ parsimoniam,omnia eis prospere succedunt, uinũ non nisi in sacrificijs bibunt,potum ex oriza coficiunt,sicut ex ordeo. Cibus magna ex parte oriza sorbilis est. In legibus & contractibus maximam simplicitatem esse,uel ex eo argui potest,quod non multum sint litigiosi. Nam nec cõmissi, nec depositi iura ulla habent,nec testibus indigent,nec sigillis,sed simpliciter credunt. Domum frequentius incustoditam habent, quæ profecto omnia sunt cõtinentiæ. Cætera non facile quis admittat,ut quod soli degant,& quod non una omnibus, & cœnandi & prandendi hora sit,sed ut cuiq; libitum sit. Nam & ad ciuilẽ socialemq; uitam illa sunt accõmodatiora. Exercituũ præcipue frictionem probant, & maxime strigilibus hebeni leuibus,corpora expoliunt. In tumulis & sepulturis faciendis perparci. In cultu corporis nimij. Nam & aurum gestant,& lapillis ornantur,& sindonem candidissimum induunt, & umbrellas secum portãt,nam pulchritudinem excolentes omnia faciunt quæ ad decorandam faciem pertinent. Veritatem perinde recipiunt atq; uirtutem. Aetati senum prærogatiuã nullam tribuũt,nisi prudentia excellant. Multas nuptas habent,quas à parentibus accipiunt, pari boum emptas,

Militarium collegium.

Armamentarium regium.

Potus cibusq; Indorum.

Oriza.

Simplicitas Indorum.

Cœnandi prandendiq; tempus

Indorũ cultus.

Aetas prudentia metitur.

ptas, alias obedientiæ gratia, alias prolis ac uoluptatis, & nisi castas esse cogãt fornicari licet. Nemo ex Indis coronatus sacrificat, nec adolet, nec libat. Victimã nõ iugulant, sed præcluso spiritu necant, ne quid mancũ deo offeratur, sed integrum.

Victimarũ enecatio.

Testiũ pœna.

Qui falsus testis deprehẽditur, extremis decurtatur. Qui membro aliquo quempiam orbauerit, non modo talionis pœnã subit, sed etiã manu truncatur. Quod si quis artifici manũ, oculúmue ademerit, capitale est. Idem dicit neminem Indorum seruis uti. Onesicritus id propriũ eorũ ait, qui sub Musicano sunt, & quasi eorũ officium, quẽadmodũ & alia permulta eius regionis officia cõmemorat, utpote iustissimæ. Regis corpus empticiæ mulieres curant. Qui regem custodiũt, & reliquus exercitus manent extra portas. Siqua mulier regem ebriũ occiderit, munus habet, ut cum illius successore iungatur, succedunt aũt filij. Regi interdiu dormire nõ licet, nocte cogitur cubilia per horas mutare, idq; propter insidias, quũ in castris est, sæpe exit, nam & ad iudiciũ exit per diem audiens, etiã si hora sit ut corpus curet. Id aũt fit strigilum perfrictione, nã simul & audit, & à tribus perfrictoribus perfricatur, exit etiam ad sacrificia. Tertio ad uenationẽ, ubi Bacchico more maxima mulierũ caterua circunfunditur, stipatores exterius manent. Nam uia funibus obtexitur, quod si qs interius ad mulieres præuaricauerit, capite plectitur, præcedũt eũ tympana & tintinnabula. Quũ in locis septis uenatur è solio sagittat, assistũt ei duæ trés ue mulieres armatæ, quũ in locis nõ clausis uenatur, sagittat ab elephante. Ex mulieribus aliæ in curribus sedent, aliæ in equis, aliæ in elephãtis, quemadmodũ & militant omnibus armis exercitatæ. Quæ profecto multũ à nostris discrepant, id maxime, quod de Caucasi habitationibus dicitur, quod in propatulo cum mulieribus coëant, & quod parentum carnibus uescãtur. Addit aũt cercopithecos ibi esse, qui per præcipitia uadentes, petras contra insequentes deuoluant. Animalia quæ apud nos mitia sunt, apud illos magna ex parte syluestria esse. Equos ibi unicornes esse, ceruinis capitibus. Ex arundinibus erectas esse tricenum passuũ longitudine, humiles quinquagenũ, tanta crassitudine, ut quibusdã diametros sit ternũm cubitorum, quibusdã dupla. Sed ad fabulas rediẽs, ait, homines quosdã esse quinquepalmos, quosdam tripalmos, quorũ nonnulli naso careant, & duo tantũ spiramenta supra os habeant. Cum tripalmis grues pugnare, quod & Homerus significet. Item perdices anserũ magnitudine. Illos gruum oua legere atq; abolere, nam ibi nidificant, nec alibi eorũ oua, nidiq; reperiuntur. Sæpe etiam grus cecidit, quæ æneum spiculum habebat, à rebus ibi gestis. Similia sunt quæ de Enotocœtis, & syluestribus hominibus, ac mõstris cæteris dicuntur. Sed syluestres homines ad Sadrocottum nõ esse delatos, cum ad mortem obdurent, atq; eos calcanea anterius, & digitos pedis deorsum posterius habere. Adductos fuisse quosdã carẽtes ore, mites homines, qui circa Gangis ortũ habitent, & uaporibus assarũ carniũ & fructuũ ac florum odoribus enutriuntur, & pro ore spiramenta quædam habeãt. Rebus fœtidis oppido grauari, adeo ut uix superuiuant, præsertim in castris. De aliis etiã permultis philosophos narrare, ut de Ocypodibus, qui cursu equos præuertant, de Enotocœtis, qui aures ad talos usq; dependentes habeant, ut super eis indormiant, adeo fortes, ut arbores euellant & neruũ frangant. Alios esse unoculos caninis auribus, & crinibus erectis, pectore hispido, habentes oculum in media fronte, qui naso carent,

Rex Indorum

Mulieres Indicæ.

Coire in propatulo

Parentũ carnibus uesci

Cercopitheci.

Equi unicorni.

Arundines Indicæ.

Pygmæi.

Perdices Indi.

Hominum miræfiguræ.

Odore uictitantes.

Ocypodes.

Enotocœti.

Vnoculi

rent, omnia & cruda edere, & paruo tempore uiuẽtes, ante senectuteni extingui, & superiorem oris partẽ eminentissimã habere. De Hyperboreis qui mille annos uiuunt eadem scribit, quæ Simonides, & Pindarus, & alij poëtæ, atq; illud fabulosum est, quod à Timagene dicitur, quod æneis guttis pluerit, & quod ea pluuia tractus fuerit, propinquior ueritati est Megasthenes, qui ait flumina auri micas deferre, ex quibus regi tributum aduehatur, id quod etiã in Iberia contingit. De philosophis dicit, quod qui sunt montani Bacchũ celebrant, signa quædã ostendentes, quod solũ apud eos agrestis uitis nascatur, & edera, & laurus, & myrtus, & buxus, & alia semper uirentia, quorũ nullum sit trans Euphratem, præter pauca quædã in hortis irriguis, & multo cultu conseruata. Bacchicum est etiam sindonem & mitras gestare, & unguentis uti, & floribus tingi, & tympana & tintinnabula exeuntẽ regem præcedere. Campestres uero Herculem colunt, quæ profecto fabulosa sunt, & à multis redarguta, præsertim de uino ac uitibus, nam regio trans Euphratem & Harmeniam uineas habet. Mesopotamia quidem tota & Media usq; in Persiam, & Carmaniam, magna ex parte uitibus & uino abundant. De philosophis quoq; diuisionem aliam facit, quorum duo genera dicit, nam alios Brachmanas uocat, alios Germanas, sed præcipue Brachmanas probat, quod cum Græcis in opinionibus cõcordent. Hi q̃primum concepti sunt, uiros doctos curatores habent, qui & matri & concepto accedentes, quædam canunt in prolis felicitatem, sed re uera quædam continentiæ præcepta dant. Matres libenter eos audientes, felices in prole existimãtur, postq̃ uero nati sunt, alios atq; alios curatores sortiuntur, nam quo magis ætas adolescit, elegantiores magistros habent. Refert & philosophos ante urbem in luco exerceri, intra compositum quẽdam circuitum frugaliter uiuentes, super toris ac pellibus, & ab animalibus ac Venere abstinere, serijs sermonibus intentos, & cum uolentibus audire cõmunicantes. Auditori autem non licere nec loqui nec sternutare, nec etiam excreare, uel die illa cœtu explodi, ut incõtinentem. Et cum triginta & septem annos sic uixerit in sua secedere, & laxius licentiusq; uiuere, sindonẽ induere, aurũ in manibus & auribus moderate gestare, & carnibus uesci animaliũ, quæ hominẽ ad opera nõ adiuuant, ab acribus & condimentis abstinere, & uxores multas capere, propagandæ prolis gratia, nam à pluribus plura eueniunt bona. Dicit etiam Brachmanas cum uxoribus nõ philosophari, ne si improbæ sint, aliquid quod efferri nefas sit, in prophanos efferant, si probæ, ne uiros relinquant. Nã qui uoluptatem ac dolorẽ, uitam ac mortẽ æque cõtemnit, subditus esse nõ patitur, huiusmodi aũt sunt probus & proba. Item multa eos de morte dicere, & hanc uitã putandam esse quasi quendam uiuidũ hominũ conceptum, mortem uero natiuitatẽ ad ueram illam & felicem uitã, ijs qui recte philosophati sunt. Idcirco eos multa excitatione uti ad mortis præparationẽ. Nihilq; eorũ quæ hominibus accidere dicũtur, bonũ esse uel malum, nec ijsdem rebus alios angi, alios, lætari, ac si insomnium imaginationes habeãt. Nec eosdẽ ijsdem interdũ angi, interdũ immutatos lætari. Eorũ uero quæ ad naturã pertinent, partim dicit stultitiã ab eis significari, qui in operibus meliores sint, q̃ in uerbis. Et multa per fabulas persuadeãt, partim uero cũ Græcis sentire, ut quod mũdus sit creatus & corruptibilis & sphæricus, & quod conditor & administrator omnium deus uniuersum peruadit. Vniuersarũ

Hyperborei.

Flumina auriferа.

Mitras gestare

Mors natiuitatis est.

rerũ primordia diuersa esse, faciendi aũt mundi initiũ aquã, & præter quatuor elementa, quintã quandã naturam esse, ex qua cœlũ astraq́ constent. Terrã in medio sitam uniuersi de semine, de anima, aliísq́ compluribus similia dicunt. Inserunt fabulas quasdam, quemadmodum Plato de immortalitate animæ, & de iudicijs, quæ apud inferos fiũt, & alia huiusmodi non pauca, ac de Bragmanis quidem hactenus.

Germanes. Syluicolæ. Germanum eos honoratissimos ait, qui syluicolæ appellantur, ex eo quod in syluis degant, ex frondibus & siluestribus fructibus uiuentes, uestes ex arborũ cortici bus habere, uini & Veneris expertes. Cum regibus de causis rerum interroganti bus per nuncios colloqui, & per illos diuina à regibus coli & placari. Post syluicolas in honore medicos esse, ut qui circa hominem philosophẽtur, frugales quidem non tamen rusticantes, oriza & ordeaceis uiuentes, quæ nemo rogatus illis nõ irrogat, nemo hospitio non libenter susc ipit. Posse eos & fœcundos facere, & mariũ & fœminarũ procreationẽ per medicamenta præstare. Medicinam plurimũ per cibos perfici, non autem per medicamenta. Ex medicamentis maxime unctiones probari, & cataplasmata, cætera maleficij non esse expertia. Atq; tam hos q̃ illos, & in laboribus & tolerantia constantiã exercere, adeo ut quotidie in eodẽ gestu immoti perseuerent. Alios esse quorũ quidam diuinatores, incantatoresq́ sint, & consuetudinum, & dictorũ circa defunctos nõ ignari, errantes per uicos & urbes. Quidam uero his elegãtiores atq; urbaniores, nec ipsi abstinentes ab ijs, quæ de inferis memorantur, quæcunq; ad pietatem sanctimoniamq́ pertinent. Cum horum etiã nonnullis mulieres philosophari, à Venereis abstinentes. Aristobulus uidisse se dicit sophistas duos ex Taxilis, utroslibet Brachmanas alterũ seniorem tonsum, alterũ iuniorem comatũ, quos discipuli sequebantur. Eosdem interdũ in foro uersari, & ut consiliarios honorari, autoritatem habentes quicquid ex rebus uenalibus uoluerint gratis auferendi, & ad quæcunq; accesserint sesamino pingui perfundi, ut usq; ad oculos flueret, & multo melle ac sesamo præsente panem cõficientes, gratis enutriri. Cumq; ad Alexandri mensam accederent, assistentes cœnare & patientiã docere. Postea in locum quendam proximum secedentes, seniorem supinũ & solem & hymbres tolerare, iam enim pluebat uere incipiente. Iuniorem uero in altero pede stantem, lignum tricubitale ambabus manibus sublatum sustentare, pede autẽ iam defesso, nisum in alterum immutare, atq; ita quotidie perseuerare. Ex his continentiorem uisum fuisse iuniorem, qui cum aliquandiu regem secutus fuisset domum reuersus est, & eo relicto iussit si quid uellet ad se ueniret, alterũ usq; ad extremum secutũ, & uestem & uitã apud regem immutasse, & cum à quibusdam increpareturresp ondisse, quod quadraginta exercitationis annos cõplesset quos promiserat. Alexandrũ filijs eius dona plurima dedisse. De Taxilorũ consuetudine uoua quædã refert & inusitata, quod qui filias præinopia locare nõ possunt, in ipso ætatis flore in forũ producunt, cũ tuba & classicis, quibus bellica significari solent. Tum multitudine conuocata, puella accedenti primũ posteriora humerotenus detegit, postea uero anteriora. Quæ cum placita fuerit, & approbata, quibuscunque uidetur nubit. Item quod mortui uulturibus proijciuntur. Plures autem uxores habere cum multis est commune. Dicit etiam audiuisse apud nonnullas gentes, uxores sponte cũ uiris comburi, quæ uero id nõ ferant inglorias esse, quæ & alibi à nobis dicta

Imbrem tolerare. Pede altero insistens.

Traxilorũ mores

Nubendi consuetudo.

Sophistæ Brachmanes.

dicta sunt. Onesicritus missum se scribit, ut cum sophistis colloqueretur, quod Alexander audiuisset, nudos eos incedere, & tolerantiam exercentes, in honore maximo haberi. Ad alios autẽ, nec uocatos ire, sed iubere ut alij ad se ueniret, si quid asse qui uellent, quod ab eis ageretur & diceretur. Et cum tales essent, nec decorum uideretur, ut Alexander ad illos accederet, nec etiam inuitos cogeret, ut quicq̃ facerent præter patria instituta, se missum inquit, & quindecim homines uiginti stadijs ab urbe inuenisse, alium in alio gestu, uel stantem uel sedentem, uel iacentem nudum, & usq; ad uesperam immotũ, postea in urbem discedere. Sed omnium difficillimum esse, solem perpeti adeo calidum, ut nemo alius nudis pedibus scilicet in meridie per terram ire facile ferret, locutumq́ cum uno eorũ nomine Calano, qui postea usq; in Persiam Alexandrum secutus, secundũ patriam legem mortuus, est in rogum impositus, tunc autem super lapidibus iacebat. Quum itaq; accessisset, & eum appellasset, dixit se missum ab Alexandro eorũ sapientiam auditurum, & regi renunciaturũ, quare nisi inuidia esset, se paratum audire, dixit. At Calanum, quũ chlamydem indutum uidisset, & pileatum, & crepidatum risu permotum dixisse. Olim omnia plena erãt triticea & ordeacea farina, ut nunc puluere. Et fontes, alij lacte, alij aqua fluebant, nonnulli melle, nonnulli uino, nonnulli oleo. Homines ob satietatem ac delicias in contumeliam exciderũt. Iuppiter modum exosus, omnia aboleuit, & uitam per laborem constituit. Tunc continentia & uirtutibus cæteris in medium prodeuntibus, rursum bonorum copia facta est. Nunc iam res ad saturitatem contumeliamq́ rediit, & rerum omniũ interitus fieri periclitatur. Quæ quũ dixisset † uidisse, si quid uellet audire, ut eo habitu depositio, super ijsdem lapidibus nudus iaceret. Onesicrito autem addubitante, Mãdanim qui senior erat, & cæteros anteibat sapientia, Calanũ tanq̃ conuiciatorem obiurgasse, & à contumelia deterruisse, postea Onesicrito ad se uocato dixisse, se summopere quidem Alexandrum laudare, quod in tanta administrãdi imperij mole, sapientiam cuperet, & solum eum in armis philosophantem uidisse, & rem fore omnium utilissimam, si ij sauperent, quibus potestas adesset, ut spontaneis continentiam persuaderent, inuitos autem cogerent. Postea ueniam postulasse, si per tres interpretes colloquẽs, qui nihil nisi meram uocem perciperent, nõ plus utilitatis efficeret, quàm unus aliquis è uulgo. Quod perinde esset, ac si quis diceret, limpidam aquam per cœnum delabi. Omnia itaq; dicta ad hoc pertinebant, quod is esset optimus sermo, qui uoluptatẽ mœroremq́ ex animo adimeret, & quod mœror & dolor differret, quod alter eis esset inimicus, alter uero amicissimus. Et quod corpora ad laborẽ exercerẽt, ut mentes confirmarentur, quibus motus sedarent, & bona omnibus consulerent, & publice & priuatim, & quomodo nunc Alexandrũ susc epturi essent, nam si bene illũ susciperent, bene sibi futurũ, si male, bene alteri facturos. Post hæc interrogasse, num talia apud Græcos dicerẽtur, cui affirmãti, quod eadem Pythagoras diceret, & iuberet ab animalibus abstinere, & Socrates, & Diogenes quẽ ipse audisset, respondisse, quod prudẽter eos in cæteris sentire existimaret, in uno aũt errare, quod legẽ anteponerẽt naturæ. nequaq̃ enim, inqt, pudere se, ut ipsum nudos degere, frugaliter uiuentes, cũ ea optima domus sit, quæ minime supellectilis indigeat. Addidit multa se de natura, de signis, de hymbribus, de siccitatibus, de morbis deniq; esse

Onesicritus.

Calanus.

Uim per laborem

† Iussisse, κελεύειν. Mandanis.

Alexandri laus

Interpres quid præstet.

Socrates. Diogenes.

esse perscrutatos. Abeuntes uero in urbẽ per fora dispergi, & quencũq; offenderint ficus uel uuas ferentẽ, ab eo gratis capere. Si oleũ fuerit eum perfundi, & inungi, & omnem domũ, & diuitias sibi patere usq; in mulierũ conclauia. Ingressos aũt & in cœna, & in sermonibus cõmunicare. Turpe apud eos putari corporis morbũ, quẽ si quis ueretur, seipsum per ignẽ effert. Nam constructa pyra super eam perunctus sedet, & accendi iubens immotus comburitur. Nearchus quũ de sophistis mentionem facit, Bragmanas in ciuitatibus uersari dicit, & reges sequi, & eorum consilios esse, cæteros uero quæ ad naturam pertinent contemplari, & ex his Calanum fuisse, & cum eis mulieres philosophari, & omnium uitas durissimas esse. De institutis uero quibusdam hæc ait, legum alias esse nõ scriptas, alias cõmunes, alias proprias, quæ ab aliorum legibus longe sunt diuersæ. Vt quod apud nonnullos uirgines præmium proponantur pugnis uincenti, & quod moderate nubãt, & quod alij quidam per cognationes & cõmuniter operentur, & quum fructus colligunt, quisq; onus suum tollat in anni alimenta, reliquũ uero excoquant, ne uacui sint, sed habeant unde operentur. Armaturam esse arcum & sagittas tricubitales, uel hastam, & peltam, & gladium latum tricubitalem, & capistris pro frenis uti, quæ à paruis camis non differant. Item labia clauis perforari. Ostendẽs præterea Indos ualde studiosos esse circa artes. Dicit quod quum spongiã apud Macedonas uidissent, mox eam sunt imitati, pilos & funiculos subtiles, & liciam in lanam consuentes, & quũ ea perfecissent partim traxisse, partim coloribus tinxisse. Item subito multos strigilum & lecythorũ magistros effectos esse, epistolas in sindonibus scribere bene fullatis. Alienis literis non uti, ære fuso uti, percusso nequaq̃. Causam uero non dixit, cum absurditatem consequenter dixisset, quod uasa uictigilium more frangerentur, quũ cadunt. Ex his quæ de India memorantur, illud est, quod apud eos mos est, & reges & omnes, qui in potestate aliqua sunt, adorari, nõ autẽ uenerari. Hæc regio lapides precioſos fert, ut crystallum, & uarios carbunculos, & margaritas. Quod autem scriptores inter se non concordent, ea sint indicio, quæ de Calano referuntur. Nam quod cum Alexandro fuerit, & per ignem sponte interierit, conuenit inter eos, modum uero non eundem omnes dicunt, nec eisdem de causis, sed alij tradunt eum tanquam regis cõmendatorem secutum fuisse extra Indiæ fines, præter cõmunem aliorũ philosophorũ consuetudinem, qui Indiæ regibus assistunt ea curantes quæ ad deorũ cultum pertinent, ut Magi Persis. Quumq; apud Pasargadas ægrotaret, nam tum primum eum morbus inuasit, seipsum extulisse, anno uitæ suæ lxxiij. regis preces minime exaudientem. Facta enim pyra, & aurea lectica superimposita, illum in ea cubuisse & stramentis opertum, combustum fuisse. Sũt qui dicant eum in lignea domo frondibus plena, & pyra super tecto constructa inclusum, post pompam cũ qua erat se ut trabem in ignẽ iniecisse, & cũ domo deflagrasse. Megasthenes putat nullũ philosophis decretũ esse, ut sese efferãt, imò q̃ id fecerit, puerilẽ iudicari, & natura quidẽ duros in uulnus uel præcipitiũ ferri, doloris impatiẽtes in profundũ maris, doloris patientissimos strangulari, igneos in ignẽ detrudi. Et talẽ Calanũ fuisse, incõtinentẽ sanè hominẽ, & mẽsæ Alexãdri obnoxiũ. Hũc itaq; uituperari, Mandanim sũmopere laudari, qui cũ Alexãdri nuncij eũ ad Iouis filiũ esse uocarẽt, & obediẽti dona pollicerẽtur, inobediẽti uero minarẽtur cruciatum,

Morbũ metuẽtes cõburũtur.

Calanus.

Margaritæ.

Calani mors.

Mandanis sophista.

cruciatũ. Respondit, nec illum Iouis filium esse, nec magnæ parti terrarũ imperare, nec se illius donis permoueri, cui nulla satietas esset, nec minas extimere, cum uiuens satis ab India nutriretur, mortuus uero ab attrita iã senio carne liberaretur, in meliorem puriorem q; uitã immutatus. Vnde & ab Alexandro laudatum dicit, & uenia donatum. Atq; hæc etiam à rerum scriptoribus dicũtur, quod Indi Iouem pluuialem, & Gangem flumen, & indigetes genios colunt. Et cum eorum rex capillos abluit solennia celebrant, & maxima dona mittũt, diuitias suas certatim ostentantes, addunt etiam nõnullas ex auriferis formicis pennatas esse, & flumina auri strigmenta deferre, ut in Iberia. In solennibus pompis multos elephantes mitti, auro & argento ornatos, & multas quadrigas, & boum paria, deinde exercitũ instructum sequi, & ingẽtes lebetes deauratos, & magnos crateras, & mensas ex Indico ære, & sellas & pocula & labra. Quæ omnia maxima ex parte smaragdis & beryllis, & carbunculis incrustata sint. Item uestem uariam auroq; intertextam, & pardales, & leones mites, & uariarum, & concinentium auium multitudinem. Clitarchus refert, magnarũ frondium arbores in paluſtris quaternarũ rotarum deportari, & ab eis aues mansuetas arceri, quarũ canorissimũ dicit Orionem, aspectu pulcherrimum, atq; uarium, Catreum specie pauoni persimilem. Cætera uero imaginis pictura ab illo sumenda est. Bragmanis Pramnas philosophos opponunt, argutos sanè homines & contentiosos. Bragmanas etiam physiologiam & astronomiam exercere, & ab illis ut stultos & ostentatores derideri, atq; horum alios montanos, alios Gymnetas, alios ciuiles ac domesticos appellari. Rursumq; mõtanos pellibus ceruorũ uti, & peras radicibus & medicamentis plenas gestare, & cum magica & carminibus & ligaturis medicinã affingere. Gymnetas nudos degere, quod etiam nomen significet, & magna ex parte sub dio tolerantiam quã prius diximus usq; ad xxx. & septimum annum exercere. Mulieres cum eis uiuere, nõ tamen permiscери. Atq; hos in admiratione maxima haberi. Quos uero ciuiles diximus, sindonem gestare, & in urbe uel in agro degere, nebridas uel damarũ pelles induere. Et (ut breui dicamus) Indi uestе candida, & sindonibus candidis, & carbasis utuntur, contra quàm ab his perhibeatur, qui eos dicunt uestes coloribus infectas gestare. Comam & barbam nutriunt, & crinem intricantes mitrantur. Artemidorus autor est, Gangem ex Emodis montibus ad austrum deferri, & cum ad Gangem urbem peruenerit, conuerti ad aurorã usq; Palibothra, atq; in mare egredi. Item Oenadem unum ex ijs esse, qui in eum influunt. Nutririq; in eo crocodilos & delphinas addit, & alia quædam incassum & confuse, & minime curanda. His ea addi possunt, quæ à Nicolao Damasceno dicũtur, refert enim se Antiochiæ, quæ apud Daphnem est, Indorum legatos uidisse, qui ad Cæsarem Augustum uenerãt, qui quidem plures ex epistola significabantur, sed tres tantum seruati erant, quos uidisse se ait. Cæteri longitudine uiæ magna ex parte perierant. Addit etiam epistolã Græcam fuisse in membrana scriptam, in qua significaretur Porum esse, qui scriberet, & cum sexcentis regibus imperaret, Cæsaris tamen amicitiam multifacere, & paratum se quocunque uoluerit aditum exhibere, & in quibuscunq; rectum fuerit opitulari. Hæc dicit in epistola contineri. Allata præterea esse dona, octo seruos nudos in subligaculis, aromatibus delibutos. Esse autem dona, Mercurium à puero

Indorum dij. Iuppiter pluuialis

Pompæ Indorũ

Orion. Catreus. Pramnæ.

Gymnetæ.

Nebrides. Indorũ cultus.

Gangis origo. Ganges urbs. Oenas flu.

Indorum legati ad Augustum.

Porus.

à puero brachia ab humeris exertum, quem nos uidimus. Item uiperas ingentes & serpentem decem cubitorum, & testudinem fluuialem trium cubitorum, & perdicem uulturæ maiorem. Aderat etiam is qui se Athenis concremauit, quod alij in rebus aduersis facere dicuntur, ut præsentia mala effugiant, alij in rebus secundis quemadmodũ hic. Nam quũ omnia ex sententia hucusq; feciſſet, abeundũ sibi erat, ne quid quod nollet, ingrueret immorãti. Nam & ridentẽ eum & nudũ, & unctum in rogũ isse affirmat, & inscriptũ fuisse in sepultura. Hic iacet Zarmanochagas Indus, ex Bargosa qui secundũ patriã Indorũ consuetudinẽ se immortalẽ fecit.

Perdix Indica.

Zarmanochagas.

Bargosa.

Post Indiam est Ariana, prima regionis pars, quæ post Indũ Persis obtemperat & superiorũ satrapiarũ, quæ extra Taurum sunt, ab austro & septentrione eodem mari, & eisdem mõtibus terminata, quibus India & eodem flumine Indo, qui inter eam fluit, atq; Indiam, citerius uero ad occidentẽ porrecta usq; ad lineã, quæ à Caspijs portis in Carmaniã describitur, ut quadrilatera sit figura. Australe itaq; latus, ab Indi & Pattalenæ ostijs incipit, finit aũt Carmaniã uersus & Persici sinus os, habens promontoriũ ad austrum satis expositũ. Postea in sinum deflectit usq; in Persiam. In ea primũ Arbies habitant, eodẽ nomine quo Arbis flumen appellati, quod eos à sequentibus Oritis disterminat, mille ferè stad. oram habentes, ut Nearchus uult, quæ & ipsa Indorũ pars est. Postea sunt Oritæ gens liberæ conditionis, quorũ præternauigatio mille & octingentorũ stad. est. Postea Ichthyophagorũ ora septẽ milium & quadringentorũ. Postea Carmaniorũ trium miliũ & septingentorũ usq; in Persiam. Quare uniuersa stadia sunt. xij. milia & noningenta. Ichthyophagorũ regio secus mare est, & magna ex parte arboribus caret. Raritas in ea palmarum, acanthi, myricæ, aquarũ, & domestici cibi maxima est. Vescũtur piscibus, tum ipsi, tum eorum pecora, & aquas pluuiales, ac fossiles potant, pecorum carnes piscibus præbent, domicilia ex ossibus cetorum & ostreorũ conchis magna ex parte faciũt. Nam trabium & fulcrorũ usum costæ præstant, portas maxillæ, è uertebris fiunt mortaria, in quibus pisces subiguntur, ad solem assantur, postea ex his panem cõficiunt, frumenti paululũ admiscentes. Nam & molas habent, q̃q̃ ferrum non habeant. Quod nequaq̃ mirandũ est, id enim aliunde afferri potest, concidunt eas cũ attritæ sunt lapidibus ijs, quibus & sagittas, & missilia præusta exacuunt, pisces partim in cupis panarijs assant, partim (quod frequenter fit) crudos edunt. Capiũt eos retibus ex cortice palmarũ factis. Vltra hæc est Gedrosia minus quàm India exusta, quàm reliqua Asia magis. Ea fructuũ & aquarũ inopia laborat, nisi æstate, nec multo melior est, quàm regio Ichthyophagorũ, fert tamen aromata præcipue nardum & myrrhã, ut Alexandri exercitus his pro tecto & stratis uteretur, odoratiorem simul ac salubriorem aërem habens, ac de industria quidem sub æstiuũ tempus ex India discessere. Tunc enim Gedrosia hymbribus abundat, & flumina & aquæ augentur, hyeme deficiunt. Cadunt hymbres in superioribus septẽtrionis partibus, in locis montanis, unde fluminibus auctis campi mari proximi irrigantur, & aquis abundant. Alexander aquarum inquisitores in deserta præmisit, & eos qui sibi & classi mansiones pararent. Nam copijs trifariam diuisis, ipse cum exercitus parte, per Gedrosiam profectus est, remotus à mari quingentis stadijs per plurimum, ut simul & classi oram commodam pararet, & ipse nonnunq̃ mari approp-

Piscium costæ.

Gedrosia.

Alexandri exercitus per Gedrosiam.

pinquaret, quod difficiles quidem & asperas actas habebat, exercitus uero partẽ cũ Cratero præmisit in mediterraneam, ut & Arianam caperet, & in eadem loca procederet in quæ ipse iter erat facturus, classem autẽ Naro tradidit & Onesicrito nauiũ præfecto, iubens, ut ordinate sequerentur, & eius itineri præternauigarent. Nam & Nearchus refert iã rege iter peragente, ipsum in autumno sub uespertinũ exortum Pleiados, nauigationem incepisse, quum nondũ apti flatus spirarent, Barbaris eos adorientibus, atq; urgentibus. Iam enim abeunte rege libertatem & audaciam ceperant. Craterus ab Hydaspe mouens, per Arachotos, & Drangas in Carmaniã profectus est, Alexãder per sterilẽ terrã toto itinere penuria laborauit, è lõginquo tamẽ parua quædã & rara ueniebãt, ut exercitus fame premeretur, & iumenta deficerent, & in uijs & in castris impedimẽta relinquerẽtur. Palmarum fructus, & medulla multos seruauere. Dicunt Alexandrum summopere contendisse, cum difficultates sciret, ex fama quæ obtinebat, Semiramim cum. xx. incolumem euasisse, Cyrũ uero cum. vij. si posset ipse uictor per eadem loca tantum exercitum incolumẽ educere. Præter cæteras difficultates grauis erat æstus & arenæ profunditas & ardor. Nonnullis in locis arenæ cumuli muniebantur, unde difficulter pedes referri poterant, tanquàm ex aliquo profundo, accliuia quoq; ac decliuia frequentia erant. Ad hæc diurna etiam itinera longa fieri oportebat, propter aquarum inopiam ducentenum quadringentenúmue stadiorum, non nunquàm etiam sexcentenum, frequẽtius noctu iter agebant. Castra procul ab aquis ponebant, sæpenumero in tricenis stadijs, ne propter sitim nimis implerentur. Nam multi aquam nacti, cum bibebãt armis in eam se immergentes, unde intumefacti exanimes fluitabant, quapropter aquæ omnes cũ breues essent cõtaminabantur. Alij siti perditi, in media uia ad solẽ iacebant, deinde tremuli cum manuum ac pedum concussu, moriebãtur ac si ab rigore atq; horrore detinerentur. Contigit etiam ut nonnulli iter deflectentes consopirentur, somno & lassitudine superati, unde postea uiarum errore & omniũ difficultate, & æstu deperibant. Fuere qui post multas ærumnas seruarentur. Diluuiũ quoq; torrentis per noctem ingruẽtis, multa corpora, & utensilia obruit, & maxima pars regiæ supellectilis deleta est. Sæpe uiarum duces ob locorum imperitiã in mediterraneam diuerterunt, adeo ut non amplius mare appareret. Quod rex intelligens mox ad quærendum littus properauit, in quo postquàm effodienti aqua poculenta inuenta est, exercitum propere accersit, ac deinceps usq; ad diem septimũ per littoream regionem profectus est, aquis abundans, postea mox in mediterraneam secessit. Erat arbor lauro similis, qua gustata iumenta omnia cum spuma in morem comitialis morbi emoriebantur. Spina quædã fructibus in terram fusis quẽad modũ cucumeres, erat succo plena, cuius aspergines in quodcũq; animal incidissẽt id oculis excæcabant. Crudæ palmulæ multos enecabant. A serpentibus etiam periculum aderat. Nam in arenæ cumulis herba quædam innata, serpẽtes occultabat à quibus icti illico moriebantur. Dicũt apud Oritas, lœtiferis uenenis sagittas præustas illini. Quum q̃ Ptolemæus saucius periclitaretur, ferunt quendam Alexãdro in somno astitisse, atque ei radicem cum ramo ostendisse, quam contritam saucio imponi iussit, experrectum à somno & uisi memorẽ quæsitam radicẽ inuenisse, quæ multa aderat, atque & ipsum, & alios usos fuisse. Ac barbaros quum inuentum re-

Craterus.

Narus.

Onesicritus.

Arachoti.

Drangæ.

Arbor Gedrosiorum.

Spinæ cuiusdã succus.

Oritarũ sagittæ.

Ptolemæus.

Alexandri uisum.

medium uidissent, se Alexandro dedidisse. Verisimile profecto est aliquem eam regi indicasse, sed adulationis gratia adiuncta fabula est. Die sexagesimo in Gedrosiorum regiam ab Oritis ueniens, cum exercitus paululum quieuisset, in Carmaniam profectus est. Australe Arianæ latus huiusmodi situm oræ habet, & ulterioris Gedrosiorum & Oritarum terræ, quæ proxime imminet. Multa enim est Gedrosia, & in mediterraneam recedit quousque Drangas contingat & Arachotos & Paropamissadas, de quibus Eratosthenes sic ait, nihil enim habemus quod quidem melius de ipsis dicamus. Dicit ergo Arianam ab Oriente Indo terminari, ab austro mari magno, ab aquilone Paropamisso, & sequentibus montibus usque in Caspias portas. Ab occidente iisdem montibus quibus Parthia Mediam uersus. Carmania uero Paretacenam & Persiam uersus terminata est. Regionis latitudo est Indi longitudo, à Paropamisso usque ad ostia duodecim milia stadiorum, sunt qui. xiij. milia faciant, & longitudo à Caspijs portis duplex est, ut in Asiaticis itineribus descriptum est. Nam Alexandriam usque, quæ apud Arios est, à Caspijs portis, per Parthiam, una eadémque uia est. Postea est quæ recta it per Bactrianam, & montis transcensum, qui in Orospana fit per triuium, quæ ex Bactris est apud Paromissadas. Altera paululum ab Aria austrum uersus deflectit Prophthasiam Drangianæ, postea rursum, usque ad Indiæ montes, & Indum flumen. Quare ea quæ per Drangas it, & Arachotos uniuersa longior est. xv. milibus stadiorum, &. ccc. Si quis autem mille & trecenta detrahat, habebit reliquam regionis longitudinem in rectum. xiij. milia. quæ non multo minor est quàm maritima ora, & si nonnulli ad. x. milia Carmaniam addant, sex milium eam ponentes, aut enim cum finibus ponere eam uidebuntur, aut cum ora Carmanica quæ inter Persicum sinum est. Arianæ nomen usq; ad partem quandam Persarum, & Medorum, & septentrionalium Bactriorum, ac Sogdianorũ extẽditur. Sunt enim quasi eiusdem linguæ. Gentium ordo est huiusmodi. Secus Indũ sunt Paropamissadæ, quibus Paropamissus mõs imminet. Postea Arachoti ad austrũ, deinceps ad austrum Gedrosini & alij qui oram habent, omnibus enim ad locorũ latitudines Indus adiacet. Eorũ quæ secus Indũ sunt, partem habent Indi, cũ prius essent Persarũ, ea Alexãder Arianis ademit, & per se cõstituit. Postea Seleucus Nicator ea dedit Sadrocotto contracta cũ eo affinitate, ac pro ijs. 1. elephãtes accepit. Paropamissadis ad occidentem Arij adiacent, Arachotis & Gedrosijs Drangæ. Arij & ad aquilonem & ad occidentem Drangis adiacent, aliquantum quodammodo circundati. Bactriana ad sinistram Ariæ adiacet, & Paropamissadis, per quos Alexander Caucasum transcendit, in Bactrianam. Deinceps ad occidentem Arijs Parthi adiacẽt, & loca Caspiarũ portarũ. Parthis autẽ ad austrũ Carmaniæ deserta, postea reliqua Carmania & Gedrosia. Sed prædicta montana maxime cognoscentur, si quis uiã norit qua usus est Alexander, quum Bessum ex Parthia in Bactrianam persecutus est. Nam in Arianam uenit, postea in Drangas, ubi Philotas deprehensis insidijs Parmenionis filium interemit. Patris autem interfectores, qui eum ut consilij cõscium, interemerant, misit Ecbatana. Dicunt eos camelis dromodarijs. xxx. xl. uerum itinere, in diebus. xi. peracto, rem confeciſſe. Drangæ alioqui Persice uiuentes, uini copiam non habent. Nascitur apud eos cassiteros. Deinde ex Drãgis Alexã

Gedrosia.

Drangæ. Arachoti. Paropamissadæ. Arianæ fines. Carmania. Parætacena. Prophthasia.

Ariana.

Paropamissus. Arachoti. Gedrosini. Seleucus Nicator. Sadrocottus. Arij. Drangæ.

Bactriani. Parthi. Carmania. Gedrosia. Bessus. Philotas. Dromodarij Cameli. Drangæ Persizontes. Cassiteros.

Alexander uenit in Euergetas, quos Cyrus sic nominauit, & in ea Arachotos per Paropamissadas, Pleiade occidente. Nam ea regio montana est, & in ea tunc ningebat, quare difficulter adibatur, sed frequentes uici, & rerum omnium copiosi præter oleum, eorum molestias leuabant. Ad sinistram summa montium habebãt, ad Meridionales Paropamissi partes Indica sunt, & Ariana, ad septẽtrionales & occidẽtales Bactriana. Hyeme ibi peracta & urbe condita, habens Indiam ad dextram, trãsiuit in Bactrianam, per iter arboribus nudum, præter quàm termintho, eoq; non multo, fruticoso tamen, in summa frumenti inopia, ut iumentorũ carnibus uescerentur atq; ijs crudis propter lignorum penuriam, sed ad hanc cruditatem concoquendam silphij copia aderat. Quinto decimo die ab hybernaculis, & urbe quam condiderat, Adrapsa peruenit, Bactrianæ urbem. Circa has partes, quæ Indis sunt conterminæ, est Choarina ex omnibus quæ sub Parthis sunt, Indiæ proxima. Distat ab Ariana per Arachotos & dicta montana. x. & nouem milibus stadiorũ, & hãc regionem Craterus omnem permeauit, subigens eos qui parere recusabant, ut cum Alexandro iungeretur, & profecto sub idem ferè tempus utrique exercitus pedestri itinere in Carmaniam concurrerunt, paulopost Nearchus in Arabicum sinum nauigauit, multa & propter errores & ærumnas, & cetorum magnitudinem perpessus, & quanquàm uerisimile est nauigantes multa garrire, ueruntamen mala sibi imminuisse significarunt, & si magis metus quàm periculum affuit. Plurimũ eos turbabant Physeterum magnitudines, fluctum maximum & accumulatum, & caliginem tantam reflationibus excitantes, ut quæ ante pedes erant conspici nõ possent. Sed cum nauigationis duces, illis timentibus & causam ignorantibus, indicassent, beluas esse quæ facile tubarum sonitu, & plausu exaudito discederent, Nearchus naues in fluctum egit qua maxime arcebatur ac tubis beluas exterruit. Illæ undas subeuntes, nauale certamen à puppi minabantur, uerum subito cessauere. Quot nunc in Indiam nauigant, beluarum quidem magnitudines referunt quæ nec gregatim nec sæpius se offerant, sed discedant clamore ac tubis repulsæ. Dicunt eas terræ nequaq; appropinquare, ossa uero iam dissolutarũ à fluctibus facile eijci, & materiã faciendarũ tegetum Ichtyophagis suppeditare. Nearchus cetorũ magnitudinem uicenum & ternum passuum refert, quod autem pro uero ab ijs habebatur qui in classe erant, Nearchus falsum redarguisse dicit, quod insula quædã esset in transitu quæ accedentes aboleret. Nam quum lembus quidam prope insulam nauigasset, nunquàm amplius uisus est, unde homines ad inquirendum missi, quum in insulam exire non auderent, sed præternauigantes clamore amissos reuocarent, nemine exaudiente, reuersi sunt, quum itaque omnes crimen in insulam conferrent, nauigasse se dicit & adacta naui cum parte nauigantiũ egressum, insulam omnem collustrasse, quúmque nullum quæsitorum uestigium inuenisset, re desperata redijsse, atque docuisse falso insulam criminari, nam & sibi & socijs idẽ fuisset interitus, sed alius profecto exitij modus esse lembo debuit, cum infinita accidere possint. Carmania ab Indi ostio ultima est, at primum quidem eius promontorium ad Austrum in mare magnum expositum est. Quum uero Persici sinus os fecerit, ad promontoriũ felicis Arabiæ quod in conspectu est Persicum sinũ uersus inflectitur quousq; Persiæ coniungatur, multumq; in mediterraneã inter Gedrosiã

Euergetæ.

Bactriana.

Adrapsa oppi. Choarina.

Physeteres pisces

Cetorũ magnitudines.

Carmania.

Parthiamq; porrigitur, plus tamen Gedrosiæ præuaricat ad aquilonem, quod fœcunditas declarat. Parthia enim omnia fert & magnas arbores gignit, præter oleã, & fluminibus est irrigua. Gedrosia uero parũ differt à terra Ichthyophagorũ, ut sæpe eam sterilitas opprimat, quapropter anni fructus in plures annos recõdũt. Onesicritus tradit flumen esse in Carmania, quod auri strigilem ferat, Item argẽti fossilis & æris & rubricæ minij uenam, & montes duos alterum arsenici, alterum salis. Habet etiam deserta quædam quæ iam cum Parthia & Parætacena cõiungũtur. Itẽ agriculturas Persicis similes, præcipue uitem Carmanicam à nostris uocitatã, quæ sæpe bicubitalem racemum facit, magnis acinis ac dẽsis. Par est enim eam fœcundiorem esse. Hi propter equorum inopiam, asinis in bello plurimum utuntur, & asinum Marti sacrificant, quem solum Persæ ex omnibus dijs colunt, & bellicosi sunt. Nemo uxorem ducit, nisi prius hostis caput amputatum ad regẽ pertulerit. Rex caluaria in regia collocata, linguam minutatim secans, pane permiscet, postea degustatam ei qui attulit & familiaribus edendam præbet, atq; ille præclarus est, cui multa capita sunt allata. Nearchus refert, Carmanitarum mores ac sermonẽ maxima ex parte Persarum esse, ac Medorum. Os Persici sinus maius est, quàm una die transfretari possit. Post Carmaniã Persia est, multa sanè in ora illius sinus, qui ab ea nominatur. Sed lõge maior in mediterranea, præsertim in lõgitudine quæ ab Austro & Carmania in septentrionẽ & Medicas gentes pertẽdit, & tertia est natura & aëris temperie. Nam ora maritima æstuosa est, ac uentosa & fructuum inops, præterquàm palmarum. Ea in quatuor milibus, & quadrigentis stadijs uel in. ccc. censetur, & in flumẽ deflectit, quod ibi Oroates appellatur. Regio uero ultra hanc campestris est, & omnium ferax, & optima pecorum nutrix, fluminibus & lacubus plena. Tertia est hyemalis ac montana aquilonem uersus. In extremis eius partibus sunt camelorũ pastores, longitudo est (ut Eratosthenis placet) in septentrionẽ & Caspias portas, ad. viij. milia stadiorũ secũdũ promontoria quædã occurrentia. Reliqua est in Caspias portas non plurium duobus milibus stadiorum. Londitudo uero in mediterranea, à Susis usq; Persepolim stadiorum quatuor milium &. cc. atq; hinc usq; in Carmaniæ fines sunt mille & sexenta. Nationes incolunt regionem quæ Patischores appellantur. Item Achæmenidæ, & magi qui honestum quoddam uiuendi genus sectantur. Item Cyrtij & Marai, quorũ alij prædatores sunt, alij agri cultores. Et ferè Susia Persiæ pars est inter eam & Babyloniam posita, & Susa urbẽ clarissimam habet. Nam Persæ ac Cyrus superatis Medis quum propriam terram in ultimis sitam uiderent, Susiam uero interius & Babyloniæ & alijs gentibus propinquam, in ea imperij sedem locauerunt, simul & regionis confinium ostendentes, ut urbis dignitatem & quod maximum est, Susij nunquàm ex sese magnis rebus insidiati sunt, sed semper subditi fuere, in parte maioris conuentus collocati, nisi heroum tempore. Susa enim à Tithono condita dicũtur, Memnonis patre, ambitu. c. &. xx. stadiorum, figura oblonga, cuius arx Memnonium uocabatur. Susij etiam Cissij sunt appellati. Nam Aeschylus Memnonis matrẽ Cissiam uocat. Memnon ipse sepultus dicitur circa Paltũ Syriæ, iuxta flumen Badam (ut Simonides ait) in Memnonne dithyrãbo Deliacorũ. Vrbs, mœnia & tẽpla & regiæ structura erãt Babylonicis similia ex coctili latere & bitumine, ut quidã ediderũt. Polycletus dicit eam

Parthiæ fertilitas.
Gedrosia.
Minium.
Arsenicum.
Carmanica uitis.
Racemus bicubitalis.
Mars à Persis colitur.
Asinus p equo in bello.
Carmanitarũ mores.
Persia.
Oroates flu.
Patischores.
Achæmenidæ.
Magi.
Cyrtii.
Marai.
Susia.
Susa opp.
Tithonus.
Memnon.
Memnonium.
Cissii.
Cissia.
Paltus.
Badas.

dicit eam sine mœnibus fuisse, cc. stadiorum ambitu. Quũ regias apud Susa maxime exornassent, nihilominus Persæpolitana & Pasargadia magnopere coluerũt. Nam & gaza & thesauri, & Persarum monumenta ibi erant, ut in locis progenitorũ munitioribus. Erant etiam regiæ aliæ Gabis in superioribus Persiæ partibus, & in ora iuxta eam quæ Oca dicebatur, atq; hæ quidẽ quũ Persæ imperarent. Posteriores autẽ alijs, atq; alijs usi sunt tenuioribus (ut uidetur) ut pote Persia iam diminuta, & à Macedonibus ac Parthis plurimum labefacta. Nam & si adhuc Persæ regnant, proprium regem habentes, uiribus tamen longe sunt inferiores, & Parthorum regi adhæ rescunt. Susa itaq; in mediterranea iacent, trans Choaspem flumen iuxta pontem. Regio usque ad mare descendit. Eius ora est à finibus Persicæ oræ, usque ad Tigris ostia, trium milium ferè stadiorum. Choaspes per regionem fluens in eandem oram desinit, ortum habens ab Vxijs. Inter Susa enim ac Persiam montana quædam aspera & prærupta interiacent, quæ angustias habent difficulter peruias, & homines prædatores, qui mercedem à regibus exigebant, apud ingressum qui ex Susis est in Persiam. Addit Polycletus, Choaspem & Eulæum, & Tigrim in lacum quendam influere, postea inde in mare emittere. Iuxta lacum emporium esse, cum flumina maris merces non recipiant, nec emittant propter cataractus de industria factos, pedestri itinere ad mercatum proficiscuntur. Quidam dicunt octoginta stadia esse usq; ad urbem Susa, quidam uero uolunt flumina omnia, quæ Susiam peruadunt in Tigris flumen influere, ac etiã Euphratis cãnales, qui intermedij sunt, & propterea ad ostia Pasitigrim nominari. Nearchus cum Susiæ præternauigationem palustrem dicat, addit terminum eius esse Euphratem, & in ore uicum habitari qui merces ex Arabia suscipiat, ac deinceps Arabum oram, ori Euphratis, & Pasitigrios coniungi. Loca media omnia à lacu quodam occupari, qui Tigrim in se recipit. Centum &. l. stadijs, Pasitigrim adnauiganti, ratem esse, quæ ex Susis in Persiã ducit, eamq; à Susis abesse stadijs. lx. Pasitigrim uero ab Oroati de duobus milibus ferè stadiorum, nauigationem per lacum in os Tigrios stadiorum. lx. esse. Ad os Susianum uicum habitari quingentis stadijs à Susis distantem. A bore Euphratis usq; Babylonẽ nauigationem esse per loca bene habitata, supra tria milia stadiorum. Onesicritus autor est, Euphratem, Tigrim q; in lacum mittere, rursumque Euphratem è lacu egressum, proprio ore ad mare iungi. Sunt & aliæ complures angustiæ Vxios transeunti iuxta Persiam, quas Alexãder ui per meauit ad Persicas portas & loca alia, transiens regionẽ, & uidere properans principales eius partes & thesauros, qui per tot tempora erant, quibus Persæ Asiam tenuissent, & multa flumina traiecit, quæ regionem rigant, & in Persicum sinum deferuntur. Nam post Choaspem, Copratas, & Pasitigris, qui etiam ex Vxia fluit. Itẽ Cyrus, qui circa Pasargadas, per cauam Persiam fluit, ab eo rex appellatus est. Nam pro Agradato Cyrus dictus est. Iuxta Persæpolim Alexander Araxem traiecit. Persæpolis magnificas regias habebat, & fabrica sumptuosa. In Araxem ex Parætacis descendentem Medus influit, ex Media delatus. Hi per conuallem rerum omnium feracem, & Carmaniæ iunctam deferuntur, & orientalibus regionis partibus, quemadmodum & Persæpolis. Alexander Persæpolitanis regijs concrematis, ultus est Græcos, quorum & illi sacra & urbes ferro ignique uastassent.

Pasargadia.
Gabæ.
Oca.
Susa.
Choaspes.
Vxij.
Eulæus.
Tigris.
Pasitigris.
Copratas.
Vxia.
Agradatus.
Cyrus rex unde appellatus.
Cyrus flu.
Pasargadæ.
Persæpolis.
Araxes.
Medus.

Cyri sepultura Deinde in Pasargadas uenit, ubi erat antiqua regum sedes. Hic Cyri sepulturã in hortis uidit, turrim non sanè magnam, arborũ densitate occultam, à parte inferiore solidam, superiore tecto & sacello exornatam, quod perangustum aditum habebat. Per eum Aristobulus introisse se ait, iubente rege, atq; sepulturã exornasse, & auream lecticam uidisse, & mensam cum poculis & aureum alueolum, & ueste plurimam, & ornatum lapillis incrustatum. Atq; hæc uidisse affirmat quum primo accessissset, postea direptam fuisse ac cætera quidem asportata, lecticam uero confractam & alueolum transpositum, mortuũ autẽ & nusquàm apparere. Quod nõ Satrapæ sed prædatorũ opus fuerat, qui ea reliquerãt quæ asportare nequiuerũt. Quæ quidẽ contigerũt cum magorũ custodia imposita esset, qui quotidie ouem accipiebant in alimenta, quot mensibus autem equum. Nam Alexandri absentia in India & Bactris permulta innouari præbuit, è quibus hoc unum est. Sic enim Aristobulus refert, & huius Epigrammatis mentionem facit.

Aristobulus.

Cyri epitaphium. Ω ΑΝΘΡΩΠΕ, ΕΓΩ ΚΙΡΟΣ ΕΙΜΙ, Ο ΤΗΝ ΑΡΧΗΝ ΤΟΙΣ ΠΕΡΣΑΙΣ ΚΤΗΣΑΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ, ΜΗ ΟΥΝ ΦΘΟΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΑΤΟΣ, *Id est.*

Ohomo, ego Cyrus sum Asiæ rex, qui Persis imperium constitui. Ne igitur mihi sepulturam inuideas.

Onesicritus ait turrim, x. tabulatis excelsam fuisse & in superiore tabulato Cyrũ iacere, cum Græco epigrammate Persicis literis insculpto,

ἐνθάδε ἐγὼ κεῖμαι κῦρος βασιλεὺς βασιλέων. *i.* Cyrus ego, rex olim regũ cõditus hic sũ.

Idem alio epigrammate Persico, in eandem sententiam. Onesicritus quoq; & epigrammatis illius meminit quod in Darij sepultura erat, hoc modo,

Darij epitaphium. φίλος ἦν τοῖς φίλοις, ἱππεὺς ἠ τοξότης ἄριστος γενόμην, κυνηγέτης πάντα τοῖς μ' ἐδωκάμην.

Amicus amicis fui & eques & sagittator optimus, uenatores superaui, & omnia face re potui. Aristus Salaminus multo his iunior, refert turrim magnã fuisse, & duo tabulata habuisse & in successione Persarũ conditã, fuisse, sepulturã uero asseruari, in qua Græcũ epigramma inerat (ut antediximus), & aliud Persicum in eandẽ sententiam. Idcirco Cyrus Pasargadas habuit in honore, quod ibi Astyagem Medũ ultimo prælio superauit, & Asiæ imperiũ in se transtulit, urbe condita, & regia constructa in memoriæ monumentum. Pecunias uero omnes quæ in Persia erant, Susa exportauit, quæ quanq; & ipsa thesauris & supellectile plena erant, non tamen eã regiam existimabat, sed Babylonẽ quam in animo habebat illis omnino anteferre, atq; hic etiam thesauri seruabantur. Tradunt præterea quæ Babylonæ & in castris erant, quæ ad hoc sumpta non fuere, in Persia & Susis inuenta fuisse talentorũ. xl. milia. Sunt qui dicunt. l. Nõnulli omnia undiq; Ecbatana cõportata dicunt fuisse c. &. lxxx. milia talentorum, viij. milia uero, quæ cum Dario è Media fugiẽte exportata sunt ab ijs direpta, qui eum occidere. Alexander itaq; Babylonem longe omnibus anteponebat, uidens eam & magnitudine, & rebus cæteris excellere. Nã Susiana quanq; opulenta sit, torridum tamen & æstuosum aërem habet, præsertim circa urbem, ut ille dicit, adeo ut lacertæ & serpentes, per æstatem, dum sol est in meridie, urbis uias transire non possint, sed in medijs interceptæ concremẽtur, quod nusquàm in tota Persia cõtingit, quanq; australior est lauacra quoq; frigida proposita, subito excalefieri, ordeũ in sole sparsum, ita cõteri, quemadmodũ miliũ in mortarijs quapro

Pasargadæ.
Astyages Medus
Susa.
Babylon.
Susianæ calores.

quapropter ad duo cubita terram tectis imponunt, domus ipsæ propter onus angustæ fiunt & longæ, cum lõgis trabibus careant, & magnis domibus indigeant propter æstum. Palmaceas autem trabes peculiare quiddam pati. Nam quum solidæ sint, cum inueteraſcunt, non cedunt in partẽ inferiorem, sed in superiorẽ pandũtur, propter onus, unde melius tectum sustinent. Aestus causa dicitur quod septẽtrionem uersus montes quidam altissimi imminent, qui omnem borealem flatum excipiunt. Elati enim & sublimes à montibus spirantes, campos non attingunt, sed in australiora Susiæ perferuntur, ea à uentis tranquilla est, tũc præcipue quum reliquam terram æstu exustam Etesiæ refrigerant. Frumento adeo abundant, ut & ordeum, & triticum in planicie centuplum ferat, nonnunquàm etiam ducentuplũ. Idcirco non crebras porcas faciũt, nam crebræ radices germen impediunt, cum uites in ea non nascerentur. Macedones ibi & in Babylone eas conseuerunt. Hi non scrobes faciebant, sed palos quosdam in extremo ferratos in terram defigentes, postea educentes pro eis palmites demittebant. In mediterranea uero primum, nostróque tempore sæpe aliter atque aliter contigit. Dicit Nearchus, nec tunc uiæ duces indigenas habuisse, cum ex India in Babyloniam classe nauigaret, quod nec stationes habere poterat nec hominibus abundaret qui perite ducerent. Susidi autem Babylonicæ uicina est Sitacena, quæ postea Apolloniatis est appellata. Ambabus à septentrione orientem uersus Elymæi imminent & Paræsitaceni, homines latrones, & asperis montibus freti. Sed magis Parætaceni Apolloniatis imminent, unde eos plurimum infestant, Elymæi autem illos & Susios. Cum Elymæis uero Vxij pugnant, quanquàm nunc quidem minus propter Parthorum potentiam, ut ego existimo, quibus parent omnes, qui loca ea incolunt, quare his bene habentibus & omnes bene habent qui illis parent, dissidẽtibus uero quod sæpe fit, etiam nostro tempore sæpe aliter atque aliter euenit. Sed non eadem omnibus, quibusdam enim tumultus prodest, quibusdam præter sententiam euenit. Ac Persica quidẽ, & Susiana regio talis est. Ora maritima palustris est & importuosa. Idcirco Persici mores, & his & Medis, & alijs compluribus ijdem sunt, de quibus etsi permulti dixerunt, tamen dicenda nobis uidentur quæ ad rẽ attinent. Persæ nec statuas, nec aras erigunt, sacrificant in loco excelso. Cælũ Iouem putant, colunt solem quem Mithrã uocant, Item lunam & Venerem, & ignem, & tellurem & uentos, & aquam. Sacrificant in loco mundo cum imprecationibus, & coronatam ostiam statuunt. Cum uero magus, qui sacrificio præest, membratim carnes in quenq; diuiserit, abeunt nulla parte dijs relicta, dicunt enim deum nihil uelle, præter hostiæ animam. Non nulli (ut fertur) præcordiorum partem igni imponunt. Præcipue igni & aquæ sacrificant, igni arida ligna imponẽtes, adempto cortice, & aruina super iniecta, deinde infuso oleo, succẽdunt, non inspirantes, sed uentilãtes. Quod siquis inspirarit, aut mortuum quicquam, cœnúmue in ignem immiserit, morte plectitur. Aquæ sacra peragunt hoc modo. In lacum uel flumen uel fontem uenientes, scrobem faciunt, ibique hostiam iugulant, cauentes, ne quid proxime aquæ sanguine cõtingatur, tanquã omnia polluturi, postea carnibus super myrto, lauróue impositis, eas magi subtilibus uirgis cõburũt, & factis imprecationibus quibusdũ, oleũ lacte ac melle mixtũ inspergũt, nõ in ignẽ, nec in aquã, sed in terrã. Imprecationes per multũ tẽpus

Palmaceæ trabes.
Susianæ fertilitas.
Sitacena.
Apolloniatis.
Elymæi.
Parætaceni.
Vxij.
Persarum mores.
Dij Persarum.
Mithras.
Ignis uiolati pœna.
Aquæ sacrificium.

Cappadocia. Pyrethi. faciunt, fasciculum uirgarum mirycinarum tenuium tenentes. In Cappadocia ubi maxima est magorum multitudo, qui Pyrethi uocantur, & multa Persicorum deorum templa, non cultro sed stipite quodam mactant, tanquàm malleo uerberãtes.

Pyrethea septa Suntq; Pyrethea, septa quædam ingentia, in quorum medio ara est. In ea magi & cinerem multum & ignem inextinguibilem seruant, quo quotidie ingressi imprecationes faciunt, per horam ferè ante ignem uirgarum fasciculum tenentes, filtra ceis infulis uelati, ex utraq; parte depẽdentibus, adeo ut uittæ labia contegãt. Hæc

Anaitis. Amanus. in Anaitidis & Amani delubris fiunt. Nam & horũ ibi delubra sunt, & Amani statua in pompam ducitur. Hæc nos uidimus. Illa & sequentia in historijs traduntur, quod in flumen Persæ non micturiunt, nec lauantur, nec abluuntur, nec mortuum inijciunt, nec alia quæ immunda esse uideantur. Cuicunq; deo sacrificent, primum igni imprecationes faciunt. Reges habent ex eadem stirpe. Qui non paruerit capite & brachio amputato projcitur. Ducunt uxores quàm plures & multas pellices alunt, propagandæ sobolis gratia. Reges quotannis præmia proponunt ijs, qui plures filios ediderint, pueri ante quartum annum in patris conspectum non ueniunt.

Vere nubunt Persæ. Nuptiæ in initio uerni æquinoctij celebrantur, sponsus in thalamum procedit, comesto prius malo uel cameli medulla, præter id nihil eo die. A quinto usq; ad. xxiiij. annum discunt sagittare, iaculari, equitare, & in primis uera dicere. Disciplinarum magistris continentissimis utuntur, qui fabulas ad utilitatem reductas inferunt, cũ cantu & sine cantu, deorum & clarorum uirorum facta referentes. Congregant eos in unum locum, æris sonitu ante lucem excitatos, tanquàm ad arma aut uenationem. Præficiũt eis ducem aliquem ex regis filijs, aut satrapæ per quinquagenos, quẽ currentem sequi iubent, loco. xxx. xl. ue stadiorũ determinato. Deposcunt etiã rationem eorum quæ illi didicerint, simul & uocem, & latus & spiritum exercentes ad æstũ, ad frigus, ad hymbres, & torrentiũ trãsitus. Docẽt arma & uestes immadidas seruare, & pascere, & rusticari, & fructibus syluestribus uesci, ut termintho, glãdibus, pyris agrestibus. Atq; hi Cardaces uocãtur, ex furto uiuẽtes. Nam carda uirile ac bellicosum signat. Quotidiãus eorũ cibus post exercitũ est panis durissimus,

Cardaces. Carda quid Pex, is. & cardamũ, & salis granum, & carnes assæ uel elixæ. Potus est aqua. Venantur autẽ pila & sagittas ab equis mittentes, & funda utentes. In antemeridiano tempore his exercẽtur, aut arbores serunt, aut radices effodiunt, aut arma faciunt, aut lino & retibus studẽt. Pueri uenationem non attingunt, sed mos est eã domũ referre. Cursus & cæterorum quæ in quinquennijs exercẽtur præmia ab rege proponũtur. Pueri auro exornantur. Pyropũ in honore habent, quare nec eũ mortuo apponunt, quẽ

Pyropum. admodum nec ignẽ ob honorem quẽ ei deferunt. Militant & magistratus obeunt à xx. anno usq; ad quinquagesimũ & pedites & equites. Forũ non attingũt. Nam nec emũt nec uẽdũt. Armãtur cetra in rhombi figurã facta, præter pharetras. Sagarini & sicas habent, circũ caput pileũ turritũ, circũ pectus thoracẽ squamosum. Princi-

Cetra, τὸ γέρρον. Sagaris Persicus gladius, cuius meminit & Xenophon. pes anaxyridẽ triplã habẽt, & tunicã manicatã, duplã, genu tenus, cuius suffultura cãdida est, exterior uero pars colore infecta. Amictũ æstate purpureũ uel uariũ, hyeme autem uarium, tiaras magorũ infulis similes, calciamentũ altũ ac duplũ. Multitudo tunicam duplam gerit, ad mediam usq; tibiam descendetem, circum caput

Tiara. Persarũ cultus. Persarũ cœnæ Sindonij panni uolumen. Quisque arcu & funda utitur. Persæ laute cœnant integra, &

gra, & multa, & uaria apponẽtes, lecti & poculorum ornatus splendidissimus, auro & argento refulget. De rebus maximis inter uinum consultant, quas ipsi firmiores putant quàm quæ in sobrietate fuerint deliberatæ. Si notis & æqualibus in uia occurrant eos osculantur, si humiliores sunt adorant. Sola sepeliunt corpora cera oblinentes. Magos insepultos auibus edendos dimittunt. Hi cum matribus ex patrio more congrediuntur. Ac Persarum quidem mores sunt huiusmodi, illa forsitan addenda sunt, quæ à Polycrito dicuntur, quod regũ quisq; suas ædes in monte faciãt & thesauros & tributa quæ exigunt ibi recondant, bene administratæ rei monumẽtum. Exigere eos ex ora maritima argentum, ex mediterranea, quæ quæq; regio ferat, ut colores, medicamenta, lanam, uel aliud tale, eodem modo & pecora. Tributa

Darius longimanus. instituisse Darium Lõgimanum, qui omnium hominum pulcherrimus fuit, excepta brachiorum & ulnarum longitudine, quæ tanta erat ut genua contingeret. Maximam auri atq; argenti partem in ædificijs esse, in nummis perexiguam. Cũ gratiora illa ad thesauri cõseruationem existimentur, nummorũ uero tãtum esse, quãtum satis sit ad usum, & tantũ auri percutere, quantum impensis sufficiat. Persarũ mores magna ex parte temperati sunt, & si ob opulentiam reges in delicias luxũq; defluxerint, adeo ut triticum ex Asso Aeolica afferri uellent, uinum autem ex Syria

Chalybonĩ uinum. Aqua leuissima quod Chalyboniũ dicitur, aquã ex Eulæo, quod ea omniũ esset leuissima, ut Atticũ acetabulũ drachma minus appenderet. Ex omnibus autẽ barbaris, Persas clarissimos effici apud Græcos cõtigit quod nulli Græcis imperauerũt, qui Asiã tenuere, præter eos, nec ij Græcos, nec Græci illos antea nouerant, nisi perparũ admodum quantum fama percepissent. Nam nec Homerus Medorum, Syrorúmue imperiũ nouit. Nã cum Aegyptias Thebas, & earum & Phœnicũ diuitias nominet, nequa quàm Babylonis & Ecbatanorum opes conticuisset. Ac primo quidẽ Græcis Persæ imperauerunt, Lydi uero non toti Asiæ, sed parti perexiguæ solũ cis Halym sunt dominati. Idq; non diu, Crœsi & Alyatis tẽpore, sed si quam famam habebant, eam amiserunt à Persis superati. Persæ quàm primũ Medorũ res euerterunt, Lydos subegere, & Græci qui in Asia erant, illis paruerunt, postmodũ in Græciam trajcientes

sæpe multisq; certaminibus uicti sunt. Asiam tamen usq; ad mare tenuerunt, donec à Macedonibus sunt debellati. Cyrus eos primum in imperio constituit, cuius successor Cambyses filius, à Magis sublatus est. Septem uero Persæ qui Magos interemerunt, Dario hystaspis filio imperium tradidere. Cuius successores in Narsem desierũt, quem cum Bagous, eunuchus interfeciſſet, Darium regem fecit, quanquàm è stirpe regia non erat. Sed quũ Alexander hunc euertisset, ipse xi. annis regnauit. Postea Asiæ imperium in complures successores, & ab eis profectos diuisum, euersumq; est. Permansit tamen annis. cc. & .l. nunciam per sese sunt, ac reges qui olim Macedonibus paruere, nunc Parthorũ regibus subiectos habẽt.

FINIS.

ARGVMENTVM DECIMISEXTI.

SExtusdecimus circa Assyriam uersatur, in qua Babylon est, & Nisibis, urbes maximæ. Item circa Adiabenam, & Mesopotamiam, & Syriam, & Phœniciã, & Palæstinam, Arabiam omnem, & quæcũq; Indica Arabiam contingunt. Item Saracenorum regionem, quam Scenetim uocat, & omnem Rubro mari, & mortuo adiacentum.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER DECIMVS SEXTVS.

Assyrij. *Babylonia.* *Aturia.* *Ninus.* *Apolloniatis* *Elymæi.* *Paretacæ.* *Chaonetis.* *Zagrus m.* *Dolomena.* *Calachena.* *Chazena.* *Adiabena.* *Mesopotamia.* *Gordiæi* *Nisibis opp.* *Syri nigri.* *Syrorũ nomen* *Leucosyri* *Ninus opp.* *Babylon.* *Semiramis.* *Semiramidis opera.*

Ersiæ ac Susianæ iuncti sunt Assyrij, sic enim Babyloniam & maximam circunstãtis regionis partem uocant, cuius etiam Aturia est, in qua sunt Ninus, Apolloniatis, Elymæi, Paretacæ, & Chaonetis, Zagro monti proxima. Item campi Nino uicini, & Dolomena, & Calachena, & Chazena, & Adiabena, & Mesopotamiæ gentes, Gordyæis & Mygdonibus ijs proximæ qui circa Nisibim sunt, ijsq; qui ad Euphratis pontẽ, & ad multam trans Euphratem regionem, quã Arabes tenent, & qui proprie nũc Syri appellantur, usq; ad Cilices & Phœnices & Libes, & Aegyptium pelagus, & Issicũ sinum. Syrorum nomen tendere uidetur à Babylonia usq; ad Issicum sinum, & ab hoc olim usq; ad Euxinũ. Quare utriq; Cappadoces tũ qui ad Taurũ, tũ qui ad Pontum iacent, ad hoc usq; tempus Leucosyri appellantur, ac si sint aliqui Syri nigri, hi autẽ extra Taurũ sunt. Taurũ dico eum qui ad Amanũ usq; nomẽ extẽdit. Qui de Syrorũ imperio scribũt, cũ Medos à Persis euersos dicũt, Syros autẽ à Medis, nullos alios Syros intelligũt, q̃ qui Babylonẽ, ac Ninũ regni caput effecerũt, quarũ alterã Ninũ scilicet Ninus in Aturia cõdidit, cuius uxor Semiramis, regno succedẽs cõdidit Babylonem, atq; ij Asiã tenuerũt. Semiramidis opera præter ea, quæ apud Babylonem sunt, multa per uniuersam ferè hanc continentẽ ostenduntur, ut aggeres, q̃ Semiramidis uocantur, & mœnia, & munitionum fabricæ, & aquæductus, & scalæ & fossæ in fluminibus & lacubus, & uiæ, & pontes. Posteris uero suis imperium reliqueruut usq; ad Sardanapalum, & Orbacum, quod postea in Medos translatũ est.

Orbacus.

Sed Ninus post euersos Syros, extemplo deleta est, ea multo maior erat Babylone, in Aturiæ

in Aturiæ campo sita. Aturia similis est ijs locis, quæ circa Arbela sunt, & Lycũ flumen intermedium habet. Arbela enim ad Babyloniam pertinẽt, & iuxta eam sunt. Trans Lycum uero Aturiæ campi, Ninum circuniacent. In Aturia quoq; uicus est nomine Gangamela, apud quem Darius superatus amisit imperium, quare hic locus insignis est, eius nomen Cameli domus interpretatur. Sic enim eũ Darius Hystaspis filius nominauit, quum possessionem hanc camelo defessæ in alimentũ daret, præsertim in uia, qua per deserta in Scythiam cum oneribus itur. In quibus regi etiam alimentum erat. Macedones quum hunc uicum tenuem uiderent, Arbela uero habitationem admirabilem, ab Arbelo, ut tradunt, Athmonei filio condita, circa Arbela & præliũ & uictoriã fuisse diuulgarunt, atq; sic scripto ibus tradiderũt. Post Arbela & Nicatoriũ montem, quẽ sic Alexander nominauit, uicto apud Arbela prælio, est flumẽ Caper in tanta distãtia in quãta Lycus. Regio ipsa Artacena dicitur. Circa Arbela est urbs Demetrias. Postea est fons, qui naphtha fluit, postea ignes, & Aneæ tẽplũ, & Sadracæ Darij regia, eius qui Hystaspis filius fuit, & cupressetũ, & locus ubi Caper transitur, iam cũ Seleucia & Babylone cõiunctus, Babylõ in cãpo iacet, muri ambitũ habet. ccc. & lxxxv. stadiorũ. Eius crassitudinẽ pedũ. xxxij. Altitudinẽ inter turres cubitorũ quinquagenũ, turrium ipsarũ sexagenũ, uiã super mœnibus tam latam, ut quadrigæ occurrentes facile pertransire possint. Vnde & hoc ex. vi. spectaculis unum dicitur. Itẽ horti pensiles in figura quadrata, quorum latus quodlibet quaternum est iugerum. Hi fornicibus continẽtur sese in forcipis modum intercidentibus, sitis super pilis in aleatoriarum tabellarum formam, alius super alia positarum. Pilæ concauæ sunt & terra plenæ, ut arbores maximas consitas recipere possint, ex lapide coctili & bitumine structæ, tam ipsæ quam fornices & fornicum intersectiones. Supremum tabulatum ascensus scalares habet, & cochlias ipsis adiacentes, per quos continue aqua ex Euphrate in hortos affereba tur ab hominibus ad hoc ipsum constitutis. Nam flumẽ mediam urbem interluit, eius latitudo stadium occupat, horti super flumine sunt, ubi etiam Beli sepultura est nunc eruta, quam Xerxes eruit, ut fertur. Ea pyramis quædam erat quadrata, ex latere coctili structa, stadij altitudine, cuius quodque latus stadiũ obtinebat, hanc Alexander reparare uoluit, sed cum multi laboris esset & multi temporis (nam solum ad expurgandam terram. x. milibus hominum, duobus mensibus opus erat) quod incœperat perficere non ualuit. Illico enim morbus & mors consecuta est. Id posteriorum nemo curauit, quinetiam reliqua neglecta sunt, & urbis partem Persæ diruerunt, partem tempus consumpsit & Macedonum negligentia, præsertim ubi Seleucus Nicator Seleuciã ad Tigrim condidit ad stadia. ccc. Babyloni proximã. Nã & ille & posteri omnes circa hanc urbẽ maximopere studuerunt, & regni caput effecerunt, & nunc Babylone maior est, quanquàm magna ex parte deserta, ut id facile de ea dici possit, quod de magnis urbibus, quæ in Arcadia erant à quodam dictum est, Magna ciuitas magna solitudo est. In ea propter lignorum inopiam ex palmaceis trabibus & columnis ædificia faciunt. Circum columnas funes ex torta stipula confectos ponunt, postea illinientes coloribus pingunt. Portæ bituminatæ & altæ sunt tam ipsæ, quàm domus, quæ omnes propter lignorum penuriam fornicantur. Nam regio magna ex parte nuda, nihil habet præter frutices & palmam quæ &

Arbela opp. Lycus flu.

Gangamela. Darius ubi superatus.

Arbelus

Nicatorius m. Caper flu. Artacena. Demetrias. Aneæ templũ Naphtha. Sadracæ. Babylonis situs

Beli sepul.

Seleucia.

Prouerb.

quæ & in Babylonia & in Suſiana, & in ora Perſiæ, & in Carmania permulta eſt Imbrice autem non utuntur cum hymbribus careãt. Suſiana Sitacenæ ſimilis eſt. Conſtituta eſt habitatio quædam in Babylonia philoſophis indigenis, plurimum circa philoſopiam uerſantibus, qui Chaldæi appellãtur. Sunt ex eis qui genethliaſlogiam ſimulent, ſed à cæteris nõ recipiuntur. Eſt alia Chaldæorum natio & Babyloniæ regio ab eis habitata, Arabibus & mari proxima, quod Perſicum appellatur. Chaldæorum aſtronomicorum genera multa ſunt. Nam quidam Orcheni dicuntur, quidam Borſippeni, & alij complures, qui tanquàm per ſectas eiſdem de rebus alias atq; alias opiniones ſequuntur. Et Mathematici quoq; de nonnullis eorũ mentionem faciunt, quemadmodum de Cidena, & Naburiano, & Sudino. Nam & Seleucus ex Seleucia Chaldæus eſt, atq; alij complures illuſtres uiri. Borſippa ciuitas eſt Dianæ & Apollini ſacra. In ea maximum linificium eſt, & maxima ueſpertilionum multitudo, qui longe maiores ſunt quàm in cæteris locis capiuntur, & in eſum condiuntur. Babyloniorum regio ab oriẽte complectitur à Suſijs & Elymæis & Parætacinis. Ab occidente ab Arabibus Scenitis, uſq; in Adiabenam, & Gordiæam. A ſeptentrione ab Harmenijs ac Medis uſq; ad Zagrum montem, & gentes circa eum habitantes. Regio à multis fluminibus irrigatur, quorum maximi ſunt Tigris & Euphrates. Hæc enim flumina fœcũda ſunt, poſt Indica ad auſtrales Aſiæ partes defluentia, & per alterum, Opim nauigatur, & in eã quæ nunc Seleuca dicitur (Opis autem uicus eſt circunſtantium locorum emporium) per alterum uero Babylonem, ſupra tria millia ſtadiorum. Sed Perſæ uolentes de induſtria nauigationem prohibere, cannales manufactos conſtruxerunt, extranearum inuaſionũ metu. Alexander quũ aduentaſſet, quotquot potuit reſtituit, eos præſertim qui Opim deferebant, & foſſas maximas duci curauit, exũdat enim Euphrates in æſtate, à uere incipiens, quum iam niues in Harmenia liqueſiunt, ut neceſſe ſit ſtagnari arua, atq; obrui, niſi quis ingruentem fluxum, & aquarũ uim per foſſas & cannales diuertat, quemadmodum Nilum in Aegypto, atq; ob hoc quidem cãnales deducti ſunt, ſed opera multa opus eſt. Nam cum terra profunda ſit, & mollis ac facile cedat, facile ab aquis trahitur & campos nudat, & limus foſſas implet, & eorum ora obſtruit. Vnde rurſum aquarum effuſionem fieri cõtingit, quæ in campos egreſſa, lacus & paludes ad mare efficiunt, & arundineta, è quorum arundinibus uaria contexuntur uaſa, quorũ quæ liquida ſuſcipiunt, bitumine illinũtur, cætera nuda, & lituræ expertia relinquuntur, fiunt etiam uela arundinea, ſtoreis, & cratibus ſimilia. Hæc inũdatio omnino prohiberi non poteſt, afferri autem aliquod remedium poteſt, quod optimorum principum opus eſt. Remedium eſt, multam aquarum effuſionẽ obſtruẽdo prohibere, foſſarum uero repletionem quam limus efficit, eas expurgãdo & ora aperiendo purgatio facilis eſt, obſtructio laborioſa. Nã cũ terra facile cedat & mollis ſit, aggeſtum limum non ſuſtinet, ſed cedendo & ipſa trahitur, & os effoſſu difficile reddit. Nam & celeritate opus eſt, ut cito foſſæ claudantur, & ne omnino ab eis aqua elabatur. Foſſæ enim per æſtatem arefactæ, flumen arefaciunt, quod humide factum deriuationes ad tempus præbere non poteſt, quibus regio peruſta & æſtuoſa per æſtatem plurimum eget. Nam nihil refert ſiue aquarum multitudine obruantur fruges, ſiue ſiti depereant. Præterea cum nauigationes ualde utiles ſint ab ante

Chaldæi.

Orcheni.
Borſippeni.

Cidena.
Naburianus.
Sudinus.
Seleucus.
Borſippa.
Veſpertiliones Babylonicæ
Babyloniorum regio.
Gordiæa.
Zagrus.

Opis uicus.

Euphratis exũdatio.

ab antedictis cauſis impeditæ, aptari nõ poſſunt, niſi foſſarũ ora cito aperiantur, & cito claudantur, ut ſemper foſſæ mediocritatem ſeruẽt, ne in eis aqua redundet nẽue etiam deficiat. Refert Ariſtobulus Alexandrũ ipſum nauigantem, & ſcapham gubernãtem operi præfuiſſe, & cũ cætera multitudine foſſas emundaſſe, & ora obſtruxiſſe, & nõnulla aperuiſſe. Quumq; foſſam quandam ad paludes & lacus, qui ſunt Arabiã uerſus tendere animaduerteret, habentem os intractabile, & obſtructu difficillimum, propter cedentem & mollem terrã, aliud nouum os aperuiſſe. xxx. ſtadiorũ capto loco petroſo, atq; tracto alueo. Idq; tum prouidendi gratia feciſſe, tum ne Arabia omnino difficilis eſſet ingreſſu, propter lacus & paludes, cum propter aquæ multitudinẽ iam effecta inſula uideretur. Habebat enim in animo regionem eã adipiſci, ſimulq; & claſſem & receptacula parauerat, nauigia quoq; partim in Phœnicia Cyproq; conſtruxerat, tum plicatilia, tum cõpacta, quæ ſtad. ſeptem Thapſacũ portata, poſtea Babylonẽ flumine deferrẽtur, partim in Babylonia ædificauerat, ex hortorũ & lucorũ cypariſſis. Nam in eo loco materiei inopia eſt, apud Coſſæos uero & nonnullos alios mediocris copia. Hoc prætextu maxime motum bellũ dicunt, quod ſoli Arabes ex omnibus gentibus legatos ad eum nõ miſiſſent, ſed reuera cupientem omnibus dominari, & quoniã duos tantũ deos ab illis coli auditos ſcilicet & Bacchũ, qui quæ ad uitã pertinent principalia dant, ſe tertiũ exiſtimaſſe cultum iri, ſi uiciſſet, & patriã libertatem quã prius habebant, illis permiſiſſet. Atq; hæc Alexandrũ circa cannales effeciſſe, & regũ & principũ ſepulturas, quarum plurimæ in lacubus erant, reportaſſe. Eratoſthenes lacuum mentionẽ faciens, qui apud Arabiam erant, dicit cum aqua exitum nõ haberet, ſubterraneos meatus aperuiſſe, ac per illos uſq; in Cœloſyriam deferri, & in ea flumina erumpere, quæ circa Rhinocorura, & Caſiũ montem ſunt, atq; ibi & lacus & uoragines efficere, quæ haud ſcio an ueriſimilia dixerit. Nam Euphratis effuſiones, quæ Arabiã uerſus, & lacus, & paludes efficiunt, mari Perſico proximæ ſunt. Iſthmus aũt qui ea dirimit, nec ſanè multus eſt, nec petroſus. Quare ueriſimilius erat, aquam in mare impelli, ſiue ſub terram ultra q̃ ſex milia ſtadiorũ ſiccam & aridam regionem permeare, præſertim cum Libanus & Antilibanus, & Marſias mõtes medij eſſent. Atque hi quidem hæc dicunt. Polycletus negat Euphratem inundare, cum per campos maximos feratur, montium uero nonnullos duobus milibus ſtadiorũ abeſſe, Caſios ad mille diſtare, non admodũ altos, nec ualde niuibus preſſos, nec confertã niuium liquefactionem inducentes. Nam maxime montiũ altitudines in borealibus partibus ſunt, ultra Ecbatana. In auſtralibus uero ſciſſos ac dilatatos plurimũ deprimi, ſimulq; maximam aquæ partem à Tigri excipi, quod itaq; ultimo dicitur, aperte abſurdũ eſt. In eoſdem enim campos deſcendit, & ſic montium altitudines, quæ inundare dicuntur, inæqualitatem quandã habent, partim quod borealia magis attolluntur, partim quod meridionalia dilatantur. Sed nix nõ modo altitudine montiũ, ſed climatibus iudicatur. Et eiuſdem montis boreales partes magis niuibus tanguntur, quàm auſtrales, & diutius illæ niuem retinẽt, quàm hæ. Cum itaq; Tigris ex ſupremis Harmaniæ partibus, quæ ſunt Babyloniæ proximæ, niualem aquam ſuſcipiat non ſanè multam, utpote ab auſtrali latere deſcendentem, minus inundabit. Euphrates uero ex utriſq; partibus aquã recipit, non ex uno monte ſolum

Arabum diſſ.

Alexander diuinos honores affectauit.

Cœloſyria.
Rhinocorura.

Libanus.
Antilibanus.
Marſias.

Caſij montes.

lum,ſed ex multis,ut in peragratiõe Harmeniæ declarauimus, addita etiam flumi nis longitudine, quantum in magna & in parua Harmenia percurrit, & quantũ ex parua Harmenia per Cappadociã & Taurum uadens Tapſacum uſq; defertur, inferiorem Syriam & Meſopotamiã diſterminans,& quantum reliquum eſt uſq; ad Oſtia & Babylonem,quæ ſumma eſt triginta & ſex milium ſtadiorũ. Quæ quidẽ cannales attinẽt,hæc ſunt. Regio hordeum fert quantũ alia nulla,nam modios tre centenos affert,ut dicitur. Cætera uero ex palma præbet. Ex ea enim panis & mel & uinũ,& acetũ fit,& textilia uaria. Nucleis pro carbonibus fabri ferrarij utuntur. Qui in aqua macerati bobus & ouibus in pabulũ dantur. Dicunt eſſe carmẽ quod dam Perſicum in quo.ccc.& ſexaginta palmæ utilitates numerentur,oleo frequen tius ſeſamino utuntur. Cætera loca huius arboris penuriam habent. In Babylonia etiam bitumen multum innaſcitur,de quo Eratoſthenes dicit,liquidum, quod naphthan uocant,in Suſiano agro naſci, aridum uero quod cõgelaſcere poteſt in Babylonio,cuius fons eſt prope ipſum Naphtham. Hoc aũt inundante ex liquefactione niuium,& ipſe augetur,& effuſionem in fluuiũ facit. Hic glebæ maximæ concrescantur ad ædificia idoneæ,quæ ex coctilibus lateribus fiunt. Sunt qui liquidũ etiam in agro Babylonio innaſci dicant. De arido quidem dictum eſt, quod præſertim ad ædificia ualet,dicunt etiam nauigia contexi,quæ bitumine illata conſtipentur. At liquidum,quod Naphtham uocant, admirabilem quandam naturam habet. Nam igni admotum eum corripit,& ſi corpus eo illitum,igni admoueris, deflagrat, nec aqua ullo pacto extingui poteſt,ſed magis ardet, niſi ualde multã ſuperinfuderis. Cœno & aceto,& alumine,& uiſco oppreſſum extinguitur. Vnde Alexandrũ tradunt, experientiæ gratia,puero cuidam in balneo naphtham inſperſiſſe, ac lucernam admouiſſe,ut prope puer totus deflagraret,niſi circũſtantes multa aqua flammas euicíſſent,ac puerum ſeruaſſent. Poſidonius dicit ex fontibus naphthæ Babylonij, quoſdam nigrum naphthã, quoſdam album producere, atq; ex ijs alios eſſe liquidi ſulphuris,eos ſcilicet qui albũ naphtham habent, quã & flammæ arripiant. Eos uero qui nigri bituminis ſint,liquidos eſſe,& pro oleo in lucernis uti. Babylon olim Aſſyriæ fuit metropolis, nunc Seleucia eſt quæ ad Tigrim dicitur. Prope eã uicus maximus eſt nomine Cteſiphon, in quo Parthorum reges hyemabãt, Seleuciæ parcentes,ne à Scythica & militari natione opprimeretur. Hic uicus ciuitatis potentiam ac magnitudinem habet,adeo ut Parthorum multitudinem & apparatum omnem recipiat,ac uenalia & neceſſaria artificia illis ſuppeditet. In eo Parthorum reges in hyeme propter aëris temperiem degere ſolent,æſtatem uero in Hyrcania & Ecbatanis agunt, propter ea quæ antiqua fama obtinet. Et quemadmodum Babyloniam regionem uocamus,ſic indigenas Babylonios dicimus, non ab urbe,ſed à regione. A Seleucia uero nequaq;,& ſi illic ſint, ut Diogenem philoſophũ Stoicum. Eſt autẽ Artemitta inſignis ciuitas quingentis ſtadijs à Seleucia diſtãs, plurimum ad orientem expoſita,quẽadmodũ Sitacena. Nam & ea multa & opulenta inter Babylonem & Suſianam iacet,quare ex Babylone Suſa euntibus, totũ iter per Sitacenam eſt. Ad orientem uero ex Suſis in Perſiæ mediterraneam euntibus,iter eſt per Vxiam,quemadmodũ ijs qui ex Perſia in Medios Carmanios proficiſcuntur. Carmaniam igitur à ſeptentrione Perſia circundat,quæ multa eſt cum Paræ

Hordei uberr. prouentus.
Palmæ uſus uarius
Seſaminũ oleũ.
Bitumen.
Naphthæ natura.
Naphthæ fons.
Babylon.
Seleucia.
Cteſiphon uicus
Babylonia.
Babylonij.
Diogenes Stoicus.
Artemitta.
Sitacena.
Carmania.

Parætacenis & Coſſæis cõiuncta uſq; ad Caſpias portas, montanis ſanè gentibus ac latrocinijs. Suſiæ cõiũgitur Elymaitica,quæ magna ex parte aſpera eſt, & latronibus referta. Elymaiticæ Media,& quæ Zagro ſunt proxima. Coſſæi magna ex parte ſagittarij ſunt,quẽadmodũ & montani eis finitimi,qui ſemper latrocinia exercent. Paruã enim ac ſterilẽ regionẽ incolentes, ex alieno uiuere, & ualentes eſſe oportet. Oẽs enim bellaces ſunt, & quum Elymæi cũ Babylonijs, Suſijs q; bellũ gererent,illos in ſocietate habuerunt,tredecim hominum milia conferentes. Parætaceni, q̃q̃ magis agriculturam exerceant, quàm Coſſæi, nec ipſi tamen à latrocinijs abſtinent. Elymæi plus terræ poſſident,quàm hi,& magis uariam. Quæcũq; itaq; ferax eſt incolas agricultores habet, montana uero milites nutrit magna ex parte ſagittarios,& cum multa ſit,multum exercitum emittit. Vnde cum rex eorũ potentiam maximam habeat,non patitur Parthorum regi obtemperare, quemadmodum alij. Eodem modo ſe erga Macedonas habebant, qui poſtmodũ Syriæ imperauerunt. Antiochum quidem magnũ eum qui Beli templum ſpoliare conatus eſt, finitimi Barbari ex ſeſe adorti interemerunt. Parthus ex his quæ illi euenerant edoctus,& tempore poſt audiens templa eſſe apud eos opulenta, uidens q; minime obtemperantes,ui magna inuaſit,& Palladis templum ac Dianæ,quod Azara dicitur cepit, decem milibus talentorum ablatis. Capta eſt etiam propè flumen Hedyphontem Seleucia magna ciuitas,quæ prius Soloce uocabatur. Tres ſunt in eam regionem aptiores ingreſſus,ex Media quidem & locis Zagro uicinis, per Maſſabaticam ex Suſia,per Gabianã. Gabiana & Maſſabatica Elymæorũ ſunt prouinciæ. Tertius ingreſſus eſt ex Perſia, eſt etiam Cyrbiana Elymæorũ prouincia. His finitimi ſunt Sagapeni,& Silaceni,parui ſanè principatus. Atque hæ ſunt gentes quæ orientem uerſus ultra Babyloniam habitant. Ad ſeptentrionem Mediam diximus & Harmeniã. Ad occidentẽ eſt Adiabena,& Meſopotamia. Maxima Adiabenæ pars planicies eſt,ea præſertim quæ pertinet ad Babyloniã,quan q̃ proprium principem habeat, nonnunq̃ Harmeniæ adhæreſcit. Nam Medi,Harmenij,ac Babylonij,præter omnes alias gentes quæ hic ſunt,ita erant ab initio conſtituti, ut ſe inuicem adorirentur,ut cuiq; opportunum uidebatur,rurſum cõciliarentur, quod uſq; ad Parthorũ imperium permanſit. Medis itaq; atq; Babylonijs Parthi imperant,Harmenijs autem nunq̃. Inuaſiones tamen ſæpe factæ ſunt, omnino autẽ capti nunq̃,imò Tigranes (ut in rebus Harmeniacis dictum eſt) fortiter reſtitit. Adiabena quidẽ eſt huiuſmodi,Adiabeni etiã Saccopodes uocantur. De Meſopotamia & gentibus quæ ad meridiem uergunt deinceps dicemus, ſi prius pauca de moribus Aſſyriorũ fuerimus perſecuti. Hi itaq; in cæteris Perſarũ ſimiles ſunt, propriũ uero habent,quod cuiuſq; tribus tres uiros integros ac principales præficiunt, qui puellas nubiles in mediã multitudinem producentes, eas per præconem locandas ſignificant,ac primo eas quæ digniores ſunt. Sic enim coniugia apud eos conficiuntur. Quoties uero coierint ſurgunt, quiſq; ſeorſum ſuffiti, lauantur mane priuſquàm quicquam attingant, & perinde eis lauacrum in morem eſt à coitu atque à mortuis. Omnibus Babyloniorum mulieribus mos eſt,ex cauſa quadam in aliqua re Venerea cum hoſpite permiſceri,cum turba & cultu plurimo ad illum uenientibus,quælibet † noſtro aliquo coronatur. Qui uero ad eam admittitur, poſito

Elymaitica.
Coſſæi.
Parætaceni.
Elymæi.
Antiochus.
Azara.
Hedyphon flu.
Seleucia
Soloce.
Gabiana prouincia.
Maſſabatica prouincia.
Cyrbiana.
Sagapeni.
Silaceni.
Adiabena.
Saccopodes.
Aſſyriorũ mores.
† *Nodo legẽdũ forte, nam θόϛ μιγὴ Græce legitur, hoc eſt uinculo uel corolla, funiculo, uel ſimilealiq̃d.*

ſuper eius genibus, argento quantum ſibi uidetur, coit longe ea à fano abducta, id argentum Veneri ſacrum eſt. Tres ſunt magiſtratus eorum, qui iam militia ſunt emeriti, & nobiliorũ, & ſenum, ſeorſum regio poſito. Primi & uirgines collocare, & de adulteriis iura reddere, ſecundi de furtis, tertij de rebus uiolentis. Hi ægrotos in uijs exponentes, interrogant prætereuntes, num quiſq; morbi huius remedium norit, nam nemo prætereuntium adeo malus eſt, qui occurrens nõ admoneat, ſi quid ſalutare habet. Veſtes gerunt, interiorem tunicam ex lino talarem, exteriorem ex lana, amictum album, coma eis parua eſt, calciamentum non ſanè magnum. Geſtant etiam ſigillum & ſcipionem non frugalem, ſed inſignem, in ſuperiore parte malo, uel roſa, uel lilio, uel aliqua eiuſmodi re ornatum. Vnguntur ſeſamo, lugent mortuos ut Aegyptij, & alij permulti, ſepeliunt in melle, cera cadauer oblinunt.

Elij. *Ichthyophagi.* *Gedroſij.* Tres ſunt nationes, quæ frumento carent, Elij & Ichthyophagi, qui ita uiuũt, quem admodum Gedroſij. Meſopotamia ab euentu rei nominata eſt. Dictum eſt enim eam inter Euphratem ac Tigrim iacere, & Tigrim orientale eius latus alluere, occidentale uero & auſtrale Euphratem. Ad ſeptẽtrionem eſt Taurus, qui Harmenios dirimit à Meſopotamia, quare maxima diſtantia, qua inter ſe abſunt, ad montes, eſt duorum milium & quadringentorũ ſtadiorũ, quæ eadem eſt quam Eratoſthenes à Thapſaco dixit, iuxta quam antiquus Euphratis pons erat, ſuper Tigris tranſitu, ubi Alexander cum exercitu traiecit, minima uero diſtãtia paulo ſupra. cc. Iuxta Seleuciam ferè ac Babylonem labitur Tigris per lacum, qui Thopetis dicitur, per mediam eius latitudinem, in alteram uero ripam perueniens cum multo ſonitu ac flatu ſub terram ingreditur, & longe inuiſibilis delatus, rurſum exoritur non procul à Gordyæa, atq; adeo uehementer lacum permeat (ut Eratoſthenes ait) ut quanq; lacus ſaſſus ſit, & piſcibus careat, tamen hac in parte dulceſcat, & fluat, & piſcibus abundet. Meſopotamiæ coartatio in magnam ſanè longitudinẽ exit, & quodammodo nauigio perſimilis eſt, maximã oræ partem Euphrates efficit. Diſtantia à Thapſaco uſq; Babylonem (ut Eratoſthenes uult) eſt ſtadiorũ quatuor miliũ & octingentorũ. A ponte uero, qui eſt iuxta Cõmagenam, ubi Meſopotamia incipit uſq; Thapſacum, ſunt non pauciora duobus milibus ſtadiorũ. Prætermontana quidem regio ſatis ferax eſt. Partem eius ad Euphratem expoſitam, & põtem qui nunc iuxta Cõmagenam eſt, & eum qui olim iuxta Thapſacum erat, ij habẽt, qui à Macedonibus Mygdones ſunt appellati, apud quos eſt Niſibis, quam Antiochiã Mygdoniam appellarunt, ſub Maſio monte ſitã, & Tigranocerta, & loca quæ ſunt circa Caras & Nicaphoriũ & Chordiraza & Sinnaca, in qua Surena Parthorũ imperator Craſſum dolo captum interemit. Ad Tigrim ſunt Parthorũ loca, quos antiqui Carduchos appellabant, & urbes quædã, è quibus eſt Saraſa, & Satalca, & Pinaca munitio optima, quæ arces tres habet, quanq; ſuo muro cinctam, ut quaſi triurbs uideatur. Veruntamen ea Harmenio paruit, & Romani eam ui ceperunt, & ſi Gordyæi excellentes architecti uidebantur, & eorũ inſtrumentorũ † gratiari, quibus urbes obſideri ſolent, unde & Tigranes eis ad hæc utebatur, reliqua quoq; Meſopotamia Romanis paruit, cuius magnam partem Pompeius Tigrani dedit quæcunq; præcipua erat. Nam regio fœcunda eſt, & maxime paſcendis bobus idonea, fert quæ ſemper uirent & aroma amomũ. Alit etiam leones, gignit naphtham, &

Ichthyophagi. *Gedroſij.* *Meſopotamia unde dicta.* *Taurus.* *Thopetis.* *Gordyæa.* *Mygdones.* *Niſibis.* *Maſius mons.* *Tigrannocerta* *Chordiraza.* *Sinnaca.* *Surena.* *Craſſi cedes.* *Carduchi.* *Saraſa.* *Satalca.* *Pinaca.* † *Gnari, ἔμπειροι.* *Tigranes.* *Meſopotamiæ fertilitas.*

Gan

Gangetim lapidem quem ſerpentes fugiunt. Dicunt Gordym Triptolemi filium Gordynam habitaſſe, poſtea Erethrienſes quos Perſæ rapuerunt. De Triptolemo mox in rebus Syriacis dicemus. Meſopotamiæ partes ad meridiem uergẽtes, & à montibus remotas, ſiccas, & ſteriles, Arabes Scenitæ incolunt, latrocini ſanè homines & paſtorales, qui faciliter in alia loca demigrant cum præda eis & paſcua deficiunt, quare contingit ut prætermontani ab his infeſtẽtur, & ab Harmenijs, qui deſuper imminentes propter potentiam uim eis afferunt, & tandem uel illis parent uel Parthis, qui ad latera ſunt, Mediam atq; Babyloniã habitantes. Inter Euphratem atq; Tigrim fluit aliud flumen, quod Baſilius appellatur, & circa Anthemuſiã aliud nomine Aborras. Mercatoribus ex Syria Seleuciam, & Babyloniã euntibus, iter eſt per eos qui à Malienſibus Scenitæ appellantur, & per eorũ deſerta. Euphratis itaq; tranſitus eſt eis iuxta Anthemuſiam Meſopotamiæ locũ. Quatuor ſchœnorum ſpatio trans flumen eſt Bambyca, quam Edeſam & ſacram urbem uocãt. In ea Atargatam Syriam deam colunt, tranſeuntibus uero iter eſt per deſerta uſq; Scenas urbem memoratu dignam, ſitam ſuper foſſa quadam in Babyloniæ fines. A fluminis tranſitu Scenas uſq; eſt iter dierum uigintiquinq;, hic ſunt Camelitæ, qui diuerſoria habent, partim ciſternarum, partim aquæductuũ aquis abundãtia. Scenitæ pacem eis præbent & pendendorũ uectigalium mediocritatem, cuius gratia illi per deſerta fugientes, Parapotamiam prætereunt, relicto à dextris flumine, trium ferè dierũ itinere. Phylarchi uero qui ex utraque parte flumen accolunt, cũ regionem habeant non ualde feracẽ ac minus ſterilem colant, ſuum quiſque domi natum exercens, ſuũ etiam uictigal exigunt, idque non moderatum. Difficile enim eſt apud homines intractabiles cõmunem aliquam menſuram definiri mercatoribus utilem. Scenæ à Seleucia diſtant ſchœnis. x. &. viij. Parthici imperij fines ſunt Euphrates & ulterior regio, citeriora Romani tenent, & Arabum Phylarchi uſq; in Babyloniam, quorum quidam illis adhæreſcunt, quidam Romanis, quibus etiam finitimi ſunt, ac minus quidem Scenitæ Nomades, qui fluuio ſunt proximi, magis autem remotiores, & ad felicem Arabiam accedunt. Parthi prius Romanorũ amicitiam colebant, poſtea Craſſum, qui belli initium fecit, ulti ſunt, quanquàm nec ipſi non paria inuenerunt, quum bellum accendiſſent, Pacoro in Aſiam miſſo. Antonius uero Harmenij conſilio proditus, male pugnauit, at Phraates, qui illi ſucceſſit, tantum circa Cæſaris Auguſti amicitiam ſtuduit ut etiam illi trophæa remitteret, quæ Parthi de Romanis erexerãt. Et uocato in colloquio Tito, qui per id tempus Syriæ præerat, quatuor ei filios legitimos obſides tradidit, Saraſpadem, Cerophadem, Phraanem, & Boonem, & duas eorum uxores, & filios quatuor, ſeditionẽ metuens, & ne ſibi inſidiæ ſtruerentur. Intelligebat enim neminem aduerſum ſe prælaturum, ſi nullum ex Arſacio genere aſſumpſiſſet, propterea quod Parthi ualde Arſaciorũ ſunt amantes, filios itaque eminus ablegauit, uolens eam ſpem maleficijs auferre, quare eius filij quicunque ſuperſunt, Romæ publice ac regaliter curantur. Ac reliqui etiam reges, & legatos miſerunt, & in colloquium uenere.

Syria ſeptentrionem uerſus, Cilicia, & Amano terminatur. A mari ad Euphratis pontem ſtadia interſunt ab Iſſico ſinu uſque ad pontem, qui eſt iuxta Commagenam, dictum latus terminantia, non pauciora quadringentis. Orientem uerſus

Gangetis. *Gordyna.* *Baſilius flu.* *Anthemuſia.* *Aborras flu.* *Scenitæ.* *Bambyca.* *Edeſa.* *Atargata dea.* *Scenæ.* *Camelitæ.* *Parapotamia.* *Phylarchi.* *Scenæ opp.* *Parthici imperij fines.* *Phylarchi Arabum.* *Scenitæ Nomades.* *Pacorus.* *Phraates.* *Titus.* *Arſacij.* *Syriæ ſitus.* *Cilicia.*

V iij termi-

terminatur Euphrate & Arabibus Scenitis, qui cis Euphratem sunt, Austrum uersus, felici Arabia, & Aegypto, Occidentem uersus Aegyptio pelago, Issicum usq; Syriæ partes à Cilicia & Amano incipientes, ponimus Commagenã, & eam quæ Seleucis Syriæ appellatur, postea Cœlosyriam & Phœniciam in ora ultima, in mediterranea ponimus Iudæam. Nonnulli totam Syriam in Cœlosyrios & Phœnicas diuidunt, dicentes quatuor nationes his esse immixtas, Iudæos, Idumæos, Gazæos, & Azotios, agricultores quidem ut Syros & Cœlosyros, mercatores ut Phœnices, atq; hæc quidem in uniuersum. Sigillatim uero Commagena perparua regio est, & urbem habet natura munitam Samosata regni caput, nunc prouincia facta est. Circumiacet regio quanquam parua, fœcunda tamen. Hoc in loco nunc est Euphratis pons, apud quem sita est Seleucia Mesopotamiæ castellum, Commagenæ à Pompeio adiectum, in quo Tigranes Cleopatrã, cui Luna fuit cognomento interemit, ea aliquandiu coërcita, quum à Syria excidit. Seleucensis ager portionum, quas diximus, optima est, uocatur etiam Tetrapolis, & est ex insignibus urbibus, quæ ibi sunt, & si plures sint, maximæ tamẽ quatuor sunt. Antiochia apud Daphnen, & Seleucia in Pieria & Apamia, & Laodicea, quæ propter concordiam sorores dicebantur. Eas Seleucus Nicator condidit. Maxima ab eius patre dicta est, munitissima ab eo, Apamia uero ab eius uxore. Laodicea autem à matre nominata est. Proprie Tetrapolis in quatuor satrapias diuisa erat Seleucis (ut Posidonio placet) in quot Cœlosyria, Mesopotamia uero in unam. Antiochia etiam tetrapolis est, ex quatuor partibus constituta. Ea publico & priuato muro secundũ quanq; partem munita est, primam partem Nicator habitauit, habitatoribus ex Antigonia traductis, quam paulo prius Antigonus Philippi filius propè construxerat. Secunda pars est multitudinis habitatorum. Tertia Seleuci Callinici. Quarta Antiochi Epiphanis, atque hæc quidem metropolis Syriæ est, & qui regioni imperant, hic regiam habent, potentia quidem ac magnitudine non multo à Seleucia superatur, quæ ad Tigrim est, & ab Alexandro Aegypti. Huc Nicator eos traduxit, qui de genere erant Triptolemi, de quo paulo ante fecimus mentionem, qua propter Antiochenses eum ut heroëm colunt, & in Casio monte, circa Seleuciam solennia celebrant. Tradunt eum ad inquirendum Io ab Argiuis missum, quũ illa apud Tyrũ primo euanesceret, per Ciliciam errasse, & Argiuos quosdã, qui cum eo erant facta dissensione ibi Tarsum condidisse. Cæteros uero secutos in reliquam oram, perquisitione desperata, apud Orontem flumen cum eo remansisse. Gordym Triptolemi filium, quum quosdam patris populos haberet, in Gordyæam colonos deduxisse. Cæterorum autem posteros cum Antiochensibus habitasse. Vlterius est Daphne ad stadia quadraginta mediocris habitatio, & lucus ingens & opacus, fontanis aquis irriguus, in cuius medio est fanum & Asylum Apollinis, ac Dianæ delubrum, in quo Antiochenses finitimi festa celebrare cõsueuerunt. Luciambitus est stadiorum octoginta. Prope urbem Orontes labitur, qui ex Cœlosyria ortum habens, postea sub terram illatus, iterum emergit, & per Apamiensem agrũ & prope Antiochiam procedens, in mare Seleuciæ proximum defertur, & quum prius Typhon diceretur, mutato nomine, ab illo qui in eo pontem fecit, Orontes est appellatus. Hoc in loco de Typhonis fulminatione fabulantur, & de Arimis, de quibus

Commagena. *Seleucis* *Cœlosyria.* *Phœnicia.* *Iudea.* *Idumæi.* *Gazæi.* *Azotij.* *Samosata.* *Seleucia.* *Cleopatra Luna cognomento* *Antiochia.* *Apamia* *Laodicea.* *Sororiæ ciuitates.* *Tetrapolis* *Antigoniorum* *Triptolemi sacra* *Tarsus.* *Orontes.* *Gordys* *Daphne* *Orontes.* *Typhon.* *Arimi.*

quibus à nobis antea dictum est. Dicunt eum draconem fuisse, & fulminibus percussum, dum fugæ latebras quæreret, tractibus terram secuisse, & ut fons erumperet effecisse. Atque ex hoc flumini nomen inditũ fuisse. Mare itaq; ad occidentem Antiochiæ subiacet apud Seleuciam, ad quam Orontes ostia efficit. Seleucia ab ostijs distat stadijs quadraginta. Ab Antiochensium urbe centum ac uiginti. A mari Antiochiam nauigijs uno die itur. Ad orientem Antiochiæ adiacent Euphrates, Bambyca, Berrhœa, & Heraclia, oppida Dionysio tyrãno Heraclionis filio olim subiecta. Distat Heraclia à Mineruæ Cyristidis templo stadijs uiginti, postea est Cyristica regio usque in Antiochensem agrum. A septentrione est mons Amanus, non procul etiam Commagena, quibus Cyristica coniungitur, eò usque extenta. Hoc in loco est Tyndarus ciuitas, Cyristicæ regionis arx, & aptum latronibus receptaculum, & quoddam nomine Heraclium. Circa hæc loca Pacorus, qui erat natu grãdior ex Parthi filijs ducto in Syriã exercitu, Ventidio deletus est. Tyndaro Pagræ coniunguntur, locus Antiochensis agri munitissimus, iuxta Amani transcensum, ex Amanitibus portis in Syriam positus. Quare Antiochiæ campus Pagris subiacet, per eũ Arceuthus amnis & Orontes & Elabotas fluunt. In hoc campo est Meleagri uallum, & Oenoporas flumen, apud quod Ptolemæus Philomator, Bala Alexandro pugna superato, ex uulnere obijt. His imminet collis Trapezon, à similitudine appellatus, apud quem Ventidius cum Phranicate Parthorum imperatore decertauit. His ad mare est Seleucia, & Pieria mons, Amano cõtinuus, & Rhossus inter Issum & Seleuciam posita. Seleucia prius Aquæ flumina dicebatur, ea insignis munitio est, quæ uim omnem exuperet, quapropter obsesso Tigrane, Pompeius eam liberam iudicauit. Antiochensibus ad austrum Apamia est, in mediterranea sita. Seleucensibus uero Casius mõs, & Anticasius. Item primo post Seleuciam sunt Orontis ostia, postea Nymphæum specu quoddã sacrum. Postea Casius, deinceps Posidium oppidulũ, & Heraclia. Deinde Laodicea optime ad mare sita & portuosa, locum habens præter cæteram feracitatem, uino aptũ, quapropter maximam uini partem Alexandrinis præbet, cum montem habeat sibi imminentem, uineis plenũ usq; ad uertices ferè, qui longe absunt paulatim ab ea ascendentes, Apamiæ uero imminent erectam altitudinem euecti. Hanc Dolobella non mediocriter labefactauit, in eam fugiens, & usq; ad interitum à Cassio obsessus, multas urbis partes secum traxit, Apamia urbem habet magna ex parte optime septam. Est enim collis quidam in campo bene munitus, quem Orõtes & ingens quidam lacus circumpositus, & latæ paludes peninsulam faciunt, tum prata pascendis equis & bobus excellenti magnitudine diffundũtur, urbs in tuto iacet, eáque Cherronesus è re ipsa uocata est. Regione & multa & ubere abũdat, per quam Orontes fluit, & multa in ea oppidula sunt. Hoc in loco Seleucus Nicator quingentos elephantes alebat, & magnã exercitus partem, sic etiam posteriores reges. Ea olim Pella dicebatur à primis Macedonibus, propterea quod maxima Macedonũ pars, q; in Asiã militauerãt, hic habitauere. Pella uero Macedonũ metropolis fuit, Philippi & Alexãdri patria. Hoc in loco milites recẽsebãtur, & equi alebãtur, & regis equæ, numero supra, xxx. milia. Harũ emissarij ccc. Hic erant equorũ domito

Seleucia *Antiochia.* *Bambyca.* *Berrhœa.* *Heraclia.* *Minerua Cyristis.* *Cyristica regio* *Commagena.* *Tyndarus.* *Heraclium.* *Pacorus.* *Amanus m.* *Pagræ.* *Arceuthus.* *Elabotas flu.* *Oenoporas.* *Bala.* *Trapezon.* *Phranicates.* *Ventidius.* *Pieria m.* *Rhossus.* *Seleucia.* *Apamia.* *Casius m.* *Anticasius.* *Nymphæũ specu.* *Posidium.* *Heraclia.* *Laodicea.* *Dolobella.* *Apamiæ situs.* *Pella.* *Equæ Alexandri.*

res, hic bellici ludi magiſtri conducebantur, & quicunq; rei militaris erant periti, quam potentiam Tryphonis incrementum, cui cognomento fuit Diodotus, pluri-
Tryphon Diodotus mum declarat. Is enim hinc mouens, Syrorũ regnum adortus eſt, natus Caſianis, caſtello Apamienſium, educatus uero Apamiæ, & regi & eius familiaribus cõmen datus, quoniã nouas res mouere orſus eſt, ab hac circũuicinæ urbes innouandarũ rerum cauſas accepere, ut Lariſſa & Caſiani, & Megara, & Apollonia, ac cæteræ o-
Lariſſa. Caſiani. Megara Apollonia. mnes, quæ cum Apamia erant. Ac ille quidem regionis huius rex effectus eſt, & diu regnum tenuit. Baſſus Cecilius cum duabus legionibus Apamiam capiens, adeo
B. Cecilius obſtinate duorũ Romanorũ exercituũ obſidionem ſuſtinuit, ut non prius in illorũ poteſtatem deueniret, quàm quibus uolebat conditionibus ſeipſe tradidiſſet. Nam & exercitum regio alebat, & ſocijs abundabat Phylarchis, qui loca munita in proxi mo habebant, è quibus eſt Lyſias ultra lacum, qui iuxta Apamiam & Arethuſam
Lyſias. Arethuſa. Sampſicerami regio. iacet, item Sampſicerami, & Iamblichi eius filij regio, qui Phylarchæ genti Emeſ-
Iamblichi locus ſinæ præerant. Non procul eſt Heliopolis, & Chalcis ſub Ptolemæo poſita Mẽnæi
Heliopolis. Chalcis. filio, qui Marſyam & Ituræorũ mõtana obtinet. Ex Baſſi ſocijs fuit Halchædamus
Iturei. Rhambæorũ rex, qui Nomades cis Euphratem habitant. Is Romanorũ amicus
Halchædamus. fuerat, ſed quum ſe iniuria affectum à principibus exiſtimaret, egreſſus in Meſo-
Poſidonius Stoicus potamiam cũ Baſſo ſtipendium merebat. Ex hac urbe eſt Poſidonius Stoicus, uir philoſophorũ noſtri temporis eruditiſſimus. Apamienſium regioni ad aurorã fini
Parapotamia Chalcidica. tima eſt Phylarchorũ Arabum ea quæ Parapotamia dicitur, & Chalcidica, à Mar ſya monte deſcendens, & tota ea, quæ Apamienſibus ad auſtrum iacet, hominum magna ex parte Scenitarũ, qui Meſopotamiæ Nomadibus ſunt perſimiles. Nam quo Syris magis magisq; appropinquãt, eo mitiores ſunt, & minus Arabes & Sce
Arethuſa Sampſicerami. Themella. nitæ, & ordinatiores principatus habent, quemadmodũ Sampſicerami Arethuſa, & quæ Gambari eſt, & Themella, & aliæ huiuſmodi, atq; Seleucenſis quidem me diterranea eſt huiuſmodi. Reliqua uero præternauigatio, à Laodicea incipiens ſic ſe habet. Nam hæc oppida Laodiceæ appropinquant, Poſidium, Heraclium, &
Poſidium. Heraclium. Gabala. Aradij. Paltus. Balanæa. Caranus. Enydra. Marathus. Taxymira. Orthoſias. Eleutherus. Aradus inſ. Gabala, deinde antiqua Aradiorum regio, Paltus, Balanæa, & Caranus, Aradiorum portus. Poſtea Enydra & Marathus antiqua Phœnicum ciuitas, nunc diruta. Regionem uero Aradij tenent, deinceps eſt Taxymira. His continua eſt Orthoſias, & Eleutherus amnis quem quidam Seleutidis terminum faciunt, Phœni ciam & Cæloſyriam uerſus. In fronte iugoſæ cuiuſdam & importuoſæ oræ Aradus iacet, inter eius portum ſcilicet atq; Marathum, diſtãs à terra ſtadijs. xx. Ea eſt pe tra quædam, à mari circunfuſa ſeptem ferè ſtadiorũ ambitu, habitationibus plena tanta hominũ multitudine, ut adhuc domus multis tabulatis ſublimes inhabitent, opus (ut ferunt) quorundam ex Sidone profugorum. Aquarum copiam partim ex ciſternis habent, partim ex tranſmarina regione. In bello autem paulo ante ur bem aquatum mittunt. Nam abundantis aquæ fontem in medio freto habent, in quem cupa quædam extorquetur, à ſcapha aquaria demiſſa, plumbea, ore lato, in anguſtum fundum coacta, fundum mediocre foramen habet, quo fiſtula ex corio (ſiue utriculum dicere malumus) aſtricta eſt, quæ aquam ex fonte per cupam exhaurit. Prima itaq; aqua quæ exhauritur ſalſa eſt, expectantes uero puræ & dulcis aquæ curſum, in uaſis ad id paratis excipiunt, atq; in urbem deferunt. Olim Ara dij per

dij per ſeſe reges habebant, ut cæteræ Phœnicũ ciuitates, poſtea partim Perſæ, partim Macedones, partim Romani, in hunc ordinem redegerunt. Aradij itaq; cũ cæ tera Phœnicia Syriacis regibus ut amicis obtemperabant, poſtea duobus fratri-
Callinicus Seleucus. Antiochus Hierax. bus diſſidentibus Callinico Seleuco, & Antiocho, qui Hierax cognominatus eſt, Callinico adhærentes in has conditiones conuenerunt, ut ad ſe ex regno confugi-
entes recipere liceret, nec tradere inuitos, ſed nec etiam quicq; iniuſſu regis enaui-
gare permittere, quibus ex rebus ampliſſimæ eis diuitiæ contigerunt. Confugie-
bant enim ad eos non quicunq;, ſed hi præcipue quibus grandia credita erãt, & qui de rebus maximis extimeſcebant, qui ſuſcepti beneficium ab illis, ac ſalutem reco gnoſcebant, ſimulq; gratiam referebant, tum præſertim, quũ in patriam reuertiſ-
ſent. Qua ex re multũ ulterioris regionis adepti ſunt, & nunc partem maximã te-
nent, & ante omnes beneuolam. Cui felicitati & prouidentiã addiderunt, & ſtudiũ circa rem naualem, & quũ uiderẽt uicinos Cilicas piraticam exercere, nunq; cum
Tripolis. Tyrus. Sidon. Aradus. eis in eo ſtudio cõmunicare uoluerunt. Poſt Orthoſiam & Eleutherũ eſt Tripolis, quæ nomen à re ipſa accepit, tres enim urbes habet, Tyrũ, Sidonem, & Aradum.
Dei facies. Libanus m. Trieris. Antilibanus. Tripoli continua eſt ea, quæ Dei facies appellatur, in qua Libanus mõs deſinit. In-
ter hæc eſt locus quidã, nomine Trieris. Hi duo montes ſunt, qui eum faciunt, qui Concauus angulus dicitur, quaſi inter ſeſe pares, Libanus & Antilibanus paulo ul-
tra mare incipientes, Libanus ultra Tripolitanũ mare circa Dei faciem, Antiliba-
nus ultra mare Sidonium deſinũt ad Arabiæ montes, qui ſunt ultra Damaſcum &
Trachani. Iordanis. Concauus angulus. Gẽneſareticus lacus. Balſamum. Chryſorroas. Lycus. Iordanis. Macras. Macra camp. Serpentis prodigioſæ magnitudinis. Maſyas. Chalcis. Laodicea. Ituræi. Sinna. Borama. Boſtra. Gigartum. Byblus. Barutus. Cinyras. Adonis flu. Climax. eos qui ibi Trachani dicuntur, in alios quoſdam fructiferos colles. In medio conca uum campum relinquunt, cuius latitudo mari proxima eſt ſtadiorũ. cc. longitudo à mari in mediterraneam dupla. Irrigatur autem à fluminibus per regionẽ fœcun-
dam, & omnia ferentem delabentibus, præſertim à Iordane lacũ habet, qui aroma-
ticum iuncum & calamum fert, habet etiam paludes. Lacus quidam Genneſareti-
cus uocatur. Gignit etiã balſamũ. Inter cætera flumina Chryſorroas ab urbe & re gione Damaſcenorũ incipiens, totus ferè in deriuationes conſumitur, multa enim loca & repoſita irrigat. Lycum & Iordanem mercibus nauigant, præſertim Aradij. Pars camporum prima à mari Macras uocatur, & Macra campus, in quo Poſi-
donius ſcribit uiſum fuiſſe ſerpentem mortuũ iugeri longitudine, craſſitudine tan-
ta, ut equites ex utraq; parte aſtantes ſe inuicem intueri non poſſent, hiatu aũt tan-
to, ut hominem equo inſidentem reciperet. Exuuiarũ ſquamam quamlibet, clypeo maiorem. Poſt Macram eſt Maſyas, habens montana quædã, in quibus eſt Chal cis tanq; Maſyæ arx. Eius initium eſt Laodicea, quæ apud Libanum eſt. Montanã regionem Ituræi & Arabes habent, malefici omnes, qui uero campos habitãt agri culturam exercent, & ab illis læſi ſæpe alieno indigent auxilio, receptacula muni-
tiſſima habent, quemadmodum qui Libanum incolunt. In monte quidem Sinnã & Borama, & alias huiuſmodi munitiones. Inferius uero Boſtra, & Gigartum, & ſpeluncas ad mare ſitas, & caſtellum in Dei facie impoſitum. Quæ omnia Pom-
peius euertit, & ab his Byblum & Barutum excurrebat, quæ inter Sidonem ac Dei faciem iacent. Byblus eſt Cinyræ regia, in qua Adonidis templa ſunt, eam tyran-
no oppreſſam Pompeius liberauit, illo ſecuri percuſſo. Sita eſt autem in excelſo quodam loco non procul à mari. Poſt hanc eſt Adonis fluuius, & mons Climax, & anti

Byblus. & antiqua Byblus, poſtea Lycus fluuius, & Barutus à Tryphone diruta, nũc uero
Lycus flu. à Romanis inſtaurata duas legiones ſuſcipit, ibi ab Agrippa collocatas, multa re
Barutus. gione Maſyæ adiecta, uſq; ad Orõtis exortũ, qui propè Libanũ eſt, & Viridiariũ, &
Orontis fons. Aegyptiũ murũ, & Apamienſi agro proximum. Atq; hæc quidem ad mare ſunt, ul
Regia conuallis. tra Maſyam montem primũ ea quæ regia conuallis dicitur, & Damaſcenus ager
ualde laudatus. Damaſcus urbs eſt inſignis, omnium ferè nobiliſſima, quæ in ea
Damaſcus. ſunt regione, Perſiæ uicina. Vltra eam ſunt duo qui Trachones appellãtur. Poſtea
Trachones. Arabiã & Ituream uerſus ſunt mõtes aſperi, & altis ſpeluncis inſignes, quarũ una
quatuor hominũ milia recipit in excurſionibus, quæ undiq; Damaſcenis fiunt. Ac
frequentius quidem Barbari in felicis Arabiæ mercatores graſſantur, quæ res nũc
Zenodorus latro minus fit, propter Zenodori latronis euerſionem, & Romanorũ iuſtitiã, & militũ
præſidium, qui in Syria aluntur. Tota itaq; regio ultra Seleucidem in Aegyptũ &
Cœloſyria. Arabiam recedẽs, Cœloſyria appellatur, ſed proprie quæ Libano terminatur, & An
Orthoſia. tilibano. Reliquæ regionis ora ab Orthoſia uſq; Peluſiũ, Phœnicia uocatur, per-
Phœnicia. anguſtus ſanè ac maritimus quidam tractus. Mediterranea ultra hanc uſq; in Ara
bes, inter Gazam & Antilibanũ, Iudæa nominatur. Quare cum iam Cœloſyriam
Gaza. peragrauerimus, iter in Phœniciam deflectamus, de cuius una parte locuti ſumus,
Iudæa. quæ ab Orthoſia Barutum uſq; pertendit. Poſt Barutũ eſt Sidon quadringentis fe
rè ſtadijs ab ea diſtãs, in quo ſpatio eſt Tamyras flumẽ, & Aeſculapij lucus, & Leo
Sidon. num urbs. Poſt Sidonẽ maxima & antiquiſſima Phœnicũ eſt Tyrus, quæ cũ illa
Tamyras flu. & magnitudine & facie, & antiquitate contendit, multis fabulis celebrata, ſed poë-
Aeſculapij lu cus. tæ, quanq̃ magis Sidonem celebrant, adeo ut Homerus Tyri nõ meminerit, colo-
Leonum urbs. niæ tamen in Iberiam, & Libyam uſq; ad loca extra columnas profectæ, Tyrũ plu
Tyrus. rimum extollũt. Quare ambæ, & nunc & olim claræ illuſtresq; extiterunt, utrauis
Sidonis ſitus. enim Phœnicum metropolis dicatur, in utriſq; contentio eſt. Sidon ſitum habet in
Aradus. pulcherrimo continentis portu. Tyrus tota inſula eſt, ac ferè eodem modo habita-
ta quo Aradus, continenti tamen aggere coniungitur, quod Alexander in obſidio-
Aegyptius portus. ne congeſſit. Ea portus duos habet, alterum clauſum, alterum apertum, quẽ Aegy
ptium uocãt, dicunt in ea domos altiores fieri q̃ Romæ, unde parum abfuit olim
quin tota urbs terræmotibus deleretur, infortunata fuit, obſidione ab Alexandro
capta. Has tamen calamitates omnes euicit, & ſeipſam nauigando inſtaurauit, nã
Purpurarũ pi ſcatus. in ea re Phœnices ſemper omnibus præſtitere, Itẽ purpurarũ piſcatu. Tyria enim
Tyria purpura purpura optima omniũ perhibetur, ac piſcatio ipſa proxima eſt, & cætera omnia
quæ ad inficiendas ueſtes pertinent, abunde habet. Et quanq̃ maxima huiuſmodi
officinarum multitudo urbem reddant paulo grauiorem, tamẽ ob hanc uirtutem
locupletior efficitur, & non ſolũ ab regibus, ſed ab Romanis libertate donati ſunt,
Hercules. & parua impenſa, in ſua ſententia confirmati. Colitur apud eos Hercules mirum in
modum. Naualis potentiæ & apparatus ſignum eſt multitudo & magnitudo co-
Sidoniorum inuenta. loniarum, atque ij quidem ſunt huiuſmodi. Sidonij multarum atque optimarum
Phœnicum inuenta. artium magiſtri perhibentur, quod etiã poëta declarat. Ad hæc optimi circa aſtro-
Geometriæ inuentio. nomiam & arithmeticam philoſophi, qui à computatione & nocturna nauigatio-
ne initium habuere, utrunq; enim mercatorium & nauale eſt, quemadmodum Ae-
gyptiorum inuentum geometria perhibetur, ab agrorum dimenſione, quam fa-
ciunt

ciunt quum Nilus auctus terminos confundit. Quæ ratio ab Aegyptijs ad Græ-
cos emanaſſe creditur, à Phœnicibus uero aſtronomia & arithmetica. Nunc quo-
Aſtronomia. que & omnis reliquæ philoſophiæ copia maxima ab his ciuitatibus ſumi poteſt,
Arithmetica. ac (ſi Poſidonio credendũ eſt) antiquuũ de atomis dogma Moſchi eſt, hominis Si-
Atomorum dogma. donij, qui ante Troianas res fuit. Sed omiſſis antiquis noſtro tempore ex Sidone
Moſchi excogitatio. philoſophi illuſtres fuere, Boëthus, cum quo nos Ariſtotelica philoſophati ſumus.
Boëthus. Item Diodotus eius frater. Ex Tyro fuit Antipater, & paulo ante nos Apollonius, q̃
Diodotus. librorum & philoſophorũ à Zenone profectorũ tabulam edidit. Diſtat Tyrus à Si-
Antipater. done non plus q̃. cc. ſtad. Inter eas eſt oppidũ, nomine Auium ciuitas, poſtea apud
Apollonius. Tyrum amnis elabitur. Poſt Tyrum eſt antiqua Tyrus. xxx. ſtad. diſtans. Poſtea
Tyrus antiqua. Ptolemais magna ciuitas, quam prius Acam nominabant. Ea Perſæ receptaculo
Auium opp. contra Aegyptios utebantur. Inter hanc & Tyrũ eſt littus aggeroſum, quod uitra-
Ptolemais. riam arenam fert, quam dicunt hoc in loco nõ fundi, quũ uero Sidonem delata ſit,
Vitriaria arena. fuſionem recipere. Sunt qui dicant Sidonios uitrariã arenam habere, fuſioni aptã,
quidam aũt omnem ubiq; fundi. Ego à uitrarijs Alexandriæ audiui, quandam ter
ram uitrariam eſſe in Aegypto, ſine qua ſumptuoſa quædã, & multorũ colorũ ope
ra perfici nequirent, quemadmodũ & alia alijs mixturis indigent. Ac Romæ mul-
Cryſtallina. ta & ad colores & ad operũ facilitatem inueniri, quemadmodũ in ijs quæ cryſtalli-
Ptolemaici litto ris miraculum. na uidentur, ubi & æneum catinũ cum operculo emere eſt. Tradunt mirum quen-
dam caſum, & ex ijs quæ raro contingunt in littore accidiſſe, inter Tyrum ac Ptole
maidem. Nam quo tempore Ptolemaici prælium cum Sarpedone imperatore ge-
runt, hoc in loco fuga inſigni facta, pelagi affluxus inundationi ſimilis fugiẽtes ob
ruit, atq; alios in pelagus rapuit & aſſumpſit, alios in locis cõcauis mortuos reliquit.
Sed quum iterum refluxus ſucceſſiſſet, corpora detexit, atq; oſtendit inter piſces
Caſij mira. mortuos promiſcue iacentia. Talia circa Caſiũ apud Aegyptũ contingunt, ubi ter
ra contractu quodã celeri atq; ſimplici, in alterã partẽ transfertur & decidit, ut pars
eius in ſublime eleuata mare impellat, pars deorſum ſubſidat, qua conuerſa rurſum
locus priſtinã ſedem accipiat, atq; nonnunq̃ permutatio quædã fiat, nõnunq̃ uero
minime, qui motus quibuſdã fortaſſe circuitibus innexi continentur, homini inco
gnitis. Scilicet & hæc de Nili excreſcentijs dicuntur, diuerſo modo factis, & incer-
Stratonis turris. tum ordinem habẽtibus. Poſt Acam eſt Stratonis turris, quæ ſtationẽ habet. Inter
Bubulcorũ op. has eſt Carmelus mõs, & præter oppidorũ nomina nihil aliud, ut Sycaminorũ ciui
Crocodilorum ciuitas. tas, & bubulcorũ, & Crocodilorũ ciuitas, & huiuſmodi alia. Poſtea eſt ingẽs ſylua,
Carmelus. poſtea Iope, iuxta quam Aegypti ora mirũ in modũ flectitur ad aquilonem, prius
Sycaminorũ ci uitas. ad orientem extenſa. Hoc in loco nõnulli Andromedã ceto expoſitã fabulis tradi-
Iope. dere. Nam locus ſatis ædítus eſt, unde dicunt ab eo Hieroſolyma conſpici Iudæorũ
Andromedæ fa. metropolim. Atqui & Iudæi portu hoc utuntur, uſq; ad mare deſcendentes. Sed por
Hieroſolyma. tus latronum ſcilicet receptacula ſunt, horũ fuere & ſylua & Carmelus. Atqui locus
Iamnia. hic adeo hominibus abundauit, ut ex Iamnia proximo uico & circunuicinis habi-
Caſius. tationibus quadraginta hominum milia armarentur. Hinc in Caſium qui Peluſio
Gadaris proximus eſt, ſunt paulo plura decem milibus ſtadiorum & alia. ccc. Peluſiũ uſq;
Azotus. Inter hæc eſt Gadaris, quam Iudæi ſibi uendicauerunt, poſtea Azotus & Aſcalon.
Aſcalon. Iamnia Azoto & Aſcalone diſtat ducentis ferè ſtadijs, Aſcalonenſium regio præ-
cipue

Antiochus philo. *Philodemus.* *Meleager.* *Menippus ὁ σπερμολόγος.* *Theodorus orator.*

cipuæ cepas fert, oppidũ sanè non magnum est. Hinc Antiochus philosophus fuit, pauloante nos. Ex Gadaribus fuit Philodemus Epicurus,& Meleager,& Menippus,cognomento Spudogelœus,& Theodorus orator,qui ætate nostra uiguit. Postea est Gazæorũ portus,& paulo ulterius ad septẽ stadia ciuitas, quæ olim illustris fuit,ab Alexandro aũt euersa non habitatur,ex hoc loco dicitur esse mille &. cc.& sexaginta stadiorũ transcensus in urbem Ailam,sitã in Arabici sinus recessu, qui duplex est,alter Arabiã & Gazam uersus,quem Alaniticũ appellant, ab urbe quæ in eo est,alter Aegyptũ uersus,ad Heroum urbem, in quem breuissimũ iter est ex Pelusio,interdum etiam iter habent super camelis per loca deserta & arenosa, sed magna est in eis serpentum multitudo. Post Gazam est Raphia, ubi Ptolemæus quartus cum Antiocho magno prælium cõmisit. Postea sunt Rhinocolura,ab ijs dicta,qui Rhinas habitauere. Nam Aethiopũ quidam Aegyptum inuadens, non interitu,sed nasi mutilatione,maleficia coërcẽs,ut propter oris deformitatem peccare deinceps non auderẽt,in his locis habitauit. Regio quæ Gazam sequitur,sterilis & arenosa. Eiusmodi est,quæ ulterius Sirbonidem lacũ,secus mare succedentem habet,& paruum quendam aditum,in medio relinquentẽ,usq; ad id quod Eruptio appellatur. Eius longitudo est. cc. ferè stadiorũ, maxima latitudo. I. Eruptio ipsa obruta est. Postea est regio eadem longitudine huic continua in Casium, atq; inde Pelusium. Casius est mons quidã accumulatus in promontorij modũ,aquarũ inops,in eo magni Põpei corpus iacet,& Iouis Casij templũ,& nõ procul inde Magnus iugulatus fuit,& ab Aegyptijs dolo interemptus. Postea est uia quæ Pelusiũ defert,in ea sunt Gerra,& id quod Chabriæ uallũ appellatur,& uorago Pelusio proxima,à Nilo facta, cum ea loca palustria,& natura cõcaua sint. ac Phœnicia quidẽ est huiusmodi. Artemidorus dicit ab Orthosia Pelusium esse stadiorũ tria milia & sexcenta,quinquaginta in sinum se inferenti. A Melænis Ciliciæ ac Syriæ mille & noningenta. Hinc in Orontẽ quinquaginta,ac uiginti. Postea Orthosiã usq; mille ac centũ xxx. Iudææ extrema occidentalia Casio proxima, Idumæi tenẽt, & lacus. Idumæi quidẽ Nabatæi sunt qui orta seditione inde egressi,ac Iudæis inhærentes,eisdem legibus cõmunicauerunt. Ad mare aũt Sirbonis & continua regio loca plurima occupant usq; Hierosolyma,quæ sunt mari uicina. Dictũ est enim ea ab Iopes portu conspici, atq; hæc quidẽ septentrionalia sunt omnia, magna ex parte à mixtis gentibus habitata,Aegyptijs,Arabibus, & Phœnicibus. Nã tales sunt qui Galilæam habent & Hiericuntẽ & Philadelphiam,& Samariã, quã Herodes Sebastã nominauit. Cumq; mixti homines sint,fama quæ plurimũ obtinet de rebus creditis circa Hierosolymorũ templũ,asserit Aegyptios fuisse eorũ progenitores,qui nunc Iudæi appellantur. Nam Moses unus ex Aegyptijs sacerdotibus,cũ partem quãdam regionis haberet,ac molestè ferret eorũ instituta,hinc eò cõmigrauit. Discessere cum eo multi,quibus diuina curæ erant. Docebat enim ille,quomodo Aegyptij non rectè sentirent,qui ferarum ac pecorum imagines deo tribuerent, nec Græci qui deos hominum figuris insignirent. Et quod id solũ deus esset, quod nos contineret,terram ac mare,quod cælum & mundũ & rerum omniũ naturam appellamus, cuius profecto imaginem nemo sanè mentis nostræ similem audeat effingere, oportere itaq; relicta omni simulacrorum effigie, & digno ei fano, ac templo

Gadæorũ portus. *Aila.* *Arabicus sinus* *Alaniticus sin.* *Heroum urbs.* *Gaza.* *Raphia.* *Rhinocolura.* *Rhinæ.* *Sirbonis lacus.* *Eruptio lo.* *Casius m.* *Iuppiter Casius.* *Pompeij sepul.* *Gerra.* *Chabriæ uallũ* *Orthosia.* *Melænæ* *Idumæi.* *Nabatæi.* *Hierosolyma.* *Galilæa.* *Hiericus.* *Philadelphia.* *Samaria.* *Sebasta.* *Moses.* *Deus quid.*

templo constituto, sine forma colere & uel pro se quenq; indormire, uel alios qui boni insomniatores essent pro alijs. Ac semper bonum aliquod,& donum & signũ à deo expectare,eos præsertim,qui caste integreq;,& cum iustitia uiuerẽt, cæteros uero nequaquam. Ille hæc dicens,hominibus bonis non sanè paucis id persuasit,& in eum locum deduxit,ubi nunc condita sunt Herosolyma,quem facile obtinuit cũ minime esset inuidiosus,nec pro quo quisq; studiosius contenderet. Est enim petrosus,aquis tantum abundans,circunstantem uero regionem sterilem ac siccam habet,& intra lx. stadia petrosam. Simulq; pro armis sacra & deum proponebat, cuius sedem quærere uellet. Et eiusmodi cultum & sacrificium se traditurũ pollicebatur, quæ nec impensa nec afflatu nec re ulla absurda eos perturbaret. Quam obrẽ ille his rebus excellens imperium haud exiguum constitutit. Nam facile gẽtes omnes finitimæ ob propositam spem,& huiusmodi consuetudinem adhæserunt. Successores quoq; aliquandiu in ijsdem institutis permansere, cũ reuera & iusti essent & religiosi. Postea cũ sacerdotio præesset,primũ quidẽ superstitiosi homines, deinde etiã tyrãni. Ex superstitiõe instituta est carniũ abstinẽtia,à q̃bus adhuc abstinẽt& circuncisiones,& excisiones, & siqua sunt huiusmodi alia. Ex tyrãnide autẽ latrocinia,nã qui deficiebãt simul & eã regionẽ, & uicinã uexabãt,atqui principibus fauebant,aliena diripientes. Syriæ ac Phœniciæ nõ pauca subegerunt, ueruntamẽ decor quidam circa arcem seruabatur,quam non ut sedem tyrannorum exhorrebant,sed uenerabantur ut templum. Sic enim à natura est hominibus comparatũ, & commune hoc Græcis & Barbaris est,ut cum ciuiles sint,communi præcepto atque instituto uiuant. Aliter enim multi unum per se commode fieri non possunt, quod est ciuiliter degere,nec aliter quodammodo communis uita duci potest. Sed præceptum duplex est,aut enim diuinum aut humanum. Antiqui cum diuinis institutis præstarent,& ea uenerarentur,multi tunc ad oracula proficiscebantur, atq; ea cõsulebant. In Dodonam quidem Vt Iouis ex alta caperent oracula quercu, Cuius consilio plurimum utebantur, Delphos autẽ, Expositum pater scire num uiuat uolens, Ac ipse Phœbi ad templa pergebat puer, Sciturus è quibus parẽtibus foret. Minos quoque per nouennium magni Iouis familiaris fuit, id est per nouennium (ut Plato dicit) in Iouis antrum descendens, & ab illo præcepta accipiens, quæ ad homines perferebat. Eadem Lycurgus eius imitator factitabat. Nam sæpe peregrinatus ea ex Pythia intellexit, quæ Lacedæmonijs imperanda erant. Hæc enim ab hominibus putabantur & credebantur uera, & propterea diuinatores in precio erant,ut etiam imperio digni iudicarentur, ut qui diuina nobis præcepta ac. documenta ederent, & uiui & mortui quemadmodum Tiresias, Cui dederat uita functo proserpina mentem, Vt saperet,pariterq; homines leuis umbra iuuaret. Talis fuit Amphiaraus,& Trophonius,& Orpheus,& Musæus,& Getarum deus,olim & Zamolxis Pythagoreus, ætate nostra Decineus,qui Byrebistheæ respondit,& apud Bosphoranos Achaicarus,apud Indos Gymnosophistæ,apud Persas Magi,& q̃ Necyomantici,& Lecanomantici, & Hydromantici appellantur, apud Assyrios Chaldæi, apud Romanos Hetruriæ haruspices. Talis erat Moses & successores eius, qui cum initia non mala habuissent,postea in deterius delapsi sunt. Iam uero aperte Iudæa à tyrannis opprimitur. Primus pro sacerdote se regem fecit Alexander,

Hierosolymorum solum. *Iudæorũ ritus.* *Carnium abstinentia.* *Circuncisio.* *Minos Iouis familiaris.* *Lycurgi leges.* *Tiresias.* *Amphiaraus.* *Trophonius.* *Orpheus.* *Musæus.* *Getarum deus.* *Achaicarus.* *Gymnosophistæ.* *Magi.* *Necyomantici* *Lecanomantici* *Hydromantici.* *Chaldæi.* *Haruspices.* *Moſis institutũ Iudæa.* *Alexander sacerdos Iudæorum.*

Hyrcanus. Aristobulus. Hierosolyma à Pompeio capta.

cuius filios Hyrcanum & Aristobulũ de imperio disceptantes, Pompeius sustulit, atq; eorũ munitiones euertit, & ipsa in primis Hierosolyma ui capta sunt. Ea munitio petrosa erat, & bene septa, & interius aquis abundans, exterius omnino sicca, fossam habebat in lapide excisam, xl. pedum profunditate, latitudine. cc. &. l. E lapide autem exciso educta erant templi mœnia. Pompeius ea cepit obseruato ieiunij die, dum ab omni opere Iudæi abstinerent, impleta fossa & admotis scalis, iussitq; mœnia omnia conuelli, qua ex re & latronum & tyrannorum receptacula sublata sunt, & loca ubi gaza recondita erat, quorum duo Thrax, atque Taurus in Hiericuntis ingressu sita erant. Item alia Alexandrium & Hyrcanium, & Machærus & Lysias, & quæ circa Philadelphiam erant. Item Scythopolis Galilææ proxima. Hiericus est campus à montana quadam circudatus, quæ in theatri speciẽ ad ipsum declinat. Hoc in loco est palmetum, cui immixta est etiam alia materies domestica, & ferax, palmis abundans, spatio stadiorum .c. & totum irriguum & habitationibus plenum. Vbi & regia est, & balsami uiridarium, quæ arbor aromatica est & fruticosa, cytiso & termintho persimilis, eius corticem scindentes succum in uasis suscipiunt, tenaci lacti persimilem, susceptus autẽ in conchis coagulatur. Is capitis dolores, & suffusiones oculorum incipientes, & hebetudinem mirifice soluit, quare preciosus est eo præsertim quod hic solũ nascitur. Palmetũ, quod palmã caryotam fert, hic solũ est, excepto Babylonio, & ulterioribus orientẽ uersus. Maximus quidem ex eis prouentus est, quinetiam xylobalsamo, ut aromate utuntur. Serbonis lacus permagnus est, cuius ambitum nonnulli mille stadiorum tradiderũt. Is secus maritimam oram extenditur, longitudine paulo plurium ducentũ stadiorum, profunda & grauissima aqua, ut urinatores in eo innatare non possint, uerum qui tenus umbilico in eum procedit mox extollitur. Plenus est bitumine, quod è medio fundo temporibus inordinatis, cum bullis quasi feruentis aquæ efflatur. In summo autem incuruatus, montis speciem præbet, fauillæ multum emittit, fumosus & aspectu ater, æri, & argento, & nitidis ac tersis omnibus rubiginem inducit, usque ad aurum, unde cum uasa situm contrahunt, iam accolæ intelligunt bituminis eruptionem incipere, ac sese arundineis ratibus ad id inquirendum accingunt. Bitumen est terræ gleba quæ à calore liquefacta efflatur atque diffunditur, rursumque in glaciem fortissimam ab aqua frigida immutatur, qualis est lacuum aqua, unde & sectione & incisione opus est. Id postea in summo fluitat, propter eam naturam, quam diximus, ingredientem nec innatare, nec immergi posse, sed attolli. Ratibus autem adnauigantes, quantum quisque uult, referunt. Ac de bitumine quidem hæc dicimus. Posidonius dicit, quod cum accolæ magici homines sint, incantationes quasdam faciunt, & lotia & alios huiusmodi fœtidos humores inspergunt atque exprimunt, quibus bitumen coagulatur, postea incidunt, nisi aliqua lotij uis sit, qualis eorum qui calculos in uesica habent. Nam etiam ex pueri lotio chrysocolla confícitur, ac in medio quidem lacu, iure huiusmodi res accidit. Ignis enim ac bituminis fons, ac multitudo in medio est, quanquàm & flatio sit inordinata, quoniam ignis motus, ordinem non habet nobis manifestum, quemadmodum & multorum aliorum flatuum. Talia etiam apud Apolloniam Epiroticam eueniunt. Quod autem regio ignea sit, per multa alia signa afferunt. Nam & petras asperas

Alexandrium. Lysias. Scythopolis. Hiericuntis situs. Palmetum Hiericuntis. Balsami uiridarium. Caryota palma. Serbonis lacus. Bitumen Iudææ. Chrysocolla.

exustas

exustas circa Moasada ostendunt, & multis in locis prærupta, & terram cinerulẽtam, & picis guttas ex petris distillãtes, & flumina fœtido odore efferuentia, & habitationes passim euersas, ut ijs fidẽ adhibeãt, quæ ab indigenis prædicantur quod in hoc loco. xiij. urbes olim habitabãtur, quarum metropolis Sodoma ad huc, lx. stad. ambitũ seruet. Et quod ex terræ motibus, & ignis afflatu, & aquis calidis, & bituminosis, & sulfureis lacus eruperit, & quod petræ igniferæ factæ sint, & urbiũ aliæ absorptæ, aliæ ab ijs, quicunq; fugere potuerunt derelictæ. Eratosthenes contra sentit, quod quum regio stagnis teneretur, maxima eius pars eruptionibus retecta fuerit, quemadmodum mare. In agro etiam Gadareno est aqua quædam pessima ex lacu, qua degustata, pecora pilos, ungues, & cornua amittũt. Apud eas quæ Tarichiæ appellantur, est lacus qui optimas piscium condituras præbet, gignit etiam arbores fructiferas malis similes. Aegyptij bitumine ad mortuorum condituras utuntur. Pompeius circuncisis quibusdam, quæ Iudæi sibi uiolenter asciuerant, Herodem sacerdotio præfecit. Postea Herodes uir indigena, id quibusdam ex eadem stirpe contulit, tantúmque superiores omnes & ciuilitate, & Romanorum consuetudine præstitit, ut rex fuerit constitutus, Antonio primum, postea Cæsare Augusto potestatem ei concedente. Ex filijs alios ipse sibi insidiantes interemit, alios moriens, data utrique portione, successores reliquit. Cæsar & Herodis filios, & sororem Salomen, & Berenicen eius filiam, honore prosecutus est, sed filijs non feliciter cessit. Nã cũ essent accusati, alter in exiliũ apud Gallos Allobroges relegatus fuit, alij uix multo obsequio reditum impetrarũt, & suam uterque tetrarchiam. Vltra Iudæam, & Cœlosyriam, usque in Babyloniam & fluuialem Euphratis regionẽ australem uersus tota est Arabia exceptis Scenitis, qui sunt in Mesopotamia. De Mesopotamia quidem & gentibus, quæ eam incolunt satis dictum est. Vlterior Euphratis regio, quæ ad eius ostia est, à Babylonijs incolitur, & Chaldæorum gente, de quibus etiam antediximus. Quæ post Mesopotamiam sunt, usque in Cœlosyriam flumini proxima, & Mesopotamiæ, Arabes Scenitæ obtinent, perparuas quasdam potentias in sterilibus locis propter aquarum inopiam partiti. Agriculturam aut parum aut nihil exercent, pascua omnis generis pecorum, præsertim camelorum optima habent. Vltra hos deserta sunt haud exigua, quæ uero his iam australiora sunt, ab ijs tenentur, qui felicem Arabiam incolunt. Cuius septentrionale latus faciunt antedicta deserta, orientale Persicus sinus, occidentale Arabicus, australe mare magnum, quod extra utrunque sinum est. Idq; totum mare rubrum uocatur, Persicus itaque sinus Persicum mare appellatur, de quo Eratosthenes ait, os eius adeo angustum esse, ut ex Armozo Carmaniæ promontorio, Arabiæ pars conspiciatur, quæ est Macis proxima. Ab ore autem, ora quæ à dextris est, cum curua sit, à principio quidem à Carmania paululum orientem uersus, postea ad Arctum uergit, postea ad occidentem usque ad Euphratis ostia, & Teredonem, complectitur autem & Carmaniorum oram & Persarum & Susianorum & Babyloniæ partem, quæ. x. milium ferè stadiorum est, de quibus iam ante diximus. Hinc portinus usque ad os alia totidem stadia sunt, ut traditum dicunt ab Antisthene Thasio, qui cum Nearcho nauigauit, ut perspicuum ex his sit, mare hoc paulo minus esse mari Euxino. Dicunt etiam, illum dicere, quoniã sinum cum

Moasas. Sodoma. Gadarenus lacus. Tarichiæ lacus. Bituminis usus. Herodes. Salome. Berenice. Scenitæ. Camelorum pascua. Arabia felix. Rubrum mare. Persicus sinus. Armozus. † Græcæ, Anaxisthene.

classe circumnauigauit, quod à Teredone deinceps continentem à dextris habẽti, præternauigatio insulam Icarium in fronte habet, & Apollinis templum in ea sanctum, & Tauropolæ oraculum, & quod præternauiganti Arabiam ad duo milia & cccc. stadia, in interiore sinu urbs iacet nomine Gerrha, quã Chaldæi tenebãt, à Babylonia profugi, loca salsa, & domos ex sale habitantes, quas cum salis squammæ, propter solis ardorem separatæ, continue cadunt, crebro aquis aspergant, atque eo pacto cõtinuant parietes. Hæc urbs. cc. stadijs à mari distat. Gerrhæi frequẽtius pedestri itinere Arabum merces, & aromata mercantur. Aristobulus diuersa sentit, Gerrhæos frequẽtius in Babyloniam ratibus mercatum ire, atq; inde per Euphratẽ Thapsacum cum mercibus adnauigare, postea quò libeat pedestri itinere deferri. Nauiganti ulterius sunt aliæ insulæ, Tyrus, & Aradus quæ templa Phœnicijs similia habent. Dicunt qui in eis habitant, insulas & urbes, quas Phœnices eodem nomine habent, suas esse colonias. Distãt hæ insulæ à Teredone. x. dierum nauigatione, à promontorio uero quod est in ore apud Macas, diei nauigatione. Nearchus & Orthagoras dixerunt, Tyrinam insulam in pelago ad Austrum iacere, duobus milibus stadiorum à Carmania distantem, in qua Erythræ sepulchrum ostẽditur, ingens sanè tumulus, & syluestribus palmis constitutus, atque eum in ijs locis regnasse, & de se mari nomen reliquisse. Atque hæc sibi à Mithropastæ Areini filio, satrapis Phrygiæ patefacta, qui Darium fugiens in ea insula esset immoratus, & cum eis diuersatus in Persicum sinum delatis & per eos quæreret in patriam remeare. In tota Rubri maris ora arbores in profundo nascuntur, lauro & oleo persimiles, quæ in refluxibus ex toto deteguntur, in affluxibus nonnunquàm ex toto obruuntur, atque hoc etiam, cum ulterior terra arboribus careat, adeo ut admirandum sit. De Persico itaq; mari, quod nos oriẽtale latus felicis Arabiæ diximus, talia Eratosthenes tradidit. Nearchus ait Mithropastẽ eis cum Mazena occurisse, Mazenã uero insulæ cuidam in Persico sinu præfuisse, insulæ nomen Doracta, ac Mithropasten quum in hanc confugeret, hospitio acceptum fuisse, quod in externa decessisset, & Mazenam conuenisse, qui in Macedonum classe fuerat, atque Mazenam nauigationis ducem fuisse. Dicit etiam in Persicæ præternauigationis initio insulam esse, in qua multæ ac preciosæ margaritæ gignantur, in alijs uero clari ac pellucidi lapilli. In insulis quoque ante Euphratem arbores, thus redolentes, innasci, quarũ radices fractæ succum effundant, item miras cancrorum atque Echinorum magnitudines, quod in toto exteriore mari commune est, quorum alij pileis maiores sint, alij † duo acetabula capiant, uidisse etiam cetum mari eiectum. l. cubitorũ. Arabiæ initium à Babylonia est regio Mæcina. Ante hanc iacent partim Arabum deserta, partim Chaldæorum paludes, quas Euphrates effusus facit, partim Persicum mare. Ea etsi grauẽ ac nebulosum aërẽ habet, simulq; pluuiosa sit & æstuosa, fructus tamẽ optimos producit. Vitis in paludibus nascitur, terra in arundineis cratibus imposita, quantã stirps recipiat, ut sæpe etiã ab aqua deferatur, quam rursus in pristinam sedem contis propellunt. Sed redeo ad ea quæ deinceps Eratosthenes de Arabia commemorat. Dicit enim de parte septentrionali ad deserta, quæ inter felicem Arabiam & Cœlosyrios & Iudæos est, usque ad Arabici sinus recessum, quod ab heroum

Tauropolæ oraculum.
Gerrha.
Thapsacus.
Tyrus.
Aradus
Tyrina.
Erythræ sepul.
Mithropastes
Erythræũ mare.
Arbores maris rubri.
Mazena.
Doracta.
Turiferæ arbores.
† Κήτη.
Cetus miræ magnitudinis.
Arabiæ initiũ.
Mæcina

heroum urbe, quæ est ad Nilum, recessus Arabici sinus, Nabatæam petram uersus usque Babylonem, stadia sunt. v. milia, & sexcenta. Ac tota quidem ad æstiuales ortus est, per adiacentes Arabum gentes, Nabatæos scilicet Chaulotæos, & Agræos, ultra quos & felix Arabia, ad. xij. milia stadiorum ad austrum exposita ulque in Atlanticum pelagus. Incolunt eam primi post Syros, & Iudæos, homines agricultores. Post hos regio est arenosa & sterilis, quæ palmas habet non multas & acanthos & myricam, & fossiles aquas, quemadmodum Gedrosia, eam Arabes Scenitæ camelorum pastores habitant. Vltima uero Austrum uersus contra Aethiopiã assurgentia æstiuis hymbribus tanguntur, & bis feruntur, quemadmodum India, habent etiam flumina quæ in campos & lacus absumuntur & cum cæterorum fructuum, tum etiam mellificij abundantia est, pecorum quoque omnium copia, exceptis equis, mulis, & porcis. Auium etiam omnium præter anseres & gallinas. Ac ultima quidem regio, de qua ante diximus, à quatuor maximis nationibus inhabitatur, à Minæis, qui in parte sunt, Rubrum uersus, maxima eorum ciuitas Carna siue Carana. Hos sequũtur Sabæi quorum metropolis est Mariaba. Tertij sunt Cataba nenses, qui ad angustias, & Arabici sinus trasitum descendunt. Eorum regio dicitur Tamna. Ad orientem, in primis sunt Chatramotitæ urbem Cabatanũ habẽtes earũ quæq; sub suo principe est, & felices sunt & optimas tẽplorũ ac regiarũ cõstructuras habent, domicilia uero lignorum compage, Aegyptiacis similia, & plus regionis occupant, quatuor præfecturæ, quas nomos uocãt, quam Aegyptiacũ Delta. Succedit apud eos in regno non filius patri, sed qui primus è nobili genere post cõstitutum regem nascitur. Nam simul ac aliquis in imperio constitutus est, omnes nobilium uirorum uxores prægnantes conscribuntur, & custodes apponũtur, qui obseruent quæ prima pepererit. Nam eius filius ex lege assumitur & ad regni successionem regaliter educatur. Catabania thus gignit. Chatramotitica myrrham & tum hæc, tum alia aromata mercatoribus præponuntur, qui ad eos ex Helanis Menæam ueniunt in diebus. lxx. Elana urbs est in altero recessu Arabici sinus, qui apud Gazam est nomine Elaniticus, quemadmodũ iam diximus. Gabæi in Chatramotiticã in diebus. xl. proficiscũtur. Arabici sinus latus, quod secus Arabiam est ab Elanitico recessu incipiendo (ut Alexander, & Anaxicrates scripserunt) xiiij. milia stadiorum comprehendit, quemadmodum sæpe dictum est. Quod uero Troglodyticam uersus est, in dextra parte nauigantibus ab heroũ urbe, usq; ad elephãtum uenationem, & Ptolemaidem, stadiorum. viiij. milia ad meridiem & paululũ ad orientem. Hinc usq; ad angustias circiter quatuor milia, & quingenta magis ad orientem. Angustiæ Aethiopiam uersus à promontorio fiunt, quod Dira nominatur, & oppidum eodem nomine, quæ loca ab Ichthyophagis habitantur. Dicunt hoc in loco Sesostris Aegyptij columnam esse quæ sacris literis transitũ eius significet. Is enim primus uidetur Aethiopiã Troglodyticamq; subegisse, postea in Arabiam transgressus, inde Asiam omnem permeauit, quapropter multis in locis Sesostris uallum appellatur, & Aegyptiorũ deorũ templa inueniuntur ab eo cõstructa. Angustiæ Diræ proximæ in lx. stadia cõtrahũtur, nũc uero nõ hæ dicũtur angustiæ sed ulterius nauiganti, ubi traiectus est inter continentes. cc. ferè stadiorum. Ac sex quidem insulæ inter se continuæ transitum implentes, ualde angustas nauigatio-

Nabatæi.
Chaulotæi.
Agræi.
Arabia felix.
Scenitæ.
Minæi.
Carna.
Sabæi.
Mariaba.
Catabanenses.
Tamna.
Chatramotitæ.
Cabatanus.
Nomi.
Catabania.
Chatramotitica.
Myrrha.
Elana.
Elaniticus sinus
Dira.
Sesostris.

nes relinquunt, per quas merces ultro citroq; ratibus tranſuectantur, atq; has angu
ſtias uocãt. Poſt inſulas deinceps in ſinum ſe inferenti, eſt nauigatio ſecus myrtife
ram regionem ad meridiem atq; auroram, uſq; ad eam quæ cinnamomum fert ad
v. milia ſtadiorum, ultra hanc negant quenquam hactenus profectum. Et in ora
quidem urbes eſſe, non tamen multas. In mediterranea uero multas, & optime ha
bitatas. Ac de Arabia quidem hæc ab Eratoſthene dicuntur, his ea ſunt addenda,
quæ & aliĳ ea de re tradiderunt, Artemidorus ſcribit, Arabicũ promontorium, Diræ
oppoſitum, Acilam uocari, circa Diram eos habitare qui Glandes curti ſunt. Tum
ab heroum urbe nauiganti iuxta Troglodyticam Philoteram eſſe à ſorore ſecundi
Ptolemæi appellatam, Satyri opus, qui ad Troglodyticam & elephantum uenatio
nem perſcrutandam miſſus eſt. Deinde aliam urbem Arſinoën, deinde calidarum
aquarum exitus, quæ amaræ ac ſalſæ ab ex celſa quadã petra in mare emittunt. Nõ
procul mons quidam eſt, rubrica plenus in campo ſitus, deinde muris ſtationem, &
Veneris ſtationem, uocari autem portum magnum, ingreſſu admodum flexuoſo.
In fronte inſulas tres eſſe, duas oleis opacas, alteram minus opacam, quæ meliagri
des multas habeat. Deinceps ſinum qui immundus dicitur, & ipſum cõtra Theba
idem ſitum, quemadmodum muris ſtationem. Immũdus idcirco, quia occultis cau
tibus, & dorſis exaſperatur, & flatibus qui frequenter tempeſtates cient. Hoc in lo
co Beronicen urbem, in penitiore ſinu poſitam. Poſt ſinũ eſt Ophiades inſula ab
euẽtu rei appellata, uel quod rex eam à ſerpẽtibus liberauit, uel quod multi applicã
tes, à ſerpentibus interficerentur, & propter topazia, is autem eſt lapis pellucidus,
ſplendore aureo refulgens, ut interdiu uideri non poſſit, uſq; adeo illuſtratur, noctu
uero uidetur ab iĳs, q eũ colligunt. Nã ſigno aliquo impoſito, de dei effodiũt. Aegy
pti reges maximam hominum multitudinem, mercede cõductam, ad horum lapi
dum collectionem cuſtodiamq; collocauerant. Poſt hanc inſulam multæ Ichthyo
phagorum & Nomadum nationes ſunt. Poſtea Sopitæ deæ portus, hũc principes
quidã è maximis periculis ſeruati, ab euentu rei ſic nominauerunt. Poſtea eſt maxi
ma & oræ & ſinus mutatio. Nam præternauigatio non amplius aſpera eſt, ſed quo
dammodo cum Arabia coniungitur, ac pelagus humile eſt duorum ferè paſſuũ, &
ſumma eius facies herbida muſco & alga pellucens, quæ plurimũ in freto abundãt,
ubi arbores etiam ſub aqua naſcuntur. Fretum marinorum canum multitudinem
fert. Poſtea ſunt Tauri duo quidem montes, qui à longe formam quãdam oſtendũt
tauris ſimilem. Poſtea eſt alius mõs, qui Iſidis templũ habet, Seſoſtris opus. Poſtea
inſula oleis conſita mari circumalluta, poſt eam eſt Ptolemais apud elephantum ue
nationem, ab Eumede conditam, cum in uenationem à Philadelpho mitteretur,
clam cheronneſo quadã & foſſa & muro circũdata, & cultu & obſequiĳs eorũ amici
tia conciliata, à quibus arcebatur. Intra hoc ſpatium emittit pars quædam abrupta
à flumine Aſtabora, qui ex lacu ortũ habens partem emittit, cum ea uero, quæ ma
ior eſt influit in Nilum. Poſtea ſunt inſulæ ſex, Latomiæ appellatæ, poſtea eſt os,
quod Sabaiticum dicitur. In mediterranea caſtellum eſt, à Sucho cõditum. Poſtea
portus nomine Elæa, & Stratonis inſula. Poſtea portus Saba, & elephantum ue
natio ab eis dicta. Regio quæ interior eſt Teneſis dicitur, eam Aegyptiĳ habent à
Pſammitticho profugi, & Sebritæ, id eſt aduenæ appellantur. Reginam habent
ſub qua

Dira. *Acila.* *Glandes curti.* *Philotera.* *Arſinoë.*

Meliagrides. *Immundus ſin.*

Beronice. *Ophiades inſu.* *Topazia.* *Topazius lapis.*

Sopita dea.

Tauri montes. *Iſidis templum* *Ptolemais.* *Elephantum uenatio.*

Aſtaboras flu. *Latomiæ.* *Sabaiticum os.* *Suchus.* *Elæa.* *Stratonis inſu.* *Saba.* *Teneſis.* *Sebritæ.*

ſub qua eſt Meroë inſula, his locis uicina, & in Nilo ſita. Vltra Meroën eſt alia quæ
dam inſula in flumine non longe admodum, quam hi ipſi profugi inhabitant. A
Meroë in hoc mare eſt iter dierum. xv. homini expẽdito. Circa Meroën Aſtabo
ras, & Aſtapas influunt. Hæc flumina Rhizophagi accolunt, qui etiam Eliĳ uo
cantur, propterea quod ex adiacente palude euulſis radicibus maſſulas conficiũt,
& ad ſolem coctis ueſcuntur. Hæc loca leones alunt, qui ſub canis exortum à ma
ximis culicibus hinc expelluntur. Sunt etiam Spermophagi non procul, qui de
ficientibus feminibus, pomis nutriuntur, ea conficientes quemadmodum Rhizo
phagi radices. Poſt Eleam ſunt Demetriĳ ſpeculæ, & Cononis aræ. In mediterra
nea uero maxima Indicarum arundinum multitudo naſcitur. Ea Coraciĳ regio
appellatur. Fuit etiam Endera quædam interius Gymnetarum hominum habita
tio, qui arcu & arundineis ſagittis præuſtis utuntur. Hi frequentius feras ab arbo
ribus ſagittant, nonnunquam etiam à terra. Maxima eſt apud eos ſyluestrium boũ
multitudo, ex horum & aliarum carnibus uitam trahunt. Quum uero nihil ca
piunt, ſicca coria prunis aſſantes, iĳs pro cibo utuntur. Mos eſt apud eos ſagit
tandi certamen adoleſcentulis præponere. Poſt Cononis aras, eſt portus Meli
nus, ultra quem eſt caſtellum, & uenationes plurimæ. Poſtea Antiphili portus,
ſupra quem ſunt Creophagi, Glandes curti, & eorum mulieres ludaice exciſæ. Su
pra hos quaſi ad meridiem ſunt Cynamolgi, qui ab indigenis Agriĳ appellantur, co
mati & barbati. Hi canes maximos alunt, quibus Indicos boues uenantur, è ui
cina regione uenientes, ſiue à feris pulſos, ſiue paſcuorum inopia. Eorum aduen
tus eſt ab æſtiuo ſolſtitio, uſq; ad mediam hyemem. Poſt Antiphili portum eſt alius
portus, nomine Curtorũ lucus, & Berenice ciuitas Sabæa, & Sabæ ciuitas maxima
poſtea Eumenis lucus. Vlterius eſt urbs Daraba, & Elephantum uenatio, quæ
ad puteum nominatur, eam Elephantophagi habitant, huiuſmodi uenationem
exercentes, elephantorum gregem per ſyluam delatum ex arbore aliqua cernen
tes, eum minime adoriuntur, ſed ad eos qui ponè gradiuntur clam accedentes,
neruos incidunt, nonnulli eos ſagittis interficiunt, ſerpentum felle tinctis. Sagit
tatio per homines tres perficitur, quorum duo arcum tenent & ultra progredi
untur, tertius uero neruum trahit. Nonnulli arbores notant quibus elephantes ac
cumbere ſolent. Accedentes itaque ex altera parte truncum recidunt, cui cum be
ſtia inhæſerit, pariter cum arbore ruit, cúmque ſurgere nequeat propterea quod cru
ra continuum & inflexum os habeant, ex arboribus deſilientes illam obtruncant.
Venatores à Nomadibus immundi uocantur. Supra hos ſunt Struthophagi, gens
non admodum magna, apud quos aues dicuntur eſſe, ceruorum magnitudine,
quæ uolare non poſſunt, ſed celeriter currunt, quemadmodum Struthocameli,
nonnulli eas arcu uenantur, nonnuli pellibus Struthorum tecti, nam dextram ma
num pelle colli operiuntur, atque eam ſic mouent, quemadmodum animalia col
lum, ſiniſtra uero ſemen ſpargunt, è ſuſpenſa pera eductum, eo auem allicientes,
in conualles detrudunt, ubi uiri animal circunſiſtentes obtruncant. Atque hi hu
iuſmodi auium pelles induunt & ſubſternunt. Cum iĳs Aethiopes, qui Silli appel
lantur bellum gerunt, Orygum cornibus pro armis utentes. His finitimi ſunt, qui
cæteris & nigriores ſunt & minores, & uitæ breuioris. Raro enim quadrageſimum

Aſtaborus flu. *Aſtapas flu.* *Rhizophagi.* *Eliĳ.*

Spermophagi.

Demetriĳ ſpectalæ. *Cononis aræ.* *Coraciĳ regio.* *Endera.*

Melinus port. *Antiphil. portus.* *Creophagi.* *Mulieres exciſæ* *Cynamolgi.* *Agriĳ.* *Boues Indici.* *Curtorum lucus.* *Berenice opp.* *Sabæ.* *Eumenis lucus* *Daraba.* *Elephantũ uenatio.* *Elephantophagi*

Immundi. *Struthophagi.* *Aues cerui magnitud.* *Struthocameli.*

Silli.

Locuſtarum eſus.

tranſcendunt annum, eorum carne iam in ferinam uerſa uiuũt ex locuſtis, quas uerni Libes, ac zephyri uehementius flantes in ea loca compellunt. Eas hoc modo capiunt, fumoſam materiẽ in conuallibus inijcientes, & incedentes (cum illæ parũ uolent) obtenebratas & cadentes colligũt, & admixto ſale ex eis maſſulas conficiunt & utuntur. Vltra hos eſt regio deſerta quæ paſcua larga habet, ob ſcorpionum multitudinem derelicta, & aranearum quæ quadrimalæ appellãtur. Hæc animalia adeo aliquando affluxerunt, ut hominibus ex toto fugam facerent. Poſt Eumenis portum uſq; in Diram, & ſex inſularum anguſtias, Ichthyophagi, Creophagiq; habitant, & qui Curti appellantur, uſq; in mediterraneam. Sũt & aliæ quædam elephãtum uenationes, & urbes ignobiles, & inſulæ ante maritimam orã, paſtores magna ex parte, agricolæ pauci, apud nõnullos plurimus ſtorax naſcitur, Ichthyophagi in reflexu maris piſces colligunt eósque in petras iacentes, ad ſolem coquunt, poſtea exaſſant, ſpinas quidem aceruant, carnem uero ſubigentes, maſſulas conficiunt, rurſúmque ad ſolem poſitos edunt. Hyeme cum piſces legere non poſſint, acerua tas ſpinas conterentes, maſſulas conficiunt, & utuntur, recentes uero exugunt. Nõ nulli conchas, quæ carnem habeant, hoc modo nutriunt, ijs in foſſam uel lacunam aliquam immiſſis, piſciculos in cibum inijciunt, atque in penuria piſcium utuntur. Sunt eis uaria piſcium uiuaria, in quibus ſeruantur. Nonnulli ex ijs qui ſiccam oram incolunt, v. dierũ iter cũ tota familia Pæana canentes, aquatum aſcendunt. Ibiq; proni proiecti more boum bibunt, quò uſq; uenter in tympanum intumeſcat, poſtea ad mare redeunt. Hi in ſpeluncis habitant, uel tugurijs oleæ frondibus contectis, & trabibus ac tignis ex oſſibus ac ſpinis cetorum perfectis. At Chelonophagi teſtudinum teſtis conteguntur, quæ adeo magnæ ſunt, ut uel in eis nauigent. Nonnulli ex alga mari eiecta ingentes & montoſos cumulos facientes eos ſuffodiunt atque inhabitant, mortuos piſcibus edendos iaciunt, qui ſtatim à fluctibus corripiuntur. Ex inſulis tres ſunt deinceps, quarum una teſtudinum, alia phocarum, alia accipitrum dicitur. Tota ora palmeta, & oliueta, & laureta habet, non modo quæ intra anguſtias eſt, ſed etiam quæ extra eſt, magna ex parte. Eſt etiam inſula quædam Philippi, contra quam imminet elephantum uenatio, quæ Pythangeli dicitur, deinde Arſinoë ciuitas & portus, deinde Dira, & ultra hæc iacet elephantum uenatio. Poſt Diram deinceps eſt regio aromatifera, & prima quæ myrrham fert, quæ etiam Ichthyophagorum eſt & Creophagorum. Gignit etiam Perſicum & Aegyptiacum morum. Vlterius eſt Licha elephantum uenatio. Multis in locis ſunt pluuialium aquarum lacunæ, quibus arefactis elephantes proboſcide ac dentibus puteos effodiunt & aquam inueniunt. In hac ora, uſque ad Pytholai promontoria, ſunt duo ingentes lacus, alter aquæ ſalſæ, quem mare dicunt, alter dulcis qui hippopotamos alit, & crocodilos. Circum labra uero papyrum, atqui & ibes in hoc loco conſpiciuntur. Circa Pytholai promontorium iam ſunt homines integri corporibus. Poſt hos eſt regio thurifera in qua promontorium eſt, quod ſacrum populetũ habet. In mediterranea eſt regio quædam fluuialis, quæ Iſidis dicitur, & alia quædam Nilus, Ambæ myrrham & thuriferas arbores innatas habent. Eſt etiam piſcina quædam, quæ montanis aquis impletur. Poſtea Leonis uicus, & Pythangeli portus. Sequens regio pſeudocaſiam fert. Ac demum complures fluminũ regiones ſe-

Quadrimalæ τὰ τετράγωνα θα.

Creophagi.

Curti οἱ κολοβοὶ

Ichthyophagi.

Chelonophagi Teſtudinum teſtæ miræ magnitudinis.

Phocarum inſ.

Accipitrum inſula.

Pythangeli inſ.

Arſinoë.

Dira.

Elephantum uenatio.

Licha.

Pytholai prõ.

Ibes.

Pythangeli portus.

Pſeudocaſia.

nes ſequuntur, quæ thus habent, & phleum, uſq; ad eã quæ cinnamomũ fert, flumen quod hanc dirimit, phleũ multũ gigni. Poſtea eſt aliud flumẽ, & Daphnùs portus & fluuialis regio quæ Apollinis dicitur, & thus habet & myrrhã & cinnamomũ, quod plurimum in locis ſemotioribus uiget. Poſtea Elephas mons in mare expoſitus, & foſſa & Pſygmum portus ingens, & Cynocephalorum aquatio, & Auſtri cornu, ultimum huius oræ promontorium. Quum uero ad meridiem deflexit, negat ſe ulterius portuum aut aliorum locorum deſcriptionem habere, quod incognita ſint, tamen in ſequenti ora ſunt columnæ & aræ Pytholai, & Lichæ, & Pythangeli, & leonis & Charimorti, per oram notam à Dira uſque ad Auſtri cornu. Ipſa uero diſtantia ignota eſt, hæc regio elephantis abundat, & leonibus, qui formicæ uocantur, & genitalia ſurſum uerſa habent, & colorem aureum, nudiores Arabicis. Fert etiam pardales fortiſſimas, & Rhinocerotes, qui (ut Artemidorus ait) longitudine parum ab elephantis exceduntur, quod Alexandriæ uidiſſe affirmat ſe, ferè etiam quantum ad altitudinem. Eius autem quem nos uidimus color non buxo ſed elephanti ſimilis erat, magnitudo uero tauri, forma apro proxima, præſertim quantum ad rictum, præter naſum, qui cornu quoddam eſt reuruum, omni oſſe durius, eo pro armis utuntur, quemadmodum aper dentibus. Habet etiã duo cingula tanquàm draconiũ uolumina, à dorſo uſq; ad uterũ circumeuntia, alterum iubã uerſus, alterũ ad lumbum. Nos hæc de eo dicimus, quia nobis uiſus eſt. Artemidorus ulterius addit, quod id animal de paſtu cũ elephãte pugnet, eũ rictu ſubiẽs, ac uterũ reſcindẽs, niſi ab elephantis, proboſcide uel dẽtibus anticipetur. In ijs locis Camelopardales naſcuntur, nullã cũ pardali ſimilitudinẽ habentes. Coloris enim uarietate hinnulo ſimillima eſt, uirgatis pilis diſtincto, poſteriora quoq; humiliora ſunt anterioribus, ut à cauda ſedere uideatur, ad bouis altitudinem. Anteriora uero crura à cameli cruribus non ſuperãtur, collum rectum eſt, & in altum auectum, uerticem paulo ſublimiorem camelo habet, unde propter hanc incommẽ ſurationem, nec tantam celeritatem habere eam puto, quantam dixit Artemidorus, qui eam excellentẽ fecit. At nec fera eſt, ſed pecus, nullã enim præ ſe ſæuitiam fert. Gignuntur etiam ibi (ut ipſe teſtatur) ſphinges, & cynocephali & cepi qui faciem leonis, corpus reliquũ pantheræ, magnitudinẽ damæ habẽt. Itẽ urſi qui carnem edunt, noſtros & magnitudine & celeritate longe exuperantes, colore autem fului. Crocutas quoque (ut ille inquit) ex cane, lupóque permixtus eſt. Quæ uero Metrodorus Scepſius in libro de conſuetudine dicit, fabuloſa ſunt, & minime curanda. Artemidorus draconum magnitudines refert tricenum cubitorum qui tauros elephantósque capiant, moderatus ſanè in his. Nam Indici ac Libyci dracones fabuloſiores ſunt, ſuper quibus herba etiam innaſci dicitur. Troglodytarum uita paſtoralis eſt, ij multos tyrannos habent, mulieres & filij eis communes, niſi quæ tyrannorum ſunt, qui tyranni uxorem corruperit oue mulctatur. Eorum mulieres diligenter ſibi ceruſam inducunt. Circum collum conchas contra faſcinationes geſtant. Viri de paſcuis contendunt, primo ſe manibus impellentes, deinde lapidibus, quod ſi uulnus fiat, tunc ſagittis & gladijs res geritur, ſed mulieres in medium prodeuntes, & preces effundentes, illos conciliant. Veſcuntur carnibus & oſſibus ſimul contuſis, & in coria inuolutis, & poſtea aſſatis, ſtemq;

Phleus.

Daphnùs portus.

Elephas mons.

Pſygmum.

Cynocephalorum aquatio.

Auſtri cornu.

Leones formicæ appellati.

Pardales.

Rhinocerotes.

Camelopardales.

Sphinges.

Cynocephali.

Cepi.

Crocutas fera.

Dracones ſuper quibus herba innaſcitur.

Troglodytæ.

Mulieres pacẽ conciliantes.

Coci immundi.

tis. Itemq; modis alijs quos coci norunt. Cocos ipsi immundos uocant, quare non solum carnes & ossa, sed etiam coria comedunt. Vescuntur etiam sanguine admixto lacte, uulgus aquam bibit, in qua paliurus sit immadefactus. Tyranni mulsum potant, melle è flore quodam expresso. Hyemem habent quum Etesiæ flant, nam & hymbres habent, æstatem uero reliquum tempus, nudi sunt, & pelliti, & scipiones gestant, & sunt non solum curti sed etiam circuncisi nonnulli, quemadmodum Aegyptij, Aethiopes uero Megabari clauas gerũt, ferreis nodis ornatas, utuntur etiam lanceis, & scutis, ex corio cõfectis. Reliqui Aethiopes arcu & lancea, nõulli ex Troglodytis sepeliunt, paliuri uirgis, mortui ceruicem cum pedibus alligantes, postea subito efferunt, læti ac ridentes, quousq; corporis aspectum occultent. Deinde imposito capræ cornu, abscedunt. Iter noctu peragunt, pecoribus masculis tintinnabula è collo suspendũt, ut feræ sonitu exterreantur. Arcu & facibus contra feras utũtur. Inuigilant ad ignem gregis gratia, cantu quodam utentes. Quum uero hæc de Troglodytis ac uicinis Aethiopibus dixit, reuertitur in Arabiam, ac primo eos persequitur, qui Arabicum sinum terminant, & Troglodytis opponuntur, à Posidio incipiens, dicit itaq; hoc ultra Elaniticum recessum iacere. Posidio uero continuum esse palmetum quoddam aquis abundans, & in magno honore haberi, propterea quod tota circunstans regio æstuosa sit, & arida & umbrarum expers. Hic maxima palmarum copia est. Luco uir & uxor præsunt per genus constituti, pelliti ambo, uictum ex palmis ducentes, dormiunt in tugurijs factis super arboribus, propter ferarum multitudinẽ. Postea est phocarũ insula, à multitudine earũ beluarum dicta. In proximo promontoriũ est, quod usq; ad Arabum petrã pertendit, qui Nabatæi dicũtur, & usq; in Palæstinã in quã & Menæi & Gerrhæi, & uicini omnes aromata cõuehunt. Postea est alia ora, quæ prius Maranitarũ dicebatur, quorum alij erãt agricolæ, alij tugurales, nunc Garindæi illos dolo interremerunt, nam eos adorti, dum festa quædam quinquennia celebrarent, non solum eos assumpserunt, sed etiam ingruẽtes in alios, funditus omnes deleuere. Postea est Elaniticus sinus, & Nabatæa populosa sanè regio & pascuis abundans. Insulæ quæ in fronte sunt, ab hominibus tenentur, qui prius quietem agebant, postea ratibus prædari ceperũt, eos qui ex Aegypto nauigabant, sed classe ingruente, pœnas dederunt, ab ea deleti. Deinceps est campus, aquis & arboribus plenus, & omni pecore abundans cum cætero, tum etiã camelis & mulis syluestribus, & ceruis, & damis. Sunt etiam in eo leones & pardales & lupi plurimi. Est insula quædam in fronte nomine Dia. Postea sinus quingẽtorum ferè stadiorum à montibus circunclusus, cuius os ingressu difficile est. Circunhabitant homines terrestrium animaliũ uenatores. Postea sunt insulæ tres desertæ, oleis obsitæ non nostratibus, sed indigenis, quas Aethiopicas uocamus, earũ lachryma medicam uim habet. Deinceps est littus lapidosum, posthac est ora aspera & nauigatu difficilis mille ferè stadiorum, portuum & iaciendarum anchorarũ inopia. Nam mons quidã altus & asper exporrigitur, postea mõtium ima spelũcis plena usq; ad mare, quæ præsertim Etesijs & pluuijs ineuitabile periculũ exhibẽt. Dehinc est sinus, qui sparsas insulas habet, protinus sunt cumuli arenæ nigerrimæ tres, ualde excelsi. Post hos est Charmothas portus. c. ferè stadiorũ ambitu, ingressu angusto, & omni scaphæ periculoso, emittit in eum flumen. In medio insula iacet arbori

Megabari. Clauæ ferreis nodis. Paliurus.

Tintinnabula maribus suspenduntur.

Palmetum.

Phocarũ insu.

Nabatæi Arabes.

Menæi. Gerrhæi. Maranitæ. Garindæi. Nabatæa.

Dia insula.

Charmothas.

arboribus plena & cultui apta. Dehinc est ora aspera, post quam sinus quidã est, & regio Nomadum uictum ex camelis ducentum. Nam & ex eis pugnant & iter faciunt, & nutriuntur lacte & carnibus utuntur, flumen per eos labitur quod auri strigilem defert, quanquàm id operari nesciunt. Hi Debæ uocantur, quorum alij pastores sunt, alij agricolæ. Ego priscа gẽtium uocabula, tum propter eorum obscuritatem, tum propter absurditatem pronunciandi, non pono. Post hos sunt homines mitiores temperatiorem quidẽ terram habitantes. Nam & aquas & hymbres affatim habent. Apud eos aurum effoditur non strigiles, sed glebulæ quædam, quæ non multa purgatione indigẽt, magnitudine minima fansæ, mediana mespili, maxima nucis quas perforantes cum lapillis pellucidis alternis positis armillas faciunt, inserto filo, & collo manibusq; circũponunt, uendũt id aurum uicinis uili precio, æris triplo, argenti duplo, tum propter operandi inscitiam, tum propter inopiam eorum, quæ cõtra accipiuntur, quorũ usus magis est ad uitam necessarius. His proxima est felicissima Sabæorũ terra, quæ maxima natio est. Apud hos thus, & myrrha, & cinnamomum nascitur. In ora etiam balsamum, & alia quædã herba ualde odorata, quãquàm eius odor cito deperit, habent præterea palmas odoratas, & calamũ. Serpentes quoq; palmares, colore puniceo, usq; ad ilia assilientes, quorum morsus incurabilis est. Homines propter maximam fructuum copiam ociosi segnesq; uiuunt. In radicibus arborum cubant, & ex eis incidunt quæ proximi suscipientes protinus alter alteri consequenti tradũt, usq; in Syriam atq; Mesopotamiam. Ab odoribus autem stupefacti, bituminis suffitu & hirci barba, stuporem tollũt. Meriaba Sabæorum urbs in monte iacet arboribus pleno. Sub rege sunt, qui iudiciorum ac cætera rerum rerum potestatem habet. Alijs uero regibus fas non est, aut subito eũ turbæ abdicant, idq; ob causam quandam & tum ipse, tum sui in delicijs muliebribus uiuũt. Multitudinis pars agriculturam exercet, pars aromata mercatur, & indigena & Aethiopica, nauigantes ad ea per angustias, nauigijs ex corio confectis, & profecto tãta sunt apud eos aromata, ut pro fructibus & cætera cõbustibili materie, cinnamomo, casia, cæterisq; utantur. Apud Sabæos Larimnum nascitur, suffitu odoratissimum. Hi atq; Garrei ditissimi sunt ex mercatura, supellectilem ex auro & argento multam habent, uasa, lectos, tripodas, crateras cum operculis, domosq; sumptuosas. Nam & portæ & parietes, & tecta ex ebore, auro, argento, lapidibusq; incrustatis, sunt distincta. atq; hæc sunt quæ ille de his dixit. Cætera uero partim refert quẽadmodum Eratosthenes, partim & ab alijs historicis sumpta. Dicit enim quosdam putare, mare Rubrum esse, à colore per refectionem expresso, uel à sole quum supra uerticem est, uel à montibus ex adustione rubentibus, nam utroq; modo uerisimile est. Ctesiam uero Gnidium historiæ mandasse, fontem quendam esse, qui aquam rubicũdam, ac minio plenam in mare emittit. Agatharcidem autem illius ciuem à Boxo quodã accepta tradidisse, quod Persa quidã, quũ equorũ armentũ, à leæna aslo tacta, usq; ad mare agitaretur, atq; inde in insulã quandã trãsmitteret, primus cõstructa rate in insulã transierit, uidensq; eam habitabilẽ, armentum rursum in Persiam abegerit, ac missis in eam & in alias insulas, & in maritimam orã colonis, pelagus de suo nomine appellarit. Alios uero, Persei filium Erythrã asserere, qui in his locis imperarit. Sũt qui uelint ab Arabici sinus angustijs, usq; ad extremam cinnamomi

Debæ.

Sab. eorũ terra. Thus. Myrrha. Cinnamomũ. Balsamum.

Stupor ex odoribus. Meriaba.

Cinnamomum pro combustibili ligno. Larimnum. Sabæorum diuitiæ.

Rubrum mare unde.

Erythræus.

momi terram esse stadiorum. v. milia, non satis aperte, nec ad austrum nec ad orientem. Proditum est etiam smaragdum & beryllum in auri uena innasci. Sùntque apud Arabes (ut Posidonius refert) sales odorati. Supra Syriam Nabatæi, ac Sabæi felicem Arabiam incolunt. Hi sæpe Syriam excurrebant priusquàm Romanorum esset, nunc & ipsi & Syri Romanis parent. Nabatæorum metropolis est ea, quæ Petra nominatur. Ea in loco alioquin æquo & plano iacet, in circuitu uero rupibus ac præcipitijs murato, introrsum fontes, & ad hortos & aquationẽ uberrimos habente. Extra circuitum regio magna ex parte deserta est, præsertim Iudæam uersus. Hinc Hiericuntem breuissimum iter est, trium dierum aut quatuor. In Palmetum uero. v. Semper ibi aliquis è regia stirpe regnat, tum rex ipse aliquem ex sodalibus, qui frater uocatur, curatorem habet, & iustissime omnia administrantur, unde & Antenodorus philosophus sodalis noster, reuersus in patriam, cum admiratione quadam narrabat, multos se tum ex Romanis, tũ ex alijs peregrinis inuenisse, qui eò profecti essent, ac peregrinos quidem sæpe & inter se maximã quietẽ agitãtes. Recens Romanorũ expeditio, quæ nostro tempore duce Aelio Gallo in Arabiã facta est, permulta eius regionis peculiaria docet. Aelium Augustus Cæsar in Arabiam misit, quo eas gentes & loca pertentaret, præterea Aethiopum montes & Troglodyticam Aegypto finitimam, & uicinum ijs Arabicum sinum, qui perangustus sanè Arabes dirimit à Troglodytis, eo cõsilio scilicet ut uel eos sibi uolentes concilia ret, uel subigeret inuitos. Audiebat enim ex omni tempore ditissimos esse, qui & auro & argento & pretiosis lapidibus aromata permutarent, & nihil in rebus extrinsecus accipiendis expenderent, aut enim se diuitibus amicis usurum sperabat, aut locupletes inimicos superaturum, permultumq; eum Nabatæorum spes erexerat, qui cum amici essent, in omnibus se fauturos pollicebantur. His fretus Gallus exercitũ duxit, sed à Sylæo, Nabatæorum legato deceptus est, qui se iter mõstraturum, & in omnibus fauturum pollicitus, omnia insidiose fecit, nam nec tutum iter nec expedita nauigationem exhibuit, sed per auia, & longos anfractus & loca omnium indiga, & importuosa ducẽs, uel occultis cautibus uel cœnosis stagnis obiecit, sed præcipue maris affluxus, ac refluxus eos perturbauerunt, atq; id maxime in initio errata fuit, quod lõga nauigia cõstruxerũt, nullo nec præsenti nec futuro nauali prælio. Nã nec terra ualde bellaces sũt Arabes, sed caupones potius, ac mercatores, nec etiã mari. Ille uero ad octoginta dicrota ædificauit, & triremes, & phaselos, iuxta Cleopatridẽ, quæ antiquæ Nili fossæ proxima est. Et cum falli nõ putaret, fabricatus est c. ac. xxx. nauigia, quæ supellectilem ferrent, quibus nauigauit, ducens peditũ Romanorum ex his qui in Aegypto erant & sociorum circiter. x. milia, quibus Iudæi quingenti, & Nabatæi mille cum Sylæo erant. Tandem multa perpessus, quintodecimo die in Albũ uicũ peruenit, maximũ Nabatæorũ emporiũ, multis nauigijs amissis, quorũ nonnulla cum ipsis hominibus nullo bello sed ob nauigãdi difficultatẽ periere. Id Sylæi improbitas fecit, negantis terrestri itinere in Album uicum exercitũ duci posse, in quem ac etiam ulterius mercatores tanta camelorum & hominũ multitudine tutum & copiosum iter ex Petra in alteram Petram peragunt, ut nihil ab exercitu differant. Quæ idcirco eueniebant, quia rex Obodas nihil de cõmunibus rebus præsertim bellicis solicitus erat, quod omnibus Arabum regibus commune uitium

Smaragdus. *Beryllus.* *Nabatæi.* *Sabæi.* *Petra urbs.* *Frater.* *Antenodorus.* *Aelius Gallus.* *Sylæus.* *Arabes imbelles.* *Cleopatris op.* *Albus uicus.* *Obodas*

uitiũ est. Omnia enim sub Sylæi legati potestate erant. Is omnia dolo struens quæ rebat (ut ego quidem existimo) regionem peruidere, & urbes & gentes aliquas capere opera Ro. seq; rerũ dominũ efficere. Illis morbo, fame, labore, & malis omnibus confectis, quæcunq; ipse dolo moliebatur. Quare in Album uicum peruenit iam exercitu oris, & crurum uitijs, cæteris q; eius loci morbis tentato, quorũ illa circa os, hæc circa crura resolutio quædam sunt ob aquas & fructus proueniens. Aestatem itaq; ac hyemem ibi agere coactus est, dũ reficeret infirmos. Ex Albo uico in ipsam Petrã, ex Petra Rhinocolura quæ in ipsa Phœnicia est apud Aegyptũ, merces cõportantur, atq; hinc in alia loca, nũc pars maxima per Nilũ Alexandriã uehitur. Arabicæ & Indicæ merces in Muris portũ, postea camelis Coptum Thebaicã transcendunt, inde Alexandriã per Nili fossam. Rursum Gallus ex Albo uico cũ exercitu digressus, per eiusmodi loca profectus est, ut camelis aquam portarent, eorum improbitate qui uiam monstrabant. Quare post multos dies in Aretæ terrã peruenit, qui Obodæ affinitate cõiunctus erat. Is Gallũ amice suscepit, & dona obtulit. Sed Sylæi proditio, & hanc regionem difficilem reddidit. Ea itaq; in diebus. xxx. permeauit per loca inuia, spelta & palmulis nõ multis & butyro pro oleo usus. Quam uero deinceps adibat Nomadum erat, & re uera magna ex parte deserta, ea Ararena dicebatur, rex erat Sabus, quam etiam per auia permeauit diebus. l. cõsumptis, usq; ad urbem Agranorum & pacatam & fertilem regionem, eorum rex aufugit, urbs primo adortu capta est. Hinc post sextum diem ad flumen peruenit. Ibi iam barbaris ad pugnam instructis, è quibus ad decem milia ceciderũt, ex Romanis duo homines tantum. Nam omnino imbelles erant & armis imperite utebantur, arcu, & lancea, & gladio, & funda, & magna ex parte bipennibus. Mox etiã urbem cepit nomine Asca à rege derelictam. Hinc Athrulla uenit, quam nullo negotio cepit, & præsidio firmauit, & frumenti & palmularũ uiatico cõparato, Marsyabas processit urbem Rhamanitarũ, qui sub Ilasaro erat. Eam adortus sex diebus obsedit, postea aquæ inopia destitit ab incepto. Iam duorũ dierum itinere abesset ab aromatifera, ut ipse ex captiuis intelligebat, sex menses cõtriuit inaniter ductus, persensit tamen sero atq; aspectu insidias deprehẽdit, dum per aliam uiam reuerteretur. Nam nonis castris Anagrana peruenit, ubi prælium cõmissum fuerat, undecimis deinde ad septem puteos, à re ipsa sic nominatos. Hinc iam per loca pascata, in uicum Chaala, post in alium nomine Malotham ad flumen positum, postea per deserta non multum aquæ habentia usq; in uicum Negram, qui sub Obodа est, & ad mare iacet. In reditu totũ iter in diebus sexaginta peregit, in quo prius sex menses cõsumpserat. Hinc in muris stationem, exercitum in diebus undecim traiecit, unde Coptum itur. Cum utilibus itaq; copijs Alexandriã profectus est. Cæteros enim non bello, sed fame, labore, morbo, & itinerũ difficultate amiserat. Nã septem duntaxat in bello perierant, quamobrem nec multum hæc expeditio profuit ad locorũ cognitionem, nõnihil tamen adiuuit. At Sylæus huius rei causa, Romæ pœnas dedit, quanq; amicitiam simularet. Nam quũ & ad hanc perfidiam, alia facinora patrare conuictus esset, securi percussus est. Aromatiferã regionem in partes quatuor (ut antedictum est) diducunt. Ex aromatibus, thus & myrrham ex arboribus esse dicunt, casiam uero ex lacubus. Sunt qui dicant magnam eius par-

Rhinocolura. *Coptus.* *Aretas.* *Ararena.* *Sabus.* *Agrani.* *Asca.* *Athrulla.* *Marsyabæ.* *Rhamanitæ.* *Ilasarus.* *Anagrana.* *Septem putei.* *Chaala.* *Malotha.* *Negra.* *Coptus.* *Sylæus.* *Aromatifera.* *Thus.* *Myrrha.* *Casia.*

Thus.

tem ex India afferri, thus optimũ apud Persiam nasci. Sed alia quadã diuisione to-
tam felicem regionem in quinq; regna partiuntur, quorũ aliud bellatores, & omniũ
propugnatores habet, aliud agricultores, à quibus frumentũ ad alios importatur,
aliud eos qui opificia & artes tractant, aliud myrrhã fert, aliud uero thus. Eadem ta-
men & casiam & cinnamomũ, & nardum ferunt. Artes ac studia ab alio in aliũ nõ
transferuntur, sed quiq; in patrijs permanẽt institutis. Vinum magna ex parte ex
palmulis conficitur, fratres honore filios antecedunt, quod natu grandiores sunt.
Qui ex eadẽ gente sunt regnant, & cæteros magistratus obeunt, quæ possederũt,
omnibus cõsanguineis sunt cõmunia, sed natu grandior dominus est. Vna omni-
bus uxor est, qui prior ingreditur, posito ante ianuã baculo cum ea congreditur (nã
in morem habent, ut quisquis baculum gerat) ea tamen cum grandiore pernoctat,
quapropter omnes omniũ sunt fratres, coëunt etiam cum matribus, adulter capite
plectitur. Adulter uero ex alio genere est. Sed huiusmodi quiddã narratur. Regis
cuiusdam filia mira pulchritudine, quũ fratres quindecim haberet, qui omnes eam
misere adamarent, & propterea alius post alium continue ad eam ingrederentur,
iam defessa, rem huiusmodi machinatur, baculos facit baculis eorum persimiles,
& quum quisq; ab ea exiret, continuo baculum aliquem similem ante ianuam pone
bat, & paulo post alium, considerans ne qui esset ingressurus, illi similem haberet.
Quũ itaq; aliquando omnes in foro essent, unus ad portam accedens, & baculum
uidens, putauit ex hoc aliquem intus cum ea esse, ex eo autem quod fratres omnes
in foro reliquisset, adulterũ suspicatus est, currens ad patrem, atq; huc eũ adducens
cõuictus est sororẽ falso criminari. Nabatæi quidẽ continẽtes sunt, & rei parandæ
atq; cõseruandæ intenti. Quare qui opes suas imminuit publice mulctatur, qui au-
get, honore afficitur, & cum pauci apud eos seruiant, frequentius consanguinei mi-
nistrant, uel alter alteri, uel quisquis sibi, ut etiam hic mos ad reges perueniat. Con
uiuia faciunt per tredenos, cuicq; conuiuio bini adsunt, qui musicam exercent. Rex
in apparatu maximo multa continue conuiuia celebrat, nemo supra duodena po-
cula bibit, alio atq; alio aureo poculo, & adeo rex popularis est, ut ad id, quod ipse si
bi ministrat, etiam alijs ministret. Sæpe etiam apud populũ pœnas dat, nonnunq;
in eis uitam inquiritur. Domus sunt ex lapide sumptuoso, urbes sine mœnibus, nã
in pace degunt. Regio omniũ ferax præter oleum, utũtur oleo sesamino, oues sunt
albæ, boues magni, equos non habent, sed cameli implent eorũ officium. Tunicæ
in subligaculis & sandalijs; reges purpurati incedunt, quædam importantur, quæ-
dam minime, quædã indigena sunt, aurum, argentum, & plurima ex aromatibus
æs & ferrũ & uestis purpurea, & storax, & crocus & costus, & toreumata & signa &
tabulæ, nõ sunt indigena. Mortua corpora æque atq; stercus (ut Heraclitus inquit)
cadauera stercore abiectiora, quapropter reges etiam in sterquilinijs defodiuntur.
Solem colunt Arulã super aram constituentes, & quotidie in ea immolant, & thus
adolent. Sed quum poëta dicat,

αἰθίοπας δ' ἰκόμην ἠδὲ σιδονίους ἠδ' ἐρεμβούς.

Veni ad Aethiopas Sidonios & Erembos:

Dubitant qui nam ἡ dicẽdi sint, ac de Sidonijs quidem in Persico sinu habitan
tibus, quorum coloni sunt Sidonij nostri, quemadmodũ & Tyrios quosdã ibi insu-
lares

Nardus. Arabũ mores.

Baculos gestandi mos.

Soror. xv. fratrum.

Nabatæorum mores.

Cadauera in sterquilinijs defossa.

Heraclitti sentẽtia.

Sidonij. Tyrij.

lares tradunt, & Aradios, quorum colonos Aradios nostros dicũt, ita & Sidonios ipsos. Sed tota quæstio de Erebis est, an Troglodytæ intelligi debeãt, quasi ab etymologia cogãtur ab eo, quod in terrã eãt, an Arabes. Ac noster Zeno sic scripturã mutat, Sidonios, Arabasq;. Sed uerisimilius scribit Posidonius paululum immutans, Sidonios atq; Erembos, quod poëta sic nunc Arabes uocauerit, quẽadmodũ ab alijs suo tempore uocabãtur. Dicit etiam has tres nationes cõtinenter inter se positas, quandam inuicem cognationem ostendere ex eo quod proximis nominibus appellentur, Harmenios scilicet, Arabes & Erembos. Et quemadmodũ existimandũ est unam gentem in tres esse diuisam, pro climatũ diuersitatibus, quæ sem per magis magisq; immutãtur, sic & nominibus pluribus uti pro uno, nec sunt audiendi, qui ἑρέμους scribunt. Id enim maxime Aethiopibus conuenit. Poëta etiã eos Arimos uocat, quos Posidonius dicit esse accipiendos, nõ in loco ullo Syriæ uel Ciliciæ, uel alius terræ, sed Syriã ipsam. Nã Arimæi sunt, qui in ea habitant, & fortasse Græci eos Arimæos, uel Arimos uocabãt. Nominum enim mutationes permultæ sunt, præsertim Barbarorum, quemadmodum Dariacem Darium, Pharzirim uero ipsam Parysatim, Atargatã Atharam, quam Ctesias Dercetò uocauit.

Arabum opulentiæ testis est Alexãder, qui eam (ut fama est) regiam efficere constituerat, postq; ex India rediisset, sed omnia eius consilia morte sunt euersa. Atq; unũ ex ijs, quæ ille moliebatur, erat, si sponte fuisset receptus, si minus bellum expecta rent. Nam cũ eos uideret nec prius, nec posterius legatos misisse, ut in superioribus dictum est, se ad bellum comparabat.

Arabij. Erembi unde.

Armenij. Arabes. Eremni.

Arimi.

Arimæi.

Dariaces. Darius. Pharzitis. Paryſatis. Atargata. Athara Dercetò.

LIBRI DECIMISEXTI FINIS.

ARGVMENTVM DECIMISEPTIMI.

Decimusseptimus totam Aegyptum atq; Libyam continet.

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM LIBER DECIMVSSEPTIMVS.

Nili figura.

VOniam in Arabia peragranda sinus eos complexi sumus, qui eam stringunt, ac peninsulã faciunt, Persicum scilicet atq; Arabicum, cum hoc etiã Aegypti pars quædã lustrata est, & Aethiopiæ Troglodytica scilicet, & sequentia usq; ad extrema terræ, quæ cinnamomũ fert, nunc reliqua ijs gentibus cõtinua explicanda sunt, quæ circa Nilum iacẽt. Post hæc Libyã, quæ totius geographiæ reliqua est, percurremus. Sed prius Eratosthenis sententiæ exponendæ sunt. Is enim dicit, Nilum ab Arabico sinu occidentem uersus distare nouẽ milibus stad. eumq; circa ostia similẽ esse v literæ resupine iacenti. Fluens enim (ut ille inquit) à Meroë, ad septentrionẽ, per duo milia ferè & septingenta stadia, rursum cõuertitur ad meridiẽ, & hyemalem occasum, per tria milia ferè & septingenta stadia, & quasi contra Meroën assurgens & multus in Libyam egressus, & flexũ alium ad septentrionem efficiens, per quinq; milia & trecenta stadia defertur in magnũ cataractem, paululum ad auroram conuersus. Per mille uero & ducenta in minorem cataractem, qui est Syenæ proximus, per quinq; milia & ccc. in mare. Influunt in eum duo flumina è lacubus quibusdã ab oriente delata, & Meroën ingentẽ insulã cõplectuntur, quorũ hoc dicitur Astaboras, ad orientale latus fluens, alterũ Astapus, quod nõnulli Astosabã uocant. Astapum uero esse alium dicunt, qui è lacubus quibusdã à meridie fluat, atq; hunc ferè rectum Nili corpus efficere, sed ab æstiuis hymbribus augeri. Supra Astaboræ & Nili concursum, stadijs septingentis Meroën urbem esse, eodem nomine quo insulam. Item supra Meroën aliam insulam, quam Aegyptiorũ exules habent, qui à Psammiticho desciuerunt, ij Sebritæ, id est aduenæ nominantur, & reginã habent, quæ regi Meroës paret. Quæ uero infra Meroën sunt, secus Nilum ex utraq; eius parte Rubrum uersus, Megabari & Blemmyes habitãt, Aegyptijs finitimi, & Aethiopibus parentes. Secus mare aũt Troglodytæ, quorũ qui Meroë proximi sunt, decem, undecim uẽ dierũ itinere à Nilo distant. A sinistrã uerò cursus Nili habitãt Nubæ

Astaboras. Astapus. Astosaba.

Meroë.

Sebritæ.

Megabari. Blemmyes.

Nubæ magna Libyæ gẽs, à Meroë incipientes usq; ad Nili flexus, nequaq; Aethiopibus parentes, sed per lese in multa regna dispartiti. Aegypti pars, quæ secus mare est ab ore Pelusiaco ad Canopicũ, est stadia tria milia & ccc. Atq; hæc sunt quæ ab Eratosthene dicuntur. Sed ulterius dicendũ est, & primo quæ ad Aegyptũ pertinent, ut à notioribus ad sequentia procedamus. Nilus enim quædã huic regioni & sequenti, & Aethiopiæ quæ supra est, cõmunia effecit, eas irrigãs dum crescit, & solum partem hanc habitabilem relinquens, quæ ab inundationibus tegitur. Accliuẽ autem & aqua sublimiorem totam undiq; inhabitabilem, & propter eandẽ siccitatẽ desertam præterit, sed nec omnem Aethiopiã Nilus permeat, nec in rectũ, nec solus, nec bene habitatã, Aegyptũ uero & solus, & totum & in rectũ, à minore catarracte supra Syenem & Elephantiã incipiens, qui sunt & Aegypti & Aethiopiæ fines, usq; ad Nili ostia in mare emittentia. Enimuero Aethiopes magna ex parte pastoralem ac inopem uitam degunt, tum propter soli tenuitatẽ & aëris intemperiẽ, tum propterea quod longe à nobis sepositi sunt. Econtra Aegyptij, nam & ciuilem & mitem uitam degentes, in locis notis habitant, unde & ordo eorum memoratur & laudatur, uidentur enim recte uti regionis ubertate, & bene cultam, & bene diuisam habere. Nam rege constituto multitudinem trifariã diuiserunt, & alios quidẽ milites, alios agricolas, alios sacerdotes uocauerũt, & alios sacrorũ curatores, alios eorum quæ ad hominem pertinent, alios quæ ad bellum, alios quæ ad pacem, & terram, & artes spectant, ex quibus regi prouentus afferebantur. Sacerdotes philosophiam & astronomiã exercebant, & cũ regibus diuersabantur. Regio prius in præfecturas diuisa fuit, quas νόμους uocãt, Thebaica quidem in decem, quæ uero in Delta est in totidem, intermedia autem in xvi. & (ut quidam uolunt) tot erant huiusmodi præfecturæ, quot aulas labyrinthus habebat, quæ circiter triginta erant. Rursum hæ præfecturæ diuisiones alias habuere, nam pars eorum maxima in Toparchias diuisæ fuerunt. Toparchiæ rursum in diuisiones alias, minimæ portiones arua erant. Opus enim fuit tam diligenti ac subtili locorũ diuisione, propter continuas finiũ confusiones, quas Nilus auctus efficiebat, nunc addendo, nunc adimendo, nunc immutando figuras, & signa quædam reuelando, quibus propriũ discerni tur ab alieno. Vnde iterum atq; iterũ mensurari oportebat, unde ab ijs geometriã ortum credunt habuisse, quemadmodũ computandi scientiam & arithmeticam à Phœnicibus propter mercaturas. Et quemadmodum uniuersa regio in tres æquas partes diuisa est, ita & multitudo quæ in quaq; præfectura est, tãta est circa flumen solicitudo, ut naturam diligentia exuperet. Nam cum regio natura multum fructum afferat, irrigata plurimũ affert. Natura enim & maius Nili incrementũ plus terræ irrigat, sed sæpe diligentia naturam supplet deficientem, ut tantum terræ in minoribus Nili excrescentijs irrigetur, quantum in maioribus per fossas aggeres. Quare ante Petronij tempora tunc maxima ubertas erat, quũ Nilus ad quartum ac decimum cubitum excrescebat, quũ uero ad octauũ crescceret, fames & penuria eueniebat, quum uero ille regioni imperaret, & duodecimũ cubitum tantum Nilus implesset, maxima fames fuit, & cum octauum solum aliquãdo implesset, famem nemo sensit. Atq; ordo quidem talis est, sequentia uero iam dicemus. Nilus ab ultimis Aethiopiæ finibus rectà fluit ad septẽtrionẽ usq; ad eum locũ, qui Delta appe-

Nubæ.

Pelusiacum ostium

Canopicum ostium.

Nili cursus.

Elephantia.

Aethiopum uita.

Aegyptiorum uita.

Aegypti præfecturæ. Nomi.

Labyrinthi aula.

Toparchiæ.

Geometriæ ortus.

Arithmeticæ origo.

Nili auctus.

Nili cursus.

Delta.

latur, ubi tanq̃ à uertice quodã ſciſſus (ut Plato inquit) hunc locum effecit, trianguli uerticem, latera uero trianguli, fluenta quæ ex utraq; parte & uſq; ad mare deſcẽdunt, alterum ad dextram Peluſium uerſus, alterum ad ſiniſtram in Canopicum mare & proximũ Heraclium, Baſim aũt maritimam oram, quæ inter Peluſium eſt atq; Heraclium. Quare inſula mari, duobus'q; Nili fluẽtis facta eſt, & Delta nominatur, propter figuræ ſimilitudinem, locus qui ad uerticem eſt, eodem nomine uocatur, propterea quod dictæ figuræ initiũ eſt. Vicus quoq; qui ibi eſt, Delta nominatur. Duo itaq; ſunt Nili oſtia, alterum Peluſiacũ, alterũ Canopicũ & Heracleoticũ. Inter quæ alia quinq; oſtia ſunt mẽtione digna, alia uero tenuiora permulta. A primis enim partes quædã obruptæ, & in totam inſulã diſpartitæ, multos riuulos inſulas'q; fecerunt, ut tota ſit nauigabilis, foſſis in foſſas alias diuiſis, quæ tanta facilitate nauigantur, ut nonnullæ teſtaceas ſcaphas habeant. Inſula trium miliũ ferè ſtadiorum ambitũ comprehendit. Habitant eam quoq; totam interius, & inferiora loca cum fluuialibus quoque regionibus, quæ ex aduerſo ipſi Delta poſitæ ſunt. In Nili incrementis tota undis obruitur, præter habitationes, hæ nanque in naturalibus quibuſdam cumulis uel aggeribus ſitæ ſunt, tam urbes maximæ, quàm uici quæ à longe inſularum ſpeciem præbent. Aqua in æſtate ultra quadrageſimum diem permanet, poſtea paulatim decreſcit, quemadmodum creuit. In diebus ſexaginta omnino campus denudatur atque exiccatur, & quo citius exiccatur, eo citius & aratur, & ſeritur, & celerius apud eos, qui maiores æſtus habent. Eodem modo regio ſupra Delta irrigatur, niſi quod Nilus quatuor millibus ſtadiorum per unum alueum rectà delabitur, ſicubi inſula non occurrat, è quibus ea præcipua eſt, quæ Heracleoticam præfecturam comprehendit, uel ſicubi diuertigium aliquod fiat per cannalem frequentius in magnum aliquem lacum, uel regionem, quam irrigare poſſit, quemadmodum is qui Arſinoëticam præfecturam facit, & Mœridis lacum, & qui Maræotim refunduntur. Et (ut breui colligam) ſolum ultima fluuialis regio ex utraq; Nili parte, Aegyptus eſt, quæ raro uſq; ccc. ſtad. continuam latitudinem obtinet, quæ quidem habitetur, ab Aethiopiæ montibus incipiens uſq; ad ipſius Delta uerticem, quare manui cuidam expanſæ perſimilis eſt, diuertigijs magna ex parte in longum exeuntibus. Figuram uero fluuialis regionis & terræ quam dico montes efficiũt, à locis Syenæ proximis deducti ex utraq; parte uſq; ad Aegyptiũ pelagus. Nam quantũ extenduntur ij & inter ſe diſtant, tantũ flumen diffunditur & contrahitur, & regionem habitabilem diuerſo modo figurat. Regio uero ſupra montes magna ex parte inhabitata, quare antiqui cõiectura, poſteri etiam uiſu ipſo cognouerunt Nilum ab æſtiuis hymbribus augeri, cum ſuperior Aethiopia in ultimis mõtibus diluereretur. Hymbribus autem ceſſantibus, paulatim inundationem ceſſare, quæ res ijs maxime liquuit, qui in Arabicũ ſinum nauigarunt uſq; in cinnamomi regionem, & ijs qui ad Elephantũ uenationem miſſi fuerunt, & ſi quæ aliæ neceſſitates Ptolemæos Aegypti reges impulerunt, ut homines aliquos eò mitterent. Ii enim talia curabant, is præcipue cui cognomento fuit Philadelphus, cognoſcendarum rerum ſtudioſus, qui propter corporis imbecillitatem ſemper noui aliquid perquirebat, in quo ſeſe traduceret, atq; oblectaret. Antiqui aũt reges non multũ hæc curauerũt, quanq̃ tum ipſi ſapiẽtiæ dediti eſſent, tum

Nili oſtia.

Scaphæ teſtaceæ

Nili defectus.

Arſinoëtica præfectura
Mœridos lac.
Aegyptus.
Aegypti figura.

Nili auctus unde.

Ptolemæus Philadelphus.

ſacerdotes, cum quibus plurimũ uiuebant, ut propter hoc magnopere ſit admirandum, & propterea quod Seſoſtris totam Aethiopiam permeauit, uſq; ad cinnamomi regionem, & adhuc quædam eius monumenta extant, & columnæ & epigrammata. Cambyſes quoq; Aegypto occupata, cum Aegyptijs uſq; in Meroën progreſſus eſt, & nomen urbi, & inſulæ ab illo impoſitũ ferunt, Meroë ſorore ibi mortua, alij eam uxorem fuiſſe tradunt. Nomen itaq; ob honorem mulieris loco dedit. Et mirandum profecto eſt ex his cauſis, cur non omnino euidens erat hymbrium hiſtoria ijs qui tum erant, præſertim cum ſacerdotes ea diligentius in ſacras literas referrent, & ſummo ſtudio reconderent, quæcũq; maximam aliquam diſciplinam præ ſe ferrent. Nam ſi hoc quærendum fuit, quod adhuc quæritur, quare æſtate, & non hyeme in partibus auſtraliſſimis hymbres cadunt, in Thebaide uero & circa Syenen minime, quare & non illud, quomodo ex hymbribus Nilus augeatur, ne talibus teſtibus indigerent, quales attulit Poſidonius. Tradunt enim Eratoſthenẽ dicere æſtiuos hymbres cauſam eſſe, idq; ab Ariſtotele ſumpſiſſe, Ariſtotelẽ uero à Thraſyalco Thaſio, qui unus fuit ex antiquis phyſicis. Thraſyalcũ autem ab alio, atq; illum ab Homero, qui Nilum διϊπετέα cæleſtem dixit.

ἄψ δ' εἰς αἰγύπτοιο διϊπετέος ποταμοῖο.

Rurſus ad Aegypti cæleſtem nauigat amnem.

Sed omittamus hæc, cum à multis ſint pertractata, è quibus ſatis ſit duos afferre, qui ætate noſtra librum de Nilo compoſuerũt, Eudorum & Ariſtonem Peripateticum. Nam excepto dũtaxat ordine, cætera omnia & ſtilo & tractatu eadẽ ferè ab utriſq; poſita ſunt. Vnde quum libros conferre uellemus, & exemplaria non haberemus, alterum cum altero cõtulimus. Vter autem ab utro ſurripuerit apud Amonẽ inueniri poſſet. Eudorus Ariſtonẽ in culpa eſſe dicebat, & profecto ipſum dicendi genus potius erat Ariſtonis. Antiqui itaque id ſolum Aegyptum uocauere, quod habitatur, & à Nilo irrigatur, à locis Syenæ proximis incipientes uſque ad mare, poſteriores uero ad hoc uſque tempus, omnes ferè orientales partes aſſumpſerunt, quæ inter Arabicum ſinum ſunt, atque Nilum. Ab occidẽte uero loca uſq; ad Abaſes. In ora maritima ab oſtio Canopico, uſque ad eum locum qui Catabathmus dicitur, & ea quæ Cyrenæi tenent. Nam Ptolemaici reges, qui Cyrenaicã tenuere, adeo quondam polluerunt, ut eam ab Aegypto Cyproq; ſepararent. Romani qui poſtea ſucceſſerunt, illorum prouinciam Aegyptum iudicantes in ijſdem finibus ſeruauere. Aegyptij Abaſes regiones uocant habitatas, & maximis deſertis circundatas, quaſi quaſdam pelagi inſulas, quod frequens eſt in Libya. Harum tres ſunt Aegypto finitimæ, & ei ſubditæ. Atq; hæc & eius uirtutes mox proſequemur. Et quoniã maxima huius operis pars ac principaliſſima eſt Alexandria, & quæ ad eam pertinent, hinc incipiendum eſt. Maritima itaq; ora à Peluſio uſq; ad Canopicum os, ad occidentem nauiganti eſt mille ferè & trecentorũ ſtadiorum, quod & baſim ipſius Delta diximus. Hinc in Pharũ inſulã centũ & quinquaginta. Pharus inſula quædam eſt oblonga, quæ continenti adiacet, bicipitem ad ea portum faciens. Nam quum littorea regio ſit ſinuoſa, duo promõtoria in mare emitttit, inter quæ inſula iacet quæ portum claudit. Ei nãq; per longũ obijcitur. Ex Phari promõtorijs orientale magis continentem, & oppoſitũ ſibi promontoriũ attingit, & Acro

Seſoſtris.

Cambyſes.
Meroë unde dicta.

Thraſyalcus Thaſius.
Nilus διϊπετής.
Locus Homeri Odyſſ. δ.
Eudorus.
Ariſton.

Aegyptus antiqua.

Abaſes alias ἄβασις.
Catabathmus.

Alexandria.
Peluſium.
Canopicum.

Pharus.

Acrolochias. lochias uocatur, quod portum efficit ore optimo. Accedit quod in intermedio freto petræ ſunt, partim aquis opertæ, partim eminentes, continue occurrentem ex pelago fluctum exaſperantes. Ipſumq; inſulæ promontoriũ eſt petra quædam mari circumluta, quæ turrim habet multis tabulatis excelſam, & albo lapide mirifice ſtructam, eodem nomine quo inſula. Eam Soſtratus Gnidius regum amicus poſuit ob nauigantiũ ſalutem, ut epigramma declarat, ut. Soſtratus Gnidius Dexiphanis filius, dijs ſeruatoribus pro nauigantibus. Nam quũ ora ex utraq; parte importuoſa & humilis eſſet & cautes & † breuia haberet, ſignum aliquod neceſſarium fuit, altum & clarũ, quo nauigantes ad portus ingreſſum dirigerentur. Occidentale etiam oſtiũ quanq̃ non tutum ingreſſum habet, non tamen tanta indiget prouidentia, ſed hoc alium portũ efficit, qui Eunoſti dicitur, atq; hic ante foſſum & clauſum portum iacet. Nam q̃ ex dicta turri ingreſſum habet, is maximus portus eſt. Hi uero continui in ſeceſſu illo qui Septẽſtadium appellatur, aggere ab eo dirempti adiacent. Agger autem eſt pons quidam à continenti in inſulam ad occidentalem eius partem porrectus, duos tantum aditus relinquẽs in Eunoſti portum, atq; ipſos ſponte iunctos, quod opus non modo pons erat in inſulam, ſed etiã aquæ ductus quũ habitaretur. Nunc diuus Cæſar eam in Alexandrino bello (nam cum regibus erat) deſertam reddidit, pauci tamen nautæ iuxta turrim habitant. Ac maximus quidẽ portus ad id quod & natura & aggere bene clauditur, profũdus eſt adeo ut maxima nauis ſarmento teneatur, atq; in portus cõplures ſcinditur. Primi quidem Aegyptiorũ reges ijs contenti quæ habebant, nec ualde accerſitis aliunde rebus indigentes, ab omnibus nauigãtibus accuſabantur, præſertim à Græcis, depopulatores enim erant, & alieni appetentes, propter ſoli tenuitatem huic loco cuſtodiam impoſuerunt, iubentes ut quouſq; arcerent. Atque ijs habitandam dederunt eam, quæ Rhacotis appellabatur, ea nunc Alexandriæ pars eſt, naualibus immi-

Soſtratus Gnidius.

† Βραχγχυ Græce legitur, interpres uidetur legiſſe Βρά χν.

Eunoſti port.

Rhacotis. nens, tunc uicus erat. Quæ uero uico proxima erant, bubulcis tradidere, qui etiam externos arcerent. Quũ Alexander eò ueniſſet, loci opportunitate perſpecta, ſtatuit urbem ad portam collocare. Opulentiæ quæ poſtmodũ urbi ſecuta eſt, ſignũ referunt, quod in fabricæ deſignatione contigit. Nam quum architecti ambitus lineam gypſo deſignarent, & aduentãte rege terra defeciſſet, qui farinã operarijs diſpenſabant, partem illis præbuere, qua uias in plures diuiſerunt, atq; id (ut mihi uidetur) in bonum omen acceptũ eſt. Opportunitas quidem multiplex eſt, nam duo maria locum undiq; alluunt, alterũ à ſeptentrione, quod Aegyptũ dicitur, alterum à meridie, quod Mariæ lacus & Maræotis appellatur. Hunc Nilus multis foſſis tũ è ſuperioribus partibus, tum è lateribus adauget, per quæ multo plura importãtur, quàm è mari, quare portus qui in lacu eſt, ditior eſt maritimo. Quæ hac exportantur ex Alexandria plura ſunt, quàm quæ importãtur, quod qui Alexandriæ fuit, & dicæarchiam exercuit probè tenet, cum onerarias naues uiderit, & uenientes & recedentes, quanto grauiores ac leuiores ultro citroq; nauigent, ac diuitias, quæ ex utraque parte & in maris & in lacus portum aduehuntur. Aëris temperies accedit, quæ idcirco contingit, quod ea utrinq; alluitur, & Nilus incrementa commode facit. Nam cæteræ urbes quæ ad lacus ſitæ ſunt, grauem & æſtuoſum aërem in æſtiuis ardoribus ſentiunt. Nam propter euaporationes à ſole factas, cœnum in

Alexandriæ origo.

Mariæ lacus.

lacuum

lacuum labris concreatur, unde lutoſo humore exhalato aër morbidus attrahitur, quod eſt peſtis initium. Alexandriæ uero incipiente æſtate Nilus auctus auget etiam lacum, & nullum cœnũ relinquit, à quo nullus malignus uapor cõſurgat. Tunc etiam Eteſiæ à borealibus partibus, & pelago flant, quare Alexãdrini optime æſtatem agunt. Vrbis ſitus chlamydis figurã habet, cuius latera quæ in longũ tendũt, circũalluuntur xxx. ferè ſtad. diametro, latera uero quæ in latũ ſunt, iſthmi obtinẽt per ſeptem octóue ſtadia, quorum uterq; hinc mari, illinc lacu diſtinguuntur. Ac tota quidem urbs uijs diſtincta eſt, quibus & equi & currus agi poſſint, ſed duabus latiſſimis, quæ plus iugero expanduntur, & ſeſe medias ad rectos angulos ſecãt. Ciuitas publica fana pulcherrima habet, & regias, quæ quartã tertiámue totius ambitus partem occupant. Nam regũ quiſq;, quẽadmodũ publica deorũ dona aliquo ornamento decorabant, ſic & ad eas quæ factæ erant regiã aliquã ædificabant, ut nũc poëtæ illud uere dici poſſit. Sunt alia ex alijs, atq; omnia inter ſe iuncta ſunt & portui contigua, etiã quæ extra eum ſunt. Pars etiã regiarũ eſt muſeum quod ambulacrum habet, & exedrã & maximã domũ, in qua cœnaculũ eſt eorũ qui muſeo participant, hominũ circa diſciplinas uerſantiũ. Hic cõuentus cõmunes pecunias habet & ſacerdotem, qui muſeo præeſt, olim à regibus, nunc à Cæſare conſtitutũ. Regiarum pars & illud eſt, quod corpus appellatur. Id circuitus quidã eſt, in quo regũ ſepulturæ, & Alexandri erat. Nam Ptolemæus Lagi filius, Alexandri corpus Perdiccæ abſtulit, cũ id ex Babylone deferret, atq; huc diuerteret, auaritia tractus, ut Aegyptum ſibi uendicaret. Perijt ille à militibus interemptus. Nam quũ Ptolemæus aduentaſſet, eum in inſula deſerta incluſit. Vnde irruentibus in eum militibus, ſatiſſis confoſſus eſt. Cũ eo reges Aridæi, & Alexãdri filij, & Rhoxana uxor in Macedoniam diſceſſerunt. Alexandri corpus Ptolemæus Alexandriã detulit, eiq; parentauit, quod & adhuc ibi iacet, ſed nequaq̃ in eodem alueolo. Nam qui nunc uitreus eſt, prius aureus erat. Coccas enim cui cognomento fuit Ptolemæus, accerſitus illũ rapuit ex Syria profectus, qui cito excidit, quapropter parũ ei ſpolia profuere. In magno portu iuxta ingreſſum ad dextrã eſt inſula, & turris Pharus, ad Leuã ſunt Cautes, & Lochias promontoriũ, in quo regia eſt. Ingredienti ad ſiniſtrã ſunt interiores regiæ, continuæ ijs quæ ſunt in Lochiade, quæ multas ac uarias manſiones & lucos habent. His occultus clauſus portus ſubiacet, qui proprius eſt regũ. Itẽ Antirrhodus inſula, quæ ante effoſſũ portũ iacet, & regiã habet & paruũ portũ, ea ſic uocata eſt, quod quaſi cũ Rhodo cõtenderet. Supra hanc theatrũ eſt, poſtea Poſidium, flexus quidã ab eo prominens, quod Emporiũ uocatur, & Neptunni templum habet. Id Antonius addito aggere fecit, ut magis in mediũ portũ emineret. In extremo regiã domũ conſtruxit, quã Timoniũ appellauit. Idq; in extremo fecit cũ ab amicis derelictus, poſt Actiacã calamitatẽ, Alexandriã diſceſſiſſet, ſtatuens ſibi ſolitudinẽ quãdã, reliquã uitã, quã uicturus erat, à tot amicis deſtitutus. Poſtea eſt Cæſariũ & Emporiũ, & receſſus q̃dã, poſtea naualia uſq; ad Septẽſtadiũ. Atq; hæc circa magnũ portũ ſunt, deinceps poſt Septẽſtadium eſt Eunoſti portus, & ſupra hunc eſt defoſſus portus, nomine Cibotus, qui & ipſe naualia habet. Interius foſſa eſt nauigabilis uſq; ad Maræotidem lacum extenſa, extra foſſam itaq; reſtat urbis paululum. Poſtea eſt Necropolis, & ſuburbanum, in quo horti plurimi ſunt, & ſepulturæ,

Alexandriæ ſitus & figura.

Regiæ Alexandriæ.

Muſeum Alexandriæ.

Corpus Alexãdri.

Aridæi. Rhoxana.

Alexandri ſepul.

Coccas.

Pharus.

Lochias prom.

Antirrhodus.

Poſidium.

Emporium.

Timoniũ.

Cæſarium.

Septenſtadium

Cibotus.

Necropolis.

Sarapium.

pulturæ, mansiones condiendis mortuis idoneæ. Intra fossam sunt Sarapiũ & alia quædã antiqua fana, derelicta quodã modo, propter templorũ fabricã, quæ Nicopoli fit. Nam & Amphitheatrũ, & stadiũ, & quinquennalia certamina ibi celebrãtur. Antiqua uero derelicta sunt, & (ut breui colligamus) urbs & donarijs & sacris plena est. Sed pulcherrimũ est gymnasiũ, quod porticus habet stadio maiores, & forũ iudiciale, & lucos. Est etiam Paniũ altitudo quædã manufacta, turbinea, petrosæ ripæ persimilis, in quam per cochlium ascenditur. Ab eius uertice tota urbs subiecta undiq; cerni potest. A Necropoli uero platea quæ in longũ est, secus gymnasium, pertendit usq; ad Canopicam portam, postea est id quod Hippodromus appellatur, & aliæ adiacentes usq; ad Canopicã fossam. Exeunti per Hippodromũ est Nicopolis quæ habitationem ad mare habet, urbe nõ minorem, distat ab Alexandria stadijs triginta. Hic locus summe à Cæsare Augusto cultus est, propterea quod hic prælio eos superauit, qui cum Antonio cõtra se exierant, & impetu facto urbem cepit. Antonium uero coëgit, ut ipse sibi manũ afferret, Cleopatram ut uiua in potestatẽ suã ueniret, quæ paulo post & ipsa se in uinculis clã admoto aspidis morsu uel ueneno delibutorio confecit, nam utroq; modo dicitur, quare Lagidarũ imperium euersum est, quũ multos annos permansisset. Nam Ptolemæus Lagi filius Alexandro successit, Ptolemæo aũt Philadelphus, Philadelpho Euergetes, postea Philopator Agathocliæ, postea Epiphanes, postea Philomator, filio à patre imperiũ accipiente. Huic uero frater successit, secundus Euergetes nominatus, hunc & Physconem dicunt, cui Ptolemæus cognomẽto Lathurus successit, Lathuro aũt ætate nostra Auletes Cleopatræ pater. Sed omnes post tertiũ Ptolemæum male uixerunt, delicijs corrupti, omniũ uero pessime quartus & septimus & ultimus, Auletes, qui præter alia flagitia etiam choraulam exercuit, & adeo in ea gloriabatur, ut nõ contaretur certamina in regia celebrare, ad quæ & ipse cum alijs concertaturus prodibat. Atq; hic est quem Alexandrini exegerũt, & cũ ei tres filiæ essent, unã natu grandiorem, quæ legitima erat, reginã fecerunt, & duæ eius filiæ infantes adhuc atq; inutiles, à regno exciderunt. Reginæ uiri ex Syria accersiti, præsertim Cybiosactes quidã, qui se ex Syriacorũ regum stirpe simulabat. Hũc diebus paucis regina eiecit, quũ eius ignobilitatem, illiberalitatemq; pati non posset. Pro illo alius uenit, qui & ipse se Archelaum Mithridatis filium simulabat, qui Archelai quidem filius erat eius, qui cõtra Syllam bellũ gessit, & postea à Romanis in honore maximo habitus est, & auus eius fuit, qui tempore nostro postremus in Cappadocia regnauit, Comanorum sacerdos, quæ in Ponto sunt, & cũ Gabinio tunc diuersatus est, tanq; cũ eo contra Parthos militaturus. Hoc itaq; nesciente, ille per amicos quosdã ad reginã deductus, rex declaratur. Interea Auletam Romã profectum, Pompeius suscipit, & senatui cõmendat, ac de reductione eius agit, & de nece legatorũ qui supra centũ contra regẽ uenerant, è quibus fuit Dion Academicus princeps legationis. Ptolemæus itaq; à Gabinio reductus, Archelaũ ac filiam interemit. Sed nõ multo post morbo absumptus est, relictis duobus filijs, & totidem filiabus, quarum grandior erat Cleopatra. Alexandrini & puerum natu grandiorem, & Cleopatram regno præfecerunt. Sed pueri familiares mota seditione Cleopatram eiecerunt, quæ postea cum sorore in Syriam secessit. Interea Pompeius magnus ex Phaleophar-

Gymnasium Alexandrinum.

Panium.

Hippodromus.

Nicopolis.

Antonius ubi superatus.

Cleopatræ mors.

Ptolemæorum series.

Auletes Cleopatræ pater.

Cleopatræ genus & fortuna.

Cybiosactes.

Archelaus.

Auletes.

Dion Academicus

Pompei mors.

salo

salo fugiens, in Casiũ montem ac Peluſiũ uenit, ibiq; à regis familiaribus dolo obtruncatus est. Cæsar quũ aduentasset, adolescẽtulum interemit, & Cleopatram ab exilio reuocatam, Aegypti reginam constituit, atq; ei in regni partem reliquũ fratrem addidit admodũ iuuenem. Post Cæsaris mortẽ, & res in Philippis gestas, Antonius in Asiã profectus Cleopatrã summis honoribus cõplexus est, ut etiã accipere in uxorẽ, & filios ex ea susciperet. Ambo in Actiaco bello fuerũt, ambo fugerũt, ambo postea à Cæsare Augusto sunt euersi, qui furentẽ Aegyptũ cõposuit, & nunc prouincia est, & tributa maxima pendit, ab hominibus continentibus administrata, qui in eam mittuntur. Qui mittitur regis ordinem gerit, sub eo est iustitiæ † administrator, qui maximã in iudicijs potestatem habet. Item alius quidam qui propriarum † rationũ assertor appellatur. Is ea perscrutatur quæ domino carent, & ad Cæsarem recidunt. Hos sequuntur Cæsaris liberti & administratores, quibus maiora & minora negotia cõmittuntur. Sunt etiam tres militum legiones, quarũ una circa urbem sedet, alia in reliqua sunt regione, præter has nouem cohortes Romanorum, tres in urbe, tres in finibus Aethiopiæ præsidio circa Syenem collocatæ, & reliquæ tres in cætera regione. Sunt etiã tres equitum turmæ per loca opportuna eodẽ modo dispositæ, ex indigenis magistratibus. In urbe est sacrorũ † interpres q purpurã induit, & patrios honores habet, & ea curat quæ urbi sunt necessaria. Item cõmentariorum † scriba, & qui † iudicibus præest. Quartus est prætor nocturnus. Hi magistratus etiam tempore regum erant, sed cum reges male uiuerent, & ipsi minus ualebant, & urbis opportunitas propter iniquitatẽ obscurabatur. Vnde Polybius qui in ea urbe fuit, eum statum qui tunc erat, uidetur fastidire, dicens, tria hominum genera urbem habitare, Aegyptium, & indigenã nationem acrem, atq; ei uilem, & stipatores mercede cõductos, multos sanè ac dissolutos. Ex antiqua enim consuetudine peregrinos milites alebant, & propter regum ignauiam potius imperare quàm seruire edocti erant. Tertiũ genus erat Alexandrinorũ, nec id ualde ciuile, propter easdẽ causas, melius tamẽ q̃ illi. Nam quanq̃ permixti homines essent, ab antiquo tamen Græci erant, & cõmunis Græcorũ cõsuetudinis haud immemores. Sed hæc multitudo etiam ab Euergeta Physcone deleta est, quo regnante Polybius Alexandriam profectus est. Nam Physco persæpe mota seditione multitudinem militibus obiecit atque consumpsit. Cum itaq; talia essent in ea urbe, ait, re uera reliquum esse, quod à poëta dicitur.

αὐγυπτον δ' ἱκέσθαι δολιχὴν ὁδὸν ἠγαθέην τε.

Durum iter ac longum Aegypti perducit ad oras.

Talis etiam erat si non peior, posteriorũ regum status, at Romani multa pro uiribus emendarunt urbe (ut dictũ est) composita, & quibusdã pro imperatoribus & monarchis & ethnarchis per regionẽ cõstitutis, quibus tamẽ haud magna negotia permittebantur. Vrbis opportunitas proxima est. Nã hic solus locus ex tota Aegypto ad utraq; idoneus est, & ad res maritimas, propter portus cõmoditatẽ, & ad terrestres, quia omnia faciliter in hunc locũ flumine deferũtur, ubi maximũ totius orbis emporiũ est. Atq; urbis quidẽ uirtutes hæ sunt, Aegypti prouẽtũ Cicero in quadam oratione explicat, dicens, Auletæ patri Cleopatræ quotannis duodenũ miliũ, & quingenum talentorum tributum afferri solitum. Quare cum is, qui pessime ac segnissime

Aegyptus prouincia.

† διοικοδότης.

† ἴδιος λόγος

Copiæ militares Alexandriæ.

† ἐξηγητής.

† ὑπομνηματογράφος.

ἀρχιδικαστής.

Polybius.

Physco.

Auletæ tributa.

Aegypti tributa.

Ciceronis locus.

In qua oratione Cicero hoc dixerit, quod Ptolemæus duodecies millena & quingẽta talenta ex Aegypto quotannis percipiebat, nõ satis constat, nisi si in oratione pro Rabirio loco aliquo mutilato, uel in ea oratione quæ non extat, quã pro Gabinio habuit.

ſegniſſime regnũ adminiſtrabat, tantos redditus haberet, qualia putanda ſunt præ
ſentia, quæ cum tanta diligentia à Romanis adminiſtrantur, Indicis, Troglodyti
cisq; emporijs adeo adauctis. Nam ſuperiore quidem tempore, ne uiginti quidẽ na
uigia in Arabicũ ſinum tranſire audebant, ut extra anguſtias caput exererent, nũc
maximæ claſſes uſq; in Indiam & extrema Aethiopiæ tranſmittũtur. Vnde precioſæ
merces in Aegyptũ aduehuntur, ac rurſum ex Aegypto in alia emittũtur loca, qua
re dupla uectigalia exiguntur. Altera quidem rerum quæ importantur, altera ea
rum quæ exportantur, ac precioſarum quidem mercium precioſa ſunt uectigalia.
Nam ſolum hic talia uenduntur ac recipiuntur, & cætera loca ex Alexandria copi
am petunt, quæ profecto opportunitas facile uideri poteſt, ſi quis regionẽ peragret,
ac primo maritimam oram à Catabathmo incipiens, nam eò uſq; Aegyptus per
tendit. Deinceps eſt Cyrenaica & Marmaridæ, qui Barbari circumhabitant. A Ca
tabathmo Parætonium uſq; recta nauigatione eſt curſus ſtadiorum noningẽtorũ.
Parætonium ciuitas eſt, & portus ingens. xl. ferè ſtadiorum. Hanc alij Parætoni
um, alij Ammoniam uocant. In intermedio ſpatio eſt Aegyptiorũ uicus, & Neſiſ
phyra promontorium, & Tyndarij ſcopuli, qui ſunt quatuor paruæ inſulæ, quæ
portum habent. Poſtea eſt Drepanum promontorium, & inſula Eniſiſpia cum por
tu, poſt uicus Apis, à quo Parætonium uſq; ſunt ſtadia. c. uſq; ad Ammonem. v. di
erum iter. à Parætonio circiter mille &. ccc. ſtadia. Inter hæc primo eſt Leucogiũ
promontorium, quod Alba acta nominatur, poſtea Phœnicũs portus, & Pnigeus
uicus, deinde Sidonia inſula, quæ portum habet. Deinde Antiphræ non procul à
mari. Tota hæc regio nequaquam uini ferax eſt, cum Ceramus potius mare recipi
at quàm uinum, quod Lybicũ appellant, quo plerique Alexandrini ad pondus utun
tur, unde plurimum Antiphræ carpũtur. Deinde eſt portus Deris appellatus pro
pter petram quandam proximam collo perſimilem. Vocatur etiam Zephyrium lo
cus quidam propinquus, poſtea eſt alius portus nomine Leucaſpis, & alij complu
res, deinde Cynoſſema, deinde Tapoſiris, non tamẽ ad mare quo in loco feſta ma
xima celebrantur. Item alia Tapoſiris ſatis ultra urbem. Propter eam locus quidã
eſt petroſus ad mare, qui quouis anni tempore multam iuuentutem habet feſtis
indulgentem, poſtea eſt Plinthina, & Niciæ uicus, & Cheronneſus caſtellum Ale
xandriæ, & Necropoli proximus, ad ſtadia lxx. Lacus autem Maria, qui hucuſq;
pertendit, latitudinem habet ſupra. c. & .l. ſtadia, longitudinem citra. ccc. Habet
etiam inſulas octo, & loca circunſtantia omnia bene habitata. In his locis maxima
uini copia eſt, ut etiã Maræoticum uinum ad uetuſtatẽ perduret. In Aegypti lacu
bus ac paludibus biblus naſcitur, & Aegyptiaca faba ex qua cyborium fit. Eius uir
gæ altitudine ferè æquales, ac decem pedes ſunt. Biblus nuda uirga eſt, lanuginem
quandam in ſummo habens. Faba in multis partibus & folia & frondes emittit, &
fructum fabæ noſtræ perſimilem, magnitudine ſolum & guſtu differentem, quare
fabeta iucundum quendam aſpectum ac delectationem præbent. Oblectantur au
tem mirum in modum in ſcaphis thalamiferis, denſiſſima fabeta ſubeuntes, &
eorum foliis inumbrati, quæ adeo magna ſunt, ut poculorum & catinorum uſum
prebeant, habent enim concauitatem quandã ad id idoneã, unde Alexandrinæ of
ficinæ ijs plenæ ſunt, & ut uaſis utũtur. Agri quoq; magnum ex ijs foliis prouentũ
habent

Catabathmus.
Cyrenaici.
Marmaridæ.
Parætonium.
Ammonia.
Neſiſphyra.
Tyndarij ſcopuli
Drepanum.
Eniſiſpia.
Apis uicus.
Leucogium.
Alba acta.
Phenicũs port.
Pnigeus.
Sidonia.
Antiphræ.
Deris.
Zephyrium.
Leucaſpis.
Cynoſſema.
Tapoſiris.
Plinthina.
Niciæ uicus.
Maria lac.
Maræoticũ uinũ.
Βίβλος.
Aegyptiaca faba.
Cyborium.
Scaphæ thalamiferæ.
Fabarum folia.

habent. ac faba quidem talis eſt. Hoc in loco biblus nõ multa naſcitur, nõ enim ex
colitur. In inferioribus uero ipſius Delta partibus permulta eſt, alia deterior alia me
lior, Hieratica appellata. Nõnulli prouentũ augeri cupientes, Iudaicã induſtriã huc
trãſtulere, quã illi in palma & maxime in caryotica, atq; balſamo adinuenerũt. Nõ
enim permittunt eam multis in locis naſci, quo fit ut penuriæ pretium imponẽtes,
prouentum quidem augeant, communem uero uſum atq; cõmoditatem uiolent.
E Canopica porta exeunti ad dextrã eſt foſſa quæ lacui iungitur & Canopũ fert.
Per lacum uero in magnum flumen, & Canopum, Schediam nauigatur, ac primo
Eleuſina, quæ habitatio Alexãdrinæ & Nicopoli proxima eſt, in ipſa Canopica foſ
ſa impoſita, quæ manſiones habet & ſeceſſus quoſdam ſecretos uiris, ac mulieribus
ſuffiri uolentibus idoneos, quoddã Canopicæ luxuriæ initium. Paululum ab Eleuſi
ne procedenti, ad dextram eſt foſſa quæ Schediam deducit. Schedia quatuor ſchœ
nis diſtat ab Alexandria, quæ habitatio urbi ſimilis eſt & nauale habet thalamifero
rum nauigiorum, quibus principes in ſuperiorẽ nauigãt regionem. Hic etiã earũ re
rum uectigal exigitur, quæ à ſuperiore Alexandriæ parte importantur, & exportan
tur, cuius gratia & ratis in flumine iuncta eſt, unde loco nomen inditũ eſt. Poſt foſ
ſam quæ Schediam & Canopum ducit eſt nauigatio, ſecundum maritimam oram
deducta, quæ à Pharo uſq; ad Canopicum oſtium pertendit. Anguſtus enim quidã
tractus inter pelagus atq; foſſam extenditur, in quo eſt parua Tapoſiris, poſt Nico
polim ac Zephyrium, quod promontoriũ Veneris Arſinoës ſacellum habet. Hoc in
loco dicunt olim urbem Thonim fuiſſe, eodem nomine quo rex, qui Menelaum &
Helenam hoſpitio ſuſcepit, unde de medicamentis Helenæ ſic Poëta inquit.

ἐσθλὰ τά οἱ πολύδαμνα πόρεν θῶνος παράκοιτις. *Odyſſ. δ.*

Quæ Polydamna dedit, Thonis chariſſima coniunx.

Canopus centum ac uiginti ſtadijs diſtat ab Alexandria, pedeſtri itinere uadẽti
bus, dicta de nomine. Canopi qui Menelai claſſem gubernabat, & ibi mortuus eſt.
In ea eſt Serapidis templum, & cultu & religione excellens, ut etiã doctiſſimi uiri
credant, & pro ſe uel pro alijs inſomnia ibi captent. Sunt qui curas conſcribant, qui
dam uero uirtutes eorum, quæ ibi reſpondentur. Sed ante omnia ingens eſt eorum
turba, qui ad ſolennia per foſſam ex Alexandria deſcendunt. Nam die ac nocte na
uiculis plena eſt uirorum ac mulierum impudenter canentium ac ſaltantium cum
omni diſſolutione & ijs præterea, qui diuerſoria habent foſſæ impoſita ad huiuſmo
di relaxationem & celebritatem idonea. Poſt Canopũ eſt Heraclium, quod Hercu
lis templum habet. Poſtea eſt Canopicũ oſtiũ, & ipſius Delta initiũ. Ad dextrã Ca
nopicæ foſſæ, Elaitica præfectura à fratre primi Ptolemæi appellata, & nõ meher
cule ab heroë, ut quidam uolunt, è quibus eſt Artemidorus. Poſt Canopicum oſtiũ
eſt Bolbiticũ. Poſtea Sebeniticũ, & Phatnicũ, quod magnitudine tertiũ eſt præter
prima duo, q̃bus Delta terminatur. Nã nec procul à uertice ſcinditur in parte ipſius
Delta interiore. Phatnico uero coniungitur Mendeſium, poſtea Taniticũ & ultimũ
Peluſiacum. Sunt inter hæc alia quædam oſtiola ignobiliora, falſa oſtiorum appel
latione, habent enim hæc oſtia ingreſſus non tamẽ aptos magnis nauigijs, ſed ſca
phis, propterea quod breuia ac paludes loca obtineãt, ſed præcipue Canopico oſtio
utebantur, tanq̃ emporio, occluſis Alexandriæ portubus, ut ante dictum eſt. Poſt

Hieratica biblus.
Canopi foſſa.
Eleuſis.
Schedia.
Tapoſiris.
Zephyrium.
Thonis.
Canopus.
Serapis templum.
Inſomniorũ capiendorũ locus
Heraclium.
Delta.
Elaitica præfectura.
Artemidori lapſus.
Nilii oſtia.
Bolbiticum.
Sebeniticum.
Phatnicum.
Mendeſium.
Taniticum.
Peluſiacum.

Agni cornu. *Perſei ſpecula.* *Mileſiorũ murus* *Cyaxaris.* *Naucratis.* *Buticus lacus.* *Butus opp.* *Sebenitica ciuitas.* *Sais.* *Pſammitichi ſepulch.* *Hermopolis.* *Latonæ oraculum* Bolbiticũ oſtium arenoſum quoddam, & humile promontorium ualde expoſitum eſt quod Agni cornu appellatur. Poſtea eſt Perſei ſpecula, & Mileſiorũ murus. Nã Mileſij per Cyaxaris tẽpora, qui Medorũ rex fuit. xxx. nauibus contra Pſammitichũ nauigantes, in Bolbiticũ oſtiũ tenuerunt. Poſtea egreſſi dictum opus cõdiderunt. Tempore poſt in Saiticam præfecturã nauigantes, Inaris nauali prælio ſuperatis, Naucratim urbem non multo ſupra Schediã poſuerunt. Poſt Mileſiorũ opus in Sebeniticum oſtium procedenti ſunt lacus, quorũ alter Buticus, à Buto urbe nominatur. Iem Sebenitica ciuitas & Sais, inferioris regionis metropolis. In hac Mineruam colunt, in cuius templo Pſammitichi ſepultura eſt. Circa Butũ Hermopolis eſt. In inſula Buti eſt Latonæ oraculũ. In mediterranea ſupra Sebeniticũ, & Phatnicum oſtiũ, eſt Xois inſula, & ciuitas in Sebenitica præfectura, & Hermopolis & Mendes, ubi Pan colitur, & hircus animal, & (ut Pindarus ait) hoc in loco hirci cũ mulieribus coëunt, ut Mendeta, proximum mari præcipitium.

Pindarus. μένδητα παρὰ κριμνὸν θαλάσσης ἑκατομνείλῳ κέρᾳ

Xois. αἰγίβατοι ὅθι τράγοι γαύαξὶ μίσγονται.

Vltimumq; Nili cornu, caprarum paſcuntur greges,
Et laſciui mulieribus admiſcentur hirci.

Mendes. *Pan.* *Hirci cum mulieribus coëuntes.* *Dioſpolis.* *Leontopolis.* *Buſiris* *Cynoſpolis.* Prope Mendetem eſt Dioſpolis, & lacus ei proximi, & Leontopolis. Vlterius in Buſiritica præfectura eſt Buſiris ciuitas, & Cynoſpolis. Autor eſt Eratoſthenes cõmunem Barbaris omnibus conſuetudinem eſſe, ut hoſpites pellant, Aegyptios uero accuſari, propter ea quæ in fabulis de Buſiride, & Buſiritica præfectura dicta ſunt, uolentibus poſteris loci huius inhoſpitalitatem calumniari, cum mediuſſidius nullus Buſiris, nec rex fuerit, nec tyrannus, illud quoq; uulgatum eſſe.

Odyſſ. δ. αἰγυπτον δ' ἐς ἔαρα δολιχὴν ὁδὸν ἀφ γαλέντε.

Durum iter ac longum Aegypti perducit ad oras.

Atq; illud permultũ ad hoc facit, quod locus eſt importuoſus, & quanquàm portum habeat, is tamen qui Pharo proximus eſt, nequaquàm patet, ſed à bubulcis cuſtoditur, hominibus prædatorijs, qui applicantes quouſq; adoriantur. Carthaginenſes uero demergunt peregrinos, qui in Sardiniam, uel Herculis columnas adnauigant, & propterea pleraq; occidentalium non creduntur, & per ſe putant id iter ſuis eſſe difficilimum. Poſtea ſequitur Athribitica præfectura, & Athribes ciuitas. Item Aproſopitica præfectura, in qua eſt Veneris ciuitas. Supra Mendeſium, ac Taniticũ oſtium eſt ingens lacus & Mendeſia præfectura, & Leontopolitana, & Veneris ciuitas, & Pharbetica præfectura. Poſtea Taniticum oſtium, quod nonnulli Saiticum uocant, & Tanis maxima in eo ciuitas. Inter Taniticum Peluſiacumq; oſtiũ ſunt lacus & maximæ & continuæ paludes, in quibus crebri ſunt uici. Peluſium quoq; circuncirca paludes habet, quas nonnulli Bathra uocant. Atq; etiam loca cœnoſa habitantur ad mare, ad ſtadia ſupra. xx. muri ambitum habet ſtadiorũ. xx. à luto ac cœno dictum eſt. Ex hac parte Aegyptus difficilem ingreſſum habet. Ex orientalibus partibus Phœnicia, ac Iudæa, item ex Arabia Nabatæa quæ cõtinua eſt, aditus in Aegyptum patet. Arabia inter Nilum iacet, & Arabicum ſinum, & in extremis eius partibus ſitum eſt Peluſium, uerum tota deſerta eſt & exercitui inuia. Iſthmus qui inter

Athribitica præfect. *Athribes.* *Aproſopitica præfect.* *Leontopolitana præfectura.* *Veneris ciuitas.* *Pharbetica præfect.* *Tanis opp.* *Bathra.* *Peluſium unde dictũ.* *Aegypti aditus*

qui inter Peluſium eſt, atq; receſſum, qui ad Heroũ urbem pertendit, noningentorũ eſt ſtadiorum, ut uero Poſidonius putat, ad mille & quingenta non peruenit, & ad id quod ſiccus eſt & arenoſus multos ſerpentes habet, qui latitant in arena. Ex Schedia Memphim nauiganti ad dextrã ſunt uicini plurimi uſq; in lacum Mariã, è quibus eſt is, qui Chabriæ uicus appellatur. Ad flumẽ eſt Hermopolis, deinde Gynæcopolis & Gynæcopolitana præfectura, deinceps Momẽphis & Momẽphitica præfectura. Inter hæc ſunt foſſæ plurimæ, in Maræotim emittentes, Momẽphitæ Venerem colunt, & ſacram uaccam alunt, quemadmodum Memphitæ Apim, & Heliopolitani Mneuim. Ii enim diĳ apud eos putantur, aliĳ uero apud alios. Nam multi, & in Delta & extra Delta, aliĳ marem, aliĳ fœminam bouem alunt, qui tamen non putantur dei, ſed ſacri. Vltra Momemphim ſunt nitrariæ duæ, quæ nitrum plurimum ferũt, unde Nitriotica præfectura eſt. Hic Serapis colitur, & apud hos ſolum in Aegypto ouis mactatur, nõ procul hinc eſt ciuitas nomine Menelaus. Ad ſiniſtrã uero in ipſo Delta flumẽ eſt Naucratis, duobus ſchœnis à flumine diſtat Sais, & paulo ſupra eã eſt Oſiridis aſylum, in quo Oſirim iacere arbitrantur, quã quàm multi de hoc ambigunt, iĳ præſertim qui ſupra Syenen & Elephantinã habitant. Fabulantur enim Iſim multis in locis ſub terram Oſiridis alueolum poſuiſſe, ſed unus tamen Oſirim habebat, quem uero ſciebat, id fecit latere uolens Typhonem, ne ueniens corpus ex ſepulchro erueret. Atq; ab Alexandria quidem ad ipſius Delta uerticẽ hæc peragratio eſt. Artemidorus dicit octo ac uiginti ſchœnorum adnauigationẽ eſſe, id eſt octoginta & quadraginta ſtadia, tricenum ſtadiorum ſchœnum faciens. Nobis autẽ nauigantibus alia atq; alia ſchœnorum menſura diſtantias reddiderunt, ut quibuſdã in locis quadragenum ſtadiorum ſchœnum, ac plurium eſſe concederent. Quod autem etiam apud Aegyptios inconſtans ſit ſchœnorum menſura, ipſe Artemidorus deinceps declarat, à Memphi enim uſq; in Thebaidẽ ſchœnos ſingulos facit c. ac. xx. ſtadiorum, à Thebaide uſq; in Syenen. lx. A Peluſio ad eundem uerticem nauigantibus ſchœnos. v. ac. xx. dicit ſtadia ſeptingenta &. l. eadem menſura uſus. Dicit inſuper eam eſſe primam foſſam à Peluſio procedenti, quæ lacus eos implet qui ad paludes uocantur. Atq; iĳ quidem duo ſunt, & ad ſiniſtram magni fluminis iacent. Supra Peluſium in Arabia dicit eſſe alios quoſdã lacus, & foſſas in eiſdem partibus extra Delta. Secus alterũ lacum eſt præfectura Sethreitica, quæ una ex. x. numeratur, quæ in Delta ſunt. In hos lacus aliæ duæ foſſæ cõueniunt. Eſt alia quæ in Rubrum mare & Arabicũ ſinum emittit, & in urbem Arſinoën, quam nonnulli Cleopatridem uocant, atque per eos lacus fluit, qui Amari uocantur, qui quidem prius amari erant, ſed facta foſſa & admixto flumine ſunt immutati. Ac nunc quidem amœni ſunt, & aquatilibus uolucribus pleni. Foſſa primum à Seſoſtri inciſa eſt, ante res Troianas, nonnulli eam à Pſammitticho puero, morte intercipiente, ſolum inchoatam putant. Poſtea à Dario primo eius rei ſucceſſore, falſa opinione perſuaſo, penè perfectum opus derelictum eſſe. Perſuaſus eſt enim Rubrum mare Aegypto ſublimius, unde ſi intermedius iſthmus incideretur, Aegyptum à mari obrutum iri. Ptolemaici quidem reges eum incidentes, euripum clauſum fecerunt, ut quum uellent in exterius mare nauigarent, ac rurſum ſine periculo reuerterẽtur. De aquarum autem effuſione in ſuperioribus commẽtarijs dictum eſt.

Chabria. *Hermopolis.* *Gynæcopolis.* *Momemphis.* *Vacca ſacra.* *Memphitæ.* *Apis.* *Heliopolitani.* *Mneuis.* *Aegyptiorum dij.* *Nitriariæ.* *Serapis.* *Menelaus op.* *Naucratis flu.* *Sais.* *Oſiridis aſylũ.* *Iſis.*

Schœnorũ diuerſitas.

Sethreitica præfectura. *Arſinoë opp.* *Cleopatris.* *Amari lacus.*

Pſammitichus.

Darius.

Rubrũ mare. *Iſthmus Aegyptiacus.*

Heroũ ciuitas. *Cleopatris.* *Phagroriopolis.* *Phacusa.* *Philonis uicus.* *Bubastus.* *Heliopolis.* *Solis ciuitas.* *Mneuis bos.* *Cambysis incẽdia & sacrilegia* *Templum Heliopolitanum.* *Dioſpolis.* *Anubis dromus.* *Callimach.*

Arſinoẽ proxima eſt Heroum ciuitas, & Cleopatris in Arabici ſinus receſſu qui eſt Aegyptum uerſus, item portus & habitationes, & foſſæ complures, & lacus ĩjs uicini. Hoc in loco eſt Phagroriopolitana præfectura, & Phagroriopolis ciuitas, foſſæ autem in mare Rubrum emittentis initium eſt, à uico Phacuſa, cui continuus eſt Philonis uicus. Foſſa latitudinem habet cubitorum c. profundum quantum nauigio ſatis ſit, x. milia ferenti. Hæc loca ipſius Delta uertici proxima ſunt. Ibi eſt Bubaſtus ciuitas, & Bubaſtica præfectura, ſupra quam eſt regio Heliopolitana, ubi Solis ciuitas eſt in aggere ingenti poſita, quæ ſolis templum habet & Mneuim bouem, qui in ſepto quodam nutritur, & ab Heliopolitanis pro deo habetur, quemadmodũ & Apis Mẽphitis. Ante aggerẽ lacus iacent, in quos propinquæ foſſæ refunduntur. Nunc omnino urbs deſerta eſt. In ea eſt per uetuſtũ templũ, Aegyptio more ſtructum, quod multis indiciĳs Cambyſis inſaniam, ac ſacrilegium oſtẽtat. Cambyſes enim templa partim igni, partim ferro deuaſtabat, mutilans, excindens, amburens, quemadmodum & obeliſcos, quorum duo Romam delati ſunt, non omnino deleti. Aliĳ adhuc ibi & Thebis ſunt, quæ nunc Dioſpolis nominatur, aliĳ ſtantes aciem igni exeſi, aliĳ iacentes. Templorum fabrica ſic ſe habet. In ingreſſu fani eſt pauimentum, latitudine quidem iugeri, aut paulo minus, longitudine uero tripla quadruplaue, & quibuſdam in locis etiam magis, atq; hoc quidem dromus dicitur, ut Callimachus inquit.

ὁ δρόμος ἱερὸς οὗτος ἀνούβιδος.

Dromus hic ſacer eſt Anubidis.

Per totam longitudinem protinus ex utraque latitudinis parte ſunt poſitæ lapideæ ſphinges, uigenis cubitis, uel paulo pluribus inter ſe diſtãtes, & alter ſphingũ ordo eſt à dextra, alter à ſiniſtra. Poſt Sphinges eſt ueſtibulum ingens, procedenti ulterius aliud ueſtibulum. Poſtea aliud, & neque ueſtibulorum neq; ſphingum diffinitus eſt numerus. In aliĳs uero templis alia, quemadmodum longitudines, & latitudines dromorũ. Poſt ueſtibula eſt templũ quod ingens protemplũ habet, ac memoratu dignum, & ſeptum commenſuratũ, ſimulachrum uero nullum. Aut non in hominis formam, ſed bruti alicuius. Ex utraq; parte protempli præiacent eæ, quæ pinnæ appellantur, Ii ſunt duo parietes, æque alti atq; templum, in initio inter ſe diſtantes, paulo plus, quàm ſit lata templi crepido. Poſtea in anteriorem partem procedunt ad inclinantes lineas, uſque ad. l. aut. lx. cubitos. Hi parietes ingẽtium ſimulachrorum ſculpturas habent, Hetruſcis & antiquis Græciæ operibus perſimilium. Eſt etiam domus quædam multis columnis ſtructa, ſicuti Memphi, Barbarica fabrica. Nã præterquàm quod columnæ multæ ſunt, & ingentes, & multiplici ordine conſtitutæ, nihil pictum aut elegans habet, ſed potius uanum quendam laborem præ ſe fert. Heliopoli domos amplas uidimus, in quibus ſacerdotes habitabant. Immo dicunt hanc olim ſacerdotum habitationem fuiſſe, hominũ Philoſophiæ, & Aſtronomiæ deditorum. Nunc is ordo ac ſtudium defecit, nec quiſquam nobis tali exercitio præeſſe oſtendebatur, ſed homines tantum qui ſacrificia curarent, atque ritus eos peregrinis commonſtrarent. Secutus uero eſt Aemilium Gallum ducem ex Alexandria nauigantem in Aegyptum quidam nomine Chæremon, qui eiuſmodi ſcientiam tenere ſe ſimulabat, ſed ut ignarus & oſtentator, plurimũ deridebatur.

Sacerdotes Heliopolitani. *Chæremon.*

tur. Oſtentabantur itaq; ibi ſacerdotum domicilia & loca, ubi Eudoxus & Plato habitauerant. Nam Eudoxus cum Platone eò profectus eſt, & ambo cum ſacerdotibus annos tredecim ſunt uerſati, ut quidãuolũt. Nã cum ſacerdotes illi & in rerũ cœleſtium ſcientia præſtarent, eſſentq; myſtici & incõmunicabiles, tamen & tempore & obſequio exorati, nonnulla præcepta commonſtrarunt, plurima enim Barbari occultabant. Ii excurrentes diei ac noctis particulas. ccc. & lxv. diebus in anni complementum tradiderunt. Ignorabatur annus eo tempore apud Græcos, quemadmodum & alia permulta, quo uſq; iuniores Aſtrologi ab ĳs ea acceperunt, qui ſacerdotum monumenta in Græcam linguam traſtulerunt, & adhuc tum ab illis tum à Chaldæis accipiunt. Hinc iam Nilus ſupra Delta eſt, cuius dextra ſurſum uerſus nauigando, Libyam uocant quemadmodum ea quæ Alexandriæ & Maræotidi proxima ſunt, ſiniſtra uero, Arabiam, quare Heliopolis in Arabia eſt. In Libya uero Cerceſura ciuitas, ad Eudoxi ſpeculas ſita. Nam ante Heliopolim ſpecula quædam oſtenditur, quẽadmodũ & ante Gnidũ, ad quã ille cæleſtiũ motus adnotabat, atq; præfectura hæc Latopolitana nominatur. Vlterius adnauiganti eſt Babylõ caſtellũ natura munitũ, à Babyloniĳs quibuſdã cõditũ, q̃ huc ſecedentes hoc in loco habitationẽ à regibus impetrarũt. Nũc in ea collocata eſt una ex tribus legiõibus, quæ Aegyptũ cuſtodiunt. Ab hoc loco uſq; ad Nilũ, iugũ quoddã deſcendit, per quod aquarotis, & cochlĳs à flumine trahitur. c. & l. hominibus captiuis continue operantibus. Hinc Pyramides, quæ apud Memphim ſunt, in ulteriore regione manifeſte apparent, quæ quidem propinquæ ſunt. Propinqua eſt etiam Memphis Aegyptiorum regia, tribus enim ſchoenis diſtat à Delta. Ea Apidis templum habet, qui idẽ eſt, quod Oſiris. Ibi bos Apis in ſepto quodã alitur, & ut diximus apud eos pro deo habetur, albus frotẽ, & quaſdam paruas corporis partes, cætera uero niger, quibus ſignis iudicant qui ſit ad ſucceſſionem idoneus, alio uita functo. Ante id ſeptum aula quædam iacet, in qua eſt aliud ſeptum matris eius. In hanc aulã nonnunquàm Apis emittitur, preſertim ut peregrinis oſtendatur. Videtur enim per feneſtram quandam in ſepto & extra etiam ſi uelint. Vbi uero paululum laſciuierit, rurſum in propriam manſionem recipitur. Apidis templum Vulcanio adiacet, ædis ac cæterarum rerum magnitudine ſumptuoſe ſtructo. In fronte Dromi Coloſſus iacet, ex integro lapide. In hoc Dromo taurorum certamina fieri ſolent, inter ſe pugnantium, quos nonnulli dedita opera ad hoc ipſum alunt, quemadmodum nonnulli equos. Nam diuiſi inter ſe pugnam committunt, qui uictor iudicatur, præmium habet. Memphi eſt Veneris phanum, quæ Græca dea cenſetur, quidam Lunæ id dicunt. Eſt etiam Serapium, in loco ualde arenoſo, adeo ut arenæ cumuli à uentis exaggerentur. In ĳs ſphinges erant, quarum aliæ uſque ad caput obrutæ uidebantur, aliæ ex dimidio apparebant, quibus ex rebus periculum conſiderari poteſt, ſi ad templum eunti turbo incidiſſet. Vrbs magna eſt, & populoſa, & ſecunda poſt Alexandriam, mixtis hominibus referta, qui eò commigrarunt. Iacent lacus in fronte urbis, & regiarum, quæ nunc dirutæ ſunt & deſertæ. Sitæ erant in loco edito & uſq; ad inferiorem urbis partẽ deſcendebãt, ubi lacus & lucus iungebatur. XL. ſtadĳs ab urbe progredienti eſt montanum quoddam ſupercilium, in quo ſtant multæ Pyramides regum ſepulturæ. Earum tres eximiæ ſunt, ſed duæ inter ſeptem ſpecta cula

Eudoxi habita. *Platonis domicilium in Aegypto.* *Anni digeſtio.* *Translata à Barbaris in Græcã linguã.* *Libya.* *Arabia.* *Heliopolis.* *Cerceſura.* *Latopolitana præfect.* *Babylon.* *Pyramides Memphiticæ.* *Memphis.* *Apis bos.* *Taurorum certamina.* *Venus Græca dea.* *Pyramides ornis ſpectacula*

cula adnumerantur. Singulæ altitudine ſtadíj, figura quadrata, altitudinem habentes paulo maiorẽ quolibet latere, & paulo altera altera maior. In media ferè laterũ altitudine, ingens lapis extat, in quo cochlius eſt obliquus uſq; ad ſepulturã. Atq; eæ inter ſe proximæ in eodem ſunt plano. Vlterius in maiore montis altitudine eſt tertia multo primis duabus minor, maiore tamen impenſa ſtructa. Nam ab ipſis ferè fundamentis uſque ad medium conſtat ex nigro lapide, ex quo mortaria faciunt, ab extremis Aethiopiæ mõtibus delato, qui cum & durus ſit, & operatu difficilis, reddidit opus ſumptuoſum. Hæc dicitur meretricis ſepultura, ab amantibus effecta, eam mulierem Sappho carminum poëtria Dorichan uocat, & fratris ſui Charaxi amicam, quum Lesbium uinum negotiator Naucratim comportaret. Alíj eam Rhodopẽ nominant, atque fabulam quandam narrant, quod ea dum lauaretur, aquila alterum ex calceis è manu ancillæ correptũ Mẽphim deportarit, & in ſublime ſupra regis uerticem iura dantis elata, calceum in illius gremium demiſerit, & quod ille calcei cõcinnitate & rei miraculo permotus, per totam regionem miſit ad eam inquirendã, quæ huiuſmodi calceum ferret, & quod ea in urbe Naucraticarum inuenta, atque adducta, & regis uxor fuerit, poſt mortem uero hanc ſepulturã habuerit. Sed unũ ex miraculis à nobis in Pyramidibus uiſum haud quaquàm prætereundum eſt. Acerui quidam ex tritura lapidum, ante Pyramides iacent, in quibus lapilli & forma, & magnitudine lentis inueniuntur, quidam ut hordei grana, quæ ſemiexpoliata excurrunt. Dicunt reliquias ciborum qui operantibus ſupererant in lapidem induratas, quod quidem ſatis uidetur ueriſimile. Nam & apud nos collis quidam eſt oblongus, in campo ſitus, qui tofi calculis in modum lentis plenus eſt. Maritimi quoq; & fluuiales calculi eandem ferè ambiguitatem præſtant, ſed íj propter motum, qui in aqua fit, rationem aliquam habent, in illis uero cõſideratio dubia eſt. Dictum eſt quod circa loca, ubi lapides effodiuntur, ex quibus Pyramides factæ ſunt, mons quidam eſt nomine Troicus ſatis petroſus, & ſpelũcæ ſub eo, & uicus íjs & flumini proximus nomine Troia, antiqua Troianorum habitatio, eorũ, qui captiui Menelaũ ſecuti ſunt, & ibi remanſere. Poſt Mẽphim eſt Acãthus ciuitas in Libya & Oſiridis, & Acãthi Thebaici lucus, ex qua gummi fit. Poſtea eſt Aphroditopolitana præfectura & ciuitas eodẽ nomine in Arabia, in qua bos alba ſacra alitur. Poſtea Heracleotica præfectura in inſula magna, iuxta quã ad dextrã in Libyã, ad Arſinoiticã præfecturam foſſa eſt, ut & duo ora habeat, cum pars quædam inſulæ intercidat, atque præfectura hæc cæteras omnes, & aſpectu, & uirtute, & ædificíjs antecellit. Sola enim & oleis & perfectis & fructiferis arboribus conſita eſt. Ac ſi quis bene excolat etiam oleum optimum gignit. Id enim negligentes, & ſi multum, odorem tamen malum habent. Aegyptus reliqua oleo caret exceptis hortis, qui circa Alexandriam ſunt, qui oleas quidem ferre poſſunt, oleum uero minime. At uini non parum fert, frumentũ quoq; legumina, & alia ſemina abundanter. Habet etiam lacum admirabilẽ, Muridos appellatam, pelagi magnitudine, & marino colore, unde & littora uidere eſt maris littoribus perſimilia, ut idem de hoc loco atq; íjs qui ſunt circa Ammonem exiſtimari poſſit. Nam nec multum inter ſe diſtant, nec à Parætonio, &, ut ex multis deprehendi coniecturis poteſt, templũ illud prius in littore ſtabat, atq; hæc loca prius ad mare erãt. Inferior uero Aegyptus & quæ uſq; ad Sirboniticum lacum tendunt, pelagus obtinebat, coniunctum for-

Meretricis ſepultura inſignis.
Sappho poëtria.
Doricha meretrix.
Charaxus.
Rhodope.
Ciborum reliquiæ in lapides induratæ.
Troicus mons.
Troia uicus.
Acanthus opp.
Aphroditopolitana præfect.
Vacca ſacra.
Heracleotica præfect.
Arſinoitica præfect.
Aegyptus oleo caret.
Muridis lacus.

taſſe cum mari rubro, quod Heroum urbi & Elanitico receſſui proximum eſt. Sed de his in primo geographiæ uolumine pluribus dictum eſt. Nunc illud paululum commonefaciemus, naturæ ſimul atque prouidentiæ opus in unum conferentes. Naturæ quidem, quia rerum omnium ad unum uergentium, quod uniuerſi mediũ eſt, & quod circa id poſitum eſt, medium atque denſiſſimum eſt terra, quod minus hoc habet, aqua eſt, atque utrunq; ſphæricum, ſed altera quidem ſolida, altera concaua inter ſeſe terram complectens. Prouidentiæ uero quia cum ea uariatrix quædam ſit, & plurimorum operum conditrix, in primis animalia creauit, quæ longe cæteris præſtarent, atq; horum præſtantiſſima deos, atq; homines, quorum gratia cætera ſunt conſtituta. Díjs itaq; cælum, hominibus uero terram incolendam dedit, quæ duo mundi extrema ſunt, nam ſphæræ extrema ſunt medium ipſum, & id quod extimũ eſt. Sed quoniã aqua terrã circundat, homo non eſt aquatile animal, ſed terreſtre, & aërem, & cum multis lumen cõmune habet. Fecit enim multas in terra eminentias, ac receſſus, ut in his tota aqua, uel maxima eius pars cõtineretur & terrã ſub ſe occultaret, in illis uero terra extaret, atq; ab aqua detegeretur, niſi quã tum hominum generi cæterisq; animalibus, ac ſtirpibus neceſſarium uidebatur. Sed quoniam omnia continue mouentur & tranſmutantur (aliter enim talia ac tanta recte adminiſtrari non poſſent) exiſtimandum eſt, nec terram ſemper ita permanere, ut ſemper tanta ſit, ne quicq; ſibi addatur aut adimatur, ſed nec aquam, nec eandem ſedem ſemper ab ipſis obtineri, præſertim cum tranſmutatio eis cognata ſit, & naturalis. Quinimo terræ multum in aquam cõuertitur, & aquæ multum in terram tranſmutatur. Et quemadmodum in terra hæ differentiæ inueniuntur, ut alia eſt fragilis, alia ſolida, & petroſa, & ferrea, & ſic deinceps, eodem modo in humida eſſentia, nam alia eſt ſalſa, alia dulcis & poculenta, alia ſalubris, & mediocram uim habet, alia perniciosa, & frigida, & calida. Quare minime mirandum eſt, ſi quas terræ partes, quæ nunc habitantur, olim mare occupabat, & quæ nunc pelagus ſunt, prius habitabantur, quemadmodum de fontibus, alios deficere contingit, alios relaxari, item & flumina, & lacus, ſic montes & campos par eſt inuicem commutari, de quibus & ſi in ſuperioribus dictum eſt, nunc tamen multi dicenda uidebantur. Muridis itaq; lacus in Nili incrementis ad excipiendam inundationem ſatis eſt, ita ut in ſata, & habitationes non exundet, poſtea decreſcente Nilo, abundantem in eo aquam eidem foſſæ reddit, reliquam uero aquam ex utroque ore utilẽ habet ad irrigationes, & ipſe & foſſa, atq; hæc quidem naturalia ſunt. Vtriſq; aũt foſſæ oſtíjs clauſtra impoſita ſunt, quibus architecti, & influentem & effluentem aquã conſeruant. Poſt hæc eſt labyrinthi fabrica, opus haud impar Pyramidibus, & adiacens regis ſepultura eius, qui labyrinthũ conſtruxit. Locus autẽ in primo foſſæ ingreſſu ad xxx. quadragintáue ſtadia procedẽti, eſt planicies quædã edita, quæ uicũ habet, & multorũ regũ regiã, quot prius præfecturæ erant. Nã totidem aulæ ſunt, cũ circũcolumníjs inuicẽ cõtinue, quæ oẽs uno ordine, & uno pariete tanq; paruo quodã muro, præiacentes aulas habẽt. Viæ uero quæ ad eas tendũt, ex aduerſo ſunt ipſius muri, ante ingreſſus cryptæ quædã multæ ac lõgæ, quæ inter ſe uias flexuoſas habent, ut nemo peregrinus ingredi aulã ullã poſſit, nec egredi ſine duce. Et quod admirãdũ ſit, cuiuſq; domus tabulata, ac etiam cryptarũ latitudines,

Naturæ opus.
Prouidentiæ opificium.
Terra.
Aqua.
Díj animalia.
Terra non ſemper eadem.
Aqua mutatur in terram.
Montes & cãpos cõmutari.
Muridis lacus.
Labyrinthus.

tudines, ex lapideis pluteis integris, & magnitudine excellentibus confectæ sunt, nulla usquàm nec ligni, nec alius materiæ admixtione. Ac si quis in tabulatum ascẽdat, quod nõ admodum altum est, utpote unum, uidere potest lapideum campum, eiusmodi lapidibus instratũ. Hinciam in aulas egressus, uidebit deinceps eas, xx. & vij. ordine positas, & ab integris columnis sustentatas, parietes quoq; ipsos ex lapidibus non minoribus compositos. In fine huius ædificij quod plus stadio occupat est sepultura quædam, pyramis quadrata, cuius quodlibet latus quadrijugerũ ferè est, & altitudo par. Sepulti nomẽ est Imandes. Dicunt tot aulas ibi factas esse, quot mos esset omnes præfecturas eò conuenire, atque epulum quoddam sacris uiris ac mulieribus fiebat, sacrificij gratia deo reddendi, & iuris dicendi de rebus maximis, & quæque præfectura in suam aulam procedebat. Præternauiganti hæc ad. c. stadia est ciuitas Arsinoë, quæ prius Crocodilorum ciuitas dicebatur. In hac præfectura mirum in modum colitur Crocodilus, & est sacer apud eos in lacu quodam seorsum nutritus, & sacerdotibus mansuetus, & Suchus uocatur. Nutritur autem pane, carne & uino, quæ à peregrinis afferuntur ad eiusmodi spectaculum uenientibus. Hospes itaque uir, inter alios honoratissimus, qui nobis sacra commonstrabat, ad lacum ueniens, placentulam, & carnem assam, & quoddam mulsi uasculum ex cœna attulit. Beluam in ripa lacus inuenimus, ex sacerdotibus alij eius os aperuerunt, alius bellaria imposuit, postea carnem, deinde mulsum iniecit. Ille in lacum exiliens in ulteriorem partem traiecit. Sed quum alius hospes aduenisset, & similiter primitias attulisset, cursu lacum circumeuntes itidem inuento Crocodilo, obtulerunt. Post Arsinoiticam Heracleoticámque præfecturam est Herculis ciuitas, in qua colitur Ichneumon, contra quàm faciant Arsinoitæ. Hi enim Crocodilos colunt, & propterea fossam habent Crocodilis plenam, & Muridis lacum, nam & eos colunt & ab eis abstinent. Arsinoitæ uero Ichneumones, qui Crocodilis & aspidibus perniciem inferunt, eas enim & earum oua delent luto incrustati. Inuoluuntur enim in eo postea ad solem siccati, aspides per caput, uel caudam capientes in flumen trahunt atque occidunt. Crocodilis uero apricantibus insidiantes in oris hiatum intrant, & exesis uisceribus, è uentre mortuorum egrediuntur. Deinceps est Cynopolitana præfectura, & canum ciuitas in qua Anubis colitur, & honor & sacer quidam cibus canibus est constitutus. In ulteriore regione est Oxyrynchus ciuitas, & præfectura eodem nomine. Hic Oxyrynchus colitur & Oxyrynchi templum est. Enimuero & cæteri Aegyptij omnes Oxyrynchum piscem colunt. Nam quædam animalia sunt, quæ Aegyptij uniuersi colunt, quemadmodum ex terrestribus tria, bouem, canem, felem, ex uolatilibus accipitrem atq; ibim, ex aquatilibus duo, lepidotum piscem, & oxyrynchũ. Sunt alia quæ quisq; seorsum colit, ut Saitæ & Thebani ouẽ, Latũ uero qui piscis quidam est in Nilo, Latopolitani, Lupũ Lycopolitani, Cynocephalum Hermopolitani, Cepum Babylonij, qui sunt iuxta Memphim. Cepus faciem habet satyro similem, cætera inter canem, atq; ursum in Aethiopia nascitur, Aquilã Thebani, Leonem Leontopolitani, Caprã & hircũ Mendesij, murẽ araneũ, Athribitæ. Itẽ alij aliud. Causas uero afferunt, haud quaq; cõsentaneas. Deinceps est Hermopolitana custodia, ubi uectigal exigitur earũ rerũ quæ ex Thebaide deferũtur. Hinc sexagenũ stadiorum schœni incipiunt usq; in Syenẽ & Ele-

Imandes.

Arsinoë opp.
Crocodilorum ciuitas.
Crocodili cultus.
Suchus.

Herculis ciuitas.
Ichneumon.
Aspides.

Cynopolis.
Anubis.
Oxyrynchi piscis templum.

Animalia Aegyptijs sacra.

Latus piscis.
Latopolitani.
Cynocephalus
Hermopolitani.
Cepus animal.
Mendesij.

& Elephantinam. Postea Thebaica custodia, & fossa, quæ Tanim defert, postea Luporum ciuitas, & Veneris Panopolis antiqua habitatio hominum, qui linum & lapides operantur. Postea Ptolemaica ciuitas omnium maxima quæ in Thebaide sunt & Memphi non minor. Ea Græco more ciuilitatem habet. Supra hãc est Abydus in qua est Memnonis regia mirifice structa, tota ex lapide, quemadmodũ diximus de labyrintho, sed ea non multiplex est. Item fons quidam in profundo positus, in quem per fornices descenditur, in forcipem flexos, ex integris lapidibus, & magnitudine, & structura excellentibus. Est etiam fossa, quæ ex magno flumine in hunc locum deducit. Circa fossam est Aegyptiarum acanthorum lucus Apollini sacer. Abydus olim ciuitas maxima uidetur fuisse, secunda post Thebas, nunc in paruam habitationem redacta est, & si (ut quidam uolunt) Memnon ab Aegyptijs Ismandes dicitur, etiam labyrinthus Memnonius erat, & eiusdem opus cuius Abydensia & Thebana. Nam & ibi quædam Memnonia dicũtur. Secundum Abydum est prima Anasis ex tribus, quæ sunt in Libya, distãs itinere dierum. vij. Vbi habitatio est aquis & uino abundans & cæteris rebus satis copiosa. Secunda est iuxta Muridis lacũ. Tertia est Ammonis oraculo proxima. Atq; hæ optimæ habitationes sunt. Cũ multa à nobis de Ammone dicta sunt, hoc etiam addendũ uidetur, quod antiqui & diuinationem & oracula plurimum uenerabantur, nunc earum rerum maxima negligentia est. Nam Romanis Sibyllæ responsa satisfaciunt, & Hetrusca diuinatio per auguria, per exta, & Iouis signa. Quapropter Ammonis oraculum, quasi ex toto deficit, prius in honore maximo habebatur, quod ij in primis declarant, qui Alexandri gesta conscripserunt, qui quanquàm adulandi gratia non pauca adiecerũt, indicant tamen quæ credenda sint. Callisthenes dicit, Alexandrum ambitione quadam contendisse ut ad id oraculum ascenderet, cum intelligeret Perseum & Herculẽ prius eò ascendisse, atq; ex Parætonio digressum incumbẽte austro repulsum fuisse, quum uero per puluerem erraret, aduẽtu hymbris, & duorum coruorum qui iter cõmonstrarunt seruatũ esse. Iam hæc adulatorie dicuntur, similia sunt quæ sequũtur, quod solũ regi sacerdos permiserit, ut in tẽplũ ingrederetur cũ stola consueta, & quod cæteri uestem mutarint, & quod omnes extrinsecus oraculum audierint, præter Alexãdrum qui interius erat, & quod responsa non ut apud Delphos, & Branchidas uerbis darẽtur, sed magna ex parte nutu, & signis, quẽ admodũ apud Homerũ.

ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων. — *Iliad. a.*

Annuit, & uultu pater illi clara sereno Signa dedit.

Præsertim cum antistes Iouem affingeret. Hoc profecto nihil aliud est, quàm aperte dicere Alexandrum fuisse Iouis filium. His Callisthenes alias quasdam tragœdias addit, quod quum Apollo Branchidarum oraculum deseruisset, ex quo tẽplũ à Branchidis cum Xerxe sentientibus spoliatũ est, & quod quũ fons defecisset, tũc uero ortus fuerit, & Milesiorũ legati Mẽphim profecti, multa respõsa retulerunt de futura apud Arbela uictoria, de Darij morte, de rebus in Lacedæmonia innouatis, & quod Alexãder ex Ioue nasceretur. Quãq; de ea generis nobilitate, ferũt etiã ab Erythræa Athanaide prædictũ fuisse, quæ Erythreæ ãtiquæ Sibyllæ similis fuit, atq; hæc sũt quæ à scriptoribus tradũtur. Abydæi Osirim colũt. In Osiridis tẽplo nõ licet, nec cãtori

Luporum ciuitas.
Panopolis.
Ptolemais.
Abydus.
Memnonis regia.

Memnonia.
Ismandes.

Anases tres.

Ammonis oraculum.

Sibyllæ responsa.

Alexander ad Ammonis oraculum.

Coruorũ auspicium.

Erythræa Athanais.
Osiridis tẽplũ.

cători, nec tibicini, nec psaltæ canere, quemadmodũ mos est aliis deis. Post Abydũ est parua Diospolis, postea Tentyra ciuitas. Hic propter cæteros Aegyptios supra modũ crocodilus dedecoratur, & ex omnibus beluis inimicissimus habetur. Nã cæteri quãquàm eius animalis maliciã norint, & humano generi pernicioſum exiſtimẽt, uenerantur tamẽ & ab eo abstinẽt. Tentyritæ omnibus modis id perueſtigãt, atque occidunt. Sunt qui dicant quod quemadmodũ Psylli apud Cyrenaicam regionem naturalem quandam uim habent contra serpentes, sic & Tentyritæ contra crocodilos, ut nihil ab eis patiantur, sed intrepide natent & aquam tranẽt, alio nemine audente. Cumq; crocodili Romam allati essent, ut uiderentur Tentyritæ eos sequebantur, facta est illis piscina quædam, & foramen in uno laterum, ut ex aqua in apricum egredi possent. Tẽtyritæ aderant, qui eos interdum rete educebant ad solem, ut à spectatoribus uiderentur, interdum in aquam intrantes rursum eos in piscinam retrahebant. Colunt autẽ Venerem. Ponè Veneris templum est Isidis fanum, postea sunt ea quæ Typhonia uocantur, & fossa quæ Coptum defert communem & Aegyptiorum & Arabum urbem. Deinceps est Isthmus in Rubrũ mare porrectus, iuxta Berenicen urbem, quæ quanquàm sine portu est, apta tamen diuersoria habet. Dicunt Philadelphum primo hanc uiam exercitu aperuisse, cum sicca esset, ac mansiones constituisse, tam pedibus iter agentibus quàm camelis. Idq; effeciſſe, quoniam Rubrum mare difficulter nauigaretur, præsertim ex Arabico recessu nauigantibus. Enimuero ex experientia utilitas maxima uisa est, atq; nunc totum Indicum, & Arabicum tributum & Aethiopicum, quod Arabico sinu aduehitur, Coptum defertur, quæ eiusmodi mercium emporium est. Non procul à Berenice est Muris statio, quæ ciuitas nauale habet. A Copto quoque nõ multum abest Apollinis ciuitas, quare duæ urbes Isthmũ terminantes utrinq; sunt, sed Coptus & Muris statio nunc excellunt. Nã ijs nunc omnes utuntur. Primum camelis uecti pernoctem iter agebant, ad astra respicientes, quemadmodum nautæ, & ita aquam portabant, nunc terra in profundum effossa aquas parauerũt, & è cælestibus quanq; raræ sint, cisternas fecerunt, hoc est. vi. vij. ue dierum iter. In hoc isthmo sunt smaragdi, & aliorum quorumdam pretiosorum lapidum metalla, ubi Arabes profundos quosdam meatus effodiunt. Post Apollinis urbem sunt Thebæ, quæ nunc Diospolis uocatur, ut.

Dioſpolis. Tentyra. Crocodilus exoſius. Pſylli. Typhonia. Coptus. Muris ſtatio. Apollinis urbs Thebæ Aegyptiæ. Dioſpolis.

Iliad. i. » Αἰθ' ἑκατόμπυλοί εἰσι διηκόσιοι δι' ἕν ἕκαστον
» Ἀνέρες ἁρμοχοεῦσι σὺν ἵπποισι θοὴν ὀχέεσθαι μ

Quis centum portæ portarum quanq; ducenti
Sublimis in equis homines, & curribus errant.

Sic enim Homerus inquit, addit etiam diuitias, ut

Odyß. ρ. » οὐδ' ὅσα θήβῃς
» Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐνὶ κτήματα κεῖται.

Nec quot diuitias Aegyptia theba recondit.

Sunt & alij qui eadem dicant, hanc Aegypti metropolim ponentes, nunc quoque nõnulla eius uestigia seruantur, quæ magnitudinẽ declarãt, longitudinẽ quidẽ lxxx. ferè stadiorũ. Sunt in ea templa quàm plurima, magna ex parte à Cambyſe mutilata,

mutilata, nunc uicatim habitatur, ac pars quædam in Arabia ubi ciuitas est, pars etiam in ulteriore, ubi Memnoniũ. Hic cum duo colossi sint, ex integris lapidibus inter se propinqui, alter quidem seruatur, alterius uero superiores à sede partes corruerunt, facto (ut fama est) terræmotu, creditur etiam semel in die sonitum quẽdã ictu haud magno effici à parte, quæ in sede ac basi est. Atq; quum ego ibi cum Aelio Gallo adessem, & cum reliqua multitudine amicorum, ac militũ, qui cum eo erãt, circiter horam primam sonitum audiui, siue à basi, siue à colosso, siue à circunstãtibus de industria factum. Id enim haud quaquàm affirmarim, cum propter incertam causam, omnia magis subeant, ut credam, quàm ex lapidibus sic cõpositis crepitũ edi. Supra Memnoniũ sunt regũ sepulturæ in spelunces quibusdã in lapidẽ excisæ, circiter. xl. mirum in modum structæ, quæ aspectum quendam pulcherrimum præbeant. Thebis quoq; in obeliscis quibusdam litteræ sunt, quæ regum illorum diuitias, ac potentiã declarãt, atq; imperiũ usq; in Scythiã, & Bactrianã & Indiã & quæ nunc Ionia dicitur, propagatũ. Item tributorũ magnitudinem, & exercitus circiter decies centena milia. Thebani sacerdotes astronomiam philosophiam'q; exercere dicuntur. Hi non à luna sed à sole dies deducunt. xij. mensibus, trecentorum dierũ, duos dies singulis annis adijcientes. Ad totius uero anni complemẽtum, cum quædam diei particulæ excurrant, spatium quoddam cõponunt ex omnibus diebus & omnibus annis, quod particulæ excurrentes & coëuntes diem conficiunt. Huiusmodi sapientiam omnem Mercurio in primis tribuunt, ac Ioui quem præcipue colũt, uirgo quædã genere clarissima, & specie pulcherrima sacratur, eas Græci Palladas uocant, uirgo pellicis more, cum quibus uult coit, usque ad naturalem corporis purgationẽ. Post purgationẽ uiro datur, sed prius quàm nubat, post pellicatus tẽpus, ut mortua lugetur. Post Thebas est Hermõthis ciuitas, in qua Apollo & Iuppiter colũtur, hic etiã bos alitur, deinde est Crocodilorũ ciuitas, quæ eã beluã colit. Deinde Veneris ciuitas, & postea Latopolis, quæ Palladem & latum colit. Postea Lucinæ ciuitas, & eius templum. In ulteriore est Accipitrũ ciuitas ubi accipiter colitur. Deinde Apollinis ciuitas, quæ etiam crocodilis est inimica. Syene uero & Elephantina, altera in finibus est Aethiopiæ, altera est insula spatio semistadij, in qua ciuitas est, quæ Cnuphidis templum habet, & Nilometrium, quemadmodum Memphis. Nilometrium est puteus quidam, in Nili ripa ex integro lapide constructus, in quo & maxima & minima, & mediocria Nili incrementa adnotantur. Nã putei aqua cum Nilo pariter crescit, & decrescit. Suntq; in putei pariete notæ quædam, in crementorũ omniũ mensuræ, hæc itaq; obseruantes cum alijs notant, ut incremẽta cognoscant. Nã ex his signis, ac diebus multo ante futurã Nili excrescentiã cognoscunt, idq; omnibus prædicũt, quæ res profecto agricolis ad aquarũ cõseruationẽ, & aggerũ, & cannaliũ effossionẽ, principibus uero ad prouentus utilissima est. Maiora enim incremẽta, maiores prouẽtus denunciãt. In Syene puteus quidã est, qui æstiuũ indicat solstitiũ, quoniam hæc loca circulo tropico sũt subiecta, & in meridie umbilicos faciũt sine umbra. A nostris enim locis, hoc est à Græcis in meridiẽ procedẽtibus, hic primũ sol nobis supra uerticẽ fit, & in meridie umbilicos efficit, sine umbra, necesse enim est quum nobis supra uerticẽ fuerit, in puteos quanq; profundissimos usq; ad aquã radios iaci, nã & nos perpendiculariter stamus, & puteorum effusiones ad per

Memnonium. Sonitus coloſſi Memnonij. Thebani ſacerdot. Anni digeſtio. Mercurius. Pallades uirgines. Hermonthis ciuitas. Crocodilorũ ciuitas. Veneris ciuitas Latopolis. Lucinæ ciuitas Accipitrum ciuitas. Syene. Elephantina. Cnuphidis templũ Nilometrium. Syenes puteus. Sol ſupra uertẽ.

ad perpendiculum sunt factæ. Hoc in loco tres Romanorũ cohortes collocatæ sunt præsidij gratia. Paulo supra Elephantinã est paruus catarractes, in quo scapharij spectaculum quoddã principibus exhibent. Catarractes est ad mediũ ferè flumen petrosum quoddam supercilium, in superiore parte planum, ut flumẽ recipere possit, desinens uero in præcipitium, ex aqua precipitatur. Vtrinq; secus terram alueus est, qui facile adnauigari potest. Hac itaq; adnauigantes defluunt in catarractem, & cum scapha in præcipitium detruduntur, & ipsi & schaphæ illæsi. Paulo supra catarractem sunt Philæ, communis Aethiopum & Aegyptiorũ habitatio, structa quẽ admodũ Elephantina & pari magnitudine. Hæc templa Aegyptia habet, ubi ales colitur, quem accipitrem uocãt, qui nec nostris simile quidquam habet, nec Aegyptijs, nam & magnitudine excedit, & uarietate lõge diuersus est. Dicunt eum Aethiopicum esse, & inde afferri cum alter deficit, ac etiã multo ante, & tunc nobis ostẽsus est, cum iam morbo deficeret. Nos Philas ex Syene plaustro uenimus per campum ualde planũ, c. stadiorũ spatio. Per totam ferè uiam uidere erat utrinq; multis in locis quasi scopulos, petram arduam, rotundam, politam, propemodũ sphæricã nigri ac duri lapidis, ex quo mortaria fiunt, super maiore petra positam, ac rursum super ea aliam, nonnullæ per sese iacebant, earum maxima erat non minore. xij. pedum diametro, atq; omnes maiores quàm horum dimidiæ. Traiecimus in insulam super pactone delati. Pacton est scaphæ genus ex uirgis ita compositum, ut textile quiddam uideatur, stantes itaque in aqua uel in asseribus sedentes, facile transmissimus, nihil omnino metuẽtes. Sunt enim sine periculo, nisi scapha nimis impleatur. Cum in tota Aegyptio palma sterilis sit, uel fructum afferat non esculentum, tamen in locis Delta, Alexandriæ proximis Thebaica palma optima est, quare admiratione dignũ est, quomodo q eandẽ plagã habitãt, quã Iudæi & finitimi q circa Delta sunt & Alexãdriã, tantũ ab illa differant, quæ ultra aliã palmã etiã caryotã gignit, nõmulto meliorẽ q Babylonia. In Thebaide & in Iudæa duplex est palma, caryota scilicet atq; reliqua, ac Thebaica quidẽ quanq; durior sit, gustatu tamen suauior. Est etiã insula quædã quæ palmã optimã fert, & prouẽtum maximum principibus pendit, regis enim erat & priuatus nemo in ea partem habebat, & nunc principum est. Sed multa cum cæteri, tum Herodotus garrit, ut cantum, uel modũ, uel iucundi tatẽ quandã orationi mõstra adhibentes, ut illud est, quod de insulis dicũt iuxta Syenen, & Elephantinam, Nili fontes complures esse, & ad eum locum flumen profundum immensum habere. Nilus quidem insulas sparsas quàmplurimas habet, alias quæ ex toto crescente flumine obruuntur, alias ex parte. Loca uero quæ ualde sublimia sunt, cochlijs irrigãtur. In initio itaq; Aegyptus ualde trãquilla erat, tũ propter regionis ubertatẽ, tũ proterea quod nõ facile externis gẽtibus pateret. Nã à septẽtrione maritima importuosa & Aegyptio pelago cingebatur. Ab ortu & occasu desertis & montibus Libycis & Arabicis (ut diximus) tuta. austrũ uersus Troglodytæ, & Blemmyes, & Nubæ & Megabari erant, q Aethiopes supra Syenen habitãt. Sunt'q; ij Nomades non tamẽ multi, nec bellicosi, quanq; olim uiderentur, propterea quod sæpe latronũ more incautos adoriebãtur, Aethiopes quoq; qui ad meridiẽ Meroën'q; pertendunt, nec ipsi ualde multi sunt, nec cõgregati, quippe qui fluuialẽ regionem longã angustã'q; habitãt, qualem antediximus, nec ad bellum nec ad aliã uitæ ratio

Catarractes.
Philæ.
Accipiter Aethiopicus.
Pacton quid.
Palma optima
Caryota palma.
Herodotus notatur.
Nili insulæ.
Troglodytæ.
Blemmyes.
Nubæ.
Megabari.

uitæ rationem bene instructi, quin etiam nunc eodem modo tota regio se habet. Cuius rei indicium est quod à tribus Romanis cohortibus, nec ijs satis plenis ea custoditur, quum'q; aliquãdo Aethiopes aggredi nostros ausi essent, cum tota regione contigit periclitari. Sed nec reliquæ copiæ in Aegypto tantæ erãt, nec omnibus unq; Romani usi sunt, nam nec Aegyptij ipsi sunt admodum bellicosi, quanq; multi sint, nec etiam finitimæ gentes. Gallus Cornelius, cui primum prouincia à Cæsare commissa est, Heroum urbem quæ defecerat, cum paucis recepit, rursum quũ in Thebaide seditio propter tributa exorta esset, facile eam composuit. Deinde Petronius multis milibus Alexandrinorũ in eum irruentibus, iactu lapidum cum militibus suis obstitit, & nonnullis eorum interemptis, cæteros facile repressit. Gallus Aelius cum parte præsidij, quod erat in Aegypto, in Arabiam ingressus, dictum est, quomodo eos imbelles ostendit, & nisi Sylæus eum prodidisset, felicem Arabiã totam subegisset. Cum Aethiopes nostros continerent, propterea quod pars quædam copiarum, quæ in Aegypto erant, cum Gallo Aelio distracta esset, bellum in Arabia gerente, ingruentes in Thebaidem, in tris cohortes, quæ Syenes præsidio erant, Syenen, & Elephantinam, & Philas repẽtino impetu ceperunt, & captiuos duxerunt, & Cæsaris statuas euerterunt, quum Petronius aduentasset. Cum paucioribus quàm decem milibus peditum, & equitibus octingentis aduersus triginta hominum milia, primum eos compulit, ut Pselcham fugerẽt, Aethiopicã urbem, missis'q; ad eos legatis repetijt quæ capta erant, & causas quamobrem bellum mouissent. Cum uero se iniuria affectos à principibus dicerent, respondit nõ illos esse regionis dominos, sed Cæsarem. Petentibus tres dies ad deliberandũ, & nihil tandem efficientibus eorum quæ oportebat, mouens contra eos in pugnam procedere coëgit. Ac subito in fugam uertit, cum male armati essent & inordinati. Nam scuta ingentia, & ex bouis tergore confecta habebant, arma quibus offenderẽt secures erant, alij sudes, nonnulli gladios gerebant, fuere qui in urbe latitarent, alij per deserta fugam ceperũt, alios proxima insula excepit, sese in flumen immittentes. Nam hoc in loco propter aquæ fluxum crocodili pauci sunt. Ex ijs erant imperatores reginæ Candaces, quæ per nostra tempora Aethiopibus imperauit, uirilis sanè mulier, sed altero oculo capta. Hos itaq; omnes cepit traiecto ratibus ac nauibus flumine, & extemplo Alexandriam misit, atq; Pselchã profectus eam cepit, unde adnumerata captiuis multitudine eorum qui in prælio ceciderunt, pauci omnino euasere. Ex Pselcha Premnã uenit urbem natura munitã, cumulos transgressus, in quibus Cambysis exercitus obrutus est, uento incidente. Eam adortus primo impetu cepit. Inde Napata progressus est, quæ Cãdaces regia erat, ubi eius filius immorabatur. Ipsa uero cum in loco proximo esset, legatos misit, qui de pace tractarent, redditis statuis, & captiuis qui capti fuerant in Syene. Ille ingruens Napata capit ac diruit, puero fugiente, ratus'q; ulteriora inuia esse cum spolijs regreditur. Premna mœnibus & præsidio & quadringẽtorũ hominum cibarijs in bienniũ firmata, abijt Alexãdrinã. Ex captiuis aũt cæteris uenundatis, mille ad Cæsarem mittit nuper ex Cãtabris reuersum. Nonnulli uero ex ijs morbo consumpti sunt. Interea Candacen cum multis hominũ milibus præsidium aggressam, Petronius cum auxilio anteuortit, & castellum ingressus multo apparatu cõfirmauit, & cum

& illi

Gallus Cornelius
Heroum urbs.
Petronius.
Aelius Gallus.
Pselcha aliàs Pselchis.
Aethiopũ subiugatio.
Candace regina.
Premna.
Napata.

illi legatos ad eum mitterent, iussit siquid uellent, ad Cæsarem proficiscerentur, quibus negantibus scire se quis Cæsar esset, & quò ad eum iretur, dedit qui eos ducerent. In Samum itaq; profecti, Cæsarem inuenerunt in Syria progredi parantem, & Tyberium in Armeniam. Ab eo facile, quæ uolebant impetrauere, nam & tributa eis remissa sunt. Sed de Aethiopicis rebus satis in superioribus dictum est, quare & hæc cum Aegypto peragrata sit. Vt autẽ sic dicendum sit extremas habitanti mundi partes, quæ intemperatæ & inhabitabili regioni adiacent, propter frigus aut æstum esse quasi aberrata quædã ac defectus temperatæ, necesse est, quod ex uita & earum rerum inopia, quæ ad humanum usum attinent, perspici potest.

Pygmæorũ cõfictio.

Hi enim magna ex parte nudi incedentes, pastoralem ac duram uitam degunt, eorum pecora parua sunt, ut oues, capræ, & boues. Canes quoq; pusilli, asperi tamen ac pugnaces, & fortasse ad horum paruitatem Pygmæi conficti sunt. Nam nemo fide dignus id ex usu narrat. Viuunt ex milio & ordeo, ex quibus etiam potum cõficiunt, butyrum & adipem pro oleo habent. Poma non habent præter palmulas, atque eas perpaucas in hortis regijs. Nonnulli herba uescuntur, & ramis tenellis, & loto & calami radice, carnibus, & lacte, & caseo, & sanguine utuntur. Reges colunt ut deos, qui plerunq; temporis clausi domi sedent.

Meroë.

Regni caput est Meroë, ciuitas eodem nomine quo & insula. Hanc insulam clypei figuram habere dicũt. Cuius magnitudo fortasse supra uerum dicta est, longitudine trium milium ferè stadiorum, amplitudine mille, ea montes frequentes habet, & nemora immodica habitant partim pastores, partim uenatores, partim agricolæ. Sunt in ea æraríæ, ferrariæ, & auraríæ, & preciosorum lapidum genera, Libyam uersus magnis quibusdam arenæ cumulis ambitur, Arabiam uersus continuis præcipitijs, Austrum uersus fluminum concursu, Astabora, Astapode, & Astasoba. A septentrione est Nili decursus, usq; in Aegyptum secundum antedictam fluminis obliquitatem. Ciuitatum domus ex palmaceis strigmentis sunt contextæ, parietes etiam ex lateribus. Sales apud eos fossiles sunt, quemadmodum & in Arabia. Abundant arboribus, palma, persico, ebeno, & siliquastro. Venantur elephantes, leones, & pardales. Dracones habent, qui cum elephantis pugnant, & multas alias feras, quæ à tostis & aridis locis ad palustria & aquosa confugiunt.

Pseboa lacus.

Supra Meroën est Pseboa lacus ingẽs, qui insulam habet satis habitatam. Sed quum citeriorem Nili regionem Libes habeant, ulteriorem uero Aethiopes, cõtingit eos insulæ & fluuiali regioni imperare, quibus uictoribus alij expulsi cedãt. Aethiopes arcubus quadricubitalibus ligneis ac præustis utuntur. Armantur etiam mulieres, quarum pleræq; oris labiũ æneo circulo traiectum habent, & cum uellericis careant, pellati sunt, nam oues apud eos caprinam lanam habent. Nonnulli nudi incedunt, aut breuibus pellibus incincti, aut texturas quasdam induunt, ex pilis bene contextis.

Aethiopicæ mulieres.

Deum putant alterum immortalem, alterum mortalem. Immortalem quidem eum, qui rerum omnium causa sit.

Deus mortalis.

Mortalis uero apud eos incertus est, & nomine caret, sed frequentius eos à quibus beneficium acceperunt, & reges pro deis habent. Putant præterea reges suos cõmunes omnium conseruatores & custodes esse, cæteros uero priuatos, eorum esse quibus benefecerũt.

Benefici pro deis habiti.

Ex ijs qui ad torridã habitant, nõnulli sunt qui deos non colunt, quos etiã soli dicunt infensos esse, & detestari cũ eum extorreri uidẽt,

Soli infensi.

propterea

propterea quod eos urat & oppugnet, atque ob id in paludes fugere. Meroitæ ultra alium quendam barbarum, deum etiam Herculem, Pana, & Isim colunt. Mortuos alij in flumen præcipitant, alij circunfuso uitro domi seruant, alij in fictilibus alueolis eos circũ templa defodiunt. Iusiurandũ per eos exigunt, & omnes pro dijs habent. Regem constituunt eum, qui uel forma uel alendorum pecorum uirtute, uel robore, uel opibus excellat. In Meroë olim primum ordinẽ sacerdotes obtinebãt, qui tantam autoritatem habebant, ut nonnunquam misso nuncio mortem regi imperarent, & pro eo alium faciebant. Postea rex quidam consuetudinem hanc aboleuit, cum armis in fanum irruens, ubi aureum sacellum erat, & sacerdotes omnes iugulauit. Atque hic etiam Aethiopum mos est, ubi rex aliqua parte corporis orbatur, familiares idem quoquo modo patiuntur, & cum eo moriuntur, iccirco maxima regi custodia adhibetur, ac de Aethiopicis quidem hactenus. Aegyptiacis uero ea adijcienda sunt, quæ illorum propria dicuntur, ut Aegyptia faba, ex qua ciborium fit, item biblus. Hæc enim solũ ibi sunt & in India, persicus uero ibi & in Aethiopica solum, arbor magna, fructu dulci & grandi. Item morus quæ fructum fert qui sycomorum dicitur, nam ficui persimilis est, gustatu uero malus. Nascitur etiam corsium fructus piperi similis, aliquanto tamen maior. Pisces in Nilo permulti sunt, ac diuersi, qui propriam quandam & suam formã habent, sed maxime noti sunt Oxyrynchus, & Lepidotus, & Latus, & Alabes, & Coracinus, & porcus, & phagorius, quem etiam Phagrum uocant. Item Silurus, & Citharus, & Alosa, & Mugil, ex testaceis Dilychnus, Physa bos. Item cochliæ ingentes, qui uocem ululatui similem edunt. Animalia quoq; sua habet Ichneumonem, & Aegyptiam aspidem quæ proprium quiddam habet, præter alias aliorum locorum. Ea duplex est, altera palmaris, quæ celerius interficit, altera passus ferè lõgitudine, ut Nicãder ait, qui de serpentibus conscripsit. Ex auibus est ibis, & accipiter Aegyptius, qui mitis est, præter alios qui alibi sunt, quemadmodum & felis, bubo quoque aliusmodi ibi est, Nam apud nos aquilæ magnitudinem habet, & graue canit, in Aegypto uero graculi magnitudinem, uocem autem diuersam. Sed mitissima est ibis, magnitudine & figura ciconiæ persimilis, colore autem duplex, nam altera ciconiæ similis, altera tota nigra, & nullum Alexandriæ triuium non eis plenum est, partim utiliter, partim inutiliter. Vtiliter quidem, quia omnem serpentem, & omnes macelli immunditias colligit. Inutiliter uerò quia immunda est, & omnia comedit, nec facile à mũdorum coinquinatione arceri potest. Verumq; illud Herodoti est, Aegyptiorũ esse lutũ manibus tractare, massam uero ex qua panis fit, pedibus. Caces quoq; apud eos, est propriũ quoddam panis genus, quod uentrẽ sistit. Et cici ex quo oleum exprimitur, & in aruis seritur, eo omnes ferè indigenæ ad lucernã utuntur, pauperiores uero & operarij ad unctionem, tum uiri tum mulieres. Item rubra contexta Aegyptiaca sunt, ex stirpe quadã conficiũtur, iunceis uel palmaceis similia. Cereuisia quanquam proprie apud illos fiat, tamen cõmunis est, & apud quenq; diuerso modo conficitur. Atq; hoc quoq; peculiare apud eos est, omnes filios educare & circuncidere, & fœminas excidere, quod Iudæi ex lege habent, qui (ut supra diximus) cum de eis loqueremur, ab antiquo sunt Aegyptij. Autor est Aristobolus, nullũ piscem ex mari in Nilum ascendere præter mugilem, alosam, & delphinum, propter crocodilos

Meroitarũ mores.
Sepulchrorum genera.
Sacerdotũ autoritas.
Rex Meroitarum.
Sacerdotes Aethiopum.
Familiares cũ rege cõmori.
Faba Aegyp.
Biblus.
Ciborium.
Persicus.
Sycomorum.
Corsium.
Oxyrynchus.
Lepidotus.
Latus piscis.
Alabes.
Coracinus.
Phagorius.
Phagrus.
Silurus.
Citharus.
Alosa.
Mugil.
Dilychnus.
Physa bos.
Aspis Aegyp.
Bubo Aegypt.
Aegyptiorũ immunditia.
Ibidis figura.
Caces Aegypti.
Cici.
Cereuisia ἀπὸ βοὸς.
Circuncisio.
Iudæi.
Mugiles.

& ij

codilos, delphinos, quia præstantiores sunt, mugiles, quia à porcis secus terrã ducantur, ob quandã naturalẽ conuenientiã. Crocodili enim à porcis abstinent, qui cum rotundi sint, & spinas ad caput habeant, periculum beluis afferunt. Ascendũt itaq; mugiles, ut ille inquit, in uere quũ prægnantes sunt, descendũt aũt paulo ante Pleiadis occasum, unà omnes parituri. Tunc etiam in septa incidentes capiuntur. Idem de aliosa licet coniectare. Ac de Aegypto quidem hactenus.

Crocodilos porcis abstinere.

De Libya deinceps dicendum est, quæ totius geographiæ pars reliqua est. Quare cum multa de ea dicta sint, quæ nunc maxime ad rem uidentur pertinere commemoranda sunt. In quo si qua prius dicta non fuerint, ea adijciemus. Qui itaque terrarum orbem in continentes diuisere, inæqualiter diuiserunt, quod autem in tria æqualia diuiserint, tripartita diuisio indicat. Sed tãtum abest Libyam tertiam esse orbis partem, ut etiam posita cum Europa, Asiæ nõ coæquetur, & fortasse minor est quàm Europa, uiribus profecto multo est impar. Nam maxima mediterraneæ pars & regio circa Oceanum deserta est, paruis præterea habitationibus, & sparsis, & magna ex parte pastoralibus distincta est. Ad solitudinem accedit, quod multa loca, quæ habitari possent, non habitantur propter feras. Multũ quoq; torrida zona occupat. Ora uero quæ ex aduerso nobis est, tota bene habitatur, quæcũq; inter Nilum atq; Herculis columnas iacet, præsertim ea quæ sub Carthaginensibus est, quãq; & ibi loca quædã intercidũt, siti uasta, qualia circa Syrtes, & Marmaridas, & Catabathmũ sunt. Eius figura est, si quis in plano consideret, rectangula, triquetra. Cuius basis est ora nobis aduersa ab Aegypto atq; Nilo usq; in Mauritaniam, & Herculis columnas. Rectũ uero angulum hæc efficit, & latus à Nilo usq; in Aethiopiam ductum intrantibus usq; ad oceanum. Latus uero recto angulo subtensum, est regio tota, quæ secus oceanum iacet, inter Aethiopes alios, atq; Mauritaniam. Quare loca quæ circa ipsum dictæ figuræ uerticẽ, iam torridæ subiacẽt, ex coniectura quadam dicimus, propterea quod inaccessa sint. Vnde nec maximã regionis huius latitudinem dicere promptum est. In superioribus tamen hoc diximus, ex Alexandria in Meroën Aethiopici regni caput eunti, austrum uersus esse stadiorũ ferè decẽ milia. Inde rectà in Exustæ fines & habitabilis sunt alia tria milia, maxima itaq; Libyæ latitudo ponẽda est, tredecim, quatuordecim ue miliũ stadiorum, longitudo uero paulo minor quàm dupla. Atq; hæc de Libya in uniuersum dicta sunt, particulatim uero dicemus, ab occidentalibus clarioribusq; partibus incipientes. Hoc in loco ij habitant, qui à Græcis μαυρούσιοι appellantur, Libycũ genus, & magnum & opulentum, eos Romani & indigenæ Mauros uocãt, & Iberiæ sunt oppositi. Iuxta hos etiam est columnarũ fretum, de quo iam multa dicta sunt. Extra columnarũ fretum procedenti ad sinistram, mons est in Libya, quem Græci Atlantem uocant, Barbari uero Dyrim. Hinc iugum quoddam expositum est, extrema Mauritaniæ pars, occidentem uersus, & Cotes appellatur, proximum est oppidum quoddam paruum supra mare, id Barbari Tinga uocant. Artemidorus Linga, Eratosthenes Lixum appellauit, & contra Gades est octingentorum stadiorum transitu diremptum, quantum utraq; etiam distant à freto columnarum. Lixo & Cotibus ad austrũ sinus iacet, qui Emporicus uocatur, & habitationes mercatoris habet, ex palma confectas. Tota ora huic sinui continua, sinuosa

Libya nũ tertia orbis pars sit.

Libyæ latitudo ac longitudo.

Mauruſij. Mauri.

Atlas m. Dyris. Cotes. Tinx alias Tingios Linx. Lixus. Emporicus ſin.

nuosa est, detractis autem finibus & eminentijs, quæ sunt in triquetra Libyæ figura à nobis descripta, intelligendum est continentem plurimum ad meridiem atq; orientem excrescere. Mons qui à Cotibus usq; in Syrtes per mediã Mauritaniam tẽdit, & ipse, & montes qui cum eo pariter procedunt, satis habitãtur, in initio quidẽ à Mauruſijs, in ipso uero regionis secessu, à maxima Libyæ natione, q Getuli appellantur. Sed multa figmenta oræ exterioris Libyæ rerum scriptores commẽti sunt, ab Ophryæ circunnauigatione incipientes, de quibus & si supra mentionem fecimus, nunc tamen non nihil dicendum uidetur, petita narrandorum monstrorũ uenia, ſicubi in talia incidere cogemur, nolumus enim omnia silentio præterire, simul & historiam quoquo modo implere cupimus. Dicunt itaq; in Emporico sinu antrũ esse, quod interius suscipit usq; ad. vij. stadia. In eius autem fronte locum esse humilem, & planum, in quo Herculis ara sit, eamq; minime obrui ab inflexu, quod ego unum ex figmentis puto. Huic proximum illud est, quod in sequentibus finibus tradunt, antiquas scilicet Tyriorũ habitationes, quæ nunc desertæ sunt, urbes non paucíores. ccc. quas Pharuſij, ac Nigretes fuerint depopulati. Dicũt hos à Linge distare itinere dierum. xxx. Mauritaniam feracem esse, parte tamen excepta, quæ deserta est, & fluminibus, ac lacubus abundare, ab omnibus concessum est. Arbores profecto & multas & magnas habet, & omnia fert. Atq; ea & mensas ex uno integroq; ligno, ac uarias Ro. suppeditat. Eius flumina crocodilos, & alia animalium genera habere proditum est, ijs similia, quæ sunt in Nilo. Sunt qui credant Nili ortum extremis Mauritaniæ partibus proximum esse. In quodam flumine hirundines gigni septenum cubitorum, quæ gulam perforatã habeant, per quam respirẽt. Itẽ in ea regione uitem nasci, cuius crassitudinẽ uix duo homines cõplecti queãt, racemũ esse cubitalẽ, & omnẽ herbam altam, & olus recens, & dracontium. Staphylinorũ Hipponarathri & carduorũ scapos duodenũ cubitorũ, crassitudinẽ palmorũ quaternũ. Alit hæc regio dracones, elephãtos, capreas, bubalos, & similia animalia, item leones, ac pardales, fert etiã mustellas felibus pares ac similes, excepta rictus eminentia, simiarum quoque maximam multitudinem. Refert Posidonius se, quum ex Gadibus in Italiam nauigaret, in Libyæ oram delatum esse, ac syluam quandã secus mare uidisse simijs plenam, quarum aliæ super arboribus, aliæ in terra sederent, nonnullæ catulos haberent, & ubera dependentia, risisse itaq; cum eas uberibus grãues cerneret, nonnullas etiam caluas, nonnullas hernioſas, & alia quædam huiusmodi detrimenta præ se ferẽtes. Supra hanc est Aethiopum regio qui Hesperij uocãtur, magna ex parte male habitata. Autor est Iphicrates, hoc in loco camelopardales gigni, & elephantes, & eos qui rhizes uacãtur, forma tauris persimiles, uita uero, & magnitudine, pugnãdi uiribus elephãtes referre, addit magnos dracones ibi esse, adeo ut herba super eis innascatur, leões quoq; elephãtorũ pullos aggredi, quos quũ uulnerarint, iã matribus succurrẽtibus fugiant. Illas uero cũ filios sanguine maculatos uiderint, eos interficere, leones postmodum reuersos cadaueribus uesci. Narrat etiã Bogũ Maurorum regẽ, quũ in Hesperios Aethiopes ascendisset, misisse dono uxori calamos Indicis similes, quorũ genu quodlibet octonos modios caperet, & similẽ asparagorum magnitudinem. A Linge in exterius mare nauigantibus est ciuitas Zelis, & Tiga, postea septem fratrũ monumenta, & imminens & ij mons,

Getuli.

Ophryas.

Antrũ Emporicum.

Nili ortus.

Hirundines Mauritanicæ.

Vitis Mauritanica.

Dracontium.

Staphylinorũ caulis

Mauritaniæ animalia & fructus.

Simiæ.

Heſperij.

Camelopardales.

Rhizes.

Dracones heſperi.

Calami prodigioſæ magnitudinis.

Aſparagi.

Zelis.

Bogus.

Tiga.

Septem fratrũ monumenta.

Bela. mons, multis feris, & magnis arboribus plenus, nomine Bela. Columnarum fretũ longitudine dicitur ſtadiorum. c. ac. xx. minima uero latitudine. lx. ad Elephantẽ. Vlterius nauiganti, ſunt urbes, & flumina complura uſque ad amnem Molochath, qui Maurorum Maſſæſyliorũq; regionem terminat. Vocatur præterea & promõtorium magnum flumini proximum, & locus aridus, ac ſterilis Metagonium, & ferè mons à Cotyis hucuſque pertendit, longitudo à Cotyis uſque in Maſſæſyliorum fines eſt ſtadiorum. v. milium. Metagonium nouæ Carthagini reſpondet, quæ eſt è regione. Timoſthenes dixit id contra Maſſiliam eſſe, at non bene. Tranſitus enim noua Carthagine Metagonium eſt ſtadiorum trium milium, præterna uigatio ab ea Maſſiliam uſque plurium ſex milibus ſtadiorum. Sed cum Mauri adeo uberem regionem inhabitent, tamen ad hoc uſq; tempus, magna ex parte paſtoraliter uiuũt. Hi comæ cincinnis exornãtur, & barba, & auro, & terſura dẽtium, & unguium cultu. Raro uideas inter ſe contingere dum ambulant, ne capillorum ornatus perturbetur, pugnant frequentius ab equo haſtati, equis nudis utentes, & iunceis frenis, gerunt etiam gladios. At pedites elephantum pellibus pro clypeis ſe protegunt, leonum & pardalium & urſorum pelles induunt, & dormientibus ſubſternunt, ac ferè & ij & ſequentes Maſſæſylici & Libes magna ex parte unius ſunt cultus, & in cæteris perſimiles, paruis equis utentes, celeribus tamen & obtemperãtibus, adeo ut ſola uirgula gubernentur. Equi collaria ex ligno habent, aut pilo confecta, è quibus habena dependet. Sunt qui etiam tracti dominum ſequuntur ut canes. Pelta utuntur parua ex chorio confecta, lancea lata, & parua, diſcincti, tunicæ amplæ, & pellis, ut dixi, ueſtis eſt, & clypeus. At Pharuſij, & Nigretes, qui ultra hos habitant, Heſperijs Aethiopibus uicini, ſagittant quemadmodum Aethiopes, falcatis quoque curribus utuntur, miſcentur nonnunquàm Mauris Pharuſij per deſerta, aquarum utres equis portantes, nonnunquàm per loca quædam paluſtria & lacus, Cyrtam ueniunt. Quidam ex eis dicuntur Troglodytarum more ſub terrã habitare, & æſtiuis hymbribus abundare, hyeme uero ſiccitate laborare. Nonnulli ex ijs barbaris, ſerpentum ac piſcium corijs indumentis ac ſtramentis utuntur. Sunt qui dicant Mauros Indos eſſe, qui cum Hercule in hunc locum deſcenderunt, ſed paulo ante noſtra tempora Bogus & Bochus reges, Romanorum amici, eam tenebant, quibus deficientibus Iuba ſucceſſit in imperio. Nam Cæſar Auguſtus ad paternum regnum, hoc etiam illi conceſſit. Is Iubæ filius fuit, eius qui contra diuum Cæſarem cum Scipione bellum geſſit. Quum uero Iuba nuper diẽ obijſſet, ſucceſſit in imperio Ptolemæus ex Antonij & Cleopatræ filia ortus. Artemidorus Eratoſtheni contradicit, qui pro Linge, Lixum urbem dicit circa extrema Mauritaniæ occidentalia, palmaceas quoque urbes permultas dirutas eſſe, quarum ueſtigium nullum appareat. In Heſperijs Aethiopibus aëres apertos eſſe, cũ ante dixerit matutinis antemeridianis temporibus craſſos eſſe, & caliginoſos, quomodo enim ſiccis & æſtuoſis locis hæc eſſe poſſunt? Verum ipſe longe peiora dixit de eiſdem locis, ſcribit enim Lotophagos quoſdam, qui ſiccam regionem incolant, & loton edant, herbam quandam & radicem, qua comeſta nihil potu indigeant, eoſq; uſq; ad loca ſupra Cyrenen progredi, qui uero ibi ſint, lac bibere & carnibus ueſci, quanq̃ in eadẽ ſint plaga. Sed nec Gabinius Ro. ſcriptor, à Mauritãiæ monſtris

Molochath fl.
Metagonium.
Cotyi.
Maſſæſylia.
Maurorũ cultus.
Equi Maurorum.
Pharuſij.
Nigretes.
Mauri ex India.
Bogus.
Bochus.
Iuba.
Ptolemæus Antonij nepos.
Lixus opp.
Linge opp.
Lotophagi.
Gabinius ſcriptor.

monſtris recenſendis abſtinet. Scribit enim apud Lingẽ Antæi ſepulturã eſſe, & tibiam cubitorũ. lx. quam à Sertorio nudatã ait, ac rurſum terræ demãdatam. Addit etiam de elephãtis fabuloſa quædam. Dicit enim cæteras feras ignẽ fugere, elephãtesei reſiſtere ac repugnare, propterea quod ſyluã cõſumat, eos cũ hominbus certare & ſpeculatores prætermittere, & cum illos uiderint fugere, quũq; uulnera acceperint ramos uel herbã, uel puluerẽ ſupplices prætendere. Poſt Mauritaniã eſt Maſſæſyliorum regio, à Molochath flumine initium ſumens, finiẽs uero in promotorium quod Maſſæſyliorũ & Maſylibum confiniũ dicitur. A Metagonio Tritum uſq; ſunt ſtadiorum ſex milia, ſunt qui pauciora arbitrentur. Ora maritima complures habitationes, & complura flumina habet, & regionem ualde cõmodam, ſed ſatis ſit mẽtionem eorum facere, quæ ſunt clariora. Diſtat itaq; Siga ciuitas à dictis finibus, mille ſtad. interuallo, & Syphacis regia quæ nũc diruta eſt. Poſt Syphacem Maſſiniſſa obtinuit regionem, poſtea Micypſa, poſtea eius ſucceſſores, per noſtra tẽpora Iuba Iubæ pater nuper mortui. Diruta eſt à Romanis Zama huius regia. Poſt Siga in ſexcentis ſtad. eſt deorum portus. Poſtea alia loca obſcura, quæ uero in penitiore iacent regione, montana ſunt, ac deſerta, quæ Getuli tenent, quodãmodo diſperſa ſunt uſq; ad Syrtes. Ibi uero ad mare & campi uberes ſunt, & urbes multæ, flumina & lacus. Poſidonius ſcribit an uere, haud quaquàm ſcio, raris paruisque fluminibus Libyam irrigari, de ijs enim dicit, quæ Artemidorus magna exiſtimat, hoc profecto in mediterranea uerius dici poteſt. Et huius rei cauſam affert, quod in partibus ſeptentrionis non pluat, quemadmodum nec in Aethiopia, ut ſæpe propter ſiccitatem peſtis incidat, & lacus cœnoſi fiant, & locuſtæ abũdent, addit etiam orientalia humida eſſe, quod ſol exoriens cito prætereat. Occidentalia uero ſicca, quod ſol ibi conuertatur. Nam humida & ſicca illa præter aquarum copiam uel inopiam, hæc præter eadem in ſole dicuntur. Vult dicere, præter ſoles. Hæc omnes ſeptentrionalibus, uel meridionalibus plagis aſſignant. Nam ex orientalibus & occidentalibus nonnulla ad habitationes dicta, ſecundũ quanq; habitationem, & horizontum diuerſitatem, alia atq; alia ſunt. Quare de ijs, quæ multitudine incomprehenſibilia ſunt, in uniuerſum dici non poteſt, quod orientalia ſcilicet humida ſint, occidentalia uero ſicca, ſed ut ad habitabilem totam & talia extrema referuntur, qualis eſt India, & Iberia, dicet itaq; huiuſmodi cauſam. Sed quam tandem ſuaſionem habet hæc reſponſio? In continuo enim ac iugi ſolis circunductu, quænam eſſe poteſt conuerſio? Præterea tranſeundi pernicitas ubiq; eſt æqualis. Dicere etiam, quod Iberiæ uel Mauritaniæ extrema occidenti proxima, cæteris omnibus ſiciora ſunt, præter euidentiam eſt, & quod aërem temperatũ habeant, & quod aquis plurimis abundent, quod ſi conuerti tale quiddam accipiant, quod ſcilicet habitabilis extrema hoc in loco ſupra terrã ſunt, quid hæc me hercule attinent ad ſiccitatẽ? Nã & in his & in cæteris habitabilis terræ locis, qui eiuſdẽ ſũt plagæ, ſol æquali tẽpore noctis abſiſtens, iterũ redit & calefacit terram. Eſt etiã ibi bituminis fons & ærariæ, & pẽnatorũ & nõ pẽnatorũ ſcorpionũ multitudo, magnitudine (ut fertur) ſeptenum uertebrarũ. Item phalangia, & multitudine & magnitudine excellentia. Lacertas etiam bicubitales dicunt. In prætermontana lapillos inueniri carbunculos & carchedonios. In campis teſtacearũ, & ſerpentum multitudinem, ut dictũ eſt,

Antæi ſepul.
Antæi tibia.
Ignem fugere feras præter Elephantẽ.
Maſſæſylij.
Molochath.
Maſylibes.
Metagonium.
Tritum.
Siga.
Syphacis regia
Maſſiniſſa.
Micypſa.
Iuba.
Zama.
Deorũ portus.
Getuli.
Syrtes.
Siccitatũ apud Mauritanos cauſæ.
Bituminis fons
Scorpiones Maurit.
Phalangia. i. araneæ Mau.
Lacertæ bicubitales.

Melilotus arbor quum de Ammone ageremus. Item apud eos arbor est nomine Melilotus ex qua
uinum conficiunt. Nonnulli terram biferam habent, & duas messes faciunt. Cul-
Culmus quinũ cubitorũ mus est quinum cubitorum longitudine, crassitudine uero parui digiti, fructum af-
fert modios ducentenos, & quadragenos, uere non serunt, sed terræ colligatis palia-
ris uersæ atq; scarificatæ, semina satisfaciũt, quæ ex spicis in messe ceciderunt, ma
turescũt enim ibi æstiuæ fruges, sed propter serpentũ multitudinem operariq; ocreas
gerunt, cæteras corporis partes pellibus contegentes. Dormituri uero lecti pedes
allio illinunt, scorpionum gratia paliuris circunligant. In hac ora fuit ciuitas quæ-
Iolopp. dam nomine Iol, quam cum Iuba Ptolemæi pater muniret, mutato nomine Cæsa-
Cæsarea. ream uocauit. Ea portum habet, & insulam ante portum. Inter portum, atq; Tritũ
Salda. est magnus portus, quem Saldam uocant. Atq; hæc sunt cõfinia Iubæ & Ro. Nam
Tritum. multis modis regionis partitiones factæ sunt, cum qui eam incolerent complures
essent & Ro. aliis amicis, aliis hostibus uterẽtur, ut aliis alia & dare & auferre nõ eo
dem modo contingeret. Ea quidẽ pars quæ Mauritaniæ proxima uires ac prouen
tus maiores habebat, quæ uero Carthaginem & Massæsyliorum terram contigit,
florentior est, & melius composita, quã quàm primo propter res Carthaginensium
Iugurthinum bellum. ualde labefacta, postea propter id bellum quod cum Iugurtha gestum est. Nam ille
quum Adherbalem Romanorum amicum Vticæ obsediſſet, atque interemisset,
regionem bello compleuit. Postea alia atque alia bella sunt secuta. Sed ultimum
fuit quod Cæsar cum Scipione gessit, in quo & Iuba mortuus est, urbes principibus
Tisiaus opp. deletæ sunt, Tisiaus, & Vata, & Thala, & Capsa, ubi Iugurthæ thesauri erant, &
Vata opp. Zagma & Zincha, & eæ apud quas Cæsar Scipionẽ debellauit, primo apud Rhuspi
Thala opp. num, deinde apud Vzitas, deinde apud Thapsum & proximũ ei lacũ, & apud alia lo
Capsa opp. ca, ut Zellã & Achollam liberas ciuitates. Cepit etiam Cæsar primo adortu insulã,
Zagma. & Thenam urbem maritimam, è quibus omnibus aliæ prorsus deletæ sunt, aliæ se
Zincha. midirutæ relictæ. Pharam Scipionis equites incenderunt. Post Tritum est Massæ-
Scipio ubi à Cæs. debellatus syliorum & Carthaginẽsium regio. Cirta Sanassæ, & successorum regia est in me
Rhuspinum. diterranea, urbs munitissima & optime structa, cum à cæteris tum à Micypsa, qui
Vzitæ. & Græcos in eã habitatum deduxit, & tantam effecit, ut. x. equitum milia & pedi-
Thapsus. tum. xx. emitteret. Cirta itaq; hic est & duo Hippones, alter Vticæ proximus, alter
Zella. remotior, & Trito propinquus, ambo regiæ. Vtica & magnitudine, & autoritate
Acholla. secunda est post Carthaginem, quæ illa excisa ut metropolis erat, & receptaculum
Thena. Romanorum ad res in Libya gerendas. Ea in eodem sinu est, quo Carthago, ad
Phara. alterum ex promontoriis quæ sinum faciunt. Atque id quod iuxta Vticã est Apol-
Tritum. lonium uocatur, alterum uero Hermæa. Vrbes ipsæ ex aduerso inter se respon-
Massesylia. dent, propter Vticã Bagrada amnis labitur. A Trito Carthaginem sunt stadiorum
Cirta. duo milia & quingenta, quanquàm nec hæc distantia conceditur, nec quæ usque in
Sanassas rex. Syrtes est. Carthago in peninsula quadam iacet, quæ ambitum habet stadiorum
Hippones. trecentorũ &. lx. muro cinctum, cuius. lx. stadiorũ longitudinem iugum occupat,
Vtica. quod à mari in mare descendit, ubi Carthaginensiũ elephantes stabula habebant,
Apollonium pm. qui locus amplissimus est. In media ferè urbe arx fuit, quam Byrsam uocarunt, su-
Hermæa prõ. percilium satis erectum est circuncirca habitatum, in cuius uertice Aesculapij tẽplũ
Bagrada. erat, quod Asdrubalis uxor capta urbe secum concremauit. Arci portus subiacẽt, &
Carthaginis situs.
Byrsa.

Cothon

Cothon parua insula, & in orbem ducta & euripo cõprehensa, ea circuncirca naua *Cothon.*
le habet quod Dido condidit, cum gente ex Tyro profecta, & adeo fortunata fuit. *Dido.*
Hæc Phœnicũ colonia, & ea quæ in Iberia est, etiam usq; ad Herculis columnas, ut
adhuc optimã Europæ partem & in continenti cõplura loca & adiacẽtes insulas ha
bebant. At Libyam profecto omnẽ adepti sunt, quæ quidem non pastroraliter habi
tari poterat. His opibus urbem Ro. imperiq; æmulã cõpararunt, & tribus maximis
inter se bellis decertarunt. Sed Carthaginensium potentia præsertim ex ultimo bel *Carthaginensium imperiũ & res.*
lo perspicua est, in quo à Scipione Aemiliano euersi sunt, & urbs funditus deleta. Hi
enim in initio belli. ccc. urbes in Libya habebant. In ciuitate hominũ milia septin-
genta obsessi & in deditionem coacti, armaturarum dederunt. cc. milia, bellicorũ
instrumentorum tria milia, tanquàm nõ amplius bellaturi. Sed quum rursum bel-
lum gerere decreuissent, mox arma fabricare constituerunt, unde singulis diebus
c. &. xl. clypei confecti in armamentariũ referebantur, & gladij. ccc. & lanceæ quin
gentæ, & mille tela missilia. Ancillæ funes ex pilo cõfectos præbebãt, adhuc naues
xij. stabant ab anno quinquagesimo ex fœderibus in secundo bello percussis. Nam
tunc quum in arcem confugissent, duobus mẽsibus. c. ac. xx. naues cataphractas
construxerunt, & quum Cothonis ostium asseruaretur, aliud effodere, unde subito
classis erupit, adhuc enim antiqua materies aderat, & fabrorum multitudo publice
conducta assidue operabatur. Et quanquàm Carthago talis esset, tamen capta
est & deleta. Totam uero regionem Carthaginensibus subditam Romanorũ pro
uinciã effecere, atque Massiniſſam ei præfecerunt, & Micypsæ posteros. Nã Mas- *Massiniſſa. Numidæ.*
siniſſa ob uirtutem, & amicitiam plurimum Romanis curæ fuit, & ipse Numidas
ciuiles & agricultores reddidit, & pro latrocinio eos militiam docuit. Sed profecto
peculiare quiddam hominibus iis contigit. Nam cum regionem fœcũdam incole
rent, quanquàm feris abundantem, iis omissis & agri colẽdi studio, licentius inter
se conuertebantur, & regione feris dimissa uagam & instabilem uitam agebant,
non secus quàm qui ob inopiam & locorum sterilitatem & aëris inclementiam eius
modi uitæ genus eligunt, quare Massæsylij id nomẽ assecuti sunt, Numidæ enim *Massesylij.*
uocantur, necesse quidem hos inopes esse, & plerũq; radices edere, & carne & lacte
& caseo nutriri. Cũ uero diu Carthago deserta permansisset eodem ferè tẽpore, quo
& Corinthus rursum à diuo Cæsare per id ferè tẽpus instaurata est, missis eò colo- *Corinthus.*
nis, quicũq; uellẽt, & ex militibus nõnullis, & nunc quoq; bene habitatur, siqua alia
Libyæ urbs. In medio ostio Carthaginensis sinus Corsura insula est. Ex aduerso *Corsura.*
his locis respondet Lilybæum in Sicilia, mille quingentorũ ferè stadiorũ interual- *Lilybæũ prõ.*
lo. Nam tanta à Lilybæo Carthaginẽ usq; distantia, nõ procul à Corsura & Sicilia
distãt, cũ aliæ cõplures insulæ, tũ etiam Aegimurus Itẽ. lx. stadiorum nauigatio est *Aegimurus.*
Carthagine in ulteriorẽ proximã regionẽ, unde Nepherinũ ascẽsus est stadiorũ. c. *Nepherinus urbs.*
ac. xx. urbẽ natura munitã, & super petra quadã ædificatã. In sinu Carthaginẽsi est *Tunis.*
Tunis ciuitas, & aquæ calidæ, & lapidariæ quædã, deinde Hermæa promõtoriũ aspe- *Hermæa prõ.*
rũ, cui proxima est ciuitas eodẽ nomine, deinde Neapolis, deinde Taphitis promõto- *Neapolis.*
riũ, & in eo collis quidã Aspis nomine, à similitudine appellatus, quẽ Agathocles Si- *Taphitis.*
ciliæ tyrãnus habitauit, quo tempore Carthaginẽ nauigassẽt. Hæ urbes à Ro. cum *Aspis.*
Agathocles.

Carthagine ſunt euerſæ. Stadijs quadringentis procul à Taphitide eſt Corſura inſula, contra Selinuntẽ Siciliæ fluuium poſita, ambitum habẽs. c. &. l. ſtadiorum, & urbem eodem nomine, diſtat à Sicilia per ſexcenta ferè ſtadia. Melite etiam inſula diſtat à Corſura ſtadijs quingentis, deinde eſt Adruma ciuitas in qua erant naualia, poſtea inſulæ multæ & crebræ nomine Tarichiæ. Poſtea Tapſus ciuitas, poſt quam inſula eſt in pelago Lopaduſa, poſtea Ammonis promõtorium, poſtea Thera urbs circa paruæ Syrtis initiũ. Alia quoq; oppidula permulta interiacent non digna memoratu. In principio Syrtis inſula quædã adiacet oblõga, nomine Cercinna bene magna, quæ urbẽ habet eodẽ nomine. Itẽ altera minor Cercinnitis. His cõtinua eſt minor Syrtis quã Lotophagitim Syrtim uocãt. Huius ſinus ambitus eſt mille & ſex centorum ferè ſtadiorum, oris latitudo ſexcẽtorum. Iuxta utrunq; promõtorium, quæ os efficiunt, inſulæ adhæreſcunt continenti, Cercinna ſcilicet de qua diximus, & Meninx, magnitudine æquales. Meningem Lotophagorum terram putãt, cuius Homerus meminit, & ſigna quædam extant & Vlyſſis ara & fructus ipſe. Nam lotos arbor multa in ea eſt fructu ſuauiſſimo, permulta in ea oppida ſunt, ſed unum eo dẽ nomine quo inſula, & in ipſa Syrti oppida plurima ſunt. In receſſu ipſo eſt ingẽs emporium cui flumẽ allabitur in ſinum emittens, maris afluxus & refluxus hucuſque pertendunt. Ac tunc finitimi maximo ſtudio ad captandos piſces excurrunt. Poſt Syrim eſt lacus, nomine Zuchis. cccc. ferè ſtadiorum, habens ingreſſum arctum, ad quem urbs eſt eodem nomine. Ea purpurificium, & uarias piſcium condituras habet. Poſtea eſt alius lacus longe minor, poſt quem eſt Abrotonum ciuitas, & alia quædam, continua eſt Neapolis, quam Leptim uocant, dehinc eſt Epizephyriorum Locrorum traiectus, is eſt ſtadia tria millia &. Dc. poſtea eſt flumen, poſtea murus quidam, quẽ Carthaginẽſes condiderunt, Bathris quibuſdam in põte iunctis, quæ in regionem recedebãt. Hic ſunt loca quædam importuoſa, cum cætera ora portus habeat. Poſtea eſt promõtorium altum & ſyluoſum magnæ Syrtis initiũ quod Cephalas uocãt. Ex Carthagine ad hoc promõtoriũ ſunt pauloplura. v. millibus ſtadiorũ. Imminet autẽ oræ à Carthagine uſq; Cephalas, & Maſſæſylios Libophœnicũ terra uſq; ad Getuliæ montana quæ iam Libyca ſunt. Vltra Getuliã eſt Garamantum regio, quæ cum illa pariter progreditur, unde Carchedonij lapilli afferuntur, dicunt Garamantas ab Aethiopibus, & Paroceanitis abeſſe. viij. x. uedierum itinere, ab Ammone. xy. Inter Getuliam & noſtrã oram multi campi interiacent, & multi montes, & magni lacus, & flumina, quorum quædam in terra demerſa euaneſcunt. Hi & in uictu & ornatu frugales ſunt, uxores multas & multos filios habent. In cæteris Arabum Nomadibus perſimiles. Eorum equi & boues ungulas cæteris longiores habent. Eorum reges plurimum equis ſtudent, ut ad centena pullorum milia quotannis recenſeantur. Oues carne & lacte nutriuntur, præſertim in locis Aethiopiæ uicinis. Atque in mediterranea quidem hæc. Maior uero Syrtis noningentorum, &. xxx. ſtadiorum ambitũ habet, diametrum in receſſum mille & quingentorum, quanta ferè eſt oris latitudo. Maioris ac minoris Syrtis difficultas eſt, quod cum multis in locis fundũ ſit cœnoſum propter affluxus & refluxus maris, contingit ut multi in breuia incidentes inhæreſcant, & rara nauigia euadãt, quapropter eminus nauigant, cauẽtes ne incaute à uentis deprehẽſi, in ſinus illidãtur.

Selinus. *Melite.* *Aduma.* *Tarichiæ.* *Tapſus.* *Lopaduſa.* *Thera.* *Cercinna.* *Syrtis.* *Lotophagitis Syrtis.* *Meninx.* *Vlyſſis ara.* *Lotos arbor.* *Zuchis.* *Purpurificium* *Abrotonũ op.* *Neapolis.* *Leptis.* *Syrtis magna.* *Cephalas.* *Libophœnicũ terra.* *Garamantes.* *Carchedonij lapilli.* *Oues carne ue ſcentes.* *Syrtis periculũ.*

tur. Nam hominum periculum omnia pertentat, præſertim nauigationes ſecus terram. In maiorẽ uero Syrtim nauigãti, poſt Cephalas ad dextram eſt lacus. ccc. ferè ſtadiorum longitudine, latitudine. lxx. in ſinum emittens. Is inſulas quaſdam habet, & ſtationẽ ante os. Poſt lacũ eſt locus nomine Aſpis, & portus optimus omnium qui ſint in Syrte. Deinde continua eſt Euphrãtas turris, Carthaginenſis regionis, & Cyrenaicæ, Ptolemæo ſubditæ, confiniũ, poſtea locus nomine Charax, quo carthaginenſes emporio utebantur, aduehẽtes uinum, & inde ſuccum, & ſilphium reportãtes ab ijs, q̃ id ex Cyrene clã exportabãt. Poſtea ſunt Philenorũ aræ. Poſtea Automala caſtellũ, in totius ſinus receſſu poſitũ, huius receſſus parallelus Alexandriæ parallelo paulo eſt auſtralior mille ſtadijs, Carthaginis parallelo paucioribus q̃ duobus milibus. Cadit enim partim ad Heroũ urbẽ, quæ eſt in Arabici ſinus receſſu, partim in Maſſæſyliorũ & Maurorũ mediterraneã, ubi iam reliqua oræ pars eſt, uſq; in urbem Berenicen, ſtadia. viij. milia & quingenta longitudini imminent, latitudinem præuaricantes, uſq; ad Philenorum aras. Naſamones Libycum genus. In eo ſpatio interiacent portus non ſanè multi, aquæ quoq; perexiguæ. Promontoriũ in quod Berenice ſita eſt, Pſeudopenias dicitur iuxta lacum nomine Tritoniadẽ, in quo inſula eſt, quæ Veneris templum habet. Eſt etiam Heſperidum lacus, in quem flumen Lathon immittit. Vltra Berenicen eſt paruum quoddam promontorium nomine Borium, quod eſt Syrtis oſtium, ac Cephalas facit. Berenice cõtra Peloponneſum iacet, ad id quod Ichthys uocatur. Atq; etiam contra Iacynthũ ſtadiorum trium milium & ſexcentorum interuallo. Ex hac urbe M. Cato terreſtri itinere Syrtim peragrauit in diebus. xxx. ducto. x. millium hominũ exercitu, & in partes diuiſo, aquarum gratia, profectus autem eſt pedibus per æſtum & profundam arenã. Poſt Berenicen eſt urbs Teuchira quã Arſinoën uocant. Poſtea eſt Barce quæ poſtmodo Ptolemais dicta eſt, deinde Phycus promontorium humile quidẽ ſed ualde exponitur ad aquilonem, præter reliquam Libyæ oram. Id contra Tænarum Laconiæ iacet, duorum milium & octingentorum ſtadiorum tranſitu. Eſt etiã ibi oppidulum eodẽ nomine, quo promontorium. Non procul à Phycunte eſt Apollonias quo Cyrenenſiũ naues applicant ad. c. &. lxx. ſtadia à Berenice mille, à Cyrene urbe maxima octoginta, quæ in campo quodam iacet adeo edito, ut ex mari eam uideremus. Cyrenen Theræi cõdidere, qui ex Laconica profecti, Theram inſulam coluerũt. Thera olim Calliſta dicebatur, ut Callimachus ait.

καλλίστη πρόπαρ οἴθε τὸ δ' ὕστερον ὄνομα θήκεν
μήτηρ εὐίππου παρίδος ἠμετέρη. *id eſt.*

Nomine Calliſta primum, ſed poſt modo Thera
Dicta fuit tellus, urbis origo meæ.

Cyrenenſiũ portus contra occidentalẽ Cretæ extremitatẽ, id eſt Arietis frontẽ, iacet mille ſtadiorũ interuallo, nauigatur autẽ Leuconoto. Dicunt Cyrenen à Batto conditã, quẽ Callimachus ait progenitorẽ ſuum fuiſſe. Ea ob regionis bonitatem plurimũ creuit, nam & equorũ nutrix eſt, & fructus optimos fert. Ea uiros claros cõplures habuit qui & libertati optime præeſſe poterant, & imminẽtibus Barbaris fortiter reſiſtere. Nã & olim libera fuit cum poſtea Macedonũ potẽtia eſſet adaucta,

Aegy

Aſpis locus. *Euphrantas.* *Charax.* *Silphium.* *Philenorũ aræ.* *Automala.* *Heroum urbs.* *Berenice opp.* *Naſamones.* *Pſeudopenias.* *Tritonias lac.* *Lathon flu.* *Borium.* *Ichthys.* *Iacynthus.* *Catonis iter.* *Teuchira.* *Arſinoë.* *Barce.* *Ptolemais.* *Phicus.* *Apollonias.* *Cyrene.* *Thera.* *Calliſta.* *Battus.*

Thimbro. Harpalus. Cyrenaica oppida. Apollonia. Barce. Teuchira. Berenice.

Aegypto occupata, eã adorti sunt, Thimbrone imperante, à quo Harpalus occisus est. Cumq; aliquandiu sub regibus fuisset, tandem in Romanorũ potestatem deuenit, & nunc prouincia est cum Crete cõiuncta. Cyrenaica oppida sunt, Apollonia, Barce, & Teuchira, & Berenice, & alia quædam proxima. Cyrenæis finitima est regio, quæ silphium gignit, & Cyranaicum succum, quem silphium posterius effert. Id propémodum defecit, quum aliquando barbari odio quodam ingruissent, ac radices eius penè omnes eruissent, fuere hi Nomades uiri. Ex Cyrene illustres fuere,

Silphium. Aristippus. Cyrenaica philosophia. Areta. Matrodidactus.

Aristippus Socraticus, qui Cyrenaicam philosophiam instituit, & Areta eius filia, quæ in schola successit, & Aristippus filius, qui matri successit, & μητροδίδακτος cognominatus est, & Anniceris, qui Cyrenaicam sectam uidetur emendasse, & Anniceriam ab ea deriuasse. Callimachus quoq; Cyrenæus est, & Eratosthenes, amboab Aegypti regibus in honore habiti. Alter poëta simul & grammaticæ studiosus. Alter & in his & in philosophia, & in mathematicis præstãtissimus. Item Carneades, quem Academicorũ optimum confitentur, & Cronus Apollonius, hinc etiã fuit Diodori dialectici magister, qui & ipse Cronus dictus est, magistri adiectiuo in discipulum trãslato. Post Apolloniam est reliqua Cyrenæorũ ora, usq; ad eum locũ qui Catabathmus dicitur stad. duũ millium &. cc. præternauigationi non satis apta propter portuũ & stationum, & aquarum inopiam. In hac præternauigatione loca sunt præclara Naustathmum & Zephyrium quod stationẽ habet, & aliud Zephyrium, & Cherronesus promontorium, ubi portus est. Hoc contra Cretæ circulum iacet, mille & quingentorum stadiorum interuallo, Austro nauiganti. Postea est Heraclium, ultra quod est uicus Paliurus, postea portus Menelaus, & Ardanaxes humile promontorium quod stationem habet, postea magnus portus cui obiacet Cherronesus, quæ in Creta est triũ millium ferè stadiorũ traiectu. Nã toti ferè huic oræ Creta pariter opponitur, angusta sanè ac longa. Post magnum portum est alius portus, nomine Plynus, ultra eum sunt Tetrapyrgia. Iam uero reliqua sunt Parætonium usque, & inde Alexandriam usq;, locus autem Catabathmus dicitur. Atque eo usque Cyrenaica pertẽdit, de qua nobis in Aegyptiacis rebus dictum est. Vlteriorem ac repostam Syrtis regionẽ & Cyrenaicam, Libes obtinent sterilem sanè, & aridã, primi Nasamones, postea Psylli, & Getulorum pars, & Garamantes, magis ad orientem Marmaritæ, Cyrenæ plurimum accedentes, & usque ad Ammonem pertendentes. A maioris itaque Syrtis recessu, in diebus quatuor ad hyemales ortus dicuntur peruenire, etiam qui placide & ociose incedunt. Hic locus est Ammoni similis palmifer, & aquosus. Imminet autem Cyrenaicæ ad meridiem uergenti, usque ad centũ stadia, & arbores fert, usque ad alia. c. ferítur solummodo, hæc terra etiam orizã gignit, propter siccitatem. Vltra hãc est regio quæ silphium fert, postea inhabitata, & Garamantum terra, quæ silphium fert angusta est, & longa & arida. Longitudo ad orientem solem eunti circiter mille stadia, latitudo. cc. uel paulo plura, quæ quidem cognita sit. Coniectare possumus totam deinceps eam quæ in eodem est parallelo huiusmodi esse ex aëre, & stirpe, huius productione. Sed quoniam uastæ intercidunt solitudines, non omnia loca scimus. Eodemmodo ignorantur, quæ ultra Ammonem sunt, & Anases usque in Aethiopiam.

Cyrenæis finitima est regio. Silphium gignit. Cyranaicum succum. Harpalus occisus. Cyrenæi illustres. Anniceris. Anniceria philosophia. Callimachus. Eratosthenes. Carneades. Cronus Apollonius. Diodorus Dialectícus. Naustathmũ. Zephyrium. Heraclium. Paliurus. Menelaus portus. Ardanaxes. Plynus portus. Tetrapyrgia. Libes. Nasamones. Psylli. Garamantes. Marmaritæ. Oriza. Silphium. Anases. Aphricæ incognita.

piam. Nam nec Aethiopiæ fines, nec Libyæ dicere promptum est. Imò nec eius, quæ secus Aegyptum iacet, aperte quicquam scimus, nec eius quæ secus Oceanum est, quare nostræ habitabilis partes sic se habent.

Romani imperij latitudo.

Sed quoniam Romani optima atq; notissima obtinent, omnium superiorum principum imperia supergressi, quorum nos memoriam teneamus, non ab re uisum est, ut eorum res breuibus attingamus. Quod itaq; Romani ex una ciuitate profecti, belli & pacis artibus totam Italiã, deinde quæ Italiæ proxima sunt omnia, eadem uirtute adepti fuerint, dictum est. Cumq; tres sint continentes, Europam ferè totam habent, præter eas partes quæ extra Istrum sunt, & præter Paroceanitas, qui inter Rhenum Tanaimq; habitant. Africæ uero ora, quæ nobis ex aduerso est, tota eis paret. Nã reliqua uel inhabitabilis est & sterilis, uel à pastoribus incolitur. Eodem modo & Asiæ ora quæ ad nos uergit, tota Romanis subiecta est, nisi si quis Achæos & Zygos & Eniochos in ratione ponat, qui in angustis admodum & sterilibus locis latrocinium & pastoralem uitam degunt. Ac mediterraneæ & pe nitioris regionis partim Romani habent, partim Parthi, & Barbari, qui ultra hos sunt, orientem ac septentrionem uersus, ut Indi, Bactrij, & Scythæ, dehinc Arabes, & Aethiopes, ac semper eis aliquid additur. Vniuersæ huius terræ, quæ Romanis paret, partim reges tenent, quam uero ipsi habent, prouinciam uocãt, & præfectos & quæstores in eam mittunt. Sunt etiam nonnullæ ciuitates liberæ conditionis, aliæ ab initio per amicitiam Romanis adiunctæ, aliæ ab ipsis honoris gratia libertate donatæ. Sunt & † principes quidam sub eis & Phylarchi & sacerdotes, atque hi quidem secundum quasdam patriæ leges uiuunt. Prouinciæ persæpe aliter, atque aliter diuisæ fuerunt, at in præsentiarum, ut Cæsar Augustus constituit. Nam quum patria ei totius imperij patrocinium permiserit, & pacis & belli quàmdiu uixerit potestatem habeat, totum imperium bifariam diuisit, nam partem sibi ascíuit, partem populo dedit, ac sibi quidem quæcunq; militum præsidio indiget. Ea est regio barbara, & gentibus nondum subactis finitima, sterilis sanè & cultu difficilis, ut propter cæterarum rerum inopiam, & copiam munitionum iugum detrectent. Populo autem reliquam concessit, quæ pacata est, & facile sine armis retinetur. Vtrãq; portionem in prouincias complures diuisit, quarum aliæ Cæsaris, aliæ populi dicuntur. In suas præfecturas Cæsar ipse administratores mittit, & alio tempore aliter partitur regionem, & ut res postulat, ita uertatur. In populi prouincias populus imperatores uel consules mittit, sed hæ quoque in diuisiones alias diducuntur, prout usus postulauerit. In initio tamen duas consulares fecit, Libyam scilicet, quæ Romanis paret, ea duntaxat excepta, quæ prius sub Iuba fuit, nunc uero sub Ptolemæo est illius filio. Et Asiam cis Halym & montem taurum, Galatis exceptis, & gentibus, quæ sub Amynta fuerunt, præter etiam Bithyniam, & Propontidem. Præturas uero decem. In Europa quidem & adiacentibus insulis, ea scilicet quæ ulterior Iberia dicitur, & circa Betim flumen est & Attacem. Et ex Celtica Narbonensem. Tertiam Sardiniam cum Cyrno. Quartam Siciliam. Quintam & sextam Illyrij partem, quæ ad Epirum uergit & Macedoniam. Septimam Achaiam usq; in Thessaliam & Aetoliam & Acarnaniam, & nonnullas Epiri gentes, quæ Macedoniæ sunt conterminæ. Octauam Cretem cum Cyrenaica. Nonam

Paroceanitæ. i. littorales. Achæi. Zygi. Eniochi. Prouincia. † δυνάσται. Phylarchi. Ro. Imperij forma. Ro. pop. potestas in Augustum translata. Augusti imperium. Prouinciarum diuisio. Prouinciæ consulares. Præturæ populi Ro.

nam Cyprum. Decimam Bithyniam cum Propontide, & quibusdam Ponti partibus. Cæteras Cæsar prouincias habet, in quarum alias procuratores mittit, consulares uiros, in alias prætorios, in alias homines ex equestri ordine. Reges uero & principes, & decarchæ eius portionis sunt, ac semper fuere.

Decarchæ. i. decem primates.

COMMENTARIORVM GEOGRAPHICORVM Strabonis philosophi absolutissimi finis.

INDEX TERNIONVM.

Aa Bb a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z &.

Omnes sunt terniones, præter Bb, &, quaterniones.

BASILEAE IN AEDIBVS VALENTINI CVRIONIS M. D. XXIII. MENSE MARTIO.

AD LECTOREM.

CVm librum carptim euolueremus, animaduertimus quædam quæ à nobis quidem in margine notata, sed expuncta rursus, nihilominus adpressa, quædam etiã citra nostrũ consiliũ in cõtextu mutata, ut annotatiunculis nihil opus uideri posset. Próinde ne nasutior aliqs hæc calũniari posset, huc errata subiecimus.

Folio 3 *in margine lege* Nomades.
Fol. 7 *in margine, orbis situs descriptio quorsum conducat.*
Fol. 18 καὶ εἴποθι μεῖζον ἕλησι κῆτος.
Fol. 21 *Libyen, dele.*
Eodem Cauri ἀργέσαι. *lege.*
24 *Vergentem intellige, dele.*
30 χρυσοῦ τ' ἠλέκτρουτε &c. *adscribe in marg. eo. li.*
33 εἰκάζειν δεῖ. *lege.*
47 *Trerones,* τρήρονες, *& mox in contextu, Cũ Midas Tauri cruore epoto, &c.*
58 *Qui locorũ ingenium, lege, non naturam.*
60 *Ducta per Thasacum ipsa meridiana, lege.*
61 *Vbi* βύρσῃ *scriptũ est in marg. adscribe, Siciliæ figura, Hispaniæ atq; Pelopõnesi forma.*
63 διὰ διοπτικῶν, *in margine.*
65 *Deest diametri uel dimetientis, item, forma longitudinis* μῆκος τοῦ σχήματος. *hoc totum dele.*
80 *Græce sic legitur, Non enim orbis descriptor.*
89 ἁμαξιοικοὶ, *lege.*
154 *Tragœdia est Aeschyli quæ &c.*
158 *Tuder,* τοῦδ' ἐρευέλκις *Græce est. totum dele.*
232 κυλλήνιον ἀρχὸν, *lege.*
233 *Ad 8 uersum adscribe in margine, In Catalogo.*
251 γνάθον.
255 *Iasum Argos, lege.*
317 *Ad 8 à fine uersum adscribe in margine, Odyss. α. & aliàs.*
319 *Ad 3 uersum in margine, Ibidem.*
Cætera diligens lector facile corriget.

Numerum paginarum sic restituas. l ij. 123. 124. l v. 129. q iij. 185. r ij 196. 197. 198. 199. s ij. 207. I vi 383. L v. 407. O ij. 435. 436. T iiij. 498. 499.

VALENTINVS CVRIO